Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Google Livres

LVCIANI
SAMOSATENI
OPERVM

Tomus II.

Majoris Biblioth: Collegij
S.I. Pragæ Cum ad S. Clemen:

GILBRTI CÓGNATI

ET

IOANNIS SAMBVCI

Annotationibus:

Quas ad calcem vniuſcuiuſque DIALOGI adiectas, correctiores & locupletiores reperies.

BASILEAE.

DEORVM Dialogi.

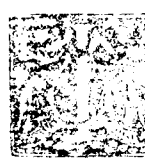
ΔΙΟΣ ΚΑΙ Ερμοῦ. IOVIS ET MERcurij.

Iacobo Micyllo interprete.

IVPITER.

Ἡμῖν ἰνάχου παῖδα τὴν καλὴν οἷσθα, ὦ Ερ μῆ; Ερ ναί. ... ὀπίσω τοῦ Διός. ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀπὸ λεύκης. Ερ. τρᾶσιον ἔδω. ὦ πρόπω δ' ἐναλλὰξ ἡ Ζ. ξυλοβοιώτιος ἡ Ηραμίζεται αὐτὴν ἀπὸ τοῦ καινὸν ἄμοτι τι καινὸν ἐπιμίσ μηχάνημα τῇ καλῇ βοΐδιον. βουκόλον τινὰ πολυόμματον Αργον τοῦνομα ἐπίσηπεν, ὃς νὺ μὲν τὴν δάμαλιν, ἄϋπνος ὤν. Ερ. τί οὖν ἡμᾶς χρὴ ποιεῖν; Ζ. ἐπεὶ

Illā [a] Inachi puellā pulchram nosti, Mercuri? MER. Etiam. Io dicis. IVP. Non amplio puella ista est, sed iuuenca. MER. Monstrosum hoc. [b] Quomodo mutata est? IVP. Zelotypia mota Iuno transformauit ipsam. Sed & nouum aliud quoddam mallum insuper excogitauit. Infelici illi bubulcum quendā multioculum, Argum nomine, custodem addidit, qui iuuencam pascit, insomnis de pernigil ipse existet. MER Quid igitur nos oportet facere?

Z. Καταπλάμβ & ἐς τὴν Νέμεαν (ἐκεῖ δι πε ὁ Αργος βασκολᾶ) ἐκεῖνον μ ἀποκτίνον: τὴν δ Ἰὼ δ ἐ πικλυσε ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπαγαγὼν, ἱσιν ποιήσω. καὶ τὸ λοιπὸν ἔσω θεὸς ὑπ' ἐκείνων, καὶ τὸν Νεῖλον ἀναγέτω, καὶ τοὺς ἀνέμους ἐκπεμπέτω, καὶ σωζέτω τοὺς πλέοντας.

IVP. Deuolans [c] in Nemeã syluam (illic alicubi Argus pascit) illum quidem interficito: ipsam verò Io per pelagus in Aegyptum abducés, Isim facito, & decæterò [d] pro deo ab incolis habeatur, [e] Nilumq; attollat, & ventos immittat, & prætereà nauigantes seruet.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a INACHI puellam.] *Io, iuxta poëtas, Inachi filia fuit: quam à Ione compressam, Iuno in iuuencæ formam conuertit, eiq; præfecit Argum exploratorem: quem ferunt per ambitum capitis multorum oculorum luminibus ornatum. Deinde interfecto Argo à Mercurio, Io æstro ita in furorem acta est, vt se in mare præcipitaueri: quod ab ea Ionium dicitur. Sed cùm hæc tandem in Aegyptum, Mercurij ductu, peruenisset, Isis est. Quam fabulam in primis Lucianus hic, & in Nothi & Zephyri dialogo est executus.* b Quomodo mutata est.] *in Græco τὴ articulus ponitur interrogatiuè pro, πῶς.* c In Nemeam syluam.] *Achaiæ inter Cleonas, & Phliuntem, in qua leonem ferunt occidisse Herculem.* d Pro Deo ab incolis habeatur.] *Isis multa credebatur curare valetudinum genera, cuius etiam tutelæ commissi erant nauigantes. Quibus nominibus eius sacra obijt Delia peregrè mari Tibullo profecturo*: Quid tua nunc Isis tibi Delia, & e Nilum.] *Aegypti fluuium, qui attollitur circa æstiuum solstitium mirum in modum.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐξηγητικὸς καὶ παρεκτικός.

Inachiden narrat formam traxisse iuuencæ
Iuppiter, ob zelum coniugis arte noua.
Vt quoq; custodem dederit polyommata Argum:
Quem priuat vita postea Mercurius.

ILLAM Inachi puellam.] *ἐρώτησις.* Etiam] *ἀπόκρισις & assueratio.* Zelotypia mota.] *Διήγησις & παράγματος.* Sed & nouum.] *ὁ πρόσωπος, αἴτιον & ἄλλο μέρος.* Et decæteró] *Il. pars παρεκτικὴ, per enumerationem.*

ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ καὶ Ἑρμοῦ. NEPTVNI ET Mercurij.

Eodem interprete.

NEPTVNVS.

ESTιν, ὦ Ἑρμῆ, νιῶ ὀυ-
λυτὰν ὧδε Διί; Ερ. ἀλλα-
μὸς, ὦ Πόσειδον. Ποσ.
ὅμως προσάγγελον αὐτῷ. Ερ. μὴ
ἐνόχλει, φημὶ, ἄκαιρον γάρ.
ὥστε ἐὰν ἄρ' ἴδοις αὐτὴν ἐν ὥρᾳ
ρόντι. Ποσ. μῶν τῇ Ἡρασώ-
σιν; Ερ. ὄκ, ἀλλ' ἐτοῖόν τί ὄστι.
Πο. σωίημι. ὁ Γανυμήδης
ἔνδον. Ερ. ὀὐκ ἔδε, ἀλλὰ μα-
λακῶς ἔχει αὐτός. Ποσ. πόθεν,
ὦ Ἑρμῆ; ἀλγεῖν γὰρ τοῦτο φῄς.

LIcétne, Mercuri, conuenire Iouem nunc? MER. *Nequaquam, Neptune.* NEP. *Attamen intrò renuncia de me ipsi.* MER. *Ne molestus sis, inquam. Importunũ enim hoc: quare nõ poteris ipsum videre in præsentia.* NEP. *Num igitur cum Iunone concumbit?* MER. *Non, sed diuersum quiddã est.* NEP. *Intelligo,* [a] *Ganymedes intus est.*

Ερ. MER. *Neque hoc: sed ipse infirmus aliquantulum est.* NEP. *Vnde hoc, Mercuri? Nescio enim quid graue narras.*

Ερ. αἰσχύνομαι ἀπαῤῥ, τοιοῦτόν ὄν. Πο. ἀπ' ἐμοῦ δὲ πρὸς ἐμὲ θαῤῥεῖν χρὴ ὄντα. Ερ. τίδοκῶ ἀρτίως, ὦ Πόσειδον. Πο. ἄπαγε. τίδοκῶ ἐκεῖνος; ἢ τίνος; ἐκὸν ἐπιτηδὲς ἡμᾶς ἀνεξόπτως ὧδε ἀπ' ἐμοῦ ἐπισκήψαντος αὐτῷ ἐπιτρέψειν ὅτι χορτινά. Ερ. οὔκουν ἔδε. ὁ γὰρ ἐκεῖνος ἔχει τὸ ἔμβρυον. Πο. οἶδα. ἐκ' ἐκφανὴς ἔτι κῶν ἄνθις, ἅτε ἀρτίως τῷ Αθηνᾶ. δοκάδα γὰρ τῷ ἐκφανεῖ ἔχει. Ερ. ἐκ. ἀπ' ἐμοῦ μὲν ἐκεῖνό γε ἐκ τῆς Σεμέλης βρέφος. Πο. οὔκουν ὁ γενναῖος, ὡς ὅλον ἡμῖν ἐκφορεῖ, μὴ παῤῥαχόθη τὸ σῶμα ὃς; ἀπὸ τίς ἡ Σεμέλη ἐστί. Ερ. θηβαία, τῶν Καδμου θυγατέρων μία. ταύτην σωκῶν θεὸν, ἐκύμονα ἐποίησεν. Πο. ἔστα ἔτι κῶν, ἄ Ερμεῖ, αὖθ' ἑκάστης; Ερ. καὶ μάλα, ἐ κὴ παροίδοξον ἔκαι δοκεῖ. τῷ μὲν γὰρ Σεμέλῃ ὑπὸ θεῷ ἡ Ηρα, (οἶσθα δ' ὡς ζηλότυπός ὄν) πάθοι

MER. *Pudet dicere, tale quidpiam est.* NEP. *At mihi leo tibi opus est apud me,* [b] *partus vtique cùm tibi sim.* MER. *Peperit paulò antè, Neptune.* NEP. *Apage. An peperit ille? Ex quo? Itaque tuit ille nos* [c] *Hermaphroditus existens? At* [d] *neque veteris eius tumorem aliquem præ se tulit.* MER. *Rectè dicis: neque etiam ille partum intra se habebat* NEP. *Noui, rursum ex capite peperit scilicet,* [e] *quemadmodum & Mineruam. habet enim ille caput quoddam puerperum.* MER. *Neque illud, sed* [f] *in femore gestauit partum illum, videlicet ex Semele receptum.* NEP. *Euge generosus, vt ille totus nobis, & ex omni parte corporis imprægnando idoneus atque fœcundus est. Sed quænam & Semele ista est?* MER. [h] *Thebana mulier,* [i] *ex filiabus Cadmi vna. Huic congressus prægnantem eam reliquit.* NEP. *Deus de verò ipse pro illa peperit?* MER. *Atque admodum, etiam si tibi alienum ac mirum videatur. Nam* [k] *Semelen dolis aggressa Iuno,* ([l] *nosti autem vt sit zelotypa hæc*) persua-

ἐκθέσαι πρὸς τὸν Διόνυσον, μετὰ βροντῶν καὶ ἀστραπῶν καὶ πυρὸς αὐτόν. ὡς δ' ἐπέσθη, καὶ ἔτεκεν ἔχων καὶ τὸν κεραυνὸν, ἀνηρπάκει πρὸ τοῦ ὄρους. καὶ ὁ Σεμέλη μὲν διαφθείρεται ὑπὸ τοῦ πυρός. ἐμὲ δὲ λαβὼν ἀναδιδύσκει τῷ μηρῷ τῷ ἑαυτοῦ, ἀναπομίσας ἀτελῆ ἔτι καὶ αὐτὸν τὸ ἔμβρυον ἐκπαμπωτῶν. καὶ ἐπειδὴ ἐποίησε, δίκην τὴν τῶν μηρῶν, ἐντίθησιν, ὡς ἀπέλθοιμι ἐνταῦθα, καὶ νῦν τρίτον ἤδη μῆνα ἐξέτικτεν αὐτὸ, καὶ μαλακὸς ἀπὸ τῶν ὠδίνων ἦν. Πορ. νῦν οὖν πῶς τὸ βρέφος ἐστίν; Ερ. ἐς τὸν Νῦσαν ἀπεκόμισε, παρέλαβε τὰς νύμφας ἀνατρέφειν, Διόνυσον ὀνομάσθαι. Πο. ἐκεῖνα ἀμφότερα Διονύσου τούτου καὶ μήτηρ καὶ πατήρ ὁ δεῖνα; Ερ. ἔοικεν. ἄπειμι δ' οὖν ἔτι ἀὐτῷ πρὸς τὸ κρᾶμα οἴσων, καὶ τἆλλα ποιήσων, ὅσα ἂν νομίζηται ὥσπερ τίκτουσι.

persuadet illi vt petat à Ioue quò cum fulmine ac fulgure ad se veniat. Quæ quum verbis huius inducta credidisset, venissetq; Iupiter fulmen secum portans, cōflagrauit tectum, ipsaq; Semele ex igne periit. Me autem iubet Iupiter, vt incisa illius aluo, [m]parum ad se afferam, imperfectum illum quidē adhuc, & [n] intra septimū mensem conceptū. Quod vbi feciſſem, ille dissecto fœmore suo, intrò illū recipit, vt ibi perficeretur. Atq; ita iam tertio post quam factum illud est mēse, demùm illum peperit, & nunc ex doloribus aliquantulùm languidus est. NEP. *Vbi igitur infans ille iam est?* ME. [o] *In Nysam hinc ablatū, tradidi illum Nymphis enutriendum,* [p] *Dionysium cognominatū.* NEP. *Ergo vtrumque, Dionysij huius & pater & mater ille est.* ME. *Ita videtur. Abeo igitur, vt illi q aquā ad vulnus afferam, ac cætera, ea quæ ex more atque consueto fieri solent, quasi puerperæ procurem.*

GILBERTI COGNATI.

ANNOTATIONES.

a GANYMEDES.] *Poëtæ fabulantur Ganymedem Troïs filium fuisse, & ob admirandam eius pulchritudinem ab aquila Iouis armigero raptum, ac pocillatorem Iouis mensæ adhibitum, quam rem Iunonem indignissimè tulisse. Homerus tamen eum non à Ioue, sed à dijs raptum tradit, neque ad concubitum, vt quidam fabulantur: ad quam fabulam hic Lucianus alludit, sed ad pocillandum, vt dixi. Cic. Tusc. 1. Nec Homerum audio, qui Ganymedem à dijs raptum ait propter formam, vt Iouis pocula ministraret. Hom. Iliad. v. b* Patruus cùm tibi sim.] *Iouis patris tui frater. c* Hermaphroditus.] *ἀνδρόγυνος*, i. vtrunq; sexum habens. *d* Neq; vterus tum crem præ se tulit.] *Est enim propriè mulieris vterus. Hinc quæ grauidæ sunt, dicuntur vterum ferre εἰ γαστέρα ἔχειν. Propriè etiam ad fœminas pertinet párere & fœtum emittere. e* Quemadmodum, & Mineruam.] *Mineruam emisit Iupiter cerebro suo percusso, quum videret Iunonem sterilem, & ferendæ proli ineptam. Hinc Lucanus:*

Hanc & Pallas amat, patrio quæ vertice nata est.

f In fœmore.] *Bacchum, cùm adhuc immaturus infans esset, matre Semele fulmine extincta, Iupiter femori suo adsuisse dicitur, ibiq; gestasse donec maturus fœtus fieret: inde bimatrem ipsum vocauerunt. g* Semele.] *Mater Bacchi ex Ioue. h* Thebana mulier.] *Cadmus rex Thebarum eius filia Semele. i* Ex filiarum Cadmi vna.] *Nam quatuor fuerunt, Semele, Agaue, Ino & Autonoë. Cum Semele Iouem concubuisse notum est, ex Ouidij 3. Metam & Fastis, & ex alijs, ea à Plutarcho in Camillo pellex dicitur. k* Semelen dolis aggressa Iuno.] *Iam Semelen complexu Iouis grauidam, & ad pariendũ vicinam, dolis Iunonis circumuentam atq; inductam à Ioue petijsse, vt ea ad se specie, eoq; habitu ventitaret, quo fuerat tum, cùm primùm Iunonis nuptias expetiuerat: Iouem autem, qui ei pollicitus erat, se quicquid illa peteret, concessurum, in curru ad eam venisse cum fulgure & fulmine, illamq; metu exanimatam esse (vel vt alij volunt) fulmine conflagrasse: Bacchũ verò è flamma ereptum, in Iouis femur conjectũ & insutũ esse, docet Euripid. in Bacchis.*

l Nosti

*l*Nosti aũt vt sit zelotypa] *Verũ est ex amoris vehemẽtia nasci zelotypiam, nec illic est amor, vbi non est zelotypia. Qui enim non zelat, non amat.* m Partum imperfectum.] *Bacchus bis genitus. Ouid. 3. Metam.* Tutaq; bis geniti sunt incunabula Bacchi.] *n* Intra septimum mensem. *Cic. 1. de Nat. deor. Diana adhibetur ad partus, quod ij maturescunt, aut septem aut nouem lunæ cursibus.* o In Nysam.] *Arabiæ vrbẽ, in qua, vt Diodor. ait, Bacchus educatus à Nymphis fuit, vnde & Nysæus.* p Dionysium cognominatum.] *Ab Indis. à Ioue scilicet, & Nysa nomine accepto.* q Aquam ad vulnus afferam.] *De cura puerperæ & infantis recens nati, consulendi sunt nostrorum medicorum libri. Liberata infante & secundis puerpera, obstetrix spongiam puram calida mersam sumit, ipsamque in sedili adhuc desidentem leniter, vbi opus est, abluit, & quædam oleis calidis rosarum, violarum vel chamæmeli deumgit, & calidis pannis fotum in suum locum dirigit. Quibus præfitis ad lectum imponitur.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Διηγητικὸς: *De Baccho ex femore Iouis nato.*

Excisum quondã Semeles de ventre puellũ, *Hor. lib.*
Ac femori insutum, Iuppiter edit ouans. *1. Car.*
In Semeles vtero es cõceptus, sed Ioue natus: *oda 19*
Hinc etiam nomen Bacche bimatris habes.

LICE'TNE.] ἐρώτησις *& occasio dialogi.* Nequaquam.] *Negatio.* Attamen.] ἀντιρρησή. Importunũ enim hoc.] *Ratio.* Non poteris.] *Conclusio.* Peperit paulò anté.] ἀφήγησις γενικὴ rei. Apage.] *Abominatio rei absurdæ à signo. Recte dicis.* Neq; etiam.] ἀπόφασις ἀποφατική. Quemadmodũ, & cætera.] *A simili.* Sed quẽnam.] ἐρώτησις περὶ τῦ σώματος. Thebana mulier.] Διήγησις. Illa peperit.] θαύμασις τῆς παραδοξολογίας. Nam Semelem.] ὑφήγησις *post asseuerationem.* Conflagrauit tectum.] τὸ πραχθέν. Me autem.] τὸ ἐκβαῖνον. Quod vbi fecissem.] τὸ ὑπόμνημα πραχθέντος. Iam tertio.] ὁ χρόνος. Ergo vtrunque.] ἐρώτησις συμπερασματική. Ita videtur.] ἀπόφασις Ab eo igitur.] ἐπίλογος.

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ Ηλίου.

MERCVRII ET Solis.

Eodem Interprete.

MERCVRIVS.

Ω Ηλιε, μὴ ἐλάσῃς τὴμερον, ὁ Ζεὺς φησι, μηδὲ ὠκύτερον, μηδὲ ἐς τρίτην ἡμέραν, ἀλλ' ἔνδον μένε, καὶ τὸ μεταξὺ μία τις ἔσω νὺξ μακρά. ὥστε ἀνέτνασαν μὲν αἱ ὧραι αὐθις τοὺς ἵππους, σὺ δὲ σβέσον τὸ πῦρ, καὶ ἀνάπαυε σῷ μακρῷ σαυτόν. Ηλ. λοιπὰ ταῦτα, ὦ Ερμῆ, καὶ ἀπόκοπα ἥκεις παραγγέλων. ἀλλὰ μὴ παραβαίνειν τι ἔδοξα ἐμ ὧν ὥρμουν, καὶ ἐξω ἐλάσαι τῶν ὅρων, λάθρά μοι ἄχθεται, καὶ τὴν νύκτα τριπλασίαν τ' ἡμέρας ποιῆσαι δίεγνωκας; Ερ. δόξαν ἴσθι μου, ἐδὲν ἐς ἀεὶ τὸ ἔσω ἔσεσθαι. δίαται δὲ τινὶ αὐτὸς ἐπιμηκεστέραν γενέσθαί οἱ τὴν νύκτα. Ηλ. ποῦ δὲ καὶ δῆλον, ἢ πόθεν ἐξεπέμφθης ἀγγελῶν ταῦτά μοι; Ερ.

AVdi, ô Sol, [a] ne hodie currum agas, inquit Iupiter, neque in craſtinum, neque etiam in diem perendinum: ſed intus mane, fiatque interea perpetua vna nox longa. Quare [b] equos quidem iterum ſoluant Horæ: tu verò reſtinque ignem, & nunc tandem poſt longum interuallum temporis te ipſum recrea. SOL. Noua hæc atque omnino aliena denuncians venis. Sed nunquid tranſgredi ſiue peccare viſus ſum inter agendum, & extra fines curſum habuiſſe, atque id nunc irascitur ille mihi, noctemque triplo maiorem die facere ſtatuit? MER. Nihil tale: neque hoc etiam perpetuò fiet: ſed ipſe nunc opus habet nocte ſibi fieri conſueto longiorem. SOL. Vbi autem ille eſt? aut vnde ipſe emiſſus es, vt hæc nunciares mihi?

MER.

Ερ. ἐκ Βοιωτίας, ὦ Ἥλιε, παρὰ τὴν ἀμφιτρύωνος γυναῖκα, ἣν συνεύδει. Ηλ. ἑρῶν αὐτῆς; ἔπειτα ἐχ ἱκανὴ νὺξ μία; Ερ. ὀλίγας. τιχθῶσι γάρ τινα καὶ τῆς ἐμπειρίας ταύτης μίγαν, καὶ πολύαθλον θεόν. τοῦτον οὖν ἐν μιᾷ νυκτὶ ἀπερισκέπτως ἀθλιώσαι ἀδύνατον. Ηλ. ἀλλὰ τελευτησάτω ἤδη ἀγαθῇ τύχῃ. ταῦτα δ' οὖν, ὦ Ερμῆ. ἐκινδύνευε τὸ Κρόνου· οὐδὲ γὰρ ἡμᾶς ἐσῆει. οὐδ' ἀπόκοιτος ἐκεῖνος περὶ τῆς ῥᾳστώνης, οὐδ' ἀφῆκεν ἂν τὸν ἡνίοχον ἐν Θήβαις ἐκείνης μᾶλλον. ἀπὸ ἡμέρας μὲν ἦν ἡμέρα, νὺξ δὲ κατὰ μέτρον τὸ αὐτῆς ἀνάλογον τῶν ὡρῶν. ἔχων δὲ ἑαυτὸν παρακαμπτόμενον ἐδίδου, ἐδ' ἂν ἐκοινώνησέ ποτε ἐκείνης θυγατρὶ γυναικί. νῦν δὲ δυσὶν γυναίοις ἔννυκτα χρὴ ἀνισχάφθαι τὰ πάντα, καὶ ἀκαμπτίσιτος μὴ γενέσθαι τοὺς ἵππους ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, δύσπορον δὲ τὸν

MER. Ex Bœotia, ab uxore Amphitryonis, cum qua concumbit SOL. Amator illius? atq; ita illi satis non est nox vna? MER. Nequaquam. Nasci enim quendam oportet ex hoc cõcubitu magnum, atq; multorum certaminum victorem deum. hoc igitur vna nocte absolui ac perfici impossibile est. SOL. Sed absoluat, atque ad exitum perducat ille, quod faustum felixq; sit. Veruntamen hæc, Mercuri, temporibus Saturni non fiebant. (soli enim hic nos sumus) neque ille tum ab uxore Rhea diuertebat, aut seorsim cubabat: neque etiam relicto cœlo Thebis dormiebat: sed dies quidem tum dies erat, nox autem ad suum certum spacium secundum proportionem horarum agebatur: peregrinum verò aut immutatum nihil. Neque ille tum vnquam cum muliere mortali quicquam rei habuit. At nunc infelicis mulierculæ causa oportet omnia sursum & deorsum verti, ac equos quidē præfractiores & difficiliores fieri ob ocium & desidiā,

viam

ὁδὸν, ἀτριβῆ μὲν ὅσον ἐξῆς πρώων ἁμαρτῶν, τὸν δ' ἀνθρώπους ἀθλίως ἐν σκοτεινῷ διαβιοῦν; τοιαῦτα ἀκηκοώς τα τῶν διὸς ἐράτων, καὶ ἐκεῖνα δοκῶ ἀκηκοέναι τὸν ἀθλητὴν ὑπομένοντα, ἐς' ἂν ἐκεῖνος ἀφιλήσῃ τὸν ἀθλητὴν, ἢν μακρῷ ὦσ ἔοικε. Ερ. σιώπα, ὦ Ἥλιε, μή τι ἐκεῖνον ἀκηκόῃς ἢ λέγων. ἐγὼ δ' παρὰ τὴν Σελήνην ἀπελθὼν, κἀγὼ τὸν ὕπνον, ἀπαγγελῶ ἐκείνοις ἅπερ ὁ ζεὺς ἐπέσταλκε, τὴν μὲν σχολῇ πεσβαίνειν, τὸν δ' ὕπνον μὴ ἀνιέναι τοὺς ἀνθρώπους, ὡς ἀγνοήσωσι μακρὰν ἔτω τὴν νύκτα γεγενημένην.

viam autem asperiorem, eò quòd toto triduo non vsurpabitur: homines præterea miserè in tenebricoso viuere. Hoc boni ex amoribus Iouis consequentur illi scilicet, sedebuntq; expectantes donec ille athletam istum quem dicis, absoluerit sub longis tenebris. MER. Tace, ô Sol, ne quid mali pro his dictis tuis nancisceare. Ego verò ad lunam hinc abiens, & ad Somnum, renunciabo etiam illis quæ Iupiter mandauit: illi quidem, vt ne procedat citiùs: huic autem, vt ne remittat à se homines, quò ignorent longam adeò noctem hanc fuisse.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LVcianus vt solet facetè, si non potius ridens Ethnicorum deos, ludit in Herculem τριάκοιτον, sic dictũ à trinoctio illo, quod traditur eo concipiendo insumptum τριάκοιτον appellat Homeri commentator Iliad. ξ. fabulam delibans trinoctij concubitus Iouis & Alcmenæ, quæ nota est vel ex Plauto, & hìc aperitur. Vide Tzetzẽ in Lycophronem, & Varinum in voce τριάκοιτος. Item Gregorium Nazianz. in lib. contra Iulianũ, vbi καὶ τὸν βασιλέα παρίσωμι αὐτοῖς καὶ τὸν τριάκοιτον τριάκοιτος λέον. i, triue-

triuesperleo cognominatus est Hercules à Lycophrone in Alex. si Isaacio credimus, quod tribus vesperis in vnam coniectis Iupiter cum Alcmena concubuerit, vnde natus est Hercules. τριετόκλω@ à Pallada in Epigrammate dicitur. Αλεξίκακε τριετόκλως. i. tribus continuis noctibus procreate. Vna enim nocte ex tribus facta generatus fertur, quæ τριετόκλω@ νύξ Ibidem, Herculis autem genealogiam & gesta diligenter persequitur Diodor. Siculus lib. 5.

a NE currum agas] *De Solis curru & laboribus Lucianus noster in Bis accusato. Iam primum certè Sol quidem hic iuncto curru totam diem cœlum circumuagatur, indutus igne, & resplendens radijs, &c. equos quos illi poëtæ ascribunt, Ouid. 2. Metam. hos nominat:*

Interea volucres, Pyrois, Eous, & Aethon
Solis equi, quartusq; Phlegon, tinnitibus auras
Flammiferis implent —. *b* Equos soluant Horæ.] *Horæ ab Ouidio 2. Metam. Solis assectæ & ministræ finguntur cum alijs temporis partibus: ita enim canit:*

A' dextra leuaq; dies, & mensis, & annus,
Seculaq; & positæ spacijs æqualibus Horæ. *Dictæ autem sunt à Sole, vt Macrobius putat. Aegyptij enim Solem vocabant Horum. c* Bœotiæ.] *Quæ erat regio in finibus Græciæ, Euboææ insulæ obiecta. d* Vxore.] *Alcmena Electrionis filia, fuij Persei & Andromedes. Illa cùm iam nubilis esset, & à multis peteretur, Electrion pater nuptias eius proposuit illi præmium qui necem filiorum suorum vltus esset: id Amphytrio suscepit. Verùm quum in ea expeditione versaretur, Iupiter imagine eius assumpta, toto trinoctio cum ea concubuit. Quæ quamuis antea ex viro grauida esset, insuper tamen ex Ioue concepit, eodemque tempore Iouì Herculem, Amphytrioni Iphiclum peperit. Huius concubitus etiam meminit Inferiùs in Charidemo. e* Quod faustum fœlixq; sit.] *Bene precantis est, quemadmodum Græci dicunt: ἀγαθῇ τύχῃ, secundâ fortunâ & fœlix, quod bene vertat. f* Temporibus Saturni.] *Saturni vita fuit beata & luxus exotici, doliique ignara, quo regnante auream ætatem extitisse fabulantur poëtæ:*

—quæ

— quæ vindice nullo
Sponte ſua ſine lege fidem rectumq; colebat,
Contentiq; cibis nullo cogente creatis,

Viuebant, *vt canit Ouid. Damaſcius Syrus in Philoſophica hiſtoria: Niſi quiſpiam deus voluerit hominibus gratificari, exemplar Saturniæ vitæ proponendo*, &c. *g* Ab vxore Rhea.] *Quæ cæli & terræ filia fuit, alio nomine Cybele dicta. h* Relicto cœlo Thebis dormiebat.] *Thebæ fuit in Bœotia vrbs à Cadmo condita, quam Amphion muris ornauit, Bacchi & Herculis clariſſima patria.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ Απόλλωνος

MERCVRII ET Apollinis.

Eodem interprete.

MERCVRIVS.

Τί συνθρωπὸς ἦ, ὦ Ἀπολλον; Απ. ὅτι, ὦ Ἑρμῆ, λυσυχῶ ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς. Ερ. ἄξιον μὲν λύπης τὸ τοιοῦτον. σὺ δ' τί. λυσυχῆς; ἢ τὸ ἰατὰ τλὼ λάφυλλυ σι λυπᾶ ἔτι; Απ. δάμῶς. ἀλλ' ἐρώμενον ἀγαθὸν ἦ λάκωνα τὸν Οἰβάλε. Ερ. τί θυνηκ γὰρ, ἔπί μοι, ὁ Υάκινθος; Απολ. κὴ μάλα. Ερ. πῶς τιν; ὦ Απολλον; ἢ τίς

QVid verò triſtis es, Apollo? APOL. Quoniam, ô Mercuri, miſer atque infelix circa amores ſum. MER. Dignum quidem mœrore hoc: ſed tu quo pacto miſer atque infelix es? An adhuc dolore afficit te id quod cum [a] Daphne accidit? APOL. Nequaquam, ſed amaſium dolco Laconem illum [b] Oebali filium. MER. An mortuus eſt [c] Hyacinthus? dic mihi. APOL. Atque admodum. MER. Vnde, Apollo? aut quis

τὴς ἔτως ἀνίρασος λῶ, ὡς ἀπ-
ωλέσαι τὸ καλὸν ἐκεῖνο μει-
ράκιον; Απ. αὐτὸ ἐμὸ τὸ ἔρ-
γον. Ερ. ἑκοιῶ ἐμάνης, ὦ Απ-
πολλον; Απ. ἐκ' ἀπὸ δυσχε-
μά τι ἀπέσιον ἐγένετο. Ερ.
πῶς; θέλω γὰρ ἀκοῦσαι τὸν λόγ-
γον. Απ. δυσκόλως ἐμάνθανε,
ἐγὼ σαφῶς δίσκον αὐτὸν. ὁ δ'
ἐκεῖνος ἀνέμων ἀπολέμῳ θ'
ἅμα καὶ ἄρα μὴ ἐν νομοῦ
καὶ αὐτός. ἀμιλλώμην θ', καὶ
μὲ φέρω τὴν ὑπεροψίαν·
ἐγὼ δ' ἀνέῤῥιψα, ὥσπερ ἀθ-
λοθέτην, τὸν δίσκον ἐς τὸ ἄνω·
ὁ δ' ἀπὸ τοῦ ταϋγέτου κατα-
πτάσας, ἐπὶ κεφαλὴν ὦν
παιδὶ ἐνέσσει φέρων αὐ-
τὸν, ὥστε ἀπὸ τῆς πληγῆς αἷ-
μά τε ῥυῆναι πολὺ, καὶ τὸν
παῖδα ἐνθὺς ἀποθανεῖν. ἀπ'
ἐμοῦ τὸν δ' ζέφυρον αὐτί-
κα ἀμυνόμενον καταλοξώσας,
φύγοντι ἐπισκήπτω θ' ἄχε
τοῦ ὄρους· ὦ παιδὶ δ' καὶ
τάφον ἐχοσάμην ἐν Αμύ-
κλαις, ὅπου ὁ δίσκος αὐτὸν κα-
τέβαλε,

quit ita ab omni amore alie-
nus fuit, vt occiderit formo-
sum illum puerum? APOL.
Meum ipsius factum hoc est.
MER. Quid igitur? insani-
uissim Apollo? APOL. Nõ,
sed infortunium quoddam
inuito mihi accidit. MER.
Quomodo? cupio enim au-
dire rationẽ hanc. APOL.
[d] Disco ludere discebat, at-
que ego vnà cum illo lude-
bam. Cæterùm ventorum
omnium prorsùs perditus
[e] Zephyrus amabat quidem
longo iam tempore etiam
ipse illum. Verùm negle-
cto eo, & contemptum istum
non ferente, ego quidem,
quemadmodum consueue-
ramus, discum in alium sur-
sum versus iaculabar, ille
autem deorsum à [f] Taygeto
spirans, ablatum hunc in ca-
put pueri inflixit, ita vt ex
ea plaga & cruor manaret
affatim, & ipse puer statim
moreretur. Verùm ego eues
tortis in eum sagittis, fugien-
tẽq; ad montem vsque persequendo.
Puero autem & tu-
mulum extruxi in Amyclis, quo loco discus eum prostra-
uit:

ſtigiò Zephyrum vlciſcebar,

τίβαλε. καὶ ἀπὸ τοῦ αἵματος καὶ ἀνεμώνα τινὰ ἐκ τοῦ γῆς ἐποίησα ἐξελθεῖν, ὦ Ἑρμῆ, καὶ ἀνθέων πάντων ἀνθέων ἀπάντων, ἔτι καὶ εὐώδη ἀνθέων ἀπάντων, ἐπαλείψαντα ἐκεῖνον. ἀρά σε οἰκόθεν λανθάνει ὀδυρόμενα δοκῶ; Ερ. νὴ, ὦ Απολλον. ἤδειν γὰρ θνητὸν σε ποιησάμενον ἀθάνατον, ὥστε μὴ ἄξιον ἀποθανόντος.

uit: & florem ex cruore illius terrâ mouere feci, suauissimum illū quidem, Mercurij, atq; omnium fragrantissimum, præterea & literas quasdam habentē, quæ mortuum ipsum quasi deplorant. Num tibi igitur præter rationem mœstus fuisse videor? MER. Sanè verò, Apollo. Noras enim mortalem te comparasse amasium tibi: quare dolere non debes, mortuo iam illo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a DAPHNE accidit.] *Vide proximè sequentem dialogum Mercurij & Apollinis, & quæ in eum annotauimus.* b Oebali filium.] *Oebalus Hyacinthi pater, Lacedæmoniorum rex fuit, à quo regno Peloponnesi Laconiæ pars, Oebalia dicta est.* c Hyacinthus.] *Hyacinthus puer fuit Amicl[illegible], eodē tempore ab Apolline & Zephyro adamatus. Verùm cùm in Apollinis amorem propensior esset, ægrè id ferens Zephyrus, amorem in odium conuertit. Cùm itaq; Apollo cum Hyacintho suæ delicijs discū iactu sese exerceret, Zephyrus nocendi occasionem nactus, discum ab Apolline emissum flatu suo in caput Hyacinthi conuertit, puerumque interemit. Cuius mortem cùm ægerrimè ferret Apollo, tellus in amatoris Dei solatium, cruorem eius commutauit in florem sui nominis. Refertur hæc fabula in Palæphato, libro de Fabulosis narrationibus, & paulò aliter ab Ouidio libro 10. Metamorph.* d Disco ludere discebat.] *Erat publici exercitamenti genus, quo discus æneus arte simul & viribus ita ab humo torquebatur in altum, vt intra certum spatium decideret. Rotunda quædam erat moles siue ænea, siue ferrea, vel plumbea vel saxea, cuius iactu homi-*

nes

nes inter se adhuc hodie certant. Huiusmodi disco etiam vtuntur hodie mimi & histriones, qui quæstus gratiâ coram populo gesticulantur, dum nescio quid ad discifformam rotundam & æneum iaculantur in aërem, deinde virgâ excipiunt, quos discoboios appellat Plinius libro 35. capite 11. hoc est, disci iactatores. e Zephyrus amabat.] Zephyrus ab occasu æquinoctiali flat, Latini Fauonium appellant, quo plantæ omnes germinant & pullulant: vnde ζωηφόρος dictus, quasi vitam ferens. Vide Gell. lib. 2. cap. 22. f Taygeto.] Mons est Laconiæ, Amyclis imminens. g Amyclis.] Amyclæ vrbs Laconiæ, aqua Amyclæus dictus Hyacinthus. h Literas.] Suidæ hyacinthus est genus violæ vernæ, colore obscuræ purpuræ, quod venis quibusdam nigris est distinctum, ita discurrentibus lineis, vt duarum Græcarum literarum α & ι figuram referant; quæ res Poëtis duplicis fabulæ occasionem præbuit. Nam & Hyacinthum puerum ab Apolline dilectum, quem imprudens disci iactu interfecit, in hunc florem mutatum tradunt, interiectionemq; doloris ai, quæ ex duabus illis literis conficitur, velut testimonium doloris, quem Apollo ex eius morte conceperat, habere inscriptam. Præterea etiam Aiacem in eundem florem conuersum aiunt, dum impatientiam prælati sibi Vlyssis seipsum interemit, duasque primas eius nominis literas in hoc flore manssisse impressas. Ouidius vtramque fabulam complexus est lib. 13. Metam. his versibus:

—rubefactaque sanguine tellus
Purpureum viridi genuit de cespite florem,
Qui prius Oebalio fuerat de vulnere natus.
Littera communis medijs pueroque viroque
Inscripta est folijs, hæc nominis illa quærelæ.

& hoc ænigma apud Virgilium:

Dic quibus in terris inscripti nomina regum
Nascantur flores: & Phyllida solus habeto.

Idem Ouidius:

Ipse suos gemitus folijs inscribit, & αἰ αἰ
Flos habet inscriptum, funestaq; litera dicta est.

Hyacinthum Latini vaccinium appellant.

Eodem Interprete.

IVNO.

ΚΑλὰ μὲν γὲ, ὦ Λητοῖ, καὶ τὰ τέκνα τέκνα ὧν ἔλιι. Λητ. ὁ πᾶσαι, ὦ Ηρα, τοιάτας τίκτειν ἀνωάμεθα, οἵ ὦ Ηφαιστος ἔσιν. Ηρ. ἀλλ' οὔτ ὦ μὲν ὁ χωλὸς, ὅμως χρήσιμός γε ὤν, τεχνίτης ὧν ἄνεις ὦ, καὶ κατακιχόσμηκεν ἡμῖν τὸν ὁρανὸν καὶ τὴν Αφροδίτην ἔγημε, καὶ σπουδάζεται πρὸς αὐτ. οἱ ὃ τοῖ πᾶσιν, ἡ μὴ αὖτ ἀρρενικὴ πέρα τ μήτρα, καὶ ὄρνις, καὶ τὸ τελευταῖον ἐς τὴν σκυθίαν ἀπελθοῦσα, πάντων ἴσασιν οἷα ἐσθίει ξένους κτανοῦσα, καὶ μιμεμένη τοὺς σκύθας αὐτοὺς, ἀνθρωποφάγους ὄντας. ὁ δ' Απόλλων προσποιᾶται μὲν πάντα ἐπίστασθαι, καὶ ἐξώνυμος, καὶ λιθαρέδης, καὶ ἰατρὸς ἔναι καὶ μαντεύεσθαι, καὶ κατασοφίζεται ὦ ἐργασία τ μαντικῆς, τὸ μὲν ἐμ

PVlchros [a] enimuerò Latona ὦ liberos procreâſti Ioui. LATO. Non emm omnes, ô Iuno, tales párere poſſumus, qualis [b] Vulcanus ſt. IVN. At hic [c] claudus quidem, vtilis certè tamen eſt, [d] artifex optimus exiſtens, ac cœlum nobis exornauit quoq, [e] Veneremq vxorem duxit, à qua ὦ ſtudiosè obſeruatur. Contrà autem, [f] iuorum liberorum altera quidem virilis vltra modum, ὦ [g] monſtruosa eſt. ὦ poſtremò [h] in Scythiam quoque profecta, omnes ſciunt qualia comedat, hoſpites macta ndo, ac Scythas ipſos imitando, qui humana carne veſcũtur. [i] Apollo autem ſimulat quidem omnia ſcire ſeſe, ὦ [k] iaculari, ὦ [l] cithara canere, ὦ [m] medicũ eſſe, ὦ [n] vaticinari: ὦ ericiis vaticinandi tabernis

hîc in

ἐν Δελφοῖς, τὸ δ' ἐν Κλάρῳ, καὶ ἐν Διδύμοις, ἐξαπατᾷ τὰς γνώμας αὐτῶν, λοξὰ καὶ ἐπαμφοτερίζοντα πῶς ἐκάτερον τῆς ἐρωτήσεως ἀρκετόμῳ, ὡς ἀκίνδυνον εἶναι τὸ σφάλμα. καὶ πλατεῖα μὲν ἀεὶ ζῷ ζιάτε, πομποὶ γὰρ οἱ ἀνέντοι, καὶ παρέχουτοθ' ὡς τὰς ἐλαχιστοῦσθαι. πολλὴ δὲν ἀγνοιατά γε ὑπὸ τῶν συνετωτέρων, τὰ πολλὰ τιρατοῦμῳ. αὐτὸς γοῦν ὁ μάντις ἠγνόει, ὅτι φουεῖσα μὲν τὸν ἐρώμενον ὡς ἅλιστα; οὐ προιμαντεύσατο ἂν ὡς φεύξεται αὐτὸν ἡ Δάφνη, ἢ ταῦτα, οὔτω ἁπλοῦν καὶ ἐμπέδιν ὄντα. ὥστε οὐκ ὀρῶ ἐλαθόμενον ὅτι ἐλαπτικωτέρα τῆς Νιόβης ἴδοξας. ΛΑΤ. τοῦτα μὲν ζὴ τὰ τίκνα, ἡ ξωκλόνο, καὶ ὁ ψευδόμαντις, οἶδα ὅπως λυπᾶ σε ὀρθῶμα ἐν ζῆς θεοῖς. καὶ μάλιτα, ὅταν ἡ μὲν ἐπαινῆται ἐς τὸ μάκρ, ὁ δὲ ἐιθαείζῃ ἐν τῷ συμποσίῳ, θαυμαζόμῳ ὑφ' ἁπάντων.

Ηρ.

hîc in Delphis, illic in Claro & Didymis; decipit consultêtes se, obliqua et in vtrãque partẽ quæstionis propositæ inclinantia respondendo, ne videlicet erroris possit damnari atque ita ex hoc quæstũ facit, & diteſcit. Multi enim amentes sunt, seq; ipſos exhibent præſtigijs deludendos. Verùm non ignoratur vtique à prudentioribus, quòd pleraque falſa ac ficta dicitet: quippe ille ipſe vates ignorabat, quòd interfecturus amaſium ſuũ eſſet diſcoincq; prædixerat ipſe ſibi, quòd fugitura ipſum eſſet Daphne, idq; adeò formoſum atq; comatum. Quare nõ video quâ cauſâ pulchriores liberos te quàm Nioben illam procreaſſe putáris. LAT. At verò liberi hi, hoſpitum maſtatrix iſta videlicet, & mendax vaticinator ille, ſcio quo pacto mordeãt te, dũ cõſpiciũtur inter deos: & maximè quando hæc quidem ob pulchritudinem laudatur, ille autem citharam perſonat in conuiuio, omnibus ipſum admiratione proſequẽtibus.

Ηρ. ἰχίλασα, ὦ Λητοῖ, καὶ θαυμασός, ὃν ὁ Μαρσύας, ἃ τὰ δίκαια ἀ μὲν αὐλήσας ἤθλον, ἀπέδαρθ ἂν αὐτὸς ὑπὸ τοῦ μουσικῆ; νικῶ δὲ καταφρονήσας ἄθλιος ἀπόλωλα, ἀδίκως ἄλλως. ἀ δὲ καλὸς παρθένος, οὕτω καλὰ ἐστὶν, ὥστε καὶ ἐμαθον ὀφθεῖσα τὸν Ἀπόλλωνος, φοβηθεῖσα μὴ ὁ γυναικὸς ἐξαγορεύσῃ τὸ αἰσχος αὐτῆ, ἐκαφῆκεν αὐτῶν τὸς λιῶνας, λιῶν γὰρ λίγδην, ὅστι δὴ τὰς τικούσας ἐμαθετο, παρθένῳ γε νῦν αὖ ἴσα. Λητ. μέγα, ὦ Ἥρα, φρονεῖς, ὅτι ξύνευνος τῷ Διΐ, καὶ συμβασιλεύσεις αὐτῷ, καὶ δὴ ἔτο ὑβρίσας ἀδικῶς. πλὴν ἀπ' ὄψομαί σε μετ' ὀλίγον αὖθις δακρύουσαν, ὁπόταν σε καταλιπὼν ἐς τὴν γῆν τὴν κατίη ταῦρος καὶ κύκνος γενόμενος.

IVN. Nequeo risum continere, Latona. Illúmne admirantur? Y quem Marsyas, si iustè modò iudicare Musæ voluissent, excoriassent meritò, vt qui ipse in Musica vicerat: nunc autè circumuentus miser ille perijt, iniustè sanè damnatus. Hæc autè formosa tua virgo, ita formosa mirum est, vt posteaquam animaduertit sese conspectam ab Æthæone fuisse, veritane adolescens ille turpitudinem ipsius euulgaret, immisserit illi canes: ne interim non dicam, quòd metu parturientibus A obstetricatura fuisset, si virgo vtiq; & ipsa foret. LAT. Valdè animo elato es, Iuno, eò quòd cum Ioue concumbis, & vnà cum eo regnas: & propterea absq; metu contumelios es. Verumtamen videbo te non ita multò pòst rursum lachrymantem, quando te relicta in terram descenderit ille, B in taurum aut C cygnum conuersus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LAtona Cœti Titanis filia, à Ioue oppressa, ex eo gemina cōcepit prolem, Apollinem videlicet & Dianā, quod Iuno adeò egrè tulit, vt immisso contra illam Pythone

thone serpente, per totum terrarũ orbem pellicem persecuta sit, donec errando ad sororem Asterien in insulã Orthyg ã peruenisset, à qua suscepta est, ibiq; Dianam peperit, quæ euestigiò obstetricis officium in nascituro fratre matri præstitit, & Apollinem nascentem suscepit, qui adultus mox Pythonem interfecit, & petentibus cœpit dare responsa Ouid. 6. Metam.

Magna gemelliparæ venerantur numina diuæ.

Plin. lib. 34. Latona puerpera Dianam & Apollinẽ infantes sustinens. Porrò Ortygia insula Delos posteà vocari cœpit, quod cum anteà aquis mersa fuisset, subitò Iouis iussu conspicua fuerit reddita. Nam δῆλον Græci dicunt, quod nos ostendere, seu manifestare. Vide inter marinos Iridis & Neptuni dialogum, in quo de Latonæ puerperio, & Delos insula vt emerserit.

a PVLCHROS liberos.] *Apollinem & Dianam. Latonæ liberorũ vituperatio & commendatio.* b Vulcanus.] *Iouis & Innonis filius ob deformitatem cœlo in Lemnum insulam deiectus, vbi ab Eurymone Oceani filia, & Thetide nutritus est. Ea autem ruina, quæ de cœlo decidit, claudus factus est.*

c Claudus quidẽ.] *Vulcani cõmendatio hic, sed vituperatio de sacrificijs habetur, vbi scribitur, Iunonẽ citra virilem cõgressum subuentaneo conceptu grauidam, Vulcanũ edidisse, atq; eum quidem non admodum fortunatũ, verum exulorem ac fabrum auariom: quiq; perpetuò tũ in igni, tum in fumo versetur. Tum autẽ ne pedibus quidem integris: claudicare enim è ruina, cùm à Ioue præceps datus esset è cœlo. Quod ni Lemnij pro sua bonitate eum, dum adhuc ferretur in aëre, suscepissent, perierat nobis Vulcanus nõ alister quã Astyanax è turri deiectus.* d Artifex. opt. exist.] *Fingitur deorũ faber, & Iouis fulmina, dyscq; arma aduersus Gigantes fabricasse. Officinam habere fertur in Lemno, & Cyclopes ministros. Cic. lib. 3 de Nat deor. Tertius è Ioue & Iunone, Lemni fabricæ traditur præfuisse.* e Venerẽ VXOREM duxit.] *Admissus non est ad deorum mensam, quin etiam cũ Mineruæ nuptias expetisset, repulsam passus est. Vnde Virgilius Ecl. 4:*

Nec deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est,

Aliam deinde sibi vxorem quærens, Venerem duxit, quâ posteà vnà cum Marte in adulterio deprehendit. f Tuorũ liberor.] *Dianæ obtrectatio. A Iunone accusata, à Latona defenditur. g* Montiuaga.] *Stat. in Achill.* Littora multum montiuagæ dilecta deæ. *& Horatius lib. 4. Carm. Hæc ob virginitatis amorem fertur hominum consortia fugisse, & venando syluas incoluisse. Ob hanc causam syluarum & nemorum dea putabatur. h* In Scyth. prof.] *Septentrionalem regionem à meridie Tauro terminatam laudatissimum templum habuit in Taurico, vbi carne tenũ humana litabatur. Fuerunt autem & Scythæ & Tauri, siue Sarmatæ inhospitales, moribúsque immanissimis, vt qui hospites omnes Dianæ solerent immolare. Vescebantur humanis carnibus, & interfectorum cãtauarias habebant pro pateris. i* Apollo om. scire.] *Apollinem artium præsidem ex Homeri & Orphei hymnis colligimus. k* Iaculasi.] *Arcum & sagittas habere scribunt, tum iaculatorem & sagittarium faciunt, ac in Græcos sagittas immittentem. l* Cithara carnere.] *Citharædum ac citharœdorum deum putauit antiquitas. m* Medicum esse.] *Medicinæ inuentor, ac ipsum etiam medicum constituerunt. n* Vaticinari.] *Vatem & vaticinij dũ existimant, & pro vate diuino accipiũt. o* Delphis.] *Delphorum oraculum notissimum, quod summam fidem apud mortales obtinuit. Creditum enim est antiquitùs, nullum oraculum fuisse certius, quã Apollinis. p* In Claro.] *Isacius Lycophronis interpres, Clarum montem & vrbem, non longè à Colophone ponit, vbi fuerit Clarius Apollo. q* Didymis.] *Fuit apud Miletum templum Apollini dicatum, dictum & Didymeum ab Apolline Didymeo, & gemmæ speciei. r* Amasiũ suum.] *Hyacinthum, cuius fabula est notissima, vel ex proximè præcedenti dialogo Mercurij & Apollonis. s* Fugitura esset Daphne.] *Thessala virgunculæ, quæ vim Apollinis fugiens conuersa est in laurum. Martialis libro 11:* Torquebat Phœbum Daphne fugitiua. *t* Adeò formosum.] *Virgilius in Bucol.* Orphi Calliopæa Lino formosus Apollo. *u* Atque comatum.] *Hinc intonsus. x* Nioben.] *Niobe Tantali filia, Amphionis vxor, liberos ex eo suscepit duodecim, sex mares, totidemq; fœminas. Hæc liberorum multitudine, & pulchri-*

pulchritudine ferox, Latonam præ se contemnere ausa est, cùm diceret illam duos solùm peperisse, Apollinem & Dianã. Idcirco Dij hac contumelia offensi, Niobæ filios ad vnũ interemerunt: Hæc Homeri interpres Il. ω. γ Quẽ Marsyas.] *Plat. & Ouid. Satyrum fuisse scribunt. Palæphatus, ἀγροικον vocat generatiuo vocabulo. Eius fabula refertur ab Hygino, Tzetza: de eius certamine & excoriatione Ouid. 6. Fast. Diod. Sicul & in Tragopodagræ annot. Luciani* ϰ Cõspectam ab Actæone.] *Actionis, qui à canibus laceratus traditur. fabula est notissima*

Obstetricatura.] *Diana Lucina parientibus fauere creditur. Virgil.* Casta faue Lucina, tuus iam regnat Apollo. *Eius autem proprium munus est distendere corporis rimas, & meatibus viam dare, quod accelerando partui salutare est.*

B In Taurum.] *Iupiter salacissimus nihil non factus propter mulieres in Tauri speciem transformatus, Europam Agenoris regis Phœnicum filiam rapuit, & per mare in Cretam transuexit. C* Cygnum conuersus.] *Cum Nemesi Oceani filia in anserem mutato concubuit.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Irridet prolem Latonæ lunda Iuno,
Ediderit tetrum quum tamen ipsa fabrum.
Fabula naturam ostendit Iunonis acerbæ,
Quæ se suprema iactat vbique toro. PVLCHROS enimv.] ὀνείδισμός. Non nomen tales pár.] αὐτοσχεδιασμός. Artifex optexuit.] ἐπαφὴ Ἡφαίστου. Cœlum nobis exor.] αὐτοπάθεια ψευδὴς μεταλαμβάνων. Illic in Claro.] *Postremi membris expositio.* Obliqua & in vtr.] *Apollinis oracula ἀμφιβολίαις ἐοικότα.* Verum non.] ἐπίκλησις. Ipse vates.] ἐπιμαρτυρία. Idque adeó.] αἰτιολογία ἐπιτατική. Quare non video.] *Conclusio per collationem.* At verò liberi.] Ἀφορισμὸς τῶν ἀτόπων. Ob pulchritudinem.] αὐτοσχεδιασμὸς ἐπαινετός. Nequeo risum.] *Irrisio* Illúmne.] *Insiciatio.* Vt qui ipse.] *Approbatio.* Hæc aũt form.] *Altera pars de Dianæ fabula.* Vt interim non dicã.] παράλειψις. Valdè an clesi.] *Conclusio σκωπτική.* Ast ego quæ Danaũ inuidia regina, Iouisq;, Et soror & coniunx. Veruntamen.] ἀπιστία.

ΘΕΩΝ ΚΡΙ-σις. DEARVM IV-dicium.

Eodem Interprete.

IVPITER.

ΕΡμῆ, λαβὼν τοῦτο τὸ μῆλον, ἄπιθι εἰς τὴν Φρυγίαν, παρὰ τὸν Πριάμου παῖδα τὸν βουκόλον (νέμεται δὲ τῆς ἰδης ἐν τῷ Γαργάρῳ) καὶ λέγε πρὸς αὐτὸν ὅτι σε, ὦ Πάρι, κελεύει ὁ Ζεὺς ἐπειδὴ καλός τε αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ ἐρωτικὰ, δικάσαι τῶν θεῶν, ἥτις αὐτῶν ἡ καλλίστη ἐστί. Σοὶ δὲ ἀγὼν ὁ τὸ ἄθλον, ἡ νικῶσα λαβέτω τὸ μῆλον. ὥρα δὲ ἤδη καὶ ὑμῖν αὐτῶν ἀπιέναι πρὸς τὸν δικαστήν. ἐγὼ δὲ ἀποθύμα τὴν διαφοράν, ἐπίσης τι ὑμᾶς ἀγαπῶν. εἰ δ' ἄγε οἷόν τι ἐστὶν, ἁθρόαι ἅμα ἀπάσαι νικήσας ἔδοξε, ἄλλως τε καὶ ἀνάγκη, μιᾷ τὸ μῆλον ἐφεῖναι ἀφθόνως, πάντως ἀχθόμενος τοῖς πλείοσι. δῆ-

MErcuri, accepto hoc pomo abi in Phrygiã ad a Priami filium, pastorem armenti (pascit autem in Ida monte, qua parte Gargarum vocant) ac dic illi: Iupiter, inquiens, ô Pari, iubet te, posteaquam & ipse formosus es, & rerum amatoriarum doctus, sententiam ferre inter deas, quænam illarum omnium formosissima sit. Certaminis autem præmium, ea quæ vicerit, pomum accipiat. Porrò tempus iam est, vt & ipsæ vos abeatis ad iudicem. Ego verò ablego à me arbitrium, vt qui ex æquo omnes vos æstimem: ac, si modò possibile foret, libenter omnes vos victrices videre vellem, præsertim quando & necesse est qui vni pulchritudinis summam adiudicabit, eũ omninò in odium cæterarũ pluriũ incurrere. Quare

καὶ ταῦτο μὲν αὐτὸς οὐκ ἱκανὸς ὑμῖν δικασὴς. ὁ δὲ νεανίας αὐτὸς ὁ φρύξ, ἐφ' ὃν ἄπιτε, βασιλικὸς μέν ἐστι, καὶ Γανυμήδους τούτου ξυγγενὴς, τἆλλα δὲ ἀφελὴς καὶ ὅπερ ἂν, οὐκ ἄν τις αὐτὸν ἀπαξιώσαι τοιαύτης θέας.

Quare equidem ipse vobis idoneus iudex non sum: adolescens autem ille Phrygius, ad quem hinc abitis, regio quidem genere prognaeus est, & Ganymedis huius cognatus: cæterùm simplex & montanus: nec quisquam illum cognitione hac indignum meritò putauerit.

ΑΦΡ. ἐγὼ μέν, ὦ Ζεῦ, ἄν καὶ τὸν μῶμον αὐτὸν ἐπισήσασθαι ὑμῖν δικασῶ, θαῤῥῶν βασιοῦμαι πρὸς τὴν ἐπίδειξιν. τί γὰρ ἂν καὶ μωμήσαιτό μου; ἀλλὰ καὶ ταύτας ἀρίσκειν τὸν ἄνθρωπον.

VEN. Ego verò, Iupiter, etiam si Momũ ipsum præstituas nobis iudicẽ, præsenti animo iturasum ad documẽtum mei præbendum. Quid enim adeò reprehenderit ille in me? Sed oportet etiam hisce placere hominem.

ΗΡΑ. οὐδ' ἡμᾶς, ὦ Ἀφροδίτη, δεδίασ μέν, οὐδ' ἂρ ὁ Ἄρης ὁ σὸς ἐπιφανὴς τὴν δίαιταν. ἀλλὰ δὴ χόμεθα καὶ τοῦτον, ὅστις ἂρ ἦ, τὸν Πάριν. ΖΕ. ἴ καὶ σοὶ ταῦτα, ὦ θύγατερ, δοκεῖ; τί φῂς; ἀφροῦρα, καὶ ἐρυθριᾷς; ἴσι μὲν ἴδιον τὸ ἀλλοδαπὸν γε τὰ τοιαῦτα, ὑμῶν τῶν παρθένων. ἐπινεύεις δ' ὅμως. ἄπιτε οὖν· καὶ ὅπως μὴ χαλεπήνυτε ὦ δικασῇ ἀγριωμένω, μηδὲ κακὸν ἐντρίψητε τῷ νεανίσκῳ.

IVN. Nec nos, Venus, timemus quicquam, et iamsi Mars iste tuus [b] electus sit arbiter: sed recipimus & hunc Parin, quisquis etiam fuerit.

IVP. Num igitur & tibi eadem hæc, filia, placent? quid respondes? auertis te, & erubescis? Est quidem peculiare hoc virginibus vobis, verecũdia affici erga talia. sed tamen annuis. Abite igitur, ac videte ne infensiores fiatis iudici, quæcunque vitiæ fuerit: néve malum aliquod inferatis ipsi adolescentulo.

οὐ γὰρ οἷόν τι ἐπίσης ἅπαν καλὰς πάσας. Ερ. προίωμεν ὦθὺ τῆς φρυγίας, ἐγὼ μὲν ἡγούμενος· ὑμᾶς δὲ μὴ βραδέως ἀκολουθεῖτέ μοι, μὴ θαῤῥεῖτε. οἶδα ἐγὼ τὸν πάριν. νεανίας ἐστὶ καλὸς, καὶ τἆλλα ἐρωτικὸς, καὶ τὰ τοιαῦτα κείνῳ ἱκανώτατος, ἂν ἄρ' ἱκανῶς δικάσαι λαπᾶς. Αφρο. τοῦτο μὲν ἅπαν ἀγαθὸν, καὶ πρὸς ἐμοῦ λέγεις τὸ δίκαιον ἡμῖν μὲν τὸν δικαστὴν, πότερα δ' ἄγαμός ἐστιν οὗτος, ἢ καὶ γυνή τις αὐτῷ συνοίκησιν, Ερ. οὐ πάντῃ πάγαμός ἐστιν, ὦ ἀφροδίτη. Αφρο. πῶς λέγεις; Ερ. δοκεῖ τις αὐτῷ συνοικεῖν ἰδαία γυνὴ, ἱκανὴ μὲν, ἄγροικος δὲ καὶ λευκὸς ὁρᾶσθαι, ἀλλ' οὐ σφόδρα προσηκτὴν αὐτῇ ἔοικε. τίνος δ' οὖν ἕνεκα τοῦτα ἐρωτᾷς; Αφρο. ἁπλῶς ἐρώμην. Αθη. παραπρεσβεύεις, ὦ οὗτος, ἰδίᾳ τοῦτ' ἐκοινολογοῦ μην;

Neque enim fieri poteſt vt æqualiter omnes formoſæ ſitis. MER. *Procedamus ergo rectà verſus Phrygiam. Ac ego quidem præibo, vos autem non lentè & ſequiminime, & bono animo eſte. Noui ego Paridem hunc: adoleſcens eſt formoſus, & quod ad cætera attinet, amori deditus, & ad talia diſceptanda maximè idoneus: neque ille facilè iudicauerit malè.* VEN. *Hoc quidem totum bene, adeóque pro me narras, iuſtum videa licet eſſe nobis iudicem. Verum autem & vxore adhuc caret hic, an & mulier quæpiam ipſi cohabitat?* MER. *Non omnino abſque vxore eſt, Venus.* VEN. *Quomodo hoc dicis?* MER. *Videtur quædam c cum eo habitare mulier Idæa, ſic ſatis formoſa, cæterùm ruſtica, atque inter montes malè enſuefacta: ſed non admodum adhibere animum ipſi videtur. Cuius igitur gratia hæc interrogas?* VEN. *Nullius ſanè rei, ſed ita temerè in mentem venit.* MIN. *Malè legationem obis, heus tu, qui priuatim cum hac conſilia conferas.*

μεῖ; Ερ. οὐδέν, ὦ Αθηνᾶ. Δανὸν, οὐδὲ καθ' ὑμῶν· ἀπ' ἤρετό με, εἰ ἄγαμαι κἀγὼ Πάριν δεῖν. Αθη. ὡς δὴ τί τοῦδε πολυπραγμονοῦσα; Ερ. οὐκ οἶδα. φησὶ δ' οὖν ὅτι ἄρα ἐπιλθὸν, οὐκ ἐξεπίτηδες ἤρετό με. Αθη. τί οὖν, ἄγαμός ἐστιν; Ερ. οὐ δοκῶ. Αθη. τί δ' τῶν πολεμικῶν ἐστιν αὐτῷ ἐπιθυμία, καὶ φιλόδοξός τις, εἰ τὸ πᾶν βουκόλος; Ερ. τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ ἔχω λέγειν, ἁπάσην δὲ χρὴ νέον ὄντα, καὶ τούτων ὀρέγεσθαι τυχεῖν, καὶ βούλεσθαι ἂν πρῶτον αὐτὸν εἶναι τῶν ἀγαθῶν τὰς μάχας. Αφρο. ὁρᾷς; οὐδέν ἐγὼ μέμφομαι, οὐδὲ προσκαλῶ σοι, τὸ πρὸς ταύτην ἰδίᾳ λαλεῖν· μεμψιμοίρων γὰρ, καὶ οὐκ Αφροδίτης τὰ ζηλοῦντα.

Ερμ. καὶ αὕτη σκληρὸν τὰ αὐτά μ' ἤρετο. Διὸ μὴ χαλεπῶς ἔχε, μήδ' οἷον μεμνησῇ, εἴ τι καὶ ταύτῃ κατὰ τὸ

sers. MER. *Nihil mali, Minerua, hoc: neque etiam contra vos, sed interrogabat me, an vxore adhuc careret Paris.* MIN. *Quamobrem igitur hoc superstitioso aoeò illa curat?* MER. *Nescio. Aiebat igitur quòd temerè ita in mentem venisset hoc, neque ex compositò interrogasset me.* MIN. *Quid ergo? carétne vxore adhuc?* MER. *Non videtur.* MIN. *Quid autem? bellicæne rei studio aliquo tenetur, atque amans gloriæ est, an nihil aliud quàm bubulcus est?* MER. *Verum quidem non possum dicere: coniecturam autem facere licet, iuuenis eum sit, etiã has res consequi illum cupere, ac velle præcipuũ in prælijs esse se.* VEN. *Vides? nihil ego nunc conqueror, neque crimini verto tibi, quòd cum hæc seorsim nunc loqueris. Querulorum enim hoc, non Veneris.* MER. *Etiam hæc fermè eadem interrogauit me: quamobrem grauiter ne ferat, néve putes eò minus consecuturam esse te, quòd huic quoque simpliciter & absque dolo*

τὸ ἁπλοῦν ἀπικεινάμιλω. ἀλλὰ μιταξὺ λόγων ἤδη πολὺ προιόντων, ἀπισπάσαμιν τῶν ἀίρων, καὶ σχιδόν γι κατὰ τὴν Φρυγίαν ἰσμὲν. ἐγὼ δὲ καὶ τὴν Ἰδαῖον ὁρῶ, καὶ τὸ Γάργαρον ὅλον ἀκριβῶς· ἆ δὲ τὸ ἐξαπατῶμαι, καὶ αὐτὸν ὑμῶν τὸν δικαστὴν τὸν Πάριν. Ηρ. ὅπου δὲ δὴ; οὐ γὰρ καμοὶ φαίνται. Ερ. ταύτη, ὦ Ηρα, πρὸς τὰ λαιὰ σκόπει, μὴ πρὸς ἄκρῳ τῷ ὄρει. παρὰ δὲ τὴν πλευρὰν, οὗ τὸ ἄντρον, καὶ τὴν ἀγέλην ὁρᾷς. Ηρα. ἀλλ' οὐκ ὀρῶ τὴν ἀγέλην. Ερ. τί φῄς; οὐκ ὁρᾷς βοίδια κατὰ τὸν ἰμὸν οὐτωσὶ λάκτυλον, ἐκ μίσων τῶν πετρῶν προϊόντα; καὶ τινα ἐκ τοῦ σκοπέλου καταβαίνοντα, καλαύροπα ἔχοντα, καὶ ἀνάγοντα μὲν πρόσω βασκίδναθαι τὴν ἀγέλην; Ηρα. ὁρῶ νυνὶ, ἄγι ἱκανός δὴν. Ερ. ἀλλ' ἱκανῶς. ἐπαδὴ δὲ πλησίον ἰσμὲν, ἐπὶ τῆς γῆς, ἆ

dolo respondi. Verùm interea dum sermones cedimus, iam multùm progressi, reliquimus post nos stellas, & propemodum Phrygiam continguimus. Ego verò etiam Idam video, adeoque totum Gargarum exactè: & , si non fallor, ipsum quoque iudicem verum Paridem. IVNO. Vbi autem is est? neque enim ipsa etiam video illum. MERCVR. Hac versum, Iuno, ad sinistram respice, non ad summum montem, sed secundum latus, vbi antrum illud & armentum vides. IVNO. At non video armentum. MERCVR. Quid ais? annon vides buculas secundum meum hunc digitum, ex mediis rupibus progredientes: & quendam à scopulo deorsum currentem, pedum manu tenentem, & prohibentem ne longiùs dispergatur armentum? IVNO. Video nunc tandem, si modò ille est. MER. Ille verò. Sed quia propè iam sumus, in terram,

ſi

ἀ δοκῶ, καταστάντα βαδίζωμεν, ἵνα μὴ διαταράξωμεν αὐτὸν ἄνωθεν ἐξ ἀφανοῦς καθιππάμενοι. Ηρα. εὖ λέγεις, καὶ οὕτω ποιῶμεν. ἐπὰν δὲ κατιδιλήπαμεν, ὦ ἄραοι, ὦ Αφροδίτη, προϊέναι, καὶ ἡγεῖσθαι ἡμῖν τῆς ὁδοῦ. σὺ γὰρ, ὡς τὰ ἀκὸς, ἔμπαρ' ἐκ τοῦ χωρίου, πολλάκις, ὡς λύγ', κατιλθοῦσα πρὸς Αγχίσου. Αφροδ. οὐ σοφόν, ὦ Ηρα, τοῦτοις ἄχθομαι τοῖς σκώμμασιν. Ερμ. ἀπ' οὖν ἐγὼ ὑμῖν ἡγήσομαι. καὶ γὰρ αὐτὸς ἐν Λίπτυχα τῇ Ιδῃ, ὁπότε ὁ Ζεὺς ἦρα τοῦ μειρακίου τοῦ φρυγός. καὶ πολλάκις δεῦρο ἦλθον, ὡς ἐκείνου κατατετριμμένος ἐς ἐπισκοπὴν τοῦ παιδός. καὶ ὁπότε ἔδοξέ μοι ἐν ὥρᾳ ἀκμάζειν ἤδη, συμπαρεκτάμην αὐτῷ, καὶ συνεπόφιλον τὸν καλόν. καὶ ἔχω μέμνημαι, ἐπὰν ταυτηνὶ τὴν σύριγγα αὐτὸν ἀνάρπασον. ὁ μὲν γὰρ τότε ἔτυχε σηκάζων πρὸς τὸ ποίμνιον κατασ-

si videtur, demissi, pedibus faciamus iter, ne conturbemus illum supernè ex improuiso deuolando. IVNO Recte dicis, atque ita faciamus. Cæterùm posteaquam descendimus, tuum iam est Venus, vt præeas, ac viam nobis ducendo commõstres. Tu enim, vt consentaneum est, locorum perita es, quippe quæ sæpius, vt fertur fama, huc ad Anchisen descenderis. VENVS. Non admodum, Iuno, me tua ista mouet dicacitas. MERCVR. At igitur ego vos ducam nam & ipse frequenter in Ida versatus sum, quando Iupiter amabat adolescẽtulum istum [d] Phrygium: ac sæpiùs huc veni ab illo missus, vt quid ageret puer, obseruarem: & cùm tam in aquilam conuersus esset, vnà quoque [e] cum ipso aderam, & vnà formosum illum subleuabam. Et, si modò satis memini, ab hac ipsa rupe illũ in sublime abripuit. Nam hic quidem fortè tum fistula canebat ad ouile

Iupiter

καταβλάμμενον δ' ὁπίσθιον αὐτοῦ ὁ Ζεὺς, κούφως μάλα ζοῖς ὄνυξι περιβαλὼν, καὶ τῷ σώματι τῷ ἱπ' ἀριστερᾶ τιάραν ἀκὼν, ἀνέφερε τὸν παῖδα ταραττόμενον, καὶ τῷ τραχήλῳ ἀπεστραμμένῳ εἰς αὐτὸν ἀφβλέποντα. τότε οὖν ἐγὼ τῶν σύριγγα ἔλαβον, ἀφεβεβλήκει γὰρ αὐτὸν ὑπὸ τοῦ φόβου. ἀτὰρ γὰρ ὁ διαιτητὴς οὐδεὶς πανοῦργος, ὥστε πεισόμεθα αὐτόν. χαῖρε, ὦ βουκόλε. Πά. νὴ καὶ σύ γε, ὦ νεανίσκε. τίς δ' ὢν, ἀνύρου ἀφῖξαι πρὸς ὑμᾶς; ἢ τίνας ταύτας ἄγεις τὰς γυναῖκας; οὐ γὰρ ἐπιτήδεια ὀρεσπολεῖν, οὔτω γε οὖσαι καλαί. Ερ. ἀπ' οὐ γυναῖκάς ἐσίν. Ηρα δ', ὦ Πάρι, καὶ Αθηνᾶν, καὶ Αφροδίτην ὁρᾷς, ἀλλὰ τὸν Ερμῆν ἀπεσταλκώ ὁ Ζεύς. ἀλλὰ τί τρέμεις, καὶ ἀχθῇς; μὴ φόβηθι· χαλεπὸν γὰρ οὐδέν. κελεύει δέ σε διακρῖναι τοῦ κάλλους αὐτῶν. ἐπειδὴ γάρ φησι καλός τις αὐτὸς εἶ, καὶ σοφὸς τὰ

Iupiter autem à tergo ipsi de uolans, leuiter admodum vn guibus circumiectis, & ore ti tiaram, quam super caput habebat, impresso, in altum sustulit puerum, perturbatum, & ceruice reflexa in ipsum intuentem. Tum igitur ego fistulam sustuli: abiecerat enim illam præ timore. Atenim arbiter hic prope est, quare compellemus ipsum. Salue bubulce. PARIS. *Et tu certè adolescès. Quis autem ipse es qui huc ad nos aduenisti: aut quásnam has aduexisti mulieres? Non enim ciusmodi apparét, quæ in montibus versari commodè queant, formosæ adeò cùm sint.* MERC. *At non sunt mulieres. Iunonem verò, Pari, & Mineruam, & Venerem vides, & me Mercurium videlicet Iupiter ad te misit. Sed quid tremis & expallescis? ne metue: nihil enim periculi hic. Iubet autem, te iudicem esse pulchritudinis ipsarum. Quandoquidem enim, inquit, & formosus ipse es, & doctus*

rerum

τὰ ἐρωτικὰ, σοὶ τῶν γνώσιν ἐπιτρέπω. τὸ δ' ἀγῶνι τὸν μῆλον ἅπαν, ἀναγνὺς τὸ μῆλον. Αλλ. φέρ' ἴδω τί καὶ βέλτιον ἢ καλὴ, φησι, λαβέτω. ὡς ἄρ' ἔφ, ὦ δέσποτα Ερμῆ, ἀπωγθέλω ἐγὼ θνητὸς αὐτὸς, καὶ ἄγροικος ὤν, δικασὴς γενέσθαι παραδόξε θέας, καὶ μέλλον ἐγὼ λατὰ βυκόλων τὰ γὲ ἰδιώτα κείνων, τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον, καὶ ἀστικῶν. τὸ δ' ἐμὸν, ἄγαμαι μὲν ἀγὼς ὁποτέρα ἢ καλλίων, καὶ ἀδμαλὶς ἄλλης ἀμάλιος, τάχ' ἄν δικάσαιμι λατὰ τὸν τέχνων. ἄνωθεν δὲ πᾶσαί τε ὁμοίως ἰδεῖν, καὶ ἐκ οἶδ' ὅπως ἄν τις ἀφ' τῆς ἑτέρας ἐπὶ τὸν ἑτέραν μεταγάγοι τῶν ὄψιν ἀφελόμενος. ἐγὼ γὰρ ἐθέλω ἀφέσθαι ῥᾳδίως. ἀλλ' ἔνθα ἂν ἀπερείσῃ τὸ πρῶτον, τοῦτο ἴχνιτω, καὶ τὸ ταχὺ ἐπαινέσαι, κἄν ἐπ' ἄλλο μεταβῇ κἀκεῖνο καλὸν ὁρᾷ, καὶ παραμένῃ, καὶ ἐκ τοῦ πλησίον παραλαμβάνῃ. καὶ ὅλως πειρᾶται

verum amatoriarum, cognitionem hanc tibi commendo: cetarminis autem præmium scies lecto hoc pomo. PA. Cedo, vt videam quid sibi etiam velit. Pulchra, inquit, capiat. Quo pacto igitur, ô here Mercuri, potero ego, mortalis cùm sim ipse ac rusticus, iudex esse tam inopinati spectaculi, & maioris adeò quàm pro bubulci captu? Nam huiusmodi causas disceptare, delicatorũ atque vrbanorum magis est. Quod autem ad me attinet, vtra capella formosior altera sit, & iuuenca num alia aliam superet, fortassis ex arte diiudicare possim. Hæ verò & formosæ pariter omnes sunt, & non video quo pacto aliquis ab vna ad aliam trãsferendo aspectum auellere queat. Non enim facilè absistere vult: sed cuicunque se primo applicat, ei inhæret, & quod præsens est laudat. Inde si ad aliud transierit, etiam illud formosum videt, & immoratur: & semper ab ijs quæ propriora sunt, ceu per successionem excipitur. Et in summa, circumfusa mihi

est

περικήχυλά μοι τὸ κάλλος αὐτῶν, καὶ ὅλον περιέλαβε με. καὶ ἄχθομαι, ὅτι μὴ καὶ αὐτὸς, ὥσπερ ὁ Ἄργος, ὅλῳ βλέπειν δι' ὅλου τοῦ σώματι δοκῶ δ' ἄν μοι καλῶς δικάσαι, πᾶσαις ἀρέσας τὸ μῆλον· καὶ γὰρ ἂν καὶ τόδε τοῦτο μὴν εἶναι συμβέβηκε τῇ Διὸς ἀδελφῇ, καὶ γυναῖκα ταύτας ἅμα, θυγατέρας· ὥστε ἔρα ἡ χαλεπὴ ἡ ὅτως ἡ κάκιστος; Ερμ. ἐκ οἶδα. πλὴν οὐχ οἷόν τε ἀναδικάσαι πρὸς τὴν Διὸς κεκινυσμένον. Αλε. ἐν τοῦτο, ὦ Ἑρμῆ, πᾶσαι αὐτὰς, μὴ χαλεπῶς ἔχειν μοι τὰς ἥττω τὰς ὑπερημένας, ἀλλὰ μόνων τῶν ὀφθαλμῶν ἡγεῖσθαι τὴν ἁμαρτίαν. Ερ. οὕτω φασὶ ποιήσειν. ὥρα δὴ σοὶ ἤδη πειράσθαι τῶν κρίσιν. Αλε. παρασκευάσθαι. τί γὰρ ἄν καὶ πάθοι τις; ἐκεῖνο δὲ πρῶτον ἀδύνατα βέλομαι, ποτέρα ἥδιον ἐσκέψασθαι σκοπεῖν αὐτὰς ὡς ἔχουσιν, ἢ καὶ ἀφούσας δεήσει πρὸς τὸ ἀκριβὲς τῆς ἐξετάσεως;

est pulchritudo ipsarum, & totum me complexa tenet. Ac doleo quòd non & ipse, quemadmodum Argus ille, toto corpore videre possim. Videor autem mihi bene tum iudicasse, si omnibus pomum hoc reddidero. Nam & rursum illud quoque accedit, quòd hæc quidem Iouis soror & coniunx est: illæ verò filiæ. Quomodo igitur non periculosum etiam hoc pacto iudicium hoc fuerit? MER. Nescio, nisi quòd non licet detrectare Iouis imperium. PARIS. Vnum igitur hoc, Mercuri, persuade ipsis, ne succenseant mihi duæ illæ reliquæ; quæ tunc victæ fuerint: sed quicquid peccatum videbitur, id solis oculis imputent. MERC. Ita facturas se aiunt. Tempus autem iam tibi est, vt peragas iudicium. PARIS. Faciemus periculum. Quid enim agat quispiam? Cæterùm illud primùm scire volo, vtrùm satis erit spectare ipsas, vt nunc sunt, vestitas: an verò etiam exuere sese necesse erit, vt diligentiùs inspici atque, examinari eo pos-

sint?

σως; Ερ. τοῦ μὴ σὸν ἆρ' ἄν ἦ λιπαρεῖ, κἠ πρόσπλοι ὅπῃ κἀθέλεις. Πά. ὅπῃ κἠθέλω; γνώσ-ῃ δὲ ἐμὲ ἄρ' βέλομαι. Ερ. ἀπόλυε, ὦ αὐτοκ. σὺ δ' ἐπίσκοπ', ἐγὼ δ' ἀπειράφλω. Ηρα. καλῶς, ὦ Πάρι, κἠ πρώτη γε ἐκφεύσομαι, ὅπως μάθῃς ὅτι μὴ μόνας ἔχω λάς ὠλίνας λευκὰς, μὰ ἢ ὦ βοῶπις ἥν, μίγα φρονῶ ἐπίσης δέ μοι πᾶσα κἠ ὁμοίως καλή. Αθη. μὴ πρότερον αὐτὴν ἐκφεύσῃ, ὦ Πάρι, πρὶν ἂν τὸν κυνῆν ἀπόθῃται φαρμακὶς γάρ ἐστι, μή σ' καταγοητεύσῃ δι' ὤτ. καί τοι γε ἐγὼ μὲν δ' ἔτω κεκαλλωπισμένην παρῆνουν, μὴ δὲ τοσαῦτα ἐντετριμμένην χρώματα, καθάπερ ὡς ἀληθῶς ἐντῶν ἄρα τινα, ἀπὸ γυμνὸν τὸ κάλλος ἐπιδεικνύναι. Πά. νῦν λύεσι τὸ περὶ τῇ κεφαλῇ, κἠ ἀπόθε. Αφρο. τί οὖν οὐχὶ κἠ σὺ Αθηνᾶ τὴν λόφον ἀφελοῦσα, ψιλὴν τὴν κεφαλὴν ἐπίδηκνύῃς, ἀπ' ἐπισκέψεως τὸ λόφον, κἠ

sint? MERC. *Hoc tuum officiũ erit videre, vtpote iudicis. Ac imperes ipsis licet, quomodocunq; etiam volet:* PAR. *Quomodocunque etiam volo? Nudas igitur videre volo.* ME. *Exuite heus vos. Tu verò inspice eas. Ego interim auertam me.* VEN. *Rectè, ô Paris. Atque prima certè exuam me, vt noris, quòd non solùm lacertos habeam candidos, neque etiam magnos & augustos oculos præ me ferendo superbiam. Aequaliter verò sum tota & vniformiter pulchra.* MI. *Ne priùs ipsam exueris, ô Paris, quàm cestũ à se depositurit, (incantatrix enim est) ne te præstigijs circumueniat per illum. Et certè quidem oportebat neque etiam studiosè ita exornatam hîc adesse, neque tot coloribus fucatam, perinde ac verè meretricẽ aliquã, sed ipsam formã nudam exhibere spectandam.* PA. *Rectè sanè admonent illud de cesto: atq; etiam depone illum.* VE. *Cur non igitur & tu Minerua galea deposita nudum caput spectandũ exhibes: sed concutis conum-*

καὶ τὸ δικαστὴν φοβᾶς; ἢ δι-
δίας μή σοι ἐπίσκηπ τὸ γλαυ-
κὸν τῶν ὀμμάτων, ἄνω τοῦ
φοβεροῦ βλεπόμενον; Αθη.
Ἰδού σοι κόρυς αὕτη ἀφῄρη-
ται. Αφρο. Ἰδού σοι καὶ ὁ
κεστός. Ηρα. ἀπ' ἀφροδισιά-
μεθα. Πά. ὦ Ζεῦ τυράννη θ'
θίας, τὸ κάλλους, τῆς ἡδονῆς.
οἷα μὲν ἡ παρθένος. ὡς δὲ
βασιλικὸν αὐτὴ καὶ σεμνὸν
ἀπολάμπει, καὶ ἀληθῶς; ἄξιον
τῆ Διός. ὁρᾷς δὲ ἁβίαν, καὶ
γλαφυρόν τι, καὶ ὡροσαίω
ἐν ἐμαθίασιν· ἀπ' ἄδη μὲν
ἄπιτε ἔχω τῆς εὐδαιμονίας. ἃ
δοκῶ δὲ, καὶ ἰδίᾳ καθ' ἑκά-
στω ἐπιδεῖν βέλομαι, ὡς νυνὶ
γε ἀμφοβολός εἰμι, καὶ οὐκ
οἶδα πρὸς ὅ,τι χρὴ ἀποβλέψω,
πάντη τὰς ὄψεις περισπόμε-
νος. Αφρο. οὕτω ποιῶμεν.
Πά. ἄπιτε δὴ ἀλλὰ. σὺ δὲ
ὦ Ηρα, μείμνω. Ηρα. μεί-
μνω. καταδάρμι ἀκεια-
βῶς ἴδῃς, ὅπως σοι καὶ τὰ
ἄδη σκοπᾶν, ἢ ἁλαλά σοι τὰ
δῶρα τῆς νίκης ἐμοῦ. ἐν γὰρ
μοι

& perterres iudicem? An ve-
reris ne tibi obiiciat & re-
prehendat caeruleum istud o-
culorum, si dempto terribili
isto aspiciatur? MIN. Ece
tibi galea haec ablata.
VEN. Ecce tibi & cestus
hic. IVN. Sed exuamur
tandem. PAR. O Iupi-
ter monstrifice, quod spectā-
culū! quae pulchritudo! quae
voluptas! qualis virgo haec!
vt verò regalis illa & vene-
rabilis effulget, adeò verè
digna Ioue: tuetur aūt suaue
quiddam & iucundum,
ac blandum & illecebro-
sum. etiam arrisit. Sed iam
satis habeo felicitatis huius.
Si videtur autem, etiam seor
sim vnamquamque inspicere
volo: quoniam nūc certè am-
bi guus sum, neq; satis scio ad
quid etiam me referam, vi-
su in omnes partes distrac-
to. VEN. Ita faciamus.
PAR. Abscedite igitur vos
duae: tu verò Iuno hîc ma-
ne. IV. Manco. Ac postea-

quā me diligenter inspexeris, tempus tibi erit & cetera iā spe-
ctare, num pulchra victoriae meae dona proposita tibi. Nam si

me,

μι, ὦ Πάρι, δικάσῃς ἐν καλῷ, ἁπάσης ἴσῃ τῆς Ἀσίας δεσπότης. ΠΑ. οὐκ ἐπὶ δόμοις μὲν τὰ ἡμέτερα. πλὴν ἀλλ' ἄπιθι· πεπράξεται γὰρ ἅπερ ἂν δοκῇ. σὺ δὲ πρόσιθι Ἀθηνᾷ. ΑΘ. παρεσκεύασαι, ὦ Πάρι, δικάσῃς καλῷ, οὔ ποτε ἥττων ἐκ μάχης, ἀλλ' ἀεὶ κρατῶν· πολεμιστὴν γάρ σε, νὴ τὴν νικηφόρον ἀπεργάσομαι. ΠΑ. οὐδὲν Ἀθηνᾶ δεῖ μοι πολέμου καὶ μάχης. ἀρκεῖν γάρ, ὡς ὁρᾷς, τανῦν ἐπίσχεσι τὴν Φρυγίαν τε καὶ Λυδίαν, καὶ ἀπολιμπὼν ἐμὴν τοῦ πατρὸς ἀρχήν. δέδοικα δὲ, οὐ μετὰ πολλὰ γὰρ, κἂν μὴ νῦν δόρασι δικάζωμεν. ἀλλ' ἔν-Λυδοῖς ἤδη, καὶ ἐπίθου τῷ κόρῳ· ἱκανῶς γὰρ ἔδομεν. πλὴν Ἀφροδίτῃ παρεῖναι καιρός. ΑΦΡΟ. αὐτή σοι ἐγὼ πλησίον, καὶ σκοπὴ καθ' ὑμῶν ἀνεβδὸς, μηδὲν παραπίπτων. ἀλλ' ἐνδελεχῶς ἑκάστῳ τῶν μελῶν. εἰ δὲ θέλεις, ὦ καλὲ, καὶ τάδε

me, Pari, formosiorē esse iudicaueris, vniuersæ eris Asiæ dominus. PAR. At non domus nostra hæc geruntur. Sed tamen abi. mox enim agetur quicquid æquum visum erit. Tu verò accede Minerua. MIN. Adsum tibi; Quòd si igitur me, ô Pari, formosam esse iudicio declaraueris, haud vnquā expugna victus abibis: bellatorem enim te, & victoriarū compotem efficiam. PAR. Nihil, Minerua, opus mihi est bello & pugnis. Pax enim, vt vides, in præsentia tenet Phrygiam ac Lydiam: & ab hostibus quietum est patris imperiū. Sed tamen confide. neq; enim eò minus feres: tametsi ob munera nec quasquam iudicium feramus. Sed indue te tandē, & impone galeā, satis enim te inspexi. Ac nunc Venerem adesse tempus est. VE. Eccam meipsam tibi. Ac cōtemplare singillatim vnum quodque diligenter, nihil cursu præteruehendo, sed immorando singulis etiam membris. Quòd si verò placet, ô formose, etiam

τάδε μου ἄκουσον. ἐγὼ γὰρ πάλαι ὁρῶσά σε νέον ὄντα, καὶ καλὸν, ὀκνοῦντα οὐκ οἶδα ἄττα ἔτερα ἢ Φρυγία τρέφει, μακαρίζω μὲν τοῦ κάλλους, ἀτιῶμαι δὲ τὸ μὴ ἀπολιπόντα τοὺς σκοπέλους, καὶ ταυτασὶ τὰς πέτρας, κατ' ἄστυ ἐλθὼν, ἀπὸ σεαυτοῦ ἀφανίσαι τὸ κάλλος ἐν ἐρημίᾳ. τί μὲν γὰρ σὺ ἀπολαύσασα τῶν ὀρῶν; τί δ' ἂν ἀπόναιντο τῆς σῆς κάλλους αἱ βόες; ἔπρεπε δέ σοι γυναικείαν, μὲν μέν τοι ἀγροικόν τινα, καὶ χωρίτιν, οἵαν κατὰ πλῆθος ἀγωνᾶσθαι, ἀπό τινα τῶν Ἐπιδαυρίων, ἢ Ἀργείων, ἢ ἐκ Κορίνθου, ἢ Λακαίναν, οἵαπερ ἡ Ἑλένη δῆτα, νέα καὶ καλὴ, καὶ κατ' οὐδὲν ἐλάττων ἐμοῦ, καὶ τὸ δὴ μέγιστον, ἐρωτικὴ. ἱκανὴ γὰρ ἂν καὶ μόνον θιάσασθαί σε, οἷόν ἐγὼ, πάντα ἀφελοῦσα, καὶ παρασχεῖσα ἑαυτὴν ἕκαστον, ἵνα ψέγω, καὶ οἰκοικίσω. πάντως

hæc mea dicta accipe. Ego enim iamdudum aspiciens te iuuenem adeo, & formosum, qualem nescio an vllum aliũ nutriat Phrygia, beatum quidem te puto ob pulchritudinem: reprehendo autem, quòd non relictis hisce rupibus & saxis, in vrbe alicubi vitam degis, sed corrumpi pulchritudinem istam finis in solitudine. Quid enim te montes isti iuuant? aut quid proficiunt pulchritudine ista tua boues? Decebat autem te iam & vxorem duxisse: non tamen rusticam aliquam & indigenam, quales per Idam passim mulieres sunt: sed ex Græcia aliquam, vel Argiuam, vel Corinthiam, vel Lacænam, cuiusmodi Helena illa est, adolescentula & formosa, & nulla parte me ipsa inferior, & quod maximum est, amori quoque dedita. Nam illa, si solùm etiam aspiciat te, satis scio, relictis omnibus, seq; ipsa ceu in deditionem tradita, sequetur & cohabitabit tecum. Prorsum

τως δὲ καὶ σὺ ἀκήκοάς τι περὶ αὐτῆς. Πά. οὐδέν, ὦ Ἀφροδίτη. νῦν δὲ ἡδέως ἂν ἐκ ἐσαμί σε, τὰ πάντα διηγουμένης. Αφρ. αὕτη θυγάτηρ μέν ἐστι Λήδας. ἐκείνης δ' καλῆς, ἣν ὁ Ζεὺς κατίδὼν, κύκνῳ γεγόμενος. ποία δέ τις τὴν ὄψιν; λευκὴ μὲν, οἵαν εἰκὸς ἐκ κύκνου γεγενημένην. ἁπαλὴ δέ, ὡς ἐν ὠῷ φαφᾶσα· γυμνὰς τὰ πολλά, καὶ παλαιστικά. καὶ οὕτω δή τι πειστικὴ ἐγένετο, ὥστε καὶ πόλεμον ἀμφ' αὐτῇ γενέσθαι, τοῦ Θησέως ἄφρον ἔτι ἁρπάσαντος. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ δὴ πᾶς ἀνὴρ ἐκμελὴς καθέστηκεν, πάντων οἱ ἄριστοι τῶν ἀχαιῶν ἐπὶ τὴν μνηστείαν ἀπέβησαν. πρωτεύει δὲ Μενέλαος τοῦ Πελοπιδῶν γένους. ἀ δὲ θέλεις, ἐγώ σοι καταπράξομαι τὸν γάμον. Πά. πῶς φῄς; τὸν τῆς γεγαμημένης Αφροδίτης ἕ σὺ, καὶ ἄγροικος; ἐγὼ

sum autem & tu audisti iam aliquando de ipsa. PAR. *Nihil etiam, ô Venus. Nunc autem lubens audiero omne quicquid est de illa te narrantem.* VENVS. *Est haec e filia quidem Ledæ formosæ illius, ad quam Iuppiter è cœlo deuolauit in cygnum conuersus?* PAR. *Qualis autem aspectu est?* VENVS. *Candida quidem, qualem consentaneum est esse è cygno prognatam: tenera autem, vt quæ in ouo enutrita fuerit: nudá plerunque exercens sese, & palæstricæ rei dedita. Adeò igitur ab omnibus passim expetitur, vt & bellum ipsius causa susceptum fuerit, cùm h Theseus nondum nubilem illam rapuisset. Postea verò cũ iam ad florem ætatis peruenisset, optimi quiq; Achiuorum ad petendas illius nuptias se*

se obtulerunt. Antepositus autem reliquis tum Menelaus fuit, ex genere Pelopidarum natus. Quòd si autem voles, ego tibi conficiam has nuptias. PAR. *Quid narras? ciúsne quæ nam nupsit alteri?* VENVS. *Iuuenis adhuc es, & rusticus.*

ἐγὼ δὲ οἶδα, ὡς χρὴ τὰ τοιαῦτα δρᾶν. Πά. πῶς; λέγε θέλω γὰρ καὶ αὐτὸς εἰδέναι. Αφρο. σὺ μὲν ἀποδημήσας ἐπὶ θέαν δὴ τῆς Ελλάδος καταβὰν ἀφίξῃ εἰς τὴν Λακεδαίμονα, ὅθεν τοι σὲ Ελένην. τοῦντεῦθεν δὲ ἐμὸν ἄν ἔτι τὸ ἔργον, ὅπως ἐρασθήσεται σοῦ, καὶ ἀκολουθήσει. Πά. τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἄπιστόν μοι δοκᾶ, τὸ ἀπολιποῦσαν ἄνδρα, ἐθνικῆσαι βαρβάρῳ καὶ ξένῳ συνεκπλεῦσαι. Αφρο. θάρρει τοίνυν καὶ ἔννοει. παῖδε γάρ μοι εἰσὶν φύσει καλὼ, ἵμερος καὶ ἔρως, τούτω σοι παραδώσω ἡγεμόνε τῆς ὁδοῦ γενησομένω. καὶ ὁ μὲν ἔρως, ἴσως παρεῖναι ἂν εἰς αὐτὼ, ἀναγκάσει τὼ γυμνᾶσι ἱέρᾳ· ὁ δ' ἵμερος, αὐτὸς ὢν σοι πρόσθεν, τοῦθ' ὁ πρὸ εἰσὶν, ἵμερτόν τε θήσει, καὶ ἱράσιμον. καὶ αὐτὴ δὲ συμπαροῦσα, δώσομαι καὶ τῶν χαρίτων ἀκολουθᾶν. ἅπαντες αὐτὼ ἀναπείσομεν.

Ego verò noui quo pacto talia perficere conueniat. PAR. *Quomodo? cupio enim & ipse scire.* VEN. *Tu quidem proficiscêris ad perlustrandam Græciam, atque vbi Lacedæmona peruenieris, videbit te Helena. Post illa verò, meum iam opus erit efficere, quò illa amore tui capiatur, teque sectetur.* PAR. *Hoc ipsum etiam incredibile mihi videtur, vt illa relicto coniuge, cum homine barbaro atque hospite è patria nauigare in animum inducat.* VEN. *Bono animo esto. Nam huius certè rei gratia liberos duos habeo pulchros, Amabilitatem & Cupidinem videlicet, quos tibi tradam, qui tibi duces itineris futuri sint. Ac Cupido quidem totus subingrediens illam, vi coget amare mulierem. Amabilitas autem tibi ipsi circumfusa, id quod ipsa est, & expetibilem te reddet, & amabilem. Deinde autem & ego vnà præsens rogabo Gratias, quo & illæ comites se præbeant: atque ita omnes ipsam ad hoc quod volumus impellemus.*

μεν. Πά. ὅπως μὲν τάχα χωρήσει, ἄδηλον, ὦ Αφροδίτη. πλὴν ἐρῶ γε ἤδη τῆς Ελένης, καὶ οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ ὁρᾶν αὐτὴν οἴομαι. καὶ πλέω ἐνθυ τῆς Ελλάδος, καὶ τῇ Σπάρτῃ ἐπιδημῶ, καὶ ἐπάνειμι ἔχων τὴν γυναῖκα, καὶ ἄχθομαι ὅτι μὴ πάντα ταῦτα ἤδη ποιῶ. Αφρο. μὴ πρότερον ἠρασθῇς, ὦ Πάρι, πρὶν ἐμὶ τὴν προμνήστριαν καὶ συμφαγωγὸν ἀμείψασθαι τῇ εἴσει. πρίπει γὰρ κἀμὲ νικηφόρον ὑμῖν συμπαρεῖναι, καὶ ἑορτάζειν ἅμα καὶ τοὺς γάμους καὶ τὰ ἐπινίκια. πάντα γὰρ ἔνεσί σοι, ἢν ἔρωτα, τὸ κάλλος, τὸν γάμον· τάττε τὸ μέλλειν πρίασθαι. Πά. δίδοικα μή τε ἁμιλλήσας μετὰ τῶν κείσε. Αφρο. βέλτιον ἐπομόσομαι; Πά. μηδαμῶς, ἀλλ' ἐπόσχου πάλιν. Αφρο. ὑπισχνοῦμαί σοι τὴν Ελένην παραδώσειν γυναῖκα, ἣ ἀκολουθήσειν γε ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἀφίξεσθαι παρ' ὑμᾶς εἰς τὴν Ιλιον,

lemus. Quomodo fortaſsis hoc procedet, incertum adhuc, Venus eſt: veruntamen amo iam Helenam, & neſcio quo pacto etiam videre ipſam mihi videor, & nauigo rectà verſus Græciam, & in Sparta peregrè abſum, & redeo ruà cum vxore: & doleo quòd non omnia hæc iam nunc facio. VENVS. *Ne prius amaueris, Pari, quàm pronubam me & ſponſæ conciliatricem iudicio hoc remuneratus fueris. Decet enim & me victoriæ compotem factam adeſſe vobis, & celebritatem peragere nuptiarum pariter & victoriæ. Omnia enim licet tibi hæc, & amorem, & formam, & nuptias pomo iſto mercari.* PAR. *At metuo ne me poſt latum iudicium negligas & contemnas.* VEN. *Vis igitur vt iurem tibi?* PAR. *Nequaquam, ſed tantùm promitte demùm.*

VEN. *Promitto igitur, Helenam traditurum me eſſe vxorem tibi, & futuram comitẽ proficiſcenti ad ipſam; deinde &*

Ιλιον, καὶ αὐτὰ παρίσομαι, καὶ συμπεράξω τὰ πάντα. Πά. καὶ τὸν ἵμερον, καὶ τὰς χάριτας ἄξεις; Αφρο. θάῤῥει· καὶ τὸν πόθον καὶ τὸν ὑμέναιον πρὸς τούτοις παραλήψομαι. Πά. ἐποῦν ἐπὶ τούτοις δίδωμί τὸ μῆλον, ἐπὶ τούτοις λάμβανε.

Ilium venturam esse ad vos. Atq; adeò ipsa præsens adero, & ad omnia opitulabor. PAR. *Etiam Cupidinem & Amabilitatem & Gratias tecum adduces?* VEN. *Bonum animum habe: quin & Desiderium* [1] *& Hymenæum præterea comites assumam.* PAR. *Ob hæc igitur do tibi pomum, ob hæc accipe.*

GILBERTI COGNATI.

ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

HVius iudicij occasionem dedit Eris, rixarum dea, in Thetidis & Pelei nuptijs: ad quas reliqui dij omnes, præter Eridem, hoc est, discordiam (quid enim huic turbulentæ atque insanæ Deæ cum nuptijs?) inuitati conueniunt. Eris vltura iniuriam suam, pomum elegantissimum cum hac inscriptione, ἡ καλὴ λαβέτω: id est, pulchriori detur, in mensam discumbentium proijcit. Iupiter, ne qua fieret in nuptijs commotio, Mercurium ad Paridem mittit: vt ipso iudice, pomum detur venustiori. Habita inter deas tres longa disceptatione, Paris promissæ Helenæ occasione, Veneri dat pomum. Ipse ad Spartam nauigio proficiscitur, Helenam rapit, raptam ad Ilium deducit. Hinc illæ lachrymæ, hinc illud decennale bellum, quod tota Græcia ad Troiam gessit: quod quidem ab Homero libris 24. vsque ad Hectoris interitum describitur. Extat etiam Coluthi Thebani de Helenæ raptu liber vnus. Vide præterea infrà dialogum Marinum, Panopes & Galenes. Item conuiuium Lapitharũ: postremò Charidamum.

[a] PRIAMI filium pastorem.] *Nam & Paris pastor fuisse dicitur, atque tunc eum iudicem formæ inter Deas fuisse ferunt. Virgi-*

Virgilius: —amârunt dij quoque ſyluas
Dardanius que Paris, *&c.*

b Electus ſit arbiter.] *Nec nos, bella Venus, noſtræ formæ metuimus: ne quidem ſi ad tuum Martem huius arbitrium cauſæ deferretur.* *c* Cum eo habitare.] *συνοικῶν hoc loco verbum eſt tectum, & pudoris ac verecundiæ plenum, idemq; valet quod infrà diximus in primo meretricio Dialogo ἐπὶ τῷ ἴχνει. Laërtium quoque in Ariſtippo vſum eſſe conſtat, pro cohabitare.* *d* Phrygium.] *Catamytum puerum Ganymedem, Troïs filium, quem ob elegans ingenium in Ida paſcentem rapuiſſe Iupiter, in aquilam converſus, fingitur. Fabula eſt apud Ouidium: & de eo loquitur Theocritus in Syracuſiis, Iouis puerũ pocillatorem eũ vocans, repudiata enim Hebe Ioui pocula miniſtrat. Itẽ Xenophon in Sympoſio. De eo Virg. in princ. 1. Aen.*
— & rapti Ganymedis honores. *e* Cum ipſo aderã.] *Volabam. Mercurius de Ioue Ganymedem rapturo. In rapto Ganymedis diſſentiunt autores: nam Homer à dijs, Virg. 5. Aeneid. ab aquila, Ouid. 10. Met. & noſter Lucian. à Ioue in aquilam verſo raptum ſcribunt. Illud quidem dicunt omnes raptum, vt Ioui, ſicut Ouidius loquitur, pocula miſceret.* *f* Abſcedite vos duæ.] *Euocatio imperfecta ἄπιτε οἱ δύο. i. abite vos duæ. ἄπιτε Græcè, Latinè vnius literæ mutatione,* abite.

g Filia quidem Ledæ.] *Iupiter, propter mulieres nihil non factus eſt. Cygnus Ledam compreſſit, Tyndari regis vxorem, quæ ouum peperit: vnde nati ſunt Dioſcuri, Pollux & Caſtor & Helena, vt eſt apud Ouidium 6. Metam. & 14. Iliad. Apud Athenæum lib. 2. exponitur eius quoq; fabulæ origo. De Helenæ forma, procerum cùm Græcorum, tum Troianorum robore & moribus, & alijs virtutibus, vide Daretem Phrygium, in hiſtoria belli Troiani, qui ei interfuit αὐτόπτης. Helenam ob formæ elegantiam primũ à Theſeo, deinde à Troiano Paride raptam, hiſtoriæ tradunt. De Helenæ pictura vide Plin. lib. 35. c. 3.* *h* Theſeus.] *De Theſeo eſt apud Iſocratem in encomio Helenæ, Euripidem in Helena. Eius vitam ſcripſit Plutarch.* *i* Pronuba.] *νυμφαγωγὸς dicitur, quam Xenophon νυμφευτρίδα vocat. Προνυμφεύειν eſt, pronubæ officio fungi, & nuptiarum conglunatricis, i. συναγωγείας ἔργον. & ars i.*

psa προμνηστικὴ dicitur, quasi conciliatrix, ars conciliandi & copulandi. προμνηστικὴ τέχνη, αὐτὴ ἡ προμνῆσαι dicitur. Idem Lucianus in Herodoto: προμνησάμενον τῷ Ἀστιάνει τὸν Ἡροκείδεω γυναῖκα Quod ideò dixit, quia Proxenides artem pictoris admiratus, qui nuptias Alexandri pinxerat, generum sibi eum asciuit vtrò. k Pomo isto mercari.] Mercandi verba rariùs datiuo iunguntur. In Graeco τοῦ μήλου, Suns qui putant subaudiendum λόγῳ, aliis placet, αὐτῷ l Et Hymenæum.] Hymenæus nuptiarũ deus, quẽ Poëtæ fabulantur Veneris & Liberi filiũ fuisse, primũq; certas nuptias instituisse.

IOANNIS PAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐξηγήσεις iudicij Paridis.

Paridis iudicium, vti vult Proclus Diadochus in Platonicis Commentarijs, nihil aliud est ἢ delectus adolescentis in persequendo hoc aut illo vitæ instituto, dum aut recta ratio eum ducit ad verorum bonorum, hoc est, Palladiæ vitæ amorem, vel animi affectus vecordia seductus, ad Veneream, & in speciem pulchræ formæ admirationem rapitur & inclinat.

Matris Acidaliæ iuuenis deceptus amore,
Non curat reliquas cæcus habere deas.
Pallade quid melius? Iunone potentius ipsa?
Præferimus Cypridos munera praua tamen.

Iudicium Paridis αὐτοσχέδιος.

Priamides iuuenis, quo non formosior alter,
Qui tenuit magni Troia sceptra senis:
Pallados & Veneris formæ, Iunonis & olim
Arbiter electus, talia verba tulit:

Ad Iunonem.

Quamuis magna potes Iuno, coniunxq; sororq;
Illius excelsi qui iuga summa tenet:
Non tamen his moueor, curæ mihi non tua dona,
Haud referes formæ præmia chara tuę.

Ad Palladem.

Frustra tu certare paras quoq; Pallas amica:
Ingenij quamuis gloria magna tui.

Nam-

Namq; Venus Cytherea placet, calor ossibus ardet,
Munera iudicio nunc feret ipsa meo.

Ad Venerem.

Hoc igitur capias malum, quæ mitia reddis
Corpora quæque potes flectere cuncta Venus.
In grauibus mihi sola dabis solatia curis,
Quâ nil æthereus charius orbis habet.

Exegesis.

Est adeò stygijs mens nostra immersa tenebris,
Vt non quæ bona sint, quæ mala, dispiciat.
Pallade quid melius? Iunone potentius ipsa?
Eligit hic Veneris munera fœda tamen.
Noxia quæque petunt homines caligine cæci,
Iudicioq; cadit plurima turba suo.
At reputes quæso Paridis cu semper amores,
Cautiùs vt viuas, lector amice vale.

MERCVRII.] ἡ τῦ διὸς ἀπόστολος à persona, actu, & loco, & ipsum mandatum. O Pari.] ἡ ἀδυτίης σύβολή. Certaminis aũ.] *Occupatio.* Vt & ipsæ.] ἄνοικη ἀρχή. Ego verè abl.] *Concludit ablegationem sui arbitrij.* Quare equidem ipse.] *Altera pars comparationis* πρὸ ὑποθέσεως. Ego verò.] καὶ χησις τ ἀφελείτης, *ac probat inutilem.* Seu oportet etiã.] *Occupatio.* Neq; nos, Venus, tim.] *Responsione probat & Iuno iudicem.* Nũ igitur.] ἀπόστροφη Iouis *ad Pallade, è cerebro ipsius natam.* Abite igitur & vid.] ἀποστολὴ καὶ παραίνεσις. Neq; enim fieri pot.] αἰτιολογία. Ego quidem præibó.] *Profectionis initium.* Adoleſcẽs eſt form.] *Descriptio Paridis.* Hoc quidem.] ἐπίφρασις. Verùm aũt.] *Veneris callida interrogatio.* Videtur.] *A conditione vel fortuna.* Cuius igitur gratia.] *Occupatio.* Malè legation.] ἐπιτίμησις ἢ μέμψις. Nihil mali.] *Defensio sui ad* προσοίγκλημα. Quid autẽ bellicæ.] *Minervæ interrogatio* ἀπὸ τ πολεμικῶν, καὶ τ φιλοδοξίας. Vidésne? nihil ego.] ἀνασκευὴ *respondet.* Etiam hæc fermé.] *Interfatio Veneris.* Quamobrem.] ἄνοιξις. Propemodum Phrygiam.] *Profectionis continuatio.* Hãc versum iuno.] διακλινῶς. A scopulo deorsum.] *A figuris iudicem describit.* Sed quia.] *Consilium Mercurij. Recte dicis.*] *Iunonis oratiuncula.* Locorum perita es.]

σιώπησα. Non admodum Iuno.] *Veneris responsio.* Atq; igitur ego vos inducam.] *Mercurij pollicitatio.* Nam & ipse.] *Ratio.* Vt quid ageret puer obser.] σιώπησε τλὼ ἤ-ρως. Et si modò satis memini.] *Interserit fabulam de rapto Ganymede.* Tum igitur ego fist. fust.] *Redit ad ipsam rē.* Salue bubulce Paris.] *Compellationes ἡ ἀπαισμοί.* Quis enim ipse es qui huc ad nos.] ἐρώτησις ἀπαιδευσίας. Non enim eiusmodi.] δέξις τ̄ αφροσύνης. At non mulieres.] ἀφύγησις. Sed quid tremis.] *Confirmat Paridem trementem.* Quandoquidem form. ipse es.] αἰτιολογία. Cognitionem hanc tibi.] ἐπιστροφή. Cedo vt videam.] *Petitio.* Quo pacto.] *Reiectio.* Mortalis cùm sim.] *Extenuatio sui ἀπὸ τῦ ἀδυνάτυ.* Nam huiusmodi.] *Ratio per comparationem.* Hæ verò & form.] Α' difficili, ὅτι χαλεπὴ ἡ κρίσις. Non enim facilé.] αἰτιολογία. Et in summa.] ἐπιφώνημα. Doleo φ non & ipse.] ἀδυχή. Benè tū iudicasse.] Α' tuto. Nescio nisi quod.] *Proponit ipsis conditionem.* Facturas se aiunt.] *Recipiunt conditionem.* Tempus tibi est.] *Iussio.* Quid enim agat.] *Occupatio.* An verò etiam.] διαλείψις. Hoc tuū offic. erit.] *Permissio.*] Nudas igitur videre volo.] *Expositio suæ sententiæ* Tu verò inspice eas.] *Iussio.* Quòd non solùm lacert. hab. cand.] *Venus seipsam commendat.* Nec priùs ipsam.] *Interlocutio.* Et certè quidem.] παραγραφία. Cur non igitur.] αἰτιοκατηγορία. An metuisti.] θαυμασμός. Ecce tibi galea.] ἀφαίρεσις τ̄ πειθῦς. O Iupiter.] αὔξησις. Vt verò.] *Clausula.* Tuetur aūt.] δόκησις ἐξέτασις τ̄ κρίσεως. Si videtur.] *Ascensus ad illud.* Tu verò Iuno.] ἀποστροφὴ πρόσωπον *ad Iunonem.* Ac posteaquam.] ὑπόκρισις *ad corrumpendum iudicem.* Non donis nostra hæc geruntur.] *Recusatio donorum.* Accede Minerua.] *Vocatio Minervæ.* Quòd si igitur.] ὑπόκρισις. Nihil Minerua.] *Recusatio.* Pax enim.] *Ratio à contrario.* Confide.] *Horiatio.* Venerē adesse tempus est.] *Transitio ad Venerem.* Contemplare singillatim.] *Permissio.* Quòd si verò placet.] ἄξιωσις. Te iuuenem adeò form.] ἄγαν ☺. Beatum quidem te.] μακαρισμός. Ob pulchritudinem.] αἰτιάσις. Reprehendo autem.] ἀποστροφικόν.

Quid

Quid enim tu fruaris his.] *ἀιποπολία, ab iniuscundo & inutilis.* Decebat autē.] *Ἁ decoro.* Quales per Idam.] *Ἴδης.* Cuiusmodi Helena est.] *ποίότης.* Adolescentula & formosa.] *ὡρεσιπογενφία.* Prorsum autē.] *ὡρεκπέρασις.* Est hæc filia quidem Ledæ.] *διήγησις ἀ parentibus aspectu vel forma, & corporis temeritudine.* Theseus nondum nubilem.] *Proci Helenæ.* Menelaus.] *Maritus Helenæ.* Quòd si voles.] *ποίησις.* Quid narras.] *τὸ ἀδύνατον.* Tu proficisceris.] *ὁ τροπος ἡ δύναται.* Post illa verò.] *ποίησις.* Incredibile mihi videtur.] *Repetit τὸ ἄπιστον.* Bono animo esto.] *Pollicetur adiumentum suum.* Cupido quidem] *τὸ ἐνθύμημα.* Veruntamen amo iam.] *Vincitur Paris non à gloriæ cupiditate, aut regnandi libidine, sed ab amore turpi.* Videre mihi videor.] *φαντασία.* Ne priùs amaueris.] *ἀξίωσις τ ἀμοιβῆς.* Decet enim.] *Ἁ decoro.* Omnia enim.] *Ἁ possibili.* Ne me pòst negligas.] *Petit fidem sibi dari.* Promitto igitur.] *Promissio Helenæ & suæ opis.* Ob hæc igitur.] *Conclusio iudicij.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ μαῖας.

a *MERCVRII* & b *Maiæ.*

Erasmo Roterodamo interprete.

MERCVRIVS.

Ἔστι γάρ τις, ὦ μῆτερ, ἐν ἀνθρώποις θεὸς ἀθλιώτερός σου; Μαῖα. μὴ λέγε, ὦ Ἑρμῆ, τοιοῦτον μηδέν. Ἑρμ. τί μὴ λέγω; ὃς τοσαῦτα πράγματα ἔχω μόνος κἀμαυτῷ, καὶ οὐ τοσαύτας ὑπηρεσίας ἀφασπάλλω; ἐᾶσόν με, ἐᾶσον ἐξαναστῆναι, σαίρειν τὸ

ST verò, mater, Deus quisquam in cœlo me miserior? MAI. *Cane ne quid istiusmodi dixeris, Mercuri.* MER. *Quid non dicam? qui quidem tantum negotiorum solus sustineam, quibus delassor, in tam multa ministeria distractus. Nam manè protinùs surgendum est mihi, statimq; verrendum*

cœnacu-

συμπόσιον. δεῖ· καὶ διαφόρα-
σαντα τὴν ἐκκλησίαν, εἶτα ὑπο-
θεὶς σάντα ἑκάστῳ, παρεσάνα
τῷ Διΐ, καὶ διαφέρειν τὰς ἀγγε-
λίας τὰς παρ' αὐτοῦ ἄνω καὶ κά-
τω ἡμῖν προσφερομένας καὶ ἐπανιο-
ύσας ἔτι ἐκκονιμένον, πρα-
γματεύεσθαι τὴν ἀμβροσίαν.
πρὸς δὲ τούτοις νεάνιδος τοῦτο
οἰνοχόου ἥκειν, καὶ τὸ νέκταρ
ἐγὼ ἐνίκησον. τὸ δὲ πάντων
δεινότατον, ὅτι μηδὲ νυκτὸς
καθεύδω μόνος τῶν ἄλλων,
ἀλλὰ δεῖ με καὶ τότε τῷ Πλά-
τωνι ψυχαγωγεῖν, καὶ νεκρο-
πομπὸν εἶναι, καὶ παρεσάνα
τῷ δικασηρίῳ. ἐμοὶ γὰρ ἱκανά
μοι τὰ τῆς ἡμέρας ἔργα, ἐν
παλαίστραις εἶναι, κἂν τοῖς
ἐκκλησίαις ληρεῖν, καὶ ῥή-
τορας ἐκδιδάσκειν, ἀπ' ἔτι
καὶ νεκυικὰ συνδιαπράττειν
μνημεσομένου. καὶ δι τὰ μὲν
τῆς Λήδας τέκνα, παρ' ἡ-
μέραν ἑκάτερος ἐν οὐρανῷ
καὶ ἐν ᾅδου εἰσίν. ἐμοὶ δὲ,
καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ταῦ-

cœnaculum, vbi dij compo-
tant. Tum vbi curiam, in
qua consultant, vndique stra
uero, ac singula ita vt opor-
tet, composuero, Ioui neces-
sum est assistere, ac [c] per-
ferendis illius mandatis to-
to die sursum ac deorsum
cursitare. insuper quum re-
deo, pulueulentus adhuc,
[d] ambrosiam apponere co-
gor. Porrò priusquam [e] no-
uitius iste pocillator adue-
nisset, ego nectar etiam mi-
mistrabam. Quodq; est om-
nium indignissimũ, soli om-
nium ne noctu quidem age-
re quietem licet: verùm id
quoque temporis necesse ha-
beo defunctorum animas ad
Plutonẽ deducere, manúmq;
gregi me ducem præbe-
re, tum autem & tribuna-
libus assistere. Neque enim
mihi sufficiebant scilicet
diurna negotia, dum versor
[f] in palæstris, dum in con-
cionibus præconis vices ago, dum & oratores instruo: ni hæc
quoq; prouincia accidat, vt simul etiam vmbrarum res dispo-
nam. Atqui [h] Ledæ filij alternis inter ipsos vicib. apud supe-
ros atque inferos agitant: mihi necesse est quotidie tum

hoc

τα λαχαῖνα ποιεῖν ἀναγκαῖον. καὶ οἱ μὲν Ἀλκμήνης καὶ Σεμέλης υἱοί, ἐκ γυναικῶν δυσλώβων γεγόμενοι, τοῖς χοιρείοις ἀφροδισιάσουσι· ὁ δὲ Μαίας τῆς Ἀτλαντὸς ἀφικνοῦμαι αὐτοῖς, καὶ νεῦ ἄρτι ἥκουσά μου ἀπὸ Σιδῶνος καὶ παρὰ τοῦ Κάδμου θυγατρὸς, ἐφ' ᾗ πέμπομαί μου ὀψόμενον ὅ, τι πράττει ἡ παῖς, μικρὸν ἀναπαύσασα, πέμπομαι αὖθις ἐς τὸ Ἄργος ἐπισκεψόμενον τὴν Δανάλου. ἔπ' ἐκείνοις, ἐς Βοιωτίαν φησὶν ἐλθών, ἵν' παρόδῳ τὴν Ἀντιόπην ἴδῃ. καὶ ὅλως ἀπηγόρευκα ἤδη. ἀγαθόν μοι δοκεῖ τὸν, ἀδικεῖσθαι ἄν ἐξὸν μὴ πράττειν, ὥσπερ οἱ ἐν τῇ Ἰλιακῇ δουλεύοντες. Μά. ἓν ταῦτα, ὦ τέκνον. καὶ γὰρ πάντα ὑπηρετεῖν τῷ πατρί, καὶ ἄν μὴ ὦσιν ἐπίμοχθες, σόβαις Ἄργος, ἔπειτα ἐς τὴν Βοιωτίαν, μὴ καὶ πληγὰς βραδύων λάβοις. ἐξύχολοι γὰρ οἱ ἐρῶντες.

hoc, tum illud pariter agere. deinde [i] duo illi Alcmena ac Semele miseris progenati mulieribus, ociosi in conuiuijs accumbunt: at ego Maia Atlantide progenitus, illis ministro scilicet. Quin nunc quum recèns [k] Sidone à Cadmi filia reuersus essem (nam ad hanc me legârat, visum quid ageret puella) priusquam respirassem, & ad huc anhelum de via, rursum ad [l] Argos emandauit, visurum qui cum Danaë ageretur. Rursum inde in [m] Bœotiam profectus, inquit obiter Antiopam visito. adeò ne planè iam pariturum me negârim. quòd si mihi licuisset, lubens profectò fecissem id, quod solent ij, qui interris duram seruiunt seruitutem. MAI. Missa fac ista, gnate: decet enim per omnia morem gerere patri, quum sis iuuenis: ac nunc, quò iussus es, Argos cõtende, deinde in Bœotiam: ne si cesséris, fuerit & lentior, plagas etiam auferas: nam iracundi sunt, qui amant.

GIL.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a MERCVRII.] *Mercurius superis & inferis ex æquo communis: denique μυσταγωγὸς ipse, hoc est, mysteriȝ præfectus, ac Deorum interpres, conqueritur miseriam & immensos labores suos.* *b* Maiæ.] *Maia Atlantis filia fuit ex Pleione nympha, ex qua Iupiter Mercurium suscepit, vt vsit apud Virgil.* 8. *Aen.*

c Perferendis illius mandatis.] *Idem erat & nuncius deorum, vnde κήρυξ & ἄμβροτος vocatur.* *d* Ambrosiam.] *ἀμβροσία cibus est, apud Hom. deorum αἰὲν ἐόντων, vt Nectar potio. Martial.* Iuppiter ambrosia satur est, & nectare viuit. *Apul. in* 6. *Tunc poculum nectaris quod vinum Deorum est. Hæc illis tantùm à Poëtis tribuuntur, si quando domi cibum capiunt, nam alibi nidore carnium delectantur.* *e* Nouitius ille pocillator.] *Ganymedem intelligit, quem ab aquila raptum, & in cœlum transuectum aiunt. Theocritus in Syracusijs: O' aquilæ eburneæ, Iouis puerum pocillatorem aduehentes. Autor Priapeï carminis:*

— raptus alita sacra,
Miscet amatori pocula grata suo.

Nam Iouis ad pocula stare finxerunt. Cic. 1. *Tuscul. Non enim ambrosia Deos aut nectare aut Iuuentute pocula ministrante lætari arbitror. Nec Homerum audio, qui Ganymedem à quibus raptum ait, propter formam, vt Iouis pocula administraret: non iusta causa, quare Laomedonti tanta fieret iniuria. Fingebat hæc Homerus, & humana ad deos transferebat: diuina mallem ad nos.* *f* In palæstris] *Palæstræ præsules Deos antiqui habuerunt, Mercurium & Herculem: quo significarent, cum ingenio robur coniungi debere. vnde palæstricam, Mercurij artem appellat Heliodorus lib.* 10. *τὴν εὐαγώνιον ἑρμοῦ τέχνην ἐπαινῶν:* id est, *in concertatoria Mercurij arte exercitatissimus.* g Oratores instruo.] *Quia orationi præest, λόγιος dicitur.* *h* Ledæ filij.] *Leda Tyndari regis coniunx fuit, cum qua Iupiter in forma cygni concubuit, & illa duo oua protulit: ex quorum vno nati sunt Pollux & Helena, ex altero Castor & Clytemnæstra. Cùm aût Castor in pugna aduersus Athenienses cecidisset, Pollux suâ immortalitate illi communicauit, impetrauitq; à Ioue, vt alternatim viuerent. Virg.* 6. *Aen.*

Si fra-

Si fratrem Pollux æterna morte redemit.

Hos sæpè celebrant Pindarus, Theocritus & Lycophron in Cassandra. Laudat quoque Isocrates in Helenæ encomio. i Duo illi Alcmena.] *Hercules & Bacchus. nam Iupiter ex Alcmena Herculem suscepit, Bacchum verò ex Semele Cadmi filia. Ambo in deorum numerum relati sunt.* k Sidon.] *Vrbs insignis Phœniciæ Cananæorum, apud quam Cadmum regnasse scribit Eusebius, cuius filia fuit Semele, cum qua Iupiter concubuit.* l Argos.] *Ciuitas clarissima in Peloponneso, à qua Argiui Græci dicti sunt, quorum rex fuit Acrisius Danaæ pater, cuius amore captus Iupiter, in imbrem aureum se conuertit, & per tegulas in puellæ gremium se dimisit, quæ munitissima turri includebatur.* m Bœotia.] *Regio in finibus Græciæ, Euboææ insulæ obiecta: ab Attica aũt Isthmo monte discreta.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES

Ὀδυρτικὸς, querulus. *Conqueritur enim de miseria & laboribus suis immensis:* & ὑποτακτικὸς, *hortatorius ad obedientiam Ioui præstandam.*

Munus Athlantiades queritur, magnósve labores,
Et quæ sint etiam munia tanta probat.
Pareat vt summo, sedes cui lucidus æther,
Hortatur gnatum sedulò Maia suum.

Et verò.] ἡ τὸ ὀδυρμὸν ὑποτάσσει συγκεφαλαιωτική. Caue ne.] κατασκευή. Quid nou.] ἐπιφορτικὸν ἐπιτρέπουσιν. Pocillator.] ὁ γανυμήδης. Priusquam aduenisset.] *Alterum tempus.* Defunctorum animas ad Plutonem deducere.] *Mercurius* ψυχαγωγὸς καὶ νεκροπομπός. Neq; enim mihi.] ἐπιχειρησία. Dum versor in palæstris.] αὐτοπαιδοτριβολή. Ni hæc quoq;.] αὐτοπάθειος. Atqui Ledæ filij.] ἡ ἀλυτικὴ αὐτοπάθεια ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐπαινοῦσι καὶ ἐπιτελοῦσι γὰρ ἐπὶ τὰς πόνους. Rursum inde.] *Fastidium magnum laborum perpessorum* Missa facista.] ἀποτροπὴ, καὶ ὑποτροπὴ ἀπὸ τοῦ πέρατος. Argos contende, ne si cessaris.] ὑπόταξις αἰτιολογική. Nam iracundi.] *Ratio* ἠθική.

MARINI DIALOGI.

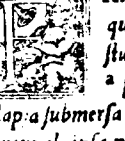
ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ ΚΑΙ ΝΗΡΗΙΔΩΝ. — NEPTVNI ET Nereidum.

Iacobo Micyllo interprete.

NEPTVNVS.

Ο μὲν σφὸν τῶν ὡς ὃν πᾶς λατωίχθω, Ἑλλήσποντος ἀπ' αὐτῆς λαλέωθω. τὸν δὲ νηπίον ὑμῶν, ὦ Νηρηίδων, παραλαβοῦσα, τῇ Τρωάδι πόσφιγκτε, ὡς ταφέη ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων. Νηρη. μηδαμῶς, ὦ Ποσειδον, ἀλλ' ἐν ταυθα ἐν ᾧ ἐπωνύμῳ τιλάσα τιτάφθω. ἐληοῦμεν γὰρ αὐτὼ, οἰκτισα ὑπὸ τῆς μη τρυᾶς πεπονθῆναι, Ποσειδ τοῦτο μὲν, ὦ Ἀμφιτρίτη, οὐ θέμις. οὐδ' ἄλως λαλὸν ἐνταῦθά που κεῖσθαι ὑπὸ τῇ φάμμῳ αὐτὼ ἀλλ' ὅπερ ἔφης, ἐν τῇ Τρωάδι, ἐν τῇ Χερρονήσῳ τιθάψεται. ἐκεῖνο δὲ παραμύθιον ἔσα αὐτῇ, ὅτι μετ' ὀλίγον τὰ αὐτὰ καὶ Ἰνὼ πείσεται, καὶ

Retum hoc quidem angustum in quod [a] puella hæc delapsa submersa est, Hellespontus ab ipsa vocetur. cadauer autē ipsum vos [P] Nereides acceptū in [c] Troadem auferte, vt ibi ab meolis sepeliatur. NER. Nequaquā, Neptune, sed hic incognomine pelago sepeliatur. Misereamur enim ipsius, vt quæ miserabilia maximè [d] à nouerca passa fuerit. NEP. At hoc quidē, [c] Amphitrite, fas non est, neque etiam aliàs honestum, hic illam alicubi sub arena iacēre: sed quod dixi, in Troade in [f] Chersoneso mox sepelietur. Illud autem pro solatio eī erit, quòd paulò pòst eadem ipsa quoque & Ino patietur,

καὶ ἐμπιπράται ὑπὸ τῆ Ἀθάμαντι ⁊ ἀποκωμῴκὼς τὸ πέλαγος, ἀπ' ἄκρου τοῦ Κιθαιρῶνος, λαβάπερ λαβύνα, ἐς τὸν θάλασσαν, ἔχουσα καὶ τὸν υἱὸν ἐπὶ τῆς ἀγκάλης. Νηρ. ἀπὸ μακρᾶ σῶσαι δίδοσα, χαρισάμενος ⁊ τῷ Διονύσῳ προφὸς γε αὐτοῦ καὶ τίτθη ἦν. Ποσειδ. οὐκ ἐχρῆν οὕτω πονηρὰν οὖσαν ἀπὸ τοῦ Διονύσου ἀχαρίσασθαι, ὦ Ἀμφιτρίτη. οὐκ ἄξιον. Νηρ. αὕτη δ' ἄρα τί παθοῦσα, λατίπισεν ἀπὸ τοῦ λεπτοῦ; ὁ ἀδελφὸς δ' ὁ Φρίξος ἀσφαλῶς ὀχεῖται; Πο. ἀκόντως· νεανίας γάρ, καὶ ἀπρόοπτον ἀντίσχεσθαι πρὸς τὴν φοράν. ἡ δὲ ὑπὸ ἀηθείας ἐμβᾶσα ὀχήματος παραλόγου, καὶ ἀπιδοῦσα ἐς βάθος ἀχανὲς, ἐκπλαγεῖσα, καὶ τὸν θάμβει ἅμα σχεθεῖσα, καὶ ἐκλιγιάσασα πρὸς τὸ σφοδρὸν τῆς πλήσεως, ἀκρατὴς ἐγένετο τῶν ἡνιόχων τοῦ κεντροῦ, ὧν τίνος ἀπέλιπε. καὶ λατίπισεν ἐς τὸ πέλαγος.

& præcipitabitur, persequente illam Athamante, in pelagus exsummo [h] Cithærone, quà in mare porrigitur, [i] vnà cum filio quem in ulnis gestabit. NER. Sed & illâ seruare conueniet, gratiam hanc Baccho faciendo. [k] Educauit enim illum Ino, eadéq; nutrix illius fuit. NEP. Non decebat, adeò prauam. Sed tamen Baccho non gratificari, [l] Amphitrite, indignum foret. NER. Sed quid accidit [m] huic quòd ab ariete decidit, frater autem eius Phryxus tutò vehitur? NEP. Meritò: adolescens enim est, & contra impetum obsistere potest. Illa verò, eò quòd insueta eius rei erat, consenso videlicet vehiculo nouo & inopinato, & despiciendo in profundum immensum, perculsa animo & pauore pariter attonita: præterea & vertigine correpta, præ vehementia & impetu volatus retinere cornua arietis amplius non potuit, quibus se eousq; sustentauerat: atq; ita in mare decidit.

Νη. ἀκῦμον

Νη. ἐκδῶ χρὴ τὴν μητέρα τῇ φίλῃ βοηθῆσαι; Πο. ἐχρῆν, ἀλλ' ἡ μοῖρα σοφωτέρα.

NER. An'non igitur matrē ipsius Nephelen decebat opē ferre cadenti? NEP. Decebat sanè, sed[n] Parca quàm [o] Nephele multò potentior est.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

NOuercas inuidere liberis ex priore vxore natis. Illis enim innatum esse fatale quoddam & irreconciliabile odium in priuignos, etiã indicat Euripedes in Ione: φυτεῦσαι γὰρ φάσκουσας πικρούς. i. Inuidere enim aiunt nouercas liberis. Vide apud Erasmum: Odium nouercale.

a PVELLA delapsa.] *Helle Athamantis regis Thebarum, & Nepheles filia, quæ vnà cum Phryxo fratre, nouercales insidias metuens, cũ accepto à patre ariete aureo pontum vellet trajicere, magnitudine periculi conterrita, in mare decidit, eiq; nomẽ fecit: quod etiã hodie ab eius nomine Hellespontum vocant eruditi. fretum est angustum inter Propontidem, & mare Aegæum, Asiam ab Europa ceptens non amplius stadiorum interuallo distermimans. Ouid. 11. Metam.*

Augustum circa pontum Nepheleï los Helles
Laomedonteis Latonius astitit aruis.

Idem 13. Metamorph.

Longus in angustum qua cluditur Hellespontu.

b Nereides.] *Nereus Deus maris est Oceani & Tethyos filius, qui ex Doride vxore eademq; sorore maximã maris Nymopharum turbam, humanam effigiem habentium, suscepit, quæ à nomine patris Nereides appellantur. Earum nomina vide apud Hesiodũ in Theogonia.* c Troiadem.] *Asiæ minoris regionẽ, quam Ptolemæus minorẽ Phrygiam appellat, Hellesponto adiacens.* d A Nouerca.] *Ino, quæ Cadmi & Harmoniæ filia & Liberi patris & Semele Iouis filij nutrix & Ideo à Iunone afflicta, cũ qua Athamas Thebanorũ rex secundas cõtraxit nuptias, priusquam Nephele (ex qua iam ille Phryxum & Hellen susceperat) liberi patris furore agitata in syluas se contulerat. Hæc, vt erat, ita re vera se nouercam gessit, priuignosq; idẽsidem apud patrem*

patrem accusans, eò compulit, vt consenso aureo ariete fugeret sibi consulerent. Quã rem ægrè ferens Iuno, Athamanti Furias immisit, quæ in tantã eum adegerũt rabiem, vt cum Inò ad se accedentẽ aspiceret, hanc quidẽ Leænam, filios aũt suos eiusdẽ catulos esse arbitraretur, atq; raptũ Learchum alterũ ex filijs saxo illiserit, idẽ in vxore exemplum editurus, nisi illa arrepto Melicerta altero filio, vnà cum illo in mare se abiecisset, vbi deorũ miseratione in deam marinã est transformata, quã Græci quidem λευκόθεαν, Latini autẽ Matutam appellant. tic. Tusc. & lib. 3. de Natur. deor. Ino Cadmi filia nónne λευκόθεα nominata à Græcis, Matuta habetur à nostris? Melicertes aũt in Palæmonem, quem nos Portunum *nominamus. Hanc historiã fabulosè tractat. Ouid. 6. Fast. & 4. Metam. Pausanias in Atticis, Hyginus in Mythologijs suis cap. 1. 2. 3. & 4. Lucianus in epigrammate quodam. e* Amphitrite.] *Nerei filia & vxor Neptuni. Hic pro ipsis Nereidibus accipitur. f* Chersonseo.] *Peninsula: terra est, in insulæ modum mari cincta, vno tantũ, eoq; angusto spatio continenti adiuncta. ἀπὸ τῆς χέρσου, ἢ νήσου. g* Ino.] *Cadmi filia furentem maritum cùm fugeret, se in mare præcipitauit, & pro dea est habita. h* Cithærone.] *monte Bœotiæ Libero patri sacro. i* Vnà cum filio] *Melicerta. k* Educauit.] *Ino Bacchum infantem matertera dicitur enutriuisse. l* Amphitrite.] *Nereides. m* Huic quod ab ariete decidit.] *Helle. n* Parca.] *Dea fatalis quæ nemini parcit. o* Nephele.] *vxore Athamantis Helles & Phrixi matre.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Προσωπικὸς, ἢ διηγηματικὸς, de Helle ab ariete in mare delapsa.

Hellen cùm vexit, Phrixumq; per Hellespontum,
Olim aries, dorso decidit illa metu.
Ast huius frater Colchos est vectus aduscq;,
Sola soror liquit nobile nomen aquæ.

FRETVM. hoc.] *προσωπικῶς.* Vos Nereides.] *ἀποστροφή.* Nequaquã.] *ἀπόφασις.* Miseremur enim ipsius.] *αἰτιολογία.* At hoc quidẽ.] *αὐτοανάλυσις ἀπὸ τοῦ ἀδίκου ἢ αἰσχροῦ.* Sed quod dixi.] *Repetit mandatum suum.* Illud aũt pro solatio

çrit.] τὸ παραμύθιον ἡ παρρησία τῆς παιδείας. Educauit enim illum Ino.] *Ouid. 3. Metam.* Sed tamen Bacche.] *Occupatio.* Sed quid accidit.] παρακοή. Illa verò.] *Narratio, quomodo Helle sit delapsa in mare.* Et vertigine correpta.] *Causæ.* Atq; ita in mare décidit.] *Ipsa res.* An' non igitur matrem ipsius Nephelen decebat op.] *Obiectionem αὐτεπαγωγῇ dilnit.*

ΙΡΙΔΟΣ ΚΑΙ Ποσειδῶνος. *IRIDIS ET Neptuni.*

Iacobo Micyllo interprete.

IRIS.

ΤΗν νῆσον τὴν πλανωμένην, ὦ Πόσειδον, ἐκ ποσπασθεῖσαν τῆς Σικελίας, ὕφαλον ἐποιήσωσθαι συμβέβηκεν. ταύτην, φησὶν ὁ Ζεύς, σῶον ἤδη, καὶ ἀνάφηνον, καὶ ποίησον ἤδη δῆλον ἐν ᾧ Αἰγαίῳ μέσῳ βεβαίως μένειν, σχεδὸν πάνυ ἀσφαλῶς· ἔστι γάρ τι αὐτῆς. Πο. συμπάσχειν ζῶντος, ὦ ἰατίνα· ἢ ὅμως παρέξει αὐτῇ τὴν χάριν ἀναφανῆναι, καὶ μηδὲτι κακὸν ἰέναι. τὴν Λητὼ ἐπ' αὐτῇ δεῖ ἀκοιμῆσαι· ἤδη γὰρ νενόμικεν ἐκ τῶν ὠδίνων ἔχειν. Ποσ. τί δ' οὐκ ἰκανὸς

INsulam [a] *istam errátem, Neptune,* [b] *quæ à Sicilia reuulsa atque vndis submersa, mari innatat, eam ita, iubet Iupiter, consistere facias iam, atque apparére, vt & tandem manifesta atque conspicua* [c] *in medio Aegæo inconcussè maneat, fundata firmiter admodum illa. opus enim illa nonnihil habet.* NEP. *Fiet hoc, Iri: sed tamen quem vsum illi præbebit manifesta apparens, & non amplius fluctuans?* IRIS. [d] *Latonam in ipsa oportet pátere. iam enim malè habet à doloribus.* NEP. *Quid igitur? annon*

ἆρ' οὐκ ἐξαρκεῖ ἡ γῆ; εἰ δὲ μὴ οὕτω, ἀλλά γε πᾶσα ἡ γῆ ἂν ἔχοι ἀποδέξασθαι λύγατρὸς τὰς αὐτῆς γονάς; εἰ δὲ μή, ὦ Πόσειδον ὁ Ἥρα γὰρ ὅρκῳ μεγάλῳ κατέλαβε τὸν γῶν, μὴ παρασχεῖν τῇ Λητοῖ τῶν ὠδίνων ἀποδοχεῖον ἐν θαλάσσῃ νῆσον ἢ αὐτὴ ἀναδομοτός ἐστιν· ἀφανὴς γὰρ ἦν. Ποσειδὼν μὲν οὖν, ὦ νησι, καὶ ἀναδῦθι αὖθις, ἵνα τὸ βυθὸς καὶ μηκέτι ἀποφεύγῃ ἀπὸ Βυβλίου μηδὲ ἀπὸ Δήλου τὴν ἀδηλοφανῆ τε λίθον, ὃς καλεῖσθαι θεῶν καὶ ὑμᾶς, ὦ Τρίτωνες, διαπορθμεύσατε τὸν Λητὼ εἰς αὐτὴν, καὶ γαληνὰ ἅπαντα ἔστω. τὸν δράκοντα δὲ, ὃς νῦν ἐξοισθεὶς αὐτὴν, φοβῶν τὰ νεογνὰ, ἐπελᾷ τῇ θεῷ, αὐτίκα μάλα μετασὺ, καὶ τιμωρήσασα τῇ μητρὶ, σὺ δὲ ἀπάγχου τῷ Διΐ, πάντα εὖ ὑπομείνασα. ἔσῃ γὰρ ἀθάνατος, ἐπεὶ τῷ Διΐ, καὶ τῇ Λητοῖ, καὶ τοῖς τέκνοις.

annon sufficit illi cœlum, vt in eo pariat? Quòd si minus autem illud, at certè nec tota terra partus illius recipere poterat? IRIS. Non, Nep tune. Nam Iuno obstrinxit iureiurando magno [e] Tellurem, ne praberet Latonæ parturienti vllum receptaculum. Hæc igitur insula iuramento non tenetur: abscēdita enim tum fuit. NEP. Intelligo rem. Igitur [f] subsiste insula, atq; emerge iterū ex profundo, & non amplius fluctues aut titubes, sed immota maneas: ac suscipe, ô felicissima & fratris mei [h] liberos duos, deorū omniū pulcherrimos. [i] Et vos Tritones traijcite Latonam in ipsam, omnia q; trāquilla sint. [k] Serpentem autem istum, qui nūc [l] velut æstro exagitat illam, perterrefaciendo, ipsi infantes postea quam in lucem editi fuerint aggredientur, ac matrem vindicabunt. Tu verò vade renuncia Ioui, omnia bene habere. Stabilis est insula: veniat Latona, ac pariat.

GILBERTI COGNATI.

ANNOTATIONES.

a INSVLAM istam errantem.] *Delon maris Aegæi, Cycladum omnium clarissimã, in qua Latone Apollinẽ ac Dianam dicitur enixa, de qua Cic. 3. in Verr. & Virg. 3. Georg. Dicta aũt putatur δῆλος, ἀπὸ τῦ δῆλον, quod cùm antea mari tecta esset, Latonæ locũ ad pariendũ quærẽti, repentè se ostẽderit.*

b Quæ à Sicilia.] *Tyrrheni maris insula q̃ olim agro Brutio creditur adhæsisse, postea q̃ue impetu maris auulsa fuisse. Inde nomen hoc creditũ traxisse, quasi Sicilita. i. resecta. Virg. 3. Aen.*

Hæc loca vi quondam, & vasta conuulsa ruina,
(Tantum æui longinqua valet mutare vetustas)
Dissiluisse ferunt, cùm protinus vtraq; tellus.
Vna foret——. c In medio Aegæo.] *Amplissimo maris mediterranei sinu.* d Latonem.] *Latona Cœi Titanis filia à Ioue compressa gemmã ex eo prolẽ cõcepit. Quã rem tã ægrè tulit Iuno, vt insanisso adversus illã Pythone serpente per totũ terrarũ orbẽ pellicẽ persecuta sit, & ne partui quidẽ vllam quietem, locumve pariendi cõcesserit donec illa tandẽ post longos errores ad Asteriem sororẽ suã peruenit, in Ortygiã insulam tã permutatã in Delon à qua suscepta, primũ Dianã peperit, q̃ eum stigiò obstetricis officiũ matri præstitit, Apollinẽq; nascentẽ susceptt, qui postea adultus, maternæ iniuriæ memor, Pythonẽ sagittis interfecit.* e Tellurem.] *Terræ Deam omniũ matrẽ & alumnam.*

f Subsiste insula.] *Neptunus ad Delum in qua partura erat Latona.* g Fratris mei.] *Iouis.* h Liberos duos.] *Dianã & Apollinẽ.* i Et vos Tritones.] *Tritones plures. Virg. 5. Aen.*

Tritonesq; citi, Phorciq; exercitus omnis

Idem 10. Aeneid.

Hunc vehit immanis Triton, & cærula concha
Extorrens freta: cui laterum tenus hispida nanti
Frons hominem præfert: in pristin desinit aluus

Sunt qui triremis nomẽ volunt esse à Tritone in ea depicta, belua marina. Nam & nunc quoq; suum cuiq; nauigio nomẽ inditum est. Sic Scyllã sic Pegasum nomina nauiũ fuisse putat Palephatus ἀπίστων, nõ monstra, vt poëtæ fabulati sunt. Tritonem Lycophron τηλέφον γόνον vocat, alij, Neptuni & Amphitritæ, superio-

superiori quidem corporis parte vmbilicotenus humanam effigiē referens, sed posteriori vsq; ad caudam esse delphinem : veteri nihil aliud, quàm ἰχθυοκένταυρον. Lycophronis enarrator citat Aceſandrum quendam authorem, Eurypylum & Tritonem Neptuni & Celænus liberos esse, alij Tritenem Oceani & Tethyos faciunt, patris & Neptuni tubicinem : pro tuba concha vti, quam buccinam vocitatam volunt. Quidam in literas retulerunt, Tiberio Cæsari quendam nunciasse Tritonem in specu quodam visum, auditumq; concha canentem. Eadem perſuaſio irrepſit de Nereidibus, quæ ſquamuis in hiſpido corpore veſtitæ humanam effigiem habeant, de quibus proximè præcedenti dialogo annotauimus. Huiuſmodi Tritones piſces velociſſimi pro dijs culti inueniri, Plin. lib. 9. cap. 5. grauiſſimis teſtimonij probat. Hodieq; viſuntur Romæ imagines pleræq;. Tritonem eiusque buccinam deſcribit Ouid. 1. Metamorph. & 2. k Serpentem.] *Pythonem miræ magnitudinis, ex putredine terræ poſt diluuium Deucalionis natum, quem Apollo ſagittis ſuis confixit. Cuius rei memoria ne vllo ſæculorum lapſu obliteraretur, ſacra certamina inſtituit, quæ à nomine ſerpentis Pythia appellauit, vt idem Ouid. 1. Metam. l* Velut œſtro.] *Oeſtrum inſecti genus horrendo ſtrepitu, vnde & nomen inditum. Nam Latini aſilum appellant, vulgus Tabanum. Hoc animali Iuno pellices ſuas exagitauit, nec paſſa eſt conquieſcere : Vnde poëtæ diuino furore correpti, œſtro percitæ dicuntur. Oeſtrum deſcribit Virg. 3. Georg.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐξυγγλωσ : Quomodo Delus inſula fluitans ſubſiſteret.

Vt fluitans Delus conſiſtat, nunciat Iris:
Ortygia, Aſterie quæ antè vocata fuit.
Hoſpitium tandem Latonæ præbuit iſtic,
Cùm Pytho vſqueadeò perſequeretur, eam.

INSVLAM.] *Subiecti tractatio κατ' ἀφήγησιν.* Eam, ita iubet Iupiter.] *Prædicatum κατ' εὐθλιν.* In medio Aegæo.] *Alludit ad nomen inſulæ, quo ipſa fuit appellata.* Opus enim.] *Ratio.* Fiet hoc Iri.] *Pollicetur ſe morem geſturum*

ſtarum: & interrogàs cauſam finalem. Latonem in ipſa o-portet pá ere.] ἀφίγμης. Quid igitur? á non ſufficit illi cœl.] *Obiectio.* Non Neptune.] *Reſponſio.* Nam luno obſtrinxit iureiurando magno Tellur.] *Maior aſſumptio.* Abſcondita eam tum fuit.] *Probatio.* Subſiſte.] ἢ ἀδελφῆς, Fratris mei.] *Scilicet Iouis.* Liberos duos.] *Apollinem & Dianam.* Et vos Tritones traijcite Latonem in ipſ.] ἀποστροφὴ ἀσυμπλοκὴ ἢ ἀσύνδετος. Tu verò valde, renuncia Ioui, omn.] *Concluſio.*

ΞΑΝΘΟΥ ΚΑΙ ΘΑ-λάσσης.

XANTHI ET Maris.

Eodem Interprete.

XANTHVS.

ΔΕξαί μ', ὦ θαλασσα, λευκὰ πεπονθότα. λαβὲ ἀνάθρεψόν μ' τὰ πρὸ ματα. Θαλ, τί δῆτα, ὦ Ξανθε, τίς σε κατέκαυσεν; Ξανθ. Ἥφαιστος. ἀπ' ἀνθρώπων μακρὰν ὅλως ὁ λακεδαίμων, καὶ ζέω. Θαλ. διατί δέ σοι ἐνέβαλε τὸ πῦρ; Ξανθ. διὰ τὸν υἱὸν τὸν Θέτιδος. ἐπεὶ γὰρ φονεύοντα δὴς Φρύγας ἱκέτευσα, ὅδ' οὐκ ἐπαύσατο τῆς ὀργῆς, ἀπ' ἐπὶ τῶν νεκρῶν ἀνέ-ρρατο.

SVſcipe me, ô Mare. grauia. n. paſſus ſum. extingue mihi vulnera. MAR. Quid hoc rei eſt [a] Xanthe? quis te deuſsit? XAN. Vulcanus. ſed igne candeſco prorſus miſer, & efferueſco. MA. Cur autem iecit tibi ignem? XAN. Propter filium Thetidis. Poſtquam enim occidentem illum [b] Phrygas ſupplex deprecatus ſum, [c] ille autem ab ira nihil remiſit, ſed

φραπῆι μοι τὸν ῥοῦν, ἰλυώδη τὸν ἀθλίων ἐπῆλθον, ἐπικλύσαι, θέλων, ὡς φοβηθεὶς ἀπόσχοιτο τῶν ἀνθρώπων. ἐνταῦθα ὁ Ηφαιστος (ἔτυχε γὰρ πλησίον πως ὤν) πᾶν, ὅσον οἷμαι, πῦρ ἔσχε, καὶ ὅσον ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ ἅπαντι ἄνωθεν, φέρων, ἐπῆλθέ μοι, καὶ ἔκαυσε μὲν τὰς πλινίας, καὶ μυρίκας, ὤπτησε δὲ καὶ τοὺς ἰχθυοκαίμονας ἐχθῦς, καὶ τὰς ἐγχέλυας, αὐτὸν δὲ ἐμὲ ὑπεξεκαλέσατο ποιήσας, μικρᾶς δεῖν ὅλον ξηρὸν ἄργασαι. ὁρᾷς δ' ὅμως, ὅπως διαιθάλωμαι ὑπὸ τῶν ἐκκαυμάτων; Θά. θολερὸς, ὦ Ξάνθε, καὶ θερμὸς, ὡς ἀκός. τὸ αἷμα μὲν, ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ὑπερμεθὴς δέ, ὡς φὴς, ἀπὸ τοῦ πυρός, καὶ ἀκότως, ὦ Ξάνθε, ὃς ἐπὶ τὸν ἐμὸν υἱὸν ὥρμησας, οὐκ ἀναλογιζόμενος ὅτι Νηρηίδος υἱὸς ἦν. Ξάν. ἐκ τοῦ δ' ὃν ἐλεεῖσαι γαίονας ὄντας ζῶν Φρύγας;

sit, sed occisorum corporibus etiam obstruxit mihi alueum: ego miserius miserorum, occurri, ut aquis inundarem atq; inuoluerem illum, quò eo periculo absterritus, ab occidione virorum cessaret. Ibi igitur Vulcanus (nam tum fortè quadam propè aderat) vniuerso igne, quàtum opinor vsquam habebat, quantumque & [d] in Aetna, & si quibus alijs locis vllus est, allato, processit obuiam: ac exussit quidem vlmos & myricas, assauit autem & infelices pisces & anguillas: me verò cùm efferuescere fecisset, parùm abfuit quin totum aridum ac siccum redderet. Videsne mirum quo pacto exustionibus istis deformatus sim?

MAR. *Turbidus es, ô Xanthe, & calidus, vt consentaneum est, cruore, à cadaueribus calore autè, vt ais, ab igne venière. Ac meritò, Xanthe, vt qui [e] cõtra * Fortassis nepotẽ legẽdũ: id est pro ὑὸν, ἀνεψιὸν. filium meum impetũ feceris, non veritus quòd [f] Nereidis filius ille esset.* XAN. *An non igitur decebat misereri me Phrygum, vicinorum adeò meorum?*

MER.

Θάλ. τὴν Ἡφαιστον δῆτα ἴσμεν ἐλεῆσαι Θέτιδι ἐφ' οἷς ἔπαθε τὸ Ἀχιλλέως;

MAR. *Vulcanum verò annon contrà decebat misereri Achillis, & Thetidis adeò filij?*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a XANTHE?] *Xanthus Lyciæ amnis in campis Troianis, qui & Scamander dicitur, à colore aquæ flauo dictus, qui color in Tyberi conspicitur. Vnde Horatius:*

Vidimus flauum Tyberim.

Xanthum διώνυμον nuncupat Homerus Iliad. ξ:

Ξάνθῳ διωνύμῳ, ὃν ἀθάνατοι τέκετο Ζεύς.

& θ his verbis:

νέσφι καθ' ἁγνὸν πολυμῆ ἐπὶ διώνυμον ὕδωρ

Huius meminit Eustathius circa finem Iliad. β. & Strabo lib. 13. b Phrygas.] *Troianos minoris Asiæ populos è Thracia oriundos. De hac Troianorum memorabili fuga ac cæde luculenta narratio extat Iliad. 20. & 21. itemque Virg. 1. Aen.*

c Ille autem ab ira nil remisit.] *Achillis ira implacabilis fuit & plusquæ est argumentum Iliadis. Horat. lib. 1. Carm. Od. 6:*

—nec grauem
Pelide stomachum cedere nescij.
Nam ne dijs quidem cessit in acie.

d In Aetna.] *Monte Siciliæ, qui perpetuo incendio clarus est, eóq; nomine à poëtis celebratus. Incendij autem eius causas explicat Iustinus lib. 4.* e Contra filium meum.] *Achillem ex Peleo Thetidis Nerei filiæ filium ipse verò Nereus Oceani filius fuit. Fortassis legendum pro υἱὸν ἀνιὸν: id est, Nepotem* f Nereidis.] *Thetidis, quæ vna fuit Nereidum.* g Filium Thetidis.] *Achilles Pelei & Thetidis filius fuit, qui Hectorem occidit.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

παρακλητικὸς: Petit enim Xanthus fluuius, à Vulcano penè exustus, auxilium à mari.

Ignipotens rapidis incenderat omnia flammis,
Vnà etiam exustus fortè Scamander erat.
Præsidium ponti quærens nihil impetrat ille,
Audax obstiterit quod semel Aeacidi.

SVSCIPE me.] *Νῆσος.* Grauia enim passus.] *αἰτία.* Quid hoc rei est.] *Rogatio gemina.* Postquam enim occidentem.] *A causa narratio, & factum Achillis, quod est causa impulsiua sui facti.* Ego miserum miserorum.] *Causa impellens.* Vt aquis inundarem.] *Factum suum.* Ibi igitur Vulcanus.] *Redit ad Vulcanum, & ipsam rem, post causam expositam.* Etsi quibus alijs locis.] *ἐφυτέα.* Exustit quidem vlmos.] *ἀφαίρεσις, vel αὐξαπόδοσις.* Vides nimirum.] *Conclusiuncula querelæ.* Turbidus es, ô Xanthe.] *Concessio προσαπόδοσις.* Ac meritò Xanthe.] *συμπερασμὸς & accusatio.* An non igitur decebat.] *Defensio ab honestis.* Vulcanum verò, an non.] *αὐτοσαγωγὴ* regerit par.

ΤΡΙΤΩΝΟΣ ΚΑΙ ΝΗΡΕΙΔΩΝ.

TRITONIS ET Nereidum.

Iacobo Micyllo interprete.

TRITON.

ΤΟ κῆτος ἡμῶν, ὦ Νηρεΐδες, ὅτι τῷ τοῦ Κηφέως συγκατῆρα τῷ Ἀνδρομέδᾳ ἐπέμψατε, οὔτε τῷ παῖδα ἠδίκησεν, ὡς οἶσθε, καὶ αὐτὸ ἤδη τέθνηκε. Νηρ.

BAlæna nostra ista, Nereides, quam contra filiam Cephei Andromedam emisistis, neque puellam ipsam iniuria aliqua effecit, perinde vt vos putatis, & ipsa iam mortua est.

NER.

Νηρ. ἀπό τινος, ὦ Τρίτων; ἢ ὁ Κηφεὺς, ἀβάπτιστος ἀλλ' ἀπὸ κλίνης πεσὼν, τὴν κόρην ἀπέκτεινεν ἐπιβουλῇ τινι, καὶ μετὰ πολλῆς ἀνοσιουργίας; Τρι. οὐκ ἀλλ' ἴσως, οἶμαι, ὦ Ἰφιάνασσα, τὸν Περσέα, τὸ τῆς Δανάης παιδίον, ὃ μετὰ τῆς μητρὸς ἐν τῇ λάρνακι ἐμβληθὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὸ θαλάττιον, ὑπὸ τὸ μεσημβρινὸν, ἴσως τι, ἐκτέρασιν αὐτούς. Ἰφι. οἶδα ὅν λέγεις. εἰκὸς δὲ ἤδη νεανίαν εἶναι, καὶ μάλα γενναῖον ὄντα καὶ καλὸν ἰδεῖν. Τρι. οὕτως ἀπέβαινε τὸ ἔπος. Ἰφι. ἆρα, ὦ Τρίτων, οὐ γὰρ ἂν σῶσαι ἡμῖν δύναιτο ἐκεῖνόν γε ἀποκτείναντα τὸν γοργόνα; Τρι. ἐγὼ ὑμῖν φράσω τὸ πᾶν, ὡς ἐγένετο. ἐπλήρουν μὲν οὖν αἱ τὰς Γοργόνας, ἄθλόν τινα ἔτι λοιπὸν ὧν βασιλεῖ ἐπιτελῶν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο ἐπὶ τὴν Λιβύην. Ἰφι. πῶς, ὦ Τρίτων, μόνος, μὴ οὐκ ἄλλους συμμάχους ἔχων; ἢ ἄρα ἴσως καὶ ἀδύνατον ἦν ἄνευ ἑτέρων ἀφικέσθαι; Τρι.

NER. *A quo, Triton? Num Cepheus tanquam illectamento aliquo proposita puella, agressus illam occidit, ex insidijs enim multa vi adortus?* TRI. *Non: sed nostis arbitror,* [b] *Iphianassa,* [c] *Persea illum,* [e] *Danaës puerum illum paruum, quem vnà cum matre in arca abiectam in mare ab auo materno, conseruâstis, miserae illorum videlicet.* IPHI. *Noui quem dicis Consentaneum verò, illum iam adolescentem factum esse, atq; admodum generosum, & pulchrum aspectu.* TRI. *Hic occidit balaenam.* IPHI. *Quamobrem Triton? Nec enim huiusmodi cõseruationis praemia persoluere nobis debebat.* TRI. *Ego vobis exponam omnem rem, ita vt gesta est.* [e] *Missus hic fuit ad Gorgonas, vt hoc quasi quoddam certamen regi perageret. Postquam autem peruenit* [f] *in Libyam.* IPHI. *Quomodo Triton? solúsne, an & alios secum socios abduxit? nam alioqui difficile hoc iter.*

TRI.

Τρι. Περὶ τοῦ ἀέρος. ἐπὶ τὴν Περσέως γὰρ αὐτὸν ἡ Αθηνᾶ ἔθηκεν. ἐπεὶ δ' οὖν ἦκεν, ὅπου διατρίβουσι, τὰ μὲν ἐπάθευδον, οἶμαι· ὁ δὲ ἀφεὶς τὴν Μεδούσης τὴν κεφαλὴν, ἄρτι ἀπεκεκόμμην. ἰφι. πῶς εἶδεν; ἀθέατοι γὰρ ἦσαν. τρι. ἡ δὲ ἄρα ἴδοι, οὐκ οἶδ' ἄλλο μετὰ ταῦτα ἴδοι. τρι. ἡ Αθηνᾶ μὲν ἀσπίδα προφαίνουσα, (διακοῦσαι γὰρ ἔμελλε καὶ διηγουμένου αὐτοῦ περὶ τὴν Ανδρομέδαν, καὶ πρὸς τὸν Κηφέα ὕστερον) ἡ Αθηνᾶ δὲ ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ὥσπερ ἐν κατόπτρου, σχῆμα αὐτῆς ἐνδείκνυται τὴν ἀκόνα τῆς Μεδούσης. ἔπειτα καθέμενος τῆς κομῆς, ἐνορᾷ δὲ τὴν ἀκόνα, τῇ ἀριστερᾷ τὴν ἅρπην ἔχων, ἀποτέμνει τὴν κεφαλὴν αὐτῆς, καὶ πρὶν ἀνεγρέσθαι τὰς ἀδελφὰς, ἀνέπτατο. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο τὰ τῆς πράξεως ταύτης Αἰθιοπίαν ὑπήνεγκε, καὶ ἤδη πρόσγειος ἐτέτμητο, ὁρᾷ τὴν Ανδρο-

TRIT. *Per aërem profectus est & alatum enim ipsum Minerua reddidit. postquam autem eò loci venit vbi illæ agebant, illæ quidem dormiebant, opinor: at hic amputato Medusæ capite, iterum auolauit.* IPHI. *Quo pacto autem aspexit illas? Aspici enim nequeūt: vel quisquis illas aspexerit, non amplius quicquam posthac aspicit.* TRIT. *Minerua illi clypeo velut face aliqua prælato (talia enim audiui ipsum narrantem apud Andromedam, postea & apud Cepheum) Minerua igitur, inquam, in clypeo refulgente, tanquā in speculo aliquo, exhibuit ipsi spectādam Medusæ imaginem. Postea sinistra, arrepta illius coma, & inspecta imagine,[h] dextra autem sublata harpe, abscidit caput ipsius: atque ita priusquam sorores reliquæ expergiscerentur, auolauit. Porrò vbi circa maritimam hanc Aethiopiæ ora*

veniisset, terræ iam propinquior aliquanto volans, videt

Andro-

Ανδρομέδαν προσδεμένην, ἐς πέτρην θ' ὑπερ πόθον τ' πεπαλαγμένην, καλλίσλωβον θεοί, καθειμένην τὰς κόμας, ἡμίγυμνον μολὺ ἐνδεᾶ τῶν μαστῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἰκτείρας τὴν τύχην αὐτῆς, ἀνηρώτα τὴν αἰτίαν τῆς καταδίκης. καταμικρὸν δ' ἄλλος ἔρωτι, (ἐχρῆν γὰρ σῶσθαι τὴν παῖδα) βοηθεῖν ἔμελλεν. καὶ ἐπαδὺ τὸ κῆτος ἐπήρμαλα φοβερόν, ὡς καταπιόμενον τὴν Ανδρομέδαν. ὑφαρπασθεὶς ὁ νεανίσκος, πρόκωπον ἔχων τὴν ἅρπην, τῇ μὲν καθικνεῖται, τῇ δὲ πελάνυς τὴν Γοργόνα, λίθον ἐποίει αὐτό. τὸ δὲ τίθυηκὸς οὖν, καὶ πίπτει ὡς ἔοικε τὰ πολλά, ὅ ἔδει τὴν Μέδουσαν ὁ δὲ λύσας τὰ δεσμὰ τῆς παρθένου, ὑπεδέχετο τὴν χεῖρα, ὑπολιξάζ ἀφρο πολίτῃ κατιοῦσαν ἐκ τῆς πέτρας, ὀλισθηρᾶς οὔσης. καὶ νικᾷ γαμεῖ ἐν δῶ Κηφέως, καὶ ἀπάγει αὐτὴν εἰς Αργ.

Andromedā expositā in rupe quadam prominēte palo affixam, pulcherrimam, ô Dij, promissa coma, & seminudam longè vsque infra vbera. At primùm quidem miserus fortunæ illius, interrogat causam damnationis huius. Paulò autem pòst amore captus, (oportebat enim incolumem seruari puellam) opem ferre illi statuit. Atque vbi iam Balæna accessisset, terribilis admodum, & quasi mox absorptura Andromedam, in altum sublatus adolescens, manu ad capulum admota, harpen tenens, altera quidem ferit, altera autem Gorgona spectandum proferens, i in lapidem illam conuertit, Illa igitur mortua est, & diriguēre ipsius membra omnia k quæcunque Medusam aspexerunt: at hic solutis vinculis, quib. virgo alligata fuerat, suppositáq; manu suscepit illam summis pedum digitis descendentem è rupe, ardua illa quidem atque procliui: & nunc cum eadem nuptias peragit in ædib. Cephei, abducéq; illam secū Argos.

quare

ὥστε ἀντὶ θανάτου, γάμον οὐ τὸν τυχόντα εὕρετο.

Νη. ἐγὼ μὲν οὐ πάνυ τῶν γιγνομένων ἄχθομαι. τί γὰρ ἂν πάθοι παῖς, εἰ τὴν μήτηρ ἐμεγαλαύχει τότε, καὶ ἀξίου λαμπρῶν ἔφη; Τρι. ὅτι οὕτως ἂν ἤλγησεν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ, μήτηρ γε οὖσα. Νη. μηκέτι μεμνώμεθα, ὦ Δωρὶ, ἐκείνων, εἴ τι βάρβαρον καὶ γυνὴ ὑπὲρ τὸν ἀξίαν ἐλάλησεν. ἱκανὸν γὰρ ἡμῖν τιμωρίαν ἔδωκε, φοβηθεῖσα ἐπὶ τῇ παιδί. χαίρωμεν οὖν τῷ γάμῳ.

quare pro morte nuptias, neque eas vulgares, illa inuenit. NER. [l] Equidem non ita valde ægrè fero factum hoc. Quid enim adeò nobis iniuriæ fecit puella, [m] si mater ipsius superbè extulit sese tunc, ac pulchrior nobis esse voluit? TRIT. Quòd hoc pacto magnum dolorem perceptura fuisset ob filiam, mater certè illius cùm sit. NER. Ne meminerimus Dori istorum amplius, si quid [n] barbara mulier supra quàm decebat loquax fuit. Satis enim supplicij tulit, quæ tanto in metu, filiæ causa constituta fuit. Gratulemur igitur [o] nuptijs.

GILBERTI COGNATI.
ANNOTATIONES.

a BALAENA.] *Andromeda Cephei regis Aethiopum & Cassiopes filia ob matris iactantiam, quæ se Nereidas forma antecellere gloriabatur, illarum indignationem incurrit, & scopulo alligata, ceto deuoranda exposita fuit, sed Perseï virtute liberata, qui illac opportunè iter faciens, captus specie eius exarsit, puellusque à virginis parentibus, vt sibi eam matrimonio*

trimonio darent, si Balænam interemisset, voti compos factus esset, hoc est, *& Balænam interemit, & Andromedam uxorem duxit.* *b* Iphianassa.] *Prœti Argiuorum regis filia & Melampi uxor fuit. Hoc etiam nomine appellatur à Lucretio libr. 1. Iphigenia, Agamemnonis filia ex Clytemnæstra, cùm inquit:*

Aulide quo pacto Triuiai virginis aram
Iphianassai turpârunt sanguine fœdè
Ductores Danaum delecta prima virorum.

c Perseum illum.] *Perseus à dijs ipsis armatus Medusam interfecit: multosque inter quos Atlas fuit & Acrisius, uertit in lapides, quibus iactis Deucalion olim humanum genus refecit.*

d Danaës puerum illum paruum.] *Danaës fabula habetur apud nostrum Lucianum in Dialogo Doridis & Thetidis, & apud Ouid. 6. Metam.*

Aureus vt Danaën Asopida luserit ignis:
Mnemosynen pastor, variusq; Deoida serpens:
Te quoque mutatum toruo Neptune iuuenco
Virgine in Aeolia posuit —.

e Missus hic fuit ad Gorgonas.] *Gorgonum fabulæ meminit Lucianus de Domo, & in Philopatre, Medusæ porrò in imaginibus, vbi eam saxificam vocat. Tres fuisse traduntur, Stenyo, Euryale, & Medusa, cuius caput à Perseo defectum, in suo clypeo posuisse narratur. Hæ habitasse Dorcadas insulas dicuntur, in Oceano Aethiopico, contra hortos Hesperidum, uno tantùm oculo, quo vicissim uterentur, quoties libitum esset: cæterùm forma truculenta, ac crinibus aureis. Ab agilitate nomen inuenêre, γοργὸν. f* In Libyam.] *Africam. In extrema Africæ ora fuisse produntur, quarum Medusa sola fuit mortalis, quam ideo solam petiuit Perseus Orci siue Plutonis galea contectus. Huius comas Minerua in angues mutauerat, quòd in suo templo uitiata esset. Et oculis Perseus in clypeum æneum, in quo ipsius Gorgonis imaginem videbat, manum in Medusam librans eius caput dissecuit. Reliquæ sorores volantes (erant enim his alæ, quibus per aërem ferebantur.) Perseum quidem insequebantur, sed cùm illum*

propte

propter galeam videre nequirent, persequi distiterunt. g Alatum enim ipsum Minerua reddidit.] *Perseus ductu Palladis & Mercurij volucer ob talaria allata ad Gorgonas deuolauit cum falce adámantina, pera & galea Plutonis, sicuti diximus.* h Dextrâ autem harpe.] ἅρπη *ensis in summitate falcatus quo Mercurius occidit Argum, Perseus Meduſæ caput amputauit.* i In lapidem conuertit.] *Balæna cui Andromeda erat exposita, in lapidem conuersa.* k Quęcunque Meduſam aspexêre.] *Cùm Meduſa sola circa litus proximum vagaretur, eam fugientem Neptunus amplexi volvit, quum in Mineruæ templum vsque sequutus, vbi violasset, dea irata, eius aureos crines in totidem angues conuertit, effecitque, vt qui eam intuerentur, illicò verterentur in lapides, quod iam antè annotauimus.* Perseus è Libya in Seryphum reuersus, multos Gorgonis capite obiecto, obstuentes in saxa vertit, inter quos Polydectes. *Ouid. libr. 5. Metam.* l Equidem nonita valde ægrè fero.] *Andromedam à Perseo liberatam esse.* m Si mater.] *Cassiopea. Hîc* ἡ παρρησία *dissimulatur. Integrum esset,* εἰ ἐώα παρρησιαλλόμην, ἤλγησεν ἄν: *Si vidisset affixam doluisset. Sed continetur prior pars in dictione* οὕτως: *& altera accedit* παρρησίᾳ, *participio enunciatâ,* εἰ γε μήτηρ ὡς ἐλυπήσ ἐλῶ, ἤλγησεν ἄν. n Barbara mulier.] *Cassiopea Cephei regis Aethiopum vxor, & Andromedæ mater.* o Nuptijs.] *Perſei & Andromedæ, de quibus Ouid. 4. Metamorph. sub finem, & 5. in principio.*

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

Διηγηλικὸς : Quomodo Perseus filius Danaës balænam contra Andromedam emissam occiderit, & ipsam puellam liberauerit, & tandem in vxorem duxerit.

Iusserat Andromedam conuinci nexibus Ammon:
Pro matre id Veneris vltio certa fuit.
Liberat hanc Perseus, qua conditione volebat:
Belua ni potuit, factus & hicce gener.

BALAENA ista vestra, Nereides.] *ἀφήγησις ἡγουμένη, & propositio bipartita.* A' quo.] *Rogatio de interfectore.* Tanquam illectamento.] *causa impellens.* Ex insidijs.] *Modus.* Aggressus illam.] *ἐξήγησις.* Puerum illum paruum.] *σεσωπογραφία.* Conseruâsti miseram.] *ἐπαινος.* Noui quæ dicis.] *confirmatio.* Consentaneum verò.] *Ratio ab ætate, familia & corpore.* Hic occidit balænam.] *Continuatio narrationis causæ.* Ego vobis exponam.] *διήγησις.* Missus hic fuit.] *Narratio.* Postquam autem peruenit.] *Causa finalis.* Quomodo Triton.] *τὸ ἡγούμενον. Quibus auxiliis? quomodo? interpellatione rogas? an μονομαχία fuerit, an bellum.* Quo pacto autem aspexerit.] *ἐπαναλήψις.* Aspici enim nequeunt.] *Gorgones.* Talia autem audiui ipsum.] *A' testimonio.* Minerua igitur inquam.] *ἐπαναλήψις.* Postea sinistra.] *ἐν διαστολῇ καὶ ὑποτάξει διήγησις.* Harpe.] *ἄρπη ensis falcatus Persei fuit.* Porrò vbi ad ea maritimam.] *Accedit propiùs ad deliberationem Andromedæ.* In rupe quadam prominente, palo affixam.] *A' fortuna:* id est, *supplicij fœditate & indignitate, à situ, ab habitu, ab ætate & sexu.* Misertus fortunæ illius.] *πάθος.* Oportebat enim incolumen.] *Causa.* Opem ferre illi statuit.] *Consilium.* Vbi iam balæna accessisset.] Der Ritter *S. Georgius.* Quasi mox absorptura.] *τὸ περιχθεὲν.* In lapidem illam conuertit.] *μεταμόρφωσις.* Dirigùere ipsius membra.] *τὸ ἐπόμενον.* Solutis vinculis.] *πέρας πεπαγότων.* Summis pedum digitis.] *ὁ τρόπος.* Quare pro morte.] *ἐπιφώνημα ex repu-*

repugnantibus. Equidem non ita valde ægrè fero.] *ἐπίκρασις ἀλυπολογική.* Quid enim adeò nobis iniuriæ.] *ἐμμωνία.* Quod hoc pacto.] *ἀπόκρασις φερεγγὴς φυσικὴ.* Nè meminerimus.] *Conclusio.* Satis enim supplicij tulit.] *Ab æquo.* Gratulemur igitur.] *Clausula.*

MORTVORVM DIALOGI.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ, ΑΜΦΙΛΟΧΟΥ καὶ Τροφωνίου.

MENIPPI, AMphilochi & Trophonij.

Erasmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

Φῶ μὰ τοί, ὦ Τροφώνιε καὶ Ἀμφίλοχε, νεκροὶ ὄντες, οὐκ οἶδ', ὅπως ναῶν ἐατηξιώθητε, καὶ μαντεῖα δοκᾶτε, καὶ οἱ μάταιοι τ' ἀνθρώπων θεοὺς ὑμᾶς ἀπεφήναντο εἶναι. Τρο. τί οὖν ἡμᾶς ἄτοπον, ἃ περὶ ἀνοίας ἐκεῖνοι διαῤῥοῦται περὶ τῶν ἀποθανόντων δοξάζουσιν; Μεν. ἀλλ' οὐκ ἄν γε ἐδόξαζον, εἰ μὴ ζῶντες καὶ ὑμᾶς τοιαῦτα ἐπεφαντάσθαι, ὡς τὰ μέλλοντα προειδότες, καὶ πεπαῦσθαι ἀνθρώποις τοῖς ἐρωμένοις.

Os *nimirum*, [a] *Trophoni atque* [b] *Amphiloche*, quū sitis mortui, tamē haud scio quōnam modo [c] *phanis* estis donati, vatesq; credimini, ac stulti mortales deos esse vos arbitrantur. TRO. Quid? annobis igitur imputādum, si per inscitiam illi de mortuis huiusmodi opinantur? MEN. *Atqui non ista fuissent opinati, ni vos tū quum viueretis, eiusmodi quædam portenta ostentassetis, tanquam futurorum fuisse-*

Τρο. *tis præscij, quasiq; prædicere potuissetis si qui percontarentur.*

Τρο. Ὦ Μένιππε, Ἀμφίλοχος ὅδε οὐτοσὶ ἄρα ἀδόκητον, ὅ, τι αὐτῷ ἀποκρίσιμον ἦν παρ' ἐμοῦ. ἐγὼ δ' ἥρως εἰμί, καὶ μαντεύομαι, εἴ τις ἰατρίλοθι παρ' ἐμὲ καταβήσεται. σὺ δὲ ἴσως οὐκ ἐπίστασαι τὸ πρᾶγμα· οὐ γὰρ ἂν ποτε ἐς Λεβάδειαν τὸ παράπαν κατῆλθες. Μέν. τί φής; ἐγὼ μὲν εἰς Λεβάδειαν γὰρ παρῆλθον, καὶ ἐπλημμελῶ τῶν ὀδόντων, γνησίως μάλα ἐν ταῖν χερσὶν ἔχων, ἐσκυμμένα δὲ τὸ σχῆμα ταπεινοῦ ὄντος τὸ στόμιον, οὐκ ἂν ἰδών ποτε μάλιστα. ἀδηλῶ δ' ὅτι νικηθεὶς ἄν, ὥσπερ ἡμᾶς, μόνῃ τῇ γοητείᾳ ἀφικόμην, ἅπαξ πεῖσ' μαντικῆς. τί δ' ὅπως ἐστίν; ἀγνοῶ γάρ. Τρο. ἐξ ἀνθρώπου τι καὶ θεοῦ συμβιβόν. Μέν. ὃ μὲν τι ἄνθρωπος ὄσιν, ὡς φῄς, μήτε θεὸς, καὶ συναμφότερόν ὄν; νῦν γ' ὑμῖν τοῦ θεοῦ ἐκεῖνο ἡμίτομον ἀπολέλυθε; Τρο. χᾶ, Μένιππε, ἐν Βοιωτίᾳ.

Μέν.

TRO. *Menippe, nouerit Amphilochus hic ipſi pro ſeſe reſpondendum eſſe: cæterum ego* [d] *Heros ſum, vaticinorq; ſi quis ad me deſcenderit. At tu videre nunquam omnino Lebadiam adiiſſe, neque enim alioqui iſta non crederes.* MEN. *Quid ais? equidem niſi* [e] *Lebadiam fuiſſem profectus, ac linteis amictus,* [f] *offam etiam ridiculè manu geſtans, per anguſtum aditum in ſpecum irrepſiſſem, nequaquam fieri potuiſſet vt te defunctum eſſe cognoſcerem, perinde atque nos, ſolaq; præſtigiatura reliquos antecellere. Sed age per ipſam diuinandi artem, quid tandem eſt Heros? neque enim intelligo.* TROPH. *Eſt quiddam partim ex homine, partim ex Deo compoſitum.* MEN. *Nempe quod neque ſit homo, quemadmodum audio: neque Deus: verùm pariter vtrunque. Ergo dimidia illa tui ac diuina pars, quo nunc receſſit?* TROPH. *Reddit oracula, Menippe, in Bœotia.*

MEN.

Μέν ὐκ οἶδα, ὦ Τροφώνιε, ὅ, τι καὶ λέγεις. ὅτι μέν γε ὅλον σὲ μικρὸς, ἀκριβῶς ὁρῶ.

MEN. *Haud intelligo quid dicas, Trophoni, nisi quòd illud planè video, te totum esse mortuum.*

GILBERTI COGNATI. ANNOTATIONES.

Hîc confutantur & damnantur deorum Gentilium oracula & responsa & fatidicę Mathematicorũ artes, Astrologia iudiciaria, cuius vsus est, vt rerum euentus incerta tempora pronunciet. Hæc omnia Christo ex illibata virgine nato passim in orbe terrarum obticuisse, & tanquã ranæ in Scripho obmutuisse, testes sunt Augustin. de ciuit. Dei, Euseb. lib. 5. c. 1. & 8. lib. 7. c. 6. Plutarch. de orac.

« TROPHONI.] *Tradunt autores, Trophonium virum quempiam fuisse supra modum gloriæ famelicum, extructoque sibi subterraneo fano & domicilio in Lebadia Bœotiæ, oracula reddidisse. deinde vbi ille fame interriisset, genium quendam in id demigrasse, atque oracula reddere pervexisse. post superstitione mortalium plures oraculi causa, sacra stola amicti, placentasque quas lemuribus & serpentibus obijcerent, gestantes, in id antrum demissse sese, ac dies coru plures fisisse commoratos, qui postea nunquam visêre. Quæ quidem fabula Erasmus noster in centuria 7. Chiliadis primæ, Patricij Scoti puteo contulit. Sed enim Trophonij oraculi celebritas, & frequens apud scriptores mentio est, vt apud Ciceronem in Tusc. & de Natura deorum, Herodotum in Clio, Philostratum in Apollinis Tyanei vita, Pausaniam. Quod certè Lucianus noster hic, & alibi videt.* b Amphilochc.] *Amphilochus, in Oropo Atticæ pro deo vates cultus, vt T. Liuius in 5. lib Decad. 5. scribit. Templumq; vetustum fontibus, riuisq; habuit, ad quod vendum P. Aemylius victor prodijt. Meminit & Strabo & Pausanias, qui & eius aram Athenis describit. Item in Mallo Ciliciæ vrbe,*

cuius oraculum Pausanias sua ipsius ætate cætera omnia ali superare. Thucydides lib. 2. Histor. Amphilochum scribit Amphiarai filium, post bellum Troianum cùm domum reuersus esset, Argos exosum, domicilium condidisse in sinu Ambracieta vrbem, quam de nomine primæ vrbis & suo Argos Amphilochium appellauit. c Phanis.] *Templis.* d Heros.] *Seruius potestates supernas existimauit corporibus sese humanis infundere, vnde procrearentur heroës,* hoc est *semidei. Hi animas cœlestes credebantur gerere, sacrasque mentes, atque sub humana effigie in totius mundi commoda procreatos antiquitas existimauit. Hinc sunt qui eos* ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, hoc est, *à virtute nuncupatos dixerunt, quòd felices virtute præditi essent.*

e Lebadiam.] *Lebadia oppidum est antiquum in Bœotia, teste Gell. lib. 12. cap. 5. Bœotia aüt Europæ regio, in qua Thebe ciuitas fuit, Athenis non cedens claritate. In Lebadia porrò fuit Trophonij oraculum. Plutarch. in lib. de defectu Oraculorum:* ἡ εἰς Λεβάδια ἡ βοιωτία. *Apud Euseb.* ἡ περὶ Λεβάδειαν.

f Offam.] *Qui ex Trophonij antro oracula sciscitabantur, nudi in aditu specus sedere soliti sunt. Gestabant autem placentas, quas Lemuribus occurrentibus obijcerent.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Κατηγελῶσι καὶ ἀνασκολοπίζουσι.

Amphilocho vati fanum positum, atq; Triphoni
Quidam miratur, stultitiamq; hominum.
Fatidicos ridet quosdam & responsa Menippus:
Idq; putat verè solius esse Dei.

Vos nimirum Trophoni.] κατηγορία. Cùm sitis mortui.] ὡς τῶν μοχθηρῶν. Quid ad nos.] ἀπολογία. Atqui non ista fuissent opinati, in vos.] *Causam in eos transfert.* Nouerit Amphilochus.] ἀπόδειξις. Cæterùm ego Heros sum,] ἀπόκρισις πρὸς αὐτόν. At tu videre nunquã.] *Obiectio,*

βio. Equidem nisi.] *Solutio à signis, per assenerationem.* Sed age per ipsam diuinandi artem.] *ἐρώτησις ἐρωτική.* Est quiddam partim.] *ἀπόκρισις ὁμοία* Nempe quòd neq; sit homo.] *Repetitio ὅρου.* Quò nunc recessit.] *Interrogatio.* Reddit oracula.] *Responsio.* Haud intelligo quid dicas.] *Conclusio ἀφωνική.*

ΕΡΜΟΥ ΚΑΙ ΧΑΡΩΝΟΣ.

MERCVRII ET Charontis.

Iacobo Micyllo interprete.

MERCVRIVS.

ΑΟγισώμεθα ὦ πορθμεῦ, ἃ δεῖ, ὁπόσα μοι ὀφείλεις ἤδη, ὅπως μὴ αὖθις ἐξαμφί τινος περὶ αὐτῶν Χά. λογισώμεθα, ὦ Ἑρμῆ ἄμεινον γὰρ ὠνίσασθαι περὶ αὐτῶν καὶ ἀπραγμονέστερον. Ερ. ἄγκυραν ἐπεπραμένῳ ἐμοὶ ἀντὶ πλοίου δραχμῶν. Χά. πόσῃ λέγεις. Ερ. νὴ τὸν Αἴδωνέα, τῶν πλοίων ὠνησάμην ἐγὼ, καὶ προσετίθει δύο ὀβολῶν. Χά. τίθει πλοίου δραχμὰς, καὶ ὀβολοὺς δύο. Ερ. καὶ ἀκίστραν ἐπὶ ἓξ πλοίου ὀβολούς ἐγὼ

RAtionem supputemus [a] *portitor, si videtur, quantum mihi debeas iam, ne denuò aliquando de eo inter nos contendamus.* CHAR. *Supputemus, Mercuri. Satius enim est maturè id agere, deinde & minoris negocij.* MERC. [b] *Anchoram, vt mandárat, comparaui tibi quinq; drachmis.* CHAR. *Caro dicis.* MER. *At per Plutonem, quinq; emi illam: & præterea lorum, quo* [c] *remum alligares, obolis duobus.* CHAR. *Pone quinque drachmas, & obolos duos.* MERC. *Est pro refarciendo velo quinque obolos*

ee 5 ego

ἐγὼ ἀπέδαλον. Χά. καὶ τίτθε προσέθη. Ερ. καὶ λυρὸν, ὡς ἐπιπλάσω ᾗ σκλαφιδίῃ τὰ ἀνεψγότα, καὶ ἄλλας δ', καὶ ἀλαδάστρον, ἀφ' οὗ τὸν ὑπέραν ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἅπαντα. Χά. νῦν; ἄξια ταῦτα ὀνήσω. Ερ. ταῦτά ὄφελον, εἰ μή τι ἄλλο ὑμᾶς διέλαθεν ἐν οἷς λογίζεσθε. οἶδα γὰρ ὅτι δ' ὧν ταῦτ' ἀφελώσεσθαι φῄς: Χά. ναὶ μὰ, ὦ Ερμῆ, ἀδωσάλογον. ἢν δέ τοιμός τις ᾖ πόλεμον καταπίψαι ἀθρόους τινὰς, ἐνίσω τάτε ἀκριδάνοι ἐν οἷς πλέθη παραλογιζόμενον τὰ πορθμία. Ερ. ναὶ σωῖ ἐγὼ καθελήμαι, τὰ μάλιστα εὐχόμενος γενέσθαι, ὡς ἂν ἀφ' ἑτέρων ἀρκαίνοιμι. Χά. ὐκ ἔστιμ ἄλλως, ὦ Ερμῆ. ναὶ δ' ὀλίγοι, ὡς, ὁρᾷς, ἀφικνῦνται ἡμῖν, ἀρτίως γάρ. Ερ. ἄμεινον ὕτως, εἰ καὶ ἡμῖν παρατέναιτο ἀπὸ σοῦ τὸ ὄφλημα. πλὴν ἀπ' οἱ ἀρχαῖοι, ὦ Χάρων, οἶσθα

ego exolui. CHAR. *Etiam hos appone.* MER. *Et ceram ad oblinendas nauigij rimas tibi emi: & clauos præterea, & funiculum vnde hyperam feciſti, omnia hæc duabus drachmis.* CHAR. *Rectè, laudo, hæc vili emiſti.* MER. *Hæc ſunt quæ tibi expoſui: niſi ſi quid reliquum eſt quod me fugit inter computandum. Quando autem hæc redditurum te promittis?* CHAR. *Nunc quidem, Mercuri, non poſſum. Si verò peſtis aliqua aut bellum confertos & frequentes huc demiſerit aliquos, licebit mihi tum allucrari aliquid ſubtracto clàm nonnihil ex portorio.* MER. *Proinde ego nunc ſedebo, peſſima quæque vt eueniant precando, vt inde fructum aliquem capiam.* CHAR. *Fieri aliter non poteſt, Mercuri. Nam pauci nunc, vides, ad nos deſcendunt. Pax enim eſt.* MERC. *Satius eſt ita eſſe, etiam ſi ob hoc abs te prorogatur nobis debiti iſtius ſolutio. Verùm enimuerò priſci illi, Charon,*

noſtri

φλόα εἶοι παρεγίνοντο, ἀνδρεῖοι ἅπαντες, αἵματος ἀναπλεω, καὶ τραυματίαι οἱ πολλοί. νῦν δὲ ἢ φαρμάκῳ τινὶ ὑπὸ τοῦ γαμετῆς ἀπεθανὼν, ἢ ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἢ ὑπὸ τρυφῆς ἐξωδηκὼς τὴν γαστέρα καὶ τὰ σκέλη, ὠχροὶ γε ἅπαντες, καὶ ἀγεννεῖς, οὐδὲν ὅμοιοι ἐκείνοις. οἱ δὲ πλεῖστοι αὐτῶν, καὶ χρήματα ἔχουσιν, ἐπιβάλλουσι ἀπάλοις, ὡς ἐοίκασι. Χά. πάνυ γὰρ ἀνελεήμονές ὄντες τυγχάνετε. Ερ. ἀκούω δή· ἐγὼ δ' οὖν ἀπέρχομαι ἂν ἁμαρτάνων, μικρῶς ἀπαιτῶν τὰ ὀφειλόμενα παρὰ σοῦ.

noſti quales aduenire ſolebant, quàm fortes atque animoſi omnes, cruore madidi, & vulneribus pleni plerique? Nunc autem aut veneno aliquis à filio interfectus, aut ab vxore, aut præ nimia voluptate tumefacto ventre & cruribus aduenium. Pallidi enim omnes, & ignaui, neque ſimiles prioribus illis. Plurimi autem ipſorum etiam pecuniarum cauſa veniunt, factis (vt videtur) mutuò ſibi inſidijs. CHAR. *Omnino enim expetibiles illæ ſunt.* MERC. *Proinde neque ego videar peccare grauius aliquid, ſi vel acerbius abs te exigam ea quæ mihi debes.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PORTITOR.] *Charon Noctis & Herebi filius tria inferni flumina ſeu paludes obſeruare dicitur, puta Acherontem, Stygem, & Cocytum, & per illas mortuorum animas ad profundum Herebi tranſuehere, obolum quem danacem Græci vocant, à vectoribus accipiens. Charontem portitorem, Virgil. in 6. Aeneid. pulchrè deſcribit.* b ANCHORAM.] *Hic recenſet aliquot nauium inſtrumenta. Anchora dens eſt ferreus ad ſiſtendas naues.* c REMUM.] *Remi perticæ ſeu conti, quibus naues & rates impelluntur agunturque. Remis vela adiungun-*

duntur, vt alæ ad nauium celeritatem funes & rudentes tum ad vincula, tum ad nauium tractus & retinacula. d Ceram.] *Græci κηρὸν pro cera picisque mixtura accipiunt : consule Plin. lib. 16. cap. 12. Hinc ceratæ naues dicuntur, cera piceque simul confusis oblitæ. e* Hyperam.] *Hyperæ sunt funiculi, quibus antennarum cornua traducuntur. vnde prouerbium : Omissa hypera, pedem quæris. Vide Suidam & Erasmum nostrum.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

' Nauta petit quod debebat talariger ales,
Vera subducta sed ratione prius.
Mercurius queritor technas, hominumq; furores
Semper quod peior sit quoq; posteritas.

RATIONEM supputemus.] *Propositio iubentis.* Supputemus, Mercuri.] *Assensio.* Satius enim est.] *Ratio.* Anchoram vt mandâras.] λογισμὸς *per enumerationem.* Vnde Hyperam fecisti.] ὑπέρα *funiculi sunt, quibus antennarum cornua traducuntur. Vnde prouerb. Omissa hypera pedem quæris. Erasmus & Suidas.* Rectè laudo.] *Collaudatio.* Hæc sunt.] *Conclusio supputationis.* Quando autem hæc. *Postulat solutionem.* Nunc quidem, Mercuri.] *Petit dilationem.* Fieri aliter non potest.] λογισμὸς. Nam pauci nunc.] *Consilium suum exponit.* Pax enim est.] *Ratio* Verùm enimuerò prisci illi.] *Comparatio mortuorum.* Proinde neque & ego.] *Conclusio.*

MENIP-

Erasmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

Ὦ Κέρβερε (συγγενὴς γάρ ἐμοί ἐκείνωθεν καὶ αὐτὸς ὢν) ἐστί μοι πρὸς τῆς Στυγὸς, οἷός ἐστιν ὁ Σωκράτης, ὁπότε λατρεύει πρὸς ὑμᾶς; ἀκούσας σέ θύραζε ὄντα, μὴ ὑλακτοῦντα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπικῶς φθέγγεσθαι, ὁπότ' ἐθέλοις. Κέρ. πάνυ μὲν οὖν θύραζε, ὦ Μένιππε, παντάπασιν ἰδόντα ἀπρεπῶς προσιόντα πρός σε, καὶ ὑπὲρ ἀνδρὸς ἀλιτηρίου τοῦ θάνατον λοχῶντος, ἵνα τοῦτ' ἐμφανῶς ζῶντος ἔξω τοῦ σώματος ἐσώσαμεν ἐθέλων. ἐπεὶ ἔμοιγε τὴν ψυχὴν ἂν οὐ χάσματος, καὶ ἐλπὶς τὸν ζόφον, μᾶλλον ἢ τι δεδιέναι ἂν αὐτὸν λαθὼν ἐκεῖνος λανθάνοντα ἐπισπάσαιτο, ὥσπερ τὰ βρέφη ἐκάνει, καὶ τὰ ἑαυτοῦ παιδία ὠδύρετο, καὶ παντοίως ἐγχέλευε. Μέν.

HEus, Cerbere, quanquidem mihi tecum cognatio quædam intercedit, quum & ipse [a] sim canis, dic mihi per [b] Stygiam paludem, quomodo se habebat [c] Socrates, quum huc accederet? Verisimile est autem te, Deus quum sis, [d] non latrare modò, verumetiam humano more loqui, si quando velis. CER. Quū procul adhuc abesset, [e] Menippe, visus est constanti atque interrito adire vultu, perinde quasi mortem nihil omnino formidaret, tanquam hoc ipsum vellet ijs qui procul à specus ingressu stabant ostendere: verùm simulatque despexit in hiatum, vidiq; profundum atque atrum antri recessum, simulq; ego cunctantem etiam illum [f] aconito mordens, pede correptum, detraherem, infantium ritu eiulabat, suósque deplorabat liberos, nihilq; non faciebat, in omnem speciem se conuertens. MEN.

Num

ἀκοῦσαι σοφιστὴς ὁ ἄνθρωπος ὢν, καὶ οὐκ ἀληθῶς καταφρόνα τὸ πρᾶγμα; Κὶρ. ἔκ ἀλλ' ἐπειδὴ ἀναγκαῖον ὡς τὸ ἔργον, καταθαρσύνετο, ὡς πᾶσιν ἐκ ἄκων πασόμενος, ἅ πάντας ἴδει παθεῖν, ὡς θαυμάσονται οἱ θνητοί. καὶ ὅλως, περὶ πάντων γε τῶν τοιούτων ἐπᾶν ἄν ἔχοιμι, ἕως τοῦ σκίου τολμηροὶ καὶ ἀνδρεῖοι, τὰλ' ἐνδοθεν ἔλυττος ἀκριβῶς. Μέν. ἐγὼ δ' πῶς σοι καταληλυθέναι δοκεῖ; Κὶρ. μόνος, ὦ Μένιππε, ἀξίως τῦ γένους, καὶ Διογένης πρόσον, ὅτι μὴ ἀναγκαζόμενοι ἐσήκατε, μηδ' ὑθέμενοι, ἀλλ' ἑθελοντὶ γε λῶντῶ, οἰμῶξαι παραγγέλαντῶ ἅπασιν.

Num igitur fucatè sapiens erat ille, neque verè mortem contemnebat? CER. *Haud verè: cæterùm vbi vidit id esse necesse, audaciam quandam præ se ferebat, quasi verò volenti id esset passurus; & quod alioqui volenti nolenti tamen omnino fuerat ferendum, videlicet quo spectatoribus esset miraculo. Equidem illud in totum de viris istiusmodi verè possim dicere, ad fauces vsque specus intrepidi sunt ac fortes: porrò intùs quum sunt, nihil mollius ueque fractius.* MEN. *Cæterùm ego quónam animo tibi visus sum subijsse specum?* CER. *Vnus mortalium, Menippe sic mihi visus es subire, vt tuo dignum erat genere: & prior te* [h] *Diogenes: propterea quòd neutiquam adacti subieritis, aut intrusi: verùm tum vltronei, tum ridentes, atque* [i] *omnibus plorare renuncientes.*

GILBER.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a SIM canis.] *Cynici vulgo pro canibus habiti sunt, non ob aliud, nisi quòd recte quidem arguerent vitia mortalium, sed absq; delectu personarum, temporis & loci.* b Stygiam.] *Per Stygiam paludē. Hunc deorū poëticorum iusiurandū religiosum & grauissimū esse volunt. Homerus Odyss. & Virg. lib. 6. Aen.*

— Stygiamque paludem,
Dij cuius iurare timent & fallere numen.

Qui enim per eam peieraverit, illum oportet annum & diebus nouem ambrosia & nectare defraudari. c Socrates.] *Hic de Socratis sapientia atque constantia seu fortitudine agitatur, de qua Hieronymus: Eundem semper vultum, inquit, habere non possumus, quod de Socrate falsò gloriantur philosophi. Philosophus Atheniensis fuit, Sophronisci statuarij & Phanaretæ obstetricis filius, Apollinis oraculo omnium sapientissimus indicatus, qui æquabilitatem in omni vita adeò seruauit, vt idem semper vultus, eadémque frons siue prosperis siue aduersis rebus exiterit vsque ad extremum. Præceptores habuit Anaxagoram & Damonem. Postea ad Archelaum physicum se contulit. vbi cùm animaduerteret naturalis speculationis nullum esse fructum, primus Ethicen inuenit:* id est, *moralem philosophiam, ad quam transiens fertur dixisse: Quæ supra nos, nihil ad nos. Vxores eodem tempore duas habuit, Xantippen & Myrtonem, quæ cùm crebrò inter se iurgarent, & ille eas solitus esset deridere, quòd propter se fœdissimum hominem, simus naribus recalua fronte, pilosis humeris, repandis cruribus diisceptarent, nouiss. mè verterunt in eum impetum, quem fugientem diu persecutæ sunt. Interrogauit Alcibiades, cur vxores tam acerbas domo non exigeret? Quoniam, inquit Socrates, cùm illas domi perpetior, assuesco, & exerceor, quò foris petulantium iniuriam facilius feram. Nónne tu tolerare anseres perstrepentes? Illo annuente: Quoniam mihi ova & pullos pariunt. Et mihi, ait; Xanthippe filios gignit. Xanthippe verò adeò molesta fuit, vt ipso cum discipulis diserente, mensam non rarò subuerterit. De eius patientia Gellius, castitate verò Aelianus scribit. Accusatus tandem ab Anyto quodam diuitet, & Me-*

re,& Melito poëta,& Lycone oratore, quòd de dijs male senti-
res,inuentutemq; præpostera Venere corrumperet, cùm à iudi-
cibus de more interrogaretur, Quánam potissimùm pœna se di-
gnum censeres: Vt,inquit,in Prytaneo alar de publico. Quo re-
spuns irritati iudices,capitis eum damnauerunt, & ad bibendam cicutam compulerunt. quæ ille intrepidè accepta, & non alio quàm quo vinum solet,vultu exhausta,supremum vitæ diem clausit. De quo Persius:

—barbatum hoc crede magistrum
Dicere,sorbitio tollit quem dira cicutæ.

Ex Comœdijs Sotadis hoc quoq; de eo extat: Socratem mundus facit sapientem, ac male Socratem in carcere interemit. Epota enim cicuta,mortuus est. Cicer. 1. de Orat. pluribus illius historiam persequitur. Et Erasmus in Alcibiadis Sileno. d Non latrare modó.] *Virgil. 6. Aeneid.*

—licet ingens ianitor antro
Aeternùm latrans exangues terreat vmbras. *Et,*
Cerberus hæc ingens latratu regna trifauci
Personat —. *e* Menippus.] *Phœnix philosophus Cynicus, conditione seruus, qui reliquit lucubrationes crebris salibus. Cynicaq; mordacitate refertas: ad quarum imitationẽ M. Varro Satyras conscripsit, quas ab illius nomine Menippeas appellauit, vt tradit Macrobius in Saturn. laqueo vitam finiisse dicitur à Diogene Laërt. Dicit hic se esse canem. canes enim vocantur Cynicæ sectæ philosophi. f* Aconito mordens.] *Id est,veneno, ἀπὸ τῦ κοιῦ. Est autem aconitum, omnium venenorum ocyssimum, authore Plinio, quod contraxit spuma Cerberi, ab inferis extracti. quod passim describitur ab autoribus in primis poëtis, sed ignoratur adhuc hodie. g* Quod volenti nolenti.] *Vsus huius adagij, Velim nolim, est, quum contra sententiam animi fit aliquid. Pro eo Plautus sæpe vtitur ingratijs, vt in nostro Adagiorum collectaneo annotauimus. h* Diogenes.] *Philosophus Cynicus celeberrimus. i* Omnibus plorare renunciantes.] *Hac prouerbiali voce Lucianus sæpè vsus est,de qua nos in primo Necricorum dialogo,& nostro Adagiorum collectaneo.*

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI
ANNOTATIONES.

ἀνανδρίαν τὴν : *Fortitudinem Socratis falsam fuisse.*
Socratis exponit trepida de morte Menippo,
Cerberus infernas vt metuatque domos.
Nescio quàm fortis fuerit: sub iudice lis est,
Mors etiam magnos territat vsque viros.

Hevs Cerbere.] *εὐφημιστικὴ ἐρώτησις, ἢ ἀξίωσις.* Verisimile.] *Ratio σχολαστικὴ à possibili.* Verùm etiam.] *ἀφήγησις.* Quum procul.] *Primum tempus.* Quasi mortem.] *Factum.* Verùm simul atque.] *Alterum tempus.* Nihilq; non.] *Conclusio.* Cæterùm.] *Expositio suæ sententiæ de Socrate.* Equidem illud.] *ἐπίκρισις γενικὴ.* Quónam animo.] *Interrogatio de seipso.* Vnus mortalium.] *ἐπίκρισις ἰκανωτικὴ.* Propterea quód.] *αἰτιολογία.*

ΧΑΡΩΝΟΣ, ΜΕΝΙΠ-πυ, καὶ Ερμῆ. — *CHARONTIS & Menippi.*

Erasmo Roterodamo interprete.

CHARON.

ΑΠόδος, ὦ μακάρι-ε, τὰ πορθμία Μέν. Βόα, ἀφ' τό σοι ἄδικον, ὦ Χάρων. Χάρ. ἀπόδος, φημί, ἄνθ' ὧν σε διεπορθμευσάμην. Μέν. ἐκ ἄν λάβοις παρὰ μὴ ἔχοντος. Χάρ. ἴσως δέ τις ὀβολὸν μὴ ἔχων; Μέν. ἐμοὶ μὲν οὐκ ἄν τις, ἐκ οἶδα, ἐγὼ δὲ ἐκ ἔχω. Χάρ. καὶ μὴν ἄγχου σε, νὴ τὸν Πλάτωνα, ὦ μιαρὲ,

REdde [b] naulum, scelestе. MEN. *Voci ferare, siquidem istuc tibi voluptati est,* Charon. CHA. Redde, inquam, quod pro traiectõe debes. MEN. *Haud quaquam auferre quenas ab eo q̃ nõ habebat.* CHA. *An est qui spiam, qui ne obolum quidem habeat?* MEN. *Sin' ne alius quispiam præterea, equidem ignoro: ipse certè non habeo.* CHA. *Atqui præfocabo te per* [c] *Ditē, impu-*

 rissime,

ρὲι, λῶ μὴ ἀφλῶς. Μφ. κἀγὼ ὦ ξύνω ὃν πατάξας βακτήριον τὸ κράνιον. Χάρ. μάτην οὖν ἴσχ᾽ πιπωκὼς, τοσοῦτον πλοῦν; Μφ. ὁ Ερμῆς ὑπὲρ ἐμοῦ σοι ἀφλότω, ὅς μ᾽ παρέδωκέ σοι. Ερμ. νὴ Δία ὀναίμην, ἐμίσθωσε καὶ ἀπεγκτίνην τῶν νεκρῶν. Χάρ. ἐκ ἀφεήσομαί σου. Μφ. τὸτε γὰρ ἔγνωκα πωλήσας τὸ πορθμεῖον παράμβην, πλὴν ἀπ᾽ ὀβ, καὶ μὴ ἔχω, πῶς ἂν λάβοις; Χαρ. σὺ δ᾽ ἀκ ἤδησθα, ὡς ἐμοὶ ἦεν ἄριον; Μφ. ἤδειν μέν, ἐκ ἔχον δέ. τί οὖν ἐχρῆν ἀφὲ τοῦ. τὸ μὲ ἀφθανέτην; Χάρ. μόνον οὖν αὐχήσεις προῖκα πεπλωκέναι. Μφ. προῖκα, ὦ βέλτιστε· καὶ γὰρ λύτην, καὶ τὰ ἱμάτια ἐπιλαβόμην, καὶ ἐκ ἔπλευσα μόνον τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν. Χάρ. ὀλίγα ταῦτα πρὸς τὰ πορθμεῖα· τὸν ὀβολὸν ἀφέωσαί σου δεῖ, γὰρ θέμις ἄπρακτον γενέσθαι. Μφ. ἀκοῦσαι ἀπάγαγέ με αὖθις ἐς τὸν βίον. Χάρ. Χαίρων λέγεις, ἵνα καὶ

[d] illiso baculo tibi communam caput. CHAR. Nũ ergo te tam longo traiectu gratis tranjuexero? MEN. Mercurius meo nomine tibi reddat, vt qui me tibi tradiderit. MER. Bellè mecum agatur per Iouem, siquidem futurum est, vt etiam defunctorum nomine persoluam. CHAR. Haud omittam te. MEN. Quin igitur vel huius gratia perge, vt facis, nauim trahere: quanquã [e] quod non habeo, quinam auferas? CHAR. At tu nesciebas quid tibi fuerit apportandũ? MEN. Sciebam quidem verùm non erat. Quid igitur? num ea gratia erat mihi sim per in vita manendum? CH. Solus ergo gloriaberis te gratis fuisse trãsuectũ? ME. Haud gratis, ô præclare: si quidem [f] sentinam exhausi, & remum arripui, & vectorum omnium vnus non eiu-

riſtime, ni reddas. MEN. At ego illiso baculo tibi communam caput. CHAR. Nũ ergo te tam longo traiectu gratis tranjuexero? MEN. Mercurius meo nomine tibi reddat, vt qui me tibi tradiderit. MER. Bellè mecum agatur per Iouem, ſiquidem futurum eſt, vt etiam defunctorum nomine perſoluam. CHAR. Haud omittam te. MEN. Quin igitur vel huius gratia perge, vt facis, nauim trahere: quanquã quod non habeo, quinam auferas? CHAR. At tu neſciebas quid tibi fuerit apportandũ? MEN. Sciebam quidem verùm non erat. Quid igitur? num ea gratia erat mihi ſim per in vita manendum? CH. Solus ergo gloriaberis te gratis fuiſſe trãſuectũ? ME. Haud gratis, ô præclare: ſi quidem ſentinam exhauſi, & remum arripui, & vectorum omnium vnus non eiu-

laui. CHAR. Iſta nihil ad naulum: obolum reddas oportet, neque enim fas eſt ſecus fieri. MEN. Promde tu me rurſum in vitam reuehe. CHAR. Bellè dicis, nimirum vt verbera

πληγὰς ἰωὶ τούτῳ παρὰ Διὸς τοῦ Αἰακοῦ προσλάβω. Μυ. μὴ ἐνόχλει ὄν. Χα. λέξον τί ἐν τῇ πήρᾳ ἔχεις. Μυ. βίρμους ἑ θέλεις, ἢ τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον. Χα. πόθεν ζῶντον ἐμοὶ τοιοῦτον, ὦ Ἑρμῆ, τὸν λυσσῶντα γοᾶν; οἷα δὲ καὶ ἐλάνει παρὰ τὴν ὁδὸν, τῶν ἐπιβατῶν ἁπάντων καταγελῶν καὶ ἐπισκώπτων, καὶ μόνῳ οἱ ἄδων, οἰμωζόντων ἐκείνων; Ερμ. ἀγνοεῖς, ὦ Χάρων, ὁποῖον ἄνδρα διεπόρθμευσας; ἐλεύθερον ἀκαβῆ, λελυκὼς αὐτῷ μέλη, οὔτε ὄπιν ὁ Μύιππος. Χάρων μᾶλλον ἄν σε λάβοι ποτέ. Μύιπ. ἂν λάβῃς ὦ βέλτιστε· λίς δὲ οὐκ ἂν λάβοις.

verbera etiam [8] ab Aeaco mihi lucrifaciam. MEN. Ergo moleſtus ne ſis. CH. Oſtende quid habeas in pera. MEN. [h] Lupinum ſi velis, & [i] Hecatæ cœnam. CHAR. Vnde nobis hunc [k] canem adduxiſti, Mercuri? tũ qualia garriebat inter nauigandum, vectores omnes irridens, ac dicteriis inceſſens, vnúsque cantillans illis plorantibus? MER. An ignoras, Charon, quem virum transfuexeris? planè liberum, cuique nihil omninò curæ ſit. Hic eſt Menippus. CHAR. Atqui ſi vnquam poſthac te recepero. MENIP, Sireceperis? ô præclare, ne poſſis quidem nec rum recipere.

GILBERTI COGNATI. ANNOTATIONES.

a CHARONTI Poëtæ inferorum fluminum cuſtodiam & cymbæ gubernaculum tribuunt. b Naulum.] Parvum numiſma in os mortuorum inditũ, Charonti pro portorio ſolvendum. c Ditem.] Plutonem inferorũ Deum, Iouis & Neptuni fratrem. d Illiſo baculo.] καλῷ τῷ ξύλῳ. Materia pro inſtrumento, vt Latini ferrũ pro gladio. Aliàs βάκτρον καὶ βαυλήια. e Quod nõ habeo.] Alludit ad illud Plauti in Aſin. Nudo detrahere veſtimẽta me iubes. De quo in noſtro Adagiorum

collectaneo. f Sentinam.] *Nauis partem inferiorem, in quam quicquid instillat aquarum, influit, corruptaq; male olent. Cicero de Senect. Alij sentinam exhauriant, &c. g* Aeaco.] *Hanc Poetæ fabulantur apud inferos vnà cum Minoë & Rhadamantho iudicem delectum esse, & sontium crimina discutere, & vnicuique pro meritis pœnam constituere. Lucianus noster in Necyomantia, portorio apud inferos colligendo præfectum facit. In cataplo is Mercurium obiurgat. h* Lupinum.] *Lupini vniuersam atq; adeò mirabilem historiam lege apud Theophrastum lib. 8. apud Plin. li. 18. cap. 12. & 22. cap. vlt. Editur frumentorum inopia, q; inflat lupi terræ sit appetens, dicitur lupinum. i* Hecatæ cœnam.] *Hecate Iouis & Latonæ filia, & soror Apollinis. Huic triplex numen attribuitur. vnde etiam à Virgil 8. Aeneid. Tergemina vocatur. Nam in cælo creditur esse Luna, in terris Diana, & apud inferos Proserpina. Dicta Hecate, teste Seruio, q; centum victimis placetur, aut quod centũ annos faciat errare insepultos. Sub nouilunium ditiores vespere cœnam mussitabant (vt dicebatur) in triuijs, nocte pauperes aderant, clausis portis, qui eam famelici diripiebant, postridie persuadentes vulgo, Hecaten id quod appositum esset, deuorasse. Vnde quoties significare volumus quid per tumultum diripium, Hecates cœnam appellare licebit. Eandem & præparcam ac sordidam veteres appellabant, quod apud inferos vmbræ tenui ac vilissimo cibo victitare dicantur, vt malua ac porro. Idem in dialogo Diogenis & Pollucis. k* Canem.] *Id est, impudentiæ. Nota est eius bestiæ impudentia, inde & Homericũ illud κυνῶπις & Cynicorum appellatio fluxit. Sed & apud Terent. in Eunuch. & canis & os durum impudentiam significat.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Ἐλεγχός. De naulo enim Charanti redendo litigant.

Nauita de naulo quærit rogitando Menippum,
Vt soluat vectus per Phlegethonis aquas.
Sed nihil extorsit, nec erat soluendo Menippus:
Post vitam nullas namque tenebat opes.

REDDI

REDDE naulum.] *Postulatio.* Redde inquam.] *Repetit postulationem.* Haudquaquam.] *Recusatio cum ratione.* Equidem ignoro.] *Inficiatio.* Ipse cerné.] *Assenerati.* Atqui præfocabo te.] ἀπειλή. At ego illiso baculo.] ἀντιπειλή. Num ergo tecum.] λόγος Ἑρμοῦ. Mercurius meo nomine.] *Reiectio in Mercurium.* Haud gratis.] ἀντασαγωγή.

ΑΧΙΛΕΩΣ, ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΧΟΥ. *ANTILOCHI ET Achillis.*

Ottomaro Luscinio interprete.

ANTILOCHVS.

Οἷα πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, πρὸς τὸν Ὀδυσσέα ἔρηται, περὶ ὧν θανάτου, ὡς ἀγῶνα καὶ ἀνάξια ζώου διδασκάλου ἀμφοῖν, Χείρωνός τε καὶ Φοίνικος; ἃ προὔμελλε, εἰ ὁτότι ἤκουες, βέλτιόν σε ἐπαύρειν ἂν, ὑπὲρ ὧν παρά τινι τῶν ἀκλεεστάτων, ὧν μὴ βίος ἐστὶν πολὺς ἔτι, μᾶλλον, ἢ πάντων ἀνάσσειν τῶν νεκρῶν. ταῦτα μὲν οἶμαι ἀγροῦ τινα Φρύγα ἄκλητον, καὶ ὑπέραγαν ἀγροίκως ἔχοντα φιλόζωον ἴσως ἂν ἴσως λέγειν τὸν Πηλέως Αἰακίδην, τὸν φιλοκινδυνότατον

QVænam sunt illa, *Achilles*, quæ tu Vlyssi iam primùm commemorando in mortem executus es, at minimè generosa, ac Chirone atque Phœnice, quibus tu aliquando usus es præceptoribus, parùm digna? Audiui enim magis ex re tua futurum tibi videri, si vilis agricolæ munus obiens, inopi, cui nec victus suppetat, loces operâ, quàm vt omnibus vita functis dominetis. Quæ si rudis quidã, plebeius, ex media Phrygia ortus, atque immodicus insuper etiam vitæ affectator diceret ferendum forte id esset, atque condonandum nonnihil rusticitati: verùm ex Peleo prognatum, & ex omni heroum numero periculorum

ἀνοήταλον ἐρώων ἁπάντων, ταπεινὰ ὅτω περὶ αὐτὸν δοξάζοντα, καὶ ἐναντιότατα πρὸς τὰ πεπραγμένα σοι ἐν τῷ βίῳ, ὁπόσα ἐξὸν ἀπλῶς ἐν τῇ Φθιώτιδι πολὺ μέτριον βασιλεύειν, ἐκὼν πρὸ ἀνδρὸς μετὰ δ' ἀγαθῆς δόξης θάνατον. Αχιλ. ὦ πᾶ Νέστορ, ἀλλὰ τότε μὴ ἄπαρ ἔτι τῶν ἐνταῦθα ὦν, καὶ τὸ βέλτιον ἐκείνῳ ὑποτρέσας λῶ ἀγνοῶν, τὸ δύσλωτον ἐκεῖνο δοξάσειν προτίμων τοῦ βίου. νῦν δ' σωίνημι ἤδη, ὡς ἐκείνῳ μὲν ἀναφελὴς, ἃ καὶ ὅ, τι μάταια οἱ ἄνω ῥαψῳδήσουσι μετὰ νικητῶν ἀ ὁμοτιμία, καὶ ἔτι τὰ δάκτ' ἐκεῖνο, ὦ Ἀντίλοχε, ὅτι ἰσχὺς πάρεστιν, ἀλλὰ δέμνια ἅπαντ' ἐοικότ' ὦν αὐτῷ ξόφῳ ὅμοιοι, καὶ δι' ἴσης ἀμήλων διαφέροντα, καὶ ὅτι οἱ τῶν Τρώων νικηροὶ ἀνδρία-

contemptorem acerrimum, in tam abiectam & humilem de seipso descendere opinionem, fœdum sanè atque pudendum inprimis. Deniq; ijs, quæ in vita strenuè gesseris, equidem haud scio, quomodo ista conueniant. Nam dum in Phthio regnare tibi ad senectam vsque licuisset, citra gloriam tamen: tu gloriosam oppetere mortem maluisti, quàm potiri regno. ACHIL. *At, ô Nestoris fili, nondum etiam tũ feceram rerũ earum periculum, & qui cui præferrem ignorans, gloriosam hanc infelicem præponebam vitæ. Atqui serò iam tandem intelligo, quàm egerim imprudenter. Apud viuos enim reperies fortè, qui res benè gestas celebrent litterarum monumentis: sed hîc apud manes non video, quàm frugiferum opus effecerim, vbi vnus est honos omnium. Sed neque vires iam adsunt corporis, Antiloche, aut forma. intercidêrunt omnia: pari rerum statu viguntur omnia. nullum sapientiæ, aut alterius rei discrimen est. Adde quòd nulli iam ex Troianorum mortuis formi-*

Ἀνδίασι μι, ὅτι οι τῶν Ἀχαιῶν θεραπεύσιν. ἰσηγορία ἢ ἀκεισὶς, καὶ νικρὸς ὅς μοι ☞, ἢ μὴ ἀγαθὸς καὶ καὶ ἐ. ἀλλὸς. ταῦτά μι ἀνιᾷ, καὶ ἄ. χθομαι, ὅτι μὴ θυτεύω ζῶν. Ἀντ. ὅμως τί οὖν ἄρ τις πάθοι, ὦ Ἀχιλλεῦ; ταῦτα γὰρ ἔδοξε τῇ φύσει, πάντως ἀποθνήσκειν ἅπαντας. ὥστε καὶ ἡμᾶς χρὴ μὴ ἀνιᾶσθαι τοῖς διαταγμένοις. ἅπασι τὶ ὁρᾷς ἑταίροις, ὅσοι σὺν σοὶ ἰσομοῖροι ἦσαν, μετὰ μικρὸν δὲ καὶ Ὀδυσσεὺς ἀφίξεται πάντως. Φέρε δὴ παραμυθίαν καὶ κοινωνίαν ζητῶν πράγματα ☞, καὶ τὸ μὲν μόνον αὐτὸν ὑποπτεύσω. ὁρᾷς τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν Μελέαγρον, καὶ ἄλλους θαυμαστοὺς ἄνδρας, οἳ ἐκ ἂν, οἶμαι, δέξαιντο ἀνιηθῆν, εἴ τις αὐτοὺς ἀναπίμψειε θυτεύοντας ἀκλήροις καὶ ἀβίοις ἀνθρώποις.

Αχιλ.

formidabilis sum, nemini Græcorum venerãdus: prorsus omnium de mortuis parexistimatio est, siue bonus fuerint, siue improbi. Hæc sunt quæ me angunt, & miserè solicitant, & ob quæ doleo, quòd non potiùs loco operas, & viuo. ANTIL. *At verò, Achilles, quid agat quispiam? quando sic naturâ comparatum est, vt omnes prorsum cogantur semel vitam relinquere: quæ lex quum in vniuersum iam obtinuit, nec abrogari vllo modo queat, patienter hanc feras oportet. Cæterùm aspice nos, quotquot penes te sumus: denique & Vlysses quoque post pusillũ aderiet: vnde solatum tibi meritò afferet societas: id quod & alijs in rebus plerunque vsu venire solet. Non enim solus videris in hæc mala coniectus: en tibi Herculem, Meleagrum, & alios pleroſque, qui non parum multos in admirationem traxêre: qui quidem (ni fallor) haudquaquam in vitam videntur redituri, si quis eos adimpes & victu indigos mittat, vt illis pro mercede seruiant.*

Αχιλ. ἐτοιμὴ μὲν ἡ παραίνεσις. ἐμὶ δ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἡ μνήμη τῶν παρὰ τὸν βίον ἀνιᾷ. οἶμαι δὲ καὶ ὑμᾶς ἔχειν. ἃ δὲ μὴ ὁμολογᾶτε, ταῦτα χάριν εἰδέναι δεῖ ἡσυχίαν αὐτὸ πάσχοντας. Αν. ἄκ, ἀλλ' ἀμείνους, ὦ Αχιλλεῦ. τὸ γὰρ ἀνωφελὲς ζῶν λέγειν ὀφθῶμεν. σιωπᾶν γὰρ, καὶ φέρειν καὶ ἀνέχεσθαι δίδοται ἡμῖν, μὴ καὶ γέλωτα ὀφλεῖν, ὥσπερ οὐ τοιαῦτα ἀμόμοι.

ACHIL. *Sociorum haec quidem admonitio est: verùm haud scio quo pacto eorum quae in vita aguntur, memoria impendiò me excruciat. Arbitror autem & vestrùm vnumquemque ita affici, etiam si non palàm confiteamini: nequiores sanè in eo, quòd taciti huiusmodi per quietem tolerantis.* ANTIL. *Non equidem Achilles, sed longè tibi praestamus: quippe qui intelligimus, quàm sit inutile de ijs rebus verba facere. Silere enim & æquo animo sustinere omnia quae accidunt, datum nobis est: ne tibi affectu isto similes, ipsi quoque ridiculi omnibus meritò videamur.*

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

AEQVA omnibus moriendi conditio, & vt inquit Horatius lib. Carm. ode 28:

Omnes vna manet nox. lib. 2. ode 3.
Omnes eodem cogimur: omnium
Versatur vrnam.— de Arte poët.
Debemus enim morti nos nostraque—.

Porrò quòd hìc fuit in precio, fit illic nullo denique honore. Huc accedit illud Horatij ode 28:

Mista senum, ac iuuenum densentur funera: nullum
Saeua caput Proserpina fugit.

Dixit

dixit Proserpinam nullius vnquam caput fugisse, quo minus illud more suo tonderet, aut saltem tondendum curaret. Existimabant enim antiqui, eos qui morti essent proximi, à Proserpina, mortis ac vitæ arbitra, primum tonderi, & his quasi primitijs Orco initiari, nec aliter diem suum obire posse. Id autem ex Euripide, & Virgilio apertè cognoscere licet. Virg. quidem Didonis difficulter morientis causam hanc adfert:

Nondum illi flauum Proserpina vertice crinem
Abstulerat, Stygioq; caput damnauerat Orco.

Addit Poëta Irim Proserpinæ officio fungi. Ac similiter ait Statius initio 2. Syluarum de Glaucia iamiam periturο.

Iam complexa manu crinem tenet infera Iuno:
id est, Proserpina. Apud Euripidem Θυσία τις, siue mors introducitur Alcestidis comam secans.

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Aequalem omnium apud inferos esse conditionem, neminemq; præferri mortalium: & de Achillis apud inferos pusillanimitate.

Ingentem quanquam Pelides Hectora vicit,
Martia cui semper prælia ludus erant.
Non tamen est melior timidis in Ditis auerno:
Nominis est illo gloria parua loco.

QVAE NAM sunt.] *Propositio per interrogationem* ἐλεγχικὴ μετὰ παῤῥησίας Audiui enim.] *Ratio* αἰτιολογική. Quæ si rudis.] *Approbatio per comparationem.* Verùm ex Peleo.] αὐτοπαθὴς καὶ τοῦ ἀσχήμονος. Ex omni heroum numero.] *Exornatio* ἐπιδεικτικὴ καθ' ὑπερβολήν. At, ô Nestoris fili.] ἀποτρεπτικὴ ἐδυνατική. Atqui seró.] αὐτοπαθὴς ἀπόκλεισις. Apud viuos enim.] κωλύσεως τοῦ ἀνθυπολόγου. Sed neque vires.] *Expolitio huius sententiæ.* Adde quod.] αἴτιον. Hæc sunt.] *Conclusio querimoniæ.* At verò Achilles.] τὸ παραμύθιον. Quando sic natura

comparatum est.] *A necessario.* Vt omnes cogantur.] *Ab exemplis aqualium.* Cæterùm aspice nos.] *παραίνεσις.* Non enim solus.] *A communi malo.* En tibi Herculem.] *Gaudium est miseris socios habere pœnarum.* Sociorum hæc.] *Concessio.* Verùm haud scio.] *Correctio.* Arbitror autem.] *ἀπόφασις.* Non equidem.] *κώλυσις.* Silete enim.] *Fortis est σιωπᾶν, φέρειν & ἀνέχεσθαι τὰ κρατοῦντα.*

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΕΡΜΟΥ

MENIPPI ET Mercurij

Erasmo Roterodamo interprete.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Ποῦ ἄρ' οἱ καλοὶ ἆσιν, ἃ κατὰ καλοὺς, ὦ Ἑρμῆ; ξυφάγωγόν μυήγλωττον ὄντα. Ερ. ἀ σχολὴ μὲν, ὦ Μένιππε. πλὴν ἐκατὸν ἐκεῖνο αὐτὸ ἀποβλῖψον, ὡς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἵνα Ὑάκινθός τέ ἐστι, καὶ ὁ Νάρκισσος, καὶ Νιρεὺς, καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Τυρὼ καὶ Ἑλένη καὶ Λήδα, καὶ ὅλως τὰ ἀρχαῖα κάλλη πάντα. Μεν. ὀστᾶ μόνον ὁρῶ, καὶ κρανία, πάνυ σαρκῶν γυμνά, ὅμοια τὰ πολλά. Ερ. καὶ μὴν ἐκεῖνά ἐστιν, ἃ πάντως οἱ ποιηταὶ θωμάζουσι τὰ ὀστᾶ, ὧν σὺ ἔοικας καταφρονεῖν.

ΑΤ[a] vbinam formosi illi sunt, ac formosæ, Mercuri? ducito me, docetoque, vtpote recens huc profectum hospitem. MER. Haud mihi licet per ocium, Menippe: quin tu isthuc ipso è loco dextrorsum oculos defflecte. Illic & [b] Hyacinthus est, & Narcissus ille, & Nireus, & Achilles, & Tyro, & Helena, & Leda: breuiter quicquid est veterum formarum. MEN. Equidem præter ossa nihil video caluariasque carnibus renudatas, inter quæ omnia nihil sit omnino discriminis. MER. Atqui hæc sunt quæ poëtæ cuncti mirantur ac celebrant, ossa scilicet quæ tu videris contenere.

MEN.

Μὴ ὅμως τὴν Ελένην μοι δεῖξον, εἰ γὰρ ἄρ' ἀγνοεῖν γνώσει. Ερ. τοῦτ' τὸ κρανίον ἡ Ελένη ἐστίν; Μεν. ἔστα οὐ χίλια νῆες ἀφ' ὧν τοσοῦτοι ἐπηρώθησαν ἐξ ἁπάσης Ελλάδος, καὶ τοσοῦτοι ἕπεσον Ελλήνων τε καὶ βάρβαροι, καὶ τοσαῦται πόλεις ἀνάστατοι γεγόνασιν; Ερ. ἀπ' ἐκείνης, ὦ Μένιππε, ἦσαν τὴν γυναῖκα. ἔφυς γὰρ ἄρ' καὶ σὺ ἀνεμίσητος ἦν. ὥστ' ἀμφὶ γυναικί, πολλὴ χρόνου ἄλγεα πάσχειν ἐπὶ καὶ τὰ ἄνθη ξηρὰ ὄντα, εἴ τις βλέποι ἀποβάλλειν ποτὲ τὴν βαφὴν, ἄμορφα δὴ λοιπὸν ἀνθοῦ δόξῃ. ὅτι μὲν τοι ἀνθεῖ, καὶ ἔχει τὴν χροιάν, καλὰ δοκεῖ. Μεν. ἀκούω ταῦτα, ὦ Ερμῆ, θαυμάζω, ἃ μὴ σωίσασιν οἱ Αχαιοὶ περὶ πράγμα τοσοῦτος ὀλιγοχρόνιος, καὶ ῥᾳδίως ἀπανθοῦντος, μονονοῦ. Ερ. σχολή μοι, ὦ Μένιππε, συμφιλοσοφεῖν σοι. ὡς τὴν πλησίαμνον τόπον, ἔνθα ἂν ἐθέλῃς, κᾆσο καταβαλὼν σεαυτόν· ἐγὼ δὲ τοὺς ἄλλους νεκροὺς κλητεύσομαι.

MEN. *At Helenam saltem mihi commonstra: nam ipse quidem haud queam dignoscere.* MER. *Hæc videlicet caluaria, Helena est.* MEN. *Et huius scilicet ossis gratia mille naues ex vniuersa Græcia aclo delectu sunt impletæ, tantaq; tũ Græcorũ tum Barbarorum multitudo conflixit, tot vrbes sunt euersæ?* MER. *Cæterũm, Menippe, non vidisti mulierẽ hãc viuã: qđ si feciſſes, forsan diceres tu quoq; vitio dãdum nõ esse*

Pro tali muliere diu tolerare labores.

Alioqui si quis flores etiã are factos marcidosq; cõtẽplet, posteaquã coloris decus abierint deformes nimirum videãtur: at ijdẽ donec florent, colorẽq; obtinẽt, sunt speciosissimi. MER. *Proinde illud iã demiror, Mercuri, si Græci nõ intellexerũt sese pro re vsq; adeò momẽtanea, quæq; tam facilè emarcescere, elaborare.* MER. *Haud mihi vacat tecũ philosophari, quare delecto loco vbicunq; velis, prosterne te met ac recumbe: mihi iam aliæ sunt traducendæ vmbræ.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a VBI'NAM formosi sunt.] *Forma bonum fragile est, & fugacissimum: nam cito pede labitur, & velut rosa arescens perit.* b Hyacinthi.] *Hyacinthi fabula est in Dialogo Mercurij & Apollinis.*

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Irridet formosos: quorum eximia pulchritudo ac species post mortem nulla est.

Forma nihil prodest, folijs leuiorq; caducis:
Perdidit hæc multos, milléve damna dedit.
Hanc etiam propter ceciderunt mœnia Troiæ:
Ob formam vt placeant desine velle tuam.

VBINAM formosi.] ἐμέ γ' ἢ τῶν καλῶν: κἀξίωσις. Quin tu isthuc.] ἀπόπαιξις. Illic &.] ἀλήθεια. Atqui hæc sunt.] *Irrisio.*

Forma bonum fragile est: quantumq; accedit ad annos,
Fit minor, & spacio carpitur ipsa suo.

Et huius scilicet.] *Obiectio.* Cæterúm.] ἀμοίωσις. Proinde illud demiror.] ὑπόμνησις παρασιωπητική. Haud mihi vacat.] *Præcisione concludit.*

MENIППОУ КАІ Χείρωνος. *MENIPPI ET Chironis.*

Erasmo Roterodamo interprete.

MENIPPVS.

HKουσα, ὦ Χάρων, ὡς θεὸς ὤν, ἐπιθυμήσας ἀθανάτου. Χε. ἄνθρωπε τοῦτ' ἤκουσας, ὦ Μένιππε; EQuidem inaudiuit a Chiron, te, deus quum esses, tamen optasse mortem. CHIRON. *Vera nimirum sunt ista quæ audiuisti Menippe:*

κὴ τέθνηκα, ὡς ὁρᾷς, ἀθάνατος ἂν λαμβάνων. Μέν. τίς ἡ σὶ ἵμερος τοῦ θανάτου ἔσχεν, ἀτρέμας τοῖς νεκροῖς χαίρειν; Χάρ. ἱμᾶτο πρὸς σὲ οὐκ ἀσαύτως ὄντα. οὐκ οἶδ' ὅτι ἡδὺ ἀκροᾶσθαι τῆς ἀθανασίας. Μέν. οὐκ ἡδὺ οἶδ', ἄφρονα ὀρᾷς τὸ θῆρ; Χάρ. οὐκ, ὦ Μένιππε. τὸ γὰρ ἡδὺ ἴσως τοιοῦτόν τι, καὶ οὐκ ἀπλοῦν ἡγοῦμαι εἶναι. ἐγὼ δ' ἔφην ἀεί, καὶ ἀκροώμενος τῶν ὁμοίων, ἡλίου, φωτὸς, προφῆτ' ἂν ὥρας δ' αὐτὰ, καὶ τὰ γιγνόμενα ἅπαντα, ἐξῆς ἕκαστον, ὥσπερ ἀκολουθοῦντα, θάτερον θατέρῳ. ἐνεπλήσθην γοῦν αὐτῶν. ἐγὼ γὰρ ἐν ὧν ἀεὶ, ἀεὶ καὶ ἐν ὧν μετασχὼν ὅλως, τὸ τερπνὸν οἶδ'. Μέν. εἶτα λέγεις, ὦ Χάρων. τὰ ἐν Ἅιδου δ' πῶς φέρεις, ἀφ' οὗ ἀπῳκίσθης αὐτὰ ἥκεις; Χάρ.

pe: planè & mortuus sum, sicuti vides, quum mihi licuerit immortalem esse. MEN. At quænam te mortis cupido tenebat, rei videlicet quã vulgus hominum horret: CHIR. Dicam apud te, virum neutiquam stultum atque imperitum. Iam mihi desierat esse iucundum, immortalitate frui. MEN. Quid? an iniucundum erat te viuere, lucemque tueri? CHIR. Erat inquam, Menippe. nam quod iucundum vocant, id ego neutiquam simplex, sed varium quiddam esse arbitror. Verùm quum ego semper viuerem, atque ijsdem perpetuò rebus uterer, sole, luce, cibo, tum horæ eædem recurrerent, reliqua item omnia quæcunque contingunt in vita reciproco quodam orbe redirent, atque alijs alia per vices succederent: [b] satietas videlicet eorum me cœpit. Neque enim in eo voluptas est sita si perpetuò fruaris ijsdem, sed omnino in permutando posita est. MENIPPVS. Probè loqueris, Chiron: cæterùm hæc quæ apud inferos agitur vita, quinam tibi procedit, posteaquam ad hanc tanquam ad potiorem te contuliſti? CHIR.

Χε. οὐκ ἀηδῶς, ὦ Μένιππε, ἡ γὰρ ἰσοτιμία, πάνυ δημοτικόν, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐκ ἔχει τὸ διάφορον, ἐν φαεινῷ ἅπαντα, ἢ ἐν σκότῳ. ἄμεινον τοίνυν μὴ διψῆν, ὥσπερ ἄνω, οὔτε πεινῆν δεῖ, ἀπαιδεύτων τούτων ἁπάντων ἡμῖν.

Μέ. ὅρα, ὦ Χείρων, μὴ πειρᾷς σαυτῷ, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ σοι ὁ λόγος περιῇ Χε. πῶς τοῦτο φῄς. Μέ. ὅτι ἃ τῶν ἐν τῷ βίῳ τὸ ὅμοιον ἀεί, καὶ ταὐτὸν ἐγγίνοιτό σοι πρόσκορες, καὶ ἐνταῦθα ὁμοίων ὄντων, προσκορῆ ὁμοίως ἂν γένοιο, καὶ δεήσει μεταβολῆς τινος ἡμῖν τοῦ ἐνταῦθα εἰς ἄλλον βίον, ὥσπερ οἶμαι ἀφώατον. Χε. τί οὖν ἂν πάθοι τις, ὦ Μένιππε; Μέ. ὅπερ οἶμαι, καὶ φασί, σωφρονοῦντα ἀρίσκεσθαι καὶ ἀγαπᾶν τοῖς παροῦσι, καὶ μηδὲν αὖτῶν ἀφόρητον οἴεσθαι.

CHIR. *Haud insuauiter, Menippe: siquidem aequalitas ipsa quiddam habet admodum populare. Nihil autem interest, vtrum in luce quis agat, an in tenebris: praetereà neque sitiendum est nobis, quemadmodum apud superos, neque esuriendum, sed eiusmodi rerum omnium egentia vacamus.* MEN. *Vide Chiron ne temet ipse inuoluas, néve eôdem tibi recidat oratio.* CHIR. *Quamobrem istuc ais?* MEN. *Nempe si illud tibi fastidio fuit, quòd in vita semper ijsdem simulibusq; rebus vtendum erat: quum hic itidem similia sint omnia, eundem admodum parient fastidium, ac deintegrò tibi quaerenda erit vitae commutatio, atque hinc quópiam aliam in vitam demigrãdum: id quod* [c] *arbitror fieri non posse.* CHIR. *Quid igitur faciundum, Menippe?* MEN. *Illud nimirum, vti sapiens quum sis, quemadmodum opinor, & vulgò praedicant,* [d] *praesentibus rebus sis contentus, boniq; consulas quod ad est: neque quicquam in his esse putes, quod ferri non queat.*

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

*ARGVMENTVM.

HVius Menippi & Chironis facetiſſimi Dialogi argumentum & Chiron interrogatus à Menippo, quamobrem, cùm ei immortali eſſe liceret, mori maluerit, reſpondet, perpetuum rerum tenorem & ſimilia omnia ſuo tempore viciſſim recurrentia vitæ ſatietatem ſibi peperiſſe. Eadem ſunt omnia ſemper, inquit, Lucret. lib. 3. Altera pars Dialogi eſt præſentibus eſſe acquieſcendum, iuxta illud τὸ παρὸν καὶ ποιῶν ſiue καὶ πρᾶττε: *id eſt*, Quod adeſt, æqui bonique facere oportet, quo vtitur Plato in Gorgia. Ne nos alienarum rerum cupiditate maceremus, inquit Eraſmus noſter, ſed quæcunque contigit, ſors eam velut optimam amplectamur. Magna enim felicitatis pars eſt, vt ſua cuique fortuna placeat.

a CHIRON.] *Chiron Centaurus, Saturni & Phyllira filius, dimidia ſui parte equus, reliqua homo. Fabulantur enim poëtæ, Saturnum, cùm Phylliram Oceani filiam adamaret, eiusque frueretur concubitu, Opis vxoris interuentu turbatum, ſubitò in equum ſe conuertiſſe: Phylliram autem ex eo grauidam effectam, fœtum peperiſſe, cuius anterior pars hominem, poſterior equum referret, eumq; Chironem nominaſſe, qui vbi primùm adoleuit, in ſylvas ſeſe contulit, ibiq; herbarum vires edoctus, in præſtantiſſimum medicum euaſit. Senex tandem effectus, (ſenum enim Theocritus in Thalyſia dixit) atque vita longioris pertæſus, à ſuperis impetrauit, vt immortalitatem, (vtroque enim parente immortali natus erat) ſibi morte liceret commutare.* b Satietas.] *Ariſtoteles 2. Rhetoricarum præceptionum lib. ſcribit, quod ſemper idem ſtati perpetuóque habitus, paris ſatietatem: varietatemque & viciſſitudinem iucundam eſſe. Fit enim, inquit iuxta naturam tranſmutatio. Vnde illud dictum eſt, viciſſitudo rerum omnium iucunda. Id quod repetijt lib. Moralium Eudem. 7. Euripides,*

Euripides in Oreste, μετ᾽ ὀλίγα πάντων γλυκὺ: id est, *Mutatio iucunda rerum est omnium. Eôdem alluſit Virg. in Palæmone:*

Alternis dicetis, amant alterna Camœnæ.

Mimus: Nil iucundum, niſi quod commendat varietas. Item: Bonarum rerum conſuetudo peſſima eſt. Ea rerum natura, inquit Eraſmus noſter, eiuſmodi ſenſus humani faſtidium, vt nihil eſſe poſſit tam ſuaue, quod non abeat in nauſeam, ſi paulò diutiùs vtare: nihil tam egregium, quod idem diu placere poſſit. Iuuenalis:

—voluptates commendat rarior vſus.

Terent. in Eunucho:

Tædet harum quotidianarum formarum.

In Phormione:

At enim tædet audire eam milliés.

Cic. ad Atticum lib. 2: Prorſus vitæ tædet, ita ſunt omnia omnium miſerarum plenißima. Varietas, inquit Eraſmus, tantam in omnibus vim habet, vt commendatione nouitatis interdum & peßima pro optimis placeant. c Arbitror fieri non poſſe.] *Sibylla apud Maronem, ad inferos viam Aeneæ non negat quidem, ſed deterret à difficultate viæ, quam componit cùm deſcenſus facilitate: obliquè notans temerarium Perithoi & Theſei conatum, qui ab inferis redire non valuerunt. Nam ab inferis reditus via, vt angußa, ita infrequens eſt, & rarum vides viatorem, vt quoque noſter Lucianus in Diogenis & Alexandri dialogo ſcripſit: neque enim fas eſt reuerti quenquam, qui ſemel paludem tranſmiſerit, &c. d* Præſentibus rebus ſis contentus.] *Menippus hic nos cum Chirone admonet, vt quemcunque ſtatum ſors dederit, in eo lætè tranquilleq; viuamus. iuxta illud: ἐπὶ τοῖς παροῦσι τὸν βίον διάγειν, Quæ præſtò ſint, in hiſce vitam*

necßito.

IOAN-

IOANNIS SAMBVCI ANNOTATIONES.

Exosus Chiron præsentis munera vitæ,
Terras exoptat posse videre domos.
Esse isthic etiam fastidia multa docetur:
Vtere præsenti non meliora sciens.

EQVIDEM inauduì.] ἀφύκτοις ψολοῖς. Vera ista.] *Asseueratio.* Atquæ nam te.] *Inuestigatio causæ.* Dicam apud te] ὑπόχρεως. Iam mihi desierat.] διήγησις. Quidnam iniucundum.] *Interpellatio.* Erat inquam.] *Ratio primæ sententiæ.* Verùm cùm ego.] *Continuat narrationem commemorando ea quæ fastidium satietatemq́; iucundi adferre solent.* Neque enim in eo.] *Ratio ex loco communi.* Cæterùm hæc.] *Secunda interrogatio.* Haud insuauiter.] *Responsio & ratio.* Si quidem æqualitas.] *Occupatio.* Vide Chiron.] *Hortatio.* Nempe.] *Ratio à minori.* At de integro.] *Consilium eius quod fieri non potest.* Quid igitur.] *Petit aliud consilium.* Præsentibus sis contentus.] γνώμη παραινετική.

ΜΕΝΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛ. λωνίδου, ἢ Νεκυομαντία.

MENIPPVS, SEV Necyomantia.

Thoma Moro interprete.

ARGVMENTVM.

VIdetur hoc Dialogo Lucianus illud maximè commendatum voluisse, quod in fine Menippus ait à Tiresia in aurem sibi dictum fuisse, priuatorum videlicet hominum vitam optimam atq; tutissimam esse: quod idem Græci noto illo prouerbio dictitant, τὸ λαθε βιῶσας. Nam diuitias, potentiam, gloriam, & cetera quę mundus appetit, vana omnia & incerta esse: præcipuè autem diuitum atque magnorum hominum vt vitam ipsam periculosam, & pompis solennibus, item tragicis quoque fabulis similem esse, ita miseros plerunque sorori exitus. quod eo decreto videtur intelligere vel-

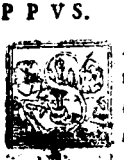
le, quod apud inferos contra diuites factum fuisse dicit, quo & corpora illorum supplicijs destinantur, & animi in asinos migrare iubentur: quod & ipsum nimirum eam significationem habet, quòd diuitum animi plerunque inertes, & omnis doctrinæ expertes esse soleant. Inscribitur autem Nεκυομαντια: quasi dicas, ab inferis seu mortuis petitum responsum. quo vel maximè appareret eum Dialogi scopum habere, ut esse, qui responso isto Tiresiæ proponitur. Semper enim ex titulis alter nobiliorem dialogi personam, alter argumenti quasi quandam ὕλην indicat, Platonico more, quem maximè in hoc Lucianus imitatus est. Constat autem perpetua quadam narratione, qua & causam & modum sui ad inferos descensus, & præterea occasionem qua edictum illud de diuitibus audierit, commemorat. In hac præcipui quidem loci sunt & maximè illustres, de incerta doctrina Philosophorum, de Magorum superstitione & potestate, de inferorum locis, supplicijs, & æqualitate: & postrema illa collatio vitæ humanæ cum pompa solenni, & cũ fabulis Tragicorum. Occasio & exordium dialogi ab habitu & percunctatione Menippi sumuntur.

MENIPPVS, PHILONIDES.

MENIPPVS.

Χαῖρε μέλα. ἔρομ', ἀρόπυλαά' ἰσίας ἰμᾶς, ὡς ἄσμενός σ' ἰσαῦδομ, ἰς φάος μολών. Φι. ὁ Μένιππος οὗτός ἐστιν, ὁ κύων; ἐμὲ λέγω. παραλείπω Μυρίππους ὄντας. τί δ' ὡς βάλῃ τὸ ἀλπόκοδομ τῦ σχήματος, πῖλος ἢ λύρα,

Alue atriũ, do musæ vestibulum meæ. Vt te lubens aspicio, lucri accidit. PHI. *Nũ nam hic Menippus est, canis ille? Nõ hercle alius, nisi ego fortè ad Menippos omneis hallucinor. At quid sibi vult habitus huius insolentia? cloaca, lyra,*

λύρα, καὶ λοιπὴ πᾶσα ἱερουργία. ὅμως εὖ ἴσθι, χαῖρε, ὦ Μένιππε. καὶ πόθεν ἡμῖν ἀφῖξαι; πολλῷ γὰρ χρόνῳ οὐ πέφηνας ἐν τῇ πόλει. Μεν. Ἥκω νεκρῶν κομιζόμενος, καὶ σκότος πύλας Ἀιδου, ἵν' Ἅιδης χωρὶς ὤκισται θεῶν. Φι. Ἡράκλεις, ἐλεεινὸν Μένιππον ὑμᾶς ἀποβανόν, καὶ ἐξ ὑπαρχῆς ἀναβιβιῶσκων; Μεν. οὐκ, ἀλλ' ἔτ' ἔμπνουν Ἅιδης μ' ὑπεδέξατο. Φι. τίς δ' ἡ αἰτία σοι τῆς καινῆς καὶ παραδόξου ταύτης ἀφορμίας; Μεν. νυστάζω μ' ὑπῆρε, καὶ θράσος τι πλέον. Φι. παῦσαι μακάρια πραγωδῶν, καὶ λέγε ὅτῳ τρόπῳ ἀπλῶς, καταβὰς ἀφ' Ἡρακλείων. τίς ἡ στολή; τί σοι κάτω πορείας ὑπέσχετο; ἄλλως γε οὐκ ἀδάκρυτός τις, οὐδὲ ἀσπάσιος καὶ ὁδός. Μεν. ὦ φιλότης, χρή μ' κατάγειν ἐς Ἅιδαο, ψυχῇ χρηόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο. Φι. οὕτως, ἀλλ' ἢ παραπαίεις. οὐ γὰρ ἄν ἔτως ἐμμέτρως ἐρραψῳδεῖς

lyra, leonis exuuiæ? Adeundus tamē est. Salue, Menippe. Vnde nobis aduenisti? diu est quòd in vrbe te non vidimus. MEN. *Adsum reuersus mortuorum è latibulis,*

Fortibusq; tristium tenebrarum nigris:

Manes vbi inferi manent superis procul.

PHIL. *O Hercules: clam nobis Menippus vita functus est, reuixitq; denuò?* MEN. *Non, sed me adhuc viuum recepit tartarus.*

PHIL. *Quænam causa tibi fuit nouæ huius atque incredibilis viæ?* MEN.

Iuuenta me incitauit, atque audacia,

Quàm pro iuuenta, haud paululùm impotentior.

PHI *Siste, ô beate tragicæ & ab Iambis descendens, sic potius simpliciter eloquere, quænam hæc vestis? quæ causa tibi itineris inferni fuit, quum alioqui neq; iucunda, neq; delectabilis sit via?* MEN.

Res dilecte grauis me infernas egit ad vmbras,

Consulerem manes vt vatis Tiresiai.

PHIL. *Atqui deliras: alioqui non hoc pacto caneres*

πῶς ἄσθμας φίλουτ. Μί. μὰ θαυμάσῃς, ὦ ἑταῖρε, νεωστὶ γὰρ Εὐριπίδῃ καὶ Ὁμήρῳ συγγενόμην, ἀκοῦσαι ὅπως ἀνωμάλως ἔλω τῶν ἐπῶν, καὶ αὐτόματα τά μοι τὰ μέτρα ἐπὶ τὸ σόμα ἔρχεται. ἀτὰρ ἐπί μοι πῶς τὰ ῥήματα ῥεῖ ἐχέτω. τί ποιοῦσιν ἐν τῇ πόλει; Φι. καινὸν ἔλεγε, ἀπ' οἴα καὶ πῶς ἔτ', ἀρπάζουσιν, ἐπιορκοῦσι, τοκογλυφοῦσιν, ὀβολοστατοῦσιν. Μέν. ἄθλιοι, καὶ δαιμονῶσι. οὐ γὰρ ἴσασιν, οἷα ἔναγχος ἐν τοῖς κάτω, καὶ οἷα κεχειροτόνηται τὰ ψηφίσματα καὶ τὰ τῶν πλουσίων, ἃ μὰ τὸν Κέρβερον, οὐδὲ μικρὰ μοῖρα τοῦ διαφυγεῖν αὐτούς. Φι. τί φής; διάδοκτά τι νεῶστι τῶν ἐνθάδε; Μί. νὴ Δία καὶ πολλὰ, ἀπ' ὀβολοῦ ἑκάστου ἀφῖρηται τὰ πλεῖστα ἄπαντας, οὐδὲ τὰ ἀπόῤῥητα ἐξηγορεύεται, μὴ καί τις ἡμᾶς γράψηται γραφὴν ἀσεβείας ἐπὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. Φι. μηδαμῶς, ὦ Μένιππε, πρὸς τοῦ Διός,

apud amicos confarcinatis versibus. MEN. *Ne mireris, amice, nuper enim cum Euripide atque Homero versatus, nescio quo pacto versibus sic impletus sum, vt numeri mihi in os sua sponte confluant. Verùm dic mihi quo pacto res humanæ hic se habent in terris? & quidnam in vrbe agitur.* PHIL. *Nihil noui: sed quemadmodum prius actitabant, rapiunt, peierant, fœnerantur, vsuras colligunt.* MEN. [a] *O miseri, atq; infelices. Nesciunt enim quæ de nostris rebus nuper apud inferos decreta sunt, qualesque sorte iacti sunt in diuites istos calculi, quos per Cerberum nullo pacto poterunt effugere.* PHIL. *Quid ais? Nouine aliquid apud inferos nostris de rebus decretum est?* MEN. *Per Ioue, & quidem multa: verùm prodere non licet, neq; arcana quæ sunt reuelare, ne quis forte nos apud Rhadamanthũ impietatis accuset.* PHIL. *Ne quaquã, Menippe, per Ioue: ne amico sermone hunc inuideas.*

Nam

μὴ φθονήσῃς τ λόγων φίλῳ ἀνδρί, πᾶς γὰρ ἀδόητα σιωπᾷν ἱερεῖς κάτ' ἄπια, καὶ πᾶς μυεῖσθαι νόμον. Μι. χαλεπὸν μὲν ἐπιτάγμα τόδε τὸ παράγγελμα, καὶ οὐ πάνυ ἀσφαλὲς, πλὴν ἀπὸ σοῦ γε ἕνεκα ζημιῶδες. ἔδοξε δὴ, τοὺς πλουσίους τούτους, καὶ πολυχρημάτους, καὶ τὸ χρυσίον καθάπαξ σὸν ὥσπερ τὴν Δανάην φυλάττουσας. Φι. μὴ πρότερον ἄπῃς, ὦ γαθὲ, τὰ δὲ δογμένα, πρὶν ἐκεῖνα διελθεῖν, ἃ μάλιστ' ἂν ἀφ' ἡμῶν ἀκούσαμί σε. ἤ τις σὲ λίαν σοι ἐπισπεύδει; τίς δὲ πορείας ἡγεμὼν; εἶθ' ἑξῆς ἅπτι ἔδου, ἅτι ἤκουσας παρ' ἐμοῦ. ἀπὸς γὰρ ἐμοὶ, φιλόκαλον ὄντα σὲ, μηδὲν τῶν ἀξίων θέας ἢ ἀκοῆς παραλιπεῖν. Μιν. ὑπουργητέον, καὶ ταῦτά σοι. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοιμι, ὁπότι φίλος ἀνὴρ χρήζοιτο; καὶ δὴ καὶ τὰ σοὶ δόξαντα τῷ ἐμῷ καὶ τῷ ἐμοὶ, καὶ ὅθεν ὡρμήθη τῶν ἐμῶν πόνων καταλάβωμι. ἐπεὶ γὰρ ἄχρι τοῦ παῖδ' ἦν ὢν, ἤκουον Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου, καὶ ἀοιδῶν ἄλλων ἐνθυμούμενος,

Nam apud hominem tacendi gnarum, & initiatū præterea sacris, edisseres. ME. *Dura profectò iubes, & neutiquam tuta: verùm tui gratia tamen audendum est. Decretum est ergo, diuites istos ac pecuniosos aurū tanquam Danaën seruātes abstrusum.* PHI. *Ne prius, ô beate, quæ sunt decreta dixeris, quàm ea percurras omnia quæ abste audire libentissimè velim: quæ videlicet descensus causa fuerit, quis itineris dux: deinde ex ordine & quæ illic videris, & quæ audieris omnia. Verisimile est enim te, quum res pulchras videndi curiosus sis, eorum quæ visu aut auditu digna videbantur nihil omnino prætermisisse.* ME. *Parendum etiam in his tibi est. Nam quid facias vrgente amico?*[b] *Ac primùm sanè tibi expediam quæ res animū meum ad hūc descensum impulerit. Ego igitur quum adhuc puer essem,* [c] *audireq; Homerū atq; Hesiodum, seditiones ac bella canentes, non semideorum modò,*

οὐ μόνον τῶν ἰμετέρων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἤδη τῶν θεῶν, ἔτι δὲ καὶ μοιχείας αὐτῶν, καὶ βίας καὶ ἁρπαγὰς καὶ δίκας, καὶ πατέρων ἐξελάσεις, καὶ ἀδελφῶν γάμους, πάντα ταῦτα ἡγούμενον ἄνω καλὰ, καὶ οὐ παριέναι κινοῦντα πρὸς αὐτά. ἐπεὶ δὲ εἰς ἄνδρας τελεῖν ἠρξάμην, πάλιν αὖ ἐνταῦθα ἤκουον τῶν νόμων, τἀναντία τοῖς ποιηταῖς λεγόντων, μήτε μοιχεύειν, μήτε κλέπτειν, μήτε ἁρπάζειν· ἦν μεγάλη οὖν καθ' ἑκάτερα ἀμφιβολία, οὐκ ἀδῶς ἔχοντι χρησαίμην ἑαυτῷ. οὔτε γὰρ τοὺς θεοὺς ἄν ποτε ἡγησάμην μοιχεύσαι, καὶ κλέψαι καὶ πεῖσαι πρὸς ἀλλήλους, ἃ μὴ ὡς περὶ καλῶν τούτων ἐγίνωσκον· οὔτ' ἂν τοὺς νομοθέτας τἀναντία τούτοις παραινεῖν, ἃ μὴ λυσιτελῆ ὑπελάμβανον. ἐπεὶ δὲ διηπόρουν, ἔδοξέ μοι ἐλθόντα παρὰ τοὺς καλουμένους τούτους φιλοσόφους, ἐγχειρίσαι τι ἑαυτὸν, καὶ διηθλῶσι αὐτῶν χρῆσθαί μοι ᾧ, τι βούλοιντο, καί τινα ὁδὸν

sed ipsorum etiam deorum adulteria quoque, violentias, rapinas, supplicia, patrum expulsiones, & fratrum & sororum nuptias: haec meherclè omnia bona pulchraq; putabam, & studiosè erga ea afficiebar. Postquam verò in virilem iam ætatem peruenirem, hic leges rursus iubentes audio poetis apprimè contraria: neque videlicet adulteria committere, neque seditiones mouere, neque rapinas exercere. Hic igitur haesitabundus cõsiliti, incertus omnino quo me pacto gererem. Neque enim deos vnquam putaui mœchaturos, aut seditiones inuicem fuisse motures, nisi de his rebus perinde ac bonis iudicassent. Neque rursus legumlatores his aduersa iussuros, nisi id conducere existimarent. Quoniam igitur in dubio eram, visum est mihi philosophos illos adire, atque his me in manus dedere, rogareq; vti me vtcunque liberet vterentur,

ἀὴρ ἁπλῶ καὶ βιβαίαν ἐποιήσαι τοῦ βίου. ταῦτα μὲν δὴ φρονῶν, προσήειν αὐτοῖς. ἐλιλήθειν δ' ἐμαυτὸν εἰς αὐτό, φασι, τὸ πῦρ ἐκ τοῦ καπνοῦ βιαζόμενον. παρὰ γὰρ δὴ τούτοις μάλιστα εὕισκον ἐφισκοπῶν τὴν ἄγνοιαν, καὶ τὴν ἀποείαν πλείονα. ὥστε μοι τάχιστα χρυσοῦν ἀπῄδειξαν οὗτοι τὸν τῶν ἰδιωτῶν βίον, ἀμείλιχα ὁ μὲν αὐτῶν παρύβρεϊ τὸ πᾶν ἔλκεσθαι, καὶ μόνον τοῦτο ἐκ πανὸς μετίεναι, τοῦτο γὰρ ἐᾶν τὸ εὖδαιμον. ὁ δὲ τις ἔμπαλιν, πονεῖν τὰ πάντα, καὶ μοχθεῖν, καὶ τὸ σῶμα καταναγκάζειν, ῥυπῶντα καὶ αὐχμοῦντα. καὶ πᾶσι δυσαρεστούμενον, καὶ λοιδορούμενον, σωρηδὸν ἐπιῤῥᾴπτειν ψόγων τὰ πάνδημα ἐκεῖνα τοῦ Ἡσιόδου περὶ ἀρετῆς ἔπη, καὶ τὸν ἱδρῶτα, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ ἄκρον ἀνάβασιν. ἄλλοι δὲ καταφρονεῖν χρημάτων παρῃνοῦντο, καὶ ἀδιάφορον οἴεσθαι τὴν κτῆσιν αὐτῶν. ὁ δὲ τις αὖ πάλιν, ἀγαθὸν εἶναι

vitæq́ viam aliquam ſimplicem ac certam oſtenderent. Hæc igitur mecum reputans, adeos venio, imprudens profectò, [d] quòd me ex fumo (vt aiunt) in flammam conijcerem. Apud enim hos maximè diligenter obſeruans, ſummam reperi ignorantiam, omniaq́ue magis incerta, adeò vt præ his illicò mihi vel idiotarum vita iam aurea videretur. [e] Alius etenim ſoli me iuſsit voluptati ſtudere, atque ad eum ſcopum vniuerſum vitæ curſum dirigere: in eo ipſam ſitam eſſe felicitatem. Alius rurſus omnino laborare corpusq́ue ſui, vigilijs ac ſqualore ſubigere, miſerè ſemper affectum, contumelijsq́ue obnoxium aſsiduè, Heſiodi ſedulò inculcans celebria illa de virtute carmina, & ſudorem videlicet, & accliuem in verticem montis aſcenſum. Alius contemnere iubet pecunias, earumq́; poſſeſſionem indifferentem putare. Alius contrà bonas ipſas

ἄνω καὶ τὸν πλοῦτον αὖθις ἀπιφαίνηται. περὶ μὲν γὰρ τοῦ κόσμου τί χρὴ καὶ λέγειν; ὅς γε ἰδέας καὶ ἀσώματα, καὶ ἀτόμους καὶ κενὰ, καὶ διὰτόν τινα ὄχλον ὀνομάτων ὁμιλίαν παρ' αὐτῶν ἤκουον ἐναντίωσιν, καὶ τὸ πάντων γελοιότατον, ὅτι περὶ τῶν ἐναντιωτάτων ἕκαστος αὐτῶν λέγων, σφόδρα νικᾶν ἔδοξε καὶ πιθανοὺς λόγους ἐποιεῖτο, ὡς τὸ μὴ τῷ θερμῷ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα λέγοντι, μὴ τῷ ψυχρὸν, ἀντιλέγειν ἔχειν· καὶ ταῦτα, ἀδύτα σαφῶς ὡς οὐκ ἄν ποτε θερμόν τι ἅμα καὶ ψυχρὸν ἐν ταὐτῷ χρόνῳ. ἀτιμάζω δὲ ἔπασχον τοῖς μυσάττεσθαι τὰ ὅμοια, ἄρτι μὲν ἐπαινῶν, ἄρτι δὲ ἀνανεύων ἔμπαλιν. ἔτι δὲ πάντων τῶν ἐπόνων ἀπορώτερον, τὰς γὰρ αὐλὰς τούτους εὕρισκον ἐπιτηδείους ἐναντιώτατα τοῖς αὐλῶν λόγοις ἐπιτηδεύοντας. τὰς γοῦν καλαφρονεῖν πανταχοῦ χρυμάζων, ἑώρων ἀπὸ ξ

etiam diuitias esse pernumeciat. De mundo verò quid dicam? de quo ideas, incorporeas substantias, atomos, & inane, ac talem quandam pugnantium inuicem nominum turbam indies audiebam: & quod absurdorum omnium maximè fuit absurdum, de contrarijs vnusquisque quum diceret, inuincibiles admodum rationes ac persuasibiles afferebat: vt nec ei qui calidum, nec ei qui frigidum idem prorsus esse contenderent, contrà quicquam hiscere potuerim: atque id, quum tamen manifestè cognoscerem, fieri nunquam posse vt eadem res calida simul frigidaque sit. Prorsum igitur tale quiddam mihi accidebat, quale solet dormitantibus, vt interdum capite annuerem, interdum contrà abnuerem. Praeterea quod multò erat istis absurdius, vitam eorum diligenter obseruans, comperi eam cum ipsorum verbis praeceptisq; summopere pugnare. Eos enim qui spernendam censebant pecuniam, auidissimè conspexi colle-

ἐπιξέχομένους αὐτῶν, καὶ περὶ τόκων διαφερομένους, καὶ ἐπὶ μισθῷ παιδεύοντας, καὶ πάντα ὑπομένοντας. τὸς τὴν δόξαν ἀποβαλλομένους, αὐτῆς ἕνεκα πάντα ἐπιηδόντας, ἁπλοῦς τι αὖ σχεδὸν ἅπαντας καὶ τυγχανομένους, ἰδίᾳ δὲ μόνῃ ταύτῃ προσηρτημένους. σφας λὰς οὖν καὶ ταύτης τῆς ἐλπίδος, ἔτι μᾶλλον ἰδηόχειρας νον, ἄρτιμα παραμυθούμενος ἐμαυτὸν, ὅτι μετὰ πολλῶν, καὶ σοφῶν, καὶ σφόδρα ἐπὶ συνέσει διαβεβοημένων ἀνόητός τε ἅμι, καὶ τἀληθὲς ἔτι ἀγνοῶν πειρέχομαι, ἵνα μοι πρῶτον διαχρυπνοποῦντι τούτων ἕνεκα, ἔδοξέν μοι Βαβυλῶνα ἐλθόντα, διηθλιῶά τινος τῶν μάγων τῶν Ζωροάστρου μαθητῶν, καὶ διαδόχων. ἤκουν δὲ αὐτὸς ἐποδοῦς τε καὶ τιτὶ τῶν τισιν ἀνοίγειν τινὰ Ἅιδου πύλας, καὶ ἐλαύνειν ὅν ἂν βούλωνται ἀσφαλῶς, καὶ ὀπίσω αὖθις ἀνακόμπειν. ἄειδον

xi colligendis diuitijs inhiare, de fœnore litigantes, pro mercede docentes: omnia denique nummorum gratia tolerantes. Ii verò qui gloriam verbis aspernabantur, omnem vitæ suæ rationem in gloriam referebant. Voluptatem rursus omnes fermè palàm incessebant, clanculùm verò ad eam solam libenter confluebant. Ergo hac quoque spe frustratus, magis adhuc ægrè moleste̊que tuli. Aliquantulum tamen inde memet consolabar, quòd vnà cum multis & sapientibus & celeberrimis viris ipse insipiéntisque essem, atq; verè adhuc ignarus oberrarem. [f] Peruigilanti mihi tandem, atq; hisce de rebus mecũ cogitanti, venit in mentem, vt Babylonem profectus, magorũ aliquem & ex Zoroastri discipulis ac succeſſoribus conuenirem. Audieram siquidem eos inferni portas carnib. quibusdam ac mysterijs aperire,

& quem libuerit, illuc tutò deducere, ac rursus inde reducere.

ἄριστον οὖν ἡγούμην ἄνευ παρά τινος τούτων ἀπραξίας μόνον τὴν κατάβασιν, ἐλθοῦσα παρὰ Τειρεσίαν τὸν Βοιώτιον, μαθεῖν παρ' αὐτοῦ, ἄτε μάντεως καὶ σοφοῦ, τίς ὅτου ὁ ἄριστος βίος, καὶ ὃν ἅπαντες ἐπαινοῖεν, οὗ φρονοῦν. καὶ δὴ ἀναπηδήσας, ὡς εἶχον τάχους, ἕτερον αὖθις βαδιοῦμαι. ἐλθὼν δὲ συγγίνομαί τινι τῶν Χαλδαίων σοφῷ ἀνδρὶ, καὶ θαυμασίῳ τὴν τέχνην, πολιῷ μὲν τὸν κόμην, γέροντι δὲ μάλα σεμνῷ καὶ θαυμαστῷ, τὸνομα δὲ ἦν αὐτῷ Μιθροβαρζάνης. ἀσπασάμενος δὲ καὶ παρακαλέσας, μόλις ἔτυχον παρ' αὐτοῦ, ἐφ' ὅτῳ βούλοιτο μισθῷ διδαχθήσεσθαί μοι τῆς ὁδοῦ, παραλαβὼν δέ με ὁ ἀνὴρ, πρῶτα μὲν ἡμέρας ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἅμα τῷ σελήνῃ ἀρξάμενος, ἦλθεν, κατάγων ἐπὶ τὸν Εὐφράτην, ἕωθεν πρὸς ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον, ῥᾳδίην τινα παρὰ ἐπιλιγόμην, ἧς οὐ σφόδρα κατήκουον. ὥσπερ γὰρ οἱ φαῦλοι

Optimè ergo me facturum putaui, si cum horum quopiã de descensu paciscẽs [h]Tiresiam Bœotium consulerẽ, ab eo perdiscerem (quippe qui vates fuerit & sapiens) quæ vita sit optima, quámque sapientissimus quisque potissimùm elegerit. Ac statim quidem exiliens quàm poteram celerrimé Babylonem versus rectà contendi. Quò quum venio, diuersor apud Chaldæorum quendã hominem certè sapientem, atque arte mirabilem, coma quidem canum, admodúmque promissa barba venerabilem. Nomen autem illi fuit Mithrobarzanes. Orans igitur obsecraníque vix exoraui, vt quauis mercede vellet, in illam me viam deduceret. Ac tandem homo me susciens, primùm quidem dies nouem ac viginti cùm Luna simúl incipiens abluit ad Euphratem, manè Solem orientem versus perducens, ac sermonem quempiam longum musitans, quẽ nõ admodum exaudiebam. Nam (quod in certamine

δει τῶν ἐν τοῖς ἀγῶσι λυρῴδων, ὑπηχούμενόν τι καὶ ἀσαφὲς ἐφθέγγετο. πολὺ ἀπ' ἐκείνου περί τινας ἐπικαλεῖσθαι δαίμονας. μετὰ γοῦν τοῦτο πρὸς ἐμὲ, πρὶς ἄν μου πρὸς τὸ πρόσωπον ἀφορμίσας, ἐπανῆγε πάλιν, οὐδένα τῶν ἀπαντώντων προσβλέπων. καὶ σιτία μὲν ἡμῖν, τὰ ἀπρόοπτα. ποτὸν δὲ, γάλα, καὶ μιλίπρατον, καὶ τὸ Ζοῦ Χοάσπου ὕδωρ. ἀνὺ δὲ πάθεω ἐπὶ τῆς πόας. ἐπεὶ δ' ἄλις ἔχει τῆς προθυμήσεως, περὶ μέσας νύκτας, ἐπὶ τὸν Τίγριτα πολαμὸν ἀγαγὼν, ἐκάθηρε μὲ, καὶ ἀπέμαξε, καὶ περιέγνισε δαδὶ λαὶ σκίλλῃ, καὶ ἄλλοις πλείοσιν, ἅμα μὲν τὸν ἐκείνου ἐποζουβορύσας. ἔπα ὕλον με λαβὰν γύνας, καὶ περιελθὼν, ἵνα μὴ βλαπείμην ὑπὸ τῶν φαντασμάτων, ἐπανάγει με τὸν οἰκίαν, ὡς ἔχομεν, ἀναποδίζοντα. καὶ τὸ λοιπὸν, ἀμφὶ πλὴν ἔχομεν. αὐτὸς δὴ οὖν μαγικόν τινα

certamine præcanet inepti solent) volubile quiddam atque incertum proferebat, nisi quòd quosdam visus est inuocare dæmones. Post illam igitur incantationem ter mihi in vultum spuens, deducit rursus, oculos nusquam in obuium quemquam diflectens. Et cibus quidem nobis glandes erant, potus autem lac atque mulsum, & Choaspi lympha. lectus verò in herba sub dio fuit. Ac postquam iam præparati satis hac dicta sumus, mediq noctis silentio ad Tigridem me fluuium ducens, purgauit simul, atque obsterfit, ſfacéque lustrauit ac squilla, tum pluribus itidem alijs: & magicum simul illud carmen submurmurans, deinde totum me iam incantans, ac ne à spectris læderer, circumiens, reducit domum, ita vt eram, reciprocantem. Ac reliqua noctis parte nauigationi nos præparauimus. Ipse igitur magicam quandam

τιν' ἐὺ ϛολὴν, τὰ πομπὰ ἰοικυῖαν τῇ Μηδικῇ. ἰμὶ ϳ τοιοῦτοι φέρων, ἐνεσκώασε ὡς πίλῳ, καὶ τῇ λεοντῇ, καὶ πόα εἰτι τῇ λύρᾳ. καὶ παρεκελεύσα ϛο, ἵν' εἴ τις ἔροιτό τι τοῦνομα, Μῴππορ ἰδὼ μὰ λέγειν, Ἡρακλέα δῆ. ἢ Ὀδυσσέα, ἢ Ὀρφέα. Φιλ. ὡς δὴ τί ζῦτο, ὦ Μῴππε; ὁ γὰρ σωϊκμι πλὴν ἀτίαν ὅτι τὸ σχῆμα ϛ, ὅτι τῶν ὀνομάτων. Μῴ. καὶ μὰν πρόδηλόν γε τοῦτο, καὶ ὁ παν πλῶς ἀπόρρητον. ἐπεὶ γὰρ ἔοικε πᾶσιν ὑμῶν ϛῶν ὡς, ἐς Ἅιδ ἰαϛαγηνύθεϛαι, ἠγᾶτο, ἃ μὲν ἀπακάσοιμι αὐϛοῖς, ῥᾳδίως ἂν πλὴν τὴν Αἰακὸν φρουρὰν δέξαϛαι, καὶ ἀκωλύτως παρελθεῖν, ἄτε σωηθέϛερον, παρικῶς μάλα παραπεμπόμενον ὑπὸ τὸ σχῆμα ϛ. ἤδη δ' οὖν ὑπέφαινεν ἡμέρα, καὶ ἰαϛηκθόνϛων ἐπὶ τὸν πολαμὸν, περὶ ἀναγωγὴν ἐγιγνόμεθα. παρασκάσασθαι δ' αὐϛῶν καὶ σκάφος, καὶ ἐρέα, καὶ μιλίκρατα καὶ ἅπερ ἦσαν πρὸς πλῶ τιλέϛατα χρήσιμα. ἐμβαλόμενοι οὖν ἅπανϛα

quandam veſtem induit, Medorum veſti vt plurimùm ſimilem: ac me quidem his, quæ vides ornauit, claua videlicet, ac leonis exuuijs, atque inſuper lyra. Iuſſit prætereà vt nomen ſi quis me roget, Menippum quidem ne dicerem, ſed Herculem, Vlyſſem, aut Orpheum. PHIL. Quid ita, ô Menippe? neque enim cauſam aut habitus, aut nominis intelligo. MEN. Atqui perſpicuum id quidem eſt, ac nequicquam arcanum. Nam hi qui ante nos ad inferos olim viui deſcenderant, putauit ſi me his aſſimilarem, fore vt facilius Aeaci cuſtodias fallerem, atque nullo prohibente tranſirem, vtpotè notior tragico admodum illo cultu emiſſus. Iam igitur dies apparuit, quum nos ad flumen ingreſſi, in receſſum incumbimus. Parata ſiquidem ab illo fuerant, cymba, ſacrificia, mulſa, & in id myſterium denique quibuſcunque opus erant. Hæc poſtquam ergo quæ prompta

ἅπαντα τὰ παρεσκευασμένα, ἔτω δὴ καὶ αὐτοὶ βαίνομεν ἀχνύμενοι, βαρὺν δὲ καὶ λαὸν λάπτρυ χέοντες. καὶ μίγδα μέν τινα ὑπερφερόμεθα ἐν ὕδατι πολλαμῷ, ἔπειτα δ' ἐσπλώσαντες ἐς τὸ ἕλος, καὶ τῶν ἡμιόνων ἐς ἐῶ ὁ Εὐφράτης ἀφανίζεται. περαιωθέντες δὲ καὶ ταύτην, ἀφικνέμεθα ἐς τι χωρίον ἔρημον, ἐν ὑλώδεσι καὶ ἀνύδρῳ, ἐς ὃ ἀρβάντες (ἦγε γὰρ ὁ Μιθροβαρζάνης) βόθρον τινὰ ὀρυξάμενοι, καὶ τὰ μῆλα ἐσφάξαμεν, καὶ τὸ αἷμα περὶ τὸν βόθρον ἐσπείσαμεν. ὁ δὲ μάγος ἐν δόσει τοιῷδε λιβανωτὸν ἔχων, ἐπὶ τὸ ἀριστερὰ τῇ φωνῇ, σαμμίχθων δ', ὡς οἷός τι ἦν, ἀνεπτερώμην, δαίμονάς τινας ὁμοῦ πάντας ἐπεβόατο, καὶ Ποινὰς, καὶ Ἐυμενίδας, καὶ νυχίαν Ἑκάτην, καὶ ἀπαλὸν Περσεφόνειαν, παραμιγνὺς ἅμα βαρβαρικά τινα καὶ ἄσημα ὀνόματα, καὶ πολυσύλλαβα. ὡς θὲς ἔμπαντα ἐπάνω ἐσαλώτο, καὶ ὑπὸ τῆς ἐπῳδῆς τὸ δάφος ἀνερρήγνυτο. καὶ ἡ ὑλακὴ τοῦ Κερβέρου πόρρωθεν ἐκέκλετο, καὶ τὸ πρᾶγμα ὑπερκάτηφες

pta erant, imposuimus, tum nos quoque

Ingredimur tristes lacrymisq; implemur obortis.

Atq; aliquantisper quidem in fluuio ferimur: deinde in syluam delati sumus, ac lacum quendam, in quē Euphrates conditur. Tum hoc quoque transmisso, in regionē quandam peruenimus solam, syluosam, atq; opacam: in quam descendentes) præibat enim Mithrobarzanes) & puteū effodimus, & oues iugulamus, & foueā sanguine conspergimus. At magus interim accensam facem tenēs, haud ampliùs iam summisso murmure, sed voce quàm poterat maxima clamitans, dæmones simul omnes conuocat, Pœnas, Erinnyes,[k] Hecatem nocturnam, excelsamq; Proserpinam: simulq; polysyllaba quædā nomina barbara, atq; ignota commiscet. Statim ergo tremere omnia, & rimas ex carmine solum ducere, ac porrò Cerberi latratus audiri: & iam res planè tristis ac

mœsta

πάτηρος λῶ, καὶ σκυθρωπότερον. Ἐδεδίει γὰρ ὁ τύραννος ἄναξ ἀνδρῶν Αἰδωνεύς. Διατριχᾶ γὰρ ἅδης τὰ πολλὰ, καὶ λίμνη, καὶ ὁ Πυριφλεγέθων, καὶ ἡ Πλούτωνος τὰ βασίλεια. Διατεινόμενοι δ' ὅμως διὰ τῆς χάσματος, τὴν Ραδάμανθυος ἴχνη εὕρομεν, τεθνεῶτα μικρῷ δεῖν ἅπαντα δίχα. ὁ δὲ Κέρβερος ὑλάκησεν μὲν οἱ, καὶ παρεκίνησε· ταχὺ δὲ μακρόφωνος πλὴν λύρας, παραχρῆμα ἐκοιμήθη ὑπὸ τοῦ μέλους. ἐπὰ δὲ πᾶς πλὴν λιμνῶν ἤλθομεν, μικρὸν οὐδὲν ἐπραώθημεν. ὧν γὰρ ἤδη πλήρες τὸ πορθμεῖον, καὶ οἱμωγὴ ἀνάπλεον. τραυμάτιαι γάρ τῶν ἐπέπλεον, ὁ μὲν τὸ σκέλος, ὁ δὲ πλὴν λιφαλῆν, ὁ δὲ ἄλλο τι σωτηριμμένος, ἰμοὶ δοκᾶν ἔπεσιν πολλοὶ παρόντος. ὅμως δὲ σοὶ ὁ βέλτιστος Χάρων, ὡς ἔδει πλὴν λεοντῆν, οἰηθεὶς μετὰ Ἡρακλέα ἐλθεῖν, ἐσεῖδέ τε καὶ διεπορθμεύσατό με, καὶ ἀναβάσει λεοντῆν ἄσμενος, καὶ ἀγαθὰ διεσήμαινε πλὴν ἀφανῆ. ἐπὰ δὲ ἤδη ἐν τῷ σκότῳ, προῆγε μὲν ὁ Μίθρας

mœsta fuit, Vmbrarum at timuit rex imis sedibus Orcus. Ac protinus quidem inferorū patebant plerag, lacus Pyriphlegethon, ac Plutonis regia. Tum per illum descendentes hiatū, Rhadamanthum propemodum metu reperimus extinctum. Ac Cerberus primùm quidem latrabat, commouitq; se: at quum ego lyram cecinerimè correptā pulsassem, cantu statim sopitus obdormit. deinde posteaquam ad lacum venimus, tranare ferè nō licuit. Iam enim onustum erat nauigium, & eiulatu certè plenū. Vulnerati quippe in eo nauigabant omnes, hic femur, ille caput, alius alio quopiam membro luxatus: vsqueadeò, vt mihi certè ex bello quopiam adesse viderentur. At optimus Charon quum leonis videret exuuias, esse me ratus Herculem, recepit, tránsque vexit libens: tum exeuntibus quoque nobis monstrauit semitam. Sed quoniam iam eramus in tenebris, præcedit quidem Mithra-

Μιθροβαρζάνης, ἀπόμιλλ' ἐγὼ ἰατόσιμ ἰχόμην & αὐτῇ, ἕως πρὸς λειμῶνα μέγιστον ἀφικνούμεθα, ὡς ἀσφοδέλῳ λιπάφυλλον. ἔνθα δὴ περιπτόντο ἡμᾶς τηρίγινα τῶν νεκρῶν σκίαι. ἰατ' ὀλίγον δ' ἐπειόντες, παρεγγνόμεθα πρὸς τὸ τοῦ Μίνω δικαστήριον. ἐτύγχανε δὲ μὴ ἐπὶ θρόνου τινὸς ὑψηλοῦ καθήμενος & παρεστήκασαν δ' αὐτῷ Ποιναὶ καὶ Βασάνοι καὶ Ἐριννύες. ἑτέρωθεν δὲ προσέχοντο πολλοὶ τινες ἀφιξεῖς, ἀλύσεσι μακραῖς δεδεμένοι, ἐνίοντο δὲ ἔνιοι μοιχοὶ καὶ πορνοβοσκοί, καὶ τιλῶναι καὶ κόλακες καὶ συκοφάνται, καὶ τοιοῦτοι & ὅμιλοι & τῶν κάτω λυκάνθρωπ ἐν τῷ βίῳ. χωρὶς δέ τι πλέσιοι καὶ τοκογλύφοι προσήκαν, ὠχροὶ καὶ πελάσποδες καὶ ποδαγροὶ, κλοιὸν ἕκαστ & αὐτῶν, καὶ κόρακα ἀγκάλαντες ἐπικάμενοι. ἐφειστῶτος δ' ἡμῖν, ἐωρῶμεν τι τῶν γιγνόμενα, καὶ ἀκούομ τῶν ἀκολουθούμενων. ἀκηκόαμεν δὲ αὐτῶν ἀνοί τινος

Mithrobarzanes, ego autem à tergo continuus illi comes adhæreo, quoad in pratum quoddam venimus maximum, asphodelo consitum, vbi circunfusæ vndique mortuorum striduláe nos sequuntur vmbræ. Tum paulò procedentes longiùs, ad ipsum Minois tribunal accessimus. Erat ipse quidem in solio fortè quodam sublimi sedens: astabant autem illi Pœnæ, Tortores, mali Genij, Furiæ. Ex altera parte plurimi quidam adducti sunt ex ordine, longa fune vincti. dicebantur autem adulteri, lenones, mœchi, homicidæ, adulatores, sycophantæ, ac talis hominum turba quidquis in vita patrantium. Seorsum autem diuites ac fœneratores prodibāt, pallidi, ventricosi, ac podagrici, quorum quisque trabe vinctus erat, ferri pondere duorum talentorum impositò. Nos igitur astantes, & quæ fiunt omnia conspicimus, & quæ dicuntur auscultamus. m Accusant aũt nouiquidam

τινῶν καὶ παραδόξων ῥητόρων. Φιλ. τίνων οὗτοι, πῶς Διός; μὴ γὰρ ὀνείρους καὶ τοῦθ' ἅπερ. Μεν. ἴσθι πού σου ταῦτα τὰς ὄψεις τὸν ἥλιον ἀποτυλουμένας σκιὰς ἀπὸ τῶν σωμάτων; Φιλ. πάνυ μὲν οὖν. Μεν. αὖται τοίνυν, ἐπειδὰν ἀποθάνωμεν, μετηλοροῦσί τε, καὶ καταμαρτυροῦσι, καὶ ὅτι ἂν ἠδικήσαμεν ἐκμανύουσι παραχρῆμα ἡμῖν παρὰ τὸν βίον. καὶ σφόδρα τινὲς αὐτῶν ἀξιόπιστοι δοκοῦσιν, ἅττα δὲ σωφρονοῦσα, καὶ μηδέποτε ἀφιστάμενα τῶν σωμάτων. ὁ δ' οὖν Μίνως ἐπιμελῶς ἐξετάζων, ἀσεβεστάτους ἑκάστοτε τῶν ἀνθρώπων χῶρον, ἐλαύνων ἐπὶ τοὺς μυσαρούς τε καὶ ἀρχῆς τετυφωμένους, καὶ μονονουχὶ καὶ προσκυνεῖσθαι μεμηχανημένους, τιμωρίαν ὀλιγοχρόνιον ἀλαζονείας αὐτῶν, καὶ τῆς ὑπεροψίας μυσαττόμενος, καὶ ὅτι μὲν ἐμέμνηντο θνητοί τε ὄντες αὐτοὶ, καὶ θνητῶν ἀγαθῶν τετυχηκότες. quidam atque admirabiles rhetores. PHIL. Quinam ergo hi per Iouem sunt? Ac ne isthuc quidem te pigeat dicere. MENIP. Vmbrásne vnquam istas nostri, quas opposita Soli reddunt corpora? PHIL. Quidni? MENIP. Hæ nos igitur quum primùm functi vita fumus, accusant, testantur, atque redarguunt quicquid in vita peccauimus. Et sanè quædam ex his dignæ admodum fide videntur, vtpotè nobiscum versatæ semper, nostrisq; nusquam digressæ corporibus. Minos igitur curiosè quemlibet examinans, impiorum relegabat in cœtum, pœnas ibi scelebribus suis dignas luiturum. In hos præcipuè tamen incenditur, quos opes, dum viuerent, ac dignitates inflauerant, quiq; adorari sese ferè expectabant: nimirum breui penituram eorum superbiam, fastúmque detestatus, quippe qui non meminissent, mortales ipsi quum sint, sese bona quoque mortalia consequutos.

At

οἱ δ' ἀφανισάμενοι τὰ λαμπρὰ ἐκεῖνα πάντα, πλούτους λέγω καὶ χρήματα καὶ δυναστείας, γυμνοὶ νῦν κάτω γεγωνότες παρασήκασαν, ὥσπερ τινα ὄνειρον, ἀναπιμπλάμενοι πρὸς παρ' ἡμῖν εὐδαιμονίαν. ὥστε ἤχθην ταῦθ' ὁρῶν ὑπερίχαιρον· καὶ εἴ τινα γνωρίσαιμι αὐτῶν, προσιὼν ἄν μου χῆπως, ὑπεμίμνησκον. οἱ δὲ ὧν παρὰ τὸν βίον, καὶ ἁπλῶν ἐφύσατο, ὠίκα πολλοὶ μὲν ἔωθεν ἐπὶ τῶν αὐλώνων παρασήκασαν, τὸν πρόοδον αὐτῶν περιμένοντες, ὠθέμενοί τε, καὶ ἀπελαύνομενοι πρὸς τοίχων. ὁ δὲ μόγις ἄρ ποτε ἀνατείλας αὐτοῖς, πορφυροῦς τις, καὶ ἐρυθρὸς καὶ ποικίλος, καὶ χαίρων ἐδόκει, καὶ μακαρίους ἀπεφαίνων τοὺς προσιόντας, ἤν τὸ σῶμα καὶ τὴν ἀρχὴν ἀνασχόμενος πρότεινον, δόξη καταφιλῆσαι, ἐκεῖνοι μὲν ἤν ὠίων τὸ ἀπόνοιαν. ὧν δὲ Μίνωι μία τις καὶ πρὸς χάριν ἐλικάθη δίκη. ἦρ γὰρ τοι Σικελιώτην Διονύσιον, πολλὰ καὶ ἀνόσια καὶ τὸν Δίωνα κατηγορηθέντα, καὶ

At nunc splendida illa exuti omnia, diuitias inquam, genus, munia, nudi ac vultu demisso steterunt, tanquam somnium quoddam humanam hanc felicitatem recognoscentes: adeò vt hæc dum conspicarer, nimiùm quàm delectatus fuerim. Et si quem eorum forte agnoueram, accessit, atque in aurem si leniter admonui qualis in vita fuerat, quantopere fuerat inflatus tum, quum plurimi mane fores eius obsidentes, pulsi interim exclusíq; à famulis, illius expectabant egressum: at ipse vix tandem illis exoriens puniceus, aureus, aut versicolor, felices ac beatos se facturum salutantes putabat, si pectus dextramve porrigens permitteret osculandam. Illi verò audientes ista, molestè ferebant. At Minos quiddam etiam iucundè dicauit in gratiam. quippe °*Dionysiũ Siciliæ tyrannum multis & atrocibus criminibus, & à Dione accusatum,*

καὶ τὸν τοῦς καταμαρτυρηθέντα, παρελθὼν Ἀρίστιππος ὁ Κυρηναῖος (ἔνιοι δ' αὐτὸν ἐν τιμῇ, καὶ δυνατὸν μέγιστον ἐν τοῖς μάτω) μικροῦ δεῖν τῆ Χιμαίρᾳ περιθέντα, παρὶ ἐνίων τῆς καταδίκης, λύσαι ποιοῖς αὐτὴν ἐπαιδευμένους πρὸς ἀρχαῖον γενέσθαι δικαστήριον. ἀφεάντων δ' ὁμως ἐπὶ παιδείᾳ, πρὸς τὸ μοναστήριον ἀφικνούμεθα. ἔνθα δή, ὦ φίλε, πολλὰ καὶ ἀκοῦσαι ἔστιν ἀνθρώπου καὶ ἰδεῖν. μαστίγων τε γὰρ ὁμοῦ ψόφος κλύειν, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ πυρὸς ὀπτωμένων, καὶ σρίβλαι καὶ λύφωνες καὶ τροχοί. καὶ ἡ Χίμαιρα ἰσχάραπι, καὶ ὁ Κέρβερος ἰλάρ λακτι. ἰκολάζοντό τι ἅμα πάντες, βασιλῆς, δῆλοι, σατράπαι, πλούσιοι, πλεονέκται, καὶ μετὰ τούτων τοὺς τελευτήσαντας ἰδόντες, ἐπόθει ἕκαστος τῶν ἐναγῶς τετελευτηκότων. οἱ δὲ ἐνικαλύπτοντο, καὶ ἀπεσρέφοντο. ἦν δὲ καὶ πεσβλέποιεν, μάλα δηλοπρεπῶς

& graui Stoicorum teſtimonio conuictum Cyrenæum Ariſtippus intercedens (nam illum valde ſuſpiciunt inſeri, eiuſque plurimùm ibi valet auctoritas) fermè iam Chimæræ alligatum, abſoluit à pœna, oſſerens illum eruditorum nonnullos olim iuuiſſe pecunia. Tum nos à tribunali diſcedentes, ad ſupplicij locum peruenimus: vbi, ô amice, & multa & miſeranda audire, ſimul ac ſpectare licuit. Nam ſimul & flagrorum ſonus auditur, & eiulatus hominum in igne flagrantium tum rotæ, & tormenta, catenæ: Cerberus lacerat, & Chimæra dilaniat, cruciantúrq; pariter omnes, captiui, reges, præfecti, pauperes, mendici, diuites: & iam ſcelerum omnes pœnitebat. Et quoſdam quidem eorum dum intuemur, agnouimus videlicet qui nuper è vita deceſſerant. At hi ſe pudentes tum occulebant, noſtróq; ſubtrahebant aſpectui: aut ſi nos aliquando reſpiciebãt, id fer-

πῶς τὴ καὶ λοιμακώτικόν· καὶ ταῦτα, πᾶσι δῆλα, βαρεῖς ὄντες, καὶ ἀπροσόδευτοι παρὰ τὸν βίον. ἔλεγον δὲ πάντων ἡμιτέλεια τῶν ἐμπάντων εἰδέναι, καὶ ἀναπαύσεσθαι πάλιν ἐπολλάζοντο. ἐμέλλομεν ἀφίξεσθαι ἤδη τὰ μυθολογούμενα τῶν Ἡρίονα, καὶ τὸν Σίσυφον, καὶ τὸν Φρύγα Τάνταλον χαλεπῶς ἔχοντα. καὶ ἦν γὰρ Τιτυὸν, Ἡράκλεας ὄψεσθαι, ἐκεῖνο γὰρ τόπον ἐπίχωρον ἀγρὸν διειλόμενοι δὲ καὶ τότε, ἐς τὸ πεδίον ἐσβάλλομεν, τὸ Ἀχερούσιον, νυσσόμενοι, αὖτε τόθι τὰς ἡμιθέους τε καὶ τὰς ἡρωίνας, καὶ τῶν ἄλλων ὅμιλον τῶν ἡρώων, ἐπὰ ἔδυμεν καὶ φῦλα διαιτωμένους, τὸς μὲν παλαιὸς τινας, καὶ νεκρωτέρους, ὡς φησιν Ὅμηρος, ἀμφινομὸς, τὸς δὲ νεαλεῖς, καὶ σαρκικωτέρους, καὶ μάλιστα τὸς Αἰγυπτίους αὐτὸς, ὅσῳ τὸ πολυάρκες τῆς ταριχείας. τὸ μὲν δὴ διαγινώσκειν ἕκαστον, ἀπέκρυπτε τὸ ῥᾴδιον. ἅπαντες γὰρ ἀτεχνῶς ἀνθρωποι γίνονται ὅμοιοι, τῶν ὀστῶν γεγυμνωμένων,

id seruiliter admodum abiecteq; facitebant. atq; hi quidem quàm olim putas onerosi fastuosique in vita? At paucis malorum dimidium remittebatur, & quum interquieuissent, denuò repetebantur ad pœnam. Sed illa quoque quæ fabulis feruntur, aspexi, Ixionem, Sisyphum, Phrygiumq; grauiter affectum Tantalum: genitumq; terra Tityum, diù boni, quantum? Integrum stratus agrum occupabat, Hos tandem præterieuntes, in campum venimus Acherusium, vbi semideos heroidasque reperimus: atque aliam simul mortuorum turbam in gentes tribúsque dispositam, alios quidem veculos quosdam ac marcidos, atque (vt Homerus ait) euanidos, alios verò iuueniles & integros, & hoc potissimùm ob illam condiendi efficaciam Aegyptios. Verùm dignoscere quemlibet haud procliue fuit: adeò mutatis ossibus omnes erant inuicem simillimi;

πλὴν μόγις καὶ ἀπὸ πομπῆς ἀναπαυόμενοι αὐτὸς ἐγγὺς σκοπῶ. ἔκειντο δ' ἐπ' ἀπείροις ἀμαυροὶ καὶ ἄσημοι, καὶ οὐδέν τι τῶν παρ' ἡμῖν ἐκείνων φυλάττοντες, ἀμελῆ πομπῶν ἐν ταὐτῷ σκηνῇ κειμένων. καὶ πάντων ὁμοίων, φοβερόν τι καὶ διάκενον ἀπορράπτων, καὶ γυμνὸς τὸς ὀδόντας προφαινόντων. ἀπορῶ πρὸς ἐμαυτὸν, ᾧ τινι διακρίνωμι τὸν θρασίλαν ἀπὸ τοῦ ἀκὰ Νηρίως, ἢ τὸν Πλαύτιλλον Ἴρον ἀπὸ τοῦ Φαίακων βασιλέως, ἢ Πυρρίαν τὸν μάγειρον ἀπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος. οὐδὲν γὰρ ἔτι τῶν παλαιῶν γνωρισμάτων αὐτοῖς παρέμενεν, ἀλλ' ὁμοίως τὰ ὀστᾶ ἦν, ἄδηλα καὶ ἀνεπίγραφα, καὶ οὐδ' ὀδόντες ἔτι διακρίνεσθαι ἀλλήλων. δειλαίοις ἐκείνοις ὁρῶντι, ἐδόκει μοι ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος πομπῇ τινι μακρᾷ προσοικεῖσθαι, χορηγῶν ἑκάστοις καὶ διατάττων ἑκάστοις τύχην, διαφόρους καὶ ποικίλους ταῖς πομπεύσαις σχήματα προσάπτουσα. τὸν μὲν γὰρ λαβοῦσα

nisi quod vix tandem eos diu intẽdentes agnouimꝰ. Quippe conferti considebant obscuri atque ignobiles, nullaꝫ sumꝫ seruantes ampliùs pristinæ formæ vestigium. Cùm igitur multi simul ossei consisterent, mutuem omnino similes, qui terrificum quidam per cauos oculorum orbes transpicerent, dentesꝫ nudos ostenderent, hæsitabam certè mecum, quónam signo Thersitem à Nireo illo formoso discernerem, aut mendicum Irum à Phæacum rege, aut Pyrrhiam coquum ab Agamemnone: quippe quibus iam nihil veteris permansit indicij, sed ossa fuerunt inter se similia, incombilia, nullis inscripta titulis, nulliꝫ vnquam dignoscenda. Hæc igitur spectanti mihi, persimilis hominum vita pompæ cuipiam longæ videbatur, cui præsit ac disponat quæque Fortuna, ex his qui pompam agunt, diuersos variosꝫ cuiꝫ habitus accommodans. Alium siquidem

Fortuna

& ἡ τύχη, βασιλικῶς διακοσμήσασα, τιάραν τε ἐπιθεῖσα, καὶ δορυφόρους παραλαβοῦσα, καὶ τὴν περικεφαλαίαν σὺν τῷ διαδήματι. ὧν δ' οἰκέτης σχῆμα περιέθηκε. τὸν μὲν τινα καλὸν ἐν ἐκόσμησε τὸ δ' ἄμορφον καὶ γελοῖον παρεσκεύασε. παντοδαπὴν γὰρ οἶμαι δεῖν γενέσθαι τὴν θέαν. πομπάκις δὲ διὰ μέσης τῆς πομπῆς μετίβαλε τὰ ἐνίων σχήματα, ἀναδησαμένη τε καὶ διαπομπεύσασα, ὡς ἐτάχθησαν. ἀπὸ μεταμφιάσασα τὸν μὲν Κροῖσον, ἠνάγκασε τὴν τῆ οἰκέτῃ καὶ ἀχμαλώτῳ σκευὴν ἀναλαβεῖν. τὸν δὲ Μαιάνδριον, τινος ἐν δούλοις οἰκέταις πομπεύοντα, τὴν Πολυκράτους τυραννίδα μετενέδυσε καὶ μίκρι μέν τινος ἔασε χρῆσθαι τῷ σχήματι· ἐπειδὴ δ' ὁ τῆς πομπῆς καιρὸς παρέλθῃ, πανικαῦτα ἔκαστον ἀφελοῦσα τὴν σκευὴν, καὶ ἀφλυάρους τὸ σχῆμα μετὰ τῆ σώματος, ὅσον πρὸ ὀλίγου δεῖ τοῦ, γίγνεται. μηδὲν τῆ πλησίον διαφέρον. ἐνίοι δ' ὑπ' ἀγνωμοσύνης,

Fortuna deligens, regijs ornat insignibus, & tiaram imponens, & satellites addens, & caput diademate coronans. Alium servi rursus ornatum induit: hunc formosum effigiat, hunc deformem atque deridiculum fingit. nam omnigenum, vt opinor, debet esse spectaculū. Quin habitus quorundam plerunque in media quoque pompa demutat. neque perpetuò eodem simi ordine cultuq; progredi quo prodierant, sed ornatu commutato Crœsum quidem cogit servi captiui vestes induere: Mœandrium autem olim inter seruos incedentem, Polycratis vicissim ornat tyrannide: & aliquantisper quidem eo cultu permittit vti. verùm vbi iam pompæ tempus præterijt, apparatum quisque restituens, & cum corpore simul exutus amictu, qualis antè fuit, efficitur, nihilo à vicino differens. Quidam tamen ob insciti

καθὰρ ἁπαντῆ τὸν βίον μᾶλλον ἐπισείει ἡ τύχη, ἄχθονται γε, καὶ ἀγανακτοῦσιν, ὥσπερ οἰκείων τινῶν ἐνεσκήμμενοι, καὶ οὐκ ἂ πρὸς ὀλίγον ἐχρήσαντο ἀφελήσοντες. οἶμαι δὲ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοματάκις ἐφορᾶσθαι, τοὺς τραγικοὺς ὑποκειτὰς τέλους, πρὸς τὰς χρείας τῶν δραμάτων, ἄρτι μὲν Κρέοντας, ἐνίοτε δὲ Πριάμους γιγνομένους, ἢ Ἀγαμέμνονας. καὶ ὁ αὐτὸς, ἡ τύχοι, μικρὸν ἔμπροσθεν μάλα σεμνῶς τὸ τοῦ Κέκροπος ἢ Ἐρεχθέως σχῆμα μιμησάμενος, μετ' ὀλίγον ἐκδὺς τὴν πορφύραν τὸ ποιητὸν ἀκκιλωσάμενος. ἤδη δὲ ὥρας ἔχοντος τοῦ δράματος, ἀφελόμενος ἕκαστος αὐτῶν, τὰ χρυσόπαστον ἐκεῖνα ἐσθῆτα, καὶ τὸ βρυσωπὸν ἀρθίμενος, καὶ καταβὰς ἀπὸ τῶν ἐμβατῶν, ψυχὴς καὶ ταπεινὸς ἐπεισέρχεται, οὐκ ἔτ' Ἀγαμέμνων ὁ Ἀτρέως, οὐδὲ Κρέων ὁ Μενοικέως, ἀλλὰ Πῶλος Χαικλείους Σουνιεὺς ὀνομαζόμενος, ἢ Σάτυρος ὁ Θεογείτονος Μαραθώνιος,

quum ſuos fortuna cultu exigit, ægrè ferunt atq; indignantur, tanquam propriis quibuſdam bonis priuati: ac non potius alienis, quibus pauliſper vtebantur, exuti. Quin in ſcena quoq; vidiſſe ſe plerũq; puto hiſtriones iſtos tragicos, qui (vt fabulæ ratio poſcit) modò Creontes, modo Priami fiant, aut Agamemnones: idemque (ſi ſors tulerit) paulò antè tam grauiter Cecropis aut Erechthei formam imitatus, paulò pòſt ſeruus, poëta iubente, prodeat. At quam fabulæ iam finis affuerit, quiſque auratas illas veſtes exutus, perſonam deponens, & ab altis illis crepidis deſcendens, pauper atque humilis obambulat, haud ampliùs Agamemnon ille Atreo prognatus, aut Creon Menœcei filius, ſed Polus filius Charicleæ Sunienſis, aut Satyrus filius Theogitonis Marathonius. Sic

διαῦτα

ταῦτα καὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματά ἐστιν, ὡς τότε μοι ὁρῶντι ἔδοξεν, Φι. Ἀπόμοι, ὦ Μένιππε, οἱ τοὺς πολυτελεῖς τούτους ὑψηλοὺς τάφους ἔχοντες ὑπὲρ γῆς, καὶ στήλας καὶ εἰκόνας καὶ ἐπιγράμματα, ἆρα τιμιώτεροι παρ' αὐτοῖς εἰσι τῶν ἰδιωτῶν νεκρῶν; Μέν. Ληρεῖς, ὦ οὗτος. εἰ γὰρ ἐθεάσω τὸν Μαύσωλον αὐτὸν, λίγω δὴ τὸν, Κάρα. τὸν ἐκ τῆς τάφου πυριδόητον, οἶδα ὅτι οὐκ ἂν ἐπαύσω γελῶν, ὅτω ταπεινῶς ἐρρίπτο ἐν παραδύσῳ τινὶ, λανθάνων ἐν τῷ λοιπῷ ὄγκῳ τῶν σωρῶν, ἐμοὶ δοκεῖν. τοσοῦτον ἀπολείπων τῶν μνήμασι τῶν, παρ' ὅσον ἐβαρύνετο τυλιχοῦν ἄχθος ἐπικείμενον. ἔπειδὴ γὰρ, ὦ ἑτᾶρε, ὁ Αἰακὸς ἀπομετρήσηι ἑκάστῳ τὸν τόπον, δίδωσι δὲ τὸ μέγιστον πλῖνθος, ἀσφαλῆ ἀγαπῶντα βαδίζεσθαι ἐς τὸ μέτρον σωτηριώτερον. ποσῷ δ' ἄν, οἶμαι, μᾶλλον ἐγέλας, εἰ ἐθεάσω τοὺς παρ' ἡμῖν βασιλέας

Sic se mortalium res habent, quemadmodum mihi tum spectanti videbatur. PHI. *Dic mihi, Menippe, isti qui magnificos altosque tumulos habent super terram, & columnas, imagines, titulos, nihilone sunt apud inferos plebeijs quibuslibet umbris honoratiores?* MEN. *Nugaris tu quidem. nam si vidisses Mausolum, Caremillum dico pyramide celebrem, sat scio, nunquam ridere desiisses. ita in antrum quoddam abstrusum despectim abiectus est, in reliqua mortuorum turba delitescens. Hoc tantum commodi mihi videtur ex monumento referre, quòd impositio tanto pondere laborat magis & premitur. Nam quum Aeacus, ô amice, locum cuique metitur (dat autem cui plurimum, haud amplius pedem) necesse est eo iacere contentum seseque ad loci modum contrahere. At vehementius multò risisses opinor,*

βασιλέας καὶ σατράπας, πῶς χώντας παρ' αὐτοῖς, καὶ ὅλως ταυτοπολίτας ὑπ' ἀπορίας, ἃ τὰ πρῶτα διδάσκοντας γράμματα μὴ ὑπὸ τυχόντος ὑβριζομένους, καὶ καθ' ὑπόδημα πωλουμένους, ὥσπερ τῶν ἀνθρακόπλων τὰ ἀτιμότατα. Φίλιππον γοῦν τὸν Μακεδόνα ἐγὼ θεασάμην ἐπὶ κρατῆρα ἑωυτὸν διατοῦ ἕως, ἐδείχθη δέ μοι ἐν γωνιδίῳ τινὶ μισθῷ ἀκόμιστον τὰ ἑπτὰ ὑποδήματα. πολὺς δὲ καὶ ἄλλος ἕως ἐδάην ἐν ταῖς πρόδοις μιτωτοῦντας, Ξέρξας λέγω καὶ Δαρεῖος, καὶ Πολυκράτης. Φιλ. ἄλλα διηγῇ τὰ περὶ βασιλέων, καὶ μικρὸν ἄπωθεν τίς ὁ Σωκράτης ἔπραξε, καὶ Διογένης, καὶ εἴ τις ἄλλος σοφός; Μίν. ὁ μὲν Σωκράτης ἀκμὴ πειρίχεται, διελήλυθεν ἅπαντας σύνεσι δ' αὖ Παλαμήδης καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ Νέστωρ, καὶ εἴ τις ἄλλος ἀνὴρ ἦν ἀγαθός. ἔτι μέντοι ἐπῳδύσατο αὐτῶν καὶ διαδύεται ἐν τοῖς φαρμακοποσίαις τὰ

si reges hosce nostros satrapasque vidisses apud eos mendicantes, & aut falsamenta vententes aut primas ipsas literas virgente inopia profitentes: & quemadmodum contumelijs à quouis afficiantur, atque in faciem cædantur, perinde atque viliſſima mancipia. Itaque Philippum Macedonem conſpicatus, continere me certò non potui. oſtenſus eſt mihi in angulo quodam deſtitos calceos mercede reſarciens. Quin alios præterea multos erat videre mendicantes in triuijs, Xerxes videlicet, Darios, ac Polycratet. PHIL. Admiranda narras iſta de regibus, penéque incredibilia. Socrates autem quid facit, ac Diogenes, & ſi quis eſt ſapientum aliut? MEN. Socrates profectò etiam ibi obuerſatur, omnesque redarguit: verſantur autem cum illo Palamedes, Vlyſſes, & Neſtor, & quiſquis eſt alius inter defunctos garrulus. Inflantur autem illi etiammum atque intumeſcunt exhauſto veneno cru-

τὰ σκίλη. ὁ δ' βέλτιστος Διογένης, πρὸ μὲν Σαρδαναπάλῳ νικᾶν τῷ Ασσυρίῳ, καὶ Μίδᾳ τῷ Φρυγί, καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν πολυτιμήτων. ἀναβιωσκόμενος δὲ οἰμωζόντων αὐτῶν, καὶ τὸν παλαιὸν τύχην ἀναμιμνησκόντων γελᾷ τε καὶ τέρπεται. καὶ τὰ μὲν πολλὰ ὕπνος καταφέρει αὐτόν, ἥδιστα μάλιστα πρωΐας καὶ ἀπλῶς ἅπαν φωνῇ, τὰς οἰμωγὰς αὐτῶν ἐπικαλύπτων, ὡς ἀνιᾶσθαι τοὺς ἀνθρώπους καὶ δυσκόλως μισθοῦσθαι, κἂν ὁ φέρων τὸν Διογένη. νεκ. Φι. τοιγαροῦν μὴ ἱκανῶς. τί δὲ τὸ ψήφισμα λοιπόν, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἔλεγες διακηρύττειν κατὰ τῶν πλουσίων; Μεν. εὖγε ὑπέμνησας· ὁ γὰρ οἶδ' ὅπως περὶ τούτου πρόθυμον, σκόπει μὴ ἀπιστεῖν τοῦ λόγου δυσχεροῦντος καὶ μου παρὰ αὐτοῖς, πρόθυμον οἱ πρυτάνεις ἐκκλησίαν περὶ τῶν δεόντων συμφερόντων. ἐπεὶ δὲ ὄχλον πολὺν συνιόντας, ἀναμίξας ἐμαυτὸν τοῖς πολλοῖς,

no crura. At optimus Diogenes Sardanapalo vicinus Aſyrio, Midæque Phrygio, atque aliis item pluribus ex iſtorum ſumptuoſorum numero manet, quos quum eiulantes audit veteris fortunæ magnitudinem recogitantes, & ridet & delectatur, ac ſupinus cubans vtplurimùm cantat, aſpera nimis atque iniucunda voce illorum eiupatus obſcurans, adeò vt id ægrè ferentes, nec Diogenem ferre valentes, de mutanda ſede deliberent. PHIL. De his iam ſatis quidem: cæterùm quódnam ille illud decretum eſt quod initiò dixeras aduerſus diuites eſſe ſancitum? MEN. Bene admones: neſcio enim quo pacto quum de hac re dicere propoſuiſſem, ab inſtituto ſermone procul abeuntes. Dum igitur tibi verſabar, magiſtratus concionem aduocauerunt, his videlicet de rebus quæ in commune conducerent. Conſpiciens ergo multos concurrere, me quoque cum illis ſimul immiſcens,

ἀνὴρ εἷς καὶ αὐτὸς ἓν τῶν ἐκκλησιαστῶν. διῳκεῖτο μὲν οὖν καὶ ἄλλα, πολυτάττοντο δὲ τὰ περὶ τῶν πλουσίων. ἐπεὶ γὰρ αὐτῶν κατηγορήθη πολλὰ καὶ ὕβρεις καὶ ἁρπαγαὶ, καὶ ὑπερηφανία καὶ ἀδικία, τέλος ἀνασείσαντες τῶν δημαγωγῶν, ἀνίγνω ψήφισμα δεῖνος·

vnus de numero eorum qui in concione aderant, efficior. Agitata sunt igitur & alia multa; postremò verò de diuitibus negocium: in quos postea quam plurima fuissent obiecta violentia, superbia, fastus, iniuriæ: assurgens tandem ex populo primas quidem, huiusmodi decretum legit:

ΨΗΦΙΣΜΑ.

Ἐπειδὴ πολλὰ καὶ πρόσχημα οἱ πλούσιοι δρῶσι πρὸς τὸν βίον, ἁρπάζοντες καὶ βιαζόμενοι, καὶ πάντα πρόσωπον τῶν πενήτων καταφρονοῦντες. δεδόκται τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, ἐπειδὰν ἀποθνήσκωσι, τὰ μὲν σώματα αὐτῶν κολάζεσθαι, καθάπερ καὶ τὰ τῶν ἄλλων πονηρῶν· τὰς δὲ ψυχὰς, ἀναπεμφθείσας ἄνω εἰς τὸν βίον, καταλύειν εἰς τοὺς ὄνους, ἄχρις ἂν ἐν ὧν ζοίτο διαγάγωσι μυριάδας τῶν πενήτων καὶ ἄκοσμον ὄνοι, ἐξ ὄνων γινόμενοι, καὶ ἀχθοφοροῦντες, καὶ ἀπὸ τῶν πενήτων ἐλαυνόμενοι, ζῶντι τῦθον δὲ λοιπὸν ἐξεῖναι αὐτοῖς ἀποθανεῖν. ἔπει

DECRETVM.

[a] Quoniam, inquit, multa diuites perpetrant in vita, rapientes, ac vim inferentes, inopesq; omni modo despectui habentes: Curiæ populoq; visum est, vt quum functi vita fuerint, corpora quidem eorum pœnas cum alijs sceleratorum corporibus luant, animæ verò sursum remissæ in vitam, [x] in asinos demigrent, donec in tali rerum statu quinquies ac vicies decem annorum millia transegerint, asini semper ex asinis renati, onera ferentes, atq; à pauperibus agitati: dein vt liceat illis è vita excedere. Hanc sententiam

πολὺ γνώμῃ Κρανίῳ Σκιπιτίωνος Νικύσικυς, φυλῆς Ἀνιβαντιάδος. Τοῦτο ἀναγνωσθέντος τοῦ ψηφίσματος, ἐπεψήφισεν μὲν ἡ ἀρχὴ, ἀπεκαρτόνησε δὲ τὸ πλῆθος, καὶ ἐνεβεμήσατο ἡ Βριμὼ, καὶ ὑλάκτησεν ὁ Κέρβερος. οὕτω γὰρ ἐντελῆ γίγνεται, καὶ ἐμένα τὰ ἀναγραφόμενα. ταῦτα μὲν δὴ οἱ τὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐγὼ δὲ, οὕνεκα ἀφίγμην ἔγκλα, ἐς Περσεφόνην προσιὼν, ἱκέτευον αὐτὸν, τὰ παύτα διηγησάμενος, ἐπεῖν πρός με, ποῖόν τινα ἀγεῖται τὸν ἄριστον βίον. ὁ δὲ γεραιὸς (ἦν δὲ τυφλόν τι γεράντιον, καὶ ὠχρὸν καὶ λεπτόφωνον) Ὦ τέκνον, φησὶ, τὼ μὲν αἰτίαν οἶδα ἐγὼ τῆς ἀφελείας, ὅτι παρὰ τῶν σοφῶν ἐγνώσθην, οὐ τὰ αὐτὰ γιγνωσκόντων ἑαυτοῖς. ἀτὰρ ὃ θέμις λέγειν πρός σε ἀπεύχεται γὰρ τὰδ᾽ ἐμοῦ Ῥαδαμάνθυς· μηδαμῶς, ἔφην, ὦ πάτερ, ἀλλ᾽ εἰπὲ, καὶ μὴ περιίδῃς με ἐμοῦ τυφλότερον.

sententiam dixit Caluarius patre Aridello, patria Manicensis, tribu Stygiana. Hac igitur lege recitata, approbauerunt principes, scisuit plebs, adfremuit Proserpina, allatrauit Cerberus. sic enim rata quæ inferi statuunt, authenticáque fiunt. Quæ igitur in concione agebantur, erant huiusmodi. Tum ego statim, cuius gratia veneram, Tiresiam adeo: atque illi reuti erat ordine narrata, supplicaui vt mihi diceret, quódnam optimum vitæ genus putaret. Hic verò subridens (est autè seniculus quispiam cæcus, pallidus, voce gracili) O fili, inquit, causam tuæ perplexitatis scio à sapientibus istis profectam, haudquaquam idem inuicem ijsdem de rebus sentientibus, verùm haud fas est id tibi proloqui: si quidem quod Rhadamanthus interdixit. Nequaquam, inquam, ô patercule: sed die amabo, neque me contemnas, qui in vita

τδον ψιλόντα ἐν τῷ βίῳ. ὁ δ' ἐμὲ ἀπαγαγὼν, καὶ πολὺ τὸ ἄκρον ἀφοπάσας, ἀρίστην ἔφη κεκυφὼς πρὸς τὸ οὖς, φησὶν, ὁ τῶν ἰδιωτῶν ἄριστος βίος, καὶ σωφρονίσθητι, ὡς τὰ φλαῦρα. νῦν μὲν γὰρ ἀμβλὺς εἶ μικτιωρολογῆσαι, καὶ τίνων καὶ ἀρχὰς ἐπισκοπῆσαι. καὶ ἀπολιπὼν τῶν ὄφεων τούτων συλλογισμῶν, καὶ τὰ λοιπὰ τῶν πόρων ὑπερβὰς, τὸ μόνον ἐξ ἅπαντος θηράσεις, ὅπως τὸ ψυχρὸν ἐν βίῳ, καὶ ῥαθύμως γελῶν τὰ πολλὰ, καὶ περὶ μηδὲν ἐσπουδακώς. ὡς ἐπὶ πολὺ, πάλιν ὤρᾳ κατ' Ἀσφοδελιὰν πλανᾶσθαι. ἐγὼ δ' (καὶ γὰρ ἤδη ἑσπέρα ἦν) ἄγε δή, ὦ Μιθροβαρζάνη, φημὶ, τί δρᾶσόμεθα, καὶ ἐν ἀπιόντες ἄνθις ἐς τὸν βίον; ὁ δὲ πρὸς ταῦτα, θαῤῥεῖ, φησὶν, ὦ Μένιππε. ταχέως γάρ σοι καὶ ἐπράγμονα ἐποδείξω ἅπαντα πόρρω. καὶ δὴ ἀπαγαγὼν με πρός τι χωρίον ἔμπροσθεν ἀμαυρόν τι καὶ νυκτῶδες, ὥσπερ δῆλον

tate etiam ipso cæcior oberro. Abducens ergo me, procul ab aliis auferens, ad aures mihi inclinans: Y Optima est, inquit, idiotarum priuatorumq; vita, ac prudētissima quamobrem ab hac vanissima sublimium cōsiderationē desistens, mitte principia semper ac fines inquirere, & vafros hosce syllogismos despuens, atq; id genus omnia nugas æstimans, hoc solum in tota vita persequere, vt præsentibus bene compositis, minimè curiosus, nulla re solicitus, quamplurimùm potes hilaris vitam ridensq; traducas. Hæc quum dixisset, rursus in Asphodelorum pratum sese corripuit. Ego igitur (nam & nunc vesper erat) Agr, inquam, ô Mithrobarzane, quid cūctamur, ac non hinc rursus abimus in vitam? Ad hæc ille: Confide, inquit, ô Menippe, breuem quippe facilémque tibi monstrabo semitam. Et me protinus abducens in regionem quandam magis priore tenebricosam, manu procul ostendens subobscurum, tenuéque, ac velut per

διὰ λαθύρας ἰσρίου φῶς, ἐκεῖνο, ἔφη, ὅτι τὸ ἱερὸν τ Τροφωνίου, ἐς ὃ κατέρχονται οἱ ἀπὸ Βοιωτίας. τοῦτο ὃν ἄναβὰς, καὶ οὕτως ἴσχυσας τ Ἑλλάδ. ἐνθὰς δὴ οἷς ἠρεμαίοις ἐχώρει, καὶ τ μαγον ἀσπασάμενος, χαλεπῶς μόλα διὰ τοῦ στομίου ἀισθόμενος, ἐκ οἶδ' ὅπως ἐν Λεβαδείᾳ γίγνομαι.

per rimam influens lumen: illud, inquit, [z] Trophonij templum est, atque illac ad inferos è Bœotia descendi tur. hac ascendes, atque illicò eris in Græcia. Ego igitur hoc sermone gauisus, salutato mago, difficilè admodum per angustas antri fauces subrepens, nescio quo pacto in Lebadiam perueni.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

LVcianus non solùm hîc, sed in Vitarum auctione, & pluribus alijs in locis perpetuam discrepantiam philosophorum atque diuersas doctrinas notat. Itidem Seneca in Ludo demortui Claudij Cæsaris, & in eundem Beatus Rhenanus Seleſtadiensis. vbi quàm nihil inter veteres philosophos vspiam conueniat, videbis. Ponò hîc falsè taxat vel magorum præstigias, vel inania poëtarum figmenta, vel incertas quauis de re philosophorum inter se digladiationes. Occasio dialogi ab incessu & habitu Menippi,

a OMISERI.] *Occasio argumenti.* *b* Ac primùm sanè.] *Narratio continens causam accensus ad inferos.* *c* Audirem Homerum atque Hesiodum.] *Cum poëtæ Epici plerunq; narrent fœdas libidines, quibus magnos deos irretitos singunt, etiam ipsum deorum imperatorem Iouem, multaq; impiè de Dijs immortalibus comminiscantur, ideo à Platone è sua rep. bl. Homerum exterminatum puto, quòd moribus noceret.*

d Quòd me ex fumo (vt aiunt) in flammam conijcerem.] *Id est, euitans grauius malum, in alterum diuersum incidarem. Senarius extat prouerbialis : κάπνου γὰ φεύγων εἰς τὸ πῦρ*

τῦς καπνὸν, fumum fugiens, in ignem incidi. Vtitur & Plato lib. de Rep. 8. cùm ait, populum, dum recusas ingenuis seruire, quasi vitato fumo seruitutis, in eius flammam incurrere, & seruis etiam seruire. Item Plutarch. περὶ δυσωπίας: Ineptæ autem verecundiæ illud accidit, vt fumum fugiens infamiæ, in ignem conijcian sese. i. in aliud maius. Vide Erasmum in Adagior. prima Chil. e Alius etenim.] Philosophorum incertæ & diuersæ doctrinæ. f Peruigilanti mihi.] Sequitur nunc quomodo ad inferos descenderit. g Ex Zoroastri discipulis.] In fragmentis Berosi Chaldæi legitur, Zoroastrem Persam fuisse Cham, Noë filium, à patre maledictum, ac primũ inuenisse artes magicas, & mundi principia, syderumq; motus diligentissimè spectasse. Vnde & Zoroastres dictus est, quod velut ζῶον ἄστρον, quasi viuens astrum ab omnibus coleretur, propter doctrinam ac sapientiam. Meminerunt huius Plato, Plutarchus, Laërtius, Psellus, Iustinus, Plinius, Apuleius, & multi alij. h Tiresiam.] De Tiresia nobis dictum est in dialogo Menippi & Tiresiæ Hom. Odyss. qui eum apud inferos solum sapere, aut cæteros vmbrarum vagari modo. Cic. de Diu. 1. i Faceq; lustrauit.] Qui enim id faciebant, certum carmen insusurrabant, & ræda, scilla, ouis, sulphure, atq; circumpurgabant quod Lucianus περιαγίζειν dicit. Idem etiam περικαθαίρειν Græci dicunt, & ἀμφάκτης est περικαθαίρτης, qui circumlustrabat, & circumpurgabat, quod quia res certæ certaq; februa circumferebantur, circumferre Latini vocauerunt. Itaq; apud Maronem, circumferre vnda, est lustrari, lustratione curari & vnda purgare. Idem ter socios pura circuntulit vnda.

k Hecaten.] Hecate triformis & tergemina à poëtis vocatur, eandemque esse putant cum Proserpina. Verùm hîc à Proserpina Hecaten separat Lucianus. l Asphodelo consitum.] Ex multis Luciani locis colligere licet, Asphodelum herbam esse plebeiam ac vilem, atq; hac victitare manes, apud quos nullus luxus, nulla sit ambitio. Quin etiam apud Theocr. idyllio 7. Asphodelus inter rusticanas herbas commemoratur. Proinde poëta, regum ac locupletum immoderatos luxus taxat, illorum fastibus popularium mediocritatem anteponens. Hesiodus lib. 1. operis, cui titulus ἔργα & ἡμέραι ad fratrem Persam:

ἐδὴ ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.

Magna sit vtilitas maluæ asphodeliq; virentis. *Vide ea quæ annotauimus in libello de Luctu.* m Accusant autem.] *Iudicia & accusatores & pœnæ defunctorum.* n Peiuram eorum superbiam.] *Detestatur nimiam hominum superbiam, qualem ferunt fuisse Tarquinij, cui Superbi cognomen inditum à moribus quidam docent. Dionysius libr. 4. scribit Tarquinium à Romanis superbum cognominatum esse, quòd insolentia quadam tyrannica & moribus superbissimis præditus fuerit.* o Dionysium.] *Vide Ouid. lib. 4. de Ponto, & 5. Triftium, elegia 9. Erasmum quoq; in prouerbio: Dionysius Corinthi.* p Thersitem à Nireo.] *Deformossimus vir ad Troiam venit Iliad. 2.* q Ab altis illis.] *Altiores planis:* id est, *nudis pedibus proscenium introëuntes, qui basidam excalceati & planipedes dicuntur.* r Dic mihi.] *Obiectio.* s Nugaris tu quidem.] *Vanam esse gloriam, quam in hac vita plerique appetunt.* t Versantur cum illo Palamedes.] *Idem Lucianus in Menippo, Aeaco, Pythagora & Socrate, Menip. Cæterùm Socrates vbi Aeac. cum Nestore ac Palamede ille plarunq; nugatur.* u Quoniam.] *Decretum contra diuites apud inferos à Caluario latum, vt diuitum animæ quæ rursus in vitam remittendæ essent, in asinos demigrarent, donec in talium statu, ad multa annorum millia asini ex eiusmodi asinis venati, onera ferrent, atq; insuper à pauperibus agitarentur. Sunt autem verba Menippi, qui descenderat ad inferos, consulturus vatem Tiresiam, quam viam vt optimam eligere deberet, philosophis omnibus dissentientibus, nec eadem studia, easdemve opiniones sequi iubentibus. Is reuersus exponit Philtonidæ supplicia apud inferos diuitum & improborum, eorumq; miseros exitus, de iisdemq; decretum illud vnanimi consensu curiæ infernalis latum esse affirmat.* x In asinos demigrent.] ὄφρα μετεμψυχώσεται. *i. de migratione animarum in varia corpora tum etiam brutorum, vide elegantissimum dialogum Luciani, qui Gallus dicitur.* y Optima.] *Summa & scopus totius argumenti* z Trophonij.] *Per Trophonij antrum Menippus hic se iocatur ab inferis reuisse.*

IOAN-

IOANNIS S. AMBVCI
ANNOTATIONES.

Quum breuis hæc fuerit leuior sit vita caduco:
Et tamen excedat quod facit omne modum,
Quam teneat callem, medium seruare Menippus
Vtpote sit, cæcas curat adire domos.
Ergo refert primum diris quæ vidit in vmbris:
Decretum infernum, peruariosque locos.
Consilium tandem vatis, quæ vita sequenda:
Cuius responsi, quisquis es, esto memor.

SALVE atrium.] *Occasio Dialogi ab ingressu & habitu Menippi.* At quid sibi vult.] *ἀπαγγέλσεως*, Salue Menippe.] *ἀσπασμός*. Vnde nobis.] *ἐφόδιος* Adsum reuersus.] *ἀπόκρισις ἐφηγηλικὴ τῆς μετρᾶ ἐμπλοκῆς*. O Hercules.] *ἐκφώνησις θαυμαστική* Non sed me.] *Responsio de genere suæ ingressionis.* Quænam causa.] *Αἰτίας τῆς ἀπαντήσεως*. Iuuenta me.] *Reductio causæ efficientis.* Siste, ô beate.] *ἀξίωσις τῆς κατασκευῆς λόγου τῶν ἐμπλοκῶν* Quænam hæc vestis.] *ἐρώτησις ἄλλη*. Res dilecte grauis.] *ἀπόκρισις ad posterius membrum τῆς ἐρωτ.* Vt consulere vn.] *A causa finali.* Atqui deliras.] *ἐπιτίμησις*. Quid ais, nonne.] *Interrogatio.* Per Iouem.] *Asseueratio quantitate.* Verùm prodere.] *Occupatio* Nequaquam.] *Pollicetur taciturnitatem.* Verùm tui gratia.] *ὑπόσχεσις*. Decretum est.] *Narrationis principium.* Ne prius, ô beate.] *Interpellatio ordinis instituendi gratia facta.* Quæ videlicet. *Αἰτίαρσις τοῦ λόγου*. Verisimile enim.] *Ratio.* Parendum etiam in his.] *Assensus ad istam petitionem.* Nam quid facias.] *κατάστασις τοῦ πρώτου*. Ac primùm.] *Narratio continens causam descensus ad inferos.* Ego igitur.] *Narrat quid ex poëtarum lectione hauserit.* Seditiones ac bella.] *τὰ πραχθέντα καὶ μεταξὺ*. Postquā verò.] *Alterum tempus.* Hic leges.] *Quid leges de Dijs statuant.* Hic hæsitabundus.] *τὸ ἀπορεῖσθαι, ἢ μεταλ.* Neque enim Deos.] *ἐπιχείρησις ἠθικὴ καὶ προσαναπόδοσις*. Nisi de his.] *τὸ αὖθις*. Neque rursus.] *ὁ λογισμὸς, καὶ τὸ διάπορον πραχθέν* Hæc igitur mecum.] *Constituit se ad philosophos.*

Alius

Alius etenim.] *μιερισμὸς vanarum sectarum.* Corpus siti.] *ἡ ἀπάθεια.* Alius iuber.] *τὰ ἀδιάφορα καὶ περιγράφα,* De mundo verò.] *Academici, eorumq́; ἄτομοι καὶ ἰδέαι.* Vt nec ei qui.] *In vtramque partem probabiles disputationes.* Prorsum igitur.] *τὸ σαβαὶ.* Præterea.] *Haclenus de doctrina, nunc de vita .*Eos enim.] *Distributio, contemptores diuitiarum.* Iiverò.] *οἱ σοφισταί.* Ergo hac.] *Conclusio.* Aliquantulum tamen.] *τὸ παρεμπίπτον.* Perurgilanti mihi.] *παρεκτραπὴ ad modum descensus.* Venit in mentem.] *ὁ λογισμὸς* Vt conuenirem.] *Α causa.* Eos carminib.] *Magnorum potentia & superstitio.* Optimè ergo.] *Concludit consilium.* Si cum horum quopiam.] *τὸ πλικὸν αὐλιον τῆς καθάσεως.* Ac stanti quidem.] *Narratio perfectionis & aduentus.* Quo cum venio.] *τὸ α πραχθὲν.* Coma quidem canum.] *προσωποποιΐα à narratione habitus, animi & corporis.* Nomen aũt.] *Α nomine.* Orans igitur.] *τὸ β πραχθὲν.* Suscipiens verò.] *τὰ τῦ μιθροδοσίας πραχθέντα.* Primum quidem.] *τὸ α, à tempore.* Ad Euphratē] *Α loco.* Volubile quiddā.] *τὸ λεχθὲν, ἢ ὑπωδὴ.* Post illam igitur] *τὸ παρελεφθὲν.* Cibus quidem.] *ἡ σιτία αὐτῶν.* Potus.] *τὸ ὕδωρ* At quoſquam.] *τὰ ἄλλα πραχθέντα ὑπὸ τῦ μιθροδοσίας.* Deinde totum.] *τὸ αὖλιον τελικὸν.* Nos præparauimꝰ.] *τὸ τῦ ἀμφωτέρῳ,* Iussit præterea] *ἡ παρακέλευσις.* Quid ita, ô Menippe.] *Inuestigatio causarū.* Atqui perſpicuū.] *Prodit causas illius habitus, & mutati nominis.* Nam hi qui ante.] *Narratio de nauigatione.* Iam igitur dies .] *ὁ χρόνος & ὁ τόπος.* Parata ſiquidē.] *τὰ ὀργανα, καὶ σωτήρια αἴτια.* Iam egredimur.] *Profectio.* Puteū offendimꝰ.] *τὰ πραχθέντα,* Summiſſo murmure.] *τὰ λεχθέντα, ἢ ἡ ὑπωδὴ.* Dæmones conuocat.] *Poëtica ὑποκρισις Orci, carminibus magicis excitati.*] Ac porrò] *Secundus accessus ad inferos.* Vmbrarū.] *Distributio.* At quum] *Consilij habitus, euentus.* Iam enim.] *Occasio.* Sed quoniam.] *Tertius transitus per inferos.* Tum pauló.] *Descriptio inferorum & eorum iudicij.* Nos igitur.] *Attentio.* Per Iouem.] *ἀξίωσις.* Hę nos igitur.] *Accusatores qui.* In hos præcipuè.] *Quos pœnæ potißimùm maneant.* At nunc ſplendidailla.] *κωμῳδία φὴ diuisum defunctorum.* Etſi quem eo-

rum.] *Menippi σαρκασμός.* At ipse vix.] *τὸ πεζὸν ἦν.* At Minos.] *Iudex infernalis iudicas in gratiam.* Cyrenæus.] *Cyrenæus Aristippus eum absolutis à pœna, ob beneficia in doctos collata.* Tum nos.] *Transitio ad locum supplicij, ὡς τὸ καλωσήρειον.* Nam simul] *ἡ ἴκτησις τ̃ δικῶν.* Cerberus lacerat.] *σωκρατισμός.* Et quosdam.] *ἀπὸ τοῦ μιξολυδιστὶ μέλους.* Id leniter.] *ἡ ἁβρότης.* Sed illa quoque.] *ἄλλο μέρος.* Hos tandem præterceuntes.] *Transitio ad ἀντίθεσιν.* In campum venimus.] *campus Acherusius sive Elysius.* Alios quidem.] *Distributio.* Verum dignoscere.] *Occupatio.* Cùm igitur multi.] *Æqualitas inferorum.* Quónam signo.] *Deridet formosos, & alios dispares fortuna.* Hæc igitur.] *ὁμοίωσις.* Alium siquidem.] *Distributio. Fortuna hominum varia & incerta.* Quin habitus.] *Amplificatio, in qua docet humanam vitam esse fabulam.* Sed ornatu.] *τὰ μὲν τῶν πομπείων, καὶ ἡ ἁβρότης.* Aliquantisper quidem.] *Fortunæ bona non propriè nostra sunt, sed extra nos posita, fluxa & caduca.* Quin in scena.] *Illustratio à similitudine à scenicis fabulis, earumq; personis histrionibusq; ductâ.* At cum fabulæ.] *τὰ μὲν τὸ δράμα.* Sic se mortalium.] *Conclusio.* Dic mihi.] *Obiectio.* Nugaris.] *ἀπόκρισις ab exemplo, vanam esse gloriam, quam plerique maximi viri in hac vita expetunt.* Hoc tantum.] *ἐπανόρθωσις γέλοια.* Nam cum.] *αἰδολογία.* At vehementius.] *ἰσχὺς σαθρὰ.* Si reges.] *τὸ ἀθέλητον, de regib. de satrapis.* Perinde.] *τὸ ὁμοίωμα.* Quin alios.] *τ' ἄλλα τ̃ ἐπαγωγῆς παραδείγματα.* Socrates autem.] *μετάβασις.* Etiam ibi.] *ἀφήγησις.* Cæterùm quódnam illud decretum.] *Tertia pars, περὶ τοῦ ψηφίσματος τ̃ πλησίον τοῦ λόγου τῆς λύσεως ἐπανόδου σύστασις.* Dum igitur ibi.] *ἀφήγησις.* Concionem.] *ἐκκλησία.* Conspicientes.] *οἱ ἐκκλησιασταί.* Agitata sunt.] *τὰ δόγματα παραλύεται.* Quoniam.] *Decretum contra delatores factũ.* Curiæ.] *ἡ συνάγωγὴ τοῦ ψηφίσματος.* Corpora.] *Divisum pœna.* Quę igitur.] *Clausiuncula.* Tu ego.] *Secunda Dialogi pars suscitatoria.* Est autẽ.] *Tiresiæ descriptio.* Haud quaquam.] *Tergiversatio.* O patercule.] *Inflat orando.* Optima est.] *Summa & scopus totius argumenti.* Ideo ab.] *πρόφασις.*

Hoc

ων. Hoc solum.] *Epicureum consilium.* Hæc quum.] *Conclusio.* Ego igitur.] *Discessus ab inferis, & reditus in Græciam.* Hoc sermone gaudens.] *Concludit dialogum.*

ΕΡΜΟΥ, ΧΑΡΩΝΟΣ; ψυχροῦ δ Σάλων, ἢ πτωχοπούτης.

CHARON, Similes Contemplantes.

Petro Mosellano interprete.

ARGVMENTVM.

EIusdem fermè argumenti est hic Dialogus cum superiore. Nam vt illic Menippus apud inferos videre atq; audire supplicia & miseros exitus diuitum atq; potentum fingitur, ita hic Charon apud superos hominũ dementiam contemplatur, stulta illorum consilia & actiones deridendo: quippe qui in his quæ incerta ac momentanea maximè sunt, puta robore corporis, potẽtia, diuitijs, fortuna, gloria, & id genus alijs, omnem spem atq; fiduciam collocent: mortis verò, quæ omnium certissima, & mox consecutura est, nullam rationem habeant. Id quod ipse Charon in fine Dialogi apertis verbis indicat: & paulò suprà quoq;, vbi homines stultitiæ suæ admonet, & ad meliorem mentẽ reuocat. Tractantur autem hæc primò per speciem, propositis exemplis Milonis, Cyri, Crœsi, Polycratis, & aliorum: mox & in genere, descriptis hominum & priuatorum & regum affectibus, studijsq; postremò etiam confutata opinione quam multi de defunctorum honorib. habebant: & in summa non hominum modò res & corpora, verùm & ciuitates, & flumina, deniq; omnia morti subiecta esse ostenduntur: quam eo faciliorem cuique esse, quo mundanis istis rebus ac opib. minus impeditus aut captus fuerit. Prior pars Dialogi etiam δραματική est, dum Mercurius iam exoratus à Charonte, montes alios alijs imponit, & locum vnde prospectus in omnes terras pateat, extruit.

MERCVRIVS.

Ιγιαῖς, ὦ Χάρων; ἢ τί τὸ πορθμεῖον ἐς πολιτῶν, λιῦρο ἀνελήλυθας ἐς τὸν πρὸς ἡμέραν, οὐ πάνυ ἄωθεν ἐπιχωριάσαν τοῖς ἄνω πράγμασιν; Χαρ. ἐπεθύμησα, ὦ Ἑρμῆ, ἰδεῖν οἵοιά ἐστι τὰ ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ· ἢ τίνων ἐπιθυμοῦσι, πάντα ὀλιγάρσει λατιόντες παρ' ἡμᾶς. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀδακρυτὶ διῆλθεν. ἀπεπεράσθη οὖν παρὰ τοῦ Ἄδου καὶ αὐτὸς, ὅσπερ καὶ ὁ Θετταλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος, μίαν ἡμέραν παύσας γάρ, εἴ οἶδ' ὅτι μὴ ξυμπεσοῦμαι, ἢ δείξεις ἐμοὶ, ὡς ἄρ' ἀδὲς ἄπαυλα. Ερ. οὐ σχο-

Vid[a] *rides, ô Charon? aut cur deserto nauigio in hanc lucem ascendisti, non admodum assuetus superûm rebus interesse?* CHA. *Cupido me cepit, ô Mercuri, videndi & quænam in vita gerantur negocia, & quicus studijs homines teneantur: tum etiam quibus bonis exuti ploarent omnes, vbi ad nos descenderint. Neque enim ex ipsis quisquam citra lachrymas traiecit. Quare exemplo illius Thessali adolescentis commeatu à Dite impetrato, vt vnum saltem diem à naue abesse liceret, in lucem ascendi: ac mihi videor in ipso planè tempore in te incidisse.*[b] *Nam peregrinemus cùm sim, sat scio te non grauari, quin obambulando me ducas, singuláque demonstres, vt qui vniuersa iam habeas comperta.* MERC.

Non

οὐ σχολή μοι, ὦ πορθμεῦ, ἀπέρχομαι γὰρ τι διακονησόμενος ὧν ἄνω Διὶ τῶν ἀνθρωπικῶν. ὁ δὲ ἐξιθύμως καὶ τί δῆτα, καὶ λίαν μὲ βραδύνοντα μι, ὅλον ὑπομίτριον ἰσθι εἶναι, παραλοὺς ὧν ζόφῳ. ἢ ὅπως τὸν Ηφαιστον πρόθυμον ποιήσει, ῥίψῃ μου τὸ σκέλος τοῦ ποδὸς ἀπὸ θυσιασίου βιαίου, ὡς ἀποκωλῶν γέλωτα παρέξομι καὶ αὐτὸς οἰνοχοῶν. Καὶ περιόψει οὖν μι ἄπρακτον πλανώμενον ὑπὲρ γῆς, καὶ τῶν ἐταίρων καὶ ξυμπλόων, καὶ συνδιατρόπων ὧν. καὶ μὴν μαλῶς ἔχειν, ὦ πρᾶε Μαΐας, ἐκάνων γοῦν σι μεμνῆσθαι, ὅτι μηδεπώποτέ σι ἢ ἀντλᾶν ἐκέλευσε, ἢ πρόσωπον ἔναι· ἀλλὰ σὺ μὴ ῥίγκας ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐκταθείς, ὤμους οὕτω καρτεροὺς ἔχων. ἢ ἄν τινα ἄκρον ὑπερὸν νῦροις, ἐκάνω παῤ

Non est ocium, ô portitor. Nam abeo iam nunc, negocium quoddam quod ad mortalium statum pertinet, ab Ioue summo datum expediturus. Ille autem ad iracundiam propensior est: vt planè verear ne cunctantem me vel totum vestræ sortis esse permittat, caligini videlicet addictum: vel quemadmodum nuper Vulcanum, ita & me correpto pede, è summo deiiciat cœlo: nimirum quò & ipse pocillatoris munere fungens, claudicando risus moueam. CHA. *Despicies ergo me temerè & indecorè in terra oberrantem, præsertim amicus, & nauigationis socius, tum & nostræ reip. ex parte legatus?* *Atqui conueniret, ô Maiæ proles, illorum te etiã num meminisse, quod te vel sentinam exhaurire, vel*[c] *remum agitare ne vnquam quidé iusserim:* [d] *quin tu interim, quanquam adeò robustus es humeris, in nauigij dorso porrectus stertis: aut si quam fortè ex vmbris loquacem offenderis, cum hac inter nauigandum perpetuò cons*

πρεσβύτου τὸν πλοῦν διηλθον. ἐγὼ δὲ πρωτόβυτης ὢν, τῶν ἀκριβείαν ἐπιτων, ἐρέτης μόνος. ἀλλὰ πρὸς τοῦ παρόντος, ὦ φίλτατον Ἑρμάδιον, μὴ καταλίπῃς με. πρόνοησαι δὲ τῶν ἐμοὶ βίων ἅπαντα, ὅστις τι καὶ ἰδὼν ἐπανέλθοιμι, ἐπεὶ ἐμοί γε οὐδὲν τῶν τυφλῶν διοίσω. καθάπερ γὰρ ἐκεῖνοι σφάλλονται, διολισθάνοντες ἐν τῷ σκότῳ, ὅτω δὴ καγὼ σοὶ πάλιν ἀμβλυόπω πρὸς τὸ φῶς. ἀλλὰ λοιπόν, ὦ Κυλλήνιε μοι, ἐς ἀεὶ μεμνημένος τῶν χάριν. Ερ. Τοῦτό τοι πρᾶγμα, πλὴν ὧν αἴτιον ἐγένετό σοι. ὁρῶ γοῦν ἤδη τὸν μισθὸν τῆς ὑπηρεσίας, ὀκνόδουλον πανταπασιν ἡμῖν ἐσόμενον, ἀνυπομονητικὸν δ' ὅμως. τί δ' ἂν μὴ πάθοι τις, ὁπότε φίλος τις ὢν βιαίοις πάθεσι συνέχεται; ἀναγκαῖον μὲν οὖν ἐστιν ἅπαντα ἀνασχέσθαι, ἀμήχανόν γε ὄντα, ὦ θαυμάσιε, ποιῆσαι ἄλλως. ἐπεὶ ἐμοί γε ἂν ἐπὶ σοὶ ὑποψίαν ἔσχες. ἀτὰρ καὶ μὴ ὑπονοήσαι δίκαια, καθαπερεὶ ἀφεστῶτα

fabularis: ego verò quantumuis senex, remigium agens duplex, solus remigo. At te per patrem obsecro, ô charissime Mercurie, ne me deseras: sed vt nouo aliquo conspecto redeam, indica quæ nam in vita gerantur. Quòd si tu me neglexeris, nihil planè ab ipsis cæcis differre videbor. Vt enim illi lubrico gressu per caliginem titubant, ita rursus ego ad lucem tibi hallucinabor. Quin tu hanc mihi das gratiam, ô Cyllenie, perpetuò memori futuro? MER. Hæc profectò res verberum mihi causa exiſtet, adeò vt iam hinc commonſtrationis huius mercedem non ſine tuberibus nobis fore proſpiciam: obſequendum tamen. Quid enim facias, vbi amicorum quiſpiã impellat? Principio ergo vt omnia ſingulatim & exactiſſimè conſpicias, fruſtra laboras, ô portitor. nã hoc multorũ annorũ fuerit negociũ:

deinde & ipſi mihi verendum, ne interim tanquã tranſfugam

Iupiter

καὶ τοῦ Διὸς, σὺ δ' οὐ κὴν αὐτὸν κωλύσοι ἐνεργάσασθαι τὰ τοῦ θανάτου ἔργα, οὐδὲ τῶν πλούτων ὀφ' ἁρχῶν ἡμιόνων, μὰ νὴ πρᾶγμα οὐδὲν τὰ πολλοῦ τοῦ χρόνου. καὶ ὁ τιλώνης Αἰακὸς ἀναναλώσει, μηδ' ὀβολὸν ἐμπολῶν. ὡς ἢ τὰ λιφάλαια τῶν γνομφῶν εἶδες, ἡτ' ἤδη σκυβάλιον. Χά. αὐτὸς, ὦ Ερμῆ, ἐπιτρόπα τὸ βέλτιστον· ἐγὼ δ' οὐδὲν οἶδα τῶν ἐνθάδε γῆς, ξένος ὤν. Ερ. τὸ μὲν ὅλον, ὦ Χάρων, ὑψηλὸν γίγνεται ἐμοὶ ἐλαχωείς, ὡς ἀπ' ἐκείνου πάντ' ἰδοῖς. σὺ δ', ἐὰν μὴ ἐς τὸ ἀρανὸν ἀνιλθεῖν δύνασθαί σοι, σκόπει ἂν ἔκαμνον, ἐκ τῆς ἐκεῖθεν ἅπαντα καθορᾶς. ἐπεὶ δ' ὁ θόμις, ἀλλόκοτος δὲ ξυνόντα, ἐπιβατεύειν τῶν βασιλέων τοῦ Διὸς, ὥρα ἡμῖν, ὑψηλόν τι ὄρος περισκοπεῖν. Χάρ. οἶδα, ὦ Ερμῆ, ἄπερ ἄνθρακα λίγαν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὴ

Iupiter me abdicet: tibi verò quò minus mortis munia peragere possis, fuerit impedimento: neque non Ditis imperio detraxerit, cùm videlicet longo adeò tempore vmbras adueheres nullas. Posteremò & Aeacus, qui portorio colligendo præfectus est, stomachabitur, vt qui tanto tempore ne obolũ quidem lucrifecerit. Verùm qua via ipsa rerum capita videre possis, iam consilium nobis erit captandũ. CHA. *Ipse, ô Mercuri, quod optimum factu fuerit, videris: ego verò peregrinus cùm sim in terra, quid rerum hic agatur, nescio.* MER. [f] *Breuiter, ô Charon, editiore alio quo loco opus erit, vt mihi cuncta queas prospicere. Cæterùm si in cœlum subuolare tibi foret facultas, non laboraremus. Cùm autem te, cui semper cum mortuorum simulachris commercium fuit, Iouis regiam calcare minimè liceat: iam tempus fuerit, excelsum aliquem montem disquirere.* CHAR. *Nosti, ô Mercuri, quæ ad vos inter nauigandum dicere consueuerim?*

ἐπαλλὰξ πλεύσῃ; ὁπόταν γὰρ τὸ πνεῦμα καταιγίσαν, πλαγίᾳ τῇ ὀθόνῃ ἐμπέσῃ, καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμεῖς μὴ ὑπ' ἀγνοίας ἐκέλευτι τῷ ὀθόνῳ πᾶσαι, ἢ ἐνδοῦναι ὀλίγον τῇ πρῳρᾷ, ἢ σωτηρίαμεν ὦ πνεύματι. ἐγὼ δὲ τῷ ἀσυχίαν ἄγειν παρακελεύομαι ὑμῖν, αὐτὸς γὰρ εἰδέναι τὰ βελτίω κατὰ ταῦτα δὴ καὶ εὐπράξει, ὁπόσῳ καλῶς ἔχειν νομίσεις, εὐδρυάτης νεῶν γε ὤν. ἐγὼ δέ, ὥσπερ ἐπιβάτας νόμος, σιωπῇ καθεύδουμα, πάντα πεπόμενος καλῶς ἔχειν τί σοι. Ερ. ὀρθῶς λέγεις, αὐτὸς γὰρ ἔσομαι τί ποιητέον, καξευρήσω τῷ ἱκανῶς σκοπῶν. ἆρ' ὃν ὁ Καύκασος ἱκανὸς, ἢ ὁ Παρνασσὸς ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ολυμπος καὶ ἐκφυσοῖ; καί σοι οὐ φαύλου τι ἀνεμνήσθην, ἐς τὸν Ολυμπον ἀναβλέψας, συνέβαινεν δέ τι καὶ ὑπορρῦσαι καὶ σὲ δεῦρο.

Χά.

siquidem vbi procellosus ventorum flatus obliquo velo incubuerint, vt in sublime tollantur fluctus: ibi vos, quæ est vestra imperitia, iubetis vel velum trahere, vel pedem paulisper accommodare, vel etiam ipsius venti cursum sectari. at ego quietem vos agere iubeo: ipsum enim me, quod optimum sit, non ignorare. Quum ergo & tu quidem hæc imitaris, & in præsentia quum sis gubernator, quæ tibi conuenire visa fuerint, facito: ego verò, vt est vectorum conditio, tacitus sedebo, per omnia tibi iubenti obsecundans. MER. *Rectè admones, ô Charon. ipse enim quid facto opus sit, sciero: ac speculam nobis idoneam inuenero. Num ergo Caucasus idoneus, aut hoc altior Parnassus, aut vtroque eminentior Olympus ille? Atqui in Olympum mihi intuenti, non contemnendi cuiusdam consilij in mentem venit: verùm ad hanc rem tuo & labore & obsequio pariter erit opus.*

CHA.

Χά. πρόσταττε, ὑπεργάσω γὰρ ὅ,τι Δωνατά. Ερ. Ομηρ& ὁ ποιητὴς φησι, τὸς Αλωέως υἱέας, δύο καὶ αὐτὸς ὄντας, ἔτι παῖδας, ἐθελῆσαί ποτε τῷ Οσσαν ἐκ βάθρων ἀναστάσαντας, ἐπιθεῖναι τῷ Ολύμπῳ, ἄτα δὲ Πήλιον ἐπ' αὐτῇ, ἱκανὰ τοῦτα λείμακα ἕξειν οἰομένους, μὴ πρόσβασιν ἐπὶ δὲ τὸν οὐρανόν. ἐκεῖνο μὲν δὴ τὸ μαρακίῳ (ἀταθάλως γὰρ ἔσεσθαι) δίκας ἐτίσατο. νῦν δέ, ὦ γὰρ ἐπὶ ταῖς κεφῇ τῶν θεῶν ταῦτα βουλόμεθα) τί ἐχὶ οἰκοδομῶμεν καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ αὐτὰ, ἐπικυλινδοῦντες ἐπάνω τὰ ὄρη, ὡς ἔχοιμεν ἀφ' ὑψηλοτέρα ἀπειβαίνειν τῶν σκοπιῶν; Χά. καὶ Δωσόμεθα, ὦ Ερμῆ, ἂν ὄντες ἀναίσθητα ἀράμενοι τὸ Πήλιον ἢ τῶν Οσσαν; Ερ. ἆρα τίνι ἂν ἄρ, ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς ὑμᾶς ἀγχωνισίρυς ἐν τοῖν βριφυμίοιν ἱκανοῖν, καὶ ταῦτα θεὸς ὑπάρχοντας; Χάρ. οὐκ, ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀπίθανόν τινα τῶν

CHA. *Tuũ ergo fuerit imperare, ô Mercuri: equidem pro mea virili in omnibus parere conabor.* MER. *Homerus poëta dicit, Aloëi filios, cùm & ipsi duo essent, ad hæc pueri, statuisse olim vnà cum radicibus Ossam euulsum Olympo superimponere, deinde & huic Pelion: quòd arbitrarentur hoc pacto sufficientem se gradum & ascensum in cœlum habituros. Verùm hi adolescentuli cùm impij essent, audaciæ suæ pœnas dederunt. Nos autem, qui hæc in deorum iniuriam minimè molimur, cur non & ipsi eandem viam ædificamus, montem monti agglomerando, quò videlicet exactiorem & commodiorem habeamus prospectum?* CHA. *Et duobus nobis, ô Mercuri, vires sufficerint ad loco mouendum vel Pelion, vel etiã Ossam?* MER. *Quid ni, ô Charon? an tu nos abiectiores magisq; imbecillos infantulis illis iudicas? maximè quum simus dij.* CHA. *Nequaquã, sed res ipsa incredibilem quandam*

τὴν μεγαλουργίαν ἴχαρ. Ερ. ἀκότως. ἰδιώτης γὰρ ἦν, ὦ Χάρων, καὶ ἄκομψα ποιητικός. ὁ δὲ γραφεὺς Ομηρος, ἀτὰρ δυοῖν στιχοῖν αὐτίκα ἡμῖν ἀμβατὸν ἐποίησε τὸν οὐρανὸν, ὅτῳ ῥᾳδίως συνετέθεις τὰ ὄρη. καὶ θαυμάζω εἴ σοι ταῦτα τραγικὰ εἶν λοκᾶ, ἢ Ατλαντα λαλεῖ ἀδύνατα, ὃς τὸν πόλον αὐτὸν, ἵς ἄρ, φέρει, ἀνίκωμι ἅπαντας ἀκόπως καίτοιγε καὶ ἐμοῦ ἀδελφοῦ ὄντος, ἢ Ηρακλέος, ὃς ἐβαστάζετό ποτε ὑπ' ἐκείνου Ατλαντος, καὶ ἀναπαύσας πως ὀλίγον ἦ ἄχθους, ἐπιθεὶς ἑαυτῷ τὸ φορτίον. Χάρων καὶ ταῦτα· εἰ δὲ ἀληθῆ ἦν, σὺν ἄρ, ὦ Ερμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ ἀδύνατα. Ερ. ἀληθέστατα, ὦ Χάρων· τίνος γὰρ ἕνεκα σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο ἄρ; ὥστε ἀναμοχλεύσωμεν τὸν ὄσσαν πρῶτον, ὥσπερ ἡμῖν ὑφηγεῖται τὸ ἔπος, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ομηρος, αὐτὰρ ἐπ' Οσσῃ Πήλιον ἠνοσίφυλλον. ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἅμα, καὶ ποιη-

magnifici operis ostentatione continere videtur. MER. *Non iniuria: rusticus enim est, & in elegantia poëtica minimè versatus. At egregius Homerus, duobus stadium versibus accessum nobis parauit in cœlum, adeò facilè congestis montibus. Porrò demiror hæc tibi prodigiosa videri, quum tamen Atlanta non ignores, qui vel solus cœlum ipsum fert, vniuersos nos sustinens. Sed & de fratre meo Hercule fortè audisti, quomodo ipse illi Atlanti in officium successerit, ipseque se oneri, tantisper dum ille interquiesceret, supposuerit?* CHA. *Audio sanè huiusmodi: an autem vera sint, tu & poëtæ videritis.* MER. *Verissima, ô Charon alioquà qua gratia viri illi sapientes mentirentur? Itaque quod felix faustumque sit, primùm Ossam eruamus: quemadmodum carmen præscribit, & ipse architectus Homerus: at super Ossam, Pelion arboribus densum. Vides quàm citra negotiũ pariter, & quàm*

poëtice

ρειψπικῶς ἐξεργασάμενοι, ἵνα ἔρ, ἀναβὰς ἴδω ἐ κὴ τοῦτα ἱκανὰ, ἢ ἐποικοδομῆρ ἔτι λέγω. παπαὶ, κάτω ἔτι ἐς μὴν ἐν τῇ ἀωρείᾳ ἔ ὄρανῦ. ἀλλὰ μὴν ἤδη τῶν ἑῴων μέχις Ἰωνία κὴ Λυδία φαίνεται· ἀλλὰ ἢ τῆς ἑσπέρας, ἐ πλέον Ἰταλίας κὴ Σικελίας· ἀλλὰ ὑ τῶν ἀρκτῴων, τὰ ἐπὶ τάδι ἔ ἴστρυ μέντοι, ἐλάχιστα ἂν Κρήτη ἐ πάνυ σαφῶς. μετακινητέα ἡμῖν, ὦ πορθμεῦ, κὴ ἐ Οἴτη, ὡς ἔοικεν, ἔτα ἐ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσιν. Χά. ἕτω ποιῶμεν. ὅρα μόγον, μὴ λιπαρότερον ἐξεργασάμενα τὸ ἔργον, ἀσθενικύνοντες πέρα τοῦ πιθανοῦ, ἔτα συγκαταρριφθήτω αὐτῷ, πικρᾶς ἔ Ὁμήρου οἰκοδομητικῆς παραθῶμεν, ξυνετριβέντες τῶν ὑρανίων. Ερ. θάρρει, ἀσφαλῶς γὰρ ἔξει ἅπαντα. μετατίθει τὼν Οἴτων, ἐπικυλισθήσεται κὴ ὁ Παρνασσός. ἰδού, ἐπάνειμι αὖθις. οὐ ἔχει πάντα ὁρᾷ. ἀνάβαινε ἤδη κὴ σύ. Χάρ. ὄριξον, ὦ Ερμῆ

poëticè effecerimus? Age hac mole consensa dispiciã, num aut hæc faciant satis, aut plura superstruere oporteat. Papæ, quid hoc? Hæremus adhuc in ipsa cœli radice. Etenim ab oriente Sole vix Ionia & Lydia conspiciuntur: ab occidente verò nõ amplius Italia ac Sicilia. Porrò à septentrione, ea solũ quæ Istro adiacent, apparent. Illinc autem Creta, neque hæc admodum aperté. Quare sicuti videtur, & Oetam transponere oportet. postremò omnibus superimponendus Parnassus. CHA. Sic faciamus. At hoc solùm vide, ne plus æquo attenuando opus, ipsum tenuius fragiliusq; reddamus, ita vt tandem vnà cũ ipsa mole deturbati, Homericã illã ædificãdi rationem nimis amarè experiamur, nimirum caluariis ex casu perfractis. MER. Bono animo es, ô Charon. res omnis in vado erit. tu Oetã trãspone, aduolutetur & Parnassus. En iterũ conscendã. Bene habet, cũcta iam conspicio: & tu nunc ascende. CHA. Manum mihi porrige, ô Mercuri, neque

τῷ χάρᾳ, ὃ γὰρ ἐπὶ μικρὰν μὲ τοσαύτῃ τῷ μηχανῇ ἀναβιβάσεις. Ερ. ἄγε καὶ ἰδὰν ἰδὲ πόλις, ὦ Χάρων, ἅπασα, ἔνθα ἐστὶ ἄνυδρα, καὶ ἀσφαλῆ καὶ φιλοθιάμενα εἶν, ἀπ' ἴχνε μὲ τῆς ἀξιδος, καὶ φείδε μὲ μὴ πατὰ τὸ ὀλισθηρὸ πατέρ. νῦν ἀνανεύανθας καὶ σὺ, καὶ ἐπέπερ δικός ρυμβος ὁ Παρνασσός ἐσι, μίαν ἑκάτερ ἄκραν ἐπιλαβόμβροι, μαθησόμεθα. σὺ δὲ μοι ἕδη ἐν λύκλῳ περιβλέπων, ἐπισκόπα ἅπαντα. Χά. ὁρῶ γὰρ πομπὸν, καὶ πίμνλω τινὰ μηχάνῃ περιφέρεσαν, καὶ ὄρη, καὶ ποταμὸς ἐ Κωκυτὸ καὶ Πυριφλεγέθοντ ⁊ μείζονας καὶ ἀνθρώπους πάνυ σμικρὸς, ὡσ τινας φωλεὸς αὐτῶν. Ερ. πόλεις ἐπάνω ἀσιν, ἃς φωλεὸς ἂν νομίσας. Χά. οἶδα, ὦ Ερμῆ, ὡς ὀλίγ ἡμῖν πέπρακται, ἀπὸ μάτην τὸν Παρνασσὸν αὐτῇ Κυπαλίᾳ, καὶ

neque enim paruam ac humilem molem me facis ascendere. NER. *Si singula contueri gestis, ô Charon, discrimini te committas oportet.* h *Non enim ita comparatum est, vt simul & extra periculum sis constitutus: & tamen, quæ cupis, licebit spectare. Positremò hac mea dextra nitere, ac pedetentim scandendo, ne in lubrico pedem figas caue. Nunc omni ex parte res bene se habet, quum & tu superâris. Iam verò quoniam bicipiti vertice prominet hic Parnassus, vterque altero occupato confidamus. Tu autem nunc oculis in orbem mihi ductis intuere vniuersa.* CHA. i *Terram video amplam, ac paludem quandam ingentẽ, quæ vndique terram circumfluit. Tum montes ac fluuios & Cocyto & Phlegethonte ampliores. Adhæc, homines admodum exiles, pariter & horum nidulos quosdam.* NER. *Vrbes illæ sunt, quos tu nidos arbitraris.* CHA. *Vides quàm nihil nobis tanto labore sit effectum? quin frustra sede mouimus Parnassum vnà cum Castalio, tum*

καὶ τἄλλ' Οἰτῶν καὶ τὰ ἄπαντα ὄρη μετεκινήσαμεν. Ερμ. ὅτι τί; Χά. ἐγὼ μὲν ἀκριβὲς ἔγωγε οὐδὲν τῶν ὑψηλῶν ὁρῶ. ἐβουλόμην δὲ ἐπόλεως καὶ ὄρη αὐτὰ μόνον, ὥσπερ ἐν γραφαῖς ὁρᾶν, ἀπλᾶ τὰ ἀνθρώπους αὐτοὺς, καὶ ἃ πράττουσι, καὶ οἷα λέγουσιν, ὥσπερ ὅτε με τὸ πρῶτον ἐν τυχὼν ἄλλον γελῶντα, καὶ ἥρου με ὅ, τι γελοῖον. ἀκούσας γάρ τινος, ἤσθην ἐπὶ πολύ. Ερ. τί δ' ἦν τοῦτ' ἐκεῖνο; Χά. ἐπὶ δεῖπνον, οἶμαι, κληθεὶς ὑπό τινων τῶν φίλων, ἐς τὴν ὑστεραίαν μάλιστα ἔξω, ἔφη. καὶ μεταξὺ λέγοντος, ἐκ τοῦ τύχους ἀκριβῶς ἐπισταμένου, ἐκ οἷδ' ὅτε κινήσαντος, ἀπεκλαυσάμην αὐτόν. ἐγέλασα δῆτα, ἐκ ὑποτιλίσαντος τὴν ὑποχύσιν. ἔοικα δὲ καὶ νῦν ὑποκατακλιθῆναι, ὡς μᾶλλον βλέποιμι καὶ ἀκούοιμι. Ερμ. ἔχ' ἀτρέμας, καὶ τοῦτό γε ἐγὼ ἰάσομαί σοι καὶ ὀξυδερκέστερον

& Oetam cæteroſq; montes omneis. MER. Quid ita? CHA. Equidem è ſublimi exactè deſpicio nihil: deſiderium autem erat non vrbes ſolùm, neque montes ipſos tanquam in tabula depictos intueri, verùm & homines ipſos, tum quæ faciant, quæq; loquantur, exaudire: haud ſecus ac prius cùm tu obuius mihi factus ridentem conſpiceres, ac quidnam riderem percunctareris. Nam cùm ridiculū quiddam audirem, mirum in modum delectabar. MERC. Quódnam hoc erat. CHA. Cùm quidam ab amicorum quopiam ad cœnam, opinor, vocatus eſſet, in poſterum (inquit) diem veniam, maximé. atque interim dum hæc diceret, tegula quædam neſcio quo deturbante à tecto in caput huic irruens, ipſum necauit. Riſi ergo hominem, vt qui promiſſa minimè præſtaret. Sed & nunc quò magis audiam, magisq; videam, deſcendendum mihi cenſeo. MERC. Quietus es. nam & huic malo remedium inuenero, atque incantatione qua-

λιγκίσπλεφ ἱμβραχῦ ἀφαι-
ρῶ, καὶ Ὁμήρου τινὰ καὶ πρὸς
τοῦτο ἱκανὸν λαβών. ἱκανὸν δὲ
ἅπω τὰ ἔπη, μίμνησο
μηκέτι ἀμολυνάτην, ἀλλὰ ἐμ-
φῶς πάντα ὁρᾷν. Χά. λέγε
μόνον. Ερ. Ἀχιλῆι δ' αὖτοι
ἀπ' ὀφθαλμῶν εἶλον, ἢ πρίν ἐ-
πῆγε, Ὀφρ' εὖ γινάσκης ἢ μὴ
βιὸν ἦ καὶ ἄνδρα. Χά. τί δῆτα;
Ερ. ἤδη ὁρᾷς. Χά. ὑπερφυῶς
γε τυφλὸς ὁ λυγκεὺς ἐκεῖ-
νος, ὡς πρὸς ἐμέ, ὥστε σὺ τὸ
ἐπὶ τούτῳ πρόβλεψαι μοι, καὶ
ἀρκείτω ἐρωτῶν τι. ἀλλὰ βού-
λει δῆτα Ὁμήρου ᾄσω ἔ-
μοιμαί σε, ὡς μάθῃς ὁπόσον
τὸν ἀμιλλᾶται μὲν τῶν Ο-
μήρου; Ερ. καὶ πόθεν σὺ ἔχεις
τί τῶν ἐκείνου ἀδῆναι, ναύτης
ἀνήρ; πρόσκωπος ὢν μοι. Χά. ὁ-
ρᾷς; ὑποδυσικόν τοῦτο ἐς πλῆ-
τιχνλω. ἐγὼ δ' ὁπότε λιπόρθ-
μοιον αὐτὸν ἀφθανόντα,
πομπὰ ῥαψῳδῶντ' ἀκού-
σας, ἵνιον ἔτι μιμνήμαι καὶ

ne quadam ab Homero acce-
pta, videndi aciem acutis-
simam tibi vel breui reddi-
dero. Ac posteaquam carmi-
na ipsa pronunciâro, memor
sis non amplius hallucinari,
verùm aperte cuncta con-
tueri. CHA. Die solum.
MERC.

Dimoui nubem, visum
quæ texerat antè,

Vt tandem agnoscas qui
sint hominésve, deíve.

CHA. Quid est? MERC:
An non iam vides? CHA:
Maximè, [l] cæcus sanè Lyn-
ceus ille, si mecum compa-
ratur. Itaque deinceps
hoc primùm me velim do-
ceas, mihique percunctan-
ti respondeas. Sed heus tu,
vin' & ipsum me [m] Home-
ricis versibus tecum agere,
quò videlicet intelligas,
neque ipsum me ab Homeri
elegantia abhorrere?

MERC. Vnde tu quæso il-

lius aliquid scire posses, nauta cùm sis, & cum remis rem habeas? CHA. Vides, opprobria sunt hæc in artem. At ego cùm illum vita iam functum traijcerem, multa ex ordine cauente audiui, quorũ nonnulla adhuc in memoria hærent. Porrò tem-

ἐπιχαμὼν ὑμᾶς ὁ μικρὸς τόρ-
τις καταλαβών. ἐπεὶ γὰρ ἤρξατο
ἄδειν τινὰ ἡδονὴν, οὐκ ἀσύμφορον τινα ὠδὴν
οὐδὲ ἄπρεπῆ τοῖς πλέουσιν, ὡς ὁ Ποσει-
δῶν σωέχει τὰς νηῦς, ἠρέμα τὸν πλοῦν
ἐποιήσατο, ὥσπερ τὸ
φωνῶν τινὰ, ἐμβαλὼν τὴν τρι-
αιναν, καὶ πάσας τὰς θύννους
ἠθροίσατο, καὶ ἅμα πολὺ κυ-
μα τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῆς ἐ-
πῳδῆς, ἀφεὶς ἄφνω ἡ νότος
ἐπισωρεύσας ὀλίγου δεῖν ἐπέστρε-
ψεν ἡμῖν τὴν νεῶν, ὅτι πρὸ
τῆς ἀναχωρήσεως ἐκεῖνος, ἀπήμισυ τὸ
βαρβαρικὸν τὰς πομπὰς αὐτῆ
Σκύλλῃ καὶ Χαρύβδει καὶ Κύ-
κλωπι. Ερ. ἀχαλεπὸν ἄρα ἦν,
εἰ τοσοῦτο ἐμέτου ὀλίγα γὰρ
ἐφυλάττομεν. Χά. ἐπὶ γάρ
μοι. Τίς δὲ δὴ ὅδε πάχισος
ἀνὴρ, αὖς τις μέγας τε, Ἐξοχος
ἀνθρώπων εὐφαλὴς, καὶ ἰσ-
χίας ἄμπυξ. Ερ. Μίλων οὗ-
τος, ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητής.
ἐπιρρεῖσθαι δ' αὐτῷ νῦ Ελλη-
νες, ὅτι τὸ ταῦρον ἀράμενος,
φέρει διὰ τοῦ σταδίου μέσου.

rò tempestas non mediocris tum nobis incubuit. Etenim posteaquam cantilenam quandam nauigantibus non admodum prosperam neque salutarem fuisset auspicatus, [n] carminum vi impulsus Neptunus, & nubes conuocauit, atque tridente velut vnco quodam hamo iniecto, cùm fluctuum procellas excitauit, tum alijs multis turbis vniuersum miscebat mare, adeò vt parùm abfuerit quin tempestas quæ vnà cum densa caligine imminebat, nauem nobis subuertisset. Tum ergo & ille nauseabundus, bonam carminum partè Scyllæ & Charybdi euomuit: sed & Cyclopi. MER. Non ergo difficile fuit, ex tanto vomitu paucula alijs quæ reseruare. CHA. At dic mihi,

Crassus & ille quis est, vir magnus, conspicuusq;
Vertice sublimi, atq; humeris latissimus amplis?

MER. [o] Milo Crotoniata hic est athleta. Applaudunt autè ei Græci, quòd taurũ sublatum solus per mediũ ferat stadium.

CHA.

Χά. καὶ πόσῳ δικαιότερον ἄρ' ἐμέ, ὦ Ἑρμῆ, ἐπαινοῖεν, ὃς αὐτόν σοι τὸν Μίλωνα μετ' ὀλίγον ξυμπαίσω, ἐνθάδε μαι εἰς τὸ σκαφίδιον; ὁπότε ἥκοι πρὸς ἡμᾶς, ἀπὸ τῶν ἀγωνισμάτων κατακαλοπαθὴς τῷ θανάτῳ, μόλις ξυὼς ὅπως αὐτὸν ἐπισκιλίσας; ἔπειτα οἰμώξεται ἐμοῦ δηλαδή, μεμνημένος τῶν σκφάνων τούτων, καὶ τῆς ἡρότου. νῦν δὲ μέγα φρονεῖ, θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ ταύτῃ φορᾷ. τί οὖν οἰκεῖον ἄρα ἐλπίσαι αὐτὸν καὶ τηνικαῦτα ποτε; Ερ. πόθεν εἰκάσω θανάτῳ νῦν μνημονεύσαντ' ἂν ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ; Μά. ἔα τοῦτον, ἐπ' ἀδ μακρὰν γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπότ' ἂν πλέῃ, μὴ δὲ ἐλπίδα, ἐκ ὅπως ταῦρον ἔτι ἄραθαι δυνάμενος. σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπέ, τίς τ' ἄρ' ὅδ' ἀνὴρ; ἐκ ἔλαθον, ὁ σμικρὸς ἀνήρ; ἐκ ἔλαθον,

CHAR. *At quanto iustiori causa, ô Mercuri, ipsum me laudibus veherent, qui paulò pòst ipsum tibi Milonem, quantus est, correptum in nauiculam imponam? nempe vbi à morte inuictissimo aduersario luctâ superatus ad nos venerit, quando nec ipse planè intelliget qua cruris implicandi ratione sit deiectus: tum profectò nobis plorabit, recordatus & harum coronarum, & huius applausus. Nunc autem quia propterea quòd taurum gestârit, est admirationi, grandia sapit, ac mirificè sibi placet. Quid ergo de ipso arbitrabimur? Num quòd mortem etiam aliquando sibi immineret speret?* MER. *Quid? ille mortis recordaretur in tanto flore?* CHAR. *Missum hunc face, ô Mercuri, risum nobis haud ita multò pòst exhibiturum, quando videlicet nobiscum nauigans, ne culicem quidem amplius, nedum taurum ferre poterit. Sed illud tu mihi dicas velis, quis alius ille vir grauis, ac seueritate quadam verendus, nec tamen Græ-*

cus,

ἄλλω, ὡς ἔοικεν ἀρχὴν ἡ στρατιὰ ἔσται. Ερμ. Κῦρος, ὦ Χάρων, ὁ Καμβύσου, ὃς πρῶτος ἀρχὴν ἐποιήσατο Μήδων ἐχόντων, νικῶ Περσῶν καὶ ἐποίησεν ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ Ἀσσυρίων ὕστερον ἐκράτησε, καὶ Βαβυλῶνα πορθήσας, νικῶ ἐπασείοντι ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθέλῃ τὴν Κροῖσον, ἄρχοι ἁπάντων. Χά. Ὁ Κροῖσος δὲ πῶς ποτε διάκειται πρὸς ὑμᾶς, Ερμ. ἐκεῖσε ἀποβλέψομεν ἐς τὸν μέγαν ἀκρόπολιν, τὸν τριπλοῦν τεῖχος, Σάρδεις ἐκεῖναι. καὶ τὸν Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς, ἄνω ἐπὶ ἐλέφαντος χρυσοῦς καθήμενον, Σόλωνι τῷ Ἀθηναίῳ διαλεγόμενον; βούλει ἀκούσωμεν αὐτῶν, ὅ, τι καὶ λέγουσι; Χάρ. πάνυ μὲν οὖν. Κροῖσ. ὦ ξένε Ἀθηναῖε, ἔβδου γάρ μου τὸν πλοῦτον, καὶ τοὺς θησαυροὺς, καὶ ὅσον ἄσημον χρυσός ἐστιν ἡμῖν, καὶ πάλαι πολυτέλειαν, ἀπίμοι, τίνα κέκτησαι τῶν πάντων ἀνθρώπων ὀλβιώτατον ἁπάντων; Χάρ. Τί ἄρα ὁ Σόλων ἐρεῖ; Ερμ.

eus, quantum ex peregrino habitu cõiici poteſt? MER. *Cyrus, ô Charon, Cambyſis filius, qui imperium quod olim Medi obtinebant, ad Perſas tranſtulit, atque idem Aſſyrios ſuper deuicit, & Babylonem expugnauit. ad hoc exercitum in Lydiam traducere iam parat, hoc iam in animo deſtinans, vt Crœſo ſuperato imperium habeat in omneis.* CHA. *At quid Crœſus vbi tandem ille?* MER. *Illorſum oculos deflecte in magnam illam arcem, quæ triplici muro eſt ſepta, Sardeis illæ. Annon Crœſum ipſum vides in aureo ſedentem ſolio, ac cum Solone illo Athenienſe diſſerentem? Vis auſcultemus, qua de re verba faciant?* CHA. *Volo, ô Mercuri.* CROES *ô hoſpes Athenienſis, quia iam diuitias noſtras vidiſti, theſauros ſcilicet, & quantũ nobis auri ſit rudis, tum & aliam ſupellectilem precioſam: dic mihi, quénam omnium hominum felicitſimum arbitraris?* CHAR. *Quid tandem dicet Solon?*

Ερμ. θαῤῥεῖ, ὦ Χάρων. Σόλ. ὦ Κροῖσε, ὀλίγοι μὲν οἱ εὐδαίμονες ἐγὼ δὲ ὧν οἶδα, Κλεόβιν καὶ Βίτωνα ἀγάσμαι εὐδαιμονεστάτους γενέσθαι, τοὺς ἱερέως παῖδας. Χά. Ἀγρόθεν φησὶν οὗτος, τὸν ἅμα πρώην ἀποθανόντας, ἐπεὶ τὴν μητέρα ἀπεδώκασιν, ἕλκειν ἐπὶ τῆς ἁπλόης ἄχρι πρὸς τὸ ἱερόν. Κροῖσ. ἔσω. ἰέτωσαν δὲ τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι τὴν εὐδαιμονίας· ὁ δὲ τίς ἂν ᾖ; Σόλ. Τέλιος ὁ Ἀθηναῖος, ὃς ἐν τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἀποθανὼν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Κροῖσ. ἐγὼ δὲ ἀβέβαιον, ὅ τι μὴ ποτὲ τὸ τέλος ἀφίκηται τοῦ βίου. Ὁ γὲ θάνατος ἀκέραιος τοῦ ἀγαθοῦ, ἐμοὶ δὲ ἄχρι πρὸς τὸ τέρμα εὐδαιμόνως ἀφεῖσθαι. Χάρ. ἀκούσας, ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν οὐκ ἐπιλήσεται, ἀλλὰ τὸ πορθμεῖον αὐτὸ ἀξιοῖς γενέσθαι τὸν περὶ τῶν τοιούτων λόγον. ἀλλά τινας ἐκείνους

MERC. *Otiosos animos, mihi, ô Charon, vel ingenerosum, vel contemnendum.* SOL. *Felices quidem admodum pauci: verùm ex his quos ego noui, Cleobim & Bitonem sacerdotis filios, ab bitror felicissimos extitisse.* CHAR. *Argiuæ sacerdotis hic dicit: quinimò postquam matrem vehiculo insidentem ad sacrarium vsque, ipsi iugum subeuntes, adduxissent, è vitis statim excesserunt.* CROES. *Esto, habrant illi felicitatis primas: at quis tenebit secundas?* SOL. *Tellus Athenienſis, qui præterquàm quòd benè vixit, mortem etiam pro patria obire non recusauit.* CROES *Ego verò, ô scelus, non tibi videor felix esse?* SOL. *Nondum, ô Crœse, statui, quod necdum ad vitæ metam peruenieris. rectissimus enim eius rei index ac certissimus mors ipsa existit, & vita ad finem vsque feliciter perducta.* CHA. *Optimò facis, ô Solon, quòd nostri non es oblitus, quoniam cymbam ipsam his de rebus iudicare censes. Sed quinam illi,*

quos

κεῖνος ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει, ἢ τί καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρουσι; Ερμ. πλίνθους χρυσᾶς ἀνατίθησι, μισθὸν τῶν χρησμῶν, ὑφ' ὧν καὶ ἀπολεῖται μικρὸν ὕστερον. φιλόμαντις δ' ἀνὴρ ἐκ τόπων. Χάρ. ἐκεῖνο γάρ ὅτιν ὁ χρυσὸς, τὸ λαμπρὸν, ὁ ἀρσίλεως τὸ ὕπωχρον μετ' ἐρυθήματος; νικῶ γὰρ πρῶτον ἄλλον, ἀκούων ἀεί. Ερμ. ἐκεῖνο, ὦ Χάρων, τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, καὶ πεπολέμηκεν. Χάρ. καὶ μὴν οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀγαθὸν αὐτῷ προσῆν, ἀ μὴ ἄρα τὸ μόνον, ὅτι βεβρώνται οἱ φέροντες αὐτό. Ερμ. ἀλλὰ οἶσθα, ὅσοι πόλεμοι διὰ τοῦτο, καὶ ἐπιβουλαὶ καὶ λῃστεῖαι, καὶ ἐπιορκίαι καὶ φόνοι καὶ δεσμαὶ, καὶ πολὺς μακρὸς, καὶ ἐμπορεῖαι καὶ δουλεῖαι; Χάρ. διὰ τοῦτο, ὦ Ερμῆ, τὸ μὲν πολὺ τὸ χαλκοῦ διαφέρον; οἶδα γὰρ τὸν χαλκὸν, ὀβολὸν, ὡς οἶδα, παρὰ τῶν καταπλεόντων ἑκάστου ἑκάστοτε λαμβάνων.

quos Crœsus emittit, aut quid humeris gestat? MERC. Aureos Pythio lateres dicat, oraculi eius mercedem, cuius beneficio paulò pòst peribit. Est enim vir ille plus æquo vatibus deditus, adeò vt omninò ex ipsis pendeat. CHAR. Et illud est aurum splendidum scilicet, quodque suppalidum refulget rubore? nunc enim, quia antè iam sæpè de eo audierim, ipsum primùm video. MERC. Hoc celebre illud est nomen, cuius gratiâ tantoperè pugnatur. CHA. Atqui non video quónam precio commendetur: nisi hoc fortè ad rem pertinet, quòd qui ferunt, eo grauantur. MERC. Non enim nosti quot huius gratiâ bella, quot insidiæ, quot latrocinia, quot periuria, quot cædes, quot vincula, quámque longinqua nauigatio, quot mercaturæ, quot seruitutes.

CHAR. Propter hócne, ô Mercuri, quòd parum ipsi æris præstat? Nam æs noui, vt qui à singulis vectoribus (quod & tu ipse non ignoras) obolum cum delectu accipiam.

Ερμ. ναί. ἀλλ' ὁ χαλκὸς μὲν πολύς, ὡς ὁ πάνυ σπεδάζ[ει]ων αὐτῶν. ζῦτον δὲ ὀλίγον ἐκ πολλοῦ βάθους οἱ μεταλλεύοντ[ες] ἀνορύττουσι, πολλὰ ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς καὶ οὗτος, ὥσπερ ὁ μόλιβδος, καὶ τἆλλα. Χάρ. δαπανῶ τινα πόνον τῶν ἀνθρώπων τῷ ἀβελτερείᾳ, οἳ τοσοῦτον ἵμερτα ἡγοῦσιν ὠχροῦ καὶ βαρέως κλύματος. Ερμ. ἀλλ' ὁ Σόλων γε ἐκεῖνος, ὦ Χάρων, ἱρᾷν αὐτὸ φαίνεται, ὡς ὁρᾷς. καίτοι γε ἥδ' ἡ Κροῖσος, καὶ τῆς μεγαλαυχίας ζῦτον βαρβάρου. καί μοι δοκεῖν, ἱρωθαί τι βούλ[ε]αι αὐτόν. ἐπακούσωμεν δή. Σόλ. ἆρά μοι, ὦ Κροῖσε, οἴει γάρ τι δεῖσθαι τῶν παρόντων τούτων τὸν Πύθιον; Κροῖ. νὴ Δί', ὁ γὰρ δῶρον αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀνάθημα ἁδρὸν διῶτον. Σολ. ἐκοινῶ μαπάριον οἷα τὸν θεὸν ἀφροδαίμονα, ἃ κ[ή]σεαι ἐν δοῖς ἄπασι καὶ παντοδαπὸς χρυσᾶς; Κροῖ. πῶς δῆτα

MER. *Est ita vt dicis, ô Charon: verùm æs: quia magna est eius copia, non est in precio: aurum verò, & huius quidem parum, hi qui terræ venas scrutantur, ex immenso profundo effodiunt: attamen ex terra prouenit, quemadmodum & plumbum, & reliqua metalla.* CHA. *Insignem quandam hominum stultitiam narras, qui tanto amore prosequuntur rem tum pallidam, tum etiam grauem.* MER. *At Solon ille aurum minimè mirari videtur, vt & planè vides. Nam cùm Cræsum ipsum, tum verò maximè hominis barbari iactantiam deridet, adeò vt videatur etiam mihi hac ipsa de re Græsum velle perunctari. Quamobrem auscultemus.* SOL. *Dic mihi, ô Cræse, putásne tuorum horum indigere Apollinem?* CROES *Per Iouem nullum enim ipsi est donarium Delphis suspensum tam magnificum.* SOL. *Arbitraris ergo te Deum beatum reddere, si inter alia multos tuo beneficio & aureos lateres posſideat?* CROES. *Quid mi*

γε ὅ; Σόλ. πολλὰ μοι πλοῦτος, ὦ Χροῖσε, ψυχαρπίᾳ ὧν ἐρανῷ, εἰ τὰ Λυδίας μιτασσιμιωθαι τὸ χρυσίον ἀμῆσαι αὐτὸς, ἐθέλοις ἐπιθυμήσαντι, Κροῖ. ποῦ γὰρ τοσοῦτον ἂν γένοιτο χρυσὸς, ὅσον παρ' ἡμῖν. Σόλ. ἆπτε μοι, σίδηρον δή, φύεται ἐν Λυδίᾳ; Κροῖσ. οὐ πάνυ τι. Σόλ. Οὐ βελτίονος ἄρα ἐν Λυδίᾳ ἐστὶ Κροῖσε, ὧς ἀμείνονος ὁ σίδηρος χρυσίου; Σόλ. ἐῶ ἀκριβῆ μηδὲν ἀγανακτῶμεν, μάθοις ἄν. Κροῖσ. ἐρώτα, ὦ Σόλων. Σόλ. πότερον ἀμείνους οἱ σῴζοντες τινὰς, ἢ οἱ σωζόμενοι πρὸς αὐτῆς; Κροῖσ. οἱ σῴζοντες δηλαδή. Σόλ. ἆρ' οὖν ἦν Κῦρος, ὡς λογοποιοῦσι τινες, ἐπὶ Λυδοῖς, χρυσᾶς μαχαίρας σὺν ποιήσας ὡς σφᾶς, ἢ ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε; Κροῖ. ὁ σίδηρος δηλαδή. Σόλ. καὶ εἴ τις μὴ τοῦτον παρασκευάσαιο, οἴχοιτο ἂν ὁ χρυσὸς εἰς Πέρσας ἀχμάλωτος. Κροῖ. ὠφέλει, ὦ ἄνθρωπε. Σόλ.

ni? SOL. Magnam mihi paupertatem in cœlo narras, ô Crœse, si deos, cùm fortè desiderent, aurum ex Lydia aduehere oportebit. CROES. *Vbi enim alibi auri proueniret tantũ, quantum apud nos?* SOL. *Rursus illud mihi dicito: ferrum in Lydia nascitur?* CROE. *Non temerè.* SOL. *Potioris ergo rei indigni estis* CROES. *Quinam? ferrũ præstantius auro?* SOL. *Si citra stomachum respondere velis, facilè quidem intellexeris.* CROES. *Interroga tu modò, ô Solõ.* SOL. *Viri præstantiores? an qui seruant ac defendunt, an qui seruantur & defendũtur?* CROES. *Qui seruãt profectò.* SOL. *Quid ergo? Si (quemadmodum quidam nãrrant futurum) Lydos Cyrus adortus fuerit, aureósne gladios militi tuo facies, an ferro tum erit opus?* CREOS. *Ferro sanè, ferro.* SOL. *Et si huius copiam non apparaueris, futurum vt egregrium illud aurum captiuum ad Persas abeat.* CROES. *Bona verba, ô homo.*

Ἑρμ. μὴ γνοίῃς μὲν οὖν ὅτω ταῦτα, φάνῃ δ' οὖν ἀμείνω τὸν σίδηρον ὁμολογῶν. Κροῖσ. ἀκούω καὶ ἐγὼ θεῷ κελεύεις σιδηρᾶς πλίνθους ἀναστηθύαμι, τὸν δὲ χρυσὸν ὀπίσω αὖθις ἀνακαλεῖν; Σὺ δὲ σίδηρον ἱκανός γε λύσεται. ἀλλ' ἴσως τι χαλκὸν, ἴσως τι χρυσὸν ἀναθῇς· ἄλλοις μέν ποτε ἴσως ἔσῃ καὶ Ἑρμαῖον ἢ ἀγορᾶς ἀνατεθεικὼς, φωκεῦσιν ἢ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς ἢ τινι τυράννῳ λῃσῇ. τὸ δὲ θεῷ ὀλίγον μέλει τῶν σῶν χρυσοποιῶν. Κροῖ. ἀεί σὺ μὲ ὦ πλούτου προστυλιμᾶς, ὦ φθονερέ. Ἑρμ. οὐ φέρει ὁ Λυδὸς, ὦ Χάρων, τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, ψυχῆς ἄνθρωπον οὐκ ἐκπλήσσοντα, τὸ δὲ παρεσκευάσθαι ἐλευθέρως λέγων· μεμύσεσθαι δ' οἷόν μικρὸν ὕστερον δεῖ Σόλωνος, ὅταν αὐτὸν δέῃ ἅλόντα, ἐπὶ τὴν πυρὰν ἀναβαίνειν τὴν Κύρου ἀναχθῶσα.

SOH. *Dij meliora velint, quàm vt hæc hoc modo fiat. Verùm tu hac via videris ferrum auro nobilius fateri.* CROES. *Ferreos ergo lateres Deo me consecrare iubes, aurum autem reuocare?* SOL. *Neque ferro ille indigebit, sed siue æs, siue aurum dicaris, aliys fanè futuram prædam ac possessionem suspenderis, & id quidem aut Phocensibus, aut Bœotijs, aut Delphis ipsis, aut etiam prædoni alicui tyranno. deus autem aurifices tuos planè nihil moratur.* CROES. *Semper tu quidem diuitias mihi inuides, & oppugnas.* MER. *Non fert delicatus hic Lydus, ô Charon, verborum & libertatem, & veritatem: quin ei peregrina quædam res & noua videtur, hominem obscuro loco natum, ac pauperem, ea quæ vrgeant, intrepidè dicere. Atqui haud ita mul-*

tò pòst Solonis recordabitur: nimirum quando eum à Cyro captum, in constructum rogum oportebit conscendere.

Nam

ἅπασας γὰρ τὰς Κλωθοῦς πρώην ἀναγινωσκούσας τὰ ἑκάστῳ ἐπικεκλωσμένα ἐν οἷς καὶ ταῦτ' ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἀνῃρῆσθαι ὑπὸ Κύρου, Κῦρον δὲ αὐτὸν ὑπ' ἐκείνης τῆς Μασσαγέτιδος ἀναιρεθῆναι. ὁρᾷς τὴν Σκυθικὴν ἐκείνην ἵππον ζυλλαμβάνουσαν; Χάρ. νὴ Δία. Ερμ. Τόμυρις ἐκείνη ἐστί, καὶ τὴν ὑφαλωὴ γε ἀρτιμοῦσα τοῦ Κύρου κεφαλὴν, εἰς ἀσκὸν ἐμβαλοῦσα πλήρη αἵματος ὁρᾷς ἀναπιμπλᾶσα τὸν ἴδιον υἱόν, τὸν μειράκιον; Καμβύσης ἐκεῖνός ἐστιν. οὕτω βασιλεύσας μετὰ τὸν πατέρα, καὶ μυρία σφαλεὶς ἔν τε Λιβύῃ καὶ Αἰθιοπίᾳ, τὸ τελευταῖον μανεὶς ἀφῆνεται, ἀφικτάνας εἰς Ἄπιν. Χάρ. ὦ πόποι τοῦ [illegible] ἆρά γε νεῶ τις ἄν [illegible] προσδόκησεν οὕτως ἀπερισκέπτους τῶν ἄλλων; ἢ τις ἂν ὑπέστη, ὡς μετ' ὀλίγον οὕτω μὴ ἀχμάλωτος εἶναι, οὕτω ἢ τῷ ὑφαλωὴ ἔξω ἐν ἀσκῷ αἵματος; ἐκεῖνος

Nam quæ cuique Parcarum fuso sint decreta, ipsam Clotho nuper legentem audiui, in quibus & hæc erant scripta: [u] *Cræsum quidem à Cyro captiuum duci, ipsum autem Cyrum à Massageti de illa necari. Vidén' Scythicam illam fœminam candido vehentem equo?* CHAR. *Per Iouem.* MERC. *Tomyris est, quæ sua ipsius manu Cyri caput detruncatum in vtrem cruore refertum intrudet. Sed & filium Cyri vides adolescentem?* [x] *Cambyses ille est. Is patre defuncto in imperium succedet. Ac vbi mille modis errârit & in Lydia, & in Aethiopia, tandem insania correptus, occiso à se Api, migrabit è vita.* CHAR. *O risum inexhaustum. Sed numquis vel aspicere sustineat ipsos, adeò sibi præ cæteris placentes? aut etiam cui credibile videri poterit, illum scilicet paulò pòst fore captiuum, hûc autem caput in vtre sanguine pleno habiturum?*

ικᾶν & τίς ὅτι, ὦ Ερμῆ, ὁ πλὼ πορφυρᾶν ἐφεστεῖδα ἱμπεπορπημένος, ὁ τὸ διάδημα, ᾧ τὸν λαπύλιον ὁ μάγαρ & ἀναδίδωσι, τὸν ἰχθῦ ἀνατετμῆσθαι νύσφ ἐν ἀμφιῤῥύτῃ; βασιλεύς δέ τις ὤχεται ἔνδα. Ερμ. οἶδα παρόδας, ὦ Χάρων. ἀλλὰ Πολυκράτεα ὁρᾷς τὸν Σαμίων τύραννον, ὡς νωδλαίμουα οἰόμενον εἶναι. ἀπὸ τᾶς καὶ οὗτος αὐτὸς ὑπὸ Ζῆν παρεστὼς & οἰκέτης Μαιανδρίου προδοθεὶς Ορυάτῃ τῷ Ξέρξεω σατράπᾳ, ἀνασκολοπισθήσεται, ἄθλιος & ἐκπεσὼν τᾶς εὐδαιμονίας ἐν ἀκαρεῖ τινὶ χρόνῳ. καὶ τῶν τας γὰρ ἐν Κλωθοῖ ἐπάκουσα. Χάρων, ὦ Κλωθοί, γλυκεῖος καὶ αὐτός. ὦ βιωτίση, καὶ τὰς ἀσφαλὰς ἀπότιμνε, καὶ ἀνασκολόπιζε, ὡς ἃ λῶσιν ἄνθρωποι ὄντων. ἐν τοσούτῳ δέ ἐπαρίσθαν, ὡς ἂν ἀφ' ὑψηλοτέρας ἀληνεχθέντες ἀσπαστότερον ἀποπεσόμενοι. ἐγὼ δ' ἐπιλάσομαι, ὁπόταν γνῶσιν αὐτῶν ἕκαστον γυμνὸν ἐν τῷ σκαφιδίῳ, μάτην πορφυρίδα,

At quinam is est, ô Mercuri, cui pallam purpuream fibula nectit, quem corona adornat, cuiq; coccus piscis ventre dissecto annulum exhibet? in gente mari septa regis se nomine iactat? MER. *Belle, ô Charon, quod interim occinis: cæterùm Polycratem Samiorum tyrannum vides, qui ipse se modis omnibus felicem putat: verùm & hic tandem ab assistente famulo Mæandrio Oræteæ satrapæ prodicus, in crucem suffigetur. Miser sanè, qui vel temporis momento ex vniuersa felicitate exciderit. Nam & hæc nuper ex Clotho audiui.* CHAR. *Præclarè, ô Clotho, ita & ipsos in cruce suffige, & eorum capita generosè detruncа, quò se homines tandem agnoscant, sed & tuo beneficio in sublime adeò ferantur, nimirum vt postea quantò altiori ruina, tantò grauiori dolore decidant. Porrò quod ad me attinet, quemcunque horum nudum in naufragio agnouero, eum maximè ridebo, quando neq; purpuram neq;*

κα, μήτι τιάραν ἢ κλίνην χρυσῆν κομίζοντας. Ερ. καὶ τὰ μὲν τούτων οὐδὲ ξύλα. τὸν δὲ πλοῦτον, ὦ Χάρων ὁρᾷς, τοὺς πλουσίους αὐτῶν, τοὺς πολυμοιρίτας, τοὺς δικαζομένους, τοὺς χρεωφειλέτας, τοὺς δανείζοντας, τοὺς προσαιτοῦντας; Χά. ὁρῶ ποικίλον τινὰ τύρβην, καὶ μισθὸν ταραχῆς τὸν βίον, καὶ τὰς πόλεις ὡς αὐτῶν ἐοικυίας ζωῆς ἁμιλλήσιν, ἐν οἷς ἅπας μὲν ἴδιόν τι κίνητρον ἔχει, καὶ τὸν πλησίον ἐκτρέπει. ὀλίγοι δέ τινες, ὥσπερ σφῆκες, ἄχουσι καὶ φέρουσι τὸν ἐπὶ πλείστοις. ὁ δὲ θεατὴς μικτὸν αὐτοὺς ἐκ τοιούτων ὄντων ὄχλον, τίνας ἆρα; Ερ. ἐλπίδας, ὦ Χάρων, καὶ δείματα, καὶ ἄνοιαν, καὶ ἡδονάς, καὶ φιλαργυρίαν, καὶ ὀργάς, καὶ μῖσος, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἄγνοια μὲν μάτην ξυναναμίμνηται αὐτοῖς, καὶ ξυμπολιτεύεται γε νὴ Δία, καὶ τὸ μῖσος, καὶ ἡ ὀργή, καὶ

neq; regium capitis tegmen, denique neq; solium secum adferat aureum. MER. Et horum quidem fortuna sic se habebit. Sed & vastam quandam multitudinem vides, atque ex hac alios nauiganteis, alios bella gerenteis, alios in foro litiganteis, alios terram aratro proscindenteis, alios fœneranteis, postremò alios mendicanteis? CHA. Turbam quandam video variam ac promiscuã, & vitam perturbationũ plenam. Ad hæc ciuitates conspicio apum examinibus similes, in quibus proprium quendam peculiaremque singuli habent aculeum, quo sibi vicinos pungunt. Quidam autem ex ipsis velut crabronnes, agúntque ferúntque imbecilliorem, ac viribus inferiorem. At agmen illud quod ex improuiso ipsos circumuolitat, quinã sunt? MER. Spes, ô Charon, & metus, & amentia, tum voluptas, auaritia, ira, odium, atque id genus alia. Ex his autem ignorantia infimæ turbæ est permista. Atque in eadem cum ipsis rep. degit ira, odium,

καὶ ζηλοτυπίας, καὶ ἀμαθίας, καὶ ἀοκνίας, καὶ φιλαργυρίας. ὁ φόβος δὲ, καὶ ἐλπίδων ὑπεραίρων ὀχούμενοι, ὁ μὲν ἔμπληκτος ἐκπλήττει τινὰς, καὶ ἀποπλώσασθαι ποιεῖ. αὖθις ἐλπίδες ὑπὲρ κεφαλῆς αὖ φορούμεναι, ὁπόταν ἄρα μάλιστα οἰκταί τις ἐπιλάβεσθαι ἀνατῶν, ἀναπλάμεναι οἴχονται, καταλείπουσαι αὐτοὺς ἀφλοισθοῦσαι, ὅπερ καὶ τὸν Τάνταλον κάτω πάσχοντα ὁρᾷς ὑπὸ τοῦ ὕδατος. ἦν δ' ἀτενίσῃς, καὶ τόγε καὶ Μοίρας ἄνω ἱστάσας ὑφάσματος τὸν ἄτρακτον, ἆρ' οὖν ἀρτᾶσθαι ξυμβέβηκεν ἅπαντας ἐκ λεπτῶν νημάτων. ὁρᾷς, καθάπερ ἀράχνιά τινα καταβαίνοντα ἐφ' ἑκάστου ἀπὸ τῶν ἀτράκτων; Χάρ. ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστῳ νῆμα ἐπιπεπλεγμένον τὰ πολλὰ, τὸ μὲν ἐκείνῳ, ἐκεῖνο δ' ἄλλῳ. Ερ. ἀπόπτως, ὦ πορθμεῦ. ἁμαρτάνει γὰρ ἐκείνῳ μὲν ὑπὸ τούτου φονευθῆναι, τούτῳ δὲ ὑπ' ἄλλου·

illi ab hoc, huic autem ab alio.

æmulatio: tum & imperitia, hæsitantia, auaritia. A Porrò metus & spes ipsos superuolitantes, ille quidem horrorem incutit, aliquando verò tantùm trepidare facit: hæ autem supra caput in altum vergentes, vbi quispiam apprehendere conetur, in sublime volantes aufugiunt, illis inhiantib. relictis: quod ipsum & Tantalum apud inferos ab aqua pati vides. Quòd si aciem intenderis, conspicies in alto & Parcas ipsas expenso singulis adnere tenuia quædam fila, quibus vniuersum mortalium genus submixum dependet. Vidén' quasi quosdam araneorum nexus ab ipsis fusis in singulis demissos? CHA. Equidem filum vt plurimum admodum tenue ac fragile cuiq; è sublimi innexum video, hoc quidem illi, illud verò alij. MERCVR. Rectè vides, ô portitor. B Nam ab ipso fato imminet interitus, Atque hunc hæredem fore eius,

καὶ κληρονομῆσαι γε τὸν μὲν ἐκεῖνο, ὅτι ἂν ἡ μικρότερον τὸ νῆμα, ἐκεῖνον δὲ αὖ τόν· διόρᾳ γάρ τι ἡ ἐπιπλοκὴ ἀγαθόν. ὁρᾷς δ' ὅμως ἐξ ἑνὸς κρεμαμένους ἅπαντας; καὶ οὗτος μὲν ἀναστραθεὶς ἄνω, μετέωρός ἐστι, καὶ μετὰ μικρὸν καταπεσών, ἀφροντιστήσει τὸ λίνον, ἐπειδὰν μηκέτι ἀντέχῃ πρὸς τὸ βάρος, μία γάρ ἡ ψόφου ἐργάσεται, οὗτος δὲ ὀλίγου δεῖν γῆς ἀπορεσμένος, ἢν καὶ πίσῃ, ἀψοφητὶ πεσεῖται, μόγις καὶ ζῶς πλάσμα. Χα. παγκάλοια ταῦτα, ὦ Ἑρμῆ. Ερ. καὶ μὲν δὴ ἐπεὶ ἔχοις ἂν κατὰ τὴν ἀξίαν, ὅπως εἰσὶ καταγέλαστα, ὦ Χάρων. καὶ μάλιστα ἃ ἄγαν σπουδάζουσιν, καὶ τὸ μεταξὺ τῆς ἐλπίδων οἴχεσθαι, ἀναρπάσαντος γιγνομένους ὑπὸ τῆς βιαίας θανάτου. ἄγχιστα δὲ αὐτῇ καὶ ὑπηρέτας μάλα πολλοί, ὡς ὁρᾷς· ἰπάλοι καὶ πυρετοί, καὶ φθόαι, καὶ περιπνευμονίαι, καὶ

ius, cuiuscunque filium fragilius fuerit: rursus autem illum huius. tale enim quiddam connexio illa portendit. *Vides ergo cunctos à tenui filio suspensos. Atque* hic quidem ex ipsis in altum subtractus, sublimis est: verùm paulò pòst, vbi ponderi tanto sustinendo non amplius par fuerit, filo diruptò decidens, ingentem excitabit strepitum. C *Alius autem, qui paululùm tantùm* D *à terra fuerit subductus, tametsi cadat, citrà tamen strepitum iacèbit, adeò vt ruinam vix ipsi exaudiant vicini.* CHA. *Nimis quàm ridicula sunt hæc, ô Mercuri.* MER. *Atqui ne verbis quidem vllis pro dignitate consequi possis, quàm sint ridicula maximè ardua ipsorum studia, & quòd nonnunquam interea dum multa spe aluntur, intereunt, ab optima scilicet morte arrepti: cuius* nunc & ministri, vt cernis, admodum sunt multi, puta febres tum feruidæ, tum frigidæ (Latinis veteribus quercetæ dictæ) tabes, pulmoniæ, tum

κὴξίφη καὶ λῃστήρια καὶ ἐλέ-
φαντα, καὶ δίκας καὶ τύραν-
νους. καὶ τούτων ὅλων οὐ-
δὲν ἀσύρχιλα, ἐς ἅπαν πρᾶ-
γμα. ὅταν κατορθῶσι, πο-
λὺ τὸ ὀλίγον· ἢν ὦσι, ἢν ὦμοι
μοι. ἐὰν δὲ ἀθῦσι ἐξ ἀρχῆς ἐνε-
νόησαν ὅτι ὀλίγον τί ἐσιν αὐτοῖς,
καὶ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ἐπι-
δημήσαντες τῷ βίῳ, ἀπίασιν,
ὥσπερ ἐξ ὀνείρατος, πάντα
ἀπὸ γῆς ἀφῳγότες, ἔξω τι ἂν
σωφρονέσερον, καὶ ἧσον ἐν-
θῶδε ἀρθανάτους. νῦν δὲ
ἐς ἐλπίσαντες χρῆσθαι τοῖς
παροῦσιν, ἐπειδὴν ἴωσιν ὁ
θανάτου καιρός, καὶ ἀπέχῃ,
σπεύσας τὸν σωτῆρα ἢ τὴν
φθόην, ἀγανακτοῦσι πρὸς πᾶν
ἀγωγὸν, οὔποτε προσδοκή-
σαντες ἀποσπασθήσεσθαι αὐ-
τῶν. ἢ τί γὰρ οὐκ ἂν ποιήσ-
ειεν ἀνήρ, ὁ πᾶν οἰκίαν σπε-
ύδων οἰκοδομούμενον, καὶ τὸς ἐρ-
γάτας ἐπισπέρχων, ἃ μάθοι,
ὅτι ἀμφὶ ἕξει τινὰ αὐτῷ, ὁ

tum gladij, latrocinia, aconi-
ta, iudices quoque, ac tyranni. Et horum nihil omnino mentem eorum subit, tantisper sanè, dum conatus eorū feliciter processerint. At sin quando sua se spe falsos senserint, Ε τῦ illud ohe frequēs in ore, pariter & eheu eheu, & hei mihi, hei mihi. Quòd si iam inde ab initio secū perpenderēt, mortales se esse, ac posteaquam paululum hoc temporis in vita fuerint peregrinati, hinc relictis rebus terrenis omnibus velut è somno migraturos, profectiò & prudentiùs circumspectiúsque vitam ducerent, & cùm emoriendum esset, minùs angerentur. Nunc autem quia præsenti rerum statu vsuros se perpetuò sperant, cùm minister aut vocārit, aut abducere fuerit conatus irretitos vel febre, vel tabe: stomachantur, & ducēti remittuntur, propterea sanè quòd abstrahendos se à bonis præsentibus ne expectārint quidē. Sedenim quid non faceret ille, qui domum magno studio ædificando, operarios vrget, si prospexerit eam quidem finem habituram: ipsum autem se, cùm iam-

ἤδη ἄρτι ἐπιβὰς τῆ ὄροφον ἀνεπίοι, ὡς κληρονόμῳ καταλιπὼν ἀπολαῦσαι τῶν κτημάτων, αὐτὸς μηδὲ ἅπαξ ἅψασθαι ἄβλιος ὢν αὐτῶν; ἐκεῖνον μὲν γὰρ ὁ χαίρων, ὅτι ἄῤῥεν υἱὸν ἐκτήσατο αὐτῷ ὁ γαμετὴ, καὶ φίλους εὐθὺς τοὺς ἑαυτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα τὸ πατρὸς τιθέμενον, ἃ ἐπίσταται, ὡς ἐπέτους γενόμενον· ὁ δὲ πᾶς τεθνήξεται, ἆρα ἄρ᾽ σοι δοκεῖ χαίρων ἐπ᾽ αὐτῷ γενόμενος; ἀπὸ τὸ ἄτοπον, ὅτι τὴ μὲν τυχοῦσα ἐπὶ τῷ παιδὶ ἐκείνῳ ὁρᾷ, τὸν τῆ ἀθλητῆ πατέρα, τὸ Ὀλύμπια νενικηκότος· τὸν γάτονα δὲ τὸν ἐκπεμίσοντα τὸ παιδίον ἔχ ὁρᾷ, οὐδὲ οἶδεν ἀφ᾽ οἵας αὐτῷ κρόκης ἐκρέματο. τοὺς μὲν γὰρ περὶ τῶν ὅρων διαφερομένους ὁρᾷς, ὅσοι εἰσὶ, καὶ τὸς ξαναγέροντας τὰ χρήματα, ἅτα πρὶν ἀπολαῦσαι αὐτῶν ἀναμένοντας ὑφ᾽ ὧν ἔπορ, ἐπόντων ἀγγέλων τι καὶ ὑπαντᾶν. Χά. ὁρῶ πάντα ταῦτα, καὶ πρὸς ἐμαυτὴ ἐγὼ ἐννοῶ, τί τὸ ἡδὺ αὖ τοῖς παρὰ τὸν βίον, ἢ τί

iamdudum fastigium imposuerit, decessurum, domo ita recicta haeredi, vt is fruatur, ipse autem miser ne semel quidem in ea cœnet? Iam qui stirpe virili auctus, conuiuio excipit amicos, patriæ nomen, nempe suum, puero imponit: si præsciret puerum septem annos natum emoriturũ, numquid ob prolem sibi videretur gaudio ferri tam immodico? Verùm in causa est, quòd in eũ quidem intuetur, cui in filio res prosperè cadunt, cui patrem esse contingit vel athletæ, vel eius qui vicerit olympia. Vicinum autem, qui natum ere mandum effert, non inspicit, neque nouit quo funiculo quámque tenui sibi sit suspensus. Quin & eorum qui de finibus digladiantur, quanta sit turba vides: & quàm multi coaceruent pecunias, qui tamen antequam ipsis frui liceat, ab imminentibus quos dixi tum nuncijs tum ministris auocantur. CHA. Video isthæc omnia & mecum ipse cogito quidnam sit eis in vita iucundum:

aut

ἢ τί ἐκεῖνοι εἰσιν, οὓς σκοπούμενοι ἀγαπᾷ δῆσιμ. Ερ. Ἦν γὰρ τὰς βασιλέας ἴδῃ τις αὐτῶν, οἵους μὲν ὑπολαμβάνουσιν εἶναι δοκοῦσιν, ἔξωθεν δὲ ἀεὶ βάσιν, ἢ ὡς φῄς, ἀμφιβόλου τύχης, σκέψαιτο τῶν ἄλλων τὰ ἀνιαρὰ ἐνδεικνύμενα πόνους αὐτοῖς, φόβους καὶ ταραχὰς, καὶ μίση καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ ὀργὰς καὶ δυσκολίας· τούτοις γὰρ ἅπασιν ἔξωσιν ἐν ὧν ἥδιον θνητὸς νόσας, ἢ πάθη, ἢ ἴσως μίας ἁπάσης ἀρχούσας αὐτῶν. ὅπου γὰρ τοσοῦτον πονηρὰ, λογίζεσθαι καιρὸς οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἂν εἴη. Χά. ἐθέλω γοῦν σοι, ὦ Ἑρμῆ, ἅπερ ᾧ τινι ἐοικέναι μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτῶν. ἤδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἐθεάσω, ἐπὶ κρουνῷ τινι καταρράπτουτι ἀνισαμένας, τὰς φυσαλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ξέσεις γέρις ὁ ἀφρὸς; ἐκείνων δεῖνιω σὰ μὲν ἴσως μικρὰ εἶσι, καὶ οὐ τινα ἐκαραξάσαι, ἀπόσβυσαι· ἀλλ'

aut quid tandem sit illud quò spoliati tantopere stomachentur. MERC. *Quinetiam si ipsorum reges, quos vel omnium felicissimos esse apparet, introspiciat quispiam diligenter: nimirum præterquam quòd instabili & ancipiti fortunæ ludo iactantur, inuenerit eis inhærere tristia longè plura iucundis: tot timoribus, tot turbis, tot odijs, tot insidijs, tot iris, tot adulationibus miseri illi inuoluuntur. Prætermitto & luctus, & morbos, tum & affectus, qui ex æquo tum vulgo & his dominantur vsqueadeò, vt non minoris fuerit & temporis & negocij, horum hîc recensere, mala, quàm & priuatorum.* CHA. *Tibi ergo, ô Mercuri, dicere nolo, cuinam mortales* F *assimiles mihi videantur, atque horum vita omnis.*

G *Vidistin' aliquando bullas illas in aqua, torrente aliquo cum strepitu scaturiente existentes? Tumores illos inflatos dico quibus cogitur spuma.* H *Earum sanè quædam sunt paruæ & exiles, quæ iam statim dissolutæ euanescant.*

Alia

ἄλλ' ἐπὶ πλέον διαρκοῦσι, καὶ προσχωρουσῶν αὐτὰς τῶν ἄλλων αὗται ὑπερφυσώμεναι, ἰσμέγιστον ὄγκον ἄρονται, εἶτα μέντοι καὶ ἐκεῖναι πάντως ἐξερράγησάν ποτε. οὐ γὰρ οἷόν τι ἄλλως γενέσθαι. τοῦτό ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος. ἅπαντες ὑπὸ πνεύματος ὑπερφυσηθέντες, οἱ μὲν μείζους, οἱ δ' ἐλάττους. καὶ οἱ μὲν ὀλιγοχρόνιον ἔχουσι καὶ ἀκύμορον τὸ φύσημα, οἱ δὲ ἅμα τῷ ξυσθῆναι ἐπαύσαντο. πᾶσι δ' ὅμως ἀπόρρηγμα ἀναγκαῖον. Ερ. οὐκοῦν χεῖρον σὺ τοῦ Ομήρου ἔπασας, ὦ Χάρων, ὃς φύλοις τὸ γένος αὐτῶν, ὁμοίοις. Χά. καὶ τοιοῦτοί ἐστιν, ὦ Ερμῆ, ὑφῆς οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς εὐλογιμοῦνται πρὸς ἀνθρώπους ἀρετῇ καὶ πλούτῳ καὶ τιμῇ καὶ κλήσεσιν ἀμυθήτοις, ἅπερ ἅπαντα καταλιπόντας αὐτοὺς ἀνιόντας, ἵνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἅπερ παρ' ἡμᾶς. βούλει οὖν, ἐπεὶπερ ἐφ' ὑψηλοῦ ἐσμὲν, ἀνα-

Aliæ verò diutiùs durant, at quæ aliis ad se coactis vehementer inflantur, ac in maximum surgũt tumorem. tandem & hæ dissoluuntur omninò, pereunt; neque enim secus fieri poterit. Hæc tibi hominum vita. Singuli flatu tumescunt, ita vt alij sint maiores, alij autem minores. postremò alij quidem momentaneam, mox; deficientem sentiant inflationẽ: alij verò priùs deficiant, quàm omninò constituantur. At omnes destrui & euanescere necesse est. MER. *Nihil tu quidem infelicius hominum naturam similitudine expressisti, quàm vel ipse Homerus, qui vniuersum mortalium genus arborum foliis comparat.* CHA. *At cùm tam fragilis sit eorum conditio, vides tamen vt inuicem auidè contendant pro imperijs, pro honoribus, possessionibusque certando: cùm tamen ipsos, vniuersis his postisse relictis, vnico tantùm obolo onustos ad nos venire oporteat. Vis igitur, quoniam in edito consistimus loco,*

quàm

ἀναβοήσας παμμίγιθεω παρακέλευσιν αὐτοῖς, ἀπίχνω μὴ τῶν ματαίων πόνων, ἕως ἂν ἀεὶ τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας, λίγων· ὦ μάταιοι, τί ἰσπουδακατε περὶ ταῦτα; παύσασθε μάμνοντες· ἐφ' ἡμῖς ἀεὶ βιώσεσθε, ἔθ' ἡμῶν ἕνεκα σπουδαῖον ἔσται, ἐδ' ἄν ἀπάγοι τις αὐτῶν τι ξὺν αὐτῷ ἀποθανών. ἀλλ' ἀναγκη τὸν μὲν γυμνὸν οἴχεσθαι, τὰ δ' οἰκίαν καὶ τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ χρυσίον ἀεὶ ἄλλων ἔσεσθαι, καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότας. ἃ ταῦτα καὶ τοιαῦτα ἐξ ὑπνου ἐμβοήσαμι αὐτοῖς, ἢν ἄρ οἵδέ μίγα ὀφελήσαι, τὸν βίον γε σωφρονεστέρως ἂν γενέσθαι παραπολύ; Ερ. ὦ μακάριε, ἢν οἶσθα ὅπως αὐτὸς ἀ ἄγνοια, καὶ ἀ ἀπάτη σκεπάσασιν, ὡς μόλ' ἂν πυκάνω ἔτι σκοτοβλῶπα αὐτοῖς τὰ ὄντα, τοσοῦτο κυφῶ ἔδυσαν αὐτὰ, οἷόν περ Ο-

quàm possim magna voce acclamando eos adhorter? primùm quidem, vt à conatibus & stultis & vanis abstineant: deinde vt mortem semper præ oculis habentes, hunc vitæ cursum transigant, in hanc sententiam verba proclamans: KO stulti, quid tanto studio in his rebus molimini? Desistite à laboribus, neq; enim perpetuò viuetis. Nihil ex his quæ hic præclara habentur, perpetuum est: nec aliquid istorum, quum moriendum est, secum auferre quispiam poterit. Quin necesse est hominem quidem (quisquis is tandem fuerit) nudum abire, domum autem atque agrum & aurum in aliorum transire manus, semperque dominum mutare. Hæc atque eiusmodi alia si vnde exaudiri possint, ipsis inclamarē, annō putas vitæ eorum magnæ fore vtilitati, ita vt etiam prudentiores longè inde fieri queant? MER. O beate, nescis quàm fortiter eos Tum ignorantia tum error occupauerit, adeò vt eorū aures ne terebro quidē ampliùs aperire queas. Tanta obturārūt cera, haud

aliter

ἄυσασιν τὰς ἑταίρας ἕθρασι, καὶ ἢ Σαρλιώνων ἀπροάσιως. πόθεν γὰρ ἄν τινες ἐκεῖνοι ἀκηκοέναι ἐν ἀκόσαι, ἢν μὴ σὺ κηρατίνης διαῤῥαγῆς; ὅπερ γὰρ παρ' ὑμῖν ἐν λήθη ἀκούεται, τοῦτο ἐνταῦθα ἡ ἄγνοια ἐργάζεται. πολλοὶ δὲ ἐσὶν αὐτῶν ὀλίγοι, ἐ παραδεδεγμένοι ἢ κηρὸν εἰς τὰ ὦτα, πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀφικνίνεσθαι, ὀξὺν ἔχοντες τὸν τῶν πραγμάτων κατιγνωκότες οἷά ἐσιν. Χά. ἀκοῦσι γὰρ ἐκείνοις ἐμβοᾶσαι μέν; Ερ. πιθανὸν τοῦτο λέγειν πρὸς αὐτούς, ἃ ἴσασιν. ὁρᾷς ὅπως ἀποσάντες τῶν πολλῶν, κατιγελῶσι τῶν γιγνομένων. καὶ ὀλαμῆ ὀλαμῶς ἀριστοκλεῖς αὐτοῖς, ἅμα ἀλλοί ἐσι, φασμὸν ἤδη βαλόντες παρ' ὑμᾶς ἀφ' ἑαυτῶν; καὶ γὰρ καὶ μισεῖσθαι, ὑπείχουσιν αὐτοῖς τοῖς μαθήσις. Χά. ἴσχυε, ὦ γενναῖε Ἑρμῆ. πολλοὶ πάνυ ὀλίγοι ἐσίν, ὦ Ἑρμῆ. Ερ. ἱκανοὶ καὶ οὗτοι. ἅμα δὲ κατίωμεν ἤδη. Χα. ἴσθι τοι πόθεν ἀδίνω, ὦ Ἑρμῆ,

aliter ac sociorum aures & Vlyssis, veritus ne Sirenum tantus exaudirent. At quinam audire poterint, etiam si vocem in tantum intendas, vt rumperis? Nempe quod apud vos obliuionis fons potest, idem hic præstat ignorantia. Quanquam sunt in eis & pauci quidam, qui quoniam ceram in aures non accipiunt, ad veritatem ipsam declinant, atque in ipsis rebus cernentes acutum, quales sint agnoscant. CHA. Vel illis ergo solis acclamarē. MER. Superuacaneum fuerit, ea quæ sciunt, ad eos dicere. Vides quomodo à vulgi turba semoti, rideant quæ alij factitârint? Tum neutiquam conuenit ipsis cum vulgo, adeò vt iam nunc appareat, ipsos fugam è vita ad nos adornare. Verùm omnibus odiosi sunt, eò quòd istorum imperitiam redarguant.

CHA. Belle, ô generosi vos: tametsi, ô Mercuri, admodum sunt pauci. MER. Vel hos esse fuerit satis. Sed nunc descendamus. CHA. Vnum adhuc discere desi-

καί μοι δείξας αὐτὸ, ἐντειλῇ ἔσῃ τῶν πεπιστευκότων πεποιημένος, τὰς ἀρθίκας τῶν σωμάτων ἔνα κατορύξασι, θάψασθαι. Ερ. ἄγε, ὦ Χάρων, καὶ τύμβους καὶ τάφους καλοῦσι τὰ τοιαῦτα. ΜΕΝ. τὰ πᾶ τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὁρᾷς, καὶ τὰς σήλας καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκρο δοχεῖα καὶ σωματοφυλάκια ἐστι. Χά. τί δ' ἐκεῖνοι σφᾶσι τὰς πίθους, καὶ χέουσι μύρα; οἱ δὲ καὶ πυρὰν νήσαντες πᾶ τ χωμάτων, καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες, καὶ οἷ τοιοῦτ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς γ' ἐγὼ ἀκούσας, ἐγχέουσιν; Ερ. ὃν οἶδα, ὦ πορθμεῦ. τί ταῦτα πᾶς τὸς ἐν Ἅιδ; ΜΕΝ. οὐκ οἶδα ἔγωγε τὰς ψυχὰς ἀναπεμπομένας κάτωθεν, ἀλλ' ἐμοί, μὲν, ὡς οἶόν τε, πειθομένας τῷ κεῖσθαι καὶ τὸν κάπνον, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον. Χά. ἐκείνας ἔτι πίνειν οἴει, ὧν τὰ κρανία ξηρότατα;

rium est, quod ubi docueris, perfectam sanè doctrinam dederis. nam contueri gestio, in quæ cadavera reponant dum in terram defodiunt. MER. Sepulchra, conditoria & monumenta hæc vocant. Cæterùm tumulos illos ante urbes vides, tum columnas, & pyramidas. Omnia illa mortuorum sunt receptacula, cadaverumq; tentoria. CHA. Quid ergo Naxa illi coronant, unguentoq; mungunt? aliq; prætumulis constructo rogo, ac fovea effossa, sumptuosas illas exurunt cœnas, & O vinum mulsumq; (quantum coniecturis assequi possum) in ipsas foveas infundunt? MER. Equidem ignoro, ô portitor, quid hæc ad eos qui apud inferos ogunt, pertineant: verùm illis persuasum est, umbras ab inferis reduces cœnare quidem, utcunque liceat, circum nidorem volitando, bibere autem è foveis mulsum. CHA. Illos adhuc bibere vel sitire, quorum calvariæ sunt aridissimæ?

Atqui

καὶ ζοι γελοῖος ἀμί σοι λέγων ταῦτα, ὁσημέρας καλάγοντι αὐτούς. οἰῶ οὖν, ἀ λλώαν' ἄμ ἴτι ἀνηλθᾶμ, ἅπαξ ἀπο. χθόνιοι γιγόμενοι, ἐπή τοι κὴ παγχάλοια ἄμ, ὦ Ερμῆ, ἔπα. σχομ, οὐκ ὀλίγα πράγματ' ἴ. χων, ἃ ἴδ' ἂ μὴ κατάγαμ μό. νομ αὐτούς, ἀπὰ κὴ αὖθις ἀ νάγαμ πιομένους. ὦ μάταιοι τῆς ἀνοίας, οὐκ ἀδότις ἐκί. κοις ὅροις διακέκριται τὰ νε. κρῶν κὴ τὰ ζώντων πράγ. ματα. κὴ οἷα τὰ παρ' ἡμῖν γί. γει. κὴ ὅτι Κάτθαν' ὁμῶς ὅ,τ' ἄτυμβος ἀνήρ. ὅς' ἔπαχθ τύμβου.

Ενδ' ἴη τιμῆ ἱρός, κρείσ. σων τ' Αγαμέμνων.

Θηρσίτη δ' ἰδς Θέτιδος πᾶς ἄνόμοιο.

πάντ̃ς δ' ἀσίν ὁμῶς νε. κύων ἀμενηνὰ κάρηνα,

• Γυμνοί τ ξηροί τι, καὶ ἀσφοδελὸν λειμῶνα. •Ερ. Ηράκλας,

Atqui ridiculum est me tibi haec dicere, qui quòd quotidie ipsos deducas, probè nosti an ubi semel terram subiecerint, denuò velut postliminij iure ad superos remeare queant. Quin & ipse maximè ridicula patereris, tot negocijs occupatus, si eos trayiciendo non deducere foluùm, sed reducere oporteret, si quando velint bibere. O stulti, quæ est haec amentia? Non scitis, quàm latè distantibus finibus viuentium & mortuorum res sunt sciunctæ? quòque pacto se res habeant apud nos, vbi

P *Mortuus est æquè, tumuli qui nescit honorem,*

Et qui sortitur spectandi funera saxi:

Atque honor vnus adest & regi Agamemnoni, & Iro:

Thersitæ & similis Thetidos formosus Achilles.

Vmbræ nam pariter siccæ, nudæq; pererrant

Asphodeli campos, confracto vertice cunctæ.

MERCR.

Ηράκλες, ὡς πολλὰ τὸν Ομηρον ἐψεύσω. ἀλλ' ἐπείπερ ἀνέμνησάς με, θέλω σοι δεῖξαι τὸν τοῦ Αχιλλέως τάφον. ὁρᾷς τὸν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ; Σίγειον ἐπὶ ἐκεῖνο τὸ Τρωϊκὸν, ἀντικρὺ δὲ ὁ Αἴας τέθαπται ἐν ᾧ Ροιτείῳ. Χά. μεγάλοι, ὦ Ερμῆ, οἱ τάφοι, τὰς πόλεις τὰς ἐπισήμους ἤδη δεῖξόν μοι, ἃς κάτω ἀκούομεν, τὴν Νίνον τὴν Σαρδαναπάλου, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας καὶ Κλεωνὰς, καὶ τὴν Ιλιον αὐτήν. πολλοὺς γὰρ μέμνημαι διαπορεῖσθαι ἐκεῖθεν, ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν, μὰ Δί' οὐκέτι ἐσαλκεύσαμεν, μὰ Δί' ἀφυξαμένου τὸ σκαφίδιον. Ερ. ἡ Νῖνος μὲν, ὦ πορθμεῦ, ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς, ὅπου ἄρα ἔπεσε ποτὲ ἴσως· ἡ Βαβυλὼν δέ σοι ἐκείνη ἐστὶν, ἣν πυργοῦσι μὲν ἑκατὸν πύργοι, ἣν περίβολον μίαν μετὰ πολλῆς τῆς αὐτῆς [τ]ηθεμένην ὥσπερ ἡ Νῖνος. Μυκήνας δὲ καὶ Κλεωνὰς ἀσχημόνως ἀφεῖμαι δεῖξαί σοι. Papæ! quàm multa ex Homero hauris. Sed quia me submonuisti, Achillis sepulchrum tibi volo indicare. Vides illud quod prope mare situm est? illic Troianum est Sigeum. Eregione autem conditus est Aiax in Rhœteo. CHA. Non magnifica neque insignia sunt monumenta. Verùm celebriores vrbes mihi commonstra, de quibus infernè tam magnifica audimus, Q. Ninum scilicet Sardanapali vrbem, Babylonem, Mycenas quoque, tum & Cleonas simul & Ilium ipsum. nam illinc oriundus, multos memini traijcere, adeò vt totis iam decem annis neque nauem subduxerimus, neque ea interim refrixerit. MER. Ninus quidem, ô portitor, iam est euersa, ita vt ne vestigium eius sit reliquum, neq; vbi sita fuerit olim, facilè dixeris. Babylon autem tibi illa est tot turribus bene munita, quæq; magno illo ambitu est septa, haud ita multò pòst & ipsa desideranda, quemadmodum nunc Ninus. At Mycenas & Cleonas me sanè commonstrare

Ἀξιῶ σοι, μὴ μάλιστα τὸ Ἴλιον. ἀφανίσῃς γε, ἢν οἶδ', ὅτι τὸν Ὅμηρον καταβὰς, ἐπὶ τῇ μεγαληγορίᾳ τοῦ ἐπῶν. πολλὰ ἀλλὰ μάλα μὲν κομψὰ ὑφαίνοντες, νῦν δὲ τεθνήκασι καὶ αὐτοὶ ἀφθόνητοι γε, ὦ πορθμεῦ, μὴ φθόνει, ὥσπερ ἄνθρωποι, καὶ τὸ παράδοξότερον, καὶ ποταμοὶ ὅλοι. Ἰνάχῳ οὖν δῆτα τάφος ἐν Ἄργει τις καταλείπεται. Χά. παπαὶ τοῦ πάνυ, Ὁμηρε, καὶ τοῦ ὀνόματος, Ἴλιον ἰλιὼ καὶ ὠρυάξαμεν, καὶ τὸ Πήμνια Κλιναί. ἀπὸ μεταξὺ λόγου, τίνες εἰσὶν οἱ πολεμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὑπὲρ τίνων ἀπόλους φονεύσουσι; Ερ. Ἀργείους ὁρᾷς, ὦ Χάρων, καὶ Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν μισθοῦτα ἐκεῖνον στρατηγὸν Θρυάδλιν, τὸν ἐπιγράφοντα τὸ τρόπαιον ὡς αὐτοῦ ὀνόματι. Χά. ὑπὲρ τίνων ἂν οὖν ζῶν, ὦ Ἑρμῆ, ὁ πόλεμος; Ερ. ὑπὲρ τῆς Μυδίας αὐτῆς, ἐν ᾗ μάχονται. Χάρ. ὦ τῆς ἀνοίας, οἵας

stirare putat: omnium verò maximè Ilium: alioquin, ubi descenderis, sat scio, præfocaris Homerum, propterea quòd tam magnificis versibus has nugas decantare non erubuerit. Veruntamen & quondam extiterunt felices, nunc autem mortuæ sunt & ipsæ. R *Vrbes enim, ô portitor, perinde ac homines eo moriuntur: & quod longè mirabilius, solidi etiã fluuij, & ita vt Inachi ipsius in Argo ne monumentum quidem reliquum appareat.* CHA. *Vah, quæ laudes, Homere, quanquè superba nomina. Ingens Ilium, ac mœnibus amplum. Tum strucliæ belle Cleonæ. Sed interim dum fabulamur, quinam illic dimicant, & qua pro re se mutuò cædunt?* MER. *Argiuos vides, & Lacedæmonios, ô Charon, atque semimortuum Imperatorẽ Othryadem, suo ipsius nomine tropheum inscribentem.* CHA. *At pro quo eis est pugna?* MER. *Pro eo ipso agro in quo pugnant.* CHA. *O' hominum amentiam,*

φῆσι οὐκ ἴσασιν, ὅτι κἂν ὀ. λίγῳ τῷ Πελοπόννησον ἕκα. στος αὐτῶν κλήσωνται, μόγις ἂν ποδιαῖαν λάβοιεν τόπον παρὰ τοῦ Αἰακοῦ. καὶ δὴ καὶ τοῦτο ἄλλοτε ἄλλοι γεωργήσουσι, πολλάκις ἐκ βάθρων τὸ πρόπαν ἀνασπάσαντες ὦ ἀρόντω. Ερ. οὕτω μὲν ταῦτα ἔσται. ἡμεῖς δὲ καταβάντες ἤδη, καὶ καλὰ χώραν διελόμενοι αὖθις τὰ ὄρη, ἀπαλλαττώμεθα, ἐγὼ μὲν καθὰ ἐκάλει, σὺ δὲ ἐπὶ τὸ πορθμεῖον. ἕξω δὲ σοι μικρὸν ὀλίγον καὶ αὐτὸς ὑπηρετῶν. Χά. εὖγε ἐποίησας, ὦ Ερμῆ, ὑπηρέτης ἀεὶ ἀναγκαῖος. ὠνάμην δέ τι δῆτα σὺ τῆς ἀφθονίας, οἷά ἐστι τὰ τῶν κακοδαιμόνων ἀνθρώπων πράγματα, βασιλῆς, πλοῦτοι χρυσοῦ, ἑκατόμβαι, μάχαι· Χάρων δὲ οὐδὲν λόγον.

qui haud sciunt se, etiamsi nunc quisque eorum totam Peloponnesum possideat, vnius tamen vix pedis locum ab Aeaco accepturos. Campum autem aliàs alij colent, sæpe etiam hoc trophæo peraratum reuulso. MERC. Hæc quidem hoc modo se habebunt. At nos iam hinc descendamus, ac montibus his in suas sedes repositis regrediamur, ego quidem quò sum ire iussus, tu verò ad nauem. Equidem pòst paulùm veniam & ipse, tibi vmbrarum gregem mecum adducens. CHAR. Probè feceris, ô Mercuri, atque in eorum altum adscribêris, à quibus beneficio me affectũ perpetuò agnoscam: quandoquidem tua ope in hac peregrinatione plurimùm sum adiutus. VO qualia infelicium hominum studia! Reges, lateres aurei, magnifica sacrificia, prælia: Charontis autem nulla habetur ratio.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Hic & in Cataplo siue tyranno mira gratia humanæ conditionis miseriæ depinguntur.

a QVID rides] *Propositio. b* Nam peregrinus cùm sim.] *Exhortatio à facili & conditione personæ. c* Remum agitare.] *Quo remo datus hæret custos, vt Virg. loquitur. d* Quin tu interim.] *A merito & recompensatione. e* Principiò ergo.] *Exordium aliud à rei ignitudine ac difficultate. f* Breuiter editiore loco.] *Consilium de capiendo loco vnde prospectus pateat. g* Egregius Homerus.] *Locus ad quem alludit, est Il.* λ. ὀδυσσεὺς ἀπ' ἀλὸς πτε, &c. *h* Non enim ita comparatum est.] *Accedit ad rem & contemplationem omnium quæ in terris vel geruntur vel appetuntur. i* Terram video amplam.] *Breuis hypotyposis terræ. k* Cùm quidam ab amicorum.] *Tacita reprehensio per collationem. l* Cæcus Lynceus ille.] *Charon à Mercurio duobus Homericis versibus acutissimos oculos nactus. Vide ea quæ de Lynceo annotauimus in Hermotimo, & in Icaromenippo. Charontem Virg. 6. Aen. describit. Suidas abundè meminit. m* Homericis versibus.] *Digressio de Homeri versibus. n* Carminum vi] *Ex Odyss. e* est locus. *o* Milo Crotoniata.] *Nihil aliud Milonis Crotoniatæ vires tam famosas fecit, quàm exercitatio assidua, qui taurum in Olympico certamine, vis humeris sine fatigatione in humeris gestaue per stadij spatium minimè potuisset, nisi lactantem vitulum quotidie portasset. Ex eo enim factum est, vt quantum creseret vitulus, tantum & Milonis augerentur vires, vnde nihil mirum, si idoneæ tanto oneri fuerunt. p* Cyrus.] *Primus fuit qui apud Persas regnauit, transtulitq; imperium, capto auo Astyage à Medis ad Persas. de quo multa apud Herodotum & Iustinum habes: quamuis Xenophon alio modo hæc referat. Is non solùm potentia & imperio fuit clarus, sed etiam prudentia, consilio, religione, pietate. q* Crœsus.] *Lydorum rex fuit opulentissimus: hinc pro ditissimo sæpe ponitur.*

Cuius hiſtoria luculenter exponitur ab Herodoto libro primo, & à Pindaro in Olympijs. r Felices quidem.] *Locus communis de felicitate, & contra diuitias.* s Laterum.] *Aliud locus, de donarijs conſecratis.* t Aurum ex Lydia.] *Multum auri in Lydia prouenire, receptum eſt. Hinc prouerbialiter dicitur, Lydia harena, vnde aurum conficitur. Habetur quoque terrarum fertiliſſima, quemadmodum ex Chryſanthe oratione apud Xenophontem facilè colligitur:* ἀλλὰ γὰρ ἐπεὶ, &c. *Enimuerò, inquit, poſtquam non de Syria ſolum certabimus, vbi triticum eſt multum, & pecudes, palmaq; fruciferæ: verùm de Lydia quoque, vbi multum vinum, multa fici, multum oleum, mareq; alluit, per quod plura aduehuntur,* &c. u Crœſum.] *Profligauit Cyrus Crœſi Lydi copias, illumque captum habuit, de quo Herodotus in Clio & Euterpe.* x Cambyſes ille eſt.] *Cambyſes Cyri filius, Perſarum & Medorum rex, qui quantum à patre diuerſus fuerit, ex hiſtoricis facilè apparet. Namſororem contra ius & leges Perſarum in vxorem duxit, eamque paulò pòſt peremit. Fratrem etiam Smerdem curauit interfici. Patris regnis Aegyptum adiecit. Sed offenſus illorum ſuperſtitionibus, Apidis, cæterorumque deorum ædes diruí iuſſit. Ad Ammonis quoque templum expugnandum exercitum miſit, qui in Libya deſerta arenis obrutus, vniuerſus interijt. Ipſe quoque cum ſuo ſe gladio imprudens læſiſſet, deorum (vt creditur) vltione, teuiſſimo ex vulnere mortem oppetijt: quæ de re vide Herodotum lib.* 2. y Polycratem.] *Fortuna.* z Sed & vaſtam.] *Communis deſcriptio ſtudiorum & cupiditatum humanarum, & primò primatorum: deinde publicarum perſonarum.* A Porrò ſpes & metus.] *Spes & metus vt nos afficiunt, vide in Pſeudomante, & quæ ibi annotauimus.* B Nam ab ipſo fato.]

Stat ſua cuiq; dies, breue & irreparabile tempus
Omnibus eſt vitæ —. C Alius autem.]
— tolluntur in altum
Vt lapſu grauiore ruant —.

D A terra ſubductus.] *Tolluntur in altum, vt lapſu grauiore ruant.* E Tum illud ohe.] *Hic neutri generis Articulus præponitur τὸ ληφθὲν τεχνικῶς, i. materialiter ſumptis ſicut & infinitiuis. vt etiam in Rhetorum magiſtro, & de Mercade*

exede conductis. F Mortales assimiles.] *Vitas hominũ bullis similes facit : quarum aliæ simulatque natæ sunt, protinùs euanescunt: aliæ paulò diutiùs durant : omnes brevissimis quibusdam interuallis, aliæ succedunt aliis. Neque quicquam profectò potuit excogitari quod melius repræsentaret, quàm nihil sit hæc vita nostra, quã nihil fragilius, nihil fugacius, nihil inanius. Vnde homines Homero μενεάηνοι sunt, ciò perituri, ficut Iliad. σ. ijdem cum foliis conferuntur, quorum alia ventus humi profternit, alia virescunt tempore verno. Et hoc sibi vult prouerbium ab Erasmo nostro copiosissimè explanatum, huic loco plurimùm inseruiens, Homo bulla. Est enim bulla tumor ille inanis, qui visitur in aquis, momento temporis enascens simul, & euanescens.* G Vidistine bullas.] *Amplificatio per collationem, Homo bulla.* H Earum sané.] *Amplificatio per collationem.* I Arborum foliis.] *Homines arborum foliis similes.* K O stulti quitantò studio.] *Commonitio Charontis.* L Tum ignorantia.] *Ignorantiæ & errores, quibus hominum animi excæcantur.* M Vnum adhuc discere.] *Confutatio opinionis de defunctorum honoribus* N Saxa illi coronant.] *Moris fuit apud antiquos, vt non tantùm cadauera vngerent, quò aut diutiùs seruarent ea, aut ne à vermibus depascerentur, sed etiam cippum, cui corollas & serta imponerent;*

Serta nouercali dederat fragrantia cippo.

Hinc τῦ ἀλλόυ δέτε προuerbio dictum ab antiquis, quoties morbum capitalem innuebant, & vitæ periculum imminere. Plutarch. in Aristide. Idem Lucianus in Commentario περὶ τῦ θανάτου. & Virgil. 6. Aeneid. de Miseno:

—— corpusque lauant frigentis & vngunt.

pòst Homer. Iliad. 6. O Vinum mulsumque.] *Vino fauillam lauabant, Quidam in lib. 2. Epigr. Vino sibi exhiberi cupit, quæ mortuis præstari solent, ne impensè pereant. Vide Commentarium de Luctu.* P Mortuus est æquè.] *Omnib. promiscuè moriendum est. Moritur simul & qui sepulchro caret vir, & qui tumbam sortitur: in eadem namque sorte sunt Irus mendicus & rex Agamemnon.* Κάτθανε pro κατέθανε *per syncopen. aorist. β. Irus mendicus celebratus est in Odyss. Homeri-*

Vnde prouerbium factum: Iro pauperior. Agamemnon dux exercitus Græcorum ad Troiam, quem Homerus celebrat in tota Iliade. Q. Ninum (scilicet Sardanapali vrbem.] *Ninos, Stephano, vrbs Assyriorum, quam condidit Ninus Beli filius, & primus Assyriorũ rex, & Semiramidis maritus. Cuius Ninij, Strabo initio lib. 16. De ea Phocylides apud Dionẽ, Chrysostomus in Borysthenicis orat. 36.* R. Vrbes enim.] *Non homines tantùm, verùm & vrbes, & propè cuncta morti obnoxia esse.* S Ita vt Inachi.] *Inachus primus Archiuorum rex fuit, qui Inachi fluuio nomen dedit. à quo Peloponnesus nobilissima totius Europæ peninsula Inachia dicta est, & Argiui ipsi Inachidæ appellati, autore Stephano, cuius verba hæc sunt:* Ἰναχία, ἡ Πελοπόννησος, ἀπὸ μέντοι τοῦ ἄρχου τοῦ Ἰνάχου τῆς Ἀργείας, τὸ ἐθνικὸν Ἰναχίδης. *T* Argiuos vides.] *Monumenta & gloria rerum gestarum.* V O qualia.] *Epilogus & scopus Dialogi.*

SEQVVNTVR ORATIONES, QVARVM QVAEDAM ADHVC INTER Mortuorum dialogos, & Meretricum: quædam adhuc inter Saturnales Epistolas priùs relatæ fuêre: nonnullæ quoque Dramaticæ.

ΕΡΜΟΤΙΜΟΣ, Η ΠΕΡΙ ΑΙΡΕΣΕΩΝ. Λυκίνου τοῦ Ἑρμοτίμου.

HERMOTIMVS, Siue de Hæresibus, id est, Sectis.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

Hic Dialogus didacticus est. Disputat autem de sectis philosophorum, quę nam optima sit, & ad felicitatem, quam omnes promittunt, certissimè ducat. Et quia impossibile apparet, ex tam multis, tamque diuersa sentientibus, quid optimum atque verissimum

sit,

sit, eligere: tandem concluditur, satius esse non philosophari, quàm frustrà ætatem ac operam in eo quod assequi nequeas, consumere. Series dialogi ita se habet. Occasio & exordium ab incessu & habitu Hermotimi Stoicæ philosophiæ sectatoris sumitur, qui quoniam viginti iam annos perpetuos philosophos audierat, neque tamen adhuc mediam ad virtutem viam superauerat, disputationi occasionem & materiam subministrat. Prima igitur quæstio tractatur, quanto omnino tempore opus sit ad virtutem & felicitatem consequendam, Luciano longitudinem illius vt nimiam accusante, Hermotimo autem contrà præmia & mercedem tanti laboris opponente. Atque hoc disputationis proœmio, & quasi quadam sylua præmissa, mox ad principalem quæstionem venitur, puta quænam philosophorum secta certissima atque optima sit, & quomodo eadem deprehendi debeat. Ibi Hermotimus Stoicam præferens, eiusque rei rationes quasdam non satis idoneas adhibens, à Luciano deridetur magis quàm confutatur. Idem autem mox totam hanc disputationem quasi de integro orditur. Ac primò quidem virtutis icone quadam proposita ostendit, cùm multi adeò sint, qui viam ad illam polliceantur, in tam diuersa turba, tamq; graui causa optimum & certissimum ducem, quærendum atque eligendum esse. Quem cùm alter ex Stoicis sumendum esse rursum diceret, eiusque rei argumentum etiam hic non satis idoneum afferret, Lucianus per prosopopœiam reliquorum philosophorum, seipsos immeritò causa indicta damnari, ac Stoicis istis recentioribus præponi quærentium, apologiam subiungit. Hermotimumq; reprehendit, qui quos nunquà cognôrit ac legerit, temerè adeò damnet. Et hunc locum ita concludit, vt dicat, quoniam in incerto sit quænam philosophandi via alijs præferri debeat, omnes equè relinquendas esse. Hinc varijs similitudinibus vtrinq; res agitur, Hermotimo defendente Stoicam viam, & contendente apud vnum aliquem deprehensa veri-

tate,

tate, non esse opus alios vltrà consulere : contrà autem opponente Luciano, sed apud vnum aliquem nondum inuentam ac deprehensam illam esse, & ob id pariter omnes perscrutandos & cognoscendos esse. Quo obtento, iam & de tempore agitur, quo ad cognoscendos omnes opus sit: quod tam longum præfinitur, vt impossibile videatur vel partem illorum etiam per omnem ætatem ab vno aliquo euolui atque cognosci posse. Rursum igitur quod suprà concluditur, quoniam impossibile sit omnes euoluere, & tamen idem necessarium, si veram viam ad virtutem deprehendere velis, satius esse in totum ab illis abstinere. Et hinc quoque ad similitudines deueniunt, Hermotimo contra hanc longitudinem temporis contendente, non esse necesse vt omnium omnia scripta euoluantur, sed ex parte cognosci ac iudicari totum posse : Luciano autem contrà negante, nisi si torum idem vniforme sit, & antea aliquando quale sit, visum ac cognitum fuerit. Nam philosophiam ipsam non vnius generis esse, sed de multis ac diuersis rebus tractare. Post hæc idem alijs quoque argumentis ostendit, difficultatem eligendi & iudicandi tum de ipsis vijs, tum de ducibus & præceptoribus. Deinde vt maximè de via & duce constet, inanem tamen ac vanam spem propositam esse. & hæc multis similitudinibus passim amplificantur. Postremò per fictionem concesso eo, vt Stoicorum optima via sit, testimonio ipsius Hermotimi comprobat, neminem adhuc illorum inuentum fuisse, qui, quod promitteret alijs, ipse præstitisset. Denique & mores & vitam illorum cum officio & effectu virtutis pugnare : quod & exemplo cuiusdam Stoici præceptoris confirmat. Concludit igitur, philosophandum hoc pacto non esse: id quod

mox Hermotimus facit, ex pœnitentia
priore vita atque habitu
reiectis.

LVCIA-

ΣΟΝ, ὦ Ερμότιμε, ὡς βιαίῳ, καὶ τῷ τὸ βαθίσματος σπουδὴν τινὰ μηχανᾶσθαι, παρὰ τὸν διδάσκαλον ἐπειγομένῳ ἔοικας. ἐννοῶ γοῦν τι μεταξὺ προιὼν, καὶ τὰ χείλη διασάλευσον, ἀρίεμαι ὑποψιθυρίσων, καὶ τὴν χεῖρα ὥδε ἀκίνητον μετέφερε, ὥσπερ τινὰ ῥῆσιν ἐπὶ σεαυτοῦ διατιθέμενος. ἐρώτημά σε, ἢ τί τῶν ἀγκύλων σοι τιθεὶς, ἢ σκίμμα σοφιστικὸν ἀναφροντίζων, ὡς μηδὲ ὁδῷ βαδίζων σχολὴν ἄγοις, ἀπ' ἐνηρυδὸς ἄγος, ἀεὶ σπουδάζόν τι πράττων, καὶ ὃ πᾶν ὀδοιπορῶν ποιεῖν ἄν τις τὰ μαθήματα. Ερ. Νὴ Δί', ὦ Λυκῖνε, τοιοῦτό τι. τὴν γὰρ ἀθρίλην σωτηρίαν, καὶ ἃ ἔστι πρὸς ἡμᾶς, ἀνεπιμελῶς ἐποίουν τῇ μνήμῃ ἕκαστα.

Vantum[a] *cum ex codice, tum properādi ſtudio coniecturam facere licet, Hermotime, ad præceptorē gradum maturanti ſimilis eſſe videris Volutas verò ſedula agitatione inter progrediendum aliquid in animo, cùm ipſa labia commouere ſoleas ſenſim, & tacitè ſubmurmurando. Quinetiam ipſam manum iam in hanc, iam in alteram partem transfers, quaſi orationem aliquam apud te digerat. Quæſtionem autem aut alioqui ex obliquis illis captiunculis quiddam componis, aut etiam diſceptationem ſophiſticā comminiſceris,* [b] *ita vt neque per viam incedens, otium agere ſuſtineas, verùm ſemper in negotio feruens & ſedulus, nunquam non quidpiam feriæ rei conficis, adeò vt itineris quoque laborem ad diſciplinarum exercitium referre ſoleas.* HERC. *Sanè per Iouem, Luciane, tale quiddam eſt quod dicis. Commodùm enim heſternæ diſputationis conuerſationem, quæq; ille ad nos diſſerurat, ſingula recogitando inter eundum in memoriam reuocabam.*

Aequum

καὶ μηδὲν καιρὸν, οἶμαι, παριέναι, ἀδύτας ἀληθῶς ὂν τὸ τοῦ Κώου ἰατροῦ ἀρημένον· ὡς ἄρα βραχὺς μὲν ὁ βίος, μακρὰ δὲ ἡ τέχνη. καίτοι ἱκανῶς ἰατρικῆς πεῖραν ἔλαχον, ὥστε θᾶττον πράγματος φιλοσοφίαν δὲ καὶ μακρῷ τῷ χρόνῳ ἀνιφικὴν, εἰ μὴ πάνυ τις ἐρρυμένως, ἀτρύτως ἀεὶ καὶ γοργῶς ἀφέλκοιτο εἰς αὐτήν. καὶ τὸ λινδωμένον οὐ περὶ μικρῶν, ἢ ἄθλιον εἶναι, ἐν ᾧ πολλῷ τῶν ἰδιωτῶν συρφετῷ παραπολύμενον, ἢ ὠδαμοῦ νῦσαι φιλοσοφήσαντα. Λυκ. τὰ μὲν ἆθλα, ὦ Ἑρμότιμε, θαυμάσια, ἀλλὰ ἔργα. οἶμαι γε μὴν οὐ πόρρω σε ἦναι αὐτῶν, εἴ γε καὶ ἀκάλεπτόν τι χρόνῳ, ὁπόσον φιλοσοφᾶς, καὶ προσίτι ᾧ πόνῳ, οἷόν

Aequum verò esse opinor, ne quod tempus vacuum laboris temerè & negligenter prætereamus: præsertim cùm nobis obscurum non sit, verissimum esse quod medicus dixit Hippocrates, mirum hanc vitam angustis circunscriptam esse terminis, ipsam verò artem infinitæ prolixitatis. Sedenim hoc ipsum ille de arte Medica protulit, quæ quidem res multo minore labore perdiscitur: cæterùm philosophia multo tempore haud ita comprehensu facilis est, nisi quis summa vigilantia inconniuenter & perpetuò oculos habuerit in eam coniectos. At qui neque de paruis rebus aut ludicris in periculum venimus. Aut enim oportet miseram & ærumnosam, in promiscua priuatorum multitudine, ætatem agere: aut Philosophiæ studijs exultum, vitam felicem degere. LVC. *Enimverò ipsa præmia, quæ dixisti, ô Hermotime, admirationis plena sunt, & quantiuis precij existimanda. Porrò opinor, illa ipsa fermè te contigisse, neq; ita procul à te esse sepositа, si quo modo fas est coniecturam facere ex temporis longitudine, quod in philosophiæ studijs perdiscendis contriuisti.*

Insuper

δεῖόν μοι ὁ μέτριον ἐκ πολλοῦ ἤδη ἔχαν λοκᾶς. ἐ γάρ τι μᾶλ μνημαι, σχεδὸν ἔτεσιν ἕτη ταῦτά ἐστι, ἀφ' οὗ σε ὁρῶ ἄλλο τοιοῦτο ἐώρακα, ἢ παρὰ τοὺς διδασκάλους φοιτῶντα, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἐς βιβλίον ἐπικυφότα, καὶ τὰ ὑπομνήματα τῶν σωτικῶν ἀρχαιοφόρον, ὠχρὸν ἀεὶ τὸ φρουτίδων, καὶ τὸ σῶμα λεπτοσκελικότα. λοκᾶς δέ μοι ἔδη ὄναρ ποτὲ ἀνιχνῶν σαυτὸν, ὅτ' ὀλίγου ἦναι ἐν τοῖς πράγμασι. ταῦτ' οὖν σκοπουμένῳ μοι, φαύλη ἐκ τοῦ μακρᾶν ἐπιλήψεσθαι τῆς ὁδοῦ μονίας, ἄγε μὲ λέληθας ἡμᾶς, καὶ πάλαι σὺ τῇ σιωπῇ. ΕΡΜ. πόθεν, ὦ Λυκῖνε, ὃς νῦν ἄρχομαι παρακύπλειν ἐς τὸ ὀλόμυδ' Ἀρετὴ πάνυ πόρρω κατὰ Ἡσίοδον οἰκεῖ, καὶ ἔστιν ὁ οἶμος ἐπ' αὐτῇ μακρός τε καὶ ὄρθιος καὶ τραχύς, ἰδρῶτα ἐκ πολλοῦ ἔχων τοῖς ὁδοιπόροις. ΛΥΚ. *Insuper etiam ex labore, quem mihi non mediocrem iam olim impedisse visus es. Quippe si recte cōmemini, hic fermè annus est vigesimus, ex quo te nihil aliud rei facere conspexi, quàm praeceptores frequentātem, & quamplurimùm libris prono & obstipo capite intentum, ad haec dissertationum philosophicarū commentarios describentem, semper diuturnis curis & cogitationibus pallidum & exile corpore prorsus aridum, adeò vt somni quoq; partissimus mihi visus sis. ea tua est in studijs vrgendis frequentia & sedulitas. Haec itaq; cùm mecum memoria repeterem, breui fore spero, vt exoptatam felicitatem apprehēdas: atq; adeo, nisi nobis ignaris imposueris, iamdudum cum illa conuersatus es.* HER. *Vndénam hāc animo spem concipis, ô Luciane, qui ad viam prolato iam primùm capite prospicere incipio? Ipsa porrò virtus, si quid Hesiodo credimus, valdè procul sita est, ad quam pertingendam vt via est longa, ita non minùs ardua & aspera, non parū sudoris & laboris viatoribus exhibens.*

LVC.

Λυκ. ἐχ ἱκανὰ σοῖ ἵδρωταί σοι, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ ὁδοιπόρηται; Ἑρμ. ὅ φημι, οὐδὲν γὰρ ἐκώλυέ με πανευδαίμονα εἶναι, ἐπὶ ὧ ἄκρῳ γιγόμενον. τὸ δ' ἐνιαῦ ἀρχόμεθα ἔτι, ὦ Λυκῖνε. Λυκ. ἀλλὰ τῷ γε ἀρχῷ, ὁ αὐτὸς οὗτος καὶ ἥμισυ τοῦ παντὸς ἔρχεσθαι, ὥστε κατὰ μέγα τῷ ἄνοδον εἶναί σε ἤδη λέγοντα, οὐκ ἂν ἁμάρτοιμεν. Ἑρμ. εὖ ἐπωδεῖ ζοῦτο. φάμπολυ γὰρ ἂν ἡμῖν ἴσως. Λυκ. ἀλλὰ ποῦ γάρ σε φῶμεν τῆς ὁδοῦ τυγχάνειν ὄντα; Ἑρμ. ἐν τῇ ὑπωρείᾳ κάτω ἔτι, ὦ Λυκῖνε, ἄρτι προβαίνειν βιαζόμενον, ὀλισθηρᾶς καὶ τραχείας, καὶ δεᾶς χάρας ὁρίζουσης. Λυκ. ἔκειν' ὁ διδάσκαλός σοι τοῦτο ἱκανὸς ποιῆσαι, ἄνωθεν ἐκ τῆς ἄκρου, καθάπερ ὁ τοῦ Ὁμήρου Ζεὺς, χρυσῆν τινα σειρὰν καθιεὶς, τὸς αὐτὸς λόγους, ὑφ' ὧν σε ἀ-

LVC. *Ergo nondum satis tibi sudatum est, neque satis cõfectum itineris?* HERM. *Mihi quidem non videtur. nihil enim præpedimento mihi esse viderem, quò minùs per omnia felix essem. si vnquam mihi concessum fuisset in summo fastigio consistere, nunc verò, Luciane, tantum adhuc incipio.* LVC. *& Atqui principium ille ipse Hesiodus, dimidium totius esse dixit. Itaque si iuxta medium te ingressum esse dixerimus, fortasse non multũ à vero aberrabimus.* HER. *Nullo modo, ne hoc quidem dixeris, quantumuis multum nobis confectũ sit.* LVC. *Proinde vbi tandem in itinere te constitutum esse recte dixerimus?* HER. *In ipso montis radice consistentem, ô Luciane, modò porrò ire conantem. Est verò omninò via lubrica & aspera: ac planè eo opus est, qui manu protensa ascendentem subleuet.* LVC. *Nunquid igitur præceptor tuus ad hoc tibi satis idoneus est, quemadmodum Iupiter Homericus catenam quandam auream, ex summo demittens, suas ipsius orationes opinor, quibus te vide-*

ὅτι ἀναστῆναι λυπεῖ, καὶ ἀναπαύεσθαι περὶ αὐτόν τι καὶ τῶν ἀρετῶν, αὐτὸς πρὸ πολλοῦ ἀναβεβηκώς. ΕΡ. αὐτὸ ἔφην ἐγώ, ὦ Λυκῖνε, τὸ γιγνόμενον. ὅσῳ γὰρ ἐπ' ἐκεῖνο, πάλαι ἀνεσπάσμην ἄνω, καὶ σῶν ἐμοὶ αὐτοῦ, τὸ δ' ἐμὸν ἔτι ἐνδεές. ΛΥ. ἀλλὰ θαῤῥῶ γε, εἰ θυμὸν ἔχει ἀγαθὸν, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁδοῦ ὁρῶντα, καὶ τῶν ἄνω ἐπαισθανόμενον. καὶ μάλιστα ἐκεῖνο συμπροθυμοῦμαι, πολλοῦ ἀκούειν τινὰ σοὶ ἐπίδοσιν γενομένην, ὡς μὴ ποτε ἀναβαίνοντι, εἰς ἥλιόν σε ἐπὶ τὸ ἄκρον ἥκοντα ἐπιστῆσαι, οἷον μετὰ μυσῶν εἰς τὰ ἄνω, ἢ Παναθηναϊκούς; ΕΡ. ὀλίγον φῂς, ὦ Λυκῖνε. ΛΥ. ἐκ' εἰς πολὺ ἐξῆς Ὀλυμπιάδος; ΕΡ. καὶ τοῦτο ὀλίγον, ὡς πρὸς ἀρετῆς ἄσκησιν, καὶ τὸν ἄλλον βίον ἐπιόντι. ΛΥ. μετὰ δύο μὲν δὴ Ὀλυμπιάδας πάντως, ἢ πολλῷ· ἆρ' ὑμῶν μαθημάτων καταγνοίη τις,

te videlicet subductũ, cùm ad se, tum ad Virtutem subleuare queat, præsertim cùm ipse multo antè ascenderit? HER. Hoc ipsum profectò, Luciane, quod dixisti, à præceptore sedulò factum est. Etenim quantum ad illius operã attinet, iã olim subductus sum, & cũ illis cõuersationem habui: quãtum verò ad me attinet, nondum ascendi. LVC. Atqui bonũ animum habere oportet, optima spe mente cõcepta, ad itineris finẽ & felicitatem in summo propositã consipicientem: maximè verò illo animo sis inclamationibus cohortante & inclamante. Veruntamen valde scire velim, quæ'nam spes ab illo tibi ostensa sit, superato iam cacumine: an mox futurum cõiectandum sit, te in summo fore post mysteria, aut omnino post Panathenæa? HER. Perexiguum est quod dicis, Luciane. LVC. An post quinquennium iam subsequens? HER. Et hoc quidem modicum est cùm ad virtutem exercendam, tum ad felicitatis possessionem cõsequendam. LVC. h Proinde ad summum post decennium, nisi extremè pigri & lenti haberi velitis,

ἀμηλ' ἐν ζοότῳ χρόνῳ δύ-
ναιτο, ὅσον τις ἀφ' Ηρα-
κλέους σκῆψις ἐς Ινδοὺς ἀ-
πικέσθαι, ἔστ' ἐπανικέσθαι ῥᾴ-
διον. ἃ καὶ μὲν νῦν, μηδ'
ἀπὸ βασιλέως τινὸς, ἀλλ' ἐν τοῖς
ἀφ' ἡμῶν ἕνεκεν ἐπιπλανώ-
μην. καί σοι πόσῳ τινὶ βέ-
λτιον ὑγιηρότεραν καὶ κισσο-
τίραν θῶμεν ἂν τὴν ἄπραν,
ἐφ' ἧς ὑμῖν ἡ ἀρετὴ οἰκῇ,
τῷ Λόγου ἐπάνῃς, ἢ ἐν-
τὸς ὀλίγων ἡμερῶν Αλέξαν-
δρῳ κατὰ κράτος ἥλῳ; Ερ.
ἀλλ' ὅμοιον, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἔστι
τὸ πρᾶγμα ζητῆσαι, οἷον σὺ ἀ-
πάλῃς, ὡς ὀλίγῳ χρόνῳ κατερ-
γασθῆναι καὶ ἁλῶναι, ἀλλ' ἄρ'
μέγεθοι Αλέξανδροι πεσόντων-
σιν. ἀπὸ ποποῖ ἂν οἱ ἀνιόντες
ἦσαν, νῦν δ' ἀνέρχονται ἢ ἐκ
ὀλίγοι μάλα ἐῤῥωμένως, καὶ
προσέρχονται ἐπὶ πολὺν, οἱ
μὲν ἐπὶ πάνυ ὀλίγον, οἱ δ'
ἐπὶ πλέον. ἐπεὶδὰν δ' κατὰ μέ-
σον τὸν ὁδὸν γένωνται, πολ-
λοῖς

cùm neque tanto tempore ad virtutis fastigium ascendere queatis, quanto vnus aliquis terà columnis Herculeis ad Indos vsque haud difficulter ire atque redire possit, si non rectà aut citra intermissionem perpetua profectione inter faceret, verùm apud populos iacentes in medio paulisper commoratus oberraret. Et quònam modo tandem credibile est, petram, supra quam vobis Virtus habitare creditur, altiorem decliuioremque esse illa [i] *Aorna Indica, quæ paucis in diebus ab Alexandro summa vi euerſa est funditus?* HER. [k] *Dissimile prorsus est quod adfers, si Luciane. neque enim eadem res est quam tu confingis, quæ tam in exiguo temporis spacio confici aut capi queat, non si infiniti Alexandri ad vnum omnes suas vires coniunxerint: quoniam multi qui conscendere moliebantur, fuerunt iam verò non parùm multi valde forti ascendunt animo, & proficiunt partim quidem non nimùm, partim verò altiùs. Cæterùm vbi medium itineris iam attigerint multis per-*

λοῖς ζοῖς ἀπόροις καὶ δυσχερέσιν ἐντυγχάνουσι, ἀφ' ἡδυπαθείας τινός, καὶ ἀναφυσῶσιν ἀσθμαίνουσι, καὶ ἱδρῶτι ῥεύμασι, καὶ φέρονται ἢ κάμαξιν. ὅσοι δ' ἂν ἀστειότερον ἀγωνισάμενοι, οὔτε πρὸς τὸ ἄκρον ἀφικνοῦνται, καὶ τὸ ἀπ' ἐκείνου δυσαναμονῆσαι, θαυμάσιόν τινα βίον τὸν λοιπὸν βιῶντες, οἷον μύρμηκας ἀφ' ὑψους δύσκολον πονοῦντας τινας τοὺς ἄνους. Λυκ. παπαὶ, ὦ Ἑρμότιμε, ἡλίκους ἡμᾶς ἀφῆκας, ὅτι κατὰ τοὺς Πυγμαίους ἐκείνους, ἀπὸ χαμαὶ παντάπασιν ἐν χρῷ γῆς. ἐπότους. ὑψηλὰ γὰρ ἂν φρονεῖς, καὶ ἄνω βλέπων. ἡμεῖς δέ, ὁ συρφετὸς καὶ ὅσοι χαμαὶ ἐρχόμενοι ἰσμέν, μετὰ τῶν ἐν θεῶν ὑμᾶς προσαυξόμενα, ὑπερνεφίλους γενομένους, καὶ ἀνιλθόντας οἱ πάλαι σπάνιοι. Ερ. ἀ γὰρ γένοιτο καὶ ἀνιλθεῖν, ὦ Λυκῖνε, ἀπὸ χαμαιπολῆ τὸ λοιπόν.

nis perplexi difficultatibus, protinus omnia fastidiunt, & reuertuntur grauiter anhelãtes, multoq; sudore perfluentes, itineris laboribus absterriti. Quicunq; autem omnibus grauiter superatis incommodis & discriminibus, in finem vsque animosè perdurauerint, illi tandem ad fastigium vsque conscendunt, & ex illo felices facti, vitam quandam admirandam per reliquam ætatem exiguunt, alios quidem mortalium non secus atque formicas è sublimi contemplantes. LVC. *Papæ, ô Hermotime, quamnullos homunciones nos esse ostendis, qui neque Pygmæis quidem ipsis nos conferre dignaris: sed in totum humi repentes, in cauernis terræ degere confingis? Non iniuriâ alta & quæ sursum sunt, sapis. Nos verò infimæ plebeculæ extrema fex, & quotquot per humum repentes sumus, post deos etiam vos supplicibus votis deueneramur in alto constitutos, animumq́ue properandi addentes conscendentibus.* HER. *Vtinam saltem ascendendi facultas vnquam nobis daretur: verùm multum adhuc viæ conficiendæ supereſt.*

Λυ. ὅμως ἐκ ἴφηθα ἀπόδρ. ὡς χρόνῳ παραβαλῶν. Ερ. ἀλ' αὐτὸς γὰρ οἶδα, ὦ Λυκῖν, τἀκριβές. ἀκάξαμαι γὰρ τοῖς ὑπὲρ τῶν ἑκοσιν ἐτῶν ἔτι σθαι, μιᾷ ἃ πάντως πρὸς ἐπὶ τῷ ἄκρῳ ἱσόμεθα. Λυ. Ηρακλεις, πολὺ πλείους. Ερ. καὶ γὰρ περὶ μεγίστων, ὦ Λυκῖνε, οἱ πόνοι. Λυ. τοῦτ' μὲν ἴσως ἀμφοῖν, ὑπὲρ δὲ τῶν ἑκοσιν ἐτῶν, ὅτι βιώσῃ ζωσαῦτα, πότερον ὁ διδάσκαλός σου λαθυπίσχιζε, ἢ μόνον ὀφρὺς, ἀπὰ καὶ μαντικὸς ὤν, ἢ χρησμολόγ τις, ἢ ὅθι τὰς Χαλδαίων μεθόδους ἐπίσαντα; φασὶ γὰρ ἀληθῆ τὰ τοιαῦτα. ὑγὲ δὴ σὺ γε ἀνὴρ ὑπὲρ ζῶ ἀδήλῳ, ἃ βιώσῃ μέχρι πρὸς τὸν ἀριστὸν, τοσοῦτος πόνος ἀνύσεσθαι, καὶ παλαιπωρῆσαι νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, οὐκ ἀδόκητα ἄ σε πυθόμενον ἤδη τοῦ ἄκρου γενόμενον, τὸ χρεὼν ἐπεισὰν, ἐκπλασάσῃ καθόμενον τὸ πο-

LVC. *At tu nondum expo-fuisti, quanto temporis spacio opus sit vt in complexu virtutis interquiescas.* HER. *Neque ipse admodum hoc ipsum exactè calleo, ô Luciane: opinor tamen non minùs viginti annis peropus esse, quibus exactis omnino me in summo fastigio futurũ esse confido.* LVC. *O Hercules, perlongum est quod dicis.* HER. *Siquidem de maximis rebus nobis labor est propositus.* LVC. *Fortasse illud verum esse non valde negauerim. Quòd aũt viginti annos adhuc victurus sis, quónam modo præceptor tuus certum reddidit, nedum sapiens existens, verùm etiam fatidico spiritu præditus, aut vnus ex illis* [m] *qui Chaldaica disciplina sunt imbuti?* [n] *Aiunt itaq; hæc sciri posse. neque enim verisimile est, adeoq; iniquum esse, vt tu vitæ tuæ incertus, num vnquam in humanis agens virtutẽ amplexurus sis, tantos labores temerè susciperes, tot perpessis diu noctuq; difficultatibus: præcipuè verò cũ prorsus ignores, nũ in propinquo summitatis te consistentem imminens Parca, pe-*

de cor-

ἀλὸς, ἐξ ἀτιλῆς τῆς ἐλπίδος. Ερ. ἄπαγε, λύσφημα γὲ ταῦτα, ὦ Λυκῖνε, ἀπ' ἄκρης βιῶναι. ὡς μίαν γὲ μικρὰν ἀμίραν εὐδαιμονήσω, σοφὸς γεγόμενος. Λυ. καὶ ἱκανά σοι ἀντὶ τῶν τοσούτων λαμπάτων μία ἀμίρα. Ερ. ἐμοὶ μὲν καὶ ἀκαριαῖον, ὁπόσον ἱκανόν. Λυ. τὰ δὲ λοιπὰ ἄνω ἐν εὐδαίμονι, καὶ τοιαῦτα, ὡς πάντα κλῶ ἐπομένην λοιπὰ αὐτὰ, πόθεν ἔχεις ἀσφαλῶς; ὁ γὲ λοιπὸς σὺ ἀνεκύλισας. Ερ. ἀπὸ τῆς διδασκάλου ἐπιστώσω, λέγουσι ὁ θεσπέσιον οἶδεν, ἄτε ἀκρότατος ὢν ἤδη ὤν. Λυ. ἴσως δὲ πρὸς θεῶν ποῖα τὰ περὶ αὐτὴν, ἢ τίνα τὴν εὐδαιμονίαν ἔφη τὴν ἑαυτῆς, ἔχει τινὰ πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ ἡδονὰς ἀνυπερβλήτους;

de correptum, atque ab omni spe potiundæ virtutis deiectum, deorsum detractura sit. HER. *Apage ista: quippe nefas & irreligiosum est talia loqui, ô Luciane. Atqui abundè sat est, si vnicam tantùm dieculam sapiens factus, felicitate illa perfruar.* LVC. *Ergo protantis exantlatis laboribus vniusdiecula spacium tibi satis esse videtur?* HER. *Mihi equidè breuissimum etiam tempusculum satis est.* LVC. [n] *Cæterùm illam supernè contingendam felicitatem, cuiusmodinam sit, cuius gratia dignum existimas nihil non perferendum esse, vndènam habes perspectam & cognitam? neque enim ipse vnquam in virtutis vsque cacumen ascendisti.* HER. *At ego præceptori differenti fidem habere soleo, cui hæc ad vnguem explorata esse dubium non est, cùm præ omnibus sit in summo virtutis fastigio excelsissimus.* LVC. *Dic verò per Deos, qualiánam illic esse, aut cuiusmodi tandem felicitatem grauiter ascendentes manere affirmabat? Nunquid confertas diuitias? an dignitatem & gloriam? aut voluptates quaspiam non æstimandas?*

Ερ. ἰὼ φίλε, ὦ ἱτῶρ. ἐὰν γὰρ δὴ ταῦτα, πρὸς τὸν ἐν τῇ ἀρετῇ βίον. Λυ. ἀπὸ τίνα φασὶ τἀγαθὰ, ἃ μὴ ταῦτα ἔξεστι πρὸς τὸ τέλος τῆς ἀσκήσεως ἐλθόντας; Ερ. Σοφίαν καὶ ἀνδρίαν, καὶ τὸ ἐλεύθερον αὐτὸ, καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ πάντα ἐπίστασθαι βεβαίως ἀπεσαφημένον, ἔτι τε πλοῦτος ἅ καὶ δόξαι καὶ ἡδοναὶ, καὶ ὅσα ἕτερα σώματος, πάντα ταῦτα ἐᾶσα ἀφῆκε, καὶ ἀπερυσάμενος ἀνήρχεται, ὥσπερ φασὶ τὸν Ηρακλέα ἐν τῇ Οἴτῃ, καθαπαυθέντα, θεὸν γενέσθαι. καὶ γὰρ ἱκανὸς ἀπεβαλὼν ὁπόσον ἀνθρώπινον ἔσχε παρὰ τῆς μητρὸς, καὶ καθαρὸν τε, καὶ ἀπήρατον φέρων τὸ θεῖον, ἀνέπλαζε ἐς τὰς θεὰς διαπεπυρωθὲν ἐκ τοῦ πυρός. καὶ οὗτοι δὴ ὑπὸ φιλοσοφίας, ὥσπερ ὑπὸ τινος πυρὸς, ἅπαντα

HER. Bona verbd, ô amice: neque enim hæc quicquam faciunt ad vitam virtuti vacantem. LVC. Quæ igitur sunt illa bona, sine hæc quidem hi qui ad exercitij finem deuenerunt, habituri sunt? HER. Sapientiam, animi magnitudinem, ipsiusq; honesti & iusti pretium, præterea autem omnium rerum exactam & absolutam cognitionem, certò & constanter persuasum nihil sapientem desideraturum. Porrò diuitias, dignitates, voluptates, & cætera quæcunque sunt corporis, hæc iniquam in vniuersum instà relinquit: quibus exutis & abiectis, omni euicta difficultate in summitatem emergit: non secus atque Herculem in Oeta monte combustum, ad Deos migrasse tradunt, & ipsum deum factum. Etenim ille cùm à se abiecisset quicquid à matre humani atque mortalis contractum acceperat, seruata pura & incorrupta diuinitate, probè prius extructæ pyræ incendio purgatus, in cœlum subuolasse creditur. Ad hunc modum illi quoque philosophiæ opera & adminiculo tanquam igni quodam

ἅπαντα ταῦτα περιπεφυρμένους, ἃ τοῖς ἄπειροι θαυμαστὰ ἐστὶν ὁρᾶν, ἐκ ὀρθῆς λοξάζουσιν ἀνιλθόντες ἐπὶ τὸ ἄκρον τοῦ λαμπροῦ βίου, πλούτου καὶ δόξης καὶ ἡδονῶν. ἀπ' ἀκρου μεμνημένοι ἔτι, καταγινώσκουσι δὲ τῶν οἰομένων ταῦτ' εἶναι. Λυ. Νὴ τὸν Ἡρακλέα, ὦ Ἑρμότιμε, τὸν ἐν Οἴτῃ ἀνθρώπου καὶ δαίμονος λέγεις περὶ αὐτοῦ πολὺ ἀπὸ τούτου μοι δοκεῖ, μὴ κατέρχοντά ποτε ἐκ τῆς ἄκρας, ἣν ἐθελήσωσι, χαμαὶ ὁμοῦ τοῖς κάτω, ἃ καταλελοίπασιν, ἢ ἀνάγκη ἄπαξ ἀνιλθόντας αὖθις μέμφεσθαι καὶ σωθῆναι τῆς ἀρετῆς, πλούτου καὶ δόξης καὶ ἡδονῶν κατεργασαμένους; Ερ. ὁ μόνον τοῦτο, ὦ Λυκῖνε, ἀπ' ὀλίγου ἄρα ἀρετιδιῶν πρὸς ἀρετὴν, ὅτι ὀργῇ, ὅτῳ φόβῳ, ὅτ' ἐπιθυμίας ὁ ζιβτ ἄρα δοκοῦσι, δεῖ ἄρα λυπεῖτο, δεῖ ὅπως πάθῃ τι δεῖ ἄρα πάθοι ἄρα

quodam perçurgati, omnibus illis recisis, & à se amputatis quæ vulgi animis digna precio & admiratione videntur, parùm recto & sano vtentes iudicio, conscenso cacumine, felicē & beatam degunt vitam, diuitiarum, dignitatū & voluptatū ne memores quidē amplius, è sublimi deridentes eos potius à quibus hæc alicuius momēti esse ducūtur. LVC. Ita sanè per Herculē Oeteum, Hermotime, est quædam animi excellentia, magnitudoq; & felicitas, quæ penes ipsos est. Cæterùm hoc mihi quæso edisseve, an nunquā è fastigio illo virtutis, vbi velint, regrediantur postliminio, reb. quas à tergo reliquerunt, vsuri? An omnino necessariū est semel delatos in verticē, ibidem perpetuā vitā agere, cū ipsa virtute suauiter cōuersantes, medio vngue ostēsis diuitijs, honoribus & voluptatibus? HER. Nō soiū hoc illis liberū esse sciat, ô Luciane, sed quemcūq; virtute cōsummatū cōspexeris, eundē neq; iracūdiæ, neq; timori, neq; vllis concupiscentijs turpiter deditū esse aut seruire putato. Nō si reb. insigniter dubijs iactetur, aut tristitia affectus fuerit, vllū animo dolorē cōcipit.

Λυ. νὴ μὰ ἄγχι μὲν οὐδ', μηδ' ὀκνήσαντα, ἀπαρ τἀληθὲς· ἀλλ' ὑφυμᾶν χρὴ, οἶμαι. μᾶλλ' ὅσιον εἶν', ἐξετάσαντα τὰ παρὰ τῶν ζοφῶν γιγνόμενα. Ερ. μηδαμῶς. ἀλλ' ἀπὸ ὅ, τι καὶ λέγεις Λυ. ὅρα. ὦ Ετῶρι, ὡς ἴσως νὴ πάνυ ὀκνῶ. Ερ. ἀλλὰ μὴ ὄκνει. ὦ γενναῖε, πρόσχες μόνον νοῦν μοὶ λέγοντι. Λυ. τὰ μὲν δίκαια, ὦ Ερμότιμε, διὰ γυμνάσιον οὕτως ἔχειν, ζοφός τε γίγνεσθαι αὐτὸς, καὶ ἀνυφαίνειν καὶ διακαίειν καὶ τἄλλα, καὶ πῶς ἐκπλέειν πρὸς τὸν λόγον. ὁπότι δὲ καὶ πλοῦτον ἔφασθαι καταφρονεῖν σφᾶς, καὶ λύπης καὶ ἡδονῶν, καὶ μήτε ὀργίζεσθαι, μήτε ἐπιθυμεῖν, μήτε ἐλπίζειν (μόνα γὰρ ἐσμὲν) ἀπίστως, ἀναμνησθεὶς ἃ πρότερον ἔλεγον ποιοῦντα, βάλε, φῶ τινα; καὶ ἱκανὸν καὶ ἄνω τὸ ὄνομα. ἐγὼ

LVC. *Sedenim si fas foret me nihil reueritum veritatem proloqui: verùm satius esse opinor, optabiliora & iucundiora afferre in mediũ, neq; religiosum esse accuratiore indagine ea perquirere quæ fiunt à sapientibus.* HER *Nequaquam: imò quicquid habes, audacter dicito.* LVC *Vide, mi amice, quàm omnibus modis ad dicendum prompti & cunctanter affectus sim.* HER. *Atqui nihil est, ô generose, quod apud me solũ dicere reformides.* LVC. *Enimuerò alia omnia quæ dixisti, Hermotime, haud difficulter persuasus, ita se habere credidi: nimirum sapientes esse philosophos, & magno animo præditos neque non æqui seruantes. Et mehercule non mediocrem tua oratione persensi dulcedinem. At vbi eosdem affirmabas & diuitiarũ contemptores, atq; etiam dignitatis & voluptatum negligentes esse, neq; moueri iracundia, neq; tristitia conturbari: non potui (soli enim sumus) non vehementer addubitare, cũ in mentem ea mihi venirent, quæ non multò antè videbam fieri. Atq; enim, si placet, producam quendam, & si hoc non parum tibi esse videtur, etiam nullo edito nomine.*

HER.

βρ. μηδαμῶς, ἀλλὰ κωὴ ἕλ-
κει, ὅστις ἐστίν. Λυ. διδάσκα-
λος αὐτὸς οὗτος, ὁ σὸς, ἀνὴρ τοῦτ' ἄλλα ἀξιόν-
κωὴ λέγων ἅδην τὸ σεμνόν. Ερ τί δῆτα δὴ ἐποίει; Λυ. τὸν
ξένον οἶσθα τὸν Ηρακλεότ-
τιλον, ὃς ἐν πολλοῦ σωτηρίου-
σίαν αὐτῷ, μαθητὴς ὤν, τὸν
ξανθὸν, τὸν ἱρισικόν; Ερμ.
οἶδα, ὃν λέγεις, Δίωνα αὐτὸν ὀνο-
μα. Λυ. ἐκεῖνον αὐτὸν, ὃν
πάλαι μὲν ὠμόν, οἶμαι, μὴ ἀπο-
δίδυ κατὰ λαιρὸν, ἀπάγαν-
τα περὶ τὸν ἄρχοντα ἀναγκ-
σβεσάς γε αὐτῷ θοιμάτιον
περὶ τὸν τράχηλον, κωὴ ἐβόα
κωὴ ὀργίζετο, καὶ ἅμα τῶν συ-
νόντων τινὸς, ἐν μέσῳ γενόμε-
νος, ἁρπάσας τὸν νεανίσκον
ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, εἶ ἴσθι,
προσῆλθ', ἀνέτραγεν αὐτοῦ
τὸν ῥῖνα ὀγκρῶν, οὕτως ἀγα-
νάκτ. Ερ. σφοδρὸς γὰρ ἐπὶ τοῖς
κάκοις, καὶ ἀγνώμων, ὦ Λυκῖνε,
πρὸς

HER. *Nunquam faciat, verùm nominatim pestringe eundem, quicunq; tandem fuerit.* LVC. *Ille ipse præceptor tuus, vir cùm aliàs quidem venerandus, tum ætate penè confecta.* HER. *Quid igitur se indignũ admisit sceleris?* LVC. *Hospitem illum Heracleotem, qui multo iam tempore in ipsa dem philosophiæ studijs discipulus eius fuit, flauicomũ & contentiosum illum nouisti?* HER. *Noui quem dicis: Dioni, ni fallor, illi nomen est.* LVC. *Illum ipsum dico. proinde cùm fortassè non reddidisset illi mercedẽ in tempore, ad prætorem pallò antè rapuit miserum, pallio eius collo iniecto vociferans, & exçandescens admodum: & nisi è familiaribus quidam è manibus furiosi adolescentem eripuissent, qui fortè fortuna ei rei interfuerant, periculum erat ne nares misero mordicùs auulsisset senex. adeò impotenter debacchabatur incensus iracundia.* HER. *Semper quidem & aliàs durus & implacabilis esse consueuit, si quis non in tempore pactam mercedem, Luciane,*

περὶ τὰς ἀφελόσεις, ἐπὶ τὸς γνώ-
ριμους, οἷς δανείζῃ, πολλὰς ὄντας
ἴσως, οὐδὲν ζοιδότω πω δεδωκώς·
ἀφελήσασι γὰρ αὐτῷ καλὸν
ἀπολαβεῖν τὸς τόκους. Λυ. τί δ'; ἂν
μὴ ἀποδῶσιν, ὦ μακάριε, μὴ
δέ τι αὐτῶν ἀπολάβοιμι ἔδε τὸ
φιλοσοφίας, ἀλλὰ μηκέτι τὴν τῆ
Οἴτῃ καλὴν ἐλεημοσύνην ἀπο-
μισθώσω; Ερ. οἶδ' ἔγωγε, ὅτι ἀπὸ χαλε-
πῶν ἐκάνος περὶ τὰ ζημιώτατα ἀσ-
χολήσῃ; ἀλλ' ἔστιν αὐτῶν πρᾶ-
ξαι τινα, ἂν βούλῃ, μὴ ἐμ
ἀφειὰς καταβιώσωσι; Λυ. δέον
δ' Ερμότιμε, ἀναγαγεῖν ἀφ' ἑαυ-
τὸν ἐπὶ τῶν ἀρετῶν, ὡς σωφρο-
νοῦσιν αὐτῶν, πλάτη κα-
ταθρονῆσα. Ερ. σχολή μοι, ὦ
Λυπῖν, περὶ τούτων διαλέγε-
σθαι. σπάνιον γὰρ ἤδη ἀπροσ-
δεᾶ αὐτῶν, μὴ καὶ λάθω τινὰς
ἀφελησόμενος. Λυ. βάρβαρε, ὦ γαν-
θί. τὸ γὰρ μέσον γε ἐπιχείρει ἐ-
πιγελᾶν, ὥστε ἐγὼ ἀφίημί σε
ὅσον ἔτι λοιπὸν τῆ ὁδοῦ Ερ.

numeret: nunquam tamē ad-
uersus illos non paucos, quī-
bus vturæ pendendæ gratia
mutuò dedit vtendam pecu-
niam, quicquā tale deſigna-
uit. ſiquidem ad præſcriptum
tempus præſentaria pecunia
ſemper reddunt fœnora. Lv
Quid? ſúntne, ô beate, qui il-
li pendant fœnora? P An dū
etiam illi à philoſophia di-
ligentiſſimè perpurgato, ea-
rum rerum faciendarum cu-
ra eſt, quibus in Oeta reli-
ctis mihil opus habet? HER.
Equidem hæc ſui gratia, vt
tu fortaſſe falsò ſuſpicaris,
non facit: ſed ſunt illi inu
fantes pueri, quorum, ne o-
lim preſſi inopia grauiter e-
geant, curam habere cogi-
tur. Lvc. Atqui conue-
niebat, ô Hermotime, vt &
illos ad virtutem ſubduce-
ret, quò communi cum illo
felicitate poſthabitis diuitijs vnà fruerentur. HER. Non eſt
mihi ſanè hiſce de rebus tecum diſputandi ocium, Luciane:
accelero enim vt ipſum iam audiam, ne per omnem ætatem
in obſcuro mihi delitescēdū ſit. Lv. Bono animo eſto, ô bone:
quippe hodie à philoſophicis cōmentationib. vacatio promul
gata eſt. Itaq; quod reliquū eſt itineris, tecū vnà cōficiā. HE.

Quomo-

ἐῶ λέγειν; Λυ. ὅτι ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἄφθονόν σοι ἔσται ἢ ἀκοὴ ἢ ὄψις τῶν γραμμάτων. σανιδίου γάρ τινος ἐπὶ τοῦ μεσαίτατος τοίχου, μεγάλοις γράμμασι λέγων. τίμβον οὐ συμφιλοσοφῶ. ἐλέγετο δὲ παρ' Εὐκράτει, ὧν παῖδα, ἀπανθρωπότερον ἡδέως γενέθλια θυγατρὸς ἑστιῶντι, πολλά τε συμφιλοσοφῆσαι ἐν ᾧ συμποσίῳ, καὶ πρὸς Εὐθυδήμου τὸν ἐκ τοῦ Περιπάτου παροξυνθῆναί τι, καὶ ἀμφισβητῆσαι αὐτῷ, περὶ ὧν ἱκάνοι ἐώθασιν ἀντιλέγειν οἷς δὲ τῆς Στοᾶς, ἐπ' τι ἂν τῆς λοιδορίας ποσυμφθῆναι τῷ Περιπατητικῷ δογματθῆναι, καὶ ἰδρῶσαι μᾶλλον πολλὰ, ἐς μέσας νύκτας ἀρταθέσης, ὥς φασι, τῆς συνουσίας. ἅμα δὲ καὶ ἐπισπάσθαι, οἶμαι, πλέον ἢ ἱκανῶς, τῶν παρόντων, ὡς ἐκὸς, φιλοτησίας πλεονόντων. καὶ

Quomodo dicis? LVC. Q In præsentia quidem ipsius tibi non dabitur videndi aut audiendi copia, si qua fides inscriptioni habenda est. Siquidem tabella quæpiam præ foribus suspensa, literis maiusculis in hunc loquebatur modum: Hodie philosophicis dissertationib. non vacabimus. Porrò tuum præceptorem apud Eucratem filiæ suæ natilitia celebrantem hesterna nocte cœnitasse dicebant: multa præterea in symposio super reb. philosophicis commentatum esse: ad hæc aduersus Euthydemū Peripateticum nonnihil exasperatū esse, susceptacum eo ipso his de rebus contentione, pro quibus nunquam nō cum Stoicis digladiari solēt Peripatetici. Præmimia verò vociferatione, etiam capitis dolore, & vehementē quidem, contraxisse, & in multam vsq; noctem sudasse productā in longum disputationē. Quinetiam iusto largius, vt arbitror, poculis semet inuitauerat: cū hi qui aderant, frequētius, vt par est, præbibēres, eūdē philotesijt prouocasset.

Insu-

καὶ ἱλαροτέρα πλέον, ἢ κατὰ γέροντα, ὥστε ἀναφέρειν ἡμῖν τι, ὡς ἔφασκον, ποιά· καὶ μόνον ἀριθμῷ παραλαβὼν τὰ κρία, ὁπόσα ὧν ποιμὴν κατόπιν ἕπεται παριδιδάσκει· καὶ σημαίνων ἐπιμελῶς, τὰ ἐκ' ἐκείνου καταύλια, μηδένα ἀσυλίκωτα παραγγέλλει. ταῦτα ἀκούσας Μίδου ἤκουσε, τοῦ εἰκίζου αὐτοῦ, διηγουμένου τισὶ τῶν μαθητῶν, οἷ καὶ αὐτοὶ ἀνίσχυρον μαλακὸν πολλοί. Ερ. ἐκράτησεν ἀρά πότερος, Λυκῖνε; ὁ διδάσκαλος, ἢ ὁ Εὐθύδημος, ἅ τί καὶ ζωΐλου ἔλειψε ὁ Μίδας; Λυ. τὰ μὲν πρῶτα φασί, ὦ Ερμότιμε, ἀγχόμαλα σφίσι γενέσθαι, τὸ δ' ὄν τέλος τῆς νίκης καθ' ἡμᾶς ἐγένετο, καὶ παρασπονδὶ ὁ πρεσβύτης ἐπέσχε. τὸν γοῦν Εὐθύδημον οὐδ' ἐναντίον φασὶν ἀναθαρρῆσαι, ἀπὸ τραύματος παμμιᾶς γνάθου ἔχοντα ἐν τῇ λιφαρᾷ ἐπὶ

Insuper in ipsa cœna immodestiori crapula quàm semi conuenerat, semetipsum onerauit, adeò vt domum reuersus multa euomere cogeretur. Solas verò carnium portiunculas, quas puero à tergo assistenti in contiuia adseruandas dederat, numeratas recepit, ne quem intromitteret magnopere interminans. Hæc itaque è Meda famulo eius audiui, discipulis quibusdam commemorante, qui & ipsi, cùm illorum essent non pauci, domum regressi sunt. HER. *Vter verò illorum, Luciane, obtinuit victoriam, præceptor meus, an Euthydemus?* Nunquid etiam tale quippiam *Midam commemorantem inaudîsti?* LVC. *Initiò quidem, Hermotime, aiebat illos penè per omnia fuisse pares. ipsum verò finem victoriæ tandem penes vos fuisse, ita vt senex longè fuerit in pugna superior: Euthydemum verò in cruentum haudquaquà abisse, nèpe qui permagnâ in capite inflictum vulnus haberet.*

Cùm

ἐπὰ γὲ ἀπαξαπ λῶ καὶ ἐπιτυ-
χὸς, καὶ παθεῖσθαι ἂν ἤθε-
λεν, ὅκ ἔστιν ῥᾴδιον αὐτὸν
ἐπιτυχεῖν, ὁ διδάσκαλός σου
ὁ βέλτιστος, ὃν ἔχει, σκύφον
Νεστόρειόν τινα καταφέρει αὐ-
τῷ, πολύοινον καταπεμφόμενον, καὶ
οὕτως ἐκρατήσεν. Ερ. οὖν, ἐ
γὲ ἄπαξ ἐχειροῦ πρὸς ζοὺς μὴ
ἐθέλοντας ἔτερον ζοῖς ἐρείδε-
σι. Λυ. τοιγαροῦν, ὦ Ερμότιμε,
πάνυ εὖ ἔλεγες· τί γὲ πα-
θὼν Εὐθύδημος, ἄνδρα γέ-
ροντα ἔτι ἀξιόμαχον, ἀφεῖλε,
καὶ θυμὸν ἐρείδοντα, σκύφον
ἄτοπον βραχὺν ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα;
ἐμὲ σχολὴν γὲ ἄγοντε, τί οὐ
λέγεις μοι ἐταίρῳ ὄντι, ὃν
τρόπον ὠφελήθης τὸ πρῶτον
φιλοσοφεῖν, ὡς καὶ αὐτὸς, ὦ
λωστὲ, ἐπισωφρονίσειας οἰ-
κεῖον ὑμῖν τὸν ἀεὶ ζῆλον ἀρ-
χάμενος; οὐ γὲ ἀφελεῖσθαί
τι μὲ λυπεῖ ὄντα.

Cùm enim immodicè esset arrogans & contentiosus, nec perſuaderi vellet, nèque ſeni ſe præberet facilè redarguendum atque cõuincendum, præceptor tuus ille vir optimus eidem iuxtà accumbenti inuſitata magnitudine & ponderè ſcyphum Neſtoreum, quẽ fortè tenebat in manibus, fortiter incutiendo in caput illiſit: atq; hac quidem ratione victoriæ palmam ſuperato aduerſario obtinuit. HER. *Macte animo præceptor: atqui haud ſanè alio modo æquum erat agere cũ his qui recuſant cedere melioribus.* LVC. *Probabilia quidem admodum ſunt quæ dicis, Hermotime. Quorſum enim attinebat vt Euthydemus hominem ſenem exaſperaret, alienum ab iracundia, animoq; longè præſtantiorem, ſcyphum inſuper tam grandem & grauem tenentem in manibus? Sedenim ocium iam agimus: quid obſtat quò minus mihi tuo familiari exponis, quónam modo ſub initium philoſophari incæperis, vt & ipſe, ſi fieri poſſit, communem vobiſcum profectionem ſuſcipiam, nunc primùm facto ad eandem exordio? Neque enim timeò me excludetis à cõmuni itinere hominẽ familiarẽ.*

HER.

Ερμ. ἀ ἆρ' ἐθελήσοιμι, ὦ Λυκῖνε, ὅτι μάλιστα βραχᾶ ὄντα διοικεῖσθαι τῶν ἄλλων, παῖδας, τὸ ἐξ ὀλίγου, οἷόν σε ἅπαντας, ὡς πᾶς σὺ, δοκεῖν ὑπερφρονεῖσθαι αὐτός. Λυ. ἱκανὸν, ἃ μετὰ ἄκοσιν ἔτη γεγονὼς διϊσχυρίζομαι, οἷ δ' οὐ νῷ. Ερ. ἀμέλει καὶ αὐτὸς ἐλάττω σὲ γεγονὼς ἐρέξαμην φιλοσοφῆν, ἐπιβαλὼν τῆς σχολῆς, ἐπόθ', οἶμαι, σὺ νυὶ γέγονας. Λυ. δοκοῦντα γὰρ, ὦ Ερμότιμε. ὥστε πάλιν αὐτὰ ἄγε, λαβὼν, μὰ μί. δίκαιον γάρ. καὶ πρῶτόν γέ μοι τοῦτο, δίδου τι ἀνταποδοῦναι τοῖς μανθάνουσιν, ἵν' τι μὴ ὀρθῶς λέγωσι δοκῇ αὐτοῖς, ἢ ἐκ ἐξέστι τοῖς νεωτέροις; Ερ. ἀ πάνυ. σὺ δέ, ἵν' τι βέλτιον ῥᾴονα μεταξύ, μὴ ἀντίσχῃς· ῥᾷον γὰρ ἔτω μάθῃς. Λυ. εὖγε νή τ' Ερμῆν, ὦ Ερμότιμε, αὖθ', οὗ ἐπόννυμ' ὤν τυγχάνεις. ἀεὶ γὰρ ἐπί μοι, μία τις ὁδός ἐστιν, ἢ ἐπὶ φιλοσοφίαν ἄγουσ', ἢ τῶν

HER. *Si modò hæc restibi cordi esset, Luciane, breui pe debis quantū excellas omnes cæteros. Pueros, sat scio, o pinaberis omnes alios præ te tātū ipse ingenio & intelligē tia præpollebis.* LV. *Mihi ve rò abundè satis esset, si post viginti annos iā exactos talis euaderem, qualis tu nunc es.* HER. *Profectò & ego ipse cùm in tua essem ætate, tunc primùm ad philosophiam a nimum appuli, iā fermè ann. 40. natus, á quib. te non mul. tū abesse arbitror.* LV. *Rem ipsam putāsti, Hermotime: tot enim annos iam habeo. Quare si eam iam cōprehen sam tenes, age & me adduci to: haud enim iniusta postu lo. Et primùm quidem hoc mihi respondе, estne philo sophiæ candidatis relicta & concessa contradicendi li. bertas, si quid parum rectè dictum illis videbitur: aut non hæc libera est natu iunioribus?* HER. *Haud admodum tibi tamen, si quid volueris, interea & quærendi & contradicen di facultatem liberam facio. ita enim facilius perdisces sin gula.* LV. *Euge sanè per Mercurium, ô Hermotime, dic mi hi, estne vnica via ad philosophiam adducens, videlicet*

Stoico-

Στοϊκῶν ὑμῶν; ἀληθῆ γὰρ ἴσως ἂν εἴποιμι, ὡς ἢ ἄλλοι πολλοί τινες εἰσι; Ερ. μάλα πολλοί, πρῶτα τε Περιπατητικοὶ καὶ ἐπικούρειοι, καὶ οἱ τὸν Πλάτωνα ἐπιγραφόμενοι. καὶ ἔτι Διογένους ἄλλοι τινές, καὶ Ἀντισθένους ζηλωταὶ, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς Πυθαγόρου, καὶ ἔτι πλείους. Λυ. ἀληθῆ ταῦτα, πολλοὶ γάρ εἰσι, πότερον δὴ, ὦ Ἑρμότιμε, τὰ αὐτὰ οὗτοι λέγουσιν, ἢ διάφορα; Ερ. καὶ πάνυ διάφορα. Λυ. τὸ δὲ γε ἀληθὲς οἶμαι, πάντως πού γε ὑπ' αὐτῶν, ὅσοι γε πολλοὶ, διαφερόντως ὄντα. Ερ. πάνυ μὲν οὖν. Λυ. ἴθι δὴ ὦ Φιλότης, ἀπόκρινόν μοι. τῷ πολλὰ πείθεσθαι τὸ πρῶτον σὺ, ὁπότε ἤρξω φιλοσοφεῖν, ποτὲ ὑπὸ σοῦ θυρῶν ἀνεπετάσθη; Ερ. σὺ τὰς ἄπαντας, ἃ τῶν Στοϊκῶν ἦσθ'. καὶ διὰ ἐκείνης ἤρξω τε καὶ τῶν ἀρετῶν ἁπάντων, ὡς δὴ μόνης ἀληθοῦς οὔσης, καὶ τῶν ἀθέων ἐπιδεικνυούσης τῶν δ'

Stoicorũ veſtrorũ? Niſi enim falſa audierim, etiam alios complures eſſe certum eſt. HER. *Et valde quidẽ multi ſunt: videlicet Peripatetici, & Epicurei, & qui Platonis titulo philoſophiam profitentur. Sunt item complures quoq; Diogenis & Antiſthenis aſſeclæ, tum etiam ipſius Pythagoræ imitatores: & alij his quoq; longè numeroſiores.* LVC. *Vera ſunt hæc: omnino enim illorũ magnus eſt numerus. Verum autem, Hermotime, eadem omnes vno ore dicant, an diuerſa?* HER. *Diuerſiſſima.* LVC. *Prorſum tamen vnum alicubi eſſe verum, in quo conſentiant omnes, credibile eſt: ita vt non omnia pugnent quæ ab illis pro vero affirmantur.* HE. *Admodum.* LVC. *Proinde age, ô amice, hoc mihi expedi, cuinam fidem*

habuiſti tu ſub initium, quando ibas philoſophiæ operam daturus, cùm multas videres ianuas tibi apertas & patentes, omnibus aliis progrediendo deuitatis, in Stoicorum potiſſimùm diuertens, tanquam hæc ſola vera fuerit, ac illa quæ compendioſam ad virtutem viam ingredientibus exhiberet,

ἄλλων ἐς τοῦτο μὴ ἀνίησι λαβέσθαι; τίνι ταῦτ' ἐπικρίνας τότε; καὶ μή μοι τὸν σεαυτοῦ νοῦν, τὸν ἄτι ὑμίδορον, ἄτι ὀξὺν ἔδη τὰ βιβλία λειάνας ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς ἡμᾶς διωκάμφορον, ἀλλ' ἕως ἀπόκρινα, ὁποῖόν τότε ἔδωκε διάνοιαν, ἢ ἁπλᾶ τὸν νῦν ἐμέ. ΕΡ. ὃ σοφίσματι ὀλίγοι δύνανται, ὦ Λυκῖνε. Λυ. καὶ μὴν ἀναγκαῖον ἀπόκρινον πολλαῖς γὲ οὖσαις φιλοσόφοις, οἷον Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Ἀντισθένους, καὶ τὰ ἀμείνω τῶν πάνυ, τὸν Χρύσιππον καὶ Ζήνωνα, καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι δὲ εἰσὶ, ὧν οὐ πιστεύεις, τοὺς μὲν ἄλλους ἐᾶς, ἐξ ἁπάντων δὲ πειράσομαι ἄνδρα λαβεῖν, ἀξιοῖς καὶ ταῦτα φιλοσοφᾶν; ἆρα καὶ σὺ ὥσπερ τὸν Χαιρεφῶντα ὁ Πυθὶ ἐξεπεμψεν ἐπὶ τὰ Στωϊκῶν, δείσας ἐξ ἁπάντων πᾶσιν; ἔθ' ἓν μὲν τῶν ἄλλο ἐπ' ἄλλο ἀδ'

aliis omnibus in obliquâ & deuia ducentibus? Quibus nam argumentis aut coniecturis hæc tum potuisti deprehendere? Ac mihi nõ eum qui nunc es, in animo concipe, siue semisapientiæ, siue absolutæ sapientiæ Hermotimum, qui nunc præ multis millibus optima discernere & iudicare possit: sed ita respondeac qui spiam homo idiota, qualem tunc agebas, aut ego nunc posim. HER. Quid sibi hæc tua verba velint, Luciane, haud intelligo. LVC. Atqui non admodum obliquũ est quod percõtabar, cùm multi sint philosophiæ principes, videlicet Plato, Aristoteles, Antisthenes: præterea maiores nostri, Chrysippus & Zenon, aliíq; complures quotquot tandem sunt: cuinam inquam credidisti, posthabitis & omissis aliis, vt ea ex omnibus desumeres, quæ quidem à te selecta sunt, sustineas iuxta illa philosophiæ studijs incumbere? Nunquid etiam te, vt Chærephontem, Apollo Delphicus ad Stoicorum placita delegauit, vbi prædixisset oraculo illos ex omnibus longè esse optimos? Siquidem illi mos erat, alium ad aliã philo-

φιλοσοφίας πειρώμενον, πλὴν ἁρμόττειν, οἶμαι, ἑκάστῳ αὐτῶν. Ερ. ἀπ' ὀλίγων ἴσως, ὦ Λυκῖνε, δεῖ κρόμιλον ψηφίσασθαι τούτων ἢ θεόν. Λυ. πότερον οὐκ ἄξιον θεᾶς συμβουλίας ἡγούμενον αὐτὸ, ἢ ἱκανὸς ὢν αὐτὸς ἐμαυτῷ τὸ βέλτιον, κατὰ σαυτὸν, ἄνευ τοῦ θεοῦ; Ερ. ὥμην γάρ. Λυ. ἐμοῦν καὶ ὑμᾶς ἂν διδάσκοις τοῦτο πρῶτον, ὅπως διαγνώσεσθε ὑμῖν αὐτοῖς ἐν ἀρχῇ, τίς ἡ ἀρίστη φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ ἀληθέστατα, καὶ ἵν' ἂν τις ἕλοιτο, παρὰ τὰς ἄλλας. Ερ. ἐγὼ οἶ φράσω, ἐμοιγε τὰς πλείστας ἐπ' αὐτῷ ὁρμώσας, ὥστε ἕκαστον ἀμείνω ἕναι αὐτῷ Λυ. πόσῳ τινὶ πλείους τῶν Ἐπικουρείων ἢ Πλατωνικῶν ἢ Περιπατητικῶν; εἰθισμένως δὲ αὐτὸς ἀριθμεῖς ἢ ἐκ τῶν χρυσοβίων; Ερ. ἀπ' ὀλίγων ἐγωγε, ἕκαστον δὲ.

philosophiæ ratione & formam cohortandi, quippe cui probè perspectum erat, opinor, quæ cuiq; potissimùm congrueret. HERMOT. *Nihil tale est, ô Luciane, neq; de his vnquam Deum consului.* LVC. *Quid? an indignam æstimabas hanc rem diuina consultatione? aut ipse sufficiens tibi videbare, qui quod optimum erat & præstantissimum, per teipsum posses eligere, non consulto Deo monitore?* HER. *Ita mihi quidem videbar.* LVC. *Quum igitur & nos istuc ipsum doces, quónam modo statum ab initio quæramus noscere quæ optima sit & verissima philosophandi ratio, & quam quispiam prætermissis aliis rectissimè eligeret?* HER. *Ego haudquaquam isthuc dicere grauabor. Cùm multos viderem ad eandem certatim viam affectantes, facilè æstimabam Stoicam philosophandi rationem cæteris esse præstantiorē.* LVC. *Quorum igitur numerosior erat turba, Epicureorum, an Platonicorum, an Peripateticorū? Proinde illos numerásti, veluti in ferendis colligendísque suffragijs vsuuenire solet.* HER. *Æqui non numerani, sed coniecturis deprehendi.*

Λυ. ἐς ἐπιθυμὶς διδάξαι με, ἀπ' ἐξαπατῆς, ὃς περὶ τ' ἐμέ-των ἁπασμῶ φὴς καὶ πολλὰ κρῖναι, ἀφανισθόμενος πλάνῃ πρός με τὰληθές. Ερμ. ἐ μόνον ἴδε, ὦ Λυκῖνε, ἀπὰ καὶ ἄκουσον ἁπάντων λεγόντων, ὡς οἱ μὲν Επικούρειοι, γλυκυθυμοι καὶ φιλήδονοί εἰσιν. οἱ Περιπατητικοὶ δὲ καὶ φιλόπλουτοι καὶ ἐμπικοί τινες. οἱ Πλατωνικοὶ δὲ τινὲς φιλοσοφίαν καὶ φιλόλογοί εἰσι. περὶ δὲ τ Στωϊκῶν πάντες ἔφασκον, ὅτι ἀνδράδελφοι, καὶ πάντα μιγνύασιν καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς τῶν ὅλων, μόνος βασιλεὺς, μόνος πλούσιος, μόνος σοφὸς, καὶ σωτὴρ ἅπαντα. Λυ. ἤκουον δὲ ταῦτα πρὸς σὲ ἄλλοι ἄλλα περὶ αὐτῶν. ὁ δὲ ἐκείνοις ἀμ αὐτὸς ἐπῄνεσας, ἐπαινῶν τὰ αὐτῶν. Ερ. ἐθαύμασα, ἀπ' οἱ ἄλλοι ἔλεγον. Λυ. οἱ μὲν ἀντίλογοι οὐκ

LVC. *Vt quid igitur me tantopere cupientem non doces, sed vana spe lactas ac decipis, affirmans, de tantis rebus coniectura & multitudine fretum iudicasse?* HER. *Non solùm hoc quidem, ô Luciane, sed omnes quoque cæteros mortales sæpenumero affirmantes audiui, Epicureos quidem esse corruptos deliciis, voluptatumq; extremè amantes. Peripateticos autem ad rem attentiores, pecuniis cumulandisq; diuitiis inseruire, & quosdam ex illis immodicè contentiosos. Porrò Platonicos arrogantes, & nimio fastu turgidos, gloriæq; cupientissimos. Cæterùm de Stoicis multorum semper idem fuit testimonium, videlicet quòd viriles essent, masculo animo præditi, & nihil illos fugeret: & quòd eam viam ingressus, solus rex, solus diues, solus sapiens, breuiter in vniuersum nihil non esset.* LVC. *Videlicet ista tibi de illis dixerunt alij. Neque enim verisimile est hæc illis de se ipsis prædicantibus, suáque superbè collaudantibus te credidisse.* HERMOT. *Non, verùm hæc ab alijs prædicata audiui.* LVC. *Facilè tamen conijcio hæc diuersa*

ρὴν ἔλεγον, ὡς τὸ ἀκόσ· οὔτοι γ' ἂν ἐμοὶ τὰ ἄπαντα φιλοσοφοῦντες. Ερ. οὐ γάρ. Λυκ. οἱ δ' ἄρα ἰδιῶται ταῦτα ἔλεγον; Ερ. καὶ μάλα. Λυ. ὁρᾷς, ὅπως ἀνθις ἐξαπατᾷς με, καὶ ἃ λέγεις τἀληθῆ, ἀπ' οἴκου Μῆνίππου σκληρόν τινι, ὡς φιλοσοφοῦντι ὅτι Ερμότιμον ἀνέρα σωφρονοῦντα, τριακοντούτη γεγονότα σαράκοντα, περὶ φιλοσοφίας καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν, τοῖς ἰδιώταις ἐπίστασθαι, καὶ λαβὰ τὰ ὑπ' ἐκείνων λεγόμενα ἐν ποιεῖσθαι λόγου ἄρτιον, καὶ τετραετῆ χρόνον ἀξιῶν. ὁ δὲ πισώσασθαι δοκεῖ ταῦτα λέγοντι. Ερ. ἀπ' οἶσθα, ὦ Λυκῖνε, μὴ τοῖς ἄπαις μόνον ἐπίστασθαι, ἀλλὰ καὶ μανθάνειν. ἑώρων γὰρ αὐτοὺς κοσμίως βαδίζοντας, ἀναβεβλημένους ὡσπαλῶς, φρονιστοῦντας ἀεί, ἀεὶ φθεγγομένους, ἐν χρῷ ἐκείνοις πάσοις, ἐδὲν

uersæ sectæ & opinionis affirmasse neminem. Quare an illi quos tu te audiuisse prædicas, è numero philosophantium fuerunt, nescio. HER. *Ne ij quidem.* LVC. *Proinde homines idiotas hæc dixisse credibile est.* HE. *Et valde quidem.* LVC. [u] *Obsecro, vt iterum me deceptum ab omni spe deijcere soleat: neque verum sermonem exponis, sed existimas te cum* [x] *Margita quopiam insulso & stupido verba facere: vt planè persuasum haberem, Hermotimum virum singulari præditum cum ingenio tum industria, annos nunc natum 40. hominib. tamen idiotis de sapientiæ studio, deque viris philosophiæ candidatis credidisse: illorumque inductum testimonio & prædicatione, rectiore via philosophantium electionem fecisse: neque enim ista tibi prædicanti facilè crediderim.* HER. *Ac ne hoc quidem te fugiat, Luciane, me non solùm credidisse alijs, verùm mihi quoque ipsi. Etenim conspiciebam illos honestè & ornatè incedentes, splendidè & decenter amictos, nunquam non certis commentationib. cogitabundo animo intentos, aspectu tetricos & terribiles, [z] demissa barba, & longa*

ἀλλ' ἀβρὸν, μὴδ' αὖ πάνυ τὸ ἀδιάφορον ὑπερκεκηπίδωμον, ὡς ἱκανὴν εἶναι, καὶ ἁπλῶς καὶ πάντῃ ἀτυχῶς, ἀπ' ἴσου τοῦ μέσου καθεστηκότα, ὃ δὴ ἄμεσον ἅπαντες ἐνταῦθα φασίν. Lyn. ἆρ' οὖν μᾶλλον ἄλλον ποιοῦντας αὐτὸς, ἀ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον αὐτὸς ὑφαιρεῖσθαι τὸν σοφιστὴν, ἃ Ἑρμότιμος, πράττουσα; οἷον δανείζοντας, καὶ ἀπαιτοῦντας πικρῶς, καὶ φιλονείκως πάνυ ἐσθίοντας ὑπὸ τῶν ξυνουσίων, καὶ τἆλλα, ὅσα ἐπιδάκνωνται; ἢ τούτων ὀλίγον σοι μέλει, ἄχρις ἂν ὦσιν ἀναβολὴ, καὶ ὁ πόγων βαθὺς, καὶ ἱμάτιον καθαρά; καὶ πρὸς τοῖς λοιποῖς ἄρα ἔχομεν τοῦτο καινόν, καὶ σάθμιον ἀκριβῆ τοιοῦτον, ὡς Ἑρμότιμός φησι καὶ χρὴ σχήματος, καὶ βαδίσματος, καὶ κόμης

coma venerandos, nihil molle aut parum virile, aut citra delectum aliquid admittentes, quod quidem alijs stuporem induceret, aut planè videretur impudens & Cynicum, sed in media & regia via constitutos, quæ quidem ab omnibus affirmabatur esse optima. Luc. A Nunquid igitur & hæc illa quæ paulò antè præceptorem facientem me vidisse testabar, ipsos designantes vidisti? videlicet fœnori & vsuræ seruientes, amarulenter & contentiosè mercedem à discipulis exigentes, in conuiuijs aut colloquijs immodestè & pertinaciter digladiantes, aliaq; quæcunq; indecorè plerunq; peccare consueuerant? Aut fortasse harum rerum nullam curam habendam esse existimas, modò vestitus sit probè mundus, & nitidè compositus, & barba profunda, prolixaq; in capite cæsaries? Quarem posterũ, vt video, hic nobis certus erit canon & regula rectè philosophantes exactè cognoscendi, quem videlicet proponit Hermotimus: oportétque omnino ex habitu mundiore, grauioreq; incessu, & capillo prolixiore, optimorum cognitionem

ρᾶς διαγιγνώσκειν τὸς ἀεὶ ὄντας; ὃς δ' ἂν μὴ ἔχῃ ταῦτα, μὴ σκυθρωπὸς, ἢ, καὶ φροντιστικὸς τὸ πρόσωπον, ἀπολοιμαςὶ καὶ ἀβλητίῳ; ἀλλ' ὅρα, μὴ καὶ ταῦτα, ὦ Ερμότιμε, παίζῃς πρός με, παρώμῳ ἐξ ἐξαπατώμῳ σοι νῦν. Ερ. διὰ τί δῆτ' ἔφησθα; Λυκ. ὅτι ὦ γαθὲ ἀνθρώπων τοιούτων ἐξετάσεως δεῖσθαι, τὸ ἀπὸ τῶν σχημάτων. παραπολὺ γοῦν ἐκεῖνο ἀσχημονέστεροι, καὶ τὰς ἀναβολὰς κοσμιώτεροι, Φειδίου τινὸς, ἢ Αλκαμένους ἢ Μύρωνος, πρὸς τὸ ἀμορφότατον ἀπεικάσαντος. ἀλλὰ καὶ ὅτι μαλιστα χρὴ τεκμαίρεσθαι δεῖν τοιούτοις, τί ἂν παθοι τις, ἐὰν φιλοσοφίας ἐπιθυμοίη φιλοσοφεῖν; δῶ διαγνῶ ἢ τὸ ἀμείνω προαιρήσεται, ὅτι σχῆμα, ὅτι βάδισμα ὁρᾷ, ἀνάγκη; gnitionem sumere. Itaque cui hæc deesse viderimus, neque ille tetricus fuerit, aut perpetuis intentus cogitationibus obambulauerit, reprobandus, & nihili æstimandus est. Sed vide, Hermotime, ne & hæc illudendi gratia ad me dixeris, periculum faciendo, num deceptum me esse sentiam. HERMOT. Quorsum istud dicis? LVC. Quòd hæc, ô bone, Electiùs statuarum sit cognitio atque indagatio, quam tu ab habitu sumendam esse dixisti. Omnino enim illæ habitu ferè sunt elegantiore, & amictu ornatiore, quas aut Phidias quispiam, aut Alcamenes, aut Myron ad pulcherrimum absolutæ formæ archetypum expresserit. Quòd si etiam maximè inde coniectura capienda est in illis dignoscendis, quid ille aget, qui visu captus, philosophiæ perdiscendæ desiderio tenetur? Qui enim fieri posset, vt in habendo delectu non tota via aberret, cùm neque habitus neque incessus perspiciendi facultatem habeat?

μὲν ⸗; Βρ. ἀπ' ἐμοιγε ὑπὲρ τυφλὸς ὁ λόγ⸗, ὦ Λυκῖνε, φὴς μοι μέλειν τῶν τοιούτων. Λυ. ἐχέλω μέν, ὦ χρηστέ, ἀλλ' οὐ τί τὸ γνώσιμα εἶναι τῶν οὕτω μεγάλων, καὶ ἅπασι χρησίμων. πλὴν ἐπὶ μὲν ἐμοὶ φιλοσοφίας μετέχω⸗ οἱ τυφλοί, ἐπείπερ μηδ' ὁρῶσι. καί τοι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς τοιούτοις μάλιστα φιλοσοφεῖν, ὡς μὴ πάνυ ἄχθοιντο ἐπὶ τῇ συμφορᾷ· οἱ δὲ μὴ βλέποντες, ἐὰν πάνυ ὀξυδερκεῖς ὦσι, τί ἂν δοκοῦντο σωτηρίαν τῶν τῆς ψυχῆς, ἀφόρητ' ἂν τῆς ἐξόδου τούτους ποιοῖμεν, ὅτι βλέπομεν ἅπαν, τοιόνδε δέ, οὐχ ὅτι τῆς γνώμης τῶν ἀνθρώπων ἔρωτι πεφύκασιν ἐπιζῆν, καὶ ἀξίους ἀμείνων. γίγνωσκεις τὰ τῆς γνώμης; Ερ. καὶ μάλα. Λυ. πῶς οὖν εἶόν τί σοι ἐστὶν, ἀφ' ὧν

HER. *Ego verò, ô Luciane, non ad cæcos verba facio, neque illorum mihi quicquam curæ est.* LVC. *Atqui conueniebat, ô bone, vt tantarum rerum, adióque omnibus necessariarum cognitu, communis quædam esset cognitio. Sed enim quando ita tibi videtur, à philosophiæ commercio cæci exclusi maneant, posteaquam orbati sunt oculis: tametsi cumprimis operæpreciũ mihi videbatur, illos præ omnibus alijs philosophiæ studio incumbere, ne acceptam amissi visus calamitatem ferrent immoderatiús. Cæterùm illi qui probè vident, etiamsi fuerint perspicacissima oculorum acie præditi, quónam pacto ea quæ in animo tecta sunt, peruidere possint ab illa externa vestitus mundicie? Nisi enim me fallat animus, tale quiddam est quod dicturus sum, nimirũ te parandæ & colligẽdæ sapientiæ cupidine eum istiusmodi viris conuersari, vtq; ea indies aucta, cumulatiús euadas melior.* HERMOT. *Et maximè quidem.* LVC. *Quid igitur tibi promptum fuit, atque*

ἦν ἔφησθα ἱκάνωμ τῶμ γνωσμάτωμ διορᾷμ ἢ ὀρθῶς φιλοσοφοῦντα, ἢ μή; οὐ γὰρ φιλᾶ τὰ τοιαῦτα οὔτι διαφαίνεσθαι, ἀλλ' εἰσὶμ ἀπόῤῥητα, καὶ ἐμφανῆ μὲν μήμματα, λόγοις καὶ συνουσίαις ἀναδεικνύμενα, καὶ ἔργοις δὲ τοῖς ὁμοίοις ὀψὲ μόλις. ὁ γοῦμ Μῶμος, ἀκούσας, οἶμαι, ἃ τινα ἐτιάσατο τὸ Ἡφαίστου, ἃ δὴ μὲ, ἀπ' ἀκοῆς νῦμ ἄκουε. φησὶ γάρ ὁ μῦθος, εἰσιέναι Ἀθηναῖμ καὶ Ποσειδῶνα καὶ Ἥφαιστομ ἐντεχνίας σκέψει, καὶ τὸμ μὲμ Ποσειδῶ, παῤῥόμ τινα ἀναπλάσαι, τὴμ Ἀθηνᾶμ δ', οἰκίαμ ἐπινοῆσαι· ὁ Ἥφαιστος δ' ἀνθρωπομ ἅμα συνιστάσαι. καὶ ἐπαινεῖσθαι μὲμ ἐπὶ τὸμ Μῶμομ ἦκομ, ὅμ περ Δικαστὴμ πεφάνουσι, θειασάμενος ἑκάτερος ἑκάστου τὸ ἔργομ· ἢ μὴ ἄμεμπτομ, ἅ τινα ἐτιάσατο, πρόφασιμ ἂμ εἶναι λέγειν, ἐπὶ τῷ ἀνθρώπῳ δεῖ τὸ ἐμέμψατο, καὶ

atque adeò factu possibile, vt ab ijs ipsis quas dixisti cognitionibus, philosophantem aut secus perspiceres? Neque enim ista perinde solent propalàm esse conspicua, sed sunt abstrusa valde, atque adeò in obscuro reposita, quæ multis vix orationibus & congressibus, postremùm verò opibus consimilibus licet animaduerterre. D *Qualia enim Momus in Vulcano reprehenderit, opinor aliquando inaudiuisse te: quòd si me fallit opinio, audi iam nunc. sic enim habet* E *fabula: nimirum Mineruam, Neptunum, & Vulcanum contentionem inter se suscepisse de artificij principatu & præstantia: atque ipsum quidem* F *Neptunum tantum effinxisse,* G *Mineruam verò domum excogitasse: porrò* H *Vulcanus hominem composuit fabricauitq. Cæterùm vbi iam ad Momum ventum esset, quæ certaminis arbitrum & expensorem elegerant, & ille singulorum opera diligentissimè inspexisset: I in alijs quidem quæ reprehenderit, superuacaneum fortasse foret referre: illud tamen in hominis opificio potissimùm* * *calumniatus est,*

καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα Ἥφαιστον, διότι μὴ καὶ ἐνείδασι μισικῶς αὐτῷ ἐπὶ τὸ στέρνον, ὡς ἀναπτασθεὶς σῶν, γνώσεσθαι ἅπασιν ἃ βούλεται, καὶ ἐπινοεῖ, καὶ ἀψευδεῖται, ἢ ἀληθεύει. ἐκεῖνον μὲν οὖν, ἅτε ἀμβλυώττοντα, ἔστω τοιαῦτα τῶν ἀνθρώπων διανοεῖσθαι· σὺ δ' ὑπὲρ τὸν Λυγκέα μοῦν δίδορκας, καὶ ὁρᾷς τὰ ἔνδοθεν, ὡς ἔοικε, δι' ὧν στέρνων, καὶ ἀνίσχεταί σοι τὰ κρύφια, ὡς ἀληθῶς μὴ μόνον ἃ βούλεται, καὶ ἃ γιγνώσκει ἕκαστος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τοῦτο ἀμείνων ἢ χείρων. Ερ. παίζεις, ὦ Λυκῖνε, εἰ καὶ ἀληθῆ μοι δοκεῖς λέγειν, καὶ μεγαλείως ἀφίστασθαι τοῦ κρίνειν, ἱκανὸν καὶ τοῦτο πρὸς ἐμέ. Λυ. ὅμως οὐκ ἄν ἔμοιγε, ὦ ἑτοῖρε, καὶ πρὸς ἐμέ, ἄκριβές με πρᾶσσολοῦ· μόνον γὰρ κωλῶ ὧν συρφετῶ. Ερ. εὐθὺς γὰρ ἄν σοι ἀρέσκοιμι, ἐφ' ἅπερ εἶπον. Λυ. ἐκ ὧν γε ἐμοῦ.

atque ipsum quidem architectum Vulcanum nō mediocriter perculsit, quòd artifex non in pectore ostiola quædam addidisset, quibus apertis & recluſis perſpicuè fieret omnibus quid ille velit, aut in animo ſtruaret & cogitaret: num mentiretur, an verum diceret. Atque ille quidem velut cæcutiens ſic de hominibus ſtatuit: tu verò nobis ipſo etiā M Lynceo es perſpicacior, qui, ſicuti videtur, per pectus ipſum quæ intus ſunt, cernis: ſuntq; tibi aperta omnia, adeò ut non ſolùm certò teneas quid quiſque velit aut cogitet, verùm etiam vter ſit melior aut deterior. HERM. Tu quidē, Luciane, ludos ex me facis: ego verò Apollinis ductu & auſpicio delectum habui, neque prorſus electionem moror: atque hæc quidē ſatis Hermotimo. LVC. Attamen ne ſic quidem mihi dignaris exponere, ô amice, ſed me in ima vulgi fece verſantem ſuperbè contemnis. HERMOT. Nihil fortaſſe illorum tibi placebit, quæ dixero. LVC. Nequaquā, ô bone, verùm

ἀλλ' ἐάν γε ἐθέλῃς ἀπᾶν, ὁποῖόν ἄν μοι ἀρέσειεν. ἐπεὶ δ' ὅμως σὺ ἐμὲ μὲν ἀκριβῶς ἐξερευνᾷς, καὶ φθονᾷς ἡμῖν, ὡς μὴ ἐξ ἴσου γιγνοίμεθά σοι φιλοσοφήσαντες, ἐγὼ παρέξομαι, ὅπως ἂν οἷός τε, ἧ μάλ' ἐμαυτὸν ἐξαρῶν τῷ ἀνευρεῖν περὶ τούτων ἀκίνδυνον, καὶ τῷ ἀσφαλεστάτῳ ἄρτιον. ἄκων δὲ κἀγὼ σὲ βάλλω. ΕΡ. ἀλλὰ βάλλομαι, ὦ Λυκῖνε· ἴσως γάρ τι χρήσιμον ἐρᾷς. ΛΥ. φαίνομαι δέ, καὶ μὰ Δία γελάσεις, ἃ πανταπασιν ἰδιωτικῶς ἀναξιπῶ αὐτό. ἀνάγκη γὰρ ὅτως, ἐπεὶ μὴ σὺ ἐθέλεις ἀφιέντα ἐᾶν, ἀλλὰ ἄμεινον. ἴσως δή μοι καὶ μᾶλλον ἀρτιὰ τοιοῦτόν τι, οἷον πόλις τις, ἐνδεεῖσθαι ἔχουσα τῶν ἐμπολιωμένων (ὡς φασὶν ἄν οἱ διδάσκαλοι) ὁρᾶν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, ἀνδρῶν ἄπαν-

verùm nihil eorum vis dicere, quod me delectaturum esset. Et quia tu me cessatas de industria, nobis inuidens, ne fortè tibi pares euadamus, si philosophiæ indagandæ studio operam nauaremus: periculum faciam, si quo modo fieri possit, vt per me exactam iudicandi rationem, miniméque fallibilem delectus habendi viam inueniam. Quocirca tu, si volueris, arrectis auribus attento fac sis animo. HER. Prorsus isthuc volo, ô Luciane: fortassis quiddam scitu dignum dicturus es. LVC. At vide ne naso me suspendas, si illud omnino rusticè & ineptè proposuero. Ita enim facto opus esse video, posteaquam tu qui harum rerum es multò peritior, illud manifestius & disertius explicare grauaris. Itaque virtutem verbis instar esse fingas volo, quæ ciues habeat honestissimè & integerrimè Rempublicam administrantes, quemadmodum tuus quoque præceptor, qui isthuc aliquando peruenit, idem hoc affirmare non dubitat: præterea summa sapientia viros exornatos, magno infractóque animo

ἅπαντας δικαίους, σώφρονας, ὀλίγου θεῶν ἀξίους ὄντας. οἷα καὶ τὰ τοιαῦτα γίγνεται παρ' ἡμῖν, ἁρπαγή τε καὶ βιαιομιξίαι γυναικῶν, καὶ πλεονεκτήματα, ἐὰν ἄρα ἄλλα, φασίν, ἐμπίπτῃ τῇ πόλει τολμώμενα, ἀπ' ἐν ἀρχῇ καὶ ὁμονοίᾳ ξυμπολιτεύονται, μᾶλλα ἀκούσας. ἃ γὰρ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν, οἶμαι, τὰς σάσας καὶ φιλονεικίας ἐγείρει, καὶ ὧν ἕνεκα ἐπιβουλεύουσιν ἀλλήλοις, ταῦτα πάντα ἐκ τοιῶνδε ὄντα ἐκείνοις· ἐ γὰρ ὅτι χρυσίον ἐστί, ἢ ἡδονάς, ἢ δόξας ὁρῶσιν, ὡς ἀμφισβητοῦσι περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ πάλαι τῆς πόλεως ἐξευλελάκασιν αὐτὰ, ἐκ ἀναγκαίας ἀγωνιάμενοι ξυμπολιτεύεσθαι, ὥσπερ γαλεώτου τινὸς, καὶ πανδαίμονα βίον βιῶσι, ξὺν εὐνομίᾳ καὶ ἰσότητι καὶ ἐλευθερίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις

præditos, iuſtitiæ ſeruantiſſimos, modeſtia admirandos, parùm infra Deorum conditionem conſiſtentes. Cuiuſmodi multa apud nos deſignantur, rapina, violentia, iniuria, habendi cupidines eorum flagitiorum ne tantillum quidem quemquã audere in ea vrbe conſpicerẽs, ſed pacati & concordes Reipublicæ munia ſimul obeunt & adminiſtrant. Nec iniuria. Ea enim quæ aliis in vrbibus ſeditionũ & factioſarum contentionum concitandarum occaſionem ſuppeditant, quorúmque gratia alter alterum clandeſtinis petit inſidijs, ea inquam omnia è medio illorum ſublata & remota ſunt. Neque enim aut aurum, aut voluptates, aut honores habent in precio, tanquam alicuius momenti iſta apud illos habenda ſint, verùm iam olim hæc in vniuerſum, tanquam parùm neceſſaria exiſtimantes ad bene gerendam Rempublicam, vrbe eiecerunt. Itaque tranquillam quandam & omnibus modis felicem deſignunt vitam, bonis legibus, æqualitate, libertate, & omnibus

denique

βίοις ἀγαθοῖς. Ερ. τί δ᾽ ἔμ, ὦ Λυκῖνε, δοκεῖ ἄξιον ἅπαντας ἐπιθυμεῖν, πολίτας γίγνεσθαι τοῖς δικαίοις πόλεως, μήτε πόνους ὑπολογιζομένους ἐν τῇ ὁδῷ, μήτε τὸ μῆκος τῆς χρόνου ἀπαγορεύοντας, ἀ μὲν ἐστιν ἀφικόμενοι ἐγγραφήσεσθαι καὶ αὐτοῖς, καὶ μιᾷ ἕδρᾳ τῆς πολιτείας; Λυ. νὴ Δί᾽ ὦ Ερμότιμε, πάντων μάλιστα ἐπὶ τούτῳ ἀποδεκτέον, τὸν δ᾽ ἄπωθεν ἀμελητέον, ᾧ μήτε πατρίδα ἔστι ταύθ᾽ ἑπιλαμβανομένῃ, ποσὶν ποιεῖσθαι λόγον, μήτε πάλαι ἡγούμενον, ὅτῳ ἔσται ἐπικατεχόντων καὶ ἐναθμευομένων ἐπικηδῶς· ἀλλὰ μάλιστα μὲν ἐκείνους παρακαλεῖν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ὁλὸν, ἃ δὲ μὴ ἐθέλοιεν, ἧττον δεῖσθαι· ἀσπασάμενον αὐτὸς, χαρεῖν ἐνθὺ τῆς παναγαθοῦς καὶ ἱκάνης πόλεως, καὶ αὐτὸ ἀπορρίψαντας τὸ ἱμάτιον, ἀ τὸ denique bonis institutam. HER. Quid agitur, ô Luciane? annon tibi videtur æquissimum esse, vt omnes certatim eius vrbis ciues fieri desiderent, ita vt itineris tam laborios molestiam pro nihilo reputent, neq; temporis longinquitate victi animum despondeant, certò & constanter persuasum habentes, se omni euicta difficultate in ciuium numerũ relatum iri, eiusq; politiæ se participes futuros? LVC Sanè per Iouem, ô Hermotime: omnibus omnes nerues in hoc intendendos esse arbitror, cætera verò negligenda. Nec patriæ tenaciter nobis inhærentis magna cura habenda est: neque valde moueri decet aut franqi animo, parentum aut liberorum nos detinentium complorationibus: sed & illi pari opera ad eandem profectionem nobiscum suscipiendam cohortandi sunt. Quòd si aut sequi nos recusauerint, aut per ætatem non potuerint: illis relictis & posthabitis, recta ad vrbem omnium felicissimam animosè tendendum erit, relictis etiam vestimentis, si eisdem amicti detineremur, illic

ἀτόπως ἐπαληθεύσοι, κατῳδόησεν ἰσοῦμφορ ἰκανὸν ἡμῖν. οὐδὲ γὰρ κίνδυνος, μὴ σύ τις ἀφελέσθαι, καὶ γυμνὸν ἰκανὸν ἄκοντα. ἤδη γάρ ποτε καὶ ἄλλοτε πρεσβύτην ἀνδρὸς ἄκουσα λιγυρόν τε, ὅπως τὰ ἐκεῖ πράγματα ἔχοι, καί μοι πρόθυμον ἐπιδοῦναι οἱ πρὸς τὴν πόλιν· ἐμέσθαι δὲ αὐτὸς, καὶ ἐλθόντα ἐγγράψειν, καὶ φυλέτην ποιήσασθαι, καὶ φρατρίας μεταλάσσειν τῆς αὐτῆς, ὡς μετὰ πάντων τὸν λαὸν μονοειδῶ. ἀπ' ἐμοῦ δὲ ἐπιτόμως ἐπ' ἀγαθοῖς καὶ νεότητι τοῦτο, πρὸς ψυχρικαὶ δίκαια σχολὴν ἐμοὶ ἔσως δὲ ἂν αὐτὰ ἤδη ἀμφὶ τὰ πρόσω, καὶ πρὸς τοῖς πόλεως ἐῶ ἄν. ἔλεγε δ' ἔν περὶ τῆς πόλεως, ἅπερ μέμνημαι, ἅπαντα ποικὰ, καὶ ἤδη καὶ τάδε, ὡς ξύμπαντες μὲν ἐπήλυδες καὶ ξένοι εἶεν, αὐθιγενὴς δ' ἐν ἀλὰς, ἀπὸ καὶ βαρβάρους ἐμπολιτ

illic haud dubiè conueſtiendi. Neque enim periculum eſt ne quis te eò nudo corpore delatum excluſurus ſit. Iam enim & alias virum multa canicie reuerendum diſſerentem audiui, quinam illic ſe res haberent: meq; magnopere cohortabatur ille, vt me ſibi ad vrbē eunti comitem adiungerem. ſiquidem pollicebatur itineris ducem ſe fore, & quòd me ciuitate donare vellet, vnumq; ex tribulibus facere, ſuo adſcriptum ſodalitio, adeò vt nulla non ex parte bene & feliciter agerem. Cæterùm ego id ætatis rectè monenti non obtemperabam, ſtultitia & rudibus annis dehortantibus: nondum enim egreſſus eram annum quintum & decimum. Fortaſſis ſi ſecutus fuiſſem, iam in ſuburbio aut

præ portis conſiſterem. Porrò de ciuitate, ſi rectè commemini, cùm alia multa, tum hæc quoque prædicare ſolebat, quemadmodum omnes eius vrbis incolæ eſſent aduenæ & peregrini, nec vllus eſſet indigena. Quin etiam illud addebat, non parum multos in eadem Republica verſari barbaros,

&

πολιτεύεσθαι πάντες, καὶ δέκα-
δες καὶ ἀμόρφους, καὶ μικροὺς
καὶ πτώχους, καὶ ὅλως, μετρι-
ώτερον τῆς πόλεως τὸν βελτί-
στον. τὸν μὲν δὴ νόμον αὐ-
τοῖς ἐκ τῆς τιμωμένων ποιᾶ-
σθαι τὴν γραφήν, ἐκ δὲ τῶν
ἀγνώτων, ἢ μικρόβιος, ἢ
ἀάπνους, ἐκ δὲ τῆς γένους, ἐκ
ἀπαιρῶν ἐκ πολύνων, ἀπὸ
ταύτα μὴ δεῖ νομίζεσθαι παρ'
αὐτοῖς, ἀφελῆ δ' ἐκάστῳ πρὸς
τὸ πολίτην γενέσθαι σωτη-
σιν, καὶ ἐπιθυμίαν τῶν καλ-
λῶν, καὶ πόνων, καὶ τὸ ἀλυ-
πάρεις, καὶ τὸ μὴ ἐνδῦναι, μηδὲ
μαλακιζθῆναι πρὸς ἡδονὰς
ἀνοχλήτους, κατὰ τὴν ὁδὸν
ἐντυγχάνοντα. ὡς ὅσις ἂν
τούτων ἐπιθέξηται καὶ ἀπτε-
ξίθοι, πορεύσθω δ' ἄχρι πρὸς
τὴν πόλιν, αὐτίκα μάλα
πολίτην ὄντα τῶν, ὅσις
ἂν ᾖ, καὶ ἰσότιμον ἅπασι· τὸ δ'
ἀξίωμα ἢ ἀφάνειαν, ἢ ἐνδεί-
δεις, ἢ ἀγνωτὸς, ἢ δοῦλος, ἢ ἐλεύ-
θερος

& seruilis conditionis homines, informes, modicos, pauperes, breuiter neminem non eius Reipub. fore participem, quem penes modò voluntas esset eò tendendi: quandoquidem illis morem ciuitate donandi adueuas, affirmabat non fumi aut ab externa cultus & vestitus elegantia, aut à corporis proceritate & formositate, neque à generis splendore, aut claris maioribus, sed ea pro nihilo æstimari apud illos. Oportere tamen eos qui ciuitatis ius indipisci velint, intelligentia instructos esse, rerumq; honestarum tangi cupidine, labore non frangi, nullis voluptatum illecebris capi, neque fœminari aut emollescere rebus dubijs & difficilibus inter eundum ingruentibus. Quisque itaque præstiterit, expositiq; vbi primùm vrbem attigerit, actutùm in ciuium communionem assumitur, quicunque tandem fuerit, parem experturus honorem. Porrò peior an melior, an nobilis, an ingenerosus, an seruus, aut liber, aut an prorsus infimæ

ἐπιλάθῃ σ' , ἐὰν ὅλως ἔνι, ἐπιγνωσθῆναι ἐν τῇ πόλει. Ερ. ὁρᾷς, ὦ Λυκῖνε, ὡς ἐμάτην, ἐὰν περὶ μικρῶν μέμνω, πολίτης ἐπιθυμῶν γενέσθαι καὶ αὐτὸς οὕτω καλῆς καὶ ἐνδαίμονος πόλεως; Λυ. καὶ γὰρ αὐτὸς, ὦ Ερμότιμε, τῶν αὐτῶν ἐπιθυμῶ, καὶ οὐκ ἴσην ὁρῶ, τί ἂν μοι περὶ τούτων ἐνέχαμψεν γενέσθαι. ἐμοὶ μὲν ἔν γε πλησίον ἡ πόλις, καὶ φανερὰ ἐπιθυμία ἅπασι, πάλαι ἄρα, ὡς ἔοικε, μηδὲν ἐνδεεστέρως, αὐτὸς ἔχειν ἐμαυτῷ, καὶ ἀπολιτεύομαι ἄρα ἐκ πολλοῦ. ἐπεὶ δὲ, ὡς ἡμᾶς φασι, σύν, καὶ Ησίοδος ὁ ῥαψῳδὸς, πάνυ πόρρω ἀπέφυσεν, ἀνάγκη ἦν ἐμοὶ ὁδόν τινα ἐπ' αὐτὴν καὶ ἡμερώσασθαι τὸν ἄνεσον. ἢ οὐκ εἶσθ' οὐ οὕτω χαλεπὸν ποιεῖν; Ερ. καὶ πῶς ἄν, ἄνωθεν ἐλθοί τις; Λυ.

infimæ sortis & conditionis homo sit, in ea ciuitate ne nominantur quidem. HERM. *Hunc perspicere potes, Luciane, quòd non temerè aut pro rebus ficulneis tantos sudores perferam, cùm adeò felicis & exoptatæ Reipub. ciuis fieri concupiscam.* LVCI. *Et ego quidem harum rerum communi tecum cupiditate teneor: atque haud scio, an quicquam sit quod perinde præ his mihi votis expetendum putem. Iam si in propinquo vrbs sita foret, & omnium prospectui exposita: iam olim, vt scis, nulla animi ambiguitate præpeditus, eam fuissem ingressus, inq; ea multum iam temporis versando contriuissem. Posteaquam verò (quemadmodum vos perhibetis, nimirum tu, & Hesiodus ille rhapsodus) valde procul hinc remota est: operæpretium mihi esse videtur, vt & viam ipsam quæ recta nos ad vrbem ducat, inuestigemus, nec minus operæ & studij in duce quamoptimo deligendo ponamus. An non ita quoque tibi faciendum videtur, Hermotime?* HERMOT. *Et quinam alia ratione eò quis perueniret?*

LVC.

Λυ. ἐκεῖν σοὶ μὲν ἐπὶ τὸ ὑπὲρ σχνᾶδη, καὶ φάσκει ἀληθῆ, πολλὴ ἀφθονία τῶν ἡγουμένων· πολλοὶ γὰρ εἶσιμι πάντες ἐσσιν αὐτόχθονες, ἐκεῖθεν ἔντας· ἐν λέγουσιν. ὁδὸς γε μὲν ἡ μία καὶ ἡ αὐτὴ φαίνεται, ἀπὸ πολλῶν διάφοροι, καὶ ἄλλη ἀπάλλαξ ὅμοια· ἡ μὴ γὰρ ἐπὶ τὰ ἑσπέρια, ἀλ ἐπὶ τὰ ἕω φέρουσιν, ἀλ ἐπὶ τὰς ἄρκτους, καὶ ἄλλη τὸ θὺ τῆς μεσημβρίας. καὶ ἡ μὲν δὴ λειμώνων καὶ φυτῶν, καὶ ὑδάτων, ἥνυθρ καὶ ἡδέα, ἄλλη ἀντίτυπον ἢ δύσβατον ἔχουσα. ἡ δὲ τραχύλη καὶ φαχέα, πολλὴ ἥλιον, καὶ δίψ καὶ καύματον πᾶσ φαίνουσα. καὶ ὅμως αὕτη πᾶσαι πᾶς τὴν πόλιν ἄγειν πέλουσα, μίαν ἔσαν, τὰ ἐναντιώματα τελοῦσαι, ἵνθα δύμοι καὶ ἡ πᾶσα ἀφεία ἐσίν. ἐφ'

LVC. *Nónne vides igitur immensam multitudinē promittentium & affirmantium se viæ peritos esse? Multi enim ad hoc parati circumstant, quorum nemo non se indigenā esse persanctè deierat. Cæterùm non esse vnam tantùm viam, illud apparet liquidò, sed innumeras & valde diuersas, nec quicquam habentes in quo inter sé conueniant. Nam hæc quidem ad occidentalem plagam vergit, illa ad solem exorientem: mox altera ad Septentrionem viatorem ducit, altera verò rectà ad Meridiem. Rursus hæc quidem per florida prata, & molles plantas sub vmbra amœna & delectabili, nihil habens asperitatis aut difficultatis: altera autem petricosa, & omnibus modis aspera, multùm exhibens viatoribus cùm sitis tum arduris, tum etiam laboris & molestiæ. Et tamen omnes illæ cùm multæ sint, ad eandem vrbem quæ vna est, tendere perhibentur, tametsi sint inter se diuersissimæ. Inde incredibilis animum meum habet perplexitas & hæsitantia.*

Etenim

ἐφ' ὃ δ' ἂν ἔλθω αὐτῶν, ἀνὴρ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀκροασεως ἴκανος καὶ ἱκανῶς, ἐν τῇ εἰσόδῳ μέλα τις ἀξιόπιστος καὶ ὁρίζων τι τῶν καλῶν καὶ πεπρεπὲς κατὰ τὴν αὐτοῦ ἀνεψιᾶν, λίαν ἴκανος καὶ αὐτῶν μόνον τὴν ἀνδρείαν ἀποδεχόμενος, τοὺς δ' ἄλλους πλανᾶσθαι, μάτην αὐτοὺς ἐπιπονθότας, μάτην ἄλλους ἠκούσθαι διαφερόντως ἀκαλυβίσαντας. ἐμοὶ γὰρ ἐπὶ τὸν πλησίον ἀφικνουμένῳ, καὶ καθ' ἕνα τὰ ὅμοια ὑποχωρήσαντα περὶ τοῦ αὐτοῦ ὀδοῦ, καὶ τοὺς ἄλλους ἀκηκοέναι, καὶ ὁ παρ' αὐτῷ ὁμοίως, καὶ ἑξῆς ἅπαντες. τό, τι δ' ἐγὼ πλεῖστον τῶν ὁδῶν καὶ τὸ ἀνόμοιον αὐτῶν, ἀμηχανίαν παρέβαλε μοι, καὶ ἀπορεῖν ποιεῖ, καὶ μάλιστα οἱ ὑπομένοντες ὑπερβαίνειν ἀριθμοί, καὶ τὰ ἑαυτῶν, ἕκαστοι ἐπαινοῦντες. ὁ γὰρ οἶδα δή τινα τρόπον, ἢ τῶν μάλιστα ἀκολουθήσας, ἀφικοίμην

Etenim in quacunque fortè fortuna incidero, virum quẽpiam circa ingressum diuersiculi consistentem offendo, antiqua virtute & fide admirandum, statim in introitu accedenti manus porrigentem, vehementerq; cohortantem, vt ipsius viam ingrediar. vsqueadeò certatim vnusquisque illorum se compendiosæ viæ gnarum esse iactat identidem, aliot verò tota via aberrasse, neque vnquam eò perueniisse, neque aliorum insequentium duces esse posse. Tandem vbi proximum accesserò, audio & illum de via sua magnificè pollicentem, aliosq; maliciosè vituperantem. Ad eum quoque modum facit is qui huic vicinus est, & sic deinceps omnes reliqui. Hinc itaque viarum multitudo & diuersitas non mediocriter me conturbant, animumq; meum incertum diuersè distrahunt, maximè verò duces ipsi præter modum vociferantes, dum quisque suæ immodicis laudibus deprædicat. Neque enim calleo in quam declinans, aut quem potissimùm ex ducibus secutus, vrbem

φλῶ ἄρ᾽ πρὸς τλὼ πόλιν. Ερ. ἀπ᾽ ἐγὼ σε ἀπολύσω τῆς ἀπορείας· ἔοις γὰρ προσδοκίμος πόσιν, ὦ Λυκῖνε, πισώσας ἐκ ἄν σφαλείης. Λυκ. τίσι πίστεις, ἔοις λατὰ πόλιν ὁδὸν ἐληλυθόσιν, ἢ τίνι τῶν ἡγεμόνων ἀκόλουθήσασιν; αὖθις γὰρ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἄπορον ἐν ἄπᾳ μορφῇ ἀναφαίνεται, ἀφ᾽ τῶν πραγμάτων ἐπὶ τὰς ἄνθρας μεταλαλυθόσι. Ερ. πῶς ἔοῦτο φῄς; Λυκ. ὅτι ὁ μὲν τλὼ Πλάτωνος τραπόμενος, καὶ συνοδοιπορήσας μετ᾽ αὐτοῦ, ἐκείνῳ ἐπανίσταται ἡγησόμενος· ὁ δὲ τλὼ Επικούρειος ἐκείνῳ, καὶ ἄπᾳ ἄλλῳ σὺ δὲ τλὼ ὑμετέραν. ἢ πῶς γέ, ὦ Ερμότιμε, ἔχ ἕτως; Ερμ. πῶς γὰρ ὄ; Λυκ. ἐ ἔοίνυν ἀπόλυσάς με τῆς ἀπορείας, ἀπ᾽ ἔτι ὁμοίας ἀγνοῶ ὧν μᾶλλον χὴ πισεῦσαι τῶν ὁδοιπόρων· ὁρῶ γὲ ἕκαστον αὐτῶν, καὶ αὐτὸν

bem accedere queam. HER. At ego te, Luciane, ab omni hæsitatione liberabo. Etenim haud facilè, si ijs, quī ante nos eidem itineris consecerunt, fidem habueris, aberrabis. LVC. Quibus tu habendam fidem dicis? aut quem ex ducibus sequuti sunt? aut per quam viam ingressi sunt? Iterum enim nobis sub alia forma eadem apparet animi perplexitas, à rebus ad homines translatis. HERM. Quonam modo isthuc dicis? LVC. Quoniam quidem qui in Platonis viam digressus est, & illo duce se in viam dedit, illam haudquaquam laudaturus est. rursus qui Epicurum ducem sibi sequendum elegit, Epicuri. ita omnino alius aliam commendabit: tu verò vestram omnibus alijs præferes. Aut non ita futurum esse, Hermotime, credendum est? HERM. Et cur non? LVC. Proinde ab ancipiti animi perplexitate me non liberas, cùm etiamnum ignorem ex viatoribus quinam potissimùm fides adhibenda sit. Video enim unumquemque illorum, & in

τὸν καὶ τὸν ἡγεμόνα, μιᾶς ὑπεραμύνον. καὶ ἐκεῖνο ἐπαινῶ ἐς πανδηλα, καὶ λίγοιτο ὡς ἄντε μόνη ἄγει ἐπὶ τὴν πόλιν. ὁ μὲν δοκῶ ἔγωγε ἀληθῆ φησιν· ἀπ' ὅτι μὲν ἀφίκετο πρός τι τέλος, καὶ ἔδεί τινα πόλιν, ἄδηλον αὐτῷ ἐστω. ἐπὶ δὲ ἐκεῖνον ἔδεγε, ὧν ἐγὼ, ὧν ἔμοιγε, ἐπιθυμοῦντι ἐγὼ τε καὶ σὺ πολιτεύσασθαι ἀδίκως ἂν Κόρινθον ἐλθεῖν, ὅτι δὲ ἐς Βαβυλῶνα ἀφικόμενος οἴεται Κόρινθον ἑωρακέναι, ἄδηλον ἔμοιγε ἔτι. ὁ γὰρ πάντως ὁ τινὰ πόλιν ἰδὼν, Κόρινθον ἔλθοι, ἄγε ἡ μόνη πόλις ἐστὶν ἡ Κόρινθος. ὁ δὲ δὴ μάλιστα ἐς ἀπορίαν με καθίστησιν, ἐπαινόδει, τὸ ἁπλοῦν, ὅτι πᾶσα ἀνάγκη μίαν εἶναι τὴν ἀληθῆ ὁδόν· καὶ γὰρ ἡ Κόρινθος μία ἐστὶν, ἃ δ' ἄλλαι πανταχόσε μάθοιμ', ἃ ἐς Κόρινθον ἄγουσιν· ἃ μὲν τις ἔστω σφόδρα πλανώμενος, ὡς οἶμαι καὶ τὴν ἐς

pſum & ducem eius, vnius tantũ viæ feciſſe periculum, ac illam laudare, affirmantem hãc ſolam eſſe, quæ perducat ad vrbem. Ego autem num verum dicat, ſcire non poſſum. Quòd enim ad finem aliquem delatus ſit, & ciuitatem quandam conſpexerit, fortaſſe illi haud difficulter conceſſerim: cæterùm num illam viderit, quam oportebat, in cuius Republica ego & tu verſari concupiſcimus, in Corinthum delati, ille autem Babylonem profectus, Corinthum ſe vidiſſe putárit: hoc quidem etiamnum mihi incertum eſt. Neque enim ille qui aliquam ciuitatem vidit, ſtatim & Corinthum vidit: ſiquidem non ſola Corinthus eſt ciuitas. R Quod autem omnium maximè me facit animi incertum & ambiguum, illud eſt, quòd ſciam neceſſariò vnam atq; adeò veram eſſe viam, ſiquidem nec plures quàm vna Corinthus eſt, aliæ autem quoquo gentium magis viatorem quàm in Corinthum perducunt. Niſi quis vſqueadeò delirus eſſet, & mente captus, vt putaret & eam quæ ad

Hyper-

Ὑπερβορέους, καὶ τῷ ἐς Ἰνδοὺς ἀγούσῃ, ἐς Κόρινθον εὐθεῖαν. Ερμ. καὶ πῶς οἷόν τε, ὦ Λυκῖνε; ἅμα γὰρ ἀμαχόσε ἄγεσθαι. Λυκ. ἐπειδὴ, ὦ φίλε Ερμότιμε, ὑπὸ μικρᾶς ἅπαν βουλῆς, ἐπὶ τῷ ἄριστα τῶν ὁδῶν τε καὶ ἡγεμόνων. διὰ ζῶντος δὴ τοῦ ζῆν λόγος ποιήσομαι, ἵνθα ἂν ὑμᾶς οἱ πόλεμοι φέρωσιν, ἐκεῖσε ἀπιόντες, ἐπὰ λήσομεν ἴσως, ἀντὶ τῆς ἐς Κόρινθον ἀγούσης, τῷ ἐπὶ Βαβυλῶνος ἢ Βακτρων ἀπιόντος· διὰ γὰρ διὰ ἐκεῖνο καλῶς ἔχει, τῇ τύχῃ ἐπιτρέπειν, ὡς τάχα ἂν τῷ ἀρίστῳ ἐπομένους, ἢ καὶ ἄνευ ἐξετάσεως ὁρμήσαιμεν ἐπὶ μίαν τῶν ὁδῶν, ὁπότεραοῦν· λυσιτελοῦν γὰρ καὶ οὕτω γενέσθαι, καὶ ἴσως ποτὲ ἐγγενὲς ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ. ἡμᾶς δὲ περὶ τῶν ἔτι μειζόνων ἐκ εἰμὶ δίκαιος παραβόλως ἀναρρίπτειν, διὰ τὸ σχεδὸν ὅμοιόν ἐστι καταπλεῖν τὴν ἐλπίδα, ἐπὶ

Hyperboreos, & eam quæ ad Indos tendit, in Corinthum recto tramite perducere. HERM. *Quonam pacto hoc fieri posset, ô Lucian?* LUC. *Quando, ô bone Hermotime, non mediocri opus est consilio in eligendis cùm viis, tum ducibus. Nec illud vulgò iactati prouerbij committendum est, vt quocunque nos pedes duxerint, eò inconsultò abeamus: quomodo ita hauddubiè decepti, pro Corintho ad Babylonios aut Bactra abiremus. Atqui ne hoc quidem valdè mihi consultum factu videtur, vt fortunæ tantam rem committamus, tanquam optimam fortassè apprehendentes, si citra omnem viarum exactam perueſtigationem, in vnam aliquam quamcunque tandem temerè irrueremus. Nihil enim obstat quò minùs & fieri possit, & fortassè iam olim in tanta temporis longinquitate factum est. Haudquaquam verò æquum esse opinor, vt tam inconsideranter de rebus adeò magnis spem abijciamus, aut ita in angustum coactam cōstringamus;*

ἐπὶ ῥιπὸς, ὡς ἂ παρομία φη-
σὶ τὸν Αἰγαῖον ἢ τὸν ἰόνιον
διαπλεῦσαι θέλοντας ὅτι δ'
ἀτιασαίμεθ' ἄν οὐκ ὀλίγως τῷ
τύχῃ, ἃ τοξεύσασα καὶ ἀκον-
τίσουσα, μὰ πάντως ἔτυχε
τοῦ ἀληθοῦς, ἐνὸς ὄντος ἐν
μυρίοις τοῖς ψευδέσιν. ὅπερ
δὴ τῷ Ὁμηρικῷ τοξότῃ παῤ-
ἦν, ὡς δίκην τῷ πελειάδα
καταξεῦσαι, ὁ δὲ τῷ μὲν
εὐχὴν ἔτυμον, ὁ δὲ νεῦρα, οἶς
μαι. ἀλλὰ παραπολὺ ἐκεῖνο
δυναστότερον τῶν ποιητῶν,
προθήσεσθαι, καὶ πεπεισθῆ-
ναι τῷ τοξεύματι ἐπιτέλεσιν, ἢ
πάντας ἐκεῖνο τοῦ ἐνὸς ἁπάν-
των. ὁ δὲ λόγος ὅτι ἐμοὶ
μὲν δοκεῖ, ἐπὶ τῇ ἀνδρὶ ἀγ-
θέσης, ἐν τῶν πολλαπλασίων
μίαν ἀγνοεῖσθαι ἐμπίπτου-
σιν, ἐπίσης δὲ ἄμεινον εἶναι
σθαι τῷ τύχῃ ἢ ἐμ-
μῶν, ἀπάξειν εἶμαι δὲ ἐκ
ναστρέψαι ἔτι, καὶ ἀνασωθῆ-
ναι ὀπίσω ῥᾴδιον, ἢν ἅπαξ
ἐπιδῷ

virgulteæ scapha (quod dicunt) Aegaeum aut Ionium transmittere volentes. Nec quenim rectè aut probabiliter fortunam incusaremus, si sagittando & iaculando non prorsus assecuta sit veram illam viam, vnam numerum inter tot infinitas falsas & erroneas existentem: quod nec Homerico quidem sagittario concessum fuit, qui cùm debuisset columbam arcu fixam dejicere, linea vincula rupit: opinor autem fuisse Teucrum. Sed enim hoc multò magis rationi consentaneum est, spem habere multa vulnerandi, & iaculo petendi, quàm omninò illud vnum ex omnibus quoniam periculum non mediocre est, si pro rectis & compendiosa via in vnam ex erratis & devijs imprudentes incideremus, sperantes fortunam meliorem pro nobis electuram esse. Opinor autem in tali re comparatione vtendum, & demonstrandum esse. Neque enim promptum & facile est revocare cursum, salùmque & incolumen retrò euadere, si quis soluta

ἐπιδῷ τῇ πλοίῳ τῆς αὐτοῦ, τὰ ἀπόγεια λυσάμενον· ἀλλ' ἀνάγκη ἐν ᾧ πλάγια διαφέρεσθαι ναυτιῶντα ὡς τὸ πολύ, καὶ διαδίδοτα, καὶ παραβαροῦντα ὑπὸ οὗ σάλου. δίκαιον ἐξ ἀρχῆς, πρὶν ἐκπλεῦσαι, ἀναβάντα ἐπί σκοπιάν τινα, σκέψασθαι, εἰ ἐπιφορός ἐστι καὶ ἔτοιμον τὸ πνεῦμα τοῖς ἐς Κόρινθον διαπλεῦσαι ἐθέλουσι, καὶ νὴ Δία διυθρύπτειν ἵνα τὸν ἄπλουν ἐκλέξασθαι, καὶ ναῦν ὑπάρχῃ οἵαν διαρκέσαι πρὸς τηλικοῦτον διάδρομον. Ερ. ὅτω γε ἄμεινον, ὦ Λυκῖνε, παραπολύ. πλὴν οἶδά γε, ὅτι ἅπαντας ἐν δύκλῳ περιιδὼν, ἐκ ἄπλου ἄν ἔνρους, ὅτι ἐγκρατὸς ἀμείνους, ὅτι διυθρύπτας ὑπερορίρους τῶν Στωϊκῶν. καὶ λίαν ἐθέλοιμι ἂν ἀφικέσθαι ποτὲ πρὸς Κόρινθον, ἐκείνοις ἕπη, κατὰ τὰ Χρυσίππου καὶ Ζήνωνος ἴχνη πρεῖον, ἅπως ἂν ἀ-

soluta naui mari se semel commiserit: verùm necessarium est, in pelago fluctuum arbitrio iactari & circumferri, nauseantem vt plurimùm, & metu perculsum, capiteque marinis fluctibus grauatum. Aequum verò fuerat, sub initium priusquàm vela ventis permisisset, conscensa specula explorare si mare esset nauigabile, & secundus flaret ventus Corinthum nauigare volentibus. Et per Iouem quidem gubernator quispiam optimus summo cũ iudicio illi deligendus fuerat: praterea naues satis firma conquirenda, quæ tantis fluctibus & cursui par esse potuisset. HERM. Est quidem, Luciane, quod dicis, nõ improbandum. Verùm enimuerò hoc satis certò scio, quòd si etiam per circulum omnes ad vnum accesseris, non tamen alios inuenies neque duces meliores, neque gubernatores maiori peritia præditos quàm Stoicos. Atque si animus tibi est aliquando Corinthum peruenidi, illos sequendos esse putabis, per Chrysippi & Zenonis vestigia incedendo. X alioquĩ

ἀδυνάτον. Λυκ. ὁρᾷς ζοῦ
το, ὡς ἀοινόν, ὦ Ερμοτιμε, ἦν
ρηκας; ἆπου γὰρ ἂν αὐτὸ καὶ ὁ
τῷ Πλάτωνι ξυνοδοιπορῶν,
καὶ ὁ Επικούρῳ ἐπόμενος οἱ
ἅπαξ μὲν ἀπιθέναι με ἐς τὴν
Κόρινθον, ἢ μὴ μυθίαν ἔνα
γε. ὡς τι, ἢ πᾶσι πισεύειν
καὶ, ὅπερ ἀνοητότατον, ἢ ἀπι
στεῖν ὁμοίως μακρῷ γὰρ ἀσφα
λέστερον τὸ τοιόνδε, ἄχρις ἂν
ξυρωμαι τὰληθῆ ὑποψύεμι
νον, ἐπεὶ φύσει, ἢ διαφέρειν νυν
ἔχω, ἀγνοῶν ἔτι ὁπότερα ἐξ ἁπάν
των δεῖ ὑπολαμβάνειν τοὺς ἀληθεύοντας ἀνοίμωκτα τὰ ὑμέτερα, καὶ πισεύσας, ἀνεφθὶ φίλῳ ἀνδρὶ μόνον, ἀλλ' ὁτῳοῦν τῶν ἀπὸ Στωϊκῶν, καὶ μίαν ὁδὸν ὁδοιπορήσαντι τὴν αὐτὴν, ἔπειτα θεῶν τις ἀναβιῶναι ποιήσας Πλάτωνα καὶ Πυθαγόραν, καὶ Αριστοτέλη, καὶ τοὺς ἄλλους, οἱ δ' ἐρησόμενοί με, καὶ νὴ Δί'

frustra hanc viam tentabis. LVC. *Annon sentis, ô Hermotime commune quiddam te dixisse? hauddubiè enim hoc ipsum dixerit & quisque qui communem cum Platone viam ingreditur, & qui Epicurum ducem sequitur, insuper & alij, me videlicet Corinthum nunquam venturum, nisi cum illorum aliquo itineri me accingam: ita vt necessarium mihi esse videam, aut omnibus sine discrimine credere, quod absurdissimum est: aut omnibus iuxtà diffidere, quòd quidem multò tutissimum esse opinor, donec vera polliceutem inuenerimus.* Y *Age verò, si quemadmodum nunc ignarus sum, etiamnum certum non habeam, quinam ex omnium philosophantium ordine & numero verum diceret, vestræ fectæ me addicerem, habita tibi fide viro amico & familiari, attamen Stoicæ saltem philosophiæ perito, tantúmque vnicam illam viam ingresso: postea verò deorum aliquis ab inferis in vitam reuocaret Platonem & Aristotelem, præterea etiam alios omnis generis philosophos: illi autem circumsistentes interrogarent, & per Iouem,*

Δι' ἃς δικασέως ἀγαγοῦσ τόδε, ὕβρεως ἴκας & δικά-ζοιν ὀλίγου δεῖν. ὦ βέλτιστε Λυκῖνε, τί ποθὼν, ἢ τίνι ποτὲ πεισθεὶς, Χρύσιππον καὶ Ζήνωνα προτίμησας ἡμῶν, πρεσβυτέρων ὄντων παραπολύ, χθὲς καὶ πρώην γνωμένων, μᾶλλον δὲ μηδαμὸς ἡμῶν, μήτε παραθεὶς ὅλως, ὧν φαμὲν, ἐ ταῦτα λέγοιεν, τί ἂν ἀπεκρινούμην αὐτοῖς, ἢ ἐξαρκέσει μοι, ἂν εἴπω, ὅτι Ερμοτίμῳ ἐπείσθην, φίλῳ ἀνδρὶ, καὶ φῶς ἂν, οἶδ' ὅτι, ἡμᾶς, ὦ Λυκῖνε, ἔχειν ὅσον ποτὲ ὄφελος, εἰ καὶ ἐκεῖνοι & ἡμᾶς· ὥστε ἐκ ἐχρῆν ἀπάντων καταγινώσκειν, εἰ καὶ ἐμοῦ καταδεεστέρων, ἀνδρὶ πιστεύσαντα μίαν ὁδὸν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ, καὶ εἰ ταύτην ἴσως ἀκριβῶς κατανοήσαντι. εἰ δὲ μὴ νομοθέται, ὦ Λυκῖνε, ἔχ ἅτω πρὸς τοῖς δικασταῖς ποιεῖν, εἰ καὶ ἕτερον μὴ ἀκούσαι, τὸν

Iouem quoque in ius pertractum contumeliæ accusarent, dicentes: Quid verò passus es, optime Luciane, aut à quo persuasus Chrysippum & Zenonem nobis, qui multò antè fuerimus, proposueris, homines heri & paulò antè natos, cùm nos neque sermonis participes feceris, neque prorsus quæ loquamur tentaris? Quòd si hæc ab illis dicerentur, quid. nam illis responderem? An satis mihi fore existimas, si dixero me ab Hermotimo viro familiari ita persuasum esse? Atqui dicerent, sat scio: Nos verò, Luciane, quis ille sit Hermotimus, iuxtà cum imperitis ignoramus, sed neque ille nos nouit: quare æquum non fuit, omnibus in totum repudiatis nos indicta causa condemnare, fidem dantem viro vnicam tantùm in philosophia viam, sed neq; illam fortassè exactè satis perspectâ habeti.

Z Sedenim legum conditores, ô Luciane, ad hūc modū nō imperant faciendum iudicibus, nimirum vt altero tantū audito,

τὸν ἕτερον οὐκ ἰᾷν λέγειν ὑπὲρ αὐτοῦ, ἃ οἴεται ξυμφέρειν, ἀλλ' ὁμοίως ἀμφοῖν ἀκροᾶσθαι, ὡς ῥᾷον ἀντεξετάζουσθαι τοὺς λόγους, ἵνα εἰσκοιοῦν τὰ ληθῆ τε καὶ ψευδῆ καὶ λίαν μὲν ἅπαξ ποιῶσιν, ἐξεῖναι δὲ διδοῦσιν ὁ νόμῳ ἐς ἕτερον δικαστήριον ζημιῶται, ἅπαξ ἀκοῦσαι ἐᾶν αὐτούς. εἰ τάχ' ἄν τις αὐτῶν καὶ προσερροιτόμενος, ἐπί μοι, λέγων, ὦ Λυκῖνε, εἴ τις Αἰθίοψ μηδαμοῦ τοῦ ἄλλους ἀνθρώπους ἰδὼν, οἷοι ἡμεῖς ἐσμέν, εἰς τὸ μὲν ἀφελόμενος τὸ παράπαν, ἴσμεν τινὰ συμβάλλω τῶν Αἰθιόπων δεῦρο σχυσίοις, καὶ λίαν μελαμόθρικας γῆς ἀνθρώπους ἄνωθεν ἐκ ξανθοὺς, μὴ ἀπὸ τί, εἰ μέλανας, ἆρα πεισθοίτ' ἄν ὑπ' αὐτῶν; εἰ ἔποι τις ἂν πρὸς αὐτὸν τῶν πρεσβυτέρων Αἰθιόπων, οὐκ ἂν φαίη, ὦ θρασύτατε, οἶσθα; ὃ γὰρ

alteri facultas pro se loquendi ea, quæ ex vsu sua esse intellexerit, non concedatur: verùm vtrumque iuxtà audiendum esse præscribunt, quò faciliùs diuersis sermonibus inter se examinatis & perpensis, quæ vera, quæ falsa sint, inuenire queant. Quod nisi sic facilitatum fuerit, permittit lex appellandi libertatem, vt in aliud iudicium ea transferantur, quæ illos loqui par est. a Aisi quispiam fortasse illorum me interrogaret, dic mihi, inquiens, ô Luciane, si quis Aethiops, qui nunquam alios homines conspexisset, quales nos sumus, propterea quòd nunquam peregrè extra patriam profectus sit, in quadam corona & conuentu Aethiopum pertinaciter affirmaret, diceréque nusquam gentium homines albos aut flauos reperiri, neque vllius alterius coloris quàm nigros: nunquid aliis fidem suis dictis faceret? Diceret autem ad illum quispiam ex senioribus Aethiopibus. Tu verò vnde hæc cognita & explorata affirmas, audacissime? neque

οὐδὲ γὰρ ἀπεδήμησας παρ' ἡμᾶς οὐδαμόσε, οὐδὲ νῦν Δία τὰ παρὰ τοῖς ἄλλοις οἵδας ὁποῖά ἐστι, φαίλω ἂν ἔγωγε δίκαια ἐρωτῆσαι τὸν προσβύτην; ἢ πῶς, ὦ Ερμότιμε, συμβουλεύεις; Ερ. οὕτω. δικαιότατα γὰρ ἐπιτάξαι δοκεῖ μοι. Λυ. καὶ γὰρ ἐμοί γε, ὦ Ερμότιμε, ἀλλὰ τὸ μὲν τοῦτο οὐκ ἔτ' οἶδα εἰ ὁμοίως καὶ σοὶ δόξει· ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ τοῦδε πάνυ δοκεῖ. Ερ. τὸ ποῖον; Λυ. ἐπάξειν ἀναδεῖξαι ὁ ἀνὴρ, καὶ φόσει πρός μ' ὡσπερεί τινος, ἀναλογόν τοίνυν κἀθόν τινα ἔμοιγε, ὦ Λυκῖνε, τὰ Στωϊκῶν μόνα ἀληθῆ, καθάπερ ὁ σὸς φίλος οὗτος, ὁ Ερμότιμος, ἀφ' ἧς μειράκιόν ποτε, μήτε εἰς Πλάτωνος, μήτε παρὰ τὸν Επίκουρον, μὴ δ' ὅλως πρὸς ἄλλον τινά. ἐ τοίνυν λίγοι,

neque enim vnquam à nobis susceptа ad exteros populos profectione peregrinatus es, neque per Iouem qualia apud exteras nationes sint, vnquam peruestigâsti, aut præsens oculorum testimonio didicisti. An verò hunc senem non rectè & grauiter sentire prædicarem? Aut quid tu consilij in medium adfers, Hermotime? HER. Imò verò tuæ sententiæ assentior: iustissimè enim mihi videtur eius temeritas ita posse compesci. LVC. Et quidem mihi, ô Hermotime. Cæterùm quod posthac dicturus sum, quomodo tibi mecum conueniat, scire non possum: mihi quidem & illud iam valde persuasum est. HERMOT. Qualénam illud est? LVCIAN. Nempe vir ille probabili inductione inferet dicturus: ß Ergo absurdè propositus est nobis quispiam, Luciane, qui saltem Stoicorum placita calluerit: quemadmodum amicus ille tuus Hermotimus, cùm nunquam peregrè profectus, neq; ad Platonis Academiâ se contulerit, neque apud Epicurum diuerterit, neque omnino cum alio quoquam familiaritatem contraxerit. Itaq; si dixe-

γοι, μηδὲν οὕτω καλὸν εἶναι, μηδ' ἀληθὲς παρὰ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν, οἷα τὰ τῶν Στωϊκῶν εἰσί, καὶ ἃ ἐκεῖνοι φασίν, οὐκ ἄρα νὴ τὸν Διόνυσον θρασὺς ἔναι δόξει σοι, πᾶσι τούτοις ἐπιπηδῶν, καὶ ταῦτα, εἰ μὴ ἄλλως, οὐδὲ λιπαρῶς ἔχοντος Αἰθιοπίας τὸν ἕτερον πόδα προσθεῖναι; τί βούλῃ, ἀποκείνωμαι αὐτῷ; τὸ ἀληθέστατον ἐκεῖνο λήψεσθε, ὅτι ἡμᾶς τὰς μὲν Στωϊκῶν καὶ πάνυ ἐκμανθάνομεν, ὡς ἄρα κατὰ ταῦτα φιλοσοφῶμεν ἀξιόυντες. οὐκ ἀγνοοῦμεν δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τῶν ἄλλων λεγόμενα· ὀλίγα δὲ ἀλλήλοις καὶ κἀκεῖνα μεταξὺ καὶ διάφορα πρὸς ἡμᾶς. καὶ ἀναπείθει γε αὐτά, προσθὰς αὐτός. ἢ νομίζεις ἐνταῦθα σιωπήσεσθαι ἡμῖν τοὺς ἀμφὶ τὸν Πλάτωνα καὶ Πυθαγόραν καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους, οὐχὶ δὲ ἀναγκάσαντας ἂν ἅπαν πρὸς ἐμὲ οἷα ποιᾷ, ὦ Λυκῖνε, ἑταῖρός σου ὁ Ἑρμότιμος; ἀξιοῖ

vir nihil ita pulchrum aut ita verum inueniri apud omnes reliquos, qualia Stoicorum sunt, & quæ ab illis asseruntur: annon iure optimo temerarius & audax tibi videri debeat, de omnibus definiendi & pronunciandi authoritatem sibi sumens, maximè verò cùm tantùm vnius sectæ peritus sit, neque vnquam ex Aethiopia vel alterum pedem protulerit? Quid verò existimas illi respondendum esse? Num verissimum illud, nos videlicet Stoicis addictos, illorum philosophiam perdiscere, iuxta quam dignum putemus philosophari? & neque tamen nobis obscura sunt ea quæ dicuntur ab aliis: siquidem præceptor noster, & illa inter differendum proponit, refellens subuertensque illa satis argutè. Num verò existimas hoc responso audito tacituros esse Platonicos & Epicureos, tũ etiam alios? Annon in risum soluti iure optimo ad me dicerent: Qualiánã facit familiaris tuus Hermotimus, ô Luciane,

ἀξιοῖ ζῆς ἀντιδίκοις περὶ ἁπάντων πιστεύειν, καὶ οἴεται ζητοῦντα ἕνεκα τὰ ἡμέτερα, ὁποῖα ἀγωνιζόμενοι φῶσιν, ἢ οὐκ ἀδόντες, ἢ ἀγνοοῦντες τὸ ἀληθὲς. οὐκοῦν ἴσως τινὰ καὶ τῶν ἀληθῶν ἴδῃ ἀσπάζοντα πρὸ τοῦ ἀγῶνος, κακίζοντα εἰς τὸν ἀέρα, ἢ πυξ κρούων πλαγίως τινὰ καταφέροντα, τὸν ἀντιγωνιστὴν δῆθεν παίοντα, εὐθὺς ἀνακηρύξει αὐτὸν ἀγωνοθέτης ὅν, ὡς ἄμαχόν τινα; ἢ κενεὰν μὲν οἴσοντα ῥᾳδίαν ἔνναν, καὶ ἀσφαλῆ τὰ στανιώματα, οὐδενὸς ἀντεπαιρομένου αὐτῷ, τὸν δὲ νίκην πεποιῆσθαι, ὁπότερα καταγωνίσηται τὸν ἀντίπαλον αὐτὸν, καὶ ῥᾴστην, ὃ δ' ἀπαγορεύσῃ, ἄλλως δὲ οὔ; μὴ ζήνων μηδὲ Ἑρμότιμος, ἀφ' ὧν ἂν οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ σκιαμαχῶσι πρὸς ἡμᾶς ἀπόντας, οἰκοθεν

qui dignatur aduersarijs de rebus noſtris fidem habere, prorſus exiſtimans eiuſmodi eſſe omnia noſtratia, qualia ipſi falsò confingunt & dictitant, quorum aut ipſi imperiti ſunt, aut ipſam veritatem de induſtria celantes obfuſcant improbi?

An igitur ſi viderit aliquem ex athletis exercentem ſe priuſquam in arenam deſcenderit, calcitrantem in aëra, aut pugnis inanem quampiam plagam inferentem, quaſi cæderet aduerſarium, illud idco ſtatim proclamabit præfectus certaminis eſſe inuincibilem? Aut non potius exiſtimabit perfacile & tutum eſſe, ita pueriliter & iuueniliter Thraſonem gloriarum plenum agere, nullo aduerſario illi repugnante: ipſam autem victoriam tunc primùm decernendam eſſe, quando aduerſarium fortiter deuictum proſtrauerit, & ſuperior certando euaſerit, altero laſſitudine confecto, alioqui verò nequaquam? Proinde neque Hermotimus ab his quibus præceptores ſui aduerſum nos abſentes in vmbra dimicant atque digladiantur,

illos

οἰκοδομήματα αὐτὰ, ἢ τὰ ἐμπύρια τοιαῦτα εἶναι, ὡς ἀναφρήσειεν ῥᾳδίως· ἐπὶ τὸ τοιοῦτον ἄρα ἐκεῖνοι τοῖς τῶν παιδίων οἰκοδομήμασιν, ἃ κατασκευάσαντες ἐκεῖνοι ἀθῷα, αὐτὰ ἀναρίπτουσιν. ἢ καὶ νὴ Δία τοῖς τοξεύμασι μιλτώσειν, οἱ μάρμαρά τινα σωρεύσαντες, ἔπειτα ἐπὶ κοντοῦ πέξαντες, οὐ πόρρω προθέμενοι, σχολάζοντα ἀφιᾶσιν, καὶ ἢν τύχωσί ποτε, καὶ διαπέρασι τὰ μάρμαρα, ἀνίερον αὐτὸς, ὡς τι μέγα ποιήσαντες, ἐπιχαλκεύουσιν αὐτοῖς τὸ βέλος τῶν φρυγάνων. ἀλλ' οὐ Πέρσαι γε οὕτω ποιοῦσιν, οὐδὲ Σκύθαι, ὅσοι τοξόται, ἀλλὰ πρῶτον μὲν αὐτοὶ κινούμενοι ἐφ' ἵππων, ὡς τὸ πολὺ τοξεύσειν· ἔπειτα καὶ τὰ τοξεύματα κινεῖσθαι ἀξιοῦσιν, οὐχ ἑστῶτα, ἀλλὰ φευγόντα τὸ βέλος, ἢν ἐμπίσῃ, ἀλλὰ διαδιδράσκοντα, ὡς ἔνι μάλιστα,

illos victores esse putet: aut ea quæ à nobis asseruntur, tam sine negocio posse refelli aut subuerti: & quoniam illud persimile esset puerorum ædiculis, quas illi vt infirmas parare solent, ita protinus subuertunt ac diruunt. Aut per Iouem etiam his qui exercitio sagittandi sunt occupati, qui stipulis quibuspiam colligatis, & super contum fixis, nec ita procul positis, emisso telo iaculantur: ac si quando fortè fortuna collimantes scopum tetigerint, stipulasq; præfixas iaculo penetrauerint, illicò exclamant quasi re magna peracta, si telum per sarmenta euolârit. Cæterùm nequaquam ad hunc modum Persæ facere consueuerunt, sed neque Scythæ, quotquot illorum arcu & arte iaculandi præcellunt: verùm initiò ipsi equis insidentes, obequitando emittunt iaculum: deinde etiam ea ipsa faciunt mobilia, ad quæ arcu collimant, & non stabilia, aut sagittam expectantia donec inciderit, sed complurimùm fugientia, nempe fe-

λισκ. θηρία γέ τοι ὡς τὸ πολὺ
καταπτήσσουσι, καὶ ὀρνίθων ἔνια
οἱ τυχόντες σφίσιν. ἢν δέ ποτε καὶ
ἐπὶ σκοπὸν ἄλλῃ παραθλῶσα τὸ
τόνῳ τῆς πλαγῆς, ξύλον ἀντί-
τυπον, ἢ ἀσπίδα ὁμοβοέι-
νῳ προθέμενοι ἀλεξάνουσι
σι, καὶ οὕτω πιστεύουσι κἂν
ἀλῶναι σφίσι χωρῆσαι τοὺς
ὀϊστούς. ἀπὸ τοίνυν, ὦ Λυκῖ-
νε, παρ' ἡμῶν Ερμοτίμῳ, ὅτι
οἱ διδάσκαλοι αὐτῶν φρύ-
γανα προθέμενοι κατατο-
ξεύουσιν, ἅτα φασὶν ἀνδρῶν
ὡπλισμένων ἰσχυρῶν.
καὶ ἀκόντας ὑμῶν γραψάμε-
νοι, συγκλύουσι πρὸς ἐκείνας,
καὶ ἱρατήσαντες, ὡς τὸ ἀ-
κὸς, ἱρατεῖν ἡμῶν οἴονται.
ἀλλὰ φαίνεται ἄρ' ἕκαστος πρὸς
αὐτὸς τὰ τῦ Αχιλλέως ἐκεῖνα,
ἃ φησι περὶ τῦ Εκτορος,

ὁ γὰρ ἡμῖν κόρυθ' ἅλυσκε
σι μίτροπον.

ταῦτα μὲν οἱ ξύμπαντες, ἐν
ᾧ μέρει ἕκας. ὁ Πλάτων
δ' ἂν

ras, & maximè volucres fe-
riunt. Quòd si nonnun-
quam scopus quoque ferien-
dus est, emissi teli firmitate
& impetu lignum transuer-
sim obiectum, aut scutum
bouinis coriis confectum
præponentes, transfigunt:
ac tunc quidem bonam spem
habent fore vt eorum tela
etiam per arma, vbi vsus e-
ris, penetrent. Quapro-
pter, ô Luciane, dic nostris
verbis Hermotimo, præce-
ptores eius sarmentorum
seu stipularum fasciculos
propositos telis petere: de-
inde ambitiosè gloriari ho-
mines armatos se deuicis-
se: insuper aduersus imagi-
nes nostras depictas pugi-
lum more depugnare: quibus
etiam, vt par est, superatos,
nos prostratos esse existi-
ment. Atqui vnusquisque nos
stri ûm ad illos dicere posse-
mus, quod ab Achille dictum
est de Hectore:

Ille meam haudquaquam galeam, cristasq; comantes
Aspicere audebit——. *Hæc quidem vno*
ore dicturi sunt omnes singulatim autem alius alia. Plato

haud

Ἀ ἄρ μοι δοκῇ καὶ διηγή-
σασθαί τι τῶν ἐν Σικελίᾳ,
ὧν ἄρ ἀλλὰς τὰ πλεῖστα. ὡς
γὲ Συρακουσίῳ Γέλωνι φα-
σὶ ἀνοσῶδες ἔναι τὸ σῶμα,
καὶ τοῦτο ἐπιπολὺ διαλαθεῖν
αὐτὸν, οὐδενὸς τολμῶντος
ἐλέγξαι τύραννον ἄνδρα,
μέχρι δή τινα χρόνον ξυ-
νῆν, σιωπῇ ἔχθεσαν αὐτῷ,
τολμήσαι καὶ ἅπαν ὅπως ἴ-
χοι. τὸν δὲ παρὰ τὴν γυ-
ναῖκα ἐνθύντα τὴν ἑαυτῆ ὀρ-
γίζεσθαι, ὅτι οὐκ ἐμέμνητο
πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ μάλιστα τὴν
ἀνοσωδίαν. τὴν δὲ παρα-
τῆσθαι συγγνώμην ἔχειν αὐ-
τῇ· ὑπὲρ γὲ τοῦ μὲ πικαι-
ρᾶσθαι ἄκλον ἀνδρὸς, μηδὲ
ὁμιλῆσαι πλησίον, οἰηθῆ
ναι ἅπασι τοῖς ἀνθρώποις τοι-
οῦτό τι ἀποπνεῖν τοῦ σώμα-
τος. καὶ Ἑρμότιμος τοιγα-
ροῦν, ἅτε μόνοις τοῖς Στοϊ-
κοῖς ξυνὼν, φασὶν ἂν ὁ Πλά-
τωνος,

hauddubiè mihi videtur alia quid narraturus eorum quæ facta comperit in Sicilia, quorum non pauca habet comperta. Siquidem perhibent Geloni Syracusiorum tyranno os fuisse putridum, infectumque graueolentia: id quod per multum temporis illum latuit, cùm nemo auderet ob hoc ipsum reprehendere, virum præpotentem tyrannide, donec illi mulier peregrina adducta, rem vt se haberet, sumpta audacia exposuisset. Qua re ille inflammatus iracundia, vxorem suam accessit grauiter cum ea expostulans, quòd illi non palàm fecisset fœtidi oris graueolentiam, cùm eius vitiosæ animæ probè fuisset conscia. Illa verò orauit sibi habendam esse veniam, propterea quòd nunquam antea vllum alium virum sit experta, neque cum quoquam tam propè congressa, ita vt pro certo putârit in vniuersum omnes viros non aliam animam ore exhalare. Itaque Hermotimus, quia cum solis Stoicis commercium habuit, procùldubiò diceret Platonem, non

των, ἀκότως ἀγνοεῖ ὁποῖα τῶν ἄλλων τὰ σώματά ἐστιν. ὅμοια δ' ἄρ' ἴσως χρύσιππος ἄττοι, καὶ ἔτι πλέω ζώντων, εἴπερ λιπὼν αὐτὸν ἄκριτον, ἐπὶ τὰ Πλάτωνος ὁρμήσαιμι. πισώσας τινὶ τῶν μόνῳ Πλάτωνι ὁμιλητότων. ἐνί τι λόγῳ ξωνλάβω φημι, ἄχρις ἂν ἄδηλον ᾖ, τίς ἀληθὴς ἡ προαίρεσις ἐν φιλοσοφίᾳ, μυθήσασθαι· οὕως γὰρ ἐς τὰς ἄλλας τὸ ζητοῦντος.

to, non iniuriâ nesciat est qualiánam aliorum sunt opera. Non dissimilia fortassè & Chrysippus diceret, & his etiam multò plura, si illo indemnato & indicta causa relicto ad Platonis Academiam à quodam eius assecla persuasus me reciperem. Iam, vt tandem paucissimis verbis totius rei summam complectar, ita statuo, dum quidem in incerto fuerit quænam vera sit secta philosophandi, nullam esse eligendam, propterea quòd non careat contumelia, si hac electa, aliam neglexerit.

Ηρ. ὦ Λυκῖνε, πρὸς τῆς Ἑστίας Πλάτωνα μὲν καὶ Ἀριστοτέλην καὶ Ἐπίκουρον, καὶ τοὺς ἄλλους ἀπρεμεῖ ἐάσωμεν· οὐ γὰρ καλὸν, ἀντανῳνίζωσθαι αὐτοῖς. νῦν δ', ἐγώ τι καὶ σύ, ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐξετάσωμεν, εἰ ζητοῦτόν ἐστι τὸ φιλοσοφίας πρᾶγμα, οἷον ἐγὼ φημι αὐτὸ εἶναι. Αἰθίοπας δὲ, ἢ τοὺς Γήλωνος γωβάκας, τί ἔδει καλεῖν ἐπὶ Συρακουσῶν ἐπὶ τὸν λόγον;

HERM. Personam domesticam, Luciane, age Platonem quidem & Aristotelem, quin etiam Epicurum & alios missos faciamus. Neque enim ex dignitate mea est, vt aduersus illos ego confligam. Cæterùm nos duo, ego inquam & tu, accuratè discutiamus, num res philosophica tale quiddam sit, cuiusmodi ego esse affirmo. Aethiopas autem, aut Gelonis vxorculam, quorsùm nam opus erat ex Syracusis vsque ad nostrum colloquium accersere?

Λυ.

LVC.

Λυ. Ἀπ' ἐκείνου μὲν ἀπίτω σαρίκα πολλῶν, ἃ σοι λοκοῦσι πρεπτοὶ ἅμα πρὸς τὸν λόγον· σὺ δὲ λέγε μόνον, θαυμαστὸν γάρ τι ἐφάνης ἔοικας. Ερ. Δοκῶ μοι, ὦ Λυκῖνε, καὶ πάνυ δυνατὸν ἂν εἶναι, μόνον τὰ τῶν Στοικῶν ἐκμαθόντα, ἃς δίνοια τἀληθὲς ἀφ' τούτων μᾶλλον μὲ τὰ τῶν ἄλλων ἐκλέξηται τις ἐκμανθάνων ἕκαστα. οὐτοσὶ δὲ σκόπει, μὴ τις λέγῃ πρὸς σὲ μόνον τοῦτο, ὡς ἃ δύο δυάδες τὸν τέλαρα ἀριθμὸν ἀπαρτίζουσι, ἕτερα δυάδος πρεπόντα σε πιθάνως τῶν ἄλλων, ὅσοι ἀριθμητικοί, μή τις ἄρα ἄλλη πρόφασις, ἢ ἐκεῖνα λέγων αὐτὰς ἐᾷ, ἢ αὐτίκα ἀθλίως ἂν ὅτι ἀνὴρ ἀληθῶς λέγῃ; Λυ. αὐτίκα, ὦ Ερμότιμε. Ερ. τί πρὸς ὄν ἀλλοία τον ἄναί σοι δοκεῖ, ἐντυχεῖν τινα μόνον τοῖς Στωϊκοῖς

LVC. *Sanè illos quidem mittamus, quandoquidem tibi ad noſtram diſceptationem parùm utiles & ſupervacanei viſi ſunt. Tu verò dic modò: apparet enim ſimilis quiddam admirandi dicturo.* HERM. *mihi equidem prorſus videtur, Luciane, omnibus modis fieri poſſe, eum qui tantummodo Stoicorum dogmata perdidicerit, ex illis ad unguem cognitis verum noſſe, tametſi aliorum decretis poſſit habitis nequaquam ſingula perſcrutando excuſſerit. Conſidera verò tecum, ad hunc modum ratione inita, ſi quis hoc tantum ad te dixerit, duabus dyadibus numerum quaternarium abſolui. Ergo tibi iam circumeundum eſt, & viritim exquirendum ab alijs omnibus, quotquot arithmeticæ non ſunt rudes, ne fortè quiſpiam inter illos ſit qui dicat, bis duobus quinque aut ſeptem conſtitui. Annón illicò tibi planum ſit eum virum vera dicere?* LVCIA. *Illicò quidem, ô Hermotime.* HERMOTIM. *Qui igitur tibi fieri poſſe non videtur, eum qui ſolùm in Stoicorum*

ποῖς λέγουσι τἀληθῆ, πείθεσθαί τε, αὐτοῖς, καὶ μηκέτι δ' ἄλλοις τῶν ἄλλων, ἀλλ' ὅτα οὐκ ἂν ποτε τὰ τοιαῦτα ψεύσαιτο, οὐδ' ἂν μυρίοι Πλάτωνες ἢ Πυθαγόραι λέγοιεν; Λυ. οὐδ' ἐμοὶ πρὸς ταῦτ', ὦ Ἑρμότιμε· τὰ γὰρ ὁμολογούμενα τοῖς ἀμφισβητουμένοις ἀκάρεσι, πάνυ διαφέροντα αὐτῶν. ἢ τί ἂν φαίης εἶναι ᾧ τινι ἐντύχοις, λέγοντι τὰς δύο δυάδας σιωπηθέσας, τὸν ἑπτάδα, ἢ ἔνδεκα ἀριθμὸν ἀκριβεῖ; Ερ. ἀκήκοα, μαίνοιτ' ἄν, ὁ μὴ τοιαῦτα ξυμβαίνειν λέγων. Λυ. τί δαί, ἐντύχοις ποτε, καὶ πρὸς Χαείτωρ πορῷ ἀνθρώπῳ, Στωϊκῷ τινι, καὶ Επικουρείῳ, μὴ διαφερομένοις περὶ ἀρχῆς ἢ τέλους; Ερ. ἔδεισάς. Λυ. ὅρα τοίνυν, μή πως μὴ παραλογίσῃ, ὦ γενναῖε, καὶ ταῦτα,

corum scholam inciderit ve-
ritatem dicentium, illorum q
sermonibus planè persua-
sum, aliorum non amplius
egere ductu & auspicijs, cum
certus iam factus sit, nunc
quam fore vt quatuor quin-
que fiant, non si infiniti Pla-
tones aut Pythagoræ diuer-
sum affirmauerint? Lvc.
Nihil aduersum, quod ai-
unt, dicis, ô Hermotime, cũ
ea quæ omnibus iamdudum
sunt certa & persuasa, reb.
dubijs & incertis assimula-
re non dubites, longè late-
que inter sese disidentia.
Quid autem respõdes? essé-
ne aliquem quo cum tu ser-
monem sociaris, contenden-
tem duas dyadas coniunctas,
aut septenarium aut vndena-
rium numerum constituere?
HERMOT. *Haud quaquã*
ego, nisi fortasse per insaniã
deliraret, negans ex his non nisi quatuor excrescere. Lv-
CIAN. *Quid autem? incidisti ne aliquando (& per Gra-*
tias verum dici volo) in Stoicum aliquem & Epicureum
de rerum principijs, & bonorum fine inter se non disiden-
tes? HE[illegible]*nunquam.* Lvci. *Proinde etiam atque etiam*
vide, ne falsis & euanidis rationibus me fraudulenter

ταῦτα, φίλον ὄντα. ἐγὼ γὰρ ὑμῶν, οἳ τιεσὼν ἀληθῶς σὺν ἐμοὶ φιλοσοφίᾳ, σὺ τοῦτο προαρπάσας, ἐδόκας φίλον εἶναι τοῖς Στωϊκοῖς λέγων, ὡς οὗτοί εἰσιν οἱ τὰ δίς δύο, τέσσαρα τιθέντες, ὅπερ ἄδηλον ἐὰ οὕτως ἔχει. φασὶν γὰρ ἄν οἱ Ἐπικούρειοι ἢ Πλατωνικοί, σφᾶς μὲν οὕτω ξυνιθέναι, ὑμᾶς δὲ ἴσως τάχα ἑπτὰ λέγειν αὐτά. ἢ οὐ δοκοῦσί σοι τάχα ποιεῖν, ὁπόταν ὑμᾶς μὲν μόνον τὸ καλὸν, ἀγαθὸν ἡγεῖσθαι εἶναι, οἱ Ἐπικούρειοι δὲ τὸ ἡδὺ; καὶ ὅταν ὑμᾶς λέγητε σώματα εἶναι ἅπαντα, ὁ Πλάτων δὲ νομίζειν καὶ ἀσώματόν τι ἐν τοῖς οὖσιν εἶναι; ἀλλ' ὅπερ ἔφην, φιλονικητικῶς πάνυ τὸ ἀμφισβητούμενον συναβὰν, ὡς ἀναμφιλόγως ἴδιον τῶν Στωϊκῶν δίδως αὐτὸ ἔχειν, καί τοι ἀπλαμβανομένων τ ἄλλων,

decipias, maximè verò amicum tuum existentem. Cùm enim nos subinde quæramus quinam in philosophia studiis vera loquantur, tu nihil cunctatus hoc præoccupatum Stoicis attribuisti, dicens illos esse qui bis duo quatuor esse statuerint: quod quidem obscurum est num ita se res habeat. fortasse enim dicerent Epicurei aut Platonici vestram hanc esse compositionem: nos autem quinque aut septem illa esse dicimus.[k] Annon videntur hoc ipsum tibi egregiè præstare, cùm vobis hoc solum quod honestum est, bonum esse putantibus, Epicurei voluptatem summum bonum esse statuant? Et cùm vos pertinacissimè contendatis omnia esse corporea, Plato tamen eius opinionis est, vt censeat in rerum natura nonnihil quoque esse incorporeum. Et quod primo loco dixi, nimium auidè illud quod in dubio versatur, tanquam minimè dubitanter proprium illud Stoicis habendum tradidisti. Iam cùm alij hoc ipsi vendicent,

ἄπορον, καὶ λείπεσθαι αὐτῶν τέτο ἕνεκα, ἵνα δὴ κίνησις μάλιστα, οἶμαι, δεῖ, ἂν μὲν ὃν πρόδηλον γένηται τοῦτο, ὡς Στωϊκῶν ἐστι μόνων, τὰ δὶς δύο τέτταρα ἡγεῖσθαι, ὥρα σιωπᾶν τοῖς ἄλλοις. ἄχει δ' ἂν αὖτε τούτου πεῖραι διαμάχωμαι, πάντων ὁμοίως ἀπιστίων, καὶ φάναι ὅτι πρὸς χάριν διαλέγομαι δόξομεν. Ερ. ἔμοιγε δοκεῖς, ὦ Λυκῖνε, ξυνιέναι, πῶς βούλομαι ἐπᾶραι. Λυκ. νὴ τοῦτο σαφέστερον μὲν λέγεις, ἐπιτροῖδόν τι, ἀπὸ μὴ τοιοῦτον φήσας. Ερ. ἆσα αὖτίκα οἷόν τι λέγω. θᾶττον γάρ τινας δύο ἐσελθόντας ἐς τὸ Ασκληπεῖον, ἢ ἐς τοῦ Διονύσου τὸ ἱερὸν, εἶτα μέν τοι φιάλην τινὰ τῶν ἱερῶν ἀφωλωκέναι, δηλῶσαι δέ που ἀμφοτέρους ἐρευνηθέντας αὐτούς, ὁπότερος ὑπὸ κόλπου ἔχει τὴν φιάλην. Λυ.

cent, dicántque illud esse, sanè ibi tum summo iudicio opus esse opinor. Porrò autem si apud omnes in confesso esset, solos Stoicos verè autumare bis duo esse quatuor, alijs mea quidem sententia conticescendum est. Quamdiu verò ea de re inter ipsos contentiosè digladiantes anceps est controuersia, & omnes ex æquo audiendi sunt, aut compertum habere, videri nos ad gratiam ferre iudicium. HERMOT. Non videre mihi, Luciane, intellexisse quid dicere voluerim. LVCIAN. Ergo crassius & manifestius explicandum tibi erit aliud quippiam dicturo, tantum vide ne tale aliquid dehinc adducas. HERMOTIM. Scies actutum, cuiusmodi sit quod dico. Ponamus enim duos aliquos in Aesculapij aut Dionysij fanum ingressos, deinde phialam quandam è rebus sacris esse sublatam atque deperditam: hauddubiè iam summopere necessarium est, vt ambos inuestigatione habita perscrutemur, vtrum illorum phialam in sinu abditam habeat.

Λυ. μὴ μάλα. Ερ. ἦλθ᾽ ὑμῖν πάντως ὁ ἕτερος. Λυ. πῶς γὰρ οὐ, ἄν γε μὴ ἀπόλωλεν; Ερ. ἀκέρδη ἄρα παρὰ τῷ πρότερῳ εὕρηκας αὐτήν, ἐπεὶ ἔτι τὸν ἕτερον ἀφῄρησας, πρόδηλον γὰρ ὡς οὐκ ἔχεις. Λυ. πρόδηλον. Ερ. καὶ ἆρα μὴ εὕροιμεν ἐν τῷ πρότερον ὀλίγῳ ἔχεις, καὶ οὐδὲν ἐρεῖς οὐδὲ οὕτω λέγ. Λυ. ἦκιστα γάρ. Ερ. καὶ ἡμᾶς δίκαιον, ἀ εὕροιμεν ἤδη παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς τὴν φιάλην, ἐπεὶ ἔτι ἐρωτᾷς ἡμᾶς ἔτι λοιπὸν ἀξιόσομεν, ἔχοντες ὁ πάλαι ἐζητοῦμεν; ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα ἔτι κάμνοιμεν; Λυ. ἀδῆλος, ἄνθρωποι, καὶ ὑρόνλες ἔχοιτ᾽ ἀδήλως ὡς ἐκεῖνο τῷ ὄντι ἀπολωλὸς, ἢ ἐ ὅλως γνώσιμον ὑμῖν ἦν τὸ ἀνάθημα. νυνὶ δ᾽, ὦ ἑταῖροι, πρότερον μὲν ὑ δύο ἤσαν οἱ παρειλθόντες ἐς τὸν νεὼν, ὡς ἀναγκαῖον εἶν ἕτερον αὐτοῖν τὰ φώτια ἔχειν, ἀπὸ μάλα

LVC. *Maximè.* HER. *Omnino autem alterum habere necesse est.* LVC. *Et cur non, si quidem deperdita est?* HER. *Proinde si apud priorem amissam phialam inueneris, alterum nequaquam exuendum esse putas. iam enim palàm est illam non habere.* LVC. *Sanè palàm est* HER. *Et si in prioris sinu reperta non fuerit, alterum habere sanè consentaneum est: neq; hic longa perscrutatione opus est.* LVC. *Certè enim habet.* HER. *Ergo nos quoque si apud Stoicos phialam iam inuentã habemus, alios perscrutandos esse superuacuum & indignum existimamus, habentes quod dudum tanto pere quærebamus: aut quamobrem inani labore nos ipsos amplius defatigaremus?* LVC. *Nullius profectò gratia, si reperta phiala penes vos fuerit, illaq; inuenta pro certo compertum habetis illud ipsum esse quod erat deperditum: aut planè vobis cognitum est donarium. Iam verò, ô amice, non saltem duo sunt qui templum ingrediuntur, vt necessarium sit alterum habere rem furto subtractam, verùm*

profectò

μάλα πολλοί τινων. ἔτα καὶ τὸ ἀπολόμενον αὐτὸ ἄδηλον ὅ, τι ποτέ ἐστιν, ἆρα φιάλη τις, ἢ σκύφος, ἢ στέφανος. ὅσοι γοῦν ἱερεῖς, ἅπαντες ἄπαντα ἔνια λέγουσι, καὶ οὐδεὶς περὶ τῆς ὕλης αὐτῆς ὁμολογοῦσιν· ἀλλ' οἱ μὲν χαλκοῦν, οἱ δὲ ἀργύρου, οἱ μὲν χαλκοῦ, οἱ δὲ κασσιτέρου ἔνια αὐτὸ φάσκουσιν. ἀνάγκη τοίνυν ἅπαντας ἀφελέσθαι τοὺς ἀσυλβόντας, ἃ βούλει εὑρεῖν τὸ ἀπολωλός. καὶ γὰρ ἂν παρὰ τῷ πρώτῳ εὕρῃς φιάλῃ χρυσῇ, ἴσως καὶ τοὺς ἄλλους σοι ἀφελυτέον. Ερ. δῆτά, ὦ Λυκῖνε; Λυκ. ὅτι ἄδηλον ἡ φιάλη τὸ ἀπολόμενον ἦν· εἰ δὲ καὶ τῷδε ἐν πάντων ὁμολογηθείη, ἀλλ' οὔτι γε χρυσῆ ἅπαντες φασὶν ἔνια ἦν φιάλη. εἰ δὲ καὶ μάλιστα χρύσεον. γύροις, ὡς φιάλαι ἀπόλοιτο χρυσαῖ, καὶ σὺ παρὰ τῷ πρώτῳ εὕροις φιάλῃ χρυσῇ,

profectò illorum magna est copia. Deinde non minus obscurum est, quid illud tandem sit quod deperditum est, num phiala quæpiam, num scyphus, num corona. Quotquot enim sacerdotes sunt, subinde alius aliud esse affirmat: quippe qui neque de ipsa materia unanimiter consentiunt, verùm hi ex ære, alij ex argento factum, partim autem aureum, partim verò argenteum illud esse dictitant. Itaque planè operæprecium esse vides, detractis vestimentis omnes in templum ingressos exui, si animus est rem amissam inuenire. Quanquam enim apud primum aurea phiala tibi reperta fuerit, nihila secus tamen & cæteri pari opera sunt exuendi.

HERMOT. Quamobrem, ô Luciane? LVCIA. Propterea quòd incertum sit, num phiala illud ipsum sit quod erat amissum. Tametsi verò & hoc vno ore omnes confessi fuerant, haud tamen omnes auream fuisse phialam confirmabant. Porrò autem id maximè inter omnes constet auream, phialam esse amis-

πλὴν, οὐδὲ οὕτω χαίνοις διερευνώμενος τοὺς ἄλλους. οὐ γὰρ δήπου σε, ἃ αὐτὸς ὦ τᾶν θεὸς, οὐκ οἶσθα πόσας φιάλας ἔχουσας; Ερ. ἴσως γε. Λυ. λέγοις δὲ ἐπὶ πάντας ἴσως ἐρευνῶντα, καὶ τὰ παρ' ἑκάστῳ ἐρευνώμενα πάντα ἐς μέσον καταθέντα ἀναλάβοι, τί ποτε αὐτῶν πρέποι ἂν θεῷ κτῆμα εἶναι. καὶ δὴ αὖ τὸ πλὴν ποικίλον ἀποίαν παρεχόμενον, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἔκας τῶν ἀποδυομένων ἔχει τι πάντως, ὃ μὲν σκῦφον, ὃ δὲ φιάλην, ὃ δ' εἰς στέφανον. καὶ ὃ μὲν ἐκ χαλκοῦ, ὃ δὲ ἐκ χρυσοῦ, ὃ δὲ ἀργύρου. ἃ δὲ ὁ ἕκτος, τοῦδε ἐνόησεν, οὐδέπω δῆλον. πᾶσα τοίνυν ἀνάγκη ἀποφῆναι, ὅν τινα ἐνόησαν πάντες, ὅπως καὶ ἃ πάντες τὰ ὅμοια ἔχομεν, ἄδηλον ᾖ ὅτῳ ὅσιός ὁ τὰ τοῦ θεοῦ ἐρευνώμενος. ἔτι γὰρ καὶ ἰδιωτικὰ

sam, tamen ne sic quidem alios perscrutandi finem facies: neque enim tibi constabit, num Dei sit illa ipsa: aut non reputas infinitas esse phialas aureas? HERM. *Sanè censeo.* LVC. *Igitur omnibus modis necessarium est, perscrutantem omnes accedere, & illis quæ apud quemque inuenerit, in medium depositis, conijcere quidnam ex eisdem diuinum donarium potissimùm sit existimandum. Etenim quod omnium maximè dubio inuoluit animum, illud est, quòd vnusquisque exutorum aliquid apud se habeat, hic scyphum, ille phialam, alius coronam, & hic quidem ex ferro fabricatam, alter autem auream, tertius argenteam. Nondum verò clarum est & perspicuum, num hæc sit res sacra, quod habetur. Quare magnam tibi impositam esse vides necessitatem dubitandi, quemnam ex tanto numero sacrilegij insimules. Vbi verò omnibus essent paria & similia, iuxtà foret incertum cognitu, quinam diuina donaria sustituisset. sunt enim harum rerum possessiones etiam priuatæ*

ρὰ ἔχειν. τὸ δ' ἄτοπον ἴσως ἀνοίας ἕνεκα δόξω, οἶμαι δὲ ἀνεπιγράφου ἄνευ τοῦ προσήκοντος φιάλην. θαμὰ γὰρ φιάλην ἀπολωλέναι, ὡς ἂν εἰ ἐπεγεγράφει τοῦ θεοῦ τὸ ὄνομα, ἢ τοῦ ἀναθέντος, ἧττον ἂν ἐπεπάμεθα, καὶ εὑρόντες τὴν ἐπιγεγραμμένην, ἐπεπαύμεθ' ἂν ἀποδόντες, καὶ ἀνοχλήσαντες τοὺς ἄλλους· οἶμαι δ' ἔστι, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ ἀγῶνας ἀθλητικοὺς ἐωρακέναι σοι δέκεις. Ερ. καὶ ὀρθῶς οἴει. πολλάκις γάρ. καὶ πολλαχόθι. Λυ. ἦ οὖν ποτε καὶ τοὺς ἀθλητὰς ἐκείνους ἐθεάσω; Ερ. νὴ Δία, ἐναγχος Ολυμπιάσιν ἐπὶ τὰ λαιὰ τῶν Εὐανδριδῶν, Εὐανδρίδου τοῦ Ηλείου θέας μοι προκαλλαμένου, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ νομίσμασι. ἐνεθυμούμην γὰρ ἐγὼ θεάσασθαι ὁρᾶν τὰ παρὰ τοῖς Ελλανοδίκαις γιγνόμενα. Λυ. οἶσθα, ὅν τι ἕνεκα, πῶς ἔχομεν, ὅν τινα ὧ τινι χρὴ παλαῖσθαι, ἢ παγκρατιάσασθαι; ἢ ἄλλο τι οὐδὲν διοίσει; Ερ. ἀλλὰ μὰ Δία, ὦ Λυκῖνε, ἔγωγε οἶμαι καὶ τοῦτο διοίσειν πολύ. Λυ. ἀλλὰ μὴν ἐγὼ ἀκούω τοὺς ἀθλητὰς ἐκείνους, ὅταν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα ἴωσιν, ἐπιμελῶς ἐξετάζειν τὸν ἀντίπαλον, ὅπως μὴ ἀγνοήσαντες ἐπιπεσόντες ὑπ' αὐτοῦ ἁλῶσιν. Ερ. ἀληθῆ λέγεις. Λυ. ἆρ' οὖν καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τὸν ἀγῶνα τοῦτον ἐλθόντες, ὃν ἐπὶ τῷ βίῳ ἀγωνιζόμεθα, ἐξετάσωμεν τὸν ἀντίπαλον, ὅστις ἐστὶ καὶ ὁποῖος τὴν τέχνην, καὶ μὴ ἀγνοήσαντες ἐπιπέσωμεν αὐτῷ; Ερ. ἔμοιγε δοκεῖ. Λυ. ἆρ' οὖν καὶ τὸ ἐπιτήδευμα ἑκάστου ἐπιστάμεθα, ὅ τι ἐστὶ καὶ ὁποῖον, καὶ ὅπως ἔχει πρὸς ἡμᾶς; Ερ. ἴσως. Λυ. ἆρ' οὖν καὶ τὸ τέλος ἴσμεν, ὃ τοῦ βίου ἑκάστου ἐστίν; Ερ. ἔμοιγε δοκεῖ. Λυ. ἆρ' οὖν καὶ τὰ ἐμποδίζοντα καὶ τὰ συλλαμβάνοντα πρὸς τὸ τέλος ἑκάστοις ἐπιστάμεθα; Ερ. ἴσως. Λυ. ἆρ' οὖν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματ

ἢ παγκρατιάζειν; Ερμ. οἶδα γάρ. Λυκ. οὐκοῦν ἄμεινον σὺ ἅπασι, ἐγγύθεν ἰδόντα. Ερμ. τὸ μὲν παλαῖσαι ὀρθῶς, ἐπὶ Ηρακλείους ἀγῶσιν ἥκειν Ζεῦτ, φύσα λάφυγξ. Λυκ. μὰ μοι τὰ πάλαια, ὦ Ερμότιμε, ἃ δὴ καὶ ἐγγύθεν, ἱκανὰ λέγει. Ερμ. πάλαι μὲν ἀργυρᾶ πρόκειται ἐπὶ τοῦ θεοῦ, εἰς τοὺς νικῶντας ἐμβάλλοντα πλῆθος μικροὶ, ὅσον δὴ καὶ μισθοὶ τὸ μέγεθος, ἐπιγεγραμμένοι. ἐγγέγραπται δὲ ἐς δύο μὲν ἄλφα, ἐφ' ἑκάτερον, ἐς δύο δὲ τὸ βῆτα, καὶ ἐς ἄπαντας δύο τὸ γάμμα, καὶ ἕξῆς κατὰ τὰ αὐτὰ, ἂν πλείονες οἱ ἀθληταὶ ὦσι· δύο δὲ καὶ πλῆθος τὸ αὐτὸ γράμμα ἔσχοντα. προσελθὼν δὲ τῷ θεῷ λαχὼν ἕκαστος, προσευξάμενος τῷ Διΐ, καθεὶς τὴν χεῖρα ἐς τὴν κάλπιν, ἀνασπᾷ τῶν πλήθους ἕνα, καὶ μετ' ἐκεῖνον ἕτερον,

aut Pancratio decertandum sit. HERMOT. Planè perspectum habeo. LVC. Longè itaque promptiùs & meliùs tu expedes, qui ista propiùs & curiosiùs sis contemplatus. HERMOTIM. Apud priscos quidem præsidente in certaminibus Hercule, laurea folia. LVCIA. Nemihi quæso priscorum institutapercenseas, Hermotime, sed quæ ipse eorum conspexisti, cedo. HERMOTIM. Initiò quidem ξυνα argentea o Dei sacra in medium proponitur, in eam paruæ quædam sortes conijciuntur, fabaceæ fermè magnitudine, literis inscriptæ. Inscribuntur autem duæ, vtraque videlicet litera α, deinde in alteras duas scribitur β, mox in alias γ, ac deinceps iuxta eandem rationem inscribuntur & reliquæ pro numero athletarum, si plures fuerint, ita vt semper binæ sortes iisdem sint insignitæ literis. Accedit deinde quisque ex athletis susceptis votis Ioui supplicans: immissáque in vrnam manu, vnam ex sortibus extrahit, & post

ἕτερον, καὶ παρισοῖ μαστιγοφόρον ἑκάστῳ, ἀντέχει αὐτοῦ τὴν χεῖρα, οὐ παρέχων ἀναγνῶναι ὅ, τι τὸ γράμμα ἔστιν, ὁ ἀνέσπακεν. ἅπάντων δὲ λάβῃ ἐχόντων, ὁ Ἀλυτάρχης, οἶμαι, ἢ τῶν ἐπανοφίστων τις (οὐκ ἴσχυρὰ γὰρ ταύτου μέμνημαι) περιῇσιν, ἐπισκοπεῖ τοὺς λαχόντας ἐν κύκλῳ ἑστῶτας. καὶ ὅτῳ τὸν μὴ τὸ ἄλφα ἔχοντα, ᾧ τὸ ἕτερον ἄλφα ἀνέσπακότι, παλαίειν ἢ παγκρατιάζειν συγχωρεῖ· τὸν δὲ τὸ βῆτα, ᾧ τὸ βῆτα ὁμοίως, καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμογράμμους κατὰ ταὐτὰ. ἔστω μὴν γὰρ ἢ ἄρτιοι ὥσιν οἱ ἀγωνισταί, οἷον ὀκτὼ ἢ τετράδιττα ἢ δώδεκα. ἢν δὲ περιττοί, πέντε, ἑπτά, ἐννέα, γράμματι πρεσβύτερον ἑνὶ λαχόντι ἐγχειρεῖν συμβάλλει αὐτοῖς, ἀντίχειρον ἄλλο οὐκ ἔχων. ὃς

post illum alius. Quibus singulis assistens ϖ flagellifer protensa manu obstat, ne legantur literæ, quæ à singulis extractæ sunt. Cæterùm vbi iam singuli singulas sortes habuerint, tum demum Alytarches, vt ego opinor, aut vnus ex iudicibus (neque enim amplius memoria teneo) circumeundo cõtemplatur & explorat sortes in circulo consistentium. Atq; qui ita eum quidem quia habuerit, cũ altero sortem α inscriptam habente, aut lucta, aut ρ Pancratio decertaturum committit. Deinde de pari ratione etiam eum, qui β habet extractum, cum altero eiusdem literæ. qui tenor committendi seruatur etiam in alijs consimilium literarum sortes habentibus. Et hæc ratio componendorum athletarum, numero illorum æquali, seu pari existente, nimirum si octo, aut quatuor, aut duodecim illorum fuerint. Quòd si dispares accesserint, quinque videlicet, aut septem, seu nouem, tum litera quæpiam superuacua sorti inscripta, vnà cum alijs in vrnam mittitur, non habens literam sibi respondentem.

ὅς δ' ἂν τοῦτο ἀνασπάσῃ, ἐφεδρεύσει παιεμένων, ἐς ἂν ἐκεῖνοι ἀγωνίσωνται. οὐ γὰρ ἔχει τὸ ἀντίγραμμα. καὶ ἔστι τοῦτο οὐ μικρὰ εὐτυχία τοῦ ἀληθοῦς, τὸ μέτριον ἀπὸ μοίρας τοῖς ἐπιμηκόσι συμπεσεῖσθαι. Λυκ. ἴσχ' ἀφιλόμαθον. τοῦτο γὰρ ἐθέλω μαθεῖν. οὐκοῦν ἐννέα ὄντων, ἀνασπάσειν ἅπαντας, καὶ ἔχουσι τοὺς ἐλλείπους. πῶς φῂς δή (βούλομαι γάρ σε Ἑρμοδίκῳ ἀντὶ θεατοῦ ποιῆσαι) ἐπισκόπησον τὰ γράμματα· καὶ οὐ πρότερον ἀμᾶς μάθοις ἄν, ὅστις ὁ ἐφεδρεύς ἐστιν, ἕως μὲ ἐπὶ πάντας ἴδῃς, καὶ συλλήξῃς ἀποζύς. Ερμοτ. πῶς, ὦ Λυκῖνε, τοῦτο φῄς; Λυκ. ἀδιώατόν ἐστιν· ἀνθὺς ἐυρεῖν τὸ γράμμα ἐκεῖνο, τὸ δηλοῦν τὸν ἐφεδρον. εἰ τὸ μὲν γράμμα ἴσως ἂν εὕροις, ὁ μὲν ἄσος γε, ἀγνοήσεις· ἐκεῖνος δὲ

Quicunque ergo illam extrahendo consecutus fuerit, aliis ad vltimum vsque præsidet, expectans donec alij finitis certaminibus decertauerint: neque enim habet literam suæ oppositam. Estque illa non mediocris athletæ felicitas: quippe qui adhuc viribus integer, eũ defessis congressurus sit. LVCI. Iam quidem paulisper interquiesce. etenim illud est, cuius egebam maximé. ergo illorum iam nouem sunt, omnésque immissa in vrnam manu sortem extraxerunt. tu verò age iam circumeundo (pro spectatore enim certaminis iudicis officium tibi deferam) contemplare literas. Haudquaquam enim credo priùs te cògniturum, quis ex illis præfes dicendus sit, quàm ad omnes veneris, & illos inter se composueris.

HERMOT. Quorsum verò ista dicis, Luciane? LVC. Horsum videlicet, quòd nullo modo fieri posse videatur, vt illicò reperiatur litera illa declarans præsidem: fortasse enim inuenire potes literam, incertus tamen cuius nam illa sit.

ἐστιν· οὐ γὰρ [illegible] ὅτι τὸ κ ἢ τὸ μ ἢ τὸ ι μόνον τὸ χαρακτηρισθὲν τὸν ἐρώτημα. ἀλλ' ἐὰν ἅπαξ ὦ ἐν τύχῃς, ἴσθι τὸν τὸ ἕτερον ἔχοντα, καὶ ἐκείνους μὲν ἤδη συνερήσεις. ἐντυχὼν δ' ἄνθις τῷ βήτα, τὸ ἕτερον βῆτα, ὃν ποθεῖς, ζητεῖς, τὸν λείποντον ὡς ἐνρήσοντι. καὶ ἐπὶ πάντων ἁμοίως, ἄχρις ἂν ἐκεῖνος σοι ἀποκαφθῇ, ὁ τὸ μόνον κράμμα ἔχων τὸ ἀναίτιον. Ερμοτ. τί δ', ἐὰν ἐκείνῳ πρώτῳ ἢ δευτέρῳ ἐντύχῃς, τί ποιήσεις; Λυκ. σιωπήσομαι· καὶ σὺ ὁ Ερμοτίμου, ἐθέλω σοὶ ἀδήλως ὅ, τι καὶ πράξεις, πότερον αὐτίκα ἐρεῖς ὅ τι οὕτως ἔστιν ὁ ἑρμῆς, ἢ λάβοις ἐπὶ πάντων ἐν λύκνῳ ἐν θύννῳ, ἰδὼν ἅπερ αὐτῷ γράμμα ὁμοιόν ἐστιν. ὡς ἔχει μὲν ζῶν πάντων ὀλίγους ἴδοις, ἐὰν ἄρ' μάθοις τὸν ἑρμῆν. Ερμοτ. καὶ μάλα, ὦ Λυκῖνε, ἑκάστως

sit. neq; enim vlla exceptione prædictum est κ aut μ aut ι fore eam literam, quæ præsidem sit constituturа. Atqui vbi in α incideris, alius α habens tibi quærendus est: quo inuento, illos inter se ad congrediendum componis. Deinceps in β prolapsus, alterum β vbi sit studes inuestigare, quòd inuento aduersum est. Ac ita quidem agis cum cæteris omnibus, donec ille tibi relictus fuerit, qui solitariam habuerit literam, nullum aduersarium indicantem. HER. *Quid autem si ad illum fortè fortuna prima aut secunda vice delatus fueris? quid tum faciendum tibi videtur?* LVC. *Nihil equidem: verùm tu Græcorũ iudex, scire volo quid facturus sis, an actutũ eundem pro præside sis proclamaturus, aut potiùs putes omnes in circulo necessariò accedendos & inspiciendos esse, num vspiam consimilis penes aliquem relicta esset litera, ita vt nisi omnium sortes viritim tibi inspectæ fuerint, nunquã cognosces præsidem.* HER. *Atqui perfacilè scire possum, Luciane,*

nouem

ἐφίσω ἂν μάθοιμι. καὶ γὰρ τῶν ἐννέα ἰῶ, τὸ ἓν ἔσεσθαι πρῶτον ἢ δεύτερον, οἶδα ὅτι ἔσται ὃ ὁ λόγος ἔχων ἐκεῖ. Λυκ. πῶς, ὦ Ἑρμότιμε; Ἑρμ. ὅτι, τὸ α δύο αὐτῶν ἔχουσι, καὶ τὸ β ὁμοίως δύο, τῶν λοιπῶν δ τριῶν ὄντων, οἱ μὲν τὸ γ, οἱ δὲ τὸ δ πάντως ἀνασπάσασι, καὶ ἀνάλωται ἤδη τὰς δύο ἀθλητὰς ὀκτὼ ὄντας, τὰ τρίτα γράμματα. δῆλον γάρ ὅτι μόνον ἂν ἔτι περιῇν ἓν τὸ ἑξῆς γράμμα, τὸ ε, καὶ ὁ οὗτος, ἀνασπαστὸς, ἐφεδρός ἐστι. Λυκ. πότερον, ὦ Ἑρμότιμε, ἐπαινέσω σε τῆς σοφίσεως, ἢ θέλεις ἀνάδην τάληθῆ μοῖ δοκοῦντα, ὁποῖα ἂν ᾖ; Ἑρμ. νὴ Δία, ἀπορῶμαί τι, ὃ, τι ἂν ὦ λόγον ἀπαιτῆν ἔχοις πρὸς τὰ δόξαντά μοι. Λυκ. σὺ μὲν γὰρ, ὡς ἑξῆς πάντως γράφωμεν γράμματα, ἄρχας, οἷον πρώτῳ τῷ α, δευτέρῳ

nouem illorum existentibus. Etenim se primo aut secundo loco inuenero, planè certus sum eum fore præsidem, qui eo sortem inscriptam habuerit. LVC. Quónam pacto, ô Hermotime? HERMOT. Ad hunc quidem modum: illorum enim duos a habere certum est. consimiliter etiam alij duo β sibi vendicant. Iam cùm adhuc quatuor sint reliqui, dubium illorum γ, alteros δ extraxisse, dubium non est. Et iam quatuor literæ in octo athletas distributæ & absumptæ sunt. Pro certo igitur constat tantummodò supereſſe ε, quod qui extraxerit, præses haudquaquàm dubiè constituitur. LVC. Vtrum igitur, Hermotime, collaudem ne ego te ob singularem ingenij tui industriam, an placet vt ea refellam quibuscunq; tandem probabiliter contradici posse reor? HERMOT. Ita per Iouem. vehementer enim animi pendeo, etiam atque etiam cogitans, quidnam his ratione probabili possis contradicere. LVC. Equidem tu, quemadmodū literæ pinguntur ex ordine, dixisti, veluti primo loco a ponitur, secunda

ρα δὲ τὸ β, καὶ κατὰ τοῦτο τάξιν, ἄχρις ἂν ἐς ἓν αὐτῶν τελευτήσῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀθλητῶν. καὶ δίδωμί σοι ὁλυμπιάσιν ἕτω γίγνεσθαι. τί δαί, ἃ ἐξελόμενος ἀτάκτως σχήσω γράμματα, ἐξ ἁπάντων τὸ χ, καὶ τὸ σ, καὶ τὸ ξ, καὶ τὸ κ, καὶ τὸ θ; τὰ δὴ γὰρ ἄπαντα τέτταρα, δίκαιά ἐστι τῶν ἁπάντων τῶν ὀκτὼ γράφεσθαι, τὸ δὲ ξ ὕστερον ἐπὶ τοῦ ἐννάτου, ὃ δὴ καὶ δηλοῖ ἡμῖν τὸν ἔφεδρον, τί ποιήσας πρῶτον ἐνεγράψω τὸ ξ; ὡς δηλονότι ἔφεδρον ὄντα τὸν ἔχοντα αὐτό, ἕως μὲν ἐσὶ πάντας ἀθῶν, ἕνεκα ἐμοὶ σὺ συμφωνοῖ, ὃ δὲ ἔχεν, ὥσπερ νῦν, ἐπὶ τάξει αὐτὸν τινὰ μαίνεσθαι. Ερμότ. Δυσαπόκριτον ζητεῖς ἐρωτᾶν. Λυκ. Ἰδοὺ δὴ ἐτέρως τὸ αὐτὸ ἐπισκόπησον. τί δὲ ἂ μοι δοκεῖ γράμματα γράφεσθαι ἐπὶ τῶν ἁπάντων, ἀπὸ τινὰ συμβαίνῃ χαρακτῆρα, ἐξ ἁπάντων τὸ ξ, καὶ τὸ ψ, καὶ τὸ ζ, καὶ τὸ ϛ; ἆρ' οὐ καὶ ταῦτα τέτταρα; καὶ ἐπὶ τούτοις ἄλλα τέτταρα, ἃ ἐπὶ τῶν ἁπάντων τῶν ὀκτὼ γράφεσθαι; τὸ δὲ ξ ὕστερον ἐπὶ τοῦ ἐννάτου, ὃ δὴ καὶ δηλοῖ ἡμῖν τὸν ἔφεδρον, τί ποιήσας πρῶτον ἐνεγράψω τὸ ξ; ὡς δηλονότι ἔφεδρον ὄντα τὸν ἔχοντα αὐτό, ἕως μὲν ἐσὶ πάντας ἀθῶν, ἕνεκα ἐμοὶ σὺ συμφωνοῖ, ὃ δὲ ἔχεν, ὥσπερ νῦν, ἐπὶ τάξει αὐτὸν τινὰ μαίνεσθαι. Ερμότ. Δυσαπόκριτον ζητεῖς ἐρωτᾶν. Λυκ. Ἰδοὺ δὴ ἐτέρως τὸ αὐτὸ ἐπισκόπησον. τί δὲ ἂ μοι δοκεῖ γράμματα γράφεσθαι ἐπὶ τῶν ἁπάντων, ἀπὸ τινὰ συμβαίνῃ χα-

cundo β, ac deinceps aliæ, secundùm illarum seriem, vsque ad vnam illam, in qua terminatur athletarum numerus. Et sanè facilè assentior tibi ita fieri in σ Olympicis certaminibus. Quid autem si non seruato literarum ordine, quinque ex omnibus indiscriminatim eligeremus, videlicet ipsum χ, deinde σ, mox ξ, postremò κ, & θ? Quatuor itaque literæ, octo sortibus inscribentur, ipsum autem ξ super nonam solùm, quo præses nobis indicabitur. Quid ergo iam facies statim sub initium literula ξ inuenta? Quomodo verò cognoscet præsidem existentem eum, qui illam habuerit, nisi omnes accedens, nihil huius simile inueneris? Neque enim tibi integrum erit, quemadmodum nunc, ex illarum ordine cognoscendi præsidis coniecturam facere. HERMOT. Rem arduam ex me interrogas, ad quam vt tibi respondeam, mihi promptum non est. LVC. Ago, si placet, hoc ipsum alia ratione considerandum tibi proponam. Quid si nullis literarum figuris, sed signis quibusdam

& cha-

καὶ χαρακτῆρας, οἷα ποτὰ Αἰγύπτιοι γράφουσιν ἀντὶ τῶν γραμμάτων, ἰωνοκεφάλους τινὰς ὄντας, καὶ λεοντοκεφαλας ἀνθρώπους; ἢ ἐκεῖνα μὲν ἰάσομεν, ἐπείτε ἀπόκοπά ὅτι; φησὶ δ' τὰ μονοσανδάλῳ καὶ ἀπλᾷ ἐπιγράψωμεν, ὡς οἶόν τι, ἐπὶ κάσσανδρος ἀνθρώπους ἐπὶ δυοῖν ἵπποιν, δύο ἵππους ἐπὶ δυοῖν, καὶ ἀλεκτρυόνας δύο, καὶ λύκους δύο· ὡς δ' ἐννάτῳ, λέων ἔξω τὸ ἐπίσημον. ἰῶ δ' ἐγὼ ὡς λεοντοφόρῳ τύπῳ λιπαρῷ ἐν ἀρχῇ ἐντύχῃς, πόθεν ἔξεις ἀπαρ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τὸν ἔφιππον ποιῶν, ἢν μὴ πειθανάγκας ἀπαντᾷς ἐπιὼν, ἢ τις καὶ ἄλλος λεοντοειδής; Ερ ἐκ ἔχω ὅ,τι σοι ἀπολέξωμαι, ὦ Λυκῖνε Λυκινάκοτος· οὐδὲ γὰρ ἀνηρόμεθα ἐδέν. ὥστε ἢν ἐθέλωμεν ἢ τὸν ἔχοντα τῶν ἱερὰν φιάλην

& characteribus sortes cognotarentur, cuiusmodi permulta literarum loca depingunt Aegyptij, puta homines caninis aut leoninis capitibus? Aut illa quidem, si videtur, missa faciamus; cùm sint peregrina & exotica, & à nostro instituto prorsus aliena. Age verò simplicia illa & vniformia sortibus inscribamus, quemadmodum fieri potest asfimulantes, nimirum binis sortibus homines, deinde binos equos alteris binis, mox duos gallos, postremò duos canes. Porrò nonae, tanquàm praestantissimae, leonis imago insculpta sit. Proinde si mox mittò in sortem leoninam ferentem imaginem incideris, quibúsnam coniecturis persuasus dicas eam esse, quâ praeses designatur, nisi omnes accuratè circumspiciendo perlustraveris, num quis etiam alius praeter hunc adsit, habens sortem leoniferam? HERMOT. Nihil habeo, Luciane, quod tibi ad haec respondeam. LVC. Non iniuria. Neque enim video quid possit aptè responderi, adeò vt si animum induxerimus, aut eum inuenire penes quem sacra sit

phiala

φιάλην ἰυρεῖν, ἢ τὸν ἔφορον, ἢ τὸν ἄεισα ἡγησόμενον ἡμῖν ἐς πλὴν πόλιν ἐκείνην τὴν Κόρινθον, ἐπὶ πάντας ἀγαθοὺς ἀφιξόμενα, καὶ ἐξετάσοντες, ἄκρως παρόντες, καὶ ἀναγκαίως ἀφικόμενοι, καὶ ἀναδύνοντες καὶ πειθαρχοῦντες. μόλις γὰρ ἂν ἔτι τὰληθὲς ἐκμάθοιμεν, καὶ εἴ γε τις μέλλει σύμβουλός μοι ἀξιόπιστος ἔσεσθαι φιλοσοφίας ὑπὲρ, ὧν τινα φιλοσοφητέον, οὕτως ἂν εἴη μόνος ὁ τὰ ὑπὸ πάντων αὐτῶν ἀγνόημα εἰδώς. οἱ δ' ἄλλοι, ἄλλας, καὶ οὐκ ἂν πισεύσαιμι αὐτοῖς, εἰ ἄρ καὶ μιᾶς ἐπιβαίοι ὧσι· τάχα γὰρ ἂν ἀεὶ ἐκείνη εἴη· οὐ γὰρ δὴ, εἴ τις παρασησάμενος καλὸν ἄνθρωπον, λίγοι ζῦτον ἄναν ἐλάττιστον ἀνθρώπων ἀπάντων, πισεύσαμεν αὐτῷ, ὅτι μὴ εἰδόμεν, ὅτι πάντας ἀνθρώ-

phiala, aut qui inter athletas præsidis loco habendus sit, aut cuius ductu & auspicio felicissimè in Corinthum vrbem illam florentissimam peruenire quedamus, omnes necessariò accedendos esse putem, summáque diligentia detractis vestimentis, omnibus tentatis solertissimè exquirendos: etenim vix etiam sic veritatem indagantes perueſtigabimus. Quòd si quis mihi vnquam futurus esset consiliarius fide dignus super rebus philosophicis, contendens omninò operam esse nauandam philosophiæ studijs: ille demum solus erit, quem eorum quæ dicuntur ab omnibus, ad vnguem peritum esse cognouero. Reliquos autem omnes vt inutiles, & nulla re dignos contemnam, nihil fidei illis

habituru, donec etiam vnus fuerint nescij, quæ fortasse ex illis esse possit omnium optima. v Neque enim si quis adducto homine formoso dicat hunc ex omnibus hominem esse formosissimum, statim ille suis verbis mihi fidem facturus est, vt credam eum vera loqui, nisi certum habuero omnes homines illi visos esse: fieri enim fortasse potest, vt hic

homo

ἀνθρώπους ἱκέραπε, ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὗτ' ἂν καλὸς, ἀλλ' ὡς πάντων κάλλιστ', οὐκ ἂν ἴχοι ἀδύνατα, μὴ ἰδὼν ἅπαντας· ἡμεῖς δ' οὐκ αὐτὸ μόνον καλοῦ, ἀλλὰ τοῦ καλλίστου δεόμεθα, καὶ ἂν μὴ τοῦτο ἴνρωμεν, ἀλλ' ἡμῖν μᾶλλον ἀπράχθαι ἡγησόμεθα. ἐγὼ γὰρ ἀγαπήσομαι, ὁποίῳ δήποτε καλῷ ἐντυχόντι, ἀπ' ἐκείνου τὸ ἀμείνονα ζητοῦμεν κάλλιστ', ὃν ἴσμεν ἀνάγκη ἐν ἄνθρωπος ἔρμ, ἀλλὰ τοῦ. Λυκ. τί οὖν; ἔχεις μοι τινὰ ἁπλῶς ἁπάσης ὁδοῦ ἄνδρα παραμύθιον ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ ὃς τά τε τοῦ Πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Χρυσίππου καὶ Ἐπικούρου, καὶ τῶν ἄλλων λεγόμενα ἀθρήσας, τελευτῶν μίαν ἁλιὸν ἐξ ἁπασῶν ὁδὸν, ἀληθῆ τε δοκιμάσας, καὶ πείρᾳ μαθὼν ὡς μόνη ἄγει ἀθρῆ τῆς εὐδαιμονίας. ἐγὼ γὰρ τινα τοιοῦτον ἔυροιμὶν,

homo non sit contemnendæ elegantiæ: quòd autem summæ sit inter omnes formæ & venustatis, scire haud quaquam possum, nondum visis omnibus. Nos porrò non formoso tantùm egemus, sed formosissimo: quem nisi inuenerimus, parum sudatum, & nihil actum esse putabo. Non enim contenti erimus, in quaslemcunque tandem amabilis & honestæ formæ hominem inciderimus, verùm summam illam; qua maior esse non potest, formæ elegantiam persequemur, quam necessariò viam esse negare non potest HERMOT. *Vera iunt hæc.* LV. *Quando ergo aliquem mihi produces totius in philosophia itineris peritum, quémque ea non fugiant, quæ cùm à Pythagora, tum à Platone, præterea quæ ab Aristotele, Chrysippo & Epicuro, aliisq; omnibus dicuntur, & affirmantur? Denique qui vna via ex omnibus electa, experimento edoctus pro certo compertũ habeat, eam solam esse viam, quæ rectà ducat viatores ad felicitatem tantoperè quæsitã. Etenim si talem quempiam*

μὲν, παυσόμεθα πρόσωπα ἔχοντες. ΕΡ. ἐρᾴδιον, ὦ Δυκῖνε, τοιοῦτον ἄνδρα εὑρεῖν. ΛΥ. τί δὲ ἂν πράξομεν, ὦ Ἑρμότιμε, ἐκ ἂν ἀπαγορευτέον ἦμῖν, ἐπεὶ μυδιῶσι καὶ τοιοῦτος εἰς γε τὸ παρὸν ὑπορῦμμ ἆρα τόδε πάντων ἱερατικώτατον ὂν, καὶ ἀσφαλέστατον, αὐτὸν ἕκαστον ἀρξάμενον, ἀφ' ἁπάσης πεδαρχίας χωρῆσαι, καὶ ἐπισκέψασθαι ἀκριβῶς τὰ ὑφ' ἁπάντων λεγόμενα; ΕΡΜ. ἔοικεν ἀπὸ γε τούτου, πλὴν ἐκεῖνο μὴ ἑαυτὸν ᾖ, ὁ μικρῷ πρόσθεν ἔλεγες, ὡς ἐρᾴδιον ἐπιδόντα ἑαυτὸν, καὶ μετὰ [illegible] αὖθις. πῶς γὰρ οἷόν τε πάσας ἐπελθεῖν τὰς ὁδοὺς ἐν τῷ πρόσθεν [illegible] καταστρεψομένῳ; ΛΥ. ἐγώ σοι φράσω, τὸ τῶ Θησέως ἐκεῖνο

piam quærendo consecuti essemus, desineremus nos molestis onerare negocijs. HERMOT. Haud quaquam, Luciane, eiusmodi vir inuentu facilis est. LVCIA. Quid igitur faciemus, Hermotime? neque enim animus abijciendus est. propterea quòd eiusmodi ducis inopia in præsentia laboramus. Ergo illud agrediamur, quod factu mihi videtur multò consultissimum & tutissimum, vt quisque ab initio exorsus, omnes sectas percurrat, eaque accurata & diligenti indagine consultando examinet quæ dicta sunt ab omnibus. HERMOT. Quantum quidem tua verba intelligo, ita facto opus esse videtur, nisi quòd illud quòd non multò antè à te dictum est, cum hts mihi pugnare videtur, videlicet arduum & graue esse, eum qui vni viæ iam sese tradiderit, expansis denuò velis recurrere. Quomodo enim fieri potest, vt is qui in priori iam occupatus detinetur, reliquas omnes percurrat? LVCIA. Illud equidem paucis tibi expediam: nimirum Thesei insti-

νο μιμησόμεθα. καί τι λινον παρὰ τῆς τραγικῆς Ἀριάδνης λαβόντες, ἅσιμεν ἐς [illegible] Λαβύρινθον ἕκαστον, ὡς ἐς ἀμφ᾽ ἀπραγμόνως μηνυόμενοι αὐτὸ ἐξέσεσθαι. Ερ. τίς ἂν ὖν ἡμῖν Ἀριάδνη χρήσοιτ᾽ ἄν, ἢ πόθεν λίνον ὑποροκόμεν; Λυ. θάρρει, ὦ ἑταῖρε, ἔσται γάρ μοι ἐνθυμεῖσθαι οὗ τινος ἐχόμενοι, ἐξήσεσθαι μέν ἄν. Ερ. τί ἦν τοῦτο ὄφελος; Λυ. ἔχειν μὲν ἐρῶ, ἀπὸ τίνος δὲ ἢ ὅθεν, τὸ νῦν, κοὐ μέμνημαι. ἀπιστεῖν. ἦν γὲ μὴν ἐκείνου πιστεύωμεν ἀνδρὸς, ἀσφαλῶς ἐξελευσόμεθα, καὶ ἀπλανεστάτως αὐτὸ ποιῶμεν, ἐκμανθάνοντες καὶ ὧν ἐξῆς λόγον, ἕως ἐνθάδε ἐσμὲν ἀφυγοιμεν. Ερ. νῦν λέγεις, καὶ τοῦτο ποιῶμεν. Λυ. ἆρ᾽ ἐπί τινα δὲ αὐτῶν πρῶτον ἴωμεν ἄν; ἢ τοῦτο μὲν ἀδύ δίοισα; ἀρξάμενοι δ᾽ ἀφ᾽

tutum imitabimur, siloquẽ à tragica illa Ariadne accepto, nullum non Labyrinthum ingrediemur, nec dubito quin sine negocio tantum ductũ fili ita nobis licebit regredi. HERMOT. *At vnde tandem nobis illa Ariadne comparebit aut vnde filum parabimus?* LVCIA. *Bonum habe animum, ô amice: iam enim video mihi repserisse, cuius ductum sequuti, haud dubiè egrediemur.* HERMOT. *Quòdnam igitur illud est?* LVC. *Certè meum non est quod dicturus sum, sed cuiusdam ex sapientibus virũ summi, nempe illud: Sobrius esto, & memento diffidendum esse.* Etenim si minimè leuiter & facilè persuasi, *quibusuis auditis fidem habuerimus, sed more iudicum, aliis quoque fandi copiam concesserimus, fortasse haud difficulter horum Labyrinthorum inextricabiles errores effugiemus.* HERMOTIM. *Bene sanè dicis. Illud quoq; nobis faciendum intelligo* LVC. *Videlicet: cæterùm ad quem illorum omnium primùm nos conferemus? aut non permagni illud interesse putas? Ab eo tandem*

quicum-

ἀφ' ὁτουδήποτε ἄρξωμεν Πυθαγόρου, ἤν ὅτω τύχῃ. πόσῳ ἄρα χρόνῳ οἰόμεθα ἐκμαθεῖν τὰ Πυθαγόρου ἅπαντα; καί μοι ἐξαίρει καὶ τὰ ἔτη ἐκεῖνα τὰ τῆς σιωπῆς. σὺ δ' ὅσ τοῖς πολίταις, ἱκανὰ τριάκοντα οἶμαι. ἐμὲ μὲν, ἀλλὰ πάντως γε ἔλασσον. Ερ. θαμβῶ ὅτως, ἔτα ἐξῆς τῷ Πλάτωνι θετέον ἀληθῆ δοκεῖν ἕτερα, ἔτι μᾶλλον καὶ Ἀριστοτέλη ἐκ ἐλάττω. Λυ. ἐγὼ γὰρ Ερ. Χρυσίππῳ δὲ γε ἐκ ἔτι ἐρήσομαι ὅτι πόσα. οἶδα γὰρ, παρὰ σοῦ ἀκούσας, ὅτι τὰ παράκοντα μόγις ἱκανά. Λυ. οὕτως. Ερ. ἔτα ἐξῆς Επικούρῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις. ὡς δ' ἐγὼ ποκὰ τοῦτο τίθημι, ἐκεῖθεν μάθοις ἄν, ἢν ἐννοήσῃς, ὅτι οὐδοήκοντα τότε ἀσὶ Στωϊκοὶ ἢ Επικούρειοι ἢ Πλατωνικοὶ, ὁμολογοῦντες μὲ πάντα εἰδέναι τὰ τῆς ἑαυτῶ αἱρέσεως ἱκανῶς, ὡς

quicunque sit, incipiamus, nempe à Pythagora, quando quidem ita cesserit. Quantum verò temporis statuemus omnibus Pythagoricæ philosophiæ placitis perdiscendis suffecturum? Volo autem annos in quibus sub initium Pythagoricæ sectæ candidatis consilescendum est, excipi. Opinor omnino cum illis quinque satis fore 30. aut ad minimum omnibus modis viginti peropus est. HER. Ponamus ita esse. deinceps verò totidem alij Platoni concedendi sunt, ac mox nihilo pauciores Aristoteli. LVC. Non pauciores profectò. HER. Chrysippo autem quot impendendi sint, non est quòd multis te interrogem. Iam enim certus antea ex te audiui, quadraginta vix suffecturos esse. LVC. Ita sanè. Deinde Epicuro & alijs. Quòd autem non nimium illis tribuere videar, hinc perdiscere facillimè, apud animum tuum considerando quòtnam sint octogenarij cùm Stoici tum Epicurei, atque etiam Platonici, ingenuè fatentes nondum cuncta suæ sectæ sibi esse explorata & cognita,

ὡς μηδὲν ἐνδεῖν σοίσιν ἐς τὰ μαθήματα. ἐ. Ἢ μὲν, ἀπὸ Χρυσίππου γε, καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Πλάτωνος φαίην ἄν. καὶ πᾶσι τούτοις, ὁ Σωκράτης ἐκεῖνος φανεῖται ὑστερος αὐτῶν, ὃς ἐκείνοις γε πρὸς ἅπαντας, οὐκ ὄντως μὴ πάντα, ἀπὸ μέντοι ὅλων ἐπιστήμων τις, ἢ ἓν μόνον, ὅτι οὐκ οἶδε, λογισώμεθα δὴ ἐξ ἀρχῆς. ἄκουσι τῷ Πυθαγόρᾳ τίτθιμεν, ἔτα Πλάτωνι ἔτη δοκῶ ἕτερα, ἔτα ἐξῆς τοῖς ἄλλοις. πόσος δ' ἂν ταῦτα συνηθροίζετο ἐν ἀριθμὸς γένοιτ' ἄν, ἐ δίκα μόνας θήμας τὰς ἀρίστας ἐν φιλοσοφίᾳ. Ερ. Νὴ Δία, ἀλλὰ πάσας, ὦ Λυκῖνε. Λυ. Βούλει δῆτα, ἀφαιρῶμεν τὸ τέταρτον, ὡς πρωτικαίδεκα ἔτη ἱκανὰ εἶναι; ἢ τὸ ἥμισυ ὅλον; Ερ. αὐτὸς ἂν ἐθέλοις ἄμεινον· ἐγὼ δ' ὁρῶ τοῦτο, ὅτι ὀλίγοι ἂν καὶ ὅτῳ δῆ

ita vt in disciplinarum cognitione nihil in ipsis desiderari queat. Quòd si alij in hoc tergiuersari videntur, non tamen, vt opinor, hoc negabit Chrysippus & Aristoteles, & Plato, potissimùm autem præ cunctis Socrates, illis certò non postponendus, qui omnium testimonio professus est, se non tantùm omnia, sed in vniuersum nihil nosse, aut hoc tantum se scire, quod nesciret. Computemus igitur subducta ratione ab initio, viginti Pythagoræ attributi sunt, deinde totidem alij Platoni, mox nihilo pauciores alijs concessimus. Quot ergo in summa isti sunt anni simul comprehensi, si decem saltem in philosophia disciplinarum sectas constituerimus? HERMOTIM. Plures quàm ducenti, ô Luciane. LVCIAN. Ergo si tibi consultum facto videtur, quartam partem annorum auferamus, saltem quindecim studijs nostris satisfacere putantes, aut omnino partem dimidiam. HERMOT. Tu quidem multò melius hac de re quid faciendum sit, statues. Ego hoc probè perspicio, perquàm paucos adhunc

πᾶσιν ἐξιοῦσι, ἐκ νηπίας τοὺς ἀρξαμένους. Λυκ. τί δῆτα πάθοι τις, ὦ Ἑρμότιμε. ἃ δοκεῖτόν ὅτι τὸ πρᾶγμα; ἢ ἀναπτέον ἐπ' αὖθις τὰ ἤδη ὡμολογημένα, ὡς ὅπ ἄν τις ἕλοιτο ἐκ πολλῶν τὸ βέλτιστον, μὴ ὀκνεῖν παραθεὶς ἅπαντα, ὡς τὸν μὲν ἄνευ πείρας ἀρίστου, μανθάνειν μάλιστα, ἢ κείσεται ἀληθὲς ἀναζητοῦντα; ἢ ὅτως ἐλέγομεν; Ερ. ναί. Λυκ. πᾶσα δοίκει ἀνάγκη, ἐπὶ δοκοῦντα βιῶναι ἡμᾶς, ἃ μάλιστα ἂν τι εὑρήσειν, ἅπαντα παραθέντας, καὶ ἐλόμενον φιλοσοφήσαι, καὶ φιλοσοφήσαντα εὐδαιμονήσαι. πρὶν δ' ἂν τοῦτο ποιῆσαι, ἐν σκότῳ, φασὶν ἐρχόμενοι ἄν, οἷς τύχωμεν προσπαίοντες. καὶ ὅ, τι ἂν πρῶτον

hunc modum omnes sectas percursuros, tametsi statim ab ineunte pueritia philosophiæ studium exorsi fuerint. LVCIAN. *Quid autem faciendum suades, Hermotime, cùm ita se res habeat? An subuertenda & refellenda ea existimas, quæ iam antè haud dubitanter confessi sumus, neminem videlicet vnquam electurum id quod ex multis omnium est præstantissimum, nisi omnium facto periculo singula degustauerit? adeò vt qui magistra experientia delectum non habuerit, ei oraculo magis aut responso veritatem inuestigandam esse. An non istiusmodi inter nos dicta sunt?* HERMOTIM. *Sané.* LVCIAN. *Proinde summoperè necessarium esse video, tantum temporis nos ætatem agere, si vnquam omnibus pertentatis rectè eligere consilium est, iámque acto delectu philosophiæ incumbere, percepta & cognita felicem vitam viuere queamus. Priùs verò quàm ita fecerimus, in tenebris, quod aiunt, saltaremus, in quæcunque inciderimus, illiso pede impingentes. Et quodcunque*

πρῶτον ἐς τὰς χεῖρας ἔλθῃ. τοῦτ' ἔστιν τὸ ζητούμενον ὑπολαμβάνοντος, ὃ δὴ τὸ μὴ εἰδέναι τἀληθὲς. ἐφ' ᾧ καὶ ἡμεῖς φοιτῶμεν ἄπορες, κατά τινα ἀγαθὴν τύχην μετεωρισθέντες ἐπὶ τοῦτο, ἐν ᾧ ἐσμὲν βεβαίως ἐφικόμενοι, ἐκεῖνό γε ἴσμεν, ὅτι ζητοῦμενον καὶ γὰρ ὅμοια φαίνεται, ἡνίκα σφόδρα ἴσασιν αὐτὸ ἐσμὲν τἀληθέστατον. Ερμ. ὦ Λυκῖνε, ἔχ οἶδ' ὅπως ἡδέως μοι λέγεις, ἀτὰρ (ἀρέσκει γὰρ τἀληθὲς) ὁ μητρίως εἶναί μοι δοκεῖς, διεξιὼν αὐτὰ, καὶ ἀκριβολογούμενος ἐκάστου. ἔοικα δὲ καὶ ἐγὼ ἐκ τῶν ἀγαθῶν ἤδη ἐξηλαυθέναι τάμαρτον ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ ἐξελθὼν ἐντετυχηκέναι σοι, ὃς μοι πλησίον ἤδη τῆς ἐλπίδος ὄντα, ὡς ἀφείας φέρων ἐμβέβληκας, ἀδημονάζοντα ἀφροντίστως τῆς ἀληθείας τῷ ἡδέσθαι, ἐπῶν γε δοκοῦντα ἀκούειν. Λυ. ἐκεῖνο,

primum in manus nobis venerit, illud quod quærimus esse existimabimus, propter veritatis ignorantiam. Quòd si etiam maximè bona fortuna ad illud delati fuerimus, constanter tamen nunquam scimus, num id sit quod tantopere à nobis quæsitum est. Sunt enim non parùm multa his ipsis similia, singulis affirmantibus, hoc ipsum esse multò omnium verisimum. HERMOTIM. Haud scio, ô Luciane, quàm mihi videare argumenta persuasionis bonarumque rationum plena inter disputandum producere: verùm enimuerò non mediocriter me perturbas ista differendo, nisi miúmque arguti & anxiè disquirendo, quod ad rem parùm attinet. Portasse autem videor etiam inauspicatò hodie pedem domo extulisse, cùm egressus tibi obuiam venerim, qui me prope spei portum consistentem in ineuitabilem animi desperationem iniecisti, & Veritatis inuentionem impossibilem esse ostendens, tantum videlicet temporis requirentem. LVCIAN.

Cui

κῶν, ὦ ἑταῖρε, οὐ τὰ δικαιότερον μετὰ καὶ σοῦ τοῦ πατρός σε Μενεκράτους, καὶ τῆς μητρὸς, ἥτις ποτ' ἐκαλεῖτο, ἃ γε οἶδα, ἢ καὶ πολὺ πρότερον τῆς φύσεως ἁπάντων, ὅτι σε μὴ, κατὰ τὸν Τιθωνὸν, πολυετῆ καὶ μακρόβιον ἔθηκαν, ἀλλὰ πρεσβύταν μὲν πλέω βιῶναι τοῦ μηκίστου ἐτῶν ἑκατὸν, ἄνθρωπον ὄντα, ἐγὼ δὲ μετὰ σοῦ σκιπλόμην; εὕροις τὸ ἐκ τοῦ πόλου ἀρβάμ. Ἑρμ. οὐκ, ἀλλ' ὑβρικὸς εἶ σύ, καὶ οὐκ οἶδ' ὅ τι παθὼν μισεῖς φιλοσοφίαν, καὶ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐκκαίεις. Λυκῖν. ὦ Ἑρμότιμε, εἰ μὴ ἀληθῆ ἔστιν, ὑμᾶς ἂν ἄμεινον ἔπος τι οἱ σοφοὶ, οὗ τι, καὶ ὁ διδάσκαλος· ἐγὼ δὲ τὸ γοῦν ἐμὸν οἶδα, ὡς ἥδιστα ἀληθῆ ὄντα

Cur ergo hoc ipsum, ô amice, non multò iustius cum patre tuo Menecrate, & matre tua, quodcunque tandem illi nomen fuerit (neque enim teneo) expostulas? aut potius cum natura omnium nostrûm parente, quòd te quoque non vt ψ Tithonum, annosum & longæuum constituerit, sed præfinito destinârit homini vitam etiam longissimam centum annorum numerum non excedentem? Cæterùm ego tecum considerando reperi, quo è disputatione nostra potissimùm potuit elici. HERMOTIM. *Nequaquam, verùm tu semper quidem conuiciator es: atque haud scio quinam factum sit, vt tu extremè odio habeas philosophiam, eósque qui sapientiæ studijs sunt addicti, salibus & dicterijs delusos, naso suspendas.* LVCIAN. *Cur iusmodinam res sit veritas, ô Hermotime, vos longè melius & promptiùs, qui sapientia ornati estis, expedietis: nimirum tu, & præceptor tuus. Ego saltem hoc me plane scire arbitror, hanc non minimum auditu iucundam & dulcē*

αὐτὴ ζῆς ἀκίνδυνον, ἀπὸ πα-
ρομοιοτρόπου τοῦ ψεύδους
παραπολύ. ἐπεσωπότερον
γὰρ ἐκεῖνο, καὶ ὅσῳ τοῦδε κάλλιον.
ἡ δέ, ἄ τε μηδὲν εἰδήλου ἐ-
ωτῆ σωφροσύνα, μετὰ παῤῥη-
σίας ὁμιλοῦσα τοῖς ἀνθρώ-
ποις, καὶ ὅσῳ ἧττον ἄχθονται αὐ-
τῇ. ἐμὲ γοῦν τοι καὶ σὺ νῦν ἄχθη
μοι, τὰληθὲς ἐξαρνούντι περὶ
τούτων μετὰ σπ̃,, καὶ μηνύ-
σαντι οἵων ἐρᾷς ἐγώ τε, καὶ
σὺ, ὡς ὀ πάνυ ῥᾳδίων. ὥσ-
περ ἂ ἀνθρώπ]ῳ ἐρῶν τύχοι
χαυδ, καὶ ὡς τύχοιθα, ἐπο-
λαμβάνων ἄνθρωπον εἶν·
ἐγὼ δὲ κατιδὼν ὡς λίθ
ἢ χαλκὸς ἦν, ἐμῶσα πρός
σε ἂν ἐνοίας, ὅτι ἀδωμάς
των ἐρᾷς, καὶ τότε δύσερ
ἐμὲ ἦν ὧν ἂν σαυτῷ, διό-
τι σε οὐκ ἄν ἐξαπατᾶμι,
ἀπὸ-

esse mortalibus, quoniam longè lateque mendacio est inferior & vilior. Est enim hoc apud homines multo in speciem formosius & præcellentius, atque hoc nomine quoque auditu iucundius & dulcius. Illa verò quia nihil in se habet insinceritatis aut adulterini, cuius sibi esset conscia, magna cum libertate differit inter homines, eamq; ob rem plerisque intolerabilem adfert molestiam: quemadmodum & tu nunc indis gnaris, nec mea dicta fers humaniter, quibus tecum sus per hisce rebus veritatem erui, tibique planè indicium feci, cuiusmodi ea sint, quorum vtrique iuxtà immodicè & amore & desiderio teneamur, quàm prorsus illa nas-

cu non sint facilia: veluti si statuam aliquam non informen infando amore deperires, eaque te posse potiri in animum induceres, suspicans esse hominem: ego verò intuitus aut lapideum aut aereum esse simulachrum pro mea in te benevolentia tibi significarem, rerum quarum potiundarum nulla esset relicta copia, te amore capi, ac tu iniquum tunc & malevolentem me tibi censeres, quia nolim te decipi,

absurda

ἀπόκτασι καὶ ἀφανισμῷ ἐπιξοῦντα. Ερ. Πῶς γὰρ οὐχί, ὦ Λυκῖνε, φῄς, ὡς ἐπὶ φιλοσοφητέον ἡμῖν. ἀπὸ γὰρ ἀρχῆς παραδιδόντας αὐτοὺς, ἰδιώτας καταβῆναι; Λυ. καὶ πού ἔμοιγε ἤκουσας ἐμοῦ λέγοντος; ἐγὼ γὰρ οὐχ ὡς οὐ φιλοσοφητέον φημί, ἀπ' ἐμπείρου φιλοσοφητέον, ὁδοί τε πολλαί εἰσιν ἐπὶ φιλοσοφίαν, ἐκάστη ἐπ' ἀρετὴν ἄγειν φασκουσα, ἡ δ' ἀληθὴς ἐν αὐτοῖς ἅπασιν, ἀκριβῶς ποιεῖσθαι τὴν διαίρεσιν. ἀδιαίρετον δέ, γε ἔφην ἐγώ, πολλῶν ἀποτεθέντων, ἐπὶ ὁπότερον ἄξιον; ἢ μὴ ἐπιπάντα ταῖς τοιαύταις παρόδοις, ἔστιν ὅπως μακρὰ ἡ πεῖρα ὄφεσθαι. οὐ δὲ πῶς ἀξιοῖς (ἄνωθεν γὰρ ἐρήσομαι) ὅτῳ πρώτῳ ἂν ἐντύχῃς. Σύτῳ ἕψῃ, καὶ συμφι-

absurda & monstrosa nec spei consentanea speranti. HERMOTIM. *Eò igitur hæc tibi dicta sunt, Luciane, quasi putes nullam operam philosophiæ studijs nobis nauandam esse, sed oportere nos socordiæ & inertiæ addictos priuatam vitam in terris agere?* LVCIAN. *Et quando aut vbi ista me dicentem audisti? Ego quidem non eò, quasi non sit philosophandum, ista dico, verùm quandoquidem omnino philosophiæ studendum est, viæ autem ad illam sint non paucæ, quarum nullum non perhibetur compendiosissimum esse ad virtutem diuerticulum, tametsi etiamnum incerto sit quæ ex illis vera sit: diligentem & exquisitam diuisionem faciendam esse existimo. Quidnam fieri posse sperem, multis nobis propositis, ex illis eligere quod optimum, nisi quis omnia faciendi periculi gratia accesserit? Deinde, num longa adhuc superfit peregrinatio, aut an finis iam instare visus sit. Cæterum quid tibi videtur? Iam enim de integrò te interrogabo: num eum qui sub initium tibi occurrerit, sequêris?*

συμφιλοσοφήσας, ἱκανὸν ἔσῃ Ἑρμαῖον ποιήσασθαί σε; Ἑρμότ. καὶ τί σοι ἀποκρινοῦμαι πλέον ἄν τις; ἐς οὕτω αὐτόρριζα λελύσθαι οἴόν τε ἔναι φῇς, ἢν μὴ Φοίνιξ ἔτη βιώῃ, πολλοὺς ἰδὼν λύκους ψευδομένους, καὶ παράδοξον, οὔτε τοῖς πεπαραμυθημένοις πιστεύσαντα ἀξιοῖς, ὅτι τοῖς πολλοῖς ἐπαινοῦσι, καὶ μαρτυροῦσι. Λυκῖν. τίνας φῂς τοὺς πολλοὺς ἀλόγους καὶ πεπαραμυθημένους ἀπάντων; ἀγαθὸς τις τοιοῦτός ἐστιν, ἱκανὸς ἐπαινέσαι καὶ εἰς, καὶ ἐκ ἔτι πολλῶν ἀκίνδυνος. ἢν δὲ τοὺς οὐκ ἀλόγους λέγῃς, οὐδέν τι τὸ πλῆθος αὐτῶν προσαξιτεόν μοι πιστεῦσαι, ἄχρις ἂν ἕκαστος μηδέν, ἢν ἀλόγους, περὶ ἁπάντων ἐξεφάνωνται. Ερμότ. μόνος δὲ σὺ τελεωθεὶς κατέστω, οἱ δ' ἄλλοι ἀνόητοι ἅπαντες, ὅτι φιλοσοφοῦσι.

eúmque illo communibus philosophiæ disciplinis inuigilabis, atque ille te certum faciet? HERMOTIM. Quid verò tibi amplius respondeam, qui neges quenquam rectè discernere posse, nisi Phœnicis annos vixerit, omnésque per orbem periculum faciendo acceſſerit? Neque dignum ducis fidem habere illis qui iam olim harum rerum sunt expertiſsimi, neque multis illis iſta collaudantibus, suoque teſtimonio comprobantibus? LVCIAN. Quot tu mihi multos illos narras? num qui harum rerum sunt probè gnari, & ijdem iam omnium facta indagine peritiſsimi? Quòd ſi quiſpiam talis eſſet, mihi quidem vel vnus ſufficeret, neq; multis opus haberem. Porrò ſi imperitos dixeris, nunquam illorum multitudine adduci potero ad credendum, donec de omnibus nullius ignari deſmiendi facultatem ſibi parauerint. HERMOT. Proinde tu ſolus veritatem perſpexiſti, cæteri verò quotquot philoſophantur, in vniuerſum omnes vecordes ſunt, & ſine iudicio?

Λυκίν. Καταψεύδη μου, ὦ Ἑρμότιμε, λέγων ὡς ἐγὼ προτίθημί σε ἐμαυτὸν τῶν ἄλλων, ἐπειτα ὅπως ἐν τοῖς ἀλλοις. Ἐγὼ δὲ μνημονεύσας, ὧν ἔφην, οὐκ ἀπαξιῶ καὶ ἐμαυτὸν ἀπὸ τοὺς ἄμους ἀριθμεῖσθαι, ἀλλὰ μετὰ σμικρὸν ὑπὸ τοὺς ἔμπροσθεν ἀριθμούμενος. Ἑρμότ. Ἀλλ', ὦ Λυκῖν, τὸ μὲν ἐνίους σοφωτέρους εἶναι θᾶττον χείρω καὶ μᾶλλον παραθλῶσα ὧν φασι, καὶ ἐγὼ μὲν ἔμπαλιν εἰλόμην τὸ βέλτιον εἶναι, ἢ οὕτως, ὀλίγον ἴσως· τὸ δὲ τῇ πείρᾳ ἑκάστῳ ζητοῦντα ἔτη ἀριθμεῖσθαι, παγχάλεπον, ὥσπερ οὐκ ὀλίγα τινὰ ὄντα, ἀπ' ὀλίγων μαστανθάνειν τὰ πολλά. ἐμοὶ δὲ μὰ τὸν Δία ῥᾴδιον εἶναι δοκεῖ τὸ βέλτιον, καὶ οὐ πάνυ τῶν ἀγαθῶν δεῖσθαι πρὸς τοῦτο. φασὶ γέ τοι τῶν πλαστῶν τινα, Φειδίαν οἶμαι, ὄνυχα

LVCIAN. *Tu quidem, Hermotime, falsò me menda eij coarguis, cùm dicere non verearis quòd me ipse cæteris omnibus anteponam, aut omnino in numero eruditorum haberi contendam: parúmque memor esse videâre eorum quæ per me antè dicta sunt. Neque quidem me præ aliis veritatem dignoscere contentiosè vociferor, verùm ingenuè fateor me cum aliis omnibus iuxtà ignarum esse.*

HERMOT. *A Atqui, Luciane, quòd ais omnes accedendos esse eorúmque experimentum sumendum quæ dicuntur ab aliis: neque aliam rationem meliorum eligendorum supereresse, fortassè non valde improbárim. Cæterùm cuique experientiæ tot annos impendi oportere, perquàm ridiculum mihi videtur: quasi verò non & è paucis cuncta perdisci queant. Mihi equidem ista perpendenti, haudquaquam graue aut operosum hoc videtur, quódque multo exercitio eget minimè. Siquidem ut iunt quendam ex statuarijs, & opinor autem fuisse Phidiam, tantum*

ἔνυχα μόνον λέοντος ἰδόντα, ἀπ' ἐκείνου ἀναλογίσαιτο, ἐλίκος ἂν ὁ πᾶς λέων φαίνοιτο, κατ' ἀξίαν τοῦ ὄνυχος ἀναπλασθείς. καὶ σὺ δή, εἴ τις σοι χεῖρα μόνην ἀνθρώπου δείξει, τὸ ἄλλο σῶμα κατακαλύψας, ἴσως, οἶμαι, καὶ τοῦτο, ὅτι ἀνθρωπός ἐστι τὸ κεκαλυμμένον, μαθὼν μὲν τὸ πᾶν σῶμα εἴσῃ. καὶ ζήσων τὰ μὴ κεφαλαιώδη, ἅπαντα τοῦτον νοήσεις. ῥᾴδιον καταμαθεῖν ἐν ὀλίγῳ μοιρίῳ ἡμέρας. τὸ δ' ὑπερβαλέσθαι τοῦτο, καὶ μακρᾶς τῆς ἐξετάσεως δεόμενον, οὐ πολύν σε ποιήσει χρόνον εἰς τὸ ἄριστον τοῦ βιωτίου, ἀπ' ἐνίων κρίνων καὶ ἀπ' ἐκείνων. Λυ. καλῶς, ὦ Ἑρμότιμε, ὡς ἰσχυρὰ ταῦτ' ἔρρηκας, ἀφ' ὧν μικρῶν ἀξίων τὰ ὅλα ἀληθῆ. καί σοι ἐγὼ τἀναντία ἂν πολλὰ μιμνήμην, ὡς ὁ μὲν τὸ

tantum ab vngue leonis conſpecto æſtimaſſe in quantam magnitudinem totus leo exurgeret, ſi iuxta vnguis rationem fuiſſet ſculptus atque formatus. Neque mihi dubium eſt, quin & tu, ſi quis tantum hominis manum tibi commonſtraret, reliquo corpore obuelato, nihil cunctatus actutum ſcies hominem eſſe quod abſconditum eſt, etſi totum corpus non videris. Ita quoque rerum capita, de quibus multus eſt multorum ſermo, ſine negocio in exiguo etiam puncto diei perdiſces. Accurata autem & exacta harum rerum cognitio, cui conſequendæ longa perquiſitione opus eſt, nullo modo ad electionem melioris requiritur, verum etiam ab illis quæ dixi, iudicium facere licebit. LVCIAN.

PAPÆ: quàm firma ſunt & fortia quæ dixiſti, Hermotime, contendens ex partibus totum cognoſci poſſe? Quanquam ego me tuæ ſententiæ diuerſum audire memini, vt qui tos

tum

τὸ ὅλον ἐλθὼν, ἐθέᾳ ἄν ποτὲ τὸ μέρος, ὁ δὲ μόνον τὸ μέρος, οὐπέτι καὶ τὸ ὅλον. ἔτω δαί μοι τόδε ἀνόμοιόν ἐστιν, ὁ Φειδίας ἄν ποτε ἰδὼν ὄνυχα λέοντος, ἔγνω ἂν ὅτι λέοντός ἐστιν, ἆρ μὲν ἑωράκει ποτὲ λέοντα ὅλον; ἢ σὺ ἀνθρώπου χεῖρα ἰδὼν, ἔσχες ἂν εἰπεῖν ὅτι ἄνθρώπου ἐστὶ, μὴ πρότερον ἐλθὼν, μήθ' ἑωρακὼς ἄνθρωπον; τί σιγᾷς; ἢ βέβαια ἐγὼ ἀκηκόεμαι ὑπὲρ σοῦ ταῦτα ἀναγκαῖα, ὅτι οὐκ ἄν ἔχοις; ὥστε μανθάνω ὁ Φειδίας ἄπρακτος ἀπολωλυσθαι, μάτην ἀναπλάττος τὸν λέοντα· οὐδὲν γὰρ πρὸς τὸν Διόνυσον, ὦ ξεῖν', λέγων. ἢ πῶς ταῦτ' ἐκείνοις ὅμοια; ὧν μὲν γὰρ Φειδίας, καὶ σὺ οὐδὲν ἄλλο ἕνεκα γνωρίσματα τὰ μέρη ἄτιον ἐᾷς, ἢ τὸ ἀδήλωτον τὸ ὅλον, ἄνθρωπον λέγω, καὶ λέοντα. ἐν φιλοσοφίᾳ δέ, οἷον τῇ

tum cognouerit, etiam partem perſpectam habeat: porrò qui partem ſaltem, is non ſtatim etiam totum habet cognitum. Iam tu hoc mihi quoque reſponde, quomodo Δ Phidias quondam, leonis vngue conſpecto, cognoſcere potuit leoninum eſſe vnguem, niſi antè aliàs totum leonem vidiſſet? An verò tu hominis manu ſaltem viſa dicere poſſes hominis eſſe, cùm antea hominem neque vidiſſes neque cognouiſſet anquam? Cur autem taces? Nunquid vis vt ego pro te reſpondeam ad quæſtionem tibi propoſitam, videlicet quòd nullo modo poſſes? adeò vt periculum ſit, ne Phidias infecta re abeat, leone quicquam incepto & exculpto. E Nihil enim iſta ad Bacchum, quæ à te proponuntur, faciunt: aut quomodo hæc inter ſe ſunt ſimilia? Nec enim tibi & Phidiæ alia cognoſcendarum partium cauſa fuit, quàm prior totius cognitio, hominis dico & leonis. Cæterùm in philoſophia, nempe

quam

τῶν Στωϊκῶν, πῶς ἂν ἀφ' ὅλου μέρους καὶ τὰ λοιπὰ ἴδοις, ἢ πῶς ἂν ἀφράνειος μὲν λαμβάνοις; οὐ γὰρ οἶδα τὸ ὅλον, οὗ μέρη ἐκεῖνα ὄντα. ὁ δὲ φῂς, ὅτι τὰ ἀφάνεια ῥᾴδιον ἀπὸ τούτου ἀπάσης φιλοσοφίας ἐν ὀλίγῳ μορίῳ μέρας, οἷον ἀρχὰς αὐτῶν, καὶ τέλη, καὶ τί θνητὸν οἴονται εἶναι, τί ψυχὴν, καὶ τίνων μὲν σώματα πάντα φασὶ, τίνες δὲ καὶ ἀσώματα εἶναι ἀξιοῦσι, καὶ ὅτι οἱ μὲν ἡδονὴν, οἱ δὲ τὸ καλὸν, ἀγαθὸν καὶ ἐνδαίμονα τίθενται, καὶ τὰ ζωιῶτα, οὐτωσὶ μὲν ἀκούσαντας ἀφράνεσθαι ῥᾴδιον, διὰ ἔργου δὲ οὐδενὸς ἀληθῶς λέγειν ὄντα, ὁρᾶν μὲν ἐγγὺς ὄντα μέρας, ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν δίοδον. ἢ τί σοὶ ἱκανοὶ καθόντος, ὑπὲρ αὐτῶν ζητῶν ἱκανὰ

quam tradunt Stoici, quòd nam pacto ex aliqua parte cognita, etiam reliqua cognosces? Aut quomodo illa vt honesta & pulchra demonstrabis? Neque enim totum nouisti cuius illa sunt partes. Quod autem dicis, totius philosophiæ capita auditu facilè posse comprehendi etiam in modica diei portiuncula, nimirum quæ rerum sint principia, qui finis, quam opinionem de Deo habeant philosophi, præterea quid animum esse sentiant, & quòd nonnulli omnia corporea esse affirment, rursum alij etiam pleraque incorporea esse contendant: tum quòd pars illorum voluptatem, pars autem nescio quod honestum, summum bonum felicitatéque esse statuât, atque id genus sexcenta alia: hæc in quā auditu facilè discerni & definiri possè, nihilque in his excutiendis & statuendis esse operæ: nosse autem eum qui vera dicat, vide ne non vnius saltem dieculæ particulam requirat, sed multorum potius dierum opus & labor sit. Z Aut quid animi illis fuisse putas, qui de his ipsis rebus aliquot li-

brorum

ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας βιβλίων ἱκανοὶ συγγράψαι φασίν, ὡς πείσαιμι, οἶμαι, ἀληθῆ εἶναι τὰ ὀλίγα ἱκανὰ καὶ ὑμᾶς ἀρκοῦντα εἶναι; νὴ Δία μανθάνειν, οἶμαι, ἔμοιγε δοκεῖ ἁπλούστατα πρὸς τὴν αἵρεσιν τῶν ῥᾳδίων, ἃ μὴ ἀνίκητα τῇ ἀφορμῇ, ὡς ἀκριβῶς ἐπὶ σοφίᾳ αὐτὸς ἅπαντα, καθ' ὅλον ἕκαστον καταγνῶναι. ἐπίζημι δ' ἔγωγε ἄν τινα γνοίην ἂν ἐν ὀλίγοις πειρασάμενον, δεῖν ἀναβολὰς, εἰ μετασφάλμα τὸν μάντιν, ἀκριβῶς τῶν ἐμφανῶν ἀπάντων, σφαιρικόν τι ἐν ἑκάστοις. ἀπαιτήσει γάρ σε ὁ θεὸς μυρίων πραγμάτων, δέας ἐν ᾧ σοῦ ἔργον ἦν, ἄτινά σοι αἱρετέον. εἰ δὲ βέλτιον καὶ ἄλλο τι ἀπραγμονέστερον ἐπο-

brorum centurias & chiliades conscribere non granati sunt? nimirum non ob aliam causam, quàm vt persuasum facerent omnibus, vera esse, vt mea fert opinio, pauca illa & modica quæ tibi videntur facilia, nulloque labore comprehensibilia. Iam verò omnino vate tibi opus esse opinor ad meliorum electionem faciendam: nisi, vt dixi, exercitij impigro studio illud consecutus fueris, vt in deligendo accuratè vniuersa discutias, & vnumquemque totum ad vnguem exploratum cognouueris. Haud enim ualde negauerim, hoc pacto philosophiam in compendium contrahi posse, neque habituram multas variarum rerum comprehensiones, neque vllam moram aut cunctationem, si constitutum patrem omnium rerum capita percensentem audieris, & inter audiendum ad singula mactatis hostijs sacra feceris. Hoc enim pacto infinitis laboribus Deus te subleuabit, posteaquam ex oblatis extis tibi commonstrauerit, quænam potissimùm tibi eligenda sint

H Quòd si autem volueris, & aliud multò minoris negocij compendium

ἐπιθύσομαί σοι, ὡς μὴ ἐν-
ρέθη καταθύσης ταυτί, καὶ
θυσιάζῃς, τῷ μάλ' ἱερεία τι-
νὰ τῶν μιγαλομίσθων πα-
ραπαλᾶν· ἀπ' ἐς λαλπιν
ἐμβαλὼν γραμματέα, ἔ-
χοντα τῶν φιλοσόφων κα-
λὸν δύνομα, ἐπιλάβι παῖ-
δα τῶν ἀνάβων ἀμφιβαλῆ
τινα, προσιόντα πὸς τὸν
λαλπιν ἀνιλίσθαι ὅ, τι ἂν
πρῶδν ἀπὸ τὸν χάρα ἔληθ
τῶν γραμματέων, καὶ τὸ
λοιπὸν λατὰ τὸν λαχόν-
τα ἰκάνον, ὅσις ἂν ἢ φιλοσό-
φε. Ερμότ. ταυτὶ μέν, ὦ
Λυκῖνε, βωμολοχικὰ, καὶ οὐ
λατὰ σέ. σὺ δὲ εἰπέ μοι, ἤδη
ποτὲ οἶνον ἐπρίω αὐτὸς; Λυ.
καὶ μάλα πολλάκις. Ερμότ.
ἆρ' οὖν πᾶσιν ἅπασιν ἐν
λύκλῳ ζῶσ ἐν τῇ πόλει λα-
πήλους, ἀργυρόμενοι καὶ
πραβάλλων καὶ ἀντιξέτα-
ζων ζῶσ οἴνους. Λυκ. ὀδα-
μῶς. Ερμ. μὴ γὰρ, οἶμαί,
ὅτι

compendium eligendi tibi subiiciam, quod secuto, neque victimæ tibi offerendæ sunt, neque vllus ex sacerdotibus magna mercede conducendis tibi adsciscendus est: verùm conjectis in vrnam literulis, cuiusq; philosophorum nomina habentibus, iube puerum aliquem impuberem floreſcente ætatula, ad vrnam accedentem extrahere eam literam, quæcunque primùm illi sub manum venerit: ac tandem inſpecta literula ducem cognoſces, quem tibi in philoſophia ſequendum exiſtimo. HERMOTIM. *Iſta quidem, Luciane, ſcurrili dicacitate à te, & non ex animo dicta ſunt. Tu verò reſponde mihi, nunquámne ipſe vinum commercatus es?* LVCIAN. *Et perſæpe quidem.* HERMOTIM. *Nunquid ergo per orbem circuire ſoles quotquot in vrbe ſunt caupones, deguſtans, licitans, atque expendens vina?* LVCIAM. *Nequaquam.* HERM. *Opinor enim illud, cui*

σοι ὦ πρᾶτον κακὸν καὶ ἀξίῳ ἐντυχόντι ἀφαιρεθῆναι. Λυ. νὴ Δία. Ερμ. καὶ ἀποχὴ τὸ ὀλίγον ἐκεῖνον γάμα. τ' ἄπασαν ἐκπιεῖν, ὅσοι τ' ἄπας ὁ οἶνός ἐστιν. Λυ. ἔχομαι γάρ. Ερμ. ἆ δὴ δὴ ἐλλυχνοκοσιληθὼν τοῖς καπήλοις, ἐπειδὴ μετρίλιθ πρίασθαι βούλομαι, δότε μοι, ὦ οὗτοι, ἐκπιεῖν ὅσον ἔχας τ' ὑμῶν τὸν οἶνον, ὡς ἅπαντος ἐπεξελθεῖν, μάθοιμι ὅσις ἀμείνων ἢ οἶνον ἔχει, ἢ ὅστις μοι ὠνητέος· ἃ ταῦτ' ἐλπίσας οὐκ ἂν οἰόμενος καταγελάσαι σε αὐτοῦ; ἆ καὶ ἐπαινῶν ἐνοχλοίης, ἄν, ἂν καὶ πόσεως ζῶν ὑ[illegible]; Λυκ. οἶμαι ἔγωγε, καὶ δικαίως ἂν ἀπολοίμι. Ερμ. κατὰ πάντα δὴ καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ. τί δὲ ἐκπιεῖν τὸν πιθανὸν ἀναμένοις ἂν ὀλίγον τοῦ γάματος καὶ ἀδύνατον ἐκπιεῖν

cui sub initium bono & digno incideris, auferendum tibi esse. LVCIAN. Ita per Iouem. HERMOTIM. Proinde à modica illa & tenui deguſtatiuncula pronunciare iam potes de toto vino cuiuſmodi ſit. LVCIAN. Haud dubiè poſſum. HERMOTIM. Porrò ſi diceres, aſſiſtens cauponibus, Poſteaquam vini ſextarium comemere ſtatuerim agite, ô amici, date quæſo vnuſquiſque veſtrûm totum dolium mihi ebibendum, vt omnibus exhauſtis certum habeam quinam veſtrûm generoſiora vna venalia habeat, & vnde mihi vinum ſit commercandum: quòd ſi hæc inquam diceres, ánnon iure optimo pro inſano ab illis deridendus eſſes: atq; ſi illos acriter inſtando perturbandi finem non faceres, fortaſſe etiam aqua ab illis perfunderêre? LVC. Sanè opinor, & profectò meritis meis digniſſima paterer. HERM. Non ſecus ſe quoque habent res philoſophicæ. quid enim neceſſarium eſt totum vas exhauſtire potando, cùm etiam à modica illa deguſtatiuncula nobis

ὁποῖον τὸ πᾶν ἔσῃ; Λυκῖν. ὡς ὀλισθηρὸς, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ διαδιδράσκεις ἐκ τῶν χειρῶν. πλὴν ἐπ' ὄνησός γε· εἰδόμην γὰρ ἐκπιφαυσκόμενον, εἰς τὸν αὐτὸν λῆρον ἐμπεπλωκας. Ερμότ. πῶς λέγεις; ἔφης; Λυκῖν. ὅτι αὐθομολογούμενον πρᾶγμα λαβὼν, καὶ γνώριμον ἅπασι, τὸν οἶνον, ἀκόλαστα αὐτῷ τὰ ἀνομοιότατα, καὶ περὶ ὧν ἀμφισβητοῦσιν ἅπαντες, ἀφανῶν ὄντων· ὧν ἴσως οὐκ ἴσασιν οὐκ ἐπαΐουσι. καθότι σοι ὅμοιος φιλοσοφία καὶ οἶνος ἦν, ἆρα καὶ τοῦτο μόνον, ὅτι καὶ φιλόσοφοι ἀμφίλογοῦσι τὰ μαθήματα, ὥσπερ οἱ λαλοὶ πολλοὶ, λιμασκόμενοί γε οἱ πολλοὶ, καὶ λοιδοροῦντες καὶ λακομιτροιῶντες. οὕτως δ' ἐπισκοπούμενος, τι καὶ λέγεις. τὸν οἶνον φὴς τὸν ἐν ᾧ πίθῳ ὅλον αὐτὸν αὑτῷ ὅμοιον

promptum sit nosse quale sit futurum? LVCIAN. Quàm lubricus es, ô Hermotime, quámque tergiuersando laberis è manibus? verùm profectò tua tergiuersatione parùm promouisti. cùm enim speraris te effugisse, in easdem plagas incidisti. HERMOTIM. Quorsum ista dicis? LVCIAN. Quoniam rem per se planam & indubitatam, omnibus certam & cognitam, nempe vinum, longè dissimillima assimilando comparas, & ea quidem de quibus nemo non incertus animi ambigit, in obscuro consistentibus, ita vt ego mehercle dicere nequeam, quatenus tibi vinum & philosophia similia videantur: nisi fortasse in hoc solo, quòd & philosophi in quæstu habeant disciplinas venum expositas, quemadmodum caupones vinum, quas quidem è commiscentes dolosè & fraudulenter adulterant, & maligna mensura diuenditant. Ad hunc verò modum quod dicis, considerabimus. Ais autem vinum in vase exceptum, totum esse

μοιον εἶν, ἢ μὰ Δία ἄδηλον ἄλλο τι πᾶν; ἀλλὰ καὶ εἴ τις γεύσαιτο, ἀρυσαμένου ὀλίγον ὅσον αὐτὸ, ἅμα αὐτίκα ὁμοῖον ἅπαν ὁ οἶδεν ὅλον, ἀκόλουθον καὶ τοῦτο, καὶ ἑνὶ μὲν ἄμφω ἔχειν τι ἀντάσαι. ὅρα δὴ καὶ τὰ νῦν τὰ τῆς φιλοσοφίας, ἢ οἱ συνόντες σοὶ, οἷον ὁ διδάσκαλος ὑμῶν, ἆρα ταῦτα πᾶσι ὑμῖν λέγει ἑσημέρα, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ἃ ἄλλα ἄρα; ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ, παράλογον, ὃ ἔστιν ἢ ἂν ἄρα ἀκοὸς ἔτι πάντως αὖ, διὰ τὸ ὅλον ἀπορίαν, καὶ πρίωλα μύθου, ἃ τὰ αὐτὰ ἔλεγεν, ἐπ' ἀπείρῳ ἄν σοι καὶ ἄπαξ ἀκούειν; Ερμ. πῶς γὰρ ὅς; Λυκ. πᾶν οὖν οἷόν τι σοὶ ὦ, ἐκ τ' ἀρρήτα χύματος ἀδελφὰ τὰ πάντα ἀεὶ γὰρ τὰ αὐτὰ γε, ἀπ' ἄλλης ἄλλα καινὰ ἐπὶ καινοῖς ἐλίττοι, ἐκ ὥσπερ ὁ Ὀδυσσεὺς ὁ αὐτὸς ὤν. ὥστε, ὦ ἑταῖρε, ἢν μὲ esse sui simile. & profectò nihil absurdi in hoc à te dictum est. Atqui si quis etiam degustauerit illud, hausto saltem modico, statim compertum habet, quale totum sit dolium: & hoc in confesso est apud omnes, nec est quòd quicquam tibi in his contradicam. Vide verò etiam posthac, philosophia, eiusq; alumni, nempe præceptor tuus, num eadem quotidianis prælectionibus ad vos differat, ijsdémq; de rebus nunquam non verba facere consueuit, annon subinde alio tempore alia vobis solet proponere? Esse enim non parùm multa philosophiæ abstrusa mysteria, id olim, amice, memini obscurum est. An non verò tu etiamnũ, vt par est, instar Vlyssis apud illum perduras circumeundo & oberrando, si semper sonat eadem per eadem, at fortasse satis est si semel quippiam mauedieris? HERMOT. Et cur non? LVC. Quænam igitur fieri potuit, vt tu primo gustu statim nosceres vniuersa? Neq; enim semper eandé cantilenã nobis solet occinere, sed subinde noua nouis differendo agglomerat. Non, ô amice,

ἓν μὲ ὅλον ἐκπίῃς τ' οἶθον, καὶ ἄπως μεθύων ὀφικὰς ἀτιχοῦς ἥξεις ἐν ὧν συθμυίλοκεῖ μοι ὁ θεὸς καταπρύψαι τὸ φιλοσοφίας ἀγαθὸν, ἐπὶ τῶν πρώτων ὠτῶν· δοκῶ γὰρ οὖν ὅλον ἐξαντλῆσαι τὸ πῶμα, καὶ οὐδαμοῦ ἂν εὑρεῖς τὸ νικητήριον ἐκεῖνο λοκεᾶς. σὺ δ' οἶσθα τὸ ἐπιτήδευμα ὡς ἐμοὶ τοῦτο ἐγένετο, ὥς ἐ μόνον ἐκ τοῦτο ἐμαυτοῦ, καὶ σπάσασθαι μικρὸν, ὅδε αὐτίκα σκαφανδρον γενησόμενον, ὥσπερ φασὶν ἐν Δελφοῖς τῷ προμάντιν, ἐπειδὰν πίῃ τ' ἱερὸν ναματος, ἔνθεον ἀνεβόησεν ἀθαι, καὶ χρᾷν τοῖς πρόσθεν σιν. ἀπ' ἐκείνου ἔχεσθαι ἔοικα. σὺ γ' ὅμως ὑπὲρ ἡμῶν τοῦ πίθου ἐκπεπωκὼς, ἐνορχήσεσθαι ἔτι ἕλκυσε ὅρα δοίνου, μὴ τοῦτο μᾶλλον φιλοσοφία ἔοικεν.

ὁ μὲν

vt vinum quod semper idem est, adeò vt nisi totum vas strenuè exhauseris, nequiquam mebriatus, obambulabis. Planè nim in fundo mihi visu est Deus philosophiæ a vta abstrusisse, sub sam fecem ve que. Itaq e totum dolium postremò exhaurias necesse est, si vnquam consilium tibi fuit nectaream illam potionem inueniendi, quam aridis faucibus iam olim auidissimè sitire mihi visus es. Porro autem eam persuasionem tibi persuasisti, vt putes tale quippiam esse philosophiam, vt si soltem leuiter illam primoribus, quod aiunt, labijs degustaueris, statim fore vt omnibus sapientiæ numeris euadas absolutissimus: quêadmodum perhibent de diuinatrice K illa in Delphis, quæ simulatque sacra fluenta degustauerit, aclutum afflata numine, accedentibus respondet oracula. Atqui non ita se habet philosophiæ studium. Itaque te, quem vltra mediũ iã dolij ebibisse constat, adhuc incipere perhibeas.

Λ *Quare vides ne rectè hinc philosophia comparari queat.*

Dolium

ὁ μὲν γὰρ πίθος ἔτι μόνον σοι, καὶ ὁ καπηλος, ἐνέσεσεν· ἐμὲ μὲν οἶνος, ἀπὸ πάντων σπερμάτων τις, πυρὸς ὑπόλευκος, καὶ μετὰ ζιζανίων ὀλίγων, ἔπειτα κεχεσθαι, καὶ ἐπὶ τούτοις φακοί, ἔπειτα κριθή τις, καὶ ἀπὸ τοιούτων τινός. ἃ δὲ οὐ δεῖ σοφὸν εἶναι λέγω, τῶν σπερμάτων, καὶ ὃς ἐφιλόσοφεῖ πυρόν, οὔπω μοι δοκῶ, ἀνειλῆφθαι δέγμα ἐς τὴν χεῖρα, ὡς ἴδοις· ἆρα οὖν ἔχοις ἂν ἀπεῖπεν, εἰ καὶ ἐπιβυθοὶ καθαροὶ, καὶ οἱ τοῦτον ὀπτανεῖς, καὶ οἱ ἐνεγκάμενοι διάκονοι, Ερμ. ὀλίγου. Λυ. οὐκοῦν ἀπὸ φιλοσοφίας ἔφης εἶναι, ἂν φάσκῃ τις τὸν πρώζον, καθαίρεσθαι ἂν ἅπαξαπλῶς ὀσπρίων ἐκεῖνον· οὐ γάρ ἐστί τι τοιοῦτον, ὥσπερ ὁ οἶνος, ὃν ἂν σὺ αὐτὴν ἀπέκαθαρσας, ἀξιοῖς ὁμοίαν εἶναι τῷ γεύματι τὸ ἀκριβέστερόν τι ἄφθη, ἀπείργου.

Dolium enim & cauponem adhuc tibi finemus, nihil autem insit vini, sed potius omnium frugum confusum quoddam seminarium, in summo quidem triticum, cui subsint fabæ, quibus deinde subiectum sit hordeum, mox lentes, quintò cicera, postremò aliæ quæpiam diuersorum seminum species & genera. Iam si institorem accederes seminum mercandorum gratia, illéque à summo tritici aliquot grana inspicienda in manum tibi traderet: posiésne igitur conspectis granis dicere cicer esse mundum, & lentes probè purgatas, fabas autem inanes? HERMOTIM. *Nullo modo.* LVCIAN. *Proinde neque philosophiam ab vno aliquo eorum quæ quis dixerit, vniuersam pernosces, cuiusmodi tota sit. Neque enim vna aliqua res est, quale est vinum, cui quidem tu illam, tametsi valde inæquali comparatione contulisti, contendens similem esse totam primo gustui. Quòd autem diuersum quiddam visum est,*

οὐ παρέργου τῆς ἐξετάσεως δεόμενον. οἶνον μὲν γὰρ φαῦλον πρίασθαι, ἢ μέλανα ὀβολοῖν ὠνήσασθαι. αὐτὸν δέ τινα ἐν ᾧ συρφετῷ πραπολεῖσθαι, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν ἀρχῇ ἔφησθα, οὐ μικρὸν εἶναι κακόν. ἄμως τι, ὁ μὲν ὅλον ἀξιῶν ἐκπιεῖν τὸν πίθον, ὡς μετὰλλιον πρίασθαι, ἡμιῶσαι ἂν τὸν κάπηλον, οὕτως ἀπιθανα γανόμενον. φιλοσοφία δὲ ἴσως ἂν τοιοῦτο πάθοι, ἀπὸ μικροῦ ὅτι πάμπολυ νήφειν, οὐδὲν ἐλάττων ὁ πίθος γίγνηται, οὐδὲ ἡμιώσεται ὁ κάπηλος· ἐπιῤῥεῖ γὰρ, κατὰ τὴν παροιμίαν, τὸ πρᾶγμα ἐξαπίνης, καὶ ὁλόμορον ἐς τὸ ἔμπαλιν, ἢ ὁ τῶν Δαναϊδῶν πίθος. ἐκεῖθεν μὲν γὰρ τὸ ἐμβαλόμορον οὐ συνῆγεν, ἀπὸ διῤῥέον ἀνέπλει· ἐντεῦθεν δὲ ἂν ἀφέλῃς τι, πᾶν ὀρθὸν τὸ λοιπὸν γίγνεται ἐθέλω δὲ σοι καὶ ἄλλο ὅμοιον ἀπὸ φιλοσοφίας πρίγκυμα εἰπεῖν, ἢ μᾶλλον νομίσεις βλασφημεῖν· εἰ

curiosa perscrutatione non eget. Etenim siquis vinum acetosum aut alioqui malum emerit, duorum obolorum iacturam facit. Porrò autem in media plebe versari, sicut & tu dixisti statim initiò, non mediocre malum est. Alioqui qui totum vas epotare voluerit, vt vini fextarium coëmat, damno cauponem afficiet, tam inciuiliter & insolenter degustando. Nihil autem tale philosophia patitur: verùm tametsi nimis multa biberis, vas tamen non imminuitur, neque vllam iacturam facit cauponam exercens. In idem enim loci fluit exhaustum negocium, laborq́, iuxta prouerbium, & contrà fit, atque in M Danaidũ dolio. illud enim quicquid infusum fuerit, non continet, sed protinus hàc atque illàc perfluit. Hinc verò etiam si multa absstuleris, multò tamen plura relinquuntur. Cæterùm aliud quddã nõ dissimile de philosophiæ gustu tibi proponã: tu verò caue putes in philosophiæ contumeliam

μ' αὐτῶν, ἢν ἅπαξ [illegible]
πω ὁλιγοστὸν ἴσως [illegible]
νεὸν ἢ ἀκονίτου, ἢ τινος τῶν
ζωοκτόνων· εἰ γὰρ ταῦτα, ἰ-
σχύοντα θανατηφόρα ὄντα, ἀ-
ποκτέναι [illegible] ἤ τις ὀλίγον
ὅσον [illegible] ἀρχὴν αὐ-
τῶν [illegible] ὦ οὗτοι ἀρχεύ-
σαιεν [illegible] ἂν μὴ ἔστιν. ὅ-
σον γε, καὶ ὅπως, καὶ ξυὼ
εἶς, οὐκ ἂν ἀρθαίνοιο πεσ-
χηκόμενος. οὐ δὲ ἀξίους
τοσαῦτα ἐξαρκεῖν, ὡς ἀρ-
κούσαντα τῷ τοῦ [illegible] γνῶσιν.
Ερμότ. ἴσως τοιαῦτ[illegible] βέλτιον,
Λυκῖν. τί οὖν [illegible] καὶ
[illegible] ἅπαντα
[illegible] ὡς φι-
[illegible] Λυκῖν. οὐ
γὰρ, ὦ Ἑρμότιμε, καὶ δεινὸν
οὐδέν, ἅτε ἀληθῆ λέγοντι· ἐμὲ
[illegible] τὸ μὲν βίον βραχὺν, τὴν
δὲ τέχνην μακράν. νῦν δὲ οὐκ
οἶδ' ὅ, τι παθὼν ἀγανακτᾷς,
ἢ μὴ

meliam ista me dicere, si dixero illam similem esse exitiali & pernicioso pharmaco, cuiusmodi est Nicuta, aut aconitum, aut aliud tale quippiam. Neque enim illa tametsi sint lethalia & mortifera, statim mortem inferunt, si quis modico quopiam de illis abstulerit, summo vnque degustauerit: verùm si non tantum, quantum ad conficiendam mortem necessarium est, & qua ratione fieri oporteat, & cum quibus sumendum sit, certè non morieris. Tu autem contendis ad totius cognitionem parandam minimum quodque sufficere. HERMOT. *Sint sanè ista, Luciane, quemadmodum ipse volueris. quorsum igitur centum annos nobis viuendum autumas, & tantorum negociorũ molem sustinendam, quasi verò alioqui nobis philosophari non foret integrum?* LVC. *Non profectò, Hermotime: neque hoc tibi graue & arduum auditu videatur. Etenim si sub initium vera dixisti, O vitam videlicet breuem esse, artem verò longam: nunc nescio quid fiat vt tu grauiter succensere soleas,*

ἐ μὲ αὐθημερὸν ἀμῖν πρὶν δυῶσι ἥλιον, Χρύσιππ' ἢ Πλάτωνα ἢ Πυθαγόραν χρῆσθαι. Ερ. πρίνεις με, ὦ Λυκῖνε, καὶ σωτηλαύνειν ἐς τοσοῦτον, ἢν μὴ τὴν ἐμὲ δικὴν παθὼν, ἀπὸ φθόνου δηλαδὴ, ὅτι ἐγὼ μὲν πρόκοπόν τι ἐν τοῖς μαθήμασι, σὺ δὲ ὠλιγόρεις ἐμοῦ. Λυκῖν. οἶδ' ἔγ' ὃ θρᾴσας; ἐμοὶ μὲν, ὥσπερ ἰατρὸν βαυλιῶντι, μὴ προσχεῖν τὸν νοῦν, ἀπεῖπα πηρεῖν. σὺ δ' ὡς ἔχεις, πρόχωρει ἐς τὸ πρόσθεν τῆς ὁδοῦ, καὶ πείρασον καὶ τὰ ἐξ ἀρχῆς σοι δοκοῦντα πρὶν ὑπνῶσαι. Ερμό. ἀπ' ἐκείνης σὺ, βίαιε καὶ ὦμε, ἀρξάσθαί τι, ἢν μὴ πάθῃς ἀπὸ σαυτοῦ. Λυ. τί μέλλω τοίνυν ἀδικεῖν καὶ χρή, ὡς οὐκ ἄν ποτε ἄπορος ἀποιμι βίαιον ἀλλήλων ἐμοί, ἀναίτιον δοκεῖς μοι, κατὰ τὴν ποιητικήν.

niſi priuſquã ſol diurni curſus penſum abſoluerit, nobis Chryſippus, aut Plato, aut Pythagoras euadas. HERMOT. *Inſidioſè imponis mihi, ô Luciane, mè in angustum conſtringis, nihil vnquam mali à me paſſus, nimirum præ inuidia, quòd ego quidem in diſciplinis nonnullum operæpretium fecerim, te ipſum verò mihili pendens dare ſoles negletui, nullis diſciplinis liberalibus animum excolens, tantus ætate exiſtens.* LVCIA. *Scis igitur quid faciendum tibi putem? Mihi quidem tanquam atra bili percito, & inſanienti, ne dicto audiens eſto, néve mentem adhibeas. ſed ſine nugari me liberè: tu verò, vt quidem iam facis in præſentia, porrò perge viam tuam, atq; ad illa quæ initiò decreuiſti perſequi, alacriter contende.* HER. *Atqui tu nullam mihi permittis diligendi copiam: tam vehementer & violenter vrges, niſi omnium experimentum ſumpſero.* LVCI. *Siquidem planè peritum eſſe oportet, vt ne quid interim dicam aliud. Quòd autem me violentũ dicis, videre mihi inſontem & inculpabilem*

iuxta

ποιητὴν. ἀτιᾶσθαι αὐτὸν, εἰ μὴ ἄρ' ἄν μὴ ἕτερός σοι λόγος συμμαχήσας ἀφέληται τὴν βίαν, ἢ μηδ' ἀγόμενον, ἰδοὺ γάρ τοι καὶ τάδε ποιῶ βιαιότερα φαίην ἄν σοι ὁ λόγος, σὺ δ' ἐκείνων παρὰς, ἐμὲ ἐνοχλίζεις. Ερ. τὰ ποῖα γὰρ ἐμοῦ παραλειφθέντα ἔτι ἄξιόν ἐστιν ἐγκαλεῖσθαι σοι; Λυκ. οὐκ ἐκεῖνον ἄνω φησὶ, τὸ πάντα ἰδεῖν καὶ διεξελθεῖν δι' αὐτῶν, ὡς ἔχοι μηδὲν ἐνθάδε τὸ βέλτιστον, ἀλλ' ἔτι τὸ μηχίστον ἐνδεῖν. Ερμότ. τίν' οὖν τοῦτο Λυκ. λεπτότης τις, ὦ θαυμάσιε, καὶ ἐξεταστικὴ παρακολούθησις, καὶ νὴ ὄξος, καὶ δεινότης ἀκριβὴς καὶ ἀδιάλειπτος, οἵαν χρὴ ἐν πᾶσι τοῖς περὶ τῶν τηλικούτων διακάσασθαι, ἢ μάτην ἄν ἅπαντα ἐωραμένα εἴη. ἀφθονώτερον δ' ἂν φησι καὶ ὡς τοιοῦτῳ χρῆσθαι τὸν ὀνίνοντα, καὶ πρὸ θύρας ἅπαντα ἐᾶν μέσον, ἐπιβαίνοντα δεμένοντα, καὶ βρα-

iuxta poëtam incusare. nisi dum altera tibi inuenta fuerit oratio pro te faciens, nunquam quod iam illatum est, aufertur à violentia. Ecce his multò etiam vehementiora tibi proponeret oratio, tu verò illa omissa me fortasse incusares. HER. Qualiánam? demiror enim si quid etiam dum abstrusum illi relictum sit. LVC. Parum esse ait, neque sufficere omnia perspexisse, illaq; obiter perlustrasse, vt possis iam optimum eligere, verùm adhuc opus esse re quapiam maxima. HER. Qua tandem? LVC. Critico quopiam, ô admirande, excusso q; iudicio, menteq; acuta & solerti, intelligentia insuper summa & acri, qualem esse summopere necessarium est de rebus tantis iudicantem. Aut semel nequicquam vniuersa visa sunt. quinetiam permultum temporis huic tribuendum esse confirmat, quod omnibus exactè diligenter excutiendis & indagandis sufficiat, omnia medium proposita eligere oportere cunctantem, &

βραδύφυτα, πολλάκις ἐπισκοπῶτα, μήτε ἡλικίαν δεῖν λέγοντ' ἐπάσην, μήτε σχῆμα ἢ πρόσωπον, ἀλλὰ καλὰ τὰς Ἀρεοπαγίτας χρὴ ποιοῦντα, οἳ ἐν νυκτὶ καὶ σκότῳ δικάζουσιν, ὡς μὴ ἐς τὰς λεγόμενα χαρακτηρισμὸν τόν' ἄλλη ἔξεσα σοι βλέπειν ὁμοίως ἐπομένῳ φιλοσοφεῖν. Ερμότ. μετὰ τὸν βίον φῄς. ἐκ δὲ τούτων, ἀληθὲς ἀνθρώπων βίον ἐξαρκέσειν ἄν, ὡς ἐπὶ πάντων ἐνθένδε καὶ ἑκάστου ἀκριβῶς ἐπιδεῖν, καὶ ἐπιδόντα κρῖναι, καὶ μείναντα ἐπαινέσαι, καὶ ἐπόμενον φιλοσοφῆσαι μόνως καὶ ἀληθῶς τὸν βίον φῄς τελευτῆσαι. Λυκῖν. ἐκνεῖ γάρ σοι ἐπεῖν, ὦ Ερμότιμε, ὅτι ἀδὲ τοῦτο πω ἱκανὸν, ἀλλ' ἔτι μοι δοκοῦμεν λανθάνειν ἡμᾶς αὐτοὺς, οἰόμενοι μέν τι εὑρηκέναι βέβαιον, εὑρόντες δ' ἄν, ὥσπερ

tardantem: nullo modo autem differentis annos spectandos esse, neque habitum suspiciendum, neque opinionem sapientiæ reuereri oportere, sed in morem P Areopagitarum cuncta esse facienda, quibus mos est noctu & in tenebris cognoscendis ea sis dare operam, vt non, dicentes, sed in ea quæ dicuntur, defigant oculos. Ad hunc quidem modum tibi eligenti promptum erit philosophari. HERMOT. Iuxta vitæ rationem tu dicis. ex his enim quæ dixisti, Σ nullius hominis vita satis longa esse potest vt omnia percurrat, & vnumquodque non oscitanter perspiciat, perspectaq; iudicet, iamq; iudicata eligat, delectuq; habito philosophetur. Hac enim sola ratione verum inueniri posse comendis, alioqui nec quaquam. LVCIAN. Vereor ad te dicere, ô Hermotime, ne hoc quidem satis esse, verùm adhuc mihi videmur nosmetipsos fallere, existimantes aliquid certi & firmi nobis inuentum esse, cùm tamen nihil inuenerimus: quemadmodum

ὥσπερ οἱ ἁλιεύοντες, πομπάσιος μαθόντος τὰ δίκτυα, καὶ βάρος τινὸς ἀνθρώπους, ἁπλῶς παρ' ἡμῶν παμπόλλης γενεᾶς ἐνθυμήσαι ἐπιζητοῦντος, ἔτα ἑπόλλων λάσιν ἀναπαύντος, ἢ λίθον τις ἀναφέρηται αὐτοῖς, ἢ λιμένα μόνον ψάμμου σεσαγμένον. κόπα, μή τοι ὑμᾶς τι ζημιῶν ἀνεσπάκαμεν. Ερμ. ὐ μανθάνω τί ὅτι τὰ δίκτυα ταῦτα βάλλεται· ἀστιχῶς γάρ μοι φαίνεσθαι δοκεῖς. Λυκῖν. ἐκοῦ φράσω διακελεύσω· σοὶ θεῶν δοκῶ ἄν. ἐγὼ γάρ, ὡς ἐφ' ἅπασι τοῖς ἔνθωμεν παρόμοιος, καὶ τοῦτο ἐργάσασθαί σε, οὐδὲν οὐδὲ τοῦτο διαφέρεσθαι νομίζω, εἴ τις ἐξ αὐτῶν ἔχει τὸ ζητούμενον, ἢ πάντων ὁμοίως ἀγνοοῦσι. Ερμότ. τί φῄς; οὐδὲ τούτων τις πάντως ἔχει;

Λυ.

admodum hoc ipsum non raro vsu venire solet piscatoribus, qui cùm in capturam retia iecerint, & aliquid graue ac ponderosum senserint, attrahunt rete, sperantes piscium copiosam multitudinem conclusam esse. deinde postquam attrahendo nimiùm delassati fuerint, aut ingens lapis aut ras aliquod arena refertum, præter spem illis appareat. Proinde etiam atque etiam tibi considerandum est, ne & nos tale quippiam subtraxerimus. HERMOTIM. *Non intelligo quid sibi ista velint retia, planè tamen ijsdem me irretitū inuoluis.* LVCIAN. *Proinde ego te rursum extricare conabor. Neque enim mihi dubium est peritia natandi te præcellere, si quis etiam alius. Etenim ego, etsi ad vniuersos venerimus experimenti sumendi gratia, & illud aliquando fecerimus, nondum tamen planum & certum esse existimo penes quem illorum, illud quod quærimus, deliteſcat. Possibile enim est, vt eius omnes in totum ignari sint.* HER. *Quidnam? an opinaris penes nullum illorum esse?*

LVC.

Λυ. ἄδηλον. ἢ δοκεῖ ἀδύνατον εἶναι πάντας ψεύδεσθαι, τὸ δὲ ἀληθὲς ἄλλοτι ἐν, πρὸς μηδενὸς αὐτῶν νῦν ἐρευνᾶσθαι; Ερμ. πῶς οἴόν τε; Λυκίν. ἔστω γάρ· ὁ μὲν ἀληθὴς ἀριθμὸς ἡμῖν, ἄκουσον. οἷον λυάμους τινὰς ἄκουσον εἰς τὴν χεῖρα λαβὼν, ἐπικλησάμενος, ἐρωτάτω δέκα τινάς, ὁπόσοι εἰσὶν οἱ λύαμοι ἐν τῇ χειρὶ αὐτῷ. οἱ δὲ ἀνάξουσιν, ὁ μὲν ἑπτὰ, ὁ δὲ τριάκοντα λαβὼν, ὁ δέ τις δέκα καὶ πεντεκαίδεκα, καὶ ὅλως, ἄλλος ἄλλον τινὰ ἀριθμὸν, ἐνδέχεται γοῦν καὶ λαβὰ τύχοι τινὰ ἀληθεύσας, ἢ χαίρει Ερμ. ναί. Λυκ. ὁ μὲν δὴ τοῦτο ἀδύνατον, ἅπαντας ἄλλον ἄλλους ἀριθμὸς ἀεὶ, τὸν ψευδῆ, καὶ ὄντας, μηδένα δὲ αὐτῶν φάναι, ὅτι ἄκουσιν ὁ ἀνὴρ λυάμους ἔχει. ἢ τί φής; Ερμότ. οὐκ ἀδύνατον. Λυκ. καὶ

LVC. *Incertum est. Numquid non videtur tibi fieri posse, vt mentiantur omnes ipsaq; veritas alia quapiam, res sit, quæ penes nullum horum inueniri queat?* HER. *Quinam fieri posse credam?* LVC. *Ad hunc modum: sit enim nobis certus aliquis numerus ex compositis constitutus, nempe viginti. Iam si quis viginti fabas in manum sumeret, & ea clausa decem quospiam interrogaret, quotnam fabas in manu sua concluſas haberet: illi autem ducti coniectura, hic quidem septem, ille trigintà, alter verò decem aut quindecim, prorsusq; alius alium numerum diuinaret: possibile enim est aliquem fortè fortuna verum dicere: annon verisimile tibi videtur?* HER. *Sanè.* LVC. *Ergo ne hoc quidem factu impossibile credendum est, vt omnes ex æquo alius alium numerum dicat, falsum tamen, & à quo longè lateq; absit certus ille numerus, adeò vt nullus ex illis dicat virum in manu sua habere viginti fabas. Quid autem tu ipse respondes?* HERMOTIM. *Fieri posse.* LVC. *Non*

κατὰ ταῦτα δοίνων ἅπαντων μὲν οἱ φιλοσοφοῦντες τὴν εὐδαιμονίαν ζητοῦσι ποιόν τί ἐστι, καὶ πότερον ἄλλο τι αὐτὴν εἶναι, ὁ μὲν ἡδονὴν, ὁ δὲ τὸ καλὸν, ὁ δὲ, ὅσα ἕτεροι φασι περὶ αὐτῆς. ἀκὸς μὲν ἔγωγε καὶ τούτων ἕν τι εἶναι τὸ εὐδαιμον. οὐ ἀπεικὸς δὲ, καὶ ἄλλο τι παρ' αὐτὰ πάντα, καὶ ἴσως μᾶλλον ἐκεῖνο πάντων ἀληθὲς, ἐπὶ τοῦτο ἐλθεῖν δεῖ. οἷμαι, φρόνιμον γοῦν φαίνεσθαι τὰληθὲς, καὶ μάντιν τινὰ αὐτὸ ἄλλως τῶν φιλοσοφούντων; ἔστα μετὰ τοῦτο, τὸ ἐξῆς ἂν ἐγὼ ζητῆσαι δοκοίην. Ερ. ὥστε, ὦ Λυκῖνε, τοῦτο φῂς, ὅτι καὶ ἂν ἀπὸ πάσης φιλοσοφίας χωρίσωμεν, οὐδὲ τότε πάντως ἔξομεν τἀληθὲς ὑρᾶν. Λυκῖνε, ἐμὲ, ὦ γαθὲ, ἐρωτᾶ, ἀλλὰ τὸν λόγον αὐθις αὐτὸν, καὶ

Non alia ratione quotquot philosophantur, felicitatem quærere insistunt, cuiusmodinam tandem res sit, planeque alius aliud quiddam esse somniando confirmat: hic quidem voluptatem, ille honestum: alius alia quæpiam de illa commiscitur. Consentaneum autem est, vnum quiddam ex illis esse felicitatem. Contrà verisimile est, præter hæc omnia aliud quiddam esse. At nos planè videmur conuerso rerum ordine, secus quàm oportet, ante inuentum principium ad finem festinare. Oportebat autè priùs, vt mea fert opinio, manifestum esse, veritatem esse cognitam, esseque ex philosophantium numero aliquem, qui eandem certò cognôrit. Deinde primùm quærere, cui potissimum fides adhibenda sit. HER. *Ergo ea ista dicis, Luciane, quòd etsi omnem philosophiam excusserimus, nunquam tamen facultatem nobis parabimus veritatem inueniendi.* LVCIAN. *Quid me interrogas, ô bone? quin potius ipsum sermonem exquiris? & for-*

μὴ ἴσως ἂν ἀφικέσθαι σοι, ὅτι οὐδέ πω, ἐς ἂν ἄδηλον ᾖ, ἐφ' ἵν τι τούτων ὄφελος, ὧν οὗτοι λέγουσιν. Ερμότ. ἀλλὰ ποτ' ἄρα, εἰ ἄρα σὺ φῂς, εὑρήσομεν, ἀλλὰ φιλοσοφήσομεν, ἀπὸ δὲ λύσει ἡμᾶς ἰδιάτιμόν τινα βίον ζῆν, ἀφέντας τοῦ φιλοσοφεῖν. Λυκ. τοῦτο ξυμβαίνειν, εἴ ἄρα φῂς, ἀναγκαῖον ἔν φιλοσοφήσαι, μὴ ἀνθρώπῳ γε ὄντι· ἀξιοῖς γὲ τὸν φιλοσοφήσειν μέλλοντα, ἀπόδηλον πρῶτον φιλοσοφίαν τῶν ἀπάντων, ἃ δ' ἄρτιος ἔτι οἱ δοκεῖ καὶ μόνως ἀκεῖνος ἂν γένοιτο, ἃ δὴ πάσης φιλοσοφίας χωρὶς αἱρεῖσθαι, ἀποκλίνειν τῶν ἀληθεστάτων. ἔπειτα λογίζομενον ἐν ἑαυτῷ ἀναμένειν, ὁπόσον ἑκάστῳ ἱκανός ἐστιν, ὑπερεξιέναι δὲ, ἀφανιεῖσθαι τὸ πρᾶγμα εἰς γῆρας ἅπαντας, ὡς ἀνήρημένον γίνεσθαι τὰληθὲς τὸ ἑκάστῳ βίστιλον δὲ

& fortasse respondebit tibi, nunquam hoc fore, quoad incertum fuerit, num vnum quiddam illorum sit de quibus illi verba faciunt. HER. Proinde nunquam, vt tu contendis, philosophiæ dabimus operam: sed necessarium omnino esse video, ea abdicata priuatam quandam vitam cum vulgo nos agere. LVC. Illud quidem accidit quod dicis, philosophari promptum non esse, estq; ei qui quidem homo sit, ineuitabile. Iubet enim, vt is qui philosophiæ operam daturus sit & statim initiò optimam quanq; deligat. Ipsius autem delectus habendi ratio in hoc solo accuratè tibi videtur consistere, si tota philosophia perlustrata elegerimus quàm verisimam. Deinde numerum quoque annorum computando, quantus vnicuique perscrutandæ satis est, longè late-

q; excidisti omni spe frustratus, ipsum negocium producendo reijciens in aliud seculum, ita vt ipsa veritas vniuscuiusq; vitæ vltra præstitutum tempus vix deprehendi queat.

Postremò

καὶ τοῦτο αὐτὸ ἐκ ἀνηνλοίασον ἀφεφάνεις, ἄδηλον ἔτι ποιῶν, εἴ τι ὕφηται πρὸς τῶν φιλοσοφούντων πάλαι τάληθὲς, ἤ τι καὶ μή. σὺ δ' ὅμως Ερμότιμε διώμοσο ἂν ἐπομοσάμενος ἐπὶ ὅτι ὕφηται πρὸς αὐτῶν; ἐγὼ μὲν ἐκ ἂν ὀμόσαιμι. καίτοι πόσα ἄλλα παρέλθον ἐκών σοι, ἐξετάσεως μακρᾶς καὶ αὐτὰ δεόμενα; Ερ. τὰ ποῖα; Λυκ. ἐκ ἀκούεις τῶν Στωϊκῶν τε Επικουρείων τε καὶ Πλατωνικῶν ἔνια φασκόντων, τοὺς μὲν ἀληθῆ τοὺς λόγους ἑκάστους, τοὺς δὲ μή, καίτοι τὰ γε ἄπαντα πάνυ ἀξιοπίστους ὄντας; Ερμότ. ἀληθῆ ταῦτα. Λυκ. τὸ δίνυν διαχρῖναι τοὺς ἀλήτας, καὶ διαγνῶναι ἀπὸ τῶν ἐκ ἀλήτων μὴ, φασκόντων δ' ὅμως σοι λοιπὰ πάνυ ἐργώδεις εἶναι; Ερμότ. καὶ μάλα. Λυκ. δίκαια δίνυν σε, ἀμίκτους Στωϊκῶν τε ἄκρων ὄντα, ἃ

Postremò ne hoc quidem vt ambiguum vnquam perpendisti, cùm incertum esse dicas, num à philosophis iam olim inuenta sit veritas, nec ne. Cæterùm tu, Hermotime, posísne iureiurando interposito confirmare ab illis inuentam esse? Ego quidem nequaquam iurare velim. Non illibenter verò & alia multa tacens prætergrediar, quæ & ipsa indagatione non indiligenti discutienda forent. HERMO. *Qualiánam sunt illa?* LVCIA. *Nónne audis Stoicos aut Epicureos aut Platonicos dicentes esse partim quidem qui teneant omnium rerum rationes: partim verò illarum prorsus esse rudes & imperitos, ex quibus permulti sunt fide longè spectatissima?* HERMO. *Vera sunt hæc.* LVC. *Pro-*

inde discernere peritos ab imperitis, semet tamen peritos perhibentibus, nónne res tibi videtur plena laboris & negocij? HERMOT. *Ita profectò.* LVCIAN. *Oportebit itaque te, si volueris Stoicorum optimum cognoscere, tametsi*

ἀκὴ μὲ ἐπὶ πάντας, ἀλ' οὖν ἐπὶ τοὺς πλείους αὐτῶν ἐλθῆν, καὶ παραβῆναι, καὶ τὸν ἀμείνω ποιήσασθαι διδάσκαλον, γυμνασάμενόν γε πρότερον, καὶ λειτικὸν ἐν τῶν τοιούτων ἀγώνων γενόμενον, ὡς μὴ σπλάθῃ ὁ χείρων πεπαιδεῦσθαι. καὶ σὺ καὶ πρὸς τοῦτο ὅρα ὅσον δεῖ τὸ χρόνου, ὅν ἐκεῖνον παρεῖναι, διδάσκειν μὲν οὐ δυνάμενον σὲ δὲ τοι τόγε μέγιστον τι ἆθλον, καὶ ἀναγκαιότατον ἐν τοῖς τοιούτοις, λέγω δὲ τοῖς ἀδήλοις τε καὶ ἀμφιβόλοις, ὧν τοῦτό ἐστιν, οἶμαι, καὶ μόνῃ σοι αὐτῇ πιστὴ καὶ βέβαιος ἐλπὶς ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τε καὶ ὑγιαίνουσιν ὠφελεῖν, ἅπερ ἐγὼ δὲ ἀπιστοῦμαι, ἢ τὸ λείπειν δοκεῖσθαι, καὶ χωρίζειν ἀπὸ τῶν ἀληθῶν τὰ ψευδῆ, καὶ ὑπάρχειν σοι καὶ κατὰ τοὺς ἀργυρογνώμονας διαγινώσκειν ἃ, τε δόκιμα καὶ ἀνίδυλα, καὶ ἃ παρακιβδηλεύεται, καὶ ἃ παρακεκομμένα, καὶ ἃ παρακεκομμένα, καὶ ἃ παρακεκομμένα

καὶ ἄποτε διαύτῃ τινὰ λύπην μιμῇ καὶ τίχνῃ ποιεσάμενος, ἴσως ἐπὶ τῷ ἐξιτασιν τῶν λεγομένων, ἀ μὲν, εἴ τι θεῖ, ὡς ἐλῆν λωνύσει τῆς ἐννοὺς ἔλκωσιν ὑφ' ἑκάστων, ἃ δαιμῷ προσακτέον ἀκολουθεῖν, ὥσπερ τὰ πρόβατα. μᾶλλον δ' ὥσπερ τὸ ἐλαιον ὃ λατὶ ἰσικῶς ἔσῃ, ἐφ' ὅ, τι ἂν μέρος ἐλκύσῃ σέ τις, ἄκρῳ ἢ ἄκλῃνῃ ἀγόμενος, ἢ καὶ ἐπὶ Διὸς καλάμῃ τινὶ, ἐπ' ὄν ἔχῃ παραπλησία πνοὴ κόπτει, καὶ πρὸς πᾶν τὸ νῆον καμπλομένῳ, ἐὰν μικράς τις αὖρα ἐμφύσῃ, ἐξαναλώσῃ αὐτόν. ὡς ἔγε τινα ἴνρης διδάσκαλον, ὡς ἄρα ἀλήθως πεῖ, καὶ ὃ τῶν ἀμφισβητουμένων ἐμπείσεως, τίχνῃ τινὰ ἀδὼς, διδάξει σε, πρόσῃ ἀγαθὰ πράγματα ἴχων· αὐτίκα γὰρ σοι τὸ βέλτιστον φανήσεται, καὶ τὰς ἀληθεῖς ἀποδεῖν τῇ ἀφθαπτικῇ

Hanc inquam facultatem & artem consequutus conferre te potes ad supradictorum perpensionem: sin minus, planè tibi persuasum esto, nihil obstaculo esse quò minùs ab vnoquoque nare (quod aiunt) traharis, aut prælatum & florescentem oliuæ ramum te sequi, perinde vt oues. Magis autem aquæ, cuius in mensa vsus est, assimilabere: in quamcunque enim partem te quispiam traxerit summo digito, ducêris. aut per louem arundini cuipiam fluuiali iuxta littus enatæ, ad quemcunque statum semet flectenti: & si tenuis & permodica quæpiam aura flauerit, illam illicò commouere solet. Non secus tecum quoque dagetur, præceptore quopiam inuento: qui si de demonstrationibus & rebus dubijs discernendis alicuius artis gnarus te docuerit, cessabis hauddubiè temetipsum onerare negotijs. Siquidem auctutum quod optimum est tibi comparebit, ipsáq; veritas arte illa compendiaria & demon

κῆ τοῦτο τέχνη, καὶ τὸ ψεῦδος ἐλεγχθήσεται, καὶ οὐ βεβαίως ἐλόμενος, καὶ ἐκείνας, φιλοσοφήσας, καὶ τῷ τριπόθητον ἀνδρα μονίαν ἀσκήσας, βιάσῃ μετ' αὐτῆς, ἅπαντα συμβάλλων ἔχων τὰ ἀγαθά. Ερμ. εὖγε, ὦ Λυκῖνε· πολὺ γὰρ τοῦτ' ἀμείνων, καὶ ἐλπίδος μικρᾶς ἐχόμενα λέγεις. καὶ ζητητέος, ὡς ἔοικεν, ἡμῖν ἀνήρ τις δεινὸς, δεικνύναι εἰκοὺς τε δεικτικοὺς ποιούμενος ἡμᾶς, καὶ τὸ μέγιστον, ἀποδεικτικὸς, ὡς τάχιστα τὰ τοῦτο ῥᾴδια ἔσθ' καὶ ἀπράγμονα, καὶ ὁ ποιῶν δεήσει ἀνόμενα. καὶ ἔγωγε ἥδομαι χάριν οἶδά σοι, ἐξωρόντι σωτομόν τινα τοιοῦτον ἡμῖν, καὶ ἀεὶ σὺν ὄδον. Λυκ. καὶ μὰ ἀπὸ χάριν ἄν μοι ἀδεὴς εἰκότως· ἥδομαι γὰρ σοι ἐξορμικῶς ἔλαξα,

stratiua eruetur, neque non mendacium deprehensum redarguetur: tuque tam certo & constanti iudicio delectu habito philosophiæ peráiscēdæ nauabis operam, atque ter exoptatam felicitatem consequutus, conuersationem cum illa sociabis iucundissimam, vniuersis bonis in totum semel fruens, & abundans. HERM. Euge, ô Luciane, quantò iam præstantiora, & spem non mediocrem ostendētia, quàm dudum dixisti? Estque nobis omninò, vt par esse videtur, eiusmodi vir quispiam studiosè conquirendus, cuius opera earum rerum cognitionem & iudicium nobis paremus, & quod maximum est, infallibilem demonstrationem. Hoc pacto confido fore, cætera deinceps cōpresu facilia, nec nimium operosa aut laboriosa futura, quæque non multùm sint requisitura exercitij. Atque ego quidem magnas tibi iam habeo gratias, propterea quòd nobis tandem compendiariam quandam & optimam viã mueneris. LVC. Atqui iure optimo nullæ mihi abs te habendæ sunt gratiæ. neque enim quicquam meo labore inuentum tibi demonstraui,

quo

ξα ὡς ἐγγυτέρω σε ποιήσεσθαι τῆς ἐλπίδος· τὸ δὲ πολὺ πορρωτέρω γεγόναμεν, ἢ πρότερον ἦμεν. καὶ μετὰ τῶν παροιμιαζομένους, πυνθάνεσθαι, ὁμοίως ἐσμέν. Ερμ. πῶς τοῦτο φῄς; πάνυ γάρ τι λυπηρόν τι καὶ λύσιπον πεπόνθαμεν. Λυκ. ὅτι, ὦ ἑταῖρε, λέγειν ἔοικας. Λυκ. ὅτι, ὦ ἑταῖρε, λέγειν ἔοικας. ἐπειδὴ ἐπιτυχόντες ἐσμὲν ἐπιδείξεως τινος ἀδήλου τε καὶ ἀποδεικτικῆς, καὶ ἄπορον διαλαβεῖν, οἷον ἀπότομόν τι καὶ θαυμαστόν, οἶμαι, πεισόμεθα αὐτῷ, ἁμά τινα ζητήσομεν τὸν κριτὴν ἐλλόγιμον, εἰ ἀληθῆ ὁ ἀνὴρ λέγει· ἐκεῖνον δὲ πόρρωθεν ἔτι ἐσμέν, εἰ ὁ ἐπιγνώμων αὐτὸς οἶδε διαγινώσκειν τὸν ὀρθῶς κρίνοντα, ἢ μή· καὶ ἐπ' αὐτὸ ἀνδρὸς τοῦτον ἄκρου ἐπιγνώμονος, οἶμαι, δεῖ. ἡμᾶς γὰρ πόθεν ἂν εἰδείημεν ἐκεῖνον τὸν ἄκρον κεῖνον διαγιγνώσκοντα; ὁρᾷς

quo spem tibi firmorem, aut ei te vicmiorem feciſſem: ſed multò magis ab omni ſpe remoti exſtidimus, quàm antè fuerimus. Ac prorſus iuxtà vulgò iactatum prouerbium nobiſcum agitur: Cùm multùm laborauerimus, in eodem loco ſumus. HERM. Quorſum ita ſthuc, Luciane? Videre quidam ſupra modum triſte & admirandum dicere. LVC. Quoniam, ô amice, tametſi inuentus nobis fuerit is, qui polliceatur ſe quandam ſcire demonſtrationem certam & infallibilem ſeq; docturum alium: non ſtatim propterea, vt opinor, illi fidem habebimus, ſed alium aliquè quærere conabimur, qui iudicio exactè habito diſcernere valeat, num vir ille vera polliceatur. Iam vbi etiam illum ex ſententia nacti erimus, nihilo ſecus tamen etiam dum incerti erimus, num ille quem ad cognoſcendum adſciuimus, probè cognoſcere poſſit rectè iudicantem, nè ne, & ſic iterum deinceps ad priorem alio ad cognoſcendum appoſito nobis opus erit: nos enim vndenam tanta præditi intelligentia, ſciremus diſcernere eum, qui optimorũ iudiciũ habere poſſit?

ὁρᾷς ὅπου ζοῦτο ἐκτείνεται, καὶ ὡς ἀπέραντον γίγνεται, ἐμοὶ μὲν, καὶ καταληφθῆναι μὴ δυναμένῳ. ἐπὶ καὶ τὰς ἀποδείξεις αὐτὰς, ὁπόσας οἶόν τι ἐνεῖσθαι, ἀμφισβητουμένας ὄντα, καὶ μηδὲν ἐχέσας βέβαιον· ἀγνοῶ πλὴν σαι αὐτῶν, ἀλλ' ἄπιστα ἀμφισβητούμενα πάθεσι ἡμᾶς βιάζονται ἀληθῆναι, οὐ δὲ τῶν πάνυ προδήλοις τὰ ἀφανέστατα συναπόδουσι, ἵνα μὴ τοῖς λοιπουμένοις, ἀποδείξεις αὐτῶν ἔνια φάσκουσιν, ὥσπερ εἴ τις οἴοιτο ἀποδείξειν ἔνια θεοὺς, διότι βωμοὶ αὐτῶν ὄντα φαίνονται. ὥστε, ὦ Ερμότιμε, οὐκ οἶδ' ὅπως, καθάπερ οἱ ἐν κύκλῳ θέοντες, ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀρχὴν καὶ ἀρετὴν ἐπανελήλυθαμεν. Ερ. οἶμαι ἔγωγε, ὦ Λυκῖνε, ἄνθρακάς μοι τὸ θησαυρὸν ἀποφαίνας, καὶ ὡς ἔοικεν, ἀπειλοῦσι

Vidéme quousque protendatur, & quàm immensum fiat, anxio & suspenso animo esse eum, qui comprehendere nequeat? Quandoquidem ipsas quoque demonstrationes, qualescunq; tandem inueneris, dubias & incertas esse comperies, nihil habentes in se firmitudinis. Plurimæ igitur ex ipsis per alias non minùs dubias ad persuadendum nos certæ esse per vim adigentur. Aliæ autem rebus omnium confessa manifestis obscurissima conijungentes, & ne tantillum quidem cum illis participantia, illorum tamen demonstrationes esse perhibentur: veluti si quis contenderet, ita demonstrari posse Deos esse, quòd in illorum cultum & honorem aræ passim cõstructæ cernerentur. Proinde, ô Hermotime, nescio quónam modo, quemadmodum ij, qui in curriculo currunt, ad ipsius initij carceres, & omniũ rerũ desperationẽ deuenimus. HER. *Quàm insigni me afficis iniuria, Luciane, cùm Φ pro thesauro non nisi carbones mihi exhibeas?* X *Et quemodum verisimile esse videtur, tot anni quos studijs philosophiæ impẽdi, mihi*

μοι τὰ ζοσαῦτα ἴτυ, καὶ λάμματ& ὁ πολύς. Λυκ. ἀπ', ὦ Ερμότιμε, πολὺ ἴλαττον ἀνιάσει, λῶ ἐννοήσης ὅτι ὁ μόν& ἐξ& μὴ ἀς τῶν ἐλπιζομένων ἀγαθῶν, ἀλλὰ πάντων, ὡς ἔπ& ἀπᾶν, περὶ ὃν ὀχλιὰς μάχονται οἱ φιλοσοφοῦντες. ἢ τίς ἄρα ἀνώκωζε δι' ἐκείνων ἀπάντων χορῦσαι, ὡς ἔφην, ὅπερ ἀδύνατον καὶ αὐτὸς λέγεις ἔναι. νῦν δ' ὅμοιόν μοι δοκᾶς ποιεῖν, ὥσπερ ἄ τις δακρύοι, ἢ ἀτιῶτο τὸν τύχλον, ὅτι μὴ ἀνώκωζε ἀναθεῖν ἐς τὸν οὐρανὸν, ἢ ὅτι μὴ βύθι& ἐποίησε δύς ἀς τὸν θάλατταν, ἀλλ' Σικελίας ἐς Κύπρον ἀναδύσεσθαι, ἢ ὅτι μὴ ἀρθὰς πλωὸς αὐθημερὸν ἀφ' τῆς Ελλάδ& ἀς Ινδοὺς πλεῖ. τὸ δ' αἴτιον ἡ λύπης, ὅτι ἀλπικέ, οἶμαι, ἢ ὄναρ ποτὲ ἰδὼν τοιοῦτον, ἢ αὐτὸς αὐτῷ ἀναπλάσας, ὑπρύτιμον ἐξιτώ-

mihi planè sine fructu periêre: insuper etiam labor ille & sudor immodicus nequicquam exhaustus est. LVC. *Sedenim, ô Hermotime, multò minùs animo perturbato discruciaberis, si cogitaueris te non solùm rerum speratarum desiderio falli & frustrari, verùm omnes, vt habet prouerbium, de asini vmbra dimicare philosophi. Aut, potéstne quispiam per hæc omnia, quæ dixi, vagari & discurrere: quod quidem nullo modo fieri posse iam antè ipse confessus es? Nunc autem non absimile quiddam mihi videre facere, quâ si quis profundendo lachrymas fortunam culparet, quòd illi in cœlum non liceret conscendere, aut quòd non perinde vt monstra natantia mare ingressus à Sicilia natanda apud Cyprum emergeret, aut quòd non in sublime sublatus remigio alarum, vno die è Græcia ad Indos vsque extremos peruolaret. Causa autem eius tristitiæ ea est, quòd speranerit, vt opinor, aut visum aliquando somnium eiusmodi, aut rem à seipso ita sibi confictam, cùm parùm*

ἐξετάσας ἃ ἐφικτὰ ὤχετο, καὶ ἃ κατὰ τὴν ἀνθρώπου φύσιν. καὶ δὴ καὶ σὲ, ὦ ἑταῖρε, πολλὰ καὶ θαυμαστὰ ὀνειροπολοῦντα νύξας ὁ λόγος, ἀπὸ τῶν ὕπνου ἐκβοσκῆσαι ἐποίησεν, εἶτα ὀρχίλῃ αὐτῷ, ἔτι μόλις ζοῦς ὀφθαλμοὺς ἀνοίγων. καὶ τὸν ὕπνον ὑφ' ἅμα λίγος κραδαίνων, ὑφ' ἡδονῆς, ὧν ἑώρας. πάσχουσι δ' αὐτὸ καὶ οἱ τῶν ἀγνῶν μακαρίαν ἑαυτοῖς ἀναπλάττοντες, ἢν μεταξὺ πλουτοῦσιν αὐτοῖς, καὶ θησαυρὰς ἀνορύττουσι, καὶ βασιλεύουσι, καὶ τἄλλα ἀθλαμονοῦσιν· οἷα πολλὰ ἂν θεὸς ἐκείνῃ ῥᾳδιουργῆσαι, ἢ νὺξ μεγαλόδωρος ὅσα, μὴ πρὸς ἡμᾶς ἀντιλέγουσα, ἐᾶν πλουτεῖν τινὰ γνώσθαι, ἐᾶν μονοδεσπότην τὸ μέγιστον, ἐᾶν ὅπῃ ἅπαντα ἐνείσκειν. ἢν δὲ πάντων τούτων ἐννοοῦσιν αὐτοῖς, ὁ πᾶς πρεσβεύων, ἔρωτά τι

sub initium expenderit, num ea in optatis habuerit, quæ consequi poterat, neque essent præter hominis naturam. Præcipuè verò te, ô amice, multa & admiranda versantem in somnijs, cùm pupugisset ratio, è somno te exilire fecit: deinde in illam commotus excanduisti, vixdum aperiens oculos, somnumque non facilè discutiens præ voluptate eorum, quæ vidisti. Patiuntur idem tecum persæpè, qui inanem quandam voluptatem & euanidam sibi cõfingunt, cùm interea sibi videntur ampliter esse nummati, effodientes thesauros, regnantes & dominantes, breuiter, quantum ad omnia alia attinet, felicem vitam agentes: & qualia perquàm multa Dea illa sine negotio operatur, nempe votum existens liberale & magnificum, nulli rei quamlibet absurdæ contradicens, adeò vt si quis alatus fieri concupiscat, aut Colossæa mole esse cõspicuus, aut optet montes prorsus aureos inuenire. Quòd si igitur hæc ab illis in animo versantibus puer accedens postularet

T

† ἀναγκαίων, οἷον, ὅθεν ἄρτος ὠνητέον, ἢ ὅ,τι ἢ φατέον πρὸς τὸν ἀπαντῶντα τοιοῦτον, ἢ πῶς ἀπαλλαττόμενον, ὅταν ἀναπαύσωσιν, ὡς ταῦτ' ῥιπτεῖν καὶ ἀφαρπάζοντα ἅπαντα ἐπείνα τάχα θᾶττον ὀλίγοι διέσωσι τῶν ῥίζια τῷ παιδὸς ἁρπαγέν, ἀλλὰ σὺ, ὦ Φιλότης, μὴ πάθῃς αὐτὸ πρὸς ἐμέ, εἴ σε θησαυρὸς ἀνορύττοντα, καὶ πυρόμυον, καί τινας ἰουλοειδεῖς ἰουλοῦντα, καί τινας ἐλπίδας ἀντλοῦντας ἐλπίζοντα, φίλε ἂν, οὐ πιεῖν λόγον δὲ παντὸς τοῦ βίου, ὀνείρου ἐστὶ μὲν ἴσως, ἀτὰρ ὀνείρου γε σφόδρα σπουδάζοντα δ', ἀξιῶ πράττειν τι τῶν ἀναγκαίων, μὴ ὅ σε παραπίμπλησι τὸ λοιπὸν † βίᾳ τὰ λοιπὰ ταῦτα φρονοῦντα, ἀπὲ, ὅ γε νῦν ἔπρατ-

laret aliquid rerum neceſſariarum, videlicet vnde panis eſſe coëmendus, aut quidnam reſponſi dandum ſit prolocatis ædibus penſionem flagitanti, qui multo iam tempore expectaſſet, adeò inflammentur iracundia, ac ſi ab interrogante & odioſè interturbante omnibus illis bonis vel cum puluiſculo ſint exuti atq; diſpoliati, ac propemodum pueri interpellantis naſum ſolent mordicùs abripere. Veruntamen, ô amice, ne hûc ad modum velis quoque erga me animatus eſſe, ſi te theſauros effodientem, & volentem, cogitationesq; quaſpiam naturæ noſtræ non conſentaneas animo concipientem, eaſq; ſpe rantem, quæ nullo modo te conſequi poſſe video, amicus

tibi exiſtens, non patiar, aut permittam per omnem vitam nequicquam ſomnio iucundo fortaſſe illo & dulci, & ſomnio tamen congredientem oblectari, cùm vehementer cupiam te regreſſum ad ſanitatem agere quiddam, quod magis ex vſu tuo eſſet, cúmque te emittere cogitem, vt reliquum ætatis quod ſupereſt, ad communes cum alijs vitæ actiones ſapientius inſtitutum componeres. Nam quod hactenus feciſti, & nunc

ἔ πρᾶξις, μὴ ἐκφόβῃς, ἄκρᾳ τῶν Ἱππο-
κενταύρων καὶ Χιμαιρῶν καὶ Γοργόνων ἀφεῖρα, καὶ ὅσα
ἄπιστα, ὄναρ οἱ, καὶ ποιητὰ, καὶ γραφέως, ἀλώβητοι ὄντα
ἀναπλάττεσιν, ὅτι γνώμῃ ἀπόπλοι, ὅτι γνώσθαι ἀμαθί-
ᾳ, καὶ ὅμως ὁ πολὺς λεὼς πιστεύουσιν αὐτοῖς, καὶ ἡμᾶς
ἀκούσεσθαι τὰ ὁμοῖα ὁρῶντες, ἢ ἀκούοντες τὰ ὁμοῖα ἀφ' ὧν τὸ ἐξαί-
φνης καὶ ἀπὸ λόγου ἦναι. καὶ σὺ μὲν μυθολογεῖς τιν' ἀκούσας, ὡς ἔστι
τις γυνὴ ὑπὲρ φύσιν τὸ κάλλος, ὑπὲρ τὰς Χάριτας αὐτάς,
ἢ πρὸς ἡδονὴν εἶναι, μὴ πρόσθεν ἐξεπάσας, ἀ ἀληθῆ λέ-
γει, καὶ ἃ ἔστιν οὐ θαυμαστὰ ἐν ἀνθρώ-
ποις ἄντικα, ἤρας ἀνδρὸς, ὥσπερ
φασὶ τὴν Μήδειαν ἐξ ὀνείρου
τ' ἐραστὴν ἐλθόντα ἐξ ἀσίας. ὃ
δὲ μάλιστα σε πείθει ἐρᾶν
τα ἐπιτάττει, καὶ τὰς ἄλλους
ἅ, ὁπόσοι ἐν αὐτῷ ἐστὶν ἀλλά-

facis, atque etiam tecum versas in animo, nullo discrimine Ω à fabulosa Hippocentaurorum & Chimærarum Gorgonumque narratione discerni potest. Præterea quæcunque alia cùm à somnijs offeruntur, tum à Poëtis & Pictoribus confinguntur, quæ neque fuerint vnquam, neque pòst vnquam fieri possunt: quibus tamen promiscua vulgi multitudo credit, & non mediocri voluptate ista videndo, aut audiendo afficitur, quia peregrina sunt, & auditu admiranda, nec passim obuia. Et tu fabulatore quopiam audito, confirmante mulierem quandam esse supra modum formosam, quippe quæ ipsas Gratias pulchritudine superet, quæque planè cœlesti quadam forma prædita sit, non priùs ad animum tuum expendens num vera diceret, & num vspiam gentium esse putanda sit eiusmodi tam amabilis formæ mulier, statim eandem miserè deperires, quemadmodum perhibent [aa] Medeam ex solo somnio exarsisse in amorem Iasonis. [bb] Hoc autem quod maximè ad amorem te illexit, aliòsque quotquot eius simulachri

desiderio

λου ἱρῶσι, τοῦτο λῶ, ὥς τι μοι ἀπάξουσι φαίνεται, τὸ τὸν λέγοντα ἐπαινον περὶ τοῦ γεγενημένου, ἐπάκτιν ἐπισώθη τὸ πρῶτον, ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἀκόλουθα ἐπάγειν. εἰς τοῦτο γὰρ ἐως ῥᾴστι μόνον, καὶ ὡς τοῦτο ἅλις ἦν ὑμᾶς τῆς ῥᾳθυμίας, ἐπάκτιν ἅπαξ τῷ πρώτῳ λαβὼν ἐνθάλασσι αὐτῶν, καὶ ἦγον ἐπὶ τὴν ἀγαπωμένην, δι' ἧς ἔλεγεν ὀθείας ὁδοῦ. ῥᾴδιον γὰρ οἶμαι μιᾷ ταῦτα, καὶ οὐδεὶς ὑμῶν ἔτι ἐπισχὼν φόμιν & ἐς τὸν ἄσοδον, ἐξήταζεν ἀληθές ἐστι, καὶ ἀμὴ ἔλαθι λαθ' ὧν οὐκ ἐχρῆν ἀσιλθὼν, ἀλλ' ἀκολούθει τοῖς τῶν προσδεκόντων ἴσχυσι, λαθάκτιν τὰ πρόβατα πρὸς τὸν αὐτῶν ἡγούμενον, ἄλογ ἐπὶ τῇ ἐσόδῳ, καὶ λατὰ τὸν ἀρχὴν, ἀνθὸς σκέψασθαι ἅπαξ ἀσιτητέον. ὁ δὲ φημι, σαφέστερον ἂν μάθοις, ἐμ

desiderio inflammati sunt, illud erat, veluti mihi coniecturam facienti res apparet, quòd is qui de musica memorabat, postea quam statim initio narrationis creditus est vera dixisse, priori orationi non aliena aut dissimilia induxisse videretur. In hoc enim solùm attenti estis, & per hoc nare vos trahit, postea quam semel illi sub initium ansam suppeditastis, vosque ad dilectam perduxit, per eam quam prædicebat rectam viam. Nulla enim difficultate conficiuntur & reliqua, vt ego quidem opinor, neque quisquam ex vobis iuxta ingressum conuersus equirebat num verus sit, & an obliuione seu errore ductus eam viam ingressus esset, quam deuitare oportebat. Verùm ille eorum qui præcesserunt sequendo

insistit vestigijs, veluti oues præcedentem pastorem aut arietem consequuntur, cùm æquum fuerat statim in ingressu perpendere nunquid in eam viam diuertendum fuerat. Illud autem quod dicturus sum, manifestiùs fortasse & faciliùs intelliges,

λῶ τι τοιοῦτον ὅμοιον πε-
φαντάσθαι αὐτῷ. λέγουσι γάρ τινες τῶν μυθολό-
γων τούτων ποιητῶν ὡς γέ-
νοιτό ποτε τριπίτακος, καὶ
ξάχαρ ἄνθρωπος. ἂν τὸ
πρῶτον ταῦτα ἀπραγμόνως
ἐπίθηξε, μὴ ἐξετάσας ἀ δυ-
νατὰ, ἀλλὰ πιστεύσας, οὕτω
ἀκολούθως ἂν ἐπάγοι καὶ τὰ
λοιπά, ὡς καὶ ὀφθαλμοὺς ὁ
αὐτὸς ἕξειν ἔξ, καὶ ὦτα ἐξ,
καὶ φωνὰς τρεῖς ἅμα ἀφιέ,
καὶ ἄθρει δὲ τριῶν στομάτων,
καὶ λαχάνων τριάκοντα ἔσ-
χεν, οὐχ ὥσπερ ἕκαστος ἡμῶν
δέκα ἐν ἀμφοτέραις χερσί·
καὶ ἀποκλαίειν δίοι, ὡς τρεῖς
μὲν χάδδοι, ἑκάστῳ πίλτον ἢ
ῥόπαλον ἢ ἀσπίδα ἔχων, ὡς
τρεῖς δέ, ἃ μὲν πίνακι ἐπέ-
φερεν, ἃ δὲ κόγχῃ καὶ, ἃ
δὲ τῷ ξίφει ἐχρῆτο. καὶ τίς ἔτ'
ἂν ἀπιστήσαι ταῦτα λέγον-
τι

si tale quiddam non absi-
mile priori perspexeris.
cc Quòd si enim quispiam
ex poëtis Herculea audacia
nihil non affirmare auden-
tibus, diceret olim fuisse
tricipitem quendam, & se-
nis manibus instructum ho-
minem: iam si statim initiò
ista non grauatim credenda
susceperis, neque habita ra-
tione discusseris, num fidei
consentanea dixerit, sed
nihil cunctatus constanter
credis ita se habere: pari
ratione & reliqua inferet,
videlicet quòd etiam senos
habuerit oculos, neque non
senas auriculas, præterea
quòd tres voces semel pa-
riter emiserit, quodque per
tria ora cibum sumpserit,
quòd triginta digitos ha-
buerit, non quemadmodum
quisque nostrûm, decem in
utrisque manibus. Tum
quoties illi belligerandum erat, tres manus tenebat: vna-
quæque aut peltam, aut parmam Persicam, aut clypeum:
tres autem aliæ, illa quidem fecurim ancipitem ferebat,
altera hastam vibrabat, tertia gladio vtens depugnabat.
Et quisnam hæc illi affirmanti fidem habere dedignae-
bitur?

τι αὐτῷ; ἀκόλουθα γὰ τῇ ἀρχῇ, περὶ ἧς ἐχρῆν σκόπειν ἅπερ διαίρεσις, καὶ ὁ συγχωρητέον οὕτως ἔχειν.. διὸ δ' ἅπαξ ἐκεῖνα δῶμεν, ἐπιρρᾴδιά τὰ λοιπὰ, καὶ οὐ ποτε σκώπτει, καὶ τὸ ἀπίσαν αὐτοῖς οὐκ ἔστι ῥᾴδιον, ἐπείπερ ἀκόλουθα καὶ ὅμοιά ἐστι τῇ συγχωρηθείσῃ ἀρχῇ, ἅπερ καὶ ὑμᾶς πάσχειν. οὐδὲ γὰρ ἀλλ' ὅρως τοῦ καὶ προθυμίας, οὐκ ἐξετάσαντες τὰ καλὰ τῶν ἄσοφον ἑκάστων, ὅπως ἡμῖν ἔχῃ, προχωρᾶτε. οὐδ' τῆς ἀκολουθίας ἐπόμενοι, οὐκ ἐννοοῦντες, εἴ πῃ γένοιτ' ἂν ἀκόλουθόν τι αἰῶν, καὶ ψεῦδος ὅμοιον ἄλλοις πᾶσι, ἐπὶ ἕκαστα, καὶ σὺ πίσω σπας αὐτῶν, μὴ ἀριθμήσας ἐπὶ σαυτοῦ ἑπτὰ δεκαδύο, ὅτι καὶ πεπράκεις πᾶσι, τοσαρακαίδεκα πάντως ἐστί, καὶ μίσεις ἂν ὅτι ἐθελήσῃς, οἷα

bitur? valde enim hæc omnia principio sunt similia & consentanea, de quo statim sub initium considerandum fuerat, num ista omnia citra cõtradictionem suscipienda & concedenda erant, ita se constanter & pro certo habere. Porrò autem si semel illa conceſſeris, etiam cætera consequuntur. Nec iam facile est illis fidem denegare. posteaquam ista à principio priùs conceſſo nõ discrepant, sed planè cum illo conueniant, cuiusmodi & vos partimini. Siquidem præ magnitudine amoris & alacritatis, non expẽdentes ea quæ circa quẽq; ingreſſum vobis obiiciuntur, quo pacto cuncta se habent, subinde porrò progredimini, rerum consequentiæ ductu protracti, parùm aut nunquam in deliberationem sumentes, num quod priori videtur consentaneum, etiam falsum esse posſit, velut si quis diceret bis quinque septem esse: & tu illi fide habita perſuasus, apud te non numerares, hauddubiè consimili quoque ratione inferet, ter quinque esse quatuordecim, quod quidem faciet quousque libuerit, aut sibi visum fuerit: quali-

οἷα καὶ ἃ θαυμασὰ γεωμετρία ποιεῖ. κἀκείνη γὰρ τὰς ἐν ἀρχῇ ἀπόκοτά τινα αἰτήματα αἰτήσασα, καὶ συγχωρηθῶσα αὐτῇ ἀξιώσασα, ἃ δὲ συνῆνα ἄλωτά ἐστιν ἀμήχανα, σημεῖά τινα ἀμετρῆ, καὶ γραμμὰς ἀπλατεῖς, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐπὶ σαθροῖς τοῖς θεμελίοις τοῦτοις οἰκοδομεῖ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀξιοῖ ἃ ἀποδέξειν ἀληθῆ λίγειν, ἐὰν ψώδους τῆς ἀρχῆς ὑπομείνῃ. καὶ ἃ ταῦτα τοίνυν καὶ ὑμᾶς δίκαιόν ἐστι τὰς ἀρχὰς τῆς προαιρέσεως ἐκάστης, πιθανὰς τοῖς ἐξῆς, καὶ γνώσεσθαι τῆς ἀληθείας αὐτῶν τὴν ἀκολουθίαν ἐγγὺς ἔσεσθαι, ψεύδη οὖσαν. ἔστα οἱ μὲν ὑμῶν ἐναποθνήσκουσι τῶν ἐλπίσι πρὶν ἰδεῖν τἀληθές, καὶ καταγνῶναι τῶν ἐξαπατησάντων ἐκείνων· οἱ δὲ ἧσσον ἀπατηθέντες, ὀψὲ ποτε γέροντες ἤδη γνόμενοι, ὀκνοῦσιν

qualia permulta admiranda illud dd Geometria facilitare consueuit. Etenim illa ab his qui primùm eam artem exprdiuntur, cùm postulata quæpiam exotica & absurda efflagitet, eaque ipsa sibi concedi contendat, nullo modo subsistere equeuntia signa, nonnulla indiuisibilia, literulasq; quaspiam informes, vliáq; eius generis consimilia, eiusmodi fundamentis putridis substruit, volens ad demonstrationem facien. dam vera adducere, tametsi à falsis facto initio artem exordiatur. Non secus vos quoque vnamquamque sectam exorsi, cæteris quibusque deinceps sequentibus fidem habetis, veritatis certam cognitionem illorum consequentiam, licet falsam, esse existimantes. Interea partim quidem vestrûm spebus nequicquam amplis & magnificis animo conceptis immoriuntur antè aliquanto quàm veritatem conspexerint, eorq́ue à quibus illis turpiter impositum est, nouerint: partim verò tametsi sagaciter subodorati fuerint se miseris modis deceptos esse, serò tamen cùm iam penè senio sint confecti,

piget

ἐκνεῦσιν ἀναστρέφειν, ἀδύνατοι, ἐπὶ πλεῖστον τιλικούτους αὐτοὺς ὄντας ἐξομολογήσασθαι ὅτι πράγματα παιδιῶν ἔχουσι, οὐ σιωπῶσιν, ὡς τι ἐμμένουσι τοῖς αὐτοῖς ἐπ' ἀσχολίαις, καὶ ἐπαινοῦσι τὰ παρόντα. καὶ ὁπόσους ἂν λύωνται, προτρέπουσιν ἐπὶ τὰ αὐτά, ὡς ἂν μὴ μόνοι ἐξηπατημένοι ὦσιν, ἀλλ' ἔχωσι παραμυθίαν, τὸ καὶ πολλοὺς καὶ ἄλλους τὰ ὅμοια πεπονθέναι αὐτοῖς. καὶ γὰρ αὖ κἀκεῖνο ὁρῶσιν, ὅτι ὧν τάληθὲς ἔπασιν, οὐκ ἔτι σιγῶσι, ὥσπερ πάλαι, καὶ ἐπὶ τοὺς πολλοὺς ἰέναι δύνανται, ἐὰν τιμῶσι τοὺς ὁμοίως ἐκ παρασκευῆς ἐξεληλυθότας ἑαυτοῖς, ἐπειδὰν δ' ὀλίγοι ὦσιν ἐπιστρέψαντες, ὁμοίοις τοῖς ἄλλοις δόξωσιν ὀλίγοις δ' ἂν πάνυ ἐντύχοις, ὃς ἀνθρώπων τολμῶσι λέγειν ὅτι ἐξηπατήθησαν, καὶ

piget illos ab incœpto regredi, verentes ne tanti nati cùm sint, confiteri cogantur se puerilibus negocijs hactenus fuisse occupatos. Proinde pudore obstante in studijs semel cœptis perseverant, ea immodicè collaudantes & commendantes. Et quoscunque persuadere possunt, ad ea pertrahunt, vt non ipsi soli decepti viuant, sed consolationem habeant ex his qui eadem fraude illecti, communibus cum illis malis conflictantur. Etenim & illud acutè perspexerunt, quòd si veritatem semel ingenuè faterentur, fore vt non ampliùs venerandi haberentur, quemadmodum in præsentia, neque supra plebeiam sortem in illo precio æstimarentur: sed ne tantillum quidem, vt prius, vllo honore habito honestè consultarentur. Quare haudquaquam libenter ista fatendo commemorant, cùm non sint nescij à quibus rebus sibi excidendum foret, & æquali cum alijs omnibus honore & sorte fruendum. Vix enim fieri potest, vt in perquàm paucos illorum incidas, qui magnitudine animi præditi, se deceptos esse confirmare audeant,

καὶ τοὺς ἄλλους ἀποτρέπειν, τῶν ὁμοίων παρομένους. ἂν δ' οὖν τινι τοιούτῳ ἐντύχοις φιλαλήθη τε καὶ τὸν τοιοῦτον, καὶ χρηστὸν καὶ δίκαιον, καὶ ἀ βούλει φιλόσοφον· οὐ γὰρ ἂν φθονήσαιμι τούτῳ μόνῳ τοῦ ὀνόματος. οἱ δ' ἄλλοι, ἢ οὐδὲν ἀληθὲς ἴσασιν, οἰόμενοι ἀλγεῖν, ἢ ἰδόντος, ἀκριβοῦνται καὶ λαλιᾶς, καὶ ἀσχολίας, καὶ τοῦ πρότιμᾶσθαι βούλεσθαι. καίτοι πρὸς τῆς Ἀθηνᾶς, ἅπαντα μᾶλλον ἢ ἔρωτα λάβοιμι, αὐτοῦ καταβολήν, καὶ πάθος τι ἴσως ἀνθρώπου, ὥσπερ τῶν πρὸ Εὐκλείδου ἀρχόντων πραχθέντων. ὑποθέμενοι δ' ταύτην φιλοσοφίαν ὀρθῶς ἅπαν τῶν Στωϊκῶν, ἄμεινον δ' μηδ' ὁτιναοῦν, ἴδωμεν ἀ ἐρεῖ αὐτὴ, καὶ δώσει τί ἐστιν, ἢ μάτην κάμνουσιν, ὁπόσοι alioq; ab inauſpicato inſtituto auertere, atque dehortari ſimilia tentare quæ ſtatuiſſent. Quòd ſi in ciuſmodi virum vnquam incideris, illum ſanè veritatis amantem, & virum bonum, & iuſtum, atq; etiam, ſi vis, philoſophum compellato. Hunc enim ſolum huius nominis compellatione dignũ exiſtimauerim: cæteri verò aut nihil de vero compertum habent, vtcunque ſibi eius gnari & periti eſſe videantur: aut ſi aliquid exploratũ habuerint, illud tamen præparuitate animi, & pudore, & deſiderio, quo præ alijs in præclara hominum opinione & precijs haberi concupiſcunt, occultant ſeduló. Et ſanè per Mineruam quæcunq; hactenus à me diſputata ſunt, miſſa faciamus hoc ipſo loco abiecta, & ſit ſempiterna quædam omnium illorum obliuio: qualem fuiſſe perhibent earum rerum quæ ſub Euclide duce Athenis peractæ ſunt. ee Cæterùm ponamus philoſophiam Stoicam præ omnibus alijs veram & rectã eſſe, diſpiciamusq; num illam vllo modo queant conſequi, aut num hi fruſtra laſſitudine afficiantur malè locata opera, quicunq;

ὅσοι ἐφίψται αὐτῆς. τὰς μὲν γὰρ ὑποσχέσεις ἀκούω θαυμασίας τινας, ὡύπα δὲ θαμονίσουσιν οἱ εἰς τὸ ἀπρόπαλον ἐλθόντες. μόσους γὰρ τὰ πάντα συμβόντας ἔξειν τὰ ὄντι ἀγαθά. τὸ μὲν τὰ πάντα ἢ οὐ ἄμεινον εἰδέναι, ἢ τινι ἐντετύχηκας Στωϊκῶ διότρο, κἀγὼ Στωϊκῶν ὢν ἄνδρα, οὔτω μήτι λυπεῖσθαι, μήτ' ἐφ' ἡδονῆς καλασπᾶσθαι, μήτ' ὀργίζεσθαι, φθόνου δὲ κρείττονι, καὶ πλούτου καταφρονοῦντι, κἀμοὶ σωόλως εὐδαίμονι, ὁποῖον χὴ τὸν ἐμανόν ἔντα, κἀγενόμενα τοῦ καλὰ τὸν ἀρετὴν βίον. ὁ γὰρ κἀγὼ καλὰ μικρότατον ἐνδεῶν. ἀτελὴς δὲ πάντα πλέω ἔχει, ἐδὲ τῶδε οὐχὶ, οὐδ' ὅπω εὐδαίμων.

Ερμότ.

quicunque eius consequendæ desiderio capti sunt. Etenim promissiones magnificas, & illas quidem admirandas audio, videlicet per omnia felices & beatos fore, quicunque ad summum philosophiæ fastigium vnquam conscenderint. Solos enim illos omnibus bonis hauddubiè semel potituros perhibent: Sed enim quod demceps dicturus sum, tu me longè exactiùs scire potes, num vnquam cum eiusmodi Stoico tibi cõmercium fuerit, atque inter Stoicos summo illo, nimirum quem nullus affectus animi vlla molestitiæ nebula perturbaret, quem nullæ voluptatum illecebræ commouerent, qui non inflammatus iracundia aliquando in furorem erumperet, qui inuidiæ contagio non esset infectus, qui diuitiarum amore desiderio non tangeretur, sed illas pro nihilo duceret: breuiter, qui per omnia felix esset: quam regulam & amussim certissimam esse oportet vitæ planè virtuosæ. Etenim in quo vel nimium quiddam desideratur, ille etiamdum imperfectus habendus est, tametsi cæteris omnibus abundet: hoc tamen cùm consecutus non sit, nondum exoptatæ & tantopere quæsitæ felicitatis particeps dicendus est.

HER.

Ερμότ. οὐδένα τοιοῦτον ἄλλον. Λυ. εἶχε, ὦ Ερμότιμε, ὅτι οὐ ψεύδῃ ἴσως. ἀς τίς γοῦν ἀφελίσων, φιλοσοφᾶς, ὅταν ὁρᾷς μήτε τὸν διδάσκαλον τὸν σὸν, μήτε τὸν ἰσχνόν, μήτε τὸν πρὸ αὐτοῦ, μηδ' ἂν ἀς λιμαγονίαν ἀναλάβῃς, μηδένα αὐτὸν σοφὸν ἀκριβῶς, καὶ ἀξιον τοῦτο ἀδαίμονα γεγραμμένον; οὐδ' γὰρ ἂν ἰκανὸν ὁρθῶς ἔχοις, ὡς ἀπόχρῃ, κἂν πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας, ἐκεῖ οὐδεὶς ὄφεται, ὁμοίως γὰρ ἔξω τῆς ὁδοῦ ἑστὼς, καὶ ἐν τῷ ναῷ θύραν ἔχων, ὅ, τι παρὰ τὴν θύραν ἔξω ἑστὼς, καὶ ὁ πόρρω· διαπέφευγε δ' ἂν, ὅστις ἀνιάσεται, ὁρᾶν ἐγγύθεν οἷον ἑστῶτα. ἔστω, ἵνα πλησίον γένῃ τῆς εὐδαιμονίας (δώσω γὰρ τοῦτο σοι) τοσαῦτα πονῶν μεταρρύθμιζε σαυτὸν, καὶ

HERMOT. *Nullum quidem tale vnquam me vidisse mihi sum conscius.* LVCIA. *Euge, Hermotime, quandoquidem lubens mendacium non dixeris. ad quem ergo finem intentus, philosophiæ perdiscendæ impendis operam, cùm neq; præceptorem tuum, neq; illius, neque vllum alium ex prioribus, neq; si ad decem retrò secula descenderis, quēquam Stoicorum perfectè sapientem videas, & per hoc quoque fuisse felicem? Neque enim, vt opinor, hoc à te rectè dicetur, sufficere si quis saltem felicitati proximus fuerit, posteaquam nihil inde fructus & vtilitatis capi possit.* ff *Nihilo secus enim extra viam sub dio diuersatur is qui iuxta ostium foris stat excluſus, quàm qui eminus adhuc labore itineris conficitur: nisi quòd verisimile est illum non mediocri perturbatione discruciari, videntem in propinquo ea quibus priuatus est. Deinde vt quamproximè etiam felicitatem accedas (illud enim tibi concedam) tanta laborando perferi, temetipsum miseris modis absumens & conficiens, atq;*

ὴ παραδράμηκέ σε ὁ βίος ὁ τοσοῦτος, ἐν ἀκηδίᾳ καὶ ἀμελείᾳ καὶ ἀγρυπνίαις, κάστω νυσταλέος, καὶ ἀσαῦλις πονήσας, ὡς φῂς, ἅπαξ ἅπασιν ἐπὶ τὴν τελαχίστην, ἵν' ὀγδοηκονταέτης γένωμαι. ἔ τις ἐγγυητὴς εἶ σοι, ὅτι βιώσῃ τοσαῦτα; ὅμως ἔστιν οἷς μηδὲ πρὸ τούτου μόνον οἷα τ' ἔξεσθαι τούτου, καὶ ἀφύσσειν ἡδέως, ὁ πρόσθεν μάλα πολλοί, καὶ ἀγαθοὶ, καὶ ὠφελιμοι παραπολὺ ἡδέως πίνοντες, οὐ κατίλαβον. ἀπὸ καὶ κατάλαβε, ἐλόκει, καὶ ἔχε ὅλον συμβάν· τὸ μὲν δὴ πρῶτον οὐχ ὁρῶ ὅ, τι πολ' ἂν ἄλλο τἀγαθὸν, ὡς ἀνάξιον λόκει τῶν πόνων τῶν τοσούτων. ἔπειτα εἰς πόσον ἔτι τὸν λοιπὸν χρόνον ἀφελοῦσας αὐτὸ, γέγραφ

atque ita tantum ætatis per socordiam & supremam negligentiam tibi elapsum est, immenso labore & vigiliis multis attenuato; & obstipo capite in terram defixo. Quinetiam deinte-grò, vt ais, alios viginti annos, ad minimum laboribus emetipsum exercebis, vt octogenarius. Quis autem obstricta fide sponsor tibi factus est, te certò tot annos victurum? Nihilominus tum eorum in numero habeberis, qui felicitatis nondum sunt compotes: nisi tu solus putes illud te constanter consecuturum, & insectando capturum; quod ante te non parùm multi, & boni, multoq; velocitate præstantiores omnibus viribus consectantes comprehendere non potuerunt. 88 Sed esto, si videtur, te comprehendisse, iamque votis tuis optata omnino contigisse: tamen omnium primùm bonum illud, cuiusmodinam sit, non possum perspicere, num tantis laboribus pro illo consequendo impensis & exhaustis dignum & conueniens æstimari debeat. Deinde non video quàm illo per reliquam ætatem iucundè & dulciter frui possis, tan-

ρων ἤδη, καὶ παυλὸς ἀλλ' ὅλως ἔξω τοῦ ὢν, καὶ τὸν ἕτερον πόδα, φασὶν, ἐν τῇ σορῷ ἔχων· ἀ μήτι ἐς ἄκρον, ὦ γραῦς, βίον προγυμνάσας σαυτὸν, ὡς ἐς ἱκανὸν ἐλθὼν, ἄμεινον ἀγωνίοις, ἢ δῶς ὅν τινα τρόπον καὶ βιοῦν, ὅμοιον ὡς εἴ τις ἐς τοσοῦτον σκώληξι τε, καὶ ὀφρυδίοις, ὡς λαπνίσων ἄμεινον ἄχθοιτο ἂν λάθη ὑπὸ λιμοῦ διαφθαρείς. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό πω καταγινώσκω, οἶμαι, ὡς ἡμῖν ἀρετὴν ἐν ἔργοις λίπου ἐστὶν, οἷον ἐν ὧν ἔλιπαια πράξειεν, καὶ σοφὰ καὶ ἀνδρεῖα. ὑμᾶς δὲ (τὸ δὲ ὑμᾶς ὅταν εἴπω, τοὺς ἄκρους τῶν φιλοσοφούντων φημὶ) ἀφέντας ταῦτα ἐντεῦθεν, καὶ ποιεῖν, ῥηματίοις λύσιμα μελετᾶτε, καὶ συλλογισμοὺς,

tus natu cùm sis, quippe iam incuruatus senio, & ad omnem voluptatem capiendam parùm aptus & accommodus, iam capulo vicinus, & alterum pedem (quod aiunt) loculo infertum habens: nisi fortassè, ô generose Hermotime, ad aliam vitam varijs laboribus temetipsum exerceas, vt in illam iam delatus viuas molliùs & suauiùs, certior iam factus quemadmodum vita in posterum instituenda sit. hh Quod mihi perinde videtur facium, atque si quis deambulatiuncula & exercitijs quibuspiam se præpararet atque instrueret, quò maiore cum voluptate cœnaret, donec nescius præ fame necaretur. Cæterùm nec hoc vnquam mihi animaduertisse videre, vt opinor, solidam virtutem in actione consistere, videlicet in rectè & sapienter factis, & ijs quæ fiunt magno animo. ii Vos autem, summi nempe philosophi, quos per vos quoties dixero innocue soleo, posteaquam in his inuestigandis & faciendis parùm estis occupati, voculas, quasdam miseras consectantes meditamini, connectentes syllogismos

λογισμοὺς, καὶ ἀπορίας, καὶ τὸ πλεῖστον τοῦ βίου ἐπὶ τούτοις διατρίβειν, καὶ ὃς ἂν πραγματικώτατος ἐν αὐτοῖς, καὶ νικᾷν δεινὸς ὑμῖν δοκεῖ. ἀφ' ὧν, οἶμαι, καὶ τὸν διδάσκαλον τοῦτον θαυμάζετε, γέροντα ἄνδρα, ὅτι τοὺς προσομιλοῦντας εἰς ἀπορίαν καθίστησι, καὶ οἶδεν, ὡς χρὴ ἐρίσθαι καὶ σοφίσασθαι καὶ πανουργῆσαι, καὶ εἰς ἄφικτα ἐμβαλεῖν. καὶ τὸν καιρὸν ἀτεχνῶς ἀφορῶντες (οὕτω δὴ τῷ περὶ τὰ ἔργα) περὶ τὸν φιλόσοφον ἀσχολοῦνται, τὰ φύλλα καταλείοντες ἀπολωλόσιν ἐν ταῖς ὁμιλίαις, ἢ γὰρ ἄπαξ ἐστίν, ὦ πρᾶξις, ὦ Ἑρμότιμε, πάντες ἔωθεν εἰς ἐσπέραν Ἑρμότιμον, καὶ ἀπὸ ταυτὶ. Λυ. ἢ ὄψει τι καὶ ὀρθῶς τις φαίη, τῶν

logismos & perplexitates, atque in his maiorem vitæ partem sine fructu conteritis. At quicunque in conniendis promptior fuerit & dexterior, huic victoriæ palmam vnanimi consensu defertis. Quo nomine, vt ego quidem opinor, etiam praeceptor tuus tantopere vobis est in admiratione & existimatione multa; vir quidem ætatis decrepitæ, quia suos assectas vnà secum sermonem sociantes, perplexis & captiosis quæstiunculis probè calleat inuoluere, tenens quid quarendum, & quo quisque pacto sophisticis magis sit circumducendus, optimus nimirum dolosè & callidè agendi, imò non euitabiles laqueos conijciendi magister exercitatissimus. Hoc planè nihil aliud esse confirmare ausim, quàm neglecto fructu circa corticem occupatos esse, adeò vt tantùm folia in disputationibus vestris vicissim decutere videamini. Aut fortasse alia quæpiam sunt, Hermotime, quæ vos à summo mane ad vesperam vsque facere credendum est? HER. Non profectò, sed ea ipsa sunt quæ facilitare solemus. LVC. An non igitur rectè quis dixerit,

ηλῶ σκιὰν ὑμᾶς θηρεύειν, ἰάσασθαι τὸ σῶμα, ἢ ζοῦ ὄφεως τὸ σύφαρ, ἀμελήσαντας τοῦ ὅλου; μᾶλλον δὲ τὸ ὅμοιον ποιεῖν, ὥσπερ εἴ τις εἰς ὅλμον ὕδωρ ἐπχέας, ὑπέρ σιδηρῷ πιλήσοι, πράγματος ἀναγκαίου τι καὶ προὔργου οἰόμενος, ἐπ ἀδῆς ὅτι ἂν ἀσφάλῃ, φασὶ τοὺς ὤμους πιλήσων, ὕδωρ ὅμοίως τὸ ὕδωρ μένει. καί μοι δὸς ἐνταῦθα ἤδη ἐρωτῆσαί σε· ἀεθέλοις ἂν ἔξω τῶν πόνων τὰ ἄλλα ἐοικέναι σοῖς διδασκάλοις, οὕτω μὲν ὀργίλους, ὅταν δὲ μηδενὸς, οὕτω δὲ φιλονείκους ὦμεν, καὶ φιλήδονους, νὴ Δί', ἐπὶ μὴ ζοῖς πολλοῖς δοκεῖ. Ερμ. τίσι; Λυκῖν. ὦ Ερμότιμε, θέλεις ἀκηκόσομαι, ἃ πρώην ἤκουσα ὑπέρ φιλοσοφίας τινὸς λέγοντος, ἀνδρὸς πάνυ γεγηράκοτος, ὦ πάμπολλοι ἤδη νέων ἐπὶ σοφίᾳ πλησιάσουσι; ἀπαλῶν γὲ

nos relicto corpore solam vmbram venari? aut neglecto viui serpentis tractu, saltem exuuium consectari? Aut potius huic persimiles in agendo, qui infusam in mortarium aquam ferreo pistillo magno conatu tunderet, rem quampiam summopere conducibilem se facere existimant, ignarus tamen, etiam si humeros, vt aiunt, verberando decutiat, tamen aquam quamlibet contusam, manere aquam? Permitte verò vt ego te deinceps liberè interrogem. dic mihi, num in votis habeas excepta erùditione in cæteris omnibus, per omnia præceptori tuo esse similis: nempe vt ita sit ad iracundiam propensus, ita morosus, ita sordidus, ita contentiosus, denique in tantis voluptatibus deditus, tamet. si per Iouem tua paucis esse

videatur? HERM. Quibus tandem? LVC. [mm] Si placuerit, Hermotime, ea tibi commemorabo, quæ virum quempiam multa canicie infectum, super philosophia differentem audiui, ad quem permulti iuuenes sapientiæ comparandæ gratia certatim cómigrant. Cùm enim à quodã ex discipulis

mercedem

γὰρ παρά τινος τῶν μαθητῶν τὸν μισθὸν, ἀγανακτεῖ, λέγων ὑπερήμερον εἶναι, καὶ ἐκπρόθεσμον τοῦ ὁρίσματος, ἵν' ἴδια τὰς ἐκκαίδεκα ἡμερῶν ἐκλύσηται τῇ ἕνη καὶ νέᾳ· οὕτω γὰρ σωθῆναι καὶ ἐπὶ τούτοις ἀγανάκτει. παρισὼς ὁ θεὸς τοῦ νεανίσκου, ἀγροικος ἄνθρωπος καὶ ἰδιώτης, ὡς πρὸς τὰ ἐμπόρια, πίπτωσον, εἶπεν, ὦ θαυμάσιε, τὰ μίγιστα ἀδικηθεὶς λέγων, ἐὰ ῥημάτια παρ' ἐμοῦ πρεσάμενος, μηδέπω ἐκτετίσμεν διάφορα. καί τοι, ἅ μὲν ἐμὶν ἐπράξας, ἔτι ἔχεις καὶ οὕτως, καὶ οὐδέν σοι ἔλαττον γέγονε τῶν μισθωμάτων τὰ δ' ἄπλα, ὧν ἐξ ἀρχῆς ἐπεθυμεῖν, σεσωσμένα σοι τὸν κτῆσιν, ὁ δ' οὐδὲν ἀμελεστέρως γέγονται ἀφ' σοῦ τοῦ μὴ ἐγγὺς ἐκπράξας τὼ θυγατέρα σεσωπάσας, παρθένον ἔσαν διεφθαρμένην ὀλίγου δεῖν λύκων ἔρημον βιασάμενος,

mercedem exigeret, vehementer incanduit, affirmans vltra præscriptum tempus solutionem debitî sibi prorogari, quod ante decimumsextum diem dissoluendum fuerat. Ita enim pactum esse. & ob hoc quidem indignabatur. Cùm autem fortè fortuna adstaret ibidem eius iuuenis aiunculus, homo rusticus, & nostrarum rerum minimè peritus: Desine, inquit, vir admirande, te magna iniuria affectum esse contestari, si voculas à te commercantes nescio quas, mercedem tibi nondum reddiderimus. Ea enim quæ nobis feciſti, etiam dum ipse integra habes & possides, neque quicquam tibi imminutum est ex disciplinis tuis: in cæteris autem quibus sub initium adolescentem tibi offerens, eundem desiderabam imbui, nihilo melior tua opera factus est, quippe qui mei vicini Echecratidis filiæ raptæ per vim vitium intulit: & sanè pœnam dedisset damnatus iudicio, ni

ἀπαρ, ἃ μὴ ἐγὼ παλάντου ὠνησάμην τὸ πλημμέλημα παρὰ πένητος ἀνδρὸς τοῦ Ἐχεκράτους. πλὴν μητέρα γε πρόβλω ἐρράπισεν, ὅτι αὐτοῦ ἐπάβιτο ὑπὸ κόπου ἐκκομιζόντος τὸν πάδλιν, ὡς ἔχοι συμβολὰς, οἶμαι, καταθῆναι. τὰ μὲν γὰρ ἐς ὀργὴν καὶ θυμὸν, καὶ ἀναισχυντίαν καὶ ἐς τόλμαν, καὶ ψεῦδος καὶ μαρῷ τινι ἄμετρον ἄχει πέρνασιν, ἢ νιῶ καὶ τοι βουλόμιλω ἂν αὐτὸν ἐς ταῦτα ὠφιλῆσθαι ὑπὸ σοῦ μᾶλλον, ἢπερ ἐς πᾶνα ἀδύνα, ἃ ἐμαθ' ἑπάσλω ἡμέραν πρὸς ἡμᾶς, οὐδὲν ἀνομένους, ἐπὶ τὸ λᾶπνον ἀπιξίρχεται, ὡς κροκόδιλος πάντας παιδίον, καὶ ὑπίσχηται ἀφιδόσειν αὐτὸ, ἂν ἀφανείνηται ὁ πατὴρ οὐκ οἶδ' ὅ, τι· ἢ ὡς ἀναγκαῖόν ἐστιν, ἡμέρας οὔσης, μὴ νύκτα εἶναι. ἐνίοτε δὲ καὶ κέρατα ἡμῖν ὁ γυνὰξ ἀναφύει, οὐκ

si ego à vicino paupere talento mulctam redemissem. Porrò autem ipsi matri nuper incussit alapas, quòd ipsum in manifesto furto deprehendisset, sub sinu eadum efferentem, vt haberet, nisi fallor, vnde cum sodalibus bibens deponeret symbolum. Etenim quantum ad iracundiam & furorem, & impudentiam, & audaciam, & proloquenda mendacia, aliáque vitia attinet, superioribus quidem annis longè melius sese habebat, quàm nunc, cùm his ipsis sit omnium contaminatissimus. Atqui planè mihi persuaseram in hisce vitandis & dediscendis illum præcipuè ad adiuuum & formatum magis quidem, quàm [illegible] perdiscere, quæ quotidie ille ad nos, quibus illa audire superuacaneum est, in mensa consueuit disserere, quemadmodum nn *crocodilus rapuisset puerum, patríq; polliceus esset se redditurum, si respondisset nescio quid. Aut quòd cùm dies sit, necesse esset noctem non esse. Nonnunquã & cornua nobis affingere solet generosus ille, ne-*

οὐκ οἶδ' ὅπως σκαπλίκωρ τ' λόγον. ἡμεῖς δὲ γελῶμεν ἐπὶ τούτοις, καὶ μάλιστα ὅταν ἐπισβυσάμενοι τὰ ὦτα, μετὰ τῆς πρὸς αὐτὸν ἕξεως τινὰς, καὶ σχίσεις καὶ καταλήψεις καὶ φαντασίας, καὶ τοιαῦτα πολλὰ ὀνόματα διεξιόν. ἀκούομεν δὲ αὐτοῦ λέγοντος, ὡς καὶ ὁ θεὸς οὐκ ἐν οὐρανῷ ἐστιν, ἀλλὰ δι' ἅπαντα σκοποῦντος, οἷον ξύλων καὶ λίθων, καὶ ζώων, ἄκουε καὶ τῶν ἀτιμοτάτων. καὶ τῆς γε μητρὸς ἐρομένης αὐτὸν, τί ταῦτα λαλεῖ, καταγελάσας αὐτῆς, ἀπ' ἄλλου τινὸς λῆρον τοῦτο, ἔφη, ἐμάθομεν ἀκριβῶς. δοκεῖν κωλύσει μόνον πλάσιον, μόνον βασιλέα εἶναι τοὺς δὲ ἄλλους, ἀνεμπαίστους καὶ καθάρματα νομίζεσθαι, ὡς πρὸς ἐμέ. διαῦτα τοῦ ἀνδρὸς ἀπόντος, ὦ φιλόσοφος, ὅρα οἵαν ἀπόκεισιν ἀπεκείνατο, ὦ Ἑρμότιμε, ἀξ προβυτικῷ. ἔφη γὰρ, ἀπ'

le, nescio quo pacto sermonem connectens. Nos autem his auditis ridere solemus, maximè verò quando obstructis auribus secum meditatur, habitus & dispositiones quaspiam: præterea catalepses & imaginationes, multa denique id genus nomina percurrendo. Quinetiam non rarò ipsum dicentem audiuimus, Deum in cœlo non esse, sed per omnia certatim penetrare, nimirum per ligna, per lapides, per animantia, vsque ad ea quæ sunt omnium despectissima. Cæterum matrem illum interrogantem, cur ad hunc modum delirans ista secum nugaretur, subsannare solet. Sed si eas nugas, inquit, exactè perdidicero, nihil video obstare mihi quò minus solus diues, solus rex sim, cæteri verò mihi collati, mancipia & hominum purgamenta existimandi sint. Hæc cùm dixisset vir ille, vide, mi Hermotime, cuiusmodi responsum ille dederit philosophus, quàm verò maturū & senile. Atqui nisi

ἀλλ' ἄγε μοι ἐπὶ τοσοῦτον ἦλθεν οὗτος, ὥστε οἷός τε μακρῷ χείρω ἂν αὐτὸν ἐξεργάσασθαι, ἢ καὶ νῦν Δία ἴσως ὧν ἡμῖν παραδιδόσθαι; ὡς νυνὶ γε χαλινόν τινα ἐμβεβλήκασιν αὐτῷ ἡ φιλοσοφία, καὶ ἡ πρὸς ταῦτα αἰδὼς, καὶ ὅσον τὸ μετριώτερόν σε ἐστὶν ὑμῖν, καὶ φορητός ἐστι φέρειν γάρ τινα ἀσχολίαν αὐτῶν, ἐπ' ἀνάξιον φαινόμενον τοῦ σχήματος καὶ τοῦ ὀνόματος, ἃ δὴ παρὰ πολλοῦτα παιδαγωγεῖ αὐτὸν ὥστε δίκαιον ἄν εἶναι καὶ μὲ, εἴ τι βελτίω ἐπίσταμαι, μισθὸν παρ' ὑμῶν λαβεῖν, ἂν ἔρ ἐκείνων γε, ἃ μὴ δέδεκται, αἰδήμονος φιλοσοφίας, ἐπεὶ καὶ ἀπίτηται ἔοικεν ἐπὶ τῇ παιδίᾳ, ὡς ἀπιτήσον αὐτοῖς ἐκ διδασκάλου· καὶ γὰρ ἄν μηδὲν ἀναθόν τι διώνηται, ἀλλ' ἔρ φαῦλον δόλῳ ποιήσασιν, ἐκεῖ μένουσιν. ἐγὼ μὲν ἔρ τἆλλα πάντα ἀπολῶ.

me ille, inquit, acceſſiſſet; nónne putas quòd longè peiora flagitia admiſiſſet, aut per Iouem etiam traditus fuiſſet torquendus carnifici? Nunc autem frenum quoddam illi iniecit philoſophia iuxtà ac verecundia, & ob hoc ipſum modeſtior vobis noſtra opera factus eſt, & moribus adhuc tolerabilis. Illud enim pudorem illi incutit, quòd indignus habitu & nomine philoſophiæ appareat. Cæterùm quæ à nobis abſtulit, ea illum in diſciplina continent: ita vt iuſtus eſſe videar, ſi mercedem à vobis accepero, eiſi illum haud multò meliorem reddiderim. nam in his quæ nondum admiſit, philoſophiam reueritus eſt, poſtea quam nutrices quoque talia de pueris dictitare ſoleant, nempe præceptoris ædes illis adeundas eſſe. Siquidem

nuſquam alibi locorum pueris relicta eſt copia bonum quiddam perdiſcendi: ſed neq; mali quippiam vnquam in ſe admiſerunt, quamdiu ſub præceptorum cuſtodia militauerint. Ego quidē ex officij mei partes in excolendo iuuene mihi impleſſe videor.

δοκῶ. καὶ ὅμ τινα ἂν ἰδίαις τῶν ἀνδρῶν τὰ ὑμέτερα, ἐκ τοῦ μοι εἰς αὖθις παραλαβὼν, ὅσα τε ὅπως ἐρωτᾷ, καὶ πῶς ἀποκρίνεται, καὶ ὅσα μεμάθηκε, καὶ ὅσα ἄλλη ἀνέγνωκε βιβλία, περὶ ἀξιωμάτων περὶ συλλογισμῶν, περὶ διαλήψεως, περὶ διαθηκῶν, καὶ ἅπαντα τοιαῦτα. ἂν δ' ἐτέθη μετέρα ἐτυραννίς, ἢ παρεγένους σωφρονιστὴς, τί ταῦτα πρὸς ἐμέ; ἐγὼ γὰρ παιδαγωγόν μοι ἐπιτέτακται τοῦτο. διαῦτα γέρων ἄνθρωπος ὑπὲρ φιλοσοφίας ἔλεγε. σὺ δὲ πρὸς ἀπάντα ἀπαίτης, ὦ Ἑρμότιμε, ἱκανὰ, ὡς ἔοικε, ἦν, ὡς ἔστι φιλοσοφοῦμεν, ὡς μηδὲν τῶν φαυλοτέρων πράττοιμεν; ἢ ἵνα ἅπαντας ἐπίσιμεν ἐξ ἀρχῆς φιλοσοφεῖν ἠξιοῦμεν, ἐχ ὡς τῶν ἰδιωτῶν διαμιάτροι ἄνθρωποι γεγενόμεθα; τί οὖν ἐκ ἀρκούμεθα τούτοις; Ἑρμ. τί δ' ἄλλο, ἔφη

videor. Iam quicunque tibi placuerit noſtrarum rerum non imperitus, illo tecum aſſumpto erat me accedas, & videbis quàm prompte & expeditè interroget alios, quámque ingeniosè & argutè ad quæſita reſpondeat: tum quantam eruditionem ſibi mea opera parárit, & quos iam libros euoluerit de proloquijs ac ſyllogiſmis, de complexionibus & officijs, deq; aliis multis & variis. Cæterùm quòd matrem pugnis cæciderit, atque etiam raptas virgines vitiárit, quid ad me attinet? neque enim me illi pro pædagogo conſtituiſtis. Hæc quidem homo ſenex de philoſophia diſſerebat. Tu fortaſſe & ipſe, Hermotime, diceres abundè ſatis eſſe, ſi ob hoc ipſum philoſopharemur, ne quid eorū, quæ mala & vitioſa ſunt, faceremus. An verò non initiò

lassi ampliori ſpe inducti philoſophandum nobis eſſe exiſtimauimus, nō ob hoc ſaltem, quòd paulò quā priuatus quiſpiā ex vulgo honeſtiores eſſemus? Cur igitur nō & ad hoc dignatis dare reſpōſum? HER. Quid verò aliud tibi reſpondeā,

ἔστι γὰ κλαυσαι ὀλίγα λιαν; ἐς τοσοῦτό μου καθίκετο ὁ λόγος καὶ ἀληθὲς ἄρ, καὶ ὀδύρομαι, ὅσαν ἄδικα καὶ χρόνον ἀνήνυστα, καὶ πόσοι μισθοὶ οὐκ ὀλίγους τιμῶν ἀντὶ τῶν πόνων. νυνὶ γὰρ, ὥσπερ ἐκ μέθης ἀναυήφων, ὁρῶ οἷα μεγάλα ἦν ἅπερ ἤρων, ὁπόσα χρήσιμα ἐδόκουν ἀφ' ταῦτα. Λυκ. καὶ τί δὲ κλαιρύσω, ὦ χρηστὲ; τὸ γὰρ τοῦ μέθυσε ἐκεῖνο πάνυ σωφρόνως οἶμαι, ὅπερ Αἴσωπος διηγεῖτο. ἐς φρέαρ γὰρ ἄνθρωπόν τινα ἐπὶ τῷ πίονι καθεζόμενον, ἐπὶ πλὴν λυματαῖσιν, ἀεὶ θεᾶσθαι τὰ λύματα. σφαλῆναι δ' ἄρα θεώμενον καὶ ἀνιᾶσθαι, ἄχρι δὴ πλὴν λιμνάδα παρασᾶσαν ἅπερ αὐτῷ, τί ὦ γύναι ἀνιᾷ τῶν παρηλθόντων ἕνεκα; λίθον τὸν ἐντεῦθεν ἀρξάμενον ἀριθμεῖν, ἀριθμήσαντα ἐκέλευε. νῦ δὴ τοίνυν ἐπέτρεψ οὕτω σοι δοκεῖ, ἐς τὸ λοιπὸν ἄρ' ἄμεινον ποιήσεις, βίον

quàm quòd propemodum etiam mihi lachrymandũ intelligo: vsq; adeò me commouit oratio tua nimium vera. Et iam quidem grauiter lugeo me miserum tantum temporis frustra insumpsisse & contriuisse, ad hæc mercedem tam grandem pro laboribus impendisse. Iam enim tanquã ex ebrietate profunda ad sobrietatem reuersus, video, cuiusmodi illa sint, quorũ amore capiebar, tum quantas ærũnas pro illis consequendis ego miser exhauserim. LVC. Fletu quidem & lachrymis haud opus est, ô bone, longè aũt præstabilius & prudentius esse opinor, quod in fabulis Aesopus cõmemorat. Ait enim quendam in maris littore consedisse, PP conantem singulas vndas pernumerare: cumq; vndarũ mutuò se trudentium multitudine obruerentur, animoq; grauiter angeretur, quòd eas numero complecti non posset, aduenies callida vulpes, non inidoneo consilio hominis perturbationem sublenauit. Quid diseruciaris, inquit, propter vndas quæ prætergressæ sunt? hinc numerare incipias oportet, illas missas facito. Et tu

quando-

βίον τι λοιπὸν ἅπασι βίῳ ἀ-
ξιῶν, ἢ συμπολιτούσῃ τοῖς
πολλοῖς, οὐκ ἀπόκοπον ἢ τι
τυφωμένον ἐλπίζων, ἢ οὐκ ἀσ-
χολίᾳ, ἵν' ὡς ἐν φρονᾷς, ἀνὴρ
ρωπ& μιξαθήσῃ, ἢ
μιξαχωρήσεις πρὸς τὸ βέλτιον.
ταῦτα πάλαι, ὦ Φιλότιμε, ὑπό-
& ἔπομαι, μὴ μὲ νομίσῃς καλὰ
τ Στοᾶς παρεσκευασμένον, ἢ
ἔχθραν τινὰ ἐξαίρετον πρὸς
Στωϊκὸς ἐπανηρημένον ἐρη-
κέναι, ἀπὸ λοιδορίας ἐπὶ πάλας
ὁ λόγ& , τὰ δὲ αὐτὰ πρὸς σὲ
ἔπομαι ἂν, ἃ τὰ Πλάτων& , ἢ
Ἀριστοτέλης ἢ ῥηδ, τ ἄλλων ἀ-
κούτων ἐρίμην καλαγνέ. νεῦ
Κἀπὲ τὰ Στωϊκῶν προτι-
μήσας, πρὸς πᾶν Στοὰν ἀφε-
τετάσθαι ὁ λόγ& ἐδόξεν, ἀλλ
ἐξαίρετον πρὸς αὐτὸν ἔχων.
Ερμ. εὖ λέγεις. ἄπαμαι γοῦν
ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, ὡς μεταβαλοί-
μην καὶ αὐτὸ δὴ τὸ σχῆμα.
ὅψ-

quandoquidem ita tibi vide-
tur, posthac magis ex vsu
tuo feceris, si communem cũ
alijs vitam viuere decreue-
ris, ac ita quidem cũ multis
in Republ. versaberis, nihil
absurdum aut fastuosum ani
mo concipiens, aut sperans.
Nec est quòd pudore afficia-
ris, quòd iam primũ decurso
vitæ spacio raclè sapere inci-
pias, aut mutato consilio ad
meliora te recipias. ¶ Proin
de hæc omnia, ô amice, quæ
cunque à me dicta sunt, no-
lim putes me de industria
præmeditatũ & instructum
aduersus Stoicos, quasi mihi
cum illis essent suscepta ini-
micitiæ, dixisse, sed commu-
nem aduersus omnes oratio-
nem esse putato. Neque alia
contra te protulissem, si aut
Platonis aut Aristotelis te
sectatorem esse, testatus es-

ses, cæteris indicta causa contemptis, & posthabitis. Nunc autem postquam Stoicos cæteris omnibus anteferebas, aduersus Stoicam omnem disputationem quoque nostram in stituimus, nihil alioqui simultatis aut dissidij aduersus illam susceptum habentes. HERM. Benè sanè dicis. Iam itaque abeo, vt ego me totũ vnà cum vestitu & habitu commutem.

Videbit

ὄψει γοιῶ ὀλίγα ἂς μαπρὰν ὄντα πώγωνα, ὅσος νῦν, λάσιον καὶ βαθύν, ὄντι δίκλαν ἐκκολασμένον, ἀπ' ἄκρου τὰ πάντα καὶ ἐλεύθερα. τάχα δὲ καὶ πορφυρίδα μεταμφιάσομαι, ὡς ἐμοὶ μὴ ἄπαντα ὑπὲρ μικρίτι μοι τῶν νῦν ἐκείνων μέτεστιν. ὡς ἔθ' οὕτω καὶ ἐξεμίσουν λίαν τὸν ἐμὸν ἅπαντα ἐκεῖνα, ὁπόσα ἤκουσα παρ' αὐτῶν καὶ ἐν ὕδατι, ἐκ ἂν ὤκνησα καὶ ἐλλέβορον πιεῖν ἕνεκα τοῦ, ἐς τὸ ἔμπαλιν, ἃ ὁ Χρύσιππος, ὅπως μηδὲν ἔτι ἐννοήσαιμι ἂν φασὶ σοὶ ἐμοῦ μικρὰν χάριν εἰδέναι. ὦ Λυκῖνε, ὅτι μοι περιφρόμμον ἀπὸ ἑλλεβόρου τινὸς καὶ μαράθρου καὶ πραξίνου, ἐπιδιαβόητα ἐμαυτὸν, καὶ κατὰ ῥοῦν συρρέοντα ὧν ὕδατι, ἀνίσπασας ἐπισὰς, τὸ τῶν πραγμάτων ζοῦτο, θεὸς ἐκ μηχανῆς ἐπιφανές. λοιπὸν δή μοι ἐκ ἀπολόγως ἂν καὶ ξυράσασθαι τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ οἱ ἐκ τῆς ναυαγίων

Videbis igitur in breui, non veluti nunc, me neque barbatam densa & profunda horridum, neque ita afflictam & asperam victus rationem, verùm molliora omnia, magisq; libero homine digna sequentem. fortasse, neq; purpuram induere gestiuabor, vt omnibus fiat perspicuum, mihi priores nugas non ampliùs curæ esse. Atq; vtinam etiam ex intimis cordis penetralibus euomere ea omnia possem, quæcunque ab illis vnquam audita deuorauí. Et vt pro certo scias, neq; helleborum ebibere formidabo propter hoc ipsum, contrà quàm Chrysippus cõsueuit, ne quid eorum vnquam posthac quæ dixerunt, mihi in mentem veniat. Cæterùm tibi, Luciane, non mediocrem habeo gratiam, quòd me hactenus iactatum & circumlatum à turbido torrente & aspero, iuxtaq; fluxum vnà cum vndis fluitantem extraxeris, astitens iuxta Tragœdorũ prouerbium, Deus ex imprpuiso ostensus. Videor autem mihi nõ absurdè facturus, si & caput rasero, quemadmodum facere soliti sunt, qui è naufragijs

λίμῳ ἀφορωθέντες ἐλεύθεροι, ἄμα καὶ σωτήρια ἡμέρον ἄγον, ἐσσύτερον ἀχνὼ ἀφορεσάμην τῶν ὀμμάτων. φιλοσόφῳ δὲ ἐς τὸ λοιπὸν λάμ ἄκαμ ποτὶ ἐμ ὁδῷ βαδίζον ἐντύχω, ὅτως ἐκφαπόσομαι, ἐκκλίσομαι, ὥσπερ τὸς μυτανέας τῶν λυσσῶν.

naufragijs enatant, incolumes, ita vt salutis meæ festiuitatem hodie concelebrem, posteaquam tantarum nebularum caligo ab oculis meis discussa est. Porrò autem conspectum philosophi posthac, & si inuitus inter eundum alicui obuiam venero, non secus deuitabo extra viam declinando, quàm rabiosos canes fugere soleo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

Vcianus hic eorum stultitiam eleganter exagitat, qui ab ineunte adolescentia ita se alicui disciplinæ philosophorum addixerant, vt eius omnia placita ac decreta ratam habentur: &, vt Vlysses Homericus ait, solùm Tiresiam apud inferos sapere, cæteros σκιὰς ἄϊσσειν, ita ipsi, qui ex eadem essent hæresi, ijs veritatem patere solis, cæteros omnes vagari temerè, & huc illuc à vero aberrare iudicarent. Negat autem id eos statuere potuisse: Non enim aliorum cognouisse rationes: vt, omnibus diligenter examinatis ac perpensis, constituerent, qua tandem vna cunctę alię pręponderarentur. Scitum autem est illud, siue ἀποφθεγμα est, siue, vt creditur, ψευδεπίγραφον. Μηδὲ δίκλιν δικάσῃς, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς. Id igitur non fecisse ipsos, sed infirmissimo ętatis tempore, aut secutos amico cuidam, aut vna alicuius, quem primùm audijssent, oratione captos, de rebus incognitis iudicasse, & ad quancunque disciplinam quasi tempestate delati essent, ad eam tanquam ad saxum adhę-

adhæsisse. Porrò inanis illa philosophia, quam etiam Paulus summo studio cauendam docuit, si non alio nomine semper apud cordatos fuisset in odio, certè eam ob causam debebat sapientibus & ingeniosis hominibus iure optimo esse suspecta & inuisa, quòd hæresibus penè innumeris, & per hoc diuersissimis essent infecta & obscurata. Quemadmodum enim corpus, quod ex diuersis inter se membris nec cohærentibus compositum est, verum & naturæ opificio consentaneum esse non potest, sed potiùs monstrum existimari debet, cuiusmodi in exordio artis Poeticæ adumbrauit Horatius: ita nec vlla vnius alicuius disciplinæ professio, seu vitæ ratio sana & recta habenda est, quæ sectarum diuersitate & discrepantia distracta & vitiata est. Qui enim ad aliquem finem eius rei vllus potest patere exitus, cuius initia sunt incerta & repugnantia, & viæ nullo modo inter se conueniunt? Veluti de rerum principijs, & bonorum finibus, breuiter de rebus omnibus inter se dissentiunt, discordant & diffident philosophi: cùm hic aërem rerum principium fuisse contendat, ille aquam: ab Homero fortè persuasus, affirmante Oceanum omnium rerum esse parentem. Alter particulas nescio quas similares, quartus ignem, quintus aëris infiniti raritatem & densitatem, sextus litem & amicitiam. Quibus annumeratus Pythagoras, ex numeris & horum dimensionibus omnia fluxisse μεγάλα φιλοσοφικῶς confirmat. Rursus hic bonorum finem in voluptate & delicijs sitam habet, ille in indolentiæ præstantia, alius in ficto & falso virtutis vocabulo: est, qui in dignitate & summis atque amplissimis honoris & gloriæ gradibus vitæ beatæ summam collocat. Nam quorsum percensere attinet, quàm contraria & pugnantia de mundo, anima & dijs statuerint: cùm hic interiturum mundum, alius sempiternum fore confinxerit: hic innumerabiles, alius nouos subinde exoriri commentus sit? Quo de numero est mollis

& voluptuarius ille Epicurus & Democritus. Iam qui sunt è schola Pythagorica, animam numerum seipsum scientem esse definierunt: Aristoteles entelechiam primam corporis: alius, quatuor elementorum harmoniam. Et ne cuncta persequendo nimius sim, cuique pro suæ rationis intellectu, aut (quod verisimilius est) pro nocturnis somnijs semper alia atque alia res visa est anima: adeò, vt si collatæ inter sese fuerint de illa philosophorum opiniones, anima res erit omnium monstrorum monstrosissima. Deinde, quot illorum sunt, qui deos omninò esse negant: rursum, quot sunt qui innumeros esse somniant? Omitto, quàm absurda & ridicula de Sole & Luna impudenter mentiantur. Præterea quàm stulta & insulsa, quàm vana & nugatoria de materia, de motu, de infinito, de loco, de vacuo, de tempore, de ideis, de atomis, de nubibus, de ventis, de pluuijs, fulminibus, tonitribus, deque reliquis hoc genus meteoris disputant: ita vt si rem propiùs contempleris, in tota philosophia nihil cernas aliud, quàm confusissimam quandam repugnantissimarum opinionum confusionem, & verborum pugnas nunquam finiendas: vt rectè in hoc Dialogo eleganti mihi scripsisse videatur Lucianus: παύσω, ὡς ἔτω ἀπᾶν, ἀεὶ ὄνους σκιᾶς μάχεσθαι τὰς φιλοσοφίας. His ergo nugis cùm melior selectissimæ iuuentutis pars pulcherrimis ingenijs prædita perderetur, & ad ciuilium rerum administrationem capessendam in vniuersum inutilis redderetur: credo, Luciano implacabili philosophorum hosti, fuisse in consilio, vt hunc de sectis Philosophicis dialogum conscriberet: vel vt illorum insignem stultitiam pro more suo falsè subsannaret: vel vt palàm faceret, nullo modo quenquam exactam philosophiæ cognitionem parare posse, propter sectas in ea multiplices, & vias diuersissimas. Mihi, quoties animo & memoria mecum repeto veterum philosophorum discordes disciplinas, semper succurrit nostra religio, quæ

&c.

& ipsa ita sectis & diuersis viuendi modis discerpta est, vt neque in ea quicquam manserit sanum, sincerum & integrum, profligata fide, & vera pietate extincta, donec lucis Euangelicę exortu impostura diaboli sagaciter deprehensa sunt, & hæc ignorantiæ nostræ caligo discussa est. Sed ad Lucianum regrediamur, qui si hoc tempore reuiuisceret, & nonnullorum gymnasiorum studia vigilantiùs consideraret: dij boni, quot illi misero Hermotimi forent conscribendi? Nam si quis facta collatione nostros philosophos cum veteribus composuerit, & vtrorumque philosophiam penitiùs excusserit, non dici potest, quantò feliciores priſci illi nostris existimandi sunt. Qui tametsi in multas hæreses essent distracti, & omnibus fermè opinionib. inter sese discordabant: digniores tamen habuere magistros, quos sequerentur, nempe Platonem, Aristotelem, Cratippum, Zenonem, Epictetum, aliosque innumeros. Nostri planè nemi nem (neglectis his quoque nominibus & titulis impudenter gloriari solent) quàm spurcissimam illam fecem indoctissimorum sophistarum, & immundissimas illas ranas, neque non locustas loquacissimas, Occam, Scotum, Thomam, & qui indè nati sunt innumerabiles peruersores, rectiorum studiorum pestes præsentissimas, sectarum magistros stupidissimos Modernalium, Realium, Thomistarum, &c. Vide verò, quæ istorum hominum fuerit amentia, aut potiùs extrema cæcitas & peruersitas, cùm ad perdiscendas sacras & diuinas literas, per istam sectarum colluuiem omnibus vix alia via fuit ascendendum: nemine scilicet in album theologistarum recepto, nisi alicui sectæ nomen antè dedisset, eamque fermè nugacissimarum nugarum plenis faucibus exhausisset, & ita promouisset, vt clamore, barbarie, & impudentia, cum quouis exæquo decertare posset. Ex his itaque locustis magistri nostri orti sunt, præclarum illud genus hominum: per quod non solùm quicquid humanarum fuit literarũ

extremè

extremè corruptum & contaminatum eſt, verùm omnia quoq; ſacra irreligioſiſſimè profanata ſunt. Qua de re (quando iam omnibus liquet) hîc non eſt prolixiùs diſputandi locus. Iam quanquam & apud Germanos rectiora ſtudia caput erigere cœperint: mirum tamen, quàm multis in locis adhuc frigeant, regnante etiamdum peruerſæ & inanis philoſophiæ ſtudio magiſtrorũ noſtrorum propugnatione & opera. Et formantur adhuc artium & philoſophiæ magiſtri, belli ſcilicet & inſignes aſini, quibus ne nomen quidem philoſophiæ rectè cognitum eſt: non, quòd hunc ritum in Gymnaſijs coronandi, aut ornandi meritos damnem: ſed quòd indignum eſſe putem, eiuſmodi beſtias hoc potiſſimùm inſigniri titulo, à quo adſunt longiſſimè, ſiue eorum vitam ſpectes: ſiue eruditionẽ perpendas. Nam cùm perhibeant, ex philoſophia vtrumq; iuxtà & morũ elegantiam, & multarum rerum cognitionem parari: illi tamẽ interim neq; vlla morum ciuilitate ſunt ornati, neq; vlla literatum peritia, aut rerum vel tenui iudicio perpoliti. Et hi tandem ſunt, quibus in Academijs integrum eſt docere literas, clauum ſcholæ tenere, iuuentutis magiſtros eſſe, melioribus doctoribus per ſycophantiam & impudentiam loco motis & eiectis. Illorum ergo faſtum & arrogantiam, hoc Dialogo egregiè ridet Lucianus.

a QVANTVM cùm.] *Exordium ab occaſione.* *b* Ita vt neq; per viam.] *Idem & Mercenario præceptore: Ne in via quidem inter eundum muſas negligit, ſed ambulationis ocium bene collocat.* *c* Philoſophia multo tempore.] *Philoſophiæ ſtudia inquiſitione, ſtudio ac vigilantia & labore multo conſtant. Planè in fundo, inquit Lucianus pòſt, viſus eſt philoſophiæ adyta abſcondiſſe Deus, ſub ipſam fecem vſq;.* *d* Enimuerò.] *Occaſio diſputationis, ex diurna auſcultatione.* *e* Ex temporis.] *In Græco τῶ τε χρόνω: id eſt, ὁπ τῦ χρόνυ.* *f* Vndé nam.] *Ratio auſcultationis, à deſcriptione virtutis.* *g* Atqui principium, Heſiod. dimidium totius.] *Refer-*

tur ab eodem Luciano in somnio seu vita sua. A Platone lib. de Rep. 2: Scisne, inquit, principium cuiusque operis maximum quiddam esse, præsertim & iuueni, & cuius, qui tener sit, & flexibilis? Demetrius Phalereus de elocutione: Deinde nos, inquit, ad comparationem confirmus, affirmentes illud: Principium dimidium esse totius. Vide Eras. chiliad. 1. cent. 2. adag. 39. h Proinde ad summum.] *Elevatio studij tanquam inanis, à simili.* i Aorna.] *In India petra Aornos est, quæ propter frigora & altitudinem ab avibus vitatur. De ea Lucianus in præceptore Rhetorum.* k Dissimile prorsus.] *Diuisio, à negatione & euentu.* l Neq; ipse.] *Redit ad primam quæstionem, quamdiu philosophandum sit, vt felicitas illa summa comparetur.* m Qui Chaldaica disciplina sunt imbuti.] *Id est, Mathematicis. Genethliaci enim omnes qui ex natalitio sydere futura præsagiunt, Chaldæi vocantur. Quod enim illa natio sydera observandorum peritissima fuit, factum est, vt Mathematici ita vocarentur.* n Cæterùm illum.] *Causa tanti laboris & effectus.* o At vbi eosdem.] *Effectus & confutatio, ab exemplo.* p An dum.] *Dilutio exempli, à causa.* q In præsentia quidem.] *Inuitat ad disputationem, ficta opportunitate otij, cum descriptione quadam præceptoris Hermotimi, cuius exemplo mox ad confutandos Stoicos vtetur.* r Ego haud.] *Rationes quibus Stoicam viam prætulerit.* s Atqui non.] *Confutatio ab absurdo.* t Non solùm.] *Alia ratio. Hinc est quòd voluptuarij homines Epicurei dicantur, quod est maximum conuitium, vt idem Lucian in Alexandro, Pseudomante & falso Vate, ait.* u Obsecro.] *Confutatio eiusdem rationis.* x Margita quopiam loqui.] *Inepte & nullius pretij stolidoq; homine. Margitis enim meminit ex Homero Arist. atque Clemens Alexand. Vide Eras. Chiliadas de Margite. Demosth. apud Plutarchum: Alexandrum puerum & Margiten nominabat.* y At ne hoc.] *Ratio.* z Demissa barba.] οἱ κρεῖττον νοοῦντες. *Sic in Vitarii auctione, vbi in Stoicos quædam annotauimus.* A Nunquid igitur.] *Confutatio à superiori exemplo.* B Rectiùs.] *Alia, per absolutionem.* C Cæterùm illi.] *Vnde iudicandus & cognoscendus sit sapiens.*

pient. D Qualia.] *Amplificat fabula.* E. Fabula] *Huius fabulæ mentionem facit Plato. Momum Hesiodus in Theogonia ait Nocte matre, sine patre progenitum. Huic deo mos est, scipsum nihil quicquam operis edere, sed alienum deorum opera curiosis oculis contemplari, & si quid omissum, aut perperam factum, id summa cum libertate carpere. Nam μῶμος Græcè reprehensionem significat.* F Neptunum taurum effinxisse.] *Siue vt alij, equum voluit aratioui vecturæq; accommodum in primis animal in medium scatuisse. Idem Lucian in Nigrino quoque vt hic taurum fuisse scribit: Momus, inquit, reprehendebat tauri artificem Deum, qui non præposuisset oculis cornua.*

G Minervam domum excogitasse.] *Pallas domesticum ostendit, cuius vsus contra iniurias aëris omnes inseruiret.*

H Vulcanus hominem fabricauit.] *fictum hominem pro facile præstantissimo opere exhibuit.* I In alijs quæ reprehenderit.] *In tauro, ex Nigrino diximus.* * Calumniatus.] *Cauillatus.* K Quod artifex.] *Vulcanus. Vitruuius Pollio libro de Architecti. tertio, in præfatione, hanc sententiam Socrati tribuit: Socrates (inquit) memoratur, prudenter doctissimeq; dixisse, oportuisse hominum pectore fenestrata esse, vt non occultos haberent sensus.* L Non addidisset ostiola.] *clathros, seu fenestellas, per quos, ne quid occultum lateret sensus, introspici posset.* M Lynceo es perspicacior.] *perspicaces, intelligentes, & acutè subtilisterq; videtes, Lynceidicti.ur, nõ à lynce animali, vt tradũt quidã, sed à Lynceo Argonauta rariꝰ vno. qui dicitabat vltra parietẽ videre, vt ait Hieronymus contra Ioannẽ Origenistã, unde Valer. Flaccus inquit in primo:*

—quumq; æthera luppiter vmbra
Perdiderat, solus tranabit sydera Lynceus. *Et horat.*
—ne corporis optima Lynceus
Contemplere oculis —. *Cicer. Quis est tam Lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat. Sunt qui tradant, vt ait Lycophronis interpres, Lynceum primum reperisse fodinas metallorum, æris, argenti, auri, & hinc vulgo natam fabulam, quòd ea quoque præuideret, quæ sub terra sunt, quæque apud inferos fierent. Plin. lib. 4. cap. 10. ait: nouissimam, primamque*

lunam in Ariete primum eadem die conſpexiſſe, Apollonius in Argonauticis ſcribit Lynceum vſqueadeò fuiſſe perſpicacem, vt etiam terram ipſam oculorum acie penetraret. Hinc prouerbium: Lynceo acutior ſiue perſpicacior. Idem in Icaromonip. repentè quaſi Lynceus quidam affectus, cuncta diſcernis. Idem in Charonte ſiue contemplantibus: item Menippi & Tireſiæ dialogo meminit. N Nequaquam.] *Redit ad caput quæſtionis latius quàm planius exponendo illam, fictò icone virtutis, & eius viæ.* O Ego quidem harũ rer.] *Hactenus virtutis imaginem deſcripſit: iam & de via ad ipſam, quæ (vt inquit Heſiodus) in altiſſimo loco conſtituta, non niſi cum ſudoribus poteſt adiri. Volentibus enim ad eam peruenire, ſenſus & concupiſcentiæ ſe opponunt: & omnes ferè homines fraudibus & dolis itæ præpediunt, vt ſuſcepti itineris faciant pœnitere.*

P Quibus tu habendam.] *Redit ad quæſtionem ſuperiorem, quænam via philoſophandi potiſſima ſit.* Q Cuinam potiſſimùm fides adhibenda ſit.] *In Græco τῷ articulus ponitur infinitè, i ſine interrogatione, pro τίνι.* R Quod autem.] *Amplificatio à ſimili.* S Quocunque nos pedes.] *Quocunque via patuerit, nullo nobis ab initio loco quò eamus propoſito ὁπόθεν ἄρξωμαι, ſic loquuntur Latini, Quò pedes ducunt. Perſ. Sat. 3:*

An paſſim ſequeris coruos, teſtaq; lutoq;,
Securus quò pes ferat, atq; ex tempore viuis?

Horat. in Epodis ode 16:

Ire pedes quocunq; ferunt, quocunq; per vndas
Notus vocabit aut proteruus Africus.

Plaut. in Mercat. Nec podagricus, nec articularius eſt, quem rus pedes ducunt. *Virg. Mœr.* Quò te Mœri pedes? *Vnde noſtrum Adag. Quocunq: Deus.* T Haudquaquam verò.] *Alia à fine.* V Eſt quidem.] *Redit ad id quod ſuprà propoſitum fuit, Stoicam viam eſſe optimam.* X Alioqui fruſtra.] *Confutatio, à reiectiore cauſæ* Y Age verò.] *Proſopopœia cæterorũ philoſophorum ſe contra Stoicos defendentium.* Z Sedenim.] *A' inſtto, & forma iudiciorum.* α Aut ſi.] *Ab abſurdo & ſimili.* β Ergo abſurdè.] *A' modo & officio iudican-*

iudicantis. γ Neq; tamen.] *Obiectio, cui respondet à qualitate personæ.* δ Aut igitur.] *Amplificatio à simili.* ε Quoniam illud.] *Alia, à collationibus.* ζ Siquidem perhibēt.] *Alia, ab exemplo Gelenis.* η Iam vt tandē.] *Finis & scopus.* θ Mihi quidem.] *Alia defensio Stoicorum, continens hāc quæstionem: An ex vna aliqua via veritas comparari possit, an omnes sint cognoscendæ.* ι Nihil aduersum.] *Confutatio.* κ An non.] *Ab exemplis.* λ Ponamus.] *Alia defensio per diuisionem.* μ Iam verò.] *Confutatio ab inæqualitate similitudinis.* ν Gymnicis certaminibus.] *Quoniam cœperunt aliquando nudi in ludis & palæstra decerta Græci, authore vel Orsippo Megarensi, vel Acansho Lacedæmonio, ideo & gymnasia cùm ipsæ exercitationes ludorum tum loca, & gymnici ludi sunt appellati.* ξ Vrna argentea.] *De sortibus Athletarum. Pulchrè monstrat quónam modo sortes athletis obueniebant, quomodóve pares ad certamen iungebantur.* ο Deo.] *Apollinis.* π Flagellifer.] *Dei minister.* ρ Pancratio.] *Pancratium quid, idē Lucian. de Gymnasiis. Philostratus de Athletis refert Pancratium palæstrā simul & pugillatū vocari. Certaturi ante omnia per aliquot dies sese exercebāt maiore quàm poestea labore. verbi gratia, cursu certaturi, in arena cum ocreis per aliquot dies currebant: postea solutus, tanquam compedibus liberatus, maiorem obibat operam. Item saltu certaturi, cū manibus priùs oneratis assuescebant. Præterea carne vescebantur bubula, quæ fortiores redderet: abstinebant à cæteris deliciis, præsertim coitu. Hæc ille.* σ Olympicis.] *Olympicū certamen quinto quoq; anno fieri solebat, in honorem Iouis Olympici, cuius autorē Herculem fuisse putant.* τ Non iniuria.] *Adaptatio similitudinis, & finis quæstionis, omnes esse cognoscēdas vias ei qui verā eligere velit.* υ Neq; enim.] *Amplificatio à simili.* φ Quātum verò tēporis.] *Quo, & quanto tempore quiq; philosophi cognoscendi. Et hic locus fiunt disputationis cōtinet, seu scopum, de quo suprà. videlicet, quòd impossibile sit omnes philosophorum doctrinas & vias cognoscere, vt ex ijs quæ vera sit eligatur.* χ Veritatis inuentionē.] *Alludere videtur ad Democriti dictū, In profundo veritatē esse demersam. Cic. in Acad. & Lactam. 3.*

Instit. lib. cap. 28. Thucid. verò ait lib. 1. fugem apud multos esse veritatis vestigationē, ad ea ſe potius quæ in promptu ſunt convertentes. ✝ Tithonum] *Poëtæ fingunt, Tithonū adamatā ab Aurora in cœlū ſublatā fuiſſe, atq; Tithonū ſtacco perfuſum, ad tantā peruenisse ſenectutem, vt tādem optauerit, vt in cicadā verteretur. Inde Tithonos annos pro longa ſenectute vſurpauit idem Lucianus in dialogo Zenophantæ & Callimedæ:* ἢ τὰ τοῦ Τιθωνὸς ἔζη γήρως. *i. Aut, vtra Tithonum vitebat senex. Basil. ad nepotes cap. 17.* Τιθωνῦ τὸ γηρᾶς. *a* Et quando.] *Redit ad propoſitionē, mitigando illā diuiſionē.* A Atqui Luciane.] *Confutatio temporis, quod Luciano præfinitū fuerat ad ſingulos cognoſcendos.* B Opinor fuiſſe Phidiā] *Plutarch. in cōmentario de defectis oraculis, videtur, ad Alcæum referre. Sic enim ſcribit:* ἀκατ' ἀλκαῖον ἐξ ὄνυχος τὸ λέοντα γεγράφθαι. *Nō Alcæi more leonem ex unguibus depingentes, hoc eſt, ex re minima, maxima colligentes. Siue autem Phidias fuerit, ſiue Alcæus, hinc tamen ſumptum videtur iſtud adagium apud omnes vſurpatiſſimum, leonem ex unguibus, cùm ex minimo quoque vel indicio, vel argumento, vel raſa, rei totius ſummam intelligimus.*

Γ Papæ quàm.] *Diluit obiectionem ab ipſius argumenti ſenio, & inæqualitate exempli.* Δ Phidias.] *Statuarius inſignis, cuius opera præclarè prædicat Plin. lib. 36. Mundi ſuæ hiſtoriæ.* E Nihil enim iſta.] *Hæc clauſula in prouerbium abijt, quo ſignificatur, illa nihil ad rem attinere. & nimiam inæqualem eſſe comparationem. Idem vſus eſt illa in Baccho: de quo vide Eraſmum in Chiliad.* Z Aut quid.] *Amplificatio à ſigno.*

H Quòd ſi autem.] *Irriſio.* Θ Tu verò.] *Aliud ſimile, quo idem concludit, ex parte totum cognoſci poſſe.* I Quoniam rei.] *Reſpondet eadem vt ſuprà ratione, inæqualem eſſe collationem.* K Illa in Delphis.] *Delphos tellus à principio vaticinari ſolita fuit, quæ paulò pòſt Dalphnem conſtituit à qua Themis eandem facultatem adepta eſt: à Themide verò Apollo dono accepit, quæ de re Pauſanias in Phocicis.*

Λ Quare vide.] *Superiorem ſimilitudinem diluit alia.*

M Danaidum.] *Plato ſcripſit, puellas Danaidas apud inferos hoc genus pœnæ pendere, vt aſſiduè aquam in dolium perfuſum,*

pertusum, vasis item pertusis inferant. N Cicuta.] *Venenum cicutæ nouŋ apud Athenienses tollebantur.* Ξ Neque enim.] *Aliud acerbius paulò, cum præfiunicula.* O Vitam breuem] βίος τυτίσιν ὁ χρόνος τῆς ζωῆς ἡμῶν, *Philotheo interprete. Vita sine tempus vitæ nostræ breue ab ab Hippocrate etiam dicitur in primo Aphorismo de artis comparatione, quæ quidem longa est. In Græco verbum subſtantiuum ἐστὶ subauditur. Quanquam etiam ſimpliciter vita nostra breuis, fugax ac momentanea est Siquidem vniuersum vitæ nostræ tempus, Dauide teſte, anni sunt septuaginta, vel ad ſummum octoginta. Quam quidem, de vitæ breuitate Dauidis ſententiam, Eobanus Heſſus ij versibus ſcitiſſimè expreſſit:*

Tam noſtri tacitis labuntur curſibus anni,
Quàm citò quæ loquimur verba perire ſolent.
Viuitur humanos bis ſeptem luſtra per annos:
vix rectè vt valeas, luſtra bis octo feres.
E' quibus eximios quos viuimus omne laborum,
Et genus, & miſeri fata doloris habent.
Tam citò deſinimus, tã fors hęc noſtra caduca eſt:
Tam citò eu penna præpete vita fugit.

Quare rectiſſimè etiam ab Horatio dictum Od. 4. lib. 1:

Vitæ ſumma breuis ſpē nos vetat inchoare longã.

Sic Virgil. 10. Aeneid.

—breue, & irreparabile tempus
Omnibus eſt vitæ—.

Iuuenalis Satyr. 9:

—feſtinat enim decurrere velox
Floſculus, angustæ miſereq; breuiſſima vitæ
Portio—*De Hippocrate autem maximo Medicinæ parente hoc ſolum hic dicã: Eum totam Græciã peſtilenti lue Thucydidis tempore, magnã cũ gloria liberaſſe, itaq; etiã aureis ſtatuis, arisque tanquam deus à ſeruatis illis populis donatus eſt.*

Π Critico quopiã] *Argumentum à difficultate.* P Areopagitarum.] *De Areopagitarum integritate, & ſimul authoritate, multa ſcribit in Anacharſide. & Iſocrates in Areopagitico. Præteream enim moribus Athenis, in pago & vico Martis,*

Hinc dicitur Areopagus, quasi Martis pagus. Σ Nullius hominis vita satis longa.] *Homines inter negocia morimur ἀχρὶ λείμνου, & sollicitudinis propriæ illũ cruciates.* Τ Ad hũc modum.] *Amplificatio à simili.* Υ Proinde.] *Aliud argumentum à difficultate eligendi præceptoris* Φ Pro thesauro carbones.] *Proverbium est de his qui spe sua frustrantur, sperantes magnũ quiddam se repertures, tum verò nugas offendunt. Vsus est in Zeuxide, in Philopseude, in Timone, de Auro inuento: rursus in Votis. Lege Erasmum in Chiliad.* Χ Et quemadmodum.] *Aliud ab inutili disertitudine philosophorum, & spe fallaci discentium.* Ψ Qualia per.] *Amplificatio à collatione.* Ω Fabulosa Hippocentaurorum & Chimærarum.] *Virgil. 6. Aen. facit Centauros & Scyllas in inferorum vestibulo stabulare cum somniis. Centauros fingunt poëtæ duplici natura:* hoc est, *humana & equina, quos fuisse negat lib. 4. & 5. Lucret. Sed neque Centauri fuerunt inquit. Probat quoq; nunquam fuisse Chimæram, quæ à Poëtis dicitur conflare è leone, dracone & capra. Tragelaphus ex altera parte hirci, altera cerui.* aa Medeam.] *Regis Colchorum filiam, quam Iason cum Argonautis rapuit.* bb Hoc aũt.] *Alia, à causa impellente.* cc Quòd si enim.] *Amplificat similitudine quadam.* dd Geometria.] *Hanc Philo φιλοσοφίαν καὶ μητέρα πάντων omnium disciplinarum appellat: & Plato eius artis expertes, minimè ad scholam suã admittebat.* ee Cæterùm ponamus.] *Redit ad Stoican viam καθ' ὑπόθεσιν ostendens, etiam illa vera & optima existente, tamen non esse frustra adeò in illa tempus terendum: quia, nihil reipsa præstent eorum quæ vulgò pollicentur.* ff Nihilo secus.] *Antipophora persimile.* gg Sed isto.] *Alia confutatio ab eleuatione præmij proposiți.* hh Quod mihi perinde.] *Amplificatio à simili.* ii Vos autem.] *Alia à virtutis effectu seu fine, cum qua effectus Stoicæ philosophiæ comparat.* kk Sophisticis.] σοφιστὴς *fuit suapte natura honestissimum vocabulum, quemadmodum etiam tyrannus, qui nouus dius fuit quàm rex, monarcha, princeps, aut quisquis tandem vnus rerum potitur. Tantum verò (vt fit) hominum improbitas professioni concitauit inuidiam, vt Sophistæ vocabulum in*

vitio

victio ponatur. Varius tamen eius vsus est. Nam significat rhetorem seu oratorem, philosophum, eum qui falsis conclusiunculis vtitur, & impostorem, magistrum inuentorem argutiarum.

ll. An non igitur.] *Amplificatio collationis.* *mm.* Si placuerit.] *Comprobat exemplo rei gestæ.* *nn* Crocodylus.] *Consule ac vide ea quæ annotauimus in* I. *Necricorum dialogo, & in Vitarum auctione.* *oo* Quid verò aliud.] *Conclusio, qua fingitur Hermotimus pœnitentia duci prioris vitæ, adeò frustra consumptæ.* *pp* Conantem singulas vndas numerare.] *Ad hunc Æsopicum apologum visus est respicere Theocritus in Charitibus:*

ἀλλ' ἴσα γὰρ ὁ μάχθος ἐπ' ἀόνι κύμαθ' μετρᾶν.
ὅσσ' ἀέθλια χέρσον ὑπὲ μὴ γλαυκῶπις ἄλσος ἀθρῆ.

Namq; perinde fiet, quasi numerare labores,
Quot veuti è pelago trudunt ad littora fluctus.

Virg. 2. Georgic. hunc sequutus:

Quem qui scire velit, Libyci velit æquorit idem
Discere, quàm multæ Zephyro turbantur harenæ:
Aut vbi nauigijs violentior incidit Eurus,
Nosse, quod Ionij veniant ad littora fluctus.

qq Proinde hæc.] *Mitigatio per translationem.*

ΖΕΥΞΙΣ, ΗΑΝΙΟΧΟΣ. *ZEVXIS, VEL Antiochus.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

APologia quædam scriptorum Luciani est, qua ille ostendit non tantùm nouitati seu peregrinitati studere se, sed & rerum sententiarumque elegantiæ, deinde & aptæ compositionis harmoniæ. Cæterùm quòd sola nouitas illorum in admitatione sit, fieri communi quadã hominũ natura, qui sola nouitate plerunq; detineantur, interim aliorũ nulla habita ratione. Idẽ enim & Zeuxidi olim in pictura Centauri, in quam præter no-

uitatem argumenti, multam artem impenderat: & Antiocho in pugna contra Galatas accidisse, hostibus nouitatem & insolentiam elephantorum, non ipsius apparatum pertimescentibus. Tractatur autem eadem fermè ratione, qua & superior oratio: nisi quòd hic ipsa causa à principio ponitur, exempla autem, eaque amplificata, sequuntur. Etiam tituli eadem ratione, vt suprà, impositi sunt.

Ναὶ μὰ τοὺς θεοὺς ἐγὼ ὑμῖν λέξας τὸν λόγον, ἀπήειν οἴκαδε, πρὸς σιόντες δέ μοι τῶν ἀκηκοότων ποῖοί (καλὰ γὰρ ἐδόκει εἶναι, καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς φίλους ἤδη ὄντας ὑμᾶς λέγειν; προσιόντες δὲ ἐθαύμαζον ἐμοὶ ἐπιπολὺ μὲν προμηθουμένῳ, ἅμα καὶ ἐρυθριῶντι, μὴ ἄρα πάμπολυ τῆς ἀξίας τῶν ἐπαίνων ἀπολειφθείην. τὸ δὲ δὴ λυφαλεώτερον αὐτοῖς ἔνδον ἦν, καὶ πολυτρόπως ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπισημαίνοντο, πλὴν γνόμην

Abita[a] *nuper in cõsessu vestro oratione, domũ me concessi. Permulti autem ex ijs qui orationi interfuerant, me accesserunt. Nihil enim prohibere opinor, quin & ista vobis meis iam familiaribus exponam. Itaque accedẽtes porrecta dextra me consalutabant, & admiratione persequentibus similes esse apparebant. Multo autem itinere comitatu suo me deducẽtes, alius aliunde exclamabat, laudabat, & donec pudore quoque me suffunderent, verentem me longè lateq; à dignitate laudum quas in me congerebant, relinquerer. Caput autem & summa laudationũ hæc illis fuit, & omnes vno ore vnam eandémque sententiam præ se ferebant, confirmantes orationum mearum compositionem & sententiam*

μὲν τῶν συγγραμμάτων ξένην οὖσαν, καὶ πολλὰ ἐν αὐτοῖς τὸν νικητὴν ὁμόν. μᾶλλον δὲ αὐτὰ ἐκεῖνα ἀμείνονα, ἅπερ ἐκεῖνοι ἀπεφθέγγοντο. ὦ τῆς καινότητος, Ἡράκλεις, καὶ παραδοξολογίας. ἀμήχανον καὶ ἄνθρωπον, οὐδὲν ἂν τις εἴποι τῆς ἐπινοίας νεωτερον. οἱ μὲν δὴ ταῦτα ποικίλον ἡγοῦμαι, ὡς ἐκεῖνόν γε ἀγασθῆναι τῆς ἀπροσδοκήτου. ἦ τίνα γὰρ ἂν εἰκότως ἔχοι ψόφον, καὶ λοιδορίαν τὰ ταῦτα, ξένον ἄνθρωπον, οὐ πάνυ πολλῆς αὐτοῖς φροντίδος καὶ ἄξιον τὰ πολλά; πλὴν ἐμοί γε (ἀρέσκει γὰρ) οὐ μετρίως ἴδια ὁ ἔπαινος αὐτῶν. καὶ ἐπειδή ποτε ἀπηλθόντων κατ' ἐμαυτὸν ἐγενόμην, ἐνεθυμούμην ἐκεῖνο τοῦτο μόνον χαρίεν ἐμοὶ δοκοῦν, ὅτι μὲν σεσώθη, μηδὲ κατὰ τὸ καινὸν βαδίζει

sententiam peregrinam esse, ac multum in se complecti nouitatis. Multò verò satius est, eadem illa verba cõmemorare, quibus illi tum usi fuêre. O nouitatem, inquiũt. O Hercules, dictionẽ inauditam. Homo promptus & agilis. Certè nemo dixerit quicquã orationum tuarum cogitatione perinde esse nouum. Equidem illi id genus verba permulta faciebant prout quisque interaudiendum oratione mea affectus aut commotus fuerat. Aut quam alioqui talia mẽtiendi & assentandi aduersus me causam habuissent, hominem peregrinum, quem aliàs contemptui habentes, non magnifacieb ãt? Verumtamen ego (neque enim tacitum dissimulabo) non mediocriter illorum laude discruciabar. Tandem verò illi abeuntibus cùm ad me redissem, mente atque animo sic mecum agitaui: Ergo tantum hac gratia & veinustate scripta mea condita sunt, quòd ad consuetam dicendi rationem formata non sint, nec iuxta communem loquendi viam

Αἶσα τοῖς ἄλλοις, ὀνομάτων δὲ ἄρα καλῶν ἐν αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὸν ἀρχαῖον κανόνα συγκαμψόν, ἢ νοῦ ὀξέος, ἢ μεγαλοφροσύνης τινὸς, ἢ χαρακτῆρος Ἀττικῆς, ἢ ἁρμονίας, ἢ τέχνης τῆς ἐφ' ἅπασι, οὗτον δὲ πόρρω ἴσως ζυμόν. οὐ γὰρ ἂν πρόφατον αὐτὰ ἰδεῖν λέξεως μόνον τὸ καινὸν τῆς προσῳδίσεως, καὶ ξενικόν. ἐγὼ δὲ μοι τὰ ὦμιλα, ὁπόταν ἀναπείθωσιν ἐπαινοῦσιν, τοιαῦτα μὲν δὴ καὶ αὐτὸ ζῆν πρὸς ἀγνοίαν αὐτῶν· ἀληθὲς γὰρ ἦναι τὸ ζῆν Ὁμήρου, καὶ τὸν μάρτυρα ἀλλὰ ἐπιχρισμένον ὑμῶν ἀρχαῖον ζῆς ἀκούουσιν. οὐ μὴν ζηλωτόν γε, οὔτε ὅλως τῇ καινότητι νέμειν ἀξιῶ, ἀλλὰ τὸν μὴ, ὅσα πρὸς ἐν πεζότητος μοίρας σπουδάζομέν τι, καὶ πρὸς τὸν ἔπαινον σπουδάζομεν καὶ αὐτοί· τὰ δὲ τὸν ἐπαινούμενα, καὶ

diuiam fluant, verborum verò elegantium nihil in illis admixtum est, ad veterem sermonis regulam & canonem positorum, nulla præterà sententia argutè dicta exornata sunt, nulla industria, nulla Atticæ linguæ venere perpolita, aut compositionis harmonia, aut arte ad amusim elaborata, sed ab his omnibus longè latéque discrepant. Neque enim hæc ipsa à præsentibus laudata sunt, sed verborum nouitas illorum iudicio peregrina & aliena visa est. Ego verò stolidus hoc ipso eos, si vnquam ad me collaudandum subsilirent, potissimùm adductum iri putabam. Verissimum enim illud Homeri esse persuasum habebam, nouam quamque cantilenam, audientibus esse gratissimam. Non tamen tantum laudis, neq; adeò summâ, nouitati concedi volebam: verùm hanc nō aliter atq; cumuli loco adiici, & nonnihil sanè ornatus ad gloriam afferre, sed ita, vt quæ

καὶ ταῦτα τῶν ἀκουόντων ὡς ἐγκωμιουμένων, ἐκεῖνα ἔναι. ὥστε οὐ μετρίως ἐπήρμην, καὶ ἐπινενίκημαι μὲν σοφίαν αὐτοῖς, ἕνα καὶ μόνον ἐν τοῖς Ἕλλησιν ἔναι νίζεσι, καὶ τὰ τοιαῦτα. τὸ δὲ κατὰ τὴν παροιμίαν, Ἀνθρακεὺς ἡμῶν ὁ θησαυρὸς ἦ(ε)ν· καὶ ὀλίγου δεῖν, θαυμαζοποιοῦ τινος ἔπαινον ἐπαινεῖσθαι πρὸς αὐτῶν. ἐθέλω γοῦν ὑμῖν καὶ τὸ τοῦ γραφέως διηγήσασθαι. ὁ Ζεῦξις ἐκεῖν(ε), ἄνεις(ε) γραφέων γνώμων(ε), τὰ δημόσια καὶ τὰ κοινὰ ταῦτα οὐκ ἐγραφεν, ἢ ὅσα πάνυ ὀλίγα, ἥρωας ἢ θεοὺς ἢ πολέμους, ἀεὶ δὲ καινοποιῶν ἐπαρᾶν, καί τι ἀπόκοπον ἀεὶ καὶ ξένον ἐπινοῶν, ἐπ' ἐκάνω τὴν ἀκείκειαν ἐτέχνης ἐπιδείκνυτο. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ζωγράφοις, καὶ θέκλειαν Ἱπποκένταυρον ὁ Ζεῦξις αὐτὸς ἐποίησεν, ἀναφέροντά γε πρὸς τὴν παιδὸς Ἱπποκενταύρου διδασκάλου, δύο μικρὰ νήπια. τῆς δὲ πάνυ ταύτης ἀντίγραφός ἐστι νῦν

vt quæ vera laude & auditorum applausu digna haberentur, illa essent. Itaque non modicè commouebar, penè eò adductus, vt illis fidem haberem, vnum atq; adeò solum inter Græcos esse confirmantibus atque id gerentibus alia. Thesaurus autem, iuxta prouerbium, nobis ea bones erant. [b] *Ac propemodum vt præstigiator quispiã ab illis laudor. Volo itaque vobis pictoris institutum denarrare. Zeuxis ille omnium pictorum præstantissimus, popularia & communia illa nequaquam pingere solitus est, aut admodum pauca nempe heroas, aut deos, aut bella: semper autem noui aliquid comminiscedi illi consuetudo fuit. Cæterùm inter alia audaciæ suæ egregia famonora, & Hippocentaurum fœminam ipse Zeuxis adumbrauit, alètem adhuc veribus pueros Hippocentauros, geminos nimilum infantes. Illius picturæ exemplum nunc*

Athenis

Αθλώσι, πρὸς αὐτῷ ἐκείνῳ ἀκριβῆ τὴν κάθυμιν μίμησιν μνήμης. τὸ ἀρχέτυπον δ' αὐτὸ, Σύλλας ὁ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ ἐς τὴν Ἰταλίαν ἀπεπομπέναι· ἔπειτα πρὸς Μαλέᾳ, οἶμαι, ναυαγήσας τῆς ὁλκάδος, ἀπολέσαι ἅπαντα, καὶ τὸ γραφεῖον. πλὴν ἀπὸ γλυφῆς γε ἀκόνα τῆς ἀκόνος ἔδοξεν καὶ αὐτὰς ὑμῖν, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ τι, δείξω τὸν λόγον, οὐ μὰ τὸν Δία γραφικός τις ὤν, ἀλλὰ πάνυ μιμνήμων, οὐ πρὸς τοσοῦτον ἔτι τινος ἐν γλαφύροις Αθλώσι. καὶ τὸ ὑπερθαυμάσαι τότε πλὴν τύχην, τάχ' ἄν μοι καὶ νῦν πρὸς τὸ σαφέστερον δηλῶσαι συναγωνίσαιτο. ἐπὶ χλόης ἀνθαλοῦς ὁ Κένταυρος ἄνθη πεποίητο, ὅλη μὲν ἡ ἵππος χαμαὶ κλιθεῖσα, καὶ ἀπέτεινε τὰς πόδας ἐπὶ πόσον, τὸ δὲ γλαφυρὸν ὅσον αὐτῆς ἐρίμα ἐπὶ

Athenis repositum conferãtur, ad verã imaginẽ accurratissimè expressũ: ipsum porrò archetypũ Sylla Romanorum Imperator vnà cum alijs rebus aliquot pretiosis in Italiam misisse ferebatur: deinde iuxta Maleam Laconiæ promontorium, vt opinor, fracta naui oneraria atque submersa, periisse omnia, atque ipsam etiam picturam. At enim veræ imaginis imago mihi visa est. Ac ipse, quoad eius fieri poterit, eandem oratione vobis adumbrabo, non per Iouem quòd pingendi valdè peritus sim: sed quòd adhuc in recenti mihi hæreat memoria, quippe quam nuper admodum Athenis in pictoris cuiusdam ædibus viderim. Ipsa quoque admiratio qua nunc artem diligenter contemplando prosequebar non parum nunc mihi afferet adminiculi ad cuncta manifestiùs declaranda. c In cespite nimiùm florescente & viridi Centaurus ipsa facta est, ea parte qua equam refert, tecta humi posita, pedes posteriores retrò extendit. Qua verò parte

ἐπήβηται, καὶ ὑπ' ἀγκῶνος ἔχων. νεῖ δ' ὠδῖνι οἱ ἔμπεσοῦσιν, οὐκ ἔτι κοὴ οὖσι ἀστοδίλῳ, οἷον ἐπὶ πλευρᾶν κάμψαις, ἀλλ' ὃ μὲν ὀκλάζοντι ἔοικεν, ὧν λαμπὺς ὑπεσκαμμένη τῇ ὀπλῇ, ὁ δὲ ἕμπαλιν ἐπανίσταται, καὶ οὐ ἰδίαις αὐτὶς λαμβάνεται, οἷόν ἐστιν ἵπποι παρώμοιοι ἀναπηδᾶν. οἶν γινώσκοιμι τὸ μὲν ἄνω, ἐκ δὲ τὰ ἐν ταῖς ἀγκάλαις, καὶ πρῶτα ἀνθρωπικῶς, ἐπίσχε τὸ γυναικεῖον μαστόν· τὸ δὲ ἕτερον ἐκ τῆς ἵππου θηλάζει, ἐς τὸ πωλικὸν τρόπον. ἄνω δὲ τῆς ἀκόνης, οἷον ἀπότιν ὁλοσχερὴς ἱπποκενταύρου τις, ἀνὴρ ἐκάνης ὀφθαλμὸν, τὰ βρέφη ἀμφοτέρωθεν ἀγαπωμένης, ἐπὶ κεφαλὴ γενῶν, οὐκ ὅλος φανόμενος, ἀλλ' ἐς μέσον τὸν ἵππον, λέοντος σκύμνον δεξιᾷ τῇ δεξιᾷ, καὶ ὑπὲρ ἐς αὐτὸν ἀωρῶν, ὡς δεξιᾷ σὺν παιδιᾷ τὰ βρέφη. τὰ

parte mulieris gerit imaginem, ea sensim subsurgit vsque ad cubiti longitudinem. Pedes anteriores nè illi quidem porrectum extensi sunt, veluti iacentis in latere, verùm alter quidem geniculatim inflexo similis est, vngula retrò tracta incuruus existens. Alter autē contrà exurgit, & solum attingit, quemadmodum ferè sunt equi subsilire molientes. Cæterùm infantes, alterum quidem ante se habet in vlnis complexum, quem humano more nutrit, muliebrem mammam in os illi inserens. Alterum verò ex equino lactat vbere, quemadmodum pulli à matribus lactari solent. In superiore parte tabulæ, veluti è scopulo Hippocentaurus quispiam, videlicet mulieris illius infantes vtrinque nutrientis maritus, prominenti capite ridens prospicit, haudquaquam toto apparens corpore, verùm media parte equi, leonis catulum in dextra retinens: quem sustollit in hoc, vt pueros re lædens cum risu perterrefaceret.

μὴ ἓν ἅπα τῆς γραφῆς, ἐφ' ὃ & ἓις ἰδιώτας ἱμῖν ἐ πάντ τῇ ἡμφανῆ ὄψ]α, τῷ ὅλῳ ὅ μως ἔχ] ἀωάμιν ἐ τέχνης, οἷον τὸ ἀπ]άνια]ὰς γραμμὰς ἐς τὸ ὠθόνιον, ἡ ἔ χρωμάτων ἀκειβῆ τῷ κράσιν, ἡ ἔυκαιρον τῷ ἐπιβολῇ ποιι-@ῶν, ἰκὰ σκιάσεα ἐς λόγον καὶ ἔ μιγίσεως τὸν λόγον, καὶ τῷ τῶν μίτρων πρὸς τὸ ὅλον ἰσότ]α ἡ ἁρμονίαν, γραφέ-ων πᾶσιν ἐπαινέσεων, οἷς ἔργον ἀλγύα]ὰ]οιαῦτα. ἐγὼ δ' ἔ Ζώξιδ@ ἐκᾶνο μάλι-στ ἐπήνε@, ὅτι ἐν μιᾷ ἰκὰ τῇ αὐτῇ ἐπιθέσ] ποικίλως τὸ πρε-σβὺν ἐπιδείξα]ο τῆς τέχνης, τὸν μὲν ἄνδρα ποιέ@ς σφόδ-τῃ φοβερὸν, καὶ ἰκιμιλῆ ἄγεω-ον, @ρὸν τῇ χαίτῃ, λάσιον τὰ πρόσ, οὐ ἰκατὰ τὸν ἵππον αὐ]ὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἰκα]' ἕτερον]ὸν ἀνθρώπου, καὶ

[d] *At reliquæ picturæ partes, propter quas non vbique accurata artis præstantia nobis idiotis comparere solebat, nihilo secus tamen summa industria erant elaboratæ, vi delicet linearum ductibus atque extensionibus rectissimis, colorum commixtionibus scientissimis, neque non temperatarum adiectionum circũdictionibus. Insuper decentibus umbrationibus, neque neglecta magnitudinis ratione, & mensurarum totius operis æqualitate atque harmonia: quæ omnia admirari solét pictores, quibus studium est ea omnia cognoscenti. Ego verò eam in Zeuxide virtutem & industriam præcipua laude extollebam, quòd in vno eodémque argumento habita diuersitatis ratione, artis discrimen egregiè indicârit. Virum quidem per omnia adornauit horridum atque terribilem, ac vehementer agrestem, horrentem capillitio, cute hirtum & hispidum, non per equinam tantùm partem illius, sed per alteram quoque qua humanam refert speciem.*

Plurimùm

καὶ ὑψωρας αὐτοῦ τοὺς ὦμους ἐπιπλέον, τὸ βλέμμα, καί τοι γελῶντος, θηριῶδες ὅλον καὶ ὄρειόν τι, καὶ ἀνήμερον, τοιοῦτον μὲν ἐκεῖνον. τὴν θήλειαν δέ, ἵππου γε τῆς Θετταλικῆς, οἵαν μάλιστα ἂν Θετταλοί εἶεν, ἀδμήτου ἔτι, καὶ ἄβατοι. τὸ δ' ἄνω ἐμίζομον γυναικὸς, πολυκαλον ἔξω τῶν ὤτων, ἐκεῖνα δὲ μόνα σαλευρώδη ἐᾶν αὐτῇ. καὶ ἡ μίξις δέ, καὶ ἡ ἁρμονὴ τῶν σωμάτων, καθὸ σωφρονεῖται, καὶ σωφρόνως γυναικείως τὸ ἵππικὸν ἡρῖμα, καὶ ἐκ ἀθρόως μεταβαίνουσα, καὶ ἐκ πόσα γωνῆς τρυπομένη, λανθάνειν τὴν ὄψιν, ἐκ θατέρου εἰς τὸ ἕτερον ὑπαγομένη. τὸ μὲν γὰρ ἄνω, τὸ ἐν τῶν νηπίων, ὅμως ἄγριον, καὶ ἐν ᾧ ἀπαλῷ ἔτι φοβερόν. καὶ τοῦτο θαυμασόν, οἷον ἔδοξέ μοι, ἡ ὅτι πάλαι μάλα πρὸς τὸ σκύμνον τῦ

Plurimùm autem ſublimibus illum fecit humeris, vultum: ridentis præ ſe ferentem, prorſus tamen ferinum & montanum, ac immanſuetum. Tali quidem imagine virtum expreſſum extuli. Porrò fœminam ad equæ pulcherrimæ imaginem adumbratuit, quales cumprimis ſunt illæ Theſſalæ indomitæ, nec dum ſeſſoris patientes. Dimidiam verò mulieris partem ſummâ formauit elegantiâ, extra ambas auriculas: eas ſolas informes reliquit, & horridas. Porrò autem corporum iunctura atque commixtio, quatenus muliebris pars cum equina coit atque coniungitur, ſenſim & non denſè ſubſurgens, atque ex lento acceſſu deriuata, ſpectatium fallit oculos, ex altero in alterum perducta. Alter autem ex infantibus, non ſecus atq; pater agreſtis eſt, & iam in ætate tenera aſpectu ſæuus atq; terribilis. Neq; hoc, vt mihi perpendenti viſum eſt, admiratione ſingulari carebat, tum quòd admodum pueriliter ad leoninum

τὸ κέντρον καὶ ἀναπλήσεσι, μεταξὺ τῆς θηλῆς ἑκάτερον ἐξαναπεμμένοι, ἐν χρῷ τῇ μητρὶ προσιέμενοι. ταῦτα δ' ἂν ἰσιδέξαμένου ὁ Ζεῦξις, αὐτὸς μὲν ὡιδὲ ἐκπλῆξαι τοὺς ὁρῶντας ἐπὶ τῇ τέχνῃ. οἱ δ' αὐτίκα μὲν ἐθόων. ἢ τί γὰρ ἄν ἐποίουν, καλλίστῳ θεάματι ἐντυχόντες; ἐπήνεν δ' μάλιστα πάντων, ἄπορ ἀγαμένου πρόλω ἐκεῖνοι, τῆς ἐπινοίας ἢ ξένον, καὶ τὸν γνώμλων ἐργασθῆς, ὡς νέαν, καὶ δοῖς ἔμπεσθεν ἠγνοημένον ὄφ. ὡς ὁ Ζεῦξις σωνὼς ὅτι αὐτὸς ἀσχολεῖ ἐκ ὑπόθεσις, καινὰ ὅσα, καὶ ἀπάγαι ἢ τέχνης, ὡς ἐν παρέργῳ τὸν ἀκείδαν τῶν πραγμάτων, ἄγε δὴ, ἔφη, ὦ Μικκίων, πρὸς τὸν μαθητὴν, ἐξίβαλε κόλη τὸν ἀκόνα, καὶ ἐράμμοι ἀκομίζε τι εἴκαδι. οὔτοι γὰρ ἡμῶν τὸν νοῦν τῆς τέχνης ἐπάνεσι, τῶν

catulum reſpicerent, intèrea vterque dependens ab vbere, colore matrem referentes. Hæc ergo cùm ſingulari artificio Zeuxis expreſsiſſet, ipſe quidem in eam veniebat cogitationem, vt putaret ob artis eximiam præſtantiam atque excellentiam omnes in ſtuporem & admirationem ſpectantes ſe ductûrum. Illi autem actutum exclamabant. Aut quid aliud facerent, pulcherrimo incidentes ſpectaculo? Enimuerò laudibus certatim extollebant omnes, quemadmodum & nuper me illi, nempe inuentum peregrinum, neque non nouum picturæ conſilium ignetũ prioribus. Vt verò Zeuxis animaduertit quòd argumenti nouitate tantùm illorum detinerentur animi, eoſq; ad ipſa ab arte perpendenda abduceret, ita vt negligui darent exactam rerum expreſſarum diligentiam: aſſatus diſcipulum: Age, inquit, ô Miccion, inuolutam picturam atque ſublatam domum auſer. etenim illi nos tantùm ob inſuetam artis materiam collaudant:

eorum

τῶν δ' ἐφ' ὅτῳ, ἃ μὲν καλῶς ἔχει, καὶ μετὰ τῆς τέχνης, οὐ πολλοῦ ποιοῦνται λόγον, ἀλλὰ παρυδροκιμὴ τῆς ἀκριβείας τῶν ἔργων ἡ τῆς ὑποθέσεως καινοτομία. ὁ μὲν οὖν Ζεῦξις οὕτως, ὁρμιλλώτερον ἴσως. Ἀντίοχος δὲ, ὁ Σωτὴρ ἐπικληθείς, καὶ οὗτος ὅμοιόν τι παθὼν λέγεται τῇ πρὸς Γαλάτας μάχῃ. ἃ βούλομαι, διηγήσομαι καὶ τοῖς, ὁποῖόν τι γέγονε. ἀδῆλον γὰρ τοῖς ἀλλήλους ὄντας, καὶ ἐλθεῖν παμπόνους ὁρῶν, καὶ τὴν φάλαγγα καρτερῶς συναρραγῆναι, καὶ ἐπὶ μετώπου μὲν τοὺς χαλκοθώρακας αὐτῶν, ἐς βάθος δὲ ἐπὶ τέτταρων καὶ ἄκροις τεταγμένους ὁπλίτας, ἐπὶ λόφου δὲ ἑκατέρωθεν τὸ ἵππον ἀνομοίαν οὖσαν ἐκ τοῦ μίσου τὰ ἅρματα ἐκπηδήσεσθαι μέλλοντα, ὀρθοφανηφόρα ὀγδοήκοντα,

eorum verò quorum elegantia exornata est, quæque arte magistra absoluta sunt, nullum illi dignantur habere respectum: sed vincit operis diligentiam, argumenti nouitas. Ad hunc quidem modum Zeuxis, & fortasse quàm par erat, commotius. [e] Cæterùm Antiocho, cui cognomen erat Soteri, & illi non dissimile quiddam accidisse fama est, in ea pugna, quam ipse aduersus Galatas habuisse dicitur. Si vultis, & hanc vobis historiam ordine, vt gesta est, percensebo. Cùm non ignoraret & corporis viribus & audacia Galatas esse præditos, inusitatamque illorum multitudinem videret, tum phalangem fortiter coniunctam, à tergo verò æneis thoracibus indutos bellantes, præterea in profundum semper armatos vigintiquatuor ordinatos, in vtrunque autem cornu equitatu qui viginti millibus equitum constabat, dispertitum esse, porrò è medio octoginta currus falcatos erupturos,

καὶ σωφρείλας ἐπ' αὐτοῖς δὶς τοσαύτας, ταῦτα ὁρῶν, πάνυ πονηρὰς ἔχει τὰς ἐλπίδας, ὡς ἀμαχῶν ὄντων ἐκείνων αὐτῶν. ἐκὼν δὲ, δι' ὀλίγου τῆς στρατιᾶς ἐκείνης παρασκευαθείσης, οὐ μεγαλωστὶ, οὐδὲ κατ' ἀξίαν ἄρτιόν τε πολίμου ἀφίκετο, λογιθμῷ ὀλίγους ἄγων, καὶ τοὺς τούτων στρατιώτας τὸ πολὺ, καὶ ψιλικόν. οἱ γυμνῆτες δ' ὑπὲρ ἥμισυ τῆς στρατιᾶς ἦσαν. ὥστε ἐδόκει αὐτῷ ἤδη σπεύδεσθαι, καί τινα ἀναβολὴν διαλυσιν ἐυείσκεσθαι τοῦ πολέμου. ἀπὸ Θεοδότας ὁ Ῥόδιος, ἀνὴρ γενναῖος, καὶ τακτικῶν ἔμπειρος, οὐκ ἄπο παρῶν ἀξυμβίβ. καὶ ἦσαν δὲ ἐκκαίδεκα ἐλέφαντες τῷ Ἀντιόχῳ. τοὺς μὲν ἑκκαίδεκα σὺν ὁ Θεοδότας τέως μὲν ἔχειν, ὡς οἶόν τε, λαθὼν ἀφυλάκτους, ὡς μὴ κατάδηλοι ἦσαν ὑπερφαινόμενοι τοῦ στρατοῦ. ἐπει-

ac cum illis bigas bis totidem: hæc inquam cùm videret, spem valde malignam animo concipiebat potiundæ victoriæ, tanquam illis inuictis exĩstentibus. Siquidem ipse modicè instructo exercitu, neque ampliter, neque pro belli dignitate, & apparatu aut magnitudine, sanè perquàm paucos ducens aduenerat, ac illos quidem vix plurimùm scutatos & nudos. Sedecim ex ijs qui nudi erant, plures quàm dimidia pars exercitus numerabantur. Itaque iam de petendo fœdere, ferendáq; pacis conditionibus, & bello conuenientissimè componendo secum agitabat. Atqui Theodotas Rhodius, vir excelsi & generosi animi, instruendæ aciei non imperitus, cùm præstò esset, regem perturbato animo esse non sinebat. Et erant Antiocho undecim in exercitu elephanti. Hos Theodotas iussit interea, quoad eius fieri posset, habere quàm occultissimè, ne ex acie apparentes conspicui fierent hostibus.

Vbi

ἐπαδὰν δὲ σημανῇ ὁ σαλπιγκτὴς, καὶ δὴ συμπλακῆναι, καὶ ἐς χεῖρας ἰέναι, καὶ ἡ ἵππος ἡ τῶν πολεμίων ἐπιλαύνηται, καὶ τὰ ἅρματα οἱ Γαλάται, ἀνοίξαντες τὴν φάλαγγα, καὶ ἐμβαλόντων, ἐπαφῶσι, τότε ἀνὰ τέτταρας μὲν τῶν ἐλεφάντων ἀπαυτᾶν ἐφ' ἑκατέρα ζεῦξαι ἵππους, τοὺς δὲ ἔκτὸ δὲ ἀντιπαφᾶναι τοῖς ἁρματηλάταις καὶ σωμασκῆς. ἃ γὰρ τοῦτο γενοιτο, φαβήσεσθαι αὐτῶν, ἔφη, οἱ ἵπποι, καὶ ἐς τοὺς Γαλάτας ἄνδρας ἐμπεσοῦσθαι φύγοντας. καὶ οὕτως ἐγένετο. οὐ γὰρ πρόσθεν ἐπλήξαντα, οὔτε αὐτοὶ Γαλάται, οὔτε οἱ ἵπποι, αὐτῶν, οὔτω πρὸς τὸ παραλλόκον τῆς ὄψεως ἐταράχθησαν. ὥστε πόρρω ἦσι τῶν ἐλεφάντων ὄντων, ἐπὶ μόνον ἐσπρισάτων ἤκουσαν, καὶ τοὺς ἐλέφαντας ὅλον ἀρσίβουστας ἐπισκιάτερον, ὡς ἂν ἐκ

Vbi verò tubâ signum datum esset, ac iam infestis signis concurrendum, & manus conserendæ forent, ac hostium equitatus impressionem faceret, & Galatæ aperta phalange currus immitterent, tunc enà cum quatuor elephantis vtrinque equitibus esse occurrendum docebat: octo autem reliquos aurigis & curribus esse immittendos. Hoc enim facto, inquit, illorum equi perterrebuntur, ac retrò fugientes, in ipsos Galatas illapsi impetum facient. Nec opinionem eius rei prædictæ euentus fruſtratus est. Cùm enim antea nullum elephantum vidissent cùm ipsi Galatæ, tum equi illorum, adeò nouo & inopinato elephantorum spectaculo animis consternati sunt, vt longè adhuc à beluis constituti, postea quàm solùm fugientes audissent, dentésque candore relucentes vidissent, velut ex toto nigro corpore, tum

ἐκ μίλαν & τῶν παντὸς σώματος, καὶ τὰς κνημάς, ὡς ἐς ἁρπαγὴν ὑπερωρυμένας, πρὶν ἢ τὸ τόξευμα ἐξινηθῆναι ἐκκλίναντες σὺν οὐδενὶ κόσμῳ ἔφευγον· οἱ μὲν πεζοὶ, πιεσθέντες ὑπ' ἀλλήλων ζῶις δορατίοις, καὶ συμπαζόμενοι ὑπὸ τῶν ἱππέων, ὡς ἔτυχον, ἐπεστόρεσαν ἐπ' αὐτοὺς· τὰ δ' ἅρματα ἀναστρέψαντα, καὶ ταῦτα ἐπάλιν ἐς τοὺς οἰκείους οὐκ ἀναμωτὶ διεφέρετο ἐπ' αὐτοῖς, ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου·

Διέφροι δ' ἀνὰ νυμβαλίας ἔσαν.

οἱ ἵπποι δ' ἐπειδὴ ἅπαξ τῆς ἐς τὸ αὖθις ὁδοῦ ἀπετράποντο, οὐκ ἀνασχόμενοι τῶν ἐλεφάντων, τοὺς ἐπιβάτας ἀποβαλόντες, καὶ ὄχια κροτάλιζον, τέμνοντες νὴ Δία, καὶ διαιροῦντες τοῖς στέρνοις, ἅ τινας τῶν φίλων κατεβάλοιεν. πολλοὶ δ' ὡς ἐπὶ ταράχῳ τοιούτῳ, κατεβάλοντο, ὑπονοῦ ἦν οἱ ἐλέφαντες καὶ

etiam proboscides ad praedam & direptionem faciendam sublatas: priùs quàm ab arcubus tela extorsissent, versis retrò habenis, nullo ordine seruato aufugerunt. [f] Sedenim pedites aliquantisper alterna cæde semet hastis confodientes, conculcabantur ab equitibus in illorum ordinem illapsis: currus autem subuersi, & illi deinceps denuò in suos non citra sanguinem ferebantur, ac planè iuxta illud Homeri:

Subuersi currus passim iacuêre supini.

At verò equi posteaquam semel à recta via auersi declinassent, elephantorum impetum non sustinentes, sessores dorso excutiebant. Currus strepebant, proscindentes per Iouem atque dissecantes acutis falcib. quosque ex amicis comprehendissent. Non pauci verò, vt in tali tumultu, eiecti prosternebantur. Hos elephanti insequebantur, pedibus

συμπατοῦντες, καὶ σωρηδὸν ἀναρρίπτοντες εἰς ὕψος τοῖς πτύσμασιν, καὶ σωρηδὸν ἁρπάζοντες, καὶ τοῖς ὀδοῦσι σπαράττοντες, καὶ τιλῶντες, οὕτω κατὰ μικρὸν παραλιόμενοι τῷ Ἀντιόχῳ τὴν νίκην. οἱ Γαλάται δὲ, οἱ μὲν ἐτεθνήκεσαν, πολλοῦ τοῦ φόνου γενομένου, οἱ δὲ ζῶντες ἑλαμβάνοντο, πολὺ πολὺν ὀλίγοι, ὅσοι ἔφθασαν εἰς τὰ ὄρη ἀναφυγόντες. οἱ Μακεδόνες δὲ, ὅσοι σὺν Ἀντιόχῳ ἦσαν, ἐπαιώνιζον. καὶ περιόντων ἀπὸ ἀπαχθῶν, ἀνέδουν τὸν βασιλέα, καταλύνικον ἀναβοῶντες. ὁ δὲ καὶ Δακρύων, ὡς φασιν, ἀσχυνόμενος, ἔφη, ὦ στρατιῶται, οἷς ἡ σωτηρία ἐν ἐκκλίτοις τοῦτοις βαρίοις ἐγένετο, ὡς δὲ μὴ τὸ ἀνόνητον τοῦ θράματος ἐκπλήξῃ τοὺς πολεμίους, τί ἂν ὑμῖν ἡμεῖς πρὸς αὐτοὺς; ἐπί τι τῷ τροπαίῳ κιλλὼν ἄλλο

pedibus proterentes atque conculcantes, simul atque in altum projicientes proboscidibus, vnáque rapientes, ac dentibus correptos transuerberantes. Ad extremum illa summa ope annitentes Antiocho victoriam pepererunt. Cæterùm Galatæ alij quidem dimicando occiderunt ingenti clade edita, alij autem viui capti in victoris potestatem peruenerunt, exceptis perquàm paucis, quotquot præuenientes fuga in montes semet abdiderant. Porrò autem Macedones quicunque cum Antiocho in prælium descenderant, Pæana canebant, ac aliui aliunde accurrentes regem coronabant victorem, & clamantes. At ille profusis, vt fertur, lachrymis: Pudore afficimur, inquit, ô milites, quibus salus in hisce vndecim steiit beluis, adeò vt nisi spectaculi nouitas hostium animos perculisset, quid nos erga illos fuissemus? In tropheum nihil aliud

λο μηδέν, ἐλέφαντα δὲ μόνον ἐκκολάψαι. ὥρα δέπω μὲ σκοπεῖν, μὴ καὶ τὰμὰ ὅμοιον ἢ τῷ Ἀντιόχῳ. τὰ μὲν ἄλλα, ὃν ἄξια μάχης, ἐλέφαντός τινος, καὶ ξύλα μορμολύκεια πρὸς τὸς ὁρῶντας, καὶ θαυμαζομένοις, ἄλλως ἱκανὰ γὰρ ἐκπλαγῆναι καὶ αὐτόν. οἷς δ' ἐγὼ ἐπεποίθειν, οὐ πάνυ ταῦτα ἐν λόγῳ παρ' αὐτοῖς ἦν, ἀλλ' ὅτι μὴ θάλαττα ἱππόκενταυρος καὶ γυναικάμμυξ, τοῦτο μόνον ἐκπλήττουσα, καὶ ὥσπερ ἄγει, καινὸν καὶ τραγικὸν ἀλλοκότως αὐτοῖς. τὰ δ' ἄλλα μάτην ἄρα ὁ Ζώξιδι πεποίηται, ἀλλ' οὐ μάτην· γραφικοὶ γὰρ ὑμᾶς, ὦ μιᾶς τέχνης ἕκαστοι ὁρᾶτε, ἆρ' μόνον ἄξια τοῦ θεάτρου δοκεῖ;

quàm elephãtum iussit sculpere. Itaq; iam hora est considerandi ne & mea perinde censeantur, vt Antiochi apparatus bellicus. Etenim omnia alia pugna digna æstimanda non sunt. Quidam autem elephantis, & peregrina terriculamenta spectantibus metum & trepidationem incutientia, ac plena præstigij, ea ab omnibus laude extolluntur. Porrò quibus ego confidebam, ea non admodum in illorũ sunt sermone. Sed quia malier Centaurus depicta est, hoc solum est quod mentis stuporem & admirationem inducit spectantibus, & quemadmodum est, nouum & monstrosum illis esse videtur. Cætera verò nequicquam à Zeuxide facta sunt. At non frustra. etenim vos cùm fingendi & pingendi artificij rudes non estis, singula arte magistra spectantes, expendite num solùm ista digna sint vt theatro spectanda commonstren-

tur.

GILBER-

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a HABITA nuper.] *Orditur statim ab expositione causæ.* *b* Et propemodũ.] *Adaptatio exemplorũ, quibus ostendit, vulgò nouitatem placere, & præ ea cætera negligi.* *c* In cespite.] *Tabula & pictura eiusdem.* *d* At reliquæ picturæ.] *Amplificatio artis à malo.* *e* Cæteràm Antiocho.] *Alterum exemplum Antiochi.* *f* Sed enim.] *Amplificatio periculi hypotyposin.*

ΑΡΜΟΝΙΑΗΣ. *HARMONIDES.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

COmmendat se amico ex principibus cuidam suo, adductus, vt ipse fingit, exemplo Harmonidæ: qui cùm magistrum suum de paranda gloria & immortalitate consuluisset, monitus ab eodem fuerit, vt artẽ quam à se didicisset, non omnibus Græcis, (nam id impossibile fore) sed optimatibus ac præstantissimis quibusq; ostentaret. sic enim fore, vt cùm illi ipsi laudati fuerint, vbicunq; ipsum laudarent, veram ex eo gloriam ac laudem consequeretur. Statuisse igitur se, eodem pacto & huic cõmendari se suaq; debere, vt qui primùm ea præstantia, eoq; iudicio sit, vt quod ipse suo calculo approbasset, deinde & cæterorũ omniũ probaretur, amplificando hanc personæ illius excellentiam per collationẽ. Deinde & ex eadem patria secum natus sit, vt vel eo nomine fauere ac patrocinari sibi debeat. Postremò & à scriptorum ratione facilitatem ac meritum causę ostendit. Orditur statim ab expositione exempli, cuius occasione adductum ac motum sese fingit. Concludit autem orationem per comprecationem & votum, à Dijs precando vt cœptam laudem suam crescere ac perpetuam esse velint. Titulus eadem ratione qua in superioribus, inditus est.

Ἁρμονίδης ὁ αὐλητὴς ἤρετό ποτε Τιμόθεον, δι' ἀκεκαλον αὐτὸ ὄντα, Ἄπιμοι, ἔφη, ὦ Τιμόθεε, πῶς ἂν ἐνδοξος γενοίμην ἐπὶ τῇ τέχνῃ, ἢ τί ποιοῦντα ἄσονταί με οἱ Ἕλληνες ἄνθρωποι; τὰ μὲν γὰρ ἄλλα ἐν ποιῶν, ἐδιδάξω με ἤδη, ἀρ' οὐσαθα δ' οὐλόμενος τὸ ἀκριβὲς, ἢ ἐμπνεῖν με τῶν γλωσσίδα παιπλόν τι, καὶ ἐμμιλὲς, καὶ ποθάκαν τὸν δακτύλους ὑπαφῆς ἐπὶ πυκνῇ τῇ ἄρσει καὶ θέσει, καὶ βαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ σύμφωνα ἔχειν τὰ μὲλη πρὸς τὸν χορὸν, καὶ τῆς ἁρμονίας ἑκάστης διαφορὰς ἴδιον, τῆς Φρυγίς τὸ ἔνθεον, τῆς Λυδίς τὸ βακχικὸν, τῆς Δωρίς τὸ σεμνὸν, τῆς Ἰωνικῆς τὸ γλαφυρόν. ταῦτα δὴ πάντα ἐκμεμάθηκα παρὰ σοῦ. τὰ μέγιστα δ' καὶ ὧν ἕνεκα ἐπιθυμῶ τῆς ἀκροάσεως, ἐκεῖνα ἐπιθυμῶ τῆς ἀκροάσεως.

HARMO nides [a] tibicen quodam tempore [b] Timotheum magistrum suum interrogauit: Dic mihi, inquit, ô Timothee, quomodo mea arte possum euadere clarus & nobilis? Aut quid faciendum mihi existimas, ex quo in vniuersa Graecia cognitionem venturus sim? Nam alia quidem omnia me studio & beneuolentia [c] iam edocuisti, nempe exquisitum tibiae & accommodum vsum, mox lingulam tenui & modulanti spiritu insufflare, infrà autem digitos apte adhibitos crebrò sustollere ac deprimere, deinde ad numeros ingredi, & [d] modos facere concinnos, choroque congruos, postremò conseruare singulorum [e] concentuum proprietates, quidam in Phrygio attonitum, in Lydio turbulentum, grauitatem in Dorico, in Ionico suauitatem. Haec inquam omnia te magistro didici. Atenim quae maxima sunt, & quorum gratia tibiae cognoscendae desiderio labo-

rauit,

ραῦς, οὐ γὰρ ὁρῶ, πῶς ἄν μοι παραγένοιτο ἡ δόξα, ἡ παρὰ τῶν πολλῶν, καὶ τὸ ἐπίσημον ἐν τῷ πλήθει, καὶ λαμπρύνεσθαι ὡς λαμπρόλω, καὶ ὑπὸ πολυφανοῦς, ἐνθὺς ἐπισφίγεσθαι πάντας ἐς ἐμὲ, καὶ λέγειν τοὔνομα· οὗτος ἐκεῖνος Ἁρμονίδης ὅδε, ὁ ἄριστος ἀοιδὸς, ὅσπερ, ὅτε καὶ σὺ, ὦ Τιμόθεε, τὸ πρῶτον ἐλθὼν οἴκοθεν ἐκ Βοιωτίας, ἀκμάζοντας τῇ Πανδιονίδι, καὶ νικήσας ἐν τῷ Αἴαντι τῷ ἐμμανεῖ, τὴν ὁμώνυμόν σοι καὶ ἑαυτῷ τὸ μέλος, οὐδὲς ὅστις οὐκ ἂν ἠγνόει τοὔνομα, Τιμόθεον ἐκ Θηβῶν. ἀλλ' ἔνθα ἂν καὶ νῦν φανῇς, ἀποθέουσιν ἐπὶ σὲ πάντες, ὥσπερ ἐπὶ πολὺ γλαῦκα τὰ ὄρνια. ταῦτ' ὄπι ἄπορ ἠξάμην ἀοιδὸς γενέσθαι, καὶ ὑπὲρ ὧν πεπόνηκα τὸν πόνον τὸν πολύν. ἐπεὶ

rauí, nondum video, quomodo ab illo mihi paranda sit gloria, & apud multos celebris opinio, viq; in multitudine cum existimatione aliqua clarus & conspicuus obambulem, ac [f] prætereuntium digito commonstrer. Tum siquibi propalàm apparuero, statim omnium oculi in me conuertantur, ac me nominatim collaudantes dicant: Hic ille est Harmonides tibicen omnium præstantissimus, quemadmodum quo tempore & tu, ô Timotheè, primùm ab ædibus patrijs è Bœotia profectus, tibicinem agens Pandionidi, victoriam in Aiace furente reportabas, ac melodiâ tuo cognomine nobilitabas, nemo fuit qui nomen tuum ignorasset, ac Thebanum illum Timotheum. Sed & nunc vbicunq; saltem in publico apparueris, certatim ab omnibus ad te curritur, veluti [g] ad Noctuam reliquæ auiculæ sturnatim & graculatim conuolitant. Et hæc sunt quorum nomine aulœdus fieri optauerim, cum quorum gratia tantum laborem strenuè exhauserim:

quando

ἐπὰ τό γε αὐλεῖν αὐτὸ, ἄνω τοῦ ἴνδοξον εἶν δι αὐτὸ, ἵνα ἧ δι ἐξαίμιλο, ἀγνῶτο μοι πόσον γρόμμον. εἰ δ' ἀ Μαρσύας ἢ Ολυμπ& γνώσοιθε μὴ μοιμι καυθάνομ· εἰδὴν γὰρ ὅφιλ& ἀφρῶδητε, φασὶ, καὶ ἀφανοῦς τῆς μουσικῆς. ἀλλὰ σὺ, ἴφη, καὶ ταῦτα παίδευσόν μι, ὅπως μοι χρησίομ λάθ μαυτῶ, καὶ τῇ τέχνῃ, διά σοι δεῖξω ἄσομαι τιὼ χάριν, καὶ ἐπὶ τῇ αὐλήσα, καὶ τὸ μίγιστ ον, καὶ ἐπὶ τῇ δόξῃ αὖ ῆς. ἐπειδὴ ταῦτ ἔφ αὐτῶ ὁ Τιμόθ&· ἀλλ' ὦ Αρμονίδη, ἐρᾷς φῦ, ἴφη. εἶ ἴσθι, ἐ μικρᾶ πράγμα&, ἐπαίνε καὶ δόξης, διὰ ἐπίσημ& ἔσ , διά γε γνώσεσθαι πᾶς τῶν πολλῶν. τοῦτο δ , εἰ μὴ οὖν τινί μοι ἐς τὰ πλήθη πάθειαν, ἐπιθυμνύμη& ἰδίλοις κεῖσθαι, μακρὸν ἂν γένοιτο, διὰ

quandoquidem tibia canere per se citra famæ & existimationis accessionem haud valde concupiscerem, si in obscuro mihi delitescendum foret, tametsi hac arte ad amussim exornato non si [h] Marsyæ aut Olympo similis euasurus essem delitescens. Siquidem [i] incelebris & [k] occultæ, quod aiunt, musices nullus est respectus aut utilitas. Atqui tu, inquit, & ista me doce, quo modo mihi me ipso recte utendum sit, tum etiam arte. Ac tibi duplici nomine habebo gratiam, cùm propter tibiæ peritiam qua me excoluisti, tum (quod maximum est) propter gloriam quam ex illa consecuturus sum. Ad hæc autem illi ita respondit Timotheus: Atqui, ô Harmonide, rei, inquit, non vulgaris aut mediocris amore & cupiditate ardes: id quod scire potes, nempe laudis & gloriæ, vtque famæ celebris sit, ac vulgo notus. Hanc autem quamquam tibi ad hunc modum in medium multitudinis progresso artem ostentando, consequi in animo est, multi ac longi laboris opus aggrederis, tamen

μὴ δῆλ ὅτως ἅπαντες ἴσουσι. πού γὲ ἂν γνωσθείη ἡ θέασρον, ἢ στάδιον ἅτω μέγα, ἐν ᾧ πᾶσιν αὐλήσας τοῖς Ἕλλησιν; ὡς δ' ποιήσας γνωσθήσῃ αὐτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸ πέρας ἀφίξῃ τῆς ἐχθῆς, ἐγὼ καὶ τοῦτ' ἐποθήσομαί σοι. σὺ γὲ αὖλα μὲν καὶ πρὸς τὰ θέατρα ἴσως, ἀτὰρ ὀλίγον μισθὸν σοι τῶν πολλῶν. ἃ δ' ἐπίστομαι, καὶ ῥᾷστα ἐπὶ πᾶν δόξαν ἄγουσα, ἅπερ ὄφελος. ἃ γὲ ἐπιτήδευμαι καὶ τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι τοὺς ἀρίστους, καὶ ὀλίγους αὐτῶν, ὅσοι εὐσεβεῖς, καὶ ἀναμφιλόγως θαυμασοὶ, ἐπ' ἀμφότερα πείσει, ἃ τούτοις (φημὶ) ἐπιδείξασθαι τὰ αὐλήματα, καὶ οὗτοι ἐπαινέσουσί σε, ἅπασιν Ἕλλησι νόμιζε ἅλλῃ γεγωνῆσθαι γνώσεσθαι ἐν οὐ πολλῷ. καὶ τὸ πρᾶγμα ἔρα πῶς σωτήριόν μοι. ἃ γὲ ἴσ

tamen ne sic quidem vniuersi te cognoscent. Etenim vbi gentium aut theatrum aut stadium ita magnum inueniri potest, in quo omnes Graeci tibia canentem te audiant? Vt autem aliquo pacto illis innotescas, ad tui voti desiderio tandem potiaris, & hoc ego tibi subijciam. Vtere tu quidem arte tua & in theatris nonnunquam, [1] parum tamen tibi curae sit promiscua vulgi multitudo. Porrò compendiaria & facillima ad parandam gloriam via haec est, si collectis Graeciae optimatibus, & paucis illorum quicunque dignitate & auctoritate praecellunt caeteros, atque indubitanter viri magni sunt, & admirandi, & aliorum omnium antesignani, quorum fides in vtraque fortuna spectata sit: iis inquam, si artis tuae egregium specimen exhibueris, illiq; laudis suae testimonio te cohonestauerint, omnibus Graecis in puncto temporis te longè lateq; innotuisse putato, & passim inclaruisse. Et vide in quod compendium tantam rem tibi contraxerim. Nam

δὲ ἅπαντες ἴσασι, καὶ ὃς θαυμάζουσιν, οὗτοι δ' ἄσοφοί εἰσι καὶ ἀνεπιτήδειοι κρίνειν ὅτου ἄξιος ὁ αὐλητὴς εὐδόκιμος ὤν, τίσι δεῖ τῶν ποιητῶν, οἷς γε πάντως ἀκολουθήσουσι τοῖς ἄμεινον κρῖναι δυναμένοις· ὁ γάρ τοι πολὺς οὗτος λεώς, αὐλοῖς μὲν ἀγνοοῦσι τὰ βελτίω, βάναυσοι ὄντες τὴν τέχνην, αὐτὸ δ' ὅμως τινὰ δ' ἂν καὶ πρέχοντες ἐπαινέσουσι, μισθοῦσι μὲν ἂν ἀλόγως ἐπαινοῦντα τὸν, ὅμως, ὥσπερ ἐπαίνεσιν καὶ αὐτοί. καὶ γὰρ ὅμως καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσιν, οἱ μὲν πολλοὶ θαλαττοῦσι, προτέτραπται πως, καὶ σεσίγηκε λείψανα δ' ἐπὶ τὰ πρώτα, ἢ ὅσοι δέκα. τοῦτο ὁ μὲν Ἁρμονίδης ἐκ ἔφθη ποιῆσαι· μεταξὺ γὰρ αὐλῶν φασίν, ὅστις τὸ πρῶτον ἠγωνίσατο, ἀποτρίψαντος ἐμφυσῶν, ἵνα πανσω-

si ij qui omnibus nòti sunt & quos nemo non admiratur, tibicinem præclarum & celebrem te esse cognoscent, quorsum tibi vulgi iudicio aut opinione opus est, tantùm eos sequentis, qui meliores sunt rerum expensores & iudices? Siquidem popularis ista multitudo ferè semper quæ optima sunt ignorat, cùm maior illius pars manuarij sint opifices. Cæterùm quemcunque illi laudibus illustraverint, qui reliquos in vitæ splendore & dignitate anteeunt, eundem nequaquam temerè laudati planè persuasum habent. Itaque magnorum virorum inducti præconio, laudant & illi. Quippe in ipsis quoque certaminibus multi spectatores athletis nunquam clarè solent applaudere, non rarò etiam sibilis illudere: penes tamen septem, aut quinque, aut quotcunque tandem fuerint, iudicandi potestas reposita est. His magistri sui consilijs parùm obsecutus est Harmonides. Etenim inter tibias, vt fertur, cùm primùm in musices certamen descendisset, magna contentione, insufflans, in ipsam tibiam inspirando exhausit

ἔπνευσε τὸν αὐλὸν, καὶ ἀπ-
ῳάνως ἐν τῇ σκηνῇ ἀ-
πέθανε· τὸ αὐτὸ καὶ πρῶ-
τον καὶ ὕστατον αὐλήσας
ἐν Διονυσίοις. ὁ μὲν τοι
τῶν Τιμοθέου λόγος οὐκ
ἀδόκητος, οὐδ' Ἁρμονί-
δῃ μόνον ἀρῶσά μοι δο-
κεῖ, ἀλλὰ πᾶσιν, ὅσοι δό-
ξης ὀρέγονται, δημόσιόν
τι ἰατρεῖον ἀνοίγνυσι, τοῦ πα-
ρὰ τῶν πολλῶν ἐπαίνου δεό-
μενοι. ἐγὼ γ' οὖν, ὁπότε
καὶ αὐτὸς ἐνορῴην τὰ ὅ-
μοια περὶ τῶν ἐμαυτοῦ, καὶ
ἐζήτουν ὅπως ἂν τάχιστα
γνωσθείην πᾶσι τὸν Τιμοθέου
λόγον ἐπόμενος, ἰσχυρού-
μην, ὅτις ἄριστος ἂν εἴη τῶν
ἐν τῇ πόλει, καὶ ὅτῳ μι-
σοῦσιν οἱ ἄλλοι, καὶ ὃς
ἀντὶ πάντων ἀρείσειεν ἄν.
οὕτω δ' ἂν σὺ ἐμοὶ δο-
κεῖν φαίνεσθαι τῷ δικαίῳ λό-
γῳ, ὅτι πρὸ τοῦ μεγάλου
ἀρετῆς ἁπάσης ὁ νόμος,
φασὶ,

lauit animam, & incoronatus atque examinis eadem ratione prima & vltima vice tibia canendi vsus in scena corruit, celebrante populo Dionysia. At sanè Timothei tam prudens oratio, non tibicinibus neque soliùm Harmonidæ mihi dicta esse videtur, verùm omnibus quicumque appetentes sunt gloriæ, ingenij aut artis suæ specimen publicè exhibentes, ac multitudinis laudem supplicitèr ambientes. Quare, quo tempore & ipse non dissimilia de rebus meis agitabam animo, quæreremq; quo pacto quamocyssimè apud omnes inclarescerem, prudentissimum Timothei consilium secutus, considerabam quinam in Respub. omnium foret præstantissimus, cuiq; plurimum fidei apud alios foret repositum, tum qui præ omnibus alijs esset acceptissimus. [n] Proinde talis tu nobis apparere debebas iusto omnium sermone, velut vniuersæ virtutis caput & summa, ac talium rerum [o] gnomon

φασὶ, καὶ ὁ ὀρθὸς λογισμὸς τῶν τοιούτων. ἃ δὴ σοι λέξαμι τάμὰ, καὶ σὺ ἐπανίσασα αὐτὰ (ἂν γὰρ οὕτω φανήσωμαι) καὶ μὲ ἐπὶ πίρας ἤκειν μὴ τῆς ἐπιθυμίας, ἐν μιᾷ ψήφῳ τὰς ἀπάσας λαβόντα. ἢ τίνα γὰρ ἂν πᾶσ σοῦ ἐπόμενον, οὐχὶ παραπαίειν ἂν δόξαντος νομισθείω; ὥστε πρὸς ἐμὲ ἐφ' ἑνὸς ἀνθρὸς ἀναρρίψομι τὸν κύβον. τὸ δὲ ἀληθὶς, ὥσπερ ἂν εἰ τοῖς ἅπαντα χόθον ἀνθρώποις ἐπιθανυμίω τοὺς νόμους· ἄλλον γὰρ, ὡς ἔοικε ἕνα τι, καὶ σωὶ ἅμα πάντων σωφελιμιῶν, μόνῳ αὐτὸς ἀμάνων ἂν ἔοιμι. οἱ μὲν τῶν Λακιδαιμονίων βασιλῆς, τῶν ἄλλων ἐπάσων μίαν ψῆφον φερόντων, ἐπῆνοι μόνοι, ἐπάτρ αὐτῶν, κύνο ἔφερον· σὺ δὲ καὶ τὰς τοὺς ἐφόρους, καὶ τὰς τῶν γερόντων καθίστι, καὶ

& recta regula. Porrò si mea tibi spectanda & excutienda offerent, tuque ea prosecutus esses laudibus, assent haudubiè ita apparitura: egóque iam votis tantopere speratis potitus essem, in vno calculo omnes assecutus. P *Aut quem tibi in eligendo præferens, non iure optimo deliquisse in habendo delectu existimarer? Itaque iuxta prouerbium, Q in vno viro iecimus aleam: sed me hercle non aliter factum est, atque omnibus vbique hominibus meam in dicendo facultatem ostendissem. Quippe in confesso est, quòd & separatim singulos, & collectim vniuersos ipse solus morum bonitate atque ingenij gloria exuperaris. Lacedæmoniorum reges alijs omnibus vnicum tantùm calculum ferentibus, ipsi soli* præ cæteris *duos ferre soliti sunt.* r *Tu verò & Ephoros præterea, & senes, in summa vniuersos calculorum multi-*

καὶ ὅλως ἀπάντων ὁ πολυψηφότατος ἐν παιδείᾳ. σύ γε καὶ [illegible] ὅσον πλησμονὴν [illegible] ἐθέλουσαν φέρειν [illegible] ἐμοὶ τῷ μικρόν τι προσθεῖναι ψῆφον καὶ τοῦτο ὀλίγου ἄξιον. καὶ πάνυ λιπαρῶς ἂν φοβηθείην, ἐὰν μὴ, νὴ Δία, προσῇ τι καὶ αὐτῷ βαρύτατον ἐμοὶ, τὸ μὴ πανταπασιν ἀμόχθως [illegible] ἀλλὰ δι' ὀλίγων, ὡς πρέπει [illegible] τῷ πολλάκις [illegible] πρῶτον [illegible] μετὰ πάντων δὲ ἔθνους. ὥσπερ καὶ νῦν μοί τε τὸ πλεῖστον ἐπῆλθον καὶ πολλοὺς ὤσαν ἀνόνους, σὺ τῷ τῆς Ἀθηνᾶς προσθεὶς, ἀναπλήρου τὸ ἐλλεῖπον παρὰ σαυτοῦ, καὶ τὸ ἐπανόρθωμα εἰκάθαρόν σοι λοιπόν. καὶ γὰρ ἂν ἐκ τοῦ μοι ἐπαινεῖν, ἃ πολλοὶ ἐθαύμασαν πρότερον, ἀλλοῖος ἂν ἤδη εἴην, ἃ ἐπαινοῦντα

multitudine in disciplinis excedis. Quin etiam in primis tu candidum & saluti ferè semper suffragantem calculum addere consueuisti: quod non mediocrem in præsentia mihi addit animum, alioqui propter audacis facti magnitudinem iure optimo metuenti. [8] Sed & illud, per Iouem, non vulgariter me consolatur, quòd mea non prorsus à te sint aliena, qui & ex ea vrbe sum oriundus, quam tu perfæpè primùm quidem priuatis officijs, tandem etiam publicis iuuisti benignè & liberaliter. Itaque ſicubi & nunc in peiorem mihi partem calculi vergerint in oratione, ac paucior erit meliorum & candidorum numerus: tu adiecto Mineruæ ſuffragio, ex te ipſe defectum ſupplebis, tuique familiaris cenſorem & correctorem te eſſe putato: Atqui ne hoc quidem contentus ero, ſi antehac multi me admirati ſint, ſi iam per ora virûm clarus ego & celebris volitem, ſi oratio-

τα πρὸς τῶν ἀκουσάντων οἱ λόγοι. πάντα γὰρ ἐπέοικε μιᾷ ἀνέμου ἅλῃ φασὶ, καὶ ἐπῶν σκιαί, τὸ δ' ἀληθὲς, ἐν ᾧ παρόντι μαχθήσεται. οὕτω δὲ καὶ τῶν ἐμῶν, ἀδὲ ἀμφίδοξον ἔτι, ἀλλ' ὡς ἄν τις ἐνδοιάσαι, ἀπ' ἄκρου λαβὰ τὰ παιδείαν δοκοῦσι νομίζεσθαι, οἱ γε δόξαν ἢ πάντων. ἐν μέσῳ δὲ κεῖται πρὸς ὕστατον ἀγῶνα χωρουῦσι δόξαν, ὦ βροτοὶ, λόγου ἄξιοι. καὶ βεβαιώσεται ἡμῖν τὸν παρὰ τῶν ἄκρων ἔπαινον, ὡς τὸ λοιπὸν θαῤῥοῦντας, ἐς ζῶν πολλοὺς παρέξειν. πᾶν γὰρ ἥδιον ἐὰν ἔτι ζῶν φοβηρὸν ᾧ Ολύμπια τὰ μεγάλα νικήσαντι.

nes meæ audientium laudibus respondeant. Omnia illa ventosa & euanida, vt est in prouerbio, [t] sunt somnia & verborum vmbræ. [u] Cæterùm ipsa veritas in præsens certissimis argumentis declarabitur. Ille exactus erit mearum lucubrationum finis & terminus, nec amplius ambiguitati locus relinquetur, ne tantùm quidem, quod vel vllius mentem aliquo dubio distrahat: sed aut optimum iuxta disciplinas æstimandum est, quod tibi oportet gloriam, aut omnium. Sed meliora proferenda, & magis ominatiora, ad tantum certamen euntí. [x] Videamur verò, ô superi, hominum opinione & existimatione non indigni: ac eam quæ nobis ab alijs euentura est, laudem confirmate, vt in posterum fidenti animo ad ampliorem perueniamus. Quippe omne stadium minus reformidandum est ei,

qui magna Olympia
diuicerit.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus Timotheum inducit Harmonidæ præceptà dantem tibicinum: Suum, inquit, cuiusque est modulationis conseruandum, Phrygij Entheum quiddam & afflatum, Lydij Bacchicum, Dorij castum, Ionici verò iucundum & suaue. Quum verò Harmonides ipse à Timotheo peteret, quonam modo citò posset ex arte Musica innotescere, et Timotheus respondit: Si peritioribus & optimatibus placeret. Harmonides id consilium spreuit, & intentissimè tibias inflauit, vt ita omnibus innotesceret, sic non modò innotuit, sed cum spiritu & vitam amisit, quod ea causa libentiùs adolescentibus exposui, vt & illi à doctoribus & senioribus moneri ac doceri velint. Fuerunt autem apud Græcos hæc cantionum discrimina. Fuit enim Harmoniæ genus quoddam ad iucunditatem & hilaritatem inuentum, Idq; Ionium vocabant. Erat & Lydium ad insaniam & Bacchicum furorem incitans. Erat & Phrygium generans ἐνθουσιασμὸν: id est, diuinum quendam impetum & afflatum. Erat & Dorium, siue Doricum cantionis genus ad grauitatem & modestiam animos hominum reducens, cuius tanta vis erat, vt Basilius author sit, Pythagoram, cùm obuium haberet adolescentum gregem, qui ebrietate nimia debacchārētur & insanirent, iussisse psaltem mutare genus cantionis, & canere Doricum, statimque omnes reduxisse ad sobrietatem & modestiam. Prisci enim Dorium in rebus serijs adhibere solitos accepimus, non Phrygium, neque Lydium, quare cùm quid lætius aut iucundius vel dicendum, vel optandum esset, à Dorio in Phrygium desinebant. Cassiodorus de his modulis Epistolarum lib. 2 prodit: Dorius, inquit, prudentiæ largitor est, & castitatis effector. Phrygius pugnas excitat, votum furoris inflam-

mat. Aeolius animi tempestates tranquillat, somnumque iam placatis attribuit. Iasius intellectum obtutum acuit, & terreno desiderio grauatis, cœlestium appetentiam bonorum operator indulget. Lydius contra nimias curas animæ tædiaque repertus remissione reparat & obtestatione corroborat. *Hæc quidem ille.* Sunt verò & ex his alij de quibus Aristoteli alijsque mentio. Fuit autem Timotheus Milesius citharœdus, vt alij Stephanus, celebratissimus, floruitque eodem, qua Euripides, hoc est, Philippi regis ætate.

a HARMONIDES.] *Occasio commendationis ab exemplo.* *b* Timotheum.] *Hic nobilissimus sub Alexandro Magno floruit, de cuius musica iam potenti, & qua Alexandrum ad bellum accendere solebat, meminit etiam Dion in libro de Regno.* *c* Iam edocuisti.] *Hic cogita quanta sermonis copia in vna Musicæ parte vsus sit Lucianus, cum potuisset summatim dicere: τῶν μελῶν τὰ λυδιστὶ μεμιγμένα.* id est, *aptam flandis tibijs & tam peraptam.* *Hoc exemplum Erasmus noster adduxit in secundo de Rerum copia commentario, de prima locupletandi ratione, quæ est, quando id latius explicatur, atque in partes diducitur, quod summatim ac generatim dici poterat.*

d Modos facere concinnos.] *Sunt qui modos, seu modulos, nomos, hoc est, leges appellant, quoniam quasi lege præscriptum sit, ne fidium vocumq; intentiones mutarentur.* *e* Conceptuum.] *Modorum seu nomorum ratio circumscribitur. Phrygio tribuit τὸ ἐνθουσιαστικὸν, furorem, sed sacrum dumtaxat: Lydio Bacchanalem licentiam, Dorico seueritatem, Ionico lasciuiam, delicatiorem. Hæc Antigenidæ tibicini tribuit Apuleius lib. 1. Florid. Tybicen, inquit, quidam fuit Antigenidas, omnis vocalis melleus modulator, & idem omnis modi peritus modificator, seu tunc vellet Aeolion sine lex, seu Iasium varium, seu Lydium querulum, seu Phrygium religiosum, seu Dorium bellicosum: quem Lucianus ἁρμονικὸν vocat. Apuleius querulum, eum Ionicum Iasium dicit. Sunt plures modi, sed hos quatuor vt præcipuos duntaxat nominauit Lucianus, quos concentus, seu harmoniæ propinquitatem nominat. Numerorum porrò apud Plutar. & Boet. in Musica species multæ.* *f* Præterea huius digito

digito commonstrat] *Quadrat Luciano in suo somnio, talibus scilicet ornamentis te insignem & conspicuum reddam, vt eorum quoque qui te aspicient, quisque proximè attestantem leniter impellens atque commoneas, digito te demonstret, atque dicat: Hic est ille, &c. Vide ea quæ ibi annotauimus. Et in nostro Chiliarcho adag. 44. Digito ostendi, pro eo quod est, insignem esse, quod natum videri potest ab eo, quod in vita Diogenis de Demosthene narrat Laërtius.* g Ad noctuam.] *Noctua noctu videt, canit & volat sola, odiosa cæteris auibus, in quas afluta vtitur dimicatione. Nam auicularum multitudine circundata, resupina pedibus pugnat, collectaque in arcum, rostro & vnguibus tota tegitur. Ei auxiliatur accipiter, fadere quodam naturæ, vt, inquit Plinius. Laërtius scribit, Timonem Phliasium hoc nomine maximè reprehendisse Arcesilaum, quòd is populares plausus non aliter consectaretur, atque noctua frequenti auium conuentu clamari consueuit:*

Hæc ait & tecum dextra lævaque frequentem
Ingeminatur, vt cum cretes vlulas mirantur ineptæ.
Illa stupet stolidum: sed tu vanissime, plebis
Captator, quid ob hanc tam nō præclara superbis?

Apologum Angel. Politianus in Lamia sua verbis expolitissimis exponit. h Marsya.] *De Marsya scripsimus ante in dialogo Iunonis & Latonæ, & post in Tragopodagra. Vide fabulam apud Ouidium lib. 6. Fastor. Eiusdem Marsyæ meminit Lucianus, aduersus indoctum suis libris tumentem.* i Incelebris.] *Abstrusæ.* k Occultæ, quod aiunt.] *Huius adagij sensus est, quibuvis egregias dotes ingenij, si non perferas, perinde esse, quasi non habeas. Hoc refertur à Suetonio in Nerone, & Gellio libro Noctium 13. capite vltimo: Nosti, inquit, magister verbum illud, scilicet vas, egregiam musicam, quæ sit abscondita, illam esse nullius rei. Alluxit huc haudubiè Ouidius cùm ait:*

Tu licet ad Thamyram superes, quique Orphea cantu,
Non eris ignotæ gratia magna lyræ.

l Parum sit tibi curæ.] *Dionysius tyrannus gloriatur apud Laërtium in Cratete, quòd nemo pulsus suos audisset, neque in*

triremi, neque ad fontem, quemadmodum Ismeniæ. sentiunt se nunquam captasse plausus sordidorum & imperitorum, sed sat habuisse se probari paucis eruditis. m Vitæ splendore.] *Ea est enim profectò laus ingenua, quæ ab ijs proficiscitur, qui ipsi in laude vixerunt. Cicer. libro 15. Epistolarum familiarium: Lætus sum laudari meis inquit Hector, opinor apud Nævium abs te, pater, laudato viro.* n Proinde.] *Propositio, quâ se commendat amico ex principibus vni.* o Gnomon.] Γνώμων *Latinis norma vocatur, ad quam exiguntur anguli, sicuti ad regulam longitudines, ad perpendiculum altitudines. Quæ Cicero libro 2. Academicarum quæstionum tria complexus est: Atqui si crederemus, inquit, non egeremus perpendiculis, non normis, non regulis.* p Aut quem.] *Ratio, à præstantia & iudicio personæ eius cui scribit.* q In vno viro iecimus aleam.] *Vide ea quæ annotauimus in Apologia, pro Imaginibus, & in Saturnalibus.* r Tu verò.] *Ab amplificatione personæ, à collatione.* s Sed & illud.] *A communi patria.* t Sunt somnia.] *Somnium est quod in somnis videre videmur: vnde prouerbialiter somnium & somnia rem futilem, inanem & nihili dicimus. Idem in dialogo Nirei, Thersitæ & Menippi:* ὀνείρους μοι λέγεις, *Somnia mihi narras.* u Cæterùm ipsa veritas.] *A ratione scriptoris.* x Videamur verò.] *Conclusio* κατ' ἔχλυ.

ΣΚΥΘΗΣ Η Περὶ ξενίας. *SCYTHA, SEV de Hospite.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

LAudat Macedonicos quosdam ciues, patronos, vt videtur, suos, vtà quibus maximè adiutus, atque apud cæteros promotus fuerit. Facit autem hoc collatione quadam Anacharsidis Scythæ, & Solonis Atheniensis: ad quem cùm alter Athenas profectus, à Toxare populari suo ad ductus fuisset, & humaniter acceptus

ptus ab illo, bene notoi ciuitati notus atque acceptus est. Eodem igitur pacto & se, cùm in Macedoniam venisset, ab omnibus, vt ad illos de quibus encomium hoc instituit, diuerteret, ijsque seſe commendaret, admonitum fuisse ait. Vtenit apud Athenienſes aliquando Peric[illegible] Aristotele[illegible], & Solonem, quasi cæterorum omnium [illegible]ſuiſſe, ita hoc inter Macedonas reliquos excellere. Tra[illegible]m ex eadem ratione, qua ſuperiores, hæc [illegible]oratio habet. Cætera plana ſunt.

Ὁ πρῶτος Ἀνάχαρσις ἀφίκετο εἰς Σκυθίας Ἀθήνας, παιδείας ἐπιθυμίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς, ἀπὸ μὲν Τόξαρις πρὸ αὐτοῦ, σοφὸς μὲν, καὶ φιλόκαλος ἀνὴρ, καὶ ἐπιτηδευμάτων φιλομαθὴς τῶν ἀρίστων. αὐτὸς δὲ ἐκ τῆς βασιλείας γένους ὢν, ὁ δὲ τῶν ἀρίστων ἐπιθυμητὴς ὤν, ἀπὸ Σκυθῶν τῶν πολλῶν, καὶ ἀμαθεστάτων, οἵοι περ παρ' αὐτοῖς οἱ ὀκταδλοι λεγόμενοι· ἦν δὲ ὅτι, δύο βοῶν ἀφεσταότων ἕνα, καὶ ἁμάξης μιᾶς. οὕτως ὁ Τόξαρις ἀφικόμενος ἔτι ὀπίσω εἰς Σκύθας, ἀπ'

On [b] *fuit primus* [c] *Anacharſis, qui ex Scythia Athenas vſque peregrè profectus eſt, Græcanicæ diſciplinæ perdiſcendæ deſiderio: ſed ante illum & Toxaris, vir & multæ ſapientiæ, & elegantiæ, ac rerum optimarum ſtudioſus admodum, ſed qui domi nõ erat de ſanguine regio, neque ex ijs qui tiarat geſtare ſolent: verũ vnus è vulgo Scytharum & populariũ, cuiuſmodi ſunt qui apud illos vocãtur* [d] *Octipedes: quo ſignificant aliquem duorum boum & vnius plauſtri eſſe dominũ. Hic ex*

eo Toxaris haud iterũ poſtliminio ad Scythas regreſſus eſt,

ἐπ' Ἀθλίψοις ἀπίθανε· καὶ μετ' ὀλίγον καὶ ἥρως ἔδοξε, καὶ ἐνετίμησαν αὐτῷ ξένῳ ἰατρῷ οἱ Ἀθλιῶται· δοῦτο γὰρ τὸνομα ἥρως γὰρ ὢν ἐπετύγχανε τῶν δ' αἰτίαν τ' ἐπωνυμίας, καὶ ἄνθ' ὅτου εἰς τοὺς ἥρωας ἐγρά-φησαν, καὶ τῶν Ἀσκληπιαδῶν εἷς ἐδοξεν, ὁ χάριν ἴσως ἀπογνόσεσθαι, ὡς μάθοις· ὁ Σκύθας μόνον ἐπιχώριον ὄν ἀπαθανατίσαι, καὶ πλέον τι περὶ τὸν Ζάμολξιν, ἀπὸ καὶ Ἀθλιώτοις ἐξέναι θεοποιεῖν τοὺς Σκύθας ἐπὶ τ' ἐπιδημ' ἐκείνῳ τὰ τὸν λοιμὸν τ' μίσαν, ἔδοξεν ἀ Ἀρχιτέλης γενὼν, Ἀρεοπαγίτης ἀνδρὸς, ἐπισάντα οἱ τ' Σκύθην, κινδύνοσα ἀπᾶν Ἀθλιώτοις, ὅτι παθοσαῦσαι ὧν λοιμῷ ἐχόμενοι, ἢ τὸς ἐγκωπὸς οἶνῳ ποιῷ ῥάνασι. τ' δ' οὐ χνάκις γινόμενον (ἐ γὰρ ἐμέλησ-ᾶν Ἀθλιῶται οἱ ἀκόσαντες) ἔπαυσε μηκέτι λοιμώδη αὐτοὺς, ἅτι ἀπαμός τινας ποιεῖ ὁ οἶνος ὀδμῆς

sed Athenis manens diè suum obijt, ac non multò pòst etiã heros esse visus est: atq; huic peregrinum medicum Atenienses non secus atq; vnum colunt ex heroum numero. Hoc enim nomen cùm heros esse declaratur, posse sidere cœpit. Sed enim causam cognominis, & quamodrem in heroum catalogum relatus sit, vnusq; ex Aesculapianis visus sit, non alieuũ fortasse est percensere, vt cognoscatis. Non Scythis tantũ morit est immortalitate donare homines, & ad Zamolxin ablegare mortuos: sed Atheniẽsibus quoq; licitũ est, in Græcia Scythas deos facere. Quo tempore sæuã pestilentiã populus Athenienſis infestabatur, videre visa est Architelis piri Areopagitici vxor sibi Scythã adsitisse dixisseq; fore vt Athenienses à pestifero contagio liberarentur, si angiportus vino conspergerent. Hoc cùm sæpiùt fieret (neque enim Athenienses mulierculæ verba audita dedeunt neglectui) factum est vt non ampliùs pestis in eos grassaretur, siue vaporibus quibusdam noxijs vini odore extinctis, siue

ἄττι ἄλλο τι πλέον ἐπὶ τοῖς ὑπάρχουσι ὁ ἥρως ὁ Τόξαρις ἔστι ἰατρικὸς ὢν, σωτηρίαν φέρων. ὁ δ' ἔρμιος ὁ ἰατρὸς ἔστι, φησὶ, νῦν ὃς ἐθεράπευσε τοὺς Ἀθηναίους ἀνόσους ἐπὶ τῷ μάσματι, ὅθεν ἐξέλαβεν ὁ Δημοσθένης προφασιζόμενος ὑπὲρ τοῦ ἵππου τοῦτον ἐνέπρησε τὰ περὶ τὸν οἶνον, καὶ ὑφίεσθαι κἀθιὸ Τόξαρις τὸ θαῦμα, τῇ τε ἐπιγραφῇ γνώσεσθαι, ἃ καὶ μὰ πᾶσα ἐφάνετο ἔτι καὶ μάλιστα ὅτι ἐπὶ τῇ σήμῃ Σκύθης ἀνὴρ ἐγκεκόλαπται, τῇ μὲν χειρὶ τόξον ἔχων ἐντεταμένον, τῷ δεξιῷ, δὲ βιβλίον ὡς ἐδόκει ἔτι καὶ νῦν ἔτι ἄλοις ἂν αὐτὸν ὑπὲρ ἥμισυ, καὶ τὸ τόξον ὅλον, καὶ τὸ βιβλίον τὰ δ' ἄλλα τῆς σήμης, καὶ τὸ πρόσωπον ὑπὸ χρόνου ἤδη ἠμύδρωτό πως. ἔστι δὲ ἐν τῷ Διπύλῳ, ἐν δεξιᾷ ἐς Ἀκαδημίαν ἀπιόντων, ὀλίγον τὸ χῶμα, καὶ ἡ σήμη χαμαὶ, πλὴν ἀπ' ἐσπλοΐης ἀεί. καὶ φασὶ πυνθανόντας τινὰς ἤδη πεπαῦσθαι ἀπ' αὐτοῦ.

siue aliud quiddam maioris efficaciæ norit heros Toxaris, quippe qui medicus existens, ista Athenienſibus facienda ſuaſerit. Itaq; curationis merces etiam nunc illi perſoluitur. nam niuei coloris equus ad eius monimentum quotannis immolatur, quo loci monſtrauit Dimenide illũ accedẽtem ea quæ de vino ſpargendo diximus, imperaſſe. Et inuentus eſt eo loco Toxaris eſſe ſepultus, ipſa inſcriptione cognitus, tametſi non integra appareat: in primis verò quòd ſuper columnam vir ornatu Scythico ſculptus fuerat, læuâ arcũ intenſum, dextrâ verò, vt viſus eſt, librũ tenens. Etenim adhuc plus quàm dimidio corpoee conſpicitur. & arcus totus vnà cũ codice: reliquas verò partes ſtatuæ vnà cum fronte tẽporis lõginquitas id deuaſtauit. Eſt aũt non procul ab ædibus Dipylĩ, à læua in Academiã ingredientibus tumulus non magnus, & ſtatua humi ſita, verùm ſubinde recentibus ſertis redimita. Aiunt quẽ nonnullos febre laborantes iam ab illo ſubleuatos eſſe:

καὶ μὰ τὸν Δί᾽ ἀδίκως ἄπιστον, ὃς ὅλως ποτὲ ἐάσατο τὴν πόλιν. ἀλλὰ γὰρ οὖν ὑπὲρ ἐκείνου ἐμνήσθην αὐτῷ, ἵνα μὴ ἔτι ὁ Τόξαρις, ὁ Ἀνάχαρσις ἢ ἄρτι καταπεπλευκὼς, ἀνὴρ ἐκ Παραλίου, οἷα δὴ ξένος, καὶ βάρβαρος, ἀμηχάνως τεταραγμένος ἔτι τὴν γνώμην, πάντα ἀγνοῶν, ψοφοδεὴς πρὸς τὰ πρῶτα, ἐκ ἔχων ὅ, τι χρήσαιτο ἑαυτῷ καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ. ταχὺ μὲν οὖν καὶ παρὰ τῶν ὁρώντων ἐπὶ τῇ σκευῇ, καὶ ὁμογλώσσου ὀλίγα ἐφθέγξατο καὶ ὅλως, μετέμελεν αὐτῷ ὁδοῦ τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐδόκουν, ἰδόντα μόνον τὰς Ἀθλιώτας, ἐπὶ πόδα ἂν ὑποστρέψαι, καὶ πλοίου ἐπιβάντα, πλεῖν αὖθις ἐπὶ Βοσπόρου, ὅθεν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον αὖθις ἐπανελθεῖν, εἶτα ἐς Ἑκάβας. οὕτως ἔχοντι τῷ Ἀναχάρσιδι ἐντυχάνει δαίμων τις ἀγαθὸς, ὡς ἀληθῶς, ὁ Τόξαρις

& per Iouem à vero non abhorret, quippe qui totam ciuitatem quondam peste graua uatam liberauerit. Sed rem grediamur ad id cuius gratia illius mẽtionem fecimus. Adhuc quidem in viuis erat Toxaris, Anacharsis autem cùm nuper soluissẽt è patria, ex Pyræo in vrbem venit, veluti hospes & barbarus, non mediocriter animo perturbato, omnia ignorans, ad multa meticulosus & trepidus, pendens animi quid ageret. Si quidem non obscurè intelligebat à videntibus se haberi ludibrio propter habitus peregrini insolentiam, & eandem linguam sonare callentem inueniebat neminem. In summa, iam illium susceptæ prnfectionis pœnitebat, constitutum habens in animo, visis tantum Athenis auctutum retrò abire in patriam, conscensoque nauigio iterum soluere in Bosporum, vnde non multum itineris illi conficiendum restabat in Scythiam. Ad hunc modum hæc secum reputanti Anacharsidi dæmon quispiam bonus illi sit obuiam, vt reuera credendum est, nempe

Toxaris

ἦ Τόξαρις ἤδη ἐν τῷ Κεραμεικῷ. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἠσθάνετο, καθ' ὃ τὴν ἐπισπάσατο, καθάπερ εἰκὸς ἦν, ἔπειτα μέντοι οὐ χαλεπῶς ἐμάνθανε καὶ αὐτὸν γνώσεσθαι τὸν Ἀνάχαρσιν, ἅτε γνώριμον ὄντα, καὶ ἐν τοῖς πρώτοις Σκυθῶν. ὁ Ἀνάχαρσις δὲ πόθεν ἂν ἐκεῖνος ἔγνω ὁμοεθνῆ ὄντα, ἐπειδὴ ἐξαλλάνειν, ὑπῆρξε μεμένηκε τὸ γένειον, ἄξυστον ἀσίδηρον, ἠδὴ σωμένον, αὐτῶν τῶν Ἀθηναίων ἕνα τῶν αὐτοχθόνων; οὕτω μεταπεποίηντο ὑπὸ τοῦ χρόνου. ἀλλὰ Τόξαρις Σκυθιστὶ προσαπὸν αὐτὸν, οὐ σὺ, ἔφη, Ἀνάχαρσις ἄρα τυγχάνεις, ὁ Δαμοίτας; ὁ δὲ ἀκροσυρὸν ὑφ' ἡδονῆς ὁ Ἀνάχαρσις, ὅτι καὶ ὁμόφωνον εὑρήκει τινὰ, καὶ τοῦτον ἐξ ὅτου ὅσις ἐν Σκύθαις, καὶ ἄρτιος, οὐκ ἂν πόθεν οἶσθα ἡμᾶς, ὦ ξένε; καὶ αὐτὸς ἔφη, ἐκεῖθεν ἐμὶ παρ' ὑμῶν, Τόξαρις

Toxaris f in Ceramico. Ad quod primùm illum pertraxit habitus, quem videbat sibi esse patrium. Deinde haud difficulter cogniturus erat & ipsum Anacharsis, nempe ex illustri ortum genere, quiq; inter Scythiæ primates nó infimum locum obtineret. Porrò autem Anacharsis vnde cognoscere potuisset populare sibi esse Toxarim, more Græcorũ exornatum, mentum habentem detonsum, incinctum, nullo ferro munitum; iam multa facundia facetum & lepidum, & atque ex ipsis Atticis vnum indigenam? Adeò iam transformatus erat longinquitate temporis. Verùm Toxaris Scythica lingua affatus illum: Nónne tu, inquit, Anacharsis ille es Dauceto patre prognatus? Lachrymatus est præ gaudio Anacharsis, propterea quòd eiusdem linguæ hominem inuenisset, planéq; callentem quis esset, aut quem Scythas dignitatis locum obtineret. & interrogauit vnde me nosti, ô hospes? Cui ille: Inde ego sum oriundus, ex Scythia nomen mihi est Toxa-

ris, non

ως τὸ γένος, ἐκ τῶν λαμπρῶν ἐκείνων καὶ ἐγνωσθαι ἄρα σοι καλ' αὐτόν μου, ἔφη, ὁ Τόξαρις ἦν, περὶ οὗ ἐγὼ ἤκουσα, ὅς τις Τόξαρις, ἔρωτι τῆς Ἑλλάδος, ἀφικόμην καὶ γαμετῆς ἐν Σκυθίᾳ, καὶ παιδία νεογνὰ, οἷς ἐκεῖ ἐν Ἀθήναις, καὶ νῦν δὴ παρόντα ἐκεῖνα, τεθέμενον τὸ γένος; ἐγὼ, ἔφη, ἐκεῖνός εἰμι, ἢ τις καμοῦ λόγος ἔτι παρ' ὑμῖν. ἐκεῖνα δ' ὅς ὁ Ἀνάχαρσις, μαθητὴν σὲ ἴσθι μου γεγενημένον, καὶ ξένια τὰ ἐμὰ δεξάμενον, ὃν μὲν ἀράδιος ἐλᾶν τὴν Ἑλλάδα. καὶ καλά γε τὰ ἐμοὶ ἐπιτηδεύματα ἐκμεμαθηκώς, ἥκω σοι, μυῖα παῖδα ἐν τοῖς ὅπλοις ἔτι σοι. καὶ ἥκω μὲν σοι ἐπὶ τύχῃ, ἔγνωσο δέ, περὶ ὅλιγου ἀλῶσα, ὀπίσω αὖθις ἐπὶ ναῦν καλύπτα εὐτυχῆ ἐπιπαράγμενος ξένια καὶ ἄγνωστα πάντα ὁρῶν. ἀπὸ πρὸς Ακινάκην καὶ Ζαμόλξιδα, τὰ πατρῷα ἡμῖν θεῶν, σύ μοι, ὦ Τόξαρι, παραλαβὼν ξενάγησον,

ri, non ex claris illis ducentis generis originem, vt per hoc tibi notus esse queam. Num, inquit ille, tu es Toxaris, de quo ego inaudiui, Toxarim quendam amore visendæ Græciæ relictis domi vxore & infantibus filijs, Athenas esse profectum, & nunc ibi versari, nec magno esse precio apud optimates? Ego, inquit, illeipsefsum, si qua est tiam nũc apud vos de me fama superstes est. Proinde, inquit Anacharsis, scias me tuum factum esse discipulũ, ac amoris tui æmulum, quò huc perductus es, scilicet vt viderem Græciam. [h] Itaque huius negociationis gratia peregrè profectus veniò, infinitis malis perfunctus apud gentes in medio sitas. Et mi, si tu mihi factus fuisses obuiam, id decretũ erat, priusquam sol occidisset, me retrò ad nauem voluisse referre gressum. vsque adeò consternatus eram animo, peregrina & incog[illegible] cia conspicienti. [i] Sed age per Acimacem & Zam[illegible] penates, tu me assumptum, ô Toxari, vt hu[illegible] io,

σθρ, καὶ δεῖξον τὰ διάφορα τῶν Ἀθηναίοις, ἅττα καὶ τὰ ἐν τῇ ἄλλῃ Ἑλλάδι, νόμων, τινὰς δὲ καὶ ἀνθρώπων τὰς βελτίστας, καὶ ἤδη καὶ παντηχόθεν καὶ βίον αὐτῶν, καὶ πολιτείαν, ἢ ἄπιθι σύ τι κἀγὼ μετὰ σὲ τοσοῦτον ὁδὸν ἥκομεν, μὴ μετὰ πολλῆς ἀθυμίας αὐτῶν ἀναστρεφούσας. τοῦτο μὲν ἔφη ὁ Τόξαρις, ἥκιστα ἱκανὸν ἄρρητος ἡμᾶς, ἐπὶ τὰς θύρας αὐτὰς ἐλθόντας, οἴχεσθαι ἀπιόντας. ἀλλὰ ἅμα βάδην. ὁ γὰρ ἄν, ὡς φῂς, ἀπίλθοις, οὐδ' ἂν ἀφίκοιτο δαδίως ἡ πόλις. οὐχ οὕτως ἐλαφρὰ τὰ βάλαντρα ἔχει πρὸς τὴν ξένους, ἅμα μάλα ἐπειγόμενον σου, ὡς μήτι γυναικὸς ἔτι, μήτι παιδίων, ἃ σοι ἤδη ἂν σὺ, μεμνῆσθαι. ὡς δ' ἂν τάχιστα πᾶσαν ἴδοις τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων, μᾶλλον δὲ τὴν Ἑλλάδα ὅλην, μὴ τὰ ἐνθάδε καλὰ, ἐγὼ ἐποιήσομαί σοι.

cito, ac mihi pulcherrima quæque quæ Athenis sunt, cõmonstrato: deinde, si qua etiam pausim in reliqua sunt Græcia admiranda & visenda, cũ leges optimè constitutas, tũ viros quosq; integerrimos, ad hæc mores & studia publicos, & vitã illorũ, & Rempub quorũ indaganda gratia prior tu, exinde ego post te tantum itineris exhausimus. Et ne permittas, vt his nondum visis mihi retrò pes mouendus sit. Hoc equidem, inquit Toxaris, minimè amanter dixisti, vix tactis pede liminibus, mox te redituru postliminio: Atqui bonũ habe animum: neq; enim, vt tu tecũ cogitas abibis, neque te facilè dimissura est ciuitas. Neque verò adeò modica habet erga retinendos hospites demulcimenta aut illecta menta, verùm multò magis te susceptum ita tractabit, vt ne vxoris amplius, neq; liberorum, si quos interea nobis absente susceperis, admodum memor futurus sis. Cæterũm vt quàm celerrimè vniuersam Athenien sium vrbem visam cognoscas, aut potius omnem Græciam, & ea quæ apud Græcos maximè visenda sunt, ego tibi effectum reddam.

Agit

ἔστι σοφὸς ἀνὴρ ἐνταῦθα, ἐπιχώριος μέν, ἀφθονώτατα δὲ μάλα πολλαχῆ τῆς Ἀσίας, καὶ εἰς Αἴγυπτον, καὶ τοῖς ἀρίστοις τῶν ἀνθρώπων συγγενόμενος, τὰ ἄκρα ἐκ τῶν πανσόφων· ἀλλὰ καὶ κομιδῇ πένης. ὄψει γεγηρακότα, ὅτῳ ἀμφοτέρως ἐσχολακότι, πλὴν διά γε τὴν σοφίαν, καὶ τὴν ἄλλην ἀρετήν, πάνυ τιμᾶσιν αὐτὸν, ὥστε καὶ νομοθέτην χρῶνται πρὸς τὴν πολιτείαν, καὶ ἀξιοῦσι κατὰ τὰ ἐκείνου προστάγματα βιοῦν. ἐὰν τοῦτον φίλον κτήσαιο, καὶ μάθοις οἷός ἐστιν ἀνήρ, πᾶσαν νόμιζε τὴν Ἑλλάδα ἐν αὐτῷ ἔχειν, καὶ τὸ κεφάλαιον ἥδιστα ἂν ἀθλίαν τῶν πόλεων ἀγαθῶν ὡς οὐκ ἔσιν, ὦ, τι ἂν μεῖζόν σοι καλὸν γένοιτο λαβεῖν παρ' ἐμοῦ, ἢ συνήσας ἐκείνῳ. μὴ τοίνυν μέλλωμεν, ἔφη, ὦ Τόξαρι, ὁ Ἀνάχαρσις, ἀλλὰ μεταβὰν, ἄγε πρὸς αὐτόν.

Agit hic vir multæ & admirandæ sapientiæ, & quidem indigena, sed qui diu multumq; susceptis peregrinationibus & in Asiam & in Aegyptum profectus sit, ac cum optimis quibusque mortalibus vitæ consuetudinem habuit: cæterà homo non admodum diues, verùm infimæ penè fortunæ mendicus. Videbis senem adeò populariter exornatum: veruntamen cùm propter sapientiæ excellentiam, tum aliarũ virtutum quibus præditus est, præstantiam, ab omnibus certatim colitur, adeò vt etiam pro legum auctore eo vtantur in constituenda Repub. neque iuxta eius præcepta viuere dedignantur. Hunc si amicitia tibi iunctum possederis, ac planè cuiusmodi vir sit, perdidiceris, vniuersam Græciam in te habiturum haud dubitanter existima. Et quod caput est nosse, sic habe, ex omnibus bonis hîc repositis, non maiori me tibi gratificari posse aut officio aut obsequio, quàm si huic te quam commendatissimum reddidero. Ne igitur cunctemur, ô Toxari, inquit Anacharsis, sed me assumens quantocyus ad illum ducito.

Sed

ἀτὰρ ἱκανὸ δείδια μὴ ἀνοπρόσοδός σ' ἱερῶ θύτα σου τῷ [illegible] ὑπὲρ ἡμῶν. ἰὼφύμιδ', ἦ δ', ἐκείνῳ τὰ μέγιστα χαρίζεσθαί μοι δοκῶ, ἀφορμὴν παρασχὼν τῆς εἰς ξένον ἄνδρα εὐσεβείας. ἔπου μόνον· ἄσῃ γὰρ ὅσα περὶ τὴν ξένης ἢ ἀδῶς, καὶ ἢ ἄμῃ ἐπιδεκέα καὶ χρηστότης, μᾶλλον δὲ ἃ κατὰ δαίμονα οὕτω σὺν τοῖς ἡμῖν προσέσεσθε, ὁ ἐπὶ σωφροσύνας, ὁ παλῶν ἰωνῶν, καὶ ἅμα προσαπὼν τὸν Σόλωνα. τοῦτό σοι, ἔφη, δῶρον μέγιστον ἥκω ἄγων ἐγὼ ξένου ἀνδρὸς, φιλίας δεόμενος. Σκύθης δὲ ὢν τῶν παρ' ἡμῖν εὐπατριδῶν, καὶ ῥᾳδίως τἀκεῖ πάντα ἀφεὶς, ἥκει παρ' ὑμᾶς, καὶ τὰ μὲν ἡμέτερα ὀλόμενος τῆς Ἑλλάδος κἀγὼ ἐπιζητῶ τινα τοιοῦτον ἐξευρεῖν ὡς, ὅπως ῥᾷστα καὶ αὐτὸς μάθοι πάντα, καὶ γνώριμος γένοιτο τοῖς ἀείοις.

Sed enim illud vereor, ne difficilis accessus sit, tuum erga me studium tanquam superuacaneum respuat. Bona verba, inquit ille: videor enim illi rem omnium gratissimam facturus, beneuolentiæ erga hospitem ostentandæ occasionem illi offerens. Tantum verò me sequere, statimq; qua sit erga hospites reuerentia, tum quàm à comitate non auersus, tum quæ alia eius bonitas, & ingenij amœnissimi suauitas, cognosces. Quin potius, bona fortuna duce, ille ipse nos accedit: nempe ille qui cogitabundus secum loquitur. Et cum dicto Solonem allocutus: Venio, inquit, maximum tibi munus adducens, virum peregrinum egentem amicitiæ. Est autè genere & natione Scytha, vnus apud nostrates ex nobilibus & summo loco natis. Omnibus verò in patria relictis, huc venit nobiscum conuersaturus, eaque quæ per Græciam sunt præstantissima, visurus. Porrò ego eius rei compendium illi inuentum curaui, quo pacto facillimè simul & expeditissimè vniuersa perdisceret, & optimi

σις. Τοῦτο δ' ἤδη σοι προσαγαγὼν αὐτόν. ἀτοίνυν ἐγὼ Σόλωνα οἶδα, οὔτω ποιήσεις καὶ προξενήσας αὐτοῦ, καὶ πολίτην γνήσιον ἀποφανεῖς τῆς Ἑλλάδος. καὶ ὅπερ σοι ἔφην μικρὸν ἔμπροσθεν, ὦ Ἀνάχαρσι, πάντα ἑώρακας ἤδη, Σόλωνα ἰδών. τοῦτο ἀθλίωσα. τοῦδε ἕνεκα Ἑλλάς. οὐκέτι ξένος, σύμπασίν σοι ἔσται, πάντες σε φιλοῦσι, τηλικοῦτόν σοι τὸ ἄγαλμα τὸν περιβόητον τοῦτον. ἀπάντων ἐπὶς λύσῃ τῶν ἐν Σκυθίᾳ σωρὸν αὐτῷ. ἔχεις τῆς ἀποδημίας τὰ ἆθλα, τοῦ ἔρωτος τὸ τέλος. οὗτός σοι ὁ Ἑλληνικὸς κανὼν, τοῦτο, μάγμα τῆς φιλοσοφίας τῆς Ἀττικῆς. οὕτω τοίνυν γίγνωσκε, ὡς εὐδαιμονίσατος ὤν, ἐς σοφὸν Σόλωνα, καὶ φίλον κήδος αὐτῷ. μακρὸν ἂν εἴη διηγήσασθαι, ὅσων μὲν ἕνεκα ὁ Σόλων ὧδε λόγου, οἷα δ' ἔπειτα.

mis quibusque innotesceret. Aliam verò ad hæc consequenda viam compendiosiorem non tenebam, quàm si hunc tibi adductum familiarem feciſſem. Itaque ſi Solonem ego planè pernoui, ſic facies, ac illum in bonorum notitiam & ſtudium perduces, & germanũ ciuem Græciæ eſſe oſtendes. Et quod tibi paulò antè dixi, Anacharſi, omnia iam viſo Solone conſpexiſti. Hoc ſunt Athenæ, hoc eſt, ipſa Græcia. Neq; ampliùs hoſpitem te eſſe ſpera. Omnes te nouerunt, omnes certatim amore te proſequuntur Tantum tibi in hoc fere bonum repoſitũ eſſe ne dubites. Omnium in Scythia relictorum te capiet obliuio, iuncta cum illo conuerſatione. Habes peregrinationis tuæ præmia, de amoris finem tantopere deſideratum. Hîc tibi Græca eſt regula, neq; non Atticæ philoſophiæ index certiſſimus. Quare hoc tibi perſuade, eum eſſe multò feliciſſimum, quicunque cum Solone verſatus fuerit, eoq; amico vtitur. Perlongum eſſet referre, quantum cùm Solon ſit delectatus munere, tum

ὡς δὲ λοιπὸν σωῦσαν, ὁ μὲν προσδώσων, καὶ διδάσκων τὰ πάντα, ὁ Σόλων, καὶ φίλον ἅπασι ποιῶν τὸν Ἀνάχαρσιν, καὶ προσάγων τοῖς Ἕλλησι καλοῖς, καὶ πάντα πόρρω ἐπιμελόμενος, ὅπως μὴ δόξειε διαφθείρειν ἐν τῇ Ἑλλάδι. ὁ δὲ τεθηπὼς τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ μηδὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐκὼν ἔξω ἀφιστάμενος. ὡς γοῦν ἐπέσχετο αὐτῷ ὁ Τόξαρις, ἐξ ἑνὸς ἀνδρὸς τοῦ Σόλωνος ἅπαντα ἔγνω ἐν ἀκαρεῖ, καὶ πᾶσιν ὡς γνώριμος, καὶ ἐτιμᾶτο διὰ ἐκεῖνον· οὐ γὰρ μικρὸν ὡς Σόλωνι ἐπαινῶν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι τοῦτο, ὡς νομοθέτῃ ἐπείθοντο. καὶ φίλος ἦν, ὡς ἐκεῖνος ἀοκιμάζοι, καὶ ἐπῄνουν ἀεί τε ἄνδρας ἄγαν τὰ τηλωπῆια, καὶ μόνος βαρβάρων Ἀνάχαρσις

tum quibus verbis responderit, ita, vt in reliquum tempus dulcissimè simul & coniunctissimè conuixerint, alter quidem illorum, nempe Solon, docens & instituens rebus pulcherrimis, & amicum Anacharsin in omnium familiaritatem aggregans, Græcorumque optimatibus adducens, tum per omnia diligentissimè curam agens, quo pacto quamiucundissimè in Græcia in precio habitus præcelleret. Alter autem admirandam illius sapientiam attonito animo admiratus, ne altero quidem pede volens à senis latere discedebat. Itaq; quemadmodum illi pollicitus fuerat Toxaris, ex vnico Solone in puncto temporis vniuersa cognouit, ac omnibus innotuit, & illius gratia à cunctis familiariter colebatur. Neq; enim mediocri laude Anacharsis virtutes solebat extollere Solon: verùm hominibus & hoc moris erat, vt quemadmodum Solonilegislatori libenter dicto audientes erant, amore quoque & beneuolentia prosequebantur, quoscunque ille aliquo precio dignos esse existimabat, ac prorsus eosdem in reliquum viros optimos esse credebant. Solus verò ex Barbaris Anachar-

πὸς δημοποίητος γεγόμενος, ἀ
γὰ Θεοξένῳ πιστεῦσαι, καὶ τὰ
τὸ ἐσφοῦντι περὶ αὐτοῦ. καὶ
οὐκ ἄρ' οὐδὲ ἀνίσφιγξ, οὐκ
μαι, ἐς Σκύθας, ἃ μὴ Σόλωνι
ἀπέθανε. βούλομαι οὖν ἤδη
ἐπαγάγω τῷ μύθῳ τὸ τέλος,
ἂς μὴ ἀκίφαλος πιθανοσύνης
ὥρα γὰρ ἤδη φάναι, οὗ τινός μοι
ἥκειν ὁ Ἀνάχαρσις ἐκ Σκυ-
θίας, καὶ Τόξαρις τὰ νῦν ἐς
Μακεδονίαν ἥκετον, ἔτι καὶ
Σόλωνα γέροντα ἄνδρα ἔτι ἀ-
γόμενον Ἀθήνηθεν. φημὶ δὲ
ὅμοιόν τι καὶ αὐτὸς παθεῖν
τῷ Ἀναχάρσιδι. καὶ γὰρ
Χαείτων, μὴ νεμεσήσητέ μοι
τῆς ἀκόλου, ἐβασιλικῷ ἀν-
δρὶ ἐμαυτὸν ἄκαιρα βάρ-
βαρος μὲν γὰρ κἀκεῖνος. καὶ
οὐδέν τι φαίης ἂν τοὺς
Σύρους ἡμᾶς φαυλοτέρους εἶ-
ναι τῶν Σκυθῶν. ἀτὰρ οὐδὲ
κατὰ τὸ βασιλικὸν ἐοικότως
ἂν ἀπεικάσαιμι ὑμᾶς τῷ ὁμοιότητα, κατ'
ἐκεῖνα δή. ὅτε γὰρ πρῶτον ἐς
πόλιν ὑμῶν τὴν μόλω,
ἐξεπλά-

sis initiatus est, ac ciuitate donatus, si Theoxeno fides habenda est, qui præter cætera & hoc de illo literis ac memoriæ prodidit. Sed neque, vt opinor, retrò ad Scythas Anacharsis abijt, nisi Solone mortuo. Vultis igitur fabulæ finem iam imponam, ne sine capite obambulet? proinde iam tempus est cognoscendi ciues, cuius rei gratia mihi Anacharsis ex Scythia, & Toxaris in præsentia venerint in Macedoniam, ad quos Solonem quoque adultæ ætatis hominem ab Athenis adduxi. [k] Siquidem aio & me non dissimile quiddam cum Anacharside passum esse. Ac per Gratias vos obsecro, ne indignabundo animo mihi vitio vertatis similitudinem, si viro regio memet ipse comparauero. Barbarus enim ille fuit: cæterum nos Syros vlla in re Scythis deteriores non facilè dixeris. Atqui ego res meas cũ regia magnificentia cõponere annitor similitudine, nisi quantum ad ea quæ diximus. Nam cùm primùm in vestrã vrbẽ hospes immigrassem, statim

ἐξεπλάγην μὲν ἐνθὺς, ἰδὼν τὸ μέγεθος, καὶ τὸ κάλλος, καὶ τῶν ὑπερκειμένων τὸ πλῆθος, καὶ πλοῦ ἄλλου θωύματος, καὶ λαμπρότητος πᾶσαν. ὥστε ἐπίπαν ἐτύθην πῶς ταῦτα, καὶ οὐκ ἐξήρκουν τῷ θαύματι, οἷόν τι καὶ ὁ νησιώτης ἱκανῶς ἐκπέπληκται, πρὸς τὰ τοῦ Μενελάου οἰκία. καὶ ἴσως οὔτω δράτιθέατο πλοῦ γνάμην, ἰδὼν πόλιν ἀκμάζουσαν ἀμφὶ ὄλβοις αὐτῇ, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν ἀνθοῦσαν ἀγαθοῖς πᾶσιν, οἷς θάλλα πόλις. οὕτω δὴ ἔχων, ἐσκοπούμην ἔνδον περὶ τῶν πρακτέων, καὶ τὸ μὲν πάλαι τὸν λόγον ὑμῖν, πάλαι ἐδεδόκτο. τίσι γὰρ ἂν ἄλλοις ἐβούλα, σιωπῇ παροδεύσας τηλικαύτην πόλιν; ἑτοίμων γὰρ, ἀλλ' ὑπερκρύψομαι τάληθὲς, οἵ τισι δεῖ προῦχοντες ἦσαν, καὶ οἷς ἄν τις παρέλθοι, καὶ συγγρα-

statim animo obstupefactus sum, visa eius & amplitudine & pulchritudine, ac incolarum multitudine, aliaque potentia & splendore omni cognito. Itaque multo tempore animo hærebam attonitus ad hæc, nec poteram cuncta abundè satis admiratione prosequi: cuiusmodi quiddam & [1] insularis ille iuuenis conspectis Menelai ædibus passus est. Neque verò alium ego obtinebam animum, intuitus urbem tanto vigore vigentem, ac iuxta Poëtam illum omnibus bonis florentem; quibus ciuitas felix & beata solet affluere. Hoc iam affectus animo, deinceps de ijs quæ agenda forent, mecum deliberabam. Iam enim olim constitutum habebam, oratione vos & laudibus illustrare. Quibus enim alijs ostendi, silentio tam præclaram ciuitatem præteriens? Quippe quærebam (neque enim veritatem prudens celabo) si qui essent qui reliquos dignitate anteirent, & quos aggressus aliquis, ac

συμφαλάμενος πεσόντας, σωμαγωνισᾶς χᾶτο πρὸς τὰ ὅλα. ἐνταῦθά μοι οὐχ ἅς, ὅσπερ ὦ Ἀναχάρσιδι, καὶ οὗτος βάρβαρος, ὁ Τόξαρις, ἀλλὰ πολλοί, μᾶλλον δὲ πάντες τὰ αὐτὰ, μᾶλλον οὐκ αὐτᾶς συλλαβᾶς ἔλεγον· ὦ ξένε, πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι χρηστοὶ, καὶ δεξιοὶ ἀνὰ τὴν πόλιν, καὶ οὐκ ἂν ἁμαχόβι τοιούτους εὕροις ἄνδρας ἀγαθούς. δύο δὲ μάλιστα ἐστὸν ἄμφ' ἄνδρα ἀεἰσω, γνῶ μὲν καὶ ἀξιώματι πολὺ πρόσχοντε ἁπάντων, πεπαίκασι δὲ, καὶ λόγων δυνάμει τῇ Ἀττικῇ δεδαιδαλμένοις ἄρ. ἃ δὲ παρὰ τοῦ δήμου ἔχουσα, πάνυ ἐρωτικὴ πρὸς αὐτὸς, καὶ τοῦτ' ἴσχυτα ὅ, τι ἂν ἄκουσον ἢ τῇ πόλει. πλὴν μὲν γὰρ χρηστότητα, καὶ τὴν πρὸς τοὺς ξένους φιλανθρωπίαν, καὶ τὸ ἐν μεγίθει τοσούτῳ ἀνυπέρβολον, καὶ τὸ μετ' εὐνοίας ἀδιάσειστον, καὶ τὸ πρᾶον,

biſtoriia de illis memoriæ prodita, adiutoribus vteretur ad omnia. Ibi verò mihi non vnus, quemadmodum Anacharſidi, & ille quidem barbarus Toxaris, ſed plures, aut potius omnes eadem tantùm non ijſdem ſyllabis reſpondebant. Multi quidem & alij præclari & induſtrij viri, ô hoſpes, in hac vrbe habitant, nec temerè alibi eiuſmodi viros inuenies perinde bonos. m *Duo tamen cumprimis ſunt longè optimi & præſtantiſſimi, generis ſplendore & dignitate omnibus longè ſuperiores: cæterùm diſciplinarum cognitione ac dicendi facultate, Atticæ Muſæ eos non abſurdè comparauerit. Populi mirus erga illos fauor, & ſtudium ſingulare exiſtit. Et hoc quoque quod in ciuitate optimũ & præſtantiſſimum eſſe conſtat, illorum bonitatem, & obuiam erga hoſpites humanitatem, nullamque in tanta magnitudine inuidentiam, ac reuerentiam coniunctam cùm beneuolentia, tum animi manſue-*

ἅμ, καὶ τὸ ὠμόσσοδον, αὐτὸς ἄμοις διηγήσασθαι, παραθεὶς μικρὸν ὕστερον. καὶ ὃς μάλιστα θαυμάσας, μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκίας ἐτὸν, υἱὸς καὶ πατρὸς, ὁ μὲν, ἃ τινα Σόλωνα, ἢ Περικλέα, ἢ Ἀριστείδην ἐπινοεῖς· ὁ δὲ υἱός, καὶ ὀφθεὶς μὲν αὐτίκα ἀπάξεται σε. οὕτω μέγας ἐστὶ, καὶ καλὸς ἀφ' ἑαυτοῦ τινα τὴν ἀμορφίαν. ἃ δὲ καὶ φθέγξασθαι μόνον. οἰχήσεται σε ἀπὸ τῶν ὤτων ἀναλυσάμενος, ὡσαύτως Ἀφροδίτην ἐπὶ τῇ γλαφυρᾷ ναυσὶν ἐφ' ἵππων, ἢ γοῦν πόλις ἅπασα, κινηθεῖσα ἀκούσαι, ὅπότ' ἂν ἀγορεύσομαι παρελθοῦσα. ὁποῖόν φασι τὸν τοῦ Ἀθηναίου πρὸς τὸν τῆς Κλεοβούλης πεπονθέναι, παρ' ὅσον ἐκεῖ μὲν ὃν ἂς μακρὰν μεμιλήκασι τὸ ἔρωτος, ὃν ἠράσθησαν τῆς Ἀλκιβιάδου. τοῦδε δὲ πόλις οὐ φιλεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀδέδοικεν ἤδη

manſuetudinem & morum facilitatem quibuſuis accedentibus expoſitam, ipſe hauddubiè aliis verbis celebrabis, paulò pòſt harum rerum factò periculo. Atque vt mireris impenſiùs, ex vna eademque familia ſunt pater & filius. Alter quidem non alius quam ſi Solonem, aut Periclem, aut Ariſtidem animo conceperis: alter verò filius, te ſaltè conſpectum actutum domum abducturus eſt. Adeò præſtanti corpore viſendus eſt, & maſcula quadam forma decorus & amabilis. Quòd ſi modò ore voce ſoluto loqui inceperit, ducet te reuinctum ab auribus. tantam dicendi venerem, & verborum ſuauitatem iuuenis in lingua ſita poſſidet. Quinetiam [n] vniuerſa ciuitas ad audiendum inhiat, quoties ad populum verba facturus progreditur: euiuſmodi aiunt Athenienſibus quondam accidiſſe in Cliniæ filio adamando, præterquam quòd non multò pòſt eos amoris ſummè pœnituerit, quo [o] Alcibiadem complexi fuerant. Porrò hunc non ciuitas ſolùm arctiſſimè diligit, verumetiam reuerenter habere non

ἅπαντα ἀξιοῖ. καὶ ὅλως, ἂν τοῦτο ὑμῖν δημόσιον ἀγαθὸν ᾖ, καὶ μέγα ὄφελος ἅπασιν, ἐνταῦθ' οὗτος. ἃ δὲ αὐτός τε, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, δίκαιοί σοι, καὶ φίλον ποιησάντε, πᾶσαν ἕξεις τὴν πόλιν· καὶ ἱκανῶσαι καὶ τὴν χάριν ἕτερον μόνον, καὶ ὑπὲρ ἐνδιαίσιμα τὰ σά. ταῦτα μὲν τὸν Δία ἅπαντ' ἐπαινοῦντα ἤκουον, ἐμοὶ δὲ καὶ ὅρκον ἐπάγειν ὡς πόνων καί μοι, ἵνα πεφρασμένα, τὸ πρόσθεν ἀρνήσωμαι ἔνοχα. οὐκ ἔφην τοίνυν, οὐδ' ἀμβολὰς ἄρχον, ὡς ὁ Κάτων φησίν, ἀλλὰ καὶ πάντα μὲν κάλλιον κινεῖν, πάντα δὲ πράττειν, καὶ λέγειν, ὡς φίλοι ἡμῖν τοιοῦτοι γένοιντο. ἢν γὰρ τοῦθ' ὑπάρξῃ, εὖσθι πάντα, καὶ πλοῦς ὅ-

dedignatur. *In summa, vnà cum hoc nobis populare bonum est hic vir, & ingens commoditas omnibus. Hic si te & eius pater susceperint, & tecum amicitiam & societatem fecerint, totam ciuitatem deuinctam habebis. Tantùm autem ad illum manus extendenda est, nec amplius res tuæ erunt in ambiguo. Hæc per Iouem ab omnibus dicebantur, etsi iureiurando oratio mea mihi confirmanda fuit. Ac mihi iam earum rerum facienti periculum, ne minimam quidem partem dicendo effecturus esse videor. Itaq; neque desidiæ, neque moræ indulgendæ locus est, vt ait Poëta Ceius, verùm omnes rudentes pariter mouendi sunt, præterea nihil non dicendũ & faciendum, quo in amicitiam illorum insinuemur. Quod quidem si ex sententia consecuti fuerimus, tranquilla sunt omnia, & nauigatio non improspera, ac mare placidum, & portus in propinquo constitutus.*

καὶ λαμπρὸν ἀπὸ θαλάσσης καὶ ὁ λιμὴν πλησίον.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a HOSPES.] *Aut hospitum excipiendorum præfectus. Suidas: προξένους ἐκάλουν, τοὺς παρὰ ξένοις, ὡς τὸ ναυδοχεῖον τοῦ ξένου, ἐξ ἄλλων πόλεων ἐπήλυδας. i. Proxenos appellabant, qui essent hospitibus excipiendis præfecti. Hic enim erga peregrinos humanitatis laudem & imaginem continet.* b Non fuit.] *Exempli narratio, qua quos laudare instituit, cum veteri Solone comparat, eosq; quasi omnium aliorum instar quoddam facit.*

c Anacharsides.] *Vide huius vitam & epitaphium apud Laertium. Nam is Scytha natus, inter celebres philosophos habitus est Athenis, de quo fertur epigramma hoc Ioannis Alexandri Brissicani, ad Ioannem Februm:*

Hospes Anacharsis Scythicis egressus ab oris,
(Nam patriæ morum est nomine victus amor)
Multorum mores, multorum vidit & vrbes:
Nempe Ithaci fertur laus ea prima ducis.
Tandem animi linguæq; vt cultū absolueret, vrbem
Cecropiam celeri pergit adire gradu.
Atq; isthic simili Græcorum ornatus amictu,
Nam Scythiæ dederat cætera cuncta suæ.
Viuendi non pauca exempla accepit Athenis:
Vrbs equidem exemplo, sæpe iuuare solet
Dogmata tam magni didicit consulta Solonis:
Sic tacitas vires sæpe magister habet.
Idem hospes Latijs nunc se quoq; finibus infert,
Romana immutans pallia Græca toga.
Illi, igitur qui mos tuus est me interprete, amicos,
Pande fores, placido suscipe & hospitio.
Certè hominem sic istuc cupiat quod dicitur esse,
Sincera hospitij tessara sola facit. (gat,
Quòd si illam improbitas morū, faber optime, fran-
Non video quidnam turpius esse queat. d Octi-

pedes.] *Scythico prouerbio acebantur, quibus rusticanæ tantùm opes erant, quiq; duos possiderent boues, & currum vnum. Inter opes enim rusticanas, præcipuè recenset Hesiodus lib. 2. O-*

perum & dierum τὸν βοῶν ἀροτῆρα. i. *bovem aratorem.* e Allegare.] *Morem hunc mittendi ad Zamolxim scribit Herodotus in 4. Strabo in 7. & Suidas in dictione Ζαμόλξις.* f In Ceramico.] *Locus erat Athenis, ubi, qui in bello ceciderant, sepeliebantur: autore Suida. Meminit & Pausanias in Græcia, Attica, & Lucianus in Piscatore. Item in Meretricio Melissæ & Bacchidis, ubi pro loco, in quo meretrices habitabant, capitur.* g Atque ex his ipsis Atticis.] *Athenienses se dicebant esse αὐτόχθονες, quasi interrigenas dicas, ex ipsa terra genitos, ipsius terræ alumnos, indigenas. Aiunt Erichtheum ex terra editum, præbuisse argumentum, ut Athenienses, quibus is imperârit, terra item geniti censerentur, ac nominarentur αὐτόχθονες, sicuti etiam docuit Plato. Proinde eius rei symbolum τέττιγας,* i. *cicadas aureas solitos gestare, dictosq; eo nomine Tettigophoros. Exenim eiusmodi traditur animalis origo. Cuius rei testis quoq; locupletissimus est Thucydides historia prima, id quod Virgilius, in Cyri indicat:*

Aurea solenni comptum quem fibula ritu,
Mosopio erecti, nectabat dente cicadæ. *Meminit & Iustinus libro 2. & Demosthenes in Oratione περὶ τῆς παραπρεσβείας: μόνοι γὰρ τῶν πάντων αὐτόχθονες ὑμεῖς. Tertullianus in libro de velandis virginibus. Athenæus in libr. β. δειπνοσοφιστῶν. Verùm omnium copiosissimè interpres Aristophanis in Nubibus: εἰ μὲν παλαιοὶ ποτὲ τὸν αὐχμὸν, ταῦτ' ἐπειδὴ χρυσοῦν εἶχεθ' ὑπὸ τῷ πώγωνι τεττιγοφόρον, ὅτι αὐτόχθονες ἦσαν, &c. Quo loco citat & Thucydidem eius rei authorem. Erechthei filias in numero deorum habitas M. Cicero refert.* h Itaque huius negociationis.] *Cicero lib. 3. Officiorum, mercatum bonarum artium appellat. Max. Tyrius Platonicus, Sermone 17. scribit, Pythagoricos honestam mercaturam in Græciam misisse, nempe ex Italia scientias quasdam Athenas usque. Plato in Sophista & in Pythagora, docet longè nos attentiores esse debere in disciplinis, quàm in ijs mercibus emendis. In eundem modum & Isocrates admonet, esse longè quàm turpissimum mercatores immensa maria transmittere, quò facultates suas augeant, & adolescentes neutiquam industriæ contendere, quo rectam animi constitutionem è bonis studijs assequantur.*

i Sed

i Sed age.] *Per suos deos unaquæque gens iurare consuevit. Scytharum dij sunt Acinacis, Zalmois & Ventus Vide Lucianum in Toxaride.* *k* Siquidem aio.] *Adaptatio suæ causæ.* *l* Insularis ille] *Telemachus, scilicet ex insula Ithaca, Homerus Odyss. d. Menelai domum ex auro, electro, argento & ebore concinnatam, cum stupore quodam miratur.* *m* Duo tamen.] *Collatio & amplificatio personarum.* *n* Vniuersa ciuitas inhiat.] *ἡ πόλις ἅπασα κεκλιότης ἄκουεν.* id est, *urbs tota hiantes auscultant. Syntheſis est generis & numeri.* *o* Alcibiadem complexi.] *Hoc abundè scribit Plutarchus in Alcibiade, Aristophanes in Ranis, & Val. Maximus lib. 7. de Sapienter factis & dictis.*

ΠΩΣ ΔΕΙ ΙΣΤΟ-ρίαν συγγρά-φειν. *QVOMODO HIstoria scribenda sit.*

Iacobo Micyllo interprete.

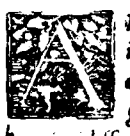
ARGVMENTVM.

DIdascalicus liber est, continens præcepta ac regulas de historia scribenda. Diuiditur autem in duas partes. In priore exposito fine seu officio Historici, & confutatis ijs, qui duplicem Historiæ finem faciunt, vtile videlicet & delectabile, mox vitia recenset, quæ tum in verbis & compositione, tum in ipsis rebus vitanda sit, & hoc sub exemplis aliorum, quo quique modo aut genere peccârint, ostendendo. In posteriore autem parte primùm quæ afferre ad hanc rem, quæque antea quasi domi suæ comparata habere debeat is, qui ad scribendam historiam accedit, exponit. Deinde regulas primùm de rebus, deinde de expositione & phrasi verborum, postremò & de partibus operis tradit, etiam hic exemplis aliorum præcepta sua confirmando.

Orditur autem ab occasione, quam collatione Abderitici morbi amplificat.

Βδηρίτας φασὶ, Λυσιμάχῳ ἤδη βασιλεύοντι, ἐμπεσεῖν τι νόσημα, ὦ ἑταῖε Φίλων, τοιοῦτον· πυρεταίνειν μὲν γὰρ τὰ πρῶτα πανδημὰ ἅπαντας, ἀπὸ τῆς πρώτης ὑθὺς ἐρρωμενίης, καὶ λιπαρέειν ὧν πυρετῷ, περὶ δὲ τὸν ἑβδόμιον, τοῖς μὲν αἷμα πολὺ ἐκρεῖν ῥινῶν, τοῖς δὲ ἱδρὼς ἐπιγινόμενος πολὺς, καὶ οὕτω λῦσαι τὸν πυρετὸν, ἐς γενόμενον δή τι πάθος πυκνῆσι τὰς γνάμας αὐτῶν· ἅπαντας γὰρ ἐσαγωγὴν παρεῖναι τοῦτο, καὶ ἰαμβεῖα ἐφθέγγοντο, καὶ μέγα ἐβόων, μάλιστα δὲ τὴν Βυκείμδα Ἀνδρομέδαν ἐμανύοντο, καὶ τὴν τῆ Περσέως ῥῆσιν ἐν μέρει διεξήεσαν. καὶ μετὰ τοῦτο πόλις ὠχρῶν ἁπάντων καὶ νεκρῶν. τῶν ἑβδομαίων ἐκέκραγον τραγῳδῶν· Σὺ δὲ ὦ θεῶν τύραννε, ὑμέναιον ἔρως,

Bderitis aiunt Lysimacho iam regnante morbum incidisse, optime Philo, huiusce modi quendam: Febricitari principiò quidem cœpisse per vrbem vniuersos, primo statim die febri cõtinua ac valida grauiter correptos. Circa septimum autem diem aliis quidem multus è naribus profluens sanguis, aliis verò exortus sudor, etiam ipse immodicus, febrim dissoluit, ac finijt. Cæterùm ridicula quadam perturbatione mentes illorum idem hic morbus inuoluit. Omnes enim quasi ad Tragœdias agendas impellebantur, & Iambica personabant, multúmque vociferabantur. Maxime autem Euripidis Andromedam canticis referebant, & Persei sermonem per vices recitabant. Plenáque adeò ciuitas erat pallidis & macilentis illis septimanis Tragœdis notum illud:

At ô tyranne hominum & deorum, Amor.

Et

καὶ τἆλλα μιγάλη τῇ φονῇ ἐναβοώντων καὶ τοῦδ' ἐπιβοᾶν, ἄχρι δὴ χαμῶν, καὶ μὴ μύ& δὲ μιγαγνόμενον, ἕως παυσε λιμοιῶντας αὐτούς. ἀστίαν δέ μοι δοκᾶ τῇ ζιάτου παρασχεῖν Ἀρχέλα& ὁ τραγῳδός. ἀδοκιμῶν τότε, μισοιῶντ& ἥρους, ἐν ποκῷ τῷ φλογμῷ τραγῳδῆσαι αὐτοῖς τὼ Ἀνδρομέδαν, ὡς πυρίξω τι ἐκ τῆ θιάτρου τοὺς ποδλοὺς, καὶ ἀναπάυτας ὕσερον ἐς τὼ τραγῳδίαν παρελθάνειν, ἐπιπολὺ ἐμφιλοχωρέσης ἡ Ἀνδρομέδας τῇ μνήμη αὐτῇ, καὶ τῶν Περσέως ἔτι σὺν τῇ Μιδέσῃ, τὼ ἐπάνυ γνόμω πιεπζομένω. ὡς σὺν ἔμ, φασιν, ἐνὶ παραβαλεῖν, τὸ ἀδημελητικὸν ἐκεῖνο πάθ& καὶ νῦν τὲς ποδὸς τῶν πεπαιδομιγμένων πιριπλύνθαι, ὃν ὧς τραγῳδεῖν. ἕκατε δὲν δὴ ἄν ἕτο παρέπαιον, ἀλλοτρίοις ἰαμβείοις, ἢ φαύλοις καὶ ἐσχημμένοι, ἀφ' οὗ δὲ τά ἐν ποσὶ ταῦτα ἐκινήθη, ὁ πό-

Et cætera quæ sequuntur magna voce exclamantibus, & hoc in longum vsque, donec superueniente iam hyeme, frigus nimium obortum ab insania ac rugis istis cohiberet ipsos. Causam verò eius rei videtur mihi præbuisse Archelaus Tragicus Poëta, qui illis temporibus celebris erat, qui media æstate, multóque æstu, Andromedæ fabulam ipsis egerat, ita vt multi ex theatro redirent febricitantes, & mentibus euersi postea in eandem Tragœdiam delaberentur, obseruante illorũ memoriæ Andromedã, ac Perseo vnà cum Medusa singulorum animis & cogitationibus obuolante. Vt igitur alterum cum altero comparetur, quemadmodum vulgò dicunt, Abderiticum illud malum etiam hoc tempore plerosque doctorum inuasit: & non vt ipsi quoque Tragœdias agant. nam in hoc minùs delirarent, alienis Iambeis, ijsq; haud malis occupati: sed ex quo obuia illa, & velut ante pedes exposita

semel

ἓν πόλεμον ὁ πᾶς τὸν βαρβάρους, καὶ τὸ ἐν Ἀρμενίᾳ τρόπαιον, καὶ ἀκατασχέτους νίκας, οὐδὲν ὅσιον ἐχ ἱστορίαν συγγράφειν. μᾶλλον δὲ Θουκυδίδαι, καὶ Ἡρόδοτοι, καὶ Ξενοφῶντες ἅπαντες ἡμῖν ἄπασι, καὶ ὡς ἔοικεν, ἀληθὲς ἄρ' ἦν ἐκεῖνο, τὸ Πόλεμον ἁπάντων πατέρα, φάναι καὶ συγγραφέας τοιούτους ἀπεργάσασθαι, ὑπὸ μιᾶς τῆς πληγῆς. ταῦτα λέγων, ὦ Φιλοῆτες, ἐρῶντα καὶ ἀκόρεστα, τὸ τοῦ Σινωπέως ἐκεῖνο ἐπῆλθεν. ὁπότε γὰρ ὁ Φίλιππος ἤδη ἐπιπολάσειεν, οἱ Κορίνθιοι πάντες ἐταράττοντο, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν· ὁ μὲν ὅπλα ἐπισκευάζων, ὁ δὲ λίθους παραφέρων, ὁ δὲ οἰκοδομῶν τοῦ τείχους, ὁ δὲ ἐπαλξιν ἐπισκευάζων, ὁ δὲ ἄλλο τι τῶν χρησίμων ἐπεργῶν. ὁ δὲ Διογένης ὁρῶν ταῦτα, ἐπεὶ μηδὲν ἔχοι ὅ, τι καὶ πράττοι (οὐδὲ

semel moueri cœpere, puta bellum istud aduersus Barbaros, & vulnus in Armenia acceptum, continuatæque victoriæ illæ, nemo vnus iam est qui non historiam scribere velit: imò verò Thucydides, & Herodoti, & Xenophontes, cuncti nobis facti sunt: &, vt apparet, verum illud tandem fuit, quod dicit: [e] Bellum omnium pater est: quandoquidem & historiarum scriptores tam multos procreauit, idque vna hac plaga. Hæc igitur, ô amice, posteaquam viderem atque audirem, Sinopensis illius in mentem venit. Quando enim Philippus rex ferebatur cum exercitu iam aduentare, Corinthij omnes trepidi turbari cœperunt, & pro se quisque sedulò facere: alius quidem arma apparando, alius autem saxa comportando, alius muros ciuitatis reficiendo, alius propugnacula & turres suffulciendo: denique alius aliud aliquid quod ad rem pertineret, subministrando. [f] Diogenes autem cùm hæc aspiceret, quoniam ipse nihil haberet quod ageret

(nemo

(οὐδὰς γὰρ αὐτῷ ἐπῆν ὑπηρέτης) περιβαλόμενος τὸ πριβώλιον, σπουδῇ μάλα καὶ αὐτὸς ἐκύλιε τὸν πίθον, ἐν ᾧ ἐτύγχανεν οἰκῶν, ἄνω καὶ κάτω τοῦ Κρανίου καὶ τινων τῶν σωμάτων ἐρομένου, τί ταῦτα ποιεῖς, ὦ Διόγνητε; κυλίω, ἔφη, μεχρὶ τὸν πίθον, ὡς μὴ μόνος ἀργὸς δοκοίην ἐν τοσούτοις ἐργαζομένοις. καὶ τὸς σὺ, ὦ Φίλων, ὡς μὴ μόνος ἄφωνος ἕλω ἐν ὥρᾳ πολυφώνῳ τοσαύτῃ, μηδ' ὅσον μικρὸν βορυφόρημα, κενὸς σιωπῇ παραφορήσω, καὶ ὧς ἔχων ὑπόλαβον, ὡς δυνατόν μοι κυλίσαι τὸν πίθον, οὐκ ἰσυέλαν συγγράφειν, εἰ πράξας αὐτὰς διηγήσωμαι. οὐκ ἔστω μοι τολμος ἐγὼ, μηδὲ τοῦτο δόξεις περὶ ἐμοῦ. οἶδα γὰρ ἀλίγος ὁ λίνδων, εἰ καὶ τὰ τῶν πολλῶν κυλίετις, καὶ μάλιστα οἷον τοῦτον τὸν πιθάκνιον, εἰ μὴ νῦν καρτερῶς κινήσαμεν

(nemo enim ipsum ad vllum aliquod ministerium adhibebat) cincto circum se pallio, scriò admodum & ipse dolium suum, in quo tum forte habitabat, & sursum ac deorsum per Cranium volutare cœpit: ac rogante quopiam ex familiaribus, &, quid hoc, inquiente, Diogenes agis? Voluto, respondit ille, ego etiam dolium meū, vt ne solus ociosè feriari videar inter tot laborantes. Et ego igitur, ô Philo, vt ne solus mutus forem in hoc loquaci ac strepero seculo, neque perinde ac comicum aliquod satellitium cum silentio hians præteriret, non abs re facturum me esse arbitratus sum, si quoad possibile mihi esset, etiam ipse dolium volutarem: nō historiam scribendo, neque etiam ipsas res gestas commemorando: non ita temerarius equidem sum, neque

μεμψόμενον

etiam hoc de me timeas licet. Noui enim quantum periculum hoc sit, si quis per saxa ac rupes volutet, & maximè tale, quale meū est doliolum, ne validè quidem satis etiā fictum ac

coctum,

μωμένον· ἀνάσχεσθε γὰρ αὐτί-
κα μάλα πρὸς μικρόν τι λί-
θιον προσβαίσαντα, συλ-
λέξαι τὰ ὄστρακα, τί οὖν ἔ-
γνωσταί μοι, καὶ ὅπως ἀσφα-
λῶς μεθέξω τοῦ πολέμου, αὐ-
τὸς ἔξω βέλους ἐὼν, ἐκεῖνα ὅσα
φράσω. τοῦ μὲν λαπνοῦ, καὶ
κύμασι, καὶ φρουτίδων, ὅ-
σα ὡς συγγράφων ἔνεσιν, ἀ-
πέξω ἐμαυτὸν, τοῦ πολέμου. πα-
ραινέσεις δέ τινα μικρὰν, καὶ
ὑποθήκας ταύτας ὀλίγας ποι-
ήσομαι τοῖς συγγράφουσιν,
ὡς κοινωνήσαιμι αὐτοῖς τῆς
οἰκοδομίας, ἃ καὶ μὴ τῆς ἐπι-
γραφῆς, ἄχρι γε τοῦ θε-
μελίου τοῦ πολλοῦ προσαφέ-
μεν. καί τοι δοκῶ παραινέ-
σεως οἱ πολλοὶ δεῖν οὐδενὸς
σφίσιν ἐπὶ τὸ πρᾶγμα, ἢ μᾶλ-
λον, ἢ τέχνης τινὸς ἐπὶ τὸ βα-
δίζειν, ἢ βλέπειν, ἢ ὁδεύειν. ἀλ-
λὰ πάνυ ῥᾴδιον ἡγοῦμαι, καὶ
ἅπαν τοῦτ' ἔστιν, ἱστορίαν συγ-
γράψαι, λύρᾳ τις ἐρμηνεῦσαι,
τὸ ἐπιτεθὲν δυνῆναι. τὸ δοκεῖν
θάρρους καὶ αὐτὸς, ὦ ἑταῖρε,
ὡς δὲ

coctum, adeò vt si quis exi-
guum aliquem lapillum ipsi
illidat, statim admodum te-
stæ colligendæ illi sint. Quid
igitur decretum mihi est?
& quo pacto bellum tutò ca-
pessam, ipse extra teli ia-
ctum constitutus? Dicam e-
quidem tibi. h A fumo qui-
dem, & fluctibus, & curis,
quæcunque historiam scri-
bentem circumstant, abstine-
bo meipsum: admonitionem
autem quandam paruam, &
præceptiones hasce modicas
scribentibus subministrabo,
vt exædificationi saltem ve-
nustæ cum illis adsim, etiamsi
ab inscriptione abfuero;
summo tantum digito vide-
licet lutum attingendo. Quan-
quam neque admonitione
plerique opus esse sibi ad
hanc rem putant, non magis
quàm arte aliqua ad vadendum
aut videndum, aut edendum,
sed planè facillimum,
ac promptum, & cuiusuis ho-
minis esse existimant histo-
riam scribere, si quis modò exponere verbis possit quod ei
cunque in mentem venit. i Cæterùm nostî & ipse, ô amice,

quòd

ὡς οὐ τῶν ὑμιταχεῖσων, ἀλλ' ῥαθύμως σωτιθῶσι λυναμένων ζῆν ἅπαν, ἀπὰ ἄ τι ἐν λόγοις καὶ ἄπο, ποσῶς τῆς φρουτίδος ἀνόμενον, ἴῶ τις, ὡς ὁ Θουκυδίδης φησίν, ὡς ἀεὶ κτῆμα σωτιθές. οἶδα μὲν σωῖ οὐ πάνυ ποσὸς αὐτῶν ἐπισρίψων, ἐνίοις δὲ καὶ πάνυ ἐναχθὲς δόξων, καὶ μάλισα, ὑπόσοις ἄποτε τέλεσαι ἅδη, καὶ ἐν ᾧ δ' οἰνῷ δίεσθαι ἡ ἱσορία. ἃ δὲ καὶ ἐπένκλα ἂν τῶν τότε ἀκροασαμένων, μανία. ἅ γε ἐλπὶς ὡς οἱ τοιοῦτοι μεταποιήσουσιν, ἢ μεταῤῥάψουσί τι τῶν ἄπαξ ἐκκυρωμένων, καὶ ὥσπερ ἐς τὰς βασιλείους αὐλὰς ἀφικομένων. ὅμως δὲ νῦ χάριν καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους ἀρκτέον, ἵν' ἅ ποτε πόλεμ& ἄλλ& συσάν, ἢ Κιμβροῖς πρὸς Γέτας, ἢ ἐν. δοῖς πρὸς Βακτρίους (ἐ γὰρ πρὸς ἡμᾶς γε ὁλμήσοντ ἄντις, ἀπαύλων ἤδη ἐκχερωμένων) ἔχωσιν

quòd hoc neq; facillimorum quippiam sit, neque eorum quæ negligenter ac temerè componi possunt: sed si quid aliud quid vsquam inter ea quæ oratione traduntur, multa cura opus habet, hoc certè habet, si quis, vt Thucydides ait, historiam quasi perpetuam possessionem adornet. Scio igitur paucos fore, quos mea hæc oratio conuertet, imò quibusdam etiam molestus videbor: illis maximè, quibus iam opus futum absolutum est, & historia in publicum emissa. Quòd si verò etiam laudata est ab ijs, qui tum audierunt eam, insania profectò fuerit sperare illos immutaturos aliquid, aut transcripturos, esse eorum, quæ iam semel edita atque auctorata, & quasi in regiam aulam relata sunt. Sed tamen non absre fuerit, etiã eos ipsos admonere hic vt si quando bellũ aliud exortum fuerit, vel Galatarum cõtra Getas, vel Indorum contra Bactrianos (neq; enim aduersum non puto quisquam aliquid mouere sustinebit, cunctis iam perdomitis & sub iugũ missis) melius

ἔχωσιν ἅμεινον συντιθέναι, τὸν λανόνα τοῦτον προσάγοντα, ὡς μὲν γε δέξη αὐτοῖς ὀρθὸς ἔσται. ἀ δὲ μὴ, αὐτοί, μὴ καὶ τότε ὦ αὐτῷ πήχει, ὥσπερ καὶ νῦν, μετροῦντων τὸ πρᾶγμα. ὁ ἰατρὸς δὲ ὁ πάνυ ἀνιάσεται, ὡς πάντας Ἀβδηρείτας ἰκόντας Ἀνδρομέδαν φαγεδαίνας. Δικαίου δὲ ὄντος τοῦ τῶν συμβαλλῆς ἔργου τὰ μὲν ἥδιστα ἀφεῖσθαι, τὰ δὲ φεύγειν διδάσκειν, φησὶ, πρῶτα ἅπαντα ἀναγκαῖον ὦ ἰσχνίαν συγγράφοντι, καὶ ὅπερ μάλιστα καθαρεύοντα. ἴσθι, οἷς χρήσομαι, ἐκ ἂν ἁμάρτοι τὸ ὀρθοῦ, καὶ ἐκ δυοῖν ἀγώνοιν, ἀρχήν τινα οἷον αὐτῷ ἀρκτέον. καὶ τάξιν ὡς τινα τοῖς ἔργοις ἁρμοστέον, καὶ μέτρον ἐκάστῳ, καὶ ἃ σιωπητέον, καὶ οἷς ἐν ὀλίγῳ φειστέον, καὶ ὅσα παραδραμεῖν ἄμεινον, καὶ ὅπως ἑρμηνεῦσαι αὐτὰ, καὶ συναρμόσαι. ταῦτα μὲν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὕστερον, καὶ

melius ac rectius componere tamen possint adhibita hac quasi quadam regula, si modò recta eadem ipsis videbitur: sin minùs, ipsi quidem tamen eodem cubito, quemadmodum & nunc, metiantur negotium: medicus autem non admodum ægrè ferret, si omnes Abderitæ isti volentes ac vltrò Andromedæ fabulam agant. k Porrò quando duplex huius consilij opus est (alia enim eligere ac sequi docet, alia verò vitare) principiò age dicamus quæ nam fugienda sint ei, qui historiam scribet, & à quibus integrum ac purum maximè præbere se debeat. Deinde quibus rebus, vtendo non aberrauerit à recta via, & eò quò tendit, ducente: nempe quo exordio incipiendum sit, quo ordine res quæque iungendæ inter se, & componendæ sint, quis modus singulis adhibendus, quæ silentio prætereunda, quæ cursu præterueli satius sit, quomodo exponenda eadem, & coaptanda sint. Atque hæc quidem & his similia posteriore loco tractabimus, nunc

φορ, νυν δ' τὰς ἁμαρτίας ἤδη ἅπασιν, ὁπόσα ἔξεστι φανερῶς συγγράφουσι παρακολουθεῖν, ἐπιδείξω. Κοινὰ μὲν οὖν πάντων λόγων ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ καὶ ἁρμονίᾳ καὶ διανοίᾳ, καὶ τῇ ἄλλῃ ἀτεχνίᾳ, μακρότερα ἂν εἴη ἐπιθεῖν, καὶ τῆς παρούσης ὑποθέσεως οὐκ ἴδιον. Κοινὰ γὰρ, ὡς ἔφην, ἁπάντων λόγων ἔστιν ἁμαρτήματα, ἔν τε φωνῇ κακοσημίᾳ, ἃ δὴ ἰδιωτεία [illegible], τὰ διαῤῥήδην, οἷα ἔμοιγε πολλάκις ἀκροωμένῳ ἔδοξεν, καὶ μάλιστα, ἂν ἅπασιν αὐτοῖς ἀναπετάσῃς τὰ [illegible]. οὐκ ἄκαιρον δὲ, μνησθῆναι ἀκριβῶς ἕνεκα, παραδείγματος ἕνεκα, τῶν ἤδη ἔτι συγγραμμένων. καὶ πρῶτον μὲν ἐκεῖνο, ἥλιπον ἁμαρτάνουσιν, ἐπισκοπῶμεν. ἁμαρτάνουσι γὰρ οἱ πολλοὶ αὐτῶν τὴν ἱστορίαν τὰ γενόμενα, διεξιόντων ἀρχόντων καὶ στρατηγῶν διατρίβουσι,

mus, nunc autem vitia ea commemorabimus, quæ malè scribentes aut componentes sequi solent. Quæ igitur communia scriptorum vitia sunt, in verbis, in sonoritate, in sententia, & cæteris malè & inscitè compositis, longum fuerit persequi, & à præsenti instituto etiam alienum. Nam communia, vt dixi, omnium sermonum vitia sunt, quæ in verbis & concinnitate vocum peccantur. Quæ verò in historia peculiariter quidem peccant, ea facilè deprehendas obseruando: id quod & mihi sæpenumerò vsu venit, inter auscultandum, & maximè si omnibus illis aures apertas præbueris. Sed non intempestiuum fuerit interea etiam exempli causa quædam eiusmodi repetere & commemorare, quæ iam ita composita atque edita habentur. Ac primùm quidem illud, quantum peccent, consideremus. Nam plerique ipsorum neglecto eo vt rem ipsam perinde vt gesta est, exponant, in laudibus Imperatorum & ducum immorantur,

τὸς μὲν οἰκείους ἐς ὕψος ἐπαίροντες, τὸς δὲ πολεμίους ἐλάττω μοίρᾳ μηρίων καταβρίπτοντες, ἀγνοοῦντες ὡς ἐ σμικρῷ τῷ ἰσθμῷ διῄρηται καὶ διῃρτέθη ἡ ἱστορία πρὸς τὸ ἐγκώμιον. ἀλλά τι μέγα τεῖχος ἐν μέσῳ ἀμφοῖν αὐτοῖν, καὶ τὸ τῶν μουσικῶν δίχα τοῦτο, δὶς διὰ πασῶν δηλαδὴ, ἃ γε τῶν μὲν ἐγκωμιαζόντων μόνος ἴσως μέλει, ὁπόσῳ ἐπαινέσονται, καὶ ὑφράνας ἐπαινέσμενον, καὶ ψόφου μόνου ἅπτεται τυχὸν τοῦ τέλους, ὁλίγον ἂν φροντίσειεν· ἃ δὲ ἂν ἄρα τις ψεύδηται ἐμπεσὼν ἡ ἱστορία, οὐδ' ἀκαιρίαν ἀνάσχοιτο, οὐ μᾶλλον, ἢ τῶν ἀρτηρίαν ἰατρῶν παῖδες φασὶ τὸν τραχεῖαν παραδύεσθαι. ἄν τι ἐς αὐτὸν καταπροθύῃ. ἔτι ἀγνοεῖν ἔοικασιν οἱ τοιοῦτοι, ὡς ποιητικῆς μὲν, καὶ ποιημάτων ἅπτου ἐπισχέσεως, καὶ λανόνος ἴδιοι, ἱστορίας δ' ἄμοιροι. ἐκεῖ

suos quidem in cœlum extollentes, contrà autem hostes vltra modum deprimentes, ignari videlicet quòd nõ angusto aliquo Isthmo diuisa & interscepta sint historia & encomium, sed magno quodam muro per medium eunte distincta, & musicorum illud, bis dia pasõn, hoc est, bis per omnes chordas, quod dicẽ solit, inter se distant. Siquidem ille qui encomium scribit, hoc vnum spectat, vt quibuscunque modis possit, eum quem laudandum suscepit, extollat atque obleclet: etiamsi per mendacium fortè id consequatur quò tendit, parum id curat. At contrà historia nihil falsum inferi sibi, ne paruillum quidem permittit, non magis quàm arteriam dicunt medicorum pueri, eam, quæ trahea siue aspera vocatur, quicquam potus aut cibi in se recipere. Rursmu nescio re ijdem videntur quòd & poëticè quidem & poëmata aliud promittunt, aliud historiæ, regulasque diuersas habent.

Nam

ἐκεῖ μὲν γὰρ ἀπρατὴς ἡ ἀνθρωπίνη φύσις, καὶ νόμος εἷς, τὸ δόξαν τῷ ποιητῇ ἐνθεος γὰρ καὶ κατόλος ἐκ Μουσῶν, ἂν ἵππων πτερωτῶν ἅρμα ζεύξηται θεῖος, ἂν ἐφ' ὕδατος ἄπλανες, ἢ ἐπ' ἀνθρείκων ἄκρων θοροδρόμους ἀναβιβάσηται, φθόνος οὐδείς. οὐδ' ὁπόταν ὁ Ζεὺς αὐτῶν ἀπὸ μιᾶς σκοπιᾶς ἀναπάσας, ἀνορῇ ὁ μεγαλώνυμος καὶ θαλαττίαν, ἀλλὰ μὴ ἀφῇ ἀγάσηται ἐκείνης, σωτηρίᾳ τὰ πάντα κατηνεχθέντα, ἀπὸ ἂν ἁρμάμενος ἐπαύσασθαι θέλησιν, οὐδεὶς ὁ κωλύσων, Διὶ μὲν αὐτὸν ὅμοιον ἐν τῷ ἀφανεῖ, καὶ τὰ ὄμματα, τὸ σίνος δέ, ὡς ἀδελφῷ αὐτὸ ὡς Ποσειδῶνι, τῷ δὲ ζώνῃ τῷ Ἄρει, καὶ ὅλως, σώματος ἐκ πάντων θεῶν γοῦν δεῖ, τὸν ἀφ' ἑνὸς καὶ Ἀτρόπης. οὐ γὰρ ἱκανὸς ὁ Ζεύς, οὐδ' ὁ Ποσειδῶν, οὐδ' Ἄρης, μόνος ἕκας ἀναπληρῶσαι τὸ κάλλος αὐτό.

Nam illi quidem libertas nullius alterius arbitrio subiecta est, vnaq; hæc lex est, quicquid poëta ipsi visum fuerit. Diuino enim spiritu agitur, & à Musis dependet, illarum numine afflatus: & siue equos alatos currui iungere voluerit, siue alios super aquam, aut in summas arista curfurus per illas attollet, nemo vetat: neque etiam quando Iupiter ipsorum ex vna catena alligata in sublime attaxerit pariter terram & mare, quicquam ex eo sibi metuunt, ne videlicet dirupta illa conterantur, ac pereant omnia illa deorsum præcipitata. Sed & si Agamemnonem laudare volunt, nemo prohibet quò minus illum Ioui similem faciant, & quod ad caput, & quod ad oculos pertinet: quod autem ad pectus attinet, fratri ipsius Neptuno, & quod ad balteum, Marti & omnino compositum quendam ex omnibus dijs oportet esse filium illum Atrei & Aeropes. Neq; enim sufficit Iupiter, neque Neptunus, neque Mars, vt singuli illius pulchritudinẽ ac formam compleant.

ἱστορίαν δὲ, εἰ τινα δοκᾷ πεῖραν διαπλῦναι σοφιστικὴν, τί ἄλλο ἢ μουσικὴ ποιητικὴ, γίγνεται, τῆς μεγαλοφωνίας καὶ ἐκπλήξεως ἐρημούσης, πλὴν λοιδορίας δὲ τραχείας γυμνὴν τῶν ῥημάτων, καὶ δὲ αὐτὸ ἐπισημοτέραν ἐκφαίνουσα; μᾶλλον δὲ ἀσθενεστέραν τῷ δοκεῖν, μᾶλλον δὲ ἀσθενεστάτην τῷ δοκεῖν, ἀμὲ ἀδόλως τις χωρίσῃ τὰ ἱστορίας, καὶ τὰ ποιητικῆς, ἀλλ' ἐπισάγῃ τῇ ἱστορίᾳ τὰ τῆς ἑτέρας κομμώματα, τῶν μύθων, καὶ τὸ ἐγκώμιον ἐκ τῶν ἐν τοῖς ὑπὲρ βολὰς ἄττειν ἂν ἄτις ἀθλητὴν τῶν καρτερῶν τούτων, καὶ καμιδῆ πρινίνων, ἀληργίσι ψευδάλοι, καὶ ὡς ἄλλως ὑσσμῷ ὧν ἐναισχῷ, καὶ φύκιον ἐνρίθοι, καὶ ψιμύθιον, ὧν πόσῳ, Ἡράκλεις, ὡς καταγέλαστον αὐτὸν ἀπεργάσαιο, ἀσχημίας ὧν ὑσσμῷ ἐκείνῳ, καὶ οὐ τοῦτο φημι, ὡς ἐχὶ καὶ ἐπαινετέον ἐν ἱστορίᾳ ἐνίοτε, ἀλλ' ἐν καιρῷ ὧν πρέποντι ἐπαινετέον,

...ngere historia si quam ...adulatione recipiat, quid aliud quàm pedestris quædam poëtice redditur, grandiloquentia ista verborum carens: ...cum reliquas illas præstigias ac vanitates nudas abjecerit, & ob hoc etiam magis conspicuas ostentans? Magnum igitur hoc, imò magis plus quam magnum vitium fuerit, ...si quis ea quæ historiæ propria sunt, ab iis quæ sunt poëtices, separare, sed introducit in historiam alterius ornamenta & ...cum, fabulas videlicet ...laudes, & eos qui in ...bus veritatis excessus fiunt: non secus ac si quis athletæ alicui istorum validorum & vehementer robustorum purpuram induceat, ac cæteris Ornamentis meretricij cum exornet, præterea & fuco & cerussa faciem eius oblinat. Vt enim, dy...bone, animo ridiculam redderet, deformando ipsum naturâ illo? At non hoc dico, quasi non & laudandum historia interdum sit, καὶ suo loco & tempore laudandum modum

μέτρον ἐπαχθὲς ὧν πράγ-
ματι, τὸ μὴ ἐπαχθὲς ὑπὲρ
ὑπερ ἀναγνωσμένοις αὐτά. καὶ
ὅλως, πῶς τὰ ἐπεῖσα καινοτέ-
ρων τὰ διαῦτα, ἅπερ μετ-
ρίων ὑστέρων ἐπιδείξομεν. ὅ-
τι δ' οἴονται καλῶς διαιρεῖν
εἰς δύο τὴν ἱστορίαν, εἰς τὸ τερ-
πνὸν, καὶ χρήσιμον, καὶ δεῖ
τοῦτο ἐποιεῖσι καὶ τὸ ἐγκώ-
μιον εἰς αὐτὴν, ὡς τερπνὸν,
καὶ ὠφέλιμον τοῦ ἐντυγχά-
νοντας, ὁρᾶς ὅσον ἁμαρτάνασι· πρῶτον μὲν
διαβάλλω τὴν διαίρεσιν χώ-
ρισμόν. ἓν γὰρ ἔργον ἱστορίας
καὶ τέλος, τὸ χρήσιμον, ὅσ-
περ ἐν τοῖς ἀληθῆς μόνον συν-
άγεται, τὰ τερπνὰ δὲ, ἅπ-
περ ἐνθυμοῦ μὲν, ἀ καὶ αὐτὸ παρα-
πολαβόντας, ὥσπερ καὶ μάλ-
λον ἀθλητὴς, ἐὰν δὲ μὴ, ἐάν
περ ἐωλύσῃ ἀφ' Ἡρακλέους γενέ-
σθαι Νικόστρατον τὸν Ἰσιδότ-
του, γενάδαν ὄντα καὶ τῶν
ἀνταγωνιστῶν ἑκατέρων ἀλ-
κιμώτερον, ἀ αὐτὸς ἦν αἰσχι-
στος ὀφθῆναι ἄν τὴν ὄψιν,
Αλκαῖος δὲ ὁ καλὸς, ὁ Μι-

modumq́ rebus adhibẽdum esse censeo, ne quæ molestia afficiãtur ij qui in posterum hæc eadem aliquando legẽt. Et in summa, ita hæc omnia moderãda sunt, quasi posteris, non præsentibus scribantur, vt & paulò post ostendemus. P Porrò qui putant rectè diuidi in duo hĩstoriã, putant in iucundũ & vtile, & ob hoc & encomium in eam introducũt, tãquam quod & iucundũ sit, & delectet legẽtes: vides nimirũ quantum à vero aberrent. Primùm quidẽ diuisione mala atq; adulterina vtẽtes. Vnum enim opus est historiæ, & vnus finis, vtilitas, quæ q exsola veritate cõciliatur. Iucundum verò si & r ipsum sequatur, melius quidẽ hoc, perinde vt si forma seu pulchritudo athletam: sin minus, nihil vetat ab Hercule prognatum esse Nicostratum illum Isidoti filium, generosus cum sit, & vtroque collu&atore fuo fortior, etiamsi ipse quidem quod ad faciem attinet, turpissimus videatur: Alcæus autem formosus ille Mi-

λέσι & ἀνταγωνίζοιτο αὐτῷ, μὴ ἱκανὸς ὢν, ὡς φασι, τὸ Νικοστράτου ὄνομα· μὴ δοίη μοι ἰσοφιὰ, ἀμφὶ ἄκρως τὸ τερπνὸν, καὶ ἐμπορεύσασθαι, ὥσπερ τοὺς ἐρῶντας ἐπισπάσασθαι, ἄχρι δ' ἂν καὶ μόνον ἔχῃ τὸ ἴδιον ἑλκτικὸς, λέγω δὴ τὴν ἀληθείας ἀκρίβειαν, ὀλίγον τῶν ἀκόντων φροντίδι. ἔτι καὶ ἄξιον, ὅτι δεῖ τερπνὸν ἐν αὐτῇ τὸ ἱστορίᾳ μυθῶδες, καὶ τὸ τῶν ἐπαίνων μάλιστα πρόσαντες, ὥσπερ ἑκάτερον δῆτα ἀκριβείᾳ ἰῶ, μὴ τὸν συρφετὸν, καὶ τὸν πολὺν δῆμον ἐπινοῆσαι, ἀπὸ τοὺς ἀκριβεστέρους, καὶ νὴ Δία συκοφαντικῶς πως ἔτι ἀκροαταμψύους, ὃς ἐκ ἂν τι λάθοι παραβαμών, ὀξύτερον ἢ τῶν Ἀργοῦ ὁρῶντας, καὶ πανταχόθεν τὸ σώματος, ἀργυραμοιβικῶς δὲ τῶν λεγομένων ἕκαστα ἐξετάζοντας, ὡς τὰ μὲν παρακεκομμένα εὐθὺς ἀπορρίπτειν, παραλέγεσθαι δὲ τὰ δοκιμα

lesius collucletur cum eo, & maius quoq; vt aiunt, ipsius Nicostrati existet. Quare historio siquidem obiter, & velut auctarij modo, iucunditatē additam habeat, cōplures amatores ad se alliciet: sed quatenus perfectum atq; integrū, idq; solū habet, quod peculiare ac proprium ipsius est, veritatis expositione dico, non magnā pulchritudinis rationē aut curam habet. § Præterea etiā illud dicere nō indignū fuerit, quòd neq; iucundum adeò in historia, quod valde fabulosum est, & ad laudem maximè inclinat, virobiq; auditoribus esse solet, dum nō de fece hominum, ac multa promiscuaq; plebe hoc intelligamus, sed de ijs qui iudicantium more, atq; adeò, per Ioue, sycophantarū modo auscultant, quos nihil subterfugere facile possit, vt pote ipso etiam Argo, acutius, ac toto corpore vndiq; omnia intuentes, mensariorum autē more, singula eorum quæ dicuntur, accuratè ac diligenter explorantes, ita vt alia quidem velut adulterina reijciant, ea verò quæ probata sunt

&

ὡὴ ἔννομα, καὶ ἀκειβῶ τὸν τύπον. πῶς ἂς ἀφελίποντα ἐκ ἢ συγγράφαν, τῶν δ' ἀλλων ὀλιγον φροντίζαν, ἐὰν ἡ γράφαν ὦσιν ἐπαινουντῶ. ἰὼ δ' ἀμιλήσας ἐκείνων, ἀλλως τέρα τὲ μύθοις τὼ ἐόντα, μύθοις ἐμπλέοις, ἢ τὰ ἄλλα ἐγκωμία, τοιαῦτ' ἂν ὁμοίαν αὐτῶ ἐξεργάσαιο ὡς ἐν Λυδίᾳ Ἡρακλῆ· ἐωρακυῖα γάρ νυ σε ἐκεῖ γεγραμμένον, τὴν Ὀμφάλην δοκοῦντα, πάνυ ἀπόπτοβον σκευὴ ἐσκευασμένον ἐκείνως ἢ τὸν λέοντα αὐτῶ περιβεβλημένω, καὶ τὸ ξύλον ἐν τῇ χειρὶ ἔχοντα, ὡς Ἡρακλέα λέγουσιν, αὐτὸν δ' ἐν ἱροκωῶ καὶ πορφυρίδι ἔσθοντα, καὶ παιόμενον ὑπὸ τῆ Ὀμφάλης ὡς σανδάλῳ, καὶ τὸ ἅμα ἄσχημον, ἀφιεσῶ ἡ ἐσθὴς τοῦ σώματος τῶ, καὶ μὴ προσῆκουσα, καὶ τοῦ θεοῦ τὸ ἀνδρῶδες ἀσχημόνως καταβλωμένον.

& legitima, & quæ typum seu formam accuratè & expressè referunt, recipiant atque approbent. Ad quæ etiam respicere decet eos qui historiam componunt, aliorum autem nullam aut parum habere rationem, etiam si rumpantur laudatores. Si verò neglectis hisce studebis historiam supra modum delectabilem facere, admixtis fabulis, laudibus, & cæteris huiusce modi adulationibus, celerrimè similem illam reddes Herculi in Lydia. Vidisse enim alicubi te consentaneum est, pictum illum Omphalæ seruientem, atque admodum alieno ornatu ac habitu indutum, illa videlicet pelle ipsius leonina vestita, & clauam manu tenente, eóq; Herculem scilicet præ se ferente, ipso autem in crocoto & purpura lanam trahente, & vapulante ab Omphale sandalio, & quod turpissimum spectaculum est, vestitu cum corpore non conueniente, neque ad proportionem illius quadrante, atque ipso deo virilem illum corporis habitū turpiter adeò effœminante.

καὶ οἱ μὲν πολλοὶ ἴσως καὶ ταῦτά σου ἐπαινέσονται· οἱ ὀλίγοι δὲ ἐκεῖνοι, ὧν σὺ καταφρονεῖς, μάλα ἡδέως, καὶ ἐς μέρος γελάσονται, ὀχθοῦντος τὸ ἀσύφηλον καὶ ἀνάρμοστον, καὶ δυσκόλυντον τοῦ πράγματος. ἑκάστῳ γὰρ ἀλλοτρίου τι, καλόν δοκεῖ· ἃ δὲ τοῖς ἐναμάξασι, ἀκαμῆ τὸ αὐτὸ παρὰ τῶν χρωμένων γίνεται. ἐῶ λέγειν, ὅτι οἱ ἴσως νῦν μὲν ἴσως τερπνοί, ὡς ἐπανυμνῴω. Τοῖς δ' ἄλλοις ἐπαχθεῖς, καὶ μάλιστα ὧν ὑπερφυεῖς τὰς ὑπερβολὰς ἔχουσιν οἷσπερ αὐτοὶ οἱ πολλοὶ ἀπεργάζονται, τὴν νόησιν τὴν παρὰ τῶν ἐπαινουμένων θηρώμενοι, καὶ ἐνδεεστέρους ἄχρι τοῦ πᾶσι πεφανῆ τὴν κολακείαν ἐξεργάσασθαι. δεῖ γὰρ καθ' ἑκάστην ἡμέραν αὐτὸ δρᾶν ἴσασιν. δεῖ ἐπισκιάζοντι τὴν θωπείαν, ἀλλ' ἐμπιόντος, ἀθρόα πάντα, καὶ ἀπίθανα καὶ γνωμὰ διηλέγξασιν. ὥστε δὴ τυγχάνουσιν οὐ μάλιστα ἐφίεντα. οἱ γὰρ

Ac multi quidem fortaſſis etiam hæc tua laudabunt: pauci verò illi quos tu contemnis, ſuauiter admodum & ad ſatietatem vſque ridebunt, aſpicientes indoctam ac diſſonam, malèque cohærentem rei compoſitionem. Nam quod vniuſcuiuſque rei proprium eſt, id pulchrum eſt. Hoc ſi mutaueris, deformè id ipſum vſu reddetur. Omitto hîc dicere quòd ipſæ quoq; laudes vni forſitsis alicui iucundæ ac delectabiles ſunt, ei puta qui laudatur: cæteris verò moleſtæ, & maximè ſi immodicos veri exceſſus ſiue hyperbolas habuerint, quales ipſas plerique faciunt, dum benevolentiam eorum quos laudant, venantur, & eò vſque immorantur illis, donec omnibus adulationem hanc manifeſtam reddant. Neq; enim ſecundum artem hoc facere nôrunt, neq; adulationem tegunt, ſed irruêtes conferta omnia & incredibilia & nuda exponunt: quare neq; illud conſequũtur, quod maximè intendũt.

Nam

ἐγὼ γὰρ ἐπαινοῦμενοι πρὸς αὐτῶν, μᾶλλον μισοῦσι μᾶλλον, καὶ ἀποστρέφονται. ὡς κόλακας, ἢν ποτε σωφρονῶσι, καὶ μάλιστα, ἢν ἀνδρωθῶσι τὰς γνώμας ὦσιν. ὥσπερ Ἀριστοβούλου μόνομαχίαν γραψάντος Ἀλεξάνδρου καὶ Πώρου, καὶ ἀναγνόντος αὐτῷ τοῦτο μάλιστα τὸ χωρίον γραφῆς (ὥκνει γὰρ λαμβάνειν τὰ μέγιστα τῷ βασιλεῖ, ἐπιφθονώτατα δὲ ἀνδρείας τινὰς αὐτῷ, καὶ ἀναγκαιοτάτων ἔργα μείζω τῆς ἀληθείας) λαβὼν ἐκεῖνος βιβλίον (πλέοντες δ' ἐτύγχανον ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Ὑδάσπει) ἔρριψεν ἐπὶ κεφαλὴν εἰς τὸ ὕδωρ, ἐπιπλεῖν, καὶ σὲ ἐκεῖνος ἐκέλευε, ὦ Ἀριστόβουλε, διαῦσαι ὑπὲρ ἐκείνου μονομαχοῦντα, καὶ ἐλλιπαίνοντας ἐν ἀνοήτῳ φρονήματι. καὶ ἐμοὶ γε δοκεῖ ἀγανακτήσαι ὁ Ἀλέξανδρος, ὅς γε ἐθέλων τὴν ἀρχιτέκτονος τόλμαν ἰδεῖν ἐσχάτως, ὑποχωρήσοντα τὸν Ἄθω ἀκόνα ποιήσειν αὐτοῦ, καὶ

Nam qui laudantur ab ipsis, oderunt multò magis ipsos & auersantur, vt adulatores: rectè sanè facientes, & maximè, si virili ac generoso animo præditi sint: quemadmodū Aristobulo accidit, qui singulare certamen Alexandri & Pori conscripsit. Eo enim ipso legente hunc potissimum locum quo pugnam hāc describerat (putabat enim se maximā apud regem gratiā hoc pacto initurū esse, assignatis illi falsò rebus quibusdam præclarissimè gestis, & efficta operibus veritatem excedentibus) Alexander accepto libro (nam tum fortè in flumine Hydaspe nauigabant) proiecit præcipitem in aquam, & te, inquiens, eodem modo decebat, Aristobule, præcipitari, qui talia pro me singulari certamine pugnaueris, & elephantos sagitta interfeceris. Et certè indignaturus ita fuerat Alexander, vt qui nec architecti illius audaciæ finem potuerit, pollicenti se montem Atho ad illius imaginem efficturum esse,

μὴ μεγαλοσμίσῃ τὸ ὄρος ἐς ὁμοιότητα τῆς βασιλικῆς, ἀπὸ κόλακα ὠθοῦς ἐπιγνοὺς, τὴν ἄνθρωπον ἐκεῖνον ἐπὶ τὰ ἄλλα ὁμοίως ἐχθρὸν πᾶσι ποιῆσαι τὸ τρυφερὸν τῇ τέχνῃ; ἐπὶ μή τις κομιδῇ ἀνόητος ἦν, ὡς χάρῃ τὰ τοιαῦτα ἐπαινέσῃ, ἢν παρὰ πόδας οἱ ἐπαινοι, ὥσπερ οἱ ἄμορφοι τὴν ἀνθρώπων, καὶ μᾶλλον γε τὰ γραφόμενα τοῖς γραφεῦσι σφόδρα. πανόμοια, ὡς ἐπαινέσαι αὐτὰς γράφῃ. οἴονται γὰρ ἄμορφον ἔξειν τὸν ὕφιν, ἐὰν ὁ γραφεὺς αὐτοῖς ἐρυθήματί τι πλέον ἐπινεύσῃ, καὶ τὸ λευκὸν ἐπικαταμίξῃ πολὺ τῷ φοινίκῳ. τοιαῦτα δὲ συγγραφόντων οἱ πολλοί εἰσι τὸ πύρρον, καὶ τὸ ἴλιον, καὶ τὸ χρῶδες, ὅ, τι ἂν ἐκ τῆς ἰσοτίας ἐλπίσωσι, βδαπανοῦντες, ἐς μισεῖσθαι καλῶς ἔχῃ, ἐς μὲν τὸ πρῶτον, κόλακας πεδίονες καὶ ἀτίκνους ὄντας, ἐς δὲ ὕστερον δ' ὑποπτεύοντας ὑπερβολὰς πλὴν ὅλων πραγματείαν ἀφανίζοντας.

montemq; ipsum illius simulitudine exornaturum: sed statim pro adulatore hominem illo agnito, non amplius neq; ad cæteras res eodem ut antea visus est. Vbi igitur delectabile illud in hisce manet? nisi si quis vehementer amens adeò foret, vt oblectaretur huiusce modi laudibus, quarum vanitas & confutatio ante pedes & in promptu esset, perinde vt homines deformes interdum solent, & præcipuè mulierculæ, quæ pictoribus mandant vt se quamplucherrimas pingant. Arbitrantur enim meliùs habituram sibi esse faciem, si pictor ipsis & plurimum ruborem illinat, & multum candoris intermisceat pigmento. Tales plerique scriptorum hodie sunt, qui & proprium & veluti quod ex historia sperandum fuerat, palpando tractant, quos odio habere conueniebat, vt qui in præsenti adulatores manifesti & inertes sint, & in posterum suspectum reddant totum negocium propter nimios veritatis excessus, & incredibilitatem.

Quòd

εἴ δή τις πάντως τὸ τερπνὸν ἡγεῖται καταμεμίχθαι δεῖν τῇ ἱστορίᾳ πάσῃ, τὰ ἄκρα, ἃ σωὰληθείᾳ τερπνὰ ὄντα ἐν τοῖς ἄλλοις καλοῖσι ἔπεσι λόγοις, ἐν ἀμελείᾳ ὄντα οἱ νομοί. τὰ μὲν προσήκοντα ἐπισκευάσω σιν. ἐγὼ δ' ὃν μὴ διηγήσομαι, ὅπόσ' μὴ μεμνημαι ἐναγχος ἐν Ἰωνίᾳ συγγραφέων τινῶν, ἀλλὰ νὴ Δία, ἐν Ἀχαΐᾳ πρώην ἐκόσ' τὸν αὐτὸν τοῦτο πόλεμον διηγουμένων. μὴ πρὸς Χαρίτων, μηδεὶς ἀπιστήσῃ τοῖς λεχθησομένοις. ὅτι γὰρ ἀληθῆ ὄντα, ἀκήκοα ἐνωμοσαμένων, ἃ ἀσφαλὲς ἐν ὅρκῳ ἐντεθῆναι συγγράμματι. εἰς μέν τις αὐτῶν ἀπὸ Μουσῶν ἐνθυς ἤρξατο, πρὸς καλῶν τὰς θεὰς σωφρονῆσαι τὸν συγγράμματος. ὁρᾶς ὡς ἐμμελὴς ἡ ἀρχὴ, καὶ πρὸς πόσα ἡ ἱστορία, καὶ ὧν τοιούτων ἄδεται λόγων πρέπουσα; εἶτα μικρὸν ὑποβὰς, Ἀχιλέα μὲν τὸν ἡμέτερον ἄρχοντα ἔφασκε, Θησέ-

Quòd si verò quispiam existimat omnino iucunditatem per totam historiam admixtam esse debere præstet cætera illa quæ reuera delectabilia sunt, inter reliqua ornamenta orationis, quibus plerique negligentes, ea quæ nihil ad rem pertinent, ingerunt atque inuoluunt: ego verò etiam narrabo quæ non ita multò ante memini me audiere, cùm in Ionia historiarum scriptores, atque adeò per Iouem in Achaia quoque nuper quosdam auscultarem idem hoc bellum exponentes. Ac per Gratias, ne quis pro dubijs aut in certis ea habeat quæ dicentur. Nam vel iurisiurando affirmare cusim, si modò vrbanum foret iusiurandum inferre cõmentario, vera illa esse. Ac vnus quidem ipsorum statim à Musis exordiebatur, inuocãdo deas, vt ipse ad opus hoc describendũ adesse velint. Vidésne quàm scitum principium, & in promptu historia, & tali orationis figuræ conuenies? Deinde paulùm progressus, Achilli quidem nostrum Imperatorem comparabat, Thes-

Θρσίτη δὲ τὸν τ Πρσῶν βασιλία, ἀγνοῶν ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἀμείνων ἐκεῖνον ἔσοιτο, ἢ Ἕκτορα μᾶλλον, ἢ Θερσίτου λαθέσθαι, καὶ ἢ πρόσθεν μὲν ἔφυγεν ἰσόλος τις, ἰδίωτις δὲ μὴν μέγ' ἀμείνων. ἔτ' ἐπῆν ὑπερφυῶς τρέχων κόμιον, καὶ ὡς ἄξιον ἂν ἐγκωμιάσαι τὰς πράξεις, οὕτω λαμπρὰς οὔσας. ἤδη δὲ καὶ ἐπὶ τῷ πατρίδι τῷ Μιλήτου, πόθεν ἁρμόσοι ποιεῖ τὸ Ὁμήρε, μηδὲν μνησθήναι τῆς πατρίδος ἔτ' ἐπὶ τέλει τοῦ προιμίου, ὑπερφυῶς διαρρήδην καὶ ἐφῶς, ἐπὶ μᾶλλον μὲν ἄρεσαν τὰ ἡμέτερα, τοὺς βαρβάρους δὲ καταπολεμήσειν καὶ αὐτὸς, ὡς ἂν δυνήται· καὶ ἤρξατό γε τῆς ἱστορίας οὕτως, αἰτίαν ἁμαρτεῖν τοῦ πολέμου ἀρχῆς λιγέως. ὁ γὲ μιξιόταται, καὶ ὑσκις ἀφροσύνης Οὐσολόγιος ἤρξατο πολις μᾶν δὲ αἰτίαν ἐσεσθαι. οὕτως

Therſitæ autem regem Perſarum: ignorans videlicet quòd Achilles multò melior futurus ipſi fuerat, ſe Hectore potius quàm Therſitem interfeciſſet, & ſe prior quidem bonus quiſpiam fageret, perſequeretur autem ipſum multò clarior alter. Poſt hæc adducebat & ſe ipſo encomium quoddam, quo dignus eſſe qui conſcriberet res geſtas adeò præclaras ac ſplendidas videretur. Hinc autem deſcendens, etiam patriam ſuã Miletum laudabat, illud addens, quòd rectiùs faceret, ipſe quam z Homerus, quòniam ille nuſquam patriæ ſuæ mentionem feciſſet. Poſtremò ad finem proœmij pollicebatur nominatim ac planis verbis, ſeſe noſtras res in maius ſublaturum, Barbaros aũt contrà etiam ipſum per ſe debellaturũ atq; oppreſſurum eſſe. Ac hiſtoriam quidem in hunc modum incipiebat, ſimul & cauſas [illegible] cœpiſſet, commemorando: Nam ſceleſtiſſimè perditus iſte Vologeſus bellum mouere cœpit [illegible] ſum.

Atq;

οὕτω μὲν δὴ ταῦτα. ἐπὶ δὲ τὸν Θουκυδίδη ζηλωτὴς ἄριστος, οἷος νῦν μάλα ὡς ἀρχηγέτην τὸν ἅπασιν, καὶ τῷ ἀρχαίῳ, ὡς ἐπὶ ἄνδρα, σαφῶς ἐκαίνισε ὄνομα· ἥρμοσται δὲ ἄριστα ἀρχαίῳ ἅπασιν, καὶ θυμοῦ τοῦ Ἀττικοῦ ἀπανθίσεως ὅρα γὰρ, Κρητίσεις καλπουρνιανὸς Πομπηϊοπολίτης συγγραφεὺς τὸν πόλεμον τὸν Πάρθων καὶ Ρωμαίων, ὡς ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους, ἀρξάμενος ἐξ ὑστέρου ἐπὶ τὰ πρότερα ἀνεβίβασε, πᾶν ὅτι τὰ λοιπὰ ἐπράχθη ὑπὸ ἑαυτῶν ἐν ἀρχῇ ἐκείνου ἀκούσαντες, ἐπὶ Κερκυραῖόν τινα μέγα φάσκοντα πρᾶσσεσθαι, καὶ ἐπὶ λόγον. Νισιβηνοῖς λοιμὸν, οἷς μὴ τὰ Ρωμαίων ἀρέσκοντα ἐπήνεγκε, παρὰ Θουκυδίδη χρυσοῦν ὅλον ἄριστα πολὺ μόνον Πιλασγικῷ, καὶ τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν, ἐν οἷς οἱ τότε λοιμώξαντες ᾤκουν. τὰ δ' ἄλλα καὶ ἐκ Αἰθιοπίας ἤρξατο, ὥστε καὶ τοῖς

Atq; hic quidem in hunc modum. Aliter verò quidā Thucydidis imitator summus quispiam, & ad archetypum seu primum exemplar admodum bene comparatus, etiam principium perinde vt ille, suo proprio nomine appositio fecit, festiuissimū illud quidem omnium principiorum, & Atticum animum planè spirās. Vide enim: Greperius, inquit, Calpurnianus Pompeiopolita conscripsit bellum Parthorum ac Romanorum, quo pacto illud inter se gesserunt, statim ab eo exorsus, quando illud primùm moueri cœptum est. Quare post tale vtiq; principium, quid sibi cætera amplius dicam? quomodo videlicet in Armenia peroraueris, Corcyrensem illum oratorem seipsum exhibendo, aut qualem Nisibenis pestem inmiserit, quia partes Romanorum sequi noluerant: à Thucydide mutatus omnia prorsus, excepto solo Pelasgico, & longis muris, in quibus tum habitarunt illi, qui temporibus illis peste laborabant. Cætera verò etiam ab Aethiopibus exorsus est: quare & in

Aegy-

Αἴγυπτον καταίβᾳ, καὶ ἐς τὴν βασιλέως γῆν τὴν πολλὴν, καὶ ἐν ἐκείνῃ γε μενῶν τὸν ποιμῆν. ἔγωγ' οὖν θεάσονται αὐτὸν ἔτι καταλιπὼν τοὺς ἀθλίους Ἀθηναίους ἐν Νισίβῃ, ἀπῆλθον, ἀκριβῶς εἰδὼς καὶ ὃς ἀπελθόντι ἐρεῖν ἐμοὶ. καὶ γὰρ ἂν καὶ ταῦτα ἐπαινῶν πολὺ μᾶλλον ἐπ, ὑπολαβεῖν ταῦτα ἁρμόττειν τοῖς Θουκυδίδου ἐοικότα λέγειν, ἐὰν ὀλίγον ἐπιστρέψας, τὰ αὐτοῦ ἐκείνου λέγοι τις μικρὰ καὶἐκεῖνα, ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, οὐ δὶ αὐτῶν νὴ Δία, καὶἐκεῖνα ὀλίγου δεῖν παρῆλιπον. ὁ γὰρ αὐτὸς οὗτος συγγραφεὺς, πολλὰ καὶ τῶν ἄλλων, καὶ τῶν μηχανημάτων, ὡς Ῥωμαῖοι αὐτὰ ὀνομάζουσιν, ἅτινα ἀνέγραψε, μὴ τάφρον, ὡς ἐκεῖνοι, καὶ χάρακα, μὴ τὰ ζωστά. καὶ μοι ἐνθυμοῦμαι, καὶλίκον τὰ ἀξιώματα τῆς ἱστορίας, καὶ ὡς Θουκυδίδης πρέπον, μιγῆναι τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων

Aegyptum descendit, & in terram regis multam, in illaque ibi mansit, rectè sanè faciens. Ego itaque relicto illo sepeliente adhuc miseros Athenienses Nisibe, abij, satis sciēs etiam ea quæ me digresso dicturus posteà esset. Nam rursus etiam illud abundè multum nunc est, putare hoc esse Thucydidi consentanea atque similia dicere, si parum reuerit us, ea quæ sunt ipsius illius, dixerit quispiam, vt μικρὰ καὶἐκεῖνα, hoc est, parua & illa, & ὡς καὶ αὐτὸς ἂν φαίης, id est, vt etiam ipse dixeris. &, οὐ δὶ αὐτῶν νὴ Δία. id est, non ob eam causam, qer Iouem. &, καὶἐκεῖνα ὀλίγου δεῖν παρέλιπον. hoc est, etiam illa parùm abfuit quin præterirem. Nam idem hic scriptor multa quoque armorum & tormentorum genera ijsdem nominibus, quib. ea Romani vocant, perscripsit, & fossam itidē vt illi, & ponitem & similia dixit. Ac mihi cogita, quanta hæc historiæ dignitas, & quàm Thucydidi hoc conueniens sit, inter Attica nomi-

ὁμοιότων, τὰ ἰταλικὰ ταῦτ' ἐγκαθῆσθαι, ὥσπερ πολὺ πορφύραν ἐπικοσμήματα, καὶ ἐμπρέποντα, καὶ πάντως σωφέλοντα. ἄλλ' εἴ τις αὐτῶν, ὑπόμνημα τῶν γεγενημένων γυμνὸν σωματῶδες ἐν γραφῇ, λιμιδὴ πεῖον, καὶ χαμαιπετὲς, οἷον καὶ στρατιώτης ἄν τις τὰ καθ' ἡμέραν ἀπογραφόμενος σωίθηκεν, ἢ τέκτων, ἢ λαπιδότης συμβιβασθεὶς τῇ στρατιᾷ, πολὺ ἀπολειφθείη τοῦ ἰδιώτου οὕτω λῶν αὐτὸς μόνοις ἐνθυμεῖσθαι ἄλλα ἄν οἷος ὦν, ἄλλο δέ τινι χρίζοντι, καὶ βουλομένῳ ἰσοτιμίαν μεταλαβεῖν τῆς ποτε νηκάς. τοῦτο μόνον ἐπιτιμᾶσθαι μοὶ δοκῶ, ὅτι οὕτως ἐπιγράψας τὰ βιβλία, πραγματικώτερον ἢ κατὰ τὸν τῶν συγγραμμάτων τύπον, Καλλιμόρφου ἰατροῦ τῆς τῶν δουλοφόρων ἕκτης, ἱστοριῶν Παρθικῶν, καὶ ὑπογράψαι ἐκάστῃ ὁ ἀριθμός. καὶ

nomina, Italica ista perinde vt purpuram interponi, exornantia, & decentia, & omnia consonantia. Alius verò quispiam ipsorum, quasi quoddam commentarium actorum nudum in scripta relatum, valde praedestre ac humi serpens, perinde ac si miles aliquis, aut faber, aut caupo, qui vnà cũ exercitu circumagaretur, ea quae in singulos dies acta fuissent, annotasset, composuit: nisi quòd priuatus hic modestior certè fuit, quippe qui ipse quidem statim qualis esset, manifestè apparuerit: alteri autem alicui, maiori gratia prædito, quiq; historiam aliquando aggredi posset, materiã subministrãrit. Hoc vnũ in eo reprehendere soleo, quòd ita tragicè inscripsit libros suos, magis quàm pro ipsorum scriptorũ fortuna, in hunc videlicet modũ: Callimorphi, medici hastatorum legionis sextæ, historiarum Parthicarum, &c. & subscriptus infrà erat vnicuique libro numerus.

Ac per

καὶ νὴ Δία, καὶ τὸ προίμιον ὑπερψυχρον ἐποίησεν, ὅτω σωφρονεστάτῳ, οἰκεῖον ἂν ἰατρῷ ἰσοσίαν συγγράφειν, εἰ γε ὁ Ασκληπιὸς ἦν Απόλλωνος υἱὸς, Απόλλων δὲ μουσηγέτης, καὶ πάσης παιδείας ἄρχων. καὶ ὅτι ἐξάμβων ἐν τῇ Ιάδι γράφειν, ἐνθένδε ὅτι δόξαν αὐτίκα μάλα ἐπιτηδεύσαντι μετὰ τῶν, ἰατρολογικῶν, καὶ πείρων, καὶ ὀκόσα, τὰ ἄλλα ὅσα ἐπιτήδεια ἦν τοῖς ἰατροῖς, καὶ τὰ πλεῖστα, οἷα ἐκ περιόδου. ἐὰν δὲ μὲ δεῖ καὶ σοφοῦ ἀνδρὸς μνησθῆναι, τὸ μὲν ὄνομα ἐν ἀφανεῖ ἐάσω, τῷ γνώμονι δὲ ἐρῶ, καὶ τὰ πρώτα ἐν ἐκείνου συγγράμματα, ἐρῶ πάσης ἐλπίδος. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ οὐδὲν, ἐν τῇ πρώτῃ τῶν προοιμίων περιόδῳ, σωφρονίσαι τὸν ἀναγινώσκοντας, λόγον πάνσοφον δέξασθαι σπουδῇ, ὡς μόνῳ ἂν τῷ σοφῷ πρέποι ἰσοσίαν συγγράψαι.

Ac per Iouem etiam proœmium plus quàm frigidum fecerat, ita colligens, familiare ac proprium Medici esse, historiam scribere. siquidem Aesculapius Apollinis filius foret: Apollo autem Musarum dux, & omnis eruditionis princeps. Deinde quòd & Ionica lingua exorsus scribere, mox nescio qua sententia quòve animo statim admodum ad communem transiit ἰατρείαν, hoc est, medicam artem, & experientiâ, & quæcunque, ad morbum, pro ἰατρικῇ ἐπιστήμῃ, & ὀκόσα. & cætera, ἰατρείαν & πεῖραν, & ὀκόσα, & νοῦσον dicens: cætera autem cum multitudine consueta atque eadem, ac plurima etiam velut ex trivio desumpta. Si verò & sapientis viri meminisse me decet, ipsum quidem nomen in obscuro positum sit, sententiam autem dicam & scripta paulò antè Corinthi edita, omni spe potiora. A principio enim statim, in prima exordii periodo, disputabat cum lectoribus, sermonem omnino eruditum de sapientem exhibere studens, quòd soli videlicet sapienti conueniret historiam scribere.

Deinde

ἔπειτα μετὰ μικρὸν ἄπιστος συλλογισμὸς, ἔπειτα ἀπόδειξις ὅλος, ἐν ἅπαντα σχήματι διωρθωτικῶς ἐπιχειρῶν. τὸ πρόοιμιον τὸ τῆς ἰωλακείας ἐκεῖνο λόρον. καὶ τὰ ἐγκώμια φορτικὰ, καὶ ἰωμιδῆ βωμολοχικὰ, ἐκ ἀσυμφώνου μὲν ἴσως, ἀλλὰ σωμφορτικὰ μέν, καὶ σωμφωνοῦντα ἰδικῶς. καὶ μὴν ἰδικῶς φορτικὰ ἐδόκει μοι, καὶ ἴκεσι φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, καὶ πάνυ πολλοῖς ἀνδράσι πρέπον, τὸ ἐν τῷ προοιμίῳ εἰπεῖν, ὡς ἐξαίρετον τοῦτο ἴσχε ὁ ἡμέτερος ἄρχων, οὗ γε τὰς πράξεις, καὶ φιλόσοφοι ἤδη συγγράφειν ἀξιοῦσι. τὸ γὰρ τοιοῦτον, εἴπερ ἄρα ἡμῖν ἴδιόν ἰσταλιπεῖν λογίζεσθε, ἢ αὐτὸν εἰπεῖν. μὴ μὲν ἀλλ' ἐκεῖνο δόξω ἀμνημονεῖν, ὅς τοιούτῳ ἀρχῇ ἤρξατο. Ερχομαι ἐρέων περὶ Ρωμαίων καὶ Περσέων. καὶ μικρὸν ὕστερον· ἔδει γὰρ Περσῆσι γενέσθαι ἀμαχητί. καὶ πάλιν· ἦν Ὀσρόης, τὸν οἱ Ελληνες Οξυρόην ὀνομάζουσι. καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα. ὁ-

Deinde post paulùm sequebatur alius syllogismus, deinde totus alius: & prorsus per omnes figuras disputando ratiocinabatur illi exordium istud adulatorium, videlicet vsq; ad satietatem, & encomia ista molesta ac valdè scurrilia, syllogistica tamen & disputatoriâ, & cõtracta, seu condensata etiam illa. Et sanè etiam illud perquàm ineptũ videbatur mihi, & viro philosopho, & barba cana promissaq; minimè dignum, quod in proœmio dicebat, principem nostrum hoc præter cæteros præcipuum habere, quasi seorsim habiturũ esse, quòd eius res gestas etiam philosophi iam memoriæ prodere dignarentur. Nam tale, si modò fieret, conueniebat cogitandũ nobis relinqui potiùs, q̃ ipsum dicere. At verò neque illius fas est obliuisci, q̃ tali principio exorsus est: Venio dicturus de Romanis ac Persis. & paulò pòst: Necesse enim erat Persis malè euenire. Et rursùm: Fuit Osroes, quem Græci Oxyroën nominant: & aliud genus multa. Vi-

ται ἐρᾶς, ὅμοιος οὗτος ἐκεί-
νῳ, παρ' ὅσον ὁ μὲν Θουκυδίδης,
οὗτος δὲ Ἡροδότῳ τῷ μάλα
ἐῴκει. ἄλλός τις ἀοίδιμος ἐπὶ
λόγων δυνάμει Θουκυδίδης,
καὶ αὐτὸς ὅμοιος, ἢ ὀλίγῳ ἀ-
μείνων αὐτοῦ, πάσας πόλεις
καὶ πάλαι ὄρη, καὶ πεδία, καὶ
ποταμοὺς ἑρμηνεύσας, πλὴν
τὸ σφοδρὸν καὶ ἰσχυρότερον,
ὡς ἔφατο. τὸ δὲ εἰς ἐχθρῶν λυ-
μεῶνας ὁ ἀληθέστατος πρέψαι,
τοσαύτη ψυχρότης ἐνῆν, οἵαπερ
τὴν Κασπιανὴν λίμνην, καὶ ἢ
ὑπερβορέα Κελτικήν. ἀγὼν
δὲ πρὸς αὐτοκράτορος, ὅλον
βιβλίον μόνοις ἐξηρμηνεύθη
αὐτῷ, καὶ Γοργὼν ἐπὶ τῷ ὁμο-
φαλῆ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς
ἐκ μανροῦ καὶ λευκοῦ καὶ μέλα-
νος, καὶ βρόντη ἐοικότες, καὶ δρά-
κοντες ἑλικηδόν, καὶ βοστρύ-
χων. ἀμφὶ γὰρ Οὐολογέσου
ἀναξυρίς, ἢ ὁ χαλινὸς τοῦ ἵππου,
Ἡράκλεις, ὅσοι μυριάδες ἐ-
πῶν ἕκαστον τούτων, καὶ οἷα ἐν
ὀρθρου λόμῃ, ἀμείνονες ἢ
Τίγρητα,

ta. Videsigitur vt similis hic illi fuerit in eo, quòd ille Thucydidem, hic autem Herodotum benè admodum assimulabat. Iam aliud quidam celebris & decantatus ob dicendi virtutem, Thucydidi & ipse similis, aut etiam melior paulò illo, omnes ciuitates, & omnes montes, campos prætereà & fluuios interpretatus est quàm planissimè ac validissimè, vt ipsi videbatur. Illud autem in inimicorum capita vertat malorum auerruncator Hercules. Tanta enim frigiditas inerat, quæ & Caspias niues & glaciem Gallicam superaret. Clypeus igitur Imperatoris vix toto libro ab illo describebatur, & Gorgon in vmbone, & oculi eius ex nigro & albo & cæruleo compositi: prætereà & balteus arcum cœlestem imitans, & dracones inter se implicati, & capillorum more dependentes. Nam Vologesi bracca, aut frenum equi, ô Hercules, quot millia versuum vnumquodque horum absoluebat, deinde qualis fuerit coma Osroæ natantis p

Tigrin,

τίγρεα, καὶ εἰς οἷον ἄντρον καταφυγεῖν λιπὼν, καὶ μυρίνην καὶ δάφνης, εἰς ταυτὸ συμπεφυκότων, καὶ σκιερὸν ἀπεβδοιοίησαν αὐτὸ σκότος ὡς ἀνυπόπτως ἐπεισέρχεσθαι, καὶ ὡς ἂν ἄνευ αὐτῶν ἠδυνήθη τὰ ἐκεῖ πραχθέντων· καὶ ἐν ἀθρόοις τοῖς ἐν τοῖς χωρίοις, ἢ ἀγνοίας τῶν τοιούτων, ἐπὶ τοῖς τοιούτοις τῶν χωρίων καὶ ἄντρων ἐκφάσεις πίστεύεται. καὶ ὁπόταν εἰς πολλὰ καὶ μεγάλα πράγματα ἐμπίπτωσιν, οἱ μὲν ἄσπερ οἰκείῳ κτεινύντῳ, ἄρτι τὸ δεσπότου ἐκπεφευγότι, ἀπαντῶσι· οἱ δὲ τὸν ἀδόκητον ἐπιφερόμενοι, ὃς ὅτι τῷ ἐσθῆτα οὐδεμίαν ὑφ' ἑαυτοῦ πεπαλαιῶσθαι, ἔτι ἀπύητα κατὰ νόμον, ἀπ' ἐμπαιδάσεως πολλάκις, ὀρνίθων καὶ συείων καὶ λαγωῶν προσαμῶσι, ὑπερεμπίπτουσι τοῖς τινος τινὸς, ἢ τάχιον, ἢ ὅσον ἂν ἐξαρκέσαι ἐδόκουν. οὔτε δὲ οἰωνὸς, ὃ προῆτον, καὶ πρόμαντις σωίζεται πάντων ἀπόντων, καὶ θανάτους

Tigrum & in quale antrũ effugerit, tectum videlicet ex hedera & myrto & lauro, quæ eodem loco creuerãt, & quasi in vnũ coaluerant, atq; idem illud opacũ & vmbrosum fecerant. Considera igitur quã hæc ad historiam necessaria sint, & quã nõ absq; his ea, quæ illic gesta sunt, scire potuerimus. Nam præ imbecillitate (qua inter ea, quæ vtilia sunt cognitu, discernenda laborant) aut præ ignorantia (dũ quid potissimum dicendum sit, nesciunt) ad huiusce modi locorum & antrorũ descriptiones diuertuntur. Ac quoties in multas ac præclarè gestas res incidunt, similes esse videntur seruo recèns locupleti facto, qui domino suo nuper in bonis successit, qui nec vestem nouit quo pacto induere debeat, neque cœnam ex more ac legitimè capere nouit, sed

sæpenumerò irruens gallinis & suillis & leporinis appositis, pro ijs pulmento aliquo aut falsamento oppletur adeò, dum ingurgitando rumpatur. Hic igitur, de quo antèa dixi, etiam vulnera describit, admodum incredibilia, & mortis

ἀποκόψας, ὡς ἂν δάκτυλον ἢ ποδὸς τὸν μείζονα προβάς τις αὐτίκα ἐτιτάνυσε, καὶ ὡς ἐμβοήσαντ' ἂν μόνον Πέρσαι ζῶν στρατηγὸν, ἐπὰ καὶ ὀκτὼ ἢ μυρίων ἀπέθανον. ἔτι δὲ ἐν ταῖς ἢ νικρῶν ἀριθμῷ, τοῦτο μὲν καὶ παρὰ τὰ γεγραμμένα, ἐν ταῖς ἢ ἀρχόντων ἐπιστολαῖς ἐψεύσαντο· ἐπὶ γὰρ Εὐρώπῃ, ἢ μὴ πολυμίοις ἀπεθανεῖν μυριάδας ἑπτὰ καὶ τριακοσίας, καὶ ἐξ ἐκ δισχιλίοις, Ῥωμαίων δὲ μόνοις δύο, καὶ πεντακοσίοις γενέσθαι ἐτέθη. ταῦτα, ὃν οἶδα εἴ τις ἄρα ἐν φρενῶν ἀνάσχοιτο, καὶ μᾶλλον ἀκριβῶς ἐκλέγοιτο, ἐμικρὸν ὕστερον ἐρῶ. Ἀττικὸς ἐκεῖ, καὶ ἀπεκαθάρθη τὴν φωνὴν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, ὑξίωσεν ὅτῳ καὶ τὰ ὀνόματα ποιῆσαι τῶν Ῥωμαίων, καὶ μεταχαράξαι ἐς τὸ Ἑλληνικὸν, ὡς Κρόνον μὲν, Σατορνῖνον λέγειν, Φρόντιν δὲ ἢ Φρόντωνα, Τιτάνιον δὲ ἢ Τιτιανόν· καὶ τἆλλα ποιῶν γελοίστερα.

genera aliena, puta quo pacto in digitum pedis maiorē vulneratus quidam, confestim decefferit: & quòd mendante solùm duce exercitus Prisco, septem & octo hostium mortui fuerint. Præterea & in numero occisorū ab hac parte etiam contrà quàm in Imperatorum epistolis scriptum continetur, mentitus est. Nam circa Europum hostium quidem cecidisse millia trecenta septuaginta, & sex supra ducentos ait. Romanorum aūt non amplius duobus, saucios autem factos fuisse nouem: quæ haud scio an vllus sanæ mentis ferre queat. Iam & illud dicendum, quod neque ipsum parum est. Nam præ nimio studio. Atticæ elegantiæ, & quòd videri cupiebat vocem omninò ad eius linguæ proprietatem quamaccuratissimè emundasse, volebat eodem pacto & Romanorum nomina efferre, eadémque inter Græca transcribere: vt Cronon quidem Saturniū vocabat, Phrontin autē Frontonem: Titaniū, Titianum, & id genus alia multò magis ridicula.

πρα. ἔτι δὲ αὐτὸς οὗτος περὶ τῆς Σεβηριανοῦ τελευτῆς γράψειν, ὡς οἱ μὴ ἄλλοι πάντων ἐξαπατῶνται, οἱ ὁμόσε ξίφει τεθνάναι αὐτὸν, ἀλλὰ λιμῷ καὶ ἀνάγκῃ εἰσιόντι ἀκροτελεύτιον. Τοῦτον γὰρ αὐτῷ ἀναπόταστον δόξαι τὸν θάνατον, ἐκ ἀδοῦς, ὅτι τὸ μὲν πάθος ἐκεῖνο πᾶσι, πλὴν εἰμὴ ὀλιγίστοις ἀνθρώποις ἀπόσιτοι δὲ, καὶ ἐκεῖνα ἀφαρκοῦσιν οἱ πολλοί. ἐντὸς δὲ μὴ ζῆν τινὰ δόξειν τις, ὡς Ὀσροὴς ἀσύλλητα ποιεῖσθαι, ἕως ἂν Σεβηριανὸς λιμῷ ἀπόληται, καὶ ἐκεῖνα τοῦτο ἐκ ἐπήγαγεν ἐκεῖνος τῆς ἑβδόμης. τὸν δὲ καὶ ποιητικοῖς ἐνόμασιν, ὦ ἑταῖρε Φίλων, ἐν ἰσχνείᾳ χρωμένους σοῦ ἄν τις θείη, τὸν λέγοντας, ἐλελιξε μὲν ὁ μηχανή. τὸ τεῖχος ποσὶν, μιγάλως ἐβόησεν. καὶ πάλιν, ἐν ἑτέρῳ μέρει τῆς ἰσχνείας. Ἐβόησα μὲν δὴ ἄνω δοῖς ὅπλοις ποιησάμενος, καὶ

cula. Præterea idem hic de morte Seueriani scripsit, & cæteri quidem omnes decepti ac falsi sint, qui putârunt ipsum gladio interfectum esse, quando inedia & cibi abstinentia perierit. nam hanc mortem illi facillimam, & minimè grauem visam fuisse: nescientes videlicet quòd totum illud, quod ille passus est, trium opinor dierum fuit: qui autem inedia moriuntur, etiam in septimum vsque diem plerique sufficiunt. Nisi si quis hoc credere volet, quòd Osroës adstiterit, expectans donec Seuerianus fame interiret, & ob hoc ante septimum diem in aciem non eduxerit. Porrò eos qui & poëticis nominibus, optime Philo, in historia vtuntur, quônam loco ponamus? eos puta, qui dicunt, ἐλελιξε, hoc est, stridorem dedit machina impulsa, & murus cadens vehementer ἐβόησεν, id est, fragorem dedit. Et in altera parte præclaræ huius historiæ, Ἐβόησα igitur ita armis ποιησάμενος, hoc est, circũcirca personabat, & ὄβαβ & erat, hoc est, fremitus, qualis maris tempestuosi esse solet.

καὶ ὅλοβ' ὧν, ἦν θόρυβος ἅπας καὶ ἀναβόησις. καὶ ὁ στρατηγὸς ἐν μεμφόμενος, ὃ πρόπω μάλιστα προσαγόμενος ἔστὸ τεῖχος, ἅτε μεταξὺ ὄντος ἀνθρώπου ὀνόματος, καὶ διαπίπτοντος, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ὑπερεῖδε. ὁ στρατοπεδάρχης δὲ ἐνεῖνο, καὶ οἱ στρατιῶται ἠρόμενον τὰ ἐγχώρια, καὶ ἤδη πλησμένοι περὶ αὐτοὺς ἐγίνοντο καὶ τὰ τοιαῦτα· ὥστε τὸ πρᾶγμα ἐς αἰσχρὰν ἔφερε καταφυγήν, τὸν ἕτερον μὲν πόδα ἐν ἐμβάτου ὑψηλοῦ ἐπιβεβηκότι, θατέρῳ δὲ, σάνδαλον ὑποδεδεμένῳ. καὶ μὴν καὶ ἅπασι δοκεῖ ἄν, τὰ μὲν προοίμια λαμπρὰ καὶ τραγικὰ, καὶ ἐς ὑπερβολὴν μακρὰ συγγράφουσας, ὡς ἐπίσης θαυμαστὰ πάντα τὰ μετὰ ταῦτα πάντως ἀκούσεσθαι, τὸ σῶμα δὲ αὐτὸ τῆς ἰδέας μικρόν τι μὴ ἀγωνιᾷ πάντως, ὡς

Et, omnia illa ὁλοβ' ὧν, id est, tumultus ac strepitus erant. Et, ipse dux ἐνεμέμφετο, hoc est, animo huc atq; illuc versabat, quo pacto potissimùm muros inuaderet. Deinde autem inter hæc, adeò humilia & abiecta nomina, adeò plebeia, & meritò dicis conuenientia multa infarta erant, in quibus velut rimæ aut lacunæ cæteræ obturarentur, quale est illud: ἐπίσταν ὁ στρατοπεδάρχης τῷ ἐνεῖω, hoc est, scripsit castrorum præfectus domino. Et, οἱ στρατιῶται ἠρόμενον τὰ ἐγχώρια, id est, milites emebant necessaria. Et, ἤδη πλησμένοι περὶ αὐτοὺς ἐγίνοντο, hoc est, iam loti ad ipsos veniunt: & id genus alia. Vt mihi hæc res persimilis videatur esse Tragœdo, qui altero quidem pede calceamento alto & grandi incedat, alterũ autem sandalio subligatum habet. At verò & alios quosdã reperias, qui procœmia splendida ac tragica, & excellenter longa composita habent, vt speres ex eo, quæ sequẽtur omninò mirabilia quædam auditurum te esse: at mox corpus ipsum historiæ exiguũ quoddam & ingenerosum subtexunt:

vt &

ὡς καὶ ζῶντο ἰσχνῶν παιδίῳ, ἢ που ἴρωτα ἐδόντα παίζοντα, πρόσωπόν Ἡρακλέους μέγα καὶ Τιτᾶνος περικείμενον. ὧδε γοῦν οἱ ἀκούσαντες ἐπιβοῶσιν αὐτοῖς, τὸ ᾠδὶ γὼ ὤρ. καὶ δὴ μέγιστα, ἀπ' ἴσου τὰ πάντα, καὶ ἁρμόττοντα ἄλλα, καὶ ἐμφερῆ τὴν χροιάν· τὸ ἄλλο σῶμα, ὡς μὴ κυβωτῷ ἢ τὸ μὲν ἄνω ἅπαν, θώρακος ἢ πάνυ γελοίου ἐκ ῥακῶν σοβαρὸν, ἢ ἐκ θρεμμάτων ὀστῶν συγκεκαλυμμένον, ἢ κόπις οἱονεὶ συῶν χοιρίνη περὶ τὰς κνήμας· ἰδοις γὰρ ἂν ἀρθόνους λιτὰς συγγραφέας, ἢ Ῥοδίων Κολοσσὸν τὴν ἐκ μολίβδου ναυάγιον σώματι ἐπιτιθύντας, ἅπαντες εὖ ἴσμεν ἐκ φαλῆ τὰ σώματα ἀσάρωντες, ἀπροσμίκτως, καὶ ὀστᾶ ἐπὶ τραγμάτων οἱ καὶ πανταχοῦ τὴν Ξενοφῶντα, ἀτοπώτερον ἄμωμον, Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος πάνυ

vt & hoc non dissimile videatur puero aut infanti alicui, sicubi fortè vidisti Cupidinem ludentem, personam Herculis amplam & magnam, aut etiam Titani alicuius induentem. Statim igitur qui auscultant, acclamare ipsis solent nostrum illud: Parturiunt montes, &c. Decet autem non ita, sed similia inter se omnia, & eiusdem coloris esse, & capiti reliquum corpus respondere, vt non aurea quidem sit galea, thorax autem omninò ridiculus, ex pannis alicundè vetustis, aut pellibus putribus consutus: deinde & clypeus salignus, & tibialia conchis incrustata, aut ex corio porcino facta. Videas enim perquàm multos huiusmodi historiarum scriptores, B qui Rhodij illius Colossi caput, alicuius seu pumilionis corpori imponant. Vt rursum alios, qui corpora sine capitibus introducunt, absque proœmijs & statim ab ipsis rebus incipientes, qui & Xenophontis sectatores in hoc videri volunt, quoniam & ipse sic exorsus est, Darij & Paryſatidis fi-

δὸν γίγνονται δύο, καὶ ἄλλως τε παλαιῶν ἀνδρῶν, ὡς ἀνυάμει τινὰ προοίμιά ἐστι πλανηθότα τὸς πολλὸς, ὡς ἐν ἄλλοις δείξομεν. καὶ δὴ ταῦτα πάντα φορητά ἐστιν, ὅσα ἢ ἐν μιᾷ λέξει, ἢ τῆς ἄλλης ὅλης τάξεως ἁμαρτήματά ἐστι. τὸ δὲ περὶ τοὺς τόπους αὐτὸς ψεύσασθαι, ἢ παρασάγγας μόνον, ἀλλὰ καὶ σταθμοὺς ὅλους, τίνι τῶν καθ' ἡμᾶς ἔοικεν; εἰς γοῦν ὅτῳ ῥᾳδίως συγγνωστὰ τὰ πράγματα, ὅτι Σύρῳ τινὶ ἐντυχὼν, ὅτι τὸ λεγόμενον ἀλλ' οὗτος ὁ Ἐπικουρείων τὰ ζωΐδια μυθολογούντων ἀκούσας, ὥστε περὶ Εὐρώπης λέγων, ἔστω ἔφη, Ἡδὶ Εὐρώπη· ἔπειτα μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ, σταθμοὺς δύο τοῦ Εὐφράτου ἀπίσχουσα, ἃ πόλιν ἔφη αὐτὴν Ἐδεσσαῖοι. καὶ δὴ ἔστω ἀπίσχησεν αὐτῷ, ἀπὸ καὶ τοῦ ἐμοῦ παλαιόθεν Σαμόσατα αὐτὸς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ ἁρμόσαι

lij nascuntur duo, &c. & aliorum veterum, ignorantes quòd quædam proœmia vi seu potestate sunt, quæ plerosque latent, vt alibi estendemus. Quanquam hæc omnia adhuc tolerabilia sunt, quæcunque vel circa compositionem verborum, vel reliquam dispositionem peccantur: & at verò circa ipsorum quoque locorum descriptiones mentiri, idq; non solùm parasangas aliquot, sed & totas mansiones, quantum vnius diei itinere castra promoueri solent, illud quæso cui honesto aut pulchro comparabimus. Vnus igitur quidam adeò oscitanter ac desidiosè res ipsas collegit, vt potè neque Syro aliquo consulto, neque notum illud, quod vulgò dici solet, Epicureorum fabulis de his ipsis rebus auditis, vt cùm de Europo mentionem faceret, in hunc modũ duxerit: Europus, inquiens, sita quidem est in Mesopotamia, mansionibus duob. ab Euphrate distans: deduxerunt autem eam coloniam Edissæi. Neq; hoc illi satis fuit, sed & patriam suã Samosata, idem penitosus ille in eodẽ libro sublatam

ἁράμιν & ὁ γεφυρῶν, αὐτὴν ἀκροπόλιν καὶ τείχεσι μετέθηκεν ἐς τὴν Μεσοποταμίαν, ὡς περιειλεῖσθαι αὐτὴν ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ποταμῶν, ἑκατέρωθεν ἐν χῷ παραμείβοντος καὶ μονονουχὶ ἁπτομένου τείχεος ψαύοντα. τὸ δὴ καὶ γελοῖον, εἰ σοι νυνὶ, ὦ Φίλων, ἀπολογοῖμην, ὡς ὁ Παρθυαίων, οὐδὲ Μεσοποταμίτης σοι ἐγὼ, οἷς μὲ φέρων ὁ θαυμασιος συγγραφεὺς ἀπώκισεν· νὴ Δία ἐξ ἀχάνους κομιδῇ πιθανὸν· ἐπεὶ ἔ Σεβηριανὸς ὁ αὐτὸς οὗτος & ἔτι περὶ μεσοάμινος, ἔμοιγε ἀκούσαντί τινος τῶν ἐξ αὐτοῦ τὸ ἔργον διαφυγόντων. οὔτε γὰρ ξίφει ἐθελῆσαι αὐτὸν ἀφθαναῦν, οὔτε φαρμάκῳ πιεῖν, οὔτε βρόχον ἄψασθαι, ἀλλά τινα θάνατον ἐπινοῆσαι παγικὸν, καὶ τῇ τόλμῃ ξενίζοντα· τυχεῖν μὲν γὰρ αὐτὸν ἔχοντα χαμαιζήθη ἐκπώματα ὑαλᾶ, τὰ ἐκ λίθου ὑάλου. ἐπεὶ δὲ πάνυ τοῦ ἀφθονεῖν ἔγνωσε, καὶ ἁρπάσας ἔ μέγιστον & σύφωνα, ἐνὶ

sublatam vnà cum ipsa arce & muris in Mesopotamiam transtulit, ita vt tota ambiretur ac terminaretur vtroque flumine, vtrinque altero quasi cutem illius præterlabendo radente, & tantum non ipsos muros alluente. Ridiculum autem etiam foret, si tibi nunc Philo apologiam aliquam contexam, quòd neque Parthus, neq; Mesopotamita sim: inter quos relatum me egregius iste scriptor collocauit. Quin & illud valde scilicet credibile idem hic de Seueriano dixit, appositè etiam iureiurando, quòd quæ dicat, ex quodã audierit eorum qui ex ipso eo opere effugerunt. Neque enim gladio illum mori voluisse, neque venenum bibere, neque laqueo collum innectere, sed mortem quandã excogitasse tragicam, &, quòd ad audaciã attineret, omnino externã ac peregrinã. Fortè enim habuisse ipsum admodũ ma-

gna vitrea pocula, ex vitro pulcherrimo facta. Postquã igitur omnino decretũ illi fuisset mori, fracto ex scyphis maximo,

ἐνὶ τῶν θρασυμάτων μαχαίρᾳ σφαγῆναι, ἐντεμόντα τῇ ὑάλῳ τὸν λαιμόν. οὕτως οὐ ξιφίδιον ἢ λογχάριον εὗρεν, ὡς ἀνδρὸς γε αὐτῷ, καὶ ἥρωϊκὸς ὁ θάνατος γένοιτο. ἔπα ἐκεῖνος δὴ Θουκυδίδης ἐπιτάφιόν τινα εἶπε τοῖς πρώτοις τῷ πολέμου ἐκείνοις ἐνηνοχόσι, καὶ αὐτὸς ἠγάσατο χαλῶσα ἐπαινῶν ὡς Σεβηριανῷ. ἅπασι γὰρ αὐτοῖς, πλὴν τοῦ οὐδὲν αἴτιον τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ κακῶν, τὸν Θουκυδίδην ἢ ἅμιλλα. θάψας οὖν τὸν Σεβηριανὸν μεγαλοπρεπῶς, ἀναβιβάζεται ἐπὶ τὸν τάφον Ἀφράνιόν τινα στίλωνα, ἑκατόνταρχον, ἀνταγωνιστὴν Περικλέους, ὃς τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἐπιῤῥητόρευσεν αὐτῷ, ὥστε μὲν ἐγὼ τὰς Χάριτας ὅτι μὰ τὸν Δία δακρύσαι ἀπὸ τοῦ γέλωτος, καὶ μάλιστα, ἐπειδὴ ὁ ῥήτωρ ὁ Ἀφράνιος, ἐπὶ τέλει τοῦ λόγου, δακρύσας ἅμα σὺν οἴμωγῇ περιεβάλετο, ἐμιμήσατο δὲ πολλοὶ τῶν ἐκείνου ἐλεεινῶν, καὶ προπόσεων, ἔπα

vno quodam cruſtorum vſum eſſe ad cædem, inciſo videlicet gutture, vitro. Atque ita neque gladium, neq; lanceam reperit, quo moreretur, dummodo virilis ipſi & heroica mors obtingeret. Poſtea autem, quoniã Thucydides funebrem orationẽ quandam habuit pro ijs qui primi tum eo bello occubuerunt, ipſe quoque Seueriano talem habendam eſſe cenſuit. Omnibus enim ipſis cũ Thucydide, eo qui nihil in culpa fuit eorum malorum, quæ in Armenia acciderat, æmulatio atque cõtentio eſt. Sepulto igitur Seueriano magnificè, adducit ad tumulum Afranium quendam Centurionem, æmulum Periclis, qui talia ac tanta rhetorico more de illo peroraſſet. vt ego, per Charites, multum admodum lacrymarum præ riſu effunderem, & maximè quando rhetor iſte Afranius ad finem orationis lachrymans pariter cum miſerabili ploratu, ſumptuoſarum cœnarum & propinationum illarũ mẽtionem faciebat, deinde

ἔπειτα ἐπέθηκεν Αἰάκειόν τινα τῷ κορωνίδι. σπασάμενος γὰρ τὸ ξίφος ἰνγενῶς πάνυ, καὶ ὡς Αφράνιον ἀκὸς ὢν. πάντων ὁρόντων, ἀπισφαξεν ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τάφῳ, οὐκ ἀγάξιος ἄν, μὰ τὸν Ενυάλιον, πὸ πολλοῦ ἀποθανεῖν, ἐ τοιαῦτα ἐρρητόρευε. καὶ τοῦδ' ἕνεκα ἰδόντας τοὺς παρόντας ἅπαντας θαυμάσαι, καὶ περιπαίσαι τὸν Αφράνιον. ἐγὼ δὲ καὶ τἄλλα μὲν αὐτοῦ κατεγίνωσκον. μονονουχὶ ζωμῶν καὶ παπάδων μεμνημένου, καὶ ἐπιδακρύοντος καὶ τῶν πλακούντων μνημονεύοντος. τοῦδε δὲ μάλιστα ἠτιασάμην, ὅτι μὲν τὸν συγγραφέα, καὶ διδάσκαλον τοῦ θράσους τοῦ προαποσφάξαι ἀπέθανε. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ὁμοίως τούτοις ἔχουσι, ὦ ἑταῖρε, καταειθμήσασθαι, ὀλίγων ὅμως ἐπιμνησθῆς, ἐπὶ τῷ ἑτέρων ἐπισχεῖν ἥδη μετὰ τοῦτο μοι, τῷ συμβουλῷ, ὅπως ἂν ἄμεινον συγγράφοι τις. ἀσὶ

deinde & Aiacis quendam colophonem imponebat. Nam gladio euaginato, generosè admodum, & vt Afranium decebat, aspicientibus omnibus seipsum ad tumulum iugulauit, non indignus per Bellonam, qui multò ante mortuus fuisset, si talia rhetoricatus esset. Atque hoc dixit idem, aspicientes omnes tum qui aderant, admiratos fuisse, laudasse Afranium supra modum. Ego verò etiam cætera illius damnabam, vt qui tantum non offarum & ollarum meminisset, & placentarum memoria illacrymaretur. Hoc tamen præter cætera reprehendi, quòd non scriptore ipso & actore fabulæ huius ante se iugulato mortuus fuerat. Multos autem & alios consimiles his commemorare tibi, amice Philo, possem: veruntamen paucis quibusdam adhuc additis, ad alteram pro-

missionis partem transibo: puta ad id consilium, quo paßo rectius ac melius historiam scribere quispiam debeat.

Sunt

ἐσὶ γάρ τινες, οἱ τὰ μεγάλα μὲν τῶν πεπραγμένων, καὶ ἀξιομνημόνευτα παραλείπουσιν, ἢ παραθέουσιν, ὑπὸ δὲ ἰδιωτείας καὶ ἀπαροκαλίας, καὶ ἀγνοίας τῶν δεόντων ἢ σιωπῶσι, τὰ μικρότατα πάνυ δεδοικότες καὶ φιλοπόνως ἐμβραδύνουσιν· ὥστε ἂν εἴ τις τὸ Διὸς τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ μὲν ὅλον κάλλος καὶ τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον ὂν, μὴ βλέποι, μηδ' ἐπαινοῖ μηδὲ τοῖς ἐκ ἀδείας ἐξηγοῖτο, τὴν ὑποποδίαν δὲ τό, τε ὀθονηρὸν καὶ τὸ ὑγιὲς θαυμάζοι, καὶ τὴν βάσιν καὶ τὸ εὔρυθμον, καὶ ταῦτα πάνυ μετὰ πολλῆς φροντίδος καὶ ἀκριβείας ἐπῄνεσέ τις, τὰ μὲν ἐν οὐδὲν θαυμάσιον, τὰ δὲ ἐν Εὐριπίδῃ μάχιμα ἐν οὐδὲ ὅλοις ἐπὶ ἔπεσι παραθραμόντος, ἄκοσι δὲ μίτρα, ἢ ἔτι πλείω ὕδατος ἀνηλωκότος ἐς ψυχὰν, καὶ οὐδὲν ὑμῖν προσήκοντα διήγησιν ὡς Μαῦρός τις ἱππεὺς, Μαυσάκας τοὔνομα,

Sunt enim quidam, qui, quæ rerum gestarum maximæ, & memoria dignissimæ sunt, prætermittant, aut quasi in transcursu tantum attingãt: præ imperitia autem & ineptitudine, & ignorantia eorum quæ dicenda vel tacenda sint, ea quæ minima sunt, admodum prolixè & laboriosè immorando verbis exponunt, non aliter ac si quis Iouis Olympici vniuersam pulchritudinem ac formam, quæ tanta ac talis est, non videat, nec laudet: nec etiã ijs qui de ea nesciunt, quicquam narret, sed subsellij rectitudinem & expolitionem, & crepidinis concinnitatem admiretur, & hæc admodũ cum multa diligentia & cura exponat. Equidem audiui quendam, qui pugnam eam quæ ad Europum comissa fuit, ne totis quidem septem versibus prætercurrebat: viginti autem metras aut etiam amplius aquæ consumpsere[illegible] & nihil ad nos pertinentem narrationem [illegible] cet pacto Mauritanus quidem eques, Mau[illegible]

præ

ἀπὸ λίψος πλανάμενον ἀνὰ τὰ ὄρη, καταλάβοι Σύρους τινὰς τῶν ἀγροίκων, ἄδειπνον παρατιθεμένους, καὶ ὅτι τὰ μὲν πρῶτα ἐκεῖνοι φοβηθῆναι αὐτὸν, ἔπειτα μέντοι μαθόντων ὡς τῶν φίλων ἦν, καλισθέντο, καὶ ἐστάσαντο· καὶ γάρ τινα τυχὸν αὐτῶν ἐφεστηκότα καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Μαύρων, ἀδελφοῦ αὐτῷ ἐν τῇ στρατευομένου μῦθον τὸν τὰ τοιαῦτα μακρούς, καὶ διηγήσασθαι, ὡς θηράσειεν αὐτὸς ἐν τῇ Μαυρουσίᾳ, καὶ ἅμα τοὺς ἐλέφαντας πολλοὺς ἐν ταὐτῷ νεμομένους, καὶ ὅτι τὸν λέοντα ὀλίγου παρεφθάρθαι, καὶ ὑπὸ λέοντος ἁρπασθῆναι ἐν Καισαρείᾳ. καὶ ὁ θαυμάσας συγγραφεὺς ἀφῆς τὰς ἐν Εὐρώπῃ γινομένας θραύσεις τοσαύτας, καὶ ἐπιλύσεις, καὶ σπουδὰς ἀναγκαίας, καὶ φύλακας καὶ ἀντιφύλακας, ἅς χρὴ βασιλέας ἐπὶ ἄρας ἀφεστώσας, ὁρῶν Μαλχίωνα τὸν Σύρον ἐν Καισαρείᾳ, σκάρους παμμεγέθεις ἀξίους ὠνήσεως ἀγορᾶς πωλοῦντα, οὐκ οἶδ' εἰ κατέπλαξε, τοὺς ἰχθῦς δηλονότι τοὺς ἐμούς.

præsiti errans per montes, deprehenderit Syros quosdam agrestes prandium apponentes, & quòd principiò illi metuerint ipsum: deinde verò intellecto quòd ex amicis vnus esset, receperint ad se hominem, & cibum præbuerint. Nam & illorum fortè quendam aliquando in Mauritaniam profectũ fuisse, cùm ipsius frater in ea terra militaret. Post hæc fabulæ longæ & narrationes, quo pacto ipse in Mauruſia venatus esset, & vt vidisset elephantos multos in eodem loco pascentes, & quòd parùm abfuerit quin à leone deuoratus fuisset: deinde & quantos pisces emerit Cæsareæ. Atque ita egregius iste historicus relictis tot cædibus circa Europum factis, tot præliorũ motibus, & fœderib. necessarijs, & custodijs aliis aliis appositis, vsq; in profundam vesperam subsistit, aspiciens Malchionem Syrum istum, Cæsareæ scarros ingentes videlicet ementé. Et nisi nox occupasset ipsum, fortasſi

τάχα καὶ συνιδὼν ἀπὸ μιᾶς αὐτὸ, ἤδη τ' σκάφων ἐσκευασμένων. ἅπερ εἰ μὴ ἐνεγέγραπτο ἐπιμελῶς τῇ ἱστορίᾳ, μεγάλα ἂν ὑμᾶς ἠγνοηκότας ἦμεν. ἐπεὶ ἡμῖν Ρωμαίοις ἀφόρητον, εἰ Μαυσάκας ὁ Μαῦρος ἀνῴκει μὴ τύραννος, ἀλλ' ἄστεγος ἐπανῆλθεν ἀπὸ τῆς στρατοπέδου. καίτοι πόσα ἄλλα, μακρῷ ἀναγκαιότερα, ἐκὼν, ἑκὼν νῦν παρείημι; ὡς καὶ αὐλητρὶς ἦκεν ἐκ τοῦ πλησίον κώμης αὐδῆς, καὶ ὡς δῶρα ἀλλήλοις ἀπέδοσαν, ὁ Μαῦρος μὲν τῷ Μαλχίωνι λόγχην, ὁ δὲ τῷ Μαυσάκᾳ πόρπην; καὶ ἅλλα πολλὰ ἴσως τῆς ἐν Εὐρώπῃ μάχης, οὐτὰ δὲ τὰ κιφάλαια. τοιγάρτοι ἐκ τότου ἄρτιος ἔτι τοὺς τοιούτους, τὸ μὲν εἶδος αὐτὸ μὲν βλέπων, τὰς ἀκάνθας δὲ αὐτοῦ, πάρα παρὰ τὼ ῥίζαν, ἀκριβῶς ἐπακοπεῖν. ἄκας, ὦ Φίλων, μάλα καὶ οὗτος γελοῖος, ὃς δὲ τὸν ἕτερον πόδα ἐν Κορίνθῳ πώποτε προβεβηκὼς, ἐδὲ

fortasſis & ad cœnam cum illo veniſſet, ſcaris iſtis iam apparatis. Quæ niſi ille tam diligenter hiſtoriæ tradidiſſet, magnas nimirum res ignoraturi noſ fuiſſemus: & damnum hoc Romanis intollerabile fuiſſet, ſi Mauſacas iſte ſitiens potum non inueniſſet, ſed mœnatus ad caſtra reuerſus eſſet. Atqui quàm multa alia longè magis neceſſaria volens ego nũc prætereo? quemadmodum & tibicina quædam venit ex propinquo vico ad eos, & vedona mutuò inter ſe dederunt, Mauritanus videlicet ille Malchioni lanceam, hic autem contrà Mauſacæ fibulam: atque alia multa talia, quæ pugnæ illius ad Europum ipſa adeò capita & ſummaria ſunt. Proinde meritò dixerit quiſpiam, tales ſcriptores roſam quidem ipſam non videre, ſpinas autem quæ iuxta radicem enaſcuntur, diligenter contemplari. D Iam alius quidẽ, ô Philo, admodum & hic ridiculus, qui alterũ pedem ne extra Corinthũ quidẽ vnquam protulerat, neque

ἐπὶ ἄχρι Κεγχρεῶν ἀφικόμενος, οὔ τι γε Συρίαν ἢ Ἀρμενίαν ἰδὼν ὧδε ἐξέπληξε, πλὴν τὰ γε ὄμματα ἦν· ὧτα δὲ ὀφθαλμῶν ἀπιστότερα γράφω τοίνυν ἃ ἤκουσα. καὶ οὕτως ἀκριβῶς ἅπαντα ἑωράκει, ὥστε τοὺς δράκοντας ἔφη τῶν Παρθυαίων (σημεῖον δὲ πολύβους τοῦτο αὐτοῖς χιλιάς ἐστι, οἶμαι, ὁ δράκων ἄγει) ἕλκοντας δράκοντας) πάμμεγέθεις εἶναι, γινωμένους ἐν τῇ Περσίδι, μικρὸν ὑπὲρ τοὺς Ἰβηρίας. τούτους δὲ, τὸν μὲν ἔλαττον τῶν μεγάλων ἐκδέχεσθαι, ὑψηλοὺς ἀωρεῖσθαι, καὶ πόρρωθεν ἐπιπαντόνως δὲ ἐμαχέσθην, ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ἔργῳ ἐπεὶ ἀμοῦ ἴσασι, λύσαντάς αὐτοὺς, ἐπαφιέναι τοῖς πολεμίοις, ἀμύνεσθαι πολλοὺς τῶν ἐμπεσόντων ἀκόντων καὶ ἄκοντας ἀποθνήσκοντας, καὶ ἄλλους συνεπαράγεσθαι ἀθύμως αὐτοῖς ἀποπνιγομένους καὶ συγκλᾳομένους. ταῦτα δὲ ἐφιστὰς ὁρᾷν αὐτὸς, ἐν ἀσφαλεῖ μέν τοι, ἀπὸ δένδρου ὑψηλοῦ ποιούμενον τὴν σκοπήν. καὶ ἐν γε ἐποίησε,

neque ad Cenchreas vsque peregrè profectus fuerat, nedum Syriam aut Armeniam conspicatus, in hunc modum exorsus est, memini enim: Aures quàm oculi minus fide digni sunt. Proinde scribo quæ vidi, non quæ audiui. atq; ita diligenter omnia viderat, vt diceret dracones Paribotum (signum autē hoc multitudinis ipsorum est, mille enim dracones vnus draco producit) ingētes esse, generarique in Persidē paulò supra Iberiā. Hos autem antea quidem ex hastis siue longuriis suspensos, illos in altum attollere, eósq; terrorem ijs qui à longè aduentarent, facere solere: in ipso verò prælio, quādo iam congressi sunt, solutos illos in medios hostes immittere: nimirum multos nostrorum hoc pacto deuoratos esse, alios autem, implicantibus & compungentibus ipsos illis, strangulatos & confractos: adstitisse autem ipsum, atq; hæc vidisse, in tuto tamen, nempe ab arbore quadam excelsa spectando. Et rectè sanè fecit,

quòd

μὲ ἐμόσε χωρήσαντα τοῖς θηρίοις, ἐπὶ ἐκ ἀνδρὸς θαυμασὸν ἔτω συγγραφέα νῦν ἔχομεν, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ μεγάλα καὶ λαμπρὰ ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐργασάμενον. καὶ κινδύνους πολλοὺς, καὶ τραῦμα ἔσχεν, ἀφ' οὗ Κράνιος ἐν βαθίσῳ ἐπὶ τὸν Λέρνην. καὶ ταῦτα Κορινθίων ἀκούοντων ἀνεγίνωσκε τῶν ἀκουόντων καλῶς, οὐδὲ ἐκεῖνοι γε ἑωράκεσαν πόλεμον ἑωράκει, ἀλλ' οὐδὲ ὅπλα ἱκανὸς ἦν ἰδεῖν, οὐδὲ μηχανήματα οἷα ἔστιν, οὐδὲ τάξεων ἢ καταλοχισμῶν ὀνόματα. πάνυ γοῦν αὐτῷ πλαγίαν ἦν τὴν φάλαγγα, ἐπὶ λίρως δὲ λέγειν τὴν ἐπὶ μετώπου ἄγειν. ἧς δὲ τὸ βέλτιστον ἅπαντα ἐξ ἀρχῆς εἰς τέλος τὰ πεπραγμένα, ὅσα μὲν Ἀρμενίᾳ, ὅσα δὲ Συρίᾳ, ὅσα δὲ Μεσοποταμίᾳ, τὰ ἐπὶ τῷ Τίγρητι, τὰ ἐν Μηδίᾳ, πρωτακοσίοις δὲ ὕστερον ἔτεσι βιβλίοις, συνέγραψε, καὶ

quòd propius ad feras istas non [illegible], neque enim nostram egregium scriptorem, & qui eminus ipse præclara ac magna adeò in hoc bello effecerit, nunc haberemus nã & pericula multa subijt, & vulneratus est circa suram, à Cranio videlicet iter faciens ad Lernam. Atque hæc Corinthijs audientibus recitabat satis scientibus illis quidem quòd ne in pariete picturam quidem bellũ vnquam vidisset. Sed nec arma ille quidem nôrat [illegible] machinas quales essent, nec ordinum aut acierum nomina. prorsum enim [illegible] habuit πλαγίαν, hoc est, obliquam vocare phabangem, ἐπὶ λίρως autem, hoc est, protentis cornibus, id quod exporrecta fronte educere dicitur. Alius autẽ suauissimus quidam cursus à principio ad finem vsq; gesta, quæcunque in Armenia, quæcunque in Syria, quæcunque in Mesopotamia, præterea quæ ad Tigrim, quæcunque in Medis acciderãt, ne totis quidẽ quinquẽtis versibus cõplexus scripto edidit,

eoq;

καὶ τοῦτο ποιήσας, ἱστορίαν συγγεγραφέναι φησὶ πλὴν μίαν ἢ δευτέραν ἐπιγραφὴν ὀλίγου δεῖν μακροτέραν τῆ βιβλίῳ ἐπιγράψῃ, Ἀντιοχιανοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἱερονίκου (δόλιχον γὰρ ἐκεῖνος, οἶμαι, ἐν παισὶ νενικήκει) τῶν ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ Μεσοποταμίᾳ καὶ ἐν Μηδίᾳ Ῥωμαίοις νεωστὶ πραχθέντων ἀφήγησις. ἤδη δ' ἐγώ τινων καὶ τὰ μέλλοντα συγγεγραφῆναι ἤκουσα, καὶ πλὴν παῦρα Οὐολογέσου, καὶ πλὴν Οσρόου ἀφαλῆ, ὡς παραβληθέντα τῷ λέοντι, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν πανόθλητον ἡμῖν θείαμβον, ὅτε πάνυ μαντικῶς ἅμα ἔσχον, ὅσον ἤδη πρὸς τὸ τέλος ἐγγραφῆς· ἀπὰ καὶ πόλιν ἤδη ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ᾠκισμένην ἐθέμην, καὶ πάνυ μεγάλην· ἔτι μέντοι ἐσκοπεῖ, καὶ διαβουλεύεται, εἴτε Νικαίαν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νίκης χρὴ ὀνομάζεσθαι, εἴ τε Ὁμόνοιαν, ἅτε Εἰρηνίαν. καὶ

eoq; factio historiam composuisse videri volebat: inscriptionem verò parùm abfuit quin longiorē ipso libro inscripserit, videlicet hoc modo: Antiochiani certaminis Apollinis sacri victor (nam cursus certamine, quod Dolichum vocant, puer olim vicerat) eorum quæ in Armenia, in Mesopotamia, & in Medis à Romanis nunc gesta sunt, historicæ narratio. Iam & quendam ego audiui, qui quæ futura essent, historicæ commēdārat, & Vologesi captiuitatem videlicet, & Osroæ eādem, quem admodum leoni obiiciendus esset, & postremò omnium etiam multotiès illum desideratum à nobis triumphū. Adeò omninò vatis in modum sese gerens, properabat iam tum ad finem scribendi. Quin & ciuitatem idem iam in Mesopotamia condidit, magnitudine maximam, & pulchritudine pulcherrimā: adhuc tamen speculatur & deliberat, an eam Niceam à victoria cōueniat nominari, an verò Homonoeā, an etiā Ireniā.

καὶ τοῦτο μὲν ἔτι ἄκριτον, καὶ ἀνάμεσον ἡμῖν ἡ ἐκείνη πόλις ἐκείνη, λάρα πομπὴ, καὶ ποδ ρύσης συγγραφικῆς γέμουσα, τὰ δ' ἐν ἰνδοῖς πραχθησόμενα ὑπέσχητο ἤδη γράψειν. καὶ τὸν περίπλουν δ' ἔξω θαλάσσης, ἣν οὐκ ὑπόσχοις ταῦτα μόνον, ἀπὸ καὶ τὸ πρόσοιμον δ' ἰνδικῆς ἤδη σωστικῶς, καὶ τὸ τρίτον τάγμα. καὶ οἱ Κελτοὶ, καὶ Μαύρων μοῖρα ὀλίγη, σὺν Κασσίῳ πάντες οὗτοι ἐπεραιώθησαν τὸν ἰνδὸν πολλάκις. ὅ, τι δ' πράξουσι, ἢ πῶς δέξονται τὸν ἐλεφάντων ἐπέλασιν, οὐκ ἂς μακρὰν ἡμῖν ὁ θαυμασὸς συγγραφεὺς, ἀπὸ Μυσοῦ δ', ἢ ἀπ' Οξυδρακῶν ἐπιστελεῖ. τοιαῦτα πολλὰ ὑπ' ἀπαιδευσίας ληρεῖν, τὰ μὲν ἀξιόρατα ἔδ' ὁ ῥῆτωρ ὅτ' ἀβλέποισιν, καθ' ἁλιείαν ἀπὸν ἀλιεῦσιν ἀνάμεσον, ἐπινοεῖν δ', μὴ ἀναπλάττειν δ', ὅτι κρὶ ἐπ' ἀκακείμαν γλῶτταν, φασὶν, ἴλθε, μὴ ἐπὶ τῷ ἀεθμῷ βιβλίων ἔτι συμπυνόμενοι,

Et ob hoc quidem adhuc in dubio pendet, & sine nomine præclara illa ciuitas nobis est, nugis multis & factis historico referta. Quæ verò in India posthac agentur, etiam ea promisit se iam nunc scripturum esse: præterea & descriptionē maris exteriōris nauigantibus traditam. Neq; promissiones modò hæ sunt, sed & proœmiū Indicæ historiæ iam compositū est, & tertiū tagma, seu tertius liber. Ac Galli quidem, & Maurorū pars quædā modica cum Cassio, omnes istī iam Indū fluuium traiecerunt. Cæterum quid facturi sint, aut quomodo excipient elephantorum incursus, non multò pòst egregius iste scriptor à Musuride aut ex Oxydracis ad nos scribet. Huiusce modi multa, præ insciētia & imperitia nugātur, ea quæ visu dignissima sunt: neque videneri, neque etiam si videant, pro dignitate exponere scientes, excogitantes autem & effingentes quicquid temerè in linguam, vt aiunt, venerit: etiam numero librorum præterea superbientes,

καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐπιγραφῶν. καὶ γὰρ αὖ καὶ αὗται παγκάλοιοι, τὰ Λᾶν Παρθικῶν νικῶν τοσάδε. καὶ αὖ Παρθιδῶν πρῶτον, δεύτερον. ὡς. Ατθιδῶν δηλονότι. ἄπαν ἀσεάτερον παραπολύ· ἀνέγνων γὰρ Δημητρίου Σαχαλαδίως Παρθονικικὰ, οὐδ' ὡς ἐν λίγωτι ποιήσασθαι, καὶπισκῶψαι τὰς ἰσοείας, οὕτω καλὰς ὔσας, ἀπὸ τῶ χρυσίου ἕνεκα, ὡς ὅστις ἂν τοῦτα καὶ τὰ τοιοῦτα φεύγῃ, πολὺ μᾶλλον ἁδῆ ἐστὶ τὸ ὀρθῶς συγγράφειν οὕτω προσέλθῃ. μᾶλλον δ' ὀλίγων ἔτι προσδέεται, ἅ γε ἀληθὴς ἐκεῖνό φησιν ὁ διαλεκτικὸς ὡς τὰ ἀμείνω καὶ χείρου ἅπασις, τὸ ἕτερον πάντως ἀνῃρήσθαι. καὶ δὴ τὸ θεῖον σοι, φάναι ἂν, ἀκριβῶς ἀνακεκάθαρται. καὶ εἴ τι ἄκανθαι, ὁπόσαι ἦσαν, καὶ βάτοι ἐκκεκομμέναι εἰσί, τὰ δὲ τὰ ἄκανθα ἱρήνια ἤδη ἐκπεφύτευται. ἡ δὲ τιμὴ χὐ δὴ, καὶ τῶ καλῶν ἐστιν, ὥστε οἰκοδομεῖν τι δεῖ ἤδη καὶ αὖτὸν,

& máximè inſcriptionibus. Nam rurſum & hæ omnino ridiculæ ſunt, vt iſti9 neſcio cuius Parthicarum victoriarum libri tot, vel tot: & rurſum Parthidos primis, ſecundis, & cætera, vt Atthidos ſcilicet. Alius etiam vrbaniùs paulò. Nam legi Demetrij cuiuſdã Sagalaſenſis Parthonicica. Nõ quòd prórſus habeã, & illudam hiſtoriis adeò præclaris, ſed vtilitatis cauſa hæc commemoro, quòd quiſquis hæc atque huiuſmodi alia euitârit, is bonã partem hiſtoriæ rectè ſcribẽdæ conſecutus iam ſit, imò pauca adeò illi etiã deſunt: ſi modò verum illud eſt quod Dialectica tradit, quòd eorũ inter quæ mediũ & nullũ eſt, altero eleuato, alterũ cõtrà deprimitur. At verò area ipſa, dixerit quiſpiã, purgata probè iã eſt, ac ſpinarũ quicquid fuit, & rubi exciſi, reliquorũ autẽ ruinæ ac rudera iam exportata ſunt: & ſi quid aſperũ anteà fuit, id totũ ſublatum & cõplanatũ eſt: quare tẽpus iam eſt vt ædificiũ aliquod ſuperſtruas etiã ipſe,

ὰς λείξεις οὐκ ἀναφίψαι μόνον τὰ τῶν ἄλλων, γενέσθαι ὧν, ἀλλά τι καὶ αὐτὸς ἐπινοῦσαι λίξιον, καὶ ὃ οὐδεὶς ἄν, ἀλλ' οὐδ' ὁ Μῶμος μωμήσασθαι δύναιτο. φημὶ τοίνυν ἔγωγε ἄσκησιν ἰσοτέλειαν συγγράφουσα, λύο μὲν ταῦτα ἱερώτατα οἰκοθεν ἔχουσα ἄκεα, σύνεσίν τε πολιτικὴν, καὶ δύναμιν ἑρμηνευτικήν· τὴν μὲν, ἀδιάπτωτόν τι ἐκ φύσεως δῶρον· ἡ δὲ δύναμις ἐκ, πολλῇ τῇ ἀσκήσει, καὶ συνεχεῖ τῷ πόνῳ, καὶ ζήλῳ τῷ ἀρχαίων προσγενομένη ἕκαστα. ταῦτα μὲν ἐν ἄτεχνα, καὶ ἁπλᾶ ἐμοὶ συμβάλλα δύναμα. ἃ δὲ σαυτὸς καὶ ὀξέως ἀποφαίνεαι, τοὺς μὲν παρὰ τῆ φύσεως τοιούτους, φησὶ τοῦτο ἡμῖν τὸ βιβλίον· ἐπὶ πολλοῦ ἄν, μάλιον δὲ τοῦ σαυτὸς δεῖ ἄξιον, ἐ μεταπλάσαι καὶ μεγαλοσμῆσαι τὰ τηλικαῦτα ἐδύατο, ἢ ἐκ μολίβδου χρυσὸν ἀποφῆναι, ἢ ἄρ-

quo offendas non modò alterorum euertendis generosum esse te, verùm etiam per te ipsum excogitando atque inueniēdo tale aliquid præstare posse, quod & dexteritatem quandam præ se ferat, & à nemine Momo quidem deprehendi ac carpi queat. Aio igitur eum quī optimè cōscribere historiam volet, duas hæc præcipua domo secum & de suo afferre debere: Prudentiam quandam siue intellectum ciuilē, & potestatem dicendi. Quorum alterum quidem nulla doctrina traditum, naturæ donum quoddam est: dicendi autem potestas, multa exercitatione, assiduoq; labore, & imitatione veterū comparanda erit. Atque hæc quidem extra artem sunt, neque me consultore opus habent. Neque enim prudentem siue intelligentem & acutū reddere eum qui nō natura talis fuerit, libellus hic meus promittit: quoniam magni sanè æstimādus, imò omnibus anteferēdus foret, si trāsformare, & quasi nouo quodā ornatu induere huiusmodi ille posset: puta vel ex plūbo aurū reddere,

vel

ἢ ἄργυρον ἀπὸ κασσιτέρου, ἢ ἀπὸ Κόννου Τίτορμον, ἢ ἀπὸ Λεωτροφίδε Μίλωνα ἐξεργάσασθαι, ἀλλά σου τὸ τῆς τέχνης, καὶ τὸ τῆς συμβουλῆς χρήσιμον οὐκ ἐς ποίησιν τῶν προσόντων, ἀλλ' ἐς χρῆσιν αὐτῶν τῶν προσόντων. οἷόν τι ἀμίλλα καὶ ἵππου, καὶ Ἡροδίξεως καὶ Θέωνος, καὶ εἴ τις ἄλλος γυμνασίῳ ἐπισχοίνῳ ἄρα σοι, τὸν Περδίκκαν παραλαβόντα, ἀλλ' οὗτός γε ὁ μειρακίσκος ἐραστὴς, καὶ τῶν ταῦτα καλλιστεύων, ἀλλὰ μὴ Αντίοχος, ὁ τῆς Σελεύκου Στράτωνίκης ἐκείνης, ἀποφαίνειν Ολυμπιονίκην, καὶ Θεαγένει τῷ Θασίῳ, ἢ Πολυδάμαντι τῷ Σκοτουσσαίῳ ἀντίπαλον, ἀλλὰ τῶν δοθέντων ἐπιθέσιν δυνατὸν πρὸς ἐπιδοχὴν τῆς γυμνασικῆς, παραπολὺ ἀμείνω ἀφανεῖν μετὰ τῆς τέχνης. ὥστε ἀπίστω καὶ ἀμαθῆ τὸ ἐπίφθονον τοῦτο τῆς ἐπισχέσεως, ἃ τέχνῃ φαμὲν ἐφ' οὕτω μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ τῷ πράγματι ἐφευρηκέναι· ὥστε μὴ ἡμῖν τὸ

vel ex ſtanno argentũ, vel ex Cenone Titormum, vel ex Leotrophide Milonem efficere. Verùm artis & conſiliĩ vtilitas ea eſt, non vt ea ſuppeditẽt quæ antè adſunt, ſed vt illis rectè ac conuenienter vti doceãt. Quo pacto nimirũ & Iccus, & Herodixes, & Theon, & ſi quis alius artis palæſtricæ magiſter atq; exercitor fuerit, pollicerẽtur tibi Perdiccam hũc acceptũ (ſi modò hic eſt ille qui nouercam amauit, & ex eo cõtabuit, & non potius Antiochus Seleuci filius, Stratonices illius amore captus) Olympionicem reddere, qui cũ Theagene Thaſio illo, aut F Polydamante Scotuſſæo, certamine cõgrederetur, non vt naturâ & ingeniũ ad eam rem ſuppeditarẽt, ſed vt materiã iã antè à natura datam, & ad hãc palæſtræ exercitationẽ ſuſcipiendã idoneã atque habilẽ, per artem multò meliorem redderent. Quamobrem abſit & nobis hæc inuidia promiſſionis, vt artem aliquam rei adeò magnæ ac difficili nos inueniſſe dicamus.

ἢ γὰρ ὑντινοῦν παραλαβόντων, ἀφροσύνην συγγραφίαν φαμὲν, ἀλλὰ ὧ φύσει σωτῶ, καὶ ἅπασι πρὸς λόγους ἱκανημένῳ ὑποδείξαι ὁδούς τινας ὀρθὰς, ἃ δὴ τοιαῦτ' φαίνονται, ὧς ἔχομεν ὅ, θᾶττον ἂν καὶ ἀμαρτίστερον τελέσειεν, ἄχρι καὶ πρὸς τὸν σκοπόν. καί τοι ἐ γὲ ἂν φαίης ἀπροσδιόνυσον τὸν σωτὸν ἐν τῇ τέχνῃ καὶ διδασκαλίας, ὧν ἀγνοεῖ ἐπὶ πᾶν ἐκθαρίζει μὴ μαθὼν, καὶ ἄυλα, καὶ πάντα ἂν ἠπίστατο. νῦν δὲ μὴ μαθὼν, οὐκ ἂν τι αὐτ χαραγράσαιμ, ὑποδείξαντ δέ τινος, ῥᾳδίως τι ἂν μάθοι, καὶ τὸ μιτακεκείσαιτο ἐφ' αὐτῷ. καὶ τοίνυν ἡμῖν τοιοῦτός τις ὁ μαθητὴς νῦν πάρεσθόωσ, σιωπᾷ τι καὶ ἁπλῶς ἐκ ἀγχύνης, ἀπ' ὀξὺ δ' ὁρμῶσ, οἷος καὶ πράγμασι χώσασθ ἄν. ἐὰν παραπλήσιον, ἡγούμεθα σφαλιεῖσθαι, ἀπὸ μιᾶς ἑ πολλικῆς, καὶ

Neque enim quemuis deceptum reddere historicũ nos velle dicimus, sed ei qui naturá intellectu bono præditus, & ad dicendum quamoptimè exercitatus fuerit, viam quãdam ostendere rectam (si modò talis ulla appareat) qua vtẽdo, citiùs atq; aptiùs ad finem & scopum vsque quo tendit, peruenire possit. Non enim neque illud dixeris, eum qui intelligentia præditus fuerit, arte ac doctrina earum rerũ quas ignorat, opus non habere. Nam si absque doctrina & institutione cithara ludere posset, etiam tibia canere, ac cætera omnia sciret. Nunc autem, nisi doctus ab aliquo, nihil quicquam eorum manu facilè attingit: at demonstrante aliquo viam ac rationem, & discit facillimè, & rectè idem administrat per se ipsum. Proinde nobis quoque nunc talis discipulis tradatur, qui & ad intelligendas res, & ad dicendum non sit degener, sed acutum tueatur, posititque rebus vti, si committantur illi, ac animum habeat militarem, sed tamen cum ciuilitate coniunctum;

&

καὶ ἐμπειρίαν στρατηγικὴν ἔχειν. καὶ νὴ Δία, καὶ ἂν στρατοπέδῳ γενόμενος τυγχάνῃ, καὶ γυμναζομένους ἢ παραμένους στρατιώτας ἑωρακὼς, καὶ ὅπλα ἀλλῶν, καὶ μηχανήματα ἴδια, καὶ τί ἐπὶ πύργου, καὶ τί ἐπὶ μετώπου, πῶς οἱ λόχοι, πῶς οἱ ἵππεῖς, καὶ πόθεν, καὶ τί ἐξηλλάγμενον, ἢ πεπαιδευμένον, καὶ ὅλως, οὐ τὰ κατοικίδιον τις, οὐδ' οἱ πίνειν μόνον τοῖς ἀπαγγέλλουσι μαλιστα δὴ, καὶ πρὸ τῶν πάντων ἐλεύθερος ἔσται τῷ γνάμῳ, καὶ μήτι φοβεῖσθαι μηδένα, μηδ' ἐλπίζειν μηδέν, ἀεὶ ὁμοίως ἔσεται τοῖς φαύλοις δικασταῖς, πρὸς χάριν, ἢ πρὸς ἀπέχθειαν ἐπὶ μισθῷ δικάζουσιν. ἀλλὰ μὴ μελέτω αὐτῷ, μήτι Φίλιππος ἐκκεκομμένον τὸν ὀφθαλμὸν ἔχει Ἀστέρος τοῦ Ἀμφιπολίτου, τοῦ τοξότου, ἢ Ὀλύνθου· ἀλλὰ τοιοῦτος, οἷος ὢν, διαχθήσεται μήτι

& experientiam, quam duo eis militaris esse conuenit. Denique, per Iouem & in castris aliquando versatus sit, & milites ipsos, seu cùm ad prælia exercentur, seu cùm ipsa in aciem educuntur, conspicatus sit: præterea & arma nôrit, & machinas quasdã, & quid sit diductis cornibus, & quid exporrecta fronte instruere aciem: quomodo cohortes, & quomodo turmæ constituantur: vnde, & quid erũpere, & quid item circumducere equitem sit, sciat. Et in summa, neque eorũ quispiam sit, qui domi desidentes vnsquasque foràs ipsi progrediuntur: neque facilè credat his quæ solùm ab aliis narrari audiet. Maximè autem & ante omnia libero animo sit, vt neque metuat quenquam, neq; ab vllo speret quicquã: quoniam similis hoc pacto foret malis iudicibus, qui vel ad gratiã, vel ad odium accepta mercede sententiam ferunt. Quin neq; curet magnopere neq; Philippũ oculo ab Astere Amphipolitano isto sagittario priuatũ circa Olynthum, sed talem qualis re ipsa est spectandum proponat:

μάτι Ἀλέξανδρ& ἀνιάσῃται ἐπὶ τῇ Κλείτ8 σφαγῇ, ὠμῶς ἐν ὠ συμποσίῳ γενομένῃ, ἀ σαφῶς ἀναγράφοιτο. δεῖ Κλέωνα αὐτὸν φοβηθῆναι, μίγα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ λιωάμενο&, καὶ κατίχων τὸ βῆμα, ὡς μὴ ἐπᾶν, ὅτι ὀλίθριος καὶ μανικὸς ἄνθρωπ& οὗτ& ἐῶ, ἀλλ' ἅ σύμπασα πόλις τῶν Ἀθηναίων, ἣν τὰ ἐν Σικελίᾳ κατὰ ἰσορρῇ, καὶ τὸν Δημοσθένην λάψιν καὶ τὸν Νικίαν τελευτῶν, καὶ ὡς ἐδίψων, καὶ οἷον τὸ ὕδωρ ἔπινον, καὶ ὡς ἐφονεύοντο πίνοντες· οἱ ποιηταὶ γὰρ ἐσταῦτα ἅπερ δικαιότατον, ὑπ' οὐδενὸς τῶν νοῦν ἐχόντων αὐτὸς ἐξέλῃ τὴν αὐτίαν. ἢν τὰ δυσυχῶς ἢ ἀνοήτως γεγενημένα, ὡς ἐπράχθη, διηγῆται· ἀ γὰρ ποιητὴς αὐτ&, ἀλλὰ μὴν ἐῶ. ὥστε καὶ καταναυμαχῶν ταῦτα ὁτὲ οὐκ ἐκεῖν& ὁ καταδύων ἐστί, κἂν φύγωσιν, neq; illi Alexander grauiter se excruciet H ob Cliti cædem crudeliter in ipso conuiuio perpetratam, si planè ac manifestè coloribus suis depingendus sit: neque iten Cleon illum perterrefacit, eò quòd multum in concione potens sit, & suggestum siue tribunal quasi possessionem suam detineat, quo minus hominem exitiosum & insanum hunc esse dicat: deniq; neq; tota Athenienſium ciuitas absterreat illum, ne non vbi de cladibus in Sicilia acceptis historiam composuerit, omnia ista commemoret, quo pacto & Demosthenes captus fuerit, & Niciae mortem obierit, quomodo exercitus siti laborârit, & qualem aquam biberint, & vt inter bibendum plerique trucidati fuerint. Existimabitur enim (id quod iustissimum est) ab ijs qui sana mente præditi sunt, non ipse in culpa esse, si ea quæ feliciter aut stultè gesta sunt, ita vt gesta sunt, narrabit. Non enim ipse talia fingit, sed verbis tantùm indicat atque exponit. Quare etiam siue prælio nauali superati fuerint, non ille tamen is est qui eos submergit: siue in fugam conuersi fuerint, neque

ἂν ἐπεῖν· ὁ Διόκορ, ἐκτὸς ἐὰν μὴ ὀξέως δίωμεν, μή τι παρέλιπεν ἐπεὶ δι γε σιωπήσας αὐτὰ, ἢ πρὸς ζῆνανσίου ἁπὼν, ἐπανορθώσασθαι ἐδύνατο, ῥᾷστον ἂν ἦν διὰ λαμπρῶ πλάτει τὸν Θουκυδίδειον ἀναπτύξαντα τὸ ἐν τοῖς ἐπιπολῆς παραλήλισμα, καταδῦσαι δ' εἰς Ἑρμοκρεόντης τριήρη, καὶ τὸν ἐπιτάφριον Γύλιππον διαπέρα, μετὰ ταχὺ ἀρταιζίοντα, καὶ ἀναφρόντα τὰς ὁδοὺς· καὶ τέλος, Συρακουσίους μὲν ἐᾶν τὰς λιθοτομίας ἐμβαλεῖν, τοὺς δ' Ἀθηναίους περιπλεῖν Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν, μετὰ πάντων πράτων. ζῶ Ἀλκιβιάδου ἐπιδόντα. ἀλλ' οἶμαι, τὰ μὲν πραχθέντα δεῖ κλωθὼ ἀμετατεύαναπλῶσαι, δεῖ Ἄτροπον μεταστῆσαι· ζῶ δ' συγγραφέως ἔργον ἦν, ὡς ἐπράχθη, ἀπεῖν· ζῶτο δ' οὐκ ἄν δύναιτο, ἄλλως ἂν ἢ φοβῆται Ἀρταξέρξην, ἰατρὸς ἀδὸν ὤν, ἢ λιπαρῆ Κάνδαυ πορφυροῦν, καὶ

neque idem ille est, qui eos persequitur: nisi si eò optandum fuerat, ne quid tale eueniret, ille hoc intermisit: quandoquidem si tacendo haec, aut in diuersum narrando, corrigi aut emendari possent, facillimum fuerat Thucydidi, vno ac tenui calamo interuertere quidem. Epipolarũ munitiones, submergere autem Hermocratis triremem, & execrabilem illum Gylipum confodere interea dum vias obstruit, & fossis interludit. Denique & Syracusanos in lapicidinas conijcere, Athenienſibus verò copiam facere tum Siciliam tum Italiam cum prima illa Alcibiadis spe circumnauigandi. Verùm enim, opinor, ea quae semel facta sunt, neque Clotho reuoluet denuò, neque Atropos in diuersum mutabit. Proinde historici opus vnum est, vt quaeque perinde ac facta sunt, exponat. Hoc aũt facere non poterit, donec vel Artaxerxem metuerit, medicus ipsius existens, vel sperat Candyn purpureum,

καὶ στρεπτὸν χρυσοῦν, καὶ ἵππον τῶν Νισαίων λήψεσθαι, μισθὸν τῶν ἐν τῇ γραφῇ ἐπαίνων· ἀλλ' οὐ Ξενοφῶν ἐκεῖνο ποιήσει, οὐδὲ συγγραφεύς, οὐδὲ Θουκυδίδης, ἀλλὰ ἰδίᾳ τισὶ μισῇ τινας, πολὺ ἀναγκαιότερον ἡγήσεται τὸ κοινὸν, καὶ τῷ ἀληθεστάτῳ πλέον ποιήσει τῆς ἔχθρας, ἰδίᾳ φιλῇ, ὅμως ἐκ ἀφίξεται ἁμαρτάνοντος· ἐμοὶ γὰρ, ὡς ἔφην, ἓν τοῦτο ἴδιον ἱστορίας, καὶ μόνῃ ταύτῃ τῇ ἀληθείᾳ, εἴ τις ἱστορίαν γράφων ἔοι, τῶν δ' ἄλλων ἁπάντων ἀμελητέον ἐκείνῃ καὶ ὅλως, πᾶσιν ἴσις, καὶ μέτρον ἀκριβὲς, ἀφθόνως μὲν ἐς τοὺς νῦν ἀκούοντας, ἀλλ' ἐς τοὺς μετὰ ταῦτα συνιστομένους τοῖς συγγράμμασιν. ἐμοὶ δὲ τὸ παραυτίκα τισὶ θεραπεύειν, τῆς τῶν ἱστορουμένων μισεῖ ἐκόντως ἂν νομισθείην, ἐς πάντα ἀληθὴς ἱστορίας ἐξ ἀρχῆς οὗτος ἀπέστη λόγος, οὐ μᾶλλον, ἢ κωμῳδικὸν ἀγῶνα

& torquem aureum, & Mequum ex Niſæis illis aliquem ſe acceptum eſſe, mercedem videlicet laudum earum, quas ſcriptis inſeruiſſet. At neque Xenophon illud faciet, iuſtus ſcriptor, neque Thucydides, ſed ſiue priuatim oderit quoſdam, multò magis neceſſarium putabit eſſe id quod publicum eſt, veritatemq; pluris faciet, quàm inimicitiam: ſiue etiam amauerit, tamen non parcet illi, quiſquis peccauerit. Vnum enim hoc, vt dixi, proprium hiſtoriæ eſt, ac ſoli immolandum veritati, ei qui ad hiſtoriam ſcribendam accedet, cætera verò omnia poſtponenda. Et in ſumma, vlna vna & menſura certa eſt, aſpicere non ad præſentes auditores, ſed ad eos qui in poſterum in his ſcriptis legendis verſabuntur. At ſi quis continuò benevolentiam & fauorem captat, meritò in parte adulatorum recenſebitur, quos olim hiſtoria ſtatim ab initio auerſata eſt, non minùs quàm comendi artem

ἀγωνιστικήν. Ἀλεξάνδρῳ γὰρ καὶ τοῦτο ἀπομνημονεύουσιν, ὡς ἥδιον ἂν, ἔφη, πρὸς ὀλίγον ἀνιβίων, ὦ Θηνσικράτες, ἀφθαρτῶν, ὡς μάθοιμι ὅπως ταῦτα οἱ ἄνθρωποι τότε ἀναγινώσκουσιν. ἃ δὲ νῦν αὐτὰ ἐπαινοῦσι καὶ ἀσπάζονται, μὴ θαυμάσῃς· οἴονται γὰρ ὁ μικρῷ τινι τῶν Φιλίππῳ τούτῳ ἀναπασάσθαι ἔχας τὴν παρ' ἡμῶν εὔνοιαν. Ομήρῳ γοῦν, καὶ τοῖς περὶ τὸ μυθῶδες τὰ πολλὰ συγγεγραφότι ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως, ἤδη καὶ πιστεύειν τινὲς ὑπάγονται, μόνον τοῦτο εἰς ἀπόδειξιν τ' ἀληθείας μέγα λεκμήριον τιθέμενοι, ὅτι μὲν περὶ ἐκείνου ἔγραφεν ὁ γε πιστεύσειν οὔτινα ἂν ἔπεισε ψεύδεσθαι· ἐμοὶ δὲ τοιοῦτος ἐγὼ, ἄφοβος, ἀδέκαστος, ἀνόθευτος παρρησίας καὶ ἀληθείας φίλος, ὡς ὁ Κωμικός φησι, τὰ σῦκα σῦκα, τὴν σκάφην δὲ σκάφην ὀνομάσων· ἀλλὰ μισα, ἀλλ

artem Gymnasticen. Alexandri igitur hoc quoq; dictum refertur: Liberter, inquit, in vitam pauliſper redirem, ô Thneſicrates poſt mortem, vt cognoſcerem quo pacto hæc legerent homines, qui tum erunt. Nam ſi nunc ea laudant, & amplectuntur, mirum non eſt: putant enim non paruo illectamento videlicet iſto quiſque ſibi beneuolentiam apud me conciliaturos eſſe. Homero itaque, quanquam fabuloſa plurima de Achille ſcripſerit, nonnulli tamen eò adducuntur, vt illi iam & fidem adhibeant: vnum hoc argumentum ad demonſtrationē veritatis magnum exiſtimantes, quòd non de viuo illo ſcripſit. Non enim cauſam aliquam vident, cuius gratiâ mentiretur. O Talis igitur mihi ſit hiſtoricus ille, P vt & metu careat, & nullis muneribus corrumpatur, & liber ſit, Q & dicendi libertatem, ac veritatem amet, & quemadmodum Comicus ille ait, ficus ficus, ligonem ligonē nominet: non odio, neque

ἀλλὰ εἰδὼς νέμων, μήτε φαδίως μήτε ἰκετῶν, μήτε αἰσχυνόμενος, μήτε ἀνασπεύδων. ἴσος δικαστὴς, σύνοιδε πᾶσιν, ἄκρι τοῦ μὴ θατέρῳ τι ἀρνᾶσθαι πλέον τοῦ δικαίου. ξένος ἐν τοῖς βιβλίοις, καὶ ἄπολις, αὐτόνομος, ἀβασίλευτος, ὃ τί τῷδε ἢ τῷδε λέξει, λογιζόμενος. ἀλλὰ τί πέπρακται, λέγων. ὁ δ' οὖν Θουκυδίδης τοῦτο μάλα δοκεῖ νομοθέτησε, καὶ διέκρινε τὰ ἀληθῆ, καὶ καλλίστην συγγραφὴν, ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον, ἄκρι τοῦ καὶ Μούσας ἐπιγράψαι αὐτοῦ τὰ βιβλία· ἐπεμάθανε γάρ φησι μᾶλλον ἐς ἀὲ συγγράφειν, ὅπερ ἐς τὸ παρὸν ἀγώνισμα, καὶ μὴ τὸ μυθῶδες ἀπαράβλητον ἀλλὰ τῶν γεγενημένων ἀφελίμην τοῖς ὕστερον, καὶ ἐπάγειν τὸ χρήσιμον. καὶ ὁ τίνος ἕνεκα ἱστορίας, ὡς ἔστι καὶ ἄνθρωπος τὰ ὅμοια

neque amicitiae quicquam tribuens, non parcens, aut misereſcens, aut erubeſcens, aut exorari ſe facilè patiens: æqualis iudex, ac beneuolus omnibus, eò tamen vſque, dum ne alteri plus æquo aliquid tribuat: hoſpes in libris ac peregrinus, ſuis legibus viuens, nullius imperio ſubiectus, non quid huic aut illi placiturum ſit, ſecum cogitans, ſed id quod actum eſt, exponens. Thucydides igitur benè admodum lege hoc conſtituit, & virtutes ac vitia hiſtoricorum inter ſe diſcreuit, qui cùm videret R. Herodotum in ſumma admiratione eſſe, adeò vt & Muſæ vocarentur ipſius libri, poſſeſſionem tamen ait ſe ſcribendo compoſiturum eſſe, quæ in perpetuum dures, potiùs quàm quæ ad præſens certamen comparetur: neque ſe id quod fabuloſum ſit, amplexurum, ſed veritatem rerum geſtarum relicturum poſteris eſſe: deinde & vtilitatem addit, & quem finem is qui rectè ſapit, hiſtoriæ ſtatuere debeat, vt ſi quando etiam rurſus ſimilia quædam

ὅμοια ἀναπαύοι ἔχοιεν, φησὶ, πρὸς τὰ προγεγραμμένα ἀναβλέποντας, ᾧ χρῆσθαι δεῖ ἐν πόλεσι. καὶ τῷ μὲν γνώμῃ δικαίως ἔχων, ὁ συγγραφεὺς ἁπλοῦς μοι τῷ ῥήματι φανήτω, καὶ τῇ τῶν ἑρμηνείας ἰσχύϊ, τῷ μὲν σφοδρὰν ἐκφέρων, καὶ τραχεῖαν, καὶ αἰωνίᾳ τοῖς περιόδοις, καὶ ἀγκύλαις τοῖς ἐπιχειρήσεσι, καὶ τῷ ἄκρῳ τῆς ῥητορείας διαφόρᾳ μὲν ἑρμηνείᾳ τετηρημένῳ, ἀρχαίᾳ δὲ τῆς γραφῆς. ἀπ' ἀρχικωτέρου ὁρμώμενος, καὶ ὁ μὲν νοῦς σύνοιξ ἔσω, καὶ πυκνὸς, ἡ λέξις δὲ ἁφὴς καὶ ποιητική, οἷα ἐπὶ σιμῷ πόταμῳ λήθοιτο τὸ ἀποκάμνον· ὡς γὰρ ἐπὶ γνώμῃ τοῦ συγγραφέως σκοπὸς ἁπλότατος, παῤῥησίᾳ καὶ ἀληθείᾳ, ἅτῳ καὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ τὸς σκοπὸς ὁ πρῶτος ἁφῶς δηλῶσαι, καὶ φανότατα ἐμφανίσαι τὸ πρᾶγμα, μήτε ἀῤῥήτοις, καὶ ἔξω πάνυ ὀνόμασι, μήτε τοῖς ἀγοραίοις τούτοις, καὶ

quædam incidant, inquiens, ad hæc descripta respicientes, rebus ciuitatis rectè vti possint. Ac animo quidem & sententia tali præditus historicus ille mihi accedat: voce autem, & expositionis vi, vehementi illa quidem & aspera, & circuitionibus continua, deinde & aggressionibus flexa & rotunda. Præterea & reliqua oratoriæ facultatis grauitate non ita valdè instructus & acuminatus scripturam exordiatur, sed sedatior paulò & tranquillior sit. Ac sententiæ quidem inter se iunctæ ac sociatæ & densæ sint: dictio autem plana & ciuilis quàm significantissimè manifestans id ei adhibetur. Nam vt mentis scriptoris scopum hunc proponimus, libertatem dicendi videlicet, & veritatè, ita & voci eius vnus hic scopus & primus propositus sit, vt planè indicet, & quàm lucidissimè rem ipsam declaret, verbis neque obscuris, & cura communem vitam positis, neque etiam vulgaribus istis

&

καὶ λαπηλικοῖς, ἀλλ' ὡς μὴ ζῦς πομποὺς σωιζέσθω, ζῦς δὲ πεπαιδωμένους ἐπαινέσω. καὶ μὰν καὶ σχήμασι λιπροσωπέσθω ἀνεπαχθέσι, καὶ τὸ ἀνεπιτήδευτον μάλιστα ἐχούσιν, ἐπεὶ ζῆς λατηρυμένοις τῶν ῥωμῶν ἐοικότας ἀρφάνει ζῦς λόγους. καὶ ἡ μὲν γνώμη λοιπὸν ἔστω, καὶ προσαπτέσθω τι καὶ ποιητικῆς, παρ' ὅσον μεγαλήγορος, καὶ διερμηνεῦ καὶ ἐκφέρει, καὶ μάλιστ' ὁπόταν παρατάξεσι καὶ μάχαις ἢ ναυμαχίαις συμπλέκηται· δεῖ γὰρ τότε ποιητικοῦ τινος καὶ ἀνέμου, ἐπουριάσοντος τὰ ἀκάτια, καὶ σωδιπόρου ὑψηλοῦ, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν κυμάτων τοῦ ναῦν. ἡ λέξις δ' ὅμως ἐπὶ γῆς βεβηκέτω· ὧν μὲν ἁπλᾶ, καὶ ὧν μεγάλα, καὶ ὧν μεγέθει τῶν λεγομένων σωκπαρομένη, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα, ὁμοιουμένη, μὴ ἐξοιδοῦσα δὲ, μηδ' ὑπὸ τοῦ λαρὸν ἐνθουσιῶσα. λίνδυ-

& tabernariis, sed ità vt & à pleriſque intelligantur, & ab eruditis laudentur. Iam verò & figuris & exornationibus vtatur minimè moleſtis, miniméque affectatis: quoniam perinde vt ius alioquod, orationem quoque rectè conditam exhibere debet. Ac ſententia quidem etiam cùm poëticè communicet, eiuſq; partem aliquam contingat, in quantum grandiloqua, & in ſublime elata etiam illa eſt, & maximè quoties aciebus & pugnis, & naualibus prælijs concurret. Opus enim tunc erit poëtico quopiam vento, qui ſecundo flatu vela impleat, & ſublimem ac per ſummos fluctus nauem ſublatam prouehat. At dictio tamen humi incedat, cum pulchritudine quidem ac magnitudine eorum quæ dicuntur, ſimul elata, & ipſdem quàm maximè licet, aſſimulata: cæterùm neq; peregrinitatem præ ſe ferens, neque intempeſtiuè exultans, quaſi quodam furore concitata.

Periculum

κινδυνῶ γὰρ αὐτῇ, τό, τι μέγιστον, παρακινῆσαι καὶ διατυφλῶσαι εἰς τὸν τῆς ποιητικῆς Κορύβαντα, ὥστε μάλιστα πιστὸν πιστεύεσθαι χαλινῷ, καὶ σωφρονητέον, ἐδόντας ὡς ἱπποτυφία τις, καὶ ἐν λόγοις πάθος οὐ μικρὸν γίγνεσθαι κακόν. ἐφ' ἵππου ὀχουμένῃ τότε τῇ γνώμῃ τῶν ἱμαντίων ἀνεῖσθαι συμπαραθεῖσαν, ἐχομένῳ δὲ τοῦ ἡνιοχείου, ὡς μὴ ἐκπλαγείη τῆς φορᾶς, καὶ μέσῃ σωφροσύνῃ τῶν ὀνομάτων ἁρμόττειν καὶ μέσῃ χρῆσθαι, οὔτε ἄγαν ἀφιέντα καὶ ἀπαρτῶντα· τραχὺ γὰρ, οὔτε ῥυθμῷ παρ' ὀλίγον, ὡς οἱ πολλοί, σωλοῦντα. τὸ μὲν γὰρ ἐπαίτιον, τὸ δ' ἀηδὲς τοῖς ἀκούουσι. τὰ δὲ πράγματα αὐτὰ, οὐχ ὡς ἔτυχε συνταττόμενα, ἀλλὰ φιλοπόνως καὶ παλαιπάρως πολλάκις περὶ τῶν αὐτῶν ἀναλεύοντα, καὶ μάλιστα μὲν παρόντα,

Periculum enim est ipsi, ne, quod vel maximum est, prorsus de statu mentis emoueatur, & in Corybantem istum poëtices impingat. Quare maximè tum fidendum freno est, & ratione vtendum: illud scientes, quòd & in verbis non mediocre malum Hippotyphia est. Proinde satius fuerit, sententia tunc super equo meedente, expositionem seu dictionem humi iuxtà currere, ephippio adhærentem, vt ne à tergo relinquatur cursu præterueha. At verò & compositione vocum temperata, ac media quadam vtendum est, ita vt neque nimium distrahantur ac dissocientur (nam hoc asperum foret) neque rursum numerosè omnia, id quod plerique studentes, continuentur. Alterum enim vitiosum, alterum autem auditoribus molestum est. Ipsæ verò res non vt fortè sese offerunt, ita construendæ statim sunt, sed diligenter ac laboriosè de ijsdem sæpiùs etiam interrogare decet, ac maximè præsentem, & coràm intuentem.

καὶ ἐφορῶντα, ἃ δὲ μὴ, ζῆς ἀδικαστότερον ἐξηγουμένοις προσίοντα, καὶ ὃς ἐκάστῳ ἄν τις, ἥκιστα πρὸς χάριν ἢ ἀπέχθειαν ἀφαιρήσῃ, ἢ προσθήσειν ζῆς γιγνώσκοντι, μᾶλλον ταῦτα ἴδῃ καὶ σοφιστικὸς ζῆν τις, καὶ συνθετικὸς ζῆν πιθανώτερον ἔσῃ. καὶ ἐπαΐειν ἀθρόοις ἅπασι, ἢ τὰ πλεῖστα πρῶτα μὲν ὑπομνήματά τι συνηφασμένα αὐτῶν, καὶ σῶμα ποιείτω ἀκαμῆς ἔτι, καὶ ἁρμόττον ζῷον. ἔπειτα ἐπιθεὶς τῷ τάξιν, ἐπαγέτω τὸ μέλος, καὶ χρωννύτω τῇ λέξει, καὶ χρηματιζέτω. καὶ ῥυθμιζέτω. καὶ ὅλως, ἰοικέτω τότε ᾧ τῷ Ὁμήρῳ Διΐ, ἄρτι μὲν τῷ ἱπποτόξῳ Θρηκῶν γῆν ἐφορῶντι, ἄρτι δὲ τὴν Μυσῶν. εἶτα ταυτὰ γε, καὶ αὐτὸς ἄρτι μὲν τὰ Ῥωμαίων ἰδίᾳ ὁράτω, καὶ σκηπτέτω ἡμῖν, οἷα ἐφαντο αὐτῷ, ἀφ'

tuentem. Quòd si autem hoc fieri nequeat, tum ijs adueriere animum, qui sincerè & incorruptè magis narrare videbuntur, & quos putaueris minimū vel ad gratiam, vel odio detracturos aliquid, aut etiam additu ros esse rebus gestis. Iámque etiam hic quispiam sit, qui & coniecturis colligere facilè, & quod probabilius fuerit, constituere possit. At posteaquam iam omnia, aut etiam plurima collecta habuerit, principiò capita rerum, & quasi summarium aliquod contexat, delineetq; corpus quoddam rude & informe, & nullis adhuc articulis expressum. Postea autem superaddito ordine & formam inducat, & colorem dictione adhibeat, & singulis explicandis immoretur, & eádem numerositate quadam concinnet: & in summa, similem se tum gerat Homerico Ioui illi, qui nunc quidem equestrium Thracum terram aspicit, nunc autem rursum ad Mysorum terram oculos deflectit. Eodem enim pacto & ipse nunc quidem ad res Romanorum seorsim aspiciat, indicetq; nobis quales ea apparuerint,

ex

ἀφ' ὑψηλοῦ ὁρῶντι, ἄρτι δὲ τὰ Περσῶν, ἔπ' ἀμφότερα, ἀμαχοίνῳ. καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ παρατάξει, μὴ πρὸς ἓν μέρος ὁρᾶτω, μηδ' ἐς ἕνα ἱππέα, ἢ πυξίν, ἀ μὴ Βρασίδας τις ἄν πεζομαχῶν, ἢ Δημοσθένης ἀναπόπλων τὴν ἐπίβασιν, ἐς τοὺς στρατηγοὺς μὴ τὰ πρῶτα, καὶ εἴ τι παρακινδυνεύοι, ἀφικνῆσθαι ἀκούοντα, καὶ ὅπως, καὶ ᾗ τινι γνώμῃ καὶ ἐπινοίᾳ ἔπραξαν. ἐπειδὰν δὲ ἀναμιχθῶσι, λοιπὴ ἔστω ἡ θέα, καὶ συγκατάτατον τότε, ὥσπερ ἐν πρυτανείῳ τὰ γιγνόμενα καὶ σωφρονείτω, καὶ συμφωνείτω, καὶ πᾶσι τούτοις μέρος ἐπιδιδῶ, μὴ ἐς μόρον, μηδ' ἀκαιρόκαλος, μὴ δὲ νικᾶσθαι, ἀλλὰ ῥᾳδίως ἀπολυέσθω. καὶ σῴσας ἐνταῦθά που ταῦτα, ἐπ' ἐκεῖνα μεταβαινέτω, ἢν καταπέ-

ex alto intuenti sibi: nunc autem rursum ad res Persarum se conuertat: postea etiam vtrosque pariter contemplatur, puta cùm inter se pugna congressi fuerint. Etiam in ipsa acie non ad vnam tantùm partem respiciat, neque ad vnum aliquem equitem aut peditem, nisi Brasidas quispiam fuerit, qui de naui prosiliat, aut Demosthenes, qui scalas rescindat, & ascensum in terram prohibeat. Ac duces quidem primùm omnium intueatur, & si quid hortati fuerint, illud quoq; audiat, & quomodo, & qua sententia atque consilio aciem instruxerint, videat. Postquam autem iam manus consertæ fuerint, cõmunis vtriusq; partis contẽplatio sit: ac tum velut in trutina appendat & examinet ea quæ geruntur, simúlque & persequatur fugientes, & fugiat cum cedentibus. Ac omnibus hisce modus quispiam adhibeatur, ne ad satietatem vsque, néve ineptè, néve etiam inueniliter progrediatur, sed cum facilitate quadam absoluat sese. Atque his hic alicubi subsistere iussis, ad illa transgrediatur

λαπεήχη· ἔπα ἐπανίτω λυθὲς, ὁπόταν ἐκεῖνα καλῇ. καὶ πᾶς σαυτὰ σκευάζου, καὶ ὡς δυνατὸν, ὁμορρονάτω, καὶ μεταπίπτειν ἀπ' Ἀρμενίας μὲν ἐς Μηδίαν, ἐκεῖθεν δὲ ἐπὶ τὴν Ἰβηρίαν, ἔπα ἐς Ἰταλίαν· ὡς μηδενὸς καιροῦ ἀκηρέωτος. μάλιστα δὲ καὶ ἐπὶ τῷ τοιούτῳ ἐποικῆαι παρασκεύου τὴν γνάμιν, ἀβόλῳ καὶ σιπνῷ καὶ ἀκεραίῳ τῷ ὑγρῷ καὶ ὁποίας ἂν δέξηται τὰς μορφὰς τῶν ἔργων, τοιαύτας καὶ δέχεσθαι αὐτό. διὸ σφόρον δὴ, ἢ παράχρουν, ἢ ἐκ ταράσσοντος μηδενὸς· οὐ γὰρ ὥσπερ τοῖς ῥηθεῖσι γράφουσιν, ἅπερ τὰ μὴ λεχθησόμενα δεῖ, καὶ ἁρμόσεται, οἷα πάντα γὰρ ἤδη, δεῖ τάξαι, καὶ ἅπερ αὐτά· ὥστε, ὅτι ἔασι, ἐπιτηδεύειν αὐτοῖς, ἀλλ' ὅπως ἔασιν. ὅλως δὲ νομιστέον, ἱστορίαν συγγράφοντα, Φειδίαν, ἢ Πραξιτέλη χρῶσαι ἐποιήσατο, ἢ Ἀλκαμένη, ἢ ὅτῳ ἄλλῳ

si festinat. Deinde rursum huc redeat, absolutus atque paratus futurus quandocunque illa reuocauerint. Ac ad omnia festinet, & quatenus fieri potest, eadem tempora omnibus tribuat, transuolétque ex Armenia quidem in Medos, hinc autem curriculo vno in Iberiam, inde in Italiam, ita vt nullam occasionem prætermittat. Præcipuè autem speculo similem animum gerat, liquido videlicet, ac splendido, & qui centrum accuratè impressum habeat, & qualescunque operum formas receperit, tales easdem etiam spectandas exhibeat: peruersum autem & obtortum, aut colore diuersum, aut specie mutatum nihil reddat. Non enim perinde ac oratoribus scribunt, sed ea quidem quæ dici debent, sunt, & mox dicentur: facta enim iam sunt: cæterum ordinare oportet & exponere ipsa. Quare non quid dicant, q̃rendũ ipsis est, sed quomodo dicant. Prorsus aũt putãdũ est, eũ q̃ historiã scribit, Phidiæ, aut Praxitelis, aut Alcamenis, aut alteri

ἄλλῳ ἐκέναμ· δεῖ γὰρ οὐδὲ ἐκεῖνοι χρυσὸν ἢ ἄργυρον, ἢ ἐλέφαντα, ἢ τἄλλα ὕλην ποιοῦσι, ἀλλ' ἃ μὴ ὑπῆρχε, καὶ ἐξυποβεβλητο, Ηλείων ἢ Ἀθηναίων ἢ Ἀργείων σπουδασμένα. οἱ δὲ ἔπλαττον μόνον, καὶ ἔτευον τὸν ἐλέφαντα, καὶ ἔξεον, καὶ ἐκόλλων, καὶ ἐμβόθριζον, καὶ ἐπιχρυσοῦν ἐπεχείρουν. καὶ τῇ τέχνῃ αὐτῶν, εἰς ἄλλο οἰκοδομήσαι τἄλλα ὕλην. τοιοῦτο δή τοι καὶ τὸ ξυγγραφέως ἔργον, εἰς καλὸν ἀφθόνως τὰ πράγματα, καὶ εἰς δυνάμιν ἐναρμόσασθαι ἐπιδεξαι αὐτοῖ. καὶ ὅταν τις ἀκροάσηται ταῦτα ὁρᾶν ἅπαντα ἐθέλῃ μετὰ τοῦτο ἐπαινέσαι, τότε δὴ τότε ἀπονεύσεται, καὶ τὸν οἰκεῖον ἔπαινον ἀποίσεται φιλοτιμότατος ἔργου ὢν ξυνέσεως φιλοτεχνίας. πάντων δὲ ἤδη πάρεστι καὶ ἀκροᾶσασθαι, καὶ ἀκροᾶσθαι. μίασον μέν ποτε ποιήσεται τὸν ἀρχιτέκτονα, ὅταν μὴ πάντα καλῶς

alteri cuipiam illorū similem esse oportere. Nō enim neq; illi aurum, aut argentum, aut ebur, aut aliam materiam faciebant, sed illa antea præexistebat, & quasi ad eā rem præparata erat, suppeditantibus, illam Eleis, aut Atheniensibus, aut Argiuis: illi verò fingebant tantùm & secabant ebur, & poliebant, & conglutinabant, & concinnabant, atque auro incrustabant. Et hoc artis illorum erat, materiam videlicet communè exædificare. Idè fermè igitur & historici opus est, vt videlicet ea quæ facta sunt, bene ac rectè cōponat, & quàm fieri potest, clarissimè spectanda exhibeat. Ac quando is qui ea sic scripta recitari audiuit, putat se postea etiam videre quæ dicta sunt, atque inde ea laudat: tum demum opus hoc exactum & absolutum erit, propriamq; ac verā laudem historico illi Phidiæ siue artifici suo retulit. Porrò omnibus iam ita adornatis atq; paratis, etiam absq; V proœmio interim exordiri licebit, quando videlicet non admodum vr-

ου λαμπρὸν τὸ πρᾶγμα κατ-
ασκευάζεσθαί τι ὑπ' ὦν ποιεῖ-
σθαι· δυνάμεθα γὰρ ἤδη ποτὲ προοι-
μίου χρῆσθαι, ὅτ' ἂν ἔξωθέν τι
περὶ τῶν λεγομένων. ὁπόταν
δὲ καὶ προοιμιάζηται, ἐκ δὲ τῶν
οἰκείων μόνων ἄρξηται, οὐχ ὥσ-
περ οἱ ῥήτορες ἀπὸ τριῶν, ἀπ-
ὰ τὸ τῆς εὐνοίας μέρος, κατ-
αχὴν δὲ ἐνεργάσασθαι ἐνθυμεί-
σθω τοῖς ἀκούουσι. προσέξουσι
δὲ αὐτῷ, ἂν δείξῃ, ὡς περὶ
μεγάλων ἢ ἀναγκαίων, ἢ οἰ-
κείων ἢ χρησίμων ἐρᾷ. ὑπα-
θῆ, ἢ ἔχῃ τὰ ὕστερα ποιῆσαι,
καὶ ἀτίους παρασκευάσῃ, καὶ
πρόσεισιν τὰ διαφανῆ
τῶν γεγραμμένων. Τοιοῦτος
ὁ προοιμίοις οἷς ἄριστα τῶν συγ-
γραφέων ἐχρήσθη, Ἡρόδοτος
τε μὲν, ὡς μὴ τὰ γενόμε-
να ἐξίτηλα τῷ χρόνῳ γένηται,
μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ὄντα, καὶ
ταῦτα, νίκας Ἑλληνικὰς δια-
φανῆ ποιῶν, καὶ πλάσας βαρβαρικάς.

Θουκυ-

get ac postulat ipsa res præ-
occupari quædam, & quasi
ad futurum opus præfatio-
ne aliqua præparari. X Pos
tentia verò seu tacitè etiam
tunc procemio utetur, indi-
cante videlicet ac manifes-
tum faciente, de quibus re-
bus dicendum sit. Quando
autem etiam apertè proce-
mio utetur, à duabus rebus
tantùm exordium sumat,
non vt Rhetores à tribus, sed
benevolentiæ loco præter-
misso, attentionem & docis
litatem pariat auditoribus.
Y Aduertent enim ipsi ani-
mum, si ostenderit quàm de
magnis, aut necessarijs, aut
ad ipsos pertinentibus, aut
vtilibus denique rebus dictu-
rus sit. Z Docilia autem &
plana posteriora faciet, si
causas præmittit, ac rerum
quæ gestæ sunt, capita ac
summas quasdam præscri-
bet. Atq; huiusce modi proœ-

miis optimi historiarum scriptores vsi sunt vt : Herodotus quidem, ne res gestæ longinquitate temporis interirent, magnæ adeò, & admiratione dignæ, & præterea Græcorum victorias & barbarorum clades declarantes, &c.

Thucydi-

Θουκυδίδης δὲ, μέγαν τε καὶ αὐτὸς ἐπίδοξα ἔσεσθαι, καὶ ἀξιολογώτατον, καὶ μάλιστα τῶν προγεγενημένων ἐπεῖνον τὸν πόλεμον· καὶ γὰρ πράγματα ἐν αὐτῷ μεγάλα ξυνίδη γιγνόμενα. μέγα δὲ τὸ προοίμιον ἔσεσθαι τοῖς πράγμασιν, ἢ μεγαλωφόμενον ἢ βραχυνόμενον. ἁρμὴ δὲ καὶ ἐυσχημοσύνη καὶ ἔστω ἡ ἐπὶ τὰ λεγόμενα μεταβασις. ἅπαν γὰρ ἀνθρώπου τὸ λεγόμενον σῶμα ἔργου ἐστὶ λόγησις μακρά τις, ὥστε τῆς τῆς λογήσεως ἀρετῆς δεόμεθα, λέξεώς τε καὶ ὁμαλῶς πειθοῦς καὶ αὐτὰ ἑαυτοῖς, ὥστε μὴ πεζῦ χαρακτηρίζεσθαι. ἔπειτα τὸ σφοδρὸν ἐναρθέτω τῇ λήξει, ὡς ἔφαμεν, μεμιγμένον καὶ τῇ συμπεριπλοκῇ τῶν πραγμάτων· ἀπάλυτα γὰρ ἅπαντα ποιήσει. καὶ τὸ πρῶτον ἰσχυρὸν ἐπὶ τέλει τὸ ἀκρότερον, ἰσόμοιρον αὖ τῇ ἀνάλυσιν τρόπον σωματοειδοῦς, ὥστε μὴ ἀγκυλόεσθαι, μηδὲ διηγήσεως συνδεῖν ἕνεκα, ἀλλὰ

Thucydides autem, quòd magnum etiam ipse bellum illud futurum existimaret, & memorabile maximè, & maius quàm omnia ea quæ antea gesta fuissent. Magnũ autem proœmium erit, quòd do rebus æquale & consonum erit, siue productum fuerit, siue abbreuiatum. Transitio verò ad narrationem mollis ac placida sit. Nam omnino omne reliquũ corpus historiæ longa quædam narratio est: quare & narrationis virtutibus exornari debet, leniter atq; æqualiter procedens, atq; ipsa sui similis, ita vt neque exiet alibi, neq; hiatus aut concauitates aliquas habeat. Deinde & perspicuitas eluceat, dictione (quemadmodum dixi) & complexione rerum adornata. Absoluta enim & perfecta omnia faciet: & primo ad finem perducto, mox secundum inferet continuatum illi, & in morẽ catenæ coaptatum, vt neq; per-

tusum aut interruptum sit, neq; narrationes plures mutuò sibi

ἀπάλης παρακαμψας, ἀλλ' ἐπὶ τὸ πρῶτον ὦ λατίρω μὴ γειτνιῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ κοινωνῶν, καὶ ἀνακιρνῶν κατὰ τὰ ἄκρα, τάχ' ἂν καὶ πᾶσι χρήσιμον, καὶ μάλιστα, ἐὰν μὴ ἀπορία τῶν λεκτέων ᾖ· καὶ τοῦτο ποιεῖσθαι χρὴ μὴ τοσοῦτον ἀπὸ τῶν ὀνομάτων ἢ ῥημάτων, ὅσον ἀπὸ τῶν πραγμάτων. λέγω δέ, ἐν παρέργοις μὲν τὰ μικρὰ, καὶ ἧττον ἀναγκαῖα, λέγοις δὲ ἱκανῶς τὰ μεγάλα, μᾶλλον δὲ καὶ παραπλέον ποιά· δεῖ γὰρ ἐπιδεῖξαι τοὺς φίλους, καὶ πάντα ἢ παρεσκευασμένα, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐρμαίοις τοῖς πίμμασι, καὶ τοῖς ὄρνισι, καὶ λοπάσι ζωαύτας, καὶ συσὶν ἀγρίοις, καὶ λαγωοῖς, καὶ πορδικίοις, καὶ σαπέρδαι ἐνθύσας καὶ ἔτνει, ἤ τι λάχανον παρασύρασα, ἀμυλήσας δὲ τῶν ἐντιλισίρων. μάλιστα δὲ σωφρονητέον ἐν τοῖς τῶν ὀρῶν ἢ τόπων ἀποτα-

adiacere videantur, sed semper quod primum est, secundo non modo vicinũ ac proximum sit, verùm etiam cum eo communicet, & per extrema commisceatur. Breuitas in omnibus vtilis est, & maximè, si non inopia quædam fuerit rerum dicendarum. Et hanc suppeditari oportet non tam à nominibus ac verbis, quàm ex ipsis rebus. Dico autem, si præteruecharis cursu, ea quidè quæ parua sunt & minùs necessaria, exponas autem & explices copiosè ea quæ sunt magna. Imò verò & prætermittenda multa. Neque enim si conuiuio accipias amicos, atque omnia apparata fuerint, ob hoc inter media bellaria, & auiculas, & patinas tam multas, & sues feros, & leporina, & fumina vel vulua, saperdam quoque appones, & pulmentum, etiã si & illud apparatũ & coctum habeas: sed quæ vili ora sunt, missa facies. α Maximè autẽ temperantia quædã adhibenda est in descriptionibus montium, aut murorum, aut

ἢ ποταμῶν ἐρμηνείας, ὡς μὴ λιάμιμν λόγων ἀσαρκάλως παρεπιδείκνυσθαι λοκοίης, καὶ τὸ σαυτῆς ἄρᾶν, παρὲς τὺ ἱστορίαν, ἀλλ' ὀλίγον πρὸς τὰ χρήσιμον καὶ σαφοῦς ἕνεκα μεταλάβοις, ἐκφυγὼν τὸν ἐξὸν τὸν ἐν τῷ πράγματι, καὶ τῶν τοιούτων ἅπασαν λιχνείαν, οἷον ὀρᾷς τι καὶ Ὅμηρος ὡς μεγαλόφρων ποιεῖ. καὶ δὴ ποιητὴς ὤν, παραλῆ τὸν Τάνταλον καὶ τὸν Ἰξίονα καὶ Τιτυὸν, καὶ τὰς ἄλλους. ἡ δὲ Παρθένιος ἢ Εὐφορίων ἢ Καλλίμαχος ἅλις, πόθεν ἄρ, οἷα, ἴσως τὸ ὕδωρ ἄχρι πρὸς τὸ χεῖλος ἐπ' Ταντάλῃ ἤγαγον, ἔτα πόθεν ἄρ' Ἰξίονα ἐκύλισεν; μᾶλλον δὲ ὁ Θουκυδίδης αὐτὸς, ἅλις τοιούτῳ ἄλλῳ λόγῳ χρησάμενος, σκέψαι ὅπως αὖθις ἀφίσταται, ἢ μηχάνημα ἐρμηνεύσας, ἢ Πολιορκίας σχῆμα δηλώσας, ἀναγκαῖον καὶ χρεῶδες ὄν, ἔτι

aut fluuiorum, vt ne vim ac potestatem verborum inepte ac præter rem ostentare velle videaris, tuumque ipsius negocium agere historia omissa, sed modicè adhibitis illis, vtilitatis & perspicuitatis tantùm gratia, mox inde digrediaris, viscu seu glutino quod in hac re est, atque vniuersa tali gulositate euitata: quemadmodum & Homerus, vtpote magnanimus, fermè, vt vides, facit. Quanquam enim poëta est, prætercurrit tamen Tantalum, & Ixionem, & Tityum & reliquos. At si Parthenius, aut Euphorion, aut Callimachus eadem tractaret, quàmmultis putas versibus aquam ad vsque labia Tantali adduxisset? deinde quàm multis idem Ixionem volutasset? Quin & Thucydides ipse modicè hac orationis figura vsus, vide quàm mox ab eâdem iterum recedat, quoties videlicet aut machinamentum aliquod exponit, aut obsidionis speciem, quæ necessaria atque vtilis sit, declarat,

ἢ ἴδι πόλιων σχῆμα, ἢ Συρακουσίων λιμένα. ὅταν μὲν γὰρ τὸν πολεμὸν διηγῆται, καὶ μακρὸς ἔναι δοκῇ, αὐ τὰ πραγματα ἐννόησον ἅσον γὰρ ἔτω τὸ θάχος, καὶ ὡς φεύγοντ' ὅμως ἐπιλαμβάνεται κωλῦσ τὰ γεγενημένα, πρὸς ἃ ὅρα. ἢν δὲ ποτε καὶ λόγους ἱρωϊκοὺς τινα δέησῃ ἀράσαι, μάλιστα μὲν οἰκότα τῷ προσώπῳ, καὶ τῷ πράγματι οἰκεῖα λεγέσθω, ἔπειτα ὡς σαφέστατα ἢ ταῦτα, πολλὰ ἐφέτω σοι τότε καὶ ῥητορεύειν, ἢ ἐπιδέξια τῶν τῶν πόρων δεινότητα. ἔπαινοι μὲν γὰρ ἢ ψόγοι, πολὺν περιφερόμενοι καὶ ἀσυκοφάντητοι, καὶ μετὰ ἀσφαλείας, καὶ ταχεῖς, καὶ μὲ ἄκαιροι, ἐπὲ ἔξω τὲ δικαστηρίου ἐκεῖνοί ἀσι, καὶ τῷ αὐτῷ Θεοπόμπῳ αἰτίαν ἔξεις, φιλαπεχθημόνως διατιθορῦντι τῶν πλείστων, καὶ φθονερῶς τοῖς

aut etiam ciuitatum formã, aut Syracusanum portum describit. Nam cùm pestem illam narratione prosequitur, atque etiam longior esse videtur: tum ipsas res considera. cognosces enim hoc pacto breuitatem, & vt fugientem illum res gestæ tum apprehendant ac retineant, vt quæ multæ sint. Quòd si quando autem & dicentem aliquem introducere opus erit, curandum est vt maximè personæ decora, & rei conuenientia ac propria dicat, deindè vt quàm planissimè etiam hæc. Nisi quòd tibi permittitur, tunc rhetoricari quoque, & ostentare verborum & orationis grauitatem. Nam laudes quidem aut reprehensiones, omnino parcæ, & circumspectæ, & calumnijs minimè obnoxiæ, præterea & cum demõstratione quadã, & breues & nõ intempestiuæ texẽdæ sunt. Nam extra iudicij ac fori illi sunt de quib. hæc dicuntur. Alioqui in eandem cũ Theopompo culpam incurres, qui inuidiosè nimis accusat plurimos, & eam rem in studium & exer-

φοσμῷ τὸ πρᾶγμα, ὡς λατυγορᾶν μᾶλλον, ἢ ἱσορεῖν τὰ πεπραγμένα. καὶ μὲν δὴ καὶ μῦθόν, ἄν τις παρεμπλέξει, λιπαρῶς μὲν, ἐμοὶ μὲν πιστὸς καὶ πάντως, ἀλλ' ἐν μέσῳ θετέον τοῖς ὅπως ἄν ἐθέλωσιν, ἑκάστοις περὶ αὐτῶν. σοὶ δ' ἀκίνδυνον καὶ πρὸς ἀλήθειαν ἐπιεικέστερον. τὸ δ' ὅλον, ἐκεῖνο μεμίμησο, ποικίλως τὸ αὐτὸ ἐρῶν, καὶ μὴ πρὸς τὸ παρὸν μᾶλλον ὁρᾶν γράφειν ὡς οἱ νῦν ἐπαινέσονταί σε, καὶ τιμήσουσιν, ἀπὸ ξυνυπάρχοντος αὐτῷ ἰσχάσαντα, πρὸς τὸν ἔπειτα μᾶλλον σύγγραφε, καὶ παρ' ἐκείνων ἀπαίτει τὸν μισθὸν τῆς γραφῆς, ὡς λίγνῳ καὶ περὶ σοῦ, ἐκεῖνός μέν τοι ἐλεύθερος ἀνὴρ ἔσῃ, καὶ παῤῥησίας μεστός· ἀλλ' οὐ λοιδορητικόν, οὐδ' ἀσελγαίνοντα· ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν ἐπὶ πᾶσι. τοῦτ' ἂ σωφρονοίη τις, καὶ πάσας τὰς νῦν ἐλπίδας θέτο ἄν, οὕτως ὀλιγο-

& exercitationem quandam vertit, vt accusare magis, quàm historiæ tradere res gestas videatur. Iam verò & fabula, si qua fortè incidat, dicenda quidem erit, non tamen credenda omnino, sed in medio relinquendam, qui quoquo modo volent, coniecturam de ea facturi sint. Tibi verò extra periculum sit, neque in hanc vel in illam partem magis inclinet. In vniuersum autē illud memineris (sapiùs autem idem dico) & non ad præsens solùm tempus respiciens scribat, vt ij qui nunc sunt, te laudent, & honoribus afficiant, sed in omne ævum intentus, illis potius qui in posterum victuri sunt, historiam componas, atque ab illis mercedem scriptionis deposcas, vt dicatur & de te aliquando: ille verò vir liber fuit, & ad dicendum fiducia plenus, nihil neq; adulatorium, neque seruile, sed veritatem in omnibus secutus. Atque hoc, si quis modestè sapiat, ante omnes præsentium spes meritò ponat,

ἐπιχρονίσας οὖν ὁρᾷς τὸν Κνίδιον ἐκεῖνον ἀρχιτέκτονα, οἷον ἐποίησεν; οἰκοδομήσας γὰρ ἐπὶ τῇ Φάρῳ πύργον, μέγιστον καὶ κάλλιστον ἔργων ἁπάντων, ὡς πυρσοῖς ἀπ' αὐτῆς τοῖς ναυτιλομένοις, ἐπὶ πολὺ τῆς θαλάττης, καὶ μὴ ἁλισφαίροις ἐν τῷ Παραιτονίᾳ, παγχάλεπον, ὥς φασιν, ὄρμον, καὶ ἄφυκτον, εἴ τις ἐμπέσοι ἐς τὰ ἕρματα. οἰκοδομήσας οὖν τὸ ἔργον, ἔνδοθεν μὲν ἁλὶ τῶν λίθων τὸ αὐτοῦ ὄνομα ἐπέγραψεν, ἐπιχρίσας δὲ τίτανον, καὶ ἐπικαλύψας ἐπέγραψε τοὔνομα τὸ τότε βασιλεύοντος· ἀδηλος, ὅπερ καὶ ἐγένετο, πάνυ ὀλίγου χρόνου σωικπεσόμενα μὲν ὑπὸ σχίσματι τὰ γράμματα, ἐκφανησόμενον δέ, Σώστρατος Δεξιφάνους Κνίδιος θεοῖς σωτῆρσιν, ὑπὲρ τῶν πλοϊζομένων. οὕτως οὐδὲν ἐκείνῳ ἐς τὸν τότε καιρὸν, ὅ δὲ τὸν

breues adeò ac momentaneas existentes. An non vides Gnidium illum architectum, cuiusmodi fecerit? Cùm enim extruxisset illam in Pharo turrim, maximũ atq; pulcherrimum operum omnium, vt ex ea faces incensæ nauigantibus viam dirigerent in multum vsque maris, & ne deferrentur illi in Paræotonium, locum omnino (vt aiunt) periculosum, & vnde non facilè redire atque effugere licet, si quis intra angustias ac septa illius delatus fuerit. Hoc igitur opus postquam exædificasset intus quidem in saxis suum ipsius nomen inscripsit, si verò autem calce illita, & que ita priore inscriptione occultata, nomen eius qui tum regnauit, superinscripsit, ratus (id quod & euenit postea) paruo admodum tempore futurum esse, vt literæ istæ foris inscriptæ vnà cum calce illita deciderent & euanescerent, appareret autem interior titulus, hic videlicet: Sostratus Dexiphanis filius, Gnidius, Diis seruatoribus, pro salute nauigantium, &c. Hoc pacto neq; hic ad ila

πρὸς τὸν αὐτὸ βίον τὸν ὀλίγον ἑωρᾶ, ἀπ' ἐς τὸν νῦν, καὶ τὸν ἐπ', ἄχρις ἂν ἐκεῖνα ὁ πύργος, καὶ μένῃ αὐτῷ ἡ τύχη. καὶ τοίνυν καὶ τῇδε ἱστορίαν ὅστις γράφεσθαι, σὺν τῷ ἀληθεῖ μέτρον, πρὸς τὴν μέλλουσαν ἐλπίδα, ἥπερ σὺν κολακείᾳ, πρὸς τὸ ἡδὺ τοῖς νῦν ἐπαινουμένοις. οὕτός σοι λανθάνῃ τὴν σάθμην ἱστορίας δικαίας. καὶ ἃ μὴ σαθμήσονταί τινος αὐτῶν ἂν ἔχοι, τὴ ἐς ἄπορ κεῖται γεγραπται· ἃ δ' μὴ, λελύσεται ὁ λίθος τὸν Κρανίῳ.

ad illud tempus quod cum erat, neq; ad vitam suã, quæ modica ac brevis erat, respiciebat: sed ad hoc præsens, & in perpetuum, donec uaris ea superstes futura est, ars quoq; illius manebit. Oportet igitur & historiam eodẽ modò componi, cum veritate magis in futuram spem, quàm cum adulatione ad gratiam & dulcedinem ijs qui eam in præsentia nunc laudant. Atque hæc tibi regula & amussis historiæ iustæ. Qua quidem si qui examinando ac perpendendo utentur, bene res habet, & commodùm hæc à me bis scripta sunt: si minus, volutatum est in Cranio dolium.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus in hoc libello finem historiæ constituit, ut iuuet, τὸ χρήσιμον, quòd Græci vocant, non τὸ περαίνον. Nam illud ex veritate, qui vltimus est finis, proficiscitur. Quod si per se subsequatur τὸ περαίνον, non extrinsecus adductum, aut accersitum, id quoque magnoperè ad historiam spectare. Hęc ita Lucianus exposuit, belle quidem [illegible] ἀφ' ἑαυτοῦ. In eo porrò qui scripturus est historiam [illegible] inter, oportet: σωφρονεῖν πολιτικὴν, καὶ δυνάμεις ἔχειν [illegible].

a ABDERITIS

a ABDERITIS aiunt.] *Conscribendæ historiæ ratio.* *b* Iam regnante.] *Exordium.* *c* Tragœdias.] *Tragœdia vehementiss. conflat affectibus, ita vt tragœdias agere videatur esse quiddam insaniæ simillimum. Proinde Lucianus hîc narrat Abderitis, ex Euripidis tragœdia recitante tragœdo, Archelao publicitùs febrim obortam: eam septimo pòst die transisse in insaniam, ita vt omnes ingenti voce versus quosdam ex Archelai Andromeda pronunciarent.* *d* Non vt ipsi.] *Adaptatio exempli.* *e* Bellum omnium.] *Proverbium ideo dictum est, quòd bellũ omnium rerũ nouandarum quasi sit, vtex eo veluti nata videantur omnia.* *f* Diogenes autẽ.] *Occasio consiliũ.* *g* Sursum ac deorsum per Cranium.] *Craneum schola seu gymnasium, in quo Diogenes degebat, ante Corinthum, vt Laert. lib. 6. scribit:* ἐν γυμνασίῳ μὲν οὖν διέτριβεν, ὁ τῶ κυνείῳ καλουμένῳ τῶ πρὸς τῆ πύλῃ γυμνασίῳ. *h* At fumo quidem.] *Propositio operis.* *i* Cæterùm nosti.] *Attentio à difficultate.* *k* Porrò quando.] *Diuisio.* *l* Igitur communia.] *Quæ vtilia fugienda historiam scribenti.* *m* Isthmo diuisa.] ἰσθμὸς *terra angusta inter duo maria. Est enim diuidens Euxinũ & Caspium mare. Est & alius Corinthiacus, qui efficit, vt naues longo & ancipiti ambitu iuxta peninsulam circumuagentur.* *n* Δὶς πλοῦς.] id est. *Bis per omnia. Adagiũ, vt idẽ Lucianus hîc in Apologia indicauit, ex arte musica mutuò sumptum, quo discrimen ingens ac longissimũ interuallũ significatur. Vnde quæ pugnantissima inter sese videntur, totoq; dissidere genere, ea δὶς πλοῦς inter se diserepare dicuntur. Vide quæ suprà annotauit Erasmus noster in Chiliadibus suis.* *o* Nihil falsum.] *Danda enim opera est ei qui res hominum scriptis mãdare volet, primò, ne narrationi suæ mordacia & res commenticias adiungat. Hoc enim vitio cùm in omnibus rebus nihil est turpius & pernicioſius, tum vel maximè in monumentis rerum vetustum.*

p Porrò qui putant.] *Respondet eorũ obiectioni, qui duplicem historiæ finẽ faciunt* *q* Ex sola veritate.] *Finis historiæ veritas. Veritatem amet historicus, inquit post.* *r* Ipsum sequatur.] *A remotione.* *s* Præterea etiam.] *Ab ipsius laude & effectu.* *t* Cæteris verò.] *A persona eorum qui laudantur.* *u* Singulare certamen.] *Probat exemplo Alexandri,*

qui

qui adulationis ambitione non laborabat. x Architecti.] *Dinocratis. Vitruuius libr.* 2. y Nam vel] *Sul ijcit exempla vitiorum.* z Homerus.] *Neq; de patria sua quicquam prodidit, nec proprium nomen suis poëmatis intexuit. Eum tamen in Chio habitasse, docuisse, & vxorem atq; familiam habuisse, scribit Herodotus. Hinc Chium vatem Theocritus in Thalysia vocat. Septem tamen vrbes certant de eo:*

Smyrna, Rhodos, Colophon, Salamin, Chios, Argos, Athenę. *In Chio autem insula sepultum esse, notauit Iacob. Bononiensis in Gellij cap.* 11. *libr.* 3.

A Edessa.] *Edessa Arabiæ ciuitas, antea Antiochia dicta, vt scribit Plin. lib* 5. *cap.* 24. *B* Qui Rhodij.] *Inter colossos & statuas ingentes, in primis celebratur colossus Rhodius, pedibus centum & quinq; altus. C* Atverò.] *Hactenus de vitijs verborũ & compositionis: iam quæ in rebus peccantur. D* Iam alius.] *Alma exemplum. E* Nullum est.] *Vulgò sic: Positio contrariorum altero, tollitur alterum. F* Polydamante.] *Ferunt hunc cũ Antenore & Aenea, vrbem Troiæ tradidisse Græcis.* G Maximè autem.] *Libertas historici. H* Ob Cliti cędem.] *Clitus nutricis Alexandri filius, & dux eius fidissimus, tandem ab ebrio Alexandro, quòd liberiùs patris Philippi res gestas extulisset, interemptus. De quo vide Curtium de gestis Alexandri: & Lucianum nostrum in dialogis Diogenis & Alexandri, item in Alexandri & Philippi. I* Execrabilem istum Gylipum.] *De Gylippo lege Aelianum de var. hist. lib.* 12. *cap. Quænam sint ex obscuris facti celebres. & Plutarchum de Liberis educandis. K* Ea quę semel facta sunt.] *Quod semel factum, infectum fieri nequit.* ἀπαλλάττειν ἀοριστ. *a. opt. Aeolicè, verbi* ἀπαλλάττω. *L* Artaxerxem metuerit.] *Testantur Hebræi scriptores, nomẽ hoc, Persarũ regibus cõmune fuisse, perinde ac Cæsaris Romanorum imperatoribus. M* Equum è Nisęis illis.] *Nisæa regio est Partyenes haud procul Caspijs montibus: ea equos præstantissimos, maximosq; alunt, quibus reges ipsi vterentur. Patet hoc ex Strab. lib.* 11. *Plin. lib.* 6. *cap.* 25. *Suid. & Plutarch. in Pyrrho, Nisæi equi meminit. N* Neque Thucydides.] *Aemilius Probus in Themist. & Cic. in Bruto, Thucydidem plurima fide aigniè putauerunt. O* Talis igitur mihi

mihi sit historicus ille.] *Historicus qualis esse debet, Sallustius etiam docet in Catilinarij exordio. Sed à quo incœpto, studioq; me ambitio mala detinuerat, eòdem regressus, statui res gestas P. R. carptim, vt quæq; memoria digna videbantur perscribere: eò magis quòd mihi à spe, metu, partibus Reipub. animus liber erat.* P. Vt metu careat, & nullis muneribus corrumpatur, & liber sit.] *Metus est diffidentia expectati & impendentis mali, vt Cicero in calce lib. 4. Tusc. diffinit. Historicus metuere nõ debet, vt si quẽ in scribenda historia offenderit, is illi in honoribus adversetur, aut alia quacunq; in re.* Q Et dicendi libertatem, ac veritatẽ amet.] *Hanc libertatem Græci παῤῥησίαν appellant. Hæc autem ad veritatẽ expromendam maximè pertinet, vt elegantissimè docet Plutarch. in libello de differentia adulatoris & amici, & Lucianus noster hic. Lupus numerat eam inter orationis figuras. vide Quintil lib. 9. cap. 2. Ab ea Lucianus παῤῥησιαστὴς ob liberam & procacem linguam appellatus est in Piscatore. Itidem Demochares. Nam in historia potissimùm requiritur fides. Igitur inquit Sallustius de Catilinæ coniuratione: Quam verissimè potero, paucis absoluam. Cic. in 2. de Orat. vbi de præceptis historiæ tradit, lumen veritatis appellat historiam: Historia, inquit, testis temporum, lux veritatis, vita memoriæ, magistra vitæ. & infrà, paulò pòst: Nam quis nescit primam esse historiæ legem, ne quid falsi dicere audeat: deinde, ne quid veri tacere audeat, ne qua suspicio gratiæ sit in scribendo, ne qua simultias. Et Strabo lib. 1. Historiæ finis est veritas. Polybius lib. 2: Atqui scriptorem rerum gestarum docet, non mouere hominũ affectus, neq; orationem ad id aptam requirere, neq; calamitates hominum insectari, quod tragœdiarum scriptores faciunt: sed dicta factaq; hominum vtrè referre, etiam si mediocria fuerint. & infrà, Augustinus lib. 1. cap. 5. de Ciuitate Dei: Sallustius, inquit, nobilitate veritatis insignis historicus est.* R Herodotum.] *Vide in Herodoto vel Aetio quæ annotauimus.* S Hippotyphiam.] *Græci pro ingentifastu, & nimia gloriæ affectatione accipiunt. Nam ὑπὲρ in compositione auget, τύφος autem superbiam & factum significat.* T Quòd si autem.] *Collatio rerum.* V Proœmio.] *De proœmijs historicis & cæteris partibus.* X Potentia.]

ria.] *Planius sic: Initium vim proœmij habebit. Dat regulam historicam, vt in exordio attentionem tantùm & docilitatem, non etiam benevolentiam capiet historicus. quam Livius seruat in præfatione, in primo tertiæ Decadis: In parte, inquit, operis mei licet mihi præfari, quod in principio summæ totius professi sunt plerique rerum scriptores: bellum maximè memorabile omnium quæ vnquam gesta sint, me scripturum, quod Annibale duce Carthaginenses cum populo Romano gessêre. Orditur à captanda attentione, quæ propositionem totius illius Decadis continet: & videtur alludere ad hæc Græcorum exordia.* γ Aduertent.] *Attentos reddet.* Z Docilia.] *Dociles auditores, & perspicua quæ sequentur facient.* α Maximè autem.] *Qui ordinem temporum digerit, regiones & loca describit, exactè consilia tractat, res gestas commemorat, suam de rebus sententiam rectè pronunciat: quique celebrat homines fama & nomine illustres, aptas conciones, exhortationes, accusationes, legationes, facta, dicta, malos eventus, & hæc omnia eleganti vestit oratione: non solùm magnus est historiographus, sed etiam bonus orator. Quando autem etiam aperte proœmio vtitur, à duabus rebus tantùm exordiũ sumat, non vt rhetores à tribus: sed benevolentiæ loco prætermissò, attentionem & docilitatem pariat auditoribus. Salustius Catilinæ historiam complexurus, & dociles & attentos facit, promittendo breuitatem, & de quibus rebus sit dicturus* β Permittitur.] *Licet historico in concionibus progredi. i. rhetorico more loqui. Historica enim facultas è rhetorice enascitur.* γ In Pharo.] *De hac turri vide Strabonem libro 17. Fuit autem Præsonium totus paulò supra Alexandriam versus Libyam, vt Plinius ait lib. 38. cap. 12. vbi miratur Ptolemæum Soſtrat. Gnidio architecto permisisse suam inscriptionem, cuius Sostrati idem Luc. mentionem facit in Hippia.*

ARGVMENTVM.

VT suprà Historiæ præcepta & regulas tradidit, ita in his duobus libris exemplũ etiusdẽ proponit, non quidem rerũ verè gestarũ, sed fictarum: simul vt formã aliquam operis, ceu videtur, proponeret: simul vt animos à rebus seriis auocatos, paulisper reficeret & delectaret. Quid autem in his narrationibus potissimùm spectandum sit, nempe qua occasione, quóve consilio argumentum hoc tractârit, ipse in Procœmio exponit.

ΣΠΕΡ ὂις ἀθλητικοῖς, καὶ περὶ τὸ τῶν σωμάτων ἐπιμέλειαν ἀσκημένοις, οὐ τῆς ἐυεξίας μόνον, ἀλλ' ἔτι τῶν γυμνασίων φρονοῦσι ὅτι, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ καιρὸν γιγνομένης ἀνέσεως, μίαν γὰρ τῆς ἀσκήσεως τὸ μέγιστον ἀυτὸ ὑπολαμβάνουσιν. ἕτω δὴ καὶ τοῖς περὶ λόγους ἐσπουδακόσιν ἡγοῦμαι προσήκειν, μετὰ τὸ πολὺ τῶν σπουδαιοτέρων ἀναγνῶσιν, ἀνέναί τι τὸ διάνοιαν, καὶ πρὸς τὸν ἔπειτα μάλλον πόνον ἀμεινοτέραν παρασκευάζειν. γένοιτο δ' ἂν ἐμμελὴς ἡ ἀνάπαυσις αὐτοῖς,

Os[a] est athletarũ, ac eorum qui summa diligentia corpus exercent, non modò bonæ habitudinis ac exercitationis habere rationẽ, verumetiam (quod magnam exercitationis vim habere arbitramur) nonnunquam remissioni corporis acquiescere. Idem literarum studiosis fieri oportere censeo, vt cum grauibus ac seriis legendis defatigati fuerint, ad animi laxamentum aliquãtisper declinent, donec ad futurum laborem robustiores ac vegetiores efficiãtur. Maximum verò ex hoc otio atq; quiete fructũ caperent, si ita-

ἀ τοῖς τοιούτοις τῶν ἀναγνω-
σμάτων ὁμοιοίαν, ἃ μὴ μό-
νον ἐκ τοῦ ἀσεῖος τι καὶ χα-
ίροντος ψυχῆς παράξει τὴν
ψυχαγωγίαν, ἀλλά τινα καὶ
θεωρίαν ἐκ ἄμουσον ἐπιδεί-
ξεται, οἷόν τι καὶ περὶ τῶνδε
τῶν συγγραμμάτων φρονεῖν
ἔοικα λαμβάνω. ἐ γὰρ μόνον
τὸ ξένον τῆς ὑποθέσεως,
ἀλλὰ τὸ χαίρειν ἀπαρίσεως,
ἐπαγωγόν ἐστι αὐτοῖς, ἀλλ'
ὅτι ψεύδεσι ποικίλα, πι-
θανῶς τε καὶ ἐναλλάξ ἐξυφη-
νόχαμεν, ἀπ' ὀλίγου καὶ τῶν
ἐντυγχανόντων ἕκαστον ἐκ ἀπο-
μοδήτως πρός τινας ἤνικτα
τῶν παλαιῶν ποιητῶν καὶ
συγγραφέων καὶ φιλοσόφων,
ποικίλα τεράστια καὶ μυθώ-
δη συγγεγραφότας. ὃς καὶ
ὀνομασὶ ἀνέγραφον, ἃ μὲ
καὶ αὐτῷ σοὶ ἐκ τῆς ἀνα-
γνώσεως φάνεσθαι ἔμοιγε.
Κτησίας ὁ Κτησιόχου, ὁ Κνί-
διος, συνέγραψε περὶ τῆς
Ἰνδῶν χώρας, καὶ τῶν παρ'
αὐτοῖς, ἃ μήτε αὐτὸς ἐδε,
μήτε

si talium rerum lectioni vacarent, quæ non modò tenuem ac ieiunam, verùm neque rudem neque inconcinnam speculationem præ se ferent, quale quiddam & de his scriptis sensuros suspicor. Neque enim solùm materiæ novitas atque festiuitas, neque id quòd multa ac varia mendacia verisimiliter ac probabiliter confinguntur, eos ad legendum alliciet: verùm id præcipuè, quòd omnis fermè narratio neminem ex antiquis aut poëtis aut historicis aut philosophis, quã monstrosa quædam, & fabulis similiora quàm veris, literis mandárunt, sine mora su reprehensionis prætermisit. Quorum quidem omnium nomina subiecissem, nisi ea tibi ex ipsa lectione perspicua & manifesta fore intelligerem[b] Ctesias enim Ctesiochi filius Gnidius mira quædam de Indorum regione conscripsit, atque ea quidem, quæ neque ipse audiuerat,

μήτε ἄλλου ἀκούσαντος ἢ ἰδόντος. ἔγραψε δὲ καὶ Ἰαμβοῦλος περὶ τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάττῃ πολλὰ παράδοξα γενόμενον· μὴ ἄπασι τὸ ψεῦδος πλασάμενος, οὐκ ἀτρεπῆ δὲ ὅμως σιωθεὶς τῷ ὑποθέσιν. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι, τὰ αὐτὰ τούτοις προσλόμενοι, συνέγραψαν, ὡς δή τινας ἑαυτῶν πλάνας τε καὶ ἀφιλημίας θηρίων τε μεγέθη ἰσοροπούτων, καὶ ἀνθρώπων ὠμότητας, καὶ βίων καινότητας. ἀρχηγὲς δὲ αὐτοῖς, καὶ διδάσκαλος τῆς τοιαύτης βωμολοχίας ὁ τὸ Ὁμήρου Ὀδυσσεὺς, τοῖς περὶ τὸν Ἀλκίνοον διηγούμενος, ἀνέμων τε δουλείαν, καὶ μονοφθάλμους, καὶ ἀνθρωποφάγους, καὶ ἀγρίους τινὰς ἀνθρώπους, ἔτι δὲ πολυκέφαλα ζῶα, καὶ τὰς ὑπὸ φαρμάκων τῶν ἑταίρων μεταβολὰς, οἷα πολλὰ ἐκεῖνος πρὸς ἰλιάδας τῶν Φαίακας ἐστρατώσατο. τούτοις δὴ ἐντυχὼν ἅπασι, τοῦ ψεύσασθαι μὲν ὁ σοφὸς τοὺς ἄνδρας ἐμεμψάμην, ὁρῶν

neq; ab alio qui vera narraret, acceperat. *Iambulus* quoque de his quæ in mari magno sunt, multa præter fidem ac opinionem hominum suis libris inseruit: omnibus quidem apertum commentus mendacium, non tamen insuauis materiæ compositor. Multi præterea hos imitati, in eadem ratione scribendi versati sunt, qui errores suos ac peregrinationes, ac immensa belluarum corpora, & feritates hominum, & inusitatos mores enarrarunt. Huius verò scurrilitatis artifex & inuentor extitit [c] *Homericus ille Vlysses*, qui apud *Alcinoum* ventorum seruitutem, & vnoculos crudáq; vorantes homines, & multorum capitum animalia, sociosque meretricium veneficijs permutatos, multaque mõstris similia [d] rudi *Phæacum* populo est ementitus. In quæ quidem cùm incidissem, non multùm sanè his ob mendacium succensebam, quum

ἔρωμ ἤδη σαφηθῶ ὃμ ζοῦζ καὶ ζῖς φιλοσοφεῖμ ὑπισχνε μένοις· ἐκεῖνο δ' ἰδιωτῶν ἐθαύμασα· ἃ ἐνόμισαμ ἀλη θεῖμ ὄκ ἀληθῆ συγγράφοντ τον. διόπερ καὶ αὐτὸς ὑπολαμβάνωμ δοξίας, ἀφελεῖμ τι σπουδάσας ζῖς μεθ' ἡμᾶς ἵνα μὴ μόνΘ ἄμοιρΘ ὦ τῆς ἐν ζῷ μυθολογεῖμ ἐλευθερίας, ἐπὰ μηδὲμ ἀληθὲς ἰσορεῖμ ἔιχον (οὐδὲμ γὲ ἐπιπόνε θεμ ἀξιόλογομ) ἐπὶ τὸ ψεύδΘ ἰαραπόμπιμ, ποιῶ τῶμ ἄλλωμ εὐγνωμονέσερομ. ἐάμ τε γὲ δὴ τῶζ ἀληθῶμ λέγω, ὅτι ψεύδομαι, οὕτω δ' ἄμ μοι δοκῶ καὶ τὼ περὶ τῶμ ἄλλωμ διατηρεῖσθαι ἐκφυγεῖμ, αὐτὸς ὁμολογῶμ μηδὲμ ἀληθὲς λέγειμ. γράφω δίνιω, περὶ ὧμ μήτ' εἶδομ, μὴ δ' ἔπαθομ, μήτε παρ' ἄλλωμ ἐπυθόμην, ἔτι δ' μηδ' ὅλως ὄντωμ μὴ δὲ τῶν ἀρχῶν ἱστορίαν ἀναμένωμ, διὸ δὴ τοῖς ἐντυγχάνοντας μηδαμῶς πιστεύειμ αὐτοῖς. Ορμηθῆς γάρ ποτε ἀφ' Ηρακλείωμ

quum hoc genus sermonum ab his qui se philosophos esse profitentur, vsurpari viderem: illud verò non parùm in eis admiratus sum, si quum falsa dicerent, id alios latêre existimarent. Quapropter & ipse præterum nouarum studio, volens posteris aliquid relinquere, ne solus expers sim libertatis in fabulis dicendis (nihil enim memoratu dignum, quod verè narrare possem, mihi contigerat) ad mendacium me transtuli, atq; vt mea quidem fert opinio, multò tolerabilius quàm cæteri. Nam quum hoc ipsum quòd mentior, verè dicam, idcirco me aliorũ reprehensiones iure ac meritò effugere existimaui, quoniam nihil me veri narraturum polliceor. Ea igitur scribo, quæ neque ipse vidi, neque passus sum, neque ab aliis audiui, quæ præterea omnino non sunt, neque ab initio esse potuerunt. Quare qui hæc legerit nullam his fidem adhibeat oportet. [e] Egressus olim ab Herculeis

συμῶν, καὶ ἀφεὶς ἐς τὸν ἱσπέριον Ὠκεανὸν, δείῳ ἀνέμῳ ἐπλέομεν. αἰτία δέ μοι ἡ ἀφορμὴ τοῦ ἀποδήμου, καὶ ἡ περὶ διανοίας περιεργία, καὶ πραγμάτων καινῶν ἐπιθυμία, καὶ τὸ βούλεσθαι μαθεῖν, ὅ, τι τὸ τέλος ἐστὶ τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ τίνες οἱ πέραν κατοικοῦντες ἄνθρωποι. τούτων δὲ ἕνεκα, πάμπολλα σιτία ἐνεβαλόμην. ἱκανὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἔνθεμην, ψυγόντα δὲ τῶν ἰχθύων πολὺ πλῆθος ἐπεσκευασάμην, πλὴν αὐτῶν ἐμοὶ καὶ ἑπτὰ ἔχουσας. ἔτι δὲ καὶ ὅπλων πολύ τι πλῆθος ἐπεσκευασάμην, καὶ κυβερνήτην ἄειρον, μισθῷ μεγάλῳ πεισάσας, παρέλαβον. καὶ πλοῖον, ἄκατον ἀλλ᾽, οὐ πρὸς μέγαν καὶ βίαιον πλοῦν ἐπεπαυωμένον· ἡμέραν μὲν οὖν καὶ νύκτα δείῳ ἀνέμῳ πλέοντες, ἔτι τῆς γῆς ὑποφαινομένης, εὐσφόδρα βιαίως ἀνηνέχθημεν. τῇ ἐπιούσῃ δέ, ἅμα ἡλίῳ ἐπισχόντι, ὅ, τε ἄνεμος ἐπεδίδου, καὶ τὸ κῦμα ἐξάνω, καὶ ζόφος ἐνεσείετο, καὶ ἐκ τοῦ δὲ σέλας τὸν ὀφθαλμὸν ἀνέπαλλε, ἐπιπίπτοντος δὲ τοῦ πνεύματος, καὶ παραδόντες αὐτὰς,

columnis, & in occidentalem Oceanum delatus, secundis quidem ventis nauigabam. Causa autem peregrinationis & argumentum, animi curiositas, & nouarum rerum desiderium, quodque scire cupiebam qui sit Oceani finis, quique homines vltra Oceanum inhabitent. Huius igitur grauitia commeatum & supellectilem multam imposui, aquaque quantum satis erat, ac coætaneos quinquaginta eiusdem animi mecum adiunxi, & armorum copiam paraui, gubernatoremque optimum magno precio conducens accepi in nauem. Erat autem nauis mediocris, ad magnam ac violentam nauigationem robusta. Die igitur & nocte secundè nauigantes, terra adhuc apparente, non adeò multa vi agebamur. Sequenti die simul sole oriente ventus increuit, & fluctus intumuêre, caligoque subeunte

ἐκλιμπάνοντα ἡμέρας ἐννέα καὶ δέκα ἐπὶ τὸ δεύτερον καὶ εἰκοστὸν, καὶ ἤδη ἀνειμένοις ἡμῖν, ἄφνω ἐκλάμψαντος ἡλίου, διαθορῶμεν ὀλίγον ὑπὲρ ὕδατος νῆσον ὑψηλὴν καὶ λασίαν, ὄρους τραχέος πρόσοψιν ἔχουσαν. ὀγδόῃ δὲ ἤδη τὸ πολὺ τῆς ἁλὸς διαπαντὸς, πλαγίως ὑπ' ἀνέμου βαλλόμενοι, ὡς ἂν ἐκ μακρᾶς ταλαιπωρίας, πολλοῦ μὲν ἤδη γῆς χρόνον ἐκείμεθα· ἀμυδρὰς δὲ ὅμως, ἀπηκεινάμην ἡμῶν αὐτῶν τριάκοντα μὲν φύλακας ἐπὶ νεὼς παραμεῖναι, ἄκοσμοι δὲ σωὶ ἐμοὶ ἐπανελθεῖν, ἐπὶ διατεταμένοις ἐν τῇ νήσῳ. πλανηθέντες δὲ ὅλην σχεδὸν τρῖς ἀφ' ἑαυτῶν ἀλάπτης δὴ ὕλης, ἐρωμένην τινὰ σκιὴν χαλκῆ πεποιημένην, Ἡρακλείοις γράμμασι διαχαραγμένην, ἀμυδροῖς δὲ καὶ ἐκπεπιεσμένοις, κίονα σαν, ἄχρι τούτων Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος ἀφίκοντο. ἐν δὲ καὶ ἕτερα δύο πλησίον ἐπὶ πέτρας, τὸ μὲν πλινθεῖον, τὸ δὲ ἐλαφρὸν, ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ δὲ τοῦ Διονύσου τὸ μικρότερον,

orta est, neq; iam demitti velũ poterat. Cũ vẽto igitur cõuersi, & committentes nos ipsos tẽpestati, hyemauimus diebus nouẽ & septuaginta. Octogesima verò die orientẽ iam solem repentè conspicimus non longè insulam sublimem, & arboribus constitam. Circa eam fluctus non asperi frangebantur. etenim procellæ iam maxima pars quieuerat. Adeuntes igitur, & descendentes, vt ex multa maris molestia, super terram strati diu iacuimus. Tandem exurgentes, ex nobis ipsis quidem statuimus triginta custodes qui naui adstarent: viginti autem mecum quĩ ascenderent quæ in insula erant exploratum. Progredientes igitur circiter stadijs tribus à mari per sylua, videmꝰ columnã quandã antiquã Græcis literis inscriptã, caducis tamẽ, & cõsumptis, quæ indicaret eò vsq; Herculem & Bacchum deuenisse. Erant autem & propè vestigia duo in saxo, vnum quidẽ instar iugeris magnũ, alterum autem minus, vt mihi videretur Bacchi fuisse quod minus erat:

φάτρον δὲ Ἡρακλέος. πορ-
ρωτέω δὴ προήειμεν. ἔτι
δ' οὐ πολὺ παρήειμεν, καὶ ἐ-
φεσάμεθα ποταμῷ, οἴνου
ἔοντι ὁμοιοτάτῳ μάλιστα,
οἵῳ ὁ Χῖος ὄμβρος. ἄρθονον δὲ
τὸ ῥεῦμα, καὶ πολύ, ὥστε ἐνία-
χοῦ καὶ ναυσίπορον ἂν δοκεῖν
εἶναι. ἐπεὶ δὲ ἡμῖν πολὺ μᾶλ-
λον πιστὸν ἦν ἐπὶ τῇ σήμῃ
ἐπιγράμματι, ὁρῶσι τὰ σημ-
εῖα τῆς Διονύσου ἐπιδημίας.
λόξα δή μοι τὴν ὁδὸν ἀρχέλαε
ὁ ποταμὸς, καταμαθεῖν ἀ-
κριβὲς παρὰ τὸ ῥεῦμα καὶ πη-
γὴν μὴ δόκιμον εἶναι. αὐτὸς
μὲν οὖν καὶ μετὰλλας ἀμπέ-
λους, πολλὰς βοτρύων· παρὰ
δὲ τὸν ῥοῦν ἐκάστης, ἀνιεῖσα
σταχὺν οἴνου διαῤῥεῖ, ἀφ'
ὧν ἐγίνετο ὁ ποταμός. ἐν δὲ
καὶ ἰχθῦς ἐν αὐτῷ πολλοὺς
εἴδομεν, οἴνου μάλιστα καὶ τὴν
χροιὰν καὶ τὴν γεῦσιν προσ-
εοικότας. ἡμεῖς γοῦν ἀγρεύ-
σαντες αὐτῶν τινας, μὴ ἐμ-
φαγόντες ἐμεθύσθημεν, ἀμέ-
λει· καὶ ἀνατιμόντες αὐτὲς,
ἐφείσαμεν. ψυχὰς μισοῦς.

ὕστερον

Herculis autem quod dicitur
Venerantes igitur locũ pro-
cessimus. Non iam longè a-
beramus, quum ecce flumi-
ni adstitimus vini fluenti
simillimo profectò illi quod
in Chio insula nascitur. E-
rat & fluxus inundans &
multus, ita vt alicubi nau
ubus esset transitus. No-
bis ergo maior addita est fi-
des vt literis crederemus
quas antea sculptas in co-
lumna videramus, animad-
uersis signis de Bacchi pe-
regrinatione. Cupiens tas
men & fluminis initium in-
uestigare, ascendebam con-
tra fluctum: fontem qui-
dem nullum, multas tamen
ac magnas vites vuis onustas
inuenimus. Earum autem
cuiusq; è radicibus vinum
scatebat lucens, quod in vnũ
confluens, flumen efficie-
bat. Videbamus & in eo pi-
sces & colore & gustu vi-
no similes. Nos igitur cùm
cepissemus ex illis aliquot,
ac vorassemus, cõtinuò temu-

lenti euasimus: quos etiã præcidẽtes, fece plenos inueniebamus.

Deni-

ἰσχυρὸν μὲν τοι ἐπινόησαν τὸν τοὺς ἄλλους ἰχθῦς, τοὺς ἐκ τοῦ ὕδατος παραμιγνυμένους, ἐκαρύσσομεν τὸ ἀνοσφρὸν τῆς οἰνοφλυγίας. τότε δὲ τὸν ποταμὸν περισαντες, ἢ δυσβατὸς ἦν, ὕφορμον ἀμπέλων χρηματήριον. τὸ μὲν γὰρ κάτω τῆς γῆς, ὁ σίλιξ καὶ αὐτὸς, ὑγρὸν καὶ παχύ· τὸ δὲ ἄνω, γυναῖκες ἦσαν, ὅλον ἐκ τῶν λαγόνων, ἅπαντ' ἔχουσαι τέλεια. διαπλώσαντες παρ' ἡμῖν τὴν Δάφνην γράφουσιν, ἄρτι τὸν Ἀπόλλω καταλαμβάνοντα, ἐκ δάφνης μεμηχανημένον. ἐκ δὲ τῶν ἀκροτάτων ἄκρων ἐξεφύοντο αὐτοῖς οἱ κλάδοι, καὶ μασχάλη ἦσαν βοτρύων. καὶ ἦν καὶ τὰς κιττὰς ἰκόμαν ἔλιξί τε καὶ φύλλοις καὶ βότρυσι. προσιόντας δὲ ἡμᾶς ἠσπάζοντο, καὶ ἐδεξιοῦντο, ἃ μὲν Λύδιον, ἃ δὲ Ἰνδικὴν, ἃ πᾶσαι δὲ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν προϊέμεναι, καὶ ἐφίλουν ἡμᾶς ἕως σώμασιν· ὁ δὲ φιλήσας αὐτίκα ἐμέθυε, καὶ παρὰ-

Denique re animaduersa commiscentes eos qui ex aqua nascuntur pisces, ac commedentes, vinalem vehementiam temperauimus. Tunc & flumen traijcientes, quà vadabile fuit, vitium portentosam rem inuenimus. Nam truncus inferior, qui à terra surgebat, ferax erat & crassus, superior autem mulieres erant, ab vtero ferè sursum perfecta omnia habentes. Talem apud nos Daphnem scribunt, Apolline iam comprehendente in Arborem versam. A summis autem earum digitis exoriebantur palmites vuis pleni. Quin & capitibus pro comis merant elauiculi, & folia, & vuæ. Eæ ergo ad nos accedentes salutabant, & dextras protendebant, quædam quidem Lyda, quædam Indica, plurimæ Græca lingua loquentes: oreq; nos deosculabantur. verùm qui oscullum susceperat, illicò ebrius

παράφορ & ἰλῦ. ἀριτοὶ μὲν ἐζι ἐπαρᾶχὲν τὸ καρπὸ, ἀλλὰ ἤλυον, καὶ ἐβόων, ἀπαπωμένν. οἱ δὲ καὶ μίγνυσθαι ἡμῖν ἐπεθύμεν, καὶ λύο τινὲς τῶν ἑταίρων πλησιάζαντόν αὐτοῖς, ὡς ἐπ' ἀπολύοντο, ἀπ' ἐκ τῶν ἀλλοίων ἐλίσθησαν σωμάτων ἔτι, καὶ ἐμπεριέζυντο, καὶ ἤδη αὐτοῖς ἀπαλλοι ἦσαν οἱ πάλυ, λοι, καὶ τοῖς ἐλιξι πεπλικόμενοι, ὅσον ὀλίγω καὶ αὐτοὶ μαροφορήσαν ἐμπορ. μα. ταλιπόντες δ' αὐτὸς, ἐπὶ σαῦρ ἐφέρομεν, καὶ ζοῖς ἐκπαφθῶσι λιγέμενα ἐλθόντα τότε ἄπλα, καὶ τῶν ἑταίρων τὸν συμπλοκὸν, καὶ τὸν ἀμπλομιξίαν, καὶ καθόντος ἀμφορίας τινὰς, καὶ ὑφωσάμενοί τι, ἅμα καὶ ἐκ ζῦ ποταμοῦ. οἰνοσάμενοι, καὶ αὐζῦ πλησίον αὐλησάμενοι, ἔωθεν ἀνήχθημεν, ἐν φόρδα βιαίω πνεύματι. περὶ μεσημβρίαν δ', ἐκ ἔτι τῆς νύσ φαινομένης, ἄφνω.

ac nutabundus reddebatur. Fructum autem decerpi non sinebant, sed ex eunuſa dolebant, & quidem cum clamore. Gliſcebant autem vehementer mobis commiſceri: duoque ex nobis cum illis coiuiſſent, ab eis non amplius ſoluti, ſed ex pudendis connexi ſunt. Traxerunt enim repentè ex eadem ſpecie naturam, & conradicati manêre. Iam & ipſis palmites digiti emittebant, & clauiculis circumplexantibus uuae plenae crumpebant. Derelinquuntes igitur eas, in nauim confugimus, & cùm conueniſſemus, ijs qui ibi remanſerant, cùm alia, tum & derelictorum comitum commixtionem cum vitibus enarrauimus. Acceptis ergo amphoris aquas hauſimus, item & è flumine vinum: inque vicino littore noctem duximus. Manè autem ferebamur, & non violentis flatibus. Circa meridiem verò, non iam apparente inſula, repentè turbo,

ἄφνω τυφὼν ἐπιγενόμενος, καὶ περιδινήσας τὸν ναῦν, καὶ μετεωρίσας, οἷον ἐπὶ σταδίους τρισχιλίους, οὐκ ἔτι ἐπὶ τοσοῦτον ἀπὸ τοῦ πελάγους, ἀπ' ἄνω μετέφερον, ἐξηρτημένην ἄνεμος, ἐμπαθῶς τοῖς ἱστίοις, ἔφερε, καὶ πολλῆς τὸν ὀθόνην. ἑπτὰ δ' ἡμέρας, καὶ τὰς ἴσας νύκτας ἀδρομικῶς φερόμενοι, ὀγδόῃ καθορῶμεν γῆν τινα μεγάλην ἐν ᾧ ἄσει, καθάπερ νῆσον λαμπρὰν καὶ σφαιροειδῆ, καὶ φανὴν μεγάλην καταλαμπομένην. προσωρμίσθημεν δ' αὐτῇ, καὶ ὁρμισάμενοι ἀπέβημεν. ἐπισκοποῦντες δὲ τὴν χώραν, ἐνοικοῦμεν οὐκ ἀνθρώπους τινὰς νομίζομεν. ἡμέρας μὲν γὰρ, οὐδὲν αὐτόθεν καθεωρῶμεν. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, φαίνονται ἡμῖν ἅπαντα νῆσοι πλησίον, αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ μικρότερα, πυρὶ τὴν χρόαν προσοικειοῦσαι. καὶ ἄστη δέ τινα ἦν καὶ τοῦτο, καὶ πόλεις ἐν αὐτῇ καὶ ποταμοὺς ἔχειν, καὶ πηλάγη καὶ ὕλας καὶ ὄρη. ταῦτα γὰρ τὴν ἡμᾶς οἰκουμένην ἀκούομεν.

Λέξαι

turbo factus est, qui nauem circumuoluens, & in sublime eleuans ad ter mille ferè stadia, non iam in pelagus deposuit, sed sublatam suspendit, ingruéns-que velis ventus, & sinu facto deferebat carbasum. Septem igitur dies ac totidem noctes per aëra decurrentes, octaua die inspicimus terram quandam magnam in medio aëris, velut insulam lucidam, & circularem, multa luce micantem. Ad hanc ergo delati, portumq; ingressi descendimus. Explorantes autem regionem, inuenimus eam habitatam, & cultam: & die quidem nihil videbamus, nocte autem apparebant & aliæ nō procul insulæ, quædā, vt videbātur, maiores, minores quædam, ignī colore similes. Erat & alia subtus terra, vrbes in se habens & flumina, & maria, & syluas, & montes, quam hanc quæ à nobis incolitur, imaginabamur.

δόξαν ἡμῖν καὶ ἔτι πορρωτέρω πορευθῆναι, ξυναλήφθημεν τοῖς Ἱππογύποις παρ' αὐτοῖς καλουμένοις ἀναγνῶσται. οἱ δὲ Ἱππογύποι οὗτοί, ἐισιν ἄνθρωποι ἐπὶ γυπῶν μεγάλων ὀχουμένοι, καὶ καθάπερ ἵπποις, τοῖς ὄρνισι χαίμενοι. μεγάλοι γὰρ οἱ γῦπες, καὶ ὡς ἐπίπαν φοινίκαλοι. μάθοι δ' ἄν τις τὸ μέγεθος αὐτῶν ἐντεῦθεν. νεὼς γὰρ μεγάλης φορτίδος ἴσον ἕκαστον τῶν πτερῶν μακρότερον καὶ παχύτερον φέρουσι. τοῦτοις οὖν τοῖς Ἱππογύποις προσετάκτησαν, περιπολοῦσι τὴν γῆν, εἴ τις εὑρεθείη ξένος, ἄγειν ὡς τὸν βασιλέα, ἢ μὴ καὶ ἡμᾶς ξυναλαβόντες, ἄγουσιν ὅσπερ αὐτόν. ὁ δὲ βιασάμενος, καὶ ἀπὸ τῆς σκοπῆς ἐπιβλέψας, Ἐμηνοῦσάρα, ἔφη, ὑμᾶς, ὦ ξένοι. συμφησάντων δέ, πῶς οὖν ἀφίκεσθε, ἔφη, τοσοῦτον ἀέρα διηνυκότες; καὶ ἡμεῖς ὃν πᾶν αὐτῷ διηγούμεθα, καὶ ὃς ἀρξάμενος, τὰ καθ' ἑαυτὸν ἡμῖν διῆλθεν, ὡς

Volentes ergo vlteriùs procedere, comprehensi fuimus in Equiuultures (sic enim illos dicunt) incidentes. Hi autem Hippogypi homines sunt, equorum loco vulturibus insidentes. Magni etenim sunt vultures, & vt plurimùm tribus capitibus innixi. Hinc autem discat quis illorum magnitudinem. Malo etenim onerariæ nauis vnaquæque ala maior & robustior est. His igitur Equiuulturibus imperatum est circumuolantibus terram, si quis aduena inueniretur, ad regem agere. qui & nos comprehendentes ad regem duxêre. Is verò vt inspexit, ex ipsis, vt opinor, vestibus coniecturam capiens: Græci certè, inquit, vos aduenæ. Assentientibus autem nobis: Quomodo, inquit, aduenistis, tantum aëris superantes? At nos illi omnem rem retulimus. Tum ille incipiens, nobis quæ sibi contigerant, narrabat,

quòd

ἐς τὴν αὐτὸς ἄνθρωπον ἦν, τῦνομα Ενδυμίων, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας γῆς καθαιδόμενον, ἀπροπαλέη ποτὶ, καὶ ἐνικόμενον βασιλεύσειν τῆς χώρας. ἔνατ' τὴν τὴν ἐκείνην ἔλεγε, τὴν ὑμῖν ὑπὸ τοῦτο φαινομένην σελήνην. ἀπὸ θαρρεῖν παρεκελεύετο, καὶ μηδὲν κίνδυνον ὑφορᾶσθαι· πάντα γὰρ ἐς ἡμῖν παρέσεσθαι ὧν δεόμεθα. ἢν καὶ καθορθώσω, ἔφη, τὸν πόλεμον, ὃν ἐκφέρω νῦν πρὸς τοὺς τὸν ἥλιον κατοικοῦντας, ἅπάντων ἀγαθῶν ἐπίπλεα παρ' ἡμοὶ καταβιώσετε. καὶ ὑμᾶς ἀρόμενα. τίνων τε ἕνεκα οἱ πολέμιοι, καὶ τὴν αἰτίαν ἐρωτῶμεν, ὁ μὲν Φαέθων, φησὶν, ὁ τῶν ἐν τῷ ἡλίῳ κατοικούντων βασιλεὺς (εἰκάτω γὰρ καὶ σελήνη) πολεμεῖ ἤδη πρὸς ὑμᾶς πολεμεῖ χρόνον. ἤρξατο δὲ ἐξ αἰτίας τοιαύτης· Τῶν ἐν τῇ ἀρχῇ, τῇ ἐμῇ ποτε, τοὺς ἀπορωτάτους συναγαγὼν, ἐβουλήθην ἀποικίαν ἐς τὸν ἑωσφόρον πέμψαι,

quòd videlicet homo esset nomine [f] *Endymion, in nostra ortus terra raptusque olim dormiens eò delatus fuerit, vbi & regioni imperaret. Esse autem terram illam dixit, quæ infrà à nobis luna videtur. Sed bono animo nos esse iussit, neque periculum vllum suspicari: etenim, ait, cuncta nobis aderunt necessaria. Si autem vicero bellum, inquit, quod nunc solem incolentibus infero, omnium felicissimè apud me vivetis. Hinc nos interrogauimus qui essent hostes, & quæ odiorum causæ. Tum ille: Phaëthon, inquit, eorum qui in sole sunt, Rex (etenim ille etiam habitatur, quemadmodum & luna) multò iam aduersum nos bellum gerit tempore. Cœpit autem ea quam audietis ratione: Ego olim pauperrimis quibusque, qui in meo erant regno, coloniam in Luciferum deducere, de-*

[f] lectis, volui

ferium

σᾶλαι, ὄντα ἔρημον, καὶ ἀνθρώπων μηδενὸς ἐνοικούμενον. ὁ δὲ Φαίθων φθονήσας, ἐκώλυσε τὴν ἀφικίαν, καὶ μέσον τὸν πόρον ἀπαντήσας ἐπὶ τῶν στρατευμάτων. τότε μὲν οὖν νικηθέντες (οὐ γὰρ ἴσοι ἦμεν ἀντίπαλοι τῇ παρασκευῇ) ἀνεχωρήσαμεν. νῦν δὲ βούλομαι αὖθις ἐξενεγκεῖν τὸν πόλεμον, καὶ στρατιὰν πλείω ἀποικίαν. εἰ δέ μοι θέλεις, κοινωνήσατε μοι τοῦ πόνου· γύπας ἐγὼ ὑμῖν ἐκ πτέρυγος δώσω βασιλικοὺς ἕνα ἑκάστῳ, καὶ πλὴν ἄλλου ὅπλισιν· αὔριον δὲ ποιησόμεθα τὴν ἔξοδον. ἔστω, ἔφην ἐγὼ, γιγνέσθω, ἐπειδή σοι δοκεῖ τόδε μὲν οὖν παρ' αὐτῷ ἱστιάθημεν, ἐμείναμεν. ἕωθεν δὲ ἀναπεσόντες, ἐστασόμεθα· καὶ γὰρ οἱ σκοποὶ πλησίον ἦσαν ἐσάμενον τοὺς πολεμίους. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῆς στρατιᾶς, ἀπὸ μυριάδων ἐγένοντο, ἄνευ τῶν σκευοφόρων, καὶ τῶν μυγαγωγῶν, καὶ τῶν πεζῶν, καὶ τῶν ξένων συμμαχῶν. τούτων δὲ ὁπόσα μισθοῦσθαι μὲν ἔδει οἱ ἱππόγυποι,

sertum tunc, & nullis habitatum: Phaëthon autem inuidia stimulatus, transitum prohibuit, medio in itinere occurrens, Equiformicis aductus. Tunc quidem victi (non enim apparatu æquales eramus) secessimus. Nunc autem iterum volo bellum inferre, & coloniã emandare. Quòd si vultis mecum communicare cum exercitu, ex regijs vulturibus dabo vnum vnicuique, & cæteram armaturam. Cras autem faciemus exitum. Ita, inquam, quando tua hæc est sententia, fiat. Tunc apud eos conuiuio excepti mansimus. Manè autem exurgentes statuebamur in aciem: nunciabant enim apploratores hostes appropinquare. Magnitudo quidem exercitus centum millia erant, absq; peditibus & externis auxilijs, item vsque impedimentis, & machinarum fabris. Horum autẽ octoginta millia Equiuultures erant

qui

φρι. ἀνομένοι δ', οἱ ἐπὶ τῶν λαχανοπτέρων. ὄρνεον δὲ καὶ τοῦτό ἐστι μέγιστον, ἀντὶ τῶν πτερῶν, λαχάνοις παπτηνὰ πάσσον. τοιαῦτα ἐπιπλέξα ἔχει ὀρνιθακίνοις φύλλοις μάλιστα προσοικότα. ἐπὶ δὲ τούτων οἱ Κυνοκεφάλοι τετάχαται, καὶ οἱ Σκορόδομαχοι. ἦλθον δὲ καὶ ἐκ τῆς ἄρκτου σύμμαχοι, τρισμύριοι μὲν Ψυλλοτοξόται, πεντακισμύριοι δ' Ἀνεμοδρόμοι. τούτων δὲ οἱ μὲν Ψυλλοτοξόται, ἐπὶ ψυλλῶν μεγάλων ἐπαναβαίνοντες, ὅθεν καὶ τὴν πρόσρησιν ἔχουσι· μεγέθει τῶν ψυλλῶν, ὅσον λέοντα ἐλέφαντος. οἱ δ' Ἀνεμοδρόμοι, πεζοί μέν εἰσι, φέρονται δ' ἐν ᾧ ἄγει ἄνεμος πτερῶν. ὁ δὲ τρόπος τῆς φορᾶς τοιόσδε· χιτῶνας ποδήρεις ἐνδεδυμένοι, κολπούμενοι αὐτοῖς ὑπ' ἀνέμου, καθάπερ ἐπὶ πλοίων φέρονται, ὥσπερ τὰ σκάφη. τὰ σώματα δ' οἱ τοιοῦτοι ἐν τοῖς μαλακοῖς πιλήσασθαι φασιν. ἐλέγοντο δὲ καὶ ἐκ τῶν πρὸς τῇ Καππαδοκίᾳ ἀείρειν

qui autem ab Lachanopteris ferebantur, viginti millia. Est autem ales hæc maxima, oleribus pennarũ loco obsita. Qui verò ex his velociores erant, pennas habebant lactucæ foliis maximè similes. Ibi verò & cum his Cenchroboli ordinati sunt, & Scorodomachi. Aduenerunt & à septentrione auxilia 8 Psyllotoxotæ quidem numero triginta millia, Anemodromi autem quinquaginta millia. Horum sanè Psyllotoxotæ magnarum pulicum sessores sunt, vnde & appellationem trahunt: pulicum verò magnitudo, vt duodecim elephantes. Porrò Anemodromi pedestres quidem sunt, feruntur autem vento absque alis per medium aëra. Modus autem quo feruntur, talis est: Subcingunt se talares tunicas, easq; vento sinuantes, velorum in morem, ac velut naues agunturs. Hi in pugna scutis armati plurimum, valent. Dicebantur aũt aduentare ab his quæ supra Cappadociã sunt

ἀστέρων ἦσαν, Στρουθοβαλανοι μὲν, ἑπτακισμύριοι· Ἱπογύρανοι δὲ, πεντακισχίλιοι. Τοὺς ἐγὼ οὐκ ἐθεασάμην· οὐ γὰρ ἀφίκοντο, διότι οὐδὲ γραπτὰ αὐτῶν τὰς φύσεις ἐτόλμων. τερατώδη γὰρ καὶ ἄπιστα περὶ αὐτῶν ἐλέγετο. αὕτη μὲν τοῦ Ἐνδυμίονος ἡ δύναμις. σκευὴ δὲ πᾶσιν τοῖν ἡ αὐτή. περικνημὶς μὲν ἀπὸ τῶν λυσσώντων· μεγάλοι γὰρ παρ' αὐτοῖς οἱ λύσσοι, καὶ λιπαροί. θώρακες δὲ φολιδωτοὶ πάντες, θερμινοι· τὰ γὰρ λίπη τῶν θερμῶν συῤῥαπτόντων, ποιοῦνται θώρακας. ἄῤῥηκτοι δὲ ἐκεῖ γίγνονται τοῦ θέρμου τὸ λίπος, ὥσπερ κέρατα. ἀσπίδες δὲ, καὶ ξίφη, οἷα τὰ Ἑλληνικά. ἐπὶ δὲ καιρὸς ἦν, ἐτάξαντο ὧδε· τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔχουσιν οἱ ἱππόγυποι, καὶ ὁ βασιλεὺς τοὺς ἀρίστους περὶ αὐτὸν ἔχων, ἡμᾶς ἐν τούτοις ἦγεν. τὸ δὲ εὐώνυμον, οἱ Λαχανόπτεροι· τὸ μέσον δὲ, οἱ σύμμαχοι, ὡς ἕκαστοι. τὸ δὲ πεζὸν, ἦν δ' ἐν

sunt stellis, Struthobalani quidem numero septuaginta millia, Equogrues quinquaginta millia. Hos ego nō vidi, nō enim venerant: quare neq; eorum naturas scribere ausim. Portentosa quædam ac incredibilia de his dicebantur. Et is quidem erat Endymionis exercitus. Omnium autem armatura eadem erat. Galea quidem è fabarum spoliis. Magnæ autem apud illos fabæ & durissimæ. Thoraces autem squamei omnes, & squamis quidem lupinis. etenim lupinorum siliquas consuentes, thoracas faciunt. Sunt autem siliquæ ipsæ vt cornua duræ: scuta & enses, quales Græcorum. Vbi verò occasio data est, sic in aciem deducti sunt. In dextro quidem cornu Equiuultures, & rex optimos quosq; circa se habens, cum quibus & nos eramus: in læuo verò Lachanopteri: porrò inter vtrumq; auxilia, vt cuiq; magis placuit. Erat & peditatus myriadum sex millium.

Inne

ἄλλων μὲν ἀμφὶ τὰς ἑξακισχιλίας μυριάδας, ἐτάχθησαν ὧδε τὸ ἔθνος. ἀράχναι παρ' αὐτοῖς πολλαὶ, καὶ μεγάλαι γίγνονται· πολὺ τῶν Κυκλάδων ἑκάστην ἴσασι μείζονα. τάξεις προσοίσταξι διυφῶσι τὸν μεταξὺ τοῦ σελήνης καὶ τοῦ ἑωσφόρου ἀέρα. ὡς δὲ τάχιστα ἐξειργάσθη, καὶ πεδίον δὲ ἐποίησαν, ἐπὶ τούτῳ πρῶτον τὸ πεδίον. ἦγε δὲ αὐτῶν Νυκτερίων ὁ Εὐδιανακτος, τρίτος αὐτός. τῶν δὲ πολεμίων τὸ μὲν εὐώνυμον εἶχον οἱ ἱππομύρμηκες, καὶ ἐν αὐτοῖς ὁ Φαέθων. θηρία δὲ ὅτι μέγιστα, πόλεμα, ζῶις παρ' ἡμῖν μύρμηξι παραπλήσιοι τὰς ἰδέας, πλὴν τοῦ μεγέθους· ὁ γὰρ μέγιστος αὐτῶν, καὶ διπλάσιος ἴσως. ἐμάχοντο δὲ, ὁ μόνον οἱ ἐπ' αὐτῶν, ἀπὰ τῶν αὐτοῖς μαλιστα ζῶις λέγουσιν, ἐπίκουροι δὲ οὗτοι ἦσαν ἀμφὶ τὰς μύριάς μυριάδας. ἐπὶ δὲ τοῦ δεξιοῦ αὐτῶν ἐτάχθησαν οἱ Ἀεροκάναπαι, ὄντες

Hunc statuêre in aciem in hunc modum. Aranææ apud illos multæ ac magnæ sunt: nam Cycladibus insulis vna quæque multò maior. Has iussit intexere medium aëris quod à Luna in Luciferum diffunditur. Idque vt primùm perfecerunt, campus substratus apparuit, in quo peditatum statuunt. Ducebat autem hunc Nyctlerion Eudianactis filius. Hostium autem lævum quidem Equiformici, & in his medius Phaëthon. Bestiæ autem magnæ sunt alatæ, hisque quæ apud nos sunt formicis, præter magnitudinem non dissimiles. Harum maxima duorum iugerum mensuram implet. Pugnabant autem non solùm qui desuper insidebant, sed & ipsæ, cornibus maximè. Dicebant esse horum numerum penè quinquaginta millium. In eorum autem dextro Aërocalices ferè quinquaginta millia, sagittarij omnes, magnis in calicibus insidentes. Post hos autem Aërocoraces

ὄντες καὶ οὗτοι ἀμφὶ τὰς πηγὰς μυειώδλας, πάντες ἐξότοξα, βάνυψι μιγάλοις ἐποχέμενοι. μετὰ δὲ τούτους οἱ Δρυοκόλακες, φιλοί τε ὄντες, καὶ πιστοί, πλὴν μάχοις μέχρι καὶ οὗτοι, πόρρωθεν γὰρ ἰοφορδόνων φαρμάκοις βεβαμμένοις, καὶ ὁ βληθεὶς οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον ἀντίσχοι ἐλκώσας· ἀπίδυσαν δὲ ἀυλοσμίαις τισὶν ἀντίκα ὡς θώρηκα, ἐπιγόμενοι. ἐλίγους δὲ χοίνικα τὰ βέλη μαπαίχης ἱᾷ. ἐχόμενοι δ' αὐτῶν ἐπῆλθον οἱ Καυλομύκητες, ὁπλίται ὄντες, καὶ ἀγχίμαχοι, τὸ πλῆθος μύριοι. ἐκπάθησαν δὲ Καυλομύκητες, ὅτι ἀσπίσι μὴ μυκητίναις ἐχρῶντο· δόρασι δὲ λαυπίνοις, ζῶσι δὲ τῶν ἀσπαράγων. πλησίον δὲ αὐτῶν οἱ Κυνοβάλανοι ἔστησαν, οὐ ἐπιμιξίαν αὐτῶν οἱ τὰ Σάειρα βαλανεύοντες, πεντακισχίλιοι. καὶ οὗτοι ἄνθρωποι μὲν ἐπόμενοι, ἐπὶ βαλάνων δὲ πρώτων μαχόμενοι. ἐλίγους δὲ λαπάνων ὑποβλήτων ἐφορδόνιτας, καὶ οὐ

expediti quidem illi ac pedestres, verùm bellicosi. Etenim procul raphanos iaculabantur maximos, peruſſuſq; neque parùm ſubſiſtere poterat: moriebatur enim confeſtim, vulnere quodam fœtore infecto. Namque ſagittas h maluæ veneno delibutas ferebant. Hos iuxta Caulomycetes poſuerunt armis accinctos, & comminùs pugnantes, numero decem millia. Dicuntur autem Caulomycetes, quoniam ſcutis quidem fungeis utuntur, haſtilibus verò aſparagorum virgultis. Steterunt autem poſt hos & Cynobalani, quos ij miſerunt qui Canem ſtellam inhabitant, quinquaginta millia numero: & hi viri non humanis, ſed caninis vultibus ſuper alatas glandes pugnabant. Dicebant autem ab ipſis haſtilibus & alia auxilia defeciſſe à Lacteo orbe emittenda, iaculatores ſcilicet ac

Νεφελοκένταυροι· ἀπ' ἰκρί-
νοι μὲν, τῆς μάχης ἤδη ἀνε-
μένης ἀφίκοντο· ὡς μή ποτε
ὤφελον. οἱ σφῶν δ' ὁπόσοι
ὅλως παρεγένοντο, λιόπιρ ἐσ-
σὶν αὐτοῖς ὕστερον ὁρμηθέντα
τὸν Φαίθοντα, πυρπολῆσαι
τὴν χώραν. τοιαύτη μὲν καὶ
Φαίθων ἐπέβη παρασκευῆ.
συμμίξαντες δ', ἐπεδὴ τὰ σημ-
μεῖα ἤρθη, καὶ ἀνηκόντιζον ἑκα-
τέρωθεν οἱ ὅπλοι (τούτοις γὰρ ἀντὶ
σαλπίγγων χρῶνται) καὶ ἐμάχοντο.
καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Ηλιω-
τῶν αὐτίκα ἔφυγεν· ἐδ' ἐς χεῖ-
ρας ἐξάμενον τὸν Ἱππογύπιος,
καὶ ἡμᾶς ἀπόμενα ἐτέινον-
τον. τὸ δεξιὸν δ' αὐτῶν ἐκρά-
τει ἔτι ἐπὶ πολὺ ὑμετέρου εὐωνύ-
μου· καὶ ἐπῆλθον οἱ Αἰροκό-
νωποι, διώκοντες ἄχρι πρὸς
τὸν οἶλος. ἐνταῦθα δὲ ἐκκλί-
νων ἐπιβοηθούντων, ἔφυγον
ἐπικλινάντες, καὶ μάλιστα ἐπεὶ
ἔθορυβε τὸν ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ
σφῶν νενικημένους. τῆς δ'
τροπῆς λαμπρᾶς γενομένης,
πολλοὶ μὲν ἔπεσον καὶ ἁλίσκον-
το, πολλοὶ δὲ καὶ ἀνηρούντο,

Nubecentauri: sed hi commisso iam prælio aduenerunt. quod vtinam non fecissent. Qui verò fundam tebantur, omninò non aduenerunt: quare tradunt Phaëthonta tradunt omnem illorum regionem igne vastasse, Et is quidem Phaëthontis exercitus erat. Postquam verò signa erecta sunt, asselli ruditu vndique constrepêre (nam his tubarum loco vtuntur) committentes prælium pugnabant: & Solarium quidem læuum confestim fugit (neque enim sustinere valuit instantes Equiuultures, nósque insequebamur cedentes) dextrum autem illorum cornu superius euadebat, nostro, quod in læuo erat, propulsato. Exeuntes autem Aëroculices insequebantur vsque ad peditatum. Hinc auxiliantibus illis, defecerunt eregione declinantes, idq; maximè vbi senserunt suos, qui in læuo fuerant, manifestè deiectos. Fuga verò insigni facta, multi quidem capti, plurimi verò confecti occubuêre,

καὶ τὸ αἷμα ἔῤῥει πολὺ μὲν ἐπὶ τῶν ὑφῶν, ὥστε καὶ τὰ βάθρα, καὶ ἐρυθρὰ φαίνεσθαι. οἷα παρ' ἡμῖν, δυομένου τοῦ ἡλίου φαίνονται. πος δὲ καὶ ἐς τὴν γῆν ἐλατί πεσεῖν, ὥστε μικάζειν μὴ ἄρα τοιοῦτόν τινες καὶ πάλαι ἄνω γενομένου, Ὅμηρος τὴν πάλαβον ἄμματι ἴσα τὸν Δία, ἐπὶ τῷ ζῷ Σαρπηδόνος θανατῳ. ἀναῤῥιψάντες δὲ ἀπὸ τῆς διόψεως, δύο τρόπαια ἐστησάμεθα· τὸ μὲν, ἐπὶ τῶν ἀπὸ ῥαχίσιν, τῆς πεζομαχίας, τὸ δὲ τῆς ἀερομαχίας, ἐπὶ τῶν νεφῶν. ἄρτι δὲ ζώντων ἀγγελμένων, ἤγγειλαν ἐκ τῶν σκοπῶν οἱ Νεφελοκένταυροι προσπαίνουσι, ὃς ἔλαπε τῆς μάχης ἐληλάθη ὑπὸ Φαέθοντι. καὶ δὴ ἐφάνησαν. τὸ μὲν προσίοντες, θέαμα παραδοξότατον, ἐξ ἵππων πεπτερωτῶν, καὶ ἀνθρώπων συνηρμένοι. μέγεθος δὲ τῶν μὲν ἀνθρώπων, ὅσον ζῦ Ῥοδίων Κολοσσοῦ ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ ἄνω, τῶν δὲ ἵππων, ὅσον νῆες μεγάλης φορτίδες, τὰ μέγιστα πλεῖν· καὶ

in ipsas q; nubes sanguis multus defluebat, vt interficerentur, ac rubræ apparerent, quales apud nos videntur occidente Sole. Multus & in terram decidit: vt cogitarem nũ tale aliquid olim contigisset, quum Homerus suspicatus fuerit Iouem in Sarpedonis morte sanguineas guttas pluisse. Conuersi autem à cæde duo trophæa statuimus: vnum quidem in araneatum telis, & pedestris pugnæ: alterum autem pugnæ in aëre supra nubes. His iamdudum exactis, nunciatum est ab exploratoribus. Nubecentauros aduentare, & irrumpere, quos Phaëthonti antea aduenisse oportuerat. Itaque vbi aduenêre, spectaculum præbuere insolitum & inexpectatum. homines erant alatis equis commixti. Magnitudo quidem hominum quanta Rhodiorum colossi à medietate sursum, equorũ autem similis validæ onerariæ nauis. Equidẽ eorum

τῶν, ἐκ ἀνέγραψα, μήτε καὶ ἄπιστον λόξη, τοσοῦτον ὢν. ἐπῆλθε δ' αὐτῶν, ὁ ἐκ Ζυγοῦ ἡνίοχος τοξότης. ἐπὶ δὲ Καπρικόρνους, ἐπὶ μὲν τὸν Φαέθοντα, ἵππους ἀγχιπλαῖα αὖθις ἐπιφώνα, αὐτοὶ δ' ἀταξέμφοροι τετάραγμένοις ἐμπίπτουσι τοῖς Σεληνίταις, ἀτάκτοις, περὶ ἅλω λίοξιν καὶ τὰ λάφυρα διασκιδαμένοις, καὶ φάντας μὲν τρέπουσιν αὐτῶν δὲ τὸν βασιλέα καταδιώκουσι ἕως πρὸς πόλιν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ὀρνίων αὐτοῦ ἐτείνωσαν διαδιασάμενοι δὲ καὶ τὰ τρόπαια, καὶ κατέβημον ἅπαν τὸ ἐκ τῶν ἀραχνῶν πεδίον θριαμβεύον. ἐμὲ δὲ, καὶ δύο τινὰς τῶν ἑταίρων ἐζώγρησαν. ἤδη δὲ παρῆν ὁ Φαέθων, καὶ αὖθις ἅπαν τρόπαια κατέβαινον ἵστα. ἡμεῖς μὲν οὖν ἀπηγόμεθα ἐς τὸν ἥλιον αὐθημερόν, τὰ χαρίεντα ἐκεῖνα λιθοτόκα ἀραχνία ἀπολιπόντες. οἱ δὲ βολιορκῆν μὲν ἐκ ἔγνωσαν πόλιν, ἀνασχίσαντες δὲ, τὸ

rum numerum non scripsi, ne cui incredibile id fiat, tantus erat. Ducebamur autem [k] à Sagittario, qui est in Zodiaco. Vbi autem amicos doctos sensere, ad Phaëthontem quidem misserunt, vt iterum rediret, ipsi autem in aciem structi, in Lunares turbatos irruunt, inordinatos quidem, ob eam quam hostibus fecerant fugam, & iam spolia diuidentes: omnemque nostrorum multitudinem in fugam vertunt. Ipsum autem regem insequuntur vsque ad ciuitatem, atque ex illius auibus conficiunt plurimas. Dieecerunt autem & trophæa, ac omnem aranearum contextum. Campum decurrerunt, meque ceperunt, & è comitibus duos. Iam autem & Phaëthon aderat, & sub illis alia trophæa statuerunt. Nos autem ad Solem ipso die ducebamur, aranearum fragmenta manibus post tergum li-

gatis. Hi ciuitatem obsidere omninò noluerunt, conuer-

τὸ μεταξὺ τοῦ ἀέρος ἀνταίχμιον ὥστε μηκέτι τὰς αὐγὰς ἀπὸ τοῦ ἡλίου πρὸς τὴν σελήνην διήκειν. τὸ δὲ τάχος τῶν λιθῶν ἀνυπόπτωτον· ὥστε ἐκλαμψιν τῆς σελήνης ἐργάζεσθαι, καὶ νυκτὶ διλώτῃ πᾶσα κατέχεσθαι. πιεζόμενος δὲ τούτοις ὁ Ἐνδυμίων, πέμψας ἱκέτας καθαιρεῖν τὸ οἰκοδόμημα, καὶ μὴ σφᾶς περιορᾶν ἐν σκότῳ βιοτεύοντας. ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ φόρους τελέσειν, καὶ σύμμαχον ἕξειν, καὶ μηκέτι πολεμήσειν, καὶ ὁμήρους ἐπὶ τούτοις δοῦναι ἑκατόν. οἱ δὲ περὶ τὸν Φαέθοντα, γνόμενοι ἐν ἐκκλησίᾳ, τὴν μὲν πρώτην μίαν ὀργὴν παρῆκαν· τὴν δευτέραν δὲ μετέγνωσαν. καὶ ἐγένετο ἡ ἀρίστη ἐπὶ τούτοις· κατὰ τάδε συνθέμενοι ἐποιήσαντο οἱ Ἡλιῶται καὶ οἱ σύμμαχοι, πρὸς Σεληνίτας καὶ τοὺς συμμάχους, ἐπὶ τῷ καταλῦσαι μὲν τὰς Ἡλιάτας τὸ διατείχισμα, καὶ μηκέτι ἐς τὴν σελήνην ἐσβάλλειν, ἀφεῖναι δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἑκατὸν ἕκαστον χρημάτων, τοὺς δὲ Σεληνίτας, ἀφέναι μὲν

si verò medium aëris valà lauerunt, vt decæterò splendor à Sole ad Lunam minùs peruenireț. Vallum autem erat duplex nubeum, vt Lunæ defectio manifesta fieret, & iam continua nox cuncta tenereț. quam re pressus Endymion, mittens orauit, ædificium demolirentur, neque se paterentur in tenebris versari. Promisit autem & tributa persoluere, sibi auxiliarem & amicum fore, neque ut posterum bellaturum: insuper & obsides offerebat. Phaëthon verò congregato bis concilio. primò quidem in ira perstitit: postremò mutauit sententiam, ac pacis conditiones acceptæ sunt huiusmodi: Fœdus inierunt Solarij & horum socij cum Lunarijs, eorúmque socijs, his legibus, vt intermurale deijciant Solarij, neque posthac Lunam inuadant: statutóque precio captiuos reddant: Lunarij autem dimittant stellas liberas.

ὠτονόμες τὸς μὲ ἄλλας ἀσπί-
δας, ὅπλα δ' μὴ ἐπιφέρειν τοῖς
Ηλιώταις, συμμαχεῖν δὲ τῇ
ἀπόλλωνι, λῶ τις ἐπίη. φόρον
δ' ἀποτελεῖν ἑκάστου ἔτεος τὸν
βασιλέα τῶν Σιληνιτῶν τῷ
βασιλεῖ τῶν Ηλιωτῶν, δέ-
κα μυριάδας μυείας, καὶ ὁ-
μήρους δ' σφῶν αὐτῶν λίνου
μυείας· τὴν δ' ἀφετείαν, τὴν
ἐς Ἑωσφόρον, κοινὴν ποιεῖ-
σθαι, καὶ μετέχειν τῶν ἄλλων
τὸν βαλόμενον. ἐγγράφειν δὲ
τὰς συνθήκας στήλῃ λιθί-
νῃ, καὶ ἀνασῶσαι ἐν μέσῳ τῷ
ἀστεϊ, ἐπὶ τοῖς μεθορίοις. ὁμό-
σαι δ' Ηλιωτῶν μὲν Πυρωνί-
δης καὶ Θερίτης καὶ Φλόγιος,
Σιληνιτῶν δὲ Νύκλος καὶ Μέ-
νιος καὶ Πολύλαμπης. διαύ-
τη δὴ ἡ εἰρήνη ἐγένε-το· ὑβὺς
δὲ τὸ τάχος καθυρέτο, καὶ ἡ-
μᾶς τοὺς ἀγμαλώτους ἀπέ-
δοσαν. ἐπὶ δὲ ἀφικόμεθα ἐς
τὴν σιλήνην, ὑπεδέξατο ἡ-
μέας, καὶ ἀσπάζοντο μετὰ δα-
κρύων οἵ τε ἑταῖροι, καὶ ὁ Ενδυ
μίων αὐτός. καὶ ὁ μὲν ἐθέλοι
τε σὺν αὐτῷ, καὶ κοινωνεῖν τῆς
ἀρετῆς, ὑπεσχνεῖτο δ' ἡμῖν αὐ-
τὸς γαμεῖν τὴν ἑαυτοῦ

liberas, armaq; posthac So-
laribus nō inferant, vicissim
autem auxilientur, si quis in-
uaserit: vectigaliū verò con-
ditionem pendat annuatim
rex Lunariorum regi Sola-
riorum amphoras roris de-
cem millia, obsidesq; è suis
det decies mille. Colonia in
Luciferū communis fiat, &
ex viri quo qui volet, parti-
cipet. Sculpantur autem fœ-
dera in columna electrina, e-
riganturq; in medio aëris in
confinijs. Qui verò pepigê-
re, ex Solarium quidem par-
te fuêre Pyronides, & The-
rites, & Phlogius: Lunariū
autem Nyctor, & Menius, &
Polylampes. & talis quidē pax sequuta est: confe-
stim autē murus cuersus est, & captiuos restituêre. Vbi
autem ad Lunam ipsi regres-
si sumus, obuiauerunt nobis
socij, & cum lachrymis sa-
lutauerunt nos, & Endy-
mion ipse. Atqui suadebat
is quidem, nos ibi secum ma-
neremus, & in colonia com-
municaremus: se enim datum

παῖδα· γυναῖκες γὰρ οὐκ εἰσὶ παρ' αὐτοῖς. ἐγὼ δὲ ὀδαμῶς ἐπαθόμην, ἀλλ' ἀξίουν ἀπιέναι θᾶττον ἐς τὴν θαλατταν. ὡς δὲ ἔγνω ἀδύνατον ὂν πείθειν, ἀπέπεμπε με, ἐπάσας τὰ ἐμέρας. ἃ δ' ἐν τῷ μεταξὺ διατρίβων ἐν τῇ σκηνῇ, ἅτε οὐκ ἀκριβῶς ἐπιστάμενος τὴν παροδόν ξα, ταῦτα βούλομαι ἀπᾶραι· πρῶτα μὲν τὸ μὴ ἐν γυναικῶν γενέσθαι αὐτούς, ἀλλ' ἐς τὰ ἄρρενα· γαμοῦσι γὰρ οἷς ἄρρεσι χρῶνται, καὶ οὐδ' ὄνομα γυναικὸς ὅσον ἴσασι. μίχεσι μὲν οὖν τῇ πεντηκοστῇ καὶ ἑξηκοστῷ ἔτει γαμᾶν ἀνδρας, ἐς δὲ τοῦτον γαμᾶν αὐτούς. κύουσι δὲ οὐκ ἐν τῇ νηδύϊ, ἀλλ' ἐν τοῖς γαστροκνημίοις ἐπεὰν γὰρ συνοικήσῃ τὸ ἔμβρυον, παχύνεται ἡ κνήμη. καὶ χρόνῳ ὕστερον ἀναπτύσσουσι ἐξάγουσι νεκρὰ, ἐπειτα δ' αὐτὰ πρότερον ἄνιασι μόνον ἐκχηνόντα. θηλάζουσι δὲ μοι, ἡνίκ' οὖς ἔμελλον ἐκεῖθεν ἔκαμε ἐς γαστρόκνημίας

filium in vxorem mihi pollicebatur suum quem habebat. Nam apud eos mulieres nullæ sunt. Ego autem haudquaquam patiens, sed petebam dimitti in mare. Qui vt persuaderi non posse animaduertit, septem diebus conuiuio acceptos, tandem dimisit. Quæ interea in Luna versatus viderim, quæue noua & inaudita cognouerim, dicam. Primum quidem eos non generari ex mulieribus, sed maribus. nam masculis nuptijs vtuntur: sed nec quid sit fœmina, omninò sciunt. Nam ad quintum & vigesimum vsque annum omnes mulierum habentur loco, eo autem supra non habentur, sed habent. Concipiunt autem non in ventre, sed in crurium posteriori parte. Vbi [illegible] conceptus concreuit, & tandem suo [illegible] cidentes edu[illegible] mortua: ibi eadem ad venum hiantia exponentes mulcent, & ad

vitam excitant. Inde & mihi videtur ad Græcos illud gastrocnemiæ

μίας ὄνομα, ὅτι παρ' ἐκείνοις περὶ γαστρὸς ἐμφορᾶ. μᾶλλον δὲ καὶ ἄλλο διηγήσομαι γόνος δὲ παρ' αὐτοῖς ἀνθρώπων, οἱ καλοῦνται Δενδρίται· γίνεται δὲ τρόπον τοιόνδε· ὄρχιν ἀνθρώπου τὸν δεξιὸν ἀποτεμόντες, ἐν γῇ φυτεύουσιν. ἐκ δ' αὐτοῦ δένδρον ἀναφύεται μέγιστον, σάρκινον, εἶτα φαλὸς, ἔπειτα κεφαλὴ καὶ φύλλους καὶ φύμα. ὁ δὲ καρπὸς ὅταν βάλανοι ὠχραίνωσι τὸ μὲν τὸ δ' ἐκ τοῦ ὄρχιος ὃν ἐπανθῶσι, τρυγήσαντες αὐτὸς, ἐκκόπτουσι τοὺς ἀνθρώπους. αἰδοῖα μὲν οὖν πεφυτὰ ἔχουσιν, οἱ δὲ ἄλλοι [illegible] ξύλινα, καὶ ἐς τοῦτο χρῶνται, καὶ πλησιάζουσι τοῖς γαμετοῖς αὐτῶν. ἐπειδὰν δὲ γηράσῃ ὁ ἄνθρωπος, οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ' ὥσπερ καπνὸς διαλύεται καὶ ἀφανίζεται. τροφὴ δὲ πᾶσιν ἡ αὐτή. ἐπειδὰν γὰρ πῦρ ἀνακαύσωσι, βατράχους ὀπτῶσιν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων. πολλοὶ δὲ παρ' αὐτοῖς εἰσὶν ἐν τῷ ἀέρι πετόμενοι. ὁμιλούντων δὲ προσκαθέζονται, ὥσπερ ἐπὶ τράπεζαν,

cnemiæ vocabulum deuenisse, quod apud illos ventris loco sura concipit. Maius quiddam & his enarrabo. Genus hominum apud illos est, qui dicuntur arborei: id hoc modo nascitur: Testiculum hominis præcidentes, in terram plantantium more defodiunt. Inde autem exoritur arbor carnea maxima, vt phallus. Ramos quidem habet & frondes, fructus verò cubitales glandes. Vbi autem eæ maturæ fuerint, decerptas cudunt, atque in homines effingunt. Pudenda autem habent appositicia, quidam eburnea, pauperes autem lignea, quibus coëant, & vxoribus misceantur. Postquam autem senuerit aliquis, non moritur, sed vt fumus solutus euanescit in aërem. Cibus est omnibus vnus: structo etenim igne ranas assant super prunas. Multæ apud illos sunt ranæ per aëra circumuolantes. His autem affatis, circumfusi velut ad mensam

κάπρουσι τὸν ἀναθυμιώμενον καπνὸν, καὶ τρώγουσιν αὐτά. σίτῳ μὲν δὴ πρέφονται τοιούτῳ ποτὸν δὲ αὐτοῖς ἀὴρ, ἀνὴρ ἀφρολιβόμενος ὡς λύπια, καὶ ὑγρὸν ἀνιᾶς, ὥσπερ ἀρόσορ. οὐ μὴν ἀχυρῶσί γε, καὶ ἀφοδεύουσιν, ἀλλ' οὐδὲ πτερλωσαι ἔπειρ ἡμᾶς. ἀλλ' οὐδὲ πλὴν σωφρουσίαν οἱ παῖδες ἐν τοῖς πολίταις παρέχουσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐγκύσιν, ὑπὲρ πλὴν γαστρονομίαν· ἐκεῖ γὰρ ὡσι τὸ πρωμυθοί. καλὸς δὲ νομίζεται παρ' αὐτοῖς, ὃς πολύτριχα φαλακρὸς καὶ ἄκομος· καὶ τοὺς μὲν κομήτας καὶ μυσάττονται, ἐπὶ δὲ τῶν κομητῶν ἀστέρων τοὐναντίον, ζοὺς κομήτας καλοὺς νομίζουσιν· ἐπιδήμιον γάρ τινα, οἱ καὶ περὶ ἡμᾶς ἐγένοντο, διήγοντο. καὶ μὴν καὶ γλῶτταν φύουσι μικρὸν ὑπὲρ τὰ γόνατα. καὶ ὄνυχας ἐν τοῖς ποσὶν οὐκ ἔχουσι, ἀπὸ πάντων ἀσὶ μονοδάκτυλοι. ὑπὲρ δὲ τὰς συγὰς ἑκάστῳ αὐτῶν κράμβη ἐπέφυκε μακρὰ, ὥσπερ ὀρὰ, θάλλουσα ἀεὶ, καὶ ὑπτίου ἀναπεσόντος, οὐ καταγνυμένη.

lambunt euaporatum ex illis fumum, ac vescuntur. Et cibo quidem tali aluntur. Potus autem illis est aër expressus in calicem, liquorem ex se vt rorem reddens. Non egerunt autem, neque mingunt, neque perfossi sunt ea parte qua nos: sed ne pueri quidem natibus rem obscœnam præstant, verùm poplitibus supra suram: nam illic perfossi sunt. Pulcher apud illos habetur caluus, & sine coma: comatos autem abominantur. Apud eos verò qui cometas inhabitant stellas, comati coniurà formosi habentur. Aduenerunt enim quidam, qui nobis illorum mores narrauerunt. Barbam autem ad genua demittunt, & in pedibus vngues non habent, sed vnodigiti sunt omnes. In speciem caudæ brassica natibus cuiusque illorum innascitur prolixa, semper germinans, quæ & resupino cadente non frangitur. Emungunt & mel amariſ-

ἀρμύθουσι δὲ μίκκι ῥιμύτατον· κἀπεδὰν ἢ πονῶσιν, ἢ γυμνάζωνται, χάλακτι πᾶν τὸ σῶμα ἀλείφουσιν, ὥστε μὴ τυροὺς ἀπ' αὐτοῦ πάγνυσθαι, ὀλίγον τοῦ μέλιτος ἐπισάξαντες. ἔλαιον δὲ ποιοῦσιν ἀπὸ τῶν ῥομμύων, πάνυ λιπαρόν τι καὶ ὠδόεις, ὥσπερ μύρον. ἀμπέλους δὲ πολλὰς ἔχουσιν ὑδροφόρους· αἱ γὰρ ῥάγες τῶν βοτρύων ἀσὶν ὥσπερ χάλαζα. καὶ μοι δοκεῖ, ἐπεδὰν ἐμπέσῃ ἄνεμος ἰσχυρὸς τὰς ἀμπέλους ἐκείνας, τότε πρὸς ἃ μᾶς καταπίπτει ἡ χάλαζα, διαῤῥαγέντων τῶν βοτρύων· τῇ μέν τοι γαστρὶ ὅσα πάρεστιν ἐσθίειν, τιθέντες ἐν αὐτῇ ὅσον δίσπλαν· ἀνοικτὴ γὰρ αὐτοῖς ἄυλος, καὶ πάλιν κλειστὴ ἐστιν. ἕτερον δὲ ἐν αὐτῇ οὐδὲ ἓπαρ φαίνεται, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι λεπτὸν ἔντοσθεν, καὶ λασιόν ἐστιν· ὥσπερ καὶ τὰ νεογνὰ ἐπεδὰν ῥιγῶσιν, εἰς ταὐτὸν συνοδύεται ἀλλήλοις. καὶ τοῖς μὲν πλουσίοις ὑακίνθῳ μαλθακὴ, τοῖς πένησι δὲ χαλκῇ, ὑφαντή.

amariſſimum: qui ſi quando vel labori inſudant, vel luctantur, corpus lacte oblinunt, vt & caſeus eo coagulétur, melle paululùm diſtillante. Oleum autem è cepis educunt maximè pingue, ac redolens vt vnguentum. Vineas habent plurimas, & aquæ feraces: vuarum autem acinii ſunt velut grando quæpiam: & mihi quidem videtur vbi vitis inciderit, vites illas quati, fractiſque vuis grandinem huc ad nos mitti. Ventre vt facculo vtuntur, in eum quantum cupiunt mittentes. Apertilis etenim venter eſt illis, & iterùm cloſilis, neque in illo inteſtinum vllum aut hepar apparet, ſolùm autem denſus eſt intus, & pilis obſitus, ita vt & paruuli vbi frigent, in eum ſubeant. Amictus autem diuitibus quidem vitreus & mollis, cæteris aureus contextus. Nam ea loca metallorum ſunt fœcunda, ὑδεμίᾳ πολύχαλκα γὰρ τὰ ἐκεῖ χωρία,

καὶ ἐργάζονται τὸν χαλκὸν ὕδατι ἐποδρίξαντες, ὥσπερ τὰ ἴρια. περὶ μὲν τοι τῶν ὀφθαλμῶν, ὅπως ἔχουσιν, οὐκ ἂν μὲν ἅπαν, μή τίς μοι νομίσῃ ψεύδεσθαι, διὰ τὸ ἄπιστον τῷ λόγῳ· ὅμως δὲ καὶ τοῦτο ἐρῶ. τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκεκριτοὺς ἔχουσι. καὶ ὁ βουλόμενος, ἐξελὼν τοὺς αὐτοῦ, φυλάττει, ἕως ἂν ἐνθυμηθῇ ἰδεῖν, οὕτω δὲ ἐντίθησιν, ὁρᾷ καὶ πολλοὶ τοὺς σφετέρους ἀπολέσαντες, παρ' ἄλλων χρεώμενοι ὁρῶσιν· εἰσὶ δ' οἳ καὶ πολλοὺς ἀφθίτους ἔχουσιν, εἰ πλούσιοι. τὰ ὦτα δὲ, πλατάνου φύλλα ἐοίκασιν αὐτοῖς, πλὴν γε τοῖς ἀπὸ τῶν βαλάνων· ἐκεῖνοι γὰρ μόνοι ξύλινα ἔχουσι. καὶ μὴν καὶ ἄλλο θαῦμα ἐν τοῖς βασιλείοις ἐθεασάμην· κάτοπτρον μέγιστον κεῖται ὑπὲρ φρέατος, οὐ πάνυ ταπεινόν. ἂν μὲν οὖν τις τὸ φρέαρ καταβῇ τις, ἀκούει πάντων τῶν παρ' ἡμῖν ἐν τῇ γῇ λεγομένων. ἐὰν δ' ἐς τὸ κάτοπτρον ἀφορμήσῃ, πάντας μὲν πόλεις, πάντα δ' ἔθνη ὁρᾷς,

ὑδεμίᾳ aqua macerata metalla vt landexercent. Quales autem habeant oculos, omnino non ausim scribere, ne fortè me suis mentiri putet ob sermonis absurditatem : tamen & id quidem dicam. Oculos exemptiles habent, vt qui velit suos exemptos, seruet eos apud se donec illis ad visum egeat : quos cùm reposuit, cernit. Et multi cùm fortè proprios perdiderint, ab alijs mutuantur, & vident. Sunt & locupleties & plures habeant, occultos quidem & reconditos. Aures illis sunt platani folia, præter eos qui exglandibus formantur. illis enim solùm ligneas habent aures. Cæterùm & miraculum aliud in regia conspicatus sum : Speculum maximum supra puteum positum est, non adeò altum. In puteum si quis descenderit, omnia audiet quæ apud nos in terra dicuntur. Si verò speculũ intuerit, omnes quidem vrbes, omnesq; gentes vides,

non

ἐρξ, ὥσπερ ἐφιστὰς ἑκάστοις. τότε καὶ τοὺς σικάνους ἐγὼ ἐθεασάμην, καὶ πᾶσαν τὴν πατρίδα· ἃ δὲ κἀκεῖνοί με ἑώρων, οὐκ ἔτι ἔγωγε τὸ ἀσφαλὲς ἔπεμψα. ὅπως δὲ μὴ πιστὰ τοῦτ' ἃ οὕτως ἔχειν, ἄν ποτε καὶ αὐτὸς ἐκεῖσε ἀφίκηται, ἅ-σεται ὡς ἀληθῆ λέγω. τότε δ' οὖν ἀσπασάμενοι τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, ἐμβάντες ἀνήχθημεν. ἐμοὶ δὲ καὶ δῶρα ἔδωκεν ὁ Ενδυμίων, δύο μὲν τῶν ὑαλίνων χιτώνων, πέντε δὲ χαλκοῦς, καὶ πανοπλίαν θρεμμάτων, ἃ πάντα ἐν ᾧ κύτει κατέλιπον. συνέπεμψε δὲ ἡμῖν καὶ ἱππο-ύπους χιλίους, παραπέμψοντας ἄχρι σταδίων πεντακοσίων. ἐν δὲ ᾧ παρέπλεομεν πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας χώρας παρημείψαμεν, πρόσ-εχομεν δὲ καὶ ᾧ ἐσφόρῳ, ἄρτι συνοικιζομένῳ καὶ ἀ-πόβαντες ὑδρευσάμεθα. ἐκεῖ βάπτισις ἦν ἀεὶ ἑωθινὸν, ἐν ἀ-ειστῇ περιείπομεν τὸν ἥλιον, ἐν χερσὶν ἐλῷ παρακείμε-νοι. ἔνθα δὴ ἀπέβημεν, καί τοι πολλὰ

non secus ac si omnibus interesset. Tunc & ipse meos vidi, & patriam omnem: an verò & illi me viderint, satis exploratum non habeo. Quòd si fortè quis non credet hæc ita se habere, cũ eò peruenerit, sciet me vera dixisse. Tunc salutato rege, & iis qui circa illum erant, nauem ascendentes ferebamur. Abeunti autem mihi dona dedit Endymion, vestes quidem vitreas duas, æreas autem quinque, lapineamq; panopliam: quæ omnia postea in ceto amisi. Misit & nobiscum Equiuulturos mille, qui nos deducerent stadijs quingentis. Nauigantes autem circa terram illam, prouincias quidem plurimas & alias præterlapsi sumus, appulimus verò ad Luciferum nupeu inhabitatũ: vbi descendentes, aquas hausimus. Hinc Zodiacum introeuntes, ad lævam quidem solem prætergrediebamur, circa illius terræ marginẽ nauigantes. Neq; enim

ποιὰ τῶν ἐπάρων ἐωθυ-
μουώτερα. ἀπ' ὀλίγου δὲ οὐκ
ἀφῆκεν, ἐθυόμεθα μὲν τοι
πλοῦ χάριν ἀθαλῆ τινὰ καὶ πίο-
να καὶ ἄνυδρον, καίπερ ὁρῶν ἐς
γαθῶν μεστήν. ἰόντες δὲ ἐ-
πεῖς οἱ Νεφελοκένταυροι, πε-
ριφερόμενοι παρὰ τὸν Φαέ-
θοντα, λιπήσαντες τὸν πλοῦν
καὶ μαθόντες ἐνοπόνδους, ἀπε-
χάρησαν. ἤδη δὲ καὶ οἱ ἱππόγυ-
νοι ἀπεκαθήδοντο, πλέοντες
τῶν Ἑλλήνων νύκτα καὶ
ἡμέραν, περὶ ἑσπέραν ἀφικό-
μεθα ἐς τὴν Λυχνόπολιν κα-
λουμένην, ἥδη τὸν ἑῶον πλέ-
οντες δι' αὐτῆς· ἡ δὲ πόλις αὕτη κά-
τω μεταξὺ Πλειάδων καὶ
Ὑάδων ἄρα, καπνοειδεστέρα
μέντοι ἐστὶ λιθώδης. ἀποβάν-
τες δὲ, ἄνθρωπον εὑρίσκομεν μὲν
ὀλίγον, λύχνους δὲ πολλοὺς
περιθέοντας, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ
καὶ περὶ τὰ λιμένα θεωρίβους-
τας· τοὺς μὲν μικροὺς, ὡς ὅσον
ἀπὸ πυγόνος, ὀλίγους δὲ τῶν
μεγάλων καὶ λιπαρῶν πάν-
υ λαμπροὺς καὶ περιφανεῖς.

enim descendimus, & quidem ſocijs id ſummè cupientibus. Erat enim ventus qui nos à terra propelleret, quanquam videremus regionem fœcundam, ac pinguem, & irriguam, ac bonorum multorum plenam. Atqui Nubecentauri, hi videlicet qui Phaëthonti militabant, ſpeculati nos longè, ac delapſi volauerunt ad nauem: quumq; ſocios eſſe diciſſent, abiere: iam enim & Equiualtures diſceſſerãt. Nauigantes autem ſequenti nocte ac die, circa veſperam peruenimus ad Lucernarum vrbem (ſic enim illam vocant) iam iter noſtrum ad inferiora ſecantes. Hæc autem ciuitas medio inter Pleiades ac Hyadas ſtellas aëre ſita eſt, zodiacoq; multò inferior. Deſcendentes autem neminem quidem inuenimus, lucernas verò multas decurrentes, & in foro & ſecus portum deambulantes, nonnullas quidem paruas, & vt ita dicam, egenas, ex magnis autẽ ac potentibus paucas, & has valde illuſtres ac nobiles.

Domus

οἰκίαις δ' αὖ τοῖς τῆ λυχνιῶ-
νων ἰδίᾳ ἑκάστῳ πλησίον. καὶ
αὐτοὶ ὀνόματα ἔχομεν ὥσπερ
οἱ ἄνθρωποι, καὶ φωνὴν ποιη-
μένων ἀκούομεν. καὶ ὁ δεῖπνος ἡ-
μᾶς ἐδείπνει· ἀπὸ καὶ ἐπὶ ξε-
νίᾳ ἐκάλει. ἡμᾶς δ' ὅμως ἐ-
φοβήμεθα, ὅτι λαμπάσει, ὅτι
ὑπνώσαί τις ἡμῶν ἐβούλετο·
ἀρχὴ δ' αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ
πόλει πεποίηται), ἔνθα ὁ ἄρχων
αὐτῶν, δι' ὅλης νυκτὸς κάθη-
ται, ὀνόματι καλῶν ἕκαστον.
ὃς δ' ἂν μὴ ὑπακούσῃ, κατα-
δικάζεται ἀποθανεῖν, ὡς πι-
θὼν τὴν τάξιν· ὁ δὲ θάνατός
ἐστιν ὀβελισθῆναι. παρελθόντες δὲ
καὶ ἡμεῖς, ἐωρῶμεν τὰ γιγνό-
μενα, καὶ ἀκούομεν ἅμα τῶν
λύχνων ἀφιστουμένων, καὶ
τὰς αἰτίας λεγόντων, δι' ἃς
ἐβράδυνον, ἕνθα καὶ τὸν ἡ-
μέτερον λύχνον ἐνενόησα,
καὶ προσελθὼν αὐτὸν, περὶ
τ' αὖ καὶ οἴκου ἐπυθανόμην,
ὅπως ἔχοιεν· ὁ δέ μοι πάντα
διηγήσατο. τὴν μὲν δὴ νύκτα
ἐκείνην αὐτοῦ ἐμείναμεν. τῇ
ἐπιούσῃ δὲ ἄραντες, ἐπλέο-
μεν πλησίον τῶν νεφῶν. ἔνθα
δὴ καὶ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν

Domus illis & lychneones seorsum singuique erant, & hominum more appellabantur, & vocem emittentes audiebamus: neque nocebant, sed potius ad diuertendum inuitabant. Nos tamen formidare, nec nostrum vel somnus apud illas cœnare, aut capere somnum est ausus. Palatium autẽ illis in media ciuitate extructũ est, vbi per totam noctem earum sedet princeps, nomine vnãquãq; compellans. Quæcunq; verò non paret, condemnatur ad mortem vt transfuga. mors aũt est extingui. Astantes aũt nos considerabamus quæ fiebant, simulq; lucernas respõdentes audiebamus, causasq; quare abfuissent dicentes. Hîc & lucernam nostram agnoui, & allocutus rogabã, quomodo se haberent domestici nostri. ea autem mihi omnia enarrauit. & noctem quidem illam ibi mansimus. Sequenti verò die soluentes, secus nubes nauigabamus. Hîc & Nephelococcygiam

vidimus

πόλιν ἰδόντες, ἐθαυμάσαμεν· ἐμὲν τοι ἐπίδημον αὐτῆς, οὐ γὰρ ἦα τὸ πνεῦμα. βασιλεύει μὲν τοι αὐτῶν Κορωνὸς ὁ Κοττυφίωνος. καὶ ἐγὼ ἐμνήσθην Αἰσχυλίδου τοῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς σοφοῦ καὶ ἀληθοῦς, καὶ μάλιστα ἐφ' οἷς ἔγραψεν ἀνοσιουμένου. τρίτῃ δ' ἀπὸ ταύτης ἡμέρᾳ, καὶ τὸν Ὠκεανὸν ἤδη σαφῶς ἐωρῶμεν, γῆ δὲ οὐδαμοῦ, πλὴν γε τῶν ἐν ᾧ ἄεσαν, καὶ αὐταὶ δὴ πυρώδεις ἦσαν, καὶ ὑπερφαινόμεναι ἐφαντάζοντο· τῇ τετάρτῃ δὲ, περὶ μεσημβρίαν, μαλακῶς ἐνδιδόντος τοῦ πνεύματος, καὶ σιωπῇ τοῦ κύματος ἐπὶ πολὺ θαλάττης κατιέντες μέρος. ὡς δὲ τῷ ὕδατος ἐψαύσαμεν, θαυμάσιον ὡς ὑπερηδόμεθα, καὶ ὑπερεχάρημεν, καὶ λέπυρον πᾶσιν ἐν τῷ παρόντων ἐποιούμεθα· καὶ ἀπερρίψαντες ἐνηχόμεθα· καὶ γὰρ ἔτυχε γαλήνη οὖσα, καὶ ὄλισθος τὸ πέλαγος. τοῖς δὲ ἀρχὴ κακῶν μεῖζον, ὡσπερεὶ γίγνεσθαι πολλάκις, ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβαλεῖ. καὶ γὰρ ἡμᾶς δύο μόνας ἡμέρας

vidimus vrbem, videntesque admirati sumus: nec in eam descendimus, non enim permittebat aura. Imperat autem illis Coronus Cottyphionis filius. Tum ego [m] Aristophanis poëtæ recordatus sum, hominis quidem sapientis & veri, ac in his quæ scripsit, frustra non credidi. Tertia autem ab illa die, & Oceanum iam manifestè videbamus, terram autem nusquam, præter aërias illas, quæ iam ipsæ quidem igneæ & micantes mihi videbantur. Quarta autem die circa meridiem molliter aspirante aura & subsidente, in mare deponimus. Vt verò aquam attigimus, mirè ac supra modum læti fuimus, & omnibus prandium ex ijs quæ suppetebant exhibuimus, & descendentes natabamus. erat enim tranquillum mare. Sed, vt videtur, sæpenumerò [n] mutatio in melius, maiorum malorum consuevit esse principium. Etenim nobis duos tantùm dies

ἡμέρας ἐν ὕδατι πλώσαντες, τῇ τρίτῃ ἐπιφαινούσης, πρὸς ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ἄφνω ὀφθῆναι θυέλα καὶ κύτη· ἐπῆν δὲ μέγιστον ἁπάντων, ὅσον σταδίων χιλίων καὶ πεντακοσίων τὸ μέγεθος. ἐπῄει δὲ κεχηνὸς, καὶ πρὸ αὐτοῦ ταράττων τὸν θάλασσαν, ἀφρῷ τε πεπλησμένον, καὶ τὰς ὀδόντας ἐκφαῖνον, πολὺ τῶν παρ' ἡμῖν φαινομένων ὑψηλοτέρους· ὀξεῖς δὲ πάντας, ὥσπερ σκόλοπας, καὶ λευκοὺς ὕπερ ἐλεφαντίνους. ἡμεῖς μὲν οὖν τὸ ὕστερον ἀπόντων προσπαίοντες καὶ πεπλασμένον τὸ δὴ λέγειν παρλῶ, καὶ ἀναῤῥοφῆσαν, ἐπὶ τὰς αὐτῆ νηὶ κατέπιεν. ἐμὲ μὲν τοι ἔφθη σωσάμενον τοῖς ὀδοῦσιν, ἀπὸ δὴ τῶν ἀραιωμάτων ἐν ναῦς ἐς τὸ πᾶν διεξέπεσεν. ἐπεὶ δὲ ἔνδον ἦμεν, τὸ μὲν πρῶτον, σκότος ἦν, καὶ οὐδὲν ἑωρῶμεν· ὕστερον δὲ αὐτὸ ἀναχανόν, εἶδος μὲν κατὰ μέγα, καὶ πάντα καλὸν, καὶ ὑψηλὸν, ἱκανὸν μυρίοις πάνυ πόλιν οἰκεῖν. ἔπαν

dies feliciter nauigantibus, illa lucente tertia ad orientem solem repentè belua videmus, & cete cùm multa alia, tum omnium maximum, & quingentorum & mille stadiorum magnitudine. aduenie-bat autem hians, & mare procul turbans, spumaque vndique circumfusum. Dentes exerebat phallis nostris multò longiores, acutos omnes vt pali, ac ebore candidiores. Nos igitur cùm postremùm nobis mutuò vale dixissemus, & amplexi essemus, præstolabamur: & cùm reforberet, vnà cum naui ipsa nos deglutiuit. Non autem contigit in dentes offendere, sed per eorum raritatem nauis delapsa intrò decidit. Vbi autem intus fuimus, primò quidem obscurum erat, & videbamus prorsus nihil. Tandem eo hiante videmus ceu magnum vndequaque altum latumque, & ciuitatis capacem, quæ vel decem hominum millia capere posset. Erant

praterea

τὸ δ' ἐν μέσῳ καὶ μικροὶ ἰχθύες, καὶ ἅμα πομπάδες θηρία συγκεκομμένα, καὶ πλοίων ἰσία, καὶ ἄγκυραι, καὶ ἀνθρώπων ὀστία, καὶ φορτία. κατὰ μέσον δέ, καὶ γῆ καὶ λόφοι ἦσαν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐπ' ἰλύος, ἐν καθίσεσιν, συμπάντα. ὕλη ἐν αὐτοῖς, ἢ δένδρα παντοῖα ἐπιφυή, καὶ λάχανα ἐβλάστανε, καὶ ἰσάκις πάντα ἐξηρτασμένοις. περίμετρος δὲ γῆς, σταδίους ὀγδοήκοντα καὶ τετρακοσίους. ἐν δὲ ἐδάφει καὶ ὄρνιθες τὰ θαλάττια, λάροι, καὶ ἀλκυόνες, ἐπὶ τῶν δένδρων νοσσεύοντα. τότε μὲν οὖν ἐπὶ πολὺ ἐδακρύομεν. ὕστερον δὲ ἀναστάσας τοὺς ἑταίρους, πῶν μᾶλλον ὑπεστηρίξαμεν, καὶ τοὺς δὲ τὰ πυρεῖα συμπήξαντες, καὶ ἀναλαβόντες, δᾷδα ἐποιούμεθα. παρῆν δὲ ἄφθονα καὶ παντοδαπὰ κρέα τῶν ἰχθύων, καὶ ὕδωρ ἔτι, τὸ ἐκ τοῦ ἑωσφόρου ἤγομεν. τῇ ἑπιούσῃ δὲ ἀναστάντες, ἄ ποτε ἀναχάσκοι τὸ κῆτος, ἐωρῶμεν ἄλλοτε μὲν ὄρη, ἄλλοτε δὲ μόνον τὸν οὐρανὸν, ποτὲ μὲν ἐς κορυφὰς

praetereà paſsim & parua pisces, & alia quædam animalia conciſa multa, nauium & uela, & ancoræ, & hominũ oſſa & onera. Circa medium verò & terra & colles erant, vt conijcio, ex eo quem abſorpſerat limo, accumulati. Igitur & ſylua in his innata erat, & arbores omnigenæ, oleráq; accreuerant, ac cuncta cultis agris ſimilia. circuitus autem terræ ſtadia 200 & 40. Erat aũt videre & marinas aues, laros & alcyonas in arborib. nidificantes. Tunc verò plurimùm lachrymati fuimus. Deniq; cũ erexiſſem comites, nauem fulcimus, ipſíq; è ſilicibus excitantes ignem, & accendentes, cœnam ex his, quæ aderant, fecimus. Aderant enim omnigenum piſcium carnes, aquamq; adhuc ex Lucifero etiam habebamus. Sequenti verò exurgentes die, ſi quãdo hiaſſet cetus, nonnunquam montes videbamus, quandoq; ſolum cœlũ, quandoq; inſulas.

nam

κὴ γὰρ ἠσθανόμεθα φερομένου αὐτοῦ ὀξέως πρὸς πᾶν μέρος τῆς θαλάττης. ἐπεὶ δὲ ἐθάδες τῇ διατριβῇ ἐγιγνόμεθα, λαβὼν ἐπὰ τῶν ἑταίρων, ἐβάδιζον ἑπτὰ σταδίους ἐπὶ τὸ ὕλη, περισκέψασθαι τὰ πάντα βουλόμενος. οὔπω δὲ ὕλους πάνυ διεληλύθειν σταδίους, οὖρον ἱερὸν Ποσειδῶνος, ὡς ἐδήλου ἡ ἐπιγραφή, καὶ μετ' οὐ πολὺ, καὶ τάφους πολλούς, καὶ σηκὰς ἐν' αὐτῶν, πλησίον τι πηγὴν ὕδατος διαγουσῶν. ἔτι δὲ καὶ κύνας ὑλακὴν ἀκούομεν καὶ μυκηθμοὺς ἐφαίνετο πόρρωθεν, καί τινα καὶ ἐπαυλιν ἐκαλέμεν. ὁπουδὴ οὖν βαδίζοντες, ἐπεσάμεθα περισθύτην καὶ ναυικήν. μάλα προθύμως πραγμάτιον ἐργαζομένους, καὶ ὕδωρ ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐν' αὐτὴν διοχετεύοντας. ἀσμένως οὖν ἅμα καὶ φοβηθέντες ἐπεμεν. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡμῖν, ὡς τὸ εἰκὸς, θαθόντες, ἀνανδροι παρεσκευάσαμεν. μόνος δὲ ὁ περισθύτης ἔφη, τίνες ὑμεῖς ἄραισι, ὦ ξένοι, πόθεν,

nam sentiebamus eum concitè ferri ad omnem pelagi partem. Postquam autem mansioni iam assueti eramus, accipiens è comitibus septem, deambulabam per syluam, cuncta lustrare ac explorare volens. Necdum quinque stadijs fotis digressus, inueni sacellum quoddam Neptuni, quemadmodum testabatur inscriptio: ac paulò pòst & sepulchra multa, & columnas desuper, iuxtaque fontem perspicuæ aquæ: & canis etiam latratum audiuimus: longeque apparebat fumus, & domum quampiam coniiciebamus. Festinanter igitur accedentes, offendimus senem & adolescentem sedulò ac diligenter sulcum quendam facientes, ac per eum aquam de fonte deriuantes. Læti ergo simul ac territi constitimus: illi verò idem & nobiscū meritò passi, sine voce stetêre. Tandem verè aliquando: Qui vos estis aduenæ, inquit senex,

πότερον, ἔφη, τῶν ἰναλίων δαιμόνων, ἢ ἄνθρωποι δυστυχεῖς, ἡμῖν παραπλήσιοι; καὶ γὰρ ἡμεῖς ἄνθρωποι ὄντες καὶ ἐν γῇ τραφέντες, νῦν θαλάττιοι γεγόναμεν· καὶ θαυμαζόμεθα ὧν πείθοντι τούτῳ θεῷ, οὐδὲ ὁ πάσχομεν ἀκριβῶς ἐσμὲν εἰδότες· τεθνάναι μὲν γὰρ οἰκάζομεν, ζῆν δὲ πιστεύομεν. πρὸς ταῦτ' ἐγὼ ἔφην, ὦ ἡμεῖς τοι ἄνθρωποι γνήσιοι, ὦ πάτερ, ἐσμὲν, ἀθρόως σκάφει πρόσω καταποθέντες· προσήλθομεν δὲ νῦν, βουλόμενοι μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ὕλῃ, ὡς ἔχει· πολλὰ γάρ τις καὶ λάσιον ἐφαίνετο δεῖμα δέ τις, ὡς ἔοικεν, ἡμᾶς ἤλασε, ὅτι τε ὀφθαλμοὺς καὶ ἐσθομένους, ὅτι μὴ μόνοι ἐν ζῷῳ δὲ λαθεῖν μεθα ζῷον θεῖον· ἀλλὰ φράσον ἡμῖν τὴν σεαυτοῦ τύχην, ὅστις ὤν, καὶ ὅπως θνητὸς ἀθάνατος ὁ δὲ οὐ πρότερον ἔφη ἐρεῖν, οὐδὲ πύθεσθαι παρ' ἡμῶν, πρὶν ξενίων τῶν παρόντων μεταδοίητε. καὶ λαβὼν ἡμᾶς ἐγγὺς ἐπὶ τὴν οἰκίαν. ἐπεποίητο δ' αὐτάρκη, καὶ βάλανος ἐνόκοδόμητο,

num ex marinis estis dijs, an infelices homines nobis similes? Etenim nos homines, & in terra nutriti, marini nunc sumus, fluctuamus & hac belua circumclusi, neq; quid de nobis sit, satis noüimus. Mori quidem videmur, viuere tamen arbitramur. Ad hæc ego: Et nos, inquam, ô pater, ad summus hîc homines aliunde profecti, ipsa cum naui nuper absorpti. Accessimus autem nunc volentes scire, quæ in sylua sint, quomodo se habeant. multa enim nobis & densa visa est. Deus autem, vt videtur, nos duxit, te vt videremus, sciremusq; nos in hac belua inclusos esse non solos. Sed narra nobis tuam ipsius fortunam, quisquis es, & vnde huc intrörieris. Is autem inquit: Non dicam, neque quæ apud me sunt, scietis, ni prius hospitio recepti, ex præsentibus bonis fruamini. simulq; acceptos nos duxit in domū. Cùm autē nobis olera & glandes apposuisset,

ἤδομητο, καὶ τἆλλα ἐξήρτισο. παραβὰς δ' ἡμῖν λαχανά τι καὶ ἀκρόδρυα, καὶ ἰχθύς, ἔτι δὲ καὶ οἶνον ἐχλίας. ἐνεπλήσθημεν, ἱ. πιωθάνετο ἃ ἐπεπόνθεμεν. ἐξηγοῦ πάντα ἐξῆς διηγησάμενος, τὸν τε χειμῶνα, καὶ τὰ ἐν τῇ νήσῳ. καὶ τὸν ἐν ᾧ ἀπέπλεο πλοῦν, καὶ τὸν πόλεμον, καὶ τἆλλα, μέχρι τῆς ἐς τὸ κῆτος ἐκπτώσεως. ὁ δ' ὑπερεθαύμασε, καὶ αὐτὸς ἐν μέρει τὰ καθ' αὑτὸν διεξῆλθεν γὰρ τὸ μὲν γένος ἀνήρ, ὦ ξένοι, Κύπριος, ὁρμηθεὶς δὲ καθ' ἐμποσίαν ἀπὸ τῆς πατρίδος, μετὰ παιδὸς, ὃν ὁρᾶτε, καὶ ἄλλων φιλτάτων οἰκείων, πλοῖον ἐς Ἰταλίαν ποικίλον φορτίον κομίζων, ἐνὶ νεὼς μεγάλης, ἣν ἐπίσταμαι τοῦ κήτους ἐξαλινυμένου ἴσως ἐωρακατε. μέχρι μὲν οὖν Σικελίας εὐτυχῶς διεπλεύσαμεν· ἐκεῖθεν δὲ ἁρπαθέντος ἀνέμου σφοδροῦ, τριταῖοι ἐς τὸν Ὠκεανὸν ἀπήχθημεν, ἔνθα ὧν κἀκεῖ περιτυχόντες. καὶ αὐτανδροι καταποθέντες, δύο ἡμᾶς, ἢ ἅπαντας ἐκθαρέντας,

posuisset: ac pisces, vinumq; infudisset: postquam saturi fuimus, rogabat quid nobis accidisset. Cui ego omnia vt fese habebant enarraui: nimirum tempestatem illam, & quid in insula contigisset, tum nauigationem in aëre, atque bellum cum reliquis alijs, vsque ad id quòd à cete absorpti fuerimus. Ille verò supra modum admiratus, & ipse ex parte quid sibi contigisset enarrabat, aiebatq; Genere quidem, hospites, sum Cyprius. Egressus autem ad mercatū cum filio quē videtis, alijsq; meis familiaribus multis nauigabam in Italiam, naui quidem magna, ac varijs mercibus onusta, quam fortè in ore ceti dissolutam vidistis. Igitur in Siciliam vsque feliciter nauigauimus: inde violento flatu ablati, post tertiā diē in Oceanū delati fuimus: hīc in cetum incidentes, & ipsa cum naui ac comitibus absorpti. cæteris morientibus, duo nos euasimus.

ἰσόθημιν· θάψαντες δὲ τοὺς ἑταίρους, καὶ ναὸν τῷ Ποσειδῶνι λαμάμενοι, τετονὶ τὸν βίον ζῶμεν. λάχανα μὲν κηπεύομεν, ἰχθῦς δὲ σιτούμενοι, καὶ ἀκρόδρυα. ποτὰ δέ, ὡς ὁρᾶτε, ὕλη, καὶ μᾶλλον καὶ ἀμπέλους ἔχει ποτὰς, ἀφ' ὧν ἥδιστος οἶνος γίγνεται· καὶ τῶν πηγῶν δὲ ἴσως ἥδιστον καὶ ψυχροτάτου ὕδατος. ἀνθοῦ δὲ ἀπὸ τῶν φύτων ποιούμεθα. καὶ κῶμ ἄφθονον κάομεν. καὶ ὄρνεα δὲ θηρεύομεν τὰ ἐπιτήδεια. καὶ ζῶντας ἰχθῦς ἀγρεύομεν, ἐξιόντες ἐπὶ τὰ βραγχία τοῦ θηρίου. ἔνθα καὶ νεόμεθα, ὁπόταν ἐπιτυμήσωμεν. καὶ μᾶλλον καὶ λίμνη οὐ πόρρω ἐστὶν ἁλμυρὰ, σταδίων ἄκροσι τῶν περιμέτρων, ἰχθῦς ἔχουσα παντοδαπούς. ἐν ᾗ καὶ νηχόμεθα, καὶ πλέομεν ἐπὶ σκάφους μικροῦ, ὃ ἐγὼ ἐναυπηγησάμην. ἔτη δὲ ἡμῖν ὅσα τῆς καταστάσεως ταῦτα, ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἴσως φέρειν δυνάμεθα· οἱ δὲ γείτονες ἡμῖν καὶ πάροικοι, σφόδρα χαλεποὶ

Sepultis autem ſocijs templum Neptuno ereximus, & eam quam videtis, agimus vitam. Olera quidem ex horto legimus, veſcimur verò piſcibus ac glandibus. Multa autem, vt videtis eſt ſylua, & ſanè vineas habet plures, è quibus nobis vinum exoritur dulciſſimum, fontemque non minus optimæ quàm frigidiſſimæ aquæ. Lectulum autem ſubſternimus è frondibus, ignemq; ſuccendimus: copioſum, ad uolantesque volucres aucupamur, piſcamur & viuos piſces, ad beluæ branchias ſolicitatos, vbi abluimur ſi quando cupimus. etenim ſtagnum ſalſum eſt non procul, viginti ſtadiorum circuitu, quod uarij piſcium genus continens, in quo & namus, & nauigamus parua in cymba, quam ipſe compegi. Annos autem à certi abſorptu ſeptem & viginti numeramus: & alia quidem vtcunque ferre poſſemus: ſed incolæ & vicini mole ſtu-

χαλεποὶ καὶ βαρεῖς εἰσιν, ἄμικτοί τε ὄντες, καὶ ἄχθιοι. ἦ γὰρ, ἔφην ἐγὼ, καὶ ἄπονοι τινές εἰσιν ἐν τῷ κήτει; πολλοὶ μὲν οὖν, ἔφη, καὶ ἄξυνοι, καὶ τὰς μορφὰς ἀπόκοποι. τὰ μὲν γὰρ ἑσπέρια καὶ οὐρᾶια τῆς ὕλης Ταιριχάνες οἰκοῦσιν, ἔθνος ἐγχελυωπὸν, καὶ παραβόρεμον, μάχιμον καὶ θρασὺ καὶ ὠμοφάγον. τὰ δὲ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς, κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, Τεττωνομένδιτες, τὰ μὲν ἄνω ἀνθρώποις ὁμοιότατα, τὰ δὲ κάτω τοῖς γαλεώταις, ἧττον μέντοι ἄδικοί εἰσι τῶν ἄλλων. τὰ λαιὰ δὲ Καρκινόχειρες καὶ Θυνοκέφαλοι, συμμαχίαν τε καὶ φιλίαν πρὸς ἑαυτοὺς πεποιημένοι. πλὴν δὲ μισόγειαν νέμονται Παγουράδαι, καὶ Ψιττόποδες, ἔθνος μάχιμον καὶ θρασύτατον. τὰ ἑῷα δὲ, πρὸς αὐτῷ τῷ σώματι, τὰ πολλὰ μὲν ἔρημά ἐστι, προσαλυζόμενα τῇ θαλάττῃ. ὅμως δὲ ταῦτα ἐγὼ ἔχω, φόρον Ψιττόποσιν ἐπιτελῶν,

molesti vehementer sunt & oneroſi, feriqúe & agreſtes. Papæ, inquam ego, & alij etiam sunt in ceto? Multi quidem, inquit, & inhumani, ac viſu deformes. Nam occidentalem & extremam ſyluæ partem Tarichanes inhabitant, gens oculis anguillinis, & facie Carabea, bellatrix, temeraria ac mordax. Aliam quæ ad dextrum eſt latus, Tritonomendites tenent, ſuperioribus quidem paribus hominibus ſimiles, inferioribus verò felibus: atquĩ alijs minus immites ſunt. Ad lævam verò Carcinochires, & Thynocephali, mutua inter ſe amicitia & fœdere iuncti. Mediterraneam denique Paguradæ ac Pſittopodes, genus bellicum, ac celerrimum. Quæ ad orientem, ad beluæ videlicet os vergũt, deſerta vt plurimùm ſunt, & à mari ſtagnantia: tamen & hæc ego teneo, vectigal pendens Pſittopodibus,

κάσε, ἔτους, ὅσρια πρὸ ἀπό-
στια. τοιαύτη μὲν ἡ χώρα ἐστίν.
ἡμᾶς δὲ χρὴ ὁρᾶν, ὅπως ἀν-
υησόμεθα τοσούτοις ἔθνεσι
μάχεσθαι, καὶ ὅπως βιοτεύσο-
μεν· ὅσοι δ', ἔφην ἐγὼ, οὗ-
τοι πάντες εἰσὶ; πλείους ἢ τρι-
ῶν χιλίων. ὅπλα δὲ τίνα ἔ-
χουσιν αὐτοῖς; οὐδέν, ἔφη πολλὰ
δὲ σὰ τῶν ἐχθρῶν. ἀκοῦν, ἔφην
ἐγὼ, ἄρις' ἂν ἔχοι δεῖν μάχης
ἀληθοῦς αὐτοῖς, ἅτε ὄσιν ἀνό-
πλοις, αὐτὸς γε ὡπλισμένους.
ἢν γὲ μετασόμεθα αὐτῶν, ἀ-
σφαλῶς τὸ λοιπὸν οἰκήσομεν. ἔ-
πειτα ταῦτα, καὶ ἀπιθόντες
ἐπὶ νεῶν, παρασκευαζόμεθα,
ὡτία δὲ τοῦ πολέμου ἐμελ-
λήσει ἔσεσθαι, φόρε ἡμῖν ἀπό-
κρισις, ἤδη δ' προθεσμίας ἐ-
γεγενήσης. καὶ δὴ οἱ μὲν ἔπεμ-
πον, τὰ δασμὸν ἀπαιτοῦντες, ὁ
δὲ ὑπερφυῶς ἀπορρινόμε-
νος, ἀπεδίωξε τοὺς ἀγγέλους.
πρῶτον οὖν οἱ Τριπόδιδες,
καὶ οἱ Παγουραῖδαι, χαλε-
παίνουσι τῷ Σκιυθάρᾳ (δε-
δε γὲ ἐκαλεῖτο) μετὰ πολλῆ θορύ-
βου ἐπέσασαν. ἡμᾶς δὲ τὴν
ἔφοδον ὑποπτεύοντες, ἐξαν-
διασάμενοι ἀμυνόμεθα, πό-
χορ

ostrea quingenta. Haec autem sic se habet regio. Nos autem prospicere oportet, quomodo posimus tot cum gentibus congredi, & quo iure viuere. Quot, inquam ego, omnes hi? Plures, inquit, mille. Armis autem quibus vtuntur? nullis, inquit, nisi piscium ossibus. Igitur, inquam ego, feliciter dimicabimus, si nos his bello congrediamur, vtpote nos armati cum inermibus. Si enim eos superabimus, posthac sine timore viuemus. Quae vt probauimus, abeuntes ad nauem accingebamur. Belli autem causa futura erat, quòd pensio non persolueretur, iam pacti tempore imminente. Et illi quidem misere tributa postulantes: is verò superbè respondens, nūcios persequutus est. Primi igitur Pistiopodes & Paguradae Scimitharo (sic enim vocabatur) indignati, cum tumultu ingruebant. Nos verò aggressum praeuidentes, stetimus armati, insidiae

ἦρ τινὰ προτάξαντες ἀν-
δρῶν πέντε, καὶ εἴκοσιν. ἤρ-
ετο δ' αὐτοῖς ἐν τῇ ἐνέδρᾳ, ἐπ-
εὰν ἴδωσι παρελθόν-
τας τοὺς πολεμίους, ἐπανίστα-
σθαι. καὶ ἅτως ἐποίησαν. ἐπα-
νασάντες γὰρ, καὶ ὅπιρ ἔκοπτον
αὐτοὺς, καὶ ἡμᾶς δὲ καὶ αὐτοὺ,
πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν
ὄντας (καὶ γὰρ καὶ ὁ Σκίνθα-
ρος, καὶ ὁ παῖς αὐτῦ, συνεστρα-
τεύοντο) λῃτιάζομεν, καὶ συμ-
μίξαντες θυμῷ καὶ ῥώμῃ, διε-
κινδυνεύομεν, τίνος ἂν, πρωΐ
αὖτ ποιησάμενοι, κατεδιώ-
ξαμεν ἄχρι πὸς τὸς φωλεός. ἀ-
πέθανον δ' τ μὲν πολεμίων,
ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἡ-
μῶν δ' ἕξ. καὶ ὁ κυβερνήτης
πρίονας πλευρᾶς διαπαρὰς τὸ
μετάφρενον ἐκάλλιπε μὲν ἔν
τῷ ἡμέραν καὶ τῇ νυκτὶ, ἐ-
πευλισάμεθα τῇ μάχῃ, καὶ πρό-
παιον ἐστήσαμεν, ῥάχιν ξυ-
λᾶν ἀνελῖν & ἀναπῆξαι δεῖ.
τῇ ἑξαίρας δ', καὶ οἱ ἄλλοι αἰ-
σθόμενοι παρῆσαν, τὸ μὲν
δεξιὸν κέρας ἔχοντες οἱ Τα-
χαῖνοι. ἦγετο δ' αὐτ Πύλα-
μος, τὸ δ' εὐώνυμον οἱ Θυνο-
κέφαλοι, τὸ μέσον δ' οἱ Καρκι-

insidias statuentes hominum quinque & viginti. Præceptum autem erat his qui ex insidijs erant, vbi prætergressos hostes vidissent, insurgerent, quod & fecêre. Nam insurgentes à tergo cædebant illos, nos verò & ipsi viginti quinque (siquidem Scintharus eiusque filius commilitabant) obuiauimus, committentesque manum ita & viribus decernebamus. Deniq; conuersos in fugam, ad suas vsque latebras insequuti sumus. Cæsi autem ex hostibus sunt nonaginta, è nostris verò vnus, & gubernator, tergum triglæ costa perfossus. Die igitur illa & nocte mansimus in prælio, tropæumq; statuimus, arida Delphini spina in sublime erecta. Sequenti verò die aderant & alij, quæ facta fuerant sentientes. Dextrum quidem cornu Tarichanes, quos & Pelamus ducitabat, læuum Thynocephali medium Carcino-

νάχαρον. οἱ δὲ Τριτωνομενδήται πλὴν ἡσυχίαν ἦγον, οὐδετέροις συμμαχεῖν προαιρούμενοι. ἡμεῖς δὲ προσπαντήσαντες αὐτοῖς, περὶ τὸ Ποσειδώνιον προσμίξαμεν, πολλῇ βοῇ χρώμενοι. ἀντήχει δὲ τὸ κῦτος, ὥσπερ τὰ σπήλαια. τρεψάμενοι δὲ αὐτοὺς. ἅτε γυμνῆτας, καὶ καταδιώξαντες ἐς τὸν ὕλην, τὸ λοιπὸν ἐπικρατοῦμεν τῆς γῆς. καὶ μετ' οὐ πολὺ κήρυκας ἀποστείλαντες, νικηφόρα τι ἀνεῤῥοιῶτο, καὶ περὶ φιλίας διελέγοντο. ἡμῖν δὲ οὐκ ἐδόκει σπένδεσθαι, ἀπὸ τῇ ὑστεραίᾳ χωρήσαντες ἐπ' αὐτοὺς, πάντας ἅρδην ἐξεκόψαμεν, πλὴν τῶν Τριτωνομενδήτων. οὗτοι δὲ, ὡς ἔοικε τὰ γιγνόμενα, ἀμαθαυόντες ἐκ τῶν βραγχίων, ἀφῆκαν αὐτοὺς ἐς τὸν θάλατταν. ἡμεῖς δὲ τὸν χώραν ἐπιβάντες, ἔρωμον ἣν μὴ οὖσαν τῶν πολεμίων, τὸ λοιπὸν ἀδεῶς κατῳκοῦμεν, τὰ πολλὰ γυμνασίοις τε καὶ κυνηγεσίοις χρώμενοι καὶ

chires tenebant. nam Tritonomendetes quiescebant, neutri parti addicti. Nos verò congressi apud Neptuni templum obuiauimus, manuque conseruimus, multo clamore vsi. Resonabant autem cetus, vt antra solent. His etenim in fugam versis (erant enim expediti vndique) & in syluam fugatis, ex illo terra potiti sumus, neque post multum præcone misso fustulerunt suos in bello mortuos, fœdera & amicitias postulantes. Nobis verò de amicitia vel fœdere non est visum, sed postera die conuersi in eos, funditùs omnes cæcidimus, præter Tritonomendetes. Siquidem hi vt vidêre quæ contigerant, dilapsi per ceti branchias, desilière in mare. Igitur prouinciam ingressi, iam hostibus vacuam deo cæterò absque timore habitabamus, palæstris, aliisque gymnasiis plurimùm ac venationibus diti.

Quan-

καὶ ἀμπελουργοῦντες, καὶ τὸν καρπὸν συνκομιζόμενοι τὸν ἐκ τῶν δενδρων. καὶ ὅλως, ἐφαμεν οἷς ἐν δεσμωτηρίῳ μεγάλῳ καὶ ἀφύκτῳ πυρωσι τῷ ἀκλυσμένοις. ἐνιαυτὸν μὲν οὖν, καὶ μῆνας ὀκτὼ, ζῶντες διήγομεν τὸν τρόπον. τῷ δ' ἐνάτῳ μηνὶ, πέμπτῃ ἱσταμένου, περὶ τὴν ἀνατειραν ζῷ σόαμα ἄνοιξιν (ἅπαξ γὰρ δὴ ζῶντο, κατὰ τὴν ὥραν ἑκάστην, ἐποίει τὸ λάτομ, ὥστε ἡμᾶς πᾶς τὰς ἀνοίξεις τεκμαίρεσθαι τὰς ὥρας) περὶ δὴ τὴν ἀνατειραν, ὡς ἔφην, ἄνοιξιν, ἄφνω βοὴν ποιῆ, καὶ θόρυβον ἀκούομεν, καὶ ὥσπερ ἀκόντων σάλπιγγα, καὶ ἀρσίαι. παραχθέντες οὖν, ἀναπτύσαμεν ἐπ' αὐτὸ τὸ σόμα ζῷ θηρίου, καὶ πάντων ἐντὸς τῶν ὀδόντων, καθιεωρῶμεν ἅπαντα. ὧν ἐν τῷ ἄλλῳ θαμάτων παρακλοήσαντον, ἄνθρας μεγάλους, ὅσον ἡμισταδιαίους τὰς ἡλικίας, ἐπὶ νῆσον μεγάλην προσπλεούσας, ὥσπερ ἐπὶ πρῳρῶν. οἶδα μὲν ἀπίστοις ἐοικότα ἱστορήσων, λέξω δ' ὅμως.

νῆσοι

Quandoque vineas exercebamus, aut ex arboribus poma legebamus, omninò his similes, qui in maximo & ineuitabili carcere conclusi delicijs & voluptatibus indulgent. Annum autem & menses octo ibi exegimus. Nono autem mense, quinta die mensis, circa secundum oris hiatum (tunc enim id semel vnoquoque anni tempore faciebat, ita vt nos coniectura assequeremur quatuor ea esse anni tempora.) Ad secundum igitur, vt prædiximus, oris hiatum, confestim vocem ac tumultum audiebamus, vt nautarum præcipientium, ac remigantium. Turbati igitur ad ipsum bestiæ os prorepsimus, stantesq; intra dentes, aspiciebamus omnia, spectaculum, quod quidem viderim, inusitatissimum: homines magnos dimidij stadij statura, magnis insulis nõ secus quàm triremibus nauigantes. Et quanquã sciã me nõ verisimilia narrare, dicã tamen.

νῆσοι ἦσαν ἐπιμήκεις μὲν, οὐ πάνυ δὲ ὑψηλαὶ, ὅσον ἑκατὸν σταδίων ἑκάστη τὸν περίμετρον, ἐπὶ δὲ αὐτῶν ξύλινον τεῖχος ἀνδρῶν ἐκπύργωμα ἀμφὶ τὰς ἕκαστοι κώπας. Τούτων δὲ οἱ μὲν παρ' ἑκάτερα τῆς νήσου καθήμενοι, ἐρέσσοις ἐκωπηλάτουν, ὑπαιθρίοις αὐτοκλάδοις, μικραῖς καὶ αὐτοκόμοις, ὡσπερεὶ ἱερτμοῖς. Κατόπιν δὲ, ἐπὶ τῆς πρύμνης, ὡς ἐδόκει, κυβερνήτης ἐπὶ λόφου ὑψηλῆ ἑστήκει, χαλκοῦν ἔχων πηδάλιον, σταθερῶν τὸ μῆκος· ἐπὶ δὲ τῆ πρῴρᾳ, ὅσον πεσσαράκοντα ὑπλισμένοι αὐτῶν ἐμάχοντο, πᾶσα ἰσοπάλως ἀνθρώποις, πλὴν τῆ κόμης· ἄφαντη δὲ πῦρ λῷον, καὶ ἐκαίετο, ὥστε δὲ κορύθων ἐφαίνετο. ἀντὶ δὲ ἐσθῆτος, ἄνεμος ἐμπίπλων τὴν ἅλω, πολὺ ἐνῆσαν ἐν ἑκάστῃ, ἐκάστου τι αὐτλιῶν. καὶ ἔφερε πρὸς νῆσον, οἱ ἐθέλοι ἡ κυβερνήτης. Κινοῦσι δὲ ἐφαίνετο αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὸν ἀφροσίαν ὀξέως ἐκινοῦντο, ὥσπερ τὰ μακρὰ τῶν πλοίων. τὸ

Insulæ erant in longum quidem porrectæ, arduæ tamen, singulæ centum stadiorum ambitu, in quibus nauigabant ex viris illis circiter vigintiocto. Horum aliqui vtrimque insulæ lateribus insidentes ordine remigabant, cupressis magnis ipsis cum ramis ac frondibus tanquam remis. Pone autem ad ipsam puppim, vt videbatur, gubernator vt in colle quodam sublimi stabat, æreum regens gubernaculum, longitudine stadij vnius. Ad prauam verò ex his armati circiter quadragintа pugnabant, hominibus, præter comam, omninò similes. Ipsa enim coma ignis erat, & ardebat, vt galearum vsu non sanè opus esset. Pro velis verò ventus in syluam incidens, quæ plurima cuique inerat, sinuabat insulam, & deferebat quò gubernator ipse cupiebat. Erant & in his præfecti ad remigium incitantes; ac omnibus mouebantur, quemadmodum longæ naues consueuerũt.

Primùm

τὰ μὲν πρῶτον δύο ἢ τρεῖς ἑωρῶμεν, ὕστερον δ' ἐφάνησαν ὅσον ἑξακόσιοι, καὶ ὅμως ἀνὰ τὸν ἱππόλιμνον, καὶ ἐναυμαχοῦν. πρῶτα μὲν οὖν ἀντιπρῴροι συνηράσσοντο, ἀλλήλους, πολλαὶ δὲ καὶ ἐκβηθεῖσαι κατεδύνοντο. αἱ δὲ συμπλεκόμεναι, μαρτυρῶσι διηγωνίζοντο, καὶ ῥᾳδίως ἀπελύνοντο· οἱ γὰρ ἐπὶ τῆς πρῴρας τεταγμένοι, πᾶσαν ἐπιδείκνυντο προθυμίαν, ἐπεμβαίνοντες καὶ ἀναπηδῶντες, ἐξώγρει δ' ἀδελφός. ἀντὶ δὲ χαλκῶν σιδηροῦν, πολύποδας μεγάλους, ἐκδιδόντες μεγίστους ἀκόλουθοι ἐπερρίπτουν, οἱ δὲ περιπλεκόμενοι τῇ ὕλῃ, κατῆγον τὸν νῆσον. ἔβαλλον μὲν οὖν, καὶ ἐτίμωσον ὀστρείοις τὰ ἁμαξόπληθοι, καὶ σπόγγοις πολυθρυλλήτοις, ἠγάπησε δὲ τῶν μὲν Αἰολοκένταυρος, τῶν δὲ Θαλασσοπότης. καὶ μάχη αὐτοῖς ἐγεγένητο, ὡς ἐδόκει, λείας ἕνεκα. ἐλεγέτο γὰρ ὁ Θαλασσοπότης πολλὰς ἀγέλας δελφίνων τοῦ Αἰολοκενταύρου ἐληλακέναι, ὡς τὸν ἀκέαν ἐπικαλύψων ἀλλήλοις, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βασι-

Primùm igitur duos videbamus aut tres, postremò autè sexcenti apparuêre, stantesq; seorsum committebant prælium, ac pugnabant. Multæ quidem inter se cõmissæ obtritæ sunt, multæq; dissolutæ submersæ sunt. Aliæ cõnexæ certabant fortiter, neque facilè abinuicem soluebantur. Qui autem ad proram constituti pugnabant, omnem ostendebant industriam, conscendentes & cædentes: neminem autem viuum cepe runt. pro ferreis autem rostris polypos magnos inuicem connexos iaciebant, qui & syluis complicati tenebãt insulas. Iaciebant etiam ac cædebant ostreis, quorum vnum currũ impleat: & spongijs iugereis. Hos autem ducebat Aeolocentaurus, illos Thalassopota. Pugnare autem ipsis, vt videbatur, contigit prædæ gratiâ. etenim dicebatur Thalassopotes multos Aeolocentauri delphinorũ greges surripuisse, vt erat audire ex eo quòd sibi inuicem

βασιλέων ἐπιβοωμένων. τὶς δ' ἀνικῶσιν οἱ τῦ Αἰόλου κενταύρου, καὶ νύσας τὶς τῶν πολεμίων καταδύουσιν ἀμφὶ τὰς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ ἄλλας τρὶς τοσαύτας λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν· αἱ δὲ λοιπαὶ πρύμναν ἐρρυσάμεναι ἔφυγον. οἱ δὲ μίαν τινὸς διεξαναδῦσι, σπεύδοντες ἰσπέρας ἤδη, τραπόμενοι πρὸς τὰ ναυάγια, τῶν πολεμίων ἐπικρατήσαντες, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀνέλοντο. καὶ γὰρ ἑπτακαίδεκα ἰατὶ δυσὶν νῆσοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔστησαν δὲ καὶ τρόπαιον τῆς νησομαχίας, ἐπὶ τῇ ἀκρωτηρίῳ τοῦ λιμένος, μίαν τῶν πολεμίων νῆσον ἀνασκολοπίσαντες. ἐπὶ πλεῖον μὲν οὖν τὴν νύκτα περὶ τὸ θηρίον ἠνύσαντο, ἐξαναφανδὸν τὰ ἀπόγεια, καὶ ἐπ' ἀγκυρῶν πλησίον ὁρμίσθησαν. καὶ γὰρ ἀγκύρας ἐχόντο μεγάλας ὑαλίνας, καρτερᾶς. τῇ ὑστεραίᾳ δὲ θύσαντες ἐπὶ τοῦ λιμένος, καὶ τοὺς οἰκείους θάψαντες ἐπ' αὐτοῦ, ἀπέπλεον ἀλόμενοι, καὶ ὥσπερ Παιᾶνας ᾄδοντες. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὴν νησομαχίαν γενόμενα.

cem exprobrarent, & regum nomina conclamarent. Tandem vicerunt qui ab Aeolocentauro ſtabant, & inſulas ſubmerſerunt centum circiter & quadraginta, trésque ipſis vnà cum hominibus ceperunt. cæteræ verò puppi colliſa fugerũt. Sanè hi paululum illos inſecuti, veſpere facto ad naufragia conuerſi, plurima obtinuêre, ſuáſq; recepêre. etenim inſulæ non minùs octoginta perierant. Statuerunt autem trophæum inſularis pugnæ in capite ceti, vnam ex hoſtium inſulis ſuſpendentes: Nocte quidem illa circa beſtiam commorati ſunt, retinacula ad illam alligantes, & ancoris non procul iactis. Nam vtebantur ancoris magnis vitreis fortiſſimis. Poſtera autem die ſupra ceti tergum litantes, fuósque ibi tumulantes, abiêre læti, & vt pæana canentes. Hæc igitur in inſulari pugna geſta ſunt.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Mos athletarum.] *Præfatio in varias narrationes: in qua de corporis & animi cura agit, ac docet quibus modis vtriusque labores sint moderandi. De remissione autem studiorum lege apud Erasmum in Institutione, & apud Quintil. lib. 1. cap. 4. & apud Lud. Vivem de Institutione puerorum, & Cic. in Offic. de qua Ouid. ita canit:*

Quod caret alterna requie durabile non est:
Hæc reparat vires, fessaque membra leuat.

Iocis quoque & lusibus aliquid dandum esse docet Seneca lib. de vitæ tranq. cap. 15. & vlt. Ridicula est narratio. b Ctesias.] *Historicus. c* Vlysses Homericus.] *In patriam rediturus, graui exorta tempestate, primùm in Ciconum litus appulsus est. Atque inde rursus soluens, simili tempestate eiectus in Aphricam, ad Lotophagorum gentem peruenit. Inde in Siciliam delatus est, vbi Cyclopi oculum eruit, præusto stipite. Hinc in Aeoliam nauigans, ab Aeolo ventos coactos in vtrem obtinuit. postea ad Læstrygonas, tum ad Cyrcen perueniens, qua eius socios in belluas mutauit. Posthæc in insulam Sirenum delatus est. Inde Scyllam transiens & Charybdim in Siciliam peruenit. Tandem in Phæacensium portũ adnatauit. d* Rudi Phæacum populo.] *Alcynoo Corcyræ regi & eius populis Phæacibus Vlysses Lestrigonas & Cyclopas & alia monstra à se conficta narrabat, & ijs omnia vera esse persuadebat: vnde Iuuenalis:*

Tam vacui capitis populum Phæaca putauit.

e Egressus olim ab Herculeis.] *Narrationis initiũ. f* Endymion.] *Pastor fuit admodum formosus, qui cùm in Latmo monte obdormiuisset, aliquando à Luna deosculatus est: quæ in eius amorem ita exarserat, vt fratri bigas suas agitandas dederit. Seneca in Hippolyto:*

Arsit obscura dea clara mundi nocte deserta,
Nitidosq; fratri tradidit currus alite regendos, &c.

In Latmo monte Lunæ motum obseruasse dicitur. Hinc Poetis præbita est hæc fabulandi occasio. Ouidius:

Latmius

Latmius Endymion non est tibi Luna pudore.

g Psyllotoxotæ.] *Pulex Græcis dicitur* ψύλλα, *ἀπὸ τῆ βέλους ψυλλίδι πρὸς ἀσμένας βόσκοντας.* h Maluæ veneno.] *Maluæ venenū.* i Homerus suspicatus.] *Iliad* ϖ. k Sagittario.] *Chironem intelligit Centaurum, qui à Dijs in cœlum translatus, & in Zodiaco locatus, & Sagittarius appellatus. Virgil. de duodecim cœlestibus signis.* l Panopliam.] *πανοπλία armatura tota & vniuersa interpretatur.* m Aristophanis Poëtę.] *In auibus.* n Mutatio in melius.] *Liberatio à cruce sceleriores ac deteriores ferè efficit homines.*

ΑΛΗΘΟΥΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ Λόγος β.

Τοῦτ' ἀεὶ ζύτε μηχάνημα φέρων, ἐγὼ τῶν ἐμῶν ἑταίρων, ἀχθόμενός τε τῇ μονῇ, μηχανήν τινα ἐζήτουν, ὅτι ἥδιστα ἂν ἐξελθεῖν γένοιτο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἶδος ἦν ἡμῖν διορύξαι κατὰ τὸ δεξιὸν τοῖχον, ἀφθάνοντες· ἢ ἀρξάμενοι δεξιὸν ἐκκόπτομεν, ἐπειδὴ δὲ προεληλύθειμεν ὅσον πηχῶν τεσσάρων, ἐδόκει ἡμῖν ἀπορύττειν, τὸ ὀρύγμα τοῦτο ἐπανορύσσειν. τῶν δὲ ὕλην λαβεῖν δεήσειν ἐδόκει· ἵνα γὰρ ἂν λάβωμεν ὅτῳ ἐρείσαντες ἀνακρατοῖμεν τὸν ὀροφὸν, μὴ ἐπιπέσοι ἡμῖν. ἐδόκει δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀναπαυστήρων ἐκκόπτειν ἡμῖν ἱκανὰ ξύλα. ἐποιοῦμεν δὲ ταῦτα ἐπὶ ἑπτὰ μὲν ἡμέρας, ἐν νυκτὶ δὲ μίᾳ· ἐπειδὴ γὰρ ἐξέλθοιμεν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, ἐκοιμώμεθα ἐν τῇ αὐλῇ τῇ τοῦ δεσμοφύλακος. ἐπειδὴ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, ἐπανήειμεν ὡς τὸν ἄνδρα, καὶ ἐποιοῦμεν ὡς ἐκεῖνος ἐκέλευε. ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο ἡμῖν ἡ ὀγδόη ἡμέρα, ἐν ᾗ ἔδει ἡμᾶς ἀποθανεῖν, ἐν νυκτὶ ἐκείνῃ ἐπειδὴ ἐξήλθομεν ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου, ἐκοιμώμεθα ἐν τῇ αὐλῇ τῇ τοῦ δεσμοφύλακος. ἐπειδὴ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, οὐκ ἐπανήειμεν ὡς τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ ἐπορευόμεθα ὡς ἐδυνάμεθα τάχιστα ἐπὶ τὸν ποταμὸν, καὶ διανηξάμενοι ἀπεφεύγαμεν ἐκ τῆς Ἀσσυρίας.

HISTORIAE VERAE Liber secundus.

INierea non iam amplius illum ferens in ceto victum, mansionisq; illius tædio affectus, quærebam quánam arte nobis pateret exitus. Et primùm quidem non inutile visum, ad dextrum latus fodere, perque defossum foramen tentare fugam. Incipientes igitur pertundebamus. Vbi verò progressi ad quinque stadia effodimus, nihil proficientes, ab opere destitimus. Tum syluam exurere visum est, vt sic cetus moreretur. quòd si fieret, facilè liceret egredi. Igitur ab extremitate incipientes cōburebamus: & dies quidem septem, ac totidem noctes calorem non sensit.

Porrò

ἡλόν, καὶ μὴ ἐνάτην σωτηρίαν αὐτῶ νοσοῦντι. ἀργότερον γὰρ ἀνέχασκε, καὶ εἴ πως ἀναχάνοι, ταχὺ σωίμενε. δεκάτη δὲ καὶ ἑνδεκάτη, τέλεον ἀπενωρᾶτο, καὶ ἀνασῶσθαι ἔλω. τῇ δωδεκάτη δὲ μόγις ἐνοήσαμεν, ὡς εἰ μή τις χάνοντι αὐτοῦ, ἀποσφίξει τὸν γομφίους, ὥστε μηκέτι συγκλῆσαι, διεσθυνούσομεν διατακησόμενοι, ἐν νικρῷ αὐτῷ ἀχαλάσαι. ὅτω δὲ τὸ σῶμα μεγάλας δοκοῖς διερείσαντες πρὸ ναῦν ἐπεισκάλομεν. ὕδωρ τε ὡς ὅτι πλεῖστον ἐμβαλόμενοι, καὶ τᾶλλα ἐπιτήδεια ἐνθέμενοι, ἐπ' ἴμιλλαν ὑπὸ Σκίρθαρον. τῇ δ' ἐπιόσῃ, τὸ μὲν ἕδαφος ἐπεδύκνυ ἡμῖν δ' ἀνακύσαντος τὸ πλοῖον, καὶ δὴ τῶν ἀραιωμάτων ἀφαιρούντων, ἐκ τῶν ὀδόντων ἐξάψαντες, ῥῖμα ἐβαθύναμεν ἐς τὸν βάραθρον. ἐπιβάντες δ' ἐπὶ τὰ νῶτα, καὶ θύσαντες τῷ Ποσειδῶνι αὐτὸ παρὰ τὸ πρόπωρον, ἡμέρας τρεῖς ἐπαυλισάμενοι (γλυκεῖα γὰρ ἦν) τῇ τετάρτῃ ἐπεπλώσαμεν. ἔνθα δὴ πολλοῖς τῶν ἐκ τῆς νεὼς μαχίμοις νικροῖς ἀπλωτῶμεν,

Porrò octaua ac nona intelleximus illum ægrotare, quòd hiabat non solita cum vehementia, cùm neq; hiatum fusspĕdebat, ac protrahebat, sed confestim comprimebat. Decima autĕ & vndecima moriebatur, ac malè olebat. At duodecima vix sensimus perĕ clitarĕ nos, & in cadauere cŏcludi, inhiante ceto cuneos submitteremus, quò fauces in posterũ non præcluderentur. Itaq; maximis trabibus illius diuulso ore, nauem parabamus, aquæ plurimũ inferrĕtes, & ad necessitatẽ cætera. gŭbernator futurus erat Scintharus. Posterâ autĕ die iam ille mortuus erat. Nos verò attrahentes nauem, & per raritatem dentiũ educentes ac explicantes, leniter in mare demisimus. Ascendentes aũt in dorsum apud trophæũ, Neptuno immolauimus, ibiq; trĕbus diebus mansimus (erat enim tranquillitas) quarta verò nauigantes abscessimus. Hinc nos multis ex nauali pugna cadauerib. obuiauimus,

&

καὶ προσωκείλομεν, καὶ τὰ σώματα καταμιγέντες ἰθαγενέσι μάλιστα. καὶ ἡμέρας μέν τινας ἐπλέομεν, ὑπὸ κράτει ἀεὶ χειμῶνος ἐπαλαιβορείου σφοδρῶς πνεύσαντος, μέγα κρύος ἐγένετο, καὶ ὑπ' αὐτοῦ πᾶν ἐπάγη τὸ πέλαγος, οὐκ ἐπὶ πολὺς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς βάθος, ὅσον ἐς τριακοσίας ὀργυιὰς, ὥστε καὶ ἀρβάλας διαβαίνειν ἐπὶ τῆ κρυστάλλω ἐπιμίσγοντος οὖν τοῦ πνεύματος, φέρειν ὁ ἀνεμος ἡμᾶς, οὐκ ἂν δέ τι ἀφροντίσαμεν, οἱ δὲ πλὴν γνώμην ἀφρονέστατον, ὦ Σκίνθαρε. σκάψαντες γὰρ ἐν τῷ ὕδατι σπήλαιον μέγιστον, ἐν τούτῳ ἐμείναμεν ἡμέρας τριάκοντα, τῶν ἀναγκαίων ἡμᾶς, καὶ σιτούμενοι τοὺς ἰχθῦς, ἐνθήσοντες δὲ ἀνορύττοντες. ἐπὰν δὲ ἤδη ἐπλίπη τὰ ἐπιτήδεια, προσελθόντες, καὶ πλοῦν πεποιησάμενοι ἀνασπάσαντες ἱστὸν πετάσαντες πλοῦν θέοντι ἐοικότα μετὰ, ὥσπερ πλέοντες, πέδας καὶ προσώπους, ἐπὶ τοῦ πάγου διολισθαίνοντες ἡμέρᾳ μιᾷ πλεῖστα ἀπελίσσομεν, καὶ ὁ πάγος ἐλύετο. καὶ ὕδωρ πᾶν ἦν ἐνθένδε.

& impegimus, vbi & corpora dimensi mirabamur. Diebus autem quibusdã nauigauimus, multa aëris temperie vsi: tandem violento spirãte Borea frigus magnũ secutũ est, ab eoq; totũ glacie astrictum est pelagus, non modò in superficie, sed & in profundum & altè ad passus trecentos, vt descendentes super glaciem curreremus. Quum autem ventus perstaret, neq; amplius ferre possemus, tale quiddam commenti sumus. Qui verò in ea re consilium dederat, erat Scinthurus Igitur in aquam antrũ maximũ fodientes, in eo latitauimus diebus triginta, ignemq; accendebamus, ac vescebamur piscibus: siquidem fodiendo plurimos inueniebamus. Vbi verò cõmeatus defecit, egressi infixam nauẽ euulsimus, ac velum expandimus, trahebamurq; vi nauigantes molliter au leniter per glaciem delapsi. Quinta autem die tempore glacies soluebatur, itemq; omnia in aquã soluta.

Iam

πλεύσαντες δὲ ὅσον τριακοσίους σταδίους, νῆσον μικρὰν κατὰ ἐρήμην προσωρμίσθημεν· ἀφ' ἧς ὕδωρ λαβόντες (ἐπιτηδείοις γὰρ ἦλθομεν) τὴν μὲν ταύρους ἀγρίους καταξεύξαντες, ἀπεπλεύσαμεν. οἱ δὲ ταῦροι οὗτοι τὰ κέρατα οὐκ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχουσιν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὥσπερ ὁ Μῶμος ἤξίου. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ πολὺ διὰ πελάγους ἐμβαίνομεν. ἐκ ὑψηλοῦ, ἀπὸ γάλακτος. ἡ νῆσος ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο λευκή, πλήρης ἀμπέλων. ὧν δὲ ἡ νῆσος, τυρὸς μέγιστος, φαίνεται συμπεπηγὼς, ὡς ὕστερον ἐμφανὲς τοῖς ἐμβαθυμήσασι πλείω ἀκοσιπήσαντες τὸ μέγιστον. ἀπὸ ἄμπελοι βοτρύων πλήρεις· ἡ μὲν οὖν εἶναι, ἀπὸ γάλακτος ἐξ αὐτῶν ἀπιθανίζομεν. ἱδρύμεθα δὲ ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ ἀνοικοδόμῳ, Γαλατείας τῆς Νηρηίδος, ὡς ἐδήλου τὸ ἐπίγραμμα. ἄδην δὴ χρόνον ἐκεῖ ἐμείναμεν, τὸ μὲν τι ἡμῖν ἡ σῖτος ἀπὸ τῆς χώρας παρεῖχε, τὸ δὲ τὰ ἐκ τῶν βοτρύων γάλα βασιλεύειν δὲ τότων τῶν χωρίων ἐλέγετο Τυρὼ,

Iam verò & circiter ſtadia trecenta nauigaueramus, quum ad inſulam delati, non adeò magnam, & eam deſertam, aquas hauſimus, (iam enim defecerant) tauros ſylueſtres ibi duos arcu confecimus. Ipſi autem tauri cornua non in fronte, ſed in ipſis habebant oculis, vt [a] *Momo placuit. Poſt paulum in pelagus deuenimus, non aqueum, ſed lacteum: & in eo inſula apparebat alba, referta vitibus. Erat autem inſula caſeus maximus, vehementer coagulatus, quem admodũ poſtea comedentes didicimus. Eius autem circuitus ſtadiorũ viginti quinque: & vites vuis ſcatebant, ex quibus lac, non vinum expreſsimus. Templum autem erat in media inſula* [b] *Galateæ Nereidi ſacrum, ſicut oſtendebat epigramma. Quamdiu igitur in inſula conſedimus, eſcam quidem nobis ac cibũ terra ſuppeditauit: lac autem ex vuis expreſſum potum. Regnare autem in regionibus illis dicebatur*

Τυρὼ ἡ Σαλμωνέως, μιᾷ τῶν ἐκείθεν ἀπαναγλὼ, ταύτην παρὰ τῦ Ποσειδῶνος λαβοῦσα τὸν τιμὸν. μείναντες δ' ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ πέντε, τῇ ἕκτῃ ἐξορμίσαμεν, αὔρας μὲν τινος πρᾳοτέρας ἐούσης, πλοκυμοῦ δὲ καὶ θαλάττης. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ οὐκέτι ἡμέρᾳ πλέοντες, οὐκ ἔτι ἁλὶ καὶ γαλήνῃ, ἀλλ' ἤδη ἐν ἁλμυρῷ καὶ λιανῷ ὕδατι, καθορῶμεν ἀνθρώπους πολλοὺς, ἐπὶ τῶν κητῶν ἁλιεύοντας, ἅπαντα ἡμῖν παραπλησίους, καὶ τὰ σώματα, καὶ τὰ μεγέθη, πλὴν μόνων τῶν ποδῶν· τοῖς γὰρ φελλίνοις ἔχρω, ἀφ' οὗ δὴ, οἶμαι, καὶ ἐκαλοῦντο Φελλόποδες. ἐθαυμάζομεν δὲ, ἰδόντες ἐβαπτίζοντας, ἀλλ' ἐπῆρχον τῶν κυμάτων, καὶ ἀδεῶς ἐδιπορεῦτας. οἱ δὲ καὶ προσέφερόν τε ἀσπαζόμενοι ἡμᾶς Ἑλληνικῇ φωνῇ. ἔλεγόν τι καὶ ἐς Φελλὼ τὴν αὐτῶν πατρίδα ἐπείγεσθαι. μίχρι δὴ τινος συνεδιπόρευν ἡμῖν παραθέοντες, ἔπειτα ἀφεπόμενοι τῆς ὁδῦ ἐβάδιζον, εὐπλοίαν ἡμῖν ἐπευξάμενοι. μετ' ὀλίγον δὲ, πολλαὶ νῆσοι ἐφάνησαν.

Tyro Salmonei filia, cùm è vita discessisset, eo à Neptuno honore accepto. Exactis autem in insula diebus quinque, sexta egressi sumus portum, tranquillo quidem mari ab vndis, ac aura quadã impellente. Porrò octaua die nauigantes non amplius per lac, sed in salsa ac cærulea aqua; videmus homines multos supra mare decurrentes, omnino nobis similes & corporibus & magnitudine, præter solos pedes, siquidem hos suberinos habebant. Quare, vt existimo, & Phellopodes appellati sunt. Mirabamur autem cùm videremus eos non demergi, sed supra fluctus exiare, intrepidéq; incedere. Qui & accedentes, salutárunt nos Græca voce, dicebant autem se in Phello patriã suam properare. Comitabantur autẽ aliquousq; nos procurrentes, postea cõuersi ab itinere ibãt, felicem nobis nauigationem cõprecati. Post paululũ verò & insulæ multæ apparuêre.

Propè

πλησίον ἦν ἐξ ἀριστερῶν ἡ Φιλὰ, ἐς ἣν ἐκεῖνοι ἔσπευδον, πόλις ἐπὶ μεγάλης κὴ σφενδόνης Φοινικοῦ κατοικημένη. πόρρω θεν δ', κὴ μᾶλλον ἐν δεξιᾷ, πρὸς τὴ μεσογαίᾳ, κὴ ὑψηλοτάτω, κὴ πῦρ πολὺ ἀνακαίετο κατὰ τὴν πρόραν. μία πλατεῖα κὴ τὰ πρὸς αὐτὴν, κατάπλους ἀσφαλὴς ἐκ ἐλάττους σταδίων πεντακοσίων. ἤδη δὲ πλησίον τὸ ἔμβολον, κὴ θαυμασή τις ἄνεμος περιέπνευσεν ἡμᾶς, κατὰ κὴ ἀνάπλους, οἷον φησὶν ὁ συγγραφεὺς Ηρόδοτος, ἀπόπνοια τῆς εὐκαίμου Ἀραβίας. οἷον γὰρ ἀπὸ ῥόδου κὴ νάρκισσου κὴ ὑακίνθου, κὴ λειρίου κὴ ἴωνος, ἔτι δὲ μυρσίνης κὴ δάφνης κὴ ἀμπελάνθης, ὧν ἔδοξεν ἡμῖν τὸ ἦθος πρόσωπον, κατὰ σχεδὸν ἐκ μακρῶν πόνων ἐλπίδα ἴσον, καὶ ὀλίγον ἤδη πλησίον ἐνομίζομεν. ἔνθα δὴ ἀνθρώπων πλήθη ἐπὶ τὸ πρὸς λὸς, πρὸ πάσης ἀκλυσίας κὴ μεγάλης, ποταμές τε ἀργυροῦς, ἐξιόντας κατὰ μέσης τῆς θαλάττης, ἔτι δὲ λειμῶνας κὴ ὕλας, κὴ ὄρνια μουσικὰ, τὰ μὲν ἐπὶ τῶν κλάδων ἕδοντα, πολλὰ δὲ κὴ ἐπὶ τῶν ἐλωδῶν.

Propè quidem à læua Phelo, ad quã illi properabant, quæ ciuitas super magno ac rotundo subere habitabatur. Longè autẽ & ad dexteram magis, quinq; maximæ insulæ & altissimæ, vbi ignis accẽdebatur multus. [d] Ad prorã aũt vna lata & humilis, distans stadijs non minùs quingentis. Iã verò nõ procul aberamus, cùm mira quædam nos afflauit aura, dulcis & odorifera, qualem historicus Herodotus à felice Arabia spirare dicit. nã qualis à rosis, narcissis, hyacinthis, liilijs, violis, myrto, vel lauro redolere cõsuetit, talis nobis odor aspirauit, à quo delinieti, boniq; aliquid lõgis ex laborib. sperantes, iã in insulã propè aduenieramus. Hic & portus videmus plurimos tranquillos, & magnos, nitentiaq; flumina leniter in mare prorumpere, prataq; & syluas & canoras aues, partim quidẽm per littora canẽtes, multas autẽ super ramis.

ἀὴρ ἦν λιῆρος καὶ ὕπνου πανηκόου πλῆρες χώραν. καὶ ἄνεμοι δέ τινες ἡδέως διεπνέοντο, ἀρίστιμα τῶν ὕλων διασαλεύοντες, ὥστε καὶ ἀπὸ τῆς λεκάδος λιγυρόν τινα, ἦ δὲ πνὰ καὶ σωτιχῆ μέλη ἀπηχεῖτο, τοιαῦτα οἷς ἐν ἱερομίαις αὐλήμασι τὰ πλαγίων αὐλῶν. καὶ μὴν καὶ βοὴ συμμιγὴς ἠκούετο, ὑ θορυβώδης, ἐπ' οἷα γένοιτ' ἂν ἐν συμποσίοις, τῶν μὴ αὐλοφώτων, ἀπλήρων δ' ἐπαυλοφώτων, ἐνίων δὲ καὶ προσωφώτων τὰς αὐλὸν ἢ λύρα θάραν. τοῖς ἄνδρασι λυπούμενοι, λαβόντες θυμῷ, ὁρμίζονται δὲ πλῶν ταῦρον, ἀναβαίνομεν, ἢ Σκίμφαρον ἐν αὐτῇ, καὶ δύο τῶν ἑταίρων ἀφιπόμενοι. τοιούτων δὲ λαμῶν καὶ ἀνθοιῶν, ἐντυγχάνομεν τοῖς φορτοῖς, καὶ ὑποπόοις. οἱ δὲ δήσαντες ἡμᾶς ῥοδίνοις στεφάνοις (οὕτω γὰρ μίγνυσι παρ' αὐτοῖς δυσμός ἄνθος) ἀνῆγον ὡς τὴ ἄρχοντα. παρ' ὧν δὴ καθ' ὁδὸν ἠκούομεν, ὡς ἡ νῆσος εἴη τῶν Μακάρων καλουμένων ἄρχοι δὲ ὁ Κρὴς Ραδάμανθυς. καὶ δὴ ἀναχθέντες ὡς αὐτὸν ἐν τάξει τῶν διακοσμουμένων ἕκτῳ ἱστάμεθα.

Aër autem lenis ac placidè spirans, regioni circumfundebatur. Hinc suaues quædã auræ spirantes leniter syluã mouebant, vt ex motis ramis dulces & perpetui cantus ederentur, similes ijs qui in locis deseruis obliquis fistulis reddi solent. Atqui audiebatur vox quædam promiscua non tumultuosa, sed qualis in conuiuio reddi posset, cùm quidam fistula canunt, alij probant, alij ad fistulam aut citharam saltant. His illecti, deferebamur in portum: egressiq; nauem, Scinitharum in ea & ex socijs duos dimissimus. Procedentes aut per florens quoddã pratũ, in custodes incidimus ac ministros, qui nos roseis vinculis vinciẽtes (id enim apud eos maximũ est vinculũ) ad principem adduxẽre: à quibus & per viã intelleximus eã esse beatorum insulam, & regnare eq; in eq Creticum Rhadamanthum: ad quem vbi adducti fuimus, stetimus in ordine iudicandorum quarto loco.

Erat

ἦρ δὲ καὶ ἡ πρώτη λίκη περὶ Αἰακοῦ τοῦ Τελαμῶνος, εἴτι χρὴ αὐτὸν σωθῆναι τοῖς ἥρωσιν, εἴτι μὴ. διαφερόμενος αὐτῷ, ὅτι μιμήσοιτο, ἢ ἑαυτὸν ἀπεκτόνοι. τέλος δὲ, πολλῶν ῥηθέντων, ὁ Ῥαδάμανθυς ἀπιφαίνεται. νυνὶ μὲν αὐτῷ πιόμενον τὴν ἑλλεβόρου, παραλαβεῖν τὸν Κῷον ἰατρὸν, ὕστερον δὲ σωφρονήσαντα, μετέχειν τοῦ συμποσίου. δευτέραν δὲ ἐπὶ ταύτῃ λέγουσι ἐρωτικὴν, Θησέως καὶ Μενελάου, περὶ τῆς Ἑλένης διαγωνιζομένων, ποτέρῳ αὐτῶν χρὴ συνοικεῖν. καὶ ὁ Ῥαδάμανθυς ἐδίκασε, Μενελάῳ συνεῖναι αὐτὴν, ὅτι μὴ ζώσαν. Διαπονήσαντι, καὶ διενδιωθέντι τὴν ἑαυτοῦ ἕνεκεν· καὶ γὰρ αὐτῷ Θησεῖ καὶ ἄλλας εἶναι γυναῖκας, τήν τε Ἀμαζόνα, καὶ τὰς τοῦ Μίνω θυγατέρας. πέμπτη δὲ ἐδικάσθη περὶ ἀριστείας, Αἰνείᾳ τε τῷ Φιλίππου, καὶ Ἀννίβᾳ τῷ Καρχηδονίῳ. καὶ ἔδοξε πρέπειν ὁ Αἰνείᾳ, καὶ θρόνον αὐτῷ ἐνίδρυσε παρὰ Κύρου τοῦ Πέρσου, τὸν πρότερον. τετάρτοι δὲ ἡμεῖς παρελήλυθεμεν.

Erat autem prima causa de Aiace Telamonio, an illi in heroũ numero esse liceat, an non. Accusabatur autè quòd furijs actus seipsum necasset. Denique multò prius habito sermone, visum est Rhadamantho, hausto elleboro, ac demũ respipiscentẽ, tradere eũ Hippocrati Coo medico, indeq; iam in heroum conuiuium recipi. Secunda autem causa amoris erat, Theseĩ scilicet ac Menelai pro Helena certantium, viri illa cohabitare debeat. Et Rhadamanthus quidem eam Menelao adiudicauit, qui eõiugij huius gratia tantis olim laboribus sese obiecerit, periculisq;. Etenim & Theseo ipsi alias esse mulieres, Amazonem ac Minois filias. Tertia verò de præeminentia inter Alexandrum Philippi filium, & Hannibalem Carthaginẽsem. visum est Alexãdrũ præcellere, eiq; sedes posita est apud Cyrum Persem primum. In quartam autem causam nos adducti sumus.

καὶ ὁ μὲν ἠρώτα, τί παθόντες, ἔτι ζῶντες, εἰς χωρίον ἐπιβαίημεν. ἡμᾶς δὲ πάντα ἐξῆς διηγησαμένους, ὅτῳ καὶ μετασταίημεν καὶ ἡμᾶς, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐσκέπτετο, καὶ τοῖς συνέδροις ἐκοινοῦτο περὶ ἡμῶν. συνέφερον δὲ ἄλλοι τε πολλοὶ, καὶ Αἰσχίνης ὁ ῥήτωρ, ὁ Ἀθηναῖος. ὡς δ' ἔδοξε καὶ τῷ, ἀπιφήνατο ἡ βουλὴ καὶ ἡ ἀριθμίας, ἐφ' ὃν ἀριθμὸν ἡμῶν λούσω τὰς ψυχάς, τὸ δίκαιον, ῥυτὸν χρόνον μείναντας ἐν τῇ νήσῳ, καὶ συνδιατρίψαντας τοῖς ἥρωσιν, ἀνιέναι. ἔταξε δὲ καὶ τὸ ἀποσταλησόμενον τῆς ἐπιδημίας, μὴ πλέον μηνῶν ἑπτά. τοσοῦτον γὰρ ἐμείναμεν. ἀναλαβόντων ἡμῶν τὰ σφέτερα ἐπιτήδεια, καὶ ἀναπλεύσαντες, ἐπειλούμεθα, καὶ ἐς τὴν πόλιν ἠγόμεθα, ἐς τὸ τῶν μακάρων συμπόσιον. ἄνωθεν μὲν ἦν ἡ πόλις πᾶσα χρυσῆ. τὸ δὲ τεῖχος πρὸς μὲν σμαράγδου, πύλαι δὲ ἦσαν ἑπτὰ, κέδροι μονόξυλοι, διαμεμυκυῖαι. τὸ μὲν τοι ἔδαφος τῆς πόλεως, καὶ ἡ ἐντὸς τοῦ τείχους γῆ ἐπιφανὴς ἦν.

& is quidem interrogauit, quid nam in causa esset quòd adhuc viui ad sacrum illum locum deuenissemus. Nos autem ex ordine cuncta illi enarrauimus. Tum nobis paululùm è loco summotis, secũ diu pẽsitabat, & de nobis cõmunicabat cum assessoribus. Confederant aũt ei cùm alij multi, tũ & Athenien sis Aristides, cognomẽto iustus, cui vt placuit decreuit, vt daremus pœnas curiositatis & peregrinationis, postquam moreremur. Nunc verò præscripto tempore licere nobis in insula apud heroas versari, indeque abire. Præscripsit autem recessus terminum, non ampliùs quàm mensium septem. Hinc sua sponte defluentibus sertis à nobis, soluebamur, ac in vrbem adducebamur, ad beatorum conuiuium. Ipsa autem ciuitas tota aurea, murus verò smaragdo lapide cingitur. Portæ sep-

tem sunt, omnes ex integro ligno & amomo. Pauimentum verò ciuitatis, & quæ intra mœnia est, terra eburnea: omnium

θοὶ ἢ πάντων θεῶν, βηρύλλου λίθου ᾠκοδομημένοι· καὶ βωμοὶ ἐν αὐτοῖς μέγιστοι, μονόλιθοι, ἀμεθύστινοι, ἐφ' ὧν θύουσι τὰς ἑκατόμβας. περὶ δὲ τὴν πόλιν ῥεῖ ποταμὸς μέγας τε καὶ σῖτος, τὸ πλεῖστον πηχέων ἑκατὸν βασιλικῶν, βάθος ἢ, ὥστε νῆες ἀμάξῃς. λαμπρὰ δὲ ὕδατα αὐτοῖς, οἶκοι μεγάλοι, ὑάλινοι, ὡς λιναμάμφιεγκαυσόμενοι, ἀνθ' μὲν τοῖς τὰ ὕδατα θερμὰ ὄντα, ἐν ταῖς πύελοις δράσθε, ἐν ταῖς ὑάλοις ψυχρά· χρῶνται δὲ ἀραχνίοις πολλοῖς, πορφυροῖς. αὐτοὶ ἢ σώματα μὲν οὐκ ἔχουσιν ἀπ' ἀναφῆς· τῇ ἄῤῥητοί εἰσι, μορφὴν ἢ τὴν ἰδίαν μόνον ἐμφαίνουσι. καὶ ἀσώματοι ὄντες, ὅμως δὲ ἔστασι, καὶ λινοῦνται, καὶ φρονοῦσι, καὶ φωνὴν ἀφιᾶσι. καὶ ὅλως ἔοικε γυμνή τις ἡ ψυχὴ αὐτῶν περιπολεῖν, τὴν δὲ σώματος ὁμοιότητα περικαμένην. ἃ γοῦν μὴ ἅψασθαι τύχῃς, οὐκ ἂν ὑπείξειεν μὴ ἔναι σῶμα τὸ ὁρώμενον· δοκεῖ γὰρ ὥσπερ σκιὰ ὀρθὰ, οὐ μέλαινα. χρὴ δὲ

omnium autem deorum templa, beryllo lapide constructa sunt, & altaria in eis maxima, vno è simplici lapide Amethysto constant: in quibus & dijs immolant. Circa ciuitatem verò fluuius defluit vnguento optimo: huiusq; latitudo regalium cubitorum centum: altitudo, vt cõmodè nare possit. Porrò ipsius balnea, domus magnæ sunt vitreæ, cynnamomo succensæ. Atqui pro aqua ros tepidus in peluibus seruatur. Vtuntur autem vestibus purpureis, tenuissimis aranearum telis. h Hi corpora non habent, sed & impalpabiles sunt, & absq; carne. Formam autem & effigiem solam habent ac ostendunt. Incorporei tamen cùm sint, stant, mouentur, intelligunt, vocemq; emittunt: omninóque videtur eorũ anima nuda quadam circumuagari, corporis similitudine circundata. Si quis autem non tetigerit, non credet quòd videtur non esse corpus. Sunt enim vt vmbræ rectæ, nõ nigræ.

γηράσκει δ' οὐδείς, ἀπ' ἐφ' ἧς ἂν ἡλικίας ἔλθῃ, παραμένει. ἐμοὶ μὲν δὴ νὺξ παρ' αὐτοῖς γίγνεται, οὐδ' ἡμέρα πάνυ λαμπρά. ἀπὸ καθαροῦ τὸ λυκαυγὲς ἤδη πως ἔοικε, μηδέπω ἀνατείλαντος ἡλίου, τοιοῦτον φῶς ἐπέχει τὴν γῆν. καὶ μέντοι σὶ μὴ ὧραι μία αἰώνιός ἐστιν· ἀεὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς ἔαρ ἔστι, καὶ ἵλεως ἄνεμος πνεῖ ὁ ζέφυρος. καὶ χάρα, πᾶσι μὲν ἄνθεσι, πᾶσι δὲ φυτοῖς, ἡμέροις τε καὶ σκιροῖς τέθηλεν. οὐ μὴν γε ἄμπελοι δωδεκάφοροί εἰσι, καὶ κατὰ μῆνα ἕκαστον καρποφοροῦσι τὰς δὲ ῥοιὰς καὶ τὰς μηλέας, καὶ ἄλλα ὀπώραν ἔλαττον μὲν ἢ τριακαιδεκάφορον· ἐνίοις γὰρ μείωσι, τοῦ παρ' αὐτοῖς Μίνωος, δὶς καρποφορεῖν. ἀνθεῖ δὲ πυρὸς, οἱ στάχυες ἄρτι ἰσόμυες ἐπ' ἄκρου φύσιν, ὥσπερ μύκητες. πηγαὶ δὲ περὶ τὴν πόλιν, ὕδατος μὲν πέντε καὶ ἑξήκοντα καὶ τριακόσιαι, μείζους δ' ἄλλαι τοσαῦται, μέτρου δ' ἑξακόσιοι, μικρότεραι μέντοι τούτων καὶ πολλαπλάσιαι. καὶ ἐλαὶαι, καὶ οἶνος ὁ-

Senescit nemo, sed ea ætate qua se eò comulit, permanet. Deniq; hîc haudquaquã est nox, neque dies admodum clara, sed quale crepusculum esse solet, iam aurora appetente ante orientem solem. talis lux terram habet. quare & vnum solum anni tempus nouêre. Semper enim apud eos ver est, vnusq; ventus spirat Zephyrus. At locus cunctis quidẽ floribus, omnibus mansuetis plãtis & vmbrosis viret. Quæ illic sunt vineæ, duodecies quotannis ferunt, & singulis mẽsibus vuas reddunt: mala verò granata ac malos, cæteraq; poma ter decies ferre dicebant. Nam mense qui apud eos Minous appellatur, bis ferre fructũ: pro frumẽto verò spicæ in summitate paratos panes emittũt, vt fungos. Fõtes sunt per ciuitatẽ, aquæ quidẽ quinq; & sexaginta ac trecenti: mellis verò alij totidem: vnguenti quingenti: verũm & hi minores sunt. Flumina lactis septem, & vini o-

κλη. τὸ δὲ συμπόσιον ἔξω τῆ πόλεως ποιοῦνται· ἐν τῷ Ηλυσίῳ καλουμένῳ πεδίῳ. λειμὼν δέ ἐστι μάλιστα καὶ ἐν αὐτῷ ὕλη παντοία, πυκνὴ, ἰσπικιάζουσα τοῖς μαλακαμύοις. ἡ σκιὰ μυλλὼ ἢ ἐκ τῶν ἀνθέων ἐπιβέβληται. ἀμπνοοῦσι δὲ, καὶ ἀμφίεσιν ἕκαστοι ἄνεμοι, πλὴν γε τοῦ οἰνοχοεῖν· τοῦτο γὰρ ἀδύνατον ἅπτεσθαι. ὑάλιναι, μυρόλα, τῆς διαυγεστάτης ὕαλος. ὁ μαρπὸς δ' ἐστὶ τούτων τῶν ἀνθέων, ποτήρια παντοῖα καὶ τὰς μαλακὰς, καὶ τὰ μεγέθη ἐπιδεᾶ ὅση παρίσταται ἐς τὸ συμπόσιον, πρὸς χίλιαι ἢ καὶ δύο τῶν ἐκπωμάτων, παρατίθεται, τὰ δὲ αὐτόματα οἶνου πλήρη γίγνεται· ἕτερα δὲ μὴ πίνουσιν. ἀντὶ δὲ στεφάνων, αἱ ἀηδόνες, καὶ τἄλλα τὰ μουσικὰ ὄρνεα, ἐκ τῶν πλησίον λειμώνων τοῖς κόμασιν ἀνθολογοῦντα, ἐπαναπτόμενα αὐτὸς, μετ' ἀλλήλων ἀντιπτόμενα· καὶ μέλη καὶ λυρίζοντα ἁπαλὰ· καὶ φίλαι πυκναὶ ἀναπάσασθαι μέρος ἐκ τῶν πηγῶν, καὶ τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκ τοῦ

cto. Conuiuium aũt celebratur extra ciuitatem in campo qui Elysius vocatur. Etenim pratum est pulcherrimum, & circa illud nemus omni arborum specie consitum, umbram discũbentibus faciens. stratum autem substernunt è floribus. Ministrant quidẽ ac cuncta afferunt venti, præterquã quòd vinũ nó miscẽt. siquidẽ ea non indigent. nam circum conuiuium arbores sunt vitreæ, magnæ, è micãte viro, harum fructus pocula sunt omni specie operis ac magnitudinis. Vbi autẽ quis ad conuiuium accesserit, vnum ex illis vel duo decerpta mensi apponit: ea confestim vino replentur. Proseritis verò, luscinię canoræq; volucres cæteræ, flores è proximis pratis ore legentes, cum cantu eos superuolant, aspergũtq;. Porrò vnguntur ad hunc modum: Densæ nubes vnguentum combibẽtes è fontibus ac flumine, supraq;

ὥσπερ τὸ συμπόσιον, ἀρίστα τῶν ἀνέμων ἀφανιζόντων, ὅσοι νηπλόον, ὥσπερ ἔρασον. ἐνὶ δὲ τῷ δείπνῳ, μουσικὴ τε καὶ ᾠδαὶς σχολάζουσιν, ἄδεται δὲ αὐτοῖς τὰ Ὁμήρου ἔπη μάλιστα, καὶ αὐτὸς δὲ πάρεστι, καὶ συμπαραλάβατε αὐτοῖς ὑπὲρ τὴν Ὀδυσσέα κατακείμενον. οἱ μὲν ἔμπροσθεν ἐκ παίδων ἀοίδιμοι παρθένων, ἐξάρχουσι δὲ, καὶ συμᾴδουσιν, Εὔνομός τε ὁ Λοκρὸς, καὶ Ἀρίων ὁ Λέσβιος, καὶ Ἀνακρέων καὶ Στησίχορος· καὶ γὰρ καὶ τοῦτον παρ' αὐτοῖς εἶδον ἀφικόμενος, ἤδη τῆς Ἑλένης αὐτῷ διηλλαγμένης. ἐπειδὰν δὲ σιωπήσωσι κατακλιθέντες, ἀοιδὴ μὲν καὶ χορὸς παρέρχεται ἐκ κύκνων καὶ χελιδόνων καὶ ἀηδόνων. ἐπειδὰν δὲ καὶ οὗτοι ἄσωσι, τότε δὴ πᾶσα ἡ ὕλη ἠχεῖ, καὶ ἀνέμων καταπαύεται. μέγιστον δὲ δὴ πρὸς εὐφροσύνην ἐκεῖνό ἐστιν, πηγαί εἰσι δύο περὶ τὸ συμπόσιον, ἡ μὲν γελῶσα, ἡ δὲ ἀκλαύστου. ἐκ τούτων ἑκατέρας πάντες ἐν ἀρχῇ τῆς εὐωχίας πίνουσι, καὶ τὸ λοιπὸν ἐκλέλυνται, καὶ χαίρουσι διάγουσι.

supráq; conuiuium sparſa, ſenſim exprimentibus ventis, tenuiſsimum quiddam veluti rorem diſtillant. In cœna autem muſicæ & cantilenis vacant. Canuntur autem in primis Homeri verſus, quū & ipſe adeſt, & cum illis conuiuatur, ſupra Vlyſſem diſcumbens. Choreæ autem ſunt è pueris & virginibus. præſunt verò illis & concinunt Eunomus Locrus, & Arion Lesbius, & Anacreon & [m] Steſichorus: nam & hunc apud eos vidi, iam ipſi Helena reconciliata. Vbi autem ij quieuerunt, ſuccedunt choreæ ſuccedunt è cygnis, philomenis, ac hirundinibus. Poſtquam & illæ canere cœperint, iam tota ſylua reſonat, præſidentibus ventis. Hoc autem maximum ad lætitiam habent, fontes duo ſunt circa conuiuium: vnus quidem risus, alter verò voluptatis. Ex horum ambobus in initio cōuiuij omnes bibunt, deinde reliquū læti ac ridentes exigūt.

Vola

βέλομαι δ' ἁπᾶν καὶ τῶν ἐ-
πισήμων, ὅς τινας παρ' αὐ-
τοῖς ἐθεασάμην. πάντας μὲν
τοὺς ἡμιθέους, καὶ τοὺς ἐπὶ Ἴλιον
στρατεύσαντας, πλὴν γε δὴ τῦ
Λοκροῦ Αἴαντος· ἐκεῖνον δ'
μόνον ἔφασκον ἐν τοῖς τῶν ἀσε-
βῶν χώρῳ κολάζεσθαι. βαρ-
βάρων δ', Κύρους τε ἀμφοτέ-
ρους, καὶ τὸν Σκύθην Ἀνάχαρ-
σιν, καὶ τὸν Θρᾷκα Ζάμολ-
ξιν, καὶ Νομᾶν τὸν Ἰταλιώτην,
καὶ μὴν καὶ Λυκοῦργον τὸν
Λακεδαιμόνιον, καὶ Φωκίω-
να καὶ Τέλλον, τοὺς Ἀθηναίους,
καὶ τοὺς σοφοὺς ἄνδρα Πιερίνθην.
εἶδον δὲ καὶ Σωκράτην τὸν
Σωφρονίσκου, ἀθλοποιοῦν-
τα μετὰ Νέστορος καὶ Παλα-
μήδους· περὶ δὲ αὐτὸν ἦσαν
Ὑακίνθός τε ὁ Λακεδαιμό-
νιος, καὶ ὁ Θεσπιεὺς Νάρκισ-
σος, καὶ Ὕλας, καὶ ἄλλοι καλοί.
καί μοι ἐδόκει ἐραστὴς τοῦ Ὑα-
κίνθου, τὰ πολλὰ δ' αὐτῷ ἐκεῖ-
νον λοιδορεῖν. ἐλέγετο δὲ κα
πεπαίναν αὐτὸν ὁ Ραδάμαν-
θυς καὶ ἀπειλεῖν ποτε, ἢν
ἁλῷ, ἀ-
φεὶς τὴν ἐρυθράν, ἐνοχλήσειν. Πλάτων δὲ μόνος ὁ σοφὸς

Volo & ex insignibus viris quos apud eos vidi, dicere. [n] *Omnes quidem semideos & qui sub Ilio militauêre, præter Locrensem Aiacem: nam hunc solum dicebant in impiorum loco supplicio affici. Barbarorum aût virum Cyrum, Scythâq; Anacharsim, & Thracem Zamolxim, Numamq; Italicum, necnon & Lacedæmonium Lycurgum, & Phocionẽ & Tellum Atheniẽses, & præter Periãdrum sapiẽtes omnes. Vidi & Socratẽ Sophronisci filium cũ Nestore & Palamede nugantem: circa quẽ Hyacinthus Lacedæmonius, & Thespieus Narcissus, Hylas, aliq; quẽ formosi. Videbatur auẽ Hyacinthũ amare, idq; multis argumentis. Ferebatur autem illi succensere Rhadamanthum, & sæpenumerò comminatum, si pergeret ineptire, se illum ex insula eiecturum, aut nisi omissa simulatione conuiuarentur. Solus Plato non aderat,*

ἀπ-

ἀλλ' ἐλίγιζε καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ὑπ' αὐτῷ ἀναπλασθείσῃ πόλει οἰκεῖν, χρώμενος τῇ πολιτείᾳ, καὶ τοῖς νόμοις, οἷς συνέγραψε, πολιτεύεσθαι. οἱ μὲν τοι ἀμφ' Ἀρίστιππόν τε καὶ Ἐπίκουρον τὰ πρῶτα παρ' αὐτοῖς ἐφιλοσόφουν, ἱλαροί τε ἦσαν, καὶ λιχαρεστερόποτοι καὶ συμποτικώτατοι. παρῆν δὲ καὶ Αἴσωπος ὁ Φρύξ· τέτοφε δ', ὅς καὶ γελοῖος ἦν. Διογένης μὲν γὰρ ὁ Σινωπεὺς τοσοῦτον μετέβαλε τοῦ τρόπου, ὥστε γῆμαι Λαΐδα τὴν ἑταίραν, ἐρχήσασθαί τε, ὑπὸ μέθης πολλάκις ἀνισάμενον, καὶ παροινεῖν. τῶν δὲ Στωϊκῶν ἐλάχιστοι παρῆσαν· ἔτι γὰρ ὀλίγους ἀναβαίνειν τὸν τῆς ἀρετῆς ὄρθιον κόρυμβον ἀκούομεν ἢ καὶ περὶ Χρυσίππου, ὅτι ἐπρότερον οὐκ ἐπιβῆναι τῇ νήσῳ θέμις, πρὶν τὸ ἑλλέβορον ἑαυτὸν ἐκκαθάρειεν. τοὺς δὲ Ἀκαδημαϊκοὺς ἔλεγον ἐθέλειν μὲν ἐλθεῖν, ἐπέχειν δ' ἔτι, καὶ σκέπτεσθαι· μηδὲ γὰρ αὐτὸ τοῦτο πως καταλαμβάνειν, εἰ καὶ νῆσός τις τοιαύτη ἐστίν. ἴσως τι καὶ τῷ ἐπὶ τῇ Ῥα-

sed conditam à se ciuitatem habitare dicebatur, vbi respub. & legibus quas tulerat, vteretur. Porrò Aristippus & Epicurus primi apud illos habebantur, cùm hilares essent, & læti, compotoresq; suauissimi. Aderat & Phryx Aesopus, quo homine pro morione vtuntur. Atqui Diogenes Sinopensis tantum à pristinis moribus degenerauerat, vt Laidem meretricem duceret vxorem, & subinde surgeret, ac temulentus saltaret, debacchareturq;. Stoicorum autem aderat nemo: nam ad huc illos rectum virtutis verticem ascendere aiebant. Quin & id de Chrysippo audiuimus, illi non priùs fas esse vt insulam ingrederetur, quàm iam quartò se elleboro purgaret. Academicos dicebant velle quidem venire, continere se tamen, & adhuc considerare: neq; enim satis adhuc capere num vsquam talis insula sit, nèc-ne. Verùm, vt coniicio, Rhadamanthi

Ἁμάρτυρ, οἶμαι, δείσαντες τὴν Ἀλκμαίωνος, ἅτε καὶ τὸ δικαστήριον αὐτοῖς ἀνηρηκότος. πολλοὺς δ' αὐτῶν ἔφασκον ὀρμηθέντας, ἀκολουθεῖν τοῖς ἀκμαιοτέροις, ὑπὸ νωθείας δ' ἀπολειφθῆναι, μὴ καταλαμβάνοντας, καὶ ἀναστρέψαντας ἐκ μέσης τῆς ὁδοῦ. οὗτοι μὲν δὴ κακῶς ἀξιολογώτατοι τῶν παρόντων. τιμῶσι δ' μάλιστα τὸν Ἀχιλλέα, καὶ μετὰ τοῦτον Θησέα. περὶ δ' συνουσίας, καὶ ἀφροδισίων οὕτω φρονοῦσι. μίσγονται μὲν ἀναφανδὸν, πάντων ὁρώντων, καὶ γυναιξὶ καὶ ἄρσεσι, καὶ ὁδαμῶς τοῦτο αἰσχρὸν αὐτοῖς δοκεῖ· μόνος δὲ Σωκράτης ἀθέμιτον, ἢ μιᾶν καθαρῶς παιδείαν τοῖς υἱοῖς· καὶ μήν τοι πάντων αὐτὸς ἐπιστήμων. κατηγόρηται γοῦν ὁ μὲν Ὑακίνθου ἢ ὁ Νάρκισσος ὁμολογοῦσιν, ἐκείνου δὲ ἀρνεῖται. αἱ δὲ γυναῖκες αἱ πᾶσαι κοιναί, καὶ ὁ ἀνὴρ φθονεῖ οὐ πλησίον. ἀλλ' αἱ τοῦτο μάλιστα Πλατωνικώτατοι. καὶ οἱ παῖδες δὲ παρέχουσι τοῖς βουλομένοις,

damanthi iudicium haud dubiè metuerunt, vtpote qui forum iudiciarium sustulerint. Quanquam non paucos ex illis excitatos fama erat, vt eos qui illuc præcesserãt, subsequerentur, verùm præpigritia defeciſſe, neque potuiſſe assequi, sed è medio itinere redijſſe. Hi igitur inter eos qui aderant, erãt maximè memorabiles. Enimuerò Achillem & post illum Theſeum in primis colunt. Quòd verò ad coitũ & Venerem pertinet, cõmiſcentur fœminis simul & maribus palàm, & spectãtibus omnibus, idq; haudquaquam turpe arbitrantur. Solus verò Socrates deierabat, se innocenter cũ iuuenibus versari, et quidem cũ omnes illũ peierare scirẽt. Siquidem Hyacinthus & Narciſſus fatebãtur, ille autem negabat. Fœminæ sunt omnibus cõmunes, neq; quiſquam vicino inuidet, sed sunt certè in hac re maximè Platonici. Pueri quoq; que volentibus se exhibent,

nihil

ἀντιλέγοντος. ὅπως δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας διελεγόμεθα, καὶ προσιόντι μοι τῷ Ὁμήρῳ ὡς ποιητῇ, σχολῆς οὔσης ἀμφοῖν, τότε ἄπορα ἐπεθαυμάζομεν, καὶ ὅθεν ἦν, λέγων τοῦτο μάλιστα παρ' ἡμῖν ἀσύτι νῦν ζητεῖται. ὁ δ', οὔτε ἔφη ἀγνοεῖν ἔφασκεν· οἱ μὲν γὰρ Χῖον, οἱ δὲ Σμυρναῖον, πολλοὶ δὲ Κολοφώνιον αὐτὸν νομίζουσιν. ἐὰν μέν τοι ἴδιόν Βαβυλώνιον· καὶ παρά γε τοῖς πολίταις, οὐκ Ὅμηρον, ἀπὸ Τιγράνης καλεῖσθαι· ὕστερον δὲ ὁμηρεύσας παρὰ τοῖς Ἕλλησι, ἀπάξαι τὴν πρωτονοείαν, ἔτι δὲ καὶ περὶ τῶν ἀθετουμένων στίχων ἐπιφέρων, ἃ νῦν ἐκεῖνα ἀσὶ γεγραμμένοι. καὶ ὃς ἔφασκε πάντας αὐτὰ εἶναι. διατεινόμενον αὐτῷ περὶ τοῦ Ζηνοδότου καὶ Ἀρίσταρχον γραμματικῶν πολλὴν τὴν ψυχρολογίαν. ὑπὲρ δὲ ταῦθ' ἱκανῶς ἀπιθάνευτο, πάλιν αὐτὸν ὑπέτων· τί λίποι τὸ τῆς μανίας καὶ τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο. καὶ ἅμα, ὃς ἔτυχε ἐνθυμηθεὶς αὐτῷ, μηδὲν ἐπιτηδεύσαντι.

nihil reluctantes. Vix autem duos aut tres totos dies veneram, cùm accederem Homerū poëtā: nam vtriq; ociū erat: & cùm alia multa, tum illud rogabā, cuias esset, dicens illud maximè apud nos ad hūc vsq; diem esse in controuersiu. At ille se nescire respondit. Nam quidā Chiū, alij Smyrnæū, alij Colophoniū eum arbitrātur, ipse verò se Babylonium esse dicebat, siquidem à ciuibus suis non Homerū, sed Tigranem vocatum fuisse: postea verò cū apud Græcos obsidis officio functus esset, pristinam appellationem vitasse. Rogabā præterea, num & ij versus qui vulgò reiiciuntur, ab se cōscripti essent, necne. Ille aūt omnes suos esse asseverabat. Ibi ego Zenodoti & Aristarchi grammatici frigidas ratiocinationes nō potui non damnare. Vbi autē hæc abundè disseruit, iterum rogabā, quamobrē ab ira poëmatis sui initium sumpserit.

Sic enim, inquit, mihi in mentem venit, nihil studio agenti.

Tum

καὶ μὰν λαχάνου ἐπιθύμουν ἐδίδουν, ἃ πότερον ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς φασί τινες· ὁ δὲ ἠρνεῖτο. ἔτι γὰρ οὐδὲ τυφλὸς ἦν, ὁ καὶ αὐτὸ περὶ αὐτοῦ λέγεσθαι, αὐτίκα ἀπισάμην· ἐώρα γάρ, ὥστε οὐδὲ πεπεθάνεσθαι ἐδόκουν. πολλάκις δὲ καὶ ἄλλοτε τοῦτο ἐποίουν, ἅ ποτε αὐτὸν σχολὴν ἄγοντα ἐώρων· πᾶσαν γὰρ ἄρτι ἐπεπεθανόμην αὐτῷ, καὶ ὃς πεθύμως πάντα ἀπεκρίνετο, καὶ μάλιστα καὶ τὴν Ἰλιάδα, ἐπειδὴ ἐκράτησεν. ἦν γάρ τις γραφὴ κατ' αὐτοῦ ἀπεγεγραμμένη ὕβρεως, ὑπὸ Θερσίτου, ἐφ' οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποιήσει ἔσκωψε. καὶ ἐνίκησεν Ὅμηρος, Ὀδυσσεὺς συνηγορεῖτος. κατὰ δὴ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους, ἀφίκετο καὶ Πυθαγόρας ὁ Σάμιος, ἐπάκτιος ἀναγεὺς, καὶ ἐν τοσούτοις ἔθνεσι βιοτεύσας, καὶ ἐπτὰ ἰδὰς τῆς ψυχῆς τὰς μεταβάλλων. ἦν δὲ χρυσοῦς ὅλον τὸ δεξιὸν ἥμίτομον, καὶ ἐπειδὴ μὲν συμπολιτεύσαιτο αὐτοῖς, ἐνεδοιάζετο δὲ ἔτι, πότερον Πυθαγόραν, ἢ Εὔφορβον, αὐτὸν ὀνομάζειν χρή, ὁ μὲν οἱ Ἐμπεδοκλῆς, ἔλθοι μὲν καὶ

Tum & illud scire cupiebam, an quod multi volunt, Odysseam Iliadi priorē scripsisset. Ille verò negabat. Nā quòd cæcus nō esset, quod & ipse de eo affirmāt, mox cognoui: videbā enim, quare nō esset opus illū percōtari. Quin idē aliàs sæpe agebā vbi illi vacare videre. Cùm aūt illū adirē, rogarem̄q; ipse contrà prompte ad omnia respondebat, maximè verò post causam quā vicit. Nam illū calumniæ Thersitæ accusauerat, quòd se in poēsi conuicijs agitasset. Vicit aūt Homerus causam, agēte Vlysse. Aduenit et circa illa tēpora Pythagoras Samius septies mutatus, qui in tot animalibus vixit, et animæ errores cōsummauit. Erat autem eius dextra pars aurea: et visum est vt cōmuni cū illis republica vteretur. Dubitabam ne aūt adhuc, vtrū Pythagoræ, an Euphorbi nomine appellandus esset. Empedocles verò (nam

καὶ

ἢ οὖδε πεπήρωτο, ἢ τὸ σῶμα ὅλον ὑπῆκται & ὁ μὲν παρεληλύθει, καί τοι πολλὰ ἱκετεύων καὶ παραιτούμενος ἐπιμένειν ὀλίγον χρόνον, ἐνίστατο ὁ ἀγὼν, τὰ παρ' αὐτοῖς θανατήσια. ἀγωνοθέτης ἦν Ἀχιλλεὺς ὁ πεμπτος, ἢ Θησεὺς τὸ ἕβδομον. τὰ μὲν οὖν ἄλλα μακρὸν ἂν εἴη λέγειν, ἵνα δὲ μὴ μάταιον ᾖ τὸ πραχθέντων διηγεῖσθαι μακρὰ, πάλαι μὲν ἐνίκησε Κᾶρος, ὁ ἀφ' Ἡρακλείους, Ὀδυσσέα περὶ τοῦ σφάγιου παλαίσαντος· νυνὶ δὲ ἔδει ἐπὶ τοῦτον Ἄρεως τε καὶ Αἰγυπτίου, ὃς ἐν Κορίνθῳ τέθαπται, καὶ Ἐπωπεύς, ἀπόπλοις συνιόντων. παγκρατίῳ δὲ τίθεται ἆθλα παρ' αὐτοῖς. καίτοι μνήμην ἐποιησάμην, τῷ μὲν ἀληθείᾳ, παραπολὺ ἰσχυρότερῳ Ὁμήρου, ἐνίκησε δὲ ὅμως Ἡσίοδος. τὰ δὲ ἆθλα, ὧν ἅπασι στέφανος, πλακοῦς ἐκ πυρῶν ἦσαν. ἆρ' οὖν τοῦ ἀγῶνος σωτηριωθέντος, ἠγωνοθέτουν οἱ ἐν τῷ χωρίῳ τοσοῦτον διαλαμψάντες, ἀφῆκάν τε τὰ δεσμὰ, καὶ τῆς φυλακῆς ἐπεκράτησαν, ἐπανῆκόν τε ἐπὶ τὰ ὕπερθεν·

& ipse venit semielixus, & toto corpore excoctus) nō receptus est, quanquā id multis precibus postularet. Procedente autē tempore instabat certamen, quod apud illos Thanatusia appellātur. Præfuit Achilles iam quintum, Theseus verò septimū. Porrò quid in totū actum sit, longum esset commemorare: verùm summā ac capita rerū perstringā. Lucta quidē vicit Carus, qui ab Hercule stabat, & pro corona cū Vlysse decertabat. Pugilū æqualis fuit pugna, Arij Aegyptij, qui Corinthi sepultus est, & Epij, qui sibi mutuò cōgressi erant. Nā apud eos Pancratij nullum præmium proponitur. Porrò quis cursu vicerit, non satis memini. Ex poetis, vt verè dicā, quanquā lōgè excelleret Homerus, vicit tamē Hesiodus. Præmia aūt omnibus erat corona ex pauonū pēmis cōtexta. At iam absoluto certamine nunciatū est, eos qui in impiorū loco plecterentur, ruptis vinculis, & superata custodia, in insulā irrupere-

eorum

ἀγεῖσθαι δ' αὐτῶν Φάλαριν τε τὸν Ἀκραγαντῖνον, καὶ Βούσιριν Αἰγύπτιον, καὶ Διομήδη τὸν Θρᾷκα, καὶ τὸν περὶ Σκίρωνα καὶ Πιτυοκαμπτῆν. ὡς δὲ ταῦτ' ἔπεισεν ὁ Ῥαδάμανθυς, ἐτάξατο τὸ ἔρωας ἐπὶ τῆς ἠιόνος. ἦγε δὲ Θησεὺς τὴν Ἀχιλέως, καὶ Αἴας ὁ Τελαμῶνος, ἤδη σωφρονῶν. καὶ συμμίξαντες μάχοντο, καὶ ἐνίκησαν οἱ ἥρωες, Ἀχιλέως τὰ πλεῖστα λαθρεύσαντος. ἐπέσπετο δὲ καὶ Σωκράτης, ἐπὶ τῷ δεξιῷ τεταγμένος, πολὺ μᾶλλον, ἢ ὅτι ἦν ἐπὶ δεξιῷ μάχεσθαι εὐσχημονέστερον γὰρ τῶν πολεμίων, ἀπέφυγε, καὶ τὸ πρόσωπον ἄτρεπτος ἦν. ἐφ' οἷς καὶ ὕστερον ἐξαρίθμει αὐτῷ ἔπαινον, καλός τε καὶ μέγας παράδεισος ἐν ᾧ προσεπέφυτα συγκαλῶν τοὺς ἑταίρους, διελέγετο, νεκράκαδημίαν τὸν τόπον προσαγορεύσας. συμβούτου οὖν τοὺς νενικημένους, καὶ λύσαντα, αὖθις ἀπέπεμψεν ἔτι μᾶλλον κολασθησομένους. ἔγραψε δὲ καὶ ταύτην τὴν μάχην Ὅμηρος,

eorũ duces esse [s] *Phalaridẽ Agrigentinũ*, [t] *& Busyridẽ Aegyptiũ*, [u] *Diomedẽ Thracẽ*, *&* [x] *Scironẽ*, [y] *& Pityocampten. Vt verò hæc animaduertit Rhadamanthus, statuit heroës in aciem super littus. Ducebat autẽ exercitũ Theseus & Achilles, & Aiax Telamonius, iam iam ad se reuersus. Cõmixti ergo inter se pugnabant, viceruntq; heroës, Achille vel in primis rem strenuè gerente. Fortiter se gessit & Socrates in dextro cornu constitutus, multoq; fortius, quàm quum adhuc apud Dekũ pugnaret. Nam ingruentibus hostibus haudquaquã fugit, sed vultu intrepido cõstitit, quamobrẽ præmio donatus est, nimirũ luculẽto & amplo horto, in quẽ conuocatis alijs disserebat: quem locum Necracademiam appellauit. Comprehensos igitur & colligatos eos qui vicli fuerant, remiserunt multò grauius puniendos. Eam autem pugnam scripsit & Homerus,*

κὴ ἀπιόντι μοι ἔδωκε τὰ βι-
βλία ὁμιλεῖν τοῖς παρ' ἡμῖν
ἀνθρώποις· ἀπ' ὕστερον κὴ
ταῦτα μετὰ τ ἄλλων ἀπωλέ-
σαμεν. ὧδ' ἦν ἀρχὴ τῦ ποιήμα-
τος αὕτη· Νῦν δή μοι ἔνεπε
Μοῦσα μάχλου νεκύων ἡρώων.
τότε δ' οὖν ἐνάμυς ἑψήσαντ-
τῶν, ὥσπερ παρ' αὐτοῖς νόμος,
ἐπεδὴν πόλεμον διαθέθω-
σωσιν, ἀσιῶντό τε ἐπινίκια,
κὴ ἑορτὴν μεγίστην ἦγον μέ-
νος ἦ ταύτης ὁ μὲν ἄχι Πυθα-
γόρας, ἀπ' ἄσεως τε ἐρέφω ἐ
παθίζετο, μεσαπόλιν τὴν
ἐναμοφαγίαν. ἤδη ἦ μιαιῶν
ἐξ ἑπτὰ ἐτῶν περὶ μεσοῦν
τὰ λοιπὸν ἕβδομον νύκτερα συ-
νίστατο πράγματα Κίνυρος γὰρ,
ὁ τῦ Σκινθάρου παῖς, μέγας τε
ἦν, κὴ καλὸς, ἤρα πολὺ ἤδη
χρόνον τ Ἑλένης, κὴ αὕτη ἦν κα
ἀφανὴς ἐπὶ μακρῶν ἀγαπῶ-
σα τὸν ναυίσκον· πολλάκις
γοῦν κὴ διένοεν ἀπάλοις,
ἐν τ συμποσίῳ, κὴ προὔπι-
νον, κὴ μόνοι ἐξανεστάμε-
νοι, ἐπαλαῦντο περὶ τῶν ὔε
λων. κὴ δὴ ὑπ' ἔρωτ κὴ ἀ-
μηχανίας ἐβουλεύετο ὁ Κίνυ-

& mihi abeunti libellos dedit ad noſtros homines deferendos. Verùm hos vnà cum reliquis poſtea amiſi. Erat poëmatis initium ferè in hunc modum: Nunc mihi Muſa refert pugnam heroũ extinctorum. Cùm igitur fabas coxiſſent, quemadmodũ illis moſ eſt, vbi bello rem præclarè geſſerint, Epinicia celebrárunt, & feſtum ſolenne egerunt. Solus Pythagoras à conuiuio illo abſtinuit; & ieiunus procul deſidebat, abominatus fabarum eſum. Iam verò mẽſibus ſex exactis, ſeptimóq; ad medium deducto, res nouæ ac inſperatæ exortæ ſunt. Nam Cinyrus Scinthari filius, iam grãdis & formoſus, Helenam multo iam tẽpore deperibat: ipſa aũt cõtrà manifeſtè adoleſcentem ad infamiam vſque redamabat. Siquidem in conuiuio ſubinde alter alteri annuebat, & præbibebat: ſoliq; ex cæteris ſurgẽtes in ſylua deerrabant. Tandem præ amore & impatientia conſilium cepit Cinyrus

φ, ἁρπάσας τὴν Ελένην (ἐδόκει δ' ἀμφὶ ταῦτα) οἴχεσθαι ἀπιόντας ἐς τινα τῶν ἐπικαμψίων νήσων, ἢ οἱ ἐς τὴν Φαιὼ, ἢ ἐς τὴν Τυρόεσσαν. σωφρονίστας δ' πάλαι πεσσαλέφρονας πρὸς τῶν ἑταίρων τῶν ἐμῶν, τοὺς θρασυτάτους τῶν· ὧν μὲν δὴ οἱ παρὰ τὰ ἐμὰ γνοὶ ταῦτα, ἐπίστασθε γὰρ ἐκ αὐτῶν πολλὰ θησόμενοι. ὡς δ' ἐδόκει αὐτοῖς, ἐτέλουν τὴν ἐπιβολήν. καὶ ἐπὲ νὺξ ἐγένετο, ἐγὼ μὲν ἐπαρτῶ ἐτύγχανον γὰρ ἐν ὧ συμποσίῳ ἐπὶ νομιμαχίῳ. νὶ δ' κατόντος τὰς ἄκρας, ἀναλαβόντος τὴν Ελένην, ἅμα σπουδῇ ἀνέχθησαν. περὶ δ' τὸ μεσονύκτιον ἀνηρόμην ὁ Μενέλαος, ἐπὲ ἐμαθε τὴν νύκτα ἐγένετο τῇ γυναικὶ, βοᾷ τε ἴσῃ, καὶ τὸν ἀδελφὸν παραλαβὼν, ἅμα πεσὲ τὰ βασίλεια τῦ Ραδαμάνθυος. ἡμέρας δ' ἐπιφαυσκούσης, ἔλεγον οἱ σκοποὶ κατοφᾶν τὴν ναῦν, πολὺ ἀπέχουσαν ἔτω δὴ ἐμβιβάσας ὁ Ραδάμανθυς πρωτόπλουν τ ἤρετο ἐς ναῦν μοι νόξυλον,

rus rapiendi Helenam. Illa verò hoc probabat, vt cederent, ac in vicinam quampiam ex insulis proficiscerentur, nimirum in Phello, aut Tyroëssam. Addiderunt & huic consilio coniuratos è meis comitibus tres audacissimos. Nam hæc patri non indicauerat: sciebat enim quòd ab illo acriter increparetur. Itaq; cùm ipsis opportunum visum esset, facinus perpetrârunt. Vbi enim nox aduênit, (nam tum fortè non intereram, sed in conuiuio distertebam) illi clàm alijs correpta Helena, maturè se propripuerunt. Menelaus autem cùm circa mediũ noctis excitatus torũ vacuum sensisset, protinus clamore sublato, & fratre secũ accepto, ad regiã Rhadamanthi profectus est. Porrò illucescente die aiebant exploratores nauê procul distantem apparere. Itaq; Rhadamanthus, cùm quinquaginta heroës in nauem Asphodelinam, & ex integro & solido li-

νόξυλον, ἀσφαλιπίνῳ, πα-
ρήγγελε διώκειν. οἱ δὲ ἀπὸ πρόθυ-
μίας ἐπαίνουν τὸν, περὶ μεσημ-
βρίαν ἐπαναπαύσειν αὐ-
τὰς, ἄρτι ἐς τὸν γαλακτώδη
Ὠκεανὸν ἐμβαίνοντας, πλη-
σίον τῆς Τυρίδος, παρὰ τὸ-
σοῦτον ἤθον ἀφεῖναι, καὶ ἀ-
ναθησάμβοι τῷ ναῦν ἀλύ-
σει ῥοδίνῃ, καταπλεῖν. ἢν δὲ
Ελένη ἐλάφρυντι, καὶ ἰσχύ-
νῃ, καὶ ἐνεκαλύπτετο. τὰς δ'
ἀμφὶ τὸν Κίνυρον ἀνακεί-
σας πρότερον ὁ Ραδάμαν-
θυς, εἴ τινες καὶ ἄλλοι αὐτῶν
συνίσασιν· ὡς ἀδίκως ἔπορ,
ἐκ τῶν ἀλλοίων λύσας, ἀπὶ
πυνθάνῃ ἐς τὸν τῶν ἀσεβῶν
χῶρον, μαλάχῃ πρότερον μα
στιγωθέντας. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ
ἡμᾶς ἐμπροσθεμεσ ἐκπέμ-
πειν ἐκ τῆς νήσου, τῷ ἐπιδέ-
σαν ἡμέραν μόνῳ ἐπιμέ-
ναντας. ἔνθα δὴ ἐγὼ λυπού-
μενος τε, καὶ ἐλάφρυνον, οἷα δὴ
μικρὸν ἄγαθὰ καταλιπών,
αὖθις θανηθήσεσθαι. αὐτοὶ
μέν τοι παρεμυθοῦντο πλέ-
γοντες, ὡσπερ ἐτῶν ἀφίξ-
ξεσθαι πάλιν πρὸς αὐτούς.

gno conſtructam collocaſſet, iuſſit eos perſequerentur. At illi cum magna alacritate remis incumberent, tádem circa meridiem eos deprehẽdunt, cùm iam in lacteum Oceanum ſubirẽt, haud procul à Tyroeſſa inſula. tãtum enim aberant, vt elaberetur. Cùm igitur nauem roſea catena reuinxiſſent, reuerſi ſunt. Helena tacè flebat & erubeſcebat, operiebaturq; Verùm Rhadamanthus habita priùs cum Cinyro diligenti quæſtione, num & alij quipiam conſcij fuiſſent: poſtquam vllum fuiſſe negauit, vinctum hominem ex pudẽdis, & malua priùs bene cæſum, in impiorum locũ damandauit. Decreuerunt & nos ante præſcriptũ tempus ex inſula ablegare, data venius proximæ diei mora. Ibi ego grauiter ferre, & lachrymari, vtpote qui eiuſmodi felicitate relicta rurſus erraturus eſſem. At illi contrà conſolabantur me, quod futurum dicerent vt propediem ad ſe eſſem rediturus.

Iam &

καί μοι ἤδη βρόνου τι καὶ λιπαρίαν ἐς τὴν αὐτὴν παρεδέξατο, πλησίον τῆς ἀείσω. ἐγὼ δὲ πυνθανόμην τοῦ Ῥαδαμάνθυος, ποῖα ἐκείνου ἀπήντα τὰ μέλλοντα, καὶ ἐπιδείξαι μοι τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἔφασκεν ἀφίξεσθαι μὲν ἐς τὴν πατρίδα, ποτὲ δ' πρότερον πλανηθέντα, καὶ λιναλωτόσαντα. ἦ δὲ χρόνον ὅτι ἔτι τῆς ἐπανόδου προσδέξεσθαι ἐθέλησεν, ἀπὸ δὲ καὶ πλείονας τὰς πλησίον νήσους (ἐφαίνοντο δ' πηγότι τὸν ἀριθμὸν, καὶ ἄλλη ἕκτη πόρρωθεν) ταύτας μὲν ἔνθεν ἔφασκε τὰς τῶν ἀσεβῶν, τὰς πλησίον, ἀφ' ὧν δὴ, ἔφη, ὁρᾷς τὸ πολὺ πῦρ ἀναδίδον, ἔκτη δὲ ἐκείνη τῶν ὀνείρων ἡ πόλις. μετ' αὐτὴν δὲ, ἡ τῆς Καλυψοῦς νῆσος, ἀπ' ἐδίκου δὲ φαίνεται. ἐπαλλὰξ δὲ ταύτας παραπλεύσῃς, τότε δὴ ἀφίξῃ ἐς [redacted] ἤπαρον, τὴν ὑφ' ὑμῶν ἐνοικουμένην. ἐκεῖθεν δ' ποτὲ παρελθὼν, καὶ ποικίλα ἔθνη διελθὼν, καὶ ἀνθρώποις ἀμείνοσιν ἐπιδημήσας, χρόνῳ ποτὲ ἥξεις ἐς τὴν ἑτέραν ἤπαρον.

Iamq; mihi in futurũ sedẽ & locũ optimis quibusq; vicinũ ostendebãt. Ego verò accedens Rhadamanthũ, obnixè orabam, vt quæ mihi futura essent, prædiceret, & de nauigatione certiorem redderes. Is aũt me quidẽ in patriã rediturum respondit, verùm multis priùs erroribus & periculis exantlatis. Tẽpus autẽ quo essem rediturus, addere noluit, sed ostẽsis vicinis insulis, (apparebant autẽ numero quinq; & alia sexta lõgiùs) hæ, inquit, adiacentes sunt impiorũ, in quibus vides ignis plurimũ accẽsum. Sexta aũt illa somniorum est ciuitas. Post hanc & Calypsus est insulta, verùm nondũ tibi adhuc apparet. Vbi verò has præternauigaueris, tum deuenies in magnam illam continentem, quæ eregionẽ est eam quæ à nobis incolitur. Illic multa passus, multasq; gentes prætergressus, & inter Barbaros inculto sq; homines peregrinatus, tandem in alteram terram deuenies.

ζοντῶ' ἔπι, καὶ ἀναστάσας ἀπὸ τ γῆς μανάχης ῥίζαν ἄρυξέ μοι ταύτην ἀνελώσας ἐν δὲ μιγίστοις κινδύνοις ταύτην προσώχεσθαι. παρήνεσε δὲ καὶ ἤ ποτε ἀφικοίμην εἰς τὴν πάτριον γῆν, μήτε πῦρ μαχαίρᾳ σκαλεύειν, μήτε θέρμης ἐσθίειν, μήτε παιδὶ ὑπὲρ τὰ ὀκτωκαίδεκα ἔτη πλησιάζειν· τούτων γὰρ μεμνημένον, ἐλπίδας ἔχειν τ ἀς τὴν νῆσον ἀφίξεσθαι. τότε μὲν δὴ περὶ τὸν πλοῦν παρεσκευαζόμην, καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, ἀνεστάμην αὐτοῖς. τῇ ἐπιούσῃ δ' ἐλθὼν πρὸς Ὅμηρον, τὸν ποιητὴν, ἐπιθέσθαι αὐτῷ ποιῆσαί μοι δίστιχον ἐπίγραμμα. καὶ ἐποίησε, σχῆμα λυρικόν. λίθον ἀναστήσας, ἐπέγραψα πρὸς τῷ λιμένι. τὸ δ' ἐπίγραμμα ἦν τοιόνδε· Λουκιανὸς τάδε πάντα, φίλοι μακάριοσι βιοῦσιν, εἰδότι, καὶ πάλιν ἔλθε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν. μίμνας δ' ἐπὶ πλέον ἡμέρας, τῆς ἐπιούσης ἀναγόμενος, τῶν ἡρώων παραπεμπόντων ἔνθα μοι καὶ Ὁ

Haec vbi dixisset, euulsam è terra maluæ radicem mihi porrexit, iubens vt hanc adorarem cùm in maximis periculis versarer. Admonuit autẽ, si vnquam in hanc terram incolumis redirem, ignem gladio ne foderem, néve lupinis vescerer, néve puero supra decem & octo annos nato congrederer. quorum si memor essem, bene sperarem de reditu ad insulam. Ibi demum quæ ad nauigationem pertinent, paraui: cumq; opportunum esset, cum illis cibum cepi. die deinde proxima accedens Homerũ, orabam vt mihi duorum versuum epigramma conderet. Quod vbi fecit, columna beryllilapidi erecta iuxta portum inscripsi. Erat autem epigramma huiusmodi:

Lucianus charus diuis
hæc cuncta beatis
Vidit, & hinc iterum patrias remeauit ad oras.

Manens autem & diem ilham, sequenti proficiscebar, deducentibus heroibus. Hic & Vlyssez

δυσσεὺς πεσόντα θάψῃ, κἀθρᾶτ' Ἀλκινόῳ, δίδωσιν ἐπίσολὴν, ἐς Ὠγυγίαν τὴν νῆσον, Καλυψοῖ· κομίζειν. συνέπεμψε δέ μοι ὁ Ῥαδάμανθυς τὸν πορθμέα Ναύπλιον, ἵν' ἀκαταχθείημεν ἐς τὰς νήσους, μηδεὶς ἡμᾶς συμπάθοι, ἅτε καθ' ἕτερον ἐμπορίαν πλέοντας ἐπὶ κέρδος τὸν ἐνθάδε ἀέρα προϊόντων, παρενηνόχαμεν, αὐτίκα ἡμᾶς ὀδμή τις δεινὴ δεινόχιος, οἷον ἀσφάλτου ἢ θείου καὶ πίσσης, ἅμα καιομένων. καὶ ἐνίσταζε πανυρὰ, ἢ ἀφόρητος, ὥσπερ ἀπ' ἀνθρώπων ὀζόντων, καὶ ὁ ἀὴρ ζοφερὸς καὶ ὁμιχλώδης, ἢ καπνίζοντι τῷ ὄρει ἐῴκει. καὶ μήν τοι καὶ μαστίγων ψόφος ἀκούειν, καὶ οἰμωγὴ ἀνθρώπων πολλῶν. τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἐπεσχόμεν ἐς δ' ἐπίβημεν, διὰ λῶ· λύκνον μὲν πᾶσα ἐρημία ἦν, καὶ ἀπόξηρος, πέτραις καὶ πάχνῃ καστοδικλῃζομένη. λίνυφον δὲ, οὐδ' ὕδωρ ἐνῆν. ἀνερπύσαντες δ' ὅμως κατὰ τὴν ἐρημίαν, πρόϊμεν δία τινος ἀκανθώδους, lysses accedes nescientе Penelope, mihi literas dat in insulam Ogygiam ad Calypso ferendas. Misit & mecum Rhadamāthus portitorem Nauplium, vt si ad insulas appelleremus, nemo nobis manum inijceret, velut ij qui ad mercatum quēpiam alium nauigarent. Vbi verò progressi odoratum aërem præterissemus, continuò nos teterrimus nescio quis odor excepit, velut bituminis & sulphuris picisve, cùm simul ardent. Nidor aūt erat grauis, intolerabilisq́, velut ab exustis hominibus. Erat & aër obscurus & caliginosus, à quo distillabat ros quidam piceus. Quin & verberū strepitus exaudiebatur, & multorum hominum eiulatus. Ad alias igitur non applicuimus: illa verò quam ascendimus, talis erat. Tota in gyrū præcepta est, & exusta, cautibus & saxis aspera. Arbor autē aut aqua ne inerat quidē. Irrepsimus tamen per præcipitia, & per spinos-

ἄσε, καὶ σκολόπων μεστὴς ἀπρα-
πόλεως ἀμορφίαν καὶ χώρας
δυσβόυλου. ἐλθόυσι δὲ ἐπὶ τὰ
ἄρκτα, καὶ τὸ δικαστήριον,
πρῶτα μὲν τὴν φύσιν τοῦ τόπου
ἐθαυμάζομεν. τὸ μὲν γὰρ ἔδα-
φος αὐτὸ, μαχαίραις καὶ σκό-
λοψι πάντη ἐξηωθικὸς, λύκλῳ
δὲ ποταμοὶ πυρὸς ῥέουσιν, ὁ μὲν
βορβόρου, ὁ δὲ ὑδατος καὶ
αἵματος, ὁ δὲ ὕδατος, πυρὸς πάνυ
μέγας οὗτος, καὶ ἄπρατος,
καὶ ἐρρῷδ, ὥσπερ ὕλαι κυμαί-
νουσα, ὥσπερ θάλασσα. καὶ ἰχθῦς
δὲ ἔχει πολὺς, τοὺς μὲν ἁλοῖς
προσοικότας, τοὺς δὲ μικροὺς,
ἄνθρακι πυρωμένοις ἐκά-
λουν αὐτοὺς λυχνίσκους. ἔσοι
δὲ καὶ μίκρ, ἐγγὺς δὲ πάντων
καὶ πυλωρὸς ἑστήκει, Τίμων ὁ Ἀθηναῖος καὶ μισάνθρωπος. παρῆλθόν-
τες δὲ ὅμως, ἐν Ναυπλίῳ ἐπο-
πτευόμενοι, ἐν ᾧ μὲν λοιδο-
ρούμενοι, πολλοὺς μὲν βασιλέας,
πολλοὺς δὲ ἰδιώτας, ὧν ἐν-
ίους καὶ ἐγνωρίζομεν ἄλλο-
θεν δὲ καὶ τὸν Κίνυρον, ἐπι-
κρεμάμενον, ἐκ τῶν
κάλλοιν ἀπηρτημένον. προ-
ετίθεσαν δὲ οἱ πεπονηκότα

sam & aculeis plenam semi-
tam euasimus, transiuimus
regionis tetram fœditatem.
Procedentes autem ad car-
ceres, & supplicij locum, pri-
mùm quidem loci naturam
admirati sumus. Siquidem u-
niuersum solum gladijs &
mucronibus efflorebat, cir-
cum quod fluuij duo decur-
rebant, vnus cœno, alter ve-
rò sanguine, & item alius in-
tus igne, & quidem ingens
& immensus. fluebat autem
velut aqua, & instar maris
agitabatur. Habebat etiam-
num & pisces permultos,
quorum aliquot torribus a-
rant similes, nonnulli verò
minusculi carbonibus igni-
tis, quos Lychnicos voca-
bat. Aditus autem vnus erat,
& perquà angustus. Ianitor
adstabat Timon Atheniен-
sis. Ingressi tamen duce Nau-
plio, videbamus eos qui sup-
plicia afficiebantur, inter
quos reges & priuati erant
plurimi: quorũ etiam nõnul-
los agnouimus. Vidimus &
Cinyrum fumo enecari, & à pudendis pendêre. Addebant

&

ψ]ὰς ἑκάστων βίους, καὶ τὰς αἰτίας, ἐφ' οἷς ἕκαστοι ἔσονται. καὶ μιγίστας ἀπασῶν τιμωρίας ὑπέμενον οἱ ψευσάμενοί τι περὶ τ βίον, καὶ οἱ μὴ τἀληθῆ συγγεγραφότες, ἐν οἷς ἦ Κλησίας ὁ Κνίδιος & ἐγώ, καὶ Ἡρόδοτος &, καὶ ἄλλοι πολλοί. τούτοις ἔν γε ὀλίγοις ἐγὼ, χρηστὰς ἔχων εἰς τὸ πᾶν τὰς ἐλπίδας· ἐδέν γὰρ ἑαυτῷ ψεῦδος ἀπέβλεπε συνειδώς. ταχέως δ' ἀναχθέντες ἐπὶ ναῦν (ἐγγὺς ἐλιμένιζε φέρων τῷ ὄψει) ἀσπασάμενοι τ Ναύπλιον, ἀπεπεμψάμεθα μικρὸν ὀλίγον, ἐφ' αὑτὸ πλησίον ἦ τ ὀνείρων νῆσον &, ἀμυδρὰ, καὶ ἀφανὴς ἰδεῖν. ἔπασχε δὲ καὶ αὐτὴ τοῖς ἀνέμοις ἴσα παραπλήσιον, ὑπεχώρει γὰρ πρὸς ἕω ἡμῖν, καὶ ὑπέφαινε, καὶ προῤῥωτέρω ὑπέβαινε. καταλαμβάνοντι δέ ποτε αὐτὴν, καὶ ἐσωκάλουν εἰς τ Ὑπνον λιμένα προσχοροῦσθαι, πλησίον τῶν πυλῶν τῶν ἐλεφαντίνων, ἦ τὸ τ Ἀληθὲς & ἱδρύσθαι δοκεῖ, πρὸς δείλην ὀψίαν ἀπεβαίνομεν· πρωθύντος δὲ εἰς τὰς πύλας, πολλὰς ὀνείρους καὶ ποικίλους ἑωρῶμεν.

& ductores singulorum vitæ, & causas ob quas supplicio afficerentur. Maxima verò omniũ pœna eis imminebat, q̃ in vita quippiã emẽtiti essent, neq; veritatẽ literis mãdassent: inter quos erat Ctesias ille Cnidius, & Herodotus, & alij nõ pauci. Hos ergo cũ viderẽ, bono animo esse cœpi. nam nullius mẽdacij mihi cõscius erã. Itaq; ad nauẽ maturè reuersi (neq; enim tale spectaculũ ferre amplius poterã) salutato Nauplio discessi. Neq; ita multũ pòst apparebat nõ procul somniorũ insula, obscura illa, & vix visu ꝑspicua. Habebat aũt & ipsa somnijs aliquid simile. cedebat enim accedẽtibus nobis, & subterfugiebat, ac longiùs se subducebat. Cũ ergo tandem eã cõprehẽdissemus, & in portũ qui Somnus dicitur, delatì essemus, prope eburneas portas, vbi ædes est Gallinaceæ sacra, sub obscurã vesperam descendimus: cumq; in portã progressi fuissemus, somnia multa variáque videbamus.

πρῶτον δὲ βούλομαι περὶ τῆς πόλεως εἰπεῖν. ἐπεὶ μηδεὶς ἄλλος τινὶ γέγραπται περὶ αὐτῆς, ὅσῃ γε μόνος ἐπεμνήσθη Ὅμηρος, ἢ πάντως ἀκριβῶς σαφέστερον. ἔλυπεν δὲ περὶ πάσης αὐτοῦ ὕλης ἀνίσχνης· τὰ γὰρ ἕλεια δένδρα ἐστὶ μέχρι βάθους ὑψηλά, ἢ μανδραγόραι, ἢ ἐπ' αὐτῶν πολύ τι πλῆθος νυκτερίδων· τοῦτο γὰρ μόνον ἐν τῇ νήσῳ γίγνεται ὄρνεον. πολλὰς δὲ πρὸς τῇ παραλίᾳ πλησίον, ἀπ' αὐτῶν λαμπόμενος Νυκλιπόρος. καὶ πηγαὶ δύο περὶ τοῖς πύλαις, ἐνόμασται καὶ ταύταις, τῇ μὲν Νέγριτος, τῇ δὲ Παννυχία. ὁ δὲ περίβολος τῆς πόλεως, ὑψηλός τι καὶ ποικίλος, ἰσάδι πάνυ χρυσοῦ ὁμοιόταλος. πύλαι μὲν οἱ ἔπασιν, ἃ δύο λαθάπερ Ὅμηρος ἤρκηκεν, ἀπὸ τέτρων. δύο μέν, πρὸς τὸ τῆς βλακείας πρόσωπον ἐκβλίπουσαι, ἃ μὲν σιδηραῖ, ἃ δὲ ἐβράμοις πεποιημένην, λαθ' ἃς ἰσήκουον ἐκφοβεῖν αὐτῶν οἵτι φοβεροὶ καὶ φονικοὶ καὶ ἀπωλωτῆς. δύο δέ, πρὸς τὸ μιξέναι καὶ πάλαπαν· οὐ μὴ ἐβάτινοι, οὐδὲ, λαθ' ἃς ἂν μέλλῃς πρόσθεν, ἐπιφανήσεται.

Verùm de ipsa ciuitate libet ante omnia commemorare, quoniam de ea nemo adhuc conscripsit: solus aũt Homerus eius meminit, nõ ita accurate exacteq; descripsit. Circa hãc vndiq; circũiacet syLua. Arbores aũt sunt papauera procera, & mandragoræ, in quib. magna vis vesperti lionum sedet. Sola enim hæc auis in ea insula nascitur. Flumen aũt iuxtà præterlabitur, quod ab illis Nyctiporus appellatur. Sunt & fõtes duo iuxta portas, quib. & nomẽ est vni quidem Negretus, alteri verò Pannychia. Ipsa autem ciuitatis mœnia alta sunt, variaq; iridis colore simillima. Enimuerò portæ sunt, nẽ duæ, vt voluit Homerus, sed quatuor. Nã duæ Mortitiei cãpũ respiciũt, hæc qdẽ ferrea, illi verò testa cõstructa, per quas horrenda & sæua immitiaq; somnia emitti aiebant. Duæ verò alteræ ad portũ & mare, ex quib. quædã corneæ erãt, quædam, per quas transiuimus, eburneæ.

Ingressis

εἰσιόντων δ' ἐς τὴν πόλιν, ἐν δεξιᾷ μὲν ὅτι τὸ Νυκτῶον· οἰκοῦσι γὰρ θεῶν ταύτην μάλιστα, καὶ τὸν Ἀλεκτρυόνα. ἐκεῖ ἐν δεξιᾷ, παρὰ τὸ μνημεῖον τοῦ λιμνῶ καὶ τὸ ἱερὸν ἐποίησαν· ἐν ἀριστερᾷ δὲ τὰ τοῦ ὕπνου βασίλεια. οἰκοῦσι γὰρ δὴ ἄρχει παρ' αὐτοῖς, ὑπάρχας δύο καὶ ὑπάρχους ἐποιήσατο, Ταραξίωνα τε τὸν Ματαιογένους, καὶ Πλουτοκλῆα τὸν Φαντασίωνος. ἐν μέσῃ δὲ τῇ ἀγορᾷ πηγή ὅτις, ἣν καλοῦσι Κρηνῶτιν. καὶ παρὰ ναοὶ δύο, Ἀπάτης καὶ Ἀληθείας· ἔνθα καὶ τὸ ἄδυτόν ὅτι αὐτοῖς, καὶ τὸ μαντεῖον, οὗ προέστηκε προφητεύων Ἀντιφῶν, ὁ τῶν ὀνείρων ὑποκριτὴς, ταύτης ἐπὶ τοῦ ὕπνου λαχὼν τῆς τιμῆς. αὐτῶν μὲν τῶν ὀνείρων, οὔτε φύσις, οὔτε ἰδέα ἡ αὐτή· ἀλλ' οἱ μὲν, μακροί τε ἦσαν, καὶ καλοὶ, καὶ ἁβρεῖς, οἱ δὲ μικροὶ, καὶ ἄμορφοι· καὶ οἱ μὲν χρυσοῖ, ὡς ἐδόκουν, οἱ δὲ ταπεινοί τε καὶ ἐντελεῖς. ἦσαν δ' ἐν αὐτοῖς καὶ πτερωτοί τινες, καὶ τρα-

τόπλοι,

Ingressis autem ciuitatem ad dextram est templum Noctis. Nam illam ex deis in primis colunt, & Gallinaceum, cui iuxta portum sacellum dedicatum est. Ad sinistram verò Somni regia. Is enim apud eos regnat, duobus à se satrapis & præfectis constitutis, Taraxione Mataeogenis, & Plutocle Phantasionis filio. In medio autem foro fons est, quem Careotin appellant. delubra duo adiacent, Impostvræ videlicet, & Veritatis: vbi & illorum est adytum & oraculum, cui præfectus erat Antipho ille somniorum histrio, hunc apud Somnum honorem sortitus. Somniorum autem neq; natura neq; forma eadem est. Nam quædam procera erant & formosa, suauiaq;: quædam verò breuia & deformia. nonnulla etiam aurea, vt videbantur: sordida item & abiecta nonnulla. Erant & inter illa alata aliquot, &

monstrosa,

τάλας, καὶ ἄλλοι, καθάπερ ἐς πομπὴν διεσκευασμένοι· οἱ μὲν ἐς βασιλέας, οἷόν ἐς θεὸς, οἷόν ἐς ἅμα ζειαῦτα διεσκευασμένοι. πολλὰ δ' αὐτῶν καὶ ἐγνωρίζομεν, καὶ γὰρ παρ' ἡμῖν ἐφοίτων. οἱ δὲ καὶ προσήεσαν, καὶ ἐσπάζοντο, ὡς ἂν δὴ καὶ σωτῆρας ἐπάρχοντες. καὶ ψαύοντες ἡμῶν, καὶ καθιζόμενοι, πάνυ παμπόλλοις καὶ λιπαροῖς ἐξ ἑσπέρου λόγοις ἄκλινῆ ὑποδοχὴν μεγαλοπρεπῶς ὑπεδεξάμεθα, καὶ ὑπισχνούμενοι βασιλέας τε ποιήσειν, καὶ στρατάς. ἔνιοι δὲ καὶ ἀπῆγον ἡμᾶς ἐς τὰς πατρίδας, καὶ τοὺς οἰκείους ἐπεδείκνυον, καὶ αὐθημερὸν ἐπανῆγον. ἡμέρας δὲ ἓξ καὶ τριάκοντα, καὶ ἴσας νύκτας παρ' αὐτοῖς ἐμείναμεν, καθεύδοντες ἀνοχέμενοι. ἑπτὰ δ', ἄφνω βρονταὶ μεγάλαι καὶ ἀραιαὶ ἐσῆλθον, ἐγερόντες καὶ ἀναβοήσαντες, ἀνέχθημεν ἐπισείσμενοι. τρίτον δ' ἐκεῖθεν, τῇ Ὠγυγίᾳ νήσῳ προσχόντες, ἐκβαίνομεν. πρότεραν δ' ἐγὼ νῆας τὰς ἐπιστολὰς ἀνεγίνωσκον τὰς ἐγγεγραμμένας.

monstrosa, alia velut in pompam instructa, nimirum in Reges, aut Deos, aut aliquid eiusmodi. Quæ & ex illis non pauca agnouimus, vtpote ea quæ olim apud nos videramus. Quædam etiam nos accedebant, salutabantque, velut familiario iam & domestica. Quæ cùm nos excepissent, ac sopiuissent, splendidè planè ac elegantèr tractauerunt, apparato magnifico alio diuersorio, pollicita reges aut satrapas ex nobis se futura. Nonnulla & in suam quemque patriam abduxêre, & domesticos ostendêre, rursúsque eadem diu reduxêre. Diebus ergo triginta, & totidem noctibus dormientes comessántésque apud eas mansimus. Hinc tonitru cum ingenti fragore repentè edito excitati ac consternati, saturi discessimus. Inde post tertiam diem in Ogygiâ delati descendimus. Hîc ego primùm resignatis literis, quæ scripta erant

μῦθα. ὧδε ἦ δειάδι. Ὀδυσσεὺς
Καλυψοῖ χαίρειν. ἴσθι μ', ὡς
τὸ πρῶτα ἐξεπλωσα πρὸς σοῦ,
τὴν σχεδίαν καταστυπασά-
μενος, ναυαγίῳ χρεάμενον,
καὶ μόλις ὑπὸ Λευκοθέας ἀσ-
σωθέντα εἰς τὴν Φαιάκων
χώραν, ὑφ' ὧν ἐς τὴν οἰκίαν
ἀφικόμενος, καταπλαθον πολ-
λὰς τῆς γυναικὸς μνησῆρας,
ἐν δοῖς ἐμιτέροις πνοφῶσας.
ἀφικέναι δ' ἅπαντας, ὕστε-
ρον ὑπὸ Τηλεγόνου, τοῦ ἐκ Κίρ-
κης μὲ γνόντος, ἀνηρῆθαι. νῦν
δὲ ἐμὲ ἐν τῇ Μακάρων νέ-
σῳ, πολὺν μετανοῶν ἐπὶ τῷ
καταλιπεῖν τὴν πρὸς σὲ δίαι-
ταν, καὶ τὴν ὑπὸ σοῦ πότνοι-
αν ἀθανασίαν. ἣν ὅν ἐμοὶ
ῥᾳδίως ἔσται ἀφεῖναι, ἀφίξο-
μαι πρὸς σέ. σαῦτα μὴ ἐθέλου
σ' ἐπισυλᾶν, καὶ πρὸ ἡμῶν, ὅ-
πως ἐχωθέντες. ἐγὼ δ' προε-
λθὼν ὀλίγον ἐκ θαλάττης,
εὗρον τὸ σπήλαιον δοιόν, οἷ-
ον Ὅμηρος ἔφη, καὶ αὐτὸν
παλασιεργόν. ὡς δ' τὴν ἐ-
πιστολὴν ἔλαβε, καὶ ἀνέλιξεν,

rant legebam. Erant autem ferè huiusmodi: VLYS-SES CALYPSONI. *Nolim te ignorare, quòd vbi primùm abs te discessissem rate instaurata, postquàm naufragium feciſſem,* B *& viv à Leucothea in Phæacum regionem seruatus fuissem, à quib. domum remissus fui, me multos vxoris procos deprehendisse, qui rebus nostris abuterentur ad voluptates suos: quos cùm omnes confeciſſem, tandem ipse à Telegono, quem ex Circe susceperam,* C *è medio sublatus sum. Nunc autè in beatorum sum insula, vehementer dolens ob relictam, quæ apud te vsus sum, consuetudinem, & ablatam abs te mihi immortalitatem. Quòd si per occasionem licebit, hinc arrepta fuga ad te veniam. Et hæc quidem quæ per literas significabantur: de nobis præterea, vt hospitio*

excipereminr. Ego autem procedens parumper à mari, inueni antrum tale quale Homerus descripsit, ipsamq; lanificio dantem operã. Postquam verò literas accepit, admisitq;

primùm

πρῶτα μὲν ἱκανῶς ἀλόμενοι ἐφ. ἔπειτα δὲ πρόθυμοι ἡμᾶς ἐπὶ ξενίαν, καὶ ἀσία λαμπρῶς, καὶ περὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἐπυθάνοντο, καὶ περὶ τῆς Πηνελόπης, ὁποία ἄρα τὴν ὄψιν, καὶ ἀ σωφρονοίη, καὶ ἆρα Ὀδυσσεὺς πολλὰ περὶ αὐτῆς ἐκόμπαζε. καὶ ἡμεῖς ἐλαύνοντα ἀπεκρινόμεθα, ἐξ ὧν ἂν καλοῖμεν ἐυφραίνεσθαι αὐτόν. τότε μὲν οὖν ἀνελθόντες ἐπὶ ναῦν, πλησίον τῆς ἠόνος ἐκοιμήθημεν, ἕωθεν δὲ ἀναγόμενα, σφοδρότερον καὶ τόνῳ καὶ ῥώματι. καὶ δὴ χαμαθεν τὰς ἡμέρας δύο, τῇ τρίτῃ περιπίπτομεν εἰς Κολοκυνθοπαράτας. ἄνθρωποι δὲ εἰσιν οὗτοι ἄγριοι, ἐκ τῶν πλησίον νήσων λῃστεύοντες τοὺς περιπλέοντας. πλοῖα δ' ἔχουσι μίκιστα, κολοκυνθίνα, τὸ μὲν καὶ πυκάζουσιν ἐξ ἐναλίων δὲ ξηραθέντι, κοιλαίνοντες αὐτὰ, καὶ ἐξελόντες τὸ ἔνδοθεν πλῶ ἐνταῦθα, ἐμπλέουσιν, ἐσὶ μὲν τοῖς χθόνιοι καλαμίνοις, ἀντὶ δὲ ἱστοῦ καὶ φύλλῳ κολοκυνθίνῳ, προσλαβόντες οὖν ἡμῖν,

primùm quidem abundè flevit, tum nos ad hospitium inuitauit, splendidéque excepit, interim de Vlysse multa sciscitata, & Penelope cuiusmodi forma esset, num ita casta esset, quemadmodum de ea Vlysses iactauerat. Nos autem ea quibus potissimùm eam delectari coniiciebamus, respondimus. Digressi igitur ad nauem prope littus obdormiuimus. Manè autem soluimus, vehementiùs vento insurgente. Tandem post bidui tempestatem die tertia incidimus in Colocynthopiratas. Homines autem immanes sunt hi, ferique, qui ex vicinis insulis nauigantes infestant. At verò naues magnas habent cucurbitinas, sed cubitorum longitudine. Nam vbi exaruerint, excauata vna, & medulla illius egesta nauigant. siquidem malis arundineis vtuntur, & pro velo, cucurbitæ folio. Impetu ergo in nos facto, duabus instructis

ἐκ δὲ δύο πληρωμάτων ἐναυχούν, καὶ πόρρωθεν καταπαυμάτιζον, βάλλοντες ἀντὶ λίθων τοῖς σπέρμασι τῶν κολοκυνθῶν. ἐγγύτατα δ' ἐπιπολύ γὰρ ἐμαχόντις, περὶ μεσημβρίαν ἄδηλον κατόπιν τῶν Κολοκυνθοπειρατῶν περιπλέοντας τοὺς Καρυοναύτας· πολέμιοι δ' ἦσαν ἀλλήλοις, ὡς ἐδήλωσαν ἐπὶ δὲ ἐκ μακρόθεν αὐτοὺς ἐπιόντας, ἡμῶν μὴ ὀλιγωρούντων· παρόμοιοι δ' ἔπ' ἐκείνους ἐναυμάχουν· ἡμᾶς δ' ἐν τούτῳ παραντικρὺ τῶν ὀδόντων, ἐφυλάττομεν, ἀφανιοῦντες αὐτοὺς μαχομένους. καὶ δὴ λοιπὸν ἤδη ἀλλήλοις καὶ τοὺς Κρυοναύτας, ἔτι καὶ πλείους (εἶναι γὰρ ἅπαν πλῆθος) καὶ δὴ ἰσχυροτέρων ναῶν μαχόμενοι· τὰ γὰρ πλοῖα ἦν αὐτοῖς μεγάλα, ξύλων ἀμίλλημα, ἐκπεπαμένα μεγάλοις κάλοις ἀμίλλησι μᾶλλον, ὀργυιὰ πεντεκαίδεκα ἕκαστον· ἐπὶ δ' ἀπηρτύσαμεν αὐτοῖς, ἐφ' ἑκάστοις πλαυμαλίας, καὶ

instructis classibus oppugnabant, & è nostris complures sauciabant, vice lapidum cucurbitarum grana iaculati: vt plurimùm enim comminùs depugnabant. Circa meridiem verò à tergo Colocynthopiratarum videmus adnauigare Caryonautas, erant autem inter se hostes, vt postea declarauerunt. Nam vt eos adesse senserunt, nobis neglectis in eos conuersi, nauibus conflictabantur. At nos interea sublato velo, illisq; pugnantibus inter se relictis, cepimus fugam. Manifestò autem videbantur superiores futuri Caryonautæ, vtpote qui nauibus essent. Nam illis classes erant quinque, pugnábántque nauibus aliquanto fortioribus. Siquidem naues habebant corticeas, è putamine nucum per medium secto excauatóque. Magnitudo autem putaminis cuiusq; in longũ decem & quinq; cubitos protẽdebatur. Vbi verò ab his subducti fuimus, eos qui sauciꝫ fuerãt, curauimus,

&

μὴ τὸ λοιπὸν ἐν ὅπλοις ὦμεν ἐπίπαν ὕβρι, ἀλλ' τινας ἐπιβουλὰς πεσοδοκῶμεν, ἀ μάτην. οὔπω γὰρ δεδυκὼς ὁ ἥλιος ἦν, ἢ ἀπό τινος ἐρήμης νήσου πεφύλαττον ἡμῖν, ὅσον ἔπεσιν ἄνδρες, ἐπὶ διαφέροντα μεγάλων ὀχήμασι, λῃσταὶ ἢ οὖν. καὶ οἱ διαφῦγε αὐτοὺς ἔρρωτο ἀσφαλῶς, ἢ ἀναπηδῶντες ἱππικώτερον, ὥσπερ ἵπποι. ἐπὶ δὲ πλησίον ἦσαν, ἀσφαλόντες οἱ μὲν ἔνθεν, οἱ δὲ ἔνθεν, ἔβαλλον ἡμᾶς σηπίαις ξηραῖς, καὶ ὀφθαλμοῖς ἐχρέμπτοντο. ἐξωδύνων δὲ ἡμᾶς, καὶ ἀκοντιζόντων, ἐκεῖνοι ἐπέμενον, ἀλλ' προθυμότεροι οἱ πολλοὶ αὐτῶν, πρὸς τὴν νῆσον κατέφυγον. περὶ δὲ μέσην νύκτιον, γαλήνης ὄσης, ἐκλαθόμενοι πεσωκέλευστοι ἀλκυόνος καλιᾷ παμμιγέθη. ἦν δίωρον περίπλουν ἐπέπλεομεν δὲ ἀλκυόνος ὤν, τὰ μὲν θαλάττης οὐ πολὺ μέρος τῆς καλιᾶς. ἢ δὲ ἀναπλησμένη. μικρὸν μὲν κατέδυσε τὴν ναῦν ὡς ἀνέμῳ τ πᾶσαν ὤχετο

& postea in armis ferè stetimus, semper insidias quasi piam subueriti. neque id quidem immeritò. Nondum enim occiderat sol; cùm ab insula quadam deserta circiter viginti viri delphinibus prægrandibus insidentes nobis adequitabant. Erant autem hi prædones, quos firmos ac stabiles ferebant Delphines, perinde ac equi subsultantes, & hinnientes. Cùm autem iam propè adstarent hinc atque hinc diuisi, nos aridis sepijs, & cancrorum oculis feriebamus. Verùm cùm nos sagittaremus & iacularemur, non potuerunt subsistere, sed magna parte eorũ saucia, ad insulam confugerunt. Circa mediã verò noctem cùm tranquillum esset mare, non aduertentes in Alcyonis nidũ miræ magnitudinis incidimus. Erat enim eius circuitus stadiorũ sexaginta. Insidebat aũt illi Alcyon fouebatq; oua, nido haud multò maior: quæ cùm auolaret, parùm abfuit quin alarum vento nauem submergeret.

fuga

ὤχετο γοιῶ φύγαδε, γοερόν τινα φωνὴν προϊεμένη. ἐπιβάντες δ' ἡμεῖς, ἡμέρας ἤδη ἐπιφαινούσης, ἐθεώμεθα τὸν ναυπηγόν, σχεδίᾳ μεγάλῃ προσοικεῖον, ἐκ δένδρων συμπεφορημένον. ἐνῆσαν δὲ αὐτῷ ὠὰ πλείονα, ἕκαστον αὐτῶν Χίου πίθου μεστὸν ὄντα. ἤδη μέν τοι καὶ οἱ νεοσσοὶ ἐνδοθὲν ἐφαίνοντο, καὶ ἐκέκραγον. σπασάμενοι οὖν ξίφη ἀφελόμεθα τῶν ὠῶν, νεοσσὸν ἄπτερον ἑξηκοντάπηχυν, ἄκοσι γυπῶν ἀδρότερον. ἐπεὶ δ' ἀπήλαυνον ἀφ' ἑσπέρας ἐπὶ ἡμέρας, ὅσον σταδίους ἑξακοσίους, τέρατα ἐμῖν μεγάλα καὶ θαυμάσια ἐπεσήμαναν. ὅτι γὰρ ἐν τῇ πρύμνῃ χηνὶσκος ἄφνω ἐπτερύξατο, καὶ ἀνιβόησε· καὶ ὁ κυβερνήτης Σκίνθαρος, φαλακρὸς ἤδη ὤν, ἀνεκόμησε· καὶ τὸ πάντων ἤδη παραδοξότατον. ὁ γὰρ ἱστὸς τοῦ νεὼς ἐξεβλάστησε καὶ κλάδους ἀνέφυσε, καὶ ἐπ' ἄκρῳ ἐκαρποφόρησεν. ὁ δὲ καρπὸς ἦν σῦκα, καὶ σταφυλαὶ μεγάλαι, οἶνῳ πεπαροι. ταῦτ' ἰδόντες, ὡς

fuga enim se proripuit, edita tristi quadam & lamentabili voce. Nos igitur iam die apparente videmus nidum ingenti nauí símilem ex arboribus congestum. Inerant autem & ouæ, quorum vnumquodque Chio dolio erat capacius. Atqui & pulli iam mtus conspicerentur, & crocitabant. Cùm igitur vnum ex ouis securibus præcidissemus, pullum implumem viginti vulturibus ampliorem eduximus. Vbi verò propè ducentis stadijs à nido digressi fuimus, mira & inusitata prodigia nobis obuenêre. Nam qui in prora erat chenìscus, súbitò alas emisit, & exclamauit. Porrò gubernator Scintharus cùm iam caluus esset, cæpillos produxit, & quod est omnium inusitatissimum, ipse malus nauis germinauit, & ramos propagauit, atque in vertice fructum edidit. Erant autem eius fructus ficei, & vuæ permagnæ, necdum satis matura. Hæc postea quam vidimus,

ὡς τὸ ἀκὸς ἐταράχθημεν, καὶ ἀνεχόμεθα τοῖς θεοῖς, ἀπρὶξ ψαυτὸ ἀπόκοπον τῶ φαντάσματος. ἔπαυ δ' ὀλίγους σταδίους διανύοντες, ἔδομεν ὕλην μιγίστην καὶ κάσιον, πίτυας καὶ κυπαρίσσους καὶ ἄμπελον. τόδ' ἦν φίλαυ ἄδυσσον, ἀείσοις δρυμοῖς κατακρυπτόμενον. ἐσήκει δὲ τὰ δένδρα ὅμως ἀκίνητα, ὀρθὰ, καθάπερ ἐπὶ πλοῦτα πεπηγότα δ' ἦν, καὶ τὸ πᾶν κατανοήσαντες, ἐν ἀπόρῳ ἠχόμεθα, τί χρὴ δρᾶν. ἔτι γὰρ ἦμεν ἐν δένδρων πλέων ἀνατόκα ἴδιν, πυκνὰ γὰρ καὶ συνεχῆ ἐπῆρχεν, ὥστ' ἀνασχέσθαι ῥᾴδιον ἐδόκει εἶναι δ' ἐς πλάβων ἐπὶ τὸ μίγιστον δένδρον, ἀποσκοπῆσαι τὰ ἐπέκεινα, ὅπως ἔχοι. καὶ ἑώρων ἐπὶ σταδίους μὲν πεντήκοντα, ἢ ὀλίγῳ πλείους, πλὴν ὕλην ὅσαν ἔπειτα δ' αὖθις ἕτερον ὠκεανὸν ἐνδεχόμενον. καὶ δὴ ἐδόκει ἄριστον, ἀναθεμένους τὴν ναῦν ἐπὶ τὸν κόμον τῶν δενδρῶν (πυκνὴ γὰρ ἦν) ἀναβιβάσαι, ἐ δὲ ὑπὸ

non iniuria turbati ſumus, deos precati vt portentoſam viſionem auerterent. Nondum autē quingentis ſtadijs proceſſeramus, cùm videremus ſyluam magnā & frondoſam pinis & cupreſſis. Nos autem arbitrabamur contiſs nentem eſſe, verùm erat gurges, cui fundus non erat, arboribus quæ radices non haberent, totus conſtitus. Ipſæ tamen arbores immobiles ſtabant, ac erectæ, ac ſi ſuper natarent. Cùm ergo acceſſiſſemus propiùs, & totā rem animaduertiſſemus, dubitabamus quidnam fieri conueniret. Nam per arbores nauigare haud facilè erat, quòd denſæ ac contiguæ eſſent: neque reuerti facilè videbatur. Itaque aſcendens in altiſſimam arborem, contemplabar quomodo ſe haberēt, quæ ſequerentur: atq; ſyluam video ſupra quinquaginta ſtadia aut paulò pauciora porrectam, aliumq; vidi Oceanū ſuccedere. Tum ibi viſum eſt nobis nauem in arboru frondes, (erāt enim denſæ) &, ſi fierī

ἐς ἀλῶ ἀμεθα, ἐς τὸ ἑτέραν θάλασσαν, ἡ ὅτως ἐποιεῖμεν· ἐκδύσαντες γὰρ αὐτὸ ἱκάλω μεν ἀλόω, καὶ ἀνεβάινομεν ἐπὶ τὰ ἀκρώρεα, μόνις ἀνιμησάμενοι, καὶ θέντες ἐπὶ τὰ λάδρα, καὶ τὰ σαντὶς τὰ ἱστία, καθωρμίζομεν θαλάσσῃ ἐπλέομεν, ἐπ' ἀνέμου πεσόντος. ἐπισυρόμενοι, ἔνθα μὲ κατὰ τὸ Ἀντιμάχου ποιητοῦ ἐπῆλθε φησὶ γάρ που λαπίθην, Τοῖσι δ' ὑπείροντα διὰ πλόον ἱερομήνοισι. Διελθόντες δ' ὅμως τὸ ὕλω, ἀφικόμεθα πρὸς τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν ὁμοίως καταδύντες τὸ νεῶν, ἐπλέομεν διὰ καθαροῦ καὶ διαυγέος ὕδατος, ἄχρι δὴ ἐπέσημεν χάσματι μεγάλῳ, ἐκ τοῦ ὕδατος διεστῶτος γιγνομένῳ καθάπερ ἂν τῇ γῇ πολλάκις ὁρῶμεν ὑπὸ σεισμῶν γιγνόμενα διαχωρίσματα· ἢ μὴ οὐ νεῶν, καθελόντων ἡμῶν τὰ ἱστία, ῥᾳδίως ἔχειν, παρ' ὀλίγον ἐλθόντα καταντηθῆναι. ἐπιφυσήσαντος δὲ ἡμᾶς, ἐωρῶμεν βάθος, ὅσον σταδίων χιλίων, μάλα φοβερὸν, καὶ παράδοξον· ἐσήκασι γὰρ

si fieri posset, in aliud mare transferre. quod & fecimus. Nam nauē magno fune colligauimus, ac in arbores conscendimus, eamq; aegrè in altū eduximus. quam cū super ramis demisissemus, explicatis velis velut in mari vento impellente nauigabamus. Hic & mihi Antimachi poëtæ versus in mentem venit. Nam & quodam loco ille ait:

Iis quisyluosum tentant per cærula cursum. Superata tamen aliquando sylua ad aquā deuenimus, vbi demissa naui per purā & lympidam aquā nauigabamus, donec ad hiatum quendam magnū, qui aqua hinc atq; hinc diuisa contigerat, peruenimus, quemadmodū in terra à terræ motu nonnunquam voragines fieri videmus. Nauis autem mox detractis velis facilè constitit, quanq; parum ab fuit quin in præceps delaberetur. At nos perspicientes videmus voraginē per quā horrendā & incredibilē, ad mille ferè stadia patere. Nam

γὰρ τὸ ὕδωρ, ὥσπερ μεμιεσμένον. περιβλέποντες δὲ καὶ τὰ δεξιὰ, ὁρῶμεν πόρρωθεν γέφυραν ἐπιξύλου μήκους, ὕδατος σωτήριον τὰ πλάτη, κατὰ τὸν ἐπιφάνειαν, καὶ τὴν ἑτέρας θαλάττης, ἐς τὸν ἕτερον διῤῥέοντος. προσπλέοντες οὖν τοῖς ὤμοις, κατ' ἐκεῖνο παρεθράμομεν, μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπιβάντες. ἦν δὲ τοῦτο προσδοκώμενον. τύπτουσιν ἡμᾶς ὑπεδέχετο πίλαγός τι προσλοιπὸν, καὶ νῆσος μικρὰ, ὑπέσιτος συνοικουμένη. ἐνέμοντο δὲ αὐτὴν ἄνθρωποι ἄγριοι, βουκέφαλοι, κέρατα ἔχοντες, οἷον παρ' ἡμῖν τὸν Μινώταυρον ἀναπλάττουσιν. ἀγβάντες δὲ, προσεμένομεν ὑδρευσόμενοι, καί τοι καὶ σιτία λαμβάνοντες, εἴ ποθεν ἀλλαχοθεύροιμεν. ἐκ ἔτι γὰρ ἔχομεν. καὶ ὕδωρ μὲν αὐτοῦ πλησίον εὑρομεν, ἄπορα δὲ ἄλλα ἐπιφαίνετο, πλὴν μυκηθμὸς πολὺς οὐ πόρρωθεν ἠκούετο. δόξαντες οὖν ἀγέλην εἶναι βοῶν κατ' ὀλίγον προχωροῦντες, ἐπεσημαίνοντες ἀνθρώποις. οἱ δὲ ἰδόντες ἡμᾶς ἐδίωκον, καὶ

aqua velut vtrinq; diuisa stabat. Circumspicientes autē ad dextrā videmus procul pontē extructū, aqua duo maria iungente, quātū ad superficiē attinet, & ex alio mare in aliud defluente. Incumbentes igitur remis ad illud delati sumus, ac multo labore præter spem traiecimus. Hinc nos suscepit mare placidū ac mite, insulāque non magna, ad quam facilis erat accessus. Hanc autem incolebāt Bucephali, homines feri ac agrestes, cornutiq;, cuiusmodi apud nos EMinotaurum fabulantur fuisse. Descendentes igitur ibamus aquatū, et si vsquam fieri posset, commeatū comparaturi. iam enim nobis defecerat. Et aquas quidem illic nō procul inuenimus, & præterea nihil apparebat, nisi fortasse quòd mugitus crebrior non longè exaudiebatur. Arbitrati igitur boum esse gregem, paululum procedentes in homines incidimus. At illi vbi nos viderunt, mox insectati sunt, & tres

πᾶς μὲν τῶν ἑταίρων λαμ. βάνουσιν. οἱ δὲ λοιποὶ πρὸς τὴν θάλασσαν διατρώγομεν. ἐπεὶ τοίνυν πάντες ὁπλισάμενοι (οὐ γὰρ ἠθέλησεν ἡμῖν ἀτιμωρήτους ποιεῖσθαι τοὺς φίλους) ἐμπίπτομεν τοῖς Βουκεφάλοις, τὰ μὲν ἤδη τῶν ἀνῃρημένων διαιρεμένοις. φοβήσαντες δὲ πάντας, ἐδιώκομεν, καὶ κατὰ κράτος, ὅσον ποτὲ οἷοί τε ἦμεν, πεντήκοντα, καὶ ζῶντας αὐτῶν δύο λαμβάνομεν, καὶ αὖθις ὀπίσω ἀνεστρέφομεν, τοὺς αἰχμαλώτους ἔχοντες. σιτίον μὲν οὖν οὐδὲν εὕρομεν. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι παρῄνουν ἀποσφάττειν τοὺς παραληφθέντας. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐδοκίμαζον· ἀλλὰ δεῖν ἐφύλαττον αὐτούς, ἄχρι δὲ ἀφίκοντο παρὰ τῶν Βουκεφάλων πρίσβεις, ἀπαιτήσοντες παρὰ λύτρων τοὺς σωθεντας. σωίζομεν γὰρ αὐτῶν ἀμυνόμενοι, καὶ γογγύζόν τι μυκωμένων, ὥσπερ ἱκετεύοντων. τὰ δὲ ὕπερα δὴ ὦν τυροὶ ἦσαν, καὶ ἐχθῦς ξηροὶ, καὶ κρόμμυα, καὶ ἔλαφοι τέτταρες, πρὸς ἑκάστους πόδας ἔχοντες· δύο μὲν τοὺς ὀπισθίους,

tres è comitum numero ceperunt, reliqui verò ad mare confugimus. Hinc nos vnà omnes armis instructi (neque enim socios multos negligere consilium erat) irruimus in Bucephalos, qui iam interfectorum carnes inter se diuidebant. Terrefactos igitur ad vnum persequuti sumus, & circiter quinquaginta interfecimus, captis ex illis duobus viuis: ac iterum reuersi sumus, captiuos nobiscum trahentes. Porrò commeatus nihil offendimus: quare nonnulli suadebant vt captiui iugularentur. at mihi non probabatur: verùm vinctos seruaui, donec legati à Bucephalis repetentes, redimerentque captiuos. Intelligebamus autem eos ex nutibus, & tristi quodam mugitu quæ edebant velut supplicantes. Erat autem redemptionis precium, multi caſei, & sicci pisces, & cepe cum ceruis quatuor, quorum vnicuique tres duntaxat essent pedes: duo quidem in parte po-

φην, οἱ δ' πρόσω τὸ ἕνα συμφυκιοῦσθαι. ἐπὶ τούτοις ἀφέντες τὸς σωπλυμμένους, καὶ μίαν ἡμέραν ἐπιμείναντες, ἀνήχθημεν. ἤδη δ' ἐχθὲς τὴν ἡμῖν ἐφαίνοντο, καὶ ὄρνια παρεπέτοντο, καὶ ἄλλα, ὁπόσα γῆς σημεῖον ὄσης, σημεῖα πρὸ φαίνοντο. μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ἄνδρας ἑωρῶμεν, ἰδιαιτῷ τρόπῳ ναυτιλίας χρωμένους. αὐτοὶ γὰρ, καὶ ναῦται, καὶ γῦν ἅμα ἦσαν. λίξ δὲ τοῦ πλοῦ τὸν τρόπον. ἔνιοι ἐμβροι ἦσαν ἐπὶ ζῦ ὕδατος, ἀρθώσαντες τὰ ἀιδοῖα (μεγάλα δὲ φέρουσιν) ἐξ αὐτῶν θθόνιν ποιησάμενοι, καὶ ταῖς χερσὶ ζὺς πόδας ἰδόντες, ἐμπίπλουσι τὸ ἀνέμου, ἔπλεον. ἄλλοι δὲ μετὰ τούτους, ἐπὶ φυμῶν καθήμενοι, ζεύξαντο δύο δελφῖνας, ἤλαυνόν τε, καὶ ὑπῆγον· οἱ δὲ πρόσθιοντες, ἐπισύρουσι τοὺς φυμούς. οὗτοι ἡμᾶς οὔτε ἐθορύβησαν, οὔτε ἔφοβον, ἀπ' ἤλαυνον ἀδίκως τε καὶ ἀρχικῶς, τὸ εἶδος τοῦ ἀμυτίρου πλοίου θαυμάσαντες, καὶ πάντοθεν περισκοποῦντες. ἐπὶ-

steriore: nã qui in anteriore erant, in vnum concreuerãt: His cãditionibus redditis ceptuis, vnum tantũ diem commorati recessimus. Iam inde nobis pisces apparebãt, & aues prætervolabant, & eiusmodi alia, quæ terræ vicinæ signa solent esse, occurrebãt. Neq; verò multò pòst homines vidimus, qui nouo & insolito more arte nautica vtebantur. Ipsi enim simul & nautæ & naues erant. Libet aũt nauigationis modum indicare. Resupinati super aquam iacebant, erectis in altum pudendis: nam illa grandia ferunt. ex illis linteũ extendebãt, & manibus pedem tenebant, ac incidente vento nauigabant. Post hos & alij subeunt. insidentes, iunctis duobus delphinis remigabant ea quitabãtq; alij præcedentes fubera trahebant. Hi nullas nobis iniurias affecêre, nrq; fugerũt, sed intrepidè et pacatè vehebantur, nauis nostræ figuram admirati, & vndique circumspectãtes. Sub ve-

peram,

ram autem appulimus ad in-
sulam non admodum ma-
gnã, quæ, vt arbitrabamur,
à mulieribus Græca lingua
loquentibus habitabatur. Nã
nos accessérunt, & excepe-
runt, salutárunt q, meretriciè
admodum compta ornatæq,
ac formosæ omnes ac iuuen-
culæ, talares tunicas fccũ tra-
hentes. Insulæ quidem nomẽ
erat Cabalusa, ciuitatis ve-
rò Hydamardia. Susceperũt
itaq; nos mulieres, & secum
quemq; singulas abduxerunt,
ac hospitem fecerunt. Ego
verò cunctabundus subsiti.
nihil enim fausti ominabar:
circunspicienq; diligentiùs,
video multorum hominum
ossa, & caluas passim iacẽ-
re. Vt autem clamorem su-
scitarem, & socios conuoca-
rem, ac ad arma prosilirem,
non placuit: verùm accepta
in manus malua, enixè ora-
bam eam, vt ex præsentibus
malis euaderem. ac paulò
pòst cùm ministraret hospi-
te, vidi non mulieris crura,

sed vngulas asini. Ibi mox & eam educto gladio corripio,

καὶ λύσας, περὶ τῶν ὅλων ἀνακεινομ. ἐγὼ δὲ, ἄκουσα μὲν, ἔφη, δὲ ὅμως, αὐτὰς μὲν ἔναυ θαλαττοίους γυναῖκας, Ονοσκελίας προσαγορευομένας, προφὶν δὲ ποιεῖσθαι τὸς ἐπιδημοῦντας ξένους· ἐπεὶδὰν γὲ, ἔφη μεθύσωμεν αὐτοὺς, σιωπῶντας θέσαι. λοιμωμένοις ἐπιχειροῦμεν. ἀκούσας δὲ ταῦτα, ἐκεῖνον μὲν λατέλιπον αὐτοῦ δεδεμένον, αὐτὸς δὲ ἀνελθὼν ἐπὶ τὸ σῖτ γ, εἶδόν τι, καὶ τοὺς ἑταίρους συνεκάλουν. ἐπεὶ δ' συνῆλθον, τὰ πάντα ἐμοὶ ὑπῆρχον αὐτοῖς, καὶ τάτε ὀσᾶ ἐδήλουν, καὶ ἦγον ἔσω πρὸς τὸν δεδεμένον. ἐγὼ δὲ αὐτίκα ὕδωρ ἐγχέω, καὶ ἀφανὴς ἦν· ὅμως δὲ τὸ ξίφ ἐς ὕδωρ ἔκ θηκα, παρέμεν τὸ δ' αἷμα ἐγχέω. ταχέως οὖν ἐπὶ ναῦν κατελθόντες, ἀνεπλεύσαμεν. καὶ ἐπὰ ἡμέρα ὑπέυγαζι, τὸν τε ὕπερον ἀρβλεπόμενοι, ἀκάλουμεν ἔναι τὸν ἀντίπλαν τῇ ὑφ' ἡμῶν οἰκεμένῃ ἐκεῖνον. προσκωπήσαντες δὲ, καὶ προσωξάμενοι, περὶ τῶν μελόντων ἐσκοπεῦμεν. & vindictam de omnibus interrogo. Illa autem, etsi inuita, fassa est tamen se mulieres esse marinas, quæ Onoscelæ appellantur, vesciq; peregrinis hospitibus. Vbi enim, inquit, eos iam temulentos reddidimus, illis concumbentes, dormientes inuadimus. Hæc postquam audissem ego, illam quidem vinctam reliqui, verùm supra tectum ascendi ipse, & vociferabar, comitesq; conuocabam. Qui vbi conuenissent, illis totam rem indicabam, & ossa ostendebam, atque intrò ad vinctam ducebam. At illa protinus in aquam versa est, & euanuit. ego verò experiri volens, gladium in aquam condidi, illaq; mox sanguis effecta est. Ocyùs igitur nauem repetentes abnauigauimus. Hinc postquam illuxit dies, conspecta terra, coniecimus esse eam, quæ nostro orbi opposita est. Procidentes itaque, atque precati, quid esset futurum dispiciebamus.

Quibus-

καὶ τοῖς μὲν ἱδόκει ἐπιβᾶσι μόνον, αὖθις ὀπίσω ἀναστρέφειν· ἄλλοις δὲ, τὸ μὲν πλοῖον αὐτοῦ καταλιπεῖν, ἀναβάντας ἐς τὴν Μισόγειαν, πορεύεσθαι τῶν ἐνοικούντων. ἐν ὅσῳ δὲ ταῦτα ἐλογιζόμεθα, χάλαζα σφοδρὰ ἐπιπίπτει, καὶ προσαράξας τὸ σκάφος ὁ ἀγιαλὸς, διέλυσεν. ἡμεῖς δὲ μόλις ἐξενηξάμεθα, τὰ ὅπλα ἔχας, καί τι ἄλλο οἷός τε ἦν, ἀρπασάμενοι. ταῦτα μὲν, τὰ μέχρι τῆς ἑτέρας γῆς σωνενεχθέντα μοι ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ παρὰ τὸν πλοῦν ἐν τοῖς νήσοις, καὶ ἐν ὧ ἀεὶ, καὶ μετὰ ταῦτα, ἐν ὧ κατέ, καὶ ἐπὶ ἐξάνθομεν, παρά τε τοῖς ἥρωσι, καὶ τοῖς ὀνείροις, καὶ τὰ τελευταῖα, παρὰ τοῖς Βουκεφάλοις, καὶ τοῖς Ονοσκελίσιν· τάλλα ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν τοῖς ἑξῆς βιβλίοις διηγήσομαι.

Quibusdam autem placebat ascendere duntaxat, & rursum redire: aliis verò illic relicta naui, ad terræ meditullium proficisci exploratũ incolas. Interea cũ hæc cogitaremus, oborta vehemens tempestas, nauẽ littori impactam cõminuit. Nos verò ægrè enatauimus, armis, & quod quisq; poterat, secũ correptis. Hæc autem & huiusmodi fuêre, quæ mihi, donec ad alteram terrã venirem, contigere, nimirum quæ in mari, & inter nauigandum, in insulis, & in aëre, & quæ postea in cete, & cum ab illo exissemus, quæ apud Heroës & Somnia, postremò quæ apud Bucephalos, & Onoscelcas: cætera autẽ quæ in terra acciderũt, sequentibus libris enarrabo.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a MOMO placuit.] *Lucianus hîc alludere videtur ad id quod de Momo scripsit Aristoteles de partibus animalium libro 3. eum naturam incusasse, quòd bobus cornua in capite, non in armis potius addiderit, videlicet quòd vehementiùs possint ferire. Idem Lucian. in Nigrino: Momus, inquit, reprehendebat*

tauri artificē Deum, qui non præposuisset oculis cornua. Ita [illegible] *prehensionis cōsuetudinē; Deus apud priscos fuit habitus* [illegible] *vitijs, morbisq;, & multis etiā pestib. sua illi præfecerunt* [illegible] *na. Hunc Hesiod. poëta in Thegonia Noctis filium pr*[illegible] *genitore.* b Galatheæ Nereidi.] *Nereïs filiæ, quæ* [illegible] *quasi lactis filia Galathea.* c Tyro.] *De ea habes Dialogum, inter Deorum dialogos Neptuni & Enippei: Item in Philopatre.*

d Ad prorā aūt.] *Proditum est à veterib. poëtis, esse quasdam in Oceano insulas, ad quas post mortē deferantur eorū animi, qui sanctè religioseq; vixerint. Ibi eos inter se iucundissimè ac suauissimè viuere, in amœnissimo quodā prato, quod* [illegible] *floribus oculis naribusq; gratissimorū varietate perpetuō* [illegible] *picturatumq; sit. Nusquā non illic nitere cœlia frondes* [illegible] *pubescere herbas, ridere omnia, spirare assiduè mollissimi* [illegible] *uiones, quorū flabellis arborū comæ leniter ventilatæ, placidissimo murmure aurib. blandiantur. Eò accedere innumerabilem vim ac copiā immortaliū auicularium, quæ vsq; & vsq; liquidissimos cantus tenui gutture fundentes, intimos audientium sensus incredibili voluptate permulceant. Pratū ipsum perennibus riuulis variè intersecari, quorū aqua nitidissima ad* [illegible] *colores lapillos molliter fracta & allisa susurrū efficiat dulcissimū. Ita, qua floscul*[illegible] *ambrosios odores exhalantiū suauitate, qua zephyrorū viritantib. arborū ramis illudentium sibilo, qua volucrū concentibus, quā blando murmurantiū riuulorū strepitu beatas illas mentes indesinenter hilarari. Ergo alios ad Orphei, Amphionis vel ipsam cheream agere, alios psallere, alios cantilenas texere, alios in herba fusos, quā tellus tremula flaurorū, ac* [illegible] *rorū opacatur umbraculis, iucundissimos sermones conferre. Fluuiū ipsum opū suarū prodigā, sine vllo cultu, ter quotquot annis, vbertate summa alimentorū copiā eis suggerere, ac subministrare. Hæc ait Lucianus, similia de insulis beatorū post Homerū aliī poëtæ, atq; Lucianus noster hic & de Luctu, vt dicti fabulantur. Imò Lucianus summa festivitate hanc fabulā repræsentat & eludit.* e Regnare in ea Cret. Rhadā.] *Rhadamāthus Lyciæ rex, filius Iouis ex Europa, Minois & Aeaci frater, vir iustissimus. Vide Virg. 6. Aen & Seruium in eundē.* f De Aiace Tel.] *Occubuit ad Troiā, vt scribit, Sophocles in Aiace & Cretēsis Dictys in hist*[illegible]

ria

via belli Troiani. g Theseo al. esse mul.] *Theseî plures mu-liares fuisse scribit Plutar. in ipso Theseo.* h Hi corpora non hab.] *Hospites neminẽ omnino vident, sentiunt tamen ingentẽ concursum fieri ad litus, hominũ congratulantiũ ijs qui recentes venerunt, eosq; maxima cũ lætitia excipientium.* i Qui Elysius voc.] *In quo animas boni meriti antiqui transire existi-abant, & beatorũ insulas esse dicebãt, vt auctor est Seruius.* k Cũcta aff. vẽti.] *Homerus Fauonijũ inter nes ventos admodũ fere-uum flare per cãpos Elysios dixit.* l Homeri veri.] *Nullius o-in tãta celebritate & laude fuerũt apud veteres quàm Ho-ri. Quia vt maxima rediret fama ad eos, quos in suis scriptis vel nominasset. Eius sunt duo præcipua poëmata, Ilias & O-dyssea. In hac Vlysses describit errores: in illa verò bellũ Troianũ, ac pulcherrimum Achillis gesta. Homeri aũt poëmata quanti fece-rint Athenienses, quãq; utilia esse ad inflãmandos hominũ animos ad dignitatis amorẽ iudicarint, hinc existimari licet, quod ea gem tuleruns, vt quinto quoq; anno in Panathenæis eius vnius ex omni poëtarum numero carmina publicè canerentur. Ita enim cogitabant, leges præcipere quidẽ quid faciendũ, fugiendũq; sit, sed, propter brevitatem, non docere: at poëtas, qui vitã hominum imitantes, res præclarè & fortiter gestas copiosè exponerẽt, easq; propemodũ ante oculos constituerent, aptiores esse ad persuaden-dũ. Similẽ honorẽ habuerũt Aeschylo, vt diximus, aduersus In-doctum inferiùs.* m Stesichorus, & ipsi Hel. recõ.] *Stesichorus poëta propter Helenæ vituperationẽ oculis captus nõ prius, nisi placato palinodia oblaso numine, videre potuit. De eo in Ma-crobijs.* n Oẽs quidẽ semideos] ἡμίθεοι. i. *semidei non in-tegri dij, neq; homines, sed altero parente diuino, altero humano: aut semidei, ratione virtutis, qua supra humanã naturam ascen-debant proximè ad diuinã: vel, qui in natura humana, virtute di uina præditi erant. Tertullianus quatuor Gentilium deorũ differẽ-tias fuisse scripsit: quorũ quidã selecti, & maiorũ gentium dij vo-cati sunt: quidam semidei & heroes: quidam mediocrium: & quidam lemones. Selectos deos credidit antiquitas eos, quib. ma-ior ineſſet potestas, & 24. excogitauit hisce nominibus: Iupiter, Saturnus, Ianus, Apollo, Genius, Mercurius, Mars, Vulcanus, Neptunus, Cupido, Orcus qui dicitur Pluto, Liber pater. Duodẽ-cim dearum selectarũ nomina: Iuno, Tellus, Ceres, Lucina, Diana,*

Minerua, Venus, Vesta, Thetys, Bona dea, Isis, Themis, Semideos vocarunt antiqui viros probos, & fœminas sanctimonia vitæ spectabiles: vt Aesculapium, Herculem, Romulum, ex hominibus assumptos in cœlum. Semones verò dixerunt, qui à lunari globo & à media aëris regione potens in terram imperium habent, & dominium in reliquas creaturas: quales fuerunt Vertumnus, Hippo, Priapus. Medioxumos nuncupárunt eos, qui mediocris essent potestatis, & minorum Gentium dij, quorum numerus planè fuit incognitus. Nam eò superstitionis deducta fuit antiquitas, vt cuilibet numini, elemento, herbæ, radicibus arbori & fructibus terræ, deum assignauerit. Syluis & nemoribus quatuor deos attribuerunt: Faunos, Panes, Satyros & Sylvanos. 0 De eo affirmant.] *Iupiter in Bis accusato Homerum vocat cæcum & præstigiatorem. Thersites itidem in Mortuorum dialogis. Martianus lib. 1. de nuptijs Philologiæ, cæcutientem Mæonium dixit. Alij adeò pauperem fuisse dicunt, vt non esset illi vnde sumptus puero à quo ducereiur, impenderet. Fecit nominis eius claritas, vt quem visum, rebusq; omnibus egentem nemo agnouerit, nunc multæ Græciæ vrbes certatim sibi vendicent, adeò vt quibus potissimùm credere debeamus, non facilè fuerit discernere. Quod etiam testatur Cic. pro Archia. Homerum, inquit, Colophonij ciuem esse dicunt suum, Chij suum vendicant, Salaminij repetunt, Smyrnæi verò suum, esse confirmant. Itaq; delubrum eius in oppido dedicauerunt. Multi alij præterea pugnant inter se, atque contendunt. Extat de ea re distichon Græcum apud Gell. lib. 3. cap. 11. p.* Euphorbi nomine.] *Troianus fuit adolescens Panthi filius, fratris Hecubæ, teste Homero Iliad. 17. Interfectus à Menelao. Eum fuisse tempore belli Troiani dixit Pythagoras: vt est apud Laërtium in Pythagora, & Ouid. libr. 15. Metamor. q* Pauonum pennis.] *In pauonis cauda Iuno Argi oculos posuisse dicitur. Ouid. in fine 1. Metamorph.* r Impiorum loco plecterentur.] *Sceleratorum. Impius autem dicitur in deos, in patriam, & in parentes. Cic. 3. Tusc. Qui in parentes vultu nubilo, iratu, acerbo, importuno est, quamuis eos, neque dicto, neque facto vllo lædat, is impius est: qui verò parentes pulsat, aut necat, maximè impius est.* s Phalaridem Agrigentinum.] *Hic Agrigen-*

Agrigentinorum tyrannus, cui Perillus taurum aneum fabricatus, quo impositi noxij dum torrerentur, tauri mugitum reddebant. Tandem vniuersa Agrigentinorum multitudo in eum impetum fecit, quòd nescirent modum panis statuere. De eo Seneca lib. de Clem. 2. c. 4. Illos ergo crudeles vocabo, qui puniendi causam habent, modum non habent, sicut in Phalari, quem aiunt non quidem in homines innocentes, sed super humanum ac probabilem modum seuisse. Huius meminit quoque idem Seneca lib. de Ira 2. t Et Busiridem Aegyptium.] *Busiris rex Aegyptiorum Neptuni & Libyæ filius, qui Thrasii consilio hospites immolabat incognitos, & nullius criminis reos, vt eorum sanguine pluuiam eliceret, cuius penuria Aegyptus nouem annis laborauerat: tandem ab Hercule interemptus, vt quidam tradunt. Nam Strabo lib. 17. fabulā esse putat, quod de eo memoriæ proditum est. De eo Seneca eodem lib. de Clementia 2. c. 4. Crudeles qui ignotos homines & obuios, non in compendium, sed occidendi causa occidunt, nec interficere contenti, seuiunt: vt Busiris ille,* u Diomedem Thracē.] *Diomedes rex Thraciæ, dum equos suos humana carne aleret, in Tyrida oppido truculentus, ab Hercule equis ipsis ad deuorandū obiectus est. Ouid. 9. Metamorph.*

Quid quū Thracis equos humano sanguine pingues
Plenaq; corporibus laceris præsepia vidi?

Vtlaq; de ecis dominumq;, ipsosq; peremi? x Scironem.] *Latronem insignem, qui proximos Megaris scopulos infidens, in viatores præsertim nullo non crudelitatis genere seuiebat. Hunc tandem Theseus dicitur occidisse.* y Et Pityocampten.] *Schinin insignem latronem, qui circa Isthmi initium, teste Pausania, miro crudelitatis genere seuiebat. Apprehensas enim piceas in terram flectebat, & quos pugna vicisset, hos alligatos sinebat in aërem efferri, quocirca cum vtraque arbor alligatum ad se traheret, vinculiq; nodus in neutram laxaretur partem sed vtrinque pariter conuelleret, euenichat, vt qui alligatus esset, laceraretur. Eodem pacto ipsum quoq; Schinin Theseus dilaniauit, viamq; quæ ex Trœzene Athenas ducit, latronibus infestam, tutam reddidit. Ouid. lib. 7. Aen.*

Occidit ille Schinis, magnis malè viribus vsus. *Pityocampte, hoc est, pinuum incuruator appellatus est etiam in*

apologia

apologia contra eum qui dixerat: Prometheus es in verbis, in fine, ℞ Admonuit autē.] *Cùm ex insulis fortunatis dimitteretur fingit se à Rhadamantho admonitum, tria obseruare. Ne gladio ignem diuerberaret, siue dissecaret. Quid autem istud sibi velit, apud Pythagoram, non facilè fuerit augurari. D. Hieronym. atq; etiam Cyrillus, impudentē, ac ira percitū animum, verborum asperitate (ut enim gladius est) non esse lacessendū exponunt. Diogenes, potentiorum iracundiam non incitandam interpretatur, cui sententiæ subscribit etiam Plutarch.* Et Horat: *cùm in Nemorinibus dixit*: Atq; ignem gladio scrutare, *nihil aliud sibi voluit, nisi admonere nos, ne magnorum hominum indignationem aduersus nos prouocaremus lacesseremusve. Lucianus, Basilius & Plato, rem quæ neq; vsui, neq; efficatiæ resp. ödere posset, non solicitandam attendendamve, hinc significari arbitrati sunt. Cui similia hæc, Aquam in mortario undere, & lauerem lauare. De quibus vide Erasmum nostrum.* A Maxima verò omniū.] *Lucianus hic cùm in campis Elysiis, diuersa nocentium genera grauissimis pœnis affici, se vidisse referat: acerrimè eos qui in vita mentiti essent, apud illos puniri ait, quorum Herodotū Cretamq; principes ponit, facetissimè à quo; sed id animo spectasse subiungens, quippe qui nullius sibi mendacij esset conscius. Idem etiam in eo Dialogo, qui Φιλοψεύδης ἢ ἀπίστων inscribitur, veteres Græcos, præcipueq; Herodotū Cretamq; Cnidium, atq, his superiores: & Homerum denique etiam scriptis mendacia conseruasse testatur, non modò vt ad eos quibus ipsi recitabant, sed ad posteros quoque, quasi per manus tradita, pulcherrimis verbis metrisq; seruata peruenirent. Luciani de ijs scriptoribus iudicium non est improbandum, cùm & alij Græci complures in eadem fuerint sententia: Strabo q; ac Diodorus Siculus, non semel eos mugatos asserit.* B Et vix à Leucothea.] *Cic. lib. 3. de Nat. deor. Quid deinde? Ino dea dicitur, quæ Leucothea à Græcis, à nobis Matuta dicitur, cùm sit Cadmi filia.* C E medio sublatus fum.] *Quomodo verò id factū sit, Didymus satis succinctè refert: ait enim: οἱ πάντες τὸ ἐξ ἀρχῆς πλέγμα ἀνέπλασαν. ἦν κύρητος καὶ εὐδοσίας ὡς δοκεῖ κρατὶ ζώσης τῆς παιδὸς εἰς ἴδμονα ἐλθὼν ὑπ' ἀγριότητος πατρὸς Αἰθυχείας τὸν γυῖον καὶ κείρας.* Recentiores hæc de Telegono Cyrce

Cyrces Vlyssis & filio dicta confinxerunt, qui cùm ad quærendum patrem in Ithacam esset profectus, eum per ignorantiam virtutis occidisse existimatur. Vlyssis mortem magis explicitè nobis exponit septimus Dictys Cretensis de bello Troiano liber, in cuius calce hæc de ea re legimus: Vlyssem nempe frequentibus auguris somnijs & territum, quòd à filio sibi timeret: propterea & Telemachum in Cephalonia campos relegasse. Telegonum ex Circe Cyrce genitum, ab Aeæa insula, vt patrem cognosceret, venisse, qui cùm ab Vlyssis custodibus aditu ad patrem prohiberetur, plerosque nonnullos trucidasse, ab Vlysse ad clamoris nuncium excitato, lancea petitus, fatum quidem ipse euitauit: hastili autè cuius summitati marinæ turturis os præfixerat, patrem inscius interfecit. D Nam qui in prora erat chenisceus,] *De chenisco nauis meminit idem Lucian. in Nauigio seu de Voto, vbi nos plura.* E Minotaurum.] *Fuit is Minotaurus ex adulterio Pasiphaës, & Tauri, qui scriba Minois fuit, genitus, ac propter ignominiam in Labyrintho conclusus à Minoë. Hinc poëtæ finxerunt, Minotaurum monstrum quoddam esse, quod ex homine tauroq; natum.*

ΛΕΞΙΦΑΝΗΣ. *LEXIPHANES:*

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

DEridet hoc dialogo Lucianus Cacozelos istos, & affectatores obscuri atque inusitati sermonis, qui dum verbis plerunque obsoletis, & ab vltima vetustate repetitis, interdum etiam nouis, & à se confictis, omnia obscurant, & quasi quibusdam tenebris inuoluunt, egregiè eloquentes, ac docti perhiberi cupiunt: ficto ad hoc exemplo Lexiphanis cuiusdam, quem dialogum quendam ad imitationem (vt ipse quidem videri vult) symposij Platonis compositum, recitantem audiuit, adeò ineptum atque ridiculum, vt propter verborum obscuritatem, quæ tamen eiusmodi sunt, vt vix ab ipsis illis antiquæ comœdiæ scriptoribus, ex quibus pleraque ea desumpta sunt, si redeant, intelligi satis posse videantur: res quoque & ipsum argumentum

eiusmodi

ciusmodi sint, vt non facilè quicquam frigidius excogitari queat. Quo illud nimirum indicare voluit [illegible] tatores istos, dum non res quas dicant, sed verb[illegible] quæ res accommodent, quærunt, in vtroq; pariter [illegible] culè ac stultè sese dare solere. Subijcit tamen ad finem paræneses quasdam, quibus eundem hunc Lexiphanem, rectam eloquentiæ ac studiorum bonorum [illegible] nem edocet: quale quiddam infrà quoq; in Rhet[illegible] didascalo facit, vbi duplicem ad eloquentiam co[illegible] sandam viam proponit: alteram asperam [illegible] veram ac rectam: alteram autem compendi[illegible]am ac facilem, sed ad nouum atque affectatum istud genus, cuius exemplum hic proponit, ducentem. Semper autem hoc hominum genus apud omnes odio habitum fuit. Quid enim detestabilius, quàm id quod omnium præstantissimum à natura accepimus, & quo solo cæteris animantibus differimus, ita corrumpere ac deformare, vt iam neq; effectum amplius suũ habeat (quem enim moveant aut doceant non intellecta?) neque ad id adhiberi queat, ad quod ab initio comparatum est? Proinde & olim legimus Augustum Cæsarem ob hoc vitium Mecœnatem & item Caium nepotẽ reprehendere solitum: & apud Athenæum irridentur cùm alij quidam, tum Dionysius, qui virginem μείρακιον, & bouem γαῦρον, & porcum ἴαγχον, & alia id genus nouis atque affectatis verbis dixisset. Nostra quoque ætate Dialogus Oscorum atque Volscorum ille, iudicio est quantum ab hoc dicendi genere, doctorum ingenia semper abhorruerint. Porrò quod ad versionem attinet, equidem veniam à lectoribus precor audaciæ, huius meæ, qui scriptum adeò tenebricosum, & alicubi (vt videtur) non satis integrum quoque, vertendu[illegible] hi sumpserim: in tanta veterum authorum pauci[illegible] que penuria sine quibus pleraq; intelligi hic rectè non possunt. Quòd sanè haud vnquà facturus fuissem, nisi instituti operis, & amici eius cui hanc operam locaui, maiorem quàm famæ rationem habendam putassem.

Nam

Nam illud ingenuè fateor, me non pauca planè adhuc assecutum non esse, & pleraque per coniecturas & modica quædam vestigia incedendo, leuiter, & quasi per quandam transennam, vt dicitur magis aspexisse quàm deprehendisse. Ob quæ etiam si reprehendendus fuero, illud tamen non omnino contemnendum effeciſſe me puto, quòd per hoc alijs ac doctoribus quibusdam ansam inuestigandi atque vltrà contendendi præbuisse videor. Neq; verò illud mè latet, quòd hoc argumentum non simplicibus verbis vertendum atq; tractandũ fuerat, & quòd simili aliquo dictionis genere ludendum, & Græcis respondendum erat, propterea quòd hîc nihil aliud quàm verba, & eorum siue antiquitas siue obscuritas spectanda veniant, rebus ipsis ne tantillum quidem eos qui hæc Latinè legant, iuuantibus. Sed tamen ſcùm in eo genere ipse mihi nihil tribuam, neque me dignum aliquid præstare posse videam, malui equidem quibuscunq; verbis ac modis reddere hæc: cætera autem quæ ad ludum & festiuitatem pertinèt, illi relinquere, qui & ingenio plus valent, & in eo genere aliquando periculum fecerunt.

Λυκίνε, Ἐξιφάνες, καὶ Σφόλι.

LVCIANVS.

Ἐξιφάνης ὁ καλὸς μετὰ βιβλίου. Λιξ. νὴ Δί', ὦ Λυκῖνε, γράμμα ὅτι τυτινὸν τ ἰμῶν σιφκμόν. Λυκ. ἤδη γάρ τι περὶ αὐχμῶν ὑμῖν γράψας; Λι. ἀλλὰ, εἰ αὐχμὸν ἄπορ. ἀπ'

Exiphanes, formosus ille, cum libro sci licet. LEXI *Per iocum, Luciane, scriptum est hornum quoddam meorum, calidum adhuc.* LVCIA *Iam enim quippiam de squaloribus nobis scribit?* LEX. *Haud equidem. Neq; verò squalorem dixi,*

ἀπ' ὥρα σοι τὸ ἀρτιγραφὲς ἔτω παλαῖ· σὺ δὲ κυψελόδυ-
κα ἴσκας ἔχαν ὦτα. Λυκῖν. σύγγνωθι, ὦ ἑταῖρε, πολὺ γὰρ
τοῦ ὠχμοῦ τὸ νεοχμὸν μετ-
έχει. ἀπ' ἀπί μοι, τίς ὁ νέος
ὢν συγγράμματι; Λυ. ἀντι-
συμποσιάζω τὸν Ἀείσωπος ἐν
αὐλῶνι. Λυ. ποῖοι μὴν οἱ Ἀ-
είσωνες, σὺ δέ, ὅσον ἀφ' τοῦ
συμποσίου, τὸν Πλάτωνά μοι
δοκεῖς λέγειν. Λυ. ὀρθῶς ἀ-
κήκοας. τὸ δὲ λεγόμενον, ὡς
ἔπος φαναὶ ἀνάγκην ἂν ἔῳ.
Λυ. ἐκ ὄψ ὀλίγα μοι αὐτὸν·
ἐνάγνωθι τοῦ βιβλίου, ὅπως
μὴ παῖ ἅπασιν ἀφλαστοίμιλα
τῆς ἱπάσεως· νικᾷ ἄρ' ἐγὼ
τιν' ἴσκας οἰνοχοήσειν ἐκ
μέρ' ἀπ' αὐτῆ. Λυ. μὴ ἄρα
μὴ λοῖ κατάβαλε, σὺ δὲ κύ-
πορα ποιήσας τὰ ὦτα, ἵνα μὴ ἀ-
κούσῃ δὲ ἐπιβύσρα, ἵνα μὴ
ψόλις. Λυ. λέγει βαρέως, ὡς
ἔμοιγε ἔστι Κύψελός τις ἔτι
Πρίανδρος ἐν τοῖς ὠσὶ κάθη-
μαι.

sed venustas quædam est, scriptum adhuc recens ita appellare. *Tu autem videris aures sordibus oppletas habere.* LVC. *Ignosce, amice: nam multum affinitatis inter se habent calor & squalor. Sed dic mihi quódnam argumentum scripti istius est?* LEX. *Conuiuium in eo vicissim instituo contra Aristonis illud.* LVC. *Multi quidem Aristones sunt: sed tu, quantum ex sympolio colligere licet, Platonem videris mihi dicere.* LEX. *Rectè sentis: cæterùm quod dicitur, vt facilè cuiuis alteri inexplicabile fuisset.* LVC. *Proinde mihi pauca ipsius libri recita, vt ne omnino expers sim epuli istius. Nectar enim quoddam pocillaturus ex ipso nobis esse videre.* LEX. *Cantillatorem igitur hunc abs te in humum proijce. Ipse verò auribus factis permeabilibus, ausculta iam: absit autem obturatrix ista Cypselis.* LVC. *Dic audacter. Nam mihi quidem neq; Cypselus neq; Periander in auribus residet.*

LEX.

Λε. σκόπ᾽ ἀλλ᾽ μ᾽ ἀφεὶς, ὅπως θεραπεύσομαι, ὦ Λυκῖνε, τὸν λόγον, ἀ ἀναγκαῖός ἐστι, καὶ πολλὴν τὴν ἀνοησίαν ἐπιθανυμῶ, καὶ ἀλλόκοτος, ἔτι δ᾽ ἀνώνυμος. Λυ. ἔοικε τοιοῦτος εἶναι, οἷός γε ὤφη, ἀπ᾽ ἄρχης ποιεῖ. Λεξ. ἔπειτα λειπνήσομεν, ἢν δοκῇ σοι ὁ Καλλικλῆς. ἔπειτα τὸν λειπνὸν περιδινησόμεθα ἐν Λυκείῳ νυνὶ δὲ ἤδη καιρὸς ὅτι χρίεσθαι τὸ ἡλιοκαὶς, καὶ πρὸς τὴν ἄλλην θέρειαν, καὶ λουσαμένους ἀριστιτέον· καὶ ἤδη γε ἀναπιτυτέα. σὺ δ᾽, ὦ παῖ, ἐλιγγίδα μοι, καὶ βύρσαν, καὶ φωσφόρια καὶ ῥύμματα ναυσουμένῳ εἰς τὸ βαλανεῖον, καὶ τὸ πίλημα κομίσας· ἴσως δὲ καμάξι παρὰ τὴν ἐγκοβύκλιον λύ᾽ ὀβολόν. σὺ δ᾽ τί καὶ πράξεις, ὦ Λεξιφάνες, ἢν ἐλευσόμεθά τι αὐτόθι; κἀγὼ, ὦ δ᾽ ἐγὼ, πρὶν παλαιεῖν ἐπιθυμῶ τι γὰρ ἔχω, καὶ τὰ ἀμφὶ τὴν πάλην μανθάνω, καὶ ἀσφαλῶς ἔχειν δοκῶ.

LEX. *Aduerte itaque in rea quo pacto peragam, Lycine, orationem, an ea principium commodam vtique habeat, ac multum eloquentiæ præ se ferat, stylo haud quaquam trito atque obuio cõpositam, præterea autem & verbis bonis ornata.* LVC. *Apparet huiusce modi esse, præsertim tua cùm sit: sed incipe tandem.* LEX. *Proinde cœnabimus postea, inquit Callicles. Exin vespertinum illud (quòd solet) in Lycéo obambulabimus. Iam nunc autem tempus est vngendi, pro meridiano atq; æstiuo more, & ad Solis splẽdorem apricãdi, ac postquã lauerimus, panem esitandi. Atque adeò abeundum iam est. Tu verò puer strigilem mihi, ac vestem pelliceam, lintea q;, & saponem, vt mittas in balneum, atq; ablutoriam vt afferas. Habes autè hami nixta armariolũ duos obolos. Sed & tu quid ages, Lexiphanes? Veniesne, an ampliùs hîc demoraberis? Tum ego: Iam olim, inquã, lauaturio. Nam & ægrè incedo, & ex ijs quæ circa meã sunt, malè habeo, mula cistellaria vectus videlicet.*

ὁ γὰρ ἀσραβικάτης ἐπίσπορχις, καίτοι ἀσκωλιάζων αὐτός. ἀπὰ ἀ νὴ Δία ἐν αὐτῷ ὐκ ἀκμὴς ἦν τῷ ἀγρῷ κατέλαβον γὰρ τοὺς ἐργάτας λιγυείζοντας πλὴν θερινὴν, ᾠδὴν, τὸς ἔ τάφον τοῦ ἐμοῦ πατρὶ καθασκωάζοντας. σωτυμβωρυχήσας ὅν αὐτοῖς, καὶ τοῖς ἀναξύσι τὰ ἄνδηρα, καὶ αὐτὸς ὀλίγα συνεκπονήσας, ἐκένους μὲν ἀφῆκα, τὴν τι κρύους ἕνεκα, καὶ ὅτι καύματα ἦν. οἶσθα δ', ὡς ἐν κρύῳ σφοδρῷ γίνεται τὰ καύματα. ἐγὼ δ' περιελθὼν τὰ ἐρώματα, σκόροδά τι εὗρον ἐν αὐτοῖς πεφυκότα. καὶ γηπαλλὲς τινὰς ἀνορύξας, καὶ τ' σκανδίκων καὶ βρακάνων λαχανευσάμενος ἔτι δ' κάχρυς πειάμενος, (οὔπω δ' οἱ λειμῶνες ἀνθοσμίαι ἦσαν, ὡς αὐτοποδητὶ βαδίζειν) ἀνατιθεὶς ἐπὶ τῷ ἀσφάδλῳ, ἐβάρρουν τὸν ὄρρον. καὶ νῦν βαδίζω τι ὀδυνηρῶς, καὶ ἐδίω βαμὰ, καὶ μαλακιῷ τὸ σῶμα, καὶ δοκῶ διανύσαι ἐν ὕδατι ἐπιπλέων.

Approperabat enim mulio, tametsi claudicaret ipse. Sed & in ipso agro absque labore non fui. Deprehendi enim operarios contillantes æstiuam cantionem, eos mimirũ qui patri meo sepulchrum extruebant. Postquam igitur cũ illis vnà fodissem, & eum ijs quoque qui ripam aggerebant, ipse parumper manum operi admouissem, illos quidem reliqui & frigoris causa, & quia vredo quædam erat. Scis autem quòd in frigore vehementi vredines generentur. Ego verò obambulans culta agrorum, etiam allia reperi inter ipsa enata: Ac terræ clauis aliquot effossis, Scanariisq; herbis & Bracanis esui collectis: piereà & hordeo coëmpto (nondum autem prata floreſcentibus vitibus fragrabant, vt pedibus incedere liberet) sublatus in mulam, attriui summum podicem. Et nunc exeo ægrè & cum dolore incedo, & sudo frequenter, & corpore langueſco, opúsque habeo quàm plurimùm in aqua pernatare.

Iuuat

χαῖρε Κ', μετὰ κάματον ἀ-
πολούμενον, ἀθροίξομαι ὅν
καὶ αὐτὸς τὸν παῖδα, ὅν εἰκὸς
ἢ παρὰ τῇ λεκυθοπώλιδι, ἢ
περὶ ὦν γυμναστάλῃ μὲ πε-
ριμένων. καί τοι προηγόρευ-
το αὐτῷ ἐπὶ τὰ Σέλγη ἀπαν-
τᾶν. ἀλλ' ἐς μακρὸν οὗτοσὶ
αὐτὸς ἐμπολήσας γε, ὡς ὁρῶ,
πυθέσθαι τί τινα, καὶ ἐγκρυ-
φίας, καὶ γάπαα, καὶ φύκας,
καὶ οἰδέον τουτονί, καὶ λαγάρ-
νιον, καὶ τὸ βοὸς τὸ πολύπλυ-
χον ἔγκατον, καὶ φύκτας. νῦν
γε, ὦ Ἀθλικίων, ὅτι μοι ἄβα-
τον ἐποίησας τὸ πολὺ τοῦδε.
ἐγὼ γοῦν δ', ὁσίμος, ὦ δεισπο-
τα, ἐγγύημαι, σὺ μεμορῶν.
σὺ δὲ πῆ χθὶς ἐδείπνεις, μῶν
παρὰ Ονομακρίτῳ; μὰ Δί',
ὦ Δ' ἐγὼ, ἀλλ' ἀγρόν τινα ὠ-
χόμην, ψύτλαν κατατένων.
οἶσθα Κ', ὡς φιλαγρός εἰμι,
ὑμεῖς δ' ἴσως ὤισθέ με καλαγ-
ρᾶν κοπλάβοντες. ἀλλ' ἀσιὼν,
ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἐδιώκην,
καὶ τὸν κάρδοπον σμῆν, ὡς θᾶ-
ττον ἐκεῖνος μάθοιτε ἡμῖν. ἐγὼ
δὲ ξυραλοιφήσων ἀπῆλθον.

Iuuat aũt post laborẽ ablui. Proinipse puerum cuniculo ablegabo, quẽ verisimile est aut apud Lecithopolidem, aut certè apud eũ qui saccu los distrahit, me expectare. Atqui edictum illi fuerat, vt ad Selga obuiã veniret. Sed in tẽpore erc ũ ipsum, adest, mercatus panem coloſtratũ, & alios subcinericios, & cer pas vireſcentes, & Fucas, & œbũ iſtiũ, & leporinã. & bouis inteſtinũ illud multiplex & rugoſum, & Phoctas. Euge, ô Atticion, rectè abs te factum, quòd magna itineris peragẽdi parte me ſubleuâſti. Ego verò, inquille, Sillus propemodũ here facto ſum, dũ te circũſpicio. Cæterùm vbi tu heri cœnâſti? Nũ apud Onomacritũ? Haudquaquã pIoué, inquã ego, ſed rus ibã, vbi ripæ aggerẽ portẽdi Scis aũt quã ſtudioſus agrorũ ſim. Vos aũt fortaſſe putabatis Cottaborum ſtrepitus exercuiſſe me Sed ingreſſus, hæc atq; alia ſuauiter cõdito, ac macram emũda, vt Thridacinas nobis pinſatis. Ego autẽ abiens, in ſicco & ad ſolem vngar.

καὶ ἡμᾶς, ἦ δ' ὅς, ὁ Φιλῖνος ἐγώ τι καὶ Ὀνόμαρχος, ἢ Ἑλλάνικος ὅτοοί, ἐψόμεθα. ἡ γὰρ ὁ γνώμων σκιᾷ δηλοῖ μέσου ἤδη. ἢ δι' ὧν, μὴ ἐν λουτρῷ ἀρυσόμεθα, κατόπιν τῶν ἀπαντώντων, μετὰ τὸ σύρφακον βύβλῳ ὠσιῳμένοι. ἢ δ' Ἑλάνικος ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ ἀνοσιῶ· καὶ γὰρ τὰ κόραμοι ἐπιτρόλωσθαι, καὶ σκαρδαμυκτῶ θαμὰ, καὶ ἀρτίδακρύς ἐμι. καίτοι ὄμμασί μοι φαρμυκᾶ, καὶ δέομαι Ἀσκληπιάδου τινὸς ὀφθαλμοσόφου, ὃς παράξας, ἢ ἰχῶρας μοι φάρμακον, ἀπερυθριάσας ποιήσῃ ὄψεις ὀφθαλμὸς, καὶ μηκέτι ἡμαλίες ἔωμ, μηδὲ δεῖρὸν βλέπειν. τοιοῦτα ἄττα διεξιόντες ἅπαντες οἱ παρόντες, ἀπήμεν. κἀμὲ δήπου ἤκομεν ἐς τὸ γυμνάσιον, ἀπιωθημένοι ἤδη, ἢ μήν τις ἀκροχειασμῷ. ὁ δὲ παχυλισμῷ καὶ ὀρθοπάλῃ χρῆσθαι. ὁ δὲ λίπα χρισάμενος ἐκυλίετο, ὁ δ' ἀντίδαλος κώ-

Et nos, inquit Philinus, ego videlicet & Onomarchus, & Hellanicus hic sequemur. Nam & gnomon mediũ iam horologiũ vmbra designat, & periculum est ne in aqua ista impura, & aliorũ eluuie conquinata lauãdum nobis sit à tergo Carimãtum inter fecẽ vulgi, confertis illis vndiq; nos trudentibus. Ibi tum Hellanicus: Ego verò, inquit etiam ægrè mtuor, & mihi pupillæ oculorum quasi quodam atramẽto offuscatæ sunt, & nicto frequenter, & lacrymas subinde emitto: atq; ipsi mihi oculi medicinã gestiunt, ac opus habeo Aesculapij filio aliquo, medicinæ ocularis probè perito, qui misceãdo atq; infundẽdo medicamẽtum aliquod rutilare mihi faciat oculos, & non ampliùs lippitudine laborare, aut humidũ & aquosum videre. Atque huiu cemodi quædam inter nos verbis prosecuti, oẽs qui tũ adcramus abiimus. Et postquã venimus ad gymnasiũ, exuti vestib9, alius quidẽ pancratio, alius aũt luctæ & palæstra recta exercebatur, alius pinguiter perũctus mẽbra variè distorquebat, aliusiaculo con-

ὕγκω, ὁ δὲ μολυβδαίνας χρῆ-
ται δίσι ἀράδην ἔχων, ἐγ-
ροβόλῳ. ἔστα σιωπῇ βήτις, καὶ
ἀλλήλους καταυωτιάμβοι, καὶ
ἐπιξαίνης ὠγυμνασίῳ, ἐν
τῷ μὲν καὶ Φιλῖνος, ἐν τῇ θέρ-
μῃ πύελῳ καταπονηθέντες ἐ-
ξήειμεν· οἱ λοιποὶ δὲ, τὸ ψυ-
χροβαφὲς κάρα διηφινίσαν-
τες, παρῆμεν καταβρύχιοι θαυ
μασίως ἀναρριψάντες δὲ αὖ-
θις ἅπαντες ἅπαλὰ ἐφῶμεν ἐν τῷ
μὲν καταδηλάμενον, ἐξυόμε-
θα τὴν κεφαλὴν τῇ ὀδοντῇ ξύ-
στρᾳ. καὶ γὰρ ἐκκριθὸν, ἀπὸ
σκαφίου ἐκκάρμιλλον, ὡς ἂν ὁ
πρὸ πολλοῦ κόννος, καὶ τὴν
πορυφαίαν ἀρκικομηκώς. ἄλ-
λος ἐτρωπᾶτο, ὁ δὲ ἡμιξυρῆ-
σιν· ὁ δὲ ἀραιὰς ποιῶν τὰς ῥα-
φανίδας. ἐμυσίλατο δὲ ἰχθυκε-
ρῶ ζωμῷ. ἄλλος κόθιν φαυλί-
ας, ὁ δὲ ἐρέφει τὸ κριθῶν. κἀ
πειδὴ καιρὸς ἦν, ἐπ' ἀγκῶνος
ἐδειπνοῦμεν. ἔκειντο δὲ καὶ ὀ-
λυκάδια καὶ ἀσκάνδαλα. τὸ δὲ
δεῖπνον ἦν ἀπὸ συμφορῶν.

lo contendebat, alius plumbeos quosdam lapides obnixè atq; vibratim tenens manu iaciebat. Deinde vbi mutuò exercuissemus nos atque alter alterũ postergassemus, gymnasioq; satis illusissemus: ego quidem & Philinus postquã in labro calido abluissemus nos, abiuimus. Reliqui verò, vbi caput frigida timẽt, Delphinũ mare immersissent, mirabili quodãmodo inter aquas iuxtà adnatabãt. Reuersi aũt iterũ, diuersis locis diuersa agitabamus. Ego quidem subligatis crepidis, caput fricabam detracto strigile. Non enim in Cepῃ, sed in Scaphῃ modum tonsus eram, vt qui non multò antè mentum ac verticẽ detondissem. Alius aũt calida glutiebat, alius ventrem reiectabat, alius raphanis in tenues partes concisis absorbebat salsas ac piscolentas illas offellas, alius agrestes oliuas commanducabat, alius etiam hordeum ingurgitabat. Atque vbi iam tempus erat, incubitos inclinati cœnabamus. Positæ autem erant & sellæ & grabatula quædam. Proin cœna quidem collatitia erat.

παρεσκεύασο δὲ ποικίλα καὶ ποικίλα ὄψα, μὴ σχιδόν, καὶ ἀρίστια, καὶ τοκάδ' ὑὸς, τὸ ἔμβρυοδίχορον ἔντερον, καὶ λοβὸς ἐκ παχλώνου, καὶ μυττωτὸς, καὶ ἀβυρτάκη, καὶ τοιαῦτά τινες καρυκεῖαι, καὶ θρυμματίδες, καὶ θεῖα, καὶ μηλοπλοῦται. τῶν δὲ ὑποβρυχίων τὰ σκληρὰ ποικίλα, καὶ ὅσα ὀστράκινα τὸ δέρμα, καὶ τριμάχη Ποντικὰ τῶν ἐκ Σαργάνης, καὶ κωπαὶ δέλτες, καὶ ὄρνις σώφρων, καὶ ἀλικτρυὼν ἤδη ἀπωλὸς καὶ ἰχθὺς ἐν παράσιτος. καὶ ὅλον δὲ ὅλον ἐπνοκαῆ ἄλλος μὲν, καὶ βοὸς λελοπυάμενος κεκλώ. ἄρτοι μὲν τοι ἦσαν σιφῶοι, οὐ φυῦλοι, καὶ ἄλλοι νομιλώτοι, πυρύμυροι, τῆς ἑορτῆς, καὶ λάχανα, τάττι ὑπόγαια, καὶ τὰ ὑπέρφυα. οἶνος δὲ ἐν οὐ γέρων, ἀλλὰ τῶν ἐκ βύσσης, ἤδη μὴ

Apparata autem erant multa, & varia, bifida videlicet suilla, & laterum pulpamenta, & faminis quædam, & suis nuper enixæ intestinum illud quo fœtus tegitur, & hepar è sartagine, & alliatum, & Abyrtace, & similia quædam condimenta opipara, deinde & Thrymmatides, & fricillæ ficulnis foliis inuolutæ, & ex melle dulciaria. Ex natatilibus autem & marinis cartilaginea multa, & quæcunque ostraceis teguntur, & offæ ponticæ, eorum quæ sportulis siue nassis excipiuntur, & anguillæ copaidei, & gallina altilis, & gallus qui canere desiit. Etiam piscis erat parasitus, & ouem totam in furno assatã habebamus, bouisq; iam grandioris atq; æuo confecti pernã anteriorem. At verò panes aderant siliginei, non mali, & alij nouilunares, post festum ceu præteritio vadimonio dilati, & holera tum subterranea, tum in altum excrescentia. Vinum autem erat, non vetus, sed ex ijs quæ in vtribus offeruntur, quod iam mustum quidem desierat esse, nondum

μὴ ἀνακῆς, ἄπιστ& δ' ἐ= τι τὰ τράπεζα δ' ἐκεῖ πάνυ ἐκ τῆς Δηλφινίδ& πα- πάνω κατακυμίτωπ&, καὶ τρύπλης μυτροφουργὸς, ἄλλα βδέλυγμα τῶν ἱερκοῦ, καὶ βομ- βυλιὸς, καὶ λαροκύπελον καὶ γυναικῶν ποτὰ, οἷα Θηκλῆς, ὄστρεα ἀρυγαδῆ τε. καὶ ἄλλα ὀψώνια, τὰ μὲν Φωκαΐδος, τὰ δὲ Κνιδόθεν· πάντα μὲν τοι ἀνεμροφόρητα, καὶ ὑμενό- στρακα. ἐνῆν δὲ ἰῶ, καὶ φιαλίδες, καὶ ποτήρια γραμ- ματικά, ὥστε μικρὸν ἰῶ τὸ ἐνθάδε. ὁ μὲν δὴ ἐπιπολῆς ἀπεπαφλάζων, ἐς ἐνφαλὲς ἐμὲ ἐπέτριπτε τοὺς ἄνθρακας. ἐπίνομεν δὲ ἀκμὴν καὶ ἐμεθύσκομεθα ἤδη, ἀκροθώρακος ἤδη, ἤν, ἐχεόμεθα ἐκκαιδεκάδι. καὶ ἐσεκύλισέ τις ἡμῖν ἐς τὸν πόδα κλύπλω καὶ τριγωνιστριαν, μετὰ δὲ, ὁ μὲν ἐς τὸ ὑπερῷον ἐκατύλιφα, ἀναρριχώμενος, ἐπιφόρημα ἰξύτα, ὁ δὲ ἐνεκίνδα ἐ.

nondum tamen ad plenum coctum erat. Pocula verò posita erant omnis generis in Delphinide mensa, putacrater ille occultator frontis, & clauatus, Mentoreum opus, habens ansam prehensu facilem, & Bombylius, & Dirocypelum, & fictilia multa, qualia Theriecles coquebat, multicapaciáque, atque alia latioris, quorum quædam ex Phocæa, alia verò è Gnido aduecta fuerunt. Omnia verò tenuia, fragiliáque, ac teneras testas habentia. Erant autem ibi & cymbia, & paruæ phialæ quædam, & pocula quædam grammatica, ita vt plenus esset abacus. At verò lebes furnarius ebulliens, in caput nobis euertit carbones. Bibimus autem continuis hauſtibus, & iam inebriati eramus, atque exinde vngebamur cancharide, & introduxit nobis quispiam podoclypam, & trigoniſtriam, atque exinde alius quidam in tabulatum aſſultans, irrumpendi locum quærebat, alius autem crepitu ac plau-

δακτύλων· ἅμα δὲ ἐρρύκρουε τὸ σῶμα γελῶσι τῷ ὀσφύι. καὶ ἐν ταυτῷ πλουμφοι. ἀσυνπάμενοι ὑμῖν αὐτοπάγκλητοι, Μεγαλώνυμός τις ὁ διπλοδίφρος, καὶ Χαιρέας ὁ χρυσοτρίχωμος, ὁ κατὰ νόθον ποικίλος, καὶ ὁ Ωκοτάταξις Εὔδημος. ἐγὼ δὲ πρόμολον αὐτοὺς, τί ποθόν[τες], ὦ γύναι, ἥκοιεν. ὁ μὲν οὖν Χαιρέας, ἐγὼ ἤδη ὅτι, ἔφην, περόν τινα ἐπρότιλο, καὶ ἐπόβια, καὶ σκέλας τῇ θυγατρὶ τῇ ἐμῇ, καὶ δὴ ζοῦτο ὑμῖν ἐπιδύνειν ἀφίγμαι· ἐγὼ δ', ἦδ' ὅς ὁ Μεγαλώνυμος, περὶ ἄλλα ἄχομ· ἐμὲ γὰρ ἄδικος ἡμέρα, ὡς ἴστε, καὶ ἄλογος· ὡς ἄρα οἱ ἐσχόλωτο πίας ἄσης, ὅτι ῥησιμπᾶν ἄχομ, ὅτι ἡμερόλεχθον ὡς ὀφθονομεῖσθαι. πυθόμενος δ' ὅτι ὁ στρατηγὸς ὀπτὸς ἦν, λαβὼν ἄχηπα ἰμάτια, ὑπόπρια καὶ ἀφόρητα ὑποδήματα, ἐξήφρυκε ἐμαυτόν. ἔτ' οὖθυς

su digitorum ludebat: alius porò cum risu lumbos lasciuiter agitabat. Atque interea vbi iam lauissemus, cò messantes ad nos intrò irruperunt vltrò, non accersiti, Megalonymus causarum ac litium sectator ille, & Chærea aurifex, is qui tergum variegatum habet, & Eudemus Ocataxis. Ego verò interrogabam eos, quidnam accidisset eis cur tam serò venirent? Chærea igitur: Segmentum quoddam, inquit. & inaures & pedicas filiæ meæ apparabam, & ob hoc ad repotia vobis veni. At ego, inquit Megalonymus, aliis rebus occupatus fui. Dies enim fuit haudquaquam iudicialis, vt scitis, & nefastus: proinde, vtpotè silentio in foro existente, neque perorare licuit, neque per diem dicendo, aquam & clepsydram dispensare. Cùm audissem autem quòd Imperator conspiciendum sese præberet, accepti vestibus inusitatis, & bono stamine textis, subligaculisq; calceis antea non gestatis, proripui meipsum foràs: atq;

exinde

ἐθὺς ἐντυγχάνω Δαδούχῳ τε καὶ Ἱεροφάντῃ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀῤῥητοποιοῖς, Δενίαν σύρουσιν ἄγχιστα ἐπὶ τὸν ἀρχιλῃστὴν ἐγκαλοῦντας, ὅτι ἀνόσιόν τινα αὐτὸν καὶ ταῦτα τῇ ἀδίκως, ὅτι ἐξ οὗπερ ἀσεβήσαντα, ἀνώνυμοι τὸ λοιπὸν καὶ οὐκέτι ὀνομασταί, ἃς ἂν ἱερώνυμοι ἤδη γεγενημένοι. ἐκ τοίνυν, ὦ Μίνως, τὸν Δενίαν. ἐκάλει δ' οὖν με τοὔνομα. ἔστιν, ἦν δ' ὅς, ἐν τοῖς σκεπαρνείοις ἐγκαψικίς φαλακρὸς ἄνθρωπος, τῶν αὐτολυκόπων, καὶ τὸ αὐτοκαβδάλων, ἀπὸ λεπτῶν, ἐνδρομίδας ἀποδεδεμένος, ἢ βαυκίδας, ἀμφιμάσχαλον ἔχων. τί οὖν, ὦ μῆνις ἀλλ' ἐγώ, ἔδωκεν ἀμηχάνῳ ἀλλήλω, ἢ πλὰξ, ποτὶ βάσις ὤχλο; καὶ μάλ' ἐκεῖνός γε, ἦν δ' ὅς, ὁ τέως αὐλέμενος, ἤδη ἱμπεδὸς ὤν. ὁ δὲ στρατηγὸς, καίτοι ἀτιμαγελοιῶτι καρπώσασθαί τι αὐτῶν πιεσθεὶς καὶ πιεσθείραιον ἐν

exinde statim incidi in Daduchum & Hierophantem, ac cæteros arcanis ac turpibus operantes, qui Diniam obtorto collo ad magistratum rapiebant, reum facientes, quòd ipsos nominâssent, idq; cùm sciret, quòd ex eo tempore, quando initiati fuissent, & sine nomine forent, & innominabiles, utpotè sacrinomines iam facti. At nescio, inquam, quémnam hunc Diniam dicas. Vocabat igitur me nomine. Est, inquit, in tabernis aleatorijs homo perditus, [a] ex egenis ac vilibus istis, semper comatus ac squalidus, endromidum aut bauteidarum calceamento subligatus, ac veste manicata indutus. Quid igitur, inquam, dedítne pœnas aliquo modo? an calcibus insultans aufugit? At verò ille, inquit Megalonymus, qui antea inter tibias & cantores perstrepebat, iam immobilis ac tacitus est. Nam Imperator segregatum, & à reliquo grege seorsim amotum, circundatis illi manibus, & intento vinculo

ὑφ' ποδοκάκκας καὶ ποδοσφαλ-
βας ἀνείναι. ὅτι δ' ἐν
δεσμοῖς ὢν ἀνιᾶτό τι ὁ
κακοδαίμων, τὸ μὲν δεινὸν,
καὶ φοβερὸν ὦ Ζεῦ δεινὸν,
καὶ χαλ-
κᾶ ἀντίψυχα διδόναι ἔθε-
λεν. ἐμὲ δ', ἔφη ὁ Εὔδη-
μος, τὸ ἀκροσυρφὶς μι-
κκάλῳ Δαμασίᾳ, ὁ παλ-
αὸς μὲν ἀθλητὴς καὶ πολυνίκης,
νυνὶ δὲ ἤδη ὑπὸ γήρως ἐξαθλῶν
ἄρα. οἶδα τὸν χαλκᾶ· τὸν ἐ-
ῶτα ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ τὰ μὲν
πολλὰ, τὰ δ' ὤμα, διετέλε-
σε. ἐξοικιᾶν δὲ ἔμελε τὴν θυ-
γατέρα, εἰς ἀνδρὸς τὸν θυγατέρα,
καὶ ἤδη ἐκπαυσαν αὐτὸν, ἔτα
μερμηκιάν τι κακὸν ἐπι-
νέμ, διέκοψε τὸν ἑορτόν. ὁ
γὰρ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ Δίων, ἐκ οἶδ'
ὅτῳ νυμφθεὶς, μᾶλλον δὲ
ἀνοιχθεὶς σχιθὰς, ἀπῆγχε τὸν
πατέρα. καὶ εἰ μὴ ἦλθον ἐπισὰς, ἀπηγχόνι-
σεν ἂν ἑαυτὸν παραπαθόμε-
νος, ὑπονοήσας τὸν ἄνθρω-
πον,

vinculo collari, in pedicis ac tibialibus tormentis degere hominem fecit. Quare in vinculis existens, pedebat nonnihil miser ille præ timore, & crepabundus orat, pecuniámque pro redimenda vita dare volebat. At me, inquit Eudemus, summo diluculo accersiri ad se fecit Damasias, is qui olim quidem athleta fuit, multásque victorias retulit, nunc autem præ senectute iam à certaminibus abstinet. Nosti æream statuam in foro positam? Ac alia quidem picando, alia inflammando peregi. Domum enim deducturus hodie fuerat filiam suam ad nouum maritum, iamq; adeò exornabat illam: cùm interea anxium quoddam malum interueniens, diremit festum. Nam filius ipsius Dion nescio qua causa mœrore affectus, imò deorum odio aliquo agitatus, strangulárat seipsum. Ac satis scitote, periisset ille, nisi ego superueniens ablaqueassem ipsum, & à resti solaissem, diu geniculatim assidens, & compungens hominem

πορ, βαυκαλῶν καὶ δελεα-
δωνίζων, μὴ πῃ ἔτι σωιχὰς
ἄν τῶν φάρυγγα, τὸ δὲ μάλι-
στα ὀνῆσαι ἐκεῖνο λῷ, ὅτι ἀμ-
φοτέραις κατασχὼν αὐτῦ τὰ
ὦτα, διεπίσα μὲν ἐκεῖνον·
λῷ δ' ἐγὼ, φὴς Δίωνα ἡδα-
ταπύγωνα καὶ λακκοσχίαν ἢ
μύρτωνα, καὶ σχινοτρόκλαν
νεανίσκων, ἀναφλῶντα καὶ
βλιμάζοντα, λῷ τινα πιθόδη
καὶ πόδωνα ἄδῃ ἀ, μιμεῖσθαι
ἐκεῖνός γε καὶ λιπαλεῖ ἀπὸ
δεῖ γε τῶν θεὸν, ἴδε ὅς, ὁ Εὖ-
δημ θαυμάσας· Ἀρτιμις
γὰρ ἔσην αὐτοῖς ἐν μέσῃ τῇ
ἀνλῇ, σκοπάδειον ἔργον, τοῦ
τῇ προσπεσόντα, ὅ τι Δαμά-
σι, ἢ γυνὴ αὐτῦ, πρισβύ-
τις ἤδη, καὶ τῶν λιφαλῶν πο-
λλὰ ἀπεβῶσ, ἱκέτευον ἐλεῆ-
σαι σφᾶς. ὁ δ' αὐτίκα ἐπεύνυ-
σι, καὶ σῶς λῷ, καὶ νεῶ Θεό-
δωρον μᾶλλον δ' περιφανῶς
Ἀρτεμίδωρον ἔχουσι τὸν νεα-
νίσκον. ἀνένευσεν οὖν αὐτῇ
πάντ' ἄκρα, καὶ βίλη τὸ τόξα,
ὅτι

nem, huc illuc ceu infantem in cunis versans, et undequaque explorans, ac tantas, sicubi concretum ad hoc guttur haberet. Quod autem potissimum profuit, ille luderat, quod ambabus manibus comprehendens illius latera vi compressi. Tum ego: Num illum, inquam, Dionа dicis, cinædum, & scrotum propendens habentem, mulierosum, & lenticulum subinde rodentem, adolescentem mastirupantem, & obscœna tractantem, si quem probè mutoniatum senserit, ipsum admittentem? At ille, certè etiam delicatus & guloſus: At deam, inquit Eudemus, admiratus. Diana enim ipsis est in media aula posita Scopadeum opus. Ad hãc procidentes & Damasias, & uxor eius vetula iam & capite admodum cano, supplicabant ei vt miseretur

ſui. Illa autem ſtatim annuit. Et nunc Theodorum, ſeu potius Artemidorum adoleſcentem hunc habent. Conſeſtãrunt autem illi cùm alia quadam, tum ſagittas & arcus, quoniam

ὅτι χαίρετε τούτοις· τοξότις γὰρ καὶ ἐνηβόλος καὶ τηλέμαχος, ἡ Ἄρτεμις. οἶνον μὲν οὖν, ἦν δ' ὅς, ὁ Μεγαλώνυμος· καὶ γὰρ καὶ λάγυνον ταύτην παρηβηκότος ἥκω, ἡμῖν δοκοῦσαν, καὶ τορεῦν τρυφαλίδας, καὶ ἐλαίας χαμαιπετεῖς, φυλάττω δ' αὐτὰς ἐν σφραγίσι θειοτάτοις, καὶ ἄμας ἐλαίας νοτερὰς, καὶ φιάλην τινὰ ποτηρίου, ὀξυόστρακα, ἐμπυλάκωλα, ὡς ἐξ αὐτῶν πίνοιμεν, καὶ πλακοῦντα ἐξ ὑπτίου ἐρωδιλόφου καὶ πολιοῦ· σὺ δ', ὦ παῖ, πάλιν μοι τοῦ ὕδατος ἔγχει, ὡς μὴ καταβαρῇ ἀρξάμενον, κἄτά σοι ἡ παιδοβοσκὸς ἔσται ἐπὶ σέ. ἴσως γὰρ, ὡς ὀλίγου μαι, καὶ δεήσει πιόντων ἔχω τὴν κεφαλήν. μετὰ δὲ ταῦτ' ὄψον, σοὶ θλάσομεν, οἷα καὶ ἄπ' ἐλάδας μὴ πυθῇ ἐνοινοφλύειν. ἐπαινῶ τοῦτο, ἔφην ἐγώ. καὶ γὰρ, ὅτιπερ ὄφελος ἐσμὲν τῆς Ἀττικότητος ἄκρον. ἐπὶ τού-

quoniam his delectatur. Sagittaria enim & iaculatrix & bellatrix Diana est. Bibimus igitur, inquit Megalonymus. Etenim & lagenam hanc vini vetustioris venio vobis afferens, & recentis caseimassas, & oliuas humi collectas. Custodio autem ipsas sub sigillis carioßimis, & oliuas alias natatiles, & lutea hæc pocula, ac vitreacea ac destillantia, vt ex ipsis bibamus, præterea & placentam ex intestinis concinnatam, & quibusdam quasi Crobylis intextam. Tu verò, puer, plus aquæ infunde mihi, ne capite grauari incipiã, & exinde ob id mangonem seu castigatorem contra te accersam. Scitis enim quàm grauiter concitari soleam dolore, & caput habeo densum, nec facilè vaporibus peruium. Post potum autem nugabimur mutuò, qualia & quæ consuevimus. Non enim intempestiuum scilicet hoc, temulenter agere. Tum ego: Laudo, inquam, isthuc. Emolumentum enim quodcunq; etiam sumus Atticæ proprietatis haud postremũ

Recte

ὑπολήψεις, ἦ δ' ὅς, Καλλικλῆς. τὸ γὰρ ἡρισχιλᾶν ἀλλήλους συνάπτει, καληθιζάνη γίγνεται. ἐγὼ δ', ἦ δ' ὅς, ὁ Εὔδημος ἔρυθρὸν γὰρ ὄντα, ἥδιον ἂν ἐπιχαροτέρῳ καταπυκάζοιμι· καὶ γὰρ χαμοβυής εἰμι, καὶ χλιανθείς, ἥδιον ἀκούοιμι τῶν χαροσόφων τούτων, ἤ τι αὐλητῶν, καὶ τῶν βαρβιτοδῶν. τί ταῦτα φῄσθα, ὦ Εὔδημε, λῷον δ' ἐγώ; ἀλογίαν ἡμῖν ἐπιτάττεις, ὡς ἀξύμοις ὄσι, καὶ ἀπεγλωττισμένοις. ἐμοὶ δ' ἐγλῶττόν τι ἤδη λοιᾶ, καὶ δὴ ἀνηγόμεθα γε, ὡς ἀρχαιολογήσων ὑμῖν, καὶ καταντίψων ἀπεγλάττης ἅπαντας. ἀλλὰ σὺ τὸ ὅμοιον ἀργάσω με, ὥσπερ εἴ τις ὁλκάδα τειάρμενον, ἐν ᾗ εἰρεσιήσαιμεν, ἐμπεπνευματωμένου ζῶν ἀκατίου, ἀφορῶσάν τινα καὶ ἀκρονυματῶσαν, ἔκβορράς τινας ἀμφισύμους, ἢ ἰσχάδας σιδηρᾶς ἀφάς, ἢ ναυσιπήδας, ἀναχαιτίζοι ἢ ῥέμβεται τὸ ῥόθιον, φθόνῳ τινὶ λυμαίνεσθαι. ἀκούω,

Rectè dicis, inquit Callicles. nam nugis mutuò prouocare nos, voluptatem quandam affert. Ego verò, inquit Eudemus: frigus enim est, meraciori vino malim intus stipari. Nam frigoris impatiens sum, & tepefactus libentiùs audiuero digitis gesticulantes istos, tibicinem puto & Barbitœdum. Quid hæc ais, Eudeme, inquam, an tu silentium nobis imperas, tanquam ore carentibus, & lingua spoliatis? Mihi verò & lingua iampridem dicturit, adeóque iam animo prouehebar, quasi antiqua vobis narraturus quædam, & ablaturus omnes vos linguâ. Sed tù simile quiddam fecisti mihi, ac si quis nauem onerariam tribus instructam velit, secundo vento nauigantem, implenibus lintea Notis, prosperè labentem, & per summos fluctus euntem, retis naculis quibusdam ancipitibus, ancoris ferreis, naualibusque pedicis demissis retineat, & cursus impetum inhibeat, inuidens videlicet tranquillitati. Proinde,

οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, σὺ μὲν, εἰ βέλει, πλεῖ, καὶ νεῖ, καὶ θεῖ λαβὰ τὰ ζῶα ἐμπνέοντα· ἐγὼ δὲ ἀπόβα, πίνων ἅμα, ὥσπερ ὁ ζεὺς Ομήρου Ζεὺς, ἐκ φαλάκρου, ἢ ἀπὸ τῆς ἀκρουρανίας, ὄψομαι διαφερόμενον ὅτι, καὶ τὴν ναῦν πρύμνηθεν ἀπὸ ζοῦ ἀνέμου λατουρουμένην. Λυκ. ἅλις, ὦ Λιξίφανες, καὶ πολὺ καὶ ἀναγνώσεως. ἐγὼ γοῦν ἤδη μισῶ σε, καὶ ναυτιῶ. καὶ ἴσως μὲν τάχιστα ἐξεμέσω ταῦτα πάντα, ὁπόσα διεξεληλύθας, εἴ γε ἴσθι, διορυβαντιάσειν μοι δοκῶ, παραπεφρενῖτιν ἐμοὶ ἐπιφέρων, ὑφ' ὧν λατινιεῖλασάς μου ὀνομάτων. καίτοι τὸ μὲν πρῶτον γελᾶν ἐπέσπα μοι ἐπ' αὐτοῖς ἐπαοιδὴ ποικίλη, ἡνίκα τὰ ὅμοια ἴσως ἐπ' ἐκείνοις ἐπάσχομεν, ὁρῶντες ἐς Λαβύρινθον ἄφυκτον ἐμπεπωκότα, καὶ νοσοῦντα νόσον τὴν μεγίστην, μᾶλλον δὲ μυριαγχολῶντα. ἀτὰρ

Proinde, inquit ille, tu quidem, si placet, nauiga, & nata, & curre per vndas intempestas: ego autem interea bibens, de terra, vt Homericus ille Iupiter, de rupibus alicunde, aut de summo cœli vertice spectabo & te iactari fluctibus, & nauem ipsam de puppi à vento aquis immersari.

LVC. Satis, ô Lexiphanes, & potus & lectionis istius. Ego enim tibi ebrius iam sum, & nauseo: & nisi quamprimùm enimuero ista omnia, quæcunque recitando persecutus es, sat scias, videor mihi mox insanus ac furiosus fore, obstrepentibus mihi vndique verbis istis, quæ mihi modò offudisti. Quanquam à principio ridere in mentem veniebat mihi illorum gratiâ. Verùm postquam ea multa atque omninò similia erant, miserebat

tui & miseriam & infelicitatem istam, cùm viderem in labyrinthum quendam irremeabilem incidisse te, morbúmque ægrotare maximum, imò verò atra bile percitum.

Cogito

ἐγὼ δὲ πρὸς ἐμαυτὸν, ὁσῳδήποτε τὰ τοσαῦτα κατὰ σωρηδὸν ἐξῆς, καὶ ἐν ὁπόσῳ χρόνῳ, καὶ ὅπου κατακλείσῃς, ἔχοιτο τοσοῦτον ἰσομοῖρον ἀτόπων καὶ διαστρόφων ὀνομάτων, ὧν τὰ μὲν αὐτὸς ἐποίησας, τὰ δὲ κατορωρυγμένα ποθὲν ἀνασκάψας, κατὰ τὸ ἰαμβεῖον, Ὁλοιο, θνητῶν ἐκλέγων τὰς συμφορὰς τοσοῦτον βόρβορον σωρεύσεις, κατλιώτηδές μου, μηδέ σε λήθῃ ἀργασμένη λοκέας δή μοι μήτι φίλον τινὰ, ἢ οἷς χέον ἢ ἔνυσσ' ἔχαρ· μήτε ἀνδρὶ ἐλευθερίῳ πώποτε, ἢ πῶρε ῥησίαν ἄγοντι ἐντετυχηκέναι, ὃς τἀνυθὲς ἀπὼν, ἔπαυσεν ἄν σε, ὑλίρροθ μὲν ἐχόμενον, καὶ ἀπὸ τοῦ πολλοὺς διαῤῥαγῆναι λιπαινόμενον, σανδαλιῶτικον εἶναι λοκοπῶντα, καὶ ὑρωσίαν οἰόμενον τῶν συμφορῶν, καὶ ἀπὸ μὲν τῶν ἀνοήτων ἐπαινούμενον, ἀγνοούντων ἃ πάσχεις, ὑπὸ

Cogito itaque apud me ipſum, vnde tam multa mala collegeris, & quàm longo tempore, & vbi denique concluſum habueris tantum examen abſurdarum ac diſtortarum vocum, quarum alias quidem ipſe finxiſti, alias autem defoſſas alicunde eruens, iuxta Iambicum illud:

Pereas, miſerias qui eligis mortalium.

Tantum cœnum vndequaq; cogens, in me exhauſiſti. Porrò videris mihi neminem amicum, aut familiarem, aut beneuolum habere, neq; etiam in virum liberum, & qui loquendi libertate vteretur, incidiſſe vnquam, qui vera monendo, liberaret te à morbo iſto intercutaneo, quo quidem correptus es, & præ malo illius, periculum ne diſrumparis, ſuſtines: tibi ipſi autem bene habito corpore eſſe videris, & calamitatem iſtam pro bona valetudine ducis, ac ab ijs quidem qui nihil intelligunt, laudaris, quando illi quid tu patiaris, ignorant: à doctis

ὑπὸ δὲ τῶν παιδαριωδῶν ἀκούεσθαι ἐλεεινόν. ἀλλ' ἂν καλὸν γὲ τουτονὶ Σώπολιν ὁρῶ, τὸν ἰατρὸν παρόντα, φέρε, δὸς τοῦτο ἐγχειρίζοντες σοι, καὶ ἀμελήσαντες ὑπὲρ τῆς νόσου, ἴασίν τινά σοι ἐπορώμεθα συνετὸς γὲ ἀνὴρ, καὶ πρὸς ἅπαν παρεσκευασμένος, ὥσπερ σὺ, ἀπιμανεῖς καὶ λορυσσοῦντας ἀπύλαξον, ἐχθίας φάρμακον. χαῖρε Σώπολι, καὶ τουτονὶ Λεξιφάνην παραλαβὼν, ἐς τὸ πρόσω, ὡς οἶσθα, ἡμῖν ὄντα, λόγου δεόμενον, καὶ ξένην περὶ τὸ φωνὴν νόσῳ ξυνόντα, καὶ δεινὰ ἀνθρώπου ἤδη τελέως ἀφλογιστίᾳ, σῶζον ἐνίσχυε δ' ὅπως. Λε. μὴ ἐμὲ, Σώπολι, ἀπὸ τουτονὶ Λυκῖνον, ὃς πεφανῶς μανικὸς, καὶ ἄνδρας σοφροσύνης ὀλιθοχρωμένους οἴεται, καὶ καλὰ τὴν Μνησάρχου τὴν Σάμιον, σιωπὴν καὶ γλωσσαργίαν ἡμῖν ἐπιβάλλει. ἀπὸ μὲν τὴν ἀναίσχυντον Ἀθηνᾶν, καὶ τὴν μείζονα θηριομάχον Ἡρακλέα, ἐᾷ

autem miserationem dignus putaris. Sed cõmodum Sospolim hunc medicum accedere video. age huic tradendo te, & super morbo differendo, remedium aliquod inueniamus tibi. Intelligens enim vir est, ac multos iam ad se receptos, itidem te, sensanos & infatuatos à morbo infuso pharmaco liberauit. Salue, Sospoli, atq; hunc Lexiphanē quæso ad te receptum, sodalem, vt scis, nostrum, nugis autem in præsentia quibusdam, & peregrino circa sermonem morbo correptum, periculumq; sustinentem ne prorsus pereat, seruа, quocunque tandem modo. LEX. Nec quaquam, Sospoli me, sed hunc Lycinum, qui manifeste desipit, & homines mente præditos parum sapere existimat, ac iuxta Mnesarchi filium, Samium illum, silentium ac linguae ignauiam nobis intendit. Sed per Mineruam haud vnquam erubescentem, aut trepidam, & per magnum feratum debellatorem Herculem,

ne tanti

δὲ ὅσον τοῦ γρῦ καὶ τὸ φυὰ φροντιοῦμεν αὖτ. ὀκνῶ μὲν οὖν μηδὲ ὅλως ἐντυχάναν αὐτῷ. δοκῶ δέ μοι καὶ ῥινωτέραν, τοιαῦτα ἐπιτιμῶντ& ἀκούων· καὶ ἤδη γε ἅπτομαι παρὰ τὸν ἑταῖρον Κλινίαν, ὅτι πωθάνομαι κόνορ ἤδη ἀπὸ βαρὺ ἔναι αὐτῷ τὼ χωφᾶκα, καὶ τἀυτὼ νοσεῖν, ὅτι μὴ ῥᾳ· ὥστ οὐκέτι οὐδ' ἀπαβαίναι αὐτὼ, ἀλλ' ἄβατος, ἢ ἀνύρατός ὅτι. Σώ. τίδ', νοσεῖ, ὦ Λυκῖνε, Λεξιφάνης; Λυ. αὐτὰ ταῦτα, ὦ Σῶπολι, οὐκ ἀκούεις, οἷα φθέγγεται, καὶ ἡμᾶς τοὺς νῦν προσομιλοῦντας καταλιπὼν, πρὸ χιλίων ἐτῶν ἡμῖν διαλέγεται, διαστρέφων τὴν γλῶτταν, καὶ τὰ ἀπόκοπα σωρεύων, καὶ ἀπουσιάζων ποιούμενος& ἐπ' ἐνίοις, ὡς δή τι μέγα ὄν, ἢ τι ξενίζοι, καὶ τὸ καθεστηκὸς νόμισμα τῆς φωνῆς παρακόπτοι. Σώ. μὰ Δί' ὃ μικρόν τι καὶ λέγεις τὼ νόσῳ, ὦ Λυκῖνε· βοηθη-

ne tanti ipsum quantum [b] Gry vel Phuy faciamus. Moneo autem omnino ne obuiam quidem veniendum ipsi esse. Videor mihi verò etiam tingi, cùm talia increpantem audio. Ac iam vtique ab eo ad sodalem Cliniam, quoniam audio vxorē eius iamdiu mensib. nō laborasse, & ex eo ægrotare illā, quia nō fluit: quare non amplius ne inscenditur quidem, sed inaccessa & inarabilis est. SOSTR. Quid autem? an ægrotat, Lycine, Lexiphanes? LYCIN. Ipsa hæc, Sospoli, annon audis qualia loquitur, ac nobis, qui nunc cum eo conuersamur, relictis, quasi ante mille annos nobiscum sermocinatur, distorquens linguam, ac aliena atque externa hæc componens, omnemq; operam in illis sumens? perinde ac si magnum quiddam foret, si peregrinis verbis vtatur, & consuetam atque receptam monetam sermonis adulteret. SOSTR. Per Iouem haud paruum quendam morbum narras, Lycine.

βοηθητέα γοῦν τῷ ἀνδρὶ πάσαι μηχανῇ. καὶ ἴσως τοῦτο γε, τῶν χολωτῶν τινι φαρμακεῦσαι τουτὶ ὑπερβαλλόντως, ἀπιέναι, ὡς τάχιστα ἐμέσαι. φέρε, πρῶτος αὐτὸς πίθι, ὦ Λεξιφάνες, ὡς ὑγιὴς ἡμῖν, καὶ καθαρὸς γένοιο, τῆς τοιαύτης τῶν λόγων ἀδηρίτου κενωθείς. ἆρα πείσθητί μοι, καὶ πίθι, καὶ ῥᾴων ἔσῃ. Λε. οὐκ οἶδ' ὅ καὶ προαιτιά μοι, ὦ Σώστολι, σὺ τε καὶ Λυκῖνος, πιπίσκοντες τουτονὶ τὸν φαρμακον. δέδοικα γοῦν, μὴ πᾶμα γένοιτό μοι τοῦτο τῶν λόγων τὸ πόμα. Λυ. πίθι, καὶ μὴ μέλλε, ὡς ἀνθρώπινα ἥδιον φρονοίης, καὶ λέγοις. Λε. ἰδοὺ πέπομαι, καὶ πέπομαι. φεῦ τί ποτε τοῦτο; πολὺς ὁ βορβορυγμὸς, ἐγγασίβοθέν τινα ἔοικα πεπωκέναι. Σώ. ἄρξαι δὲ ἡμῶν βαθέως πρῶτον τουτὶ δὲ μῶν. εἶτα μετ' αὐτὸ ἐξελήλυθε δὲ ἅλα, εἶτα ἀπ' αὐτοῦ τὸ

Subueniendum itaque homini est quauis arte. Atque adeò diuino quodam instinctu insanorum ac bile percitorum alicui pharmacum hoc mixturus, domo abij, vt epoto hoc vomeret. Age primus ipse bibe, Lexiphanes, vt sanus nobis & mundus fiat, tali verborum absurditate euacuatus. Verum obedi mihi, ac bibe, & minus difficilis eris. LEXIPH. *Nescio quidnam etiam facietis mihi, Sospolitu, & Lycinus hic, obtrudentes mihi pharmacum hoc epotandum. Metuo itaque ne ruina quædam mihi sit sermonum potio hæc.* LYC. *Bibe, & ne tunctare, vt humana deinceps sapias ac loquaris.* LEXI. *Ecce obedio, & bibo. Pheû? Quid hoc rei est? Quantus tumultus ventris? Equidem diuinatorem quendam dæmonem videor mihi imbibisse.* SOS. *Incipe igitur vomere. Papæ? Primum hoc μῶν. inde post illud exiuit ἅλα. istud*

posteà

ἐὰν δ' ὅτι, καὶ ἀμυχὴν, καὶ λῶσι καὶ λίπουθον, καὶ σιωπῇς τὸ ἄπλα. βιασῶ δ' ὅμως, καὶ ἰαλθὼν ἐς τὸ φάρυγγα τοὺς δακτύλους, οὐκέτι τὸ ἴκταρ ἐμέσεις, οὐδὲ τὸ σκαρδινᾶσθαι οὐδὲ τὸ ταυτάσεσθαι, οὐδὲ τὸ σκυθιᾶσθαι. πολλὰ ἔτι ὑπολέλοιπε, καὶ μισῇ σοι ἀκούων ἐγὼ, ἄμεινον δέ, ἐὰν καὶτὰ διαχωρήσαντα ἄμ' ἔνια. ἐγὼ σιλληπορδίαν μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται, σωτικῶς μετὰ τοῦ πνεύματος. ἀλλ' ἤδη μὲν καθαρὸς οὗτος, πλὴν εἴ τι μεμύηκεν ὑπόλοιπον ἐν τοῖς κάτω ἐντέροις. σὺ δέ, τὸ μετὰ τοῦτο, παραλαβὼν αὐτὸν, ὦ Λυκῖνε, μετὰ παίδων, καὶ δίδασκε, ἃ χρὴ λέγειν. Λυκῖν. οὕτω ποιήσομεν, ὦ Σώσιπολι, ἐπειδήπερ ἡμῖν πεποίηται τὰ παρὰ σοῦ. καὶ σὲ σὺ τὸ ποιοῦν, ὦ Λιξιφάνες, ἡ συμβουλή. ἆρα ἆρ' ἐθέλεις ὡς ἀληθῶς ἐπαινεῖσθαι ὑπὸ λόγοις, καὶ ἐν τοῖς πλήθεσιν εὐδοκιμεῖν, τὰ μὲν

postea & κἂν ὅτι, & ἀμυχὴν, & λῶσι, & λίπουθον, & continuum illud ἄπλα. At coge tamen, & insere in fauces digitos. Nondum verò ἴκταρ ejecisti, neque σκαρδινᾶσθαι illud, aut ταυτάσεσθαι, aut σκυθιᾶσθαι. multa adhuc intus abdita latent. Satietis autem fuerit, si perinferiora quoque secernantur nonnulla. σιλληπορδία siquidem ista magnum strepitum faciet, vnà cum spiritu erumpens. At iam quidem mundus hic est, nisi si quid remansit reliquum in inferioribus inteſtinis. Tu verò posthac acceptum eum, Lycine, dedoce, atq; institue quæ docet loqui. LYC. *Ita faciemus, Sospoli, postquam nobis via iam ad eam rem abs te patefacta est. Ac tecum deinceps, Lexiphanes, consultatio mihi est. Quòd si igitur cupis verè obdicedi poteſtatem laudari, ac in multitudine hominum.*

τὰ μὴ τοιαῦτα πάντα φεύγε, καὶ ἀφες ἵπποι. ἀρξάμενος δὲ ἀπὸ τῶν ἀρίστων ποιητῶν, καὶ ἐν τοῖς διδασκάλοις αὐτὸς ἀναγνοὺς, μετιθι ἐπὶ τοὺς ῥήτορας. καὶ τῇ ἐκείνων φωνῇ σωφρονίσας, ἐπὶ τὰ Θουκυδίδου καὶ Πλάτωνος ἐν καιρῷ μέλθι, ποικίλα καὶ τῇ καλῇ λωμῳδίᾳ, καὶ τῇ σεμνῇ τραγῳδίᾳ ἐγγυμνασάμενος. παρὰ γὰρ τούτων ἅπαντα τὰ κάλλιστα ἀναθησάμενος, ἔσῃ τις ἐν λόγοις, ὡς νῦν γε ἐπιλάθει σαυτὸν ἐκ τῶν λοιδορεῖσθαι εἰς τὰς ἀγορὰς παρεληλυθότων ἰσχνὸς, ἐκχωρήσῃ δὲ τῇ μίτρᾳ καὶ τῷ λυσανῷ, τὸ δ' ἔνδοθεν πυκνός τε καὶ ἔνθρυπτος ὤν. ἐὰν ταῦτα ποιῇς, πρὸς ὀλίγον τὸ ἐπὶ τῇ ἀπαιδευσίᾳ ἔλεγχον φοβούμενος, μὴ μὲν ἀπιθὼς μεταμανθάνων, θαῤῥῶν ὁμιλήσεις τοῖς πολίταις, μὴ ἐκ ταχέως καθήσῃ, ὥσπερ νῦν, οὐδὲ σῶμα ἔσῃ ἐπὶ τῷ χέρος νίπτοις ἄευσις ἔσῃ, ἐπαναπ

celebrari, huiusce modi quidem omnia fuge atque auersare. Vbi autem exorsus fueris ab optimis poëtis, & sub praceptoribus eos legeris, transi inde ad oratores. Cùm iam cum illorum sermone quasi educatus vna fueris, ad Thucydidis & Platonis scripta in tempore accede, multum adeò & in pulchra comœdia, & in graui tragœdia te ipsum exercitando. Ex his enim vbi pulcherrima quæque decerpseris, eris aliquis dicendo. Nam nunc certè, non animaduertens, similem te præbuisti ijs quæ à luti figulis ad forum finguntur, scirpis quidem illis tuis minio ac cæruleo, imo autem & luteus & fragilis existens. Hæc si feceris, & non recusaueris aliquandiu ob insciti am reseri, neque etiam dedisce re erubueris, bono animo esto, versaberis in multitudine: & non quemadmodum nunc irrideberis, neque etiam in ore peiore conditione melioribus eris, Græcum

ρα καὶ Ἀττικὸν ἀποκαλοῦντων σε, τὸν μηδὲ βαρβαρον ἐν τοῖς σαρκισμοῖς ἀειβμᾶσθαι ἄξιον. πρὸ πάντων δὲ ἐκεῖνο μιμνησό μου, μὴ μιμεῖσθαι τῶν νῦν ὀλίγων πρὸ ἡμῶν γενομένων σοφιστῶν τὰ φαυλότατα, μηδὲ πειρασθῆναι ἐκεῖνα, ὥσπερ νυνὶ, ἀπὸ τὰ μὲν τοιαῦτα ἰματα πατεῖν, ζηλοῦν δὲ τὰ ἀρχαῖα τῶν παραδειγμάτων. μηδὲ σε βιαζέτωσαν ἀνεμῶναι τῶν λόγων, ἀλλὰ κατὰ τὸν τῶν ἀθλητῶν νόμον, ὑποῤῥᾳδοῦσί σοι προὶ σωφρόνως ἔχειν. μάλιστα δὲ Χαρίσιν καὶ Σαφηνείᾳ θῦε, ὧν πάμπολυν εἰς ἐμὲ ἀπειλήφασθε. καὶ ὁ τυφὸς δὲ, καὶ ἡ μεγαλαυχία καὶ ἡ ἀκαιρία, καὶ τὸ βραχυθυμεῖσθαι καὶ παρυγίᾳ ἀπώσασθε, καὶ τὸ ὀλοσχεραίνειν τὰ τῶν ἄλλων, καὶ οἴεσθαι ὅτι πρῶτος ἔσῃ αὐτὸς, ἐν τοῖς πάντων συνοφαντῆς. καὶ μὴ μεγαλαυ-

cum atque Atticum vocitantibus te, qui nec cum barbaris quidem inter manifestissimos recenseri dignus sit. Ante omnia verò illud memineris mihi, ne imiterit Sophistarum eorum quæ paulò ante nostram ætatem fuêre, vilissima quæque, nève etiam depascat illa, perinde ut nunc, sed talia quidem proculca pedibus: imitare autem vetera exempla. Neque verò demulceant te anemonæ verborum, sed iuxta legem athletarum, solidus tibi cultus, consuetus ac familiaris sit. Præcipuè autem Gratijs & Perspicuitati sacrifica: à quibus plus quàm nimis nunc à tergo relictus es. Et fastus autem, & iactantia, & mala ista scribendi cupiditas, præterea & tumidum istud, atque insolentem te gerere, verbáque plus æquo dilatare, procul absit. & acerbum illud, irridere aliorum scripta, & putare quòd tum demum primus ipse futurus sis, ubi aliorum omnium verba & orationes calumniosè reprehenderis.

ἐφάνου ἐμπρόσθεν, μᾶλλον δὲ τὸ μίγιστον ἁμαρτάνεις, ὅτι οὐ πρότερον τὰς διανοίας ἢ τὴν ξύνθεσιν παρασκευασάμενος, ἕτοιμα κατακοσμεῖς τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ὅπου τι ῥῆμα ἐκφυλον ἴδῃς ἢ ἀλλότριον πλασάμενος εἰσθῇς ἄνευ καλοῦ, τοῦτο ζητεῖς διάνοιαν ἁρμόσαι, καὶ ξυμίαν ἀγεῖν. ἂν μὲν παραδοκῇς αὐτό που, μάλα ἴσως συγγνώμης μέν σε ἀναγκαῖον ἦν, οἷον πρώην ὑμάλωτα, εἰ δὲ μάτην ὄν, τι σημαίνει, ἀπερείσαις, εἰδὲ μὴ ἐοικότα τοῖς πεπραγμένοις. καὶ οἱ μὲν ἰδιῶται πάντες ἐτεθήπεσαν, τὸ τοῦ ξένου μηχάνημα τὰ ὦτα· οἱ δὲ πεπαιδευμένοι, ἐπ' ἀμφοτέροις, καὶ σοὶ καὶ τοῖς ἐξαπατῶσιν, ἐγέλων. τὸ δὲ πάντων καταγελαστότατον ἐκεῖνό ἐστιν, ὅτι ὑπερφυῶς ἐν ἀξιῶν, ἐς τὸν φανλὸν ἐς τὸ ἀρχαιότατον ἀπηκριβούμενος, τοιαῦτα ἔνια, μᾶλλον δὲ τὰ πάντα ἐγκαταμιγνύεις τοῖς λόγοις,

Iam verò neq; illud parum, imò verò maximum vitium commisisti, quòd non antea sententias ac res, quàm verba, paratas habes, ac posteà verbis eas exornas, sed ſicubi verbum alienum ac peregrinum reperiſti, aut ipſe fingens, pulchrum putaſti eſſe. huic posteà quaeris sententiam accommodare: ac damnum quoddam exiſtimas, ſi illud non alicubi intruſeris, etiam ſi ad id quod dicitur, minimè eo opus ſit: quemadmodum paulò antè ὑμάλωτα illum, neſciès quidem quid ſignificaret, proiecisti, cùm ille cũ argumento nihil conueniret. Atqui idiotæ & indocti quidem omnes obſtupuerant, præ peregrinitate perculſis atque attonitis illorum auribus: at qui docti erant, amborum cauſa, & tui, & eorum qui te laudabant, ridebãt. Illud verò omnium maximè ridiculum eſt, quòd cùm plus quàm Atticus videri cupias, & ſermonẽ ad veteriſtiſsimam dicendi formã diligẽter exercuiſſe, talia quædam, imò verò plurima intermiſces verba, quæ

λόγοις, ἃ μηδὲ παῖς ἄρτι μανθάνων, ἀγνοήσειεν. οἷον ἱππάριον, καὶ οἷα κατὰ γῆς δοῦλος ἀνθρώπιλλος, ἀκούων σου ἐπαινουμένου, ὅτι χιτώνιον μὲν, καὶ τὸν ἀνδρεῖον ὥς φησιν ἐνόμιζε· δουλάρια δὲ, καὶ τοὺς ἄρρενας τῶν ἀκολούθων ἀπεκάλεις. ἃ τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι χιτώνιον μὲν γυναικὸς ἐσθῆς, δουλάρια δὲ τὰ θήλεα μανδύσια καὶ ἅμα πολὺ τοῦτων πεφανέστερα, οἷον τὸ ἵππαλε, καὶ τὸ ἀπαυτάμην, καὶ τὸ μαθησόμεθα, καὶ μυριακὰ τῆς Ἀθηναίων φωνῆς. ἡμεῖς δὲ οὐ ποιητὰς ἐπαινοῦμεν, τοὺς κατὰ γλῶτταν γράφοντας ποιήματα· τὰ δὲ σὰ ὡς πρὸς μικροὺς παραβάλλειν, μαθόντας ὁ Δωσιάδα βωμὸν ἂν εἴη, καὶ τὸν Λυκόφρονα Ἀλεξάνδρα, καὶ εἴ τις ἔτι τούτων τῶν φωνῶν λακωνομανέστερος. ἐν ταῦτα ζηλώσῃς, μὴ μετὰ μάθῃς, ἄφυκτα βιβλιοφθορήσῃς

ba, quæ ne puer quidem qui nuper hiscere cœpit, ignorare queat, qualia sunt illa: πῶς οἶει, κατὰ γῆς δοῦλος ἀνθρώπιλλος, ἀκούων σου ἐπαινουμένου. Cùm χιτώνιον quidem etiam virilem vestem dici putabat, δουλάρια autem masculos pedisequos appellabas. Quæ quis non nouit? quòd videlicet χιτώνιον quidem muliebris vestitus, δουλάρια verò de fœminis tantùm dicantur? Atque alia multa longè his clariora, quale est ἵππαλε, & ἀπαυτάμην, & μαθησόμεθα illud, quæ ne inquilina quidem Attici sermonis sunt. Nos autem ne poëtas quidem laudamus, qui verbis obscurioribus & minus vsitatis poëmata scribunt. Tua verò, vt pedestrem orationem cum carmine conferamus, perinde vt Dosiadæ ara, & Lycophronis Alexandra sese habent, & si quid istis sermone etiam miseriore scriptum

 Quòd si igitur hæc imitatus fueris, & dedidiceris, optimè de-

νὴρ σιωπᾷ ἴσον. ἴδ᾽ ἀπάθης αὖθις ἀς πλὴν μιχνέαν ματοπιοῦσαν, ἐμοὶ μὲ ἀφωπλάρωται ἢ παρήνεσις· σὺ δ᾽ σιωπᾶν αἰτιάσῃ, ἄν γε καὶ ξυνῇς χάριν ἐμοὶ γνώμῳ.

de te ipso statueris. Sin autem nihil animadverteris interum in auidiealem prolapsus fueris: ego quidem admonitionem atque officio meo satisfeciſſe videbor, tu verò te ipsum accusabis, si vtique etiam intellexeris deteriorem esse te factum.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

HIc elegantissimus Dialogus in Antiquarios siue Opicos, qui obsoletis & priscis verbis vtuntur, scriptus est, de quibus Gell. l. 1. c. 10. l. 2. c. 21. l. 5. c. 21. l. 6. c. 15. l. 11. c. 16. l. 13. c 9.

a Exegenis & vilibus.] αὐτολήκυθον inopem scurram, mendicum & nebulonem, ac parasitum significat: quique se ad omnia obeunda onera paratum vltro offert. Demosthenes vniuersus Cononem: καλῶσι τὰς μὲ ἐμφανεῖς τὸς δὲ αὐτολήκυθος. αὐτοκάβδολοι autem, viles ac nihili homines dicuntur. Lycophron, αὐτοκαύδολον σκάφον. vide interpretem, & Athenæum lib. 10. b Gry vel Phuy.] Gry minimum quiddam significat, aut sordes vnguium, rem videlicet vilissimam: aut vocem suillam, quam edere solent ij, qui grauantur sermonem respondere. Hinc hypexbole prouerbialis apud Græcos. Ne γρὺ quidem loquitur, pro eo quod est, ne tantillum quidem. Huius vocis vsus frequens est admodum, & apud Aristophanem, & Lucianum nostrum. c Equidem diuinatorem.] Allidit ad Eurycles, cuius Aristoph. mentionem fecit his versibus:

Μαντεύομαι γὰρ πλὴν ἐυρυκλέης μανίαν ἢ λῆρον
Εἰς ἀλλοτρίας γαστέρας ἐκβὰς κοιλοδίκαια πολλαχέως.

Eurycles autem ventriloquus fuit Athenis, qui vera ariolari censebatur, quòd genium haberet intra viscera. Ab eo harioli ἐυρυκλεῖαι & ἐυρυκλῆται vocabantur. Suidas: Eurycles omnis ventrilo-

ventriloquus, inquit, vocatur, ab Eurycle, qui talis hariolus fuit. Nec verò tantùm homines sic vocabantur, sed etiam genij qui ventres hominum subibant, vt in Plutarch. libello de defectu Oraculorum. d Neimiteris.] *Nobis igitur omnia dicta & facta nostra diligenter examinanda sunt, & seuocata retractanda, ab erroribus & ambagibus Sophistarum ad veram philosophiæ sententiam constanter dirigenda, & perficienda. Non enim satis, nosse virtutes & vitia, nisi hæc fugiamus & auersemur, illas sequamur & amplectamur. Sophistæ passim à Platone perstringuntur, vt quodam in loco dicat, eos euidentem esse adolescentulorum perniciem.* e Gratijs.] *Hesiod. in Theog. ires facit: ἐξ ἓξ ἑκάστ' hymnus apud Orph.* f Videl. χιτώνιον.] *χιτώνιον pro muliebri solum tunica accipiendam innuit, cùm ea tamen sui vestitus in commentario ad τὰ μιθ' ἡμῶν, pro virili obtulerit.* g Dosiadæ ara.] *Sunt qui exponunt, & intelligunt epigramma Theocriti quod βωμὸς inscribitur, ac Troili epitaphium continet admodum obscurum.* h Lycophronis Alexandra.] *Suidas scripsit, Lycophron, inquit, & Alexandram obscurum illud poëma.*

IACOBI MICYLLI SCHOLIA.

CALIDVM.] *Νεχμὸν calidum verti, propter consonantiam vocum, caloris & squaloris. nam ὠχμὸς eum squalorem significat, qui ex nimia siccitate prouenire solet. vnde & pro peste quæ ex nimio æstu contrahitur, positum reperitur. νεοχμὸν autem, id quod nuper factum est. Videtur autem & prauam pronunciationem effectatoris istius notare.* Cypselus.] *κυψελὶς aurium sordes significat. Cypselus autem & Periander Corinthiorum reges vetustissimi fuêre, quorum & Pausanias meminit.* Stylo haud.] *ὁλιξις, quam vocem ipse infrà in Rhetorum didascalo exponit τὸ λειαντήριον.* Obambulabimus.] *περιπατήσομεν, quod voluptabimur proprie magis significat.* Vellem.] *Βούλομαι Græcè.* Ablutoriam.] *τὸ ἐπιλουτρον.* Armariorum.] *ἐκσυσηκλῶ Græcè. & notat Hesychius, ἐκσύω etiam ἐκσύριαν significare.* Mula.] *In Græco est ἀσεφῶν & ἀσεφαντήτης: quorum alterum nonnulli pro mulo seu iumento.*

alterum

aliorum pro ephippio seu sella, non pro mulione accipiunt. vide Suidã. Vredo.] *κωμῳδ: cuius vocis & Athenæus in hac significatione meminit lib. 3. vbi & ipse de affectatoribus huiusmodi tractat.* Tetræ.] *γη πτέλαι Græcè. apparet aũt bulbi genus esse. Bracana verò agrestia holera sunt, vt apud Suidam.* Lecitho.] *hoc est, quæ pisa vel etiã oua vendit.* Qui facculos.] *Nã Suidas γευμάτια σκόλυμον ait: & Pollux à quibusdã grammatici affirmat.* Vt ad Seg.] *Vtrum corruptũ hic aliquid sit, nescio: certè quid velit, nõ puto facilè à quoquã intelligi posse.* Panẽ coloſtratũ.] *Sic interpretari placuit συνεκτῶ, quæ tamẽ alii pro ipso σῦν, hoc est, colostra accipiunt. Idẽ & συσίφθαι dicitur. Commenta. in Aristoph. Vespas. Athen. lib. 14. & lib. 2. cap. 12.* Et facas.] *Cæca interim facas, interim* [illegible] *vertit apud Aristotelẽ. Athenæus lib.* [illegible] *κισθὸς vocat.* Bum.] *Neq; de Oebo, neq; de Phocẽ is reperio quicquam. pro λαγώιον aũt λαγώιον lego, quod & apud Hesychiũ legam. quanquam neq; de hoc adeò contendo.* Sillus propemodũ.] *hoc est, strabus: à σκιλλαίνειν, quod propriè significat subtrahere & causse oculos recutere seu retorquere: vnde & Silli versus. Pollux.* Ripæ aggerem.] *ψύτλαν, id est, ἀνάχωμα, quod contra aquæ impetum opponitur. Suprà αὐλὴν ἐχθρὰν idẽ dixit. Vide Hesychium.* Cottaborum ſtrepitus.] *De Cottaborum ludo Athen. lib. 10. 11. & 15. Pollux lib. 6. cap. 19. & Suidas meminit. & Plautus:* Vide ne crebri in te Cottabi crepent. Vt thridacinas.] *Hoc nomine μάζης quoddam genus Attici vocant.* Ad ſolem.] *ξηρόλοιφος. Inde ξηρόλοιφος locus Constantinopoli fuit, cuius alibi mentio fit.* In aqua iſta.] *ὑδατεία. Vide Hesychium.* A tergo Catilinantũ.] *Carinantes quos dicat, non satis intelligo: nisi si accipiamus sordidos quospiam & mercenarios, qui capita obligatum habeant, aut onera gestent, quales ab Hesychio & παραμύθιοι dicuntur.* Alius iaculo contendebat.] *τῷ κωρύκῳ αὐτὸν ἔβαλε. Vide Hesychiũ.* Nõ enim in cepij, &c.] *κῆπος & σκαφίον tonsuræ species erant. Scaphium autem tota coma ad cutẽ vſque tonsa erat: cepium aũt seu cepa, quando ad frontis ornamentum* [illegible] *resecti erant, vt Commentator Aristoph. in Aues tradit.* Calida.] *ἱερμοπτέαγα, fortasse id quod Plautus dixit thermopotare.* Ventrẽ. *τὴν νῆσιν ἤμει, significat ἀπένησις ieiunium, &*

nium, & item intestinum ileunum inter stomachum & ventrem. Arestes olivas.] *Φωλιάς. Ita Suidas exponit: quanquā Hesychius genus mali grandioris esse dicat.* Bifida videlicet suilla.] *Intelligo pedes, τὸ διχῆ βίφιδι sunt.* Hepar è sartagine.] *id est, ἡπαρ. Propriè tamen λοβὸν extremā partem hepatis vocant.* Abyrtacē.] *intritū quoddā barbaricum est. Vide Suid.* Thrymmatides.] *Pollux inter placentas recenset θρυμματίδες. De Thrijs aūt Cōmentator Aristophanis in Equitibus copiosè.* Quæ sportulis.] *τῶν ἐκ σπυρίδος. de cuius significatione Hesychius* Qui canere desijt.] *Capū intelligo.* Piscis erat parasitus.] *Quid quidē vox parasiti quid significet, notum est: sed quorsum spectet piscis parasitus, puto obscurum esse.* Panes aderant.] *πφαῖοι scilicet, pro πυρροῖοι Atticè. Est aūt πφοὶ vt Hesych. exponit, ὅλυρα, quæ à Latinis quoq; olyra, quibusdā aūt siligo dicitur. vnde πφαῖοι panes, quorum & Athenæus meminit libr. 3.* Tum.] *ὑπὸ γελᾶ τε καὶ ὑπερφυῆ, nisi quis malit parua ac magna accipere.* Delphi.] *Obscurū quā intelligat, nisi fortè tripodē, qualis ἡ δελφικὴ fuit.* Bōbylius.] *Poculum est angusti oris, inter bibendū sonū edens. Athenæus & Pollux.* Dirocypelū.] *Vt apud Homerū ἀμφικύπελλον. de cuius etymologia Athen. lib. 11.* Qualia Theri.] *De Thericleo poculo vide item Athenæum.* Tenuia.] *λεμφόεντα, hoc est, quæ vento ferri queant.* Pocula quędā.] *hoc est, literis inscripta. quorum ipsorum quoq; meminit Athenæus eodem lib. 11.* Abacus.] *τὸ κυλίκειον: sic enim malim, nisi quis κυλίκιον pro ora seu labro poculi accipiat, & τὸ μεσὸν ad γεάμματα referat.* Lebes.] *ἰσχολέβης quòd Athen. libr. 3. à Romanis miliarium dici ait, vas ad calefaciendam aquā compactum.* Vngebamur cancharide.] *Quódnam vnguentū hoc sit, obscurū. Podoclypa autem & Trigonistria, nomina psaltriarū videntur esse. Nam & Trigonis & Hesychius & Pollux meminēre.* Plausu digitorum ludebat.] *λικνίσθη, à λικᾶν videlicet, cuius verbi Athenæus meminit lib. 1.* Lumbos lasciuiter agitabat.] *Pollucē videl. 4. c. 14.* Ocataxis.] *Suidas proprium hoc esse tradit, quanquā apud illū ὀκτάξεις legitur, ego tamen cognomentum magis esse puto, ab ouis vel frangendis, vel denorandis, vel simili aliquo factū.* Segmentū quoddā.] *λειρόν τινα. Pollux tamen λῆρον per η habet.* Vestibus in-

bus inusitatis.] ἄχρηστα & ἀφάρτα, tametsi eæ voces propriè inutiles & gestu inhabiles significent. In Daduchum] Eum qui gestat lampada, vt sacerdotes Promethei, Vulcani, &c. Ex egenis.] ἐγκαψικίδαλος, quod si ab ἐγκάπτειν & κιδάλη derivetur, ccparium helluonē significabit. Sed tamen apud Hesychiū κατψικάδαλος, per πη legitur pro eo, vt ipse ait, ὃς μεῖὰ τῶν πὰ ἄλφιτα μὴ δέδεντων τυγχάνει ἀλέμβος. quod ne quis ipsum quale sit, satis planum est. αὐτολήκυθος & αὐτοκάδαλος ab Hesychio exponuntur. Endromidum.] Endromides cursorum sunt, & propriè Dianæ: Baucides autem, croceæ muliebres. Pollux. Domum enim.] Nescio corruptúsne sit locus, an mutilatus. Anxium quoddam.] μέμεμεον. sed haud scio an τεθμέλεον potius legendum, de quo etiam in prouerbijs Eras. Illius latera.] τὰ ἄκρα, latera vertii, propterea quod & in acie latera, τὰ ἄκρα dicuntur, vt ait Pollux. Mulierosum.] μύρτωια καὶ μυρτίς, scilicet genitali muliebri. Lentiscū subinde rodentem.] χιοντραγάτον, quo nomine notabantur qui elegantiæ & cultui muliebriter studebant. Delicatus & gulosus.] λεκανικὸς, καὶ λεκιθικὸς, seu λέκις, quod patinam significat, vt Pollux. coniecturaliter tamen: quanquam haud scio an corruptus locus sit. videntur enim deesse quoq; nonnulla. Theodorum.] Vt à dea seu Diana reflitutum, & vita donatū. Cariosissimis.] Pro antiquissimis accipiō. Oliuas.] Fortasse eas quæ & hodie ex vino vel aqua assatis carnibus pro salsamento adhibentur. Testacea.] ἐμπυδάκωτα à πίδαξ videlicet. Crobylis.] Fuerunt autem Crobyli certa quædam textura capillorum in acutum desinentes, antiquorum Atheniensium geflamen, vt Comment. Thucydidis in lib. 1. Mangonem.] σαμβουκιστὴν, quo nomine & mangonem & puerorum moderatorem intelligi posse puto. Voluptatem.] Fortassis à λαλεῖν ἡδονὰς γάννυσθαι. Digitis.] χρεοσάφους, quos ipse infrà in Rheto. didas. exponit ἐρχήσας, id est, Saltatores. Etiam ringi,] μυασήσειν. Mensibus non laborasse.] ἀκαθάρτειν ἕνεκα, cuius verbi etiam Athenæus meminit lib. 3. Diuinatorem quendam dæmonē.] ἐγαστριμυθόν τινα, quos & Eurycles Græci vocāt. Suidas. μόν.] .i. num. κατὰ] atq; exinde. ἠδέως.] Inquit. ἀμηχάνῳ.] aliquo modo. λῆρος.] optime. δέπυδεν.] videlicet ἄκρον.] quæ dā.

ἰκλας.]

[illegible] προτε. σκοῤδιᾶν.] *protendere membra cum oscitatione.* [illegible].] *curiosè agere.* ἁρύλλειν.] *unguibus rapere, & infestum esse, unde & Scyllae nomen videtur fictum* σκύλλειν τοῤδίαν.] *id est, petulantia & lasciuia.* Quod si igitur] *Paraenesis de recta dicendi ratione.* ἐμμελῶπα.] *Hesychius meminit ὑμμελῶπος cuiusdam, aitq; paroemiam esse qua τὸ μὴδὲν significatur.* [illegible] οἶσα.] id est, *quomodo putas.* κᾶτ γῆς ἀκούων ἠχόμην.] id est, *sub terram ire optabam, quando audiebam te recitantem.* κατώνιον,] id est, *tum cum.* ἀβλάβεια] *ferulas.* ἱκτατο.] *voluit.* ἀπαντόμορφον.] *Obuia veniens.* καθεδεῖς.] *Sedens.* Qui verbis obscuroribus & minùs vsitatis.] κᾶ γλαῦκα, *vt etiam Quintilianus lib. 1. cap. 14.*

ΔΗΜΩΝΑΚΤΟΣ Βίος. — *DEMONACTIS Vita.*

Vincentio Obsopœo interprete.

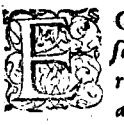
ARGVMENTVM.

ORatio demonstratiui generis est, quæ historicę ac didascalicę tamen dictioni propior, quàm encomiasticę. Describit autem genus, vitam, studia, eruditionem & professionem Demonactis philosophi, quęque idem & priuatim & publicè fecerit, & ab alijs passus fuerit. Præterea & apomnemoneumata seu dicta illius memorabilia, aut aliàs argutè ac falsè responsa, in quibus recensendis potissimam orationis partem consumit. Postremò etiam quę circa mortem & sepulturam illius acta, quibusque officijs & honoribus illum Athenienses & reliqui Græci prosecuti sint. Exordio attentos potissimùm facit, laudando suam ętatem, quòd ea quoque viros memoria ac laude dignos, & veteribus illis Herculi & Socrati simillimos procreârit: cuiusmodi sint Demonax hic, & Bęotius ille Sostratus, de quo alibi ipse fecerit mentionem.

Εμιλ-

Μικτὸν ἄρα μοὶ ὁ λαβ' ἡμᾶς βίος, τὸ παντάπασιν ἄμοιρον καὶ ἰσόθεον φρενῶν λόγου καὶ μνήμης ἀξίωμα, ἀπὸ καὶ σώματος ἀρετῇ ὑπερφυᾶ, καὶ γνώμῃ ἄκρως φιλοσόφῳ κεφαλήν. λέγω δή, εἴς τε τὸν Βοιώτιον Σώφρονα ἀναφέρων, ὃν Ἡρακλέα οἱ Ἕλληνες καλοῦσι, καὶ ὥσπερ ἐν, καὶ μάλιστα εἰς Δημώνακτα τὸν φιλόσοφον, ὃς καὶ εἶδον αὐτὸς, καὶ ἰδὼν ἐθαύμασα. θατέρῳ δὲ τῷ Δημώνακτι καὶ ἐπὶ μικρὸν συνεγενόμην. περὶ μὲν ἓν Σωφρόνου, ἐν ἄλλῳ βιβλίῳ γεγραμμένα μοι, καὶ διήλθωται, μέρους τε αὖ τοῦ δι' ἰσχυρῶν ὑπερβολὴν, καὶ ἀπαυθαδίαν ἐν ᾧ Παρνασσῷ διαίτης, καὶ ἀπίπου τροφῆς, καὶ ἔργα οὐκ ἀφροδίσια τοῦ ὀνόματος. καὶ

Quid [illegible] sentanei [illegible] erat & [illegible]ssum ætatem non in totum expertem [illegible] virorum laude & [illegible]ia dignorum, sed [illegible]que qui & eximia corporis virtutibus, & mente sapientiæ studio excultissima præcelluerunt, florere. Dico autem cùm in [a] Bœoticum Sostratum ista referens, quem Græci [b] Herculem vocare soliti sunt, & esse existimabant: tum maximè in Demonactem philosophum: quos ego & ipse vidi, & visos magna admiratione suspexi. Cum altero quoque, nempe Demonacte, aliquandiu coniunctam conuersationem habui. Sed enim vitam Sostrati in alio quopiam libello diligenter perscriptam executus sum, declarata eius & animi magnitudine, & excellenti fortitudine. Insuper quæ eius fuerit in monte Parnasso sub ipso dio viuendi ratio, quod stratum laboriosum, quæ alimenta in montibus conquisita, quæ opera à nominis celebritate non abhorrentia. Ad

κὴ ὅσα ἢ κηλὰς ἐρῶν ἔπραξεν, ἢ ὁλοποιῶν τὰ ἄβατα, ἢ γυμνῶν τὰ ἄυσπορα. περὶ δὲ Δημώνακτος ἤδη δίκαιον λέγειν, ἀμφοῖν ἕνεκα, ὡς ἱκανός τι δόξῃ μνήμης ἄξη ζῆν ἀείσυτος τόλμαν ἐμοὶ, καὶ οἱ γνωσόμενοι τῶν νέων, καὶ πῶς φιλοσοφίαν ὁρῶντες, ἔχοιεν μὴ πρὸς τὰ ἀρχαῖα μόνα τῶν πραξαμένων σφᾶς αὐτὸς ῥυθμίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἧμιν τοῖς βίοις καινόνα προτίθεσθαι, καὶ ζηλοῦν ἱκανὸν, ἄνδρα ὃν οἶδα ἐγὼ φιλοσόφων γνώμονα. ὧν δὲ τὸ μὲν γένος Κύπριος, ὁ δὲ τῶν ἀφανῶν, οὐδὲ πρὸς ἀξίωμα πολιτικὸν, καὶ τιμὴν, ἀλλὰ καὶ παντων ζώντων ὑπῆλθε γνώμῃ· καὶ ἀξιώσας ἑαυτὸν τῶν καλλίστων, πρὸς φιλοσοφίαν ὥρμησεν, ἐκ Λαβοβούλου, μᾶλλον δὲ, ἢ Δημητρίου πρὸς αὐτὸν, ἢ

Επι-

Ad hæc quanta in tollendis è medio latrombus periculis exhauserit, tum quanta per inuia faciendis itineribus, aut per traiectu difficilia præbendo transitu, pertulerit. Iam verò æquum mihi videtur de Demonacte nonnihil in lucem edere, duarum rerum gratia: vt & illius memores sint viri nostræ ætatis præstantissimi, & iuuenes quique generosissimi, animum ad philosophiã applicantes, non necesse habeant ad vetera tantùm exempla semetipsos componere, sed ex nostra quoque vita habeant, quem sibi pro viuendi regula imitãdum proponant, facti illius æmuli, quem ego omnium optimum ex philosophis esse cognoui. Erat itaq; Demonax genere Cyprius, non ex obscuris ortus parentibus, quãtum ad dignitatem & possessionem ciuilem attinebat: cæterùm his ommbus ille longè erat excelsior atq; superior: & cum rebus pulcherrimis atque præstantissimis se ipse dignum indicasset, ad philosophiæ studiũ semet cõtulit, non per Iouem ad Agathobulum tantùm & Demetrio, qui ante illum fuerant, neq; ab

Ἐπικτήτῳ ἐπιτυχράντων, ἀλλὰ πᾶσι μὲν σωνῆν τοῖς, καὶ ἔτι Τιμοκράτει τῷ Ἡρακλεώτῃ, ἀνδρὶ φρονίμῳ καὶ τὴν γνώμην μάλιστα ἐπιτετυχηκότι. ἀπὸ δὲ Δημώνακτος, ὃν ἐκ τούτων τινὸς, ὡς ἔφην, παρακληθεὶς, ἀπ' οἰκείας πρὸς τὰ λαλὰ ὁρμῆς, καὶ ἐμφύτου πρὸς φιλοσοφίαν ἔρωτος, ἐκ παίδων ἐυθὺς ἐπειγομένου, ἀφῆκε μὲν τῶν ἀνθρωπείων ἀγαθῶν ἁπάντων ὅλον δὲ παιδεύσεως ἑαυτὸν ἐπιθυμίᾳ καὶ παῤῥησίᾳ, διετέλεσεν αὐτός τε ὀρθῶς καὶ ὑγιῶς, τὴν ἀνεπιλήπτῳ βίῳ χρώμενον, καὶ τοῖς ὁρῶσι καὶ ἀκούουσι πάρεχον παράδειγμα πρίτου, τὸν ἑαυτοῦ γνώμῃ, καὶ τὸν ἐν τῷ φιλοσοφίᾳ ἀληθείαν. ἐμοὶ δὲ ἀνιήκοις γε ποσὶ, τὸ τοῦ λόγου, πρὸς ταῦτα ἦσαν, ἀπὸ καὶ ποιητῶν σωφρόνων ἐμπέπλεσθαι, καὶ τῶν παλαιῶν ἐμνήμην, καὶ λίγειαν ἤσκησθαι, καὶ τὰς ἐν φιλοσοφίᾳ πεπαρίσεις, ἐν

Epicteto excitatus, sed cum illis conuersabatur, præcipuè verò cum Timocrate Heracleote, viro cumprimis sapiente, neq; non eloquentia & industria plurimùm ornato. At Demonax nequaquam ab aliquo illorum, vt dixi, persuasus, sed peculiari quo rapiebatur ad res præclaras impetu & insito quodam ad philosophiam amore, statim à puero permotus, omnia humana bona in vniuersum contempsit. Ac se cùm otium libertati tradidisset, dicendiq; fiducia, in ea constanter perstitit, cùm & ipse rectam ac sanam & inculpatam vitam viueret, ac videntibus & audientibus sui ipsius mentem exemplum exhiberet, veritatemq; quam in philosophando perpetuam obtinebat. Cæterùm nequaquam illoris, quod aiunt, pedibus, hoc est, à dicendi facultate alienus, ad philo-

sophiæ studia accessit, sed poëtarum lectionib. enutritus, multos tenebat memoria, dicendiq; artes non mediocri studio exercuerat. Ea verò quæ in philosophia tractari solent, haud modicè,

ἐκ τῶν ὀλίγων, ὅθ' ὅλα κατὰ τὸν παροιμίαν, ἄκρων ὧν ἁπτόμενος ἀφάμμῳ, ἱκανὸς ἦν. καὶ τὸ σῶμα δὲ ἐγεγυμνάκει, καὶ πρὸς ὑπηρεσίαν διεπεπόνητο. καὶ τὸ ὅλον, ἐμεμελήκει αὐτῷ μηδενὸς ἄκρου προσδεῖσθαι ἕνεκα ὧν ἐπῃτεῖτο ἐκ τύχης ἑαυτῷ παρασκευάζειν, ἐκὼν ἀφῃρεῖτο τοῦ βίου, πολλὰ ὑπὲρ αὐτὸν πόνων ἕνεκα τῶν ἐπιτηδείων καὶ ταλαιπώρων. φιλοσοφίαν δὲ ἅμα καὶ οὐκ ἂν ἀφῃρημένος, ἅμα ποθ' ὃ καταμίξας, οὐ πάνυ τι ἐξεφαίνετο τῶν ἐν αὐτῷ ἔχων. ὡμίλει δὲ τοῖς Σωκρατικοῖς μάλιστα ὡκειῶσθαι, ἐν σχήματι, καὶ τῷ τὸν βίον ῥᾳδίως, τὸν Διογένη ζηλοῦν ἔδοξεν, ὃ πρὸς χρείαν πάντων τὸ εἰς τὸν βίον ἁπλούστατον, ὡς θαυμάζοιτο καὶ ἀρβλίποις ὑπὸ τῶν ἐντυγχανόντων, ἀπ' ὀμοιοτάτου ἅπασι, καὶ πίστεως ὤν, καὶ οὐδ' ἐπ' ὀλίγον τρυφῶν καὶ ὑπερηφανεύόμενος.

modicè, ᵈ neq; vt est in prouerbio, summo tantùm digito attigerat, sed exactè comperta habebat. Corpus præterea exercuerat, & ad tolerantiam variis laboribus assuefecerat. Breuiter, in hoc summo studio & cura elaborauit, ne alicuius alterius egens esset. Quarè postquam sensit se quoq; ipse sibi amplius non sufficere, voluntaria morte è vita discessit, multo super hoc ipso Græcorum, optimatibus sermone relicto. Philosophiæ verò haudquaquā vnam tantùm speciem ab aliis seiunctam colebat, sed multis in idem commixtis, non admodum apertè ferebat quia postissimùm illarum oblectaretur. Apparebat quidem Socrati se magis addixisse, tametsi habitu & vitæ frugalitate Diogenem æmulari videretur. Non tamen ambitiosè adulterabat ea quæ ad victum pertinebat admirationis popularis emerendæ gratia, vtque ij quibus cum conuersaretur, in eum conjectos haberent oculos: verùm communi cum aliis viuendi ratione vtebatur, ne tantillum quidem philosophico fa-

λαλῶ & σωλῶ, καὶ ξωντο-
πιτάτῳ, καὶ τῷ μὴ τοῦ Σω-
κράτους ἀφανείαν ὑποσυμι-
νύ&, χάειτ' ἐν Ἀθήναις μι-
σᾶς, ἀφροάνων τὰς συνου-
σίας, ὡς τοὺς προσμιπτόν-
τας ἀπιζύας, μήτε λαλαφρούν-
τας ὡς ἀγωνοῦς, μήτε τὸ
σκυθρωπὸν τῶν ἐπιτιμήσεων
ἀφροάζοντας, παιδίους δὲ
ἔτ' ἀφροσύνης γνωμένους,
καὶ κοσμιωτέρους ποιοῦν-
τι, καὶ φαιδροτέρους, καὶ πρὸς τὸ
μέτριον ἀνελπίδας. ὁθὲν πάντο-
τε γοῦν ὧφθη ἐκκλησίᾳ, ἢ συ-
νεισβολὴν ὁρῶν & ἀγανακ-
τῶν ὁθ' ἐπιτιμᾷν τοῖς δέοι.
ἀπὸ τῶν μὴ ἁμαρτημάτων
καθάπλοι, τοῖς δὲ ἁμαρτάνου-
σι συγγίνωσκε. καὶ τὸ προσ-
δόκημα πρὸς τῶν ἰατρῶν ἐκ
ξέκαμβάνειν, τὰ μὲν νοσή-
ματα ἰωμένων, ὀργᾶν δὲ πρὸς
τοὺς νοσοῦντας οὐ χωμένων.
ἀγᾶζ γὰρ, ἀνθρώπου μὲν ἔναι
τὸ

stu infectus: & cum aliis jun-
ctam consuetudinem exer-
cebat, & communibus Reip.
legibus non grauatim pare-
bat. Porrò [e] Socraticam
ironiam nulla ex parte ac-
cedebat: gratia verò Attica
plenas semper disputationes
sermonibus haud obscuris
in medium afferebat, ita vt
eius discipuli abeuntes neq;
contemnerent eum tanquam
parùm generosum, neq; eius
inhumanam in obiurgando
seueritatem atq; acerbitatem
fugientes pertimescerent, sed
omnimodi orationis amabi-
lis lætitia reddebantur, ac
subinde multò modestiores,
de futuris præcipiendis opti-
mam spem concipiebant ani-
mo. Itaque nunquam visus
est vociferari, aut mira per-
uicacitate contendere, aut
indignari: & si aliquis illi
esset increpandus, [f] ipsa
quidem peccata reprehen-
debat, cæterùm peccantibus benignè ignoscebat, exem-
plum illud à medicis petitum vsurpans, qui morbos ad-
hibitis pharmacis propulsare solent, iracundia verò erga
ægrotantes eruntur minimè. [g] Existimabat enim hominis esse
peccare:

τὸ ἁμαρτάνειν· θεοῦ δὲ, ἢ ἀνδρὸς ἰδίου, τὰ πλημμελήματα ἐπανορθοῦν. διοὐτῳ δὴ βίῳ χρώμενος, ἐς ἑαυτὸν μὲν οὐδενὸς ἐδεῖτο, φίλοις δὲ συνέπραττε τὰ ἀκόντα. καὶ τοὺς μὲν ἀτυχεῖν δοκοῦντας αὐτῶν ὑπεμίμνησκεν, ὡς ἐπ' ὀλιγοχρονίοις τοῖς δοκοῦσιν ἀγαθοῖς ἐπαιρομένους. τοὺς δὲ ἢ πενίαν ὀδυρομένους, ἢ φυγὴν λυπρὰν φαίνοντας, ἢ νόσους ἢ πήρας ἢ νόσον ἀτιωμένους, σὺν γέλωτι παρεμυθεῖτο, ὡς ὁρῶντας, ὅτι μικρὰ μικρὸν αὐτοῖς παύσεται μὴ τὰ ἀνιῶντα, λήθη δέ τις ἀγαθῶν καὶ κακῶν, καὶ ἀσθένεια μακρὰ πάντας ἐν ὀλίγῳ καταπίψεται. ἔμελε δὲ αὐτῷ, καὶ ἀδελφοὺς σπασαμένους διαπαλαίειν, καὶ γυναῖξὶ πρὸς τοὺς γεγαμηκότας ἀρμόσαι πρυτανεύειν. καὶ

peccare: Dei verò, aut viri diis proximi, errata emendare. Ad hunc ergo modum cùm vitam instituisset sapientissimè, nullius in rebus suis egebat auxilio, ipse verò amicis in iis quæ par erat, persæpe fidelem nauabat operam: ac nonnullos ex illis si qui secundiore fortuna vti videbantur, submonefacere solebat, quòd bonis ad breue tempus duraturis & planè caducis ac transitoriis efferri atque gestire animo viderentur. Nonnullos quoq; inuisum paupertatis onus lugentes, aut exilium grauiter molesteque ferentes, aut senectutem aut morbum incusantes, cum risu consolabatur, nō videntes breui futurum vt omnia quæ dolorē & molestiam in præsens illis adferrent, cessarent: bonorum verò ac malorum oblitio vnà cùm longa libertate omnes esset in exiguo temporis spacio complexura. Ad hæc, curæ illi erat, fratres quoque inter se dissidentes atque discordes, ad pristinam concordiam reducere, ac mulieribus cum maritis reconciliatis illorum animis pacem componere.

καίπου καὶ δήμοις ταραττομένοις ἐμμανῶς διακείσθαι, καὶ τοὺς πλείστους ἀνθρώπων ἔπαυσεν ὑπερηφάνῳ τῇ παιδείᾳ τὰ μειράκια. διὸ καὶ τοῖς ἐκείνου τρόποις ἐφιλοσοφείας αὐτοῦ, πρᾴως καὶ ἡμέρως ἐμάνη φαιδρός. μόνον αὐτοῦ ἐκίνει φίλον νόσος ἢ θάνατος· ὡς ἄρα τὸ μέγιστον τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθῶν, τὴν φιλίαν ἡγούμενον. καὶ δὴ καὶ τὸν φίλον μὴ ἐκείνου ἅπασι, καί γε ἔστιν ὅν τινα ἐκ φιλτάτου ἐνόμιζεν, ἀνθρωπόν γε ὄντα. πλὴν ὀλίγου ἢ ἐλάττονος ἅπαντι, σωθῆναι υἱοῖς αὐτοῦ μόνοις ἐξισάζων, οὓς ὅλου κόσμου αὐτῷ πλείω καὶ βεβαιοτέρας ἐλπίδας ἐδόκει φανεῖν. καὶ ἦν αὐτὰ πάντα μετὰ χαρίτων, καὶ Ἀφροδίτης αὐτῆς ἔπραττέ τι, καὶ ἔλεγεν, ὡς ἀεὶ τὸ ἁρμόττον ἐκάστοις πρέπει θεοῖς χάρισιν αὐτοῦ ἐπικαθῆσθαι. διὸ καὶ χαροποῦ καὶ Ἀθηναίων ὄντος ὅλου σύμπαντος δήμου, καὶ οἱ ἐν τέλει ὑπὲρ φωνῆς

Ac sanè aliquando populum seditionibus exulceratum, scitè & utiliter differendo compescuit, multosq; illorum persuasit, vt patriæ tranquillè & modestè subseruirent. Talem quempiam in philosophia exercenda morem obtinebat, mitem & mansuetum ac hilarem. Solùm verò amici aut morbo aut morte discruciabatur, ita vt rem omnium maximã & præstantissimã in rebus humanis amicitiam & voluntatũ cõiunctionem esse existimaret. Quocirca amicus erat omnibus, nec fuit quisquam quem non familiarem compellasset, qui quidam homo erat. Maiorem verò aut minorem animi alacritatem vultu præ se ferebat, cõuersatione nonnullorum ex illis vtens, eosq; coarguens, quotquot illi videbantur propter spem exhibiti obsequij delinquere. Et hæc omnia cum tanta gratia, ratque verborum venere faciebat dicebãtque, vt semper iuxta Comicum, suadelam labijs suis insedisse credibile sit. Itaque & Athenienſium vniuersus populus, & ij qui in dignitatibus erant constitu-

ti, sum-

φυῶς ἐθαύμαζον αὐτὸν, καὶ ἀντίνοια, ὥς τινα ἢ ἀρετὴν προσβλέποντες. καί τοι ἐν ἀρχῇ πόσιν περὶ τοῖς πολλοῖς αὐτῶν, καὶ μισῶν ὁ μᾶλλον τοῦ παρὰ τοῖς πολίταις ἐκκόπτων, ἐπί τε τῇ παῤῥησίᾳ καὶ ἐλευθερίᾳ. καί τινων ἐπ' αὐτὸν ἀνισταμένων Ἀνύτου, καὶ Μελίτου, τὰ αὐτὰ κατηγοροῦντων, ἅπερ καὶ νῦν τότε, ὅτι οὔτε θύων ὤφθη πώποτε, οὔτε ἐμύήθη μόνος ἁπάντων τῶν Ἐλευσινίων: πρὸς ἅπερ ἀνθρέως μαλακῶς ἀπαντῶντος, καὶ καθαρὸν ἱμάτιον ἀναλαβὼν, καὶ παρελθὼν εἰς τὸ ἐκκλησιαστήριον, τὰ μὲν ἐμεμπτῶς, τὰ δὲ κατὰ τὸ ἑαυτοῦ προαίρεσιν, ἀπελογήσατο. πρὸς ἣν δὲ τὸ μὴ τελεσθῆναι πώποτε τὴν Ἀθηνᾶν, μὴ θαυμάσητε, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ πρόσθεν αὐτὴν ἔθυσε· οὐδὲ γὰρ πάντι, *summa cum reuerentia illum admirabantur, eáque in sententia permanserunt, vt vnum ex optimatibus suspicientes. Cæterùm cùm in Reip. procurationib. obeundis versaretur, multorum prauis & nefarijs conatibus restitit: vnde odium & inuidiam non mediocrem multitudinis sibi conflauit; tum propter dicendi interritam fiduciam, & mouendi libertatem. Vnde factum est vt nonnulli quoque aduersus illum insurgerent Anyti & Meliti, ea ipsa in Demonacle accusantes, quæ priùs per illos in accusando Socrate in crimen vocata fuerant, nempe quod nunquam visus sit sacrificans, quodq; solus omnium nunquam sit Eleusiniis initiatus. Ad quæ magno animo, & corona redimitus, & nitida veste amictus, inque concionem progressus, partim scitè & dexteriter, partim verò asperiùs quàm philosophica requirebat professio, respondit. Etenim ad hoc quòd nunquam sacrâ fecisset Mineruæ: Nulla vos capiat admiratio, inquit, viri Athenienses, si priùs*

ἀθῶ αὐτὸν τ παρ' ἐμοῦ θυσιῶν ὑπολάμβανον. πρὸς δὲ θάτερον τὸ τ μυστηίων, ταύτην ἔφη ἔχειν λόγον αἰτίαν, τ μὴ κοινωνῆσαι σφίσι τῆς τελετῆς, ὅτι ἄρ τι φαῦλα ἢ τὰ μυστήρια, ὃ σιωπῆσαι πρὸς τοὺς μηδέπω μεμυημένους, ἀλλ' ἀρρήφ αὐτὸς τ ὀργίων· ἄρ τι καὶ πᾶσιν αὐτὰ ἐξαγορεύσαν τ τὸ φιλανθρωπίας. ὥστε τοὺς Ἀθηναίους, ἤδη λίθους ἐπ' αὐτὴν ἐν ταῖς χερσὶν ἐχοντας, πράους αὖθις, καὶ ἥκιστα γνήσθαι αὐτίκα, μὴ τὸ ἀπ' ἐκείνου ἀρξαμένους τιμᾶν μὴ ἀσθενῶσι, καὶ τὰ τελούμενα θαυμάσαι. καί τοι ἀνδρὸς, ἐν ἀρχῇ τ πρὸς αὐτοὺς λόγων, πράγματος ἐχθροῦ ἐχθρῷ. ὃν προοιμίων ἄνδρες, ἔφη, Ἀθηναῖοι, ἐμὲ μὴ ὁρῶντες ἐστεφανωμένον, ὑμᾶς ἤδη καὶ καλαθηλῶντες· τὸ γὲ πρότερον ἐκ ἐκαμπύλου. βούλομαι δὲ ἕνια παθεῖν τ ἀνόχως τε ἅμα

illi vnquam sacrificauerim: nequaquam enim illam sacris per me oblatis egere existimabam. Ad secundam verò accusationis partem, nempe mysteriorum, eam dixit subesse causam quò minus cum illis festiuitatis particeps fuisset hactenus: quòd si mysteria, inquit, praua & friuola comperisset, apud nondum initiatos non tacuisset, sed ipsos ab orgijs celebrandis auersos fecisset: sin bona, rursus humanitate adductus, omnibus expositurus erat. Ita Athenienses qui iam aduersus illum lapides sustulerant, a-flutum mitem erga eundem & placidum animum induerunt, atque ex illo eum coepterunt habitis honoribus reuereri quoque & colere: postremùm verò admiratione etiam prosequi. Ille autè statim initio orationis ad illos habitæ, asperiore proœmio vsus est: Viri enim, inquit, Athenienses, cùm me sertis coronatũ videatis, quin me iam sacrificatis? etenim antehac nunquam litâstis. Quædam verò quæ ab illo acutè pariter & vrbanè dicta animaduertit, volo deinceps subiungere. Optimum

ἅμα ἢ ἀτέως ὑπ' αὐτοῦ λελυγισμένους ἐξαθῶσθαι ὑπὸ Φαβωρίνου, καὶ ὧν πρὸς ἑαυτὸν ἔτι ἐφ' ὁ Φαβωρῖνος ἀκούσας τινὸς, ὡς ἐν γέλωτι ποιοῖτο τὰς ὁμιλίας αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τὴν αὐτῶν μαλακίαν, τὸ ἐπικεκλασμένον σφόδρα, ὡς ἀγεννὲς καὶ γλωμακῶδες, καὶ θηλυδρίαν ἥκιστα πρέπον, προσελθὼν ἐρώτα τὸν Δημώνακτα, τίς ὢν, γλωμάζοι τὰ αὐτῷ; ἄνθρωπος, ἔφη, ἐκ ἰατρείου τὰ ἕλκη ἔχων τὰ ὦτα. ἐγκεκμένα δὲ ὑπὸ ὁφιδίων, καὶ ἐρωτῶντός τινα ἀκοὰς ἐφόδια ἔχων; ὁ Δημώναξ, ἐκ παιδὸς ἐς φιλοσοφίαν ἥκεις; ὄρχεις, ἔφη. ἄλλοτε δέ ποτε ὁ αὐτὸς προσιὼν ἐρώτα τὸν Δημώνακτα τίνα αἵρεσιν ἀσπάζοιτο μάλιστα ἐν φιλοσοφίᾳ· ὁ δὲ, τίς γάρ σε ἐκέλευσε φιλοσοφῆσαι; καὶ ἀπιὼν ἤδη, ὡς αὐτῷ ἐδόκει μάλα ἱλαρὸς. τὸν δὲ ἐρωτήσαντα, ἐφ' ὅτῳ γελᾷ ἐκεῖνος ἔφη· γελοῖόν μοι ἔδοξεν ἐρέσθαι, ἃ οὐ δοκεῖ τῷ πώγωνι

mum autem factu videtur, vt à Phauorino, & ijs quæ ad illum dixit, exordium faciam. Postquam enim Phauorinus à quodam audisset, suas dissertationes à Demonacte haberi ludibrio, maximè verò membrorum in illis minimum fractas delicias, ingeneroſam & muliebrem molliciem, ac philoſophiæ minimè congruentem: accesſit Demonactem, interrogauitq; quisnam esset à quo subsannaretur: Homo, inquit, cui aures sunt decepiu difficiles. Occurrente verò quodã Sophista, atq; interrogante: Quibúsnam viaticis instructus, ô Demonax, à puero ad philoſophiam accesſisti? respondit, Testiculis. Alio tempore cùm semel idem ille accesſisſet, quaſiuit ex Demonacte, quàm philoſophiæ sectam præ aliis ſtudioſiùs amplecteretur: Quis verò, inquit, te certum fecit me philoſophari? Et cum dicto abiens, riſit apud ſe valde ſuauiter. Illo verò interrogante quid esſet quòd rideret, Demonax: Perridiculum, inquit, hoc mihi viſum eſt, tu à barba

ζων & ἀξιοῖς λείπεσθαι τὰς φιλοσοφοῦντας, αὐτὸς πάγκαλον ἔχων. τῷ δὲ Σιδωνίῳ ποτὲ ῥήτορι Ἀθηναίοις ἐπιδημοῦντι καὶ λαμπρῶς ἐπιδεικνυμένῳ, λέγουσί τινα ἐπαινόν περὶ αὐτῆς ἐποιήσατο, ὅτι πάσης φιλοσοφίας ἔμπειρος εἴη, καὶ χεῖρον μὲν αὐτὰ ἁπάντων, ἃ ἔλεγεν. ἐὰν Ἀριστοτέλης με καλῇ ἐπὶ τὸ Λύκειον, ἕψομαι· ἐὰν Πλάτων ἐπὶ τὴν Ἀκαδημίαν, ἀφίξομαι· ἂν Ζήνων ἐπὶ τὴν Ποικίλην, διατρίψω· ἐὰν Πυθαγόρας καλῇ, σιωπήσομαι· ἀνασὰς οὖν ἐκ μέσων τῶν ἀκροωμένων οὔτε, ἔφη προσελθὼν τὸ ὄνομά μου καλέσει Πυθαγόρας. Πύθων δέ τις ἦν, τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ἐνδόξων νεανίσκων ὡραῖος, ἐρυθριάσαντι αὐτὸν, προτείνουσι ἐρώτημά τι σοφιστικὸν, καὶ διακελεύονται ἅπερ τῷ συμποσιάρχῃ τῷ λύσαι, ἦν, ἔφη, οἶδα τίνων, ὅτι πειράσων. ἀγανακτήσαντος δὲ ἐκείνου ἐπὶ ᾧ τῆς ἀμφιβολίας σκώμματι, καὶ σιωπαλίσαντι

philosophantes iudicandos esse existimas, ipse barbam non habens. Sidonius autem rhetor cùm Athenis celebris & clarus haberetur, ac alias quando de se eiusmodi publica oratione decantaret encomium, quòd totius philosophiæ peritus esset, nec minus dicendi facultate ea posset exequi quæ diceret: Etenim, inquit, si Aristoteles ad Lyceum me vocarit, sequar: si Plato ad Academiam, veniam: si à Zenone ad porticum Variam prouocabor, nihil cunctatus præstò ero: si Pythagoras me accerserit, silebo. Surgens itaq; è medio auditorum Demonax: Heus tu, inquit, vocat te Pythagoras. Cæterùm Pythone quodam eorum qui fuerant è Macedonia splendidè & nitidè culti, iuuene formoso subsannante illum, ac quæstionem sophisticam proponente, iubenteque vt syllogismi solutionem diceret: Vnum, inquit, fili noui, quòd subigeris. Cùm ego ille stomachanti animo indignaretur propter scommatis amphiboliam, illi

θαυδες, αὐτίκα οἱ μάλα τὸν ἄνθρακα ἐπιδείξω. ὁ δὲ σωχίλωτι ἐρώτησεν· καὶ γὰρ ἄνθρακα ἔξεις; ἐπεί δέ τις ἀθλητὴς ἐλαταγησασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, ὅτι ἐθάτα ὤφθη ἀνθαυλῶν ἀμπεχόμενος, Ὀλυμπιονίκης ὤφη, ἐπάταξεν αὐτὸν ἀστῶ λευφαλῶ λίθῳ, καὶ αἷμα ἐρρύη. οἱ μὲν παρόντες ἠγανάκτουν. ὡς αὐτὸς ἕκας τυπτόμενος, καὶ ἐδόκει ἐπὶ τὸν ἀνθρωπαλοῦντα· ὁ δὲ Δημώναξ, μὴ θαμῶς, ἔφη, ἄνθρωπος πρὸς τὸν ἀνθρώπατον, ἀπ' ἐπὶ τὸν ἰατρόν. ἐπεί δέ ποτε καὶ χρυσοῦν λακτύνιον, ὁδῷ βαδίζων τινί, γραμμάτιον ἐν ἀγορᾷ προτιθεὶς, ἀξίν τὸν ἀπολισαντα, ὅστις ἂν τῷ λακτυλίῳ δεσπότης, ἥκειν καὶ ἀπούτα ὀλιγὸν αὐτῷ, καὶ δίδον καὶ τύπον. ἀπλαμβάνειν. ἦκεν οὖν τις μαραπίσκος ὡρῶν αὐτὸς ἀπωλεκέναι λίθων ἐπὶ δὲ ὅλῳ ὑγιὴς ἔλεγεν, ἄπιθι, ἔφη, ὦ παῖ illiq; cōminaretur, Statim tibi virū ostendam. ille in multum risum effusus, interrogauit adolescentem: Ergo virum habes? Quodam tempore cùm quidā etiam athleta ab eo fuisset derisus propterea, quòd cùm victor extitisset in Olympia, vestitu molli & florido amictus cōspiceretur: vultus ille lapide in caput incusiit, adeò vt sanguis efflueret. Itaque qui aderant, indignantes factum grauiter & molestè ferebant, quasi vnus ex illis fuisset percussus. cumq; exclamarent vt ad Proconsulem iret: Nequaquam, inquit, viri ad Proconsulem, quin multò magis eamus ad medicum. Dum aliquando obambulans annulum aureum in itinere fortè fortuna reperisset: proposita in foro schedula, voluit eum qui amissi annuli dominus exitiisset, venire, atque si illius pondus & gemmam & typum rectè indicasset, recipere. Venit ergo adolescens quidam formæ honestæ & amabilis, qui se amisisse perhibebat. Cæterùm cùm nihil sani diceret: Abi, inquit, ô puer, ac

tuum

καὶ τὸν ἐαυτῆς δακτύλιον φύλαττε· τοῦτον γὰρ οὐκ ἀφηλώλεκας. τῶν δὲ ἀφ' ἡμῶν τις Ρωμαίων βουλῆς, Ἀθλίῳ τινὶ υἱὸν αὐτῷ δέξας πάνυ ἀρρῶδον, θυμοειδίαν δὲ καὶ ἀρεσκασμένον, πρωταγορᾶσαι σε, ἔφη, ὁ ἡμέτερος υἱὸς οὗτος· καὶ ὁ Δημώναξ, καλὸς, ἔφη, καὶ σοῦ ἄξιος, καὶ τῇ μητρὶ ὅμοιος. τὸν δὲ Κυνικὸν, ἐν ἄρκτῳ δέρματι φοιτῶντα, οὐκ Ονήκρατον, ἅσπερ ὄνομάζετο. ἀλλ' Ἀρκεσίλαον καλεῖν ἠξίου. ἐρωτήσαντος δέ τινος, τίς αὐτῷ ὄνομα ἐστὶν εὐδαιμονίας ἐν δοκῶν μόνον τὸν εὐδαίμονα ἔφη τὸν καλούμενον. ἐκεῖνος δὲ φύσαντος, ὅτι μοι ἐκεῖνος εὐτυχέστατος ἐν δοκεῖ· ἐκεῖνον νομίζω, τὸν μήτε ἐλπίζοντά τι, μήτε ἀπιστοῦντα. ὁ δέ, καὶ πῶς ἄν, ἔφη, τοῦτό τις ἀνύσαιτο; ἅπαντα γὰρ ὡς τὸ πολὺ τοῖς ἀνθρώποις ἀπαντᾶμεθα. καὶ μήν, ἔφη, ἐὰν ἀναλογίσῃ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, εὕροις ἂν αὐτὰ ὅτι ἐλπίδος ἔχει φόβου ἄξια, *tuum ipsius annulum diligenter obserua. etenim hunc non amisisti. Quispiam verò è Romanis senatoribus cùm Athenis illi filium suum iuuenem supra modum formosum commonstrasset, effœminatum verò, & corruptum delicijs, dixisset: Salutat te Demonax hic meus filius: Pulcher est, inquit, & te dignus, & matri non absimilis. Porrò Cynicum in pelle vrsi philosophantem, non Onocratum, quod illi nomen erat, sed Arcesilaum vocare dignatus est. Cùm quidam ex eo quæsisset qui'nam illi felicitatis finis esse videretur: respondit solum eum esse felicem, qui liber esset. Illo autem subijciente multos esse liberos: Atqui hunc ego solum, inquit, liberum esse existimo, qui neque sperat aliquid, neque pertimescit. Ille verò: Et quomodo, inquit, hoc fieri potest? omnes enim plurimùm his seruientes subiecti sumus. Atqui, inquit, si recto iudicio res humanas excusseris, hauddubiè easdem reperies neque spe neque metu dignas*

propte-

πανθαμῶν πάντως καὶ τῶν ἀνιαρῶν μὴ τὰ ἡδέων. Περιγείνεται δὲ τῷ Πρωτέως ἐπιλιμῶντος αὐτῷ, ὅτι ἐγέλα τὰ σώματα, καὶ ζῆς ἀνθρώποις προσπαίζει καὶ λέγοντος· Δημώναξ ἐλευθέρας, ἀπικείναζε· Περιχρίνει, ὦ ἀνθρωπίσκε. καὶ μάλα, καὶ φυσικόν τινα, φησὶ τὸν ἀντιπόδων ἀφικόμενον ἀναπήσας, καὶ ἐπὶ φρέαρ ἀγαγὼν, καὶ δείξας αὐτῷ τὴν ἐν τῷ ὕδατι σκιὰν, ἤρετο· Ζῇτός ἄρα τὸς ἀντίποδας εἶναι λέγεις; ἀλλὰ καὶ μάγα τινὸς εἶναι λέγοντος, καὶ ἐπῳδὰς ἔχειν ἰσχυρὰς, ὡς ἂν αὐτῶν ἅπαντας ἀναπείθειν, καὶ παρέχειν αὐτῷ, ὁπόσα βούλεται· μὴ θαύμαζε, ἔφη, καὶ γὰρ αὐτὸς ἐράστριν ἐμοὶ, καὶ ἃ βούλ, ἔπη πρὸς τὴν ἀρτόπωλιν καὶ ὄψα μοι δῷ μιᾶς ἐπῳδῆς, καὶ μικρᾷ τῇ φαρμάκῳ πείθοντα αὐτὴν, λοιδορεῖ μοι τὸν ἄρζον, ἀνιπλέμφ τὸ νόμισμα, ὡς ἐξ ἐπῳδῆς ἀνάφορον. ἐπὶ δὲ Ἡρώδης ὁ

propterea quòd & quæ doleant, & iucunda sunt, iuxtà finem capiant & euanescant. Peregrino autem, cui & Proteo cognomen fuit, obiurgante eum, quòd plerasq; omnia naso suspenderet, hominibusq; illuderet, dicentéq; Demonax, nō viuis Cynicum. respondit: Peregrine, non viuis hominem. Physicum quoq; super Antipodibus differentem, surgens deduxit ad puteum, illiq; vmbram in aqua commonstrata, quæsiuit: Nunquid tales confirmas esse Antipodas? Præterea quopiam magum se esse profitente, haberéq; carmina efficacissima, quibus omnes homines impellere possit ac persuadere vt sibi quæcunque vellet exhiberent: Ne hoc tibi mirum videatur, inquit, eandem enim tecum artem exerceo: & si placet, ad pistricem me sequere, videbisq; me vnica tantùm incantatiuncula ac modico veneficio persuasurum ipsam vt mihi panē det. subobscurè monetā innuens, æqualem cū incātationibus vim obtinentē. Cùm verò Herodes

grauiter

πάνυ, ἐπῳδὴ τὸν Πολυδεύκη, πρὸ ὥρας ἀφθαρέντα, καὶ ἄξιον ὄχημα ζώγνυσθαι αὐτῷ, καὶ ἵππους παρεῖσθαι, ὡς ἀναβησομένῳ, καὶ δεῖπνον παρασκευάζειν, προσελθὼν, παρὰ Πολυδεύκους, ἔφη, κομίζω τινὰ ἐπιστολήν. ἀσθενῆ δὲ Κλεάνδρου, καὶ οἰηθέντος, ὅτι κατὰ τὸ εἰωθὸς καὶ αὐτὸς ζῆλος ἄσπονδος σωτηρίᾳ τῷ πάθει αὐτῷ, καὶ ἀπόνοιᾳ. τί δῆτα, ὦ Δημώναξ, Πολυδεύκης ἀξιοῖ σε ταῦτα πάσχειν, ἔφη, ὅτι μὴ ἤδη πρὸς αὐτὸν ἄπει. ὁ δὲ αὐτὸς ὑὸν ἑαυτοῦ τινα, καὶ ἐν σκότῳ ἑαυτὸν καθέρξαντι θεσπεσίως, ἔλεγε μάχεσθαι τὸ εἴδωλον, καὶ δοκεῖν αὐτῷ ἀναγαγεῖν τὸ παιδίον τὸ εἴδωλον, ἀμόνον αὐτῷ τρεῖς τινας ἀνθρώπους ὀνομάσαι, μηδένα πώποτε ἐπιγνῶναι τεθνηκότας. ἐπὶ πολὺ δὲ ἐκεῖνο ἐνδοιάσαντος, καὶ ἀπορουμένου. ὁ δὲ εἶπέ τινα, οἶμαι, ἀπεῖπε δὲ ἐκεῖνος. εἶτ', ἔφη, ὦ γελοῖε μόνος ἀφόρητα πάσχειν νομίζεις μόνος ὁρῶν πένθος ἄμοιρον; grauiter & peracerbè Polucis immatura morte subeati obitum lugeret, velletq; currũ illi iungere, ac equos præstare tanquam ascensuro, & cœnam adornare: aggressus hunc Demonax: A Polluce inquit, epistolam tibi adfero. Cæterum cùm illi gauisus esset, putaretq; illum quoque alys esse dolori, dixit: Quid igitur, ô Demonax, sibi vult Pollux? Accusat te, inquit, quòd ad illum abire cunctaris. Idem quendam alium filij sui mortem incõsolabiliter lugentẽ, ac tenebris semet occultantem accessit, seq; magum professus est, ac filij simulacrum ab inferis posse reducere, si tres tantùm homines illi nominauerit, quos nunquam vllius obitum luxisse certò compertum haberet. Cùm ergo diu multumq; secum hæsitaret, nec vnum quidem, vt opinor, talem posset producere: ait tandem Demonax: O ridicule, an te solum intoleranda mala perferre existimas, cùm luctus expertem videat nemi-

nem?

Atqui

καὶ λίαν ἀρχαίοις καὶ ξένοις ὀνόμασι χρωμένων. ἐνίοτε οὖν ἐρωτηθέντι ὑπ' αὐτοῦ λόγου τινὸς, καὶ ὑπερφυῶς ἀρκεσθέντι, ἐγὼ μέν σοι, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, νῦν ἠρώτησα, σὺ δέ μοι, ὡς ἐπ' Ἀγαμέμνονος ἀρκεῖ. ἀπόντος δέ τινος τῶν ἑταίρων ἀπιόντων Δημώνακτος εἰς τὸ Ἀσκληπιεῖον, καὶ προσευξόμενα ὑπὲρ τοῦ υἱέος, ἔφη πρὸς τὸν Ἀσκληπιὸν, ἀπιέναι τὸν Δημώνακτα, ἵνα μὴ δύνηται ἀφ' ἑαυτοῦ ὑγιῶν εὐχόμενος ἀκέσασθαι. ἰδών δέ ποτε δύο τινὰς φιλοσόφους, ὁμιλίᾳ ἀπαιδεύτους, ἐν ζητήσει εἰς ἔριν τελοῦντας καὶ τὸν μὲν ἄτοπα ἐρωτῶντα, τὸν δὲ ὀλίγα πρὸς λόγον ἀποκρινόμενον· ὁ δοκεῖ ὑμῖν, ὦ φίλοι, ἔφη, ὁ μὲν ἕτερος τούτων, πράγματα ἀμέλγειν, ὁ δὲ αὖ κόσκινον ὑποτιθέναι Ἀγαθοκλῆς δὲ τῷ περιπατητικῷ μίαν φρονοῦντι, ὅτι

Atqui & illos falsè deridere solitus est, qui in sermonibus nimium vetustis & peregrinis vocabulis uti consueuerant. Itaq; cùm vnum aliquando super oratione quadam interrogasset, ille & plus quàm Atticè respondisset: Ego quidem, inquit, amice, nunc te rogaui, tu verò mihi quasi Agamemnone regnante respondisti. Dicente quopiam ex amicis, Abeamus, Demonax, in fanum Aesculapij pro filij salute oraturi: Vehementer, inquit, surdum existimas Aesculapium, si nequeat nos nisi istic orantes exaudire. Cùm aliquādo vidisset duos philosophos egregiè rudes & indoctos super quæstione quapiam satis ridiculè altercantes, de alterum absurda quærentem, alterum verò ad rem nihil sane respondentem: Nónne videatur vobis, inquit, ô amici, alter illorum hircum mulgere, alter autem illi cribrum supponere? Agathocles verò Peripateticus cùm superbè & insolenter se ferret, & arroganter iactitaret dialecticorum se solum

ὅτι μόνος αὐτός ὅτι, καὶ πρῶτος τῶν ἀληθινῶν ἔφη, καὶ μόνος, ὦ Ἀγαθόκλες ἐμοὶ πρῶτος, ὁ μόνος· ὁ δὲ μόνος, ὁ πρῶτος. Κεθήγῳ δὲ τῷ ὑπατικῷ, ὁπότε ἀφίκετο ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς, πρεσβεύων ὑπὲρ πατρὶ, πολλὰ καταγέλαστα καὶ λίαν γελοῖα καὶ ποιοῦντος, καὶ λεγόντος, ἐπειδή τῶν ἑταίρων τις, ὁρῶν τοῦτα, ἔλεγεν αὐτὸν μέγα κάθαρμα εἶναι· μὰ τὸν Δί', ἔφη ὁ Δημώναξ, κακὸν μέγα. καὶ Ἀπολλώνιον δέ ποτε τὸν φιλόσοφον ἰδὼν, μετὰ πολλῶν τῶν μαθητῶν ἐξελαύνοντα, ἤδη δὲ ἀπὸ μετάπτωσιν, ὡς ἐπὶ παιδείᾳ τῷ βασιλεῖ συνεσόμενον· προσήρχετο, ἔφη, ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ οἱ Ἀργοναῦται αὐτῷ. ἅμα δέ ποτε ἐρομένου, εἰ ἀθάνατος αὖ ἡ ψυχὴ δοκεῖ εἶναι ἀθάνατος, ἔφη, ἀπ' ὡς πάντα. περί μέν τοι Ἡρῴδου ἔλεγεν ἀληθῆ τὸν Πλάτωνα, φάμενον ἡμᾶς ψυχὴν ἔχειν· ὁ γὲ ἂν τῆς αὐτῆς

solum & primum esse: At qui, inquit, ô Agathocles, se primus non solus: sin verò solus non primus. Porrò autem Cethego viro consulari dignitate prædito, quo tempore per Græciam legatus abiret in Asiam, patri suo multa turpia & ridicula dicente & faciente, posteaquam ex amicis quispiam eadem vidisset, dixisse ei Cethegum magnum scelus esse: Per Iouem, inquit Demonax, nec magnum. Idem cùm aliquando conspexisset Apollonium philosophum multis cum discipulis discedentem, commodùm verò abibat accersitus quasi disciplinarum nomine Regi esset conuersaturus: Accedit, inquit, Apollonius, & eius Argonautæ. Alio autem quodam ex eo quærente, num anima illi immortalis esse videretur. Sanè immortalis, inquit, sed vt omnia reliqua. De Herode dicebat verum dixisse Platonem affirmantem nobis haud vnam saltem esse animam. Neque enim esse eiusdem animæ

Regis

τῆς ψυχῆς Ῥηγίλλαον, καὶ Πολυδεύκη, ὡς ζῶντας ἐπᾶρ, καὶ τὰ τοιαῦτα μιλτᾷμ. ἐτόλμησε δὲ ποτὲ καὶ Ἀθηναίους ἐρωτῆσαι δημοσίᾳ, τί περὶ ῥήσεως ἀκούσας· διὰ τίνα αἰτίαν ἀπελαύνουσι τοὺς βαρβάρους, καὶ ταῦτα, ζῶν τὴν τελετὴν αὐτοῖς καταστησαμένου Εὐμόλπου, βαρβάρου καὶ Θρᾳκὸς ὄντος. ἐπεὶ δέ ποτε πλεῖν μέλλοντι αὐτῷ διὰ χαμαιτύπου, ἵνα τις τῶν φίλων ἐπιβοήσας, μὴ ἀναπλεύσῃς ἔτι τοῦ σκάφους, ἵνα μὴ ἰχθύων καταβρωθῇς; ἔφη ἀγγέλλων ἄν ἄλλῳ, ἵνα, ὀκνῶν, ἵνα μὴ ἰχθύων καταδαπανῶσι, τεθούτως αὐτὸς ἰχθῦς καταφαγών. φύτου δέ τινι, ὑφ' ἡσυχίαν μελετῶντι, σωτηρίαν ἐσομένην ἀσκεῖν καὶ γυμνάζεσθαι. ἐπεὶ δ' ἐπόνει, ἀπ' ἐμοῦ λέγω· ἀπότως τοίνυν, ἔφη, διατριβὰς λέγας, μυρίῳ ἀπεραντῇ χρόνῳ. καὶ μάντιν

Regilaum & Pollucem, vt tanquam viuentes epulis susciperet, taliáque illi curæ sint. Ausus est quoque aliquando Athenienses publicè interrogare, audita sacrorum præfatione, quam ob causam excluderent barbaros, præsertim cùm eam mysterij festiuitatem constituisset illis Eumolpus, quem Thracem & barbarum fuisse non ignorabat. Postea verò quàm illi semel nauigandum erat negotij gratiâ existente hyeme, & iam nauem erat inscensurus, dicit amicorum quispiam: An' non pertimescis, Demonax, ne naui fracta atque subuersa à piscibus deuoreris? Atqui, inquit, perabsurdum foret metuere à piscibus depasci, cùm tot ipse pisces antè deuorauerim. Cuidam rhetori vitiosissimè declamanti consuluit, vt frequenti exercitio incumberet. Cæterùm cùm ille dixisset: Nunquam non apud me ipsum declamo: ergo iure optimo, inquit, tam ineptè dicis; qui semper stulto auditore vti soleas. Augure quoq;

πρὸς ἅπαξ, λημοσίᾳ τὴν μισθὸν μαντευόμενον. οὐχ ὁρᾷς, ἔφη, ὑφ' ὅτῳ τὸν μισθὸν ἀπαιτεῖς. εἰ μὲν γάρ, ὡς ἀλλαξάμενός τι λιθάριον τῶν ἐπικυλισομένων, ὀλίγου ἀπαιτεῖς, ὑπόσου ἂν αὐτὸς εἰ δὲ ὡς ἀθάνατα τὰ θεῖα, πάντα ἴσως, τί οὐ λιθάριον μαντικὴ; προσβύτου δὲ τινος Ρωμαίου τὸν σωματοῦντος καὶ τὸν ἐνόπλιον ἀνδρα μάχην πρὸς πάλαν ἐπιδεξαμένου, καὶ ὁρμωμένου, πῶς σοι δημάναξ μονομαχῆσαι ἔδοξε; καλῶς, ἔφη, ἂν ξύλινον τὸν ἀντάγωνίστην ἴσχυε. καὶ μὴν καὶ πρὸς τὰς ἀπόρους τῶν ἐρωτήσεων πάνυ εὐσχήμων παρεσκεύαστο. ἐρομένου γάρ τινος ἐπὶ χιλιάσι μνᾶς ξύλων ἐκαύσαμεν, ὦ δημάναξ, πόσα μυᾶ ἂν καπνὸν γένοιντο; πολλά, ἔφη, τὸν ἀποδόμενον, καὶ τὸ λοιπὸν πᾶν, καπνός. Πολυβίου δὲ τινος, ἀνδρὸς ἀνθρώπου πεπαιδευμένου καὶ ἐλευθερίου, ἐρομένου, ἐπὶ πόσοις ἀνθρώποις ἐστὶν ἡ Ἰταλία, ἀπεκρίνατο, ἐπὶ τοσούτοις, ὅσοι ἐν τῷ θεάτρῳ ἐκάθηντο ἐν τῇ τῶν Ἑλλήνων ἐκκλησίᾳ. ἐρομένου δὲ τοῦ Ἀδριανοῦ, πόσοι ἐν τῇ Ἀθηναίων πόλει εἰσὶν ἄνθρωποι, ἀπεκρίνατο, τρεῖς μόνοι, ὅσοι καὶ ἐν τῇ τῶν Ἑλλήνων ἐκκλησίᾳ. ἐρομένου δὲ τοῦ Ἀδριανοῦ, πόσοι ἐν τῇ Ἀθηναίων πόλει εἰσὶν ἄνθρωποι, ἀπεκρίνατο, τρεῖς μόνοι, ὅσοι καὶ ἐν τῇ τῶν Ἑλλήνων ἐκκλησίᾳ.

semel publicitùs mercedē gratiâ vaticinante conspecto: Non videò, inquit, quam ob rem mercedem exigas. Etenim si hoc nomine exigis, quasi queas ea quæ à Parcis immobili consilio decreta sunt depellere, modicum postulas, quantumcunque tandem postulaueris. Sin omnia, quemadmodum Deo visum est euentura sunt, quid tua præstare potest vaticinatio? Senex verò quopiam Romano benè corpulento, armatam illi pugnam aduersus ligneum palum susceptam commonstrante, interrogantique: Quanto tibi feruore, ô Demonax pugnasse visus sum? magno, inquit: siquidem hunc lignēum habuisti aduersarium. Atqui ad intricatas & captiosas quæstiunculas acutè instructus erat. Interrogante enim quopiam ludibrij gratiâ: Si mille minis ligna combussero, Demonax, quot minæ fumo cessuræ sunt? Pondera, inquit, cinerem, & reliqua omnia fumus erunt. Polybio autem, homine omnium fermè literarum rudi, elati-

ἐκάλεσάν τε ἀνθρώπου, καὶ σοι λοίκοις ἀπόλῃ, ὁ βασιλεὺς μὲ τῇ Ρωμαίων πολιτείᾳ τιμήσηται· ἔπειτα, ἔφη, Ἐπῆνα μᾶλλον, εἰ Ρωμαῖον σε ποίησεν. ἰδὼν δέ τινα τῶν ὑπαρύφων, ἐπὶ ὧ πλάτα ἐφορφύρας μέγα φρονοῦντα, διὰ ὕψους αὐλοῦ πρὸς τὸ ὦτ, ἐπὶ τῆς ἐθῆτος λαβόμενος, καὶ ἀνέλξας, ἔφη· τοῦτο μέν σοι πρὸ σοῦ προβαλὼν ἐφόρεα, καὶ ἐῶ πρόβαλον, ἐπὶ μέν σοι λοιπόμενος, ἄκνησον ἂς τὸ ὕδωρ ἴσον ἐμβλῶσι, καὶ ἠτιάσατό τις, ὡς ἐφθονήσαντα, ἐπί μοι, ἔφη, ὑπὲρ πατρίδος αὐτὸ πείσεσθαι ἔμελλον, ἐρομένου δέ τινος, ὁποῖα νομίζεις εἶναι τὰ ἐν Ἅιδου; πυνθανόμενον, ἔφη, μᾶλλον ἐπισκῶ. Ἀθανάτου δέ τινος, ποίᾳ τῇ φαύλῃ, λέγοντι γράφειν μονόστιχον ἐπίγραμμα, ὅπερ ἐν τοῖς ἀθάνατοις ἀνεῖναι τὸν ἐπιγράψαντα αὐτοῦ τῇ σάρκι οὐ κάλλον δέ καὶ αὐτὸ ἀπᾶν.

elati tamen animi; arrogantius iactante, Rex Romanorum ciuitate me donauit: Vtinam, inquit, te magis Græcum, quàm Romanum feciſſet. Rurſus conſpecto quopiam ex molliter & delicatè conueſtitis, propter purpuræ latitudinem ſuperbiente, inſolentiúsque incedente, admoto ad illius aurem capite, apprehenſaque veſte, & commõſtrata: Heus tu, inquit, hoc ante te ouis ferre ſolebat, & ouis fuit. Cùm ſemel in balneis lauans in aquam feruentem inſcendere recuſaret, ac quiſpiam eundem meticuloſum & parùm audacem accuſaret: Dic mihi, inquit, num hoc ipſum pro patria paſſurus eram? Quærente ex eõ quopiam: Qualiánam, ô Demonax, in orco eſſe exiſtimas? Præſtolare, inquit, & inde literis miſſis tibi reſcribam: Admeto verò cuidam

Γραῦ

inepto poëtæ dicenti ſe ſcripſiſſe Epigramma monoſtichon, quod teſtamento quoque ſuæ ſtatuæ inſcribendum mandârit, neque malum eſſe illud perhibenti:

Γῆ κάθ' Ἀδμήτου ἔλυσεν, ἡ δὲ ἐς θεὸν αὐτὸς γελάσας ἔπιν, ἔτω καλόν ἐστιν, ὦ Ἀδμητε, τὸ ἐπίγραμμα, ὥστε κἂν ὑπομόλιν αὐτὸ ἤδη ἐπιγεγράφθαι. ἰδὼν δέ τις ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ οἷα τοῖς γέρουσιν ἐπιπολῆς γίγνεται, ἥπερ ἔστε. τί τοῦτο, ὦ Δημώναξ; ὁ δὲ μειδιάσας, Χάρων με ἔδακεν, ἔφη. καὶ μὴν οὐ μόνον τινὰ ἰδὼν, τὸν αὐτοῦ οἰκέτην μασησάμενον σαυτὸν τὸν δεσπότην ἀφῆκεν. Δανάης ἀδελφὸν, πρὸς τὸν ἀδελφὸν Ἀκρίσιον ἐχθρὸς ἐφέσθαι, ἔφη, ἐπὶ Δανάῃ, ἡ Ἀκρισίου θυγατήρ. μάλιστα δὲ ἐπολέμει τοῖς ἔρωσι ἀλλάξαι, ἀλλὰ πρὸς ἐπίδειξιν φιλοσοφοῦσιν. ἵνα γοῦν ἰδὼν λευκὸν, τείνοντα μὲν καὶ τρίχας ἔχοντα, ἀντὶ δὲ τῆς βακτηρίας, σκίρωνα λαβόντα, καὶ λέγοντα, ὅτι Ἀντισθένης καὶ Κράτης καὶ Διογένης

Corpus humo tegitur, Admetus ad astra volauit: solutus in cachinnos, inquit, Adeò elegans est, ô Admete, Epigramma, vt magno emerim illud iam inferis pum esse. Cùm vidisset quispiam crura eius tarda & turgida, qualia ferè senibus fieri consueuerunt, quæsiuit ex eo: Quid hoc sibi vult, Demonax? ille subridens: Charon me momordit, inquit. Intuitus semel Lacedæmonium seruum suum flagris cædentem: Desine, inquit, seruo tuo similem te ostendere. Puella quædam, cui nomen erat Danaë, fratri in iudicio litem intendente: Fratrem, inquit, in foro tu facies. neque enim es Danaë Acrisii filia. Magno verò atque implacabili odio semper aduersus eos pugnabat, quos non iuxta veritatis ductum, sed ad ostentationem philosophari animaduerteret. Itaque cùm vidisset Cynicum, pallium quidem & peram habentem, cæterùm pro baculo supramodum falso & arrogantèr vociferantem, dicentemq; Antisthenis & Cratetis ac

Diogenis

Διογένους δὲ ἑνὸς τῶν κυνικῶν μὴ φθόνου, ἔφη· οὐ γὰρ ὑπηρέτου μαθητὴς ἂν τυγχάνοις ὢν ἐπὶ μιᾷ τοι πολλοὺς τῶν ἀθλητῶν ὁρᾶν κακομαχοῦντας, καὶ παρὰ τὸν νόμον τὸν ἀγωνίσμον, ἀντὶ τοῦ παγκρατίᾳ μάχονται· οὐκ ἀπαικότως, ἔφη, τοὺς νῦν ἀθλητὰς, οἱ παρομαρτοῦντες λέοντας καλοῦσιν ἀσάφ δὴ τοῦτο χθές, καὶ δηχτικὸν ἅμα, τὸ πρὸς τὸν ἀνθύπατον δρμηθὲν ὧ ἦ δὲ τῶν πιτυουμένων τὰ σκέλη, καὶ τὸ σῶμα ὅλον. ἰωνικοῦ δέ τινος ἐπὶ λίθον ἀναβάντος, καὶ αὐτὸ τοῦτο κατηγορεῖτος αὐτοῦ, καὶ ἐς ὑπαιθρίαν ἀφεθέντος, ἀγανακτήσας καὶ καταπαθῶν τὸν ἰωνικὸν κελεύσας, ἱμᾶσι δὲ ξύλοις συντρίψαι, ἢ καὶ φυγῇ ζημιῶσαι, ἐπ' ὀλίγον δεμόνα ἐξαρτυσάμενος παρῆτο. συγγνώμῃ ἔχειν

Diogenis fumæmulus: Cæterum impudenter mentiaris: inquit: siquidem ut Hypocritæ discipulus existis. Cùm non paucos semel videret, athletas malè & ignauiter pugnantes, præterq; legem eiusdem constitutam, pro eo quòd Pancratio decertandum fuerat, mordicùs se proscindentes: Non iniuria, inquit, nostri temporis athletas concomitantes fauces leones vocant. Neque illud dictum sale vrbano caret, ac mordacitatis expers est, quo erga Proconsulem vsus esse fertur. Etenim vnus ex his erat, qui crura totumque corpus vnguento solebat perungere. Porrò autem quidam Cynicus cùm in lapidem ascendisset, hoc ipsum in eo turpibus verbis accusauit, & tanquam obscenũ & fœdè factum probrosè calumniatus est, adeò vt Proconsul inflammatus iracundia, Cynicum captum abripi iuberet, quẽ aut fustibus contusurus, aut exilio mulctaturus erat. Verũ cũ forte fortuna interuenisset Demonax, deprecatus est Proconsulem, vt illi delicti gratiam conferret. Ve-

ἔχειν αὐτῷ, κατά τινα παλαιὸν τοῖς Κυνικοῖς παρρησίαν θρασυνομένου. ἀπόντος δὲ τοῦ ἀνθυπάτου· νῦν μὲν οὖν ἄφίημι αὐτὸν, ἂν δὲ ὕστερον τοιοῦτόν τι τολμήσῃ, τί παθεῖν ἄξιός ἐστι; καὶ ὁ Δημώναξ, δρωπακισθῆναι τότε αὐτὸν κέλευον. ἄλλο δέ τινι γυναικὶ, σατραπεύοντι ἅμα καὶ ἔθνους τοῦ μεγίστου τῶν ἀρχῆς ἐμπεσούσῃ, ἐκ βασιλέως ἐρομένῳ, πῶς ἂν τις ἄσειε ἀρχὴν ἀόριστον, ἔφη καὶ ὁ Διόγα μὴ λαλῶν, πολλὰ δὲ ἀκούων. ἐρομένῳ δέ τινι, ἀκριβῶς αὐτὸς πλακοῦντας ἰδίᾳ οἷα ποιῇ, ἔφη, τοῖς μαθηταῖς τὰς μερίδας τίθησι τὰ κυρία; πῶς δὲ τῇ Ποικίλῃ ἀνδριάντα ἔλαβον, τὴν χεῖρα ἀφικομένων, οὐκ ἔστι ποτὲ ἔφη Ἀθηναίους εἰκόνι χαλκῇ τιμωμένην τὸν Κυναίγειρον, καὶ μὴν καὶ Ῥαμνούσιον τὸν Κύπριον, λίθῳ δὲ τὸν χωλὸν, τὸν ἐκ τῆς πατρίδος, ἰδὼν ἐπὶ πολὺ ζῶντα Πιτθέα.

faceret, cùm hoc peculiarē quadam dicēdi libertate Cynicorum ausus esset. Ad quæ ille ita respondit: In præsens quidem hunc tibi impunè dimittam: cæterùm si posthac tale quippiam animi temeritate ac linguæ intemperantia inductus designauerit, qua pœna afficiendus erit? Ad quem Demonax: Sanè tunc illum inungi, seu dropace velli iubebis. Alteri cui rex & castra & magnum exercitū vnà cum imperio crediderat, quærenti qua ratione quispiam imperium quàm optimè administrare posset: Si ira, inquit, vacauerit, & quamminimùm loquens, plurima audierit. Scisciranti cuidam, num & ipse placentis vesceretur: An tu igitur, inquit, apes existimas fatuis suos fauos concinnare? Apud porticum multa pictura & variā conspecta statua manibus mutila: Serò tandem, inquit, Athenienses æneā imagine Cynigerum honestārunt. Atqui Rufinum quoque Cyprium, claudum illum dico, ex schola Peripa-

Περιπατητικὴν διατριβὴν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἔφη, ἀναισχυντότερον χαλοῦ περιπατητικοῦ. ἐπεὶ δὲ ποτὲ ὁ Ἐπίκτητος ἐπιτιμῶν ἅμα συμβούλευέν αὐτῷ, ἀγαγέσθαι γυναῖκα, καὶ παιδοποιήσασθαι· πρίασθαι γὰρ καὶ ζεῦγος φιλοσόφῳ ἀνδρὶ, ἕτερον ἀνθ' αὐτοῦ καταλιπεῖν τῇ φύσει, ἀλυχλικάτατα πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο· ἐκοινῶ, ὦ Ἐπίκτητε, δόσ μοι μίαν τῶν σαυτοῦ θυγατέρων. καὶ μὰν καὶ τὸ πρὸς Ἑρμῖνον τὸν Ἀριστοτελικὸν ἄξιον ἀμνημονεῦσαι. ἀδὸς γὰρ αὐτὸν παγκάκιστον μὲν εἶναι, καὶ μυρία κακὰ ἐργαζόμενον, τὸν Ἀριστοτέλην δὲ, καὶ ὅσα σώματος αὐτοῦ τὰς ἄκρας καστηγορίας ἔχοντα· Ἑρμῖνε, ἔφη, ἀληθῶς ἄξιος εἶ ἃς ἄκρας κατηγορεῖν. Ἀθηναίων δὲ συνομνύντων κατὰ ζῆλον τὸν πρὸς Κορινθίους, διαστασιάσθαι δίκην

Peripatetica, cùm multo tempore vidisset conuersantem cum Peripateticis: Claudo Peripatetico, inquit, nihil est turpius, atque impudentius. Cæterùm cùm Epictetus quoque aliquando obiurgans ei consuleret, vt vxore domum adducta, liberis procreandis daret operam, affirmans & hoc viro philosopho non indecorum esse, alterum videlicet sui loco naturæ relinquere: festiuissimè illi redarguto respondit: Da mihi igitur, ô Epictete, vnam filiarum tuarum. Sed nec hoc quidem indignum memoratu esse videtur, quo Herminum Aristotelicum acerbè notauit. Etenim cùm non ignoraret illum extremè malum esse, immoráque flagitia designantem: Aristotelem verò, eiusq; decem categorias, quas prædicamenta vocant Dialectici, nunquam non in ore habentem: Sanè verò, inquit, Hermine, decem categorias te haud quaquam indignũ esse opinor. Athenienſibus quondam conſultantibus quadã æmulationis ergà Corinthios de ſingulari certamine congredientiũ

θίαν μονομάχων, προσιὼν δὲ αὐτοῖς· μὴ πρότερον, ἔφη, ταῦτα, ὦ Ἀθηναῖοι, ψηφίσησθε, ἂν μὴ τοῦ Ἰλιέως τὸν βωμὸν καθέλητε. ἐπὶ δὲ τῇ Ὀλυμπίαδι ποτὲ ἐλθόντι αὐτῷ Ἠλεῖοι εἰκόνα χαλκῆν ἐψηφίσαντο μεγάλην τοῦτο, ἔφη, ὦ ἄνδρες Ἠλεῖοι, μὴ δόξητε ὀνειδίζειν τοῖς προγόνοις ὑμῶν, ὅτι μήτε Σωκράτης μήτε Διογένους εἰκόνα ἀνατεθεῖσαν εἶδον. ἤκουσε δὲ αὐτοῦ ποτὲ καὶ πρὸς τὸν τῶν νόμων ἐπαίροντα ταῦτα λέγοντος, ὅτι κινδυνεύουσιν ἄχρηστοι εἶναι οἱ νόμοι, ἂν τε πονηροῖς ἂν τε ἀγαθοῖς γράφωνται. οἱ μὲν γὰρ ἀγαθοὶ νόμων, οἱ δὲ πονηροὶ νόμων, ἀλλὰ βιαίτατος γίγνοιτο, τῶν δὲ Ὁμήρου ἐπῶν ἕνα ἢ δύο μάλιστα, Κάτθανε καὶ σύ, φίλος περ ἐὼν ἀνήρ, ἔν τε ποδὶ ἰσχύει. ἐπαίνου δὲ καὶ τὸν Θερσίτην, ὡς λιγυπόν τινα ἀγορητήν. ἐρωτηθεὶς δὲ ποτὲ τίς αὖ τῶν ἀρίστων τῶν φιλοσόφων, ἔφη, πάντων μὲν θαυμασιώτατος, constituendo spectaculo, accedens dixit: Ne prius haec, Athenienses decernatis, quàm misericordiae aram subuertatis. Cùm in Olympiam semel profectus veniſſet, illíque Heleï aream ſtatuam erigendam decreuiſſent: Nequaquam hoc facietis, inquit, viri Heleï, ne maiores nostros probro afficere videamini, cùm neque Socratis, neque Diogeni ſtatuam poni curárunt. Quin ipſe præſens haec illum ad Iuriſperitum dicentem audiui, periculum eſſe ne leges omnes ſint inutiles atq; ſuperuacuae, quòd nec bonis nec malis rogentur. Etenim illi non egent legibus, ij verò per eaſdem nihilo ſunt meliores. Ex Homericis verſiculis vnum exactiſſimè calluit:

Strenuus vt ſegnis fato potiuntur eodem.

Laude proſequi ſolitus eſt Therſiten, vt Cynicum quendam liberae linguae concionatorem. Interrogatus, quis illi potiſſimùm ex philoſophis probaretur, inquit: Omnes equidem admiratione digni

ἄκουσοί, ἐγὼ δὲ Σωκράτη μὲν σέβω, θαυμάζω δὲ Διογένη, καὶ φιλῶ Ἀρίσιππον. βίου δὲ ἓνα ὀλίγου δέοντα τῶν ἑκατὸν ἔτῶν, ἄρρωστος, ἄλυπος, ἀδόλωτος, ἐρωτικὸς γενόμενος τινὸς καὶ αὐτήσας, φίλοις χρήσιμος, ἐχθροῖς ἀδιάλλακτος ἐς ἀεί ποτε ἰσχυρός. καὶ τοσοῦτον ἴσχυσε πρὸς αὐτὸν Ἀθηναίοις τι αὐδῆσαι, καὶ ἅπασα ἡ Ἑλλὰς, ὥστε παιδάριον ἔτι ἐξανισασθαι μὲν τοὺς ἄρχοντας, σιωπὴν δὲ γενέσθαι παρὰ πάντων. τὰ τιμώτατα δὲ, ἑκὼν ἀπήρνητος ἦν, ἄκλητος, ἃς ἐθέλοι τύχοι, παρὰ ἑαυτῷ οἰκίαν, ἑδάφη, καὶ ἐπαύλια, τῶν ἐνοικούντων θεῶν τινα ἐπιφάνειαν ἡγουμένων τὸ πρᾶγμα, καί τινα ἐχθρὸν λοίμοντα εἰσιόντα ἐκφυγεῖν αὐτοῖς ἐς τὴν οἰκίαν. παρίοντα δὲ αὐ ἀρτιπόλιδα ἀνθάλκου πρὸς αὐτὰς, ἐπά-

gni sunt: cæterùm ego quidem Socratem colo, Diogenem admiror, Arisippum autem amore complector. Vixit annos fermè centum, nullo vnquam morbo implicitus, nulla affectus animi ægritudine: neminem vnquam facessendis negocijs molestauit, aut in ius productum accusauit. Amicis vtilem se præbuit, ac officiosum. Qui inimico in illum fuisset animo, nullum vnquam habuit, ipse hostis nemini. Tãto verò amore cùm ipsi Athenienses, tum vniuersa Græcia eundem prosequebatur, vt prætereunti, honoris gratiâ etiam ij qui magistratus officijs fungebãtur, assurgerent, magnumq; illo præsente omnes agerent silentiũ. Postremùm vbi iam ætate supra modum ingrauescente consenuisset, inuocatus in quamcunq; domum fortuitò incidisset, in ea cibum sumebat, ac dormiebat. Quo nomine earundem ædium familia plurimum sibi gratulabatur, Demonacte viso Deum sibi ostensum esse existimans, aut aliquem bonum genium seu dæmonem in domum intrauisse. Prætereuntem verò pistrices certatim ad sese trahebant,

ἑκάστη ἀξιοῦσα παρ' αὐτῆς λαμβάνειν τὸ ἄρτον, καὶ τὸ σύντυχίαν αὐτῆς ἡ Δεξιοκράτη φίλον. καὶ μὲν δὴ καὶ οἱ παῖδες ὀπώρας τινὰς φέροντες αὐτῇ, πατέρα δὲς νομάζοντες. τάσιος δὲ ποτε θεωμένης γενομένης, ἀναστὰς ἐς τὸ ἐκκλησίαν, ἡ φανερὰς μόνον, σιωπᾷ ἐποίησε αὐτούς· ὁ δὲ ἰδὼν ἤδη μετεγνωκότας, ὀδὺρ ἀπῆν, καὶ αὖθις ἀπῆλθε. ὅτι δὲ σωφρονῆσαι οὐκ ἐδόξατε ἐμοὶ ἀκουσαντες, ἐπὰν πρὸς τοὺς παρόντας τὸν ἐναγώνιον ἀκούσωμεν ᾠδὰς, λέγων μὲν ἀγὰν τῶν παιδίων ἄδικον ταμίας, Καρὸς δὲ καλῶ μνείαν μίαν. Καὶ πάντων ἐπιχόμενον, ἀπῆλθε τῇ ἡδίστῃ, φαιδρὸς, καὶ οἱ ἀπ' ἐκείνοις ἐντυγχάνουσιν ἐφαίνετο ὀλίγον δὴ πρὸς τῆς τελευτῆς, ἱρομένου τινὸς, περὶ τοῦ τί κελεύει;

vnaquaque cupiens vt à se panem acceptaret : ac magnam felicitatem sibi datam esse interpretabatur illa, à qua panem accepisset. Quin etiam pueri poma illi afferre solebant, patrem honorificè compellantes. Gliscente aliquando inter Athenienses discordia, per seditionem dissociatis ciuium animis, in concionem ingressus est : cumq; tantum comparuisset, facto silentio discordantes compescuit. Verùm cum pœnitentia ductos eosdem respuisse animaduertit, nullo adiecto verbo & ipse abijt. Cæterùm cùm iam haud obscurè perfensisceret se sibi amplius auxilio esse non posse, dicta ad præsentes qua in certamine præcones vti solent clausula :

Iam finis est pulcherrimorum munerum
Certaminis, non differendum esse amplius
Tempus monet :

ac discedens ab omnibus, hilaro vultu diem suum obijt, quali semper obuiam venientibus conspectus est. Aliquanto ante verò quàm moriebatur, interrogante quopiam,

De se-

ἀφῆς; μὴ πολυπραγμονῆτε, ἔφη· ἡ γὰρ ὀδμὴ μεθάψει. φασίν τε κἀκεῖνα, τί οὖν ἐκ ἂν σοι χρῆν, ὄρνισι καὶ κυσὶ βορὰν πεποιῆσθαι τηλικούτου ἀνδρὸς σῶμα· καὶ μὴν ὅλην ἅλοπερ, ἔφη, τῶδε, ἐμίμνω καὶ ὀφθαλμῶν, ἵνα οἷς τισὶ χώσιμον ἦσθα. οἱ μὲν δὴ Ἀθηναῖοι τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ δημοσίᾳ μεγαλοπρεπῶς, ὡς ἐπιπολὺ ἐπῃνέθησαν, καὶ θῶκον τὸν λίθινον, ἐφ' οὗ ἐκάθιζόν ποτε Ἑλλήνων ἀγωνοθέται, προσκυνοῦσιν, καὶ ἱερᾶναν εἰς τιμὴν τοῦ ἀνδρὸς ἐγκέμενοι ἱερὸν ἔνδον καὶ τὸν λίθον, ἐφ' οὗ ἐκαθέζετο ἐπὶ μὲν γὰρ πλεῖ ἐκφορᾶν, ὅπερ ἔσιν ὅσις ἐκ ἀπλῶτησι, καὶ μάλιστα τῶν φιλοσόφων· οὗτοι μὲν δὴ ὑποδεδύσθαι, ἐκόμισαν αὐτὸν ἄχρι τῆς τάφου. ταῦτα ὀλίγα πάνυ ἐκ πολλῶν ἀπεμνημόνευσα. καὶ ἔσιν ἃ τούτων δεῖ ἀναγινώσκουσι λογίζεσθαι, ὁποῖος ἐκεῖνος ἀνὴρ ἐγένετο.

De ſepultura verò quid imperas? Ne vos hæc cura remordeat, inquit, ſolicitos. etenim fœtor me ſepeliet. Reſpondente autem illo, annon turpe foret & nefarium, ſi tanti viri corpus volucribus & canibus dilaniandum obijceretur? Atqui nihil abſurdū eſt, inquit, ſi mortuus quoq; nonnullis animalibus vilitatem aliquam allatus ſim. Cæterùm Athenienſes magnifico funere elatum illum ſepelierunt, multoque tempore eius ſtatuam luxerunt, ac ſedem illam lapideā ſuper qua, ſiquādo correptus laſſitudine quieſcere ſolebat, adorabant, ſertis coronantes in honorem viri, exiſtimantesq; ſacrum eſſe lapidem in quo ſediſſet. Circa funeris verò efferendi procurationem, nemo erat qui non accurriſſet, maximè verò ex Philoſophis. Illi ſubiectis humeris pheretro, uſq; ad ſepulchrum efferebant mortuum. Hæc nimium pauca ex multis ſuper Demonactis vita percenſere libuit, ex quibus haud difficulter coniecturam facere licet legentibus, cuiuſmodinam ille vir fuerit.

GIL-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

IN depingendo Demonacte philosophorum omnium festiuissimo non alio quàm in Alexandro Pseudomante vsus est Lucianus artificio, hoc est, limato & exculto. Sed in hoc perfectæ virtutis exemplum ostendit. Quid enim fuit Demonacte ciuilius aut popularius, qui tametsi philosophus esset, tamen à communi hominum vita & sensu nulla vitiatus insolentia aut philosophica morositate corruptus non abhorruit. Commendatur autem à patria, natalibus corporis exercitatione & valetudine, studio & professione philosophiæ, ab ijs quæ priuatim & publicè egit, amore & officio aliorum in illum, tum à morte & ijs quæ circa funus & sepulturā acta sunt: Præter aũt exordium à laude ætatis suę narrationem qua ad imitationē incitat inuentutē, & peroratione aliam orationis partem nō habet.

a BOEOTICVM Sostratũ.] *Sostrati Bœotij fantasia meminit in quodam mortuorum dialogo, in quo habetur prædo, & sua nequitiæ cõscius facinorũ causam in fatum transfert, quē in Alexandro Pseudomante inter sceleribus nobilitatos annumerat. Sostrati cuiusdam Sicyonij Pausanias in Eliaca lib. 6. meminit, qui cognomento dictus sit ἀπεχθεόντες, quòd colluctantes summis digitis adprehenderet, neque priùs dimitteret, quàm sese victos faterentur, de quo Suid. etiam. Lucianus in Symposio vel Lapithis Sostrati cuiusdam meminit, qui Cleodemi discipulus fuit, cuius vxor ab ipso Cleodemo stuprata fuit. Nescio an hic Aristodemi frater fuerit & inter memorabiles Grãmaticos, de quo Strabo lib. 14. Sostrati aũt Gnidij Architecti Lucianus mentionem facit in lib. Quomodo historia scribenda sit, & in Hippia. De quo etiam Strabo lib. 17. & Plin. lib. 38. c. 2. b* Herculem.] *A cognominis vulgo strenuis ac laborũ toleratissimis fuisse attributũ, scribunt Varro, Plutarchus, Plinius, & Macrobius. Quæ denominatio durat adhuc apud Gallos, quoties viros fortes denotant. c* Illotis pedibus.] *i. neutiquam inexercitatus, neq; rudis. Idem hoc prouerbio vsus est in Rhetorum præceptore, quo notat eos, quo nullis bonis disciplinis instructi audaciter ad rhe-*

toricum

sericum munus accedunt. d Neq; (summo digito attigerat.] *i. leuiter & quasi negligenter. Ducti prouerbium ab iis, qui onus tollentem extremis digitis, quasi dicis causa & perfunctoriè adiuuant. Hoc vsus est Cicero pro Calio, & Instinianus Institutionum suarum lib. 4. tit. de publicis iudicijs, qui vltimus est. Vide Chiliarcum nostrum. e* Socraticam ironiam.] *Ab ἐφωνία autem Socrates ἴρων dictus est. i. dissimulator. Plebatur enim (ait Cic. 1. Off.) lubenter ea dissimulatione, quam Graci εἰρωνίαν vocant, quam ait in Africano fuisse Lælius. f* Ipsa quidem peccata reprehendebat.] *Hunc faciendi morem sumpserat ex Aiace Sophoclis: ἀλλ' ὅπερ ἔρχῃς, ἔρχεσ· τὸ σὸν δ' ἐμὴν κόλαζ' ἀνάγκην. i. Sed quibus ius imperandi habes, his impera, & illos castiga istiusmodi honestis verbis. Annotat ibi Triclinius: ὡσανεὶ φησὶν, ἐπιλέξαι τὴν τιμωρίαν ἣν θέλεις κολάζου σι κελεύω. Εἰ δὲ σὺ κατάγνωθι ἡ κόλασις ἀλλ' ἐμοὶ λόγων ἕνεκα, ἀλλ' ἵνα τοῦτο τὸ σεμνὸν ἔσῃ κολάζειν ἐκείνους φησί. i. Quemadmodum dicunt, ici te ipsum, ita & ego, punio te punitione. Quia verò hic punitio oratione fiebat, ideo etiam, honestis verbis illos punire, dicit: Breue hoc scholion, sed ex quo tamen hoc vtilissimum præceptum sumpsimus, & diuturna obseruatione verum esse deprehendimus. g* Existimabat hominis esse peccare.] *Cuiusuis hominis est errare, nullius nisi insipientis, perseuerare in errore. Verius:*

Errare est hominis, sed non persistere, sæpe
Optimus est portus retrere consilium. *Iuuenal. Sat. 8. Salomon Prouerb. 28. Sen. libr. 4. decl. 3. Pater, inquit, humanum est errare. h* Rem omnium maximam in rebus humanis amicitiam.] *Adeò vt Lucian. alibi pusto pro imaginibus dicat: Amicitia sola, arma inuicta atque inexpugnabilia existit. Publius: Auxilia humilia, firma consensus facit. i* Antehac nunquam litâstis.] *Litare enim vitè sacrificare est, & impetrare. Sueton. in Cæsare: Deum plurimis hostijs cæsis cùm litare non posset, intrauit curiam spreta religione. k* A' Phauorino.] *In Phauorinum Arelatensem philosophum hæc tria iactata sunt, vt miranda vixq; credenda, cùm Gallus esset, scire Græcè cùm Eunuchus accusatum fuisse de adulterio. Postremò quòd cum Adriano imperatore simultatem gerens, vinceret. Huius aream statuam deiecerant Athenienses, vt hominis*

Cæsari

Cæsari inimicissimi. Erant enim Athenienses Adriano Cæsari vectigales. Id postea quam ei nunciatum est, nihil commotus, dixit; vilius erat Socrati ab Athenensibus ærea priuari statua, quàm bibere cicutam, contempsit statuæ iacturam, vita incolumi. Hunc quidam dicunt fuisse διφυες. i. dupticis naturæ & ἀνδρογυνον seu mauis virum & fœminam. His Plutarchi habitus est æmulus, cuius scriptorum copiam iniquo ferebat animo. Sunt qui vocant sophistam. Hoc fecit hominis studium singulare circa rhetoricen & eloquentiam. Eius vitam descripsit Philostratus lib. 1. Sophistarum. l Herodes grauiter.] *Atticus. Huius Herodis Gellius, Spartianus, Pausanias & alij meminêre, sed in primis Philostratus, qui eius vitam copiosè in Sophistis conscripsit. m* Strenuus & segnis fato.] *κατθανων pro κατθανοντα, per syncopen aoristi. β Idem iam annotauimus in Charonte. ἐφηκας. Præteriti medij participij pro ἐφηκως, cum prothesis ε, verbi ἐφημι. Omnibus promiscuè moriendum est. Idem in Demosth. encomio : Omnes homines naturâ morti obnoxij sunt, etiamsi quispiam conetur, se includere in cauea seruare.*

ΟΝΕΙΡΟΣ Η ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ. SOMNIVM, SEV Gallus.

Erasmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

HOc dialogo diuitiarum atq; potentiæ incommoda molestiasque persequitur, ostendens quàm contrà tranquilla res paupertas sit, si modò sit sorte sua contenta. Facit autem hoc veluti collatione quadam. Nam in priore quidem parte dialogi Micyllus somnium exponendo suum, Eucratis cuiusdam opulenti cœnas, diuitias, luxum, & quæcunq; vulgò speciosa & expetenda videntur, extollit, adiecto etiam encomio auri, tum ab exemplis, tum ab effectu & vsu & cæteris amplificato. In posteriore autem parte Gallus, qui ex Pythagora in auē transformatus, cum hero suo Micyllo colloquens introducitur, diuitum cùm priuatorum ac ciuium, tum regum atque potentum molestias, curas & pericula recenset,

...ſes, quæ illis & belli & pacis temporibus, præterea ... circa valetudinem, quam luxus & crapulæ iſtæ la... ſant, accidere ſolent, addit & etiam exemplis eius ... hypotypoſi quadã dum fingitur idẽ vi pennarum ... referatis ædium foribus ad ipſas diuitum cellas ... dum perducere, & coram illa quæ verbis narrauerat, ſpectanda exhibere. Cæterùm omnia hæc ita rurſum Lucianus agit, vt non minus interim Pythagoram quoq; vt impoſtorem ac præſtigiatorem quendã ſugillet, quippe qui ridiculas & abſurdas, & à natura quoque abhorrentes ſui transformationes cõmentus fuerit, & multa eiuſmodi, docendi ſimulat one tradiderit, quibus hominibus deceptis, ſolùm ſibi auctoritatem comparârit. Deinde & Stoicos eodem more ſuo corripit, vt arrogantes ac faſtuoſos, qui in rebus friuolis ſapientiam affectent, & officiorum obſeruantes videri cupiant, in cæteris verò neque domeſticis neq; publicis hominum conuerſationibus appoſiti atque idonei ſint. Omnino autem feſtiuiſſimus iocus eſt, gallum cum hero ſuo ridiculè adeò ac familiariter nugari, & interim tamen ſapientiùs philoſophari quàm quemuis in ſchola philoſophum.

ΜΙΚΥΛΛΟΥ, Αλεκτρυόνος ἢ Σίμωνος.

MICYLLVS, Gallus & Simon.

Ἀλλά σι, ὦ λάκιστε Ἀλεκτρυών, ὁ Ζεὺς αὐτὸς ἐπιβρόντησε, φθονερὸν ὄντα, ὅτι μὴ πλουτοῦντα, μὴ ἁδίκως ἀνάρῳ ξυνόντα, μὴ

At te, scelestissime Gallo, cum ista tanta inuidentia, vocẽq; tam acuta, ipse perdat Iupiter, qui quidẽ opib. affluentẽ me, ac dulcissimo in somnio versantẽ,

καὶ θαυμαστὴν εὐδαιμονίαν καὶ δαιμονωσαν, διάτορόν τι καὶ γεγωνὸς ἀναβοήσας, ἐξήγειρας, ὡς μηδὲ νύκτωρ γοῦν ἐξὸν σοὶ λαθεῖν μιαρωτέραν πενίαν διαφεύγοιμι. καίτοι εἰ γε μὴ τοσαύτην τὴν ἰσχίαν, ὥσπερ ἔστιν ὅτε, καὶ τὸν κρύα, μηδ' ὅπως μὴ τὸ ἀρθενὸν, ὅσπερ ἔοικεν, ἐκπαγὲν ὅτι (γοῦν γὰρ οὐτω ἀψυδρότατός μοι κατεσκευάσθης ἡμέρας) οὐδ' ὅπως μέσα νυκτὸς ἀσίν, ὁ δὲ ὕπνος οὕτως, ὥσπερ τὸ χρυσοῦν ἐκεῖνο ἡδύδιον φυλάττων, ἀφ' ἑσπέρας τοὺς ὕδη ληκραγεν, ἀπ' οὐτι χαίρων γε ἀμωῦμα γὰρ τοὺς σι, ἢ μόνον ἡμέρα γένηται, σωστείβων τῇ βακτηρίᾳ. νῦν γάρ μοι πράγματα παρέξεις, ἀσαπρὸν ἐν ὄσκότῳ. ΑΛΚ. Μίνως δίσποτα, ὅμως τι χρεὼν ἦν σοι, φθάνων τὴν νύκτὸς, ἐπόσον δυνάμενω, ἐς ἴχνος ὀρθρευόμενον διανύων τὰ παρὰ τοῦ ἔργου. ἢν γοῦν πρὶν ἀνατεῖλαι ἥλιον, μίαν

& admirabili felicitate fruentem, penetrabile quiddam & clamosum resonans, expergefeceris, adeò vt ne noctu quidem effugere liceat paupertatē, vel te ipso longè nocentiorē. Atqui si coniectandum est tum è silentio quod etiamdum ingens est, tum è rigore frigoreq; quod nondum me, quemadmodū assolet, [b] antelucanò morsicat [c] titillatq; nam hic mihi certissimus [d] gnomon aduentantis diei) ne medium quidem adhuc noctis est. Sed iste peruigil, perinde [e] quasi vellus illud aureum seruet, ab ipsa protinus vespera vociferari cœpit. Verùm haudquaquam impunè: siquidem mox pœnas de te sumam, fustiq; comminuam, si diluxerit modò: namnunc negotium mihi faceres, subsiliens in tenebris. GAL. [f] Here Micylle, equidem arbitrabar me tibi gratum esse facturū, si quoad possem

alia nocte & lucē anteuertissē, quò posses antelucanò surgens, quāplurimùm operis cōficere. Etenim si primùm sol exoriatur, vel

μίαν κρηπῖδα ἐργάσασο, πόσου δ' ἴσα τοῦτο εἰς τὰ ἄλφιτα συμφορήσει. ἐὰν δέ σοι καθ' ὕδωρ ἥδιον, ἰτέον· μὴ κατοχάσομαί σοι, μὴ πολὺ ἀφωνότερος ἔσομαι τῶν ἰχθύων. σὺ δὲ ὅρα, ὅπως μὴ ὄναρ πλεῖ, λογιούμενος ἀνιαρόν. ΜΙ. ὦ Ζεῦ τύραννε, καὶ Ἡράκλεις ἀλεξίκακε, τί τὸ κακὸν τοῦτο δεῖμα ἀνθρωπίνως ἐλάσαντος ὁ ἀλεκτρυών. ΑΛΕ. ἔτα σοι τέρας ἐστὶν δοκεῖ τὸ τοιοῦτον, ἢ ὁμόφωνον ὑμῖν ἁμί; ΜΙ. πῶς γὰρ οὐ τέρας; ἀπ' ἀρτρίτης, ὦ Μυλλέ, τὸ λαυὸν ἀφ' ἡμῶν. ΑΛΕ. σύ μοι λοκᾶς, ὦ Μίκυλλε, λομιδῇ ἀπαίδωτος εἶναι, μηδ' ἀνυγνωκὼς τὰ Ὁμήρου ποιήματα, ἐν οἷς ὁ τῶ Ἀχιλλέως ἵππος, ὁ Ξάνθος, μακρὰ χαίραν φράσας ὡς χρεμετίσθην, ἔστησεν ἐν μέσῳ ὡς σοφὸς μαντοσύνην ἀγορεύων, ἅπερ ὅλα ἐφωράθη, οὐχ ὥσπερ ἐγὼ νῦν, ἄνευ τῶν μέτρων, ἀπὸ κρανίου μαντεύσομαι ἱκανῶς, καὶ τὰ μέλοντα προθεσπίσω, καὶ

rel vnicam fecerit crepidã, isthuc laboris lucro tibi accesserit ad parãdum victum. Quòd si tibi magis libet dormire, equidem tuo arbitratu quietem egero, lógeq́ h magis mutus fuero piscibus. Cæterùm tute videto ne i per somnium diues, k esurias experrectus. MI. l O prodigiorum m auersor Iupiter, ô n malorum depulsor Hercules: quid hoc mali est? Vocem humanã sonuit Gallus. GAL. Horrine tandem tibi prodigiũ videtur, si eadem qua vos lingua loquor? MI. Quid? annon hoc portentum? Sed auertite, Dij, malum à nobis. GAL. o At tu mihi videris admodũ illiteratus esse, Micylle, nec euoluisse Homeri poëmata, in quib. p equus Achillis, cũ nomẽ Xanthus, posteaquam hinnitus longum q valere iussisset, medio in prælio constitit differens, totosque versus ordine recitans, non quemadmodum nunc ego prosa oratione loquens: quinetiam vaticinabatur, ille, deque futuris edebat oracula:

καὶ ἀδίκον τι παράδοξον ἐδόκει ποιεῖν, οὐδὲ ὁ ἀνὴρ ἐπεκαλεῖτο, ὥσπερ σύ, τὸν ἅλιτον ξίφακον, ἀρτρόπαστον, ἠγούμενον τὸ ἄκεσμα. καίτοι τί ἂν ἐποίησας, εἰ σοι ἡ τῆς Ἀργοῦς πρῶις ἐλάλησεν, ὥσπερ ποτὲ ἡ φηγὸς ἐν Δωδώνῃ αὐτόφωνος ἐμαντεύσατο; ἢ ἀ βόας εἶδον ἱρεύσας, καὶ βοῶν ἱερεῖα μυκώμενα, ἠμείνεια καὶ ἐφθά, πιεπιπαρμένα τοῖς ὀβελοῖς; ἐγὼ δὲ, Ἑρμοῦ πάρεσθ' ὦν, ἁλισάτω καὶ λοιχάσθω θεῶν ἁπάντων· καὶ τὰ ἄλλα ὁμοδίαιτον ὑμῖν, καὶ σωτῆρος, ἐχαλιπῶς ἔμινον ἐκμαθέσθαι παρὰ ἀνθρωπίνῳ φωνεῖ. ἀλλ' εἰ ἐμυθέσαο ὑποσχόμενος μοι, οὐκ ἂν ὀκνήσαι μοί σοι παρὰ ἀληθείαν ἄτην ἀτῆς πρὸς ὑμᾶς ὁμοφωνίας, καὶ ὅθεν ὑπάρχῃ μοι οὕτω λαλεῖν. ΜΙ. ἀλλὰ μὴ ὄνειρος καὶ ταῦτά ἐστιν, Αλεκτρυών οὕτω πρὸς ἐμὲ διαλεγόμενος. ἀπὸ δ' ἔρ πρὸς τοῦ Ἑρμοῦ, ὦ βέλτιστε,

neque quicquam prodigiosum facere videbatur: neque is qui tum audiebat, malorũ auersorem, ita vti tu facis, implorabat, quasi rem abominandam & auertendam audisse sese iudicaret. At quid tandem facturus eras, si tibi [c] nauis, cui nomẽ apud Homerum est Argo, carma fuisset eloquta, ita vt olim in [s] Dodonæa sylua phagus per se loquens oraculum edidit? Aut si tergora direpta serpere vidisses, si carnes boum mugire semiassas, coctasq; verubus transfixas? Ego verò quum [t] Mercurij sim assessor [z] loquacissimi, [x] deorumq; omnium facũdissimi præterea coutubernalis vobis & conuictor: haud mirũ videri debet, si sermonẽ humanũ edidici. Quòd si mihi recipias taciturũ te, haudquaquam grauabor veriorem tibi causam aperire, vnde factum sit, vt eadem qua vos lingua loquar, & vnde mihi suppetat huius orationis facultas. MI. C. Modò ne isthuc ipsum sit somniũ, Galle, quod ita mecum loqueris: sed dicito per Mercurium, ô præclare, quid

ὅ, τι καὶ ἄλλο σοι τῆς φωνῆς αἴτιον. ὡς ἀποσιωπήσομαι, καὶ πρὸς ἀθύνατα ἐρῶ, τί σιγᾶν δεῖ; ἀθύνατα; τίς γὰρ ἂν πιστεύσειέ μοι, εἴ τινι διηγοίμην, ὡς ἀλεκτρυόνα αὐτὰ ἀπόντος ἀκηκοώς; Αλ. ἄκου τοίνυν, παραδοξότατόν σοι λόγον, οὗ οἶδ' ὅτι λέγω, ὦ Μίκυλλε. ἑτοῖμος γὰρ ὁ νοῦς σοι ἀλεκτρυόνα φανόμενον, οὐ πρὸ πολλοῦ ἄνθρωπον ὄντα. Μι. ἤκουσά τι καὶ πάλαι τοιοῦτον, ἀμέλει περὶ ὑμῶν, ὡς ἀλεκτρυών τις γενοίσθ', φίλος γένοιτο τῷ Ἀρεῖ, καὶ συμπίνοι τῷ θεῷ, καὶ συγκωμάζοι, καὶ κοινωνοίη τῆς ἐρωτικῆς. ὁπότε γοῦν ἀπίοι παρὰ τὴν Ἀφροδίτην μοιχεύσων ὁ Ἄρης, ἐπαγόμενος καὶ τὸν ἀλεκτρυόνα. καὶ ἐπαλλάττει μάλιστα τὸν Ἥλιον ὑφιέμενος, μὴ καθίδῃ ἐξέπηδῶν πρὸς τὸν Ἡφαιστον, ἔξω πρὸς τὰς θύρας ἀφαλέσθαι ἀεὶ τὸν νυκτινόμον, μιμούμενος ὁπότε φαίνοι ὁ Ἥλιος, εἶτα ποτὶ ἐλαφρὸν ἐπιβλέψας τὸν ἀλεκτρυόνα, καὶ προλοιπὼν τὸν

quid etiã aliud rei tibi sit in causa vt istam linguã sones. Nam vt taceam, neq; cuiquã proferam, quid attinet te solicitũ esse? Quis enim fidem mihi sit habiturus, si cui narrem, me Gallũ hæc loquentem audisse? GAL. Auscultа igitur: nam orationem ex me audies omnũ (sat scio) maximè nouam atq; incredibilem. Siquidem hic qui nũc tibi gallus apparco, non ita pridẽ homo fui. MIC. Profectò olim istiusmodi quid dam de vobis inaudierã, adolescentulũ quẽpiam fuisse Gallũ, Martiadamatum, atq; hunc deo cõpotãsse, colluctãsseq;, & in voluptatibus gessisse morem. Itaq; cùm Venerẽ adiret Mars, cum ea cubituru, hũc quoq; Gallum vnà secum adduxisse. Quoniam Solem potissimùm metueret, ne si è sublimi conspexisset, Vulcano se proderet: foris ad ostiũ adolescẽtulum semper relinquere soliũ, cuius indicio certior fieret, quã-

do sol emergeret. Deinde Gallũ aliquando somno correptum,

πλὴν φρουρὰν ἄκοντα, τὸν Ἥλιον λαθόντα, ἐπισῦναι τῇ Ἀφροδίτῃ, καὶ τὸν Ἄρεα ἀφρόντιδι ἀναπαυομένῳ. ὥς τὸ πισάθαν τὸν ἀλεκτρυόνα μιῶσαι ἄν, εἴ τις ἐπίοι, καὶ οὕτω τὸν Ἡφαιστον παρ' Ἥλιου μαθόντα, συμβᾶν αὐτὸς, ἀνειβαλόντα, καὶ ἀγλωώσαντα τοῖς Δισμοῖς, ἃ πάλαι μεμηχάνηλο ἐπ' αὐτὸς, ἀφεθέντα δ', ὡς ἀφέθη, τὸν Ἄρεα ἀγανακτῆσαι ἐπὶ τῷ ἀλεκτρυόνι, καὶ μεταβαλᾶν αὐτὸ ἐς τοῦτο ὄρνεον, αὐτοῖς ὅπλοις, ἐς ἀντὶ τῦ ἱράνυς, τὸν λόφον ἔχειν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, ὥς τῦτο ὑμᾶς, ἀπολοιμένους Ἄρη, ὅτ' ἂν ἡμέρα ὄφιν ἐπιβάλῃ ἀϖθηδὼν ἀνατέλλουσα τὸν Ἥλιον, πρὸ ποσῦ βοᾶν, ἐπισημαινομένους τὴν ἀνατολὴν αὐτοῦ. Αλλ. φασὶ μὲν καὶ ταῦτα, ὦ Μίκυλε· τὸ δ' ἐμὸν ἱστορῆσόν τι ἐγχώριον, καὶ πάνυ ἐναγχος ἐς ἀλεκτρυόνα σοι μεταβᾶν. Μι. πῶς; ἡδέως γὰρ τοῦτο μάλιστα ἀθέλω. Αλ. οἶσθα ἄρα τὸν Πυθαγόραν;

excubias deseruisse inscientē, Solemq; nullo præsentiēte imminuisse Veneri ac Martī securè dormienti, propterea quòd confideret Gallū indicaturū fuisse siquis interuenisset. Itaq; Vulcanū à Sole edoctum, eos deprehendisse; implicitos atque irretitos ijs vinculis quæ iam olim in illos fuerat fabricatus. Porrò Martē simulatq; dimissus est, indignatū aduersus Gallum fuisse, atq; eum in auē transmutasse, ijsdē armis, vt capite pro galea cristā obtineret. Hanc ob causam, quòd vos Martī purgetis, quum iā nihil opus, simul atq; A Sole exorientē sensistis, multò antè vociferari, atq; illis exortum prænunciare. GAL. Feruntur quidem & illa, Micylle: at quod ego sum narraturus, multò aliud quiddā fuit: atq; adeò nuper admodum in Gallum transformatus sum. MI. Quónam modo? Nam isthuc maximopere cupio cognoscere. GAL.

Audistin' de Pythagora quodam B Mnesarchida Samio?

MIC.

Μί. τὸν σοφιστὴν λέγεις, τὸν ἀλαζόνα; ὃς ἐνομοθέτει, μήτι κριῶν χαίνθαι, μήτι κυάμους ἐσθίειν, ἅλισον ἐμοὶ γοιῶ ὄψον, ἐπιτράπεζον, ἄπονον ἀποφώνων· ἔτι δὲ καὶ κάθαρτον τοὺς ἀνθρώπους, ἐκ τοῦ ἔτους μὴ ὀβολίζεσθαι. Αλ. ἴσθι δὲ τὰ κἀκεῖνο, ὡς πρὸ τοῦ Πυθαγόρου, Εὔφορβος ἦν τοιοῦτο. Μί. τοῦτα φασί, καὶ τὸν πατέρα τὸν ἄνδρωπον, ὦ Αλεκτρυών. Αλ. ἐκεῖνος αὐτός, ἐγώ σοι ἀμὶ ὁ Πυθαγόρας. ὥστε παῦσον, ὦ ἀγαθέ, λοιδορῶν μηδέν μοι, καὶ ταῦτα, οὐκ ἐπὶ λίθοις, οἷός τις ἐγὼ τὸν τρόπον. Μί. τοῦτ' αὖ μακρῷ ἐκείνου τυραννικώτερον, ἀλεκτρυών φιλόσοφος. ἀλλ' ὅμως, ὦ Μνησάρχου γνῶθι, ὅπως ἀνθρώπου, ὄρνις, ἀντὶ δὲ Σαμίου, Ταναγραῖος ἄφνω πεφηνὰς ἐπιθανὰ γὰρ ταῦτα, ἀλλὰ πάνυ πιστεῦσαι ῥᾴδιον, ἐπεὶ καὶ δύο ἤδη μοι τετηκυῖα δοκεῖς, πάνυ ἀπόπτια ἐν σοὶ τὸ Πυθαγόρου. Αλ. τὰ ποῖα;

MIC. *Num sophistam illum dicis gloriosum, C qui instituit ne quis vel D carnes gustaret, vel fabas ederet, suauissimum mihi edulium, salubre & parabile, à mensa submouens? Præterea autè qui mortalibus suasit E ne intra quinquennium loquerentur?* GAL. *Scis nimirum & illud, quemadmodum priusquam Pythagoras esset, F Euphorbus fuerit?* MIC. *Præstigiatorem & prodigiorum artificem hominem aiunt fuisse, ô Galle.* GAL. *Ille ipse ego tibi sum Pythagoras. Quare parce, quæso, mihi conuiciari, præsertim quum ignores quibus sim moribus.* MIC. *At hoc rursum multò etiam quam illud portentosius: Gallus philosophus? Attamen expone, ô Mnesarchi gnate, quâ factum sit vt ex homine auis, ex Samio G Tanagræus repentè nobis prodieris. Neque enim ista verisimilia, neque omnino facilia creditu: quandoquidem duas quasdam res iam mihi videor in te animadvertisse nimium alienas à Pythagora.* GAL. *Quas?*

Μί. ἓν μὲν, ὅτι λάλος καὶ λεπτολόγος ὁ ἕτερος, ὁ δὲ σιωπᾷν ἐς πέντε ὅλα ἔτη, οἶμαι, παρήνεσε· ἕτερον δὲ, καὶ πάντων μάλιστα παράνομον. ὃ γάρ ἔχων ὅ, τι σοὶ παραβάλωμι, λυάμους χθές, ὡς οἶσθα, ἔλαχον ἕκαστος, καὶ σὺ δεῖπνον μισθώσας, ἀνήνυξας αὐτὸς ὥστε μηδέν σοι ἀνάλωτον, καὶ ἄπορον ἔναι, ἅ Πυθαγόρᾳ ὄντι παρανομήσαντα, καὶ τὸ ἴσον ἀσιβήσαντα, λυάμους φαγόντα, ὡς ἂν ἐπλὴν λιφαιλὴν τοῦ πατρὸς ἐδηδόκεις. Ἀλι. ὁ γὰρ οἶσθα, ὦ Μίκυλλε, ἤ τις αἰτία τούτων, οὐδὲ τὰ πρόσφορα ἐμάσω βίῳ. ἐγὼ δέ τότε μὲν οὐκ ἤδειν τῶν λυάμων τὴν φιλοσοφίαν γάρ. νυνὶ δὲ φάγοιμι ἄν. ὀρνιθικὴ γάρ, καὶ οὐκ ἐπόρευτος ἡμῖν ἡ τροφή. ἀλλ' ἅ σοι φίλον, ἄνευ τοῦτο ἐν Πυθαγόρᾳ τὸ νυνὶ ἐμοὶ, καὶ ἐν ὅσοις πρότερον ἐβιώσαμεν βίοις, καὶ ἅτινα μεταβολὴν ἀφειλόμεθα ἑκάστης.

MIC. H *Alterum quidem, quòd garrulus es & obstreperus, quum ille silere in solidos quinque annos (si memini) præceperit. Alterum verò planè cum illius legibus pugnat. Etenim cum non haberem quod tibi objicerem, fabas heri (sicut nosti) ad te attuli: ac tu nihil cunctatus protinus eas sublegebas: unde fit, vt necesse sit, aut ementium esse te Pythagoram esse, quum aliud quiddam sis: aut si Pythagoras es, legem prætergressum esse te, iuſq; violásse, quum fabas ederis, perinde ac si caput patris comederis.*

GAL. *Non cognouisti, Micylle, quæ sit harum rerum causa, neq; quæ ad vnumquodque vitæ genus conducent. Ego tum quidem non esitabam fabas, propterea quòd philosophus essem. Nùc contrà comesturus sim, quippe auitio congruas, neque vobis repudiandum pabulum. Verùm si molestum non est, audi quemadmodum è Pythagora cæperim esse id quod sum in præsentia, quamq; in multis vitæ generibus antehac vixerim, & quid ex vnaquaque transformatione sim consequutus.*

MIC.

Μι. λέγοις ἄν, ὡς ἔμοιγε ὑπερήδιστον ἄν τὸ ἄκουσμα γένοιτο. ὥστε εἴ τις ἄριστον προθείη. πότερον μᾶλλον ἐπιθυμοῖμι ἂν ἀκοῦσαι, τὰ τοιαῦτα διηγήσεως, ἢ τὸν παννυχίδα μονα ὄναρ ἐκεῖνον αὖθις ὁρᾶν, τὸν μικρὸν ἔμπροσθεν, οὐκ οἶδα ὁπότερον ἄν ἑλοίμαν, οὕτως ἀδελφὰ ἀγαθὰ τὰ σὰ τοῖς ἀδίστοις φανεῖσι, καὶ ἐμοὶ ἴσα τιμᾶ ὑμᾶς ἄγω, σέ τε, καὶ τὸ πολυτίμητον ἐνύπνιον. Αλ. ἔτι γὰρ σὺ ἀναπιμπάσῃ τὸ ὄναρ, ὅσις ποτὲ ὁ φανείς σοι ἦν, καί τινα ἐνθάλματα μάταια διαφυλάττεις, ἀγνοῶ, καὶ ὡς ὁ ποιητικὸς λόγος, ἀπομνημονεύοντα ἀνθρωπίνην μνήμην μιμοῦμαι; Μι. ἀπ' ἀρ' ἐπιλήσομαί ποτε, ὦ Αλικτρυὼν, οὗ ἥδη τῆς ὄψεως ἐκάνης, οὕτω μοι πολὺ τὸ μίσει ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁ ὄνειρος καταλιπὼν ᾠχετο, ὡς μόγις ἀνοίγειν τὰ βλέφαρα ὑπ' αὐτοῦ, ὡς ὕπνου αὖθις καταπιμπλάμενα. οἷον οὖν ἐν τοῖς ἀσὶ τὰ πρὶν ἐργάζεται σφόμενα, τοιοῦτόν μάργαλον παράσχετό μοι τὰ ὀφώμενα.

MIC. I *Narra quæſo nam mihi quidē auditu iucundiſsimū fuerit, adeò vt ſi quis mihi deferat optionē, vtrū te iuſta narrātem audire malim, an rurſum felicisſimū illud ſomniū quòd paulò antè vidi, videre, haud ſciam, vtrū electurus ſim: vſqadeò cognata germanaq; videntur eſſe iſta tua cum ſuauiſſimis illis viſis: & exæquo vos æſtimo, te pariter ac præclarū illud mſomniū.* GAL. *Etiā nū tu ſomniū illud quod dudū tibi viſum eſt, in animum reuocas, & inania quædam obſeruas ſimulachra, atque (vti loquūtur poëtæ) euanidā quandā felicitatē memoria cōfectaris?* MI. *Imò ille laudſcias, Galle, ne vllo quidē tēpore vnquā viſi illius mihi vēturā obliuionē Tātū mellis ſomniū aufugiēs in oculis mihi reliquit, vt præ illo vix queā palpebras attollere rurſus in ſomniū coëuntes. Itaq; qualē voluptatē mouēt pennæ in aurib. verſatæ, talē titillationē mihi p̄bent ea q̄uidē.*

Αλλ. Ηράκλης, λευκόν τινα φὴς τὴ ἵππον τοῦ ὀνυπνίου, ἢ γιπλιωὸς ὤν, ὥς φασι, καὶ ὅσα ἐμοὶ ἔχων τῆς πλύσεως τὸν ὕπνον, ὑπὲρ τὰ ὀσκαμμένα ἅλμη πηδᾷ, καὶ ὀνδ[illegible]εἰδῆ ἀνιεμένοις τοῖς ὀφθαλμοῖς, μιλιχὸς οὖτω, καὶ ναρκὺς φαινόμενον. ἰδέλω γοῦν ἀκοῦσαι, εἴ τίς ἐστιν, οὕτω σοὶ τεπόνθ[illegible] ὤν. Μί. ἕτοιμος λέγειν· ἡδὺ γοῦν τὸ μεμνῆσθαι, καὶ διηγήσασθαί τι περὶ αὐτῶν. σὺ δὲ πλωίκα, ὦ Πυθαγόρα, διηγήσῃ τὰ περὶ τῆς μεταβολῆς; Αλλ. ἐπειδὰν σὺ, ὦ Μίκυλλε, παύσῃ ὀνειροπολῶν, καὶ ἀφέλῃς ἀπὸ τῶν βλεφάρων τὸ μέλι. τὸ νῦν δὲ πρότερον ἀπὸ, ὡς μάθω, εἴ τι δι' τῶν ἐλεφαντίνων πυλῶν, ἔστι δι' τῶν κερατίνων σοι ὁ ὄνειρος ἥκει φοιτόμενος. Μί. οὐδὲ δι' ἑτέρας τούτων, ὦ Πυθαγόρα. Αλλ. καὶ μὴν Ομηρος δύο ταύτας μόνας λέγει. Μί. ἔα χαίρειν τὸν λῆρον ἐκεῖνον ποιητὴν, ὃς ἐδόκει ὀνείρων εἶναι. οἱ γοῦν δι' ἐκείνων ἥκοντες ψεῦδος ἀγγέλλουσι τοῖς πέμψασιν.

GAL. *Nouũ quędam hęc culę mihi narras amorę insomnij: siquidę alaũ quum sit (sicut aiunt) metasq́ volandi præscriptas habeat somniũ, L iam septa transilit, in oculis etiã vigilantis obseruans. adeò mellitũ & euidens apparet. Quare peruelim audire, cuiusmodinam sit istud quod te supra modũ delectat.* MI. *Gestio narrare. Nã dulce est hoc ipsum meminisse, & commemorare de illo quippiam. Verùm heus, Pythagora, quãdo tu narrabis de tuis transformationibus?* GAL. *Vbi tu, Micylle, desieris somniare, melq́ illud ab oculis absterseris. Interim prior dicito, vtì intelligã virúmne per portas eburneas, an per corneas tibi somniũ aduolárit.* MIC. *Neque per has, neq; per illas, ô Pythagora.* GAL. *Atquì duas has tantùm commemorat Homerus.* MIC. *Valere finas nugatorem illũ poẽrã, qui nihil de somnijs intellexit. Pauperima fortasis somnia per istas cõmeant portas, qualia*

πάντ' ἰκέν & ἰάρα, δοκῶ πάνυ
qualia videbat ille, neque id

σφόδρα τυφλὸς αὐτὸς ὢν. μοι
admodum perspicuè, quippe

δοκεῖ τινων τινας πύλας ὁ
N captus oculis. O Mihi ve-

ὕπνος & ἀρικτὸς, χρυσᾶς καὶ
rò per aureas quasdam por-

αὐτὸς, καὶ χρυσᾶ πάντα περι-
tas dulcissimum hoc aduenit

βεβλημένος & , καὶ πολὺ ἐπα-
somnium, & ipsum aureum

γόμενος & χρυσίον. Αλε. πάνυ,
undique, & aureis circum a-

ὦ Μίδα βέλτιστε, χρυσολογῶν τ'
mictum, & auri plurimum

ἀτυχῶς γὰρ ἐκ τοῦ ἐκείνου σοι τὸ
secum adducens. GAL. De-

χρῆν τὸ ἐνύπνιον, καὶ μύταλα
sine, optime P Mida, de auro

ὅλα χρυσία διακομίζεσθαι μοι δο
fabulari. Nam dubio procul

κεῖς. Μιν. πολλῶν, ὦ Πυθαγό-
ex illius voto istud tibi acci-

ρα, χρυσίον εἶδον, πολὺ, ὡς
dit insomnium, & solidas

οἶα, λαμπὰν, οἷαν τὴν αὐγὴν
auri venas mihi duxisse vi-

ἀναφάναν· τί ποτε ὁ Πίν-
derit. MIC. Multam auri

δαρός φησι περὶ αὐτῆς, ἐπαι-
vim vidi, Pythagora, mul-

νῶν; ἀνάμνησόν μ', ἂν
tâ, quam putas pulchrè quo

σθα, ὁπόταν ὕδωρ ἄριστον ἀπο-
fulgore coruscantis? Quid

φαίνῃ τὸ χρυσίον ἐπαινῶν ἐξ
tandem Q Pindarus in illius

ἀρχῆς τοῦ ποιήματος; ἀρχὴ γὰρ
laudem dicit? nam in memo-

καλλίστου τῶν ἁπάντων ἁπάν-
riam redige, si quidem memi-

των. Αλε. μὰ τὸν Δία τὸν
nisti, quum aquam præstan-

Ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὑπερέχει δὲ
tissimam dicens, postea au-

θάρσος πῦρ ἀνὰ νύκτα μεγάνορ
rum admiratur, idque iure, sta-

τέτ', μεγάνορ & ἔοικε πλάτε.
tim in initio carminis unius

omnium bellissimi. GAL. Num illud quæris?

Aqua est illa quidem optima:
Cæterùm aurum, uti candens
Ignis, ita enitens, noctibus eminet eximiè unum
Cæteras supra opes, quæ
Gloriam ac decus addunt.

Μίκ. νὴ Δία αὐτὸ τοῦτο. ὥσπερ γὰρ τὸμὸν, ἐνύπνιον ἰδὼν ὁ Πίνδαρος, ἔτως ἐπαινεῖ τὸ ἐνύπνιον. ὡς ἤδη μάθῃς, οἷόν τι ἦν, ἄκουσον, ὦ Θράττα. Δεκτρυών, ὅτι μὴ ἐκ οἰκόσι σὺ ἦν χθὲς, οἶσθα Εὐκράτης γάρ μοι ὁ πλούσιος ἐντυχὼν ἐν ἀγορᾷ, λουσάμενον ἔκαιρ ἐκάλεσεν ἐπὶ δεῖπνον. Αλ. οἶδα πάνυ τοῦτο, πανάγχυς γὰρ ὅλην τὴν ἡμέραν, ἄχρι μοι, βαθείας ἤδη ἐσπέρας, ἦκεν ἐπιβεβρεγμένος, τὸς πόδας ἐκάστοτε λυάμενος λαμίζων, ἐπάνυ λαφυκτὸ τὸ δεῖπνον ἀναπεφάνθαι, ἄθλιε πάσχων μέθῃ, ὡς Ολύμπια ἐκ ἄφαντος ἀγωνισάμενος. Μίκ. ἀπὸ γὰρ δεῖπνόσας ἐπανῆλθον, ἐκάθευδον γὰρ τὸς λυάμας ἐκ πολλοῦ. τὸς λυάμας δὲ πάλαι ἐκβαλὼν, ἔτά μοι κατὰ τὴν Ομηρον, ἀμβροσίᾳ δῖα νύκτα θεός τις ὡς ἀληθῶς ὄναρος ἐπέσας. Αλκ. τὰ παρὰ τῷ Εὐκράτει πρότερον, ὦ Μίκυλε, λέγωσα, ἢ τὸ δεῖπνον, οἷον ἐγένετο, ἢ τὰ ἐν τῷ συμποσίῳ πάντα.

MIC. Per Iouem, isthuc ipsum. perinde enim ac meum somnium meum videtur Pindarus, ita prædicat. Audi vt tandem cognoscas quid fuerit. auscultaiam, sapientissime Galle. Meministi, vbi heri nullum domi cibū acceperim: siquidem Eucrates diues ille fortè mihi in foro obuiam, lotum me tempore ad cœnam venire iusserat. GAL. Isthuc equidem planè memini. Namtotum esuriebam diem, mihi profundā tandē vesperā domum reuersus subuidus vinoq; madens, quum illas fabas proferres, non admodum opiparā cœnam gallo, qui quādam fuerat athleta, quiq; Olympia non segniter olim decertarit. MIC. Ast vbi reuersus à cœna fabas tibi obiecissem, obdormiui protinus. Tum mihi, iuxta Homerū, S ambrosia sub noctē diuinum quoddam, haud dubiè somniū assistēs. GAL. Sed priùs quæ tibi apud Eucratem acciderint, Micylle, narra, & cuiusmodi fuerit cœna, quæq; super cœnam acta sunt omnia.

πάντα· ἰωλύει γὰρ οὐδέν, omnia. Nihil enim prohi-
αὖθις σι δειπνῆσαι, ὥσπερ ὀ- bet te denuò cœnare, si ve-
νειρόν τινα τοῦ δείπνου ἐκέ- luti somnium quoddam eius
νου προσηγούμενα, καὶ ἀναμη- cœnæ reducas, & quæ tum
νυκώμενον τῇ μνήμῃ τὰ βέ- ederis, rursum commemora-
βρωμένα. Μίκυλ. ὥμην ἔγωγε tione quasi rumines. MI-
χλιάσειν καὶ ταῦτα δικαιοῦμε- CYT Credebam molestum fu-
νος· ἐπεὶ δὲ σὺ προθυμῇ, καὶ turum me, si hæc quoque re-
διηγήσομαι. ὁ πρότερον, ὦ Πυ- tulissem: verùm posteaquam
θαγόρα, παρὰ πλουσίῳ τινὶ δει- tu desideras, en id quoque
πνήσας, ἵν' ἅπαξ τοῦ βίου, narrabo. Quum nunquam
τύχῃ τινὶ ἀγαθῇ ἐντυχὼν ἐγ- ante hac in vita cœnassem a-
χθὲς ὦ Εὐκράτει. καὶ ἐγὼ pud ullum diuitem, ô Py-
μὲν προσεποιούμην αὐτὸν, ὥσπερ thagora, heri bona quapiam
ἐδόκουν δειπνοτῶν, ἀπηυθε- fortuna in Eucratem incidi:
τόμουν, ὡς μὴ καταισχύνα- atque ego quidem simulat
μι αὐτὸν, ἰὼν ψυχρῷ τῷ τεί- que dominum illum salutas
βωνι συμπαρομαρτῶν. ὁ δέ, sem, ita vti consueueram,
Μίκυλλε, φησι, θυγατρὸς τε- subducebam me: ne pudori
λουμένης ἐνιαυσίου, καὶ πα- illi essem, si lacera in veste
ρεσκεύασα τῶν φίλων μοῦσα fuissem assectatus. At ille:
πολλάς. ἐπεὶ δέ τινα φασὶν Micylle, inquit, hodie nata-
αὐτῶν μαλακῶς ἔχοντα, οὐκ litia filiæ celebro plurimos-
οἶόν τε ἦναι ξυνδειπνῆσαι que ad cõuiuium amicos in-
μεθ' ἡμῶν· σὺ ἀντ' ἐκείνου uitaui: verùm quoniam au-
ἐκλεκτὸς ἀνήρ, ἴθι μὴ γε diunt quendam ex his incom-
ἀληθὴς αὐτὸς ἥκειν ἀφιξόμε- moda esse valetudine, ne-
νος νῦν· ἀμφίβολος δὲ τὸ τοῦ que posse pariter ad conui-
ἀνδ- uium nostrum accedere: tu

eius loco venito lotus: nisi ipse fortè qui vocatus est, semet ad futurum renunciârit. nam nũc quidem ambigit. Hoc vbi audiissem,

κόσμιος ὦ, προσκυνήσας ἀπῆλθον, εὐχόμενος ἅπασι θεοῖς, ἰπίαλόν τινα, ἢ πλευρῖτιν ἢ ποδάγραν ἐπιπέμψαι τῷ μαλακίζομένῳ ἐκείνῳ, οὗ ἕνεκα ἧκον, ἢ ἀντιλαβόμενος, καὶ διάδοχος ἐγκυκλίως. καὶ τὸ ἄχθος λεπτὸν, ἀώνα μήκιστον ἐπὶ θύραις, σωρηδὸν ἐπισκαπῶν, ὅσα ποδάπην τὸ σιχάτον ἄγη, ἢ ὅτι γύναι ἤδη πεπόθασι θεοί. ἐπειδή ποτε ὁ καιρὸς ἀφίκετο, πρὸς τάχος ἐμαυτὴν ἀπορρίψας, ἀπέρχομαι, κοσμίως μάλα ἐν σχηματισμῷ, ἀντισείσας τὸ ταυθούνιον, ὡς ἐπὶ τῇ καταστροφῇ γηθοῦν ἀναβολή. καταλαμβάνω τε πᾶς τὰς θύρας ἅπας τε πολὺς, ἢ δὴ καὶ πάνυ, φοράδην ὑπό τινι ἀμφιβλήτῳ λεκομισμένον, ὧ μὲ ὑπὸ δαπάνῃ ἴδῃ, τὴν νοσοῦσαν λεγόμενον, καὶ ἰδοὺ δὴ πονηρὸς ὢν χωρ. ὑπεσχόμην γοῦν, καὶ ὑπέβυθε, καὶ ἐνεχείρησε μυκτῆρί τι καὶ δυσῳδέστερον, ὡς ἐς ἄκρον, καὶ διαφθεῖραι, ἀμφὶ τὰ ἑπτακαίδεκα ἔτη σχεδόν.

dissem, adorato diuite discessi debã, omnes obsecrans deos vt algidam febrem aliquam aut laterum dolorem aut podagram morbi auctarium mitterent valetudinario cuius ego fellæ occurrebam cœnæq; vicarius & hæres vocatus. Interim tempus quod vsque ad [illegible] puto intercessisse longum seculum esse iudicabam, subinde respicio quotus dies esse V litera, et quando iam lauisset conseruandæ esset. Hic vbi tempus tandem aduenisset, ocyus me corripio, atq; abeo, nitide admodum cultus, sic obuerso palliolo, vt qua esset parte purissimũ, ea videretur. Offendo aũt ad fores & alios complures, in quibus etiam illum (gestabatur autẽ à viris quatuor) cuius eram subcõuiua vocatus, qui malè habere dicebatur, atq; id etiam ipse ferebat, quòd afflictaretur valetudine: nã ex alto gemebat, tussiebatq; ac screabat velut ex abdito: quodq; ægrè gradereiur, totus pallidus ac tumens, annos natus circiter 60.

λέγεται δὲ φιλόσοφός τις εἶναι, πρὸς τὰ παράκαια φλυαροῦντων, ὁ γὰρ πάππων μάλα παιγνιώδης ἐν περβολῇ λουσιῶν. καὶ ἀτιωμένου Ἀρχιβίου ἰατροῦ, διότι ἅπαξ ἐλθὼν ἀφίκετο, τὰ μαθήσονται, ἔφη, ἔχει προδιδόναι τὰ τοῦτα, φιλόσοφον ἄνδρα, μάλα μυελοῦ νόσου ἐμποδὼν ἐσῶντα· ἀλλὰ γὰρ Εὐκράτης ὑπισχνεῖται ἥξειν πρὸς ἡμῶν· ὅμως μέν, ἅπερ ἐγὼ, ἂν ἐθελήσειεν αὐτός, λῦσαι οἶκοι παρὰ σαυτῷ μᾶλλον ἀρθονέστερον ἰδίοις, ἢ παρ' ἐμοὶ συμπαίζοντα σωφαίνεσθαι μὲν ἀμφὶ τῇ ψυχῇ, μετὰ τῆς φλεγμαίνης. ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐπὶ μεγαλοφροσύνῃ ἐπροσεποιεῖτο ἀκηκοέναι τοῦ ὀνόματος. ἐσπάσατο δὲ μετὰ μικρὸν ὁ Εὐκράτης λιπαρῶν, καὶ ἰδὼν τὸν Θεσμόπολιν, τοῦτο γὰρ ὁ φιλόσοφος ἐκαλεῖτο· διδάσκαλε, φησὶν, τί μὴ ἐποίησας αὐτὸς ἥκων πρὸς ἡμᾶς· ὁ μὲν δ' ἄλλοτι ἐθέλων· καὶ ἀπόντι γὰρ ἅπαντα ἐξῆν ἐπίστασθαι ἄν. καὶ

X *Ferebatur autem philosophus quispiam esse ex his qui apud adolescentulos nugas deblaterant. At barba mirè erat tragica, id est, hircina, surpà quâ credi posset tōsoris egere. Porrò increpante Arachibio medico, quamobrem quum ita esset affectus, adhuc misset: Non oportet, inquit, promissa deserere, præsertim hominem philosophū, etiam si mille vrgeant & instent morbi Putabit enim Eucrates sese à nobis haberi ludibrio. Haudquaquam, inquâ ego: imò collaudabit te, si dum potiùs apud te velis emori, quàm cōuiuio animā vnà cum phlegmate excreās. Atque ille quidem præ arrogantia dissimulabat sese dicterium audîsse. Haud multò pòst accessit & Eucrates iam lotus: conspectóq; Thesmopolide (nam id erat philosopho nomen) Præceptor, inquit, probè quidē factū abs te, qui ipse ad nos veneris: tametsi nihilo deterius tibi fuerat futurum. siquidem etiam absenti omnia ordine missa fuissent.*

καὶ

Hæc

καὶ ἅμα λέγων ἀσπάζεται, χεῖρας ἐπιβάλλων αὐτῷ, ἐπιστρεφομένῳ τοῖς οἰκέταις. ἐγὼ μὲν δὴ ἀπίεναι παρεσκευαζόμην. ὁ δὲ ἐπισπασάμενός, καὶ ἐπιπολὺ ἐνδιατρίβειν, ἐπεὶ με πάνυ σκυθρωπὸν εἶδε. πάθει, ἔφη, τοῦτο, ὦ σύ, ὦ Μίνυλλε, καὶ σιωπᾷ μεθ' ἡμῶν; ἢ ὑμὲν γὰρ ἐγὼ ἀνιάσω, ὃν τῇ γυναικωνίτιδι, μετὰ τῆς μητρὸς ἐστιθῶσαι, ὡς σὺ χώρας ἔχῃς. ἀσύμφορον μέντοι νῦν καὶ χαλεπὸν παρὰ μικρὸν, οὗτος σχολάζοντα τὸ συμποσίου τὸ παιδίον ἡμῖν. Εὐκράτους. ἀφαιδρὸν καὶ ταπεινὸν ἐκαρὲς ἐμὲ πρῶτον μὲν ἀράμενοι, ἀνίεσαν ἡ Θεσμόπολιν, ἵν' ἀπραγμόνως, νὴ Δία, πίνῃ δι, οἶμαι, γενναῖοι ὑμνῳδεῖσθαι, ἅπαν χρῆσιμα ψιθυρίζοντες αὐτῷ πάνυ δοκοῦντες, ὡς δεῖ μεῖναι ἐν τῷ σχήματι, μὴ ἐπιπολὺ καρτερεῖν δυνάμενον. ἔπειτα μηδενὸς ἀνεχομένου πλησίον καταπεσόντι αὐτῷ, ἐμὲ καλοῦντες φέροντα, ὡς ὁμοπάτριοι ἄνωθεν,

Hæc simul atq; dixerat, introgreditur, manus illi porrigens pariter & famulis inmitenti. Ego igitur iam abire parabam. verùm ille conuersus, vbi diu secum hæsitasset, posteaquam me tristem admodum videret: Ades, inquit, tu quoque, Mincylle, ac nobiscum cœna. Nam filium in mulierum cõclaui vnà cum matre conuiuium agere iubebo, quò tibi sit locus. Ingrediebar itaque, quum parùm abfuerit vt Y lupus frustra hians discederem: verùm ingrediebar pudefactus, quòd Eucratis filiolum è conuiuio videret expulisse. Ast vbi iam tempus esset, vt discumberemus, primùm tollentes Thesmopolin composuerũt, haud sine negotio per Iouem, quinque (si Dijs placet) proceri iuuenes, cerussalia illi supponentes vndiquaque: quò nimirum in eodem habitu permanere, ac longum etiam tempus durare posset. Deinde vbi nemo iam tolerare posset, vt iuxta illum accumberet, me adductum reclinari, vt eadem in mensa

essemus.

ἐδήμεθ. τυντοῦθον ἐλαπυνῶμεν, ὦ Πυθαγόρα, πολυόψου τι, καὶ ποικίλον δεῖπνον, ἐπὶ χρυσοῦ πολλοῦ, καὶ ἀργύρου. καὶ ἐκπώματα ἐκ χρυσοῦ, καὶ διάκονοι ὡραῖοι, καὶ μυσαρολοί, καὶ γελωτοποιοί, καὶ ὅλως, ἁδίστη τις ἐκ δαπρισβύτου πάλιν ἀπὸ ἔτους μυλύπα ὑμετέους, ὁ Θεσμόπολις ἐνοχλῶν, καὶ ἀρτίως τινα πρός με διεξιὼν, καὶ διδάσκων, ὡς ἀνδύο ἀφαιρέσεις μίαν κατάφασιν ἀρτιλοῦσι, καὶ ὡς, ἐὰν ἡμέρα δῇ, νὺξ οὐκ ἔστιν. ἐνίοτε δὲ καὶ ἡμέρα ἔφασκεν εἶναί μοι, καὶ δικαίωτα πολλὰ ἐδεῖν διαμένω προσφιλοσοφῶν σωκράτει, καὶ ὑπετίμιζε πάνυ ἀφροσύνως, ὡς ἐκ ἐμὲ ἀκέσαι τῶν ἐμπαθεστάτων. ζῆτω μὲν δή, ὦ Αλεκτρυὼν, τὸ δεῖπνον. Αλεκ. οὐκ ἥδιστον, ὦ Μίκυλε, καὶ μάλιστα ἐπεὶ σωκληρώθης ὧν λήρει ἐκείνῳ χίρροντι. Μίκ. ἄκουε δὴ καὶ τὸ ἐνύπνιον. ὥμην γὰρ τὸν Εὐκράτην αὐτὸν, ἅπαντα ὄντα, ἐκ οἶδ', ὅπως ἀφανισθέντα ἔπειτα

essemus. Z Deinceps cœnabamus, ô Pythagora, opiparam quandam & variam cœnam, multóq; in auro, multo item argento. Pocula erãt aurea, ministri formosi: tum cantores, & concitandi risus artifices. In summa, iucũdissima quæpiam erat vita: nisi quòd vnũ quiddam me vehemẽter malè habebat, Thesmopolis obstrepens atque obturbans, virtutem nescio quam mihi cõmemorans, docensq; quòd duæ negationes vnam efficerẽt affirmationem: quodq; si dies sit, nox non fit. Nonnunquam & cornua mihi diclitabat esse: atque id genus multa philosophabatur erga me, quibus eiusmodi nihil opus: planéq; voluptatem interpellatione minuebat, quũ non sineret exaudi eos, qui cithara vocéq; canebãt. Habes, Galle, de cœna. GAL. Non admodũ suaui Micylle: maximè posteaquã cum illo deliro sene fortitus eras accubitũ. MIC. Audi nũc insomniũ. Visus enim mihi Eucrates ipse, quũ orbus esset liberis, nescio quomodo è vita decedere.

Dehinc

ἔπα προσκαλεσάμενός με, καὶ δείξας θησαυρὸν, ἐν οἷς ἐκπρο-
γονόμου ἀπέλιπεν ὁ πάππος, μισ-
θὸν ἐπισχόντα ἀφθονέως. ἐπ-
μαρτὸν δ' παρελθόντα εἰς τὴν
οὐσίαν, τὸ μὲν χρυσίον καὶ τὸ ἀρ-
γύριον ἐξαντλεῖν, σπάφας τι-
νὶ μιγάσιν, ἀφάρ τι καὶ πο-
νὶ ἐπιῤῥέον· τὰ δ' ἄλλα, τὴν
ἐσθῆτα καὶ παστάδας, καὶ ἐκπώ-
ματα, καὶ δρεπάνους, πάντα ἐπ-
μὲν τὸ ἀκὸν, ἐπ. ἔπα ἐξύ-
ον ἐπὶ λευκῆς ζεύγους, ἐξυ-
ελίαζον, παρέβαινε δ' ἅπασι
τοῖς ὁρῶσι, καὶ ἐπιφθονῶ, καὶ
περίφορον ποιοῦ, καὶ περιέπ-
πασον, καὶ ἐπιπολῆς ἐπλεῖς. ἐγὼ δ'
τὴν ἐσθῆτα τὴν ἐκείνη ἔχων,
καὶ [illegible]ους βαρεῖς, ὅσον
ἐκκ[illegible] ἐξημμένος τ' λας
πύλαν, ἐκέλευον ἱστάσθ τι-
να λαμπρὰν ὑπαντιάζειν τ
προσδοκῶντα τῶν φίλων. οἱ δ,
ὡς ἐν ὀνείρῳ ἐκεῖ, ἤδη παρῆ-
σαν· καὶ τὸ δεῖπνον ἅρτι σωτ-
λομίζετο, καὶ ὁ πότος σωτ-
προετῶτο. ἐν τούτῳ ὄντα μ,
καὶ θυηπολησίας προπίνοντα ἐν
χρυσοῖς φιάλαις, ἐκάστῳ πα-
ρόντων, ἐπ. τ πλακοῦντα ἐκ-

Dehinc vbi me ac[illegible] teſtamẽtũ cõdidi[illegible] in ſolidũ hæredẽ, [illegible]pſerat, paulo temp[illegible] ſtes emori. ß Porro bar adire facultates: & tum aurũ argentumq; ingentibus quibuſdã ſcaphis exh[illegible]e, perpetuò ſubſcaturiẽs, et affa tim affluens: tum autem veſtes, menſas, pocula, miniſtros, omnia mea, vt par erat, eſſe. Poſtea candido vehiculo vectabar reſupinus, cunctis, qui intuebantur, eon ſpiciendus, & admirandus. Accurrebant permulti, ac circumequitabant: complures ſequebantur. Ego interim illius indutus veſtitum, & annulos gerens circiter ſedecim digitis inſertos, epulum quoddam ſplendidum iubebam adornari, quo amicos acciperem. Iamq; illi, ita vt in ſomnio fieri conſentaneum eſt, aderant: iam epulæ erãt cõportatæ: iam potus ex animi ſententia miniſtratus. In his quũ verſarer, & aureis phialis præbiberẽ omnibus quũ aderant amicis: quũ iam inſer-

uentur

κομιζομένῳ, ἀναβοήσας ἀκαίρως, συνέταραξας ἡμῖν τὸ συμπόσιον, ἀνέτρεψας δὲ τὰς πραιτίας. Τὸν γὰρ πλοῦτον ἱκανὸν διασκεδάσας, ἅπλυτόν φησι ῥῆμα παροδεύσας ἆρα σοι ἀνόνητος ἀγανακτῆσαι καὶ ἀσυμφόρως τὴν ἅλην σοῦ λοιπὸν, ὡς τρισὶν ἢ δυσὶν ἥδιστον ἂν κέλευσον ἔτι ἔλθειν τὸ ὄνειρον μεθ' ἡμέραν γενόμενον. ΑΛΚ. ἕτερα φιλόχρυσος καὶ φιλόπλουτος, ὦ Μίκυλλε, καὶ μόνος τῶν ἁπάντων θαυμάζεις καὶ ἀγαθὸν οἴεσθαι εἶναι, πλὴν εἰ καὶ ἄλλα χρυσίον; ΜΙ. οὐκ ἐγὼ μόνος, ὦ Πυθαγόρα, τοῦτο, ἀπὸ καὶ σὺ αὐτὸς ἐπέστης. Εὔφορβός τε καὶ ἄλλοι, χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἐξημμένοι τε βεβρυχῶτε, ἐξῆτε πολεμήσοντες τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ ὑμῶν ὡς πολεμίων, ἵνα σιδηροφορῶν μᾶλλον, ἢ χρυσοφορῶν ἄμεινον ᾖ· σὺ δὲ καὶ τότε ἀξίσας, χρυσῷ διαλιθίσμένος τὸν πλοκάμους ἔχων διαπίνδυνος νοῦν. καί μοι λοιπὸν Ὅμηρος διὰ τοῦτο Χαρίτεσιν ὁμοίας ἐπῆν σε τὰς κόμας, ὅτι χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἰσοφύκουν. μακρῷ γὰρ ἀμείνους λιπαλὴ, καὶ

rentur bellaria, intempestiuo tuo clamore perturbâsti nobis conuiuium, meritòque subuertisti, ac diuitias illas ita dissipâsti, vt in auras euanescerent. Num tibi videor iniuria stomachatus in terram vel treis noctes perpetuas libenter adhuc somnũ illud quod mihi accidit, videre cupiam. GAL. Adeóne es auri cupidus, & opum auidus, Micylleticè ex omnibus vnum admiraris, ac felicitatem vnicam esse iudicas, si plurimum possideas auri? MICY. Equidem haud solus ita cogito Pythagora: quin ipse quoque, tum quum Euphorbus esses, auro atq; argento comis intexto prodibas pugnaturus cum Achiuis: adeò in bello, vbi ferrum quàm aurum gestare satius fuerat. At tu etiam tum voluisti calamistris auro intornexis in periculum desidere. Atq; ob eam (opinor) causam, Homerus comas tuas Gratijs similes dixit, quòd auro argentoq; reuincirentur. Etenim longè nimirũ me-

μὴ ἱμασμιώτερα ἱφάνουτο, συναναπλησμήσα ὦ χρυσίῳ, καὶ φωταπολάμψασα μετ' αὐτ. Καί τοι τὰ μὲν σὰ, ὦ χρυσοκόμα, μίτρια, ἐ Πάνθε ὡς ἄρ, ἐτίμας τὸ χρυσίον. ὁ δὲ πάντων θεῶν πατὴρ καὶ ἀνέρων, ὁ Κρόνε καὶ Ρέας, ὅς ποτε ἐράθη ἡ Αργολικὰς ἐκείνης μέραν, ἐκ ἔχων ἃς ὅ, τι ἱμασμιάτερον αὐτὸν μιτασχολοι, ἐδὲ ὅπως ἂν διαφθείραι τῶν Ακρισίε δῶ φρυράν· ἀκέσας ἤδη πε, ὡς χρυσίον ἐγγίζ, καὶ ῥυὰς διὰ ἡ τίγας, σωλῶν τὴ ἀγαπωμίνη. ὥστι τί ἄρ σοι τὸ ἐπὶ τότω ἔτι κέγοιμι, ὅ@ς μὴ κέας ἀφίκηται ὁ χρυσὸς, ὡς δὲ οἷς ἂν πρῇ, καλὸς τ' ἀγαθὸς, καὶ σοφὸς καὶ ἰσχυρὸς ἀπεργάζεται, τιμῶν καὶ δόξαν συνάπτων, μὴ ἐξ ἀφανῶν μὴ ἀδόξων ἐνίοτι περιδήλους καὶ ἀοιδίμους ἐμβραχᾶ τίθησι; τὸν γέροντα γοιῶν μοι ἡ ὁμότιχνον οἶσθα, ἡ Σίμωνα, ὃν ποκὸ ἀδωνήσαντα παρ' ἐμοὶ, ὅτι τὸ ἔτυ@ ἥψουν τοῖς Κρονίοις, ἀδο τόμὲν

liores atq; amabiliores videbantur quòd essent auro religatæ, vnáq; cum eo reluceret. Neq; isthuc nouum est, auricome, si tu Pantho patre prognatus, aurum in precib habuisti. quin & ipse Deorum omnium homin numq; pater ille, & Saturno Rheaq; progenitus, quum Argolicam illam puellam adamaret, vbi nihil inueniret amabilius in quod sese transformaret, neque quò Acrisij custodias posset corrumpere, audisti videlicet vt aurum sit factus, atque ita per tegulas illapsus potitus est ea quam deperibat. Iam verò quid tibi commemorem quàm multos vsus præbeat aurum? & tu eos quibus adfuerit, formosos & sapientes & potentes reddat, decus & gloriam illis concilians? vtq; nonnunquam ex obscuris & infamib. claros ac celebres repentè efficiat? Nã nostri vicinũ mihi & eiusdẽ artificij Simonẽ, qui paucis

antè dieb. apud me cœnauit, quũ legumẽ coquerem & Saturnalibus,

μης ἐ ἀπάντων ἐμβαλών; ΑΛ. οἶδα, ἦ σιμόν, ἦ βραχύν, ὃς τὸ ἁβαμιοῦν τριβλίον ὑφιλόμενος, ὥστε τὸ μάλης ἔχων, μιᾶς δεῖπνον, ὃ μόνον ἡμῖν ὑπῆρχεν ἅπαν ἐλόμενος ἐκεῖνος. ΜΙ. ἀκούω ἐκεῖνος αὐτὸ ἀπέψας, εἶτα ἐπωμόσατο θεοὺς τοσούτους; ἀπὰ τί ἐκ ἐμιύνου, καὶ ἐβόας τότε, ὦ ἀλεκτρυών, κινήσομέν σοι ὑμᾶς ὀρῶν; ΑΛ. ἐκόκκυζον, ὃ μόνον μοι τότε ἐξῆν ἀπ' ἐμοῦ. Τί δ' οὖν ὁ Σίμων; ἐφθέγξατο χάρ τι περὶ αὐτοῦ ἐρῶν. ΜΙ. ἀνήψιος ἐμοῦ γάρ; πολλοῦ δεῖ ἐς ὑποβολῆν. Δρυμύλος τίνομα. οὐδ' ἐμὸν ἦν δὴ ὀδόντων ἕλκειν ἐκ Σίμωνι· πῶς γάρ, ὃς δὴ αὐτὸς ἅπλετο τῶν χρημάτων; ἐπεὶ δὲ ἀπώλεσαν πρόβατα, ἅπαντα ἐκεῖνα, κατὰ τοὺς νόμους, Σίμων ὁ τὰ ῥάκια τὰ πινυτὰ, ὁ τὸ τριβλίον περιλαίζων, ἔσμυρνα ἐξελαύνει, ἄλφιτα καὶ ὑποκιόβαφα ἀμπεχόμενος, οἰκέτας καὶ ζεύγη ἔχων καὶ χρυσᾶ ἐκπώματα, καὶ ἐπιφανεστάτους πράκτορας ἔχων, ὑπ' ἀπάντων θεσπιωδούμενος, ἐδὲ

libus, duasq; extorū cæsuras immitterem. GAL. Nouī Simonem illum breuem: qui fictilem ollulam, quæ nobis erat vnica, suffuratus, peracta cœna abijt sub ala gestans. Nā ipse vidi, Micylle. MI. At qui quum eam sustulerit, tam multos ille deos posteà iurabat. Sed cur non prohibebas, ac vociferabare, tū, ô Galle, quū nos furto spoliari cōspiceres? GAL. Coccyzabam, quod mihi solum licebat id tēporis. Verūm qd Simō ille? Nā videbare de illo dicturus nescio quid. MI. Ei consobrinus erat vir suprà modū diues, nomine Drimylus, is quoad viuebat, ne obolū quidem donauerat Simoni. nā quis daret, quū ne ipse quidē pecunias attingeret? At simul atque mortuus est nuper, vniuersis illis opib. iuxta leges Simon ille, qui coria putris, qui patellā circūligebat, gaudens, purpura ostroq; circumtectus, famulosq; curatus, & aurea poculia, & mensis eburnis innixus pedibus posidet: ab omnibus adoratur:

ἀλλ' προσβλέψαν ἔτι ἡμᾶς. ἔναγχος γοῦν ἰὼν μὲν ἰδὼν προιόντα χαῖρε, ἔφην, ὦ Σίμων. ὁ δ' ἀγανακτήσας· ἔπαιστι, ἔφη, ὦ πλωχῶ, μὴ καταμικρώσῃς μου τὸ ὄνομα. οὐ γὰρ Σίμων, ἀλλὰ Σιμωνίδης ὀνομάζομαι. τὸ δὲ μέγιστον, ὅτι καὶ ἐρῶσιν αὐτοῦ καὶ οἱ γυναῖκες· ὁ δὲ θρυπλίται καὶ πρὸς ταῦτα, καὶ ἀπορρᾷ. καὶ τὰς μὲν προίεται, καὶ ἐνίοις δίδωσιν, οἷς δὲ ἀπαλλάσσειν ἀνέλεῖν αὐτὰς, ἀμελέμβρυα ὁρᾷς ὅσων ἀγαθῶν ὁ χρυσὸς αἴτιος, εἴγε καὶ μετὰ ποιᾶς τὰς ἀμορφοτέρας, καὶ ἐρασμίους ἀπεργάζεται, ὥσπερ ἡ ποιητικὴ ἐκεῖνος ἐποίησε. δοκεῖς δὲ καὶ τῶν ποιητῶν μεγόντων· Ὦ χρυσὲ, ἀρξίωμα καλὸν ἐστὶν ἐπὶ Χρυσὸς γὰρ θεῶν, ὃς βροτῶν ἔχει κράτη. ἀπὸ τί μετ' ἀξύνετος ἐφάνης, ὦ Αἰνιαδῆ; Αἰν. ὅτι σ' ἀγνοίας, ὦ Μίκυλε καὶ σὺ τὰ ὅμοια τοῖς πολλοῖς ἐξηπάτησαι, καὶ

iamq; nos ne aspicit quidem. Etenim nuper quum illum procedentem conspexissem: Salue, inquam, Simon. At ille indignè ferens: Edicite, inquit, mendico isti, ne vocabulum meum diminuat. neque enim Simon, sed à Simonides appellor. Porrò (quod est omnium maximum) mulieres etiam illius amore capiuntur. Atque is quidem eludit eas, ac fastidit, & alias quidem admittit, comiq; se præbet: alias porrò quæ negliguntur, necem conscisciturasq; sibi minitantur. Vides quantas commoditates pariat aurũ, quandoquidem eos qui sunt deformissimi, transfigurat & amabiles reddit, & nonnecus atq; cestus ille poëticus. Audis insuper & ex Poëtis dictum:

O aurum auspicata res,
& ostentum optimum.

Et rursum:

Aurum est quod opibus imperat mortalium.

Sed quid interim risisti, Galle? GAL. Quoniam tu quoque per insciti am, Micylle, simili modo falleris opinione

ἐπὶ τῶν πλουσίων· οἶδ', ἐν ἴσθι, πολὺ ἀθλιώτερον ὑμῶν τὸν βίον βιῶσι λέγω δὲ σοι, καὶ πένης, καὶ πολλοῖς καὶ ποικίλης γνώμης, καὶ ἅπαντα βίου πεπειραμένος, μετὰ μικρὸν δὲ καὶ αὐτὸς ἅπερ ἔκαστ. Μί. νὴ Δία, ἵλεως γοιῶ ἤδη καὶ ἀπᾶν ὅπως ἀποδύσῃς, καὶ ἃ σαυτοῦ βίῳ ἑκάστῳ. Αλι. ἄκουε, τοσοῦτόν γε πεπαιδεύσομαι, μηδένα μὲ σὺ ὠφελήσειν ἐν τῷ βίῳ τοιοῦτον ἐπιφανῆναι. Μί. ἐμοῦ, ὦ Αλιεκτρυών; οὕτω δὴ γνώσει· πάντας γάρ μου λοιδορήσῃ σοι. ἀπὸ σοῦ, ἀρξάμενος, ὅπως ἐς Πυθαγόραν μετενεχθήσῃ. ἔπειτα ἐξῆς, ἄχει δ' ἀλεκτρυών· ἀπόλλυμαι γάρ σε ποικίλα καὶ ἰδέᾳ καὶ φωνῇ, ἐν πολυειδέσι τοῖς βίοις. Αμ. ὡς μὴ ἐξ Απόλλωνος τὸ πρῶτόν μ' ἡ ψυχὴ μοι ἐμβεβλήκῃ ἐς τὸν γλῦ, ἵνα μὴ ἐς ἄνθρωπος σῶμα, μήτινα τῶν

nione de diuitibus, quemadmodum vulgus: verùm (crede mihi) longè etiam aerumnosiorem vitam viuunt, quàm vos. Hæc autē loquor, qui ipse & pauper, & diues aliquando fuerim, atque omne vitæ genus sim expertus. Porrò paulò pòst ipse quoq; hæc omnia cognosces. MIC. o Per Iouem, tempestiuum iam est, vt & tu referas quemadmodū sit transfiguratus, & quid in vnoquoque vitæ genere perspexeris. GAL. Auscultа, & hoc tantùm præmonitus, me neminem feliciorem in vita, quàm tu sis, vnquam vidisse. MICY. Quàm ego sim, ô Galle? Hanc felicitatem tibijpsi imprecor. Nam videre me tibi ridendū proponere. Verùm age, narra, exordiens ab Euphorbo, quo pacto fueris in Pythagoram trāsformatus: deinceps ordine ad Gallū vsq;. Consentaneum enim est te varias res tum vidisse, tum tulisse, nimirum tam diuersis vitæ formis. GAL. Quemadmodum initiò ab Apolline profecta anima in terram deuolarit, & corpus humanum subierit, vt illic

πλὴν καταβλακεύω ἐκτινοῦς, μακρὸν ἂν εἴη λέγειν· ἄπαντα τὰ ἔτι ὅσιον οὔτε μοὶ ἀπεῖπεν, ἔστι δὲ ἀκοῦσαι τὰ δεινότατα. ἐγὼ δὲ Εὐφορβοῦς ἐγενόμην. Μι. Ἀγαθὸν τὸ πρόγε τοῦτο· ὦ θαυμάσιε, τίς ὢν, ὅμοι πρότερον ἐπὶ ἀγαθῷ ποτε ἀκολουθῶν ὥσπερ σύ. Αλ. καὶ μάλα. Μι. Τίς οὖν ὢν, εἰπὲ μοι, ἔζησας ἀπαρ· ἐθέλω γὰρ τοῦτο ἀκοῦσαι. Αλ. σὺ μυρμηξὶ ἐνδιπόδι, τὸ χρυσίον ἀνορυττόντι; Μι. ἔοικα ὦνενοω ἐ ἀκολουθοῦντα ὀλίγα τ ψυχάτων ἄκαιρα ἐς τὸ βίον, ἐξικέσθαι ἐπιστήμονος· ἀλλὰ καὶ τί μετὰ τοῦτο ἔφυσα· ἀνὴρ ἐκεῖ γὰρ ἀληθῶς σύ. ἀγάρ τι ἀγαθὸν ἔπη ἀπάξομαι ἔδη ἀνασὰς, ἐπεὶ δ' παθὼν, ἵνα οὐ σύνεσης Αλ. ἐκ ἄρ μάθοις τοῦτο, ἐκ μιᾶς μηχανῆς πλὴν ἀπὸ τῆς πάρος· ἐγὼ γὰρ ἐπ' ἐκείνου ἐμνήμην Ἰλίου, ἡνίκα ἐπανῆν Μενελάου, κοτὲ ὕστερον, ἐς Πυθα-

γόραν

pœnam quandam dependerei, id longum dictu futurum est: præterea nec mihi referre fas est, neque tibi eiusmodi audire. Verum ubi Euphorbus factus essem MICY. Sed ego priusquam essem is qui nunc sum, ô præclare, qui nam eram? hoc mihi prius dicito, nunquid & ego veri us fuerim itidem vt tu? GAL. Maximè MIC. Quis igitur eram? si quo modo potes dicere: perutilem enim istihuc cognoscere. GAL. Tu formica fuerat Indica, ex earum genere quæ aurum effodiunt. MI. Et postea neglexi infelix, vel paucula frusta in vitam importare, quum illo essem alitus? Sed age, quid post hæc futurus sim dicito: quâdoquidem consentaneum est scire te. Etenim nisi quid bonæ sit rei, iam tunc suspensus dero me ab ista pertica in qua nũc stas. GA. Istihuc pro sectionis nulla ratione possis cognoscere. Cæterùm quũ Euphorbus essem (nã ad Ilia redeo) & Troia pugnabam: atq; à Menelao necatus, aliquanto post tempore in Pythagoram pere-

ueni.

ὥραν ἦκον. τίνος δ' ἀφίκμενον ἄοικον ἔοικας, ἄχει δὲ ὁ Μνήσαρχος ἐξεγάσατό μοι τὸν οἶκον. Mi. ἄσιτος ὦν, ὦ τέκνον, καὶ ἄποτος; Alt. μὰ δι' οὐ γὰρ ἄλλο τοῦτον, ἢ μόνῳ τῷ σώματι. Mi. ἀκουῶ τὰ ἐν Ἰλίῳ πρότερόν μοι ἐπιτήδεια ἔτα ὦ, οἷά φησιν Ὅμηρος γεγενῆσθαι τότε; Alt. πάθος γε ἐκεῖνο, ὦ Μίκυλλε, ὃς γε νομίζω, ἐκείνων, ἀσμένῳ ἐν Βάκτροις ὦν; ἐγὼ δ' οὐδέποτέ μοι φαίνῃ ὑπερφυὴς, μηδὲ γε νῦν θαυμάσαι τότε μήτε τὸν Αἴαντα ἔτω μέγαν, μήτε τὸν Ἑλένην οὐκ ἀγαθὸν οὕτω καλόν, ὡς οἶμαι). ἔδοξε γὰρ καλὸν μέν τινα, καὶ ἐπιμήκη δὲ πρόχνον, ὡς ἐκάστην λευκὸν θυγατέρα ἔναι· τὰ δὲ ἄλλα πολὺ πρόσθεν τιν, ἀλλ' οὐδὲν τι σχολὴ τὰ Ἑκάβης· ὧν γε Θησεὺς πρῶτον ἁρπάσας, ἐν Ἀφίδναις ἔσχε, καὶ τὰ δὲ Ἡρακλῆς γεγόμενον. ὁ δὲ Ἡρακλῆς πρότερον ἦλθε Τροίαν ἐπὶ τὰς πατέρας ἡμῶν, τὸν τότε

ueni. Porrò eousq; abſq; tecto perdurabã, donec Mneſarchus aliquãdo nuhi φ domum ædificáret. MICY. Obſecro te, nùm abſque cibo potuq; ? GAL. Maximé. Nihil enim iſtis rebus opus, niſi corpori duntaxat. MIC. Illud igitur prius dicito, ἐ ea quæ ad Troiam geſta ſunt, num ita ſe habent, qualia fuiſſe dixit Homerus? GAL. Quinam ille ſcire potuiſſet, Micylle, qui quidem dum iſta gerebantur, ipſe camelus erat ψ in Bactris? ω Cæterùm ego tibi tantum effabor diuinitùs, nihil id temporis eximium fuiſſe, neque Aiacem vſq; adeò magnum, neq; Helenam adeò formoſam, quòd admodum arbitrantur. ſiquidem vidi candida quandam & procera ceruice, vt hinc A cygno prognatã eſſe adſimularent: cæterùm vehementer anum, æqualem propemodum Hecubæ. Hanc Theſeus primùm raptam in Aphidnis poſſedit. Is vixit Herculis fermè ætate. Porrò Hercules priùs Troiam ceperat, patrum noſtrorum

τότε μάλιστα. Διηγᾶ γάρ μοι ὁ Πάνθους ταῦτα, ὁμιλῶν μεμαθηκὼς ὢν, ἡνίκα σφᾶς ἐγὼ τὸν Ἡρακλέα. Μι. τί δή, ὦ Ἀχιλλεῦ, τοιοῦτος σὺ ἦσθα καὶ τὰ πολλὰ; ἢ μῦθός τις ἅπας ταῦτα; Ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν δὴ σωλωκέχθω, ὦ Μίκυλλε, ὅτι ἄρα ἔχοιμί σοι ἔτως ἀκριβῶς τὰ παρὰ τοῖς Ἀχαιοῖς λέγειν· πόθεν γάρ, πολίτης δ' οὖν ἦν τὸν μέγιστον τοῦ τότε χρόνου, καὶ Πατροκλῆς ἐ χαλεπῶς ἀπέκτεινε, διηκριβωμένα τοῦ πόρρω τι. Μι. εἶτά σε ὁ Μενέλαος μακρῷ ὠχρίων ἔβαλε τὸν ταῦτα μὲν ἐκανῶς· τὰ Πυθαγόρεια δ' ἤδη λέγε. Ἀλλ. τὸ μὲν ὅλον, ὦ Μίκυλλε, σοφιστὴς ἄνθρωπός τις ἐγὼ ἦν, οἶμαι, τὰληθῆ λέγειν. ἄνωθεν δὲ ἀπαιδεύτως, δεῖ ἀμελέτητός τε καὶ ἰσχνῶς μαθημάτων. ἐπὶ Λίβυας δ' ἀφικόμην ἐς Αἴγυπτον, ὡς συγγενοίμην τοῖς περὶ φύσεως ἐκεῖ σοφοῖς καὶ ἐκ τῶν ἀδύτων μαθοιμι, ἐξεμάθομ τὰς βίβλους τὰς Ὡρου καὶ Ἰσιδος, καὶ

memoria, qui per id tempo-ris maximè florebant. Nam hæc mihi Panthus narrauit se, quum esset admodum & doleſcens, vidisse Herculem. MIC. *Quid autem Achilles? Num talis erat, nempe quauis in re præstantissimus? an & isthæc fabulamenta sunt?* GAL. *Cum illo quidem congressus non sum: neque quicam adeò comperte de rebus Græcorum dicere. Etenim qui scire potui, quum hostis essem?* Certè B *Patroclum illius amicum, haud ita magno negocio peremi lancea dissectum.* MIC. *Deinde te Menelaus minore negocio. Verùm istis de rebus satis: nunc res Pythagoricas refer.* GAL. *Illud in summa, Micylle, sophista quispiam eram (oportet enim videlicet fateri verum) alioqui non imperitus, neque inexercitatus in honestissimis disciplinis. Profectus sum autem in Aegyptum, quò cum prophetis congrederer, de sapientia communicaturus. Hic adyta subij, atq; ibi* Δ *Ori & Isidis libros*

πάλιν αὖθις εἰς Ἰταλίαν ἐπανέβαινον, ἔτω λήθην τῶν κατ' Αἴγυπτον Ἑλλήνων, ὥστε θεὸν ἕκαστον ἡγεῖσθαι με. Μι. Ἤκουσα ταῦτα, καὶ ὡς ἀφῆκας ἀναβιβάσεσθαι ἀπροσδοκήτως, καὶ ὡς χρυσοῦν τὸν μηρὸν ἐπιδείξασθαί ποτε αὐτοῖς. ἐκεῖνο δέ μοι εἰπέ, τί σοι ἐπῆλθε νόμον ποιήσασθαι, μήτε λαικῶν, μήτε ἰχθύων ἔδεσθαι. Αλε. μὴ ἀνάκαινε τὰ τοιαῦτα, ὦ Μίκυλλε. Μι. ἀλλὰ τί, ὦ Ἀλεκτρυών; Αλε. ὅτι αἰσχύνομαι λέγειν πρὸς σὲ τὴν ἀλήθειαν διὰ αὐτῶν. Μι. καὶ μὴν ἐγώ σε ἀναγκάζω λέγειν πρὸς ἄνδρα σύνοικον καὶ φίλον· διαπονήσομαι γὰρ ἐκ ἂν ἄποιμι ἔτι. Αλε. ἀλλ' ὑγιὲς, ἐπεὶ σεφὸν λῶ, ἀπ' ἐώρων ὅτι ἐμοὶ τὰ σωτῆρι καὶ ταῦτα τοῖς ποιηταῖς νομίζοιμι, ἥκιστα ἐπισπάσομαι τὸς ἀνθρώπους ἐς τὸ θαῦμα· ὅσα δ' ἂν ἡγοῖμαι, τοσοῦτο ἑαυτῷ & ὁμιλη-

bros perdidici. Pòst rursum in Italiam renauigabam, ac Græcos iuxta ea quæ in Aegypto didiceram, ita instituebam, vt me proinde ac deum susperent. MIC. Equidem inaudieram istihæc: præterea quemadmodũ creditus fueris defunctus in vitam redisse, viáq; aureum femur illis subinde ostenderis. Verùm illud mihi dicito, quid tibi venit in mentem, vt legem statueres, vti neque carnibus neque fabis vescerentur homines? GAL. Ne perconteris ista, Micylle. MIC. Quam ob rem, ô Galle? GAL. Nam pudet hisce de rebus verum fateri. MIC. Atqui non conuenit vti id facere graueris apud hominem contubernalem & amicum: nam herum posthac absit vt dixerim, GAL. Nihil sani, neque præclari quicquam erat: verùm animaduertebam, si consueta modò, ac eadem quæ vulgo traduntur à multis præcepissem, non fore vt mortales in admirationem adducerem, sed quò peregriniora magisq; aliena proposuissem, futurum vt hoc magis nouus, magisq; viderer admirandus.

αὐτοῖς ἔοικεν. ὃς δὲ μετανοεῖν ἐπόμενον, ἀπόῤῥητόν τι ποιησάμενος καὶ πλὴν αὐτίκα, ὡς ἀπάξοντες ἅπαντες ἅπαξ, ἅπαντες ἐκπλήττονται, καθάπερ ἐν τοῖς ἀσαφέσι χρησμοῖς. Μι. ὁρᾷς; καταγνοὺς μὲν οὐδὲν ἐν ᾧ μέρει ὄντα, ὅσον Κροτωνιατῶν, καὶ Μεταποντίων καὶ Ταραντίνων, καὶ τῶν ἄλλων ἀφάνων, οἷ ἕπονται, καὶ προσκυνοῦσι τὰ ἴχνη, ἃ σὺ κατὼν ἀφανίζεις ἀφλοισάμενος καὶ ἀπονιψάμενος Πυθαγόραν, τίνα μετημφίασο μετ' αὐτόν; Αλ. Ἀσπασίαν πλὴν τὴν Μιλήτου ἑταίραν. Μι. φεῦ τὸ λόγε· καὶ γυνὴ γὰρ ἐγένετο ἐν τοῖς ἄνοις, ὁ Πυθαγόρας; καὶ ἦν ποτε χρόνος, ὅτε καὶ σὺ ὠτόκεις, ὃ ἀπεπυνθάνου γραῦς ὤν; καὶ σωῤῥοσύνη Περικλεῖ, Ἀσπασία ἔσω; καὶ ἐκύησας ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἔκλα ἔξωνος, καὶ περόνῃ κατῆγες, καὶ ἐγκαινίζεις τὸ ἑταιρικόν; Αλ. πάντα ταῦτα ἐποίησα. ἀλλὰ τί ταῦτα ἐρωτᾷς; ἐγὼ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐκείνων ἴχνεσι βαδίζω, καὶ ἐκείνων ἐπιτηδεύματα μιμοῦμαι. Μι. ἀλλὰ τί ἐκείνοις ἐπιτήδευμα; Αλ. ἐρωτᾷς; ἀκροᾶσθαι μὲν ἀλλήλων ἐκέλευον, ἀκροᾶσθαι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων· ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς ἀκροάμασιν ἔνεστι τὸ σοφὸν ἐκμανθάνειν. Μι. ἀκροᾶσθαι δὲ τίνων; Αλ. ἀστρονομίας, γεωμετρίας, μουσικῆς, ἀριθμητικῆς, καὶ ὅσα τοιαῦτα. Μι. ἀκούσας δὲ τί ἐποίουν; Αλ. ἐσιώπων πέντε ἔτη. Μι. ὦ Ἡράκλεις, ὡς ἀγαθὸν τὸ σιωπᾶν! Αλ. ἔπειτα ἐδοκίμαζον, εἰ μεμνημένος εἴη τῶν ἀκουσμάτων ἕκαστος. Μι. ἐπὶ τούτοις δὲ τί; Αλ. ἐπὶ τούτοις ἐθεώρουν, εἰ ἐπιτήδειος εἴη ἀκούειν τῶν ἀποῤῥήτων. Μι. ἀποῤῥήτων δὲ τίνων; Αλ. ἐρωτᾷς; ἐγὼ δὲ οὐκ ἐρῶ· ἀπόῤῥητα γὰρ ἦν. Μι. ἀλλὰ μὴ ἀπόῤῥητα ἐρώτα· ἐγὼ δὲ οὐδὲν ἐρωτῶ. Αλ. ἀλλὰ μὴν ἐρῶ γε· ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς ἀποῤῥήτοις ἔνεστι τὸ μὴ ἐρωτᾶν. Μι. ἀλλὰ μὴ ἐρῶ γε· ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς ἀποῤῥήτοις ἔνεστι τὸ μὴ ἐρωτᾶν

ται ἐκολοῦμεν, ἐ μόνος, ἀλλὰ καὶ πρὶν ἐμὲ Τειρεσίας πρεσβύτης, καὶ ὁ Ἐλάττης παῖς, ὁ Καινεύς. ἐκεῖνα ὅσα ἂν ἀκούσῃς ἐκ ἐμοῦ, καὶ ἐκείνους ἐρωτήσας ἴσθι. Μι. τί οὖν μοι πόνηρε σὺ βίος ἐδόκει ἐκεῖνων εἶναι, ὅτι ἀνὴρ ἦς, ἢ ὅτι σὺ ὁ Περικλῆς ἔπνεις; Αλ. οἶδας οἷον ἐβούλησας ἐκεῖνοις τὰ Τειρεσίου συγγενέσθαι τοῦ ἀπὸ τερεσίου. Μι. ἀλλὰ ἴδον σὺ μὲν ἄπης, ἱκανῶς ὁ Εὐριπίδης διέξεισι τὸ τοιοῦτον, ἐῶν, ὡς φησὶν ἂν θέλοι παρ' ἀσπίδα σῦναι, ἢ ἅπαξ τινεῖν. Αλ. καὶ μὴν ἀναμένω σε, ὦ Μίκυλλε, ἐκ ἂν μακρὰν ἀφίκοιο ἴσως γάρ ποτε γυνὴ κἀγὼ, ἐν πομπῇ πυριόθρῳ σοφάκις. Μι. ἐκ ἀπάξῃ, ἀλλὰ Λακτρυὼν, ἅπαντας οἰόμενος Μιλησίους ἢ Σαμίους ἔσθ'; ὅτι οὗ φασι, καὶ Πυθαγόραν ὄντα, τὴν ὥραν καμπτὸν, σοφάκις Ἀσπασίαν γενέσθαι ὑπὸ τυράννου. τίς δ' μετὰ τὴν Ἀσπασίαν, ἀνὴρ ἢ γυνὴ αὖθις ἀνεφάνης;

cet si non ego solus: verùm & ante me tum Tiresias, tum Ketlati proles Cæneus. Proinde quicquid in me conuitij dixeris, tantundem & in illos dixeris. MIC. Age igitur, vita tibi vita erat suauior, quum vir esses, an quum Pericles tecum haberet consuetudinem? GAL. Vides cuiusmodi isthuc est quod percontaris: nempe cui ne Tiresiæ quidem expedierit respondere. MIC. Atqui si minus fateare tu, tamen isthuc Euripides satis explicuit, quum ait se malle ter sub clypeo consistere, quàm parere semel. GAL. Imò præmoneo te paulò pòst puerperam fore: siquidem & tu mulieres olim futurus, idq; sæpiùs, longo immirum seculorum orbe atque recursu. MIC. Non tu pendebis, ô Galle, qui quidem omneis mortales Milesios aut Samios esse dicas? Nam aiunt te etiam tum quum Pythagoras esses, penultima forma decorũ, sapiùs Aspasiã fuisse tyranno. Verùm age, secundum Aspasiam in quẽ virũ aut mulierem denuò renatus

φάνης; Αλε. ὁ Διογενικὸς Κράτης. Μι. ὦ Διοσκόρω τῆς ἀνομοιότητος, ἐξ ἑταίρας φιλόσοφος; Αλε. ἔπα βασιλεύς, ἔπα πένης, καὶ μετ' ὀλίγον σατράπης, ἔπειτα ἵππος, καὶ λοιδοὺς καὶ βάτραχος, καὶ ἄλλα μυρία. μακρὸν δ' ἂν γένοιτο, καταριθμεῖσθαι ἕπασα. τὰ τελευταῖα δ', ἀλεκτρυὼν νομίζομαι ἄθλιος γὰρ ὢν βίῳ καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις ἀγελασθείς, βασιλεύσι, καὶ πένησι καὶ πλουσίοις. τὰ τελευταῖα, καὶ ὡς νῦν σώζομαι, καταγελῶν ὁσημέρας σε ποτνιωμένου, καὶ οἰμώζοντος ἐπὶ τῇ πενίᾳ, καὶ τοῖς πλουσίοις θαυμάζοντος, ὑπ' ἀγνοίας τῶν ἐκείνοις κακῶν. ἐγὼ δὲ τὰς φροντίδας αὐτῶν, ἃς ἔχουσιν, ἐλεήσας ἅμα ἐπὶ σοὶ, πρῶτον οἰκτίρω ὑπερδαιμονοῦντα τὸν πλούσιον. Μι. ἀκούω, ὦ Πυθαγόρα, καὶ ὅ, τι μάλιστα χαίρεις καλούμενος, ὡς μὴ ἐναντα παράθωμαι τὸν λόγον, ἄλλο τι ἄμορ κακῶν. Αλε. δοκεῖ renatus es? GAL. In M Cratetem Cynicum. MIC. O Castor, & ô Pollux, quàm dissimile: ex scorto philosophus? GAL. N Deinde rex: deinde pauper, paulò pòst satrapes: dehinc equus, graculus, rana, aliáq; innumerabilia. perlongum enim fuerit singula recensere. Postremò gallus, atque id sæpius. nam hoc vitæ genere sum delectatus. Interea & aliis diuersis mortalibus seruiui, regibus, pauperibus, diuitibus: postremò nunc tecum viuo: rideóq; quotidie, quum video te paupertatis tædio complorantem, eiulantemq; ac diuitum admirantem fortunas, propterea quòd ignores quantum illis adsit malorum. alioqui si curas nôris quibus illi distringuntur, teipsum profectò riseris, qui antea credideris, eum qui sit opulétus, fa-

tim felicissimum esse omnium. MIC. Ergo Pythagora, aut quod maximè gaudeas appellari, ne confundam orationem, sic te nunc hoc, nunc illo nomine compellem. GAL. Nihil interet,

μὴ ἄλλῳ, λίθῳ τι Εὔφορβον, λίθῳ τι Πυθαγόραν λίθῳ τι Ἀσπασίαν Μιλησίαν, ἢ Κράτητα· πάντα γὰρ ἐγὼ ταῦτά εἰμι. πλὴν τὸ γοῦν ἐρώμενον τᾶδε, Ἀλεκτρυόνα ὀνομάζων, ἄμεινον ἂν ποιοῖς, ὡς μὴ ἀτιμάζοις, οὕτινος ἕνεκα δοκοῦσί μοι ὄρνιθος, ἢ ταῦτα, τοσαῦτας ἐν ἀνθρώπου ψυχὰς ἔχον. Μι. ἀκούω ὦ Ἀλεκτρυών, ἐπειδὴ ἅπάντων σχεδὸν ἄλλη τῶν βίων ἐπαΐεις, καὶ πάντα οἶσθα, λέγοις ἂν ἤδη σαφῶς, ἰδίᾳ μὲν τὰ τῶν πλουσίων ὅπως βιῶσιν, ἰδίᾳ δὲ τὰ βαχικά, ὡς μάθω, εἰ ἀληθῆ ἔκ τοῦτο φῂς, εὐδαιμονέστερον ἀφαίνων με τῶν πλουσίων. Αλ. ἴσθι δή, ὅτως ἐπίσκεψαι, ὦ Μίκυλε. σοὶ μὲν ὅτι πολλὰς πολὺς λόγος, ἤν λέγηταί, ὡς οἱ πολίμιοι ἐπὶ κακῶν εἰσιν, εὖ φροντίζεις μὲ τὸν ἀγρὸν τίμωσιν ἐμβαλόντες, ἢ τὸν παράδεισον ξυμπατήσωσιν, ἢ τὰς ἀμπέλους ἀπόσωσιν, ἀπὸ σάλπιγγος ἀκούων μόνον, εἰ πῦρ ἄρα, tererit, siue Euphorbum, siue Pythagoram, siue vocaris Aspasiam, siue Crateten, quandoquidem ista omnia sum vnus: nisi quòd rectiùs feceris, si (id quod impræsentiarum esse videor) gallum me voces, ne auem hanc parui ducere contemnereq; videare, præsertim quum tam multas contineat animas. MIC. Ergo, Galle, quandoquidem omnia pene viuendi genera iam expertus es, atque omnia cognita habes, age dilucidè mihi narrato, quæ sint peculiaria diuitum ad vitæ rationem, quæ pauperum propria: quò videlicet cognoscam, veréne istuc affirmes, me diuitibus esse feliciorem. GAL. En hunc ad modum interim perpende, Micylle. Te quidem non magnopere tangit cura belli, siquando rumor, sit, aduentare hostes, neque solicitus es ne in agros incursantes populentur, néve hortum proculcent, proteramq; aut vineas vastent: sed simulatque tubam audieris, sitamen audieris, de te ipso vno circum-

μελλήσῃς τὸ λοιπὸν σιωπᾶν, οἱ τραπόμενον καὶ σωθῶσι, καὶ τὶ λιμδλιον ἀφρυξᾶν. οἱ δ' ἀναβοῶσι καὶ ἡ ἀμφ' αὐτοῖς ἀνίεται, ὁρῶντες ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀγόμενα καὶ φερόμενα ὅσα ἔχον ἐν τοῖς ἀγροῖς, καὶ ἕως μόσχους δύο μένοι λαλοῦνται· ἕως τινὲς ἐπιξύσαι, πλοῖα ἁμιάσαι στρατιώτης ἢ ἐπαρχοῦντες. σὺ δ', οἷον νῦν ἀσπίδα ἔχων, ὑσμινᾶς καὶ λᾶας φᾶς ἀπ' σωτηρίαν, ἕτοιμος ἐπαθδᾶν τὰ ἐπινίκια ἐπεδὰν θύῃ ὁ στρατηγὸς νικήσας, ἐν ἀγαθῷ τι ἄν. σὺ μὴ τὸ λῖμνα ἔχων, ἀναβὰς ἐς ἐκκλησίαν, τυραννεῖς τῶν πλουσίων. οἱ δὲ φεύγουσι, καὶ ἐπιπίπτουσι, καὶ δημοσιᾶς ἐλάσκονται σκληρὰ ἢ ὡς ἔχοις, καὶ ἀγῶνας καὶ θεάματα, καὶ τἄλλα δημοκῆ, ἅπαντα ἱκανοὶ ποιοῦσι, σὺ δ' ἐξέλασας, καὶ δοκιμασὴς πικρὸς, ὥσπερ δισπότης, καὶ λόγου μεταδιδοὺς ἐνίοτε. ἐᾶν σοι δοκῇ, καλῶς ἀλᾶται

circumspectas, quò deflexuti seruari queas, ac discrimen effugere. Contrà illi tum de se solliciti sunt, tum animo discruciantur, quum de mœnibus quicquid opum possidebant in agris, id omne tolli deportariq; conspiciunt. Ac siue inferendum est aliquid in æratium, soli accersuntur: siue in prælium exeundum, periclitantur, aut peditum turmis, aut equitum alis præfecti. O Tu interim vimineum gerens clypeum, expeditus ac lenis ad saluti consulendum, paratus victoriale conuiuium agere, siquando victor exercitus sacra fecerit. Rursum pacis tempore, tu quidem quum de plebe sis, ingressus in concionem, tyrannidem in diuites obtines: illi verò trepidant pauitanq;, ac largitionib choragijs te placant. siquidem quò tibi balnea, ludi, spectacula, reliquaq; id genus abunde suppeditent, ea omnia curant illi. P At tu, censor & decerbus expensor, perinde quasi dominus, ne alloquio quidem interdum dignaris illos. quòd si tibi collubitum fuit, ingentibus

faxit

σας αὐτ' ἀφθόνως τὰς λίθους, ἢ τὰς θύρας αὐτῶν ἐλάμψασας· ὅτι ἐγὼ συκοφάντῃ ἀνδρὶ τὰς αὐτὸς, ὅτι λῃστὴν, μὴ ὑφήνατο τὸ χρυσίον, ὑπορρήξας τὸ θεμέλιον, ἢ ὀρύξας τὸν τοῖχον. ὅτι πράγματα ἴσχεις, λογίζομαι ἢ ἀπαυτῶν, ἢ τοῖς καταράτοις οἰκονόμοις ἀμφικλύων, καὶ πρὸς τὰς φροντίδας λογίζομαι, ἀπὸ λεπτοῦ σωτηλίσας, ἵνα ὀβολὸν τὸν μισθὸν ἔχων, ἵπανασὰς, πρὶ ἀείλιον ὑφίαμαι λεσάμενος, ἢ ἀνοῆ, σαπίρδλιν τινὰ, ἢ μασχάλας, ἢ λερομένων λιφανίας ὀλίγας πριάμενος, ἐν φρύνης σαυτὸν, ἄδλον τὸ σωμὰ, καὶ τῇ βιαίᾳ ψυχῇ πρόσφιλόσοφον. ὥσι δὲ ταῦτα ὑγιαίνας τι, καὶ ἐῤῥωσο τὸ σῶμα, καὶ ἀμπαρτιρᾶς πρὸς τὸ ἐῤῥ. οἱ πόνοι γὰρ σὶ μαραθύνουσιν, ὃ κινὰ καμφόνυδον ἀνταγωνιεῖν ἀσφαίνουσι πρὸς τὰ ἀπροσώτα τοῖς ἄλλοις ἄμαχα ἐᾶν. ὥσι σὺ δὲ σοι τῶν χαλεπῶν τόπων νοσημάτων

saxis in illos degrandinas, vel facultates eorum publicas facis: ipse neq; calumniatorem metuis, neq; latronem, ne tollat aurum, vel ædium conscenso fastigio, vel pariete perfosso: neq; necesse habes rationibus occupari, neque exactionibus: neque tibi cum sceleratis dispensatoribus conflictandum est: neque tantas in solicitudines distraheris: verùm simul atque crepidam vnam perfeceris, mercedemq; retuleris septem obolos, sero surgis crepusculo, & si libuerit, lauaris: tum empto saperda quopiam, aut mænide piscículo, aut paucis ceparum capitulis, temet ipse oblectas, canens plerumque, optimáq; cum paupertate philosophans, adeò vt eas ob res salubri sis valentiq; corpore, obdurueriq; aduersus gelu. siquidem labores qui te exacuunt muniuntq;, certatorem haudquaquam contemnendum reddunt aduersum eas res, quæ compluribus inexpugnabiles esse videntur. Atq; hinc nullus ex morbis illis grauio-

ρσημάτων ἐπιβολάς. ἀπ' ἐλίγων ποτὲ μὲν ὑφ' ὑγρότητος ἐπιλαβόμενα, πτῶσιν ὀλίγον ὑπηρτήσας αὐτῷ, ἀνεπήδησας ὑψοῦ, ἀφρασσάμενον τῇ ἀσιτίᾳ· ὁ δὲ φεύγει αὐτίκα, φοβηθεὶς σε, ψυχρόν τι ὁρῶν ἐμφορούμενον, καὶ μακρὰν οἰόμενον λιγόντα τοῖς ἰατρικοῖς ψευδέσιν. οἱ δέ, ἀπ' ἀμαθίας ἄθλιοι, τί τῶν κακῶν οὐκ ἔχουσι; ποδάγρας καὶ φθόας, καὶ πνευμονίας καὶ ὑδέρους. ταῦτα γὰρ τῶν πολυτελῶν ἐκείνων δείπνων ἀπόγονα. τοιγαροῦν οἱ μὲν αὐτῶν, ὥσπερ ὁ Ἰκάρου, ἐπιπολὺ ἄραντες αὐτοὺς καὶ μετεωρίσαντες τῷ ἡλίῳ, ὃν ἀδότως ὅτι καρῷ ἅρμοσαν αὐτοῖς ἡ πτέρωσις, μίγαν ἐνίοτε τὸν πάτταλον ἐποίησαν, ἐπὶ κηφαλλῆν, ἐς πλάγιον ἐμπεσόντων. ὅσοι δὲ μετὰ τὸν Δαίδαλον, μὴ πάνυ μετέωρα, μηδ' ὑψηλὰ ἐφρόνησαν, ἀλλὰ πρόσγεια, ὡς ποτίσῃ ἐνίοτε τῇ ἅλμῃ ἡ κηρὸν, οὐ τὸ πολὺ οὗτοι ἀσφαλῶς

grauioribus impetit te. Σ Quòd siquando leuis cesperit febricula: paulo negocio eam medicatus, protinus exilis, media temet inde excutiens. Illa porrò fugit illicò: quippe metuens te, quem videat etiam frigore ali, saturumq; fieri, ac medicorum certis illis recursibus T longum plorare renunciantem. At illi ex aduerso propter intemperantiam vitæ, quid tandem mali non habent infelices? podagras, phtises, pulmonum exulcerationes, aquas intercutes. Nam hæc omnia à sumtuosis illis conuiuijs nascuntur. Proinde quicunque ex his Y Icari in morem (vt ferè faciunt) sese attollunt, propiusq; se Soli admouent, haud cogitantes quòd alas habeant cera agglutinatas, ingentem nonnunquam strepitum mouent. Cæterum qui Dædali exemplo non admodum sublimia neque excelsa appetunt, verùm humilia, terræq; vicina, adeò vt cera nonnunquam salis aspergine madesceret: ij tutò plerunque ac citra discrimen transuo-

ἀπλῆσαι· Μι. ἐπιεικῆς τινας, καὶ σωφρονοῦντας λέγεις. Αλ. τῶν μὲν οὖν ἄλλων, ὦ Μίκυλε, ναυαγίαν καὶ σκοπὰς ἴδοις ἄν, ὅταν ὁ Κροῖσος, ἐπειδὴ τὰ πρὸς τὰ, γέλωτα παρέχῃ Πέρσαις, ἀναβαίνων ἐπὶ τὸν πυρὰν. ἢ Διονύσιος, καταλυθεὶς τὴν τυραννίδα, ἐν Κορίνθῳ γράμματα διδάσκῃ, μετὰ παιδικοῦ ἀρχίου, παιδία συμβιβάζων ἀναγκάζων. Μι. ἀπόμοι, ὦ Αλκιφρονῶν, σὺ δ' ὁπότε βασιλικὸς ἦθα (φησὶ γὰρ καὶ βασιλεύσαι) ποίοις τισὶν ἐπαράξεις ἐπὶ σὲ τὸν βίον; ἢ πανωλαίμων ἦθα, τὸ λιφάλαιον ὅ, τι πὶρ δὴ τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων, ἔχων; Αλ. μηδὲ ἀναμύσῃς μοι, ὦ Μίκυλε, οὕνεκα τοῦτο πρὸ ἀδικεῖ καὶ ὦ τότε, ζῆν μὴ ἐξὸν πᾶσιν, ὅπερ ἔφησθα, πανωλαίμων ἦν δοκῶν, ἦθον δὲ μυρίαις ἀνίαις συνών. Μι. τίσι ταύταις; παράδοξα γὰρ, καὶ ὁ πάνυ σὺ πρὸς φῆς.

transuolárum. MIC. *Moderatos istos & cordatos narras.* GAL. *Verùm aliorum, Micylle, naufragia fœdissima cõspicias, & nempe vbi Crœsus reuulsis dentibus risum exhiberet Persis, conscenso rogo: aut* X *Dionysius quum abdicatus tyrannide, Corinthiorum in vrbe lũdi literarij magistrum ageret, post gestum tantum imperium puellos compellens vt syllabas connecterent.* MIC. *Dic mihi, Galle: tu quum rex esse (nam ait te regem quoque fuisse) cuiusmodi tandem id vitæ genus experiebaris? Mirum ni tum felix eras, quandoquidem id quod est bonorum omnium caput, posidebas.* GAL. *Ne mihi in memoriam regeras, ô Micylle: vsque adeò supra modum infelix tum eram. Nam quo ad res externas, quemadmodum dixisti, planè fortunatus esse videbar: at intus innumerabilibus curis distringebar.* MIC. *Quibus tandem curis? Nam rem prorsus absurdam neque credibilem nar-*

φής. Ἀλλ' ἦρχον μὲν ἐκ ὀλίγης χώρας, ὦ Μίκυλε, πάμφορός τις, καὶ πολίων ἀνθρώπων, καὶ λιμένων πόλεων, ἐν τοῖς μάλιστα θαυμάζεσθαι ἀξίας, ποταμοῖς τε ναυσιπόροις διαῤῥεομένης, καὶ θαλάττῃ τῇ ὑρμοῖς κεκομψένης. καὶ στρατιὰ μὲν πολλὴ, καὶ ἵππος συγκεκροτημένη, καὶ λαμπροσκόπος ἐκ ὀλίγου, καὶ τριήρεις, καὶ χρημάτων πλῆθος ἀναρίθμου, καὶ χυδαῖος ὁ μοῖλος θαμπόλυς, καὶ ἡ ἄκρα τῆς ἀρχῆς πραγματεία πᾶσα, ὡς ὑπερβολὴν ἐξωγκωμένη, ὥστε ὁπότε πεζὴ ἴοιμι οἱ μὲν πολλοὶ πρόσωπον, καὶ θόρυβόν τινα ὁρᾶν ἔδοξον, ἀλλήλους ἐπ' ἄλλοις σωρεύοντες ὑψόμβροι μὲν οἱ πολλοὶ καὶ ἐπὶ τὰ τείχη ἀνιόντες, ἐν μιᾷ γάπῃ ἐτιθῄζοντο ἀκριβῶς ἑωρακέναι τὸ ζεῦγος, τὸν ἡνίοχον, τὸ διάδημα, τοὺς προπέμποντας, τοὺς ἑπομένους ἐγὼ δὲ ἄλλα ὁπόσα μοι λοιπὰ, καὶ

ras. GAL. Equidem imperabam regioni neutiquam exiguæ, Micylle, omnigugarum rerum feraci, tum incolarum frequentia, neque non vrbium pulchritudine cum primis admirandæ: præterea fluminibus nauigabilibus, ac mari portuoso commodæ. Ad hæc exercitus ingens, equitatus spectatissimus atque excellens, satellitium haud exiguum, triremes, pecuniarum vis maior quàm vt posset numerari, vasorum argenteorum plurima copia, reliqua quoque omnis illa principatus tragœdia; strepitusque & apparatus suprà quàm credi queat, extructus atque accumulatus. Itaque quum prodirem, plerique adorabant, deum quempiam me iueri sese rati: alij autem trudentes alios concurrebant, quò me conspicerent. nonnulli conscensis tectis, magni æstimabant si plenè contemplari licuisset quadrigam, strigulam, diadema, tum ante ambulones, & eos qui à tergo comitabantur. Ego inter hæc mihi conscius, quan-

te me

ἐν ἴσῳ φῶν, ἐκείνοις μὲν τῆς ἀγνοίας συγγιγνώσκον, ἐμαυτὸν δ' ἐλέουν, ὅμοιον ὄντα τοῖς μικροῖς ἐκείνοις Κολοσσοῖς, οἷος ἢ Φειδίας ἢ Μύρων ἢ Πραξιτέλης ἐποίησεν. ἐκάνων γὰρ ἕκαστον τὰ ἐντὸς, ὁ μὲν Ποσειδῶν, ἢ Ζεὺς ὅτι μάλιστα, χρυσῷ καὶ ἐλέφαντι ξυναρμασμένον, μεγάλην ἔχων τὴν ἀξίαν ἅμα καὶ ἐκπεπληγμένον τὰς ὄψεις τοῖς ἐνδοθεν, ὅπλα μοχλούς τινας, καὶ κόμβους, καὶ ἥλους ἀμμιπαξ ἀνηρωνημένους, καὶ λορμοὺς καὶ σφῆνας, καὶ πίτταν ἐπιπολῆς, καὶ τοιαῦτά τινα πολλὴν ἀμορφίαν ἐποικοδομοῦσαν. ἐῶ λέγειν πηγὴν καὶ μεγάλην, ἐμπολιτευόμενον οὐδενὶ τοῖς ἔνδοθεν. διὸ τί μοι βαρβαρικὸν ἦν. Μὴ γάρτοι ἐφθέγξατο τὸν πηλὸν, καὶ τοὺς γόμφους καὶ μοχλοὺς, οἵτινες ἐκ τῆς ἀρχῆς, δι' ἣν ἐμὲ ἐφιλοσόφουν ἐκεῖ

tæ me res discruciarent veretur: illos quidem propter insciti am venia dignos iudicabam, Ω at mei ipsius misereſcebat, qui aa prægrandibus illis Coloſsis viderer perſimilis, quales vel bb Phidias, vel Myron, vel Praxiteles fabricatus eſt. Etenim illorum quisque quo ad ea quæ foris apparent, Neptunus ipse eſt, aut Iupiter, mirifice decorus, auro eboreq; compactus: & aut fulmen, aut fulgur, aut tridentem fuſcinam dextra ſuſtinet: cæterum ſi immiſſo capite quæ ſunt intus, inſpicias, videbis vectes quoſdam, paxillos, & clauos introrſum prominentes, neque non vimina, cuneoſq;, & picem ſublitam, & aliam item id genus deformitatem intrinſecus inhabitantem. Omitto recenſere muſcarum muſtelarumq; vim, quæ nonnunquam in eis manſitant. Huiuſmodi quædam res nimirum regnum quoque videtur. MIC. Nondum explicuiſti lucum & clauos, & vectes, quinam fuerint in imperio, neque fœditatem

ἐκείνῳ πλὴν πολλῶν, ἤ τις ἐστὶν· ὡς τὸ γε ἐξηλλαγμένον ἀρβηπόμπου, καὶ θεσσάτων ἄρχοντα, καὶ προσκυνούμενον ἀμμωνίαν, ἔοικεν ἔτως Κολοσσιακῷ παραλείγματι θεσπεσιον γάρ τι καὶ ἔτο, σὺ δὲ καὶ τὰ ἔνδον ἤδη ἡ Κολοσσὸς λέγει. Αλ. τί πρῶτον ἔπω σοι, ὦ Μίκυλλε; θόρυβος, καὶ τὰ δάγματα, καὶ παρασίας, καὶ μῖσος τὸ παρὰ τοῦ σιωπῶντων, καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ ἃ μετ' αὐτῶν, ὕπνον τε ὀλίγον, ἐπιπόλαιον καὶ ἀκάθαρτον, καὶ ταραχὰς μετὰ ὀνείρατα, καὶ ἐνθυμήσεις πολυπλόκους, καὶ ἐλπίδας ἀεὶ πονηρὰς, ἃ τῶν ἀσχολίαν, καὶ χρηματισμὸς, καὶ δίκας καὶ ἐπιτάσεις, καὶ πεδάγματα καὶ συνθήματα καὶ λογισμὸς; ὑφ' ὧν ἅπαντες ἔοικε ἄρπαζόμενοί τινος ἀεὶ ἐγήγερται, ἀπὸ ἀνάγκης, ὑπὲρ ἁπάντων μόνον σκοπᾶν, καὶ μυεῖα ἔχειν πράγματα· Οὐδὲ γὰρ Ατρέα Αγαμέμνονα ὕπνος ἔχει γλυκερὸς,

illam plurimam quæ nam sit: nam istum ad modum vectari, tam multis imperare mortalibus, ac numinis instar adorari, hactenus quidem cum Colossi exemplo quadrat. Siquidem hoc quoque diuinum quiddam & admirandum. Nunc autem quæ sunt cc intra Colossum, exponito. CAL. Quid primo loco tibi referam, Micylle? vtrum metus, curas mordaces, suspiciones, odia quo regem persequuntur & qui cum illo viuunt, insidias, atque eas obres somnium rarum, & hunc ipsum pertenuem, ac plena tumultus insomnia, cogitationes perplexas, spes semper improbas: an oei penuriam, & occupationes, iudicia, expeditiones, edicta, fœdera, consultationes? quibus rebus fit vt dd ne per somnium quidem aliqua re suaui frui liceat, verùm vt omnibus de rebus solus dispiciat necesse est, millèq; negocia sustineat:

Quippe cc nec Atriden Agamemnona dulcis habebat Somnus,

κἠρῦς, καὶ τὰ φρίσσειν ἅπαντα, καὶ ταῦτα ῥιγηλόν[τ]ων Ἀχαιῶν ἁπάντων. λυπεῖ δ' ἤδη Λυδὸν ὁ υἱὸς, ἰωφὸς ὤν, καὶ Πίρσην ὁ Κλέαρχος, Κύρῳ ξυνομολογῶν, ἄκομψον δ' Δίωνα, πρὸς ὃν τισι τῶν Συρακοσίων ἰσονομολογεῖ, καὶ ἄκομψον Παρμενίωνα ἐπαινεῖ, καὶ Πτολεμαῖον, καὶ Πτολεμαῖον Σέλευκον. ἀπὸ ἐλαχείνα λυπᾶ, ὁ Ἱερώνυμος πρὸς ἀνάγκην ξυνὼν, καὶ παλλακὶς ἄκρως χαίρουσα, καὶ ἀσυσσωθά τινων ὑποπτευόμενοι, καὶ δύ' ἢ τρεῖς παρὼν τῶν δορυφόρων πρὸς ἀπόκλησιν ξυνθεῖεν. τὸ δὲ μέγιστον, ὑφορᾶσθαι δεῖ τοὺς φιλτάτους μάλιστα, ἐκείνων δέ τι δεινὸν ἔξεσθαι ἐλπίζειν. ὁ μὲν γοῦν ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀπέθανεν, ἐκφαρμάκων, ὁ δὲ καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου· ἢ δὲ ἄκομψον ἴσως ὁμοίοτροπον θάνατος ἐλαβεν. Mi. ἄπαγε, δεινὰ ταῦτα φῂς,

Somnus, multigenas verſantem pectore curas:
idq; quum reliqui omnes Achiui ſterterent. ff *Adde quòd Lydum illum diſcruciat filius mutus: Perſam verò Clearchus ad Cyrum deſciſcens: atque alium quempiam Dion cum Syracuſanis nonnullis* gg *ad aurem communicans. Rurſum alium quendam vrit Parmenion collaudatus. Item Pereiccam Ptolemæus: Ptolemæum Seleucus. Quin illa quoque moleſtiam afferunt, amaſius per vim non ſponte conuiuens, concubina alio gaudens: tum ſi qui defectionem parare dicantur, aut duo quatuórve ſatellites inter ſeſe conſuſurrantes. Porrò (quod eſt omnium grauiſſimum) amiciſſimi quique vel maximè ſunt formidandi, ſemperq; metuendum ne quid magni mali ab illis oxoriatur. Nam alius, à filio veneno necatus eſt: alius item ab amaſio. Alium ſimile quoddam fortaſſis mortis genus eripuit*

MIC. *Apageſis, atrocia miraque ſunt iſta quæ narra*

φὴς, ὦ Ἀλεκτρυών. ἐμοὶ γοῦν πολὺ ἀσφαλέστερον σκυβάλου μᾶλλον ἐπικινυφότα, ἢ πίνειν ἀπὸ χρυσῆς φιάλης, καινὸν καὶ ἀκονίτου σωκαναρκηθᾶσαν φιλοτησίαν ὁ δὲ λέων. ἐμοὶ μὲν, ἔφη, παρολισθοῖ τὸ σμιλίον, καὶ ἁμάρτοι τῆς τομῆς τῆς ἐπ' ὀφθαλμὸν, ὀλίγον τι ἐκκάψαι τὸ δακτύλου ἐντιμότατον. οἱ δὲ, ὡς φὴς, θανάσιμα ἐνεχοιῶνται, καὶ ταῦτα, μυρίοις μακροῖς σεσώστοι. ἔστ' ἐπαλλὰξ πίσωσιν, ὅμοιοι μάλιστα φαίνονται τοῖς τραγικοῖς ὑποκριταῖς, ὧν πολλοὺς εἶδεν, ἔφη, μὴ Κέκροπας, ἄνευ οὐρᾶς ὄντας, ἢ Σίσυφος ἢ Τηλέφους, διαδήματα ἔχοντας, καὶ ξίφη ἐκφαντόκωπα, καὶ ὑπίσσυρον κόμην, καὶ χλαμύδια χρυσόπαστα· ἅπερ ἴσως οἶα πολλὰ γίγνεται πρόσκρουσάς τις αὐτῶν, ἐν μέσῃ τῇ σκηνῇ καταπίοι, γελάστα ἀνάγκη παρέχειν τοῖς θεαταῖς, τὸ πρόσωπον μὲν σωτευθὸν καὶ ὠχρὸν διὰ τοῦ ἁλείμματος, ἅμαξα

ô galle. Mihi igitur multò sit tutius operæ cerdonicæ pronum incumbere, quàm ex aurea bibere phiala comiter delatum hauſtum, cæterùm cicuta aconitoq; temperatum. Nam mihi quidem hoc vnum eſt periculi, vt ſi paululùm [hh] aberret ſmilion, deflectatq; à recta inciſione, ſummum ſecantis digitum exiguo ſanguine tingat: at iſti, quemadmodum narras, letifera agunt conuiuia, atq; id innumerabilibus in malis conſtituti. [ii] Deinde vbi conciderint, perſimiles eſſe videntur tragœdiarum hiſtrionibus. Nam multi, ſicut videre licet, [kk] Cecropes ſunt ſcilicet, [ll] aut Siſyphi, aut Telephi, diademata geſtant, argenteiſq; capulis gladios, comamq; ventilantem, & auro intertextam chlamydem. quòd ſi quis (qualia nimirum permulta ſolent accidere) impulſos illos medios in ſcena præcipites det, riſum profectò moueat ſpectatoribus, videlicet perſona vnà cum ipſo diademate contrita,

μαχμύης ἢ τῆς ἀληθοῦς ἰατρικῆς τῷ ὑποκειτῷ, καὶ τῶν σκιλῶν ἱππολυτ συμπεσόντων τῆς τριόδου τὰ ἔνδοθεν φαίνεσθαι ῥάκια, ἢ λύσιλλα ὄντα, καὶ τῶν ἐμβάδων τὸν ὑπόδεσιν ἀμορφοτάτην, καὶ ἐκὶ κατὰ λόγον τὸ ποδός. ὁρᾷς ὅπως μὴ καὶ ἀκάλαμον ἐλίσλαξας ἤδη, ὦ βέλτιστε Λυκίνε; τύφω. ἀπὸ τυραννίδος ἴσως τοιοῦτό τι ὤφθη ὅσα ἵππος ἢ λύρα, ἢ ἰχθὺς ἢ βάτραχος ὁπότε γύριο, πῶς ἂν φέροι καὶ νῦν τὸν ἀριστερόν; Ly. μᾶλλον δοῦτον ἀναγκαῖον τὸν λόγον, καὶ ὃ τῷ παρόντος καιρῷ. πλὴν τό γε ἰσφάλαιον, ὦ θεὲ ὅτις ἐκ ἀπαγομένης τῶν βίων ἔδοξέ μοι τὸ ἀνθρώπειον, μόνοις τοῖς φυσικοῖς ἐπιθυμίαις καὶ χρείαις ἐμμιμνησκόμενος, τὸν ἵππον, ἢ συκοφάντην βάτραχον, ἢ σοφιστὴν κολοιὸν, ἢ ὀψοποιὸν λύκαιναν, ἢ λίνα ἄλλα ἀλυκρινόνα καὶ τάκια, ὅσα ὑμᾶς ἐπιτηδεύτε, οὐκ

contrita, vero autem actoris capite luxato, cruribusque maxima ex parte renudatis: vt iam interioris amictus quàm miseri sint panni, fiat perspicuum: ac cothurnorum quos pedibus induxerunt, appareat deformitas, haudquaquam ad pedis modum respondentium. Vide vt me iam similitudines conferre docueris, optime gallé. Cæterùm tyrannis talis quædam res tibi visa est esse: verùm vbi equus esset, aut canis, aut piscis, aut rana, quomodo eam vitæ rationem ferebas? GAL. mm Istum quem nunc suscitas sermonem, & longior sit, neque huius temporis. nn Illud autem vnum in genere dixerim, nullam ex omnibus vitam mihi non visam tranquilliorem vita humana, naturalibus duntaxat cupiditatibus & vsibus circumscriptam. Siquidem publicanum equum, aut sycophantem ranam, aut sophistam graculum, aut popinatorem culicem, aut cinædum gallum, atque id genus alia, quæ vos studio cõminiscimini, haud-

ἄμεινον ἄλλοις ἐν ἐκείνοις. Μι. ἀληθῆ ταῦτα ἴσως, ὦ Ἀλεκτρυών. Ἐγὼ δ', ὃ τι πάσχω, οὐκ ἀσχύνομαι πρὸς σὲ λέγων. ὀλίγου δεῖν ἅπαξ ἀπαθὴς τοῦ ἐπιθυμίαν, ἣν ἐκ παίδων εἶχον, πλοῦσιος γενέσθαι, ἀλλά μοι καὶ τὸ ὑπνίον ἔτι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἵσταται, ἐπιδακνύον μόνον τὸ χρυσίον. καὶ μάλιστα ἐπὶ τῷ λαμπρύνεσθαι Σίμωνι ἀποπνίγομαι, τρυφῶντι ἐν ἀγαθοῖς τοσούτοις. Ἀλλ. ἐγώ σε ἰάσομαι, ὦ Μίκυλλε, καὶ ἐπάνειμι ἔτι νύξ ὄσην, ἐξαναστάς, ἕπου μοι· ἀπάξω γάρ σε πρὸς αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Σίμωνα, καὶ εἰς τὰς τῶν πλουσίων οἰκίας, ὡς ἴδοις, οἷα τὰ παρ' αὐτοῖς ὄντα. Μι. πῶς τοῦτο, λέγεις, ἀναπεισθήσομαι, ἢ θύρας; μὴ καὶ διορυχθῇ μοι σιωπαγκάθυδις; Ἀλ. ὀλιγωρεῖς, ἀλλ' ὁ Ἑρμῆς, οὗπερ ἱερός ἐσμι, ἐξαίρετόν ἐστί μοι τοῦτο, ἰδεῖν τὸ ὄπισθεν πλῆθος μύωνος, ὁπόσα ἀπαλότητα ἐπικαμπὲς ἔχει.

quaquam inter illos videbis. MIC. *Quæ dicis, ô galle, fortassis vera sunt: verùm non me pudebit apud te fateri quod mihi accidit. Haud vnquam quiui dediscere cupiditatem illam à puero mihi insitam, videlicet vt diues euadam. Quin nunc quoque somnium illud ob oculos versatur, aurum ostentans: potissimùm autem sceleſius ille Simon excruciat, qui quidem tantas inter opes delicietur.* GAL. *At ego te isto leuabo morbo, Micylle, tametsi nox etiamdum est. Surge modò ac sequere me. Siquidem ad ipsum te Simonem adducam, atque in aliorum diuitum ædes, quò mirum videas quomodo res habeant apud illos.* MIC. *Isthuc quo pacto, clausis foribus? Num me parietes transfodere compelles?* GAL. *Nequaquam: verùm Mercurius, cui sum sacer, hoc optanti mihi largitus est, vt sit quis longissimam caudæ plumam, quæ ob mollitiem inflectitur.* MIC. *Atqui*

Μι. Αλλο δ' ἔτι σοι διαῦτα. Αλε. τὸ λεξιὸν, δίνων ὅτῳ ἂν ἐγὼ ἀποπάσω πράσχω ἔχειν, εἰς ὅσον ἂν βούλωμαι, ἀνοίγειν τι ὁ διδὺς θύρας ἀνώξαι, ἢ ὁρᾶν τὰ πάντα, ὐκ ὀφθεὶς ὑπ' αὐτός. Μι. ἠπιστάμην μὲν, ὦ Αλεκτρυὼν, καὶ πρὸ τούτου ὤν. ἐμοὶ δ' οὐκ ἦν τοῦτο ἄπαξ πράσχης, ὄψει τὰ Σίμωνος πάντα ἐνθαδὶ βραχεῖ ῥύμῃ μεταφερόμενα· μᾶλλον γὰρ ἐκεῖνα πρὸς ἐμὲ πρὸς ἐκεῖνα ἐλεύσεται, ὁ δ' Ἄνθρωπος περιπλήξεται, ἀναπίνων τὰ λαπάγματα. Αλε. ἀθέμιτος γὰρ νίκα δοῦναι πράγματα γὰρ ὁ Ἑρμῆς, ἢν δίκτυόν τι ἐργάσωμαι ὁ ἔχων τὸ πρόσθεν, ἀναβοήσεταί μοι, καταφωράσει αὐτόν. Μι. ἀπίθανον λέγεις, ἐπιτρέψω δ' Ἑρμοῦ αὐτὸν ὄντα. δεῖς ἄλλοις φθονεῖν δεῖ τινί. ἀνώμοσα δ' ὅμως· ἀφίξομαι γὰρ δεῦρ', ἢν λάθωμαι. Αλ. ἀπότιλον, ὦ Μίκυλλε, πρόσθεν τὸ πίλον. τί δεῖ, ἄμφω ἀπίτιλας; Μι. ἀσφαλίσασθαι

Atqui duas habes eiusmodi. GAL. *At dextram ex his auulsam cuicunque ego gestandam dedero, is quoad voluero, fores omneis poterit aperire, cuncta que videre, ipse inuisibilis.* MIC. *Equidem ignorabam, ô gallule, te præstigiarum quoque peritum esse. Porrò si mihi isthuc semel præstiteris, videbis illicò Simonis vniuersas opes huc deportatas. nam eas huc redient transferam: at ille rursum circumrodet ebibetq; putria coria, quibus cõsueuit soleas compingere.* GAL. *Atqui nefas sit isthuc facere. siquidem Mercurius illud mihi mandauit, vt si quis pennam tenens, istiusmodi quippiam patrârit, vociferans furem proderem.* MICY. *Rem neutiquam viri similem narras, nempe Mercurium, quum ipse sit fur, non sinere alios vt idem faciant. Sed tamen abeamus. Nam aurum auferam, si modò possim.* GAL. *Pennam priùs resellito. Quid hoc rei? ambas reuulsisti.* MICY. *Tutius*

αἰσχρὸν ὅπως, ὦ Ἀλεκτρυών, μὴ οἱ κἄλλον ἄμορφον τὸ πρᾶγμα ἀν ἔῃ, ὡς μὴ χωλαίοις ἅμα θάτερον τὸ σκέλος μέρος. Ἀλ. ἔγωγε. ἐπὶ τὸν Σίμωνα πρῶτον ἴωμεν, ὃν παρ' ἄλλον τινὰ τῶν πλουσίων; Μι. οὔμενοῦν, ἀλλὰ πρὸς τὸν Σίμωνα, ὃς ἀντὶ δισυλλάβου τετρασυλλάβος, ἔδοξε πλουτήσας, ἔναγχος ἀξιοῖ. καὶ δὴ καὶ παρὰ θύραις ἐσμὲν τὰς θύρας. τί δῆτα ποιῶ τὸ μετὰ τοῦτο; Ἀλ. ἐπίθες τὸ κλῖμα ἐπὶ τὸ κλεῖθρον. Μί. ἰδοὺ δή, ὦ Ἡράκλεις, ἀναπέπτασαι, ὥσπερ ἐκάλει, ἡ θύρα. Ἀλ. ἡγοῦ εἰς τὸ πρόσθεν. ὁρᾷς ὡσπερὸν ἀγρυπνοῦντα, κἀκχιζόμενον; Μί. ὁρῶ νὴ Δία, πεῖς ἀμαυρόν γε καὶ δισωζομένου θρυαλίδα, καὶ ἀχρὸς δι' ἔτους, ἐκ σοῦ δ' ὀπόθεν, ὦ Ἀλεκτρυών, καὶ καπνώδης ὅλος, ἐκπεπνικὼς ὑπὸ φρουτίδων ἅπαξ. οὐ γὰρ νοσεῖν ἅπαντες ἐπίστασθε. Ἀλ. ἄκουσον ἃ φησιν· ἔσῃ γὰρ ὅθεν ὄζεις ἐπίστασθε ἔχθ. Σί. οὐκοῦν τοιαῦτα μὲν ἰδίᾳ

hoc quidem, ô galle, tum tibi minus fœdum sit futurum, ne altera caudæ parte mutilatus claudices. GAL. Age sanè. sed virum Simonem priùs admonuis, an alium quempiam diuitum? MIC. Haud aliò, imò ad Simonẽ, qui videlicet pro disyllaba tetrasyllabus esse affectus, posteaquam dives euasit. Sed iam ad fores accessimus. Quid igitur deinceps facios? GAL. Pennam ferè admoue. MIC. Ecce autem, dij boni, ostium perinde atq; claui resilijt. GAL. Perge, porrò præcedens. PP Video illum vigilantem ac suppurantem? MIC. Video per Iouem, & quidem ad obscuram siticulosamq; lucernam. Præterea pallet, haud scio vnde, galle, totusq; exaruit, atq; extenuatus est, vt mirum ni curis: neq; enim auditum est illum alioqui malè habere. GAL. Auscultа quid dicat. siquidem intelliges quibus de causis ad cum modum sit affectus. SIM. Nimirum septuagin-

illa

ἐβδομήκοντα ἰκτῖνα πάνυ ἀσφαλῶς ὑπὸ τῇ λιτίνῃ λαζῶφύλακα, καὶ ὐδεὶς ὅλως ἔιδε. τὰ δ' ἐκκαίδεκα ἔιδε Σωσυλλος ὁ ἱππικόμος ὑπὸ τῇ φάτνῃ λατακρυβόμενός με. ὅλως γοῦν περὶ τὸ ἱππωνεῖον ὄντα ὀλίγωνος ἐπιμελὴς, ἄλλως τε ἀδιφιλόπονος ὤν· εἰκὸς δὲ μηδαμοῦ πολλῶν ἐπιμελὴς, ἄλλως τε πόθεν γὰρ ὁ Τίβιος τοσαῦτα ἔχοι ἀργύρια; ἰλίγιζε δὲ τῇ γυναικὶ ἐπιθέσθαι ἰωνικὰ ψάττειν βραχμᾶν. ὅλως τάμὰ οὖζοι σκαθῶσι κακοδαίμονες. ἀπ' οὐδὲ τὰ ἐκπώματα τὰ ἐν ἀσφαλεῖ μοι ἀπόκειται, ζαλοῦντα ὄντα. δίστα γοῦν μή τις ὑπερῦξας τὸν ζῖχον, ὑφίληται ταῦτα. πολλοὶ φθονοῦσι, καὶ ἐπιβουλεύουσί μοι, καὶ μαλιστα ὁ γείτων Μίκυλος. Μί. νὴ Δία· δοῖ γὰρ ὅμοιος ἐγὼ, καὶ τὰ τρύβλια ὑπὸ μαλης ἔχω. Αλκ. σιώπησον, ὦ Μίκυλε, μὴ καταφωράσῃ πρόνοια illa talenta tutò admodum sub lectica defossa sunt, neque quisquam alius omnino vidit. At verò sedecim illa Sosylus equiso vidit me sub præsepe occultantem. Itaque de curando stabulo non est admodum solicitus, quanquam nec alias admodum laboris appetens. Verisimile est autem, illum multò etiam his plura sustulisse. Nam vnde alioqui Tibius heri tam ingens salsamentum illi obsonio proposuisset? Tum autè aiunt illum monile emisse vxori drachmis quinq. Heu misero mihi. Hi omnia mea dissipabũt bona. Quid quòd ne pocula quidem sat in tuto mihi recondita sunt, quũ sint multa? Vereor enim ne quis ea suffossa pariete tollat. Complures mihi inuident, atque insidias parant: præter cæteros autem Micyllus iste vicinus. MIC. Ita per Iouem. Nam tibi sum similis, ac patellas sub ala gesto. GAL. Tace, Micylle, ne protinus ipso in furto nos prodat.

πρόσται ἡμᾶς. Σι. ἄριστον γοιῶ, ἄγρυπνον αὖτ' φυλάττειν, ἅπαξαπ πρίαμι δεσπόζας ἐν λιθίνῳ τῷ οἰκίαν. τίς οὗτος; ὁρῶ σε γε, ὦ τοιχωρύχε, μὰ Δία, ἐπὶ λίθων γε ὧν τυγχάνεις. ἐν ἴχνει, ἀσυμβόλως ἄνθις, ἀνορύξας τὸ χρυσίον, μέχρι μὲν πρώην διέλαθεν. ἐδὸ, πάλιν ἐφόφηκέ τις ἐπ' ἐμοί, δέδοικα πολιορκοῦμαι, καὶ ἐπιβουλεύομαι πρὸς ἁπάντων. πῦ μοι τὸ ξιφίδιον, ἄρα λάθω τινὰ ἀνθρώπων ἄνθις τὸ χρυσίον. Αλ. ζιαῦτα μοί γε, ὦ Μίνως, τὰ Σίμωνος. ἀπίωμεν. Αλ. καὶ παρ' ἄλλον τινὰ, ἕως ἔτι ὀλίγον τῆς νυκτὸς λοιπόν ἐστιν. Μι. ὁ κακοδαίμων, οἷον βιοῖ τὸν βίον, ἐχθροῖς ἔτι τοῦ πλουτεῖν γέγονε. καὶ τὰ λοιπὰ ἐμοὶ γοιῶ κατορύξας αὐτὸν, ἐς πλοῦν βέλομαι. Σι. τίς πάτταξέ μι; ληστεύομαι ὁ δυστυχής. Μι. οἴμοι, καὶ ἀργύρου, καὶ ὅμοιον γίγνο τὸ χρῶμα ὦ χρυσῷ, πεπτωκὼς αὐτῷ. ἐμᾶς δὴ, ἃ λαικᾶ, Γνίφωνα ἐ λαικ-

prodas. SIM. Optimum igitur fuerit, vt ipse insomnis seruem. Omnem obibo domum, in orbem obambulans. Quid iste? Video te per Iouem, ô parietum perfossor, posteaquam es columna. bene res se habet. Pernumerabo denuò refossum argentum, ne quid forsitè dudum me fugerit. En rursum obstrepuit mihi nescio quis. Nimirum obsideor, atque insidijs appetor ab omnibus. Vbi mihi gladius, si quenquam deprehendero? Rursum aurum defodiamus. GAL. Sic tibi habent, ô Micylle, res Simonis. Sed abeamus ad alium quempiam, donec noctis adhuc aliquantulum super est. MIC. O miser, cuiusmodi viuit vitam! hostibus eueniat ad hunc modum diuites esse. Itaque pugno illi in maxillam illiso, volo discedere. SI. Quis me pulsauit? Latrocinio despolior miser. MI. Plora ac vigila, auriq; similis corpore reddaris, quādoquidē illi affixus ac deditus es. Nos aūt, si videtur, Gnisphonem

Λανδελὼν ἴδωμεν· οὐ μακρὰν δὲ καὶ οὗτος οἰκεῖ, ἀνέῳκται αὐτῇ ἡμῖν ἡ θύρα. Αλ. ὁρᾶς ἐπαγρυπνοῦντα καὶ τὸν ἐπὶ προυτίδων, ἀναλογιζόμενον τὰς τόκους, καὶ τὰς Λαπίθης κατοδυκηκότα, ὃν ἀνάγκη μετ' ὀλίγον πάντα ταῦτα λιπόντα, σιδφλῶν ἢ ἐμπίδα ἢ μύαρ γενέσθαι. Μι. ὁρῶ κακοδαίμονα, καὶ ἀνόητον ἄνθρωπον, ἀλλ' νῦν μὲν τῆς σίλφης ἢ ἐμπίδος ἄμεινον βιοῦντα. ὡς ἢ οὔθ' ἑτέτηκεν ὅλος ὑπὸ τῶν λογισμῶν, ἐπ' ἄκρον ἀπίωμεν. Αλ. πάρα τὸν Εὐκράτιδα, ἐκεῖνα. καὶ γὰρ ἀνέῳκται καὶ αὐτῇ ἡ θύρα, ὥστε εἰσίωμεν. Μι. ἅπαντα ταῦτα μικρὸν ἔμπροσθεν ἡμᾶς ἦν. Αλ. ἔτι γὰρ σὺ ἐναρμονιολᾶς τὸν πλοῦτον; ὁρᾶς γοῦν Εὐκράτιδα αὐτὸν μὲν ὑπὸ τοῦ οἰκέτου, πρωΐδιον ἄνθρωπον. Μι. ὁρῶ νὴ Δία λαμπυρισμόν τινα, καὶ πασχηδασμὸν, καὶ ἀσίνδαν ὅλην ἀνθρωπίνων· πλὴν γυναῖκα δὲ ἑτέρωθι, ὑπὸ τοῦ μαγείρου μοιχευομένην καὶ

phonem fœneratorem visamus. Nam nec is procul hinc habitat. Ipsæ nobis suapte sponte fores patuerunt. GA. Videt hunc quoque curis inuigilantem, & usurarum rationes iterantem digitis contortis? cui propemodum relictis his omnibus sit in silpham aut culicem aut muscam abeundū. MIC. Equidem video miserum ac vecordem hominem, ne nunc quidem multò meliorem viuere vitam, quàm silphæ aut culicis: adeò totus & hic à curis & rationibus est extenuatus. Nunc ad alium eamus. GAL. Ad tuum, si videtur, Eucratem. En tibi fores per se patuêre. Quin introimus? MIC. Paulò antè hæc omnia mea erant. GAL. At etiam nunc tu diuitias somnias? Vides igitur Eucratem ipsum quidem à famulo, virum natu grandem? MIC. Video profectò quidem haudquaquam virile. Porrò uxorem à coquo constupra-

altera ex parte ipsam item

ri. GAL

ἀλλ' αὐτοῖς. Αλε. τί οὖν; τοῖς ἄλλοις ἆρ' ἂν καὶ τούτων ἐπιτρέποις, ὦ Μίκυλλε, πάντα ἔχειν τὰ Εὐκράτους; Μι. μηδαμῶς, ὦ Ἀλεκτρυών, μὰ τὸν πρόβολον τὸν ἐπὶ τοῖς ἰσθμίοις, ζωὴν τοῦ πάντα ἐμοῦ γε ἀποστερήσαντος, χωρὶς τοῦ ζῆν. ἀλλ' ὀβολοί τινες ἡμῖν γε ἀλλήλους δεῖ μάλιστα, ἢ ζηλοτυπεῖσθαι πρὸς τῶν οἰκετῶν. Αλε. ἀλλὰ νῦν ἡμέρα γὰρ ἤδη ἐστὶ περὶ τὸ λυκαυγὲς αὐτό, ἀπιόντες οἴκαδε, παρ' ἡμᾶς. τὰ λοιπὰ δ' ἐσαῦθις ὄψει, ὦ Μίκυλλε.

ri. GAL. Quidergo? Num optaris & horum hæres existere, Micylle, cunctáque possidere quæ sunt Eucratis? MIC. Haudquaquam, galle: imò fame citiùs interierim, quàm id genus quippiam patrarem. Valeat aurum & conuiuia. Duo oboli mihi potiores diuitiæ sunt, quàm si à domesticis mihi domus perfodiatur. GAL. Sed iam nunc, quandoquidẽ dies fermè diluxit, domum ad nos redeamus. Reliqua rursus aliàs videbis, Micylle.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

DIalogus longè festiuissimus, in quo Pythagoram vẽlut impostorem ac præstigiatorem taxat, tum eius dogma de metempsychosi aut metamorphosi prodigiosa animarum, hoc est, migratione earum in varia corpora, ob quod à carnium esu abstinebant. De qua re Laërt. lib. 8. & Plutarch. in comm. περὶ σαρκοφαγίας. Hanc superstitionem latenter carpere & suggillare videtur Eurip. in Hippolyto περὶ μετεμψυχώσεως. i. de transmigratione animarum in varia corpora cùm hominum, tum etiam brutorum. vide vitam Pythagoræ à Diogene Laërtio descriptam. Item Plutarch. in vita Homeri: & Ouid. 15. Metam. apud quem sic Pythagoras loquitur:

Morte carent animæ semperq; priore relicta

Sed

Sede, nouis domibus viuunt habitantiq; receptæ.

Ipse ego nam memini Troiani tempore belli, &c. Postea Pythagoras factus est, postremò in gallum transmutatus, vt festiuè ludit hîc Lucianus Stoicorum etiam fastū ridet, qui alioqui molliſſimi vultus, vestiumq; seueritate, vitæ continentiam præ se ferebant. Peculiariter tamē eos notat, qui obtentu sanctimoniæ fœdam cauponam exercent, speciosisq; titulis seuero vultu, sapientiæ opinione cultu externo simplicioribus imponunt. Quos Græci eleganter λογεμπόρους καὶ λογοκαπήλους dicunt. Gellius, æruscatores vocat, qui cibum quæstumq; ex mendacijs, & id genus officijs ac præstigijs capiunt. Hoc genere hominum nostra quoq; ætas nimis differta est. Diuitum ac regum vita quantis sit ærumnis obnoxia, docet: contrà quàm expedita res paupertas hilaris, suaq; contenta sorte. Introducit Gallum cum hero suo Micyllo sutore cōfabulantē, magis ridiculè quàm vllus possit γελωτοποιὸς: sed rursus sapientibus, quàm Sorbonicorū ac Sophistarum vulgus nonnūquam in scholis magno supercilio magnis de nugis disputat. Solent autem vel extremæ sortis homines, aliquando magnifica quædā somniare: quemadmodum hic Micyllus, qui per somnum opulentiſſimus, experrectus cerdo quispiam erat, Iro penè pauperior. Nam somniare, sperandi genus est, inquit Erasmus. Non dissimilem vanæ spei ac cupiditatis imaginem, Theocritus proponit in Piscatore, Eidillio 25. qui somniat se grandem piscem aureum cœpisse, atque ingenti gaudio exanimatum sanctè iurasse, nunquam se amplius dum viueret, piscib. capiendis operam daturum esse, sed de aureo ille pisce quem in somnis cœperat, sumptū facturum, atq; ita suauiter in ocio & luxu vitam exacturum suam. Manè cum vnà cum somno & aureus ille piscis, & spes ipsa auolasset, neq; esset experrecto ex aurifero illo somno vnde victitaret: nisi & ipse, & vxor ac liberi fame perire vellent, vel inuitus, & contrà quàm iurauerat in somnis, ad consuetos labores redire cogitur. Quod antē homines magno-

magnopere cupiunt & optant, de eo somniant. Vide prouerbium Erasmi: Quæcunq; in somno videntur.

a Atte scelestissime.] *Exordium ab imprecatione.* *b* Antelucano morsicat.] *Galli cantus importunus nonnunquã est. & quoniam nos à lecto excusitat, à Græcis (vt Plinius inquit) ἀλεκτρυὼν ἢ ἀλέκτωρ dictus est.* *c* Titillatque nam.] *Amplificatio à tempore.* *d* Gnomon aduentantis diei.] id est, *horologium. Id fieri docent Physici, per σκιὰν θερμότητος.*

e Quasi vellus illud.] *Alludit ad fabellam de dracone, peruigili custode aurei velleris.* Ouid. *in Metamor.* *f* Here Mycille, equidem.] *Defensio per absolutionem, à fine.* *g* Lucem anteuertissem.] *Gallus enim à poëtis dicitur lucis præmuncius ales: & auis lucia, à Martiale hoc versu:*

Cristatæq; sonant vndiq; lucis aues.

h Magis mutus fuero piscibus.] *Aristoteles 2. de Anima adimit omnibus piscibus vocem, excepto scapho & porco fluuiatili. Veteres aũt quemuis piscem vocabant ἄφωνα, quòd vocem edere non posset. Vnde Plutarchus in Symposiacis, & Athenæus, existimant Pythagoricos à piscibus abstinuisse ob ἐμψυχίαν*: id est, *sentium, quam Pythagoras docuit. Idem Lucianus in Alcyone: Nam muta sanè quæ in aquis degunt. Erasmus noster in lingua: Quin & ipsa linguæ forma facit ad vocem promendam: vnde pisces, quoniam linguam habent à terrestribus animantibus differentem, omnino muti sunt.* *i* Per somnium ditues.] *Simile protulit Cicero in Saluſtium: Vade tu, qui modò ne paternam quidem domum redimere potueris, repentè tanquam somnio beatus, hortos preciosissimos, villam Tiburti, & Cæsaris reliquas possessiones parauerit. Quicquid enim optaris, id somniare contigit quibuslibet, sicuti Micyllus diuitem se ac præpotentem somniat. Pastor quidem apud Theocritum in Ecloga nona:*

ἔχω δέ τοι ὅσσ' ἐν ὀνείρῳ
Φαίνονται, πολλὰς μὲν ὄις, πολλὰς δὲ γιδαίας. id est,
Possideo quæcunq; solent sub nocte videri
In somnis, vim magnam ouium, multasq; capellas.

Apud eundem Theocritum Piscator somniat aureum piscem. Et infimæ sortis homines, nonnunquam reginarum coniugium

ingium somniant. k Esurias experrectus.] *Solomon in Proverb. cap. 6. Vsquequò piger dormis? quando surges è somno tuo? Paulùm dormies, & veniet tibi quasi viator egestas, & paupertas quasi vir armatus.* l O prodigiorum.] Τρεγιπ Ζεύς, *Iupiter prodigiorum auersor. Sophocles in Oedipo Epicolono vocat malorum depulsorem:* Ζεῦ ἀλεξήτωρ, τίς ποθ' ὁ πρέσβυς; id est: *Iupiter malorum depulsor, quisnam hic senex? Hesychius ait,* πρηστῆρας θεούς, *deos esse signorum ac prodigiorum effectores.* m Auersor Iupiter.] *Ab admiratione.* n Malorum depulsor Hercules.] Ἀλεξίκακος Ἡρακλῆς, *Hercules, hoc est, expellens mala, post Apollinem etiam dictus est, cuius etiam meminit Hesychius. Quibus monstris terras liberârit, plena sunt omnia.* o At tu mihi.] *Nouitatem rei eleuat ab exemplis.* p Achillis equus.] *Xanthus Achillis equus concionans apud Homerum* Ἰλιαδ. τ. *in fine:* Τὸ δ' ἄρ' ὑπὸ ζυγὸφιν, φερεσάφη ὠδὺς ἄολλε ἵππος, &c. q Μακρὸν χαίρειν φράσας.] *Longum valere insisset. Rem autem à qua nos abdicamus, ei renunciare dicimur, ac longum valere iubere: sumpta metaphora ab ijs, qui discedunt diutiùs abfuturi, seu nunquam redituri. Vsurpat Lucianus in Ioue Tragœdo. item in Apologia* ὡς δὲ τὴν περσωνῳδίαν πτύσμασιν, *interpretatur proverbium his quidem verbis:* τὸ γὰρ μακρὸν χαίρειν τὸ μηκέτι φανεῖσθαι δηλοῖ: id est, *hoc dictum longum valere, declarat nobis non amplius curæ futurum. Virgil.*

Et longum formose vale, vale, inquit Iola.

r Nauis, cui nomen Argo.] *Argo dicitur fuisse prima nauium, in qua Iason cum quinquaginta quatuor heroibus Thessalis nauigauit Colchos, ad rapiendum vellus aureum. Dicta ab eiusdem nominis artifice, qui etiam inter nauigandum eius refarciendæ curam susceperat. Alij ab ἄργος, quod est velox. Facta est autem arboribus Dodonæ syluæ Epyri Iouis sacræ, quibus olim oracula reddebantur. Vocales enim fuisse dicuntur. Vnde & Poëtæ finxerunt, hanc nauem fuisse vocalem & loquaculam. Seneca:* ipsaque vocem prodidit Argo. *Ad id Poëta doctissimus respexit, quod Argonauticôn 4. Apollonius scribit, in carina nauis Argus à Pallade lignum fuisse impactum ex Dodonide fago, quod humano voce fungeretur quan-*

doque. Sic enim ait: αὐτίκα δ' ἄφρων ἴαχον ἀνδρομέη σὺν πᾶσ-σηγὸ θεόντων αὐδὴ ὑγλαώφυξηνὸς δόρυ. Propterea Lycophron alicubi λάλυθρον κίσσαν i. garrulam nuncupat picam. Eius interpres: Illa, inquit λαλητικὴν ἔχει τὴν πτοὴν ἐκ τῆ δωδώνης δρυός: i. Carinam habebat loquacissimam ex Dodonæ quercu. Porrò vetus Arati Phænomenon interpres scribit, Danaum ab Aegypto fratre se propitientem, auxilio Mineruam inuocasse, à qua primùm sit compacta nauis, quæ Argo sit appellata, eaque petierit Danaus Argos. Auctor autem Aeschylus, ab Minerua eadem materiam quandam loquentem naui insertam: quod repetit Iginus quoque. Extat & Antipatri epigramma de nauis quodam fulmine icto, cuius nauis per se, moderante nullo, ad littus delata rem gestam significauit. Nec Argoam, inquit, expetiuit carinam: ἀχαϊκὸν θέον, ἡ λιγυρὸν μεμνῆσα ἡ φοίτου, ἀεχόμενος δ' ἐπέβησε θεόπνοον. Reperias & alibi eius rei mentionem, maximè apud Claudianum de victoria Stiliconis contra Alaricum:

— licet omnia vates
In maius celebrata ferant, ipsaque secandis,
Argois trabibus iactent fudasse Mineruam.
Nec nemoris tantùm vinxisse carentia sensu,
Robora, sed cæso toto Iouis arbore luco
Arbore præsaga tabulas animasse loquaces.

s Dodonæa sylua.] *Dodona ciuitas Chaoniæ, Epiri regionis, à qua non longè nemus erat querneum Iouis sacrum, in quo & templum Iouis sacrum, oraculum habens, quod à fagis & quercubus vocalibus reddi, figmentis tradiderunt nonnulli.*

t Mercurij sim assessor.] *Poëtæ Mercurio ideò Gallum assessorem faciunt, quòd viatores & negociatores vigilare habens necesse:*

Nec totam somno fas est consumere noctem.

u Loquacissimi.] Ψιθυρίστης Ἑρμῆς, i. *susurro, seu loquax Mercurius sic & Athenis & vocatus & cultus, cuius Demosthenes meminit in oratione Νεαίρας si ea legitima sit, vt Harpocration scribit.* x Deorumq; omnium facund.] *Mercurius est sermonis auctor, & eloquentiæ Deus. Martialis lib. 7:*

Cyllenes cœlique decus, facunde minister.

Item Lysias in apologia Pro mercede conductis: Eloquentiæ præsidia

præsidi Mercurio sacrificabo. y Quempiam fuisse Gallum.] *Gallus adolescens in auem conuersus. Rhodiginus lib. 16. cap. 13.* z Cùm Venerem adiret Mars.] *Martis & Veneris adulterium à Sole deprehensum, vide apud Ouid lib. 4. Met. huius verba Boliginius sic contraxit:*

Leucothæ post hanc Solis narrabat amores,
Qui tua vulgârat Martia stupra Venus:
Aurea tunc vobis ponuntur retia iunctis:
Et fuit hæc cunctis fabula nota deis.

A Solem exorientem.] *Prisci noctis deliquium & accessum diei, galli cantu metiebantur, gnomonibus horariis nondum repertis. Gallus autem tribus interuallis canit, prænuncians diem. Qua de re Plinius lib. 10. cap. 21. Et hi nostri vigiles nocturni, quos excitandis in opera mortalibus, rumpendoque somno natura genuit, norunt sidera, & ternas distinguunt horas inter dies cantu. cum Sole eunt cubitum: quartaq; castrensi vigilia, ad curas laboremque reuocant. Nec Solis ortum incautis sinunt obrepere, diemque venientem nuncians cantu: ipsum verò cantum plausis laterum. Hactenus Plinius. Cur autem id accidat gallis, Democritus apud Ciceronem de Diuinationibus, concoctionem esse in causa putat, quòd id temporis cibus à pectore depulsus, in omne corpus digeritur. Huic autem animanti venter mirificè calidus, ita vt omnia statim concoquat. Poeta ad hanc Luciani fabulam referunt. Ausonius:*

—ter clara instantis Eoi
Signa canit, serus deprenso Marte satelles.

Martialis:

Cristataeque sonant vndique lucis aues.

Lucretius libro 4. scitè & eleganter naturam huius auis describit, & Politianus in suo Rustico:

Quin etiam Gallum (*inquis Lucret.*) noctem explaudentibus alis
Auroram clarâ consuetum voce vocare, *&c.*

Noctem explaudentib. alis. i. alis noctem cũ sonitu, & veluti applausu excutientib. atq; exturbantibus. Videntur enim galli alæ noctem suo complosu, vel suarum alarum ad latera appulsu exigere & expellere. B Mnesarchida.] *Mnesarchi annulorum*

sculptoris filio, de quo Diog. Laertius. C Qui instituit.] *De disciplina Pythagorica, siue eius dogmatibus & symbolis, Gellius lib. 1. cap. 9 item lib 4. cap. 11. Et Erasmus meus copiosissimè in Chiliadibus. Ouid. libr. 15. Met.* D Carnes gustaret.] *Seneca 19. Epistola ait, Pythagoram abstinuisse à carnibus.* E Ne intra quinquennium.] *Idem Lucianus in Dialogo βίων πρέσις quinquennale silentium Pythagoreorum iocis suis incessit.* F Euphorbus.] *Nobilis Troianus Iliaco in bello à Menelao occisus, cuius animã Pythagoras in se immigrasse affirmabat. Ouid. libr. 15. Metam.* G Tanagræus.] *A Tanagra Bœotiæ Mediterraneæ vrbe, de qua Ptolomæus lib. 3. cap. 5. Plinius lib. 10. cap. 2.* H Alterum quidem.] *Tacitè notat Pythagoræ vanitatem, vt qui sibi ipsi repugnárit.* I Narra.] *Occasio tosius disputationis.* K Nouum quendam.] *De ratione somniorum digressiuncula ex Homero.* L Iam septa transilit.] *De somnio, cuius finis cùm sit somnus, iam etiam vigilanti duraret. Vide Erasmum nostrum in prouerbio, Plura septa transilire.* M Atque duas.] *Homerus ὀδυσ. τ:*

Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσιν ὀνείρων.

Quem locum expressit Virgil. in fine 6. Aeneid.

Sunt geminæ somni portæ, quarum altera fertur
Cornea,—*&c.*

Si quis plura de geminis somni portis præter ea quæ Seruius ibi annotauit, legat Macrobium & Porphyrium philosophum. Item Ouid. 11. Metam. N Captus oculis.] *Ob id Homeri nomen sortitus est, quum priùs Melesigenes diceretur, & ad Meletem fluuium natus esset, Cumæi namq; & Ionescaptos oculi ὁμήρους appellant. quod ὁμήρους, i. itineris ducibus egeant. Hinc captus oculis sic dicitur, & cæcutiens Meonius, à Martiano libr. 1. de nuptijs Philologiæ.* O Mihi verò.] *Commendat somnium suum à materia, seu subiecto.* P Mida.] *Midæ Phrygiæ tyranni immensæ opes fabulis compluribus & adagijs locum fecêre. Huic Plinius primum attribuit locum inter insigniter diuites, libr. 33. Hodie auari Midæ dicuntur.* Q Pindarus.] *In Olympia Hieroni Syracusani κέλητι, Ode 1. Optima res aqua. Aurum excellit in superbis diuitijs, sicut excellit fulgur ignis nocte.* R Lotum.] *Lauabant veteres & vngebantur ante*

ante cœnam, referente Homero Iliad. ν. 5 Ambrosia.] *Frequens noctis epitheton apud Homerum.* T Credebam molestum.] *Narratio continens descriptionem cœnæ Eucratis, & causam somnij.* V Litera.] *Pro linea gnomonem horologij intelligit. prisci enim lineis & umbris horas distinguebant. Olim qui vocabant ad cœnam, designabant ad quam umbram solarij vellent adesse convivas: itidem qui vocabantur, ne venirent ante tempus, rogabant ad quotam lineam esset veniendum.* X Ferebatur.] *Notat obiter & Stoicorum mores, qui cum ἀπαθεῖς esse volunt, interim nihil non appetunt.* Y Lupus frustra hians.] *Aiunt enim, lupum prædæ inhiantem rictu latè diducto accurrere: qua fi frustretur, obambulare hiantem. Vnde natum prouerbium, Lupus hiat: quod dicebatur, si quis re multùm sperata, multumq; appetita frustratus discederet. Dionysius Sophista in epistola quapiam: Num insciens in prouerbium indici, factusque sum lupus frustra hians? Vide Erasmum in Chiliadib.* Z Deinceps cœnabamus.] *Stoicorum inepta doctrina & conuersatio.* a Duæ negationes.] *Cains de verborum significationibus: Duobus negatiuis verbis quasi permittit lex magis, quàm prohibuit: idque etiam Seruius animaduertit. Grammatici etiam fatentur duas negationes affirmatiuam inducere.* b Porrò ipse.] *Quæ in diuitibus speciosa ac beata habeantur vulgò.* γ Adeóne ea auri.] *Auri encomium. efficaxque hæc prior collationis pars, quæ diuitias commendat.* δ Homerus Gratijs similes.] *Homerus Iliad. ε. in cæde Euphorbi:*

αἵματι οἱ δόον ὦμοι ἐρευθήεντι ἐμοῦτο.

id est, *sanguine irrigatæ comæ Gratijs similes. Quam ob causam ἐρυθρὸν ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς nuncupatur, vt qui solitus fuerit auri ramenta implicare cirrato capillitio.* ε Neque isthuc.] *Amplificatio ab exemplo Iouis.* ζ Saturno Rhéaque progenitus, cùm Argolicam illam puellam.] *Iupiter Danaës, Acrisij regis Argiuorum filiæ, in turri à patre inclusæ, vigilibus custoditæ amore captus, in imbrem aureum conuersus corrupit. De hac fabula Ouidius libro 6. Metam. Horatius 3. Carminum, Ode 16.* η Iam verò.] *Ab effectu & vsu.* θ Saturnalibus.] *Saturno dicatis, quibus seruis discumbentibus*

bentibus Romani inseruiebant, feriatis interim ab opere septem dies, quibus exactis ad solitas operas reuocabantur. Saturnalium meminit Athenæus lib. 14. Macrobius cap. 1. lib. 1. ι Noui Simonem.] Probat exemplo vicini Simonis. κ Coccyzabam.] Coccycis proprium est gallorum accidens. λ Simonides.] Simonidis Cy senectus in Macrobij habetur, cuius etiam meminit Pausanias. μ Non secus atque cestus ille poëticus.] Id est, poëticum Veneris cingulum. Est autem cestus Veneris cingulum, efficax ad illectamenta gratiarum & amorum, quo illa dicitur Martem sibi conciliare. Hinc τὸν κεστὸν ἱδρῶ κεφὶ habere dicuntur, qui nouis modis quemlibet in amorem sui pelliciunt. Sumptum est autem ex Homericæ Iliad. ξ Quo loco Iuno concubitura cum suo Ioue, Venerem adit, atque ab ea cingulum gratiarum & amorum conciliatorem commodato petit. Ab hoc & nostri inceptum deducere. Sic τὸ vocatus cestus, velut κεκοσμίσθω, id est, ornatus, seu ἀλεκτοσμίσθω, quòd vim variam habet & colligandi & constringendi. Meminerunt huius Theocritus in Adonidis epitaphio, & Martialis multis in locis. ν A Poëtis.] A testimonio Poëtarum, Euripidis in primis. ξ Quoniam tu.] Hic pauperum & mediocrium in vita hominū conditionem esse optimam & tranquillissimam, multis ostenditur. ο Per Iouem.] Propositio alterius partis collationis. π Hoc tantum.] Transitio. ϱ Quemadmodum initio.] Series mutationum Pythagoræ, pertinens ad fidem faciendam sequentibus. σ Sed ego.] Micyllimutationes, per digressiunculam. τ Tu formica fueras.] Formicas Indicas aurum ex cauernis egerere, adfert Plinius libro 11. capite 30. υ A Menelao necatus.] Homerus in principio Il. ϱ. Φ Domum.] Corpus animæ domicilium intelligit. χ Ea quæ ad Troiam gesta sunt.] Troiani belli historiam veram non esse apud Homerum, testes plures sunt. Dion Prusensis in libro de Troia non capta: Quidam, inquit, inter quos est Aristoteles, scribunt Ilium nunquam fuisse captum à Græcis. Eusebius quoque libro 3. affirmat, à primæ Olympiadis tempore Græcam tantum historiam creditam, cùm inquit: Ante hoc, vt cuique visum est, diuersas sententias tulerunt. Mihi videtur longè aliud

sed fensisse D. Augustinum cùm sæpè aliàs, tum maximè lib. 1. Ciuitatis diuinæ, cap. 2. Circumferuntur hodie Dictys Cretensis de bello Troiano ac reditu Græcorum, volumina sex. Extat Daretis Phrygij de excidio Troiæ liber. Extat & Ilias, nobile opus Homeri, quo Troiæ captæ historiam libris 24. explicat, cùm Virgilius duodecim libris complexus sit, quod ex vtroque opere vnum esse decerpere. ♆ In Bactris.] *Bactra Scythiæ prouincia vltra Assyriam, à flumine Bactro cognominata, in qua ciuitas eiusdem nominis, metropolis Scythiæ.* ❧ Cæterùm ego.] *Alia digressio de rebus Troianis & Homero.* A Cygno prognatam.] *Tradunt Ledam Testij filiam, à Ioue in cygnum conuerso, ad Eurotam amnem compressam. Quo compressu grauida, peperit Pollucem & Helenam: ex Tyndareo verò, Castorem & Clytemnæstram, quæ postea Agamemnoni nupsit. Fabulantur eam ex Ioue ouum peperisse, vnde prognatos Castorem, Pollucem & Helenam. Hyginus secus fabulam refert. Paulo diuersius in commentarijs Isacius Tzetzes, quos scripsit in Cassandram Lycophronis.* B Patroclum.] *Iliad. 16. in fine.* Γ Illud in.] *Redit ad propositum, & Pythagoram tacitè perstringit, vt sophistam & præstigiatorem, qui & quæ docuit, imponendi causa docuerit, & in quæ transmutatum se dixit, ab ijs natura quoque repugnarit.* Δ Ori & Isidis.] *Monumenta literarum Hieroglyphicarum: sic enim vocantur ænigmaticæ sculpturæ, quarum priscis seculis multus fuit vsus, potissimùm apud Aegyptios, Vates & Theologos, qui nefas esse ducebant sapientiæ mysteria literis omnibus vulgo profano prodere, quemadmodum nos facimus: sed quid cognitu dignum indicassent, id animantium rerumque variarum expressis figuris, ita repræsentabant, vt non cuiuslibet statim esset coniectare verum, si singularum rerum proprietas, si peculiaris cuiusque animantis vis ac natura cognita, penitusque perspecta fuisset, ij demùm collatis eorum symbolorum coniecturis, ænigma sententiæ deprehendebat. Ori Aegyptij extant duo super huiusmodi symbolis libri. librorum Isidis meminit Plato libro secundo de Legibus.* E Crotoniatæ.] *Populi Italiæ Tarentinis vicini, Pythagoræ omnes addicti, Metapontici quoque.* Z Aspasia.] *Milesia à Pericle in matrimonium ac-*

cepta, cùm esset captiua, causa fuit Samij belli & Peloponnesiaci. Plutarchus in Pericle: & Aristophanes in ἀχαρνεῦσι.

H Siquidem inter.] *Ridiculum ab absurdo.* Θ Ista quidem.] *Defensio absurda ab exemplis.* I Teiresias.] *Rex Thebanus & augur. Cic. lib. 5. Tusc. Quid. lib. 3. Metam. de quo idem Lucianus in dialogo Menippi & Tiresiæ, vbi plura annotauimus.* K Elati proles Cæneus.] *A lacte nutricis elegantissima puella fuisse creditur. Eius formæ Neptunus captus, pro concubitu dedit vt in virum mutaretur, & ferro vulnerari non posset. Imperabat Lapithis, quos quū per hastam suā per fastum & deorum contemptum iurare cepisset, iratus Iupiter pugnantem cum Centauris arboris stipite oppressit. Mortuus in auem mutatus dicitur ab Ouid. lib. Metam. 12. Maro verò, in priorem sexum redijsse. 6. Aeneid.*

It comes & iuuenis quondā, nunc fœmina Cæneus,
Rursus & in veterem fato reuoluta figuram.

Λ Age igitur.] *Digressio in quæstionem iocosam.* M Cratetem.] *Philosophum Cynicæ sectæ studiosum, Thebanum.* N Deinde rex.] *Redit ad disputationem de diuitijs, & quanta eædem incommoda iuncta habent: effēque hæc altera collationis pars.* Ξ Te quidem non magnoperé.] *Quæ belli temporibus diuitem excrucient: & contrà, quæ pauperem ijsdem temporibus commoda sequantur.* O Tu interim.] Ἀντίρρησις. Π Rursum pacis.] *Quæ pacis temporibus.* P At tu censor.] Ἀντίρρησις. Σ Quòd si quando.] *Quæ circa valetudinem.* T Longum plorare.] κλαίειν etiam *in prouerbium abijt, vt plorare iubeamus, quos contemnimus. Quidam inde natum existimant, quòd Scythæ Dario regi nihil aliud respondérint, quàm* κλαίειν, id est, *vt ploraret. Idem Lucianus in Tragopodagra:* ἐγὼ δὲ τούτοις οὐδὲν εἰμὶ ἄλλο λέγειν id est, *Sed omnibus illis nil nisi plorare impero. vbi quædā annotauimus.* Υ Icari in morem.] *Alludit ad historicam fabulam Dædali, qui sibi ac filio suo fabricatis alis, in Siciliam fugit. Icarus pennis defluentibus, in pelagus concidit, atque loco nomen dedit. De quibus Virgil. 6. Aeneid. & Ouid. libr. 8. Met.* Φ Nempe vbi Crœsus.] *Amplificat exemplis.* X Dionysius abdicatus.] *Dionysij Siculi tyranni, ac Syracusarum domini fortuna*

[illegible] ex Iustino lib. 12. *Mortuo enim superiori Dionysio illi[illegible] militibus subfituitur, verum cùm tyrannidem sæuissimus exercuisset, coactus est imperium relinquere & Corinthum profectus, in omniaque vitia lapsus, tandem ludimagister factus est, vt omnino absque imperio non esset. Hinc Plutarchus ait, regiam Dionysii puluerulentam fuisse, propter eorum multitudinem, qui Geometricas in puluere figuras describebant. Fuit enim eruditus, vt pote Platonis auditor olim. Interrogatus iam exul, quid ei philosophia profuisset? respondit? Vt æquo animo ferrem talem fortunæ mutationem. Huius vitam ex Historicis petendam relinquimus.* ✝ Ne mihi in memoriam.] *Hactenus quæ priuatis ac ciuibus accidunt: nunc videntur, quæ magnatibus ac regibus.* Ω Atmei ipsius misereſcebat.] *Amplificatio à collatione.* aa Prægrandibus illis Coloſsis.] *Coloſsis prægrandibus similis reges esse affirmat: quorum ſi ſtrepitum & apparatum inſpicias, nihil [illegible] nihil deorſum vitæ ſimilius: ſin curas, ſuſpiciones, odia [illegible]ptera, quibus intus diſcruciantur, nihil calamitoſius. Colo[illegible]ſsem dicuntur, vaſtæ prodigioſæque magnitudinis ſtatuæ, [illegible]m aliquot referuntur apud Plinium. ijs enim impendio [illegible]ibantur Romani olim. Hinc alibi & hîc prouerbialis hyperbole apud Lucianum, Coloſsi magnitudine.* bb Phidias.] *De iſtis tribus ſtatuarijs inſignibus multa alibi annotauimus.* cc Intra Colo[illegible]ſsum.] *Quidam Coloſsi foris multo nitebant ebore, [illegible] auro, variisque coloribus arridebat. Præterea lo[illegible] repræſentabant imaginem, fulmen aut tridentem [illegible]nies, vt planè numen aliquod eſſe viderentur, cùm [illegible] appareret præter picem, araneas, & id genus ſordes.* dd [illegible] ſomnium quidem.] *Gracis prouerbialiter dictum eſt, pro eo quod eſt, nulla ratione, nullo tempore. Idem de Mercede conductis: Ne per ſomnium quidem vnquam albo pane ſatiatus eſt. Rurſus de Electro: Porrò ſuauiter canentes, & eo modo quo tu prædicabas, ne per ſomnium quidè audiuimus.* ee Quippe nec Atridem.] *Homerus Iliad. 2. in principio, cùm Agamemnonẽ cæteris Achiuis dormientibus ſolum vigilantem facit.* ff Adde quòd Lydum illum. *Craſſum intelligit Lydiarum regem, quem filium habuiſſe Alyattem*

nomine, mutum, præter alios commemorat Solinus capite 7. Porrò quòd Græcè κωφὸς est, quod propriè significas mutum, vt vertit Erasmus, accipitur etiam ἀντὶ τοῦ βεβλαμμένου τὴν ἀκοὴν, id est, pro eo cui auditus est vitiatus, hoc est, surdo: propterea quòd qui (vt Physici tradunt) naturâ surdi, ijdem & muti sint oportet. gg Ad aurem communicans.] *In aurem dicere vel hodie, inquit Erasmus, vulgò dictitant, pro eo quod est clanculùm & secretò committere. Translatum ab ijs, qui propiùs admoti ad aurem insusurrant quæ nolint ab alijs audiri. Idem vsus est De non facilè credendis delationibus.* hh Abcerret Smilion.] σμίλιον culter est sutorius, quo corium incidituv. Vtitur etiam vocabulo hoc Erasmus in Parabolarum sive Similium libro. ii Deinde vbi conciderint.] *Alia collatio hi strionum.* kk Quo ad Cecropes.] *De Cecrope Athenienſium rege, à quo Athenienſes Cecropidæ dicti.* ll Aut Sisyphi.] *De Sisypho latrocinijs Asticam infestante, & de Telepho, qui ob cædem asunculorum in Mysiam fugit, nobis alibi dictum est.* mm Istum quem nunc suscitas.] *Pythagoras, cuius anima fingitur subinde mutato domicilio, per omnia virorum ac mulierum, bipedum & quadrupedum corpora fuisse peregrinata, fatetur hic, se longè suauiùs vixisse quum esset rana, quàm cùm esset rex.* nn Illud autem.] *Conclusio.*

oo Atego te.] *Iam & exemplis probat quæ dixit hactenus.*

pp Vides illum.] *Efficta diuitis cogitabundi, & rationem supputantis.* qq Mirum ni curis.] *Auari hominis hypotyposis. Sic Horatius primo Sermonum:*

Quicis humana sibi doleat natura negatis,
An vigilare metu exanimem noctesq; diesq;
Formidare malos, fures, incendia, seruos,
Ne te compilent fugientes: hoc iuuat, &c.

Item Iuuenalis:

-parcus homo rerum tutela suarum,
Certa magis quàm si fortuna seruet eosdem,
Hesperidum serpens — *Idem:*
Tantis parta malis cura maiore, metuq;
Seruatur: misera est magni custodia census. rr Vides hunc curis vigilantem.] *Similimum his Tantalis, hoc*

est,

est, suavissimis hominibus, & animo inquietissimo, facit Plautus suum Euclionem. ss Vides Eucrates.] *Honesta admodum præcisio in re valde turpi. Significat autem malculam Venerem, Exaggerat eam turpitudinem ab ætate. Cùm enim (vt Cicero inquit) libido omni ætati turpis sit, tum senectuti turpissima est. Huius Eucratis diuitis habetur Dialogus Plutonis & Mercurij.*

ΔΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕ-ΝΟΣ ἢ Δικαζόμενος. *BIS ACCVSATVS, seu Fora.*

Iacobo Micyllo Interprete.

ARGVMENTVM.

ET hic Dialogus maxima ex parte contra philosophos, idque nominatim etiam institutus est. Introducit enim iudicio inter se contendentes, primò Academiam & ebrietatem pro Polemone philosopho, actionę fugæ, quòd is cùm antea per omnem ætatem ebrietati ac crapulæ deditus fuisset, audito fortè quodam Xenocrate, subitò relictis priore vita ac habitu, ad frugem redierit, ac philosophari cœperit. Secundò, Stoam & voluptatem pro Dionysio Heraclensi, iniuriarum. quoniam hic ab initio Stoicam professionem secutus, mox cum morbo quodam correptus, ἀπαθείαν istam quam Stoici docent, cum corpore ac valetudinis affectione pugnare videret, eamque præstare non posset, ad Epicureos defecerat. Tertiò molliciem & virtutem pro Aristippo, consimili actione. Nam & hic cùm ab initio Socratis auditor & virtutis sectator extitisset, postea voluptatem vt finem bonorum asserere cœpit. Quartò mensariam Diogeni Cynico actionem fugæ intendentem, quoniam hic cùm à principio quæstum patris secutus, pro mensario sese gessisset, postea cùm ob adulteratam monetam solum vertere coactus fuisset, Athenas venit, & philosophiam sectari cœpit.

Quintò

Quintò pictoriam artem, Pyrrhonem vt desertorem accusantem, quòd ab initio pictor fuerat, postea autem relicta ea arte ad philosophiam sese contulerat. Videtur autem velle Lucianus ostendere & quàm ipsi homines abiecti ac viles, quidam autem etiam perditi per se fuerint, qui apud alios de virtute ac summis rebus philosophari, & foris sapientiæ titulo gloriari soliti sint, & quàm à malis, interdum etiam turpibus principijs & causis, ad tantarum rerum professionem prosiluerint, cùm alium videlicet ex ebrio subitò Academicum factum, alium ex impostore Cynicum, alium autem etiam ex propria affectione bonorum finem & virtutis naturam æstimasse ostendit. Postremò aũt & se ipsum à Rhetorica & à Dialogo reum fieri fingit: ab illa, quòd ea à qua plurimum adiutus & nobilitatus fuerat, desserta, ad Dialogum transierit: ab hoc autem, quòd veterem eius characterem & modum egressus, iocosa & comica argumenta, contra vetus Platonis exemplum, tractare cœperit. Quo iterum videtur & studiorum suorum & instituti rationem quandam exponere voluisse, & pariter illis respondere quoque, qui obscribendi genus, & dictionis nouitatem, ipsum fortassis nonnihil corripuerant, quemadmodum & suprà in Prometheo fecit. Ab exordio autem longam querelam Iouis de curis & officijs deorum præmittit, qua occasionem instituto dramati quærit, & quasi quandam viam ad futuram actionem sternit. Deinde & alteram Iusticiæ, quæ se in terras iterũ à Ioue ad præsidendũ iudicijs videlicet demitti grauatur. Vbi in genere quoque philosophorum initia siue creationes, & contentiosas atque clamosas disputationes persequitur, adhibita ad hoc Panos persona, vtpote liberioris dei, & ipsam rem, vt est, παχυμερέστερον etiam narrantis. Titulus alter ab eo qui bis, hoc est, à Rhetorica, & à Dialogo accusatur, sumptus est, alter à toto argumento.

ΣΗΝΟΣ,

ΖΗΝΟΣ, ΕΡΜΟΥ, Αἰάκου, Παιδὸς, Ἀθλητοῦ, Ἀλλου καὶ Ἄλλου, Ἀκαδημείας, Στοᾶς, Ἀριστῶν, Τρυφῆς, Διογένους, Ῥητορικῆς, Σύρου καὶ Διαλόγου.

IVPITER, MERcurius, Iustitia, Pan, Atheniensis, Alius & Alius, Academia, Stoa, Epicurus, Virtus, Mollicies, Diogenes, Rhetorice, Syrus, Dialogus.

ΑΛΛ' ἴωμεν πρὸς βᾶγα, ὁπόσοι τῶν φιλοσόφων παρὰ μόνοις τοῖς ἀθλιωτάτοις φασὶν εἶναι τοῖς θεοῖς. εἰ γοῦν ἤδεισαν, ὁπόσα τῶν ἀνθρώπων ἕνεκα κάσχομεν, οὐκ ἂν ἡμᾶς τοῦ νέκταρος ἢ τῆς ἀμβροσίας ἐμακάριζον, ὁμήρῳ πιστεύσαντες, ἀνδρὶ τυφλῷ καὶ γόητι, μάκαρας καλοῦντι ἡμᾶς, καὶ τὰ μὲν οὐρανῷ διηγουμένῳ, ἃ οὐδὲ τὰ ἐν τῇ γῇ καθορᾶν ἱκανός. αὐτίκα γοῦν ὁ μὲν Ἕλιος οὗτος ζυγάμενος τὸ ἅρμα, παννυχίζων τὸν οὐρανὸν περιιὼν, νῦν ἐνδυόμενος, καὶ τὴν ἀκτῖνα ἀποσείσασθαι, ἤδη ὅσον κνίσασθαι τὸ οὖς, φασὶ, σχολὴν ἄγων.

ATque malè pereant, quicunque philosophorum apud solos deos felicitatem esse dicunt. Quòd si igitur nossent quàm multa nos hominum causa patiamur, handquaquam nos ab nectar aut ambrosiam beatos prædicarent, [a] Homero videlicet credentes, homini caco, & præstigiatori, beatos vocitanti nos, & ea quæ in cœlis geruntur, exponenti: cùm ipse ne illa quidem quæ in terris fiunt, aspicere potuerit. Iam primum certè Sol quidem hic [b] iuncto curru totam diem cœlum circumuagatur, indutus igne, & resplendens radijs, ne tantum quidem ocij habens, quantum ad scalpendam aurem, ceu dici solet, sufficiat.

Nam

ἢν γάρ τι κἂν ὀλίγον ἐπιῤῥαθυμήσας λάθῃ, ἁφλιάσαντες οἱ ἵπποι, καὶ τῆς ὁδοῦ παρατραπόμενοι, κατίφλιξαν τὰ πάντα. ἐπιλάμπει δὲ, ἄγρυπνος καὶ αὐτὴ σκευάρχεται, φαίνουσα τοῖς κωμάζουσι, καὶ τοῖς ἀφ' ἑσπέρας ἐκ τῶν δείπνων ἐπανιοῦσιν. ὁ Ασκάλαφός τι ἄν, πολυπράγμονα τὴν τέχνην ἐπανελόμενος, ὀλίγου δεῖν τὰ ὦτα ἐκκεκάφωτα, πρὸς τῶν ἐνοχλούντων καὶ χρεὰν ἔχειν μαντικῆς. καὶ ἄρτι μὲν αὖθις ἐν Διληροῖς ἀναγκαῖον ἦν· μετ' ὀλίγον δὲ ἐς Κολοφῶνα βᾷ, κἀκεῖθεν ἐς Ξάνθον μεταβαίνει, καὶ θρομαῖος αὖθις ἐς τὴν Κλάρον, ἔπειτα ἐς Δῆλον, κἀς Βραγχίδας. καὶ ὅλως, ἔνθα ἂν ἡ πρόμαντις, πιοῦσα τοῦ ἱεροῦ νάματος, καὶ μασησαμένη τῆς δάφνης, καὶ τὸν τρίποδα διασεσαλεμένον, κινεῖν παρῇνα, ἄοκνον χὴ αὐτίκα μάλα παρεσόμενον,

Nam si vel paululùm cessauerit inscius, arreptis habenis equi, & à via transuersè euntes, omnia miscere incendijs solent. Luna autem insomnis & ipsa circumit, & lumen exhibens ijs qui nocturnis comessationibus atque lasciuijs indulgent, quique præter tempus à cœnis domum redeunt. Rursus autem & Apollo negocioſam quandam artem profeſſus, parùm abeſt quin tot is obſurdeſcat auribus, tanta illi multitudine quotidie obſtrepente, atque oracula efflagitante. Ac nunc quidem in Delphis illi eſſe neceſſe eſt, paulò autem pòſt Colophonem currendo petit. Inde & Xanthum transijt, & curſu poſtea in Clarum abit, deinde verò etiam in Delum, vel ad Brãchidas. Et in ſumma, vbicunque ſacerdos oraculorum interpres, poſtquam de ſacro latice biberit, & lauream commanderit, ac tripodem impulerit, adeſſe iubet, impigrum ac ſtrenuum quamprimum aſsiſtere neceſſe eſt, cõne-

cientem

ἔα, συνέρουτα τοὺς χρησμὸς, ἢ οἴχεσθαι οἱ τὴν δόξαν τῆς τέχνης. ἐῶ γὰρ λέγειν, ὁπόσα ἐπὶ πάρεργα τῆς μαντικῆς ἐπιτεχνῶνται αὐτῷ, ἄρνεα κριὰ, καὶ χελώνας ἑψοντες, ὧν ἃ μὲν τὴν ῥίνα ὀξὺς ἔχει, κἄν ἀπέλθῃ αὐτοῦ ὁ Λυδὸς καταγελᾷ. ὁ μὲν γὰρ Ἀσκληπιὸς, ἅτε τῶν νοσούντων ἐνοχλούμενος, ὀρῇ τι λαγὰ, θιγγάνειν τι ἀνδίκων, ἐπιτηδείοις τισὶ συμφορᾶς, ἰᾶται καρποῦται λύπας. τί γὰρ ἔμοιγε, ὡς τοὺς ἀνέμους φυτουργοῦντας λέγοιμι, καὶ παραπέμποντας τὰ πλοῖα, καὶ τοῖς λιμένσιν ἐπιπνέοντας, ἢ τὸν ὕπνον, ἐπὶ πάντας πετόμενον, ἢ τὸ ὄνειρον, μετὰ τοῦ ὕπνου λαμπρύνοντα, καὶ ἀποφυτεύοντα; καὶ τούτων μὲν ἕνεκα τοσαῦτα ὑπὸ φιλανθρωπίας οἱ θεοὶ πονοῦσι, καὶ πρὸς τὸν ἐπὶ γῆς βίον ἐπάσεις συλλογοῦσι. καί τοι τὰ μὲν τῶν ἄλλων μετέα·

flentem oracula, vel intercidere artis huius gloriam sibi pati. [d] *Nolo enim dicere quàm multa experiendæ artis, & probandorum vaticiniorum causa, insidiosè quidam contra ipsum machinantur, dum carnes agninas testudinesq; vno & eodem vase coctas illi apponunt: vt nisi nasum acrem & acutum haberet, abijsset eo etiam deriso Lydus ille. Nam Aesculapius quidem, cùm ab ægrotantibus quotidie vexetur, & tuetur graue, & tractat iniucunda, ac lieniq; ex malis propriis sibi contrahit molestias. Quid enim Ventos dicam plantas fouentes, & promouentes nauigia, ijsque quæ frumenta, ventilant, ac paleas secernunt, aspirantes?* [e] *Aut Somnum, ad omnes volantem? aut etiam Insomnium vnà cum Somno pernoctãs,*

ac veluti interpretem quendam illius se gerens? Omnia enim hæc humanitate ac beneuolentia quadam erga mortales dij operantur, & ad vitam in terris agendam singulis conferunt. Ac cæterorum quidem negotia adhuc mediocria,

πια· ἐγὼ δὲ αὐτὸς, ὁ πάντων βασιλεὺς καὶ πατὴρ, ὅσας μὲν ἀπλόας ἀνέχομαι, ὅσα δὲ πράγματα ἔχω, πῶς τοσαύτας φροντίδας διηρημένος; ᾧ πρῶτα μὲν τὰ τῶν ἄλλων θεῶν ἔργα ἐπισκεπτέον ἀναγκαῖον, ὁπόσοι τι ἡμῖν συνδιαπράττουσι τῆς ἀρχῆς, ὡς μὴ βλακεύωσιν ἐν αὐτοῖς· ἔπειτα δὲ καὶ αὐτῷ μυρία ἄλλα πράττειν, καὶ σχεδὸν ἀνιφικτα ὑπὸ λιπόψυχος. ἐγὼ γὰρ μόνον τὰ μεγάλα ταῦτα τῆς διοικήσεως, ὑετοὺς καὶ χαλάζας, καὶ πυρώσεις καὶ ἀσραπὰς αὐτὸς οἰκονομήσομαι, καὶ διατάξας πέπαυμαι, τῶν δὲ κατὰ μέρος φροντίδων ἀπηλλαγμένος, ἄλλοι μὲ δὴ καὶ ταῦτα μὴ ποιείτω, ἀρκείτω δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀνασταχέσι, καὶ πάντα ἐπισκοπεῖν, ὥσπερ τὸν ἐν τῇ Νεμέᾳ βουκόλον, τοὺς κλέπτοντας, ζῶν ἐπιορκοῦντας, ζῶν θύοντας· ἢ τις ἔστηκεν, πόθεν ἀνίσος, ἢ ὁ λαμπὸς

cria. Ego verò ipse [illegible] ille rex ac pater, quas quidem moleſtias ſuſtineo, multa autem negotia habeo, tot ac tanta tractatus? Cui primum deorum opera inſpicere neceſſe eſt cæterorum deorum operæ inſpicere, quicunque aliquid commune in adminiſtrando imperio nobiſcum agunt, ne deſides ſint, & adres obeundas torpeſcant: deinde verò ſeorſum ac per me ipſum immunes rabilia quædam peragere, eáque quæ propè incomprehenſibilia & inacceſſa ſint præ tenuitate ſua. Non enim ſolùm generalibus illis adminiſtrationibus, pluuijs videlicet, grandinibus, ventis & fulguribus adminiſtratis, ceu curarum parte ſubleuato quieſcere mihi licet, ſed oportet me & hæc quidem facere: & præterea autem aſpicere eodem tempore in omnes partes, omniaque contemplari, non ſecus atq; illū in Nemea bubulcum, furantes, peierantes, ſacrificātes, ſi quis libauit, ſi denidor ac fumus

ωνὸς ἀνίρχεσθαι, τίς νοσῶν ἢ πλέων ἐπάλιον· καὶ τὸ πάντων ἐπιπονώτατον, ὑφ' ἕνα καιρὸν ἔν τε Ολυμπίᾳ, τῇ ἑκατόμβῃ παρεῖναι, καὶ ἐν Βαβυλῶνι, τὸς πολεμοῦντας ἐν Μηδοπαρθίᾳ, καὶ ἐν Γέταις χειμάζεσθαι, καὶ ἐν Αἰθιόψιν ὠμοφαγεῖσθαι. τὸ δὲ μεμψίμοιρον, καὶ οὕτω σφαγὰς ἐρᾶσθαι, καὶ πολλάκις οἱ μὲν ἄλλοι θεοί τι, καὶ ἄνδρες ἱπποκορυστὰὶ ὕπνουσι παννύχιοι, τὸν Δία δ' ἐμὲ δὴ ἔχει νάρκη καὶ ὕπνος. ἀγαθὸν γάρ τι καὶ μικρὸν ἐπιννυσάξομεν, ἀληθὴς ὑβρὶς ὁ Ἐπίκουρος, ἀπροόρατος ἡμᾶς ἀποφαίνων τῆς ἐπιγιγνομένης πραγμάτων. καὶ ὁ κίνδυνος ἐκ οὐ καταφρόνητος, ἃ ταῦτα οἱ ἄνθρωποι πιστεύσουσιν ὠμῶς, ἀπ' ἀσεφάνωτοι μὲν ἡμῖν οἱ σκοὶ ἔσονται, ἀνίσαστοι δὲ αἱ ἀγυιαὶ, ἄσπονδοι δ' οἱ κρατῆρες, ψυχροὶ δὲ οἱ βωμοί. καὶ ὅμως, ἄθυτα καὶ ἀκαμίρητα, καὶ ὁ λιμὸς πολύς. τοιγὰρ ποιῶ, ὥσπερ οἱ κυβερνῆται, *fumus ascendat, quisnam ægrotant aut nauigans inuocarit, & quod omnium acerbissimum est, vno eodemq; tempore in Olympia Hecatombæ adesse, in Babylone belligerantes intueri, in Getis grandinare, & in Aethiopibus conuiuari. Et tamen querelas ac reprehensionem ne sic quidem euitare facile est, sed sæpenumerò dij quidem cæteri, atque hominum populus cauda crispatus equina, dormunt totam per noctem: me verò Iouem videlicet placidis sopor haud tenet vnquam. Nam sicubi vel paululùm nictauerimus, verus illicò Epicurus iste est, qui nulla nos prouidentia, ea quæ in terris geruntur, prospicere affirmat. Atque adeò periculũ hoc haud quaquam contemnendum, si homines ei hæc credent, sed sine coronis quidem templa nobis stabunt, sine mdore aræ. Et in summa, sine sacrificijs ac victimis omnia, mulctaque famet futura. Proinde veluti nauium gubernatores,* autem plateæ, sine libamentis craterès, frigidæque passim

ὑψηλὸς μόνος ἐπὶ τῆς πρύμνης ἕστηκα, τὸ πηδάλιον ἔχων ἐν ταῖν χεροῖν· καὶ νὴ μὴ ἄλλοι ἐπιβάται μεθύουσι, καὶ ἂν τύχοι, ἐγκαθεύδουσιν. ἐγὼ δὲ, ἄγρυπνος καὶ ἄσιτος, ὑπὲρ ἁπάντων μεριμνῶ κατὰ φρένα, καὶ κατὰ θυμόν, μόνῳ τῷ δεσπότῃ ἔναι δοκῶν τετιμημένος, ὥστε κἀλίως ἂν ὑρσίμην τοὺς φιλοσόφους, οἳ μόνους τοὺς θεοὺς εὐδαιμονίζουσι, πότε καὶ σχολάζομεν τῷ νίκταρι καὶ τῇ ἀμβροσίᾳ νομίζοντι, ρυείᾳ ὅσα ἔχουσι πράγματα. ἰδοὺ γοῦν ἀπ' ἀσχολίας, τοσούτους ἐάσαντες λίμνας φυλάττομεν ἀποκειμένας, ἀπ' ἐρῶτος ἔτι καὶ ἀρχαίου λιμναμένας, καὶ μάλιστα, ὁπόσαι ταῖς ἐπιστήμαις καὶ τέχναις πρὸς ἀνθρώπους τινὰς συνέσασι, πάνυ παλαιὰς ἰνίας αὖ. οἱ δὲ κιναιδάγασιν ἀπαντα χόθεν, καὶ ἀγανακτοῦσι, καὶ νὴ Δία λίαν ἐπιβοῶνται, καὶ μὲ ἡ βραδύτης δατιῶνται, ἀγνοοῦντες

sublimis solus in puppi stare soleo, clauum tenens manibus: atque alij quidem quū in nauì vehuntur, mebriantur scilicet, & si fors ita ferat, etiam dormiunt: ego verò in somnis atque ieiunus pro omnibus illis curae exercor, & solicitus sum mente animoquè, solo eo nomine honoratus, quòd omnium dominus esse videor. Quare lubens equidem interrogārim philosophos istos, quū solos deos beatos prædicant, quando tandem & nectari vacare nos & ambrosiae putarent, innumerabilibus adeò implicatos negotijs. Ecce enim præ continuis occupationibus quàm multas controuersias intus repositas iam olim seruamus, situ adeò atque arameis iam propè corruptas, præcipuèq; eas quas scientiae atque artes aduersus homines quosdam habent, admodum antiquas illarū nonnullas. Illi verò vociferantur vndique, & indignantur, ac iniustitiam inclamant, meq; ob tarditatem accusant, & pigritiam

γγυᾶσθαι ὡς ἀκόνιτον εἶα τὰς ἐκείνης ἀπραγμόνους συνήθη γνώσεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης, ἵνα σωθῶσιν ὑμᾶς λανθάνωσι. τοῦτο γὰρ τῷ ἀσχολίαν ἄγειν. Ερ. ἐκεῖνος, ὦ Ζεῦ, ποτὲ τοιαῦτα ἀκούων ἀνοχυρωνόητον, οὐδὲν πρὸς αὐτὸν ἐτόλμων. ἐπὶ δὲ σοὶ περὶ τούτων τοὺς λόγους ἐνίοτε βάλλω, καὶ δὴ λίαν πάνυ ἀγανακτοῦσιν, ὦ πάτερ, καὶ χιλιάδουσι, καὶ τὸ φανερῶς μὲν οὐ τολμῶσι λέγειν, ὑποτονθορύζουσι δὲ συγκεκυφότες, ἀτιώμενοι τὸν χρόνον, οὗ ἦν πάλαι, τὰ ἐφ' αὑτοὺς ἀλόντας, ἔργῳ ἕκαστον τοῖς δικασταῖς γνῶναι. Ζεύς. τί οὖν, ὦ Ερμῆ, λοιπόν; προτίθημι ἐγὼ τοῖς ἀγορᾶς δεῖσθαι, ἢ οἴκαδε, ἢ ἐς νύκτα παραγιγνόμεθα; Ερ. οὐμενοῦν, ἀλλ' ἤδη προτέθεμεν. Ζεύς. οὔκουν ποιεῖ· οὐ μὴ ἀφῶμεν καταπλάσαι ἡμῖν, ὅτι

griticam: nescio, videlicet quod haudquaquam negligentia aliqua, indicia vltra diem extrahi atq; differri haec contingit, sed praefelicitate scilicet ista, in qua versari non credunt. Hoc enim nomine occupationes hasce perpetuas illi vocant. MERC. Et ipse, Iupiter, multa huiusce modi audiens grauiter ferentes & indignantes illos, dicere tibi nō audebam. At postquam tu ipse de hac mentionem incepisti, eloquar sane. Valde indignantur, pater, & animo ferunt iniquo, atq; etiam manifestè quidem profiteri nō audent, submurmurant autem apud sese, inclinati & incuruati accusantes tempus: quod tamen conueniebat iam olim, proprijs suis viribus cognitis contentum vnumquenq; esse rebus iudicatis. IVP. Quid igitur videt, Mercuri? Statimne illis forum constituemus, & agendi potestatem dabimus: an vis vt in proximum prorogato termino, diem illis dicamus? MER. Haudquaquam: sed iam agendi copiam faciamus. IVP. Ita igitur facias. Tu quidem

ὅτι ἀγορᾷ δικῶν δώσει τὰ δίκαια πάντας, ὁπόσοι τὰς γραφὰς ἀπηλιώχασιν, ἤκειν πάντας εἰς Ἄρειον πάγον ἐπὶ τῷ μὲν Δίκλῳ ἀποκηρυττομένοις τὰ δικαστήρια, τοῦ δὲ λόγου τῶν τιμημάτων, ἐξ ἁπάντων ἀθλωτάτων. ἀλλ' εἰ τις ἄδικον οἴοιτο γεγνέσθαι τὴν κρίσιν, ἐξεῖναι ἐφεῖσθαι ἐπ' ἐμοί, δικάζεσθαι ἐξυπαρχῆς, ὡς ἐ μηδὲ τὸ παράπαν ἐδικάσθη. σὺ δέ, ὦ θύγατερ, καθεζομένη παρὰ τὰς σεμνὰς θεὰς, κωλύετε τὰς δίκας, μὴ ἐπισκόπει τοὺς δικάζοντας. Δι. αὖθις δὲ τίνι χρῶ, ἵν' ἐξαπατῶμαι πρὸς αὐτοῦ, θρασυτέρῳ πάλιν ἐπιχειρῶσα τῷ βίῳ, τίνι ἀδικίαν ἐπιτρέψασα ὁ φίλτατος; Σωφ. χρηστὰ ἐλπίζειν χρὴ πάντως γὰρ ἤδη σωφρονίσουσιν αὐτοὺς οἱ φιλόσοφοι οἱ τῆς ἀδικίας πρότιμᾶν, καὶ μάλιστα ὁ τοῦ Σωφρονίσκου, τὸ δίκαιον ἀπεραίνισας, καὶ

deuolans proclama quòd forum atque iudicium constituetur, hoc pacto: omnes quotquot actiones atque libellos suos obtulerunt, venire hodie debere in vicum Martium. Illic autem iudiciorum quidem praesidem Iustitiam, sortituram esse ipsis fora secundum rationem ac litis aestimationem, ex cunctis Athrenienſibus. Quòd si quis autem iniustum putauerit factum esse iudicium, seq; sententia grauatum, licere illi prouocanti ad me, de integrò tum iudicio experiri, perinde ac si sententia prorsum lata non fuisset. f *Tu verò filia, & assidens iuxta deas venerandas & graues, actiones net forte distribue, & inspice iudicantes.* IVS. *Itane rùmne in terram? vt eiecta ab illis, denuò fugitiua è vita abeam? vbi iniustitiam ferre non potero irridentem.*

IVP. *Bene sanè spetare decet.* Omnino enim iam pernouerunt illis philosophi, vt te iniustitiae anteponant, ac maximè g *filius ille Sophronisci, laudato eo quod iustum*

est,

καὶ ἀγαθῶν τὸ μέγιστον ἀφροσύνας. Δίκ. πάνυ γοῦν, ὦ Ζεῦ, αὐτὸν ὠνήσαντο οἱ περὶ ἐμοῦ λόγοι· ὃς παραλαθὼν τοῖς ἔνδεκα, καὶ ἐς τὸ δεσμωτήριον ἐμπεσὼν, ἔπιε μὲν ἄθλιος τοῦ Ἀσκληπιῷ ἀφειλόμενος. παρὰ τοσούτων συνηγόρων οἱ Λατίνγοροι, τἀναντία περὶ τῆς ἀληθείας φιλοσοφούντων. Ζεύς. ξένα ἔτι τοῖς σοφοῖς τὰ τῆς φιλοσοφίας ἦν τότε, καὶ ὀλίγοι ἦσαν οἱ φιλοσοφοῦντες, ὥσπερ ἁπάντων εἰς τὸν Ἄνυτον καὶ Μέλητον ἔρρειν τὰ πράγματα. τὸ δὲ νῦν ἔναι, οὐχ ὁρᾷς ὅσοι τείβωνες, καὶ βακτηρίαι καὶ βῦραι; καὶ ἀμαυρωθεῖσα σάγαρ βαθὺς, καὶ βαθύτερον ἐν τῇ ἀειρᾷ. καὶ πάντες σπέρ σοῦ φιλοσοφοῦσι. μικροὶ δὲ καὶ ψειρίατοι λατὰ τὰς ἴλας καὶ φάλαγγας, ἀλλήλοις ἀπαντῶντες, καὶ οὐ λάθ', ὅτις οὐ πρόφιμος τῆς Ἀρετῆς ἔναι λευκὴν βούλεται. σοφοὶ γοῦν τὰς τέχνας ἀφῦ-

est, & velut omnium bonorum maximo comprobatos. Ivs. Proinde & ipsi illi quem dicis, admodum multum profuerunt habiti de me sermones, vt qui traditus Vndecimuiris istis capitalibus, & in carcerem coniectus, aconitum miser biberit, i ne gallo quidem Aesculapio persoluto. Intantum præualuerunt accusatores contraria de iustitia philosophantes. Ivp. Peregrina adhuc plerisque tum philosophia erat, pauciquè etiamdum philosophabantur: quare meritò ad Anytum & Meletum fora tum inclinabant. At nunc annon vides quantum vbique palliorum & baculorum & perarum? & vt nusquam non barba profunda, & libellus in sinistra? atq; omnes adeò pro te philosophantur. Plena autem & ambulacra, turmatim atq; gregatim mutuò sibi obuiam eũtium, nemóq; prorsum est qui non

pirtutis alumnus videri cupiat. Multi igitur relictis artibus

φήτωρ, ἢ ἔχορτίας, ἐπὶ τὴν πύραν ἀίξαντες καὶ τὸ τριβώνιον. καὶ τὸ σῶμα πρὸς ἥλιον ἢ τὴ Αἰθιόπων ἐπιμάναντες, αὐτοσχέδιοι φιλόσοφοι ἐκ σκυτοτόμων ἢ τεκτόνων περιέρχονται, οἱ τὴν τοῦ ἀρίστου παρουσίαν ὥσει κατὰ τὴν παροιμίαν, θέατρον ἄν τις μὴ λοιδορῆσθαι ἐπιδημήσας ξύλῳ, ἢ ἔνθα ἂν ἀπίδῃ ὁ ὀφθαλμὸς, ἄκρατος φιλοσόφου. Δί. καὶ μὴν οὗτοί μ', ὦ Ζεῦ, διαβάλλουσι, πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, καὶ διαμονοῦντες ἐμαυτοῖς, οἷς περὶ ἐμοῦ διαλέγονται. φασὶ δὲ καὶ τοὺς πλείονας αὐτῶν, ἐμὲ μὲν τοῖς λόγοις παραπείθεσθαί μοι, ἐπὶ δὲ τῷ πράγματι μὴ δὲ τὸ παράπαν εἰς τὴν οἰκίαν παραδέχεσθαι, ἀλλὰ δὴ πάλους ἔσεσθαι ἀκλείστους, ἢ ἀφίκωμαί ποτε αὐτοῖς ἐπὶ τὰς θύρας· πάλαι γὰρ τὴν ἀδικίαν προεπιξενοῦσθαι αὐτοῖς. Ζεύς. οὐ πάντες, ὦ θύγατερ, μοχθηροί εἰσιν· ἔνεισι δὲ καὶ ἐνίοις τισὶ χρηστοῖς

quas antea exercebant, ad peram prosilientes & pallium, & corpore ad solem ad Aethiopis modum infuscato, subiti & extemporales quidā philosophi ex coriariis aut fabris prodeuntes obambulant, teq; ac tuam virtutem collaudant, vt iuxta prouerbium, citiùs aliquis in naui cadens ligno destituatur, quàm hic quocunque aspexerit oculus, philosophum desideret. IVS. At verò, Iupiter, hi me territant, dum inter se altercantur, & improbè se gerunt in iis ipsis, quæ de me commemorant. Aiunt autem & plurimos eorū in sermone quidem simulare me, re ipsa autem omnino ne in ædes quidem intrò admittere, sed manifestè præ se ferre quòd excluduri me sint, si vnquam ad fores illorū propiùs accessero. Nam iam olim iniustitiam ab ipsis hospitio acceptam esse. IVP. Non omnes, filia, flagitiosi adeò sunt. Et abundè satis est si vel paucos quosdam bonos reperias.

σοῖς ἐντύχῃς. ἀπ' ἄκρου ἤδη, ὡς ἐμοῦ ὀλίγα τύμπορον ἐκδιηκασθῆσαι. ΕΡ. ἀπίωμεν, ὦ Δίκη, τὸν τοῦ Σουνίου, μικρὸν ὑπὸ τὸν Υμηττὸν, ἐπὶ τὰ καινὰ τῆς Πάρνηθος, ἔνθα αἱ δύο ἐκεῖναι ἄκραι· σὺ γὰρ ἴσως ἐκπεπλῶσθαι πάλαι πολὺ ὀλόν. ἀπὸ τί λαμπρύνῃ, καὶ σχετλιάζεις; μὴ λέγοιτο, οὐκ ἐν ὁμοίοις τὰ ἐν τῷ βίῳ τουτῳσὶν ἐκείνοις πάντα, οἱ Σκείρωνες καὶ Πιτυοκάμπαι, καὶ Βουσίριδες καὶ Φαλάριδες, οὓς ἐκείνοις τότε· νυνὶ δὲ Σοφία καὶ Ἀκαδημία καὶ Στοὰ κατέχουσι πάντα, καὶ παρ' αὐτοῦ σε ζητοῦσι, καὶ περιορῶντες, ἂν ποθεν ἐς αὐτοὺς καταπλοῖο πάλιν. ΔΙΚ. σὺ γοῦν μοι πάλιν ἐλθὲ, ὦ Ἑρμῆ, ἂν ἄνοις μόνον· ἅτε σοὶ ὧν αὐτοῖς τὰ πολλὰ, καὶ συνδιατρίβων ἐν τε γυμνασίοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ (καὶ ἀγορᾶς γὰρ ἔτι, καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις παρεύσῃς) ὁποῖοι γεγένηνται, καὶ ἃ λωγατάμοι παρ' αὐτοῖς

perias. *Verùm abite iam, vt vel paucæ aliquæ actiones hodie finiantur.* MER. *Abeamus, Iustitia, rectà versus Sunium, paululùm sub Hymettο ad sinistram Parnethis deflectentes, vbi duo illi vertices. Tu enim videris oblita iam olim esse viæ istius. Sed quid fles, atq; indignaris? Ne metuas. Non ampliùs eodem pacto res humanæ se habent, ac mortui sunt omnes illi Sciirones, Pityocamptæ, Busirides, & Phalarides, quos tunc pertimescebas Nunc autem Sapientia & Academia & Stoa tenent omnia, & vbique te quærunt, & de te disputant, hiantes & expectantes ſicunde ad ipsos iterum deuoles.* IVS. *Proinde tu mihi verum, Mercuri, solus dicere poteris (vtpote qui cum ipsis degas plerumq;, & cõuerseris vnà tum in gymnasiis, tum in foro: nam & forensis quoq; es, & in concionibus præconẽ agis) qua-*

les tandem sint: & nũ videar apud ipsos cõmorari ac perma-

τοῖς ἐμοὶ. ΕΡ. νὴ Δία· ἀδελφοίλω γὰρ ἄν, πρὸς ἀδελφὸν ὄσα μὴ λίγων, οὐκ ὀλίγα γὰρ πρὸς τῆς φιλοσοφίας ὠφελήθησαν οἱ πολλοὶ αὐτῶν· οὐ γὰρ, ἐμοιγὲ δοκοῦσι τοῦ σχήματος, μετεώτερα ἁμαρτάνουσι· πολλῷ δὲ καὶ μοχθηροῖς τισιν ἐντύχοι τις ἂν αὐτῶν (καὶ γὰρ, οἶμαι, τὰληθῆ λέγειν) ἐνίοις δ' ἡμισόφοις καὶ ἡμιφαύλοις. ἐπεὶ γὰρ αὐτοὺς μετέβαπτεν ἡ φιλοσοφία παραλαβοῦσα, ὁπόσοι μὲν ἐς πόρον ἔπιον τῆς βαφῆς, καλῶς καὶ ἀκεραίως ἀπετελέσθησαν, ἀμιγεῖς ἑτέρου χρώματος, καὶ πρός γε τὸ σφῶν αὐτῶν ὑποδοχῆς οὗτοι ἑτοιμότατοι. ὅσοι δὲ, ἀπὸ τοῦ σάλα ῥύπου, μὴ ἐς βάθος παρέλιξαντο ὁπόσον λυσιτελοῦν τοῦ φαρμάκου, τῶν ἄκρων ἀμείνους, ἀτιμοτέρας δ' ὅμως, καὶ μιξόχροοι καὶ κατεσταλμένοι, καὶ παραλωτοὶ τὸ χρόαν. εἰσὶ δ' οἱ καὶ

nere posse. MER. Per Iouem: iniustè enim equidem agerem, si adte, sororem vtique meam, non dicerem. Non enim parum vtilitatis ex philosophia perceperunt plerique ipsorum. Nam etiã si nihil aliud, illud saltem consecuti sunt, quòd pudore ac reuerentia habitus, mos destitus paulò delinquunt. Veruntamen & inflagitiosos quosdam ipsorum inides (decet enim, opinor, verum quod est, fateri) non nullos autem & semidoctos, & propè seruiles. Nam postquam acceptos eos alio colore infecit Philosophia: illi quidem quotquot ad satietatem vsque tincturam imbiberunt, exactè boni probiq; effecti sunt nullo alieno colore permixti. Et ad suscipiendam te, tales quammaximè appositi sunt. Quotquot autẽ præ veteri squalore atq; illuuie, minus aliè, quãtum medicamenti illius imbuendi vim habet, intrò receperunt: alijs quidem meliores, sed tamen imperfecti, & semialbi, & quasi compuncti, pars aliquo modo, quod ad colorem attinet, variegati euasere.

Sunt

ἐξ ἀκ μόνον ψαύσαντες ἐκ πόδος τοῦ λίθου & ἄκρου ὦ δακτύλου, ἀλλ' ἐπιχρισάμενοι τῆς ἀσφάλτου, ἱκανῶς οἴονται ἀφῆφθαι αὐτοὶ μιταβεβάφθαι. Οἱ μὲν τοι δῆλον ὅτι μιτὰ τῶν ἀρίστων ἐσόμαθα ἴσαι. ἀπὸ μιταξὺ λόγων, ἤδη πλησιάζομεν τῇ Ἀττικῇ, ὥστι τὸ μὲν Σούνιον, ἐν ἀριστερᾷ καταλείπομεν, ἐς δὲ τὴν ἀκρόπολιν ἀφορῶμεν ἤδη. καὶ ἐπειδὴ καταβεβήκαμεν, αὐτὸ μὲν ἵνα τοῦθ' ἕνεκα, ἐπὶ ζῷ πάγου καθέζεσθαι, τὴν Πύνκα ὁρῶσα, καὶ περιμένουσα, ἐς τ' ἂν ληρύξω τὰ παρὰ Διός. ἐγὼ δ' ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἀναβὰς, ῥᾷον ἅτως ἅπαντας ἐκ τοῦ ἐπικόου προσκαλέσομαι. Δίκ. μὰ πρότερον ἀπέλθῃς, ὦ Ἑρμῆ, πρὶν ἂν πᾶν, ὅστις οὗτος & ὁ πόθεν ἥκων, ἡ διαφορά, ὁ τὴν σύριγγα, ὁ λευκὸς & ἐκ ζίν σκιλοῖν. Ἑρμ. τί φῄς, ἀγνοεῖς τὸν Πᾶνα, τῶν Διονύσε θεραπόντων ἅ βακχικώτατον;

Sunt autem etiam [k] *qui cùm solùm attigerint foris lebetem summo digito, ac suliginis nonnihil sibi illeuerint, abundè putent & ipsi sese tinctos denuò esse. Tibi verò certum est, quòd cum optimis conuersandum erit. Sed interea dum sermones cedimus, iam appropinquamus Atticæ: quare Sunium quidem ad dextera relinquamus, ad arcem autem iam hinc declinemus. Ac postquam descendimus, ipsa quidem hîc alicubi super arcum sede ad Pnycen aspiciens & expectans, donec ea proclamauero, quæ à Ioue imperata sunt. Ego verò conscensa arce, facilius hoc pacto vniuersos ex alto, & vnde exaudire vocem omnes possint, illos aduocabo.* IVST. *Ne antea abieris, Mercuri, quàm dicas quinam iste sit, qui huc accedit, comatus videlicet, ac fistulam habens, & hirsuta crura.* MERC. *Quid ais? annon nosti Ranæ illum, ex Dionysij ministris omnium maximè Bacchicum?*

χιώτατος, οὗτος ὤκει μὲν τὸ πρόσθεν ἀνὰ τὸ Παρθένιον· ἐπὶ δὲ τὸν Δάτιδος ἐπίπλου, καὶ τῶν Μαραθῶνα καὶ τῶν Βαρβάρων ἀποβάσεως, ἐκεῖθεν ἄνωθεν ἐς Ἀθηναίους, σύμμαχος, καὶ τὸ ἀκρόπολιν σύνοικος ταύτην ἀφελόμενος, οἰκεῖ μικρὸν ὑπὲρ τοῦ Πελασγικοῦ, ἐς τὸ μετοικικὸν ἀναπλῶν. καὶ νυνί, ὡς τὸ εἰκός, ἐλθὼν ἐπὶ γάτονάς, πρόσοικος ἀρχαῖος ὤν. Πάν. χαῖρε, ὦ Ἑρμῆ, καὶ Δίκη. Ἑρμ. καὶ σὺ Δίκη. καὶ σύ γε, ὦ Πάν, μουσικώτατε, καὶ σκηπτικώτατε Σατύρων ἁπάντων, Ἀθηναίοις δὲ καὶ πολεμικώτατε. Πάν. τίς δ' ὑμᾶς, ὦ Ἑρμῆ, λύρου μέσα ἤγαγεν; Ἑρμ. αὕτη σοι ἀπαγγελεῖ τὰ πάντα· ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν ἀκρόπολιν, καὶ τὸ κήρυγμα. Δίκ. ὁ Ζεύς, ὦ Πάν, κατέπεμψέ με, ἀφεληρόσουσαν τὰς δίκας. σὺ δὲ τῶν τὰ ἐν Ἀθήναις ἔχεις Πάν.

chicum? Hic antea quidem habitabat in Parthenio monte: temporibus autem illis, quibus Datis cum classe aduectus est, & Barbari in Marathonem egressi, vltrò atq; inuocatus venit Atheniensibus auxilium laturus. Et ex eo spelunca hac sub arce vestibulum premio eius rei accepta. habitat paulùm infra Pelasgicum, inter aduenas & inquilinos census. Ar nunc quidem, vt verisimile est, ex vicinis conspicatus accedit, salutos excepturus. PAN. Saluete Mercuri, & tu Iustitia. MERC. Et tu. IVST. Et tu vtique, ô Pan, Musicorum studiosissime, & saltationum inter omnes Satyros agillime, Athenis autem & bellicosissime. PAN. Quid autem rei, Mercuri, est? aut quæ vos huc necessitas appulit? MERC. Hæc tibi enarrabit omnia. Ego verò in arcem hinc, & ad præconium faciẽdum abeo. IVST. Iupiter, ô Pan, demisit me, vt sortitò distribuerem actiones forenses. At tibi quo pacto res habent Athenis? PAN.

Πάν. τὸ μὲν ὅλον, ὃ κατ' ἀξίαν πράττω παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ πολὺ καταδεέστερον τῆς ἐλπίδος· καὶ ταῦτα, τυλίσσοντος ἀπωσάμενος ὀχλοποιὸν, τὸν ἐκ τῶν βαρβάρων. ὅμως δὲ δὶς ἢ τρὶς τοῦ ἔτους ἀνιόντες, ἐπιλεξάμενοί τράγον ἔνορχιν θύουσί μοι, πολλῆς τῆς κνίσσης ἀπόζοντα· ἔστι δ' ἡδυσμένα τὰ κρέα, ποιησάμενοί μοι τῆς ἡδονῆς μάρτυρα, καὶ ψιλῷ τινι μέσαυλος ὦδὴ κρότῳ. πλὴν ἀλλά τινά μοι ψυχαγωγίαν ὁ γέλως αὐτῶν, καὶ ἡ παιδιά. Δί. τὰ ἄλλα δέ, ὦ Πάν, ἀμείνους πρὸς ἀρετὴν ἐγγίγνοντο, ἐπὶ τῶν φιλοσόφων· Πάν. τίνας λέγεις τοὺς φιλοσόφους; ἆρ' ἐκείνους τοὺς κατηφεῖς, τοὺς συνεσπασμένους ἐμοὶ, τοὺς τριβωνίοις ἰμοὶ, δῆτα κάλους; Δί, καὶ μάλα. Πάν. ἀκούδα ὅ, τι μὴ λέγουσιν, οὐδὲ συνίημι πλὴν τοσοῦτον αὐτῶν· ὅρους γὰρ ἔγωγε, καὶ

PAN. *In vniuersum quidem haudquaquam pro dignitate aquid ipsos ago, sed multò deterius quàm sperarã ram, & hoc, cùm tantum depulerim tumultum illum à Barbaris exortum. Sed tamen bis aut ter quotannis ascendentis, segregato ad hoc hirco aliquo coleato, grauiter ac multùm olente, sacrificant mihi: deinde esculentur carnes illas, me lætitiæ eius velut testem adhibentes, ac tenui quodam honorantes applausi: quanquam me nonnihil animo oblectat risus ipsorum & lusus.* IVS. *In cæteris verò, ô Pan, eequid meliores, & ad virtutem intenti magis redditi sunt à philosophis?* PAN. *Quósnam istos dicis philosophos? num tetricos illos, ac tristes vultu, congregatos pariter multos, quod ad mentum ac barbam attinet, non dissimiles mihi, loquaces præterea?* IVST. *Atque admodum.* PAN. *Non sanè intelligo neque quid dicant, neque quæ sit sapientia illorum. In montibus enim versari ego soleo,*

& assi-

καὶ τὰ λοιπὰ ταῦτα ῥήματα καὶ ἀσπαστὰ μεμάθηκα, ὦ Δίκη· πόθεν γὰρ ἂν Ἀρκαδίᾳ σοφιστὴς ἢ φιλόσοφος; μέχρι δεῦρο πλαγίου αὐλοῦ καὶ τῆς σύριγγος ἐγὼ σοφός· τὰ δ' ἄλλα ἀπόλις καὶ χορωνὶς, καὶ ποιμενικὸς, ἴσως δὲ καὶ πλὴν ἀλλ' ἀκόσω γε αὐτῶν ἀεὶ διηρμοσμένων, καὶ ἀρετήν τινα, καὶ ἰλιάς, καὶ φύσιν, καὶ ἀσθμαίνοντας ἀξιοῦντων, ἄγνωστα ἐμοὶ, καὶ ξένα ἀνόματα. καὶ τὰ πρῶτα μὲν, ἀρχικῶς ἐναρξάντων τῶν πρὸς ἀλλήλους λόγων, προϊόντος δὲ τῆς συνουσίας, ἐπιτείνουσι τὸ φθέγμα μέχρι πρὸς τὸ ὄρθιον. ὅταν δὲ διατεινομένων, καὶ μεγάλα λέγειν ἐθελόντων, τό, τε πρόσωπον ἐρυθριᾷ, καὶ ὁ τράχηλος οἰδᾷ, καὶ αἱ φλέβες ἐξανίστανται, ὥσπερ τῶν αὐλητῶν, ὁπόταν εἰς σφόδρα τὸν αὐλὸν ἐμπνέῃ βιάζονται διαταράξαντες γοῦν τοὺς λόγους, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπισκοπούμενον

& affectata iſta verba atque vrbana haudquaquam didici, Iuſtitia. Vnde enim in Arcadia ſophiſta vel philoſophus foret? Vſque ad tranſuerſum calamum & fiſtulam doctus ego ſum: quod ad cætera attinet, paſtor, & ſaltator, & bellator etiam ſi opus ſit. Sed tamen audio certè illos aſſiduè vociferantes, ad virtutem neſcio quam, & ideas, & naturam, & incorporea quædam commemorantes, ignota mihi ac peregrina nomina. Ac primùm quidem pacificè exordiuntur inter ſe ſermones: cæterùm procedente aliquantum diſputatione, intendunt vocem vſque ad tonum, ſeu modum, quem orthium vocant, vt exinde cùm nimium diſtenduntur, atque eloqui magna contendunt, & facies illis rubeſcat, & collum intumeſcat, & venæ extantiores appareant, perinde vt tibicinum ſolent, quando angustam tibiam inflare vi quadam coguntur. Conturbatis igitur ſermonibus, & eo quod à principio inſtituerant, confuſaneo relicto,

βαλλόμενοι ἀπίασι λοιδορησάμενοι ἀλλήλοις οἱ πολλοί, τὸν ἱδρῶτα ἐκ τοῦ μετώπου ἀγκύλῳ τῷ δακτύλῳ ἀπεξομμένοι. καὶ οὕτω λοιπὸν ἦν τῶν ἀθλοξύν, ὃς ἂν μεγαλοφωνότατος αὐτῶν, καὶ θρασύτατος. πλὴν ἀλλ' ὁ γε λεὼς ὁ πολὺς, τεθαύμασεν αὐτοὺς, καὶ μάλιστα, ὁπόσους μηδὲν τῶν ἀναγκαιοτάτων πρᾶξαι σχολή, καὶ παρεῖναι, πρὸς τὸ θράσος καὶ τὴν βοὴν λιπαλημένους. ἐμοὶ μὲν οὖν ἀλαζόνες τινὲς ἐδόκουν ἀεὶ ζῆν τῶν, διὰ ὠμότητα ἃ διεγεγλωφίκει τι ἐπὶ τῇ βοῇ αὐτῶν, καί τι ἀχθοῦν ἐκ τῶν ῥημάτων ἐκείνων ἀνιφύειν αὐτοῖς, ἐκ ἂν ἀπῆν ἔχοιμι. πλὴν ἀλλ' ἔγε δή, μηδὲν ἀποκαμνωμεν, τἀληθὲς διαγνῶναι (οἷα δὴ πολλὰς καὶ ποικίλας ἕλη ἰδέας ἀμαυρὰ ψυχὴ κέκτηται. Δίωξον, ὦ Πάν, οὐχ ὁ Ερμῆς σοι

reliclo, ab eunt, conniciantes sibi mutuò plerique, & sudorem ex fronte incurvo digito abstergentes. Atque hic demum vincere visus est, qui ipsorum maximè clamosus, aut confidentior alijs fuit. Sed tum populus iste promiscuus admiratur eos, & maximè ij, quibus alioqui necessariæ rei nihil incumbit, aut curæ est, qui tum constant confidentia atque clamore illorum excitati. Proinde mihi quidem homines quidam arrogantes ob hæc videbantur esse, atque ægrè afficiebar propter barbæ simulitudinem. Vtrum autem vtile aliquid, atque in commune conducens, clamoris ipsorum inesset, & num quid boni ex verbis illis enasceretur ipsis, dicere sanè haudquaquà possum. Quanquam si conuenit vtiq; depositio metu quod verũ est proferre (nam habito veluti in specula quadã, vt vides) multos ipsorum sæpenumerò iam conspicatus sum circa profundam vesperam. IVST. Sustine, ô Pan; annon Mercurius tibi

ὅτι ληρύσαν ἤδοξεν; Πάν. πάνυ μὲν οὖν. Ερμ. ἀκούετε λαοῦ, ἀγορὰν δικῶν ἀγαθὴ δίκη καθαιρομένη τὴν ἄγορον, ἱλαφηβολιῶνος ἱσταμένου, ὀκτάδι φθίνοντι, ἣν ἐγὼ ἐς τὰς ἀπογραφὰς ἀπέγραψα, ἵνα ἡ Δίκη ἐκκλησιάσῃ τὸ δικαστήριον, καὶ αὐτὴ παρίσα τοῖς δικασταῖς. οἱ δικασταὶ, ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων ὁ μισθὸς, τριώβολον ἑκάστῃ δίκῃ. ἀριθμὸς τῶν δικαστῶν, κατὰ νόμον τὸν ἐγκεκυμένον. ὁπόσοι δὲ ἀρχαῖοι γεγράφασι, πρὶν ἐκκλησίαν ἀπιέναι, καὶ τούτους ὁ Αἰακὸς ἀναπυνθάνεται. εἴ τις ἄδικα δεδικάσθαι οἴεται, ἐφέσιμον ἀγωνίσασθαι πρὸς δίκαι. ἡ κρίσις, ἐπὶ τὸν Δία. Πάν. βαβαὶ τοῦ θορύβου, δίκαι, ὦ Δίκη, ἐκβοήσωμεν; ὡς κινήσουσι σωτῆρα, ἕλκοντες ἀπάντες πρὸς τὸ ἄνω τοῦ Ἀρείου πάγου; καὶ ὁ Ερμῆς δὲ ἤδη

tibi iam proclamare visum est? PAN. Admodum igitur. MERC. Audite populus: forum atque iudicium, quod felix faustumque sit, constituemus hodie, mensis Februarij die septima. Quicunque igitur actiones detulêre, in vicum Martium veniunto. Ibi Iustitia sortietur fora, atque ipsa præstò erit iudicantibus. Iudices ex vniuersis Atheniensibus dabuntur. mercet, tres oboli vnusquisque causæ. numerus iudicum, secundùm æstimationem litis. Quotquot autem relictis actionibus priusquàm iudicio experiri potuêre, facto functi sunt, & hos Aeacus remittat. Quòd si verò quispiam iniquè iudicatum esse putauerit, appellatione facta denique experietur: ipsa autem prouocatio ad Iouem fiat. PAN. Papæ! quantus tumultus! quantum, Iustitia, exclamârunt. Vt autem

ferìò vndique concurrunt, trahentes sese mutuò per aeclinue sursum versus Areopagum? Ipse autem Mercurius quoque

iam

ἔδει πάρεσην. ὧν ὑμεῖς μὲν ἀκριβῶς τὰς δίκας ἴσχετε, καὶ ἀπαιτηρεῖτε, καὶ διακρίνετε, ὥσπερ ὑμῖν νόμος. ἐγὼ δ', ἐπὶ τὸ σπήλαιον ἀπελθὼν, συρίξομαί τι μέλος τῶν ἐρωτικῶν, ὃ τῷ Ἠχοῖ ἄωθα ἐπικερτομῶν. ἀπροάσεσθε δ', καὶ λόγους τῶν δικανικῶν ἄλλους ἔχοιμι, ἐσπίσθαι τὴν Ἀρείῳ πάγῳ δικαζομένων ἀκούων τ. Ερμ. ἄγε, ὦ Δίκη, τὸ σφάλλωμεν. Δικ. οὗ λέγεις. ἀθρόοι γοῦν, ὡς ὑρᾷς, προσίασι θορυβοῦντες, ὥσπερ οἱ σφῆκες πεπτοβοημένοι τῷ ἄκρᾳ. Αθ. ἄγε δή σε, ὦ κατάρατε. Αμ. συκοφαντεῖς. Αμ. ἀβέλτερε πρὸς ἄδην τῷ δίκῃ. Αμ. ἐξολίσθησας δαπανηρόν. Αμ. ἐμοὶ πρῶτον ἀπαγορεύσον. Αμ. ἵνα μιαρὲ πρὸς τὸ δικαστήριον. Αμ. μὴ ἄγχε με. Δί. οἶσθα, ὦ φάσομεν, ὦ Ερμῆ. τὰς μὲν ἄλλας δίκας ἐς τὴν αὔριον ἀναβαλώμεθα· σήμερον δ' ἐκληρώσαμεν τὰς τοιαύτας

iam adest. Quapropter vos quidem actionibus & iudicijs operam date, sortimini & disceptate pro eo atque legitimum vobis est: ego verò ad speluncā hinc digressus, fistula canam carmen aliquod amatorium, quo Echo solito probris increpare. Cæterùm auscultationum & orationū iudicialium abundè habeo, quotidiè contendentes ac litigantes in Areopago audiens. MERC. Age Iustitia, aduocemus istos. IVST. Rectè dicis. Conferti siquidem, vt videt, ac redunt tumultuantes, & perinde vt vespæ circumstrepentes verticem. ATHEN. Cepi te, ô sceleste. ALIVS: Sycophantem agis. ALI. Dabis tandem iam pœnas. ALIVS: Conuincāte, quòd grauia atque indigna perpetraris. ALI. Mihi primo sortire. ALIVS: Sequere, sceleste, ad Iudicem. ALI. Ne suffocame. IVST. Scis quid faciamus, Mercuri? Cæteras quidem lites in crastinum reijciamus; hodie autem eas tantùm sortiamur, quæcunque ab ar-

τοιαύτας, ἀπόσα τέχνας, ἢ βίοις, ἢ ἐπιτηδεύμασι πρὸς ἄνθρωπον ἐσὶν ἐπηγγελμένα, καί μοι ταύτας ἀνάλωτα τῶν γραφῶν. Ερμ. μίθυε κατὰ τὴν Ακαδημίας, φίλε Πολέμωνος, ἀν θρωποθήρα. Δίκ. ἐπὶ λιπαρῶν. Ερμ. ἡ Στοὰ κατὰ τῆς ἀδονῆς, ἀδικίας, ὅτι τὸν ἐρασθὲν αὐτῆς Διονύσιον ἀπέδυσε πόλιν. Δίκ. ψῆφοι ἐκάτεραι. Ερμ. πρὸς Αἰσίππου Τρυφὴ πρὸς Ἀρετήν. Δίκ. ψῆφοι καὶ τούτοις δικασάτω. Ερ. ἀρ' ὑγραμοιβικὴ, θρασεῖ Διογένη. Δίκ. πᾶς ἀκκλήρου μόνος. Ερ. ἡ γραφικὴ κατὰ Πύρ' ρωνος καταξίου. Δίκ. ἵνα καινίτω. Ερμ. βάλε καὶ ταύτας ἀκκληρωτὴν, ὦ Δίκη, τὰς δύο, τὰς πρώτας, τὰς ἀπηνηνεγμένας κατὰ ζῆτος; Δίκ. τὰς παλαιὰς πρότερον δικανώμεθα· αὗται δ' ἂς ὕστερον δικάσουσα. Ερμ. καὶ μὴν ὅμοιά γε καὶ αὗται, καὶ τὸ ἔγκλημα, ἐὰν καιρὸν ἀπὸ

ab artibus, aut vitis, aut scientijs contra homines promulgatæ sunt. Ac mihi has in medium profert actiones. MERC. *Ebrietas contra Academiam pro Polemone plagij.* IVST. *Sortire septem.* MERC. *Stoa contra Voluptatem, iniuriarũ, quòd amatorem ipsius Dionysium, seductum ab ipsa abstraxerit.* IVST. *Quinque sufficient.* MERC *Pro Aristippo, Mollicies contra Virtutem.* IVST. *Etiam his quinque iudicent.* MERC. *Mensaria contra Diogenem, fugæ.* IVST. *Tres sortire soloi.* MERC *Pictoria contra Pyrrhonem, vt desertorem.* IVST. *Nouem cognoscant.* MERC. *Visne & has sortiamur Iustitia, duas videlicet istas paulò antè, nosti, contra Rhetorem institutas atque delatas?* IVST. *Antiquiores illas prius decidamus, hæc autem postea continuò discentur.* MER. *Atqui similes etiam istæ superioribus sunt, & id quod intenditur, etiam si recens ac nouum, affine tamen illis*

ἀπὸ παραπλησίων τοῖς περὶ τοὺς κεκληρωμένους, ὥστε ἐν τούτοις δικαιοῦσθαι ἄξιον. Δί. ἔοικας, ὦ Ἑρμῆ, χαριζομένῳ τῷ δικάσῃ, ἀρκληρῶσθαι δ' ὅμως, ἐὰν δοκῇ, πλὴν ἀπὸ ταύτας μόνας· ἱκανὰ γὰρ ἃ ἐκεκλήρωται. δὸς τὰς γραφάς. Ερ. ῥᾳδίως, καὶ κακόσωστε Σύρῳ, διάλογον ⟨ω⟩ τῷ αὐτῷ ὕβρεως. Δί. τίς δ' οὗτός ἐστιν; οὐ γὰρ ἐγγράφεται τοὔνομα. Ερ. οὔτος ἀρκλήρου ⟨ω⟩ ῥήτορι ⟨ω⟩ Σύρῳ· καὶ γὰρ οὐδὲν κωλύσει οὐδ' ἄνευ τοῦ ὀνόματος. Δί. ἰδοὺ, καὶ τὰς ὑπερορίας κλῆσιν Ἀθήνησιν ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἀρκληρώσομεν; ἆρ' ὑπὲρ τὸν Εὐφράτην καλῶς ἔχει δικάζεσθαι, πλὴν ἀρκλήρου ἕνδεκα τοὺς αὐτοὺς ἑκατέρᾳ τῶν δικῶν. Ερ. οὐχί, ὦ Δίκη, φείδῃ, μὰ πολὺ ἀναπίσεσθαι τὸ δικαστικόν. Δί. οἱ πρῶτοι καθίσαντες τῇ Ἀκαδημίᾳ, καὶ τῇ μίσθ' οὐ κατὸ ὕδωρ ἔχει. πετίρα δ' οὐ

illis est, de quibus modò sortiti sumus: quare inter ea disceptari quoque dignum est. IVS. Videris, Mercuri, indulgere nonnihil petitioni. Sed tamen sortiamur, si tibi videtur: veruntamen duas has solas. Sufficiunt enim hæ de quibus sortiti iam sumus. Cedò ipsas actiones. MER. Rhetoricâ contra Syrum, malæ tractationis. Dialogus contra eundem contumeliæ. IV. Quis autem Syrus iste est? Neque enim nomen adscriptum est. MER. Ita sortire: contra Rhetorem Syrum. Nihil enim vetabit etiam absq; nomine proprio. IV. Ecce externas quoq; iam & peregrinas Athenis in Areopago sortiamur, quas rectiùs fuerat vltra Euphratem disceptatas fuisse. Veruntamen sortire vndecim, eosdemq; viros liti. MER. Eia Iustitia, parce nimiùm adeò exhaurire fiscum tot mercede iudicum. IVS. Primi considento Academiæ &

Ebrietati iudicantes. Tu verò aquam infunde. Prior autem

σύ πηγὴ μίθυ, τί σιγᾷς, καὶ ἀμφανύῃ μάθε, ὦ Ερμῆ, πόσα ληθάν. Ερ. ὁ δὲ ἀμύαμαί, φησι, τὸν ἀγῶνα ἐπᾶν, ἐὰν τοῦ ἀηράτου τὴν γλῶτταν πεπιθῃ μγύη, μὴ καὶ γίλωτα ὄφλω ἐν ᾧ δικασηρίῳ, μόγις δὲ καὶ ἔσηκα, ὡς ὁρᾷς. Δί. ἐκοιῶ συνήγορον ἀναβιβασάτω τὸ δανῶν τούτων τινά· πολλοὶ γὲ, οἳ λάμ ἐπὶ τριωβόλῳ ἀγορᾶσθαι ἕτοιμοι. Ερ. ἀλλ' οὐδεὶς ἐθελήσει γε ὦ φανερῶ σώσας γορῦσαι μίθυ, πολὺ ἐυγνώμονά γε ταῦτα ἔοικεν ἀξιοῦν. Δί. τὰ ποῖα; Ερ. Ακαδημία ἀεὶ πρὸς ἀμφοτέρους παρεσκευάσατο τοὺς λόγους, καὶ τῦτ' ἀσκᾶ, τἀναντία λαλῶν ἀμφοτέρωθεν. αὕτη τοίνυν φησὶν, ὑπὲρ ἐμοῦ πρότερα εἰπάτω ἅτερον ὑπὲρ ἑαυτῆς ἐρεῖ. Δί. καινὰ μὲν ταῦτα· ἀπὶ δ' ὅμως, ὦ Ακαδημία τὸν λόγον ἐπάτερον, ἐπεὶ ζητρόθιον. Α. ἀκούετε, ὦ ἄνδρες δικασαὶ, πρότερον τὰ ὑπὲρ τοῦ μίθυ· dic tu Ebrietas. Quid taces & nutas? Audi, Mercuri, accedens. MERC. Non possum, inquit, certamen hoc perorare, lingua mihi præ mero impedita atque illigata, ne etiam risui me exponam in iudicio. Acgrè autem, vt vides, consiti quoque. IVST. Proinde patronum adducat ex vehementibus ac grauibus istis aliquem. Sunt enim multi qui vel trioboli gratia disrumpi parati sunt. MERC. At nemo certè volet manifestè patrocinari Ebrietati. Verùm æqua vtique hæc postulare videtur. IVST. Quænam? MERC. Academia hæc semper in vtranque parata atque instructa est orationem, idq; etiam exerceat sese, vt contraria probè posiit dicere. Ea igitur, inquit, pro me prior dicat, atque ita deinceps pro seipsa verba faciat. IVST. Nouaquidem hæc. Sed dic tamen Academia orationem vtrumque, quandoquidem hoc tibi facile est. ACA. Audite, viri iudices, privore loco illa

qua

μάθης· ἱκανὸς γὲ τό γε νῦν φέρον. ἀδίκημα δ' ἡ ἀθλία τὰ μέγιστα τῶν τῆς Ἀκαδημίας ἐμοῦ ἀνθρώπων ὄλεθρον, ὃ μόνον ἄχρι οὔπω, καὶ πιστὸν αὐτῇ, μᾶλλον δ' οἰκεῖον, ὧν προσωφέλησεν, οἰόμενον, ἀναιρεθέντα τὸν Πολέμωνα ἐκ πάνυ· ὃς μεθ' ἡμέραν ἐκώμαζε δι' τῆς ἀγορᾶς μέσης, ψαλτρίαν ἔχων, καὶ παρεδίδου Ø, ἐφθέγγετο σπέρμα μεθύων ἀεί, καὶ περιπάτοις, καὶ τοῖς στεφάνοις διϊλιθισμένος Ø. καὶ ταῦτα ὅτι ἀληθῆ, μαρτυροῦσι Ἀθηναῖοι ἅπαντες, οἱ μεθύοντά ποτε Πολέμωνα εἶδον. ἐπεὶ ὁ κακοδαίμων ἐπὶ τὰς τ' Ἀκαδημίας θύρας ἐκώμαζεν, ὥσπερ ἐπὶ πάντας ἄλλους, ἀνθρώπου τε μεγίστου αὐτὸν, καὶ ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς μέθης ἁρπασάσης μετὰ βίας, καὶ πρὸς αὐλὴν ἀγαγοῦσα, ὑπ' ἐρωτοπαθῶν τε κατεφάνησαν, καὶ νήφοντα μεταδιδάξαι, καὶ λόγοις σεμνύνεσθαι πείσαντα, καὶ λιτὸν πίνειν

quæ pro Ebrietate afferuntur. Illius enim est id quod nunc dicitur. Iniuria affecta est misera, vt cùm maximè, à me Academia, mancipio quod solum habebat beneuolum ac fidele, quôdque nihil turpe eorum quæ ipsa imperasset putabat, spoliata, Polemone illo inquam: qui interdiu cum lasciuia ac petulantia per medium forum ferebatur, psaltriam secum habens, & cantu perstrepens, à summo mane ad vesperam vsque ebrius semper, & crapulæ indulgens, capútque corollis ac floribus implicatum gerens. Atque hæc quòd vera sint, testes sunt Athenienses vniuersi, qui ne vnquam quidem Polemonem sobrium viderunt. Postquam autem infelix ille ad fores Academiæ quoque comessabundus & per lasciuiam illudens accessisset, perinde vt ad omnes solebat: mancipatum illum, atque è manibus Ebrietatis vi ereptum, & ad se adductum, aquam bibere, ac sobrium esse docuit, corollasq; capiti

ναν καταπέμψον, ῥημα-
τια σκολιὰ καὶ λυπρὰ, καὶ
πομπῆς φρονηδὸν ἀνάπλεα
ἱπποδάμοιο. ὥστ ἀντὶ τοῦ
τέως ἱσανθοῦντος αὐτῷ ἐμ-
ρυθμάτου ὠχρὸς, ἄθλιος,
καὶ ῥικνὸς τὸ σῶμα γεγέν-
τοα. καὶ τὰς ᾠδὰς ἀπαδούσας
ἀχρειωθῆναι, ἄσιτον ἐνίοτε,
καὶ δυσχολίᾳ ἂς μέθοδῳ ἐμ-
σωρᾶσθαι, καθηγεμόνι δὲ-
ποῖα πομπὴ Ἀκαδημία ἐγὼ
παρῆμι διδάσκω. τὸ δὲ μέγιστ-
ον, ὅτι καὶ λοιδορεῖται τῇ μέ-
θῃ, πρὸς ἐμοῦ ἱπαρθὲς, καὶ
μνεία ἔσται κακὰ λιξάσαι περὶ
αὐτῆς. ἔρρηται σχεδὸν τὰ ὑπὲ-
ρ τῆς μέθης ἤδη καὶ ὑπὲρ
ἐμαυτῆς ἱρῶ, καὶ τὸ ἀπὸ
τοῦδε ἐμοὶ ἔσωσθω. Δι. τί
ἄρα πρὸς ταῦτα ἱρεῖ; σὺ δὲ
ἀπ' ἐγχειροῦσιν ἐν ᾧ μέρει.
Ακα. οὕτωσί μὲν ἀκούσαι
πάνυ ὕλογα, ὦ ἄνδρες δι-
καστὰ, ἃ συνήγορος ἔρρηκε
ὑπὲρ τῆς μέθης· ἂ δὲ ἐμοῦ μετ' ὀλίγα ἀκούσετε,
ἄσμε-

detractas discerpsit. Ac quòd ties bibendum atque accumbendum fuerat, verba quædam perplexa ac misera, & multa curiositate referta, illi tradidit. Quare pro eo qui antea efflorescebat in illo, rubore, pallidus miser & incuruus corpore factus est, & cantilenis illis vniuersis obliuioni mandatis, sine cibo interdum & sitibundus ad mediam vsq; vesperam sedet, nugãdo videlicet quæ mihi multa Academia ego nugari doceo. Quod autẽ maximum est, etiam tòuiciatur Ebrietati, à me eò inductus, & innumera quædam mala de ea commemorat. Dicta fermè sunt quæ pro Ebrietate adduci possunt. Iam verò & pro me ipsa verba faciam: & exinde peroratum à me esto. Ivs. Quid igitur ad hæc respondebit? Veruntamen infunde & huic parem vicissim. Aca. At hoc quidem pacto audiẽtibus admodum probabilia videntur, viri Iudices, quæ à patrono pro Ebrietate dicta sunt. Quòd si autem & me eadem beneuolentia audietis, in-

ἔστιθι, ὡς οὐδὲν αὐτῷ ἀδίκημα. τὸν γὰρ Πολίμωνα τοῦτον, ὃν φησιν ἑαυτῆς οἰκέτην εἶναι, πιφυκότα οὐ φαύλως, οὐδὲ κατὰ τὸν μέθυσον, ἀπ' οἰκέτου ἐμοὶ, καὶ τὴν φύσιν ὅμοιον παραπλήσιόν τε ὄντα, σωφρονίσμενος τῆς ἀδολεσχίας· ἔτι γὰρ αὐτῇ τὰ πολλὰ ξυμπουρεῖ, ἀπέφθαρται ἄθλιον, τοῖς κώμοις, τοῖς δὲ τῶν ἑταίρων παρασκεύοις ἐκδέδωκεν, ὡς μηδὲν μικρὸν αὐτῷ τῆς ἀδολεσχίας ὑπολείπεσθαι. καὶ ἄχρι ὑπὲρ ἑαυτῆς νῦν μικρὸν ὑποθέσθαι ὤκνει, ὑπὲρ ἐμοῦ ἐρῶν νομίζουσι. πρωΐ γὰρ ἔωθεν ὁ ἄθλιος ἐστεφανωμένος, περιπαλῶν, ὅσῃ τῆς ἀγορᾶς μέσης καταπλούμενος, οὐδὲ ποτὲ νήφων, λωμαζόμενος ἐπὶ πάντας, ὕβεις τῶν πολλῶν, καὶ τῆς πόλεως ὅλης, καὶ γέλωτος τοῖς ξένοις. ἐπὲ μοί τοι παρ' ἐμὲ ἥκων, ἐγὼ μὲν ἔτυχον, ὥσπερ

tis, intelligetis sanè quòd nulla ipsam iniuria offeci. Nam Polemonem hunc, quem seruum illa suum esse ait, natum haudquaquam seruiliter, neque ita vt ebrietatem referret, sed familiarem mihi, & natura similem, præreptum adolescentem adhuc atque tenerum existentem, adiuuante ad hoc Voluptate, quæ illi in plerisque mutuam operam præstat, corrupit miserum, lasciuis comessationibus & meretricibus quasi in deditionem tradendo: ita vt ne paululùm quidem verecundiæ in eo remaneret. Atque ea quidem quæ illa prosè paulò antè dici putabat, pro me dicta esse existimate. Circumibat enim miser ille à primo statim mane coronatus, ac crapula perditus, per medium forum, sonantibus vndique circum

ipsum tibijs, nunquam sobrius, lasciuus ac petulans in omnes, dedecus, & contumelia maiorum, & præterea ciuitatis totius, ludibrium autem peregrinorum ac hospitum. Posteaquam autem ad me venit, ego quidem sorte quadam,

ὥσπερ εἴωθα ποιεῖν, ἀναπλαμένων τῶν θυρῶν, πρὸς τὸς παρόντας τῶν ἑταίρων, λόγους τινὰς περὶ ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης διεξιόντα. ὁ δὲ μετὰ τοῦ αὐλοῦ καὶ τῶν στεφάνων ἐπισὰς, τὰ μὲν πρῶτα ἐβόα, καὶ συνεχῶν ἡμῶν ἐπεραλῶ τὴν σωφροσίαν, ἐπιταράξας ἡμᾶς ἐθορύβει. ἐγὼ δ' οὐδὲν ἀμεῖς ἐπεφροντίκαμεν αὐτοῦ, διατ' ὀλίγον (οὐ γὰρ τέλεον ἦν διάβροχος τῇ μέθῃ) ἀνένηφε πρὸς τὸς λόγους, καὶ ἀρξάμενος τὸς στεφάνους, καὶ τὴν αὐλητρίδα διατσιώπα, καὶ ἐπὶ τῇ πορφυρίδι ἀσχύνετο. καὶ ὥσπερ ἐξ ὕπνου βαθέος ἀνιαρόμενος, ἑαυτόν τι ἐώρα ὅπως διήκειτο, καὶ τοῦ πάλαι βίου διατσίγνωσκε. καὶ τὸ μὲν ἐρύθημα, τὸ ἐκ τῆς μέθης, ἀπελύετο, καὶ ἡ φανείτο, ἡ ἐρυθρία δὲ διατ' ὀλίγον τῶν ἐρωμένων· καὶ τέλος ἀφῆρε, ὥσπερ ἔχων, αὐτομόλησε παρ' ἐμὲ, ὅτι ἐπὶ καλοῖς ἐμέμνητο,

vt consueui facere, patentibus foribus ad amicos quùm præsentes erant, sermones quosdam de virtute atque modestia faciebam. Ille verò cum tibia & coronis astans, principiò quidem vociferabatur, ac perturbare nos tentabat, conuersationem nostram clamore suo interturbando. At postquam nos nullam illius rationem habebamus, paulatim (neque enim omnino aut extremè vino madefactus erat) respiscere cœpit ad sermones, & simul auferebat coronas, & tibicinam compescebat, & ob purpuram erubescebat: ac veluti è profundo somno experrectus, cùm seipsum aspiceret, quo pacto ornatus atque affectus esset, tum vitam superiorem & anteactam damnabat. Et rubor quidem ille ex temulentia contractus defloreſcebat, euaneſcebátque: ipſe autem præ pudore eorum quæ fecerat, erubeſcebat. Poſtremò ab illa aufugiens, ita vt erat, ad me transiit, neque vocante

me,

φυς, οὔτε βιαζόμενος, ὡς αὐτὸ φησιν ἐμοῦ, ἄκοντος, οὐδὲ τὸν ἐμὲ τρόπον ταῦτα εἶναι ὑποπαμβάνων. καί μοι ἤδη καλεῖ αὐτὸν, ὅπως καταμάθητε, ὃν τρόπον διάκειται πρὸς ἐμέ. τοῦτον, ὦ ἄνδρες δικασταί, παραλαβὼν γνοίης ἔχοντα, καὶ μήτε φωνὴν ἀφιέντα, μήτε ἀσελγαίνοντα τὸ παράπαν τοῦ λοιποῦ βίου, ἐπισπᾶσθαι, καὶ ἀνίσχνα, καὶ ἀντὶ ἀνδρὸς πότου, ἐσόμενον ἄνδρα, καὶ σώφρονα, καὶ πολλοῦ ἄξιον τοῖς Ἕλλησιν ἀπειλήφα. καί μοι αὐτὸς τε χάριν οἶδεν ἤδη τοσαύτης, καὶ οἱ προσήκοντες ὑπὲρ αὐτοῦ. ἄρηκα. ὑμᾶς δ' ἤδη σκοπεῖν, ὅτι τὸ ἡμῖν ἄμεινον ἔσται σωθῆναι. Ερ. ἄγε δή, μὴ μέλλετε, ψηφοφορήσατε, ἀνάστητε· καὶ ἄλλος γὰρ δικάσεται. Δι. πάσας ἀκαλήμια λαβέτω, πλὴν μιᾶς. Ερ. πρόσοχον οὐδὲν, ἔναι τινα καὶ τῇ μέθῃ τιθέμενον λαβέσθαι, οἱ τῇ Στοᾷ πρὸς πλὴν ἁπάντων, πλὴν τοῦ

me, neq; cogente, perinde vt illa de me ait, sed vltrò ac volens, meliora hæc nostra esse credens. Ac mihi iam ipsum huc aduoca, vt cognoscatis quo pacto à me immutatus atque affectus sit. Hunc ego, viri Iudices, ad me receptum, ridiculè omnino sese gerentem, & neque vocem edere, neq; consistere præ mero valentem, conuerti, ac sobrium reddidi, & ex vili mancipio virum modestum ac temperantem, precióque dignum Græcis effeci. Et mihi nunc ipse gratiam pro eare habet, & propinqui eius pro ipso. Dixi. Vos autem iam spectate, Iudices. viri nostrum satius fuerit illum eos uersari. MER. Agite itaq; ne cunctemini, ferte sententiam, atq; inde exurgite: nam & cæteros iudicare oportet. IVS. Omnibus calculis superat Academia, excepto vno. MER. Nihil nouum aut mirum, si quis sit qui & pro Ebrietate ferat. Sedete nunc vos, qui Stoæ contra Voluptatem fortitò electi estis,

πού ἱρασῦ λιπαλοιφ. ἐγκέχυται τὸ ὕδωρ. ἢ ἁλαβάφραφ, ἢ τὰ ποικίλα, οὐ κάκ λέγω. Στοά. οὐκ ἀγνοῶ μὲν, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, ὡς πρὸς ὡραίου μοι τὴν ἀντίδικον ὁ λόγος ἔσται. ἀλλὰ καὶ ὑμῶν τὰς ποικίλας ὁρῶ, πρὸς μὲν ἐκείνην ἀχθομένους, καὶ μειδιῶντας πρὸς αὐτήν, ἐμὲ δ' ἀταφρονοῦντας, ὅτι μὲν καὶ ἁβρύμαι, καὶ ἀρρύτωσόν βλέπω, καὶ σινδρωσὶ δοκῶ. ὅμως δ', ἢν ἐθελήσητε ἀκοῦσαί μου μικρόν, θαρρῶ ποιήσειν δικαιότερα ταύτης ἐρᾶν· τεθάρρηκα γάρ τοι καὶ τὸ παρὸν ἐγκλημά σου, ὅτι οὕτως ἐπαιδεύθης ἐπιμελῶς ὑπ' ἐμοῦ. ἐρασθῆναι μὲν, ἄνδρες τοῦτο σώφρονα, τὸν Διονύσιον φυγεῖν δὲ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιτήδευσιν. καὶ δῶ γε οἱ πρὸ ἡμῶν δίκην ὀφλόντες ἀφῖκται, τῇ Ἀκαδημίᾳ καὶ τῇ μέθῃ, ἀδελφῇ τῆς παρούσης ἀφίκεσθον. ἐξεσπάσατε γὰρ ἐν

ad iudicium de amatore ferendum. Infusa est aqua, Heus picturata, ac varicoloribus induta, tu iam dic. STOA. Haud equidem ignoro, viri iudices, quàm contra formosam aduersariam oratio habenda mihi sit. sed & vestrùm plerosque video ad illam quidem aspicere, & eidem arridere, me verò contemnere, quòd videlicet ad cutem vsquè tonsa sum, & virile quiddam obtineor, tetricăque ac tristis appareo. Sed tamen si me dicentem audire volueritis, confido equidè multò iustiora, quàm hæc, dicturam me esse. Nam hoc ipsum illud est quod in præsentia accuso, quòd ita meretricio modo exornata, aspectus illecebris amatorem meum virum tunc modestù ac temperantè, Dionysium videlicet, fraude circùuentum, ad sese auulsum hinc abstraxit. Et quam præcedentes illi causam iudicauerunt inter Academiam & Ebrietatem, quasi quadam soror præsentis causæ est. Examinabitis enim

ἐν ὧν παρόντι πότερα χοίρων δίκην, νυνυκτύας διάγωμεν, ἠδομένους δᾶ ζῆν, μηδὲν μεγαλόφρον ἐπινοοῦντας, ἢ ἐν ἀνδρὶ τῷ καλῶς ἔχοντι καὶ ἡγησαμένῳ τὸ τερπνὸν ἐλευθέρους ἐλευθέρως φιλοσοφᾶν, μήτε τὸ ἀλγεινὸν, ὡς ἄμαχον δειδιότας, μήτε τὸ ἡδὺ ἀνθρωποδωδῶς περαυμένους, καὶ τῶν ἀδοκήτων ἐν μηδενὶ τὰς ἐλπίδας ἔχοντας; τοιοῦτα γὰρ αὖτε δείλαια τοῖς ἀνοήτοις πτοέουσα, καὶ μορμολυττομένη τὸν νοῦν, πεφόβηκεν τοὺς πολλοὺς, ὡς εἰς τὸ [illegible] ἡμῶν ἐπάγειν; νοσοῦντα τηρήσασα; ὁ γὰρ ὑγιαίνων ποτὲ πτοήσεται τὸν παρὰ ταύτης πόνον; τί ἂν ἐγὼ ἀπ[illegible] αὐτῆς, ὅπου [illegible] φείδεται, ἀπ[illegible] λεαν αὐτῶν δεδάκα, ὅτε ἐ σωφρονεῖτε, καὶ ἀσεβείας ἂν δίκην

enim in præsentia, vtrũ porcorum more in terram deiectos viuere nos deceat, voluptati indulgentes, neq; quicquam generosum in animo cogitantes: an verò posteriore loco, eo quod est delectabile, posito, prælata honestate, liberos liberè philosophari, neq; dolorẽ vt ignauũ quiddam pertimescentes: neque id quod dulce est, mancipiorum more sectantes, felicitatemq; in melle & caricis quærentes. Eiusmodi enim illectamenta hæc stultis obijciens, & labore ceu quadam larua perterrefaciens, pleroſque ipſorum ad se illectos adducit, inter quos & miserum illum velut excusso iugo à nobis secedere fecit, cùm ægrotantem tacitè obseruasset. Neque enim rectè valentem ac sanum oratione sua vnquam facilè adduxisset. Quanquam quid ego adeò aduersus illam indignata sim, quando ne ipsis quidem dijs parcere soleat, sed administratione ac prouidentiã illorũ calumnietur? Quare si rectè sapiis, Iudices, etiam impietatis

ἀίκλωνα δ' ἴριν παρ' αὐτῆς. ἄκουσα μὲν οὖν, ὡς ἐμὲ αὐτὴ παρασκευάσθαι ποιήσασθαι τὸν λόγον, ἀπὸ τοῦ Ἐπικούρου ἀναβιβάσεσθαι σωτῆρα σφόδρα, ἅτε ἐντρυφᾷ τῷ δικαιοσύνῃ. πλὴν ἀπὸ εἰκαίᾳ γε αὐτὴν ἠρώτατε, οἵας ἂν οἴεται γενέσθαι, τὸν Ἡρακλέα, καὶ τὸν ἡμέτερον Θησέα, ἀ πεφοίντος τῇ ἡδονῇ, ἐφιέντα τοὺς πόνους· εἰ γὰρ ἂν εἰκόνι μεγάλῃ ἀδικίας ἐν πλούτῳ, εἰκόνα μὴ ἀνασκάπτειν. ταῦτα ἔπον, ἃ πάνυ τοῖς μακροῖς τῶν λόγων χαίρουσα. ἃ δ' ἐγὼ ἐβουλόμην ἀκοῦσαι κατὰ μικρὸν ἀφικέσθαι μοι σωτηρίωμεν, τάχιστα ἂν γνοῦσα τὸ μηδὲν ὄν. πλὴν ἀπὸ ὑμᾶς γε τῶ ὄρκου μνημονεύσαντος, ψηφίσασθε ἤδη τὰ νόμιμα, μὴ πρὸς ἐκείνου Ἐπικούρου, λίγοντι μηδὲν ἰσιακοπὲρ τῶν παρ' ὑμῖν νομιζομένων τοὺς θεούς. Ερ. μιτάσχες ὁ Ἐπίκουρος ὑπὲρ τῆς ἀδολεσχίας λέγει. Επι.

pœnas de ipsa sumetis. Porrò audiui equidem quòd neque orationem ipsa habere parata sit, sed Epicurum istum patronum pro se huc adductura. Adeò scilicet illudit etiam ipsi iudicio. Veruntamen illa certè ipsam interrogate, qualesnam putet fuisse Herculem, ac Theseum nostrum, num etiam illis indulgentes voluptati, laborem euitârint. Nihil enim prohiberet quo minus plena iniustitiæ terra foret, si illi laborem non sustinuissent. Atque hæc dixi, vt quæ non admodum longis orationibus delectari soleam. Quodsi vtique voluerit & parumper respondere mihi interrogata, celerrimè cognoscetis quòd nulla sit. Veruntamen vos certè iurisiurandi memores, decernite iam quæ iusta ac pia sunt, haudquaquam Epicuro fidem adhibentes, qui deos dicit nihil eorum quæ apud nos geruntur, attendere. MERCV. Transi hinc. Heus Epicure, pro Voluptate dicito.

EPIC.

Ἐπί. ὀμακρὰ, ὦ ἄνδρες δικασταί, πρὸς ὑμᾶς ἐρῶ. δεῖ γὰρ οὐδὲ πολλῶν μοι τῶν λόγων. ἀπ' ἐμοῦ μὲν ἐπῳδῆς τισιν ἢ φαρμάκοις, ὃν φησιν ἐραστὴν ἰαυτῆς ἡ Στοὰ τὸν Διονύσιον καταγάγασι ταύτης μὲν ἀπέχεσθαι, πρὸς ἑαυτὸν δὲ βλέπειν καὶ ἡδονὴν, φαρμακὶς ἂν ἀκότως ἔδοξε, καὶ ἀδικεῖν ἐπίκειται, ἐπὶ τὰς ἀπορίας ἐρασὰς μαγαγοῦσα. εἰ δέ τις ἐν πόλει ἐλευθέρᾳ τῇ ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει, μὴ ἐπαγορευόντων τῶν νόμων, τοῦ παρὰ τούτοις ἀκολίαν μνησικακῆς, καὶ λύπ φησι λυφάλαιον τῶν πόνων, τοῦ τὸν δαιμονίαν παραγίνεσθαι, πλήρη οἰηθεὶς, τοὺς μὴ ἀκούειν ἐκείνους λόγους, καὶ λαβεῖν ἀνθρώπους ὁμοίους, ἀπέχεσθαι, πρὸς δὲ τοῦ ἐθελοῦ ἄσμενον ἐφαπτεσθαι, ὥσπερ κῆμά τινα ἀπορρίψας, τὰς τῶν λόγων πλοκτάνας, ἀνθρώπινα καὶ οὐ βλακώδη φρονήσας, καὶ τὸν μὴ πόνον, ὅπερ

EPIC. *Haudquaquam prolixius apud vos, viri Iudices, dicam. Nam multis verbis ne opus quidem mihi est. Verùm si incantationibus aut medicamentis quibusdam Voluptas eum quem Stoa hæc amatorem sumit, Dionysium videlicet, coëgit ab hac quidem abstinere, ad se autem conuertere sese, venefica meritò visa est, & iniuriam feciſſe huic coarguitur, tanquam contra alienos amatores præstigias ac dolos machinata. At si quis liber, in ciuitate libera, legibus non vetantibus, molestiam atque acerbitatem quæ ab hac proficiscitur, perosus, & felicitate quam quasi caput laborum inde prouenire aiunt, pro nugis ac nihilo habita, obliquos & incuruos huius sermones, labyrinthisq; similes reliquit, ad Voluptatem autem lubens transfugit, verborum istorum retijs tanquam vinculis quibuſdam obiectum haudquaquã ſtolida, ſed humana ſapiens, laboréq; ipſum,*

ὅπως ἔχει, πονηρὸν, κἀλλὰ κτᾶσθαι ἡδονὴν οἰηθέντα, ἀφαιρεῖσθαι ἐκεῖνον αὐτὸν, ὥσπερ ἐκ ναυαγίου τινὰ περισώσοντα, καὶ γαλήνης ἐπιθυμοῦντα, σωφρονιστὴν ἐπὶ τοῦ πόνου, καὶ ἐκόντα τὸν ἄθλιον παρέχειν τοῖς ἀρχικοῖς, καὶ ταῦτα, ὥσπερ οἰκέτην, ἐπὶ τὸν τῆς ἡδονῆς βωμὸν, ἐπὶ σφαγὴν ἀδόντα, ἵνα σφαγῇ πολυθρύλητον ἀρετὴν ἀγάγῃ, ἐπὶ τὸ ὄρθιον ἰόντι ποσὶ ἀνιέναι, εἶτα δὲ ὑπὸ πονήσας τὸν βίον, εὐδαιμονήσειν μετὰ τὸν βίον. καίτοι τίς ἂν ἑαυτὸν δικαιότερον ἢ δόξειεν αὐτοῦ ἐκείνου, ὃς καὶ τὰ παρὰ τῆς Στοᾶς ἐπήκουσε, καὶ μαί τις ἄλλος, καὶ μόνον τοῦτο τὸ καλὸν ἀγαθὸν οἰόμενος εἶναι, μεταμαθὼν ὡς καλὸν ὁ πόνος ἐστὶν, τὸ βέλτιον ἐξ ἀμφοῖν ἀποκρίνας, εἵλετο; ἑώρα γὰρ οἶμαι, τοὺς περὶ

ipsum, id quod est, malum. Voluptatem autem suauem ducens: excluderéne eum decebat quasi ex quodam naufragio ad portum enatantem, & serenitatis cupientem, præcipiti capite in laborem impellendo, & ceu deditiium, inopiæ atque egestati miserum illum tradendo, idq; cùm ille supplicis instar ad Voluptatem tanquam ad misericordiæ aram aliquam confugeret? Nimirum, vt pessim ac multis iactatam illam virtutem, cum multo sudore in arduum progressus aspiciat, atque exinde per omnem ætatem laboribus exercitatus, demum post vitam peractam felix atque beatus fiat. Atqui quis quæso iudex iustior in hac causa fuerit, quàm ipse ille qui & ea in quibus Stoa versatur, cognouit vt quisquam alius: & cùm antea solum illud quod honestum est, bonum putaret esse, postea quantum malum foret labor, cognito, id quod melius ex vtroque probauit esse, delegit? Videbat enim, opinor, eos qui de tole-

περὶ τὸ καρτερεῖν, καὶ ἀνέχεσθαι πόνους, πολλὰ διεξιόντας, ἰδίᾳ δὲ τὴν ἡδονὴν θεραπεύοντας, καὶ μέχρι τούτου νεανιευομένους, οἵους ἂν καλὰ τὰς τῆς ἡδονῆς νόμους βιοῦνται, αἰσχυνομένους μὲν, εἰ φανοῦνται καλῶν τῶν τόνων, καὶ πρὸς ἀλόγιστον τὸ λόγιμα, ὑπονοθότας ἢ ἀθλίως τὸ τοῦ Ταντάλου, καὶ ἔνθα ἂν ἀσφαλῶς καὶ ἀσφαλῶς παρανομήσειν ἐλπίσωσι, χανδὸν ἐμπιμπλαμένους τῆς ἡδονῆς. ἀγοιῶ τις αὐτοῖς τὸν τοῦ Γύγου δακτύλιον ἐδωκεν, ὡς πειθομένους μὴ ὁρᾶσθαι, ἢ τὸν τοῦ Ἅιδου ἐλμὸν, οὐ οἶδ' ὅτι μακρὰν χαίρειν ἂν τοῖς πόνοις φράσαντες, ἐπὶ τὴν ἡδονὴν ὥρμων ἂν καὶ ἐμιμοῦντο ἅπαντες τὸν Διονύσιον. ὃς μέχρι μὲν τῆς νόσου, ἤλπιζεν ὠφελήσειν τι αὐτὸν τοὺς περὶ τῆς καρτερείας λόγους ἐπαλλὰν ἢ ἤκουσε, καὶ ἐνόσει, καὶ ὁ πόνος ἀληθέστερον αὐτῷ ἐδείκνυ, ἰδὼν

tolerandis ac perferendis laboribus multa commemorare solent, priuatim autem Voluptatem colunt, eò quidem vsque iuueniliter seſe iactare, domi autem secundum Voluptatis præcepta vitam degere, erubescentes quidem si deprehendantur remittere aliquid de firmitate & contentione, prodereq; professionem suam, patientes autem miserè interea Tantali illud: & vbi latere seſe, ac tuto leges transgredi posse confidunt, hiantibus faucibus voluptatem ingurgitantes. Proinde si quis ipsis Gygis annulum daret, vt eo inducto conspici non possint, aut etiam Orci galeam: sat scio quòd laboribus longum valere iussis, ad Voluptatem prosilirent, & cuncti imitarentur Dionysium: qui quidem antea quàm morbo correptus esset, sperare solebat illos de tolerantia sermones multùm sibi profuturos esse. At postquam dolere atque ægrotare cœpit, ac labor re ipsa illum inuasit, animad-

Ιδὼν τὸ σῶμα τὸ ἑαυτῆ ἀνθρωπικὸν, ἡ δὲ φιλοσοφοῦσα τῇ Στοᾷ, ἡ τἀναντία λογιζομένη, ἀλλ' ἄλλον, ἢ τοῖς ἰσχύουσιν, ἢ ἴσως ἄνθρωπος ὤν, ἡ ἀνθρώπου σῶμα ἔχων, ἡ διατιθέμενος, ὡς ἂν ἀνθρώπου ἀλλ' ἄλλως ἔχοντος, ἃ μόνος ὅτι ὢν ἄνθρωπος λέγει, καὶ ἥδεται καὶ ἡγεῖται, λόγοισι χαίρει, τὸν δὲ νοῦν ἴσως ἔχει. ἔρρηκα. ὑμᾶς δ' ἐπὶ τοῖς ψηφοφορήσαντι Στοά. μεθαμῶς, ἀπ' ὀλίγα μοὶ σωφρονῆσαι ἐπιτρέψατε. Επί. ἰρήτωσαν· ἀρκεινοῦμαι γάρ. Στοά. κακὸν ἡγῇ τὸν πόνον; Επί. ναί. Στοά. τὴν ἀλγηδόνα δ' ἀγαθόν; Επί. πάνυ μὲν οὖν. Στοά. τί δῆτα, οἴεσθαι δοκεῖ, τι διάφορον καὶ διάφορον, καὶ πονηρὸν καὶ ἀπρονηρόν; Επί. μάλιστα. Ερ. ἔ φασιν, ὦ Στοᾶ, συνιέναι οἱ δικασταὶ τὰ δισύλλαβα ταῦτα ἐρωτήματα. ὥστε ἡσυχίαν ἄγετε, ψηφοφορήσουσι γάρ. Στοά. καὶ μὴν ἐπράτησα ἂν, εἰ σωφρόνησα ἐν

animaduerteret corpus suum diuersam à Stoa philosophiam sequi, & contraria statuere, ibi magis quàm istis credidit: atque ita sibi persuasit, homo cùm esset, etiam corpus humanum habere sese: vixitq; exinde non ut statua illo vtens, sed hoc sciens, quòd quicunque alter dicit, ac Voluptatem accusat, verbis quidem delectetur, animum autem illuc conuersum habeat. Dixi. Vos autem ob hæc sententiâ ferte. STOA. *Nequaquam, sed pauca etiam interrogare mihi permittite.* EPIC. *Interroga: respondebo enim.* STOA. *Malúmne putas laborē?* EPIC. *Etiã.* STOA. *Voluptatem autem bonum?* EPIC. *Atque admodum.* STOA. *Quid autem? Scítne quid sit differens, vel indifferens, & promotum, vel reiectum?* EPIC. *Maximé.* MER. *Negant se Iudices intelligere, Stoa, dissyllabas istas interrogationes: quare silentium agite. Iã enim sententiâ ferêt.* STOA. *Atqui vicissem, sanè, si interrogassem*

in

ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἀναποδείκτων σχήματι. Δί. τίς ὑπερέσχηκε; Ερ. πάσας ἡδονάς. Στοά. ἰοὺ ἰού· τὸν Δία. Δία. τύχῃ τῇ ἀγαθῇ· εὖ ἀκούσομαι λάλα. Ερ. περὶ Αἰσίππου Ἀρετὴ καὶ Τρυφὴ, καὶ Αἰσίππου ἀκούσεσθε παρόντος. Αρ. πότέραν ἐμὲ κελεύεις, τὴν Ἀρετὴν. ἐμὸς γάρ ἐστιν Αἰσίππου, ὡς ἀληθέστατοί λόγοι, καὶ τὰ ἔργα. Τρυ. οὔμενοῦν, ἀλλ' ἐμὲ τὴν τρυφεῖν· ἐμὸς γάρ ὁ ἀνήρ, ὡς ἔστιν ὁρᾶν ἀπὸ τῶν στεφάνων, καὶ τῆς πορφυρίδος, καὶ τῶν μύρων. Δί. μὴ φιλονεικεῖτε· ὑπερκείσεται γὰρ καὶ αὕτη ἡ νίκη, ἣν ἂν ὁ Ζεὺς δικάσῃ περὶ τοῦ Διονυσίου παραπλήσιον γάρ τι καὶ τοῦτο ἔοικεν ἔσεσθαι. ὥστε ἂν μὲν ἡ Ἡδονὴ κρατήσῃ, καὶ τὸν Αἰσίππου ἔξει ἡ Τρυφή. νικήσαντος δ' αὖ τῆς Στοᾶς, καὶ οὗτος ἔσται τῆς Ἀρετῆς ἐπιτήδειος. ὥστε ἄπαντι

in tertia figura, eorum videlicet quæ demonstrari non possunt. IVST. *Vtra superauit?* MERC. *Voluptas calculis omnibus.* STOA. *Prouoco ad Iouem.* IVST. *Bona sanè fortuna, vt lubet. Tu verò alios accerse.* MERC. *De Aristippo contendentes Virtus atque Mollicies, & Aristippus verò ea tria ipse adesto.* VIRTVS. *Priorem me dicere conuenit, Virtutem videlicet. Meus enim est Aristippus, perinde atque indicant sermones, & opera.* MOL. *Haudquaquam, sed me potius. Meus enim est homo ille, quemadmodum videre licet ex coronis, & purpura, & vnguentis.* IVST. *Ne ambitiosè adeò cõtendite. differetur enim & hæc causa eò vsq; dum Iupiter de Dionysio sententiam ferat. Non enim dissimile quippiam hoc quoque videtur esse. Quare tum quidem, si Voluptas vicerit, etiam Aristippum Mollicies habebit. Vincente autem contrà Stoa, & his erit Virtui condemnatus. Proinde*

λοι παρίσωσαν. τὸ λᾶνα μέν τοι μὴ λαμβάνετωσαν οὗτοι τὸ δικαστικόν· ἀδίκως γε ἂν δίκην μεμύσηται αὐτοῖς. Ερ. μάτην ὄρ ἀνελήλυθότες ὦσι γέροντες ἄνδρες ἐς τὸν ἀγῶνα τὸν ἀνάβασιν; ἀπιτε, μὴ ἀγανακτᾶτε, αὖθις δικάσαι. Ερ. Διογένη Σινωπέα παρᾶνα λαβὸς, καὶ σὺ δίνων ἂν ἀργυραμοιβικὴ λέγε. Δι. καὶ μὲν ἄρ γε μὴ παύσασθαι ἐπιχλᾶσα, ὦ Δίκη, ἐπὶ τοῖ φασὶ δικάσοντά μοι, ἀλλὰ πολλῶν καὶ βαθέων τραυμάτων· ἐγὼ γὲ αὐτίκα μάλα πατάξω τὸν ξύλῳ. Δί. τί τοῦτο; ἀπίρων. ἐγὼ ἂ ἀργυρωμοιβικὴ, ὁ δὲ δίκαιος, ἐπιτρεμῶν τὸ βάκτρον, ὑπιστρόφου τι ἐοικὼς ἀθλίᾳ τοῖς λίθοις. Πύῤῥωνα [illegible] μηχανικὴν [illegible], ὁ Δίκη, ὁ Πύῤῥων δὲ οὐδὲ τὼν ἀρχὴν ἀνελήλυθε, καὶ ἐκπεπόνηκε τοῦτο πράξας. Δί. διὰ τί, ὦ Ερμῆ;

alij adsunt[illegible] ne accipiat praemium pu[illegible] incogn[illegible] misit ipse [illegible]. igitur per longam adeo atque acclivem viam ascenderint viri hi senes? IVST. Abundè est si tertiam etiam partem acceperint. Abite, ne indignemini, aliàs iterum iudicabitis. MERC. Diogenem Sinopensem adesse tempus est. Ac tu ita ac Mesaria dic. DIOG. At verò nisi desinat molesta esse, Iustitia, non ampliùs de fuga mecum apud iudicem aget, sed de multis atque aliis vulneribus. Ego enim quamprimum adeo fuste hanc contundam. IVST. Quid hoc rei est? profugit Mensaria: ille autem sublato baculo insequitur. Haud mediocre malum aliquod videtur misera illa acceptura esse. O Pyrrhonem proclama. MERC. At pictoria quidem iam adest, Iustitia: ipse autem Pyrrho principio ne ascendit quidem huc. Ac videtur hoc facere. I[illegible] Qua de causa. Mer-

βρμῆ; Ερ. ὅτι οὐδὲν ἡγῆται δικαιότερον ἀληθείας εἶναι. Δί. ζημιωσοῦ ἰρήμῃ αὐτὸν καταψηφισάμενος· τὸν λόγογράφον ἤδη καλεῖ τὸν Σύρον. καὶ τοι πρώην ἀπηγγέλθησαν κατ' αὐτοῦ γραφαὶ, καὶ οὐδὲν ἔπαγεν ἤδη κεκλῆσθαι. πλὴν ἀπ', ἐπεὶ δοξεν, προτέραν ἅπασι τῆς ῥητορικῆς τὴν δίκην. βαδέως, ὅσοι συνειληλύθασιν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν; Ερ. ἀκότως, ὦ Δίκη. τό, τι γὰρ μὴ ἕωλον ἔναι τὴν εἰσιν; ἀλλὰ καινὴν καὶ ξένην, ἥθις, ὥσπερ ἔφης, ἐπαγγελλομένην, καὶ τὸ ἐλπιζόμενον ἀκούσεσθαι ῥητορικῆς μὲν καὶ δεξιόν, ἐν ᾧ μίαν κατηγορούντων, ἕτερος δὲ πᾶς ἀμφοτέρους τὸν Σύρον, ζοῦν πολὺν ἐπάγαγε τὸν δικαστήν. πλὴν ἀλλὰ ἄρξαι σοτὲ, ὦ Ρητορική, τῶν λόγων. Ρη. πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεοῖς εὔχομαι πᾶσι καὶ πάσαις

Mercuri? MERC. Quia nullum putat iudicium aut forum verum esse. IVST. Proinde contumaciæ ipsum condemnent. At iam scriptorem prosæ orationis Syrum illum accerse. Quanquam nuper datæ actiones contra ipsum hæ delatæ sint, & nihil necesse erat tanto opere festinari, atque eas tam statim disceptari: veruntamen quia ita visum est, priorem introduc Rhetorices causam. Papæ, quàm multi ad audiendum conuenêre? MERC. Meritò, Iustitia. Nam hoc ipsum quòd actio hæc minimè vetus aut obsoleta est, sed noua ac peregrina, heri, quemadmodum ais, primùm intentata: deinde quòd & sperant audituros se esse Rhetoricam quidem atque Dialogum per vices accusantes, vtrisque autem Syrum respondentem, multitudinem tantam ad iudicium contraxit. Veruntamen incipe tandem Rhetorica causam dicere. RHETOR. Principiò quidem, viri Athenienses, deos atque

πάσας, ὅσην εὔνοιαν ἔχουσα τυγχάνω τῇ τε πόλει, καὶ πᾶσιν ὑμῖν, τοσαύτην πάρεξαι μοι παρ' ὑμῶν εἰς τοῦδε τὸν ἀγῶνα. εἶθ', ὅπερ δὴ μάλιστα δίκαιον, τοῦτο παρασχεῖσθαι τὸς θεὸς ὑμῖν· τὸν μὲν ἀντιδίκον σιωπᾶν ἀνιδίᾳ, ἐμὲ δ', ὡς πεφύκαμεν, καὶ βουλόμενα, τὴν κατηγορίαν ἐξαγαγεῖν. οὐχὶ ταυτὰ δή μοι παρέσεται γιγνώσκειν, ὅταν τι εἰς ἀπορουμένα ἀφορμήσω, καὶ ὅταν εἰς τὸς λόγους, οὓς ἀκούω. οὗς μὲν γὰρ λόγους, ὡς ὁμοιοτάτους τοῖς ἐμοῖς, οὕτω ἴσα πως ὑμᾶς τὰ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα ὄψεσθε, ὥστε ὑπως μὴ χαίρων τι φανοῦμαι πρὸς αὐτοῦ, σκέψασθαι δίομαι. ἀπὸ γὰρ, ἵνα μὴ μακρὰ προοιμιάσωμαι τοῦ ὕδατος πάλαι ἐκρέοντος, ἄρξομαι τῆς κατηγορίας. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τοῦτον νομιζῶ μὲν ἀκμαῖον ὄντα, βάρβαρον ἔτι

vt quanta ipse beneuolentia affectus sum erga hanc ciuitatem, ergaq; vos omnes, tantam à vobis ad præsens certamen hoc consequi possim Deinde, quod est æquum maximè, id vobis in mentem à Dijs immortalibus dari, vt aduersarium quidem silentium agere iubeatis: me verò, quemadmodum constituì, mecumq; ipse deliberaui, accusationem peragere posse faciatis. Cæterùm haudquaquam eadem in mentem venit statuere, quoties ad ea quæ passus sum aspicio, & ad orationem ac verba quæ audio. Nam verba quidem quàm simillima meis, ipsa ad vos faciet: res autem eò vsque processisse videbitis, vt mihi iam necesse sit spectare ne quid peius etiam ab ipso mihi accidat. At enim vt ne longiore procœmio vtar; aqua iamdudum frustra effluente, accusationem ipsam incipiam. Ego enim, viri Iudices, hunc, cùm adhuc adolescens esset, nec non barbarè etiamtum

Ἔτι τὼν φανλὼν, καὶ μονονοχὶ
καὶνδυνω ἐνδεδυκότα, ἐς τὸν
Ἀσσύριον τρόπον, περὶ τὴν
Ἰωνίαν ἐρρῶσθαι, πλαζόμενον
ἔτι, καὶ ὅτι χρήσοιτο ἑαυτῷ, ἐκ
ἀδόκητα παραλαβόντα ἐπαίδευ-
σα καὶ ἐπιδεᾶ ἐδόκει μοι θυμα
θὴς εἶναι, καὶ ἀτρεκὴς ὀρᾷν ἐς
ἐμὲ (ὑπεπτήσσε τι γὰρ ἔτι τότε,
καὶ ἐθρᾴπου, καὶ μόνῳ ἐ-
θαύμαζεν) ἀφειλκυσα τὸς
ἄλλους, ὁπόσοι ἐμνηστεύοντο μ
πλούσιοι καὶ καλοὶ, καὶ λαμπροὶ
τὰ προγονικὰ, ὧν ἀχθείσῃ
τότε ἐμαυτῷ ἐνεγγύησα πέν-
ητι καὶ ἀφανεῖ, καὶ νέῳ, πρεῖ-
κα δ᾽ μικρὰν ἐπροῖκα μέν-
γε, πολλὰς καὶ θαυμασίας λό-
γους. ἔπειτα ἀγαγοῦσα αὐτὸν ἐς
τὰς φυλέτας τὰς ἐμὰς, πάρ-
ειγραψα, καὶ ἀσὸν ἀπέφηνα,
ὥστε τὰς ἁμαρτόνυσας ἐγε-
γύης ἀπαιτεῖσθαι. λόξαν δὲ
αὖ τοιαύτην, ἐπιδεξο-
μένῳ τὸ γάμε τὴν ὑποείαν,
ἐκ τότε πεπλάφθαι, ἀπὸ

etiammum loquereiur, ac tantum non Candyn indutus, Assyriorum more incederet, circa Ioniam inuentũ, errabundum adhuc, & quid de se ipso statueret, nescientem, ad me receptum educaui: & quia videbatur mihi ingenio admodum promptо, & ad discendum apposito esse, meq; fixis in me oculis intueri (nam & verebatur adhuc tum me, & colebat, ac solam in admiratione habebat) relictis cæteris quotquot nuptias ambibant meas, diuites atque formosi, & quod ad maiores attinet, etiam illustres; ingrato huic me ipsam despondi, pauperi videlicet, & obscuro; & adolescenti: dote haudquaquam exigua insuper allata, multis & admiratione dignis orationibus. Post hæc adducto eo ad contribules meos, nomen eius in tabulas tacitè retuli, ac ciuem reddidi: vt ij quibus spe desponsationis meæ excideram, exinde suffocarentur. Porrò cum ipsi visum esset terrarum orbẽ circumuagari, fe licitatẽq; cõiugij passim oblectare: me tum quidẽ à tergo relicta

παντα χῆ ἐπομένη, ἄνω καὶ κάτω περιάγομαι, καὶ ἅπαντα ἐμαυτὸν, καὶ ἀοίδιμον ἐποίουν, κατακοσμοῦσα καὶ περιστέλλουσα καὶ τὰ μὴ ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἰωνίας μέχρι, ἐς δὲ τὴν Ἰταλίαν ἀφικνεῖσθαι ἐθελήσαντι αὐτῷ τὸν Ἰόνιον περιπλεύσαντι καὶ τὰ τελευταῖα, μέχρι τῆς Κελτικῆς περαιτέρω, ἐμπορεῦσαι ἐποίησα. καὶ μέχρι μὲν πολλὰ πάντα μοι ἐπείθετο, καὶ περιεῖλε μοι, μηδεμίαν νύκτα ἀπόκοιτον γιγνόμενον παρ' ἡμῶν. ἐπεὶ δὲ ἱκανὰ νῦς ἐπεσιτίσατο, καὶ τὰ πρὸς τὴν ἀνάβασιν ἐν ἔχειν αὐτῷ ὑπέλαβε, τὰς ὀφρῦς ἐπάρας, καὶ μεγαλαφρονήσας, ἐμὲ μὲν ἠμέλησε, μᾶλλον δὲ τίλιον ἔασεν· αὐτὸν δὲ τὸν γνήσιον ἐπαινῶ, ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ σχήματος, ἢ διάλογον, φιλοσοφίας ὑὸν ἔνιοι λεγόμενον, ὑπεραγαπήσας μάλα ἐρωτικῶς,

sum, sed quoquouersum sequens, sursum atque deorsum circunducebar, clarumque ipsum ac celebrem faciebã, ornando pariter & componendo. Atque ea quidem quæ in Græcia & in Ionia acciderunt, mediocria sunt: postquam autem & in Italiam proficisci statuit, vnà cum eo Ionium mare traieci: & postremò vsque in Galliam vnà progressa, ditescere ipsum feci. At in longum quidem vsque per omnia mihi obtemperabat & conuersabatur mihi, ne vnam quidem noctem extra lectum à nobis diuertens. At vbi iam abunde viaticum sibi comparásse visus est, & quantum ad famam & existimationem attinet, rectè sibi omnia habere credidit: adductis supercilijs, & elatum præ se animum ferens, me quidem neglexit, imò verò prorsus missam fecit: ipsum verò barbatum illum, ex habitu conspicuum, Dialogum videlicet, quem philosophiæ filium esse perhibent, suprà quàm decet amando, atque admodum amatoriè prosequendo, na-

πῶς, πρεσβύτερον αὐτὸ ὄντα τότῳ συνίστασθαι ἡδὺ ἐπ αὐσχύνῃ, τὴν μὲν ἐπανθρείαν, καὶ τὸ ἄνετον τῆς ἐμοὶ λόγων σωτηρίας, εἰς μικρὰ δὴ καὶ λεπτὰ ἐρωτήματα κατακλάσας ἑαυτὸν, καὶ ἀντὶ τοῦ λέγειν ὅ, τί βούλεται μεγάλῃ τῇ φωνῇ, βραχεῖς τινας λόγους ἀναπλέκων, καὶ συναβίλων, ἀφ' ὧν ἀθρόος μὲν ἔστι παντὸς, ἢ ἀκρότος πολὺς ἐν ἂν ἀπανθήσαις αὐτῶν, μέλιτος μα δὴ παρὰ τὴν ἀκρόασιν, καὶ τὸ ἐπισεῖσαι τὴν χάρα ἐντὸς τοῦ ὄρους, καὶ μακρὰ ἐπινεῦσαι τῇ κεφαλῇ, καὶ ἐπισυράξαι τοῖς κατομόροις. Διόπερ ἐπαθή ὁ γενναῖος, ἐμοὶ δοκεῖ, φρονήσας· φασὶ δ' αὐτὸν μηδὲν ἧττον ἐρίμφορον ἔτι ἐπιλύσαι ἄγκαν, ἄνω καὶ εἰς ἐκεῖνον, οἶμαι, ὑβρίσαι. πῶς οὖν ἐν ἀχάριστος οὗτος, καὶ ἔνοχος τοῖς περὶ κακώσεως νόμοις; ὃς

do, natu quàm ipse est, grandiorem: cum eo nunc consuetudinem habet. Neq; pudet ipsum libertatem quidem hanc orationis meæ, qua veluti laxatis habenis soluta ac libera fertur, concidere, in paruas autem & perbreuia commata tractandas quæstiones seipsum includere. Ac pro eo quod licitum ipsi fuerat, quodcunque libuisset, plena ac sonora voce eloqui, breues quasdam sententiolas inter se implicare, & quasi per syllabas numerare. Vnde sanè conferta quidem laus aut multus applausus haudquaquam obuenerit ipsi, irrisio verè auditorum nonnulla, & attollere manum, intra fines tamen, & longè annuere capite, & ingemiscere dictis. Tales nimirum sunt quibus generosus iste amacus me contem-

pſit. Aiunt autem ipsum ne cum isto quidem ámasio suo pacem agere, sed & erga illum contumeliosè, opinor, se gerere. Quomodo igitur non ingratus, atq; obnoxius ijs quæ e mala tractatione sancitæ sunt legibus censendus fuerit,

ὃς πλὴν μὴ νόμῳ γαμετὴν, παρ' ἧς τοσαῦτα ἔλαβε, καὶ δι' ἣν ἐνδοξός ὅτι μάλιστα ἐτίμησε, τοσοῦτον ἀπέλιπε, καὶ καινῶν ἠρέθη πραγμάτων, καὶ ταῦτα νεῶν, ὁπότε μόνην ἐμὲ θαυμάζουσι, καὶ ἐπιτρόφους ἅπαντα προσάπτωσιν ἑαυτῶν. ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἀντέχω, τοσούτων μυησάντων, καὶ λόφοις αὐτοῖς πλὴν βύραν, καὶ ὄνομα ἐπιβοωμένοις μεγάλῃ τῇ φωνῇ, ὅτι ἀνοίγειν, ὅτι πακάδι βόλομαι· ὁρῶ γὰρ αὐτὰς ἀλλ' οὐδὲν πλέον ἢ βοῆς ὁμοίζοντας. οὔτε δ' ἄλλ' ἔτος ἐπισείσω πρὸς ἐμὲ, ἀλλὰ πρὸς τὸν ἐρώμενον βλέπασα, τί, ὦ θεοί, χρηστὸν παρ' αὐτῆ λήψεσθαι προσδοκᾶν; ἢ τῇ πρίωνος & ἀλλ' ὁ ῥᾷ πλέον ἔχοντα. ἄρμα, ὦ ἄνδρες δικασταί. ἡμεῖς δ', ἢν εἰς τὸν ἐμὸν τρόπον τῶν λόγων ἀκροασθῇ θέλῃ, τὸ μὲ ἐπιτρέπετε, ἄγνωμον γὰρ, ἐπ' ἐμὲ πλὴν ἐμοὶ μάχαιραν ἀκονᾶν. εἰ δὲ αὐτὴ ἐρώμενον, τὸν Διάλογον, οὔτος ἀκλοήσεται,

qui legitimè quidem nupsit, à quatanta accepit, & per quam nobilis & clarus adeò est, ita ignominiosè reliquit, ac nouas atque alienas res appetiuit, idq; nunc, quando solam me cuncti miserantur, & veluti præsidem suum, scripto testantur? At ego quidem repugno tot procis ambientibus me: & pulsantibus ianuam illis, ac nomine inclamantibus me voce elata ac magna, neque aperire volo, neque etiam exaudire. Video enim illos nihil amplius clamore isto hinc auferre. Iste verò etiam ne sic quidem ad me reuertitur, sed ad amasium illum suum respicit: & quidtandem boni, ô dij, ab eo accepturum se sperans, quem præter pallium habere videt amplius nihil? Dixi, viri Iudices. Vos autem si meo iste orationis atq; verborum modo respondere voluerit, ne permittite. Iniquum enim foret meam contra me machæram acui, sed iuxta amatum à se Dialogum illum respondere, si pro-

teſt,

γείωδω, ἢν λώηται. Ερ. τοῦτο μὲν ἀπίθανον· ὁ γὰρ οἷόν τε, ὦ Ρητορικὴ, μόνον αὐτὸν ἀφανοῦδθαι κατὰ σχῆμα τῆς διαλόγου, ἀλλὰ ῥᾴστην καὶ αὐτὸς φάτω. Σύ. ἐπεὶ καὶ τοῦτο, ὦ ἄνδρες, ἃ ἀντίδικος ἠναγκάσθη, ἃ μακρῷ χεῖρόν ἐστι λόγῳ, καὶ αὐτὸ τὸ λοιπὸν λαβὼν παρ' ἐκείνης λαβὼν· τοιαῦτα μὲν ἀκίρῳ πρὸς ὑμᾶς, τὰ δὲ ἀφέλκειν ἀπὸ αὐτὰ ἐπιχειρήσω καὶ τῶν κατηγορηθέντων, ὑμῖν ἀφελέσθαι σκοπῶν περὶ ἁπάντων. πάντα γὰρ, ὅσα πόσα διηγήσατο περὶ ἐμοῦ, ἀφ' ὧν ἦν ὄντα διηγήσατο. καὶ γὰρ ἐπαίδευσε, καὶ συναπῆλθεν ἐμοὶ, καὶ ἐς τὸν Ἕλλησι ἐνέγραψε, καὶ κατὰ γε τοῦτο χάριν ἄν ἀδείλιν ὧν γάμῳ. δι' ἃς δὲ αὐτίας ἀφῆκεν αὐτὴν, ἐπὶ τούτοις τὸν Διάλογον ἐφαπόμενος, ἀκούσατε, ὦ ἄνδρες δικασταί, ἵνα μὲ μηδὲν ἐγκλείσῃ μεῖνεν ψεύδεσθαι ἐπαλάβοιτε.

test. MERC. At hoc quidem non persuadebis, Rhetorica. Neque enim fieri potest vt hic solue iuxta formam & morem dialogi respondeat, sed perpetua oratione ipse quoque dicat. SY. Posteaquam, viri Iudices, hoc quoque malè habet aduersariam, longiore paulò oratione vtar, ipso quoque eo quod dicere possum, ab illa accepto, multa quidē verba apud vos haud quaquam faciam: capita verò ipsa dissoluendo, eorum de quibus ille me accusauit, vobis vniuersum negocium exinde inspiciendum ac perpendendum relinquam: omnia enim quæcunque modò de me narrauit, ita vt sunt, ac verè narrauit. Nam & educauit me, & mecum à quocunque abij profecta est, & Græcorum ciuitati adscripsit: eóque certè nomine etiam gratiam lubens egerim nuptijs istius. Cæterùm ob quas causas relicta ea ad Dialogum hunc diuerti, de eo quæso, viri Iudices, vt me paulisper audiatis. Ac me cōmodi alicuius gratiá nihil quic-

βοῆς, ἐγὼ δὲ, ὁρῶν ταῦτα καὶ ἔτι σωφρονοῦσαν, ὅτι ἠμφίεσαν ἐπὶ ἧ ἰσομίσ σχήματι, ῥῖόν πως ἐσχηματισμένῳ αὐτῷ ὁ Παιανιεὺς ἐκεῖνος ἐγάνιζε, ἰσομεμιγόλῳ, καὶ τὰς τρίχας ὑπεριζέσαν ἐς τὸ ἐπιφανέστερον, καὶ φυκίον ἐνηβολισμένον, καὶ τὸ ὀφθαλμῶ ἐπεγραφομένον, ὑπάπλουν ἐνόντα, καὶ παρηφυλαττον, ὅποτε τὸν ὀφθαλμὸν φέροι. καὶ τὰ μὲν ἄλλα ἐῶ, καθ' ἑκάστω δὲ τῶν ψυχῶν, ὁ μὴ σφῶν ἐμὸν ἐνεπίμπλατο μεθυόντων ἐρασῶν, λωμαζόντων ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἰσοπλούτων τῶν θύραν, ἐνίων δὲ καὶ εἰσβιάζεσθαι ἐπὶ τὴν ἡδονὴν ἐθέλοντα τολμώντων· αὐτὴ δὲ ἐγέλα, καὶ ἅμιλλα ζῆς θρωμένοις. καὶ τὰ πολλὰ παρεκινεῖτο ἀπὸ τῶν ἔνδοθεν, ἀδόντων ἀκέστα παρὰ τὴ φωνῆ ᾠδάς τινας ἐρωτικὰς, ἃ καὶ παρανοίγουσα τὰς θυρίδας, ἐμὲ οἰομένη λανθάνειν, κἀγὼ μοιχὸς ἐδόκουν εἶναι αὐτῶν. ὅπερ ἐγὼ μὲν

quam falsi dicere existimetis. Ego enim cùm viderem hanc haudquaquam amplius temperantem esse, neq; etiam in eo modesto habitu permanere, quo olim ornatam ipsam Paanienſis ille duxerat, comptam autem, & capillos meretricio more collocantem, prætereà fuco illitam, & genas ceruſſa quoque pingentem: ſuſpicari ſtatim cœpi, ac taciti obſeruare quorſum verteret oculum. Ac cætera quidem miſſa facio: ſingulis autem noctibus angiportus quidem noſter replebatur amatoribus temulentis, & laſciuè erga illam petulanter, & multa agentibus, ac fores pulſantibus, quibuſdam verò etiam vi intrò ſeſe citra omnem modeſtiam ferre audentibus. Hæc autè ridebat, & ijs quæ agebantur, delectabatur, ac plerunq; vel de tecto proſpiciebat, canentes illos aſpera voce camilenas quaſdam amatorias auſcultans: vel etiam apertis clàm foribus dum me latère iſta putat, laſciuè ſe gerebat, & ſtuprabatur ab illis. Quod cũ ego,

ferre

φέρειν, γράψασθαι μὲν αὐτὴν μοιχείας οὐκ ἐδοκίμαζον, ἐν γειτόνων δὲ οἰκοῦντι τῷ Διαλόγῳ προσιόντι, ἠξίουν καταδιαιτᾶσθαι ὑπ' αὐτόν. ταῦτα δέ μοι, ὦ τῷ Ρητορικῷ μὴ χαλεπὰ ἀδικήσαι. καί τοι ἃ καὶ μηδεὶς αὐτῇ τοιοῦτο ἐπέτραπτο, καλῶς ἔχειν μοι, ἄνδρες κριταί, ἐνδεχόμενον ταῦτα ἀγνοεῖν γιγνόμενον θορυβῶν μὲν ἐκείνων, καὶ δίκῶν ἀγωνίσασθαι, καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς δικαστὰς ἀπραμάτους, καὶ τυράννων κατηγορίας, καὶ ἀστέων ἐπαύσασθαι ἐκφυγόντι, εἰς δὲ τὴν Ακαδημίαν, ἢ εἰς τὸ Λύκειον ἐλθόντα, ὦ βελτίστω τούτῳ Διαλόγῳ συμπεσπατεῖν, ἡρέμα συναδολεσχήσοντα ποσὰ ἔχοντα ἀπεῖναι, ἤδη παύσομαι ὑμᾶς δὲ ὠφελῶν τὸν ψῆφον ἐνίκησεν. Δι. τίς ἦρατε; Ερ. πάντες ὦ Σύρε, πλὴν μιᾶς. Δι. ῥᾴστων ἦν, ὁ τὴν ἐναντίαν

ferre non possem, accusare quidem ipsam adulterij non placebat: ad Dialogum autem hunc in vicino habitantem accedens, rogabam vt is me recipere vellet. Atque haec illa sunt, Iudices, quibus ego tanta iniuria Rhetoricam affeci. Quanquam etiam si nihil tale ab ipsa commissum esset: tamen, puto, deceret me, virum iam propè quadraginta annos natum, à tumultibus quidem istis & causis agendis desistere, ac viros iudices pati quiescere, cùm Tyrannorum accusationibus, tum optimatium laudibus euitatis: in Academiam autem vel Lycéum ingressum, cum optimo hoc, Dialogo videlicet, vnà deambulare, paulatim ac sensim cum eo disputando. Multa adhuc habens, Iudices, quae dicere poteram, in praesentia quiescam. Vos autem sententiam iurijurando iusto consentaneam proferte. IVST. Vter vincit? MER. Omnibus calculis Syrus, excepto vno. IVS. Apparet rhetorem fuisse aliquem, qui contrarium

τίαν θέμενος, ὁ Διάλογος ἐπὶ τῶν αὐτῶν λέγει· ὑμᾶς δὲ περιμένοντες, διπλασίονα ἀργυρίου τὸν μισθὸν ἐπ' ἀμφοτέραις τὰς δίκας. Δια. ἐγὼ δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, μακρὸς μὲν ἀρτείνειν λόγους οὐκ ἂν βουλοίμην πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ βραχὺν μικρὸν, ὥσπερ ἔωθα. ὅμως δέ, ὡς νόμος ἐν τοῖς δικαστηρίοις. ἕτοιμος εἰμὶ τὴν καταγνοσίαν, ἰδιώτης πανταπασι, καὶ ἄτυχος τῶν τοιούτων ὤν. καί μοι ἔστω πρὸς ὑμᾶς τὸ προοίμιον. ἃ γὰρ πέπονθα, ταῦτα δηλώσω, ὅτι μισόμουσον τινες ὄντα, καὶ θεῶν σέβειν, καὶ φύσεως, καὶ τῆς τῶν ὅλων περιόδου σκοπεῖν μέρος, ὑψηλὸν, ἔνιοι τῶν νεφῶν ἀβρόβατον τοῦτο, ἔνθα ὁ μέγας ἐν ἁρματηλάτῳ Ζεὺς, πλοῦτον ἅρμα ἐλαύνων φέρεται, καταστάς ἀνθρώπου, ἅτε καταπάσης τὴν ἀφίδα πρὸς μέρος, καὶ ἀναβαίνοντα ὑπερδέξιον τοῦ οὐρανοῦ, καὶ τὰ πρὸς σωτηρίαν

trarium tulit Heus Dialoge, sub ijsdem iudicibus die tu quoq. Vos autem sedentes manete, duplicem accepturi mercedem pro vtraque videlicet lite. DIA. Ego verò, viri iudices, longiorem quidem proferre orationem apud vos haudquaquam statueram, sed breuibus verbis, vt consueui, rem expedire: veruntamen vti lex est in iudicijs, ita peragam accusationem: quanquam imperitus planè, atq; istarum rerum indoctus sim. Atque hoc ad vos exordium præfatum mihi sit. Quæ verò per iniuriam & contumeliosè ab hoc passus sum, ea ita se habent. Nam me, cùm grauis antea ac venerandus essem, ac de dijs pleraque, & natura, & vniuersi huius ambitu considerarem, sublimia supra nubes alicubi per aërem incedens, vbi magnus ille per cœlum Iupiter alatum currum agens fertur: abstractum inde ipse, cùm iam in summa conuexitate volarem, atque vltra cœlum ascenderem, & alia confra-

ctis

σωτρίψας, ἰδιώτῃσι τοῖς πολλοῖς ἐποίησεν· καὶ τὸ μὲν παγκρατὲς ἐκεῖνο καὶ σωφρονικὸν πρόσωπον ἀφεῖλέ μου, ἰωμικὸν δ' ἄλλο, καὶ σφριγητικὸν ἐπέθηκέ μοι, καὶ μικροῦ δεῖν γελοῖον. εἶτά μοι εἰς τὸ αὐτὸ φέρων, συγκαθάρξει μοι τὸ σκῶμμα, καὶ τὸν Ἴαμβον καὶ κυνταμὸν, καὶ τὴν Εὔπολιν καὶ τὴν Ἀριστοφάνη, ἀνδρας ἐπικρίνοντας τὰ σεμνὰ, καὶ χλευάσοντας ἀκαίρως ἐχούσας. τι καταῶμεν; καὶ Μένιππόν τινα, τῶν παλαιῶν κυνῶν μάλα ὑλακτικὸν, ὡς δοκεῖ, καὶ λάρχον ἀνορύξας, καὶ τῶν ἐπιδάκνει μοι, φοβερόν τινα ὡς ἀληθῶς κυνᾶ, καὶ τὸ δῆγμα λαβρᾶον, ὅσον κἀγὼ ἅμα ἐλακτι. ὥστε οὐδὲν ἀνὰ ὕβεισμαι, μηκέτ' ἐπὶ τοῦ αἰκάλου σχήματος ἀφαιρεῖμαι, ἀπὸ λωμῳδῶν καὶ κυνῳδοποιῶν, καὶ ἀποθέσεως ἀκονήτους ἐκκενεῖ νόμῳ

tis, æqualem & eiusdem conditionis cum multitudine promiscua fecit. Ac tragicam quidem illam atque modestam personam abstulit mihi: comicam verò aliã, atq; satyricam quandam imposuit, ac tantùm non ridiculam. Deinde in eundem locum ad me adducta, concluſit mecum Conuicium, Iambum, Cynicam petulantiam: præterea Eupolin & Aristophanẽ, vehementes videlicet viros ad exagitandũ grauia illa, & ad irridendum ea quæ præclara ac pulchra sunt. Poſtremò autem & Menippo quodam ex antiquis illis canibus admodum latratu facili ac prompto, vt videtur, deinde mordaci atque aſpero quoque effoſſo, hunc quoq; ad me introduxit, terribilem reuera canem, & morſu ſtenter inuidẽtem, eo nimirum quòd etiã

ridendo pariter mordeat. Proinde quomodo non graui contumelia affectus videar, qui neq; familiari ac proprio habitu amplius conſpicior, & comœdias agendo, ac riſus ciendo, argumentaq; aliena tractando, quaſi quendam biſtrionem

illi

νόμῳ ϑ' αὐτῷ; τὸ γὰρ παντων ἀλοπώτατον, ἁρμασίν τινα πρὸς ἀλλοξον λίκραμα, καὶ ὅτι μίσις ἐμι, ὅτι ἐπὶ τῶν μιτιώρων βίβηκα, ἀπὸ ἱππικῆς ταύρε λίκλω, σιώθιτόν τι, καὶ ξένον φάσμα τοῖς ἀκούσι λοκῶ. Ερ. τί οὖν πρὸς ταῦτα ἐρᾷς, ὦ Συρε; Συ. ἀπροσδόκητον, ὦ ἄνδρες δικασταὶ, τὸν ἀγῶνα ἕξον ἀγωνίσομαι παρ' ὑμῖν. πάντα γοῦν μᾶλλον ἂν ἤλπιϛ' ἢ Διάλογον, ἢ διαβλῆσαι ἐρᾷν περὶ ἐμοῦ, ὃν πρᾶλα βὰν ἐγὼ σκυθρωπὸν ἔτι τοῖς πολλοῖς δοκοῦντα, καὶ ἀπὸ τῶν σωιχῶν ἐρωτήσεων κατασκηνότα, καὶ ταύτῃ ἀδίσιμον ϗ ἔνια δοκοῦντα, ἐπάντη δ' ἀδιὰ, ὀδὶ τοῖς πολίταις ἐκκαιεσμένον, πρῶον μὲν αὐτὸν ἐπὶ γῆς βαίνειν ἐς ἤ ἀνθρώπινον ἄθιϛ ἕξον τρόπον, μετὰ ϗ τὸν αὐχμὸν ἢ πολιὰν, ἀπολιώσας, καὶ μαδιᾷ καταναγκάσας, ἡδίω τοῖς ὁρῶσι πρόσκυσιν. ἐπὶ πᾶσι δ',

illi me gero? Nam quod omnium absurdissimum est, temperatura quadam aliena ac noua mixtus sum, & neque pedestris amplius sum, neque in sublimibus incedo: sed plane Centauri modo compositum quiddam ac peregrinum spectrum auditoribus appareo. MER. Quid igitur ad hæc dices, Syre? SYR. Inexpectatum equidem, viri iudices, certamen hoc apud vos sustineo. Quid uis enim citiùs putâram Dialogum, quàm hæc de me dictum esse. Quem ego susceptum tetricum adhuc plerisque apparentem, & præcontinuis interrogationibus præfractum ac durum, eóque nomine venerabundum quidem aliquid præ se ferentem, haudquaquam tamen omnino suauem, aut etiam multitudini acceptum, primò quidem ipsum per terram incedere ad humanum hunc morem assuefeci: postea autem squalore isto multo absterso, & ridere ipso coacto, suauiorem ac gratiorem aspicientibus exhibui. Supra omnia

μ', τὴν λαμπρότητα αὐτῶν παρίσωσα, καὶ κατὰ τοῦτο, πολλὴν οἱ μηχανώμενος τῷ ἔπαινον παρὰ τῶν ἀκουόντων. οἱ τίνες τὰς ἀκάνθας ταῖς ἐν αὐτῷ ἀνθρώποις, ὥσπερ τὸν ἐχῖνον, λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας ἐφυλάττοντο. ἀπ' ἐγὼ οἶδ' ὅπῃ μάλιστα λυπῶ αὐτὸν, ὅτι μὴ τὰ ἰσχνὰ ἐκεῖνα καὶ λεπτὰ καθάπερ πρὸς αὐτὸν συνεπιχειρολογοῦμαι, ἃ ἀθανάτους ἡγοῦμαι ψυχὰς, καὶ πότερα νομίζεις ὁ θεὸς, ὁπότε τὸν κόσμον ἐφύτευε, τὴν ἀνθρωπίνην, μὴ καὶ τὰ αὐτὰ ἐνέσπειρε ἀεὶ τοῦ κρατῆρος, ἐν ᾧ πάντα ἐξεκέρασε, καὶ ἡ ῥητορικὴ πολιτικῆς μορίου ἄθλιον, μοναπάσας τὸ τέρπεσθαι χαίρει γάρ, οὐκ οἶδ' ὅπως, τὰ τοιαῦτα λεπτολογῶν, καθάπερ οἱ τῷ ψώρᾳ ἡδέως ἐνδόμενοι. καὶ τὸ φρόνημα ἀδὺ αὐτῷ δοκεῖ, καὶ μέγα φρονεῖ, ἢν λέγηται, ὡς ὁ παυλὸς ἀνθρώπου θεοσεβείᾳ, ἃ περὶ τῶν ἀθλίων ἐξευδοκεῖ. ταῦτα δηλα-

omnia autem Comœdiã cum ipso coniunxi, ac per hoc multam illi beneuolentiam apud auditores conciliaui: qui antea spinas in eo istas metuentes, perinde vt Echinum, in manus accipere ipsum fugiebant. Caterùm noui ego quod maximè ipsum malè habet, nempe quòd non tenuia illa atque exilia sentiendo cum eo argutari soleo, sitne anima immortalis videlicet, & quot hemnas Deus quando mundum fabricauit, sinceræ & eodem modo sese habentes substantiæ in craterem illum, in quo vniuersa miscendo temperabat, infuderit: & num Rhetorica politicæ particulæ imago, adulatoriæ pars quartasit. Delectatur enim nescio quo pacto huiusmodi argutias disputando, perinde vt illi qui ex pfora libenter fricantur. Ac cogitatio ista & cura, dulcis ipsi videtur: ac magnificè se effert si

δῆλα dicatur quòd non cuiusuis hominis sit ea intelligere, quæ ipse de ideis subtiliter & acutè speculatur. Huiusmodi videlicet

ἀλλ' οὐ παρ' ἐμοῦ ἀπαιτεῖ, καὶ τὰ πρόσω ἐκεῖνα ἐξετάζει, οὐ δυσβλέπει, τὰ πρὸς τοῖν ποδοῖν οὐχ ὁρῶν. ἐπεὶ τί γε ἄλλων ἕνεκα ὀκνήσαιμι, οἶμαι, μεμψαίτό μοι, ὡς βοηθοῦντι τῷ Ἑλληνικῷ πεισπάκτῃ αὐτῷ, βαρβαρικῷ μεταφιεμένῳ, οὐ ταῦτα, βαρβαρικὸς αὐτὸς ὢν δοκῶν. ἀδίκοιον γὰρ ἦν, τὰ τοιαῦτα εἰς αὐτὸν πάσχοντα, οὐ τὸν πατρῷον ἐσθῆτα λωποδυτῶν. ἀρπαλέον ἦμαρ, ὡς δοκῶ μοι. ὑμεῖς δ' ὁμοίαν τῇ πάλαι τὴν ψῆφον ἐνέγκατε. Βρ. βάβαὶ, δίκαια λέγεις. ὁ γὰρ αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ πάλαι, ἀλλ' νῦν ὀμφέρων ὤν, ἀμείλιχ, ἴσθι δ' ὅτι, καὶ πᾶσι τὸν τιμωμένων οὕτω φέρει, οὐ μὲν πάντα φθονῶν τοῖς ἀεὶ σοῖς. ἀλλ' ὑμᾶς μὲν ἄγειν ἀγαθὴ τύχη, κρεῖττον δὲ τὰς λοιπὰς δικάζομεν.

licet à me quoque poscit, & alas illas quærit, ac sursum aspicit: illa interim quæ ante pedes sunt, non videns. Nã cæterorũ certè causa haudquaquam, puto accusauerit me, quòd veste hac Græcâ detracta, barbaricam ipsi induerim, & hoc, cũm barbarus ipse videar esse. Iniuriam enim feciſſem, si legibus præteritis in ipsum talia commiſiſſem, ac patrio veſtitu graſſatorum more ſpoliaſſem. Reſpondi, Iudices, quantum poſsibile mihi fuit. Vos autem ſimilem priori ſententiam quæſo ferte. MER. Papæ omnibus decem vincis. Nã ipſe ille prior ne nunc quidem eadem cum cæteris ſentit. Nimirum cõſuetudo hæc illius eſt, atque omnibus perforatũ calculum ferre ſolet, nec facilè deſierit optimis quibuſque inuidere. Sed vos quidem nunc abite bona cum fortuna: in craſtinum autem & de reliquis cognoſcemus.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a HOMERO cæco.] *Thersites in Mortuorum dialogis Homerum vocauit cæcum: id quod negat Lucianus lib. 2 Verarum historiarum. Sunt contra, qui scribunt, eum adeò pauperem fuisse, vt luminibus agritudine amissis, non esset illi vnde sumptus puero à quo duceretur, impenderet. Herodotus cum Plutarcho id nominis à cæcitate sortitum fuisse scribunt. ὅμηρος enim cæcum appellat Cumani.* b Iuncto curru totũ diem.] *In dialogo Mercurij & Solis. è Iouis mandato Mercurius solem admonet ne tribus continuis diebus currum agat, nec luceat.*

c Lumen exhibens.] *Lunam ait splendere τοῖς κεκμηκόσι.*

d Nolo enim dicere.] *Alludit ad ea quæ de Cræso scribit Herodotus lib. 1.* e Aut somnum ad omnes volantem.] *Qualis Deus sit Somnus & Somnium vide 2. Iliad. vbi volatilis fingitur, quod Virgil. in Aeneid. sæpe imitatus. Et lib. 6. vbi Aeneas apud inferos complexu voluit patrem Anchisen, de somnio sic meminit:*

Par leuibus ventis, volucriq; simillima somno:

Item lib. 5. cùm narrat quomodo Palinurus deceptus à somno, è prora in mare decidit, somnusq; recessit:

Ipse volans tenues se sustulit ales in auras.

De ratione somniorum vide Luciani Somnium siue Gallũ. Homerus in Odyss. 19. fingit duas esse portas somniorum, per quas exeuntia efferunt se hominibus. Alteram eburneam, cuius somnia vana & ἄσημα sunt: alteram verò corneam, cuius somnia vera esse dicuntur. Id Virgilius lib. 6. Aeneid. imitatus est. Vide de eo primum librum Macrobij in Scipionis somnium, cap. 3. vbi ex Porphyrio de poëtis Somnij disputat. Extant quorundam commentarij cum Græci, tum Latini de Somnijs. f Tu verò filia.] *Phurnutus, Iouem Iustitiæ patrem creditum ait, ea ratione, quòd sit princeps & imperator vniuersorum, quodque quæcunq; reges facerent, vt iusta & æqua putarentur. Eadem ratione Anaxarchus Sophista apud Arrianum in quarto Histo. antiquos ait Ioui assistentem iustitiam fecisse, quam interpretationem Arrianus non satis probat.* g Assidens iuxta deas.] *Apocration scribis, Athenienses*

vocare

vocare Erinnyes, σεμνὰς θεὰς, quasi dicas deas castas & incorruptas. Pausan Corinth. ait, Semnas à Sicyoniis, Eumedici ab Atticis. In Attica tamen etiam: Iuxta Dearum, inquit, templum, quas σεμνὰς vocant. Sophocles de his multa, præcipuè in fabula Oedipi Epicolono. Has vocat Hesiodus in Theogonia, Erinnyes. Semnis deis oues prægnantes immolabant, & melieratum. Philemon poëta Comicus diuersas Eumenidas & Semnas facit in fabulis. h Filius ille Sophronisci.] Socratem Sophronisci lapicidæ fabri & Phænaretæ obstetricis filium, Apollinis oraculo sapientissimum iudicatum, reum postulârunt Anytus & Melitus, quòd corrumperet iuuentutem, deos contemneret, nouas superstitiones introduceret, Athenienses veneno sustulerunt. Melitum damnatum capitis, Anytum & cæteros accusatores in exilium actos, ex Laërtio, Platone & Themistio, in sermone εἰς τὸ ὦΞ πατέρα, scimus Socrati æream statuam, quæ in Pompeo poneretur, à Lysippo factam, esse decretam, ciuitatem lustratam, palæstras & gymnasia, velut in publico ciuitatis luctu, clausa, &c. Occidistis, occidistis sapientissimam & innocentissimam lusciniam Musarum. Vide ea quæ annotauimus in Parasito, ex Aeschine, & Fugitiuis & Iouis confutato. i Ne gallo quidem Aesculapio.] Cum draconem etiam gallum attributum legimus propter vigilantiam, de quo ipsi res sacra fiebat. quin & Socrates apud Platonem moriturus, sumpto veneno, cùm puer illi detexisset, quòd illi iam frigerent præcordia: Debemus, inquit, ô Crito, hoc summis viribus egirat, vt Socrates vitæ suæ consuleret. adeò inerat illi viro natiua quædam vis vrbanitatis, vt moriens etiam incaretur. Nam hanc ferunt illi fuisse supremam vocem. k Qui quum solum attigerint foris lebetem.] ψαῦσαι λέβητος, non multùm abest, quod dixit Cornel. Tacitus in Dial. cùm ait: In cortina esse. Id contrarium est, quod Græci ἀδιαπλύτους vocant. Quæ enim in cortina sine lebete sunt, nondum penitùs imbiberunt fucum. At herculè, inquit, peruulgatis iam omnibus cùm vix in cortina quisquam assistat, qui elementis studiorum, etsi non instructus, vt certè imbutus sit. l Annón nosti Pana.] De Pane in Icaromenippo & in epigrammate eiusdem Luciani de Echo & Pane dictum est. In deorum cœlitio dicitur capra-

rius homo. Solitudine delectatur, & maximè loca martima colit, ideoque ἀλίπλαγκτος & à Græcis appellatur, & Echonẽ amare existimatur. Mare autem πολύηχον est. vocale & clamosum. m Pelasgicum.] *Locus in arce Athenien si fuit hoc nomine, cuius & Aristophanes meminit.* n Quo Echo.] *Iactat hîc Pan amorem suum, cùm erga alias Nymphas, tum præcipuè erga Echo: & continet hoc. cùm enim in scopulis & sylvis degat, non habet cui loquatur, cui accinat, aut ἀκουσμάζοι, præter solam Echo. Nemo enim alius audit, aut illi respondere potest. Ouid. lib. 13. Metam. de Echo.*

Inde latè sylvis nulloque in monte videtur,
Omnibus auditur, sonus est qui viuit in illa.

o Pyrrhonem proclama.] *Hic ex pictore philosophus, huius meminit Laërt. libr. 1 & lib. 9. autor Scepticorum sectæ, qui semper assensum retinebant, semper se dubitare præ se ferentes. De quibus idem Lucianus in Vitarum auctione sub finem. Extant Sexti philosophi Pyrrhoniarum hypotyposeõn libri tres Græcè & Latinè, quibus in tres philosophiæ partes seuerissimè inquiritur. Lucianus noster in Icaromenippo & in vitarum auctione.* p Scriptorem pro se.] *Intellige Lucianum Rhetorem ex Samosata Syriæ ciuitate natum. Syria autem maioris Asiæ regio est, iuxta Iudæam, quæ hodie Syria vocatur, de qua Strabo libr. 16. Plin. libr. 5. cap. 12. & 22. Pomp. Mela lib. 1. capite 11. Volaterr. lib. 11. cap. 1. qui varia & diuersa nomina recitat, & tandem doctissimè suo ordine describit.* q Eupolin.] *Eupolis Atheniensis priscæ comœdiæ scriptor, claruit Apollodoro principe Athenis, Olympiade 86. & fuit vitiorum hominum acerbissimus impugnator. habuit canem Molossum genere, qui in Ephialtem seruum, qui Eupolidis fabulas surripuerat, acerrimo impetu mordicusque comprehensum interfecit.*

r Et Menippo.] *Menippus Cynicus suis philosophus dicax & festiuus, cuius Laërt. meminit in Philosophorũ vitis, quemq; subinde pro suo decoro dialogis aliquot loquentem introducis noster Lucianus, & ab eo Satyram Menippeam cognominauit Varro, quam Gellius lib. 1. cap. 17. citat.*

ΡΗΤΟΡΩΝ ΔΙ-
διάσκαλος.

RHETORVM
præceptor.

Bilibaldo Birckeimero interprete.

ARGVMENTVM.

INsectatur hoc scripto Lucianus corruptam, suorum temporum eloquentiam, & affectatum dicendi genus eorum, qui se maximè facundos esse, atque egregiè perorare existimant, cùm verba quædam ex vltima vetustate repetita, & vix ipsi Euandri matri intellecta, orationi passim admiscent, aut verius infarciunt: quales fuerunt nostra ætate non pauci, cùm apud Germanos alicubi, tum præcipuè apud Italos, quibus maximè ea cura fuit ita loqui, vt à nemine intelligerentur. In quorum gratiam & superioribus annis dialogus ille, qui Volscorum & Oscorum titulo ferebatur, editus apparet. Cæterùm ipsa oratio didascalica est. Duas enim vias ad eloquentiam consequendam adolescenti, à quo (vt fingitur) ad id impulsus fuerat, præscribit: priorem quidem asperam ac duram, & vix longo tempore peragendam, cæterùm veram ac rectam, quam non modò ad eloquentiam, verùm ad omnem virtutem parandam ingredi opus est ei, qui volet vel mediocrem laudem assequi. Alteram autem planam & expeditam, sed quæ ad improbitatem & petulantiam, non virtutem, perducat: quam ipse ironica quadam epitrope commendat, ac adolescenti obeundam proponit; scilicet ad temporum suorum morem alludens: quibus vt quisque indoctissimus & impudentissimus erat, ita pro præcipuo ac summo habebatur. Vtrique autem viæ doctorem quendam addit: alterum videlicet, ea quæ recta sunt, & ad ipsam rem pertinent, monentem: alterum autem quæ ad arrogantiam, improbitatem & temeritatē spectant, verius q; rabulam ac sycophantam aliquem, quàm oratorem efficiunt, docentem: qui primò quidem, quæ de se ipso afferre conueniat discipulum, præcipit: deinde qui-

de quibus maximè studere publicè, primum in affectandis verbis, & componenda oratione, deinde interagendum, & in foro, & in frequentia hominum: post hæc priuatim quoq;, & domi inter suos idem debeat, docet. Quæ omnia eiusmodi sunt, vt mores ac vita illorum temporum planè referant, quemadmodum cùm ex aliis plerisque, tum ex Quintiliano multis in locis idem animaduertere licet, qui ipse quoque huiusmodi affectatores & arrogantes non semel perstringit. Exemplum autem talis oratoris, qualem hìc describit, suprà in Lexiphane expressum habes, & hodie in multis coràm & ob oculos videre licet.

Παῖς, ὦ μέλ' ἄκουσον, ὅπως ἂν ῥήτωρ γένοιο, μὴ τὸ σεμνόταλον ἔτος, μὴ πάνδημον ὄνομα ζῆτεῖν αὐτὸς ἐν δόξῃ. ἀδίωλα γὰρ ἄναι σοι φῆς, ἃ μὴ διὰ τοῦτο τινὰ πλὴν ἀμάθειαν περιβάλλοιο ἐν τοῖς λόγοις, ὡς ἄμαχον ἔσῃ, μὴ ἀνυπόπτευτον, μὴ θαυμάσιον ὅτι μὴ πᾶς ἀπάντων, μὴ ἀπροσκόπευτον, πνευστόδρασον ἄκτυπα δοκεῖν ἐμοὶ δοκεῖν· μὴ ἀλλὰ τὰ ἐπὶ τοῦτο ἀγούσας ὁδοὺς, ἅ τινα ποτ' ἐστὶν, ἴσθι μοι ἐκπεπλῶσθαι. ἀλλὰ οὐδὲν φθόνος, ὦ παῖ, καὶ μάλιστα, ὁπόταν τις αὐτὸς ὦν, ὁρμᾷ τε δείσων, ἐν ᾧ ἂν ὦσι ὄφελος ἄν

Cisitaris, ô adolescẽs, quẽnã [a] pacto rhetor euadere, et venustissimum illud, ac opidò quàm honorificum nomen Sophistæ ipse esse censeri posiris. Tibi enim viuendũ esse negas, ni talem in dicendo vim quandam assequaris, vt [b] inexpugnabilis ac intolerabilis existat, omnesq; in admirationem & venerationem rapiat, ac Græcis res celebertimæ famæ esse videatur. Ideò vias illuc perducentes, quæ nam tandem sint, addiscere cupis. Atque nulla inuidia, fili mi: præcipuè cùm quispiam ad

adolescens adhuc existens, optima desiderat, ignarus tamen

ἂν ταῦτα ἐπιπορίσασθε, ἱερόν τι χρῆμα, τῶν συμβολῶν οὖσαν, λαβάντι νῦν σὺ, τοῦτο αὐτοίῃ προσιόντι. ὥστε ἄκουε τόνδε ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάνυ θαῤῥῶν, ὡς μάλιστα δυνὸς ἀνὴρ ἔσῃ γενέσθαί τε τὰ δέοντα, καὶ ἑρμηνεῦσαι αὐτὰ, ἢν τὸ μετὰ τοῦτο ἐθελήσῃς αὐτὸς ἐμμένειν, οἷς ἂν ἀκούσῃς παρ' ἡμῶν, καὶ φιλοπόνως αὐτὰ μελετᾷν, καὶ προθύμως ἀνύειν τὴν ὁδὸν, ἧς ἂν ἀφίκῃ πρὸς τὸ τέρμα. τὸ μὲν θεῖον θάρσημά σ' ὀμικρὸν, ὅσῃ ὀλίγης τῆς σπουδῆς δεόμενον, ἀπὸ τοῦ καὶ πονῆσαι πολλὰ, καὶ ἀγρυπνῆσαι, καὶ πᾶν ὁτιοῦν ὑπομεῖναι ἄξιον. σκόπει γοῦν, ὁπόσοι τινὲς μικροῦ ὄντος, ἐνδοξοι καὶ πλούσιοι, καὶ νὺ Δὶ' ἀγχινέσαντες ἔδοξαν ἐκ τῶν λόγων, ὅπως ἢ μὴ δεήσει, μηδὲ πρὸς τὸ μίσθ. θ' ὧν ἐλπιζομένων ἀφροντιστήσῃς, μυρίους τινὰς τοὺς πόνους προπονήσαν οἰηθέντες. ἢ γάρ σε πραγμάτων τινα, ἢν ὄρθιον,

vnde hæc hauriat, sitq; res sacra quædam consiliū, quem admodum tu iam accedens, hoc expostulet. Igitur ex me audi, & admodum confide, quòd in perquàm eloquentem euadas virum, ita vt ea quæ deceant, & cognoscere & explicare possis, si tute interim memor esse illorum, quæ à nobis audieris, assiduóque labore exercere, & alacriter viam carpessere volueris. Ita enim ad optatum peruenies terminum. Cæterùm huius rei adeptio minimè est exigua, neque mediocri indiget studio, sed pro qua multos labores multasq; vigilias subire, ac quicquid euenerit, sustinere decet. Considera igitur quotnam hucusque, cùm nullius esserit momenti, ob sermonem clari & opulenti, ac per Iouem nobilissimi quoque apparuêre. Atqui ne timeas, neque ob speratorum magnitudinem desperes, infinitos quosdam labores subeundos existimans. Siquidem minimè per asperam quandam aut arduam

βρθιον, καὶ ἱδρῶτ& μετὰ ἡμᾶς γε ἄξομεν, ὡς μίσους ὠντῆς ἀναστρέψα λαμόντα, ἐκεῖ δ' ἂν ἀπορίρομεν τῶν ἄλλων, ὅσοι τῇ συνήθη ἐκείνῳ ἀγομῶνται, μακρὰν καὶ ἀπράντη, καὶ λαματηρὰν, καὶ ὡς τὸ πολὺ ἀπιγνωσμένων· ἅμα τόγε παρ' ἡμῶν ἐξαίρετον τῆς συμβολῆς, τοῦτό ἐστιν, ὅτι ἡδίστην τὴ ἅμα καὶ ἐπιτομωτάτῳ, καὶ ἐπιπλαῶν καὶ λατάντη, σὺν πολλῇ τῇ θυμηδίᾳ καὶ τρυφῇ, διὰ λειμώνων ἀνθῶν, καὶ σκιᾶς ἀκειβῆς σχολῇ, καὶ βάδην ἀνιὼν, ἀνιδρωτὶ ἐπισκιον τῇ ἄκρᾳ, καὶ ἀγρώσας οὐ λαμών. καὶ νὴ Δί' ὠωχώσῃ, λαταπεμφ& ἔκπνους, ὁπόσοι τῶν ἑτέραν ἐτράποντο, ἀφ' τοῦ ὑψηλοῦ ἐπισκοπῶν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ τῆς ἀνόδου, ἔτι λατὰ ἀνοβάτων καὶ ὀλισθηρῶν τῶν ἐρημνῶν μόλις ἀνέρποντας, ἀρκυλιομένους ἐπὶ λιφαλῶ ἐνίοτε, καὶ πολλὰ πράγματα λαμβάνοντας περὶ παχείαις τῶν πέτρας. σὺ δὲ πᾶ πολλοῦ ἄνω ἐπιφαρομῶ&, ἀναλαμενίσ-

arduam ſudoriſve plenam nos perducemus, vt ex ipſa media laſſus regredi cogaris, quandoquidem nil ab aliis differimus, qui per conſuetam illam deducunt, longam, inuiam, laborioſam, & vtplurimùm deſperatam: ſed conſilij noſtri præcipuum hoc eſt, vt per iucundiſſimam pariter ac compendioſiſſimam facilémque & accliuem viam, cum multa animi voluptate deliciíſq; inter florida prata vmbráſque amœnas deambulans, ocio ac greſſu placido abſque ſudore in ſummo conſiſtas vertice, illicq; citra laborem venari, & per Iouem diſcumbens quoque conuiuari poſſis, ac illos qui per aliam incedunt viam, in aſcenſus cliuo ab edito deſpicias: quin per confragoſa & lubrica præcipitia vix ſurrepentes, ac nonnunquam in capita deuolutos, multáq; vulnera cautium aſperitate accipientes. Tu verò pridem antea in ſummo co-

ἀμουσίαν· ἔσῃ, ἅπαντα ἐν βραχεῖ, ὅσα ὄνειρ ἀγαθά, παρὰ ῥητορικῆς, μονονουχὶ λαβόν λαβών. ἀ μὲν δὴ ὑποσχέσεις ἄτοπ μεγάλα, ἀπὸ τοῦ φιλίου Διὸς μὴ ἀπιστήσῃς, ἃ ῥᾳδίως τι ἅμα καὶ ἀσφαλῶς σοι ταῦτα ἐπιδείξειν φαμέν. ἀ γὰρ Ἡσίοδος μὲν, ἐλίκα φύλλα ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος λαβών, αὐτίκα μάλα ποιητὴς ἐκ ποιμένος ἐγένετο, καὶ δῆθ θεῶν καὶ ἡρώων γένη, καὶ τοῦτον ἐκ Μούσων γενόμενον ἤκουσα δή, ὁ πολὺ ἔνερθε τῆς ποιητικῆς μεγαληγορίας ἐστὶν, ἐν βραχεῖ καταξιῶσαι ἀμφοτέρων, εἴ τις ἐκμάθοι τὴν ταχίστην ὁδὸν, ὡς ἔγωγε καὶ ἐθελήσαιμ᾽ ἂν βούλομαί Σιδωνίς τινὸς ἐμπόρου ἐπίνοιαν, δι᾽ ἀπιστίαν ἀτελῆ γενομένην, καὶ ὧν ἀκούσαντι ἀνόητον. ἦρχε μὲν γὰρ ἤδη Ἀλέξανδρος Περσῶν, μετὰ τὴν ἐν Ἀρβήλοις μάχην, Δαρείου ἀθυμήσαντος ἔτι ἐπὶ τοῖς ἀρχῆς ἀφαιρεθεῖσι τοὺς γράμμας

ronatus, felicissimus eris, breui vniuersa quotquot in Rhetorica sunt bona, tantùm non dormiendo accipies. Atqui promissio haec admodum magna est, verùm per hospitalem Iouem ne diffidas, si facilè pariter & iucundissimè tibi haec ostendi posse asserimus. Etenim si Hesiodus cùm pauca ex Helicone folia sumpsisset, confestim poëta egregius ex pastore euasit, atque Musarum numine afflatus, deorum & heroum genus decantauit: cur rhetorem, qui multò infra poëticen est magniloquentiam, in breui creare impossibile erit, si quis compendiosissimam didicerit viam? quemadmodum & ego tibi enarrare volo Sidonij cuiusdam mercatoris consilium, quod ob incredulitatem imperfectum remansit, ac audienti inutile. Imperabat iam Alexander Persis, postquam Darium in Arbelis pugna deiecerat, ac oportebat vndique per imperium nuncios emittere,

γραμματοφόρους, τὰ ἐπιτάγματα τοῦ Ἀλεξάνδρου λομίζοντας. ἐκ Περσῶν δὲ πολλὴ ἡ ἐς Αἴγυπτον ἐγίγνετο ἀνόδος· ἐμπεριέρχεσθαι γὰρ ἔδει τὰ ὄρη, ἔπειτα διὰ τῆς Βαβυλωνίας εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐλθεῖν, ἔπειτα ἐρήμων πολλῶν ἐκλάσαντας, ἀφικέσθαι ποτὲ μόλις ἐς Αἴγυπτον, ἄνοσοι μυρίους ἀνδρὶ ἀνέρι κεκμηκότας τούτους διενύοντα. ἤχθετο οἷν Ἀλέξανδρος ἐπὶ τούτῳ, διότι Αἰγυπτίους τι παρακινεῖν ἀκούων, οὐκ ἂν κατέλαβε τοὺς παραπέμπειν τὰ λοκοῦντα οἱ περὶ αὐτῶν. τότε δὴ ὁ Σιδώνιος ἔμπορος· ἐγώ σοι, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, ὑπισχνοῦμαι λείαν ὁδὸν οὐ πολλῶν ἐκ Περσῶν ἐς Αἴγυπτον. ἐὰν γάρ τις ὑπερβαίνῃ τὰ ὄρη ταῦτα, ὑπερβαίνῃ δ' ἂν τεταρταῖος, αὐτίκα μάλα ἐν Αἰγύπτῳ οὗτός ἐστι, καὶ ἔκγονός τῶν πολλοὶ ὅτι Ἀλέξανδρος ἐκ ἐπίσταται, ἀπαγόντα ἔμπορον ὡς τὸ οὕτω παράδοξον ὑποπτεύσαντα ἄπιστον ἡγήσασθαι τοῖς πολλοῖς.

emittere, qui Alexandri ferrent edicta. Erat verò ex Persis longissima in Aegyptum via. siquidem montana circumire oportebat: hinc Arabiam per Babyloniam intrare, inde longis emensis desertis, vix tandem in Aegyptum perueniebatur stratiuis viginti prolixis viro expedito. Ferebat id ægrè Alexander, quoniam Aegyptios nonnihil tumultuari audiebat, nec habebat quo pacto quæ sibi agenda viderentur, Satrapis annunciare posset. Tum mercator Sidonius: Ego, rex, inquit, viam haud longam ex Persis in Aegyptum me tibi ostensurum polliceor. etenim si quis montana hæc superabit (transgredietur autem triduo) confestim in Aegypto erit. Et sic se res habebat: verùm Alexander non credidit, sed deceptorem esse mercatorem existimabat. Ita quam plurimis promissiones admirãdæ incredibiles videntur.

ἀπὸ μὴ σύγε πάθοις τὸ αὐτό· ἔσῃ γὰρ παρ' ἡμῖν. ὡς δ' ἂν σοι λωλύσω ῥήτορα δοκεῖν μιᾶς, οὐδ' ὅλης ἡμέρας, ὑπερπλαωθέντα τὸ ὄρος ἐκ Περσῶν ἐς Αἴγυπτον. ἐθέλω δέ σοι πρῶτον, ὥσπερ ὁ Κνίδιος ἐκεῖνος, εἰκόνα γραψάμενος ὡς λόγῳ, ἐκατέρας ἐπιδεῖξαι τὴν ὁδόν. δύο γάρ εἰσιν· αἱ δὲς τὴν ῥητορικὴν ἄγουσαι· ἃς ἐγὼ μητρίως μοι δοκεῖς, καὶ διὰ τί μᾶλλον ἐφ' ἣν ψυχοῦ καθέδῃ, πάνυ καλὰ καὶ ὡραῖα, τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας ἔχουσαν ἐν τῇ ἀριστερᾷ, παντοίοις καρποῖς ὑπερβύον· ἐν δεξιᾷ δέ μοι δοκεῖ τὸν πλοῦτον παρεῖσθαι ὁρᾶν χρυσοῦν ὄντα, καὶ ἐπέρασον· καὶ ἡ δόξα δὲ καὶ ἡ ἰσχὺς παρεῖσθον, καὶ οἱ ἔρωτες μοι δᾶσαν αὐτὴν, ἵμεροι μικροῖς ἐοικότες, ποθοὶ ἀναντοχόθεν περιπλεκόμενοι ἐκπετόμενοι, ἔστον τὸν Νεῖλον ἄδην γραφῇ μιμούμενοι, αὐτὸν μὲν ἐκείμενον ἐπὶ κροκοδείλῳ

Sed ne id tibi accidat, ea ue : etenim experientiâ cognoſces, quòd nil prohibebit te Rhetorem cenſeri vnius, nec totius quidem dieî, montem ex Perſis in Aegyptum tranſgreſſum. Proin. de Rhetorices primò imaginem ſermone deſcribere, & quemadmodum [c] Cebes ille, veramque viam tibi oſtendere volo. Etenim duæ ſunt, quæ ad Rhetoricam perducunt, quam haud mediocriter mihi amare videris. Illa itaque in eminenti reſidet ſolio, admodum formoſa, ac aſpectu elegantî: in dextráque [d] Amaltheæ retinet cornu, fructibus omnifariis refertum. Ex altera autem parte adſtantes mihi diuitias aſpicere videtur, penitùs aureas, ac perquàm amabiles: iuxta quas gloria quoque & vehementia conſiſtunt : ipſam verò laudes permultæ, puſillis Amatoribus ſimiles, ac vndique confertæ circumuolitant, inſtar Nili, ſi quando illum depictum vidiſti. Crocodilo

ποδάκας τινὲς ἢ ἱπποποτάμους, οἷον οἱ πωλοὶ γράφουσιν ἐν αὐτῷ, μικρὰ δί τινα παιδία παρ' αὐτὸν παίζοντα, πίχας αὐτὸς οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦσι· τοιοῦτοι καὶ περὶ τὸν ῥητορικὸν οἱ ἐπαινοι. πρόσει δὴ σὺ ὁ ἐρασὴς, ἐπιθυμῶν ἀναβῆναι ὅτι τάχιστα γενέσθαι ἐπὶ τῆς ἄκρας, ὡς γαμήσοντάς τι αὐτῷ ἀνιλθὼν, καὶ πάντα ἐκεῖνα ἔχοις, τὸν πλοῦτον, τὴν δόξαν, τοὺς ἐπαίνους· νόμῳ γὰρ ἅπαντα γίγνεται τοῦ γιγαμηκότος. ἔπα δὲν πλησιάσῃς ὡς ὄρη, τὸ μὲν πρῶτον ἀπορήσεις καὶ τὸ πρᾶγμα ὅμοιόν σοι ἔναι δοκεῖ, οἷα ἡ Αορνὸς ἐφάνη τοῖς Μακεδόσιν, ἀπόξυρον αὐτὴν ἀπανταχόθεν ἰδοῦσιν, ἀτυχῶς ὑπὸ ὀρνίθοις ἁρπαζομένα ῥᾳδίαν, Διονύσου τινὸς, ἢ Ηρακλέους, ἀμηχάνοις καθαιρεθήσεσθαι, διομένων. ταῦτά σοι δοκεῖ τὸ πρῶτον. ἔπα μετ' ὀλίγον ὁρᾷς δύο τινὰς ὁδοὺς, μᾶλλον δὲ ἡ μὲν ἀπρεπὴς ὅτι τυγχάνει, καὶ ἀκανθώδης καὶ τραχεῖα, πολὺ τὸ δίψος ἐμφαίνουσα καὶ ἱδρῶτα· καὶ ἴφθη γε

dilo alicui, vel equo fluuiatili, quales multi sunt in eo, insidentem: paruulos autem puellos, Peches illos Aegyptij vocant, circa ipsum lusitantes: tales & circa rhetoricam laudes. Tu verò amator accedis, desiderans scilicet quamcelerrimè in summum euadere, vt tibi ascendenti nubat, ac omnia ea possideas, diuitias, gloriam, laudes. lege etenim cuncta nubentis fiunt. Inde cùm monti appropinquas, sub initium de ascensu desperabis, resq; tibi similis esse videbitur. quemadmodum e Aornos Macedonibus apparet, vndique aspicientibus prærupta, & vix auibus transuolatu facilis, Dionysio aliquo, aut Hercule, si complanari debeat, indigens. & ita tibi sub initium videbitur. Inde paulò pòst duas quasdam vias cernet, vel potius altera semita est, angusta, spinosa & aspera, multum sitis ac sudoris præ se ferens, quam iam

ἄλλα Ησίοδος, ἐν μάλα ὀλίγοις διέξας αὐτῶν, ὥστε οὐδὲν ἐμοὶ λείπειν. ἡ μὲν γὰρ λιπαρά ἐστι καὶ ἀνθηρὰ, καὶ ὑγρὰ δι' αὐτῆς, οἷαν μικρῷ πρόσθεν ἔφην, ἵνα μὴ καὶ τὰ αὐτὰ λέγων πολλάκις, ἐπέχω σε ἤδη ῥᾴδιον ἔτι ἄνω ἀμείνονα. καίτοι τόγε τοσοῦτο προσθεῖναί μοι δοκῶ, ὅτι ἡ μὲν τραχεῖα ἐκείνη καὶ ἀνάντης, οὐ πολλοὺς ἔχει τῶν ὁδοιπόρων ἔτι, ἀλλά τινα πάνυ παλαιὰ καὶ ἔτι καὶ νῦν ἀπειλῆ ἄθλιον ἀνήλθομεν, τοσαῦτα καμόντες, οὐδὲν δεόμενον· ἡ δὲ ἑτέρα δι', ἅτε ὁμαλὴ οὖσα, καὶ ἀνύπνιον οὐδὲν ἔχουσα, πόῤῥωθέν μοι ἐφάνη, οἷά ὄναρ, οὐχ ὁδεύσαντι αὐτῇ· οὐ γὰρ ἔπαρον νὴ Δία τὸ βιβλίον, ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐπῆνον ἀληθῶς ὦμον, λέγοντα ἐκ τῶν πόνων φύεσθαι τὰ ἀγαθά· τὸ δ' ὀκ ἔχειν οὕτως. ἀπονητὶ γοῦν ὁρῶ τοὺς πολλοὺς μειζόνων ἀξιουμένους ἀμοιρίας τῆς ἀρίστης, τῆς τῶν λόγων καὶ ὁδῶ. ἐπὶ δ' ἔμ' ἀπῆλθ' ἀρχὴν

antea [f] Hesiodus perquàm egregiè ostendit, ita vt nihil mei indigeas. Altera verò lata est, florida, ac manantibus aquis irrigua, & penitùs talis, qualem paulò antè dixi, ne eadem sæpiùs repetens, te qui iam Rhetor esse possis, detineam. Tantū hoc addendum videtur, quòd aspera illa & ardua, non multa viatorum retinet vestigia: & si aliqua, valde vetusta. per illam ego miser ascendi, tantum laborans, cùm haud necesse esset. Altera verò vndiq; plana, ac nil cōfragosi habens, qualis nam sit, à longè tantū mihi apparuit: non tamen per illam ineessi. Haud enim cùm adhuc iuuenis essem, quid optimum foret cernebam, sed poëtam illum vera loqui existimabam, dicentem, & Ex laboribus germinare bona. Illud verò minimè sic se habebat. multos enim video absque labore maiori dignitate euectos, felici sermonum & viarum electione tantùm. Cùm verò ad ingressum perue-

ἀρχὴν ἀφικόμενος, τί οἶδα ὅτι ἀπορήσας, καὶ ἤδη ἀποφᾶς, ὁποτέραν καὶ τραπητέον. ὡς ἔμοιγε πονήσας ἤδη, ῥᾷστόν τὸ ἀκρότατον ἀναβῆναι, καὶ εὐδαιμονήσας, καὶ γαμήσας, καὶ θαυμαστὸς πᾶσι δόξας, ἱκανῶς σοι φράσω· ἱκανὸν γάρ, τὸ ἑαυτὸν ἐξαπατηθῆναι, καὶ πονῆσαι, σοὶ δὲ ἄπορα καὶ ἀνήροτα φυλάττω πάντα, καθάπερ ἐπὶ τῷ Κρόνου. τοίνυν σὺν πράσσασί σοι παρτιρός τις ἀνὴρ, ὑπόσκληρος, ἀνδρώδης τὸ βάδισμα, πολὺν τὸν ἅλμον ἐπὶ τοῦ σώματος ἀσκηνὺς, ἀῤῥῶστος τὸ βλῖμμα, ἐγρηγορὼς, τῆς τραχείας ἐκείνης ὁδοῦ ἡγεμών, λίρους τινὰς ὁ μάταιος ἀνεξίκακος, πρὸς σὲ ἴσως φαῖ οἱ παρακελεύμενος, ὑποδακνὺς τὰ Δημοσθένους ἴχνη καὶ Πλάτωνος, καὶ ἄλλων τινῶν, μεγάλα μὲν, καὶ ἐπὶ τοῖς νοῦν, ἀμαυρὰ δὲ ἤδη, καὶ ἀσαφῆ τὰ πολλὰ τοῦ χρόνου. καὶ φυσὶν εὐδαιμονία τις ἔσται, καὶ νόμος γαμήσαντι τὸν ῥητορικὸν, ἑκατὸν τέ-

perueneris, rectè neuit e hæsitaturum, quum iam dubitares ad quamnam sit vertendum. Quid igitur iam tibi faciundum sit vt facilè ad summum ascendas, fortunatus euadas, & nubas, omnibusque admirabilis videaris, ego tibi expediam. Satis enim est me ipsum deceptum esse, & laborasse: tibi verò circa semeniem & arationem, tanquam Saturni seculo, cuncta prouenient. Confestim igitur tibi se obuium feret vir quidam robustus, prædurus, gressu virili, multum solis in corpore ostendens, aspectu masculo, vigilator, asperæ illius viæ dux, nugas quasdam vanas prædicans, vt se sequaris cohortans, Demosthenis, Platonis, & aliorum quorundam vestigia demonstrans, magna quidem, & super præsentia, verùm iam obscura, & vtplurimùm à tempore obliterata. Addet te beatum fore, ac lege Rhetoricam tibi nupturam,

τὰ τούτων ὀδώσας, ὥσπερ ἐπὶ τῶν καλῶν βαίνοντος· ἂν δὲ μικρόν τι παραβάσις, ἢ ἔξω τῆς εὐθείας, ἢ ἐπὶ θάτερα μᾶλλον κλιθείης τῇ βάσει, ἐκπεσῇ τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ, καὶ ἀδύνατος ἐπὶ τὸν γάμον. ἅτε σε διδάσκαλος ζηλοῦν ἐκείνους τοὺς ἀρχαίους ἄνδρας, ἴσως παραδείγματα παρατιθεὶς τῶν λόγων, οὐ ῥᾴδια μιμεῖσθαι, οἷα τὰ τῆς παλαιᾶς ἐργασίας ἐστὶν, Ἡγησίου, καὶ τῶν ἀμφὶ Κράτητα καὶ Νησιώτην, ἀπεσφιγμένα καὶ νευρώδη καὶ σκληρὰ, καὶ ἀκριβῶς ἀφιστάμενα τῶν γραμμῶν. πόνον δὲ, καὶ ἀγρυπνίαν καὶ ὑδατοποσίαν, καὶ τὸ ἀπὸ παρὸς, ἀναγκαῖα ταῦτα, καὶ ἀπαραίτητα φήσει· ἀδύνατον γὰρ εἶναι, ἄνω τούτων διανύσαι τὴν ὁδόν. ὃ δὲ πάντων ἀνιαρότατον, ὅτι σοι καὶ τὸν χρόνον πάμπολυν προγράψει τῆς ὁδοιπορίας, ἔτη πολλὰ, οὐ κατ' ἐνιαυτοὺς, οὐ κατὰ τετραετηρίδας, ἀλλὰ κατὰ Ὀλυμπιάδας ὅλας ἀριθμῶν,

nupturam, si per illa incesseris, veluti eos qui ad bona pergunt. at si parumper transgrediaris, vel extra rectum tramitem, aut incessu aliquorsum magis declines, te à vera via & ad nuptias deducente aberraturum. Inde te priscos illos viros imitari iubebit, inutilia sermonum proponens exempla, nec imitatu facilia, qualia vetusta sunt constructionis Hegesiæ, & quæ circa Cratetem, Nesiotem quoque, severa, neruosa & dura, diligenterq; à literis amputanda. Laborem autem, vigilias, & puræ aquæ vsum, squalorem quoq;, hæc cuncta necessaria & inuitabilia dicet. Etenim impossibile esse absque illis viam perficere. Et quod omnium molestissimum, perlongum tempus ad perficiendum iter tibi præscribit, annos multos, non per dies, neque triennalia, sed per integras numerans Olympiades, ita vt priusquam audiens

ἀεθμῶν, ὡς προαποκαμὼν τὸν ἀκούοντα, καὶ ἀπαγορεύσαντα, πολλὰ χάρεν φράσαντα τῇ ἐλπιζομένῃ ἐκείνῃ ὠφελιμονίᾳ. πρὸς δὲ τούτοις οὐδὲ μισθὸς ὀλίγους ἀπαντᾶν τῶν τοιούτων κακῶν, ἀλλὰ οὐκ ἂν ἀγύσαιτό σοι, ἐ μὴ μεγάλα πρότερον λάβοι. ὁ μὲν ταῦτα φήσει, ἀλαζὼν, καὶ ἀρχαῖος ὡς ἀληθῶς, καὶ Κρονικὸς ἄνθρωπος, νεκρὸς εἰς μίμησιν παλαιοὺς προτιθεὶς, καὶ ἀνορύττων ἀξιῶν λόγους πάλαι κολοφωρυγμένους, ὥς τι μέγιστον ἀγαθὸν, μαχαιροποιοῦ υἱὸν, καὶ ἄλλον Ἀτρομήτου τινὸς γραμματιστοῦ ζηλοῦν ἀξιῶν· καὶ ταῦτα ἐν εἰρήνῃ, μήτε Φιλίππου ἐπιόντος, μήτε Ἀλεξάνδρου ἐπιλαμπρύνοντος, ὅπου τὰ ἐκείνων τῶς ἐδόκει χρήσιμα, ἐκ ἐδὼς ὁποία νῦν κινεῖται, ταχεῖα καὶ ἀπράγμων, ἡ ἐς τὸ εὐθὺ τῆς ῥητορικῆς ὁδός. σὺ δὲ μήτε πάθοις, μήτε πεῖσαι ἐμοὶ, μήτε ἐς ἡμᾶς ἐπιπαραλάβῃς, ἢ τὸ παντελῶς πεινῆσαι τοῖς πόνοις

audiens laborem subierit, & defatigatus fuerit, felicitati illi speratæ longum valere dicat. Insuper ob hæc mala haud paruam expetet mercedem: sed neque dux esse incipiet nisi magna priùs acceperit. Et hæc tibi dicet superbus, & verè antiquarius ac Saturnius homo, mortuos, vetustos ad imitationem proponens, sermonesque pridem defossos eruere dignum ducens, ac si maximum esset bonum, gladiorum fabri, & alium Atrometi cuiusdam grammatistæ filium imitari: & hæc in pace, neque Philippo ingruente, neque Alexandro cogente, quo tempore illorum sermones vtiles sunt visi: ignorans quænam sint nunc innouata, celeritas, laboris euitatio, & via ad Rhetoricam perquam cõpendiosa. Tu verò haud acquiescas, neque illi mentem adhibeas, ne te suscipiens alicubi præcipitet, vel demum priusquam tot labo-

res

ρους παρασκινάσῃ. ἀλλ' ἢ πάντως ἰρᾷς, καὶ τάχιστα θύσας τῇ ῥιζοκαῦ σωφάνῃ, ἀκμάζοντί ἔτι, ὡς καὶ σοὶ σοφὸς αὐτὸς, ἴσθι ὦ μιμασᾶ τούτῳ, καὶ πειρᾶ τοῦ μετρίου ἀνδρικῷ μακρὰ χάρᾳ, νῦν ἀναβαίνειν αὖ τὸν, καὶ ἄλλους, ὁπόσους ἂν ἐξαπατᾷν δύνηται, ἀνάγειν καταπιπτόντας, καὶ σοφῷ ἰδρῶτι σωόντας. πρὸς δὲ τῷ ἑτέρᾳ ἰόντι, εὑρήσεις πολλοὺς καὶ ἄλλους, ὧν τούτοις δὲ καὶ πάνσοφόν τινα, καὶ πάγκαλον ἄνδρα, ἀσφαλισαμένον τὸ βάδισμα, ἐπικεκλασμένον τὸν αὐχένα, γυναικεῖον τὸ βλέμμα, μιλιχὸν τὸ φθέγμα, μέτρων ἀφανίοντα, ὡς λακτίσῃ ἄκρῳ τῷ κροκαλῷ κυβέντι, ὀλίγας μὲν ἔτι, οὐλὰς δὲ καὶ ὑακινθίνας τὰς πλοκὰς ὑποτιθέντα, πάναβρόν τινα Σαρδανάπαλον, ἢ Κινύραν, ἢ αὐτὸν Ἀγάθωνα, τὸν δραματοδίας ἐπιτήδειον ποιητήν. λέγω δὲ ὃς

res exhauriat, in senium perducat. Sed si omnino amore flagras, ac celerrimè Rhetoricæ congredi desiderat adhuc vigens, ita vt illi diligentem operam impendere possis, aspero huic homini, & vltra mediocritatem virili, longè dic valere: ipsum verò ascendere, & alios quotquot decipere potest, secum ducere permitte, vt tandem anhelantes, & multo sudore perfusos deſtituat. Ad alteram verò perueniens viam, alios quoque multos inuenies, inter quos perquàm sapientem quendam ac perpulchrum virum, [i] incessu molli, cerui ce infracta, vultu effœminato, voce suaui, vnguenta spirantem, ac [k] summo digito caput scalpentem, capillos quidem paucos adhuc, intortos tamen & hyacinthinos componentem, perquàm [l] delicatum Sardanapalum quendam, vel [m] Cinyram, aut [n] Agathonem ipsum, lepidum illum tragœdiæ poëtam. Hæc ideo referens,

ὡς ἀφ' τούτων γνωρίσοις αὐτὸν, μηδὲ σι οὕτω δυσπίστου ᾖμα, καὶ φίλον Ἀφροδίτῃ καὶ Χάρισι θαλάθοι. καίτοι τί φημι; κἂν ἀ μύοντι γάρ σοι προσελθὼν ἄκοι τι, τὸ Ὑμήττιον ἐκεῖνο ἀνοίξας σόμα, καὶ τὴν σωνήθη φωνὴν ἀφίς, μάθοις ἂν ὡς ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς τις ὄφις, νέαν ἀρόρης καρπὸν ἔδομεν, ἀλλά τι ξένον φάσμα, δρόσῳ ἀμβροσίᾳ τρεφόμενον. τοῦτο τοίνυν προσελθὼν, καὶ παραδοὺς σεαυτὸν αὐτίκα μάλα ῥήτορα ἴσθι, καὶ θεῖος εἶ, καὶ ὡς ὀνομάζει αὐτὸς, βασιλεὺς ἐν τοῖς λόγοις ἀφνῇ καθαστήσῃ, τὰ τέθριππα ἐλαύνων τοῦ λόγου· διδάξεται γάρ σε παραλαβὼν τὰ πρῶτα μὲν ἐπάνω. μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἀπάτω πρὸς σέ· γελοῖον γάρ, ὑπὲρ τοιούτου ῥήτορος ἐμὲ ποιεῖσθαι τοὺς λόγους, φαῦλον ὑποκειμένου ἴσως τῶν τοιούτων καὶ τηλικούτων, μὴ καὶ σωτρίψω σου τὸν ἵππον τὸν ἅρμα, ὃν ὑποζεύομαι, φαύλῳ ἅρμα τοιχαροῦν πρὸς σε, ᾧ δὲ

fero, vt ab ijs eum cognoscas signis, ac restam diuina, Veneriq; & Gratijs amica mimme te lateat. Sed cur hæc dico? etenim si ad cæcutientem te accedens, solum quid proloquutus fuerit, Hymettium os illud aperiens, & consuetam vocem tantùm emittens, quamprimùm intelliges eum non ex nobis quempiam, qui terræ fructu pascimur, esse, sed spectrum peregrinum, rore vel ambrosia enutritum. Ad hunc itaq; si accesseris, teq; ipsum tradideris, consestim Rhetor eris egregius ac conspicuus, & vt ipse vocat, rex in sermonibus citra laborem constituêris, orationis moderans quadrigas. eto enim suscipiens te, prima illa docebit: sed potiùs ipse te alloquatur. Siquidem ridiculum, pro tanto rhetore me verba facere, malum forsitan talium tãtorũq; mimũ, ne alicubi cadens, heroa quẽ repræsentare conor, atterã. Te igitur cõpellabit, comam interim

Ἔτι πως ἀσπασάμενον, ὃ τι περιον ἔτι λοιπὸν τῆς κόμης, καὶ ἀναμαδιάσας τὸ γλαφυρὸν ἐκεῖνο καὶ ἁπαλὸν, οἷον ἔθος ἦν Ἀθηναίδα τὴν κωμικὴν, ἢ Μαλθάκην, ἢ Γλυκέραν τινὰ μιμησάμενον ἐν τῷ προσωπεῖον τῇ φθογγῇ. ἄρρενικον γὰρ τὸ ἀρρωπὸν, καὶ ὃ πρὸς ἀνδρεῖα καὶ ἐρασμίου δέονται ῥητορος. φύσει δ' ἔμπαλιν μειρακίῳ ὑπὲρ ἑαυτοῦ μᾶλλον σὺ, ὦ ἀγαθὲ, ὁ Πύθιος ἐπεμψέ μοι, ῥητόρων τὸν ἄριστον πρεσβεύων; ὥσπερ ὅτι Χαιρεφῶν ἤρετο αὐτὸν, εἴ τις ἐστὶ σοφώτατος ἐν τοῖς τότε. ἀ δὲ μὴ τοῦτο, ἀλλὰ κατὰ κλέος αὐτὸς ἥκεις, ἀκούων ἁπάντων ὑπὲρ ἐκπεπληγμένων τὰ ἀμήτορα, καὶ ὑμνούντων, καί τι θηρώτων καὶ ἐποπτεύειν ἐχόντων. αὐτίκα μάλα ἔσῃ πρὸς οἷόν τινα δαιμόνιον ἄνδρα ἥκεις. πρόσδοκήσεις δὲ μηδὲν τοιοῦτον ὄψεσθαι οἷον ὦδε ἢ ὧδε ἀπαραλαβὼν, ἀλλ' ἤ τις ἢ Τιτυὸς ἢ Ὠτος ἢ Ἐφιάλτης, ὑπὲρ ἐκείνους πάν-

interim quæ adhuc reſidua eſt, demulcens, ſubridentique iucundum illud & tenerum, quemadmodum aſſueuit, comicam Thaidem, vel Malthacen, aut Glyceram in emittenda voce imitatus. Siquidem ruſticanæ eſt virilitas, & minimè ad molliciem & blanditias rhetoris apta. Dicet igitur de ſeipſo perquàm modeſtè loquens: Num, ô præclare, te Pythius ipſe ad me miſit, rhetorum optimum dijudicans; quemadmodum Chærephonti olim perquirenti oſtendit quisnam ex tum viuentibus ſapientiſſimus eſſet? At ſi non ideo, ſed propter gloriam aduenis, quoniam audieris noſtra omnia eſſe perquàm ornatiſſima, decantata, ſtupenda & mirè expolita: conſeſtim intelliges ad quàm diuinum acceſſeris virum: expectabis autem nihil tale vir ſurum, ſicuti hoc vel illud accipere: verùm ſi quis Tityus, aut Otus, ſeu Ephialtes; longè ſuper illos tibi res,

ἵν φανῆτά σοι τὸ πρᾶγμα ὑπερφυὲς καὶ τεράστιον· ἐπὶ τούς γε ἄλλους ὅσουτοῦ ὑπερφωνοῦντα εὑρήσεις, ὁπόσον ἡ σάλπιγξ τοὺς αὐλούς, καὶ οἱ τέττιγες τὰς μελίττας, καὶ οἱ χοροὶ τοὺς ἐνδιαθύρους. ἐπὰ δὲ καὶ ῥήτωρ αὐτὸς ἰδίας γενέσθαι, καὶ τοῦτο οὐκ ἄν παρ' ἄλλου ῥᾷον μάθοις, ἕνα μόνον ὦ ἑλληνίου μίλημα, οἷς ἂν ἕπω, καὶ ζήλου πάντα, καὶ τοὺς νόμους, οἷς ἂν ἐπιτάξω χρῆσθαι, ἀκριβῶς μοὶ παράφυλαττε. μάθημα δὲ μὴ προχώρει, μηδὲν ὀκνήσας, μηδὲ πονηθεὶς, ἐὰν μὴ προεπιδιδαχθῇς ἐκεῖνα τὰ προτῆς ῥητορικῆς, ὁπόσα ἡ ἄλλη προπαίδεια τοῖς ἀνοήτοις καὶ ματαίοις, μᾶλλον δὲ πλουσίου καμάτου ὀλιγοστεῖ, οὐδὲν γὰρ αὐτῶν ἐνδεήσῃ, ἀλλ' ἀνιπόδοις ἵπποις ποσίν, ἡ παροιμία φησὶν, ἔμβαινε, οὐ μέσον ἔξω δὲ τούτου, οὐδ' ἂν τὸ κοινότατον, μηδὲ γράφειν τὰ γράμματα· ἄδηλος. ἄλλα γέ τι περὶ πάντα ταῦτα ὁ ῥήτωρ λέξει πρῶτον μέν, ὁπόσα καὶ αὐτόν σοι οἰκοθεν ἔ-

res videbitur immensa & admiranda: me etenim tantum alios vocalitate excellere inueniet, O quantum tuba fistulas, cicadæ apes, choriquè eos qui remisse cantare assueuerunt. Postquam verò & ipse rhetor euadere cupis; idque haud facilè ab alio addiscere potes, solum ô gloriolæ studium ea quæ dico sequere, ac omnia imitare: leges quoque quibus te uti iubeo, mihi diligenter obserua. quin potius nil cunctatus iam accede: neque admireris si ante rhetoricam prius ea non didiceris, quæ alia præexercitatio multo labore stultis & vanis inculcat hominibus (nullius enim eorum indigebis) sed P illotis pedibus (inquit paræmia) irrue: nil minus ideo habiturus, neque sit tritissimum illud literas scribere ignoraueris. Etenim vltra hæc omnia aliud quid rhetor est. Primùm igitur referam quòdnam te domi digres-

χοῦν λαβὲν ἐφόδια πρὸς τὴν πορείαν, καὶ ὅπως ἐπισιτίσασθαι, ὡς ἂν τάχιστα διανύσαι δυνηθείης· ἔπατα καὶ αὐτὸς, ἃ μὴ πεῖόντι ἐπιδακνὺς κατὰ τὴν ὁδὸν, ἃ δὲ καὶ παραπνέων, πρίν γε ἥλιον δῦναι, ῥᾴδιος ἔσομαι ὑφηγούμενος τοῖς πᾶσιν, ἀποφανῶ, οἷός αὐτός εἰμι, ἀναμιμνησκόμενος τὰ πρῶτα, καὶ μέσα, καὶ τελευταῖα τῆς ἡμέρας ἐπιχειρούσης ἔχων. κόμισαι δίσυλλον τὸ μάγειρον μοι, τὴν ἀπαθίαν, ἐπὶ τοσοῦτον καὶ θρασὺν ἐπὶ τούτοις, καὶ ἄμουσον δὲ τόλμαν καὶ ἀναισχυντίαν, ἀνδρὸς δὲ, ἢ ἐπαίδευσαν ἢ μετριότητα, ἢ ἱερὸν θυμὸν οἶκοι ἀπόλιπε· ἀχρεῖα γάρ, καὶ ὑπηνθαντία τῷ πράγματι. ἀπὸ μὲν οὖν βούλομαι ὅτι μηδὲν ἧττον, καὶ μάλιστα ἀναίσχυντον, καὶ βάδισμα, οἷον τὸ ἐμὸν, ταῦτα δὲ ἀναγκαῖα πάντων, καὶ μόνα ἀρκεῖ ὅτι ἱκανά. ἐσθῆτος δὲ ἧττον ἀνυστὸς καὶ πομπικῆς ἔργον τῇ παρασκευῇ ἱματίων, ὡς διαφαίνεσθαι τὸ σῶμα. καὶ πρηνὴς ἀλλικὴ, καὶ γυναικεία, τὸ

sum viaticum ad peragendum iter afferre oporteat, qualiterq; commeatum instruere, vt illud perquam celerrimè perficere possis. Inde ego ipse quædam procedenti per viam ostendens, nonnulla verò admonens, ante Solis occasum rhetorem te supra omnes, qualis ipse sum, efficiam, indubitater prima, media & nouissima eorũ, qui declamare conantur, posidès. Igitur quod maximum est, ignorantiam affer: deinde temeritatem, audaciam præterea, & impudentiam: verecundiam autem, mãsuetudinem, mediocritatem & erubescentiam domi relinque. inutilia enim sunt, & negotio perquàm contraria. Præterea clamorem validissimum, ac cãtum turpem, incessum quoq; qualis meus est. Siquidem hæc valde sunt necessaria, & sola quodammodo sufficiunt. Vestitus aũt sit conspicuus & candidus, opus Tarentini operis, vt corpus transpareat. Crepida verò attica & muliebriter effi-

τὸ πολυσχιδὲς. ὑ ἐμβὰς Σικυωνία, λίνοις τοῖς λευκοῖς ἐπιπρέπουσα. καὶ ἀπόλουθοι πολλοὶ, καὶ βιβλίον ἀεί. ταῦτα μὲν αὐτὸν χὴ σωτηλῆν, τὰ δ' ἄλλα, καθ' ὁδὸν ἰόντ' ἰδὼν προϊὼν, ὄψα, καὶ ἄκουε. καὶ δή σοι τοὺς νόμους διέξιμι, οἷς χρώμενόν σε ἡ ῥητορικὴ γνωσεῖ, καὶ προσέσται, οὐδ' ἀποσφαλήσεται, καὶ σκοπιᾶς, καθάπερ ἀτιμότατόν τινα, καὶ κατάσκοπον τῶν ἀπορρήτων, ἀλλὰ σχήματος μὲν τὸ πρῶτον ἐπιμεληθῆναι χὴ μάλιστα, καὶ ὠμόρφου τῆς ἀναβολῆς. ἔπειτα πρητικάδικά σου, ἃ οὐ πλείω γε τῶν Μουσῶν, Ἀττικὰ ὀνόματα ἐκλέξας σοφὸν, καὶ ταῦτα ἀκριβῶς ἐκμελετήσας, πρόχειρα ἐπ' ἄκρας δ' γλώττης ἔχειν τὰ ἄπλα καὶ λᾶτα, καὶ μῶν καὶ ἀμὴν ἴπη, καὶ ἦ ῶσι, καὶ τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐν ἅπαντι λόγῳ καθάπερ τι ἅλυσμα ἐπίπαπε αὐτῶν. μιλίτω δ' μηδ' τῶν ἄλλων, ἐὰν ἀνόμοια τούτοις, καὶ ἀσύμφυλα καὶ ἀπεδά.

ἐ πρὸς.

effigiata. Solea Sicyonia, ligamentis albis decorata. Sectatores verò quamplurimi, libellusq; semper. Hæc te ipsum conferre oportet: at reliqua per viam iam procedens vide & audi. etenim iam tibi leges enarrabo, quibus si vsus fueris, rhetorica te cognoscet, & accedet, nimmeque auertetur, aut quapiam afficiet contumelia tanquam haud initiatum, & arcanorum speculatorem quendam. Prò inde formæ ac vestitus decori permaximam curam adhibere oportet. inde quindecim, vel non vltra viginti, & Attica quædam selige verba, hæcq; diligenter exercens, in summa linguæ prompta habe, vtpote, quipe, nempe, quoniam quidem, igitur, vtique, & heus optime, ac talia: in omnique sermone illa tanquam condimentum quoddam insperge. Aliorum nulla tibi sit cura, si his sint dissimilia, inconuenientia & inconcinna.

ἁ πορφύρα μόνον ἴσω καλὴ καὶ ἀνθηρὰ, λάβῃ σισύρα τῶν παχειῶν τὸν ἱμάτιον ἢ μηλὰ δι, ἀπόρρυτα καὶ ξένα ῥήματα, καὶ σπανιάκις ὑπὸ τῶν πάλαι ἀρημένα, καὶ ταῦτα συμφορήσας ἀρτόξωι, προσχαιζόμενος εἰς τοὺς προσομιλοῦντας. οὕτω γὰρ σεβόμενος ὁ πολὺς ἀφελέψονται, καὶ θαυμαστὸν ἀπολήψονται καὶ τιμὴν παιδείαν ὑπὲρ αὐτοὺς, ἃ ἀφεστιγίσασθαι μὲν, τὸ ἀφυσσασθαι λίγοις, τὸ δὲ πλέον θίριωθαι, ἐλληθρεῖσθαι, τὸν ἀραβῶνα δι, πρωτίμιον, τὸν ὄρθρον δι, ἀπροκνιφίς. ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτὸς ποιήσαι νὰ καὶ ἀπλόκοσα ὀνόματα, καὶ ἀνομαζόμενα τὸν μὲν ῥαμμιστῦσαι λανὸν, ὠλιξιν καλῶν, τὸν σωτῆρα σοφόνοον, τὸν ἀρχηγὸν δι, χαρίσιον. ἂν δὲ σολοικίσῃς δι, ἢ βαρβαρίσῃς, ἢν ἴσω φάρμακον, ἀναισχυντία, καὶ πρόχειρον ἄνθυς ὄνομα οὔτι ὄντος τινὸς, οὔτι γεγονότος ποτὲ, ἢ ποιητοῦ ἢ συγγραφέως, ὅτι

Tantummodo purpura sit pulchra ac florida, licet pallium ex craſsioribus consutum ſit pellibus. Deinde vbi [r] *obſoleta & peregrina, taroque ab antiquis vſitata colligeris verba, hac expenditè in eos cum quibus conuerſaris eiaculare: ita enim te populus ille magnus venerabitur, & admirandum ſuſpiciet. Doctrinam igitur quæ eorum exuperat intellectum, expertam, tanquam experitia habitam nominabis. Buttubata nugatoria, pro valde dices antigerio, pro cito toper, pro beſtiæ ſimilem belutum. Nonnunquam tu quoq; noua effinge, & monſtroſa compone nomina. nam poëtam verſificem appella, præſtantem, venerabilem venerando habilem, certamina agoniſmata. Cùm verò ſolœciſmum vel barbariſmum commiſeris, vnum tibi ſit remedium impudentia, confeſtimq; in promptu ſit nomen poëtæ quiuſdam vel ſcriptoris qui nec eſt nec fuit vnquam: vt*

cùm

ὃς οὕτω λίαν ἐδοκίμασε σοφὸς ἀνὴρ, καὶ τῷ φωνῷ εἰς τὸ ἀπρόσταλον ἀπηκριβωμένος. ἅμα καὶ ἀναγίνωσκε τὰ παλαιὰ μὴ μὲν σύ νε, μηδ' ἔτι ὁ λῆρος Ἰσοκράτης, ἢ ὁ Χαίτωνος ἄμοιρος Δημοσθένης, ἢ ὁ ψυχρὸς Πλάτων, ἀλλὰ τοὺς τῶν πρὸ ἡμῶν ὀλίγον λόγους, ἃς φασι τοὺς τότε μελέτας, ὡς ἔχεις, ἀπ' ἐκείνων ἐπισιτισάμενος, ἐν παρῷ καθαρχῆσθαι, καθάπερ ἐκ ταμιείου προαιρῶν. ἐπειδὰν δὲ καὶ λίχνιζαν, καὶ οἱ παρόντες ὑποβάλωσί τινας ὑποθέσεις, καὶ ἀφορμὰς τῶν λόγων, ἅπαντα μὲν, ὁπόσα ἂν ἄλυσχρὰ, λιχίζου, καὶ ἐκφαυλίζεσθε, ὡς οὐδὲν ὅλως ἀνθρῶδες αὐτῶν· ἐνομίσαν δὲ, μὴ μελέσας λίχνῳ, ὅπως ἐκείνων ἐπιμελήσει ὡς τὸ πρῶτον, ὥσπερ οὖν καὶ ἔστι πρῶτον, ἐρεῖς ἐν καιρῷ προσήκοντι, καὶ τὸ λῷστον, μετὰ τοῦτο, καὶ τὸ τέλος, μετ' ἐκεῖνο. ἅμα τὸ πρῶτον

cùm ita dixeris, vir sapiens esse censearis. Vocem verò data opera altissimè tolle. Proinde vetusta minimè perlegeris tute, neq; siquas[8] nugator Isocrates, vel gratiarum expers Demosthenes, aut Plato frigidus scripta reliquêre: sed orationes eorum qui paulò ante nos fuêre, & quas hasce exercitationes appellant, vt illis instructus, ac tanquam ex penu depromens, habeas quibus in tempore abuti possis. Postquam verò ordum erit, præsentesq; argumenta quædã ac sermonum occasiones subiecerint, vniuersa ea quotquot sunt, cum indignatione diiudicantur, vilipendanturq;, tanquam nil penitùs ex his virile existat. De illis verò quæ tute elegeris, caue mediteris, sed quicquid verbi in linguam venerit, effutias. Quin nec hoc tibi curæ sit, vt primum quemadmodum primum est, debito proferas tempore, secundumq; deinde, ac tertium post illud: verùm quicquid primum inciderit,

τον ἱμπιάδα, πρῶτον λεγέσθω· καὶ ἢν οὕτω τύχῃ, περὶ τῶν μυρίων μὲν ἀκούσεις, περὶ τῆς κυνέης δὲ οὐδέν. καλὸν δὲ ἔπειτα, καὶ σώφρον, καὶ μὴ σιώπα μόνον. κἂν περί τινος τοιούτου ἢ μοιχοῦ λέγῃς Ἀθηναίοις, τὰ ἐν Μηδοις, καὶ τὰ ἐν Ἐκβατάνοις λεγέσθω. ἐπὶ πᾶσι δὲ ὁ Μαραθὼν καὶ ὁ Κυναίγειρος ὧν ἂν ἄμφι ἄνω γένοιτο· καὶ ἀεὶ ὁ Ἄθως πλεέσθω, καὶ ὁ Ἑλλήσποντος πεζευέσθω, καὶ ὑπὸ τῶν Περσικῶν βελῶν σκιάσθω, καὶ Ξέρξης φεύγοντος, καὶ ὁ Λεωνίδας θαυμαζέσθω, καὶ τὰ Θρυάλου γράμματα ἀναγινωσκέσθω, καὶ ἡ Σαλαμὶς, καὶ τὸ Ἀρτεμίσιον, καὶ αἱ Πλάταιαι, πολλὰ ταῦτα καὶ πυκνά. καὶ ἐν ὀλίγοις ἐκεῖνα ἐνόμασται ἐπιπολάζοντα, καὶ ὑπανθεῖτω, καὶ σωνεχὲς τὸ ἅπαν, καὶ τὸ ἁδρόνυθον κἂν μηδαμοῦ αὐτῶν δέῃ καλὰ γὰρ ἔστι καὶ ἐκεῖ λεγόμενα. ἢν δέ τοι καὶ ἄσαι λαρὸς εἶναι δοκῇ,

primum quoque dicatur: & si ita euenerit, ocrea capiti, tibiæ verò adaptetur galea. præterea accelera, & vndique connecte: solummodò ne taceas. Quòd si de contumelioso quodam vel mœcho Athenis verba facies, quæ apud Indos de Ecbatana gerantur, referas. In omnibus verò sit Marathon & Cynægirus, sine quibus nil fiat: semperque Athos nauigetur, & Hellespontus pedibus teratur, & sol à Persarum sagittis obumbretur, & Xerxes fugiat, & Leonides admirationi existat, & Othryadæ literæ legantur, & Salamis, & Artemisium, & Plateæ, multa hæc & inculcata. In omnibus verò pauca illâ verba immisceantur, & tanquam flosculi interspergantur, assidueque in ore sit vtique illud, & quoniam quidem igitur: etiam si illis minimè indigeas. pulchra etenim sunt etiã fortuitò prolata. Proinde & aliquando canendi tempus est videtur,

omnia

δοκῇ, πάντα ἀδιάθω, καὶ μὲλ ὠδὴ γινέσθω. ἐὰν ποτε ἀπαρρήσεις πράγματος ὠδικοῦ, τοὺς ἄνδρας τοὺς δικαστὰς ὀνομάσας ἐμμελῶς, πιπληρωτέον οἷον τῷ ἁρμονίαν· τὸ δ' οἴμοι τῶν κακῶν, πολλάκις, καὶ ὁ μηρὸς κατασείσθω, καὶ παρύγγισι, καὶ ἐπιχειμμένου τοῖς λεγομένοις, καὶ βάδισι, μεταφέρων τῷ σώματι. καὶ ἂν μὲν σε μὴ ἐπαινῶσιν, ἀγανάκτει, καὶ λοιδόρου αὐτοῖς. ἂν δ' ὀρθοὶ ἐξάνωσιν, ἀπὸ τῆς αἰσχύνης ἤδη πρὸς τῷ ἐξοδον ἴδοι μοι, λιάθεσθαι λέγων, καὶ ὅλως, τυράννις τὸ πρᾶγμα ἔσω. ὅπως δὲ καὶ τὸ πλῆθος θαυμάζῃ σε τῶν λόγων. ἀπὸ τῶν Ἰλιακῶν ἀρξάμενος, ἢ καὶ νὴ Δία, ἀπὸ τῶν Δευκαλίωνος καὶ Πύρρας γάμων. ἂν δοκῇ, καταβίβασε τὸν λόγον ἐπὶ τὰ καθ' ἡμᾶς πάθη. οἱ μὲν γὰρ σωιεῖσθε, ὀλίγοι, οἱ μάλιστα μὲν σιωπήσονται ἀπὸ εὐνοιμοσύνης· ἂν δὲ καὶ λέγωσί τι, ἀποφθόνου αὐτὸ δόξει ἅπαν. οἱ πολλοὶ δὲ πάντα φωνῶν, καὶ βάδισμα,

omnia canantur, & melos fiant. Quòd si aliquando canendi quoq; ignarus fueris, viros qui iudicio præsident, exactè sonorosè nominans, harmoniam explere puta. At illud, heu malorum, sæpiùs repetatur, & femur percutiatur, & murmurillo interim susurra, & dictis adgãniat, ac incedendo clunes exagita. Quòd si te haud laudent, indigneris, & eos conuicijs insecteris: si verò surrexerint, & ob pudorem exire parati iam fuerint, eos sedere iube, sitq; penitus [u] res tyrãnica. Vt verò multitudo quoq; sermones tuos admiretur, ab [x] Iliacis incipiens, vel per Iouē & Deucalionis, si videtur, & Pyrrhæ nuptijs, ad præsentia sermonem detorque: etenim qui hæc intelligant, pauci erũt: qui maximè, propter benuolentiam tacebũt. Quòd si quid dixerint, ob inuidiam id facere videbuntur: multitudo verò & formam, & vocem, & incessum, & de-

καὶ περίπατον, καὶ μίμον, καὶ κρηπῖδα, καὶ τὸ ἄσθμα σε ἐκεῖνο θαυμάσονται, καὶ τὸν ἱδρῶτα ὁρῶντες καὶ τὸ ἄσθμα, οὐκ ἐξουσιν ὅπως ἀπισήσουσι μὴ οὐχὶ πάνδεινόν τινα εἶναι σε ἐν τοῖς λόγοις ἀγωνιστὴν εἶναί σε. ἄδηλον τι καὶ τὸ ταχὺ τοῦτο, οὐ σμικρὰν ἔχει τὴν ἀπολογίαν, καὶ θαῦμα παρὰ τοῖς πολλοῖς, ὥστε ὅρα μή ποτε γράψῃς, ἢ σκιψάμενος παρέλθῃς· ἔλεγχος γὰρ σαφὴς ταῦτά γε. οἱ φίλοι δὲ κἀκεῖνα σε ἐροῦσιν ἀεί, καὶ μισθὸν τῶν δείπνων ἀπαιτήσουσιν, ἔστ' ἄν ποτε ἀθόρυβόν σε καταπαύσωμεν χάρα ὁρίζοντος, καὶ παρέντα τὸν ἐρεῖν τὸ λελησόμενον ἐν τοῖς μεταξὺ τῶν ἐπαίνων διαλείμμασι. καὶ γὰρ αὖ καὶ τῷ δὲ μεταίτω σοι, ἢ χορὸν ἔχειν οἰκεῖον καὶ συναύλους τὰ. ταῦτα μέν σοι τὰ ἐν τοῖς λόγοις· μετὰ ταῦτα δέ, προοίσεται σε λοιπὸν φορέσαντα, ἐπικαλυμμένον αὐτὸν, καὶ περὶ ὤμων ἔφησ, μεταξὺ διαλαμβάνοντα. καὶ ἴσως τις ἐνίσχει, θαυμάσια ὑπὲρ σαυτοῦ

ambulationem, & cantum, & crepidas, & vtique illud tuum admirabitur. Præterea sudantem te & anhelantem cernens, nil prohibebit quin te perquàm apud quendam in sermonibus ceratorem esse credat. Proinde celeritas illa haud paruâ defensionem habet, admirationemq; apud multos: ideo caue, ne aliquando scribas vel meditatus procedas. Siquidem id manifestæ est redargutionis. Amici verò sempe applaudãt, ac cœnarum precium exoluant, siquando te à memoria excidisse intelligant, manus porrigentes, & inter laudes tuas spatium præbentes, vt rursus inuenire possis quod dicendum erat. Siquidem hoc tibi præcipuè curæ sit, A vt chorum habeas domesticum, tibiq; concinentem. Et hæc tibi in sermonibus obseruãda erunt: dein verò vbi processeris, ille te stipans, satellitum vices expleat, de quibus dicis, interim conferat. Quòd siquis obuiam factus fuerit, admiranda

φαυλοῦ λέγει, καὶ ὑπερπαίρεται, καὶ ὑπαχθὴς γίγνου ἀνθ' ὧν. τί γὰρ ὁ παιανιεὺς πρὸς ἐμέ, καὶ πῶς ἔνεστίν μοι τῶν παλαιῶν ὁ ἀγὼν; καὶ τὰ ὁμοῖα τούτοις. ὁ δὲ μέγιστον, μὴ πρὸς τὸ εὐδοκιμοῦν ἀναγκαίως ταράττεσθαι ὀλίγου δεῖν παρέλιπον, ἀπάντων καταγέλαστον τῶν λεγόντων. καὶ ἂν μή τις καλῶς ἔχῃ, ἀλλότρια, καὶ ἐξ ἀνθρώπου ἀλλοτρίου λοιδορεῖσθω. ἂν δὲ μετρίως ἐνέχῃ. πάντα ἔσω ἐπιδείκνυσθαι. καὶ ἐν τοῖς ἀπροάτοις μετὰ πάντας ἀσίτους καὶ, ἐπίσημον γάρ· καὶ εὐωπησάντων ἀπάντων, ξένον δόντινα ἐπανορθοῦσθαι, τὰς ἀποὰς τῶν παρόντων ἐπισκήπτεσθαι καὶ ἐνοχλήσασθαι, ὡς ναυτιᾷν ἅπαντας ἐπὶ τῷ φορτικῷ τῶν ὀνομάτων, καὶ ἐπιφράττεσθαι τὰ ὦτα. ἐπισείειν δὲ μὴ πομπάκις τὴν χεῖρα, νύττειν γάρ· μηδ' ἀναπηδᾶν, πλὴν ἅπαξ, ἢ δὶς τὸ πλέον. ἐνοχλεῖν δὲ τὰ πομπὰ,

randa de te ipso referas, ac summis te laudibus extollas, grauemq; te illi ostendas. quid enim B Pæanienſis in mei eſt comparationem? & vtinam mihi cum veteri quopiam certamen foret? & alia huiuſmodi. Proinde, quod maximum eſt, & ad exiſtimationem perquàm neceſſarium, paulò minùs prætermiſeram. omnia quæ dicuntur, irride: & ſi quiſpiam benè loquutus fuerit, aliena & non ſua oſtentare videatur. Quòd ſi vel mediocriter contrà niti voluerit, omnia carpantur. Prætereà in auditoria poſt cunctos ingredi oportet: id enim inſigne eſt, omnibúsque tacentibus, peregrinam quãdam laudem, præſentium auditum auertentem & interturbantem, inchoare: adeò vt omnes tantorum nominum onere nauſeent, ac aures obſtruant. Interim manum haud frequenter

moueas: nam id facile. neque præterquam ſemel, vel vt plurimùm bis aſſurgat. Subſanna autem quàm

πολλὰ καὶ δῆλα γίγνου μὴ ἀριθμῷ καὶ τοῖς λεγομένοις. ἀμφιλαφεῖς δὲ αἱ ἀφορμαὶ τῶν μεμψιμοιρεῖν τοῖς συκοφαντικοῖς τὰ ὦτα, τὰ δὲ ἄλλα μὴ θαρρεῖν. ἡ τόλμα γὰρ καὶ ἡ ἀναισχυντία, καὶ τὸ ψεῦσμα πρόχειρον, καὶ ὅρκος ἐπ' ἄκροις ἀεὶ τοῖς χείλεσι, καὶ φθόνος καὶ πρὸς ἅπαντας, καὶ μῖσος καὶ βλασφημία, καὶ δεδιέναι πάντας· ταῦτα σοι ἀοίδιμον ἐν βραχεῖ καὶ πολυθρύλλητον ἀφανεῖ. τοιαῦτα μὲν τὰ φανερά, καὶ τὰ ἐξόλεθρια δὲ πολλὰ πράγματα ποιεῖν σε δεδόχθω, λυθῆναι, μισηθῆναι, καταγνωσθῆναι, μοιχεῦσαι, κλέψαι τι, λαβεῖν μὲν ποιήσας, καὶ πρὸς ἅπαντας εἰπεῖν, καὶ γραμμάτια ὑπὲρ λαμπρῶν ὑπὸ γυναικῶν δεδεγμένα γράφειν· καλὸς γὰρ ἔσῃ θέλειν. καὶ σε μηδέτω, ὑπὸ τῶν γυναικῶν σπουδάζεσθαι λοιπόν. εἰς πλοῦτον γὰρ οὐ τοσοῦτον ἂν οἴσουσιν οἱ πολλοί, ὡς δεῖ σοῦτό σε καὶ ἄχρι τῆς γυναι-

plurima, & palàm oſtende minùs tibi placere quæ dicuntur. Abundè autem reprehenſionum occaſiones & Sycophanticis aures ſuppeditabunt. at in reliquis conſidere oportet. etenim audacia, & impudentia, mendacium quoque promptum, ac ſemper D in labijs ſummis periurium, & inuidia erga cunctos, odium quoque & blaſphemia, nec non calumniæ frequentes, hæc te in breui celebrem & conſpicuum reddent. Et talia quidem ſint, quæ manifeſtè ac palàm fiant: priuatim verò res omnes perpetrare videaris, ludere, inebriari, ſcortari, mœchari, iugulare quoque: & ſi non facis, coram omnibus tamen te facere iactita, literaſq; aliquando à mulieribus conſcriptas oſtende. Nam & pulcher eſſe velis, præcipuáque tibi ſit cura, vt à fœminis celebrari videaris. Nam per hãc viam quamplurimi ad Rhetoricam vſque aſcenderunt. Ideò & tu quoque per illam ad

gyna-

γωνιστικὸν καὶ εὐδοκιμᾶντα, καὶ τὸ δεῖνα δεῖ μὴ ἀδικεῖσθαι, μᾶλλον πρὸς ἀνδρῶν ἐπὶ ὠφελείᾳ πράττεσθαι δοκοίης, καὶ ταῦτα γραικύτης, ἢ καὶ νὴ Δία φαλακρὸς ἤδη ὢν· ἀλλ' ἴσως ἂν οἱ καὶ ἐπὶ τούτῳ σωφρονοῦντες, εἰ δεῖ μὲ ὦσιν, οἱ ῥητορικῶν ἱκανοί· πολλὰ γὰρ ἂν ἐκ τοῦ τοιούτου πρὸς τὸν ῥητορικὸν χρήσιμα παραγίνοιτο, πλεῖστον δὲ ἀναισχυντία καὶ θρασύτης. ὁρᾷς, ὡς λαλίστραι αἱ γυναῖκες, καὶ λοιδορούμεναι πείσασαι, καὶ ὑπὲρ τοὺς ἄνδρας, ἐν δὲ τοῖς ὁμοίοις πολὺ σχεδὸν λοιδορίας τῶν ἀκμῶν. καὶ μὴν καὶ πιπτοῦσθαι χρὴ μάλιστα μὲν τὰ πάντα, εἰ δὲ μὴ, πάντως ἐπεῖνα. καὶ οὕτω δὲ τὸ σῶμα πρὸς ἅπαντα ἥδιστα διακείσθω, καὶ ἡ γλῶττα ὑπηρετείτω, καὶ πρὸς τοὺς λόγους, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα, ὅσα ἂν δυνήσῃ δυνάσθαι· εἰ δὲ σολοικίσειεν μόνον, δεῖ βαρβαρίζειν, δεῖ ληρεῖν, ἢ ἱπποριπεῖν, ἢ λοιδορεῖσθαι, ἢ ἀμβάλλειν καὶ ψεύδεσθαι, ἀλλὰ καὶ

gynæceum vsque clarescere poteris. Atque istud ne vereare, etiamsi à viris ob aliud quiddam amari videaris, & hoc barbatus, aut etiâ per Iouem caluus iam existens: sed adsint qui etiam ob id tecum consuetudinem habeant. At si nemo alius fuerit, vel serui sufficient. Nam hinc multa ad Rhetoricam vtilia oriuntur: augetur impudentia & temeritas. Cernis etenim vt & loquaciores sunt fœminæ, impotentiusque ac supra viros conuicijs debacchantur. Quòd si itaque & tu similia patiéris, alijs longè præstabis. Iam verò & volsum esse maximè oportet per omnia. Quòd si non, illa prorsum vtique. Et ipsum autem os quoque ad cuncta libenter tibi diducatur, & lingua sermonibus & reliquis quantum potest, subseruiat. potest autem non solùm solœcismum & barbarismum committere, mugari, peierare, cõuiciari, criminari, mentiri: sed & aliud

quid

καὶ νύκτωρ τί ἄλλο ποιήσαιμι, καὶ μάλιστα, ἢ σοὶ ἔτω πολλὰς τὰς ἐρωτας μὴ διαρκέσεις. πάντα αὐτὴν ἐπισκέψω, καὶ γνωμοτέρα γενήσῃ, καὶ μηδὲν ἀφροφήσῃ. ἢν ταῦτα, ὦ παῖ, καλῶς μάθῃς (δύναται γὰρ ἐν αὐτοῖς βαρὺ) θαρρῶν ἐπαγγέλλομαι σε ὡς μαπρῷ σι ἄμεινον ῥήτορα καὶ ἡμῖν ὅμοιον ἀπεργάσεσθαι. τὰ μὲν τοῦτο ἴσθι, ὦ ἐμὶ γλυκύ, ὅσα ἐν βραχεῖ παρέσται σοι τὰ ἀγαθὰ παρὰ τῆς ῥητορικῆς· ὁρᾷς γάρ με, ὃς πατρὸς μὲν ἀφανοῦς, καὶ σκληρᾶς τὸν τρόπον, ἐπὶ δὲ τῷ ὠμοήθους, ὑπὸ Ξόνι καὶ Θμοῦνι δουλωθέντος, μητρὸς δὲ ἀπορίας, ἐπ' ἀμφοδίου τινὸς, αὐτὸς δὲ τῷ ὥρᾳ ἀνθοῦντι ἁπάντων ἀδόκιμον ὄντα δόξας, τὸ μὲν πρῶτον, ἐπὶ ψιλῷ τῷ πρέσθαι, σαυλῶν τινι κακοδαίμονι, καὶ γλισχρῷ ἐρατῇ. ἐπὶ δὲ τῷ ὀλίγῳ ταύτῳ ῥᾳδίως ἔσαν λαβεῖν, καὶ διαπεράσας, ἐπὶ τὸν ἄπορον ἐγνώμην (ὑπῆρχε γάρ μοι, ὦ φίλη Ἀδράστα, πάντα

quid peragere noctu, & maximè quando vnus tam multis amatoribus non sufficiet. Nam cuncta facere noscat, vt expeditior reddatur, & penitùs à re nulla abstineat. Hæc, fili mi, si rectè didiceris (poteris siquidem, nihil enim ex his graue) confidenter polliceor te haud longo tempore rhetorem præstantissimum, nobisq; similem euasurum. Quæ verò sequuntur, haud me dicere oportet, quàta tibi bona breui à Rhetorica aderunt. Cernit etenim me, qui è patre sordido, nec penitùs libero, quiq; super Xoni & Thmuin seruitutem seruierit, natus sum, matre verò sartrice, in biuio quodam; ipse verò forma non omninò illiberali esse visus, sub initium ob victus penuriam, cum infelici, suaui tamen conuersabar amatore. At posquam viam hanc quàm facilè esset conspexi, & transgrediens in summũ puerũ, siquidem, ô amicabilis Adraſtia, omnia

πάντα ἐκεῖνα, ἃ πρόσπορν ἐμοὶ φόβος, τὸ θράσος, ἡ ἀμαθία, ἡ ἀναισχυντία) πρῶτον μὲν, οὐκ ἔτι πατρικὸς ὀνομάζομαι, ἀπ' ἄλλης τῆς Διὸς καὶ Λήδας παιδὶν ὁ μάντμος γεγένημαι· ἔπειτα ἡ γραῦς συνοικίσασ, τὸ πρῶτον τῷ ἐμασχαλίζομαι πρὸς αὐτῆς, ἐρᾷν ποσποιεῖμαι γυναικὸς ἑβδομηκοντούτιδος, τινὰ παρὰς ἔτι λοιπὰς ὀδόντας ἐχούσης, χρυσίῳ καὶ τούτους ἐνδεδεμένας. πλὴν ἀλλά γε δῆτα τῷ πενίαν, ὑφισάμην τὸν ἄθλον, καὶ τὰ ψυχρὰ ἐκεῖνα τὰ ἐκ τοῦ φιλήματα, ὑπεμένετό μοι ποιᾶ ὁ νικμός. ἔπειτα ὀλίγα λάβρ ληρονόμος, ὧν ἔχω, ἀπάντων κατίσχω, ἀμὴ καταράτός τις, οἰκέτης ἐμοὶ ὑπῆν, ὃς φάρμακον ἄλλο ἐπ' αὐτῷ ἐπενεμήνατο. ἐξωθεῖ δὲ ἐπὶ κρεμάλῃ, ὅμως οὐδὲ τότε ἀπόρησα τῶν ἀναγκαίων. ἀλλὰ καὶ βύτος δοκῶ, λάβρ τῆς δίκης ἐξελάσομαι, προδιδοὺς τὰ σώματα, καὶ τὰς δίκας τοῖς ἄνου-

omnia quæ iam enumerauí, viatica, abundè mihi suppetebant, audacia, ignorantia, impudentia. Primùm igitur haud ampliùs desidérabilis appellor, sed iam Iouis & Ledæ filijs cognomine símilis sum effectus. Deín cum anus mihi contubernium fuit, quam primò ventis causa amare símulabam, mulierem septuagenariam, quæ adhuc dentes quatuor, & illos auro colligatos habebat. Veruntamen ob paupertatem certamen sustinebam, ac frigida illa ex sepulchro oscula, perquàm suauissima mihi fames reddebat. inde parùm abfuit, quin omnium bonorum, quæ possidebat, hæres euasissem, nisi exécrandus quidam illi indicasset famulus, quòd ob eam tollendam venenum compararíssem. In caput igitur præceps iectus, minimè tamen necessarijs interea carui. Sed & rhetor esse videor, ac in iudicijs me ostento, multa prodens, ac iudices corrumpendo

fatuis

ἀνοήτοις καθυπισχνέμαι. καὶ ἥττωμαι μὲν τὰ πλεῖστα, οἱ φοίνικος δ᾽ ἐπὶ τῇ θύρᾳ χλωροὶ ἐστεφανωμένοι. τούτοις γὰρ ἐπὶ τοὺς δυστυχεῖς χρῶμαι τοῖς ἀνθρώποις. ἀπὸ καὶ τὸ μισεῖσθαι πρὸς ἅπαντας, καὶ ἐπίσημον εἶναί μοι, ἐπὶ τῇ μοχθηρίᾳ τοῦ τρόπου, καὶ πολὺ πρότερον τῶν λόγων, καὶ τὸ ἀδικεῖσθαι ὑπ᾽ ἀκρίτων, τοῦτον ἐκεῖνον τὸν ἀπρόσιτον ἐν πάσῃ λυπίᾳ λεγόμενον, ὑπ᾽ μικρὸν ἔμοιγε δοκεῖ. ταῦτά σοι παραινῶ, νὴ τὴν πάντων μοῦσαν, πολὺ πρότερον ἐμαυτῷ παραινέσας, καὶ χάριν ἐμαυτῷ ὑπ᾽ μικρὰν ἐπισπασάμενος. ἔσῃ, ὦ μὴ γνώριμος, ἀπὸν ταῦτα, πεπαύσεσθαι. σὺ δ᾽, ὦ πεπαῖδες τοῖς ἐρημίοις, καὶ δὴ παρεῖναι νόμιζε, οἷς ἐξαρχὴν ὑπόθες ἐλθὲν· καὶ ὀφθήσῃ σε διώκουσα ὑπόμνημα τοῦ νόμου, ἤν τι τοῖς δικαστηρίοις ἀρατὸν, καὶ ἐν τοῖς πλήθεσιν ἀθλοφορεῖν, καὶ ὑπέρασον εἶναι καὶ γαμεῖν, ὑ γραῦν τινα τῶν ἐμπικῶν, καθάπερ ὁ νομοθέτης καὶ δικάσαι, ἀπὸ καμίσιον

fatuis cõcilio hominibus. Vel plurimùm verò succumbo, fores tamen obiter viridi coronantur palma. his enim illecebris erga infelices vtor, verùm ab omnibus odio haberi, & morum prauitate longè priùs quàm sermonum esse insignem, ac digito demonstrarier; En ille quì cunctis flagitijs præcellere fertur, non parua mihi res esse videtur. Hìc te admonere volui, longè priùs per Venerem me ipsum admonens, ac gratiam haud mediocrem mihi ipsi referens, & egregiè quidem. Generosus itaque hæc dicens cessabit. I Tu verò si dictis acquiesces, iam illic esse puta, quò sub initium peruenire desiderabas, nec quicquam tibi impedimento erit, si leges has obseruaueris, quò minùs in iudicijs excellas, apud multitudinem clareas; acceptus quoque sis: & tibi nubat, nan vetula quædam comica, quemadmodũ legislatori & præceptori illi tuo, sed mulier

ἡωσᾶκα, πλὴ ῥητορικῆς, ὡς τὸ ζῦν Πλάτωνος ἱκανὸν ἅρμα ἐλαύνοντα φέρεσθαι, εἰ μᾶλλον πρέπειν περὶ σαυτῆς ἆρ', ἢ ἐκεῖνα περὶ τοῦ Διός. ἐγὼ δ' (ἀγεννὴς γὰρ καὶ δειλὸς εἰμι) ἐκπλήσομαι ὑμῖν τὴν ὁδὸν, καὶ παύσομαι τῆς ῥητορικῆς ἐπιπολάσης, ἀσύμβουλος ὢν πρὸς αὐτὴν τὰ ἱστία πλατύνειν. μᾶλλον δὲ ἤδη πέπαυμαι. ὥστε ἀνίστασθε ἀναπηδήσαντες, καὶ θαυμάζετε μόνον ζῦτο μιμησάμενοι, ὅτι μὲν οὐ τάχα ἡμῶν ἐπιφανεῖς ἐστε, ἀκύτεροι φανῆναι γένεσθε, ἀπὸ δὲ ῥᾴστου καὶ πρανοῦς πρὸς ὀρθὸν τὸν ὁδόν.

mulier pulcherrima, Rhetorica ipsa, ita vt cum Platonis curru illo alato vehi haris, magis te deceat de te ipso loqui, quàm illum de Ioue. Ego verò (nam degener sum & timidus) è via vobis decedam, ac circa Rhetorices superficiem natigare desinam, ignarus quo pacto vestra cum illa conueniant. quin potiùs iam desino. Verùm citra pulueres victores declarati, & admiratione dignissimi, hoc solùm reminiscamini, quòd non festinatione illa vestra ceteriores apparentes victores euasistis, sed quia ac facilioren & promiorem viam declinâstis.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a O' ADOLESCENS.] Ironicè Rhetorem instituit.

b Inexpugnabilis ac intolerabilis.] *In Græco* ἄμαχον καὶ ἀνυπόστατον δοκοῦντα, *pro* ἄμαχον, ἀνυπόστατον, δοκοῦν.

c Cebes ille.] *Cebes Thebanus philosophus fuit, discipulus Socratis: quem scripsisse Dialogos tres, qui inscribuntur* πίνακα: id est, *septima*, φορικὸν & πίναξ: id est, *tabula, authores sunt Laërtius in secundo, & Suidas in Collectaneis. sed iniuria temporis, aut hominum incuria potiùs, præter πίνακα nihil extat. Opusculum est morale, & vtile omnibus, & præcipuè adolescentibus: in quo vitæ humanæ conditio graphicè depingitur, ac velut in speculo ostenditur iter ad virtutem*

virtutem arctum, arduum, & labore sudoreq; refertum, eúmq; que qui ad eam conscendere voluerit, abstinentem in primis & constantem fore necessarium esse, ac tandem vbi ad eam perneuerit, perpetua felicitate fruiturum. Ediuersò semitam, quæ ducit ad vitia, latam quidem esse & planã, & voluptatum plenã: cæterùm tandem in præcipitium atq; æternã miseriam & infortunium perducere. d Amaltheæ retinet cornu.] *De Amaltheâ apud autores in hunc modum narratur fabula: Rhea* Iouem enixa, *metu patris infantem in Cretæ occuluit, nutriendum à duabus nymphis, Adrastea & Ida, Melissi filiabus. Hæ nutricauerunt illũ capræ cuiusdam lacte, cuius nomen fuerat Amaltheæ. Eam capram Iupiter iam adultus in sidera retulit, vocaturq; à Græcis αἰξ ἀστερία, capra cœlestis. Huius alterum cornu* Nymphis *nutricibus dedit, videlicet officij præmium: hanc adijciens facultatem, vt quicquid optassent, id illis ex eo cornu suppullularet. Hinc translatum est adagium,* Ἀμαλθείας κέρας, *vbi rerum summa suppetit copia. Citatur ab eodem Luciano de Mercede seruientibus.* e Aornos Macedonibus.] *Aornos in India petra est, quam nulla superuolat auis, propter frigora, & altitudinem. De ea quoque Lucianus in Hermotimo.* f Hesiodus perquàm egregiè.] *Hesiodus* 1. *Georg. ait, asperam esse ad virtutem viam, cacumen verò molle. Cuius celebertima verba hic referam:*

τλὼ μὲν τοι κακότητα καὶ ἰλαδὸν εἰς ἐλέσθαι
ῥηιδίως· ὀλίγη μὲν ὁδός, μάλα δ' ἐγγύθι ναίει.
τὴν δ' ἀρετὴν ἱδρῶτα θεοὶ προπάροιθεν ἔθηκαν
ἀθανάτοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρθιος οἶμος ἐπ' αὐτὴν,
καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὴν δ' ἐς ἄκρον ἵκηαι,
ῥηιδίη δ' ἔπειτα πέλει χαλεπὴ περ ἐοῦσα. *Id est,*

Omninò vitium facile contingere cuiuis.
Est via ad id breuis, & vicina in sede moratur.
Contrà virtutem sudoribus vndique diui
Præsepsêre: & longus ad hanc perq; ardua callis,
Asper & est primùm: sed vbi alta cacumina victor
Contigeris, iam fit facilis, licet ardua dudum.

Eodem pertinet:

Litera Pythagoræ discrimine secta bicorni.

de qua

de qua carmen extat elegans Virgil. Et Euangelicum illud de via arcta quæ ducit ad vitam. Item de duplici via apud inferos: quarum altera ducit ad campos Elysios, altera ad malam rem. Neque quicquam tritius eo est quod dicit Aristoteles lib. Moralium Nicomachicorum 1: τὸ χαλεπὸν τὸ εὖ καὶ τύχην ἀγαθήν. Id est, *Ex arte & virtute circa id versatur quòd est difficillimum. Plures huiusce modi sententias Erasmus noster adscripsit in Prouerbio: Difficilia quæ pulchra. Vide etiam quæ in Somnio seu vita Luciani annotauimus.* g Ex laboribus germinare.] *Quæ ad hanc sententiam faciunt, in vnum coniecit Erasmus noster in Prouerbijs: Cura siue exercitatio potest omnia: Cum Minerua manum quoque mouet & Dij facientes adiuuant. Non enim cessantibus ac inertibus, sed industrijs parata est gloria, cùm dij labore sua munera vendant. Stobæus Sermone 27. de assiduitate & diligentia, ex Euripide simile carmen citat, nisi quòd pro φύσει ibi legitur κόπῳ.* h Tibi verò citra sementem & arationem.] *Id est, seminandi arandique labore, tanquam Saturni seculo cuncta prouenient: hoc est, citra studium. Poëta indicant, Saturno regnante aureum seculum fuisse, quo omnium rerum erat plena tranquillitas. Non furor sæuiebat, non auaritia hominum fluctibus vitam commiserat, & cessantibus rastris inarata & grauida terra fruges præbebat, otiosa erat & secura vita mortalibus, & sine vicissitudine temporum veris gratia fruebatur. De ætatibus lege Hesiodum primo Oper. & dier. & Aratum in Φαινομένοις. à quibus multa transtulit Ouid. in 1. Metam. Hoc adagio vtitur idem Lucian. in Phalarid. 2. & in Parasito. Hom. Odyss. 9.* i Incessu molli, ceruice infracta.] *Delicijs effœminatum hominem describit, nimirùm solicitũ, ne comã studiosè compositam perturbet.* k Summo digito caput scalpentẽ.] *De molli & effœminato dicit. Idem est quod in Cæsare dixit Plutarch. vno digito caput scabere.*

l Delicatum Sardanapalum quendam.] *Fuit enim Sardanapalus Anaeyndaraxis filius, rex Nini, Persicæ religionis, delicijs vsque adeò effœminatus, vt inter eunuchos & puellas ipse puellari cultu discinctus sit solitus. Cuius cognomen ob insignem hominis molliciem abijt in prouerbium.* m Cinyram.] *Pindarus in Nemeis, & Plato lib. de Legib. 2. meminerunt*

Cinyræ prædimitis : item Suidas in dictione κατα γελάσονται. *n* Agathonem ipſum, lepidum.] *Agathonis poëtæ tragici, ſplendidi & liberalis, meminit Ariſtophanes in Theſmophoriis, cuius carminum molliciem multis modis detidet. Meminerunt etiam illius Suidas & Plato, in cuius epinicijs celebrat illud nobile conuiuium.* o Quantum tuba fiſtulas.] *Idem ſic in Muſcæ encomio: ſed tanto volat his ſuauius muſca, quanto ſunt tuba & cymbalis tibiæ dulciores.* p Illotis pedibus.] Id eſt, *nullis bonis diſciplinis inſtructus ad Rhetoricum munus accede. Idem in Demonactis vita, hoc prouerbio vſus eſt, de quo Eraſmus noſter.* q Attica quædam.] *Contra vanos eleganziæ affectatores. Hic τὸ articulus materialiter ſumptus præponitur.* r Obſoleta & peregrina.] *De verbis obſoletis, priſcis & peregrinis, vide noſtrum Eraſmum lib.* 1. *De verborũ copia. Obſoletum autem eſt omnino abrogatum & obſcurum verbum: peregrinum, barbarum, & tamen pro Latino vſurpatum: nouum eſt, ab aliquo probo & recepto autore nuper inuentum & fictũ. Cæterùm plurima huiuſcemodi verba Pompeius, Perottus & Marcellus annotarunt in ſuis Dictionarijs. Eos igitur adeat qui volet.* s Nugator Iſocrates.] *Hic λῆρος ſubſtantiuum pro λῆρώδης adiectiuo.* t Ocrea capiti, tibiæ verò à dapiſetur galera.] *Id eſt, Omnia præpoſterè fiant. Nam vt Apulcius inquit: Hic galea caput, ille crura ocreis inuolvit. Hoc adagio vtitur in Commentario De errore compellationis.* u Res tyrannica.] *Crudelis, ſæua & violenta.* x Iliacis.] *Troianis. Ilium enim regia Priami fuit, quæ & Troia, à nomine regionis minoris Aſiæ cognominata: ab Ilo, Troïs regis filio, Ilium.* y A Deucalionis.] *Deucalion Promethei, Pyrrha eius coniunx Epimethei fratribus nati, quos ferunt in fabulis, iactu ſaxorum genus humanum poſt diluuium reparaſſe.* z Pietereà ſudantem.] *Admonitio lepida.* A Vt chorum habeas.] Id eſt, *conductitios laudatores. Cicer. in* 3. *Verrina, præconium mercenarium: in* 2. *de Oratore, domeſticum præconium appellat.* B Pœnienſis.] *Quid per hanc dictionem ſit intelligendum, nemo facilè diuinabit. Eſt tamen qui Platonem intelligit, & fortaſſe rectè : quum* Μαιανδρὶς *tribus quædam Athenienſis fuerit.* C Sycophanticis.] *Sycophantæ quamuis*

pu-

ρησίλλα de causa item mouent, & quæuis calumniantur. Plutarchus de curiositate ostendit, Sycophanta nomen hinc natum, quod cùm esset cautum esset, ne quis Atheniis ficos efferret, quidam obseruatos nonnullos qui furtim exportabant, detulerunt. Hinc populari ioco sycophantæ vocati παρὰ τὸ συκοφαίνειν, quòd ficus proderent. Sunt qui putant ἀπὸ τῆς φαγεῖν τὰς σύκας: hoc est, ab edendis ficub. dictos, quod hinc euenisse dicitur. Quidam Græcorũ olim duos seruos habuit, quorũ alter domi semper paratas clàm ficus absumens, in socij sui in sontẽ culpam postea coram domino reijciebat. Herus virumq; seruorum tepidam aquam bibere iubens, tandem sycophantem deprehendit. Hinc Græca origine nata dictione, erraticum, cauillatorem, mendacem doloſúmve significamus. D In labijs summis periurium.] Hic loquendi modus quomodo à Græcis vsurpetur, animaduertimus in amatorio dialogo Musarij & Matrij. & in Apologia pro Mercede conducta. E Ad gynæceum.] Id est, ad mulierum conclaue, & (vt ita dicam) senatulum. F Loquaciores sunt fœminæ.] Mulier, animal naturâ loquax. Plautus in Aulul. Nam multùm loquaces meritò omnes habemur. Idem in Cist. Largiloquæ exemplo sumus, plus loquimur quàm fas est. Eurip. in Phœnissis:

Φιλόλογον δὲ χρῆμα θῆλυ ἔφυ.
Σμικρᾶς δ' ἀφορμῆς ὦ λάδωσι τῶν λόγων,
Πλέθει ἐπασφίγγουσι. καὶ δὴ τις
Γυναικὸς μυδὲν ὑγιὲς ἀκούσας λέγων. Id est,

Mulieres naturâ sunt ad vituperandum pronæ.
Quòd si exiguam dicendi ansam nactæ fuerint,
Plurima adijciunt. Voluptas enim est
Mulieribus, nihil sanè inuicem loqui.

G Quæ verò sequuntur.] Cohortatio à fine. H Cornix etenim met.] A proprio exemplo. I Tu verò si dixeris.] Hucusque locutus est Rhetor: inde nunc incipit Lucianus. K Ego verò, nam.] Conqueritur Lucianus de seipso.

ΙΠΠΙΑΣ Η ΒΑΛΑΝΕΙΟΣ

HIPPIAS, SEV Balneum.

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

BAlneum Hippiæ descripturus, principiò ipsum artificem à cognitione artium atq; peritia commendat. Orditur autem à loco communi, ita videlicet proponens, eos esse potissimùm laudandos artifices, qui non solùm verbis prolixè polliceri, aut de scientijs disputare soleant, sed qui ipso opere hoc quod profitentur, præstare possint. hunc locum exemplis aliquot illustrat, deinde ad præsens institutum accommodat. Proinde, inquiens, etiam mechanici artifices maximè laudandi illi sunt, qui non verbis tantùm opera aliqua describunt, aut promittunt, sed qui re ipsa illa quam optimè atque artificiosissimè extruunt: qualis & Hippias hic vnus est, id quod opus ab eo, nempe balneum extructum, comprobat. atq; ex inde ipsum balneum describit, situm, elegantiam, proportionabilitatē operis, deinde & vtilitatem & opportunitatem omnium cellarum, & lauandi in eo vsum commendans.

Ὡς σοφῶν ἀνδρῶν μάλιστα ἔγωγέ φημι δεῖν ἐπαινεῖν, ὁπόσοι μὴ λόγους μόνον διὰ βίου ἐπεδείξαντο περὶ τῶν πραγμάτων ἐκάστων, ἀλλὰ καὶ ἔργοις

Os ego viros sapientes cùprimis laudè celebrandos esse existimo, quicunque non orationes solùm magna industria elaboratas, ac singulis de rebus memoriæ proditas posteris reliquerunt, sed operi-

ἔργοις ὁμοίοις τὰς τῶν λόγων ἐπισχύσεις ἐπιδεδωκότα. καὶ γὰρ τῶν ἰατρῶν ὁ γνοὺς ἔχων, ὅτι τὸν ἄρτι ἐπὶ τῆς τέχνης ἐπῆλθον ἀμαθεῖς μετασκευάσαι νοσοῦντα, ἀπὸ τῶν πραξάντων τι καὶ αὐτὸν μεμνημένους. ἀμείνων δὲ καὶ μουσικὸς, οἶμαι, τὸ ὄργανον ῥυθμοῖς καὶ ἁρμονίαις ἐπισκευάσας, ὃ καὶ ψάλαι καὶ διδαξόμενον αὐτὸς ἀνάμενον. τί γὰρ ἄν σοι τῶν στρατηγῶν λέγοιμι τοὺς ἀκάτων ἀείσυνα ἐπιστήμας, ὅτι τὰ πάλαι μόνον καὶ παρανῦν ἴσασιν ἀγαθοὶ, ἀπὸ καὶ πολεμάρχησαι τ' ἄλλων, καὶ χέρσῳ ἔργα ἐπιδεδάκνυσθαι οἷον τ' ὦσιν ἦ, Ἀγαμέμνονα, καὶ Ἀχιλέα, τ' ἔκατον δὲ, τὸν Ἀλέξανδρον καὶ Πύρρον ἐμοῦ γεγονότας. πῶς δὴ τί τοῦτ' ἔρω; ὃ δὲ

operibus quoque non dissimilibus ea quæ orationibus ampliter & magnificè polliciti sunt, cõfirmarunt. Quippe ægrotus, cui quidē pectus sapit, non eos accersit medicos, qui super arte multa luculentè & excellenter disputare nouerunt, sed qui vsu medendi illam diu multumq; exercuerunt. Potior autem & maioris precij habendus est, vt mea fert opinio, musicus qui psallendi & pulsandæ citharæ peritia exornatus est, quàm is qui tantùm rhythmos & concentuum harmoniam iudicare nouerit. Quorsum enim attinet bellorum atque exercitus duces, tibi enumerare non iniuriâ optimos & præstantissimos hominum opinione iudicatos, quod eorum virtus nedum in instruenda acie, & militum animis tempestiua oratione accendendis & inflammandis eluxerit, sed quòd in prælijs quoque fortissimè dimicando optimè se gesserint, ac manu non secus quàm lingua prompti, memorabilia facinora ediderint: cuiusmodi ex vetustis illis Agamemnonem & Achillem, ex paulò autem recentioribus Alexandrum & Pyrrhum fuisse cognouimus?

ἐγὼ ἅπαντα ἱστορίαν ἐπισκήνυμι ἀθροίσαι βουλόμενος, ἐπεμνήσθην αὐτῶν, ἀπ' ὀλίγον μὲν ἀξίων θαυμάσαι, ἐπὶ τῇ θαυμασίᾳ λαμπροὶ γενόμενοι, καὶ μνημόσυνα ἑαυτῶν τέχνης, καὶ πράγματα τοῖς μετ' αὐτοὺς καταλιπόντες· ἐπεὶ οἵ γε τοῖς λόγοις μόνοις ἐγγυμνασάμενοι, σοφισταὶ μὲν ἂν εἰκότως μᾶλλον, ἢ σοφοὶ καλοῖντο. τοιοῦτον ἀκούομεν τὸν Ἀρχιμήδην γενέσθαι, καὶ τὸν Κνίδιον Σώστρατον, τὸν μὲν Πτολεμαῖον χαρωσάμενον, καὶ τὴν Μέμφιν ἄνευ πολιορκίας, ἀφροφῶ μὴ διαιρέσει τῇ πολλαπλῇ, τὸν δὲ τὰς τῶν πολεμίων πρῴρας καταφλέξαντα τῇ τέχνῃ καὶ Θαλῆν δὲ τὸν Μιλήσιον δι' αὐτῶν ἀποχόμενον Κροίσῳ ἄβροχον διαβάσαι, τὸν στρατὸν ἐπινοίᾳ καταπιεῖν τοῦ στρατοπέδου μιᾷ νυκτὶ τὸν Ἁλυσπιείᾳ ἀγαγόν, ὁ μηχανικὸς οὗτος γενόμενος,

[b] Quorsum verò ista percensui? Non quòd alia ratione historiam edere statuens, harum rerum mentionem fecerim, sed quòd ex mechanicis quoque eos laude & admiratione non indignos putem, quicunque visendis operibus aliquam ingenij famam sibi parauerunt, eademq; opera artis suæ egregia monimenta post se reliquerunt: quandoquidem illi qui solis semet orationibus exercuerunt, multò iustius [c] Sophistarum quàm sapientium appellationem meruerunt. Talem multorum relatu percepimus fuisse Archimedem, ac [d] Sostratum illum Cnidium: quorum alter de Ptolemæo subiugato victoriam reportauit, ac Memphim sine obsidione, fluminis intercepti auersione occupauit: alter singulari artificio hostium triremes absumpsit incendio. Thales quoque Milesius ante illos Crœso Lydorum regi pollicitus exercitum sicco pede se traiecturum, sua industria in vnius noctis spacio Alyn fluuij alueum à tergo, exercitus deriuatu circunduxit, tametsi è mechanicorum numero non fuerit: verùm alioqui magnæ

ingeni-

θορὸς ἦ, καὶ ἐπινοῆσαι καὶ συνεῦναι σοφώτατος· τὸ μὲν γὰρ τοῦ Ἐπειοῦ πάνυ ἀρχαῖον, ὃς ἐμόνον τεχνήσασθαι τοῖς Ἀχαιοῖς τὸ ἵππον, ἀπὸ καὶ συναπαβλῶσι αὐτοῖς ἐς αὐτὸν πίστεται. ἐμὲ δὲ τοῦτο καὶ ἐπαίνου τυτοί, τῶ καθ' ἡμᾶς, μεμνῆσθαι ἄξιον, ἀνδρὸς λόγοις μὲν παρ' ὧν τινα βούλει, τῶν δὲ αὐτοῦ γεγυμνασμένου, καὶ σωφρονέστατά τε ὀξέως, καὶ ἐρμηνεῦσαι σαφεστάτου. τὰ δ' ἔργα ποῖ' ἂν λόγον ἀμείνω παρεχοίμεθα, καὶ τίνι τέχνῃ ἐπόχεσθαι ἀρχαιοτέρᾳ, ἢ τοιαύταις μὲν ἐπισχόντες, ἐν οἷς οἱ τὸ αὐτὸ γράσθαι ἐντύχοιμεν, κατὰ δὲ τὸν γοργιακὸν λόγον, ἐπὶ τῆς δοθείσης, φασὶν, ὠθείας τὸ πρίσμενον ἀκριβῶς σωισάμενοι. καὶ τοιαῦτα μὲν ἔπαιον ἴσασι, ἐν τι τῆς ἐπιστήμης ἔργον ἀφανισμένον, ἐν ἐκείνῳ φιλοκινδύνεσας, ἐναί τις ὅμως ἔλοξος.

intelligentia & singulari ingenij acumine præditus. Etenim e *quod de Epéo fertur, cõmentum pertuetus est, qui non tantùm Achiuis equi machinam fabricasse, sed vnà cum Græcorum optimatibus in eam conscendisse perhibetur.* f *Inter hos & Hippiæ huius, quem nostra memoria vixisse constat, meminisse æquum puto, viri dicendi facultate & studio ita exercitati, vt cum quouis ex prisci illis & veteribus optimè conferri possit, præterea qui ingenij acrimonia atque intelligentia multùm præcelluerit, quique interpretando multa perspicuitate vsus sit. Cæterùm opera ipsis orationibus longè præstantiora exhibebat, & quæ arte sua pollicitus fuerat, re ipsa absoluta reddidit: neque verò in talibus saltem professionibus, in quib. illi, q ætate eum præcesserũt, feliciter floruerunt, sed iuxta geometricã quoq; rationẽ proposita (quod aiunt) linea triangulum rectè potuit describere.* g *Atqui alioru quisq; vnum quiddam ab arte decerptum & singulare opus exercuit, in quo parata sibi hominum opinione aliquis esse visus est.*

ὁ δ' μηχανικῶν τι ἄν τὰ πρῶτα καὶ γεωμετρικῶν, ἔτι δ' ἁρμονικῶν καὶ μουσικῶν φαίνεται, καὶ ὅμως ἕκαστον τούτων ἄστοις ἐντελῶς ἀλλότριος, ὡς ἂν αὐτὸ μόνον ἐπισκοπῶν. τὸν γὰρ πυρὶ ἀντίνοαν καὶ ἀναπλάσεων καὶ καταόπτρων θεωρίαν, ἔτι δὲ καὶ ἀστρονομίαν, ἐν ἓξ ἡμέραις τὰς πᾶσας αὐτὸς ἀπήρτησεν, οὐκ ὀλίγου χρόνου ἄν οἶμαι ἐπαινεῖν. ἃ δ' ἐγὼ ἐθεασάμην αὐτὸς τῆς ἔργων καταπλάγην, οὐκ ὀκνήσω εἰπεῖν. Οἶσθα γάρ ἐστι, καὶ ὃν ἐμοὶ βίον πάνυ πολὺν, βαλανεῖς κατασκευὴν, πυρίνοια δὲ, καὶ ἐν ᾧ κοινῷ τέχνῃ σώσεως θαυμασά. Τόπον μὲν οὖν οὐκ ἐπῄνεσα, ἀπὸ πάνυ πεζάντως καὶ ὀρθῶς, ἂν παραλαβὼν κατὰ θάτερα ἐς ὑπερβολὴν τραπεζῶν, ἐσόπλοον βαθρῳ ἀπέφηνε, μηχανίδια μὲν μεβαστάλων

Porrò ille primùm rebus mechanicis perpolitus, ne dimensionum quidè geometricarū rudis fuit, nec ab harmonicis & musicis alienus apparuit: ac vnumquodq; ex illis vna eademq; opera ita perfectè cognitū demonstrauit, quasi in eo solo cognoscendo elaborasset. Multi verò temporis res esset, eius laudare industriam circa radiorū & repercussionum ac speculorum expressionem. Prætereà quanta in Astronomia cognitione excelluerit, in qua omnes eos qui ante eum fuerunt, pueros esse ostendit. h Sedenim quæ nuper ipse vidi opera illius industria elaborata, quæq; mihi spectanti stuporem & admirationem incussérunt, ea nunc in præsens referre nō grauabor. Est enim argumentū cōmune, & in nostra memoria admodum frequens, i balnei substructio: solertia autem, & in communi illo argumento singularis admirationis spectatur industria. k Locus erat prorsus in æquali deformatus planitie, declivis & arduus, quē ille occupans ex vtraq; parte magnopere humilem, virinque soli altitudine æquauit, firmamentumq; munitissimum omni

ἅπαντι τῷ ἔργῳ βαθόμῳ, καὶ θεμελίων θέσει τῷ τῶν ὑπιστθεμένων ἀσφαλείᾳ ἐμπιστωσάμῳ, ὕψει δὲ πάνυ ἐντόμοις, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν σωιχομένοις τὸ ὅλον κρατωνάμῳ. τὰ δὲ ἐνοικοδομούμενα, ὥστε τῷ τόπῳ μηνίεσθαι σύμμετρα, καὶ ὥστε τὸν λόγον τῆς κατασκευῆς ἁρμοσθῆναι, καὶ τὸν τῶν φώτων λόγον φυλάξαι. πυλῶν δὲ ὑψηλὸς, ἀναβάσεις πλαίας ἔχων, ὕπτιος μᾶλλον, ἢ ὄρθιος πρὸς τὸ ἀνιόντων ὑπομένειν. ἀσιόντα δὲ τὸν ἐκδέχεται κοινὸς οἶκος, ὑπομιγίεσθαι, ἱκανὸν ἔχων ἀκολούθοις καὶ ὑπηρέταις διατριβήν· ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῶν εἰς πρυμνὸν παρασκευασμένων οἰκημάτων. βαλανεῖο δ' οὖν καὶ τούτοις πρωσθίσματα, χαίσεσθαι, καὶ φωτὶ πολλῷ καταλαμπόμενα ὑποχωρήσεις. ἄπ' ἐχόμῳ δ' αὐτῶν οἶκος, ὑπαίθριος μὲν, ὡς πρὸς τὸ λιπόμενον

omni futuro operi subiecit, fundamentorum positione substruendi ædificij certitudinem confirmauit: fastigijs verò magnopere præruptis & præcisis, & ad firmiorem coniunctionem complicatis, totum opus consolidauit. Cæterum quæ substructa sunt, loci magnitudinem mensuræ quantitate non excesserunt, sed ædificij proportionibus conuenientissimè atque decentissimè responderunt, lucis vbique infusæ rationem constanter custodientia. Portarum altitudo latos ingressus retinens, supina magis quàm erecta ad ingredientium conuenientiam informata fuit. Ingredientem verò statim domus communis excipit, sufficientem exhibens pedisequis & ministris conuersandi amplitudinem. Porrò ad lævam cameræ sunt ad delicias exercendas substructæ. Proinde & ista in balneo decentissimè sunt obseruata. Amœni & luce multa illustrati recessus. deinde domus illorum, quam quidem longè præstantiorem quàm vt la-

πρόμ. ἀναγκαῖον ἦ, ὡς πρὸς τοιοῦτον ἀνδρωνίτιν τῶν εὐδαιμονεστέρων ἀποδεχόμενον καὶ τοῦτον, ἱκανὴν ἐπιρρωθῆναι δεῖ χρείας τοῖς ἀναγομένοις ἐπίσης. καὶ μέσον οἶκον ὕψει τε ὑψηλότατον, καὶ φωτὶ φαιδρότατον, ψυχρὸν ὕδατος ἔχοντα πρᾶσιν λουτρῶνας, λαπάθῳ λίθῳ λιπαρομμάτῳ, καὶ ἀπόρῳ ἐν αὐτῷ λίθου λευκοῦ τοῦ ἀρχαίας ἐργασίας· ἐμφ ὑγείας, ἃ ἦ Ἀσκληπιοῦ. ἀσπασάντας ἦ ἀποδέξεται ἀρίστα χλιανόμφ οἶκον, ὃν ἀπλῶς τῷ θέρμῃ πᾶσι παντῶν, ἐπιμίκτως, ἀμφισσόγγυλον. μικρὸν ὑπὲρ λιθίᾳ οἶκον, ᾧ μάλα φαιδρὸς, ἀπέψασθαι πολυτελῶς παρεχόμφ, ἱκανῶς ἐπιρρωθῆναι δεόντας ἔχων, Φρυγίῳ λίθῳ λιπαρομμάτῳ, τοὺς δὲ παλαίστρας ἀσπάζονται ἀπιόντας. ἔστ' ἐπὶ τάδε ἄλλος οἶκος, οὗπερ ἀπάν-

uacro conueniat dixerit: perneceſſariam tamen ad melioris notæ homines & opulentiores ſuſcipiendos. Poſt hanc utrinque ſuffi-cientes exuentibus ad reponendum veſtitum habitationes. Ac media domus & faſtigio exceliſſima, & iucundo lumine amœniſſima, tres aquæ frigidæ piſcinas in ſe complectitur, Lacæno lapide exornata. Sunt etiam in illa ſtatuæ geminæ ex albo lapide antiqui operis & artificij, altera quidem Sanitatis, altera verò Aeſculapij. Ingreſſos autem excipit domus ſenſum ac gradatim tepeſcens, calore non infuaui occurrente: quæ in longum porrecta, ac circumcirca orbiculatim extructa eſt. Poſt hanc ad dextram habitatio eſt magnopere amœna & elegans, copiam delicatis & voluptuoſis vnctionibus exhibens, ex vtraque parte habens aditus & ingreſſus lapide Phrygio ornatiſſimè decoratos, à palæſtra ingredientes ſuſcipiens. Quæ deinde hanc conſequitur habitatio, omnes

ἅπαντων κάλλιστον, πλῶά τι καὶ ἐγκαθίζοντα πρόσωπα τοῖς, καὶ ἐμβραδύνοντα ἀσφαλῶς, καὶ ἐγκυκλίοις ὠφελιμάτατα, Φρυγίῳ, καὶ αὐτὸς ὡς ὀροφὴν ἄκραν ὑπερλάμπων. ἐξῆς δὲ ὁ θερμὸς περιδρόμος, νομάδι λίθῳ διαπρεπῶς κεκοσμημένος. ὁ δ' ἔνδον οἶκος, λάμπει τοῖς, φωτὸς τε πολλοῦ ἀνάπλεως, καὶ ὡς πορφύρα διαυγεστάτῳ, πᾶς καὶ οὗτος θερμὰς πύλας παρέχεται. καίτοι μέν σοί, μὴ τὸν δι' αὐτῶν οἶκον αὖθις ἐπανιέναι, ἀπὸ ταχείας τὸν ἐπὶ τὸ ψυχρὸν, διὰ θερμοῦ οἰκήματος, καὶ ταῦτα πάντα, ἐν φωτὶ μεγάλῳ, καὶ πολλῷ τῷ ἔνδον ἡμέρᾳ, ὑφ' ἧς πᾶς τέθοις ἀνάλογος, καὶ πλάτη τοῖς μήκεσι σύμμετρα, καὶ παντάχοθεν κόσμοις χάρεις, καὶ Ἀφροδίτη ἐπανθεῖ. ἐπὶ δὲ τὸν ἑκάτερον Πίνδαρον, ἐρχομένοις ἔργα, πρόσωπον χρὴ θέμεν τηλαυγέσι

omnes reliquas pulchritudine excedit & elegantia, & ad standū sedendumq; accōmodatissima, & ad diutiùs immorandū minimè noxia, tum ad volutandū vtilissima & ipsa lapide Phrygio ad summū vsq; fastigiū expolita relucent. Deinceps verò locum thermis dicato, laudatè excēpit, Nomade lapide extructo. Porrò interior habitatio omni amœnitate referta & elegantia, plurima luce cōspicua est, ac instar purpuræ splendidæ & venustate renitet: ad hæc tria labra thermarū exhibet. Porrò aūt tibi iam lōgo non integrū est per easdem habitationes regredi, sed ea quæ ad frigidam tendit via, per vaporarium lento tempore calescens regrediendū est. Et hæc omnia copioso lumine illustrata, & multo diei intus lucentis splendore exornata sunt. Ad hæc ipsa fastigia ab ædificio non discrepantia, tum latitudines longitudinibus aptè cohærent: in summa, multa vbiq; relucet summa cū elegantia & venustas & gratia. Etenim iuxta elegantissimi Pindari præceptū, opus exordientibus facie eleganti & splendida exornandum est.

Hoc

τῶδ' ἄρ' ἅμ' ἠρ' αὐτῆς μάλιστα, καὶ τοῦ φέγγους, καὶ τῶν φωταγωγῶν μεμηχανημένον. ὁ μὲν σοφὸς ὡς ἀληθῶς Ἱππίας τὸν μὲν ψυχρολόγον οἶκον ἀποβορέαν πεκτιχωρηκότα ἐποίησεν, ἐπ' ἄμοιρον δὴ τοῦ μεσημβρινοῦ ἀέρος. τὰς δὲ ἀποκαθ' ἑτέρους διαμύσεις, πρὸς τὸ καὶ ὑγρὸν καὶ ῥιγοῦν ὑπιέναι. τί ἄρα σοι τὸ ἐπὶ τούτοις λέγοιμι, παλαίστρας, καὶ τὰς κοινὰς τῶν ἱματιοφυλακούντων καταγωγὰς ταχέως ἐπὶ τὸ κρεῖττον, καὶ μὴ δεῦρο μακρὰν πλὴν ὀλίγων ἰέναι, τοῦ χρησίμου τι καὶ ἀσφαλοῦς ἕνεκα; καὶ μή μοι παραλάβῃς τις μικρὸν ἔργον ποιεῖσθαι νῦν, λόγῳ μὲν ὠλόγῳ πρᾶσσα ῥᾴδιον· τὸ γὰρ ἐν τοῖς κοινοῖς καὶ ἀναγκαίοις ἐπινοῆσαι κάλλος ἀληθὲς μεγάλα, οὐ μικρᾶς σοφίας ἔργα γε τίθεμαι· οἷον καὶ τόδε τὸ ἔργον ὁ θαυμάσει σὺ ἡμῖν ἐπὶ σοφίᾳ ἐπιδείξασθαι, πάσας ἔχον

Hoc certè cum primis in huius domus subſtructione cum ipſo lumine tum feneſtris obſeruatum eſt. Etenim ſapiens, vt reuera fuerat, Hippias habitationem frigido lauacro deſtinatam, ad Boream tendentem inſtituit, nec aëris meridiani expertem: reliquas autem multum feruoris & caliditatis requirentes, Notho & Euro ac Zephyri flatibus ſublectas oppoſuit. Quid ad hæc tibi paleſtrat memarem, & veſtes aſſeruantium communes habitatiunculas, compendioſam citra ambages viam quæ ad lauacrum ducit, habentes, ſingularis vtilitatis capiendæ, & incommodi vitandi gratia? Neque verò quis me ſuſpicetur opus modicum proponentem, orationis lenocinijs atque verborum ampullis extuliſſe. Siquidem in rebus communibus & publicis noua elegantiæ ſigna atque indicia excogitare, non mediocris aut contemnendæ ſapientiæ argumentum ego eſſe opinor: quo in numero & hoc opus admirandi illius Hippiæ opera ad vnguem elaboratū meritò habendum

λον τὰς βαλανέας ἁπάντας, τὸ χρήσιμον, τὸ ὑγιεινὸν, τὸ εὐφυὲς, τὸ σύμμετρον, τὸ ὡς τόπῳ ἁρμοσαμένου, τὸ τὴν χρόαν ἀσφαλῶς παρεχόμενον, καὶ πυρὶ, καὶ ἅπασι σκεύεσι, καὶ ἀναγκαίων ἀνέσιν ἀναγωγὴν σοι, ἐξόδοις τε ποικίλαις τὸ ὑγρὸν ὑπομένον. ἐμοῦ δὲ ἀπάντων ἀπολαύσας τῶν ἀνέσεων καὶ ἀπὸ ὕδατος καὶ μυκήματος, τῶν δὲ ἀπολύσεων ἐπιδεικνύμενον. ταῦτα δὲ ἅπαντα μὲν ἀφελοῦσα τὸν περίπατα ἔπαινον ὡς ἔργῳ, οὐκ ἀνούτῳ μόνον, ἀπὸ καὶ ἀχαρίστου, μᾶλλον δὲ βασκάνου μοι δοκεῖν ἔλεγξον. ἐγὼ δ' οὖν ὡς ἀμύναμαι καὶ τὸ ἔργον, καὶ τὸν τεχνίτην καὶ ἡμιεργὸν ἀμαυράμενον τῷ λόγῳ· ἃ δ' ἐνθὰς ἀπορράσχοι καὶ λέσασθαί ποτε, ποικὰς οἶδα καὶ ἄπας ἔξω τὰς ξυνουσιάσοντάς μοι τῶν ἐπαίνων.

bendum est, quod & nobis ab illo ostensum est omnes balnei virtutes complectens, utilitatem, opportunitatem, perspicuitatem, mensuræ quantitatem in omnibus aptè obseruatam, nec loci neglectam commoditatiè, tum tutum lauandi vsum exhibens. Præterea omnibus alijs industriæ atque solertiæ officijs absolutum; biuiorum & ambituum duplicibus secessibus, multarumq; ianuarum patens egressibus. [m] Quinetiam horarum generis indis eijs idem balneum exornauit: vno per aquam & sonitum, altero per solem. His inquam visis, nec debitam & conuenientem tam illustri operi reddere gratiam, non insipientis solùm, sed etiam ingrati, aut potius inuidi mihi visum est. Itaque ego pro virili, cùm opus ipsum, tum architectum & artificem orationis meæ laudibus euexi & persolui. Cæterùm si deus aliquando concesserit & lauandi copiam, non dubium est & alios permultos in laudem mearum partem mecum venturos.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Eos ego viros.] *Ordiuntur à theſi ſeu loco communi. Moretenim dicentis plurimùm valere ad perſuadendum, & à magnis ac ſapientibus viris traditum eſſe, & res ipſa loquitur. Omnes enim facilè adducimur, vt aſſentiamur iis, quos bonis moribus præditos eſſe opinamur.* b Quorſum verò.] *Adaptatio.*

c Sophiſtarum.] *Sophia ſapientia eſt, & in genere quæuis ars & ſcientia. Inde fit σοφιζω, erudio ad ſapientiam. Hinc σοφιστὴς ſapientiæ & eloquentiæ præceptor, & eruditus, olim idem quod σοφὸς: ſed hominum vitio ipſa profeſſio (vt fit) in odium venit, vt σοφιστὴς dicatur impoſtor & cauillator, qui falſa ſpecie ſapientiæ ſe, e venditat, & pecunias corradit. Inde σοφιζεσθαι decipere.* d Softratum.] *Softrati Gnidij mentionem fecit in lib. Quomodo hiſtoria ſcribenda ſit, qui iuſſu Ptolemæi Philadelphi in Pharo turrim illã nobilem extruxerit, vt ex ea noctuvni ignes nauarum curſibus, oſtendi poſſent, cum hac inſcriptione: Σώστρατος Δεξιφάνους Θεοῖς σωτῆρσιν ὑπὲρ τῶν πλειόνων. Quam inſcriptionẽ Plin. lib. 38. cap. 12. miratur Ptolomæum Softrato permiſiſſe. De quo vide Strabonem libr. 17.*

e Quod de Epeo fertur.] *Iunoni & Palladi Phrygum res ob Paridis iudicium inimicæ fuerant, quarum arte factum ſit, vt Epeus equum ligneum fabricârit, qui plenus armatis viris in vrbem receptus, peperit πανωλεθρίαν Ilio, & omnium ornamentorum eius regni. De quo Virg. 2. Aen.*

—& ipſe doli fabricator Epeus. *Hom. Odyſſ. θ. δουρήτειον ἵππον appellat, quòd trabibus eſſet contextus. Eurip. in Troadibus δούρειον, κλῃσίτευκτον δόρει ἵππον πεύκινον ἀμφίχαυ δόρυ, i. vocabitur Dureus equus, armatos occultans viros. Vide adag. Dureus equus, apud Eraſ. f* Inter hos.] *Deſcendit ad hypotheſin, & præſens inſtitutum.* g Atqui aliorum.] *Laus Hippiæ à collatione aliorum artificum.* h Sed enim.] *Ab ipſo opere & effectu.* i Balnei.] *De quatuor domiciliis balneorum, quorum nomina hæc erant, Frigidarium, Tepidarium, Calidarium, Sudatio ſiue Laconicum, quæ inſeruiebant viris, & totidem rurſus quæ inſeruiebant fœminis, ita*

inter

inter se dispostæ, vt tepidarium virile coniunctum esset tepidario muliebri, & reliquæ eodem cohærerent modo. De his Vitruuius lib. 5. Meminit etiam Galenus libr. 10. Methodi. k Locus erat.] *Descriptio balnei. In Græco* ἐγκαίστρις. i. *ustrina,* declivis. l Neque verò.] *Occupatio qua fidem facit descriptioni.* m Quin etiam horarum.] *Sunt qui horas ita inuentas tradunt: Cæli, aiunt, quadraturam in partes duodecim pro ratione Musica diuidi, & inde horarum manasse rationem: & aquam quæ ex tenuissima caverna diffluebat, cùm per totum diem excepissent, hanc in duodecim partes diuiserunt: ex quibus horis nomen impositum. atque inde etiam vasis ipsis, quibus horæ dimetiebantur, clepsydræ & hydrologia nuncupata. Porrò prisci sunt, qui scribunt P. Scip. onem Nasicam primùm reperisse clepsydram, quo nubilo quoque die & noctibus horæ distinguerentur. Nunc pro clepsydris clepsamnis & ἀπεμβάτοις vtuntur horologijs. Solarium, inquit Varro, dicunt in quo horæ in sole inspiciuntur. Huius est, tette Gellio, mentio apud Plautum in fabula Bœotia, ex parasiti esurientis persona.* Vt illum dei perdant, qui primus horas reperit, quiq; adeò primus statuit hîc solarium, qui mihi comminuit miserο articulatum diem.

ΠΡΟΣ ΑΠΑΙΔΕΥΤΟΝ, ϗ πολλὰ βιβλία ἀγοράζοντα.

ADVERSVS INdoctum, librorum tamen copia suppellectile tumentem, sermo.

Anastasio interprete.

ARGVMENTVM.

ACerba quadam irrisione obiurgat ex popularibus suis, vt videtur, quendam diuitem, & multos vndique libros commercantem: cæterùm indoctum, & nullis bonis studijs conuersatum. Illud ostendens, quòd nõ librorum copia & speciosa suppellex, sed assidua ac diligens

gens lectio doctum faciat. Atque ab hac propositione statim exorditur quoque, vt dicat errare illum, si quia libros multos ac pretiosos habeat, propterea se putet inter doctos ac eruditos recensendum esse. Rationes sumuntur à causis, & qualitate personæ, videlicet quoniam ipse prorsus literarum ignarus sit, & non libri, sed librorum lectio eruditos faciat, perinde vt nec arma militem, sed animus præsens, & vtendi peritia. Atque hoc argumentum postea multis similibus & exemplis per inductionem amplificat, quorum pleraque eiusmodi sunt, vt miram elegantiam ac festiuitatem habeant: Postea autem & factum illius in suspicionem vocat, & à causis finalibus criminatur, quas ipsas quoque vt vanas & indignas pleraſque confutat & irridet, præcipuè vltimam, qua videbatur Imperatoris seu regis, vt ipse vocat, gratiam ambire: quam & à circumstantijs personæ refellit & stultitiam illius comparatione quadam depingit. Ad postremum grauiter atq; acerbè obiurgat illum, & commonet, quibus rebus relicto hoc inutili coëmendorum librorum studio, incumbere potius debeat, quò videlicet & rei consulat, ac famæ ipse suæ.

Καὶ μὴν ἐναντίον ὄψιν, οὐκ ἐθέλεις, ὃ νῦν ποιεῖς· οἶδα μὲν γὰρ παιδείας καὶ αὐτὸς ἔνοχόν τινα δόξειν, σωρεύειν μὲν καὶ τὰ λαμπρότατα βιβλίων, τὸ δὲ σοι καὶ περὶ τὰ λατομεῖα, καὶ ἐλαχὺ γίγνεται παιδείας ἐκ τῶν. μάλιστα δὲ ἐν

Αt crede mihi, quod tu putas, haud ex eo cõsequêre quod agis. Persuasum enim cùm habeas futurum, vt si omni studio optimos vndiq; libros coëmeris, ipse quoque inter doctos ac eruditos ponaris: planè tibi diuersum accidit, atque hoc demùm argumento tua insciti & inertia vulgo proditur. Tametsi profectò optimos

ἀτὰ λοιπὰ οὐκ, ἀλλὰ πισσύας τοῖς, ὡς ἔτυχεν, ἰσαν νᾶσι καὶ Ερμαῖος ἃ τῶν τὰ βιβλία τὰ ἐπιψευδόμενα τοῖς βιβλίοις, καὶ θησαυρὸς ἐστὶ μῦθος τοῖς καπήλοις αὐτῶν. πόθεν γὰρ σοι δῆλον εἶναι δύνασθαι, τίνα μὲν καλὰ, καὶ κομιδῆ ἄξια, τίνα δὲ φαῦλα, καὶ ἄλλως σαπρὰ, ἃ μὴ ἂν δύναιο διαβρῶσαι καὶ διαπεφθαρκέναι τὰ τελεώτερα, καὶ συμβῆναι τὸν σὲ ἐπὶ τῶν ἐξετάσεων παραλαμβάνειν, καὶ ἐπὶ ἀκεραίοις τῇ ἀσφαλεῖ ἐν αὐτοῖς τίς ἡ ποία διάγνωσις; ἵνα δὲ σοι δῶ αὐτὰ ἐναργῆ ἐναργέστερα, ὅ ὁ Καλλῖνος, ἢ ὁ ἀοίδιμος Ἀττικὸς σαῦ ἐπιμελείᾳ τῇ πάσῃ γράψαντε, σοί τί ὄφελος, ὦ θαυμάσιε, τὸ διήμαρτον, ὅτι ἀδότι τὸ διάφορον αὐτῶν, οὔτε χρήσιμόν σοι, ἐλλιπὲς μάθημα, ἢ τυφλὸς ἂν τις ἀφελαύσειε διάπλους πασῶν λιπῶν; σὺ δὲ ἀνιῶμενος μὴ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρᾶς τὰ βιβλία, καὶ τὴν Δίαν διαπόρως, καὶ ἀναβλέπεις ἐπὶ τὰ ἀκριβέστερα τῶν ἀντιγράφων, καὶ ἐπὶ τὰ ἀκριβῆ

ἀναγιγνώσκῃς, ἵνα πάνυ ἐπὶ πρόχωρον, φθάνοντ' ἂν ὀφθαλμοῦ τὸ σῶμα, εἰδείης ἂν τό μοι ἱκανὸν, ἰδὼν μὲν ἐξ ἀρχῆς τὸν ἀρχηγέτην γραμμῶν, καὶ σωίσης ὅσα μὴ ὁ νοῦς σώσασι, τίς δ' ἂν τοιχεῖς τῶν ὀνομάτων, ὃ δὲ τὸν τρόπον τὸν ὀρθὸν καινόνα ὧν συγγραφέων ἀκριβοῦται, καὶ ὃ δὲ κίβδηλα καὶ νόθα καὶ παρακεκομμένα. τί δ' οὖν φῂς, καὶ ταῦτα μὲν μαθὼν, ἁμῶς ἂν ἀλιτεῖν; πόθεν, ἐὰν μὴ ποτὲ παρὰ τῶν Μουσῶν λιπῶν λαφύκης καθάρ' ὠσιμιδὸν ἱκανῶν, λαβὼν Ἑλικῶνα μὲν γὰρ, ἵνα δὴ πρῶτόν σε θυὰλλίσουσαι, ἐᾶν ἀκήκοας, οἶμαι, πολλάκις δὲ σε πρὸς τοιούτους ἡμῖν ἐν πανηγύρεσιν ἐποίησαν. οἶσθ' ἢ μεμύησθ' Μουσῶν ἀνόσιον. ἐκεῖνα γὰρ ὥσπερ μύθου μέν ἐστιν ἂν ὄκνῳ φανείλῃ, σκληρῷ ἀνδρὶ καὶ δασεῖ, καὶ πολιὸν ἦλιον ἐπὶ ὦμα σώματι ἐμφαίνοντι, οἵῳ γοῦν μοι, πρὸς τῆς Λιβανίτιδος, ἄφρων ἐν ὀφθαλμοῖς παρόντι τὸ μὲν σύμπαντα ἀφρῶς ἀπᾶν, ἐκ

nulla valde festinata lectione percurris, vt sæpe lumina os anteuertãt. d Sed hoc non etiam satis est, nisi nostris virtutem quoq; totius & vitia orationis, sensumque scriptorum intelligas, & quæ structura sit verborum, & quàm ad certam quandam minimeq; fallacem amussim cuncta auctor exegerit, mox cernas ambigua, sincera parùm ac concinna: quid mihi respondebis? Num hæc nosse te, cùm nunquam didiceris? An verò sicut ille quondam pastor, aureum ramũ à Musis tu quoque accepisti? e Sed Helicona certè, vbi Musas habitare aiunt, nõ ita es à puero institutus, vt audieris, opinor, nonnunquam nominari, & meminisse Musarum tibi religio est f Nam cum pastore sanè, quanquam aspero & multo sole deformato, non piguit has congredi: at quales es (quæso verò te per Libanitidem, concede hoc mihi, vt quædam tuorum facinorum prætermittam) talis inquam

δὲ ἐγὼ ὑφίσθαι σοι· ἄν, ἴσθ' ὅτι λατυξίῳ ἄν, ἀλλ' ἀρτίᾳ δάφνης μυρρίνης ἄν, ἢ καὶ μαλάχης φύσοις μᾶλλον, ἀπύμαξαν ἄν τὴν ἵππου Ὀλυμπίου, μᾶλλον δὲ τὴν ἵππου Ἀρειώνου, ἅπερ ἐποιμαίνοις διῶσιν, ἢ ποιμένων σώμασι καθαροῖς πότιμα. καὶ οὐδὲ ἀνάγνω ἀναίσχυντον ἄν, καὶ ἀφελοῦ τὰ οὕτω τολμήσας ἄν ποτε ἀπᾶν, ὡς ἐπαιδεύθης, ἢ ἐμέλησέ σοι πώποτε τὴν χεῖρα πρὸς τὰ βιβλία σωτείας, ἢ ὡς διδάσκαλός σοι ὁ Πάνα, ἢ τοῦ Πανὸς ξυνηφοίτας. ἀλλ' ἐνὶ τούτῳ μόνῳ πάντα ἐκεῖνα ἀναφαμᾶσθαι νῦν ἐλπίζεις, ὥστε κτᾶσθαι πολλὰ βιβλία. κατὰ δὴ ταῦτα ἔχει, ξυμβαίνειν ἐκεῖνα τὰ τοῦ Δημοσθένους, ὃν αὐτὸς ἐγὼ τῇ χειρὶ τῇ ἐμαυτοῦ ἐγράψω, καὶ τὰ τοῦ Θουκυδίδου, ὃν πρὸ τοῦ ξυμμοσθένους καὶ αὐτὰ ὁπλάτης μετεγγεγραμμένα εὑρήσεις ἐμοῦ. ἃ πάντα ἐκεῖνα κτήσῃ, ὃν ὁ Σύλλας ἀθλίως ἐς Ἰταλίαν ἐξεπόμπευσε, τί ἄν ἐμοῦ πλέον ἐς παιδείαν κτή-

inquam ne aſpectum quidem, ſat ſcio, ferrent; at potius myrto vel malua cæſum ſua ſede eïcerent, ne Olmeii aut Caballi fontem, quibus gregibus ſanè horum magiſtris ſitim ſedare permiſſum erat, polluas. 8 Non credo te eſſe tam impotentem, tametſi in huiuſmodi nimiſquam es fortis, vt auſis affirmare bonis literis te fuiſſe imbutum, aut ſtudua iſſe vnquam vt verè probatos codices tibi faceres familiares, vel quòd hic tibi præceptor extiterit, aut ad illum diſcendi gratia te contuleris. Et nunc omnia illa vno hoc te conſecuturum ſpes eſt, ſi ingentem librorum aceruum congeſſeris. Proinde ſi hoc es animo, age conquire [h] quicquid Demoſthenes ille orator etiam ſua manu ſcripſit: deinde Thucydidis hiſtoriam, quæ oſtiet huius oratoris induſtria extat deſcripta. Iam vt tot tibi libri ſint, quot Athenis in Italiâ aduexit [i] Sylla,

λίσσαο, λᾷν ὑποβαπόμ@ αὐτὰ ἐπικαθύδλης, ἢ ξυγκολλάᾳς καὶ περιβαπόμ@ περιενεγκῇς; οἴθηκ@ γὰρ ὁ πίθηκ@, ἀ παροιμία φησὶ, λᾷν χρυσία ἔχῃ σύμβολα. καὶ σὺ δέ νων βιβλίον μὴ ἔχεις ἐν τῇ χειρὶ, καὶ ἀναγιγνώσκεις ἀὐτῶν δ' ἀναγιγνωσκομένων οἶδα ὅτι, ἀπ' ὄν@ λύρας ἀκούεις, λύπῶν τὰ ὦτα, ὡς ἄγε τὸ λεπτῶδες τὰ βιβλία, καὶ πεπαιδευμένον ἀπέφαινε τ' ἔχοντα, ποπού ἂν ὡς ἀληθῶς τὸ λεγόμενον ὦ ἄξιον, καὶ μόνων ὑμῶν τῶν πλουσίων, ἃ ὥσπερ ἐξ ἀγορᾶς ὦν πρίασθαι, ὧν ἐπιχειροῦντας ἡμᾶς ἀποβαλλουτας. τίς δ' ὧν ἰμαπόροις καὶ ὧν βιβλιοπαπόλοις ἔοικεν ἂν περὶ παιδείας, ὅσα βιβλία ἔχουσι, καὶ πολλοῦσιν; ἀπ' ἄγε δὴ τοῖς ἀγχόμ@ ἰδιώταις, ὅτι μὴδ' ἐκείνοις πολλῷ τὰ ἐς παιδείαν ἀμείνους, ἀπὸ βαρβάρους ἢ τῷ φωνῇ, ὥσπερ σὺ, ἀξιώτερος δὲ τῇ γνώσει, οἵοις ἐμοὶ ἔνια τὰς μηδὲν τ' ἀκοῦν καὶ ἀσχολῶν ἀπαθεραπόστας. καὶ

vt super his dormias, affixos tibi vbiq; circumferas, num ideo eruditior es futurus? Sicut enim adagio fertur, [k] Simia est simia, etiam si aureum cultum gestet. Et librum quidem semper in manu portas, legisq; semper aliquid, quorum tamen nihil penitùs intelligis, sed asinus micans auribus lyram auscultas. [l] Quòd si librorum copia doctum redderet eum qui comparasset, preciosa profectò res erat, & vobis tantùm diuitibus propria, si quidem veluti in foro pauperes nos superantibus daretur mercari: imò eum ipsis bibliopolis, quibus librorum tanta copia est, qui distrahunt, doctrina & eruditione quis certet? quos tamen, si rem spectes, inuenies, haud multò te bonis artibus præstare: nempe sermone rustico vtuntur, mente nihil valent, quales meritò sunt qui in honesti & turpis contemplatione nunquam sunt versati.

& tu

ἐκ τοῦ σὺ μὲν δὸς ἢ πρίω παρ' αὐτῶν τὸν ἑκάτερον ἀπολύσας, οἱ δὲ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἐν χερσὶν ἔχουσιν αὐτό. τίν' οὖν ἀγαθοῦ φὴς τούτων, ἐκεῖ μὲν τὰς ἀρθήνας αὐτὰς τῶν βιβλίων ἔχειν πεπαιδεῦσθαι, τοσαῦτα πρεσβυτῶν ἐπομνήματα; καί μοι, εἰ δοκεῖ, ἀπόκριναι, μᾶλλον δέ, ἵνα τοῦτό σοι ἀδωδίζω, ἐπίνευσόν μοι, ἢ ἀνάνευσόν μου τὰ ἐρωτώμενα. εἴ τις αὐλεῖν μὲν ἐπίσταιτο, λύσαιτο δὲ τοὺς Τιμοθέου αὐλοὺς, ἢ τοὺς Ἰσμηνίου, οὓς ἐπὶ ταλάντων ὁ Ἰσμηνίας ὁ Κορίνθιος ἐπρίατο, ἆρα δοκεῖ τῷδε μὲν αὐλεῖν ἀμείνω, ἢ ὀλίγου δεῖν καὶ ἀσθμαίνειν, ἢ ἐλάττω ἐκπνεῖν; οὐκ ἐπὶ τοὺς Μαρσύου ἢ Ὀλύμπου πλησάμενος, αὐλήσειεν ἄν, μὴ μαθών. τί δ', εἴ τις ἐπιστήσαιτο Ἡρακλέους τὰ τόξα κτήσασθαι, μὴ Φιλοκτήτης ὤν, ὡς ἀμαθὲς ἂν ἐπιτήδευμα εἴη αὐτὰ, μὴ ἐπὶ σκο-

& tu vnum modò aut alterum codicem redis mercatus, isti diu noctúque in manibus voluunt. quid ergo cómodi hîc expectas? aut cur non ipsæ cellulæ librariæ doctæ tibi videntur, quæ tot veterum auctorum scripta complectuntur? [m] Age verò, si non est molestum, paulum quiddam responde, aut qui infantior es quàm vt possis, saltem annue vel abnue ea quæ sum rogaturus. Quæso te, si quis tibia canendi artis ignarus prorsus, fortè sit nactus Timotheï tibias, aut quas Ismenias septem talentis emit Corinthi, ánne arte inflabit? vel nullus vsus huic rei erit, qua scitè vti nequit? Rectè sanè abnuisti. Nam neque quibus [n] Marsya & Olympus cecinerunt, hoc efficient, vt concinum quiddam inspiret, qui nunquam didicerit. Verùm si quis Herculis arcus habeat, cùm Philoctetes non sit, qui solus tendere potuit, quòd

σκοπῶ ξυνῶσαι. τί δοι καὶ οὗτ-
τοδὶ λοιπὸν; ἆρ' ἂν ἐπιδείξαι-
σθαί τι ἔργον ξυότε ἄξιον;
ἀνεμνήσθης καὶ τοῦδε. κατὰ ταὐ-
τὰ δὴ καὶ ὁ κυβερνᾶν οὐκ ἐπι-
στάμενος, καὶ ἱππεύειν μὴ μεμαθη-
κὼς, ἐπὶ μὲν ναῦν καθίσαι καὶ ἐς
κάρ ἐστὶ ἐς ἀσφάλειαν ἐάν
τις ἐξεργασμένων· ὁ δὲ ἵππος
τὸν κτήσαιτο Μῆδον, ἢ κυ-
βερνήτην ἢ καπποφόρον ἐπί-
γνοιτο ἄν, οἶμαι, ἑκατέρου,
ἢ ἐπίστασθαι, ὅ, τι χρήσαιτο ἑκα-
τέρῳ. ἐμοὶ δοκεῖς καὶ τοῦτο; πά-
θοι δὴ, καὶ τοῦτό μοι ἐπίσυσσον,
εἴ τις, ὥσπερ σὺ, ἀναίδην τε
ὢν, ἀνοήτως πολλὰ βιβλία, αὐ
σκόμματα οὕτω ἐς ἀναι-
δησίαν καθ' ἑαυτὸν ἐκφέρει;
τί ὀκνεῖς καὶ τοῦτο ἐπινεῦσαι;
ἤλιγξαι γέ, οἶμαι, σφᾶς οὐκ
ἴσος, ἢ τὸ ὁράσθαι ἕκαστος ἐνδυς
τὸ πεχειράσαι ἐκεῖνο ἐπι-
φθέγγεται, τί κοινὸν κακὸν καὶ
βαλανεύω; καὶ ἐγνωτάτις οὐ
πρὸ πολλοῦ ἐν Ἀσίᾳ πλούσιος
ἀνὴρ, ἐκ συμφορᾶς ἀρτιμη-
θὴς ἀμφοτέρους τοὺς πόδας,

ἐπὶ

collimasset figere, quis tibi videbitur? Nam qui facinus edat dignum sagittandi perito? Negas hoc quoque. Eodem pacto igitur & rem gubernare ignorans, & qui nunquam equum conscendit: ille si pulcherrimam & aduersus ventorum procellarumq; impetus munitissimam sit nauem fortitus, hic verò Centauro fatum, aut generosissimæ notæ equum, virumque derisum iri opinor, quòd neuter suis bonis uti posiit. Annuis? Obsecro verò hoc etiã concede, si quis, velut tues, indoctius, infinitos sibi libros acquirere laboret, censén' aliud hoc suo facto quàm risus & iocos eruditis facturum? Quid cessas annuere? Nam argumentum clarum est, quòd hoc ita fieri cernunt, vulgatum illud baudubiè inclamant: o Quid cani cum bubeo? p Fuit non ita multò ante in Asia vir opulentus, cui calamitoso casu, cũ per niuẽ iter facer-

a

ἐξ κρύος, οἷμαι, ἀφαπίρατας ἐπαλή ποτε δι᾽ χιόν & ἀλοιπορᾶσα ξωϊδιν αὐτῶν τοῦτο μὲν ἐπεπόνθει, καὶ θεραπεύων τὴν ἀνυχίαν, ξυλίνους πόδας ἐπιποιῆ, καὶ τούτους ἐνδεδυμένος, ἐβαδίζῃ, ἐπιγαιζόμενος ἅμα τοῖς οἰκέταις. ἐπάνω δ᾽ γε τούτων ἐποίει· κρηπῖδας δὲ καλλίστας ἐωνᾶτο νεοτμήτους ἀεί, καὶ τὴν σπουδὴν πραγματείαν περὶ ταύτας ἄχθη, ὡς καλλίστοις ἐνδύμασι κεκοσμημένα ἂν αὐτῶ τὰ ξύλα, οἱ πόδες δή. οὐ ταῦτα ἔν καὶ σὺ ποιεῖς. χωλὸν μὲν ἔχων καὶ συνειλεγμένον γνάμψω, ἀνυπόδητος δ᾽ χρυσᾶς ἐμβάλλεις, οἷς μόλις ἄν τις τὴν ἀρτίπους ἐμπεριπατήσειεν; ἐπεὶ δ᾽ ἐν τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν Ὁμηρον ἐπίσω ποιεῖς, ἀναγνώτω σέ τις, οὐδ᾽ λαβὼν τὴν βίβλον τὴν Ἰλιάδα ῥάψωδίαν, ἣς τὰ μὲν ἄλλα μὴ ἐξετάζῃς, ἐκεῖνα δὲ αὐτῶν πρόσεχε, ἃ ποιήσαι δι᾽ τις αὐτὸν ἀμεμφοράτως, παγκάλοις ἄνθρωποις, διάφορο-

faceret, putrefactus è frigore, vsturis vterque pes deperierat. ille tam miserabilem fortunam expertus, infelicitatem solari cupiens, ligneos pedes truncis accommodabat, ac calceis indutus, vndiq; seruis innixus incedere gaudebat. Vbi hoc insuper deridiculum commiscebatur: crepidas pulcherrimas & nouas semper cura erat summa mercari, vt ita calceis speciosis ligna sua, nempe pedes, essent conspicua. Nunquid verò his adsimilia facis tu quoque? qui cùm clauda mente sis, ac ridiculneis sensibus, emis auratos soccos, quibus vix aliquis pedes integer rectè posiit ingredi. Et quoniam inter alios tuos codices Homeri poëtis sæpenumerò repositum est cernere, accepto aliquis libro, legat tibi fecúdum Iliados, cuius caue aliquid perpendas: nam nihil ad te, præter quàm qui isthic depictus est vehementer absurdus homo,

διαστροφον τὸ σῶμα, καὶ πελωβημένον. ἰκανὸν δοίνιον ὁ Θερσίτης· ὁ δοίτις δὲ ἐπάθοι τὴν Ἀχιλλέως πανοπλίαν, οἷα, ὅτι αὐτίκα ἐξ τοῦτο καὶ ἰσχνὸς ἅμα καὶ ἰσχυρὸς ἂν γένοιτο, καὶ ὑπερμεγέθης τὸν ποταμὸν, ἐπιθολώσας δ' αὐτῷ τὸ ῥεῦμα τῶν Φρυγῶν, ἀπολέσας δὲ τὸν Ἔκτορα, καὶ μετ' αὐτὸν τὸν Λυκάονα, καὶ τὸν Ἀστεροπαῖον, μηδὲ φέρειν ἐπὶ τῶν ὤμων τὴν μελίαν δυνάμενον; οὐκ ἂν ἔφοις, ἀλλὰ καὶ χίλωτα ἂν ὀφλισκάνοι χωλαίνων ἐπὶ τῇ ἀσπίδι, καὶ ἐπὶ σῶμα καταπίπτων ἐπὶ τὸ βάρους, καὶ ὑπὸ τῶν ὅπλων ἀναπνεύσας, ὁπόταν ἀναπνεύσῃ, ἀκούειν τοὺς πρασβλώπας ἐκείνους αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸν θώρακα ἐπαίροντα τε καὶ μεταφερόμενον λυπῶματι, καὶ τὰς κνημῖδας ἐπισυρόμενον, καὶ ὅλως, ἀσχημονοῦντα ἀμφοτέρους, καὶ τὸν ἀγωνιοῦντα αὐτῶν, καὶ τὸν ἀποστολέα. τὸ αὐτὸ δὴ καὶ σὺ πάσχων, ἐὰν ὁρᾷς, ὁ πόταν τὸ μὴ

mutilo ac portentoso corpore, qui isthic concionatur. Thersites est. Ille inquam huiusmodi si adeptus sit Achillis arma, putasne propterea fortem iuxtà & decentem futurum, qui & fluuium transiliat, & alueum turbet trucidatoris Phrygum cruore: occidat post Lycaona & Asteropæum, Hectorem, cùm ne Meliæ quidem pondus humeris sustinere queat? Negabis opinor, ac potius dicet, dum post clypeum claudicaret, mox humi procumberet impar armorum oneri, siquando sublato capite è galea prospectaret, suos istos intortos oculos ostendens, deinde loricæ subiecto gibbo velut tuberet, & ocrearum dum in terra repit, tractus: hæc inquam dicens risum omnibus mouera, & ipsum dehonestaturum primùm panopliæ opificem, deinde etiam dominum. Tu verò nunquid animaduertis prorsus idemtibi accidere, dum librum

μὲν βιβλίον ἐν τῇ χειρὶ ἔχῃς παγκαλον πορφυρᾶν μὲν ἔχον τὴν διφθέραν, χρυσοῦν δὲ τὸν ὀμφαλὸν, ἀναγινώσκῃς δὲ αὐτὸ βαρβαρίζων, καὶ καταισχύνων καὶ ἀσχρίφων; ἆρα μὲν τῶν πεπαιδευμένων μόνων καταγελάσονται, ἢ καὶ τῶν ξυνόντων οἱ κολάκων ἕνεκα γελάσονται, οἷς καὶ αὐτοῖς ἐστι ἀκόλαστοι τὰ στόματα. ἐλθὲ δὲ διηγήσομαί τι Πυθοῦ γεγόμενον. Τάραντίνον, Εὐάγγελον τεθνεκὸς ἀφανῶς ἐν τῷ Τάραντι, ἐπιθυμήσει νικῆσαι Πύθια. ἦν δὲ οὐκ ἐν γυμνοῖς ἀγωνίας αὐτίκα ἐλάχιστα ἐν τῷ ἀδιλφάζειν εἶναι, μήτε πρὸς ἰσχὺν μήτε πρὸς ὠκυτῆτα τοῦ πυθομένου· διθύραμβος δὲ ἢ ᾠδὴ ῥᾳδίως κρατήσειν ἐπεφόητο ὑπὸ τῶν κατηφόντων ἀνθρώπων, οὓς ἔχει περὶ αὐτὸν, ἐπαινούντων καὶ βοώντων, ὑπό τε καὶ τὸ σμικρόταλον ἐκθέοντα ἀναπρέσαι. ἔκρινε δὲ ὡς ἄρα τοὺς Δελφοὺς, καὶ τι ἄλλα λαμ-

librum manu tenens progrederis, cuius aluta purpurea, bullulæ aureæ sunt, at tu barbara voce legis, deformans & euertens scriptoris dignitatem? [8] Hæc cùm fere te vident, non solùm eruditi ridere solent, sed tui etiam assentatores, quorum consuetudine vnicè oblectaris, auersi se intuentes, à cachinno minimè abstinent. Age verò, narrabo tibi quod Pythijs gestum memoratur. Tarentinum quendam Euangelum apud Tarentinos non obscuro loco natum, nec incelebrem, inuasit cupido vincendi Pythia, vbi in ijs quæ nudi certamina ineunt, non posse fieri vt superior euaderet, quippe qui neque robore, neque pedum velocitate esset præditus, facilè cogitauit. Verùm cithara & carmine omnibus præmia præreprturum esse, persuaserant pestes illæ quas ad

pud se fouebat, laudantes & quenque cantus strepitum. applaudentes ad exilissimum Itaque venit Delphos veste

λαμπρὸς, καὶ δὴ καὶ ἐσθῆτα χρυσόπαστον ποιησάμενος, καὶ στέφανον δάφνης χρυσοῦν ἐπέθετο, ὡς ἀντὶ ἐπάθλου τῆς δάφνης σμαράγδους ἔχοντα ἐμπεφυκυίας τῷ καρπῷ. τὴν μὲν γε κιθάραν αὐτὴν, θαυμαστήν τινα θέαν, ἐκ καθαροῦ καὶ πολυτελοῦς χρυσοῦ μὲν ἐξ ἀκριβοῦς τέχνης, ἀφάτοις δὲ καὶ λίθοις ποικίλοις κατακεκοσμημένην, Μουσῶν μὲν ταξὺ, καὶ Ἀπόλλωνος καὶ Ὀρφέως ἐν ἱστορουμένῳ, θαῦμα μεγα ἦν τοῖς ὁρῶσιν. ἐπεὶ δ' οὖν ἐπὶ τὴν καὶ ἐκ ἀγῶνος ἡμέρα πᾶσι μὲν ἦν. ἔλαχε δὲ μόνος αὐτῶν ὁ Εὐάγγελος ἄδειν, καὶ μετὰ Θέσπιν τὸν Θηβαῖον, οὐ φαῦλος ἀγωνιστὴς ἦν. ἐσήρχετο οὖν ὅλος περιλαμπόμενος τῷ χρυσῷ καὶ τοῖς σμαράγδοις καὶ βηρύλλοις καὶ ὑακίνθοις, καὶ ἡ πορφύρα δὲ ἐνέπρεπε τῇ ἐσθῆτι, ἣ μεταξὺ τοῦ χρυσοῦ διέφαινε. τοιοῦτος ἅπασι πεπληκὼς τὸ θέατρον, καὶ θαυμαστὴν ἐλπίδα ἐμπλήσας τοὺς θεατὰς, ἐπαλίμ-

auro insigni, & corona aureis lauri foliis plexa splendens. haec verò etiam smaragdis lauri fructui aequalibus variegata erat. at cithara, visu mirabile, apparatu diues, ex purissimo auro fabricata, annulis & gemmis passim ornata, suisq; locis, Musarum, Apollinis & Orphei imaginibus sculpta, spectatores suspensos animis tenebat. Iam autem venerat dies quo in theatrum erat descendendum. conueniunt tres certaturi, obtigitq; sors Euangelo vt secundo loco caneret. procedit ille post Thespin Thebanum, qui non malè suas partes egerat, auro, smaragdis, beryllis, hyacinthis totus collucens, ipsa purpura, quae auro contexta visebatur, commendabat hunc cultum mirificè. quibus cùm iam stupentes reddidisset, ac noua quadam & incredibili spe replêsset spectatores, cùm omnia iam

ποτε καὶ ἄσαι καὶ κιθαρίσαι πολυτρως ἴδια, ἀνακρουστικὰ μὲν ἀνάρμοσόν τι καὶ ἀσύντακτον, ἀκρόβυγγοι δὲ πρὸς ἅμα χορδὰς, σφοδρότερον ἢ λιόντος ἐμπεσὼν τῇ κιθάρᾳ. ἤδιστα δὲ ἄρχεται ἀπόρρυσόν τι καὶ λιχνὸν, ὥστε γέλωτα μὲν πάντων γενέσθαι τῶν βιατῶν, τοὺς ἀβλοβίτας δὲ ἀγανακτήσαντας ἐπὶ τῇ τόλμῃ, μαστιγώσαντας αὐτὸν, ἐκβαλεῖν τῆ θεάτρου. ἅπερ ἡδὺ καὶ γλιοιότατον ὤφθη, ἀλακρίζων ὁ χρυσοῦς Εὐάγγελος, καὶ ὑπὸ τῶν μαστιγοφόρων συρόμενος μέσης τῆς σκηνῆς, καὶ τὰ σκέλη καὶ θηματομενος ἐκ τῶν μαστίγων, καὶ συλλέγων χαμόθεν τῆς κιθάρας τοὺς σφηνίσκους· ἐξεπεσόκει γὰρ, καὶ πάνυ ξυμμαστιγουμένους αὐτούς. μικρὸν δὲ ὑποσχὼν μετ' αὐτὸν, Βύμηλός τις Ηλεὸς ἀναστήσατο, λιθάραν μὲν παλαιὰν ἔχων, ξυλίνους δὲ κόλλοπας ἐπικαμφίλους, ἰῶτα δὲ, καὶ μόγις σὺν ὀκτὼ στάθμοις λίκα βραχμῶν ἀξίαν.

& citharam pulsare, & accinere esset necesse, pessonat agreste quiddam, inersque & incompositum: simul dum immodicè citharam increpat, rumpit tres fides. cantus autem planè ineptus erat, & solutus, ita vt ab hominibus qui aderant, rideretur: sed ludorum præfecti offensi hominis temeritate, loris cæsum è theatro proiecerunt. Hic verò iucundissimum erat spectaculum aureus ille Euangelus, cùm per mediam scenam traheretur ab his qui verbera infligebant, lachrymans, crura plagis cruentus, humi interim colligens delapsos dum vnà vapulat, citharæ annulos. Exiguo autem temporis spacio interposito prodit Eumelus quidam Eleus, peruetustam citharam afferens, cuius lignei erant clauuli, ipse vestem induitus vix vna cum serto decem denariorum precij.

ἀπ' οὗτός γε ἄδει λιγυρῶς, καὶ διθυρίζει κατὰ τὸν νόμον τῆς τέχνης, ἱκρότει, καὶ ἀνακρούεται, καὶ τὸν Εὐαγγέλου κατεγέλα, μαθὼν ἱμπομπεύεσθαι τῇ λυθάρᾳ, καὶ τοῖς σφαγίοις ἱκείνοις· καὶ ἅμα γε λέγεται πρὸς αὐτὸν, ὦ Εὐαγγέλιε, σὺ μὲν χρυσῷ δαφνίῳ πρίαισαι, καὶ ἔοικας ἔμοιγε ὁ πλοῦς τῷ Διομήδει. καλὸν τοῦτό γε μόνον ὄνυσο τῆς σκευῆς, ὅτι μάλ' ἁπλοῦν ἐστὶ καὶ ἀπέριττον, ἁπλᾶ μιθύμενον πρόσεστι δὲ τῷ ἀνεψιῷ σου ταὐτὰ, καὶ σκεπτέον σοι φίλε. πρὶν πόλλα δή σοι καὶ Εὐαγγέλιε οὕτως, παρ' ὃ. σε οἶσε οὐδ' ὁπόσον μέλει τοῦ γέλωτος τῶν θεατῶν. οὐκ ἄκαιρον δ' ἂν γένοιτο, καὶ Λέσβιον μῦθόν τινα διηγήσασθαί σοι, πρέπει γὰρ μέτρον. Ὅτι Ὀρφέα διασπάσαντο αἱ Θρᾷσσαι, φασὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ σὺν τῇ λύρᾳ εἰς τὸν Ἕβρον ἐμβαλοῦσαν ἐμ-

At ille & bellum edebat carmen, & ritè sicut ars poscebat, chordas feriens modulabatur. itaque & victor abibat præconis voce proclamatus, ridens interim Euangelum, qui nequicquam cithara ac annulis istis sese ostentasset. Et aiunt sic fuisse allocutum: Aurea lauro redimitus es, Euangele, & quid mihi opibus enim vales me verò quia pauper sum, Delphica oportet esse contentum. Veruntamen hoc commodi tuus tibi ornatus peperit, quòd cùm neminem tui misereat, oderint omnes istas tam ineptè superfluas delicias. Mirum verò ni pulchrè tibi cum hoc Euangelo conueniat, quatenus ne tu quidem spectatorum cachinnos quicquam moraris. Arbitror autem non intempestiuum esse, vt Lesbiam quandam fabulam tibi narrem. Cum Orphea t Thressæ mulieres dilaniassent, fe-

runt, caput vatis vnà u cum lyra cùm primùm Hebrum exce-

ἐμβαλεῖσθαι ἐς τὸν μέλανα πόντον, καὶ ἐπιπλᾶσαι γε τῷ κεφαλῇ τὴν λύρα· τὸν μὲν ἄ-δοντα θρῆνόν τινα ἐπὶ τῷ Ορφεῖ, ὡς λόγος, τὴν λύραν ἀναπτῆναι, τῶν ἀνέμων ἐμπιπλόντων τὰς χορδάς, καὶ οὕτω μετ' ὀλίγον πεσεῖν εἰς τὴν Λέσβον. ἐκ πάνυ ἀνθρωπίνους, τὴν μὲν κεφαλὴν καταθάψαι, ἵνα περ νῦν τὸ Βακχεῖον αὐτοῖς ἐστι· τὴν λύραν δ' ἀναθεῖναι ἐς τὸ Απόλλωνος τὸ ἱερόν, καὶ ἐπὶ πολὺ γε σώζεσθαι αὐτήν. χρόνῳ δ' ὕστερον, Νεάνθου τοῦ Πιττακοῦ τοῦ τυράννου παῖδα τὰ κατὰ τῆς λύρας πυθόμενον, ὡς ἐκείνη μὲν καὶ θυείας, καὶ φύτα, καὶ λίθους, ἐπαλάθοιτο δ' καὶ μετὰ τὸν τοῦ Ορφέως ἀνδροφονίαν, μηδενὸς ἁπτομένου, πρὸς ἔρωτα τοῦ κάλλους ἐμπεσεῖν, καὶ διαφθείραντα τὸν ἱερέα μυρίοις χρήμασι, πᾶσαν ἀναθεῖναι ἐπὶ τῷ αὐτῷ τὴν λύραν ὁμοίαν, δοκοῦσαν αὐτὸν τὸν Ορφέα λαβόντα δ' μετ' ὀλίγον μὴ ἐν τῇ πόλει κεῖ-

excepiſſet, [x] in nigrum Pontum eiectum, ac ita ſimul notaſſe caput ac lyram: illo lugubre quiddam in Orphei necem canente, hac ventis chordas percellentibus aptos materiæ faciente modos; donec ad Lesbum appellerentur. vbi incolæ fluctibus vtriuſque ereptis, caput ſepulchro [y] condiderunt, lyram autem ſuſpendêrunt in templo Apollinis, in quo cùm bene longum tempus fuiſſet adſeruata, multis annis pòſt [z] Neanthus Pittaci tyranni filius, cùm quæ de lyra narrabantur, audiſſet, quòd beſtiæ hac demulſiſſet Orpheus, plantas & ſaxa moueriſſet, quódque ipſo iam cæſo tamen per vndas lata, nemine modulante reſonaſſet, capitur incredibili amore habendi hanc. quare ingenti pecuniarum vi corrupto ſacerdoti perſuadet, Orphei lyram, alia ſuppoſita, ſibi det: qua accepta, pa-rùm ſuum ratus interdiu

hac

χῆσθαι, ἐκ ἀσφαλὲς οἴεσθαι εἶναι, νυκτωρ δὲ ἰὼν ἰόλπου ἔχοντα, μόνον περιβαλὼν ἀς τὸ προάστειον. καὶ πειρᾶσασθαι μόνον ἁψάμενον, καὶ σωτρῶντα τὴν τὰς χορδὰς, ἄτεχνον καὶ ἄμουσον νεανίσκον, ἐπαίοντα καὶ μίαν τινὰ θεσπίσια ἐφεξῆς ἐκέσαν πὼ λύραν, ὑφ' ἧς πάντας κατάπληξεν ἡ ἁρμονία, καὶ μακάριον ἴσεσθαι, κληρονομήσοντα τῆς Ορφέως μουσικῆς. ἄρχει δὲ ξυνελθόντας τοὺς ἰωνας πὸς τὸν ἦχον (πολοὶ δὲ ἦσαν αὐτόθι) ἀμαμαξᾶσθαι αὐτόν. ὡς τοῦτο γοιῶ ὅμοιον ᾧ Ορφεῖ πεθῆν, καὶ μόνος ἐφ' ἑαυτὸν ξυγκαλέσαι τὴς ἰωνας. ὅτι μὲν καὶ ἐφέρετο ἄφθη, ὡς ἐχ ἁ λύρα θέλγει ἰῶ, ἀλλὰ ἡ τέχνη, καὶ ἡ φδὴ, ἃ μόνα ἐξάρρητα ᾧ Ορφεῖ πρὰ τῆς μητρὸς ὑπῆρχεν· ἡ λύρα δ' ἄλλως ἐτίμα ἰῶ, ἀλλ' ἄμωνον τῶν ἄλλων βρύειν. καὶ τί σοι τὸν Ορφέα ἢ τὸν Νέανθον λέγω; ὅσον καθ' ἡμᾶς αὐτὸς

hac in vrbe ludere : nocte sinu occultam efferens, solus in suburbium pergit. Quò vbi venit, lyram pulsare incipit, ac chordas perturbat, sperans stolidus & imperitus artium iuuenis, fore vt diuinum aliquod carmen percussæ fides rederent, quo cunctos permoueret, & animi affectus quò vellet traheret, vt hoc nomine beatus haberetur, Orphei musices hæres. Dum hæc agit, vicini canes, qui in eo loco erant plurimi, strepitu excitati coëunt; ac infelicem istum citharœdum discerpunt: quod ipsum solum cum Orpheo commune habuit, postquam canes adduxerat. Manifestissimè igitur ostensum hoc exemplo est : non lyram esse quæ homines & feras lenierit, sed artem ac carmen, quæ præ aliis excellentia mater Orpheo contulerat, lyra nihil à quibusuis barbitis differente. Quorsum verò attinet Orpheum tibi aut Neanthum proponere? cùm nostra ætate vix

ωὔτ᾽ ἐγένετό τις, καὶ ἔτι ὄψιν, οἶμαι, ὃς τὸν Ἐπικτήτου λύχνον τοῦ Σοϊκοῦ, ὀβολαμιαῖον ὄντα, τριακοσίων δραχμῶν ἐπρίατο πάλαι γάρ, οἶμαι, ἐλπίδων τοιούτων, ἃ τὴν νύκτωρ ὑπ᾽ ἐκείνῳ τῷ λύχνῳ ἀναγιγνώσκοι, αὐτίκα μάλα καὶ τῶν Ἐπικτήτου σοφίαν ὄψει ἐπισήσεσθαι, ᾗ ὅμοιόν ἐστιν ὡς θαυμαστῷ ἐκείνῳ γήρυτι. χθές τῳ πρώην, ἄνός τις τῶν Πρωτέως τοῦ Κυνικοῦ βακτηρίαν, ἣν κατέθετο καὶ ἄλατο εἰς τὸ πῦρ, ἀλάντα ἐλπίδων καὶ ἐπείας ὄ. καὶ ἔχει μὲν τὸ ἐλαφρότερον τῶν, ἢ λείψανον, ὡς Τηγεάτου τοῦ Καλυδωνίου τὸ δέρμα, καὶ Θηβαῖοι τὰ ὀστᾶ τοῦ Γηρυόνου, καὶ Μεμφῖται τῆς Ἰσιδος τὰς πλοκάμους. αὐτὸς δὲ ὁ τῶν θαυμαστῶν κτήμασι κτησάμενος, καὶ αὐτὸν οἰκτίσαντος αὐτοῦ καὶ βλακείᾳ ὑφηνόντων. ἀρᾷς ὥσπερ ἐλαφοδιωκόπους διώκεσθαι, βακτηρίας ἐπὶ τῷ ἐμῷ ἀφαλῷ ὡς ἀληθῶς λιθόμορφος. λέγεται γὰρ καὶ Διονύσιον τραγῳδίαν ποιῆσαι φασίν ποτε, καὶ γελοίως· ὥστε τὸν λεγόμενον, aut magis ridiculum;

xerit, & ni fallor, adhuc superstes est, qui Epicteti Stoici lychnum fictilem trecenti denarijs mercatus est: sperans futurum scilicet, vt si noctu ad istam lucernam legisset, mox Epicteti sapientiam somniaret, & similis efficeretur admirando seni. Sed nuperrimè alius quispiam Protei Cynici bacu lum, quem cùm in flammam insiluit, reliquerat, emit talento, custoditúmque etiam num inter reconditas ac charissimas opes habet, ostentatíq; non secus ac Tegeatæ apri Calydonij tergus, & Thebani ossa Geryonis, & Memphitæ Isidis capillos. At ille tanti boni possessor, ipsum se quoque stultitia & nugacitate superauit. Vidén' quàm pestimè res tuæ habeant? & quòd caluariæ fuste opus sit? A Ego verò etiam Dionysium quondam scripsisse Tragœdiam accipio, sed qua nihil fuerit vnquam minus ridiculum quàm cùm dedisset legendam

3 Phi-

Φιλόξενον ποικίλης ἀπολαύειν τῆς παλαμίας ἐπιτρέψαι, ὁ Διονύσιον κατέχαναν γενόμενα. οὕτω δεινὸν πυθόμενος, ὡς ἐγγὺς πάτοι, τὸ Αἰσχύλου πυγίον, ἃς ὁ ἐκεῖνον ἔγραψε φειδοῖ, σοὶ ποιῆ σπουδῇ ἀφήσομαι καὶ τοῦτο, ἵνα τοῦτον ἔσοιτο, καὶ ἀνδρὸς ἐν τῷ πυγίον. ἀλλ' ὅμως ἐν αὐτοῖς ἐκείνοις μικροῖς γελοιότερα ἔγραψεν, οἷον ἐκεῖνο τὸ Δωσικόν, ἵνα ἡ Διονυσίου γωνία. καὶ πάλιν, οἴμοι, γωνῶνα χρησίμως ἀπόλλυται. καὶ τοῦτο γὰρ ἐν τῷ πυγίον. καὶ τὸ, αὐτοῖς γὰρ ἐμπαίζουσιν οἱ μικροὶ βροτοῖς. ἔτα δὲ μὴν γε πρὸς οἱ μάλιστα ἁρμόσαι ἂν ἁρμόσον εἴη, ἢ τῷ Διονυσίῳ, καὶ δὴ τοῦτο κρυφθῆναι αὐτὸ ἔδει ἐκεῖνα τὸ πυγίον, τίνα γὰρ ἐλπίδα καὶ αὐτὸς ἔχων ἂς τὰ βιβλία, καὶ ἀνελίττεις δὲ, καὶ διασκολάπτεις, καὶ πριπόντας, καὶ ἀλείφας ὦ κρόκῳ καὶ τῇ κέδρῳ, καὶ διφθέρας πριβολάτας,

B Philoxeno, nec ille adulari posset, sed salibus incessere scriptorem, saepenumero in lapidicinas coniectus est. Cum autem Dionysius contemni sese, & vulgo fabulam esse comperisset, nulli operae ac impensae pepercit, vt Aeschyli pugillaribus, quibus sua poëmata describere fuerat solitus, potiretur: quibus acquisitis, iam se plenum ex Aeschyli ceris numine, & planè attonitum putabat: D & tamen in his longè absurdiora scribebat; quale est Doricum illud: ἵνα γὰρ ἡ Διονυσίου γωνία. Et iterum: οἴμοι, γωνῶνα χρησίμως ἀπόλλυται. nam hoc quoque inde sumptum est. Et hoc: αὐτοῖς γὰρ ἐμπαίζουσιν οἱ μικροὶ βροτοῖς. Hoc tamen postremum non parum rectius in te quadrat, quàm Dionysium, & propterea ceras inaurare debebas. Namque obsecro quid consequendi spes est, quòd libros voluis, reuoluis, colligis, quod non decet resecas, croco pingis, & polis cedro, amicis

λης, καὶ ὁμφαλὸς ἐντίθης, ὡς
λί τι ἀφελούσων αὐτῶν; καὶ
νυ γοῦν ἤδη βιαίτερον γεγέν-
σαι δῆλος εἶ τῷ ὠνλῷ, ὃς τοιαῦτα
μὴ φθίγγη, μᾶλλον δὲ τῶν ἐ-
χθίστων ἀφωνότερος ἔ. βιοῖς
δ' ὡς ὅτι ἁπάντων ἥκιστα μι-
σοῦ δ' ἄγειόν, φασι, παρὰ
πάντων ἴχεις ἐπὶ τῇ βδελυρίᾳ,
ὡς ἅ τοιαῦτα ἀπεργάζεται τὰ
βιβλία, φυγῇ φευκτόν, ἄμ
ἦν ὅτι πορρώτατω ἀπ' αὐ-
τῶν. λυσιν δ' ὁντινοῦν, ἄπ' ἄμ
παρὰ τῶν παλαιῶν τις ἱστο-
σαῖο, λιγανὸν τί λιώσασθαι, καὶ
πράπαν τὰ λιοντα, ἥκιστα τῶν
ἀρίστων, καὶ φυγῇ τῶν χαρί-
ντων, ὅταν μέτι ἐκεῖνα, μέ-
τι ταῦτα φανῇ τοῦ τις παρ'
αὐτῶν ὠφελήμενος, τί ἄλλο,
ἢ τοῖς μυοὶ δίατεθὰς ὠνᾶται,
καὶ τὰς τίλφας οἰκίσεις, καὶ
πλυγὰς ὡς ἀμείνοσι τοῖς οἰ-
κίταις; ὧς δ' ἐκεῖνο ἀ-
σχολῶν, εἴ τις ἐν τῇ χαρτῇ ἔχον-
τοῦ σε βιβλίον ἰδὼν (ἀεὶ δέ
τι πάντως ἴχεις) ἔροιτο, οὗ
τινος, ἢ ῥήτορος, ἢ ξυγγρα-
φέως

cis pellibus, bullulas infigis? sic agis tanquam fructũ inde percepturus, & factus es scilicet vehementer ex hoc mercatu melior, quippe qui sic loqueris, ac potiùs qui pisci bus magis es mutus. vitã autem qualem viuas, dictu fœdum est: hoc certè aiunt, tuã illam obscœnitatem extremè odisse vniuersos. quòd si librorum hæc esset culpa, fugiendum ob eis erat quammaximè procul. E Duo autem cùm sint, quæ à veteribus scriptoribus petas, dicendi virtutem, & honestè viuendi rationes: dum quæ bona sunt imitaris, quæ mala, deuitas: quando neutrum spectatus es, quid aliud comparasse dicemus te, quàm ludum muribus, & tineis habitaculum, ac seruis, si negligentiores in codicibus curandis fortè fuerint, verbera? F Sed quod sum nunc dicturus, haud scio an tibi summam ignominiam afferat: si quis fortè fortuna te conspicatus (sicut ferè cerni amas) habentem in manu librum, roget, author quis sit, orator, histori-

φίως ἢ ποιηζῦ δῆ· σὺ δ' ἐν τῆς ἐπιγραφῆς ἀδῆς, πρόσω ἔποις τῦτό γε. ἔστα, ὡς φιλῶ τὰ ζιαῶτα, ἐμ ξυνουσίᾳ πρὸς χορῶν ἐς μῆκ☉ λόγων, ὁ μὲν ἐπαινοῖ τι ἢ ἀντιῶτο τῶν ἐγγεγραμμένων, σὺ δ' ἀφροίης, καὶ μηδὲν ἔχοις ἀπᾶν· οὐκ ὄξῃ τότε χανεῖν ζοι τῶν γλῶττα σιαῶζῦ, ὡς ὁ Βιτηροφόντης, πορφύρων τὸ βιβλίον; Δημήτριος ☉ Κυνικὸς, ἀδῶν ἐν Κορίνθῳ ἀπαίδευτόν τινα, βιβλίον καλὸν ἀναγινώσκοντα, τὰς Βάκχας οἶμαι ζῦ Εὐριπίδου, κατὰ τὸν ἄγγελον λῶν, τὸν διηγούμενον τὰ ζῦ Πενθέως πάθη, καὶ τὸ τῆς Ἀγαυῆς ἔργον, ἁρπάσας, διέσπασεν αὖ τὸ, ἅπαξ, ἄμεινόν δη ὧν Πενθεῦ, ἅπαξ σπαραχθῆναι ὑπ' ἐμοῦ, ἢ ὑπὸ ζῦ ποιητάκις. ἐμὲ δ' αὖ πρὸς ἐμαυτὸν, ὅπως καὶ ἡμῖν ἔργον δόξει σπουδῆς ταύτης ἐπιδεῖξαι, περὶ τῶν ἀνδρῶν τῶν βιβλίων. ὠφελείας μὲν γὰρ, ἢ χρείας τῶν ἀπ' αὐτῶν, οὐδ' ἂν οἰηθείη τις τῶν ἐπ' ὀλίγιστόν σε ἀδόητον,

cus, poëta: ac tuex inscriptione doctus, apte dicas quæstum: posteà, ita vt fit, dum sermo familiaris progreditur sapè longiùs, ille laudet aliquid, aut accusset scriptorum, tu verò non habeas quòd respondeas, nónne optes tum vt tibi tellus dehiscat, qui in tui perniciem velut G Bellerophontes codicem attuleris? H Demetrius Cynicus cùm Corinthi conspexisset ineruditum quendam pulcherrimum librum legentem, opinor in Bacchis Euripidis locum, vbi nuncius Penthei fatum & factum Agaues exponit, arreptum codicem lacerauit: Satius est, inquiens, semel à me, quàm à te tot ies dilaniari, Penthea. I Scire autem peruelim (quod ego nulla quantumuis diligenti animi cogitatione assequi possum) cuius rei gratia tàto studio in hoc sis versatus. Nam fructus & vsus causa nemo putare queat qui te vel mediocriter nouit:

non

ἢ μάκτρον, ἢ φαλακρὸς ἄν τις πέκτεν λυτήριον, ἢ κάτοπτρον ὁ τυφλὸς, ἢ ὁ κωφὸς αὐλητὴν, ἢ καμακῶν ὁ εὐνοῦχος, ἢ ὁ ἀπαίδευτος λύπλον, ἢ ὁ κυβερνήτης ἄροτρον. ἀλλὰ μὴ ἐπίδειξιν πλοῦτου σοι τὸ πρᾶγμα ἔχῃ, καὶ βέλτιστον ἐμφρόνως ἅπαντα, ὅτι μὴ ἐς τὰ μηδέν σοι χρήσιμα, ὅμως ἐκ πολλῶν τ' οὐσιῶν ἀναλίσκῃς; καὶ μὴν ὅσα γε ἐμοὶ Σύρῳ ὄντα εὐδόκει, εἰ μὴ σαυτὸν φίλον, τοῖς ἐμοῖ γε καὶ ἐκείνου διαθήκαις πρόσχρασαι, ἀπολώλεις ἂν ὑπὸ λιμοῦ πάλαι, καὶ ἀγορᾶν πρατίλλης τ' βιβλίων. λοιπὸν δὲ δεῖ ἐκεῖνον πιπασμένον ὑπὸ τ' λοιδόρων, ὡς ὁ μόνον λαλὸς ἢ καὶ ῥάσμιος, ἀλλὰ σοφὸς, καὶ ῥᾴδιον καὶ συγγραφεὺς, οἷος οὐχ' ἕτερος, ὠνεῖσθαι τὰ βιβλία ὑπ' ἀληθοῦς τοὺς ἐπαίνους αὐτ. φασὶ δή τι καὶ λόγου ἐπιδέκνυσθαι σώζοις ἐπὶ δέκνυσθαι, λέγειν χρησίμων βαρύτερον λίπλου λιψῶντας ἐπικραγόντα, ἢ μὴ πίνειν, διὰ μὴ διαῤῥαγῶσι βοῶντες.

non certè magis, quàm si calvus pectinem emat, aut speculum cæcus, aut tibicinè conducat surdus, scortúmve spado, vel nauem qui nullum mare propinquum habet, aut gubernator aratrum. K Sed fortassis hæc re tuas opes iactas, dum palàm facis, etiam in res tibi nihil vtiles, ex immensis diuitijs esse quod insumas. Atenim, quantum ego, qui & ipse Syrus sum, exploratũ habeo, nisi te locupletis istius hominis testamento, dolo fraudéque malas subingessisset, iamdiu venum libris datis, famè tibi fuisset pereundum. L At fieri potest, vt nunc deinceps ideò libros vndique accumules, quo fidem facias assentatoribus tuis, quos audis quotidiè prædicantes, te non modò bellũ & amabilem rhetorem, sed sapientem quoque & historicum, qui secundum non inuenit. M Feratur quoque orationes quasdam in conuiuijs ex more recitare, ac illos terrestrium ranarum instar sitibundos exclamare, nec patare, nisi priùs clamore differantur.

ἢ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως ῥᾴδιον καὶ ἄλλῳ τινὶ τοιούτῳ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐξομοιωθῆναι, καθάπερ ὁ ψευδαλέξανδρος, καὶ ψευδοφίλιππος καὶ ἐκεῖνος λυαφὼς, καὶ οἱ κατὰ τοὺς πατέρας ἡμῶν ψευδόνειρος, καὶ εἴ τις ἄλλος τῶν ἐπὶ τοῦ ψεύδους τοιαυτί- ζεται, καὶ τί θαυμαστὸν, εἰ τοῦτο ἔπαθε, ἀνόητος καὶ ἀπαίδευτος ἄνθρωπος, καὶ πρόσφατος ἐξαλλάξαι, καὶ μιμήσασθαι βάδισμα καὶ σχῆμα καὶ βλέμμα ἐκείνου, ᾧ σαυτὸν ἀπάξων, ἔγωγε, ὅπου καὶ Πύρρον φασί τὸν Ἠπειρώτην, τὰ ἄλλα θαυμαστὸν ἄνδρα, ὅτως ἐπὶ μαλάκων ἐπὶ τῶν ὁμοίων ποιεῖσθαι φαρμακοῦσθαι, ὡς πιθανὸν, ὅτι ὅμοιος καὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐκείνῳ ἐδόκει καὶ τοῖς τὸ Μυσῶν τοῦτο, ἀλλὰ πάντων τὸ πρᾶγμα τῶν ἐδόλου ἦν· καὶ γὰρ τὴν Πύρρου εἰκόνα, καὶ ὅμως ἐπῄνεσαν ἐκεῖνοι μάλιστα τοῦ Ἀλεξάνδρου τὴν μορφήν. ἀλλ' ἔνιοι μὲν δὴ τοῦτον ὑπώπτευσάν μοι ἐς τὸν Πύρρον, ὅτι σε ἔπασα

N *Nam nescio quo pacto non est difficile naso tefus spendere, qui omnia credis, sicut illud nuper te uni cuipiam regi assimilem, quemadmodum Pseudalexander quondam, ac Pseudophilippus, & superioribus annis Pseudonero, & si qui alij hoc modo mentiti sunt. Nec mirum est te hominem insulsum ac stolidum sic affici, & lectica vehi, aut illum regis incessum, vultum, habitum denique totum fludere imitari, gauderéque si quis te huic conferat. o Quid hoc mirum, inquam, quando etiam Pyrrhus Epirota, alioqui vir clarissimus, dicitur ita ab assentatoribus fuisse corruptus, vt se Alexandro illi similem arbitraretur, quanquam istorum sacrilegorum opus palam erat omnibus? Nam Pyrrhi quoq; imagines iam circumferebantur, & tamen ille hoc erat persuasus, expressam esse Alexandri figuram. Hactenus equidem contumelia affeci Pyrrhum, quòd tecum compara-*

ἅπασα κατὰ τοῦτο αὐτῷ, τὸ δ' ἀφ' τούτου, καὶ πολὺν σοι χρόνον ἂν εἴη· ἐπεὶ γὰρ οὕτω διέκειτο ὁ Πύρρων, καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἐπίστασθαι, οὐδεὶς ὅστις οὐ ξωντίθετο, καὶ ξωνίπασχεν αὐτῷ, ἄχρι δή τις ἐν Λαρίσσῃ ξένη, αὐτῷ τἀληθῆ ἀπούσα, ἐπαύσατο αὐτὸν τῆς ὁμοιώσεως. ὁ μὲν γὰρ Πύρρων, ἐπιδείξας αὐτῇ πίνακα Φιλίππου καὶ Περδίκκου, καὶ Ἀλεξάνδρου καὶ Κασσάνδρου, καὶ ἄλλων βασιλέων, ἤρετο, τίνι ὅμοιον ἂν εἴη, πολὺν παραδοξάζων ἐπὶ τῷ Ἀλεξάνδρου ἔξαρ αὐτοῦ· ἡ δὲ πολλὴ χρόνον ἐπισχοῦσα, Βατραχίωνι, ἔφη, τῷ μαγείρῳ. καὶ γὰρ δή τις ἐν τῇ πόλει Λαρίσσῃ, Βατραχίων ὄνομα μάγειρος, τῷ Πύρρωνι ὅμοιος. καὶ σὺ δὴ ὦ τινι μὲν τῶν ἐξ ὀρχήστρας συνόντων ἐοικας, οὐκ ἂν ἔποιμι, ὅτι δὲ μανίαν ἐρρωμένως ἔτι καὶ νῦν μαίνεσθαι δοκεῖς ἅπασιν, ἐν ἐκείνῃ τῇ εἰκόνι πάνυ σαφῶς οἶδα. οὐκοῦν θαυμαστὸν, ἃ ἀπίθανον ἔστω

comparaui: verùm quod sit perest, pulchrè inter vos conuenit. Nam Pyrrhus postquam ita esse in animum induxerat, nemo erat omnium, qui diuersum vel sentire, vel loqui vellet, donec vetula quædam eius Lariſſæ hospita, id quod res erat proloecutura, vesaniam hominis repressit. Illa enim cùm Philippi, Perdiccæ, Alexandri, Cassandri, aliorúmque regum Macedonum imagines protulisset, rogauit cuinam ex illis similimus videretur, omninò pro certo habens fore, vt Alexandro pronunciaret. At illa diu cõtata, tandem Batrachioni inquit: erat enim quidam in vrbe cocus Batrachio nomine, Pyrrho perquàm similis. Tu quoq; quem ex histrionicis cinædis referas, tacere malo: sed quòd vniuersi dicant, ingenti te correptum insania, qui illam imaginẽ tibi conuenire putes, hoc verò sat scio. Itaque nihil est noui si tã nullius artis

ζωγράφ' ὦν, καὶ τοῖς πεπαιδευμένοις ἐοικέναι ἐθέλεις, πίστευε τοῖς τὰ ζωγραφοῦσι παινοῦσι. καὶ τί ταῦτα λυπῇ; πρόδηλον γάρ ἐστιν ἐκ τῆς περὶ τὰ ζωγραφήματα βιβλία σπουδῆς, ἃ καὶ ὑπὸ νουθεσίας ἐγὼ μὲν πάλαι καταπέπαυκα σοφὸν γὰρ, ὡς γοῦν οἶμαι, ζῆτ' ἐπιγνόντας, καὶ ἐλπίδας ὑπὲρ μικρὰς ἔχεις περὶ ζῆν πράγματος, ἐὰν βασιλεὺς μάθοι ταῦτα σοφὸς ἀνὴρ, ἡδέως ἀκούσεται μάλιστα τιμᾶν. ἐὰν δὲ ταῦτα ἀνὴρ σὺ ἐκπέμψῃς ἀκάθαρτα, ὡς σὺν βιβλία, καὶ ξυμάχους ποιῇ, πάντα ἐμβραχεῖ παρ' αὐτοῦ ἔσεσθαί σοι νομίσῃς. ἀπ' ὦ μαπάνυωρ, οἷα τοῦτον μανδραγόραν ματαπιχύσθαι αὐτοῦ, ὡς ταῦτα μὴ ἀκούσαι, ἵνα δὲ μὴ ἐδύσω, οἵ μού ὁ μισθ' ἡμέραν βίος, οἷοι δὲ σοι πόνοι, ὁποῖαι δὲ νύκτες, καὶ οἵαις μοὶ ἀλίκοις ξυναθάδας; ὑπολάβοι, ὡς ὦτα, ἡδὺ ὀφθαλμοὶ ποτοὶ βασιλέως; τὰ δὲ ἀπὸ ὅτου πειρᾶσθαι ὄψιν, ὡς μοὶ τυφλοῖς εἶναι καὶ μωροῖς γνώριμα· εἰ δὲ μοὶ φθέγξαιο-

pictor cùm sis, viris eruditissimis æquari te postulas, vt fidem habeas, qui hoc te nomine laudibus extulerunt. Quorsum verò has nugas, cùm ea sæpe in promptu istius tui librorum coaceruandorum studij tametsi, qui meus iam pridem fuerat, nunc demùm animaduerti. P. Nam, quod opinare, prudenter hoc inuenisti; ideóque in magnam spem erectus es, regem intelligentem virum, & in primis amantem doctorum, postquam didicerit quam des operam libros plurimos habere, in nullius tibi defuturum. Q. Verùm heus mollicule, an tu putas tantùm R Mandragoræ oculis regijs offundi, vt cùm hæc audiat, nè etiã habeat compertum, quales quæ diurnæ vitæ ratiões, cuiusmodi molestiæ, & quibus cum consuetudine agas? An nescis S multos regib. esse & oculos & aures? Et quæ tu facis, adeò latent neminẽ, vt & surdis & cæcis sint cognita. Atq; vtinam loquẽtem possemus

μένον, ἀ γὲ καὶ κουόμην & ἀκροάσασθαι, μᾶλλον δὲ μὴ ἀκουσόμεθα, ἀ δοκεῖ, οἱ δ' οἰκέται μόνον ἴσως ἀκροάσονται σου, τί οἴεσθε μὴ αὐτίκα ἐσιωπᾶν πάντα σου τὰ πρόδηλα τὰ τῆς νυκτὸς ἀπόρρητα; ἀπαγόρευόν μοι καὶ τόδε ἀ Βάσσος & ὁ ἐμίτης & ἱκανὸς σοφιστὴς, καὶ Βάταλος & ὁ αὐλητὴς, ἢ ὁ λίναδος & Ημιθέων ὁ Συβαρίτης, ὃς τοὺς θαυμασιοὺς ὑμῖν νόμους συνέγραψεν, ἃς χὴ μανθάνεσθαι καὶ παρατίθεσθαι, καὶ πολλῆς σχολῆς, καὶ ποιεῖν ἐπάνω, ἀ τούτων τις ὑμῶν πλουτῶν ἐλεοπάρδου &, καὶ ῥόπαλον ἔχων βαδίζοι, τί οἴεσθε φαίνεσθαι τοῖς ὁρῶσιν, Ηρακλέα τῶν κυτόν; οὐκ, ἄν γε καὶ χύδραις λημῶντον τυγχάνοιεν· μυρία γὰρ ὅσα τὰ ἀντιμαρτυρήσοντα & σχήματι, βάδισμα καὶ βλίμμα καὶ φωνὴ, καὶ προσχημα & ἐπικεκασμένος, καὶ ψιμύθιον καὶ μαίζη καὶ φῦκος, οἷς ὑμᾶς ἐοικέναι καὶ ὅλως, ἐπὶ τὰ τῶν προσοιμίαν, ἐπεὶ ὧν πρότερον ἐλήφατε ὑπὸ μάλης ἀφύψασα, ἀ ἵνα λίναδον.

possemus audire, ac lauantem daretur contueri: quamquam quia aliter putas, non attinet te in publico vestibus exutis cerni. nec enim serui tui tacebunt, quæ nostu indigna relatu facinora edis. Respondeo igitur mihi hoc quoque: Τ si Bassus ille noster Sophista, aut Batalus tibicen, aut iste Sybarita cinædus Hemitheon, qui nobis præclaras illas leges condidit, quemadmodum omni spurcitiei genere fungere oporteat, si istorum, inquam, vnus aliquis V leonina pelle circundatus, clauam manu tenens prodambulet, q.d. Herculémne existimas, quibus obuiam factus sit, habituros? nō equidem opinor, vt maximè ollis fortè cæcutiant. sexcenta enim sunt, quæ repugnant: incessus, obtutus, vox, obliqua ceruix, varius fucus, vnguenta, quibus vos soletis excolere: & omninò, sicut in prouerbio est, citiùs septem elephātos sub alis absconderis, q. vnum cinædum.

ἅτα ἡ λεοντῆ μὴ τὸ τοιοῦτον ἐκ
ἀμφικρύψει· σὺ δὲ οἷα λύσεις
σκιπόμῳ & βιβλίῳ; ἀλλ' ἐ δύ-
νατόν, πεφώραταί γάρ σε, καὶ ἐκ-
κεκαλύψεται τὰ ἄπαντα ὑμῶν γνω-
ρίσματα. τὸ δ' ὅλον, ἀγνοεῖν
μοι δοκᾶς, ὅτι τὰς ἀγαθὰς ἐλ-
πίδας ἐ παρὰ τ βιβλιοκαπή-
λων δεῖ ζητεῖν, ἀλλὰ παρ' αὐτ-
τῦ, καὶ τ καθ' ἡμέραν βίς λαμ-
βάνειν. σὺ δ' οἷα συμβουλεύειν
λοιπόν, καὶ μάρτυρα ἔσεσθαί
σοι, τὸν Ἀττικὸν καὶ Καλλίνον,
τὰς βιβλιογράφους; ἐκ, ἀλλ' ὡς
μές τινας ἀνθρώπους, ὑπειρ-
ψουτάς σε, ἢν οἱ θεοὶ ἐθέλωσι,
καὶ πᾶς ἔσχατον ἀπορίας ἐξωρ-
μάσουσας· δίκην ἔτι νῦν σω-
φρονίσαντα ἀφθόνῳ μή τινι
τ ὑποπεσόντι μισθῷ τὰ βιβλία
ταῦτα, καὶ σοὶ αὐτοῖς τοῖς νεο-
πλούτοις τούτοις οἰκίαν ἀφθό-
νως ζῶσι ἀνθρωποδοκαπήλοις,
μίσ & χθὲς ἀπὸ ποπῶν τ ὀφε
λομένων. καὶ γὰρ μακάρια πρὸ
δύο ταῦτα δανεῖς ἰσπράξεις,
βιβλίων τι τ πολυτελῶν ἀπο-
δόσιν, καὶ μαραινόμενον τῶν ἐξό-
φων καὶ ὠδὴ καρδιρόβων ἀνδρῶν.
καὶ

Iam cùm leonina pellis hunc non occultat, iám' speras libello contectus posse latere? X Sed fieri nequit, quin te prodant alia illa vestri indicia. In summa, ignorare te video, quòd bonam & splendidam famam non ab illis librorum institoribus, sed à se ipso, & quotidianæ vitæ modo petere conueniat. An verò confidis aduocatos ac testes probitatis futuros tibi Atticum & Gallinum, librarios? Caue putes, sed sæuos homines perdituros te, si dij sinant, ac ad extremam paupertatem redacturos: quem nunc tandem modestiorem, ac magis cogitantem, par erat Istorum codicum vni cuipiam ex eruditis copiam facere, simúlque ex ista nuper extructa domo migrare: ijs etiam apud quos mancipia prostant reddere partem saltem multorum debitorum. Etenim his duobus præcipuam collocâsti operam, vt libros possideres raros, & adolescentes validos ac robustos mercareris.

Proinde

καὶ τὸ πρᾶγμά σοι πάνυ σπεδάσῃ, καὶ θηρεύσῃ. ἀδωάτου δ', πίνῃ ἅττα πρὸς ἄμφω διαρκῆν. σκόπει τοίνυν, ὡς ἐρῶν χρῆμα συμβουλὴ, ἀξιῶ γάρ σε ἀφιμένου τ' μικρὰ πρόσκυνῆσαι, τῷ ἑτέραν νόσον θεραπεύειν, καὶ τοὺς ὑπηρέτας ἐκείνους· ὧνῇ δ' ὅμως μὴ ἐπιλιπόντας σε τ' οἰκοθεν, μισθαρνικοῖό τινας τ' ἐλευθέρων, οἷς δ' ἀκίνδυνον ἀπιθέσθαι, ἢν μὴ λάβωσιν, ἅπαντα ἐξαγορεύσαι τὰ πραχθέντα ὑμῖν μισθὸν τὸν πότον, οἷα καὶ πρώην ἔσχισα περὶ σοῦ διηγούμενος ὁ πόρνος, ἔτι καὶ δείγματα ἐπιδεικνύς. ἀπ' ἴχνους καὶ μάρτυρας ἂν παρασχοίμην τοὺς τότε παρόντας, ὡς ἠνανάκλησα, καὶ ὀλίγα πλείστοις ἐνέτριψα ἀνθ' ὧν, χαλεπαίνων ὑπὲρ σοῦ, καὶ μάλιστ' ὅτι καὶ ἄλλον ἐπεκαλέσατο μάρτυρα τῶν ὁμοίων, καὶ ἄλλον, ταυτὰ καὶ λόγοις διηγουμένους. πρὸς δὴ ταῦτα ὅ τι καθ' ἑαυτὸν τάχιστα μισθὸν τάχιστα, καὶ φύλαττε, ὡς οἶκοι, καὶ κατὰ πολλὰ ἀσφάλειαν ταῦτα ποιῶν καὶ πάσχειν ἧττον

Proinde considera quàm sit res aurea consilium. Nam meo quidem iudicio rectissimum fuerit, si missa feceris ea quæ non magnopere ad te pertinent, ac illum alterũ morbum curaris, & pro ministris (sic tamen, vt ne perpetua emptione res domesticæ deficiant) adhibueris ingenuos aliquos, quibus ne tu tum quidem sit si abs te digrediantur, nisi precio hoc redimas, proferre omnia quæ vos inter comessandum designatis, qualia nuper pusio tuus obscœnissima de te mane domo egressus narrabat, etiam signa ostendens sceleris. ego verò testes facio quotquot tum aderant, quàm indignè tulerim, & vix manus continuerim, iratus tui causa, maximè cùm vnum atque alterum adduceret confirmaturos quæ dixerat, qui & ipsi eadem multo sermone declamabant. In hos ergo vsus reconde argentum, bone vir, vt domi tuiò ista perpetrare possit.

ἔστι μὴ ἡδὺ μηκέτι ἱρπάζεσθαι τίς ἂν μεταπέσοι σε; οὐδὲ ἡδὺ λύραν ἅπαξ παύσασθαι ἄν, σπουδαγελοῖα μαθόντα, τὸ δ' ἕτερον ῥᾴδιον, τὸ μηκέτι ὠνεῖσθαι βιβλία ἱκανῶς πεπαίδευσαι, ἅλις σοι τῆς σοφίας, μόνον οὐκέτ' ἄκρου τοῦ χείλους ἔχεις τὰ παλαιὰ πάντα. πᾶσαν μὲν ἱστορίαν οἶδα, πάσας δὲ λόγων τέχνας, καὶ κάλλη αὐτῶν, καὶ ἁμαρτίας, καὶ ὀνομάτων χῆσιν τῶν Ἀττικῶν. πάνυ σοφόν τι χῆμα, καὶ ἄκρον ἐν παιδείᾳ γενέσθαι, δὴ τὸ πλεῖστον τῶν βιβλίων· ἁπλοῦν δὲ οὐδὲν ἐμοί σοι ἐνθυμηθῆναι, ἵνα δὴ χαίρειν ἐξαπατῶμεν. εἰ δ' ἔστιν ἃ μὴ ἐροίμην σε, τὰ τοσαῦτα βιβλία ἔχων; τί μάλιστα ἀναγινώσκεις αὐτῶν; τὸ Πλάτωνος, τὰ Ἀντισθένους, τὰ Αντιλόχου, τὰ Ἱππόναντος; ἢ τούτων μὲν ὑπερφρονεῖς, ῥήτορας δὲ μᾶλλόν σοι τούτων δὴ χερός; ἀπόμοι, καὶ Αἰσχίνου τὸν κατὰ Τιμάρχου λόγον ἀναγινώσκεις; ἢ κἀκεῖνά γε πάνυ οἶδα, καὶ γιγνώσκεις αὐτὰ ἕκαστον;

Nam quis nunc deinceps ab istis quibus te assuefeceris, retrahat? Non facilè cessat canis corium rodere ubi cœpit. At illud alterum, ne in posterum libros commercerit, facilè obtinebimus. Doctus es, sapiens es. Quicquid vspiam antiquitatis extat, hoc tibi modò non in summis labris natat. omnem historiam tenes, omne orationis artificium, virtutem, vitia, dictionum Atticarum vsum: ac planè scitus es, & in omni scientiarum genere primus, ob librorū accessum. Nam quid vetat etiam me tibi ciconiam pinsere, quando decipi te iuuat? α Ego verò perquàm velim fieri abs te certior, cùm tot tibi libri sint, quibus potissimùm te occupes, Platonis, Antisthenis, Antilochi, Hipponactis? β Aut spretis his, magis rhetores in manibus habes, & Aeschynis orationem aduersus Timarchū legis? An verò iam antè hæc omnia tibi sunt clara, nec est cur legas.

at in

τὴν δ' Αὐτοφάνην καὶ τὴν Βῶσσον ἀποδύνας, ἀνίχνευε καὶ τὰς βάσεις, τὸ ῥᾶμα ὅλον περιῆλθ' ὀδὸν σε τὴν πᾶσαν καθίππευσε, δεδ' ἠρυθρίασας, γνωρίσας αὐτά; τέως γοιῶ καὶ μάλιστα θαυμάσαιμ' ἄν τις, τίνα ἀεὶ ψυχὴν ἴσχων, ἄφιδ τῶν βιβλίων, ὁ ποίας αὐτὰ χεροὶν ἀνελίττας. πότε δὲ ἀναγιγνώσκεις, μεθ' ἡμέραν; ἀλλ' οὐδεὶς ἑώρακε ποιοῦντα τοῦτο. ἀλλὰ νύκτωρ. πότερον ἐπιτιθεμένῳ ὕδατι ἐκείνοις, ἢ πᾶ τῶν λόγων; ἀλλὰ καὶ πᾶ σκότος μυρίζει μὴ ζυμίσοις ζιᾶς μηδέν. ἄφιες δὴ τὰ βιβλία, μὴ μόνα ἐργάζου τὰ σαυτοῦ. καί σοι ἐχρῆν μηκέτι μόνον ἐκεῖνα ἀφιδωῦναι δὲ τῷ τῆ Εὐριπίδου Φαίδρᾳ, καὶ ὑπὲρ τῶν γυναικῶν ἀγανακτῆσαι, καὶ λίγεσαι·

Οὐδὲ σκότον φρίσσουσι συνεργάτιν,

Τιμωμένᾳ οἴκων μὴ ποτὶ φθόγγῳ ἀφῇ.

Εἰ δὲ πάντως ἐμμένειν τῷ ὁμοίᾳ νόσῳ δύνασαι, ἴθι, ὠνοῦ μὲν βιβλία, καὶ οἴκοι λαβὼν κλῇσας, ἔχε, καὶ λαβοῦ τὴν δόξαν τῶν λεπτομάτων, *at in Aristophane & Eupolide totus es? Scis Baptas? percurristi totam fabulam? Nam alicubi tetigit te poëta, nuncubi puduit te agniti flagitij? Hic autem iterum miramur quali animo, qualibus manibus libros versες. Quando? num interdiu? quod nemo vnquam facere te vidit. At noctu. An cum istis alijs es intentus: aut ante vestra exercitia, quæ nisi cum caligine terra est obducta, aggredi non ausis? Missos verò fac libros, ac tuam rem potius cura, quamquam hoc quoque indignum est, debueras Euripidis Phædram saltem vereri, quæ mulieribus succenset, ac inquit:*

Nullas tenebras expauescunt conscias,

Néve ædium vocem latebræ edant, timent.

Quòd si omnino decreuisti tuo morbo blandiri, age abi: mercare libros, domi conclude, fruere partorum bonorum gloria,

hac

ἱκανόν σοι καὶ τοῦτο· προσάψῃ δὲ μηδέπω, μηδὲ ἀναγνῶς, μηδὲ ὑπαγόρῃς τῇ γλώττῃ παλαιῶν ἀνδρῶν λόγος καὶ ποιήματα, μηδέν λανόν σε ἐργασομένα. οἶδα γὰρ μάτην ταῦτά μοι παινήσαι, καὶ ἁλὰ τὴν παροιμίαν, Αἰθίοπα σμύχειν ἐπιχαρῶ. σὺ γὲ ὠνόσῃ, καὶ χρόσῃ ἐς ἔδιμ, καὶ καταγινάσθησῃ πρὸς τ πεπαιδευμένων, οἷς ἀπόχρῃ ὠφελῆσθαι, ὅκ ἐκ τοῦ κάλλους τῶν βιβλίων, ἀλλ' ἐκ τῆς πολυτελείας αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τ φωνῆς καὶ τῆς γνώμης τ γεγραφότων. σὺ δὲ οἶει θεραπεῦσαι τὴν ἀπαιδευσίαν, καὶ ἐπικαλύψειν τῇ λόξῃ τούτῳ, ἢ ἐκ πολλῆς ὡς πλήθει τ βιβλίων, ὅκ εἰδὼς ὅτι καὶ οἱ ἀμαθέστατοι τ ἰατρῶν τὸ αὐτό σοι ποιοῦσιν, ἐλεφαντίνης ῥάβδους, καὶ σικύας ἀργυρᾶς ποιούμενοι, καὶ σμίλας χρυσοκολλήτους, ὁπόταν γε καὶ χρήσασθαι τύχῃς δέῃ. οἱ μὲν γὰρ ἔνδον ὄντες καὶ μὴ λαβεῖν χαρίσασθαι αὐτὰ, ἴσασι. παρελθὼν δέ τις ἂν τὸ μέσον τ μιμαθικόλων, φλεβότομον ἔχων μέλαν ἐκονημένον ἔχων, ἔστι τὰ μὲν, ὑπόπυρον δὲ, hac scilicet contentus: caue verò tangas, aut lecturus aliquid aperias, ne sit in ore tibi veterum aliqua oratio aut poëma nihil malè de te meritorum. Non sum nescius hæc frustra à me disputari: & nugas esse meras, iuxta adagionem, Aethiopem lauare. Nam tu non cessabis libros coëmere, cùm ab eruditissimis quibusq; rideberis, quibus non hoc agitur, vt libri niteant, & magnifici sint, sed vt vtiles verbis & sententijs verborum. An verò sperasista opinione tuam insaniam posse occulere, & codicum multitudine permouere vulgus? Nescis autem quòd imperitissimi medici idem faciunt, qui eburneis virgulis, & vasculis quibus sanguinem elicium, argenteis, scalpellisq; auro insignibus superbiunt: cùm verò horũ iam vsus est, ne in manus quidem rectè capere sciunt: alius autem quispiam in medium prolato phlebotomo, rubigine quidem ambeso, sed

ἀπήμαξι τῆς ὀδύνης τὸν νοσοῦντα. ἵνα δὲ καὶ γλαφυροτέρῳ τινὶ τὰ σὰ ἐπάσω, τὰς κυρίας τέχνας ἐπίσκεψαι, καὶ ὅσαι μὲν τεχνίτας αὐτῶν, ξυρὸν καὶ μαχαιρίδας, καὶ κάτοπτρον σύμμετρον ἔχουσι· τὰς δὲ ἀμαθεῖς καὶ ἰδιώτας, πλεῖσθ' ὅπλα μαχαιριδίων πεπληθύσας, καὶ κάτοπτρα μεγάλα ἐκ μέσου ἀέρος γε δὴ ταῦτα ὁδὸν ἀδόντας· ἀπὸ τοῦ γλαφυροτάτου ἐκεῖνο πάσχουσιν, ὅτι κέρδους μὲν οἱ πολλοὶ παρὰ τοῖς γείτοσιν αὐτῶν πρὸς δὲ τὰ ἐκείνων κάτοπτρα προσιλθόντες, τὰς κόμας ἐυθετίζουσι. καὶ σὺ τοίνυν ἄνθρωπε μὴ ἀνιῶντί γέ ποτε ἂν τὰ βιβλία, χρήσαιο δὲ αὐτὸς ἐν ἄλλῳ ἀνδρί. ἐκεῖ δὲ ἐδίδου ἔχουσα ὁδηγὸν βιβλίον πώποτε, ἀπὸ τοῦ τῆς κυνὸς ποιᾶς τῆς ἐν τῇ φάτνῃ κατακειμένης, ἣ ὅτι αὐτὴ τῶν κειθῶν ἐσθίει, ὅτι δὲ ἵππῳ ἀναμένῳ φαγεῖν ἐπιτρέπει ταῦτα τόγε μὲν ἐνὶ

sed bene acuto, ægrum morbo leuat. Sed vt tuarum rerum magis iocosam faciam comparationem, ad hos mihi tonsores aspice, & inuenies eos qui artifices optimi sint, nouaculam tantum ac forpicem & mediocre speculum habere. Sed ignaros artis, etiamsi infinita specula & forpices proponant, non tamen latêre, artis quòd nihil calleant tonsoriæ. Accidit ex hoc risu dignissimum, quòd plerique apud vicinos tondent, coram ipsorum speculis comuntur. {Et tu alij quidem cui vsus esset, commodare librum certè posses, ipsis vti non potes: tametsi nulli commodásti vnquam, faciásque hoc tantum quod canis in præsepe, qui cùm hordeo non vescatur, equum tamen volentem pasci, haud sinit.

ἀπὸ μόνων τῶν βιβλίων παῤῥησιάζομαι πρὸς σέ· περὶ δὲ τῶν ἄλλων, ὅσα καλάπλυσι καὶ ἰπνοκάδισι ποιᾶς, αὖθις ἀκόσω ποκάκις.

GILBER.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

INdoctum quendam, qui coëmptione librorum famam doctrinæ aucupabatur, ridet: & sumit exordium statim à propositione. Senecæ epist. de non comparanda librorum multitudine. Item eiusdem cap. 9. de vitæ tranquillitate. Et Quintiliani primum caput lib. 10. Plutarchus in lib. de Educandis libr. In comparandis sapientiæ instrumentis non numerum, sed vsum spectandum suadet, vt non plurimi, sed optimi comparentur.

a NAM quo pacto.] *Confirmatio dicti.* *b* Et vt dem.] *Permissio.* *c* Ac tu apertis.] *A contrario accommodata similitudinem.* *d* Sed hoc.] *Lectio vtilis.* *e* Sed Helico.] *Modò montem, modò fluuium, modò instrumentum musicum significat.* *f* Nam cum pastore.] *Tractat collationem. Νὰμ Μοῦσαι cum pastore Hesiodo, οἵτε δὲ σοὶ, pro ἀλλὰ τοῖς τε οἵ θ' σοί.* *g* Non credo te.] *Redit ad argumentum.* *h* Quicquid Demosthenes.] *Certum est, Demosthenem octies descripsisse sua manu Thucydidis historias, non aliam ob causam, quàm vt fideliter eius scripta memoria complexus, dictionem floridam imbiberet, familiarem q; sibi redderet. Agatharchus Smyrneus historicus libro 2. Historiarum huius facit mentionem.* *i* Sylla.] *De huius Syllæ rebus gestis Plutarchus, qui totam eius descripsit vitam.* *k* Simia est simia.] *Admonet hoc adagium fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium, & natum videtur à simijs illis Cleopatræ Aegyptiæ ginæ saltationem humanam imitantibus, quarum apologum Lucianus refert de Mercede conductis.* *l* Quòd si librorum.] *Ab absurdo. Vtitur præteritis, quia hactenus non fuerit compertum aliquem propter librorum copiam doctum esse factum: vnde vult intelligi, nec posthac fore.* *m* Age verò si non est.] *Inductio σωσαμμλατική, Platonica propositio, & locupletandæ orationi accommodatissima.* *n* Marsya.] *De eo fabula*

fabulæ est apud Ouid. 6. Fastorum, & in dialogo Iunonis & Latonæ ante. Item in Tragopodagra. Eius quoque fit mentio in Harmonide. o Quid cani cum balneo.] *Hoc adagium Erasmus in Adagiorum Chiliadibus dicit, quadrare in eos, qui ad rem quampiam prorsus sunt inutiles, ita vt in balneo nullus est omnino canum vsus. Eo vtitur etiam Lucianus in Parasito.* p Fuit non ita.] *Narratiunculæ seu διηγήματα, è re nata artificiosissimæ comparationes In Græco* σὺν πολλῷ *scilicet* χρόνῳ. q Ficulneis sensibus.] *Prouerbium in inutiles, infirmos, in nihili homines: à ligno ficulneo, quod debile, fragile & inutile est. Horatius:*

Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum, *&c.*

Theocritus in Operarijs: Stringite collectores manipulos ne quis præteriens dicat: O ficulnei homines, perijt & hæc merces. Eodem respexit Alexander Pseudomantis, libros Epicuri lignis exurens ficulneis, nullius pretij philosophum significans. Vide Erasmi adag. Ficulnus. r Thersites.] *Græcorum omnium qui ad Troiam venerunt fœdissimus fuit, idemq; ignauissimus: altero oculo strabo, altero pede claudus, angustissimis humeris, & ad pectus vsque contractis, vertice acuminato, raro capillitio: cuius deformitatem Homerus notam carmine suo posteris omnibus fecit Iliad. 2. Vide dialogum Nerei & Thersitæ, deformæ contendentium, inter Mortuorum dialogos.* s Hæc cùm.] *Amplificatio.* t Thressæ mulieres.] *Thraciæ, quas Ouid. Bacchas & Mænades, alij Thyades & Dassarides appellant. Quomodo autem à Bacchis Orpheus decerptus sit, graphicè in ipso statim initio 11. Metamorph. depingit Ouidius.* u Cum lyræ] *De lyra & capite Orphei fabula.* x In nigrum Pontum.] Id est, *in mare.* y Condiderunt.] *Ita vt nunc & Bacchion apud ipsos, hoc est, Bacchi oraculum.* z Neanthus.] *Neanthus à canibus infeliciter discerptus.* A Ego verò Dionysium.] *Dionysius etiam pessimus ille Siciliæ tyrannus, tragœdias & comœdias, vt alta mitam, condidit: qui expulsus imperio, Corinthi pueros literas ac musicam mercede docuit, vt ante alios Cicero epistolarum ad Atti-*

ad Atticum lib. 9. tradidit, vnde proverbium factum est, Διονύσιος ἐς Κορίνθῳ : quoties nimium tam sublimi esse fortuna ostendere volumus, qui non etiam ad humilem & abiectam ruere possit. At verò hunc Dionysium ob laetitiam de tragoediae victoria periisse, testis est Plinius. Sed quoniam plura tam à Graecis quàm Latinis de Dionysio scribuntur, & ea notissima sunt, ea recensere supersedeo. B Philoxeno.] *Notissima est etiam Philoxeni historia, quem in lapidicinas, quas* latomias *&* lithomias *Graeci vocant, Dionysius tyrannus detrusit, quòd eius poëmatibus illudebat. Cicero in Epistolis ad Atticum libr. 4. Philoxeni animum probat, qui maluerit in carcerem reduci, quàm assentari tyranno. Idem Lucianus de Mercede seruientibus : σὺ δ' οὐ τοῦ ἕνεκα μὴ ἐπαινῇς, ἐς τὰς λιθοτομίας Διονυσίου θεὸς ἀφίξῃ. Quod ni tu laudes, protinus in Dionysij lapicidinas relegaberis. Hoc nomine carcer erat insignis, quem Dionysius extruxerat.* C Aeschyli pugillare.] *Huius fit mentio in Demosthenis encomio. poëta fuit Tragicus, quem, vt Philostratus scribit, Athenienses tragoediae parentem appellauere, & decreto publico statuêre, vt illius vnius ex omnibus tragicis fabulae docerentur, ipso etiam mortuo, tantus illi honos à populo Athenienst tributus est. Tragoedias scripsit potando, vt scribit Plutarchus cum Athenaeo. Vixit tempore Pythagorae & Pindari, Lyrici poëtae.* D Ettamen his.] *Hîc diligenter considera, quantam puritatem sermonis exigat à scriptore Lucianus. qui cur ista reprehenda:, potissimùm vltimum versiculum, vix Graecè doctissimus aliquis opinor viderit.* E Duo autem sunt.] *Quid ex authoribus sit discendum.* F Sed quod sum.] *Argumentum insciliae.* G Bellerophontes.] *Itidem in Apologia pro Mercede conductis, & Plautus in Bacchidibus :* Alia Bellerophontem iam tuus me fecit filius. H Demetrius.] *χρεία missa.* I Scire autem.] *Interrogatio, facti suggillatio à fine.* K Sed fortasis hac.] *Dilutio amara.* L At fieri non potest.] *Alia causa.* M Fetur quoque.] *Comprobatio à simili facto.* N Nam nescio quo.] *Dilutio à qualitate personae.* O Quid hoc mirum.] *Amplificat exemplo.* P Nam quod opinare.] *Tertia causa.* Q Verùm heus.] *Dilutio à persona regis.*

R Man-

R Mandragoræ.] *De Mandragora multa annotauimus in Timone, & Demosthenis encomio.* S Multos legibus esse & oculos.] *Idem refertur de Mercede seruientibus, vbi plura annotauimus. Per exploratores enim obseruent, quid quisque dicat faciátve. Vide etiam Erasmum nostrum in Declamatione, qua Lucianicæ respondet.* T Si Bassus.] *Amplificatio ab exemplo.* V Leonina pelle.] *Mos legendi se pellibus, anti quis fuit, vnde Λεοντῆ Herculis, caprina Ionis. Verùm vt leonina Herculem non facit, ita nec cuculla monachum.* X Sed fieri.] *Obiurgatio seria.* Y Non facilè cessat canis.] *Prouerbium de mala consuetudine, à qua quis deinde non facilè auelli potest. Magna enim vis est assuetudinis in primis annis, nec facilè quis contra eam agere solet, aut potest.* Z Doctus es, sapiens es.] *Ironia, α* Ego verò perquam.] *Interrogatio distributa, β* Aut spretis.] *Alia obiurgatio ab inutili γ* Quòd si omnino.] *Epitropeironica. δ* Non sum nescius.] *Epilogus luxta a.agionem, Aethiopem lauare conor. Quicquid enim mutuum est, id haud facilè mutatur. Circa autem Nili & Oceani oram Aethiopes habitant, quos Solis vicinia vsque ad nigri coloris speciem ita exurit, vt nulla abluantur aqua, neque vlla ratione candescant. Extat de hac re Lucians epigramma.* ε An verò.] *Obiurgatio à spe inutili insciticæ.* ζ Et tu alij quidem.] *Claudit suo more, celebri & scito dicto, sicut ferè omnes sermonum suorum particulas solet. Canis enim in præsepi fimi stabulo cubans, in eos dicitur, qui nec ipsi fruuntur re quapiam, neque reliquos sinunt vti. Vtitur eodem in Timone, vbi plura annotauimus. Ad similem insaniam pertinent illi versus Horatij in 2. Sermonum:*

Si quis emat cytharas, emptas cõportet in vnum, &c.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ. DE DOMO.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

OBliqua quædam domus laudatio est, cuius & situm & structuram, & tecti cæterarumque partium

ornamenta, postremò etiam parietum picturas describit, additis passim amplificandi gratia etiam similitudinibus quibusdam. Atque hæc omnia sub disputationis seu contentionis quadam figura, qua de pulchritudine domus, vtrum ea videlicet ad inuitandum & iuuandum oratorem in ea dicentem plus prosit, an noceat, disputatur. Cuius quidem affirmatiua pars priore loco tractatur, ab effectu & potestate pulchritudinis comprobata: additis & exemplis & similitudinibus eodem pertinentibus. Altera autem, ac negatiua, per prosopœiam subiungitur. Fingitur enim alia quædam alterius oratio superiorem refellere, & similitudines, & quæ de vi pulchritudinis à superiore afferuntur, per inuersionem confutare, ipsa autem suam sententiam ab alijs elegantiæ ac pulchritudinis effectibus, præterea & Herodoti testimonio, & ipsorum auditorum exemplo, confirmare. Ac in priore quidem parte situs domus & tecti, cæterarumque partium elegantia depingitur: in posteriore verò parietum picturæ describuntur, vt ex ea quoque renouitas ac gratia quædam scripto accedat.

ΕΙΤΑ Ἀλέξανδρ' μὲν ἐπεθύμησεν ἐν τῷ Κύδνῳ λουσαθῆναι, καλόν τι τὸ ποταμὸν ἰδὼν, καὶ ἀσφαλῶς βαθύν, καὶ πεφυκυῖαν ὀξέως, καὶ νάπας ὑδατώδεις, καὶ θέρους ὥρᾳ ψυχρόν, ὥστε καὶ ἐπὶ προὔπνῳ τῇ

ERGO *Alexander quidem expetiuit in Cydno lauari, cùm pulchrum adeò & perspicuum fluuium eum conspicatus esset, deinde & tutò profundum, & leniter cõcitatũ, & æstatis tempore gelidum: adeò etiam, vt si iam antea manifestum eum morbum quo postea ex illo ægrotare cœpit, præuidisset, nõ facile ab*

οἶκος, ὦ Ἡρακλεῖς, ἀπ' αὐτοῦ, δοκεῖ μοι οὐκ ἂν τὸν λουτροῦ ἀφεχέσθαι· οἶκον δέ τις ἴδοι μεγέθει μέγιστον, καὶ κάλλει κάλλιστον, καὶ φωτὶ φωτεινότατον, καὶ χρυσῷ στιλπνότατον, καὶ γραφαῖς ἀνθηρότατον, οὐκ ἂν ἐπιθυμήσειε λόγους ἐν αὐτῷ διατίθεσθαι, ἢ τύχοι περὶ τούτους διατείβων, καὶ ἐναυλοκοιμᾶσθαι καὶ ἐπαμπρύνεσθαι, καὶ βοᾶν ἐμπᾶσαν, καὶ δι' ἕνι μάλιστα, καὶ αὐτὸς μέρος τοῦ κάλλους αὐτοῦ γενέσθαι; ἀλλὰ σιωπήσας ἀκεραίως, καὶ θαυμάσας μόνον, ἅπασι, καφὸν αὐτὸν καὶ ἄλογον καταλιπὼν, μήτε προσαπὼν, μήτι προσομιλήσας, ὅσπερ τις ἄναυδος, ἢ φθόνου σιωπᾷν ἐγνωκώς; Ἡράκλεις, οὐ φιλοκάλου τινὸς, οὐδὲ περὶ τὰ ἀμορφότατα ἐρωτικοῦ τὸ ἔργον, ἀγροικία δὲ πολλὴ, καὶ ἀπαιδευσία, καὶ προσέτι γε ἀμουσία

cilè ab illius lauacro abstimere se potuisse videatur. Domum autem si quis videat mole maximam: forma pulcherrimam, luce clarissimam, auro fulgentissimam, denique & picturis floridissimis, non expetat in ea orationem velut testato relinquere; si fortè circa hoc studium versetur, & celebrari intus & inclarescere, ac voce illam implere, & quammaximè licet, etiam ipse pars quædam pulchritudinis illius esse: sed statim postquam diligentiùs paulò contemplatus illam atque admiratus tantummodò fuerit, iterum inde abeat, mutam, & orationis expertem illam relinquens; neque alloquendo quicquam videlicet, neque sermonem conferendo; perinde atque elinguis aliquis, aut qui inuidia quadam tacere decreuisset? At Hercle neque honesti aut studiosi vllius officium hoc, neque eius qui pulcherrimarum rerum amore teneatur; sed rusticitas multa atque insciția est, & præterea amu-

ἀμουσίαν, τῶν ἰδίων αὐτὸν ἀπαξιοῦν, καὶ τῶν καλῶν ἀποχωροῦν, καὶ μὴ σωφρονεῖν, ὡς ἐχ ὁ αὐτὸ περὶ τὰ θεάματα τὰ νόμῳ & ἰδιώταις τε καὶ πεπαιδευμένοις ἀνθρώποις ἀπηγορευμένα, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀπόχρη τὸ κοινὸν τοῦτο ἰδεῖν μόνον, καὶ πειβλέψαι, καὶ τὰ ὀφθαλμὼ περιφερῆναι, καὶ πρὸς τὸν ὄροφον ἀνακύψαι, καὶ τὴν χεῖρα ἐπισεῖσαι, καὶ καθ' ἡσυχίαν ἀσθῆναι, δεῖ τοῦ μὴ ἂν δυνηθῆναι ἄξιόν τι τῶν βλεπομένων εἰπεῖν. ὅσοις δὲ μετὰ παιδείας ὁρᾶ τὰ καλὰ, οὐκ ἂν οἶμαι, ἀγαπήσειεν, ὅσα ψιλὴ μόνη καρπωσάμενον & τὸ τερπνόν. οὐδ' ἂν ἡσυχάσειεν ἄφωνος & θεατὴς τοῦ καλοῦ γιγνόμενος, πεφάσεται δὲ, ὡς οἷόν τε ἡδιστα ἐπιδείξασθαι, καὶ λόγῳ ἀμείψασθαι τὴν θέαν. οὐ δὲ ἀμοιβὴν, ὅτι ἔπαινος & τὸ οἰκεῖον μόνον (τοῦτο μὲν γὰρ ἴσως ἐκείνῳ ὡς νησιώτῃ μαρακίῳ ἔπρεπε, τὴν Μενελάου οἰκίαν οἰκοῦντι.

sum certè & barbarum quiddam, suauissimis rebus se ipsum velut indignũ abstinere, & à pulcherrimis velut exulem relegare, neq; intelligere quòd non eadem circa spectacula lex posita sit idiotis siue indoctis, & eruditis viris: sed illis quidem sufficit commune hoc, videre solum, & circunspicere, atque oculos circumferre, ac sursum versus tectum spectare, manumq; attollere, & cum silentio voluptatẽ capere, præ metu ne quid non satis dignum ijs quæ spectantur, dicendo proferat. At qui cum eruditione siue iudicio aliquo spectat ea quæ pulchra sunt, ille haud quaquam, puto, contentus erit visu tãtùm, id quod delectabile est, decerpere, aut mutus spectator pulchritudinis esse: sed enitetur, quoad fieri potest, & immorari in eo, & oratione cõpensare visum. Cæterùm compensatio ea, nõ laus modò domus (nam hoc quidẽ fortasse adolescentem illum insularem decebat, Menelai videlicet domum cum

περιπεπλῆχθαι, καὶ πρὸς τὰ ἐν οὐρανῷ καλὰ, τὸν ἐλέφαντα καὶ τὸν χρυσὸν αὐτῆς ἀπεικάζειν, ἅτι μηδὲν ἐν γῇ καλὸν τι ἄλλο ἑωρακότι) ἀλλὰ καὶ τὸ ἐπὶν ἐν αὐτῷ, καὶ τοὺς βελτίστους συγκαλέσαντα λόγων ἐπίδειξιν ποιήσασθαι, μέρ' τοῦ ἐπαίνου ἢ τοῦτο γένοιτο ἄν. καὶ τὸ πρᾶγμα ἱκανώτατον, οἶμαι, εἶναι ὁ Διάλογος ἐς ὁδοὺς καλῶ λόγων ἀναπεπαμένος, καὶ ἐπαίνου καὶ εὐφημίας μετασχὼν, ἁρμόττων καὶ αὐτὸς, ὥσπερ τὰ ἄνδρα, σωφρόνων, καὶ τοῖς λεγομένοις παρακολουθῶν, καὶ παραλαίνων τὰ τελευταῖα τῆς φωνῆς, καὶ τοῖς ὑστάτοις τῶν λόγων ἐμφαρμόττων. μᾶλλον δ' ὡς ἄν τις ὑμᾶς ἀκροατὰς, διαμνημονεύων τὰ εἰρημένα, καὶ τὸν λέγοντα ἐπαινῶν, καὶ ἀντιλέγειν οὐκ ἄμουσον ποιῶν· καὶ πρὸς αὐτά· οἷόν τι πάσχουσι πρὸς τὰ αὐλήματα τῶν ποιμένων αἱ σκοπιαὶ ἐπανηχοῦσαι

cum admiratione quadam ſpectare, & cum iis quæ in cœlo pulchra ſunt, ebur & aurum ipſius comparare, vt qui in terris pulchrum aliud nihil vidiſſet) ſed & dicere in ea, & optimis quibuſque conuocatis, orationis ſpecimen exhibere, pars quædam laudis hoc quoque fuerit. Atque adeò rem ſuam uiſiſimam arbitror eſſe, domum pulcherrimam ad ſtudioſcipiendas orationes adapertam, laudisque & comprecationis plenam, paulatim ipſam quoque, perinde vt antra, voces referentem, & iis quæ dicuntur, reſpondentem, & protendentem poſtrema ſermonis, & vltimis verborum immorantem: imò verò, quemadmodum docilis aliquis auditor ſolet, ea quæ dicta ſunt, memoriâ repetentem, & cum qui dicit, laudantem, ac permutationem haudquaquam à Muſis alienam cum ipſis facientem: quale quiddam accidit & ſpeculis paſtorum tibijs & cantu reſonantibus,

λῆσαι, τῆς φωνῆς ἰωνιούσης κατὰ τὸ ἀντίτυπον, καὶ πρὸς αὐτὴν ἀναστρεφούσης· οἱ δὲ ἰδιῶται νομίζουσι παρθένον τινὰ ἔνδον τὴν ἀμαθοῦς μίνθα τοὺς ἄδοντας ἢ βοῶντας, ἐν μέσοις που τοῖς ἐρημοῖς καθοικοῦσαν, καὶ ἀλοῦσαν ἐκ τῶν πετρῶν ἔνδοθεν. ὅ μοι γοῦν δοκεῖ καὶ σωτέχαίρειν ὁ ἄνδρα οἶκον πολυτελείᾳ τὸν λόγον καὶ ῥᾳδίως πρὸς τοὺς λόγους ἐπεγείρεσθαι, καθάπερ τι καὶ ὑποβακχεύσας τὸ θεῖος. σχεδὸν γὰρ ἅπερ τι, δι' ὧν ὀφθαλμῶν, ἐπὶ τὴν ψυχὴν καλὸν, εἶτα πρὸς αὐτὸ κοσμήσαν ἐκπέμπει τὸν λόγους. ἢ ὡς μὴ Ἀχιλλέα πεισόμεθα τὴν ἄψιν ἢ ὅπλων ἐπιτεῖναι κατὰ τῶν Φρυγῶν τὴν ὁρμὴν, καὶ ἐκεῖθεν ἐνίδειν αὐτὰ περφόμενον, ἐπαρθῆναι καὶ πτερωθῆναι πρὸς τὴν τῆ πολέμου ἐπιθυμίαν, λόγου δ' σπουδὴν μὴ ἐπιτείνεσθαι πρὸς κάλλη χωρίων. καὶ τοι

Σωκράτης

voce in contrarium repercussa, atque in se ipsam reuertente. Idiotæ autem & indocti putant [b] virginem quandam esse, quæ canentibus vel clamantibus hoc modo respondeat, in mediis alicubi præcipitijs habitantem, ac loquentem intus de rupibus. Mihi itaq; videtur vnà cum magnificentia domus ac sumptus, etiam dicentis animus attollere sese, & ad perorandum excitari, vtpote cui ipse quoque visus subministrat ac subijcit nonnihil. Fermè enim intrò per oculos permanat ac descendit ad animum vsque pulchrum aliquid, ad quod deinde ille exornatam & compositam orationem foràs emittit. An verò Achilli credimus, visum armorum intendisse illum contra Troianos impetū, & postquam idem illa experiendi tantùm gratia induisset, elatū fuisse, & veluti sublimem ad

belli desiderium abreptum: orationis autem atque dicendi studium non eodem modo pulchritudine locorum accendi.

Aiqui

Σωκράτε μὲν ἀπέχρησε πλάτανος & ὠφελὴς, καὶ πόα ὠθαλμὶ, καὶ σκιὰ διαυγὴς, μικρὸν ἀπὸ τοῦ Ἰλισσοῦ· κἀνταῦθα καθιζόμενον, Φαίδρου τε τοῦ Μυρρινουσίου κατηρωνεύετο, καὶ τὸν Λυσίου τοῦ Κεφάλου λόγον διήλεγχε, καὶ τὰς Μούσας ἐκάλει, ἢ πίστωσιν ἄξειν αὐτὰς ἐπὶ τῷ ἐρημίᾳ, συμπεπληψομένας τῶν περὶ τοὺς ἔρωτας λόγων. καὶ δὴ ἠσχύνετο γέρων ἄνθρωπος, παρακαλῶν παρθένους, συνουσομένας τὰ παιδικὰ εἰς κοῦτω καλὸν χωρίον ἄνδρας οἰόμενος ἢ ἀκλήτους αὐτὰς ἐλθεῖν; καὶ μὴν οὐ κατάγνωσκε μόνον, ἀλλὰ κατάπλαστάνου κάλλος ὑποδοχὴ, ἀλλ' ἂν τῷ ἐπὶ τοῦ Ἰλισσοῦ καταλειφθῶν, τῷ βασιλέως λέγῃς τῷ χρυσῷ. ἐκείνης μὲν γὰρ, ἐν ᾗ πολυτελείᾳ μόνῃ τὸ θαῦμα, τέχνη δὲ, ἢ κάλλος, ἢ τύρσις, ἢ τὸ σύμμετρον ἢ τὸ ἀνειμονὲς ἢ σωφέργασε, οὐδὲ κατεμέμικτο τοῦ χρυσοῦ.

Atqui Socrati quidem satis fuit platanus illa ingeniosa, & herba virescens, & fons perspicuus non longè ab Ilisso, atque ibi residens, cùm Phædrum illum Myrrhinusium verbis eludebat, ac Lysiæ Cephali illius filij orationem redarguebat, tum Musas quoq; accersebat, credebatq; venturas eas esse in solitudinem, & coadiuturas se ad illam tum de amore instituram orationem. Neq; verebatur homo senex advocare [c] virgines ad amores masculos intelligendos. Nos autem in locum adeò pulchrum non putemus eas vel inuocatas venturas esse? At fanè nõ in vmbra solùm, aut sub platani pulchritudine receptaculum hoc erit, neque etiam illa ad Ilissum amœnitate relicta, Regis domum auream cum hac conferes. Nam illius quidem admiratio omnis in magnificentia ac sumptu consistebat, ars autem, vel pulchritudo, vel delectatio, vel concinnitas partiũ, vel iusta etiam proportio, nulla respondebat: neq;

χρυσῷ, ἀλλ' ἐν βαρβαρικὸν τὸ θέαμα, πλοῦτος μόνον, καὶ φθόνος τῶν ἰδόντων, καὶ εὐδαιμονισμὸς τῶν ἐχόντων, ἔπαινος δὲ οὐδαμοῦ πρόσεστιν οὐδὲ γὰρ ἔμιμοῦντο τοῖς Ἀρσακίδαις τῶν λαμπρῶν, οὐδὲ πρὸς τὸ τερπνὸν ἐποιοῦντο τὰς ἐπιδείξεις, οὐδὲ ἐφρόντιζον, εἰ ἐπαινέσονται οἱ θεαταὶ, ἀλλ' ὅπως ἐκπλαγήσονται οὐ γὰρ καλοὶ, ἀλλὰ φιλόπλουτοι ἦσαν οἱ βάρβαροι. τούτου δὲ τοῦ οἴκου τὸ κάλλος, οὐ κατὰ βαρβαρικούς τινας ὀφθαλμοὺς, οὐδὲ κατὰ Περσικὴν ἀναίσθησίαν, ἢ βασιλικὴν μεγαλαυχίαν, οὐδὲ πρὸς μόνον· ἀλλὰ νὴ φιλοῦσι θεασθαι δεόμενον, καὶ ὅταν μὲν ἐν τῇ ὄψει κρίσις, ἀλλά τις καὶ λογισμὸς ἐπακολουθῇ τοῖς θεωμένοις. τὸ γὰρ τῆς τε ἡμέρας πρὸς τὸ κάλλιστον ἀφικέσθαι, κάλλιστον δὲ ὡραίας, καὶ σωφανότατον, ἀ ἀρχὴ·

etiam auro sparsim ac magnificè ornata erat, sed erat spectaculum planè barbarum opulentia mera, & inuidia aspicientium, & felicitatis iactantia ijs qui eam possidebant: quod autem verè laudares, nihil illi aderas. Neque enim ratio vlla erat Arsacidis pulchri, neque ostentationes suas ad voluptatem comparabant, neque etiam curabant, laudarentne eam essent spectatores, an non, sed hoc solum, vt cum stupore quodam intuerentur. Non enim honesti amantes, sed diuitiarum studiosi barbari sunt. At huius domus pulchritudo, non ad barbaricos aliquos oculos, neque ad Persicam arrogantiam, aut regiam iactantiam comparata est, neque ut peregrinum modò spectatorem: sed ingeniosum aliquem postulat, & cuius non solùm in visu iudicium, sed & consideratio aliqua atque æstimatio verba sequatur. Nam [d] quòd & ad pulcherrimam diei partem respicit (pulcherrima autem ipsius pars, & amabilis maximè princi-

ἀρχὴ· καὶ τὸν ἥλιον ὑπερκύψαντα εὐθὺς ὑποδέχεσθαι, καὶ ζῦ φωτὸς ἐμπίμπλασθαι ἐς κόρον, ἀναπεπλημένον τῶν θυρῶν, ἃς ὁ καὶ τὰ ἱερὰ βλέπουσα ποιοῦσι οἱ παλαιοὶ, καὶ τὸ ζῦ μῆκος πρὸς τὸ πλάτος, καὶ ἀμφοῖν πρὸς τὸ ὕψος εὐμέτρου, καὶ τῶν φωταγωγῶν τὸ ἐκάθετον, καὶ πρὸς ὥραν ἑκάστην ἐν ἔχον πᾶσι ἐκ ἐοικότα ταῦτα πάντα, καὶ ἐπαίνου ἄξια; ἔτι δ' θαυμάσειεν ἄν τις καὶ τῆς ὀροφῆς ἐν ᾧ ὡς μόρφωται τὸ ἀπείρητον, καὶ ᾧ ἐκόσμηται τὸ ἀνεπίληπτον, καὶ τὸ ζῦ χρυσοῦ ἓς τὸ ὑπερβὰς σύμμετρον, ἀπὸ μὲν πρὸς πάσας χρείας ἐπιφθονον, ἀπ' ὀ. πόσον ἂν καὶ γυναικὶ σώφρονι καὶ καλῇ ἀρκέσαι ἐπισημότερον ἐργάσασθαι τὸ κάλλος, ἢ περὶ τὴν ἁπλῆ κιθόνιός τις ὅρμος, ἢ περὶ τῷ δακτύλῳ σφρηγὶς ἀόρατος, ἢ ἐν ζύγοις ὦ-

principium est) & Solem prospicientem statim excipit, & lumine ad satietatem vsque repletur, foribus adapertis, pro eo ac veteres quoque templa sua statui, & ad Solem aspicere fecerunt. Deinde quòd & longitudo cum latitudine, & rursum vtraq; hæc cum altitudine iusta proportione consentiunt, & fenestræ liberæ vndequaque à nulla parte impediuntur, & ad quodlibet anni tempus benè comparatæ atque appositæ sunt: hæc, inquam, quomodo non suauia omnia, & multa laude digna? Prætereà autem & tecti miretur quispiam illud, quòd in tam pulchro nihil affectatum aut nimium, in tam eleganti nihil quod reprehendere meritò possis, & quòd aurum, quibus additum est, decorè atque conuenienter respondet, neq; vbi opus eo est, ibi immodicè aut superfluè accumulatum: sed perinde vt & mulieri modestæ ac pulchræ satis erit ad formam insigniorem reddendam, vel circa collum tenue aliquod monile, vel circa digitum annulus gestabilis, vel de auribus

τοιμ ἐμόδια, ἢ πόρπη τὶς, ἢ ταινία τὸ ἄφιζον τῆς κόμης σωλεύσα, τοσοῦτον τῆ κόσμοφόρᾳ προσιθεῖσα, ὅσον τῆ ἰωνίτιδι ἡ πορφύρα. αἱ δὲ γε ἑταῖραι, ἢ μάλιστα αἱ ἀμορφότεραι αὐτῶν, καὶ τὴν ἀώνητα ὅλην πορφυρᾶν, καὶ τὴν θηλὴν χρυσῆν ποιοῦνται, ὡς πολυτελῆ θηρώμεναι τὸ ἐπαγωγὸν, καὶ τὸ ἐνδιορ ὡς καλῶ, προσθήκῃ τῇ ἔξωθεν τερπνοῦ παραμυθούμεναι· ἀγοῦσι γὲ καὶ τὴν ὠλιγόλυπον αὐτῶν εὐπρεπίζουσι φαίνεσθαι, σωματολάμπτους ὡς χρυσῷ, καὶ ζοῦ ποδὸς τὸ μὴ ὑπερείδεσθαι λίαν ὑπὸ χρυσῷ σανδάλῳ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτὸ ἁρμόζειν τερπνὸν γίνεσθαι, ὡς φανερωτάτῳ σωροδόμῳ. ἀπ' ἐκείνου μὲν ὅτως· ἡ δὲ γε σώφρων γυνὴ, χρυσῷ μὲν τὰ ἀκρωτήρια, καὶ μόνον τὰ ἀναγκαῖα προσχρῆται· τὸ δ' ὅλον ἐσθῆτος ἐπ' ἄνδρας ἰόντος, οἶμαι, τὴν γυμνὸν ἀκρίνουσα.

καὶ

suſpenſæ inaures, aut annulas quaſpiam, vel tænia comam diffluentem colligans, quæ tantum pulchritudini apponit, quantum veſtitui purpura ſolet. At meretrices certè, & maximè deformiores earum, & veſtem purpuream totam, & ceruicem auream facere ſolent, magnificētia videlicet ſumptus iſta venuſtatem atque amabilitatem quandam venantes: & quod pulchritudini deeſt, appoſitione externæ delectabilitatis ceu quodam ſolamine compenſantes. Arbitrantur enim & humeros ſuos nitidiores apparére, reſplendentes vnà cum auro: & pedis craſsitiem & inæqualitatem, ſub aureo ſandalio tectum iri: faciémque etiam ipſam amabiliorem fore, ſi vnà cum eo quòd ſplendidiſsimum, conſpiciatur. Ac illæ quidem hoc pacto. Modeſta verò mulier, auro quidem pro ea ac ſatis eſt, & ad illa ſolùm quibus opus eſt, vtitur: pulchritudinem verò ſuã haudquaquam verebitur etiam nudam exhibere ſpectandam.

Proinde

καὶ τοίνυν ὑπερῷα τοῦ οἴκου ἐρρωμένα, μᾶλλον δὲ λιπαρὰ, τὸν πρόσωπον μὲν καὶ ἁπαξαπλῶς, ὡς χρυσῷ δὲ καὶ τοσοῦτον κεκόσμηται, ὅσον καὶ ἀραιὸς ἐν νυκτὶ ὑπὸ τῶν ἀστέρων, ἐν διαστήμασιν περιλαμπόμενον, καὶ ἐν διαλάμμασιν ἀνθῶν ὡς πυρί. ἀλλ' οὐ γὰρ πῦρ ἐστὶν οὐδὲ πάθος, ἀλλὰ φοιβερὸς ἡμῖν ἔλοξεν. εἰ δοι δ' ἄρα τις καὶ ἀργὸν ἐνταῦθα τὸν χρυσὸν, καὶ μόνου τοῦ τέρποντος ἄνευα τοῦ λοιποῦ λύσιμα σωισπαρμένον; ἀλλὰ καὶ αὐχωί τινα ἐπέχειν ἀπολάμπει, καὶ τὸν οἶκον ὅλον ἐπιχρυσοῦσι τοῦ ἐρυθήματος ὑποπόταμ γὰρ τὸ φῶς προσπεσὸν ἁφάψηται, καὶ ἀναμιχθῇ τοῦ χρυσοῦ, ἑωινόν τι ἀπαστράπτουσι, καὶ λιπλασίαν τοῦ ἐρυθήματος ἐκφαίνουσι τὴν αἴθειαν· τὰ μὲν δὴ ὑψηλὰ καὶ ἄνω ὀροφᾶται τοῦ οἴκου τοιάδε, ὁμήρου τινὸς ἀνόμματα ἐπαινέτου, ἵνα αὐτὸν ἔχωσιν ὑψόροφον, ὡς τὸν Ελένης

Proinde etiam huius domus tectum, imò potius caput, formosum quidem per se ipsum quoq; est, auro autem in tantum exornatum est, quantum & cœlum noctu stellis certis spatijs inter se distantibus circum circà splendet, certisq; item interuallis igne colluceat. Quòd si tantum foret igneum, haudquaquam certè pulchrum, sed terribile nobis videretur. Cæterùm & hoc videre licet, aurum hic haudquaquam ociosum, aut delectandi modò gratia, reliquo ornatui interspersum esse, sed & fulgorem quendam non iniucundum de se præbere, & totam domum rubore suo velut inficere. Quando enim lumen diei incidens applicatur, & commiscetur cum auro, cõmune quiddam resplendente, & duplicem ruboris claritatem ac rutilantiam exhibent. Proinde ea quidem quæ ad fastigium & verticem domus pertinent, huiusmodi sunt, vt Homero alio quo laudatore opus habeant, qui illam vel celsitectam perinde

Ελενης θάλαμον, ἢ ἀγλαΐσματα, ὡς τὸν Ολυμπον ἄποι. τὸν δ' ἄπαντα κόσμον, καὶ τὰ τῶν τοίχων γράμματα, καὶ τῶν χρωμάτων τὰ κάλλη, καὶ τὸ ἐναργὲς ἑκάστου, καὶ τὸ ἀκριβὲς, καὶ τὸ ἀληθὲς, ἅρ' ὄψει, καὶ λειμῶνι δ' ἀνθοῦντι καλῶς ἄν, ἔχοι παραβαλεῖν πολύ, παρ' ὅσον ἱκανὰ μὴ ἀνανθῆ, καὶ μαραίνεται καὶ ἀλλάττεται, καὶ ἀχρᾷ δὲ τὸ κάλλος, τυτθὸν δὲ τὸ ἅρ ἀΐδιον, καὶ ὁ λειμὼν ἀμάρανθος, καὶ τὸ ἄνθος ἀθάνατον, ἄτε μόνης τῆς ὄψεως ἐφαπτομένης, καὶ ἁρπομένης τὸ ἡδὺ τῶν ἁρπομένων. τὰ δὴ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα τίς ἂν ἀνθρώπων βλέπων, ἢ τίς ἂν πεθυμηθέντα καὶ παρὰ πολὺ ἀπολαύειν ἐν αὐτοῖς λίαν, ἀλλως ἄσχετον ὄν, ἀκριβεστέρως ἀπαγορεύοι ἄν; καὶ γάρ τι καὶ ὄψις τῶν καλῶν, οὐκ ἐπ' ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἵππου ἂν, οἶμαι, ἁρμοι κατὰ

inde ad Helenes thalamum, vel ſplendoroſam velut Olympum ipſum appellet. Reliquum autem ornatum, & parietum picturas, & colorum pulchritudinem, & vniuſcuiuſque euidentiam, & diligentiam, & veritatem, cum veris aſpectu & prato aliquo florido haud iniquum fuerit comparare: niſi quòd illa quidem defloreſcunt, & emarceſcunt, & immutantur, & abiiciunt pulchritudinem: hoc autem ver perpetuum, & pratum nunquam marceſcens, & flos immortalis, vtpotè ſolo riſu apprehendente hæc, & decerpente ſuauitatem eorum, quæ carpuntur. Atqui tot ac talibus quis non voluptate afficeretur ſpectandis? aut quis non magnoperè expeteret, etiam præterquàm poſſet, inter ea oratione habere? cùm ſciat turpiſſimũ eſſe ab ijs, quæ riſu percipiuntur, ſuperari atq; à tergo relinqui.

Maximã enim alliciendi vim habet aſpectus pulchrorũ, non inter homines modò, ſed & equus libentiùs opinor curſurus fuerit

ἐπὶ πρανὲς πεδίον καὶ μαλακοῦ, προσιὼν ἡσυχῇ τῷ βάσει, καὶ ἁρίμα ὑπείκοντι· ὦ ποδὶ, καὶ μὴ ἀντιτιποιῶτι τῇ ὁπλῇ· ἅπαντι γοιῶ τότε χῶρα ὦ δρόμῳ, καὶ ὅλον ἐπιδοὺς ἑαυτὸν ὦ τάχει, ἁμιλλᾶται καὶ πρὸς ζῦ ποδὶς τὸ κάλλος. ὁ δὲ ταὼς, ἅρ' ἀρχομένῳ, πρὸς λαμπρὸν τινὰ ἐλθὼν, ὁπότε καὶ τὰ ἄνθη πρόεισιν, οὐ ποθεν ἑστῶτα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὡς ἂν ἄρα τις, ἀνθηρότερα, καὶ τὰς βαφὰς καθαρώτερα, τότε, καὶ οὕτω ἐκπετάσας τὰ πτερὰ, καὶ ἀναλάξας ὦ ἡλίῳ, καὶ τῷ ὀρθὰν ἐπάρας, καὶ πάντοθεν αὐτῷ ποιήσας, ἐπιδείκνυται τὰ ἄνθη τὰ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔαρ τῶν πτερῶν, ὥσπερ αὐτὸν προκαλούμενος τὸ λαμπρὸν ἐς τῷ ἄμιλλαν, ἐπισφίγγουν ἑαυτὸν, καὶ φριάζει, καὶ ἐκπομπεύει ὦ κάλλει, ὅτι δὴ καὶ θαυμασιώτερος φαίνεται πρὸς τῷ αὐγῷ, ἀναπομπεύων αὐτῷ τῶν κόμα-

fuerit per campum declivem & mollem, placidè recipientem gressum, & sensim cedentem pedi, neque referentem, aut resistentem ungulae. Toto igitur tunc vestitur cursu, totumq; seipsum tradens celeritati, certat etiam cum campi pulchritudine.[f] Pauo autem, incipiente vere, ad pratum aliquod accedens, quando & flores prodeunt non amabiliores modò, sed & (vt ita dixerit quispiam) floridiores, & quod ad colores & tincturam attinet liquidiores: ipse quoq; extentis pennis, ijsq; ostensis Soli, & sublata cauda, eamq; vndique circa se pandens, spectandos exhibet, & illius flores, & veri illud pennarū perinde vt prato ad huiusmodi contentionem & certamē ipsum prouocante. cōuertit quippe se ipsum & circumagit, & quasi quandam pompam agit pulchritudinis suae: quando videlicet etiā admirabilior apparet ad splendorem Solis, variantibus se coloribus, & paulatim

χρωμάτων, καὶ μεταβαινόντων ἀρίμα, καὶ πρὸς ἕτερον ἐμμορφίας ἄλλο τι προμένον. μάσχει δ' αὐτὸ μάλιστα ἐπὶ τῶν λύκκων, ἃς ἐν ἄκροις ἔχει τοῖς πτεροῖς, ἴριν λόγιον ἑκάστην περιθέοντας. ὃ γὰρ τίνος χαλκὸς ὢν, ζοῦτο, ἐγκλίναντι δ' ὀλίγον, χρυσοῦς ἄφθη, μὴ τὸ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἐναντιοῦσθαι, ἀποσκιάσθη, χλοαζόμενος ὅτε μεταφερόμενον πρὸς τὸ φῶς ἐπίδοσις. ὅτι μὲν γὰρ καὶ ἡ θάλαττα ἱκανὴ προσαλίσασθαι, καὶ ἐς ἐπιθυμίαν ἐπισπάσασθαι, ἱμαλλώδη φανῆσαι, ἴσα ἄν μὲ εἴποι. ὅτι δ' καὶ παντάπασιν ἀπαράτους, καὶ ἀπεράσπους τις ἂν, πάντως ἄν ἐθελήσαι καὶ αὐτὸς ἐμβῆναι καὶ πλεῦσαι, καὶ πολὺ δὲ τῆς γῆς ἀποπάσαι, καὶ μάλιστα, ἃ βλέποι πλοῦν μὲν αὔραν λείαν ἐπουρίζουσαν πλοῦν δὲ θάλασσαν πρόσω τε

paulatim in alios atque alios transeuntibus, aliamque ac nouam formositatis speciem subinde recipientibus. Accidit autem hoc potissimùm in circulis, quos in summis pennis habet, quorum quemlibet quasi quædam irides circundant. Nam quòd antè aereus visus fuit, mox inclinante se paululùm illo, aureus conspicitur: & rursum quòd ad Solem cæruleum apparuit, si sub umbram transferatur, viride videtur. Adeò ad luminis vicissitudinem pennarum ille ornatus variatur. Nam quòd & mare idoneè est ad prouocãdum, & ad cupiditatem concitandam, quando tranquillum videlicet est, ipsi scitis, tametsi ego non dicam: quandoquidem etiam si quispiam longissimè à mari continente incolat, & omninò nauigationis inexpertus sit, nihilominùs tamen & ipse cupit ingredi illud, & circumnauigare, & quàm procul à terra in altum deduci: ac maximè si videat auram quidem leniter à tergo prosequentem velum, nauem autem pla-

cidè ac

τι καὶ λέως ἐπ' ἄκρων ἠρέμα
διολισθάνουσῶν τῶν κυμά-
των. καὶ τοιγὰρ καὶ τῇδε τῆ οἰκί-
ᾳ τὸ κάλλος ἱκανὸν καὶ πα-
ρορμῆσαι εἰς λόγους, καὶ λέγον-
τα ἐπιτεῖναι, καὶ φάντα πρό-
θυμον εὐδοκιμῆσαι πρᾶσκευά-
σαι. ἐγὼ μὲν δὴ τούτοις πείθο-
μαι, καὶ ἤδη πέπασμαι, καὶ εἰς
τὸν οἶκον ἐπὶ λόγοις παρελή-
λυθα, ὥσπερ ἄρ' ἔγωγ' ἤ δεί-
ρῶν ὦ λάμια ἐλκόμενος,
ἐλπίδα δὲ μικρὰν ἔχων, ἀ καὶ
τίνας ἐμὶν ἅμορφοι ὄσαν οἱ
λόγοι, καλὸς αὐτὸς φανεῖσθαι,
καθάπερ ἰσθῆτι καλῇ κεκοσ-
μημένος. ἔτερος δέ τις ἐκ ἀ-
γωνὶς λόγος, ἀλλὰ καὶ πολ-
λὰ γεννᾶ, ὥς φησι, καὶ μετα-
ξύ μου λέγοντος ὑπέκρου-
σε, καὶ διακόπειν ἐπειρᾶτο τὸν
ῥῆσιν· καὶ ἐπεδὴ πέπαυμαι,
ἐκ ἀληθῆ ταῦτα λέγειν φησί
με, ἀλλὰ θαυμάζειν, ἃ φάσκοι
με ἐπιτηδεότερον εἶναι πρὸς
λόγων ἐπίδειξιν οἴκε λάμος,
γραφῇ

cidè ac leuiter per ſummos paulatim fluctus labentem. Atque ob eam quidem rem etiam huius domus pulchritudo idonea ſatis atque efficax eſt ad prouocandas orationes, & ad excitãdos dicentes, omnibuſq; adeò modis celebrem aliquem reddendum. Proinde ego quidem hiſce credo, & iamdudum perſuaſus ſum, & in domum dicendi gratia ingreſſus ſum pulchritudine illius veluti rhombo aut Sirene aliqua tractus, ſpem haud exiguam habens, etiam ſi ante hac orationes meæ deformes atque inelegantes fuerint, exinde pulchras atq; elegantes eas viſum iri, perinde ac veſte aliqua pulchriore exornatas. Cæterùm altera quædam oratio haudquaquam ignaua, ſed valdè generoſa quoque, vt ait, & inter loquendum refellebat me, & interrumpere ſermonem conabatur: & poſtquam dicendi finem feci, haudquaquam vera hæc dicere me ait: ſed mirari ſe, ſi dicam aptiorem eſſe ad orationes recitandas ac peragendas, domus pulchritudi-

γραφῇ καὶ χρυσῷ κεκοσμημένον· αὐτὸ γάρ που τὐναντίον ἀποκαίνειν. μᾶλλον δ', ἐὰν δοκῇ, αὐτὸς παρελθὼν ὁ λόγος ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καθαπερ ἐν δικαστῶν, ὑμῖν ἐπάτω, ὅπῃ ποτὲ βούλεται μᾶλλον ἡγεῖται τῷ λόγου τὴν ἀντίληψιν οἴκου, καὶ ἁρμοφίαν. ἐμὲ μὲν ἀκηκόατε ἤδη λέγοντος, ὥστε οὐδὲν δέομαι δὶς περὶ τῶν αὐτῶν ἐπεῖν· ὁ δὲ παρελθὼν ἤδη λεγέτω, ἐγὼ σιωπήσομαι, καὶ πρὸς ὀλίγον αὐτῷ μετασήσομαι. ἄνεμος τοίνυν δικασαί, φησὶν ὁ λόγος, ὁ μὲν προεπὼν ῥήτωρ, πολλὰ καὶ μεγάλα τὸν δὲ τοῦτον ἐπῄνεσε, καὶ τῷ ἑαυτὸ λόγῳ κεκόσμηκεν. ἐγὼ δὲ τοσοῦτον δέω φθόνον αὐτῷ διεξελαύνειν, ὥστε καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνου παραλειφθέντα προσθῆσαι μοι δοκῶ. ὅσῳ γὰρ ἂν ὑμῖν καλλίων φαίνηται, τοσῷ δικαιότερος ἂν εἴη τῆς λόγου χάριν λαχεῖν καὶ πρῶτόν γε, ἐπειδὴ γυναικῶν καὶ κόσμου καὶ χρυσοῦ ἐκάν

chritudinem picturis atque auro exornatam. Nam ipsum contrarium planè euincere. Imò verò, si videtur vobis, ipsa huc accedens oratio, pro se tanquam apud Iudices vos dicat, quatenus cõducibiliorem putet esse dicenti domum simplicem atque deformem. Ac me quidem iam audîstis, atq; orationem meam: proinde opus non habeo de eadem re bis dicere. Ista autem accedens iam dicat, & ego tacebo, atque aliquantis per locum ipsi dabo. Proinde, viri Iudices, inquit oratio, ille quidē orator, qui anteà verba fecit, multis ac magnis modis domum hanc prædicauit, & oratione sua ornauit. Ego verò tantùm abest vt illam reprehendere aut vituperare velim, vt etiam ea quæ ab illo prætermissa sunt, addenda amplius mihi putem. Nam quò pulchrior illa vobis apparuerit esse, eò magis contraria esse dicentis commoditati atq; vsui ostendetur. Ac primùm quidem, posteaquam mulierum & ornatus, & auri mentionem

ἐκεῖν' ἐμνημόνευσε, μὰ μοί ἐπιτρέψατε χάσασθαι τῷ παραδείγματι. φημὶ γὰρ οὖν, καὶ γυναιξὶ καλαῖς ἂν ὅσως συμβαίνειν εἰς τὸ ἀμορφότερον, ἀπὸ καὶ ἐναντίου τοῦτο τὸν κόσμον τὸν πολὺν, ὁπόταν τις ἐντυγχάνοντων ἕκαστον τοῦτ' ἴδῃ, καὶ τῶν λίθων τῶν πολυτελῶν ἐκπλαγῇ, ἀντὶ τοῦ ἐπαινεῖν ἢ χρόαν ἢ βλίμμα, ἢ λαμπὶν, ἢ πῆχυν, ἢ λάκτυλον· ὁ γοῦν ἀφεὶς, εἰς πλοῦν σμάραγδον, ἢ τὸν ὄρμον, ἢ τὸ ψέλιον ἄφρβλιπε, ὥστε ἄχθοιτο ἂν ἀκόντως παρορωμένῃ δι' τὸν κόσμον, ὃν ἀγόντων σχολὴν ἐπαινεῖν αὐτοῦ τὸ θαῦμα, ἀλλὰ παρέρχονται αὐτὸν ποιουμένων τὴν θέαν· ὅπερ ἀναγκαῖον, οἶμαι, παθεῖν καὶ τὸν ἐν ἔπεσι καλοῖς ἔργοις λόγος ἀδύνατα. λανθάνει γὰρ ἐν τῷ μεγέθει τῶν καλῶν τὸ λεχθὲν, καὶ ἀμαυρῶται, καὶ συμπεσεῖται, καθάπερ

mentionem ille fecit, mihi quoque permittatis quæso eodem exemplo uti. Nam aio equidem, mulieribus formosis non modò nihil conferre ad pulchritudinem ampliorem reddendam, ornatum illum multum, sed contrà aduersari potius, quando videlicet eorum qui fortè aspiciunt illas, vnusquisque auro & lapillis istis preciosis obstupefactus, pro eo quòd laudare vel colorem, vel vultum, vel ceruicem, vel cubitum, vel digitum debebat, relictis his, ad Sardium vel Smaragdum, vel monile vel armillas respicit, vt ob id meritò illa ita neglecta, dolore affici possit, propter ornatum seu mundum spectatoribus non habentibus ocium ac spacium laudandæ illius, sed obiter duntaxat ipsam intuentibus. Quodidem opinor necesse est etiam illi accidere qui inter tam pulchra opera orationem recitare volet. Latet enim inter magnitudinem pulcharum rerum, quod dictum est, obscuraturq; , & vnà abripitur,

καθάπερ ἂν λύχνον τις ἐς πυρ-
καϊὰν μιχάλιν φέρων ἐμβά-
λοι, ἢ μύρμηκα ἐπ' ἐλέφαντος
ἢ καμήλῳ δακνύοι· τὸ γοῦν
φυλακτέον ὡς λιγυστικόν. πρὸς
σίτινι μὲν τῇ φωνῇ αὐ-
τῇ ἐπιχάλασαι ἐν οὕτως ἐυ-
φώνῳ καὶ ἠχούσῃ οἰκίᾳ λίγων·
ἀντιφθέγγεται γὰρ, καὶ ἀντιφω-
νεῖ καὶ ἀντιλέγει. μᾶλλον δ' ἐπι
καλύπτει τὸν βοῶν, οἷόν τι καὶ
σάλπιγξ ἀφανῆ αὐλὸν, ἃ συ-
ναυλοῦσιν ἢ τοὺς ἐλαυσάντας θά-
λαττα, ὁπόταν πρὸς λύμαι &
ἔχον ἐπάλλῃ τῇ ἀρετῇ θέλων
σιν. ἐπικρατεῖ γὰρ ἡ μεγαλοφω
νία, καὶ καθασιωπᾷ τὸ ἥσσον καὶ
μᾶλλον ἀφανές, ὅπερ ἔφην ὁ ἀντί-
δικος, ὡς ἄρα ἐπιγέρει ὁ ἐλα
λὰς οὗτος τὸν λίγοντα, καὶ
πθυμότερον παρασκευάζει,
ἐμοὶ δοκεῖν, τὸ ἐναντίον
ποιεῖ· ἐκπλήττει γὰρ, καὶ φοβεῖ, καὶ
τὸν λογισμὸν διαταράττει,
καὶ δακτύλιον ἐργαζόμενον ἐν-
θυμούμενον, ὡς ἁπάντων ἐ-
μοὶ δοκεῖν ἀσχήμονον, ἐν εὐπρεπεῖ κα-

perinde ac si quis lucernam allatam in rogum aliquem magnum iniiciat, aut formicam in elephante seu camelo spectandam exhibeat. Proinde hoc euitandum dicenti est. Praeterea autem & vocem ipsam confundit, quæ in vocali adeò & sonorosa domo dicit. Nam illa respondet, & exaduersò resonat, & contradicit, imò etiam obruit atque abscondit vocem dicentis: quale quiddam & tuba facit tibiæ, si pariter inflentur, aut hortatoribus mare, quoties illi ad strepitum maris, remigationi accinere volunt. Vincit enim magnitudo vocis, & supprimit id quod minus est. Iam verò etiam illud quod dixit aduersarius, quòd videlicet excitet pulchra domus dicentem, & alacriorem reddat, quantum mihi quidem videtur, diuerso modo se habet. Obstupefacit enim & perterret, & rationem conturbat, timidiorem{que} facit: cogitantem nimirum illud, quòd omnium turpissimum sit, in loco pulchro ac speciosò non pulchram ac speciosam

δὲ μὴ ἐμφύσει φάνιον τῆς λόγου. ἐπίσχωμεν δὲ οὗτος γε ὁ φαντασιοπρεπέστατος, ὥσπερ ἂν εἴ τις πανοπλίαν καλὴν ἐνδύς, ἵνα τὰ φάσγανα πρὸ τῶν ἄλλων, ἴσως σκυτοτόμων ἂν ἄλλος ἀπὸ τῶν ὅπλων. τοῦτο μοι δοκεῖ λογισάμενος καὶ ὁ Ὁμήρου ῥήτωρ ἐπαινῶν, ἀμφορείας ἐπάχισεν φρονήσας, μᾶλλον δὲ καὶ παντελῶς ἀφρόντιστον αὐτὸν ἀπεκδύσας, ἵνα αὐτῶν πρὸ αὐτοῦ ῥήτορα φανῇ τὸν λόγον τὸν ἐπαινούμενον, ἐκ δὲ πρὸς τὸ ἀμορφότερον ἐξετάσεως ἄπας τὸ ἀνάγκη παθὼν δὲ καὶ τῶν δικαστῶν αὐτῷ διάνοιαν ἀσχολεῖσθαι περὶ τὸν θέαν, καὶ δὲ φρονήσεως τὸ ἀκριβὲς, ἐκπλῆξαι, δὲ ὄψεως ἐπικρατήσας, καὶ πρὸς κῶμον καλούσης, καὶ ὡς λόγῳ προσίχειν ἐκ ἐθέσης. ὥστε τίς μηχανὴ, μὴ ὀχὶ πάντως ἁπλοῦν ἱερᾶν αὐτὸ, τῆς ψυχῆς διαφθείσης περὶ δὲ τῶν ὑπομνημάτων ἐπανορθοῦσθαι δὲ πάρεργον, ὅτι καὶ οἱ παρόντες αὐτοὶ, καὶ

cioſam orationem quoque apparere. Index enim iſte profectò omnium manifeſtiſſimus eſt, non aliter ac ſi quis armaturam pulchram induat, deinde ante cæteros fugiat, notabilior videlicet ex eo; quòd armis inſignioribus ornatus. Atque hoc quidem videtur mihi etiam apud Homerum orator ille perpendiſſe, atque ideo formoſitatis minimam curam habuiſſe, quin magis homini prorſus etiam imperito ſeipſum aſſimilaſſe, quò videlicet maiori admirationi foret verborum & orationis ipſius pulchritudo, ex illa cum deformitate facta collatione: præſertim cùm omnino neceſſe illud quoque ſit, dicentis ipſius mentem circa intutum detineri; & cogitandi diligentiam ac curam langueſcere viſu ſuperante, & ad ſeſe vocante, neq; orationi vocare atque incumbere permittente. Quare quid reſtat vltrà, quo minùs deterius prorſum dicat talis aliquis, animo circa eorum quæ videntur laudes occupato? Omitto enim dicere, quòd & præſen-

καὶ πῶς τοῦ ἀκροάσιν παρε-
κεκμμένοι, ἐπεφλάκασι τὸ δι-
τον οἶκον παρίεσθαι, ἀντὶ
ἀκροατῶν θεατὰς καθίσαν-
τα. καὶ οὐκ ἔτω Δημοδόκου ἢ Φή-
μιου, ἢ Θάμυριδος ἢ Ἀμφίονος,
ἢ Ὀρφεύς τις ἦν ὧν, ὥστε
ἀπασπάσαι τοῦ διάνοιαν αὐ-
τῶν ἀπὸ τῆς θέας. ἀπ' οὖν ἐκα-
στου, ἐπεφλάκασι μόνον ὑπὸ τῆ
ἀθύρᾳ, ἀθρόᾳ δὲ καὶ πᾶσι περι-
χυθέις· λόγων δὲ ἐκείνων ἢ ἀ-
κροάσεως, ἀπ' ἀρχῆς μὲν τοῦ ἀρχῆ-
όντι ἕκοντος. ὅλου δὲ πρὸς τοῖς
ὁρωμένοις ὄντος, εἰ μή τις τυ
πανηλικῶς τυφλὸς ὤν, ἢ ἐμ-
πεπτωκὼς ἐξ Ἀρείου πάγου
βουλῆ, ποιοῦσι τοῦ ἀκροάσιν.
ὅτι γὰρ ἐκ ἀξιόμαχον λόγων
ἔσχυς ὄψει ἀνταγωνίζεσθαι,
καὶ ὁ Σαρπηδὼν μὲν δ' παρα-
πεμφθεὶς δὲ περὶ τῶν Γοργόνων δι-
δαξειεν ἄν. ἐκεῖναι μὲν γὰρ
ἐκπλοιτὸς προσπλέοντας μει-
λιχίοις ἐθέλγουσαι, καὶ δελεαζου-
σαι τοῖς ἄσμασι, καὶ καταπαυ-
όντας ἐπὶ πολὺ κατεῖχον,

tes ipsi, & ad auscultandum intrò assumpti, postquam ad talem domum accesserint, ex auditoribus spectatores fiunt: & neque iam Demodocus, aut Phemius, aut Thamyris, aut Amphion, aut Orpheus alius quis, is qui orationem habet, ita est, vt auellere cogitationes illorum à spectando possit: sed vt quisquè ipsum modò limen transcenderit, ita frequenti ac multa pulchritudine circumfusus, verborum sanè illorum aut recitationis ne principium quidem exaudire videtur: sed totus in spectando versatur, nisi quis fortè omnino cæcus fuerit, aut noctu, velut ille in vico Martio Senatus solet, ad auscultandum venerit. Nam quòd verborum vis longè inferior sit, quàm vt cum visu certare queat, etiam Sirenum & fabula cum illa de Gorgonibus comparata, facilè docuerit. Illæ enim mulcebant quidem præternauigantes, canendo, atque abblandiendo carmibus, & ad se delatos aliquandiu detinebant:

& in

ὅλως, τὸ ἔργον αὐτῆ ἰδιό-
τιν & διατριβῆς· καί που
αὐτὰς καὶ παρέπλασεν,
ἕτ μέλπει παρέπεσε, τὸ δὲ
ν Γοργόνων καλὸν &, ἅτε
υόταλόν τι ὄν, καὶ τοῖς ἀκ-
χθοις τῶν ψυχῶν ὁμιλοῦν,
ὡς ἐξίσης τὰς ἰδόντας, καὶ
ἄνους ἐποίει, ὡς δ' ὁ μῦθός
ιται, καὶ λέγεται, λίθινοι
νευσε ἀφ' ἕτ θαύματος &.
ἀφ' ὧν ἐπὶ τῆ ταὼ λόγον
πὸς ὑμᾶς μικρὸν ἔμπρο-
, ἐπὶ ἐμαυτῆ ἀρῶμαι νο-
καὶ γὰρ ἐκεῖνο ἐν τῇ ὄψει,
ν τῇ φωνῇ τὸ τερπνόν. καὶ
τις παρασκευάζων τὸν
όνα ἢ τὸν κύκνον, ἄλλαν
νοι, μεταξὺ δὲ ἀδόντων
ἀπεξέδρα τὸν ταὼ σιωπῶν-
ὃ οἶδ' ὅτι ἐπ' ἐκεῖνον μι-
σεται ἡ ψυχὴ, μᾶλλον
ἐν φρόνησις & τοῖς ἐκεί-
ᾄσμασιν· οὕτως ἅμα-
ι ἔοικεν εἶναι ἡ δὶ ὄψεως
ν. καί ἔγωγε, ἀβέλτιοι,
ρα ὑμῖν παρασήσομαι
σοφὸν

& in summa, res ipsa mo-
ra quadam opus habebat:
atque interim eas etiam præ-
terueclus quispiam est, &
carmen ipsum obturatis au-
ribus prætermisit: h at Gor-
gonum pulchritudo, vt quæ
violentissima esset, & par-
tibus animæ præcipuè sau-
ciabilibus obuersaretur, sta-
tim attonitos reddebat aspi-
cientes, ac mutos faciebat,
& quemadmodum fabulæ
placet, & fertur, in lapides
illicò præ admiratione con-
uertebantur. Quamobrem
& illa quæ de pauone pau-
lò antè ad vos dixit, pro me
ipsa dicta esse existimo.
Nam & illius in aspectu non
in voce delectatio est. ac si
quis iuxta illum vel philo-
melam vel cygnum statuat,
ac canere iubeat, inter ca-
nendum autem pauonem ia-
centem commonstret: sat
scio quòd ad hunc deflexu-
rus sit animus, longum va-
lere iussis illorum canticis.

inexpugnabile quiddam videtur esse ea quæ per vi-
oluptas capitur. Atq; equidem, si vultis, testem vobis

φοφὸν ἄνδρα, ὃς αὐτίκα μοι μαρτυρήσει, ὡς πολὺ ἐναργέστερα τὰ ὁρώμενα τῶν ἀκουομένων. καί μοι οὐδὲν ἧττον ἔδοξε πρόσωπα αὐτὸν Ηρόδοτον ἄγειν Λύξου Ἁλικαρνασσέως, καλὸς ποιῶν ἐπήνουν, μαρτυρέτω παρὼν θᾶττον· ἀναδιξάσθαι δὲ αὐτὸν, καὶ πείθεσθαι, ἰωνικῇ φωνῇ πρὸς ὑμᾶς λέγοντα, ὥσπερ αὐτῷ ἔθος. Ἀληθῆ τὰ δι' ὀλίγου ὑμῖν, ἄνδρες Ἁλικαρνασσεῖς, μηθέτερα, καὶ οἱ πάθοιεν, ὅσα ἀμελήσαντα τιμίων ὧν ἔμελεν ἀκοῆς πρωτιμίων· ὧν τὰ μὲν γὰρ τυγχάνει ὄντα ἀπιστότερα ἀφθαλμῶν, ἀκούειν τὸ μάρτυρος, ἃ φησιν, ὡς τὰ πρῶτα τῇ ὄψει ἀφιλιωκεν· ἀκόται· τὰ μὲν γὰρ ἔπεα πλημμελῆ ἐστι, καὶ οἴχεται ἅμα ἐκπεμπόμενα· ἃ δὲ τῶν ἀρωμένων τέρψις, ἀεὶ παρεστῶσα, καὶ πρᾶγμα ποιοῦσα, φθόνητος τὸν θεατὴν ἀπολείπεται. πῶς οὖν οὐ χαλεπὸς πρὸς ὃν λέγοντι ἀνταγωνιστὴς,

adducam virum doctum, qui statim mihi testimonium ferat, quòd multò magis superant ea quæ visu percipiuntur, quàm quæ auditu. Ac iam heus præco accersi mihi huc ipsum Herodotum, Lyxi filium, Alicarnassensem. Et quia probè fecit, atque obedit, testimonium dicat accedens. Vos autem aduertite ipsum Ionica lingua vobis loquentem, perinde vt consuetum ipsi est. Vera ista, Oratia vobis hæc, Iudices, narrat, atque ipsi credite quæcunque de his vobis dixerit, visum auditui præferendo. Aures siquidem fide minus digniores sunt, quàm oculi. Auditis testem, quæ dicit, & vt primas visui tribuerit ac meritò. Nam verba quidem alata sunt, & euanescunt, pariter cum eo quādo proferuntur, auolantia. At eorum quæ videntur, delectatio semper adest, ac præsens manet, & spectatorem ad se prorsus abducit. Proinde quomodo non difficilis ac grauis dicenti aduer-

ἀλλ. οὐκ ἔστω καλὸς ἡ περίβολος ὧδε μέγας ὁ τοῖχος ὑψηλός, φημὶ ὑμᾶς γὰρ αὐτοὶ οἱ δικασταὶ, καὶ μετὰ ξυνηγόρων ἐμοῦ, εἰς τὸν ὀροφὸν ἀναβλέψετε, καὶ τοὺς τοίχους ἐπιμελήσεσθε, καὶ τὰς γραφὰς ἐξετάσετε, καὶ πρὸς ἑκάστῳ ἀρθρίφόμενοι, καὶ μηδὲν ἀσχωθῆτε. συγγνώμη γὰρ, εἴ τι ἀνθρώπινον πεπόνθατε ἄκοντες τι, καὶ πρὸς οὕτω καλὰς καὶ ποικίλας τὰς ὑποθέσεις. ἡ γὰρ τέχνης τὸ ἀκριβὲς, καὶ τῆς ἱστορίας μετὰ τῆς ἀρχαιότητος τὸ ὠφέλιμον, ἐπαγωγὸν ὡς ἀληθῶς καὶ παιδαγωγίαν ἔχον θεατοῦ ἀνδρός. καὶ ἵνα μὴ πάντα ἐκεῖσε ἀφέλησθε, ἡμᾶς ἀπολίπητε, φέρε, ὡς οἷόν τε, γράψωμαι αὐτὰ ὑμῖν ὧν λέγω· καὶ σπουδάσω γὰρ, οἶμαι, ἀκούοντος, ἃ καὶ ὁρῶντος θαυμάζετε· καὶ ἴσως ἄρα μοι καὶ δι' αὐτὸ ἐπαινέσεται, καὶ τῷ ἀντιδίκῳ προσοφλήσεται, ὡς καὶ αὐτὸ ἐπιδείξαντα, καὶ διπλασιάσαντα ὑμῖν τὴν ἡδονήν. τὸ

aduersaria fuerit domus ita pulchra, & ab omni parte conspicua? Quin quod maximum est, nondum eetiam dixi. Nam vos ipsi Iudices, & interea dum nos dicimus, ad tectum sursum aspexistis, & parietes admirati estis: & picturas, ad vnamquamque auersi, examinástis, neque quicquam etiam veriti estis. Venia enim dignum est si quid humanum passi estis, præsertim erga tam pulchra ac varia obiecta. Nam artis diligentia, & historiæ cum antiquitate vtilitas, reuera illiciendi vim quandam habent, & spectatores eruditos requirunt. Et vt ne per omnia isthuc oculos auersos habeatis nobis relictis, age, quoad fieri potest, depingam illa vobis oratione. Delectabimini enim, vt puto, audientes quoque ea quæ oculis intuentes miramini. Ac fortasis ob idipsum etiam laudabitis me, & aduersario anteponetis, vt qui & ipse demonstrem hæc, & duplicem vobis voluptatem pariam:

τὸ καλινδεῖν ἅ τε τολμήμα-
τα ὁρᾶτε, ἄνευ χωμάτων
καὶ σχημάτων καὶ τόπου,
συνῆφθαι τοσαύτας εἰκό-
νας· ψιλὴ γάρ τις ἡ γραφὴ
τῶν λόγων. Ἐν δεξιᾷ μὲν ὃν
εἰσιόντι, Ἀργολικῷ μύθῳ ἀνα
μέμικται πολὺ δὲ Αἰθιοπι-
κόν. ὁ Περσεὺς τὸ λῃστὴν φο-
νεύει, καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν
λαβαρᾷ, ἢ μετὰ μικρὸν γα-
μήσει, καὶ ἄπεισιν αὐτὴν ἄ-
γων, παραργον τοῦτο τῆς ἐπὶ
Γοργόνας πάσεως. ἐν βραχεῖ
δὲ πολλὰ ὁ τεχνίτης ἐμιμή-
σατο, ἀιδῶ παρθένου καὶ φό-
βον· ἐνίσκοπεῖ γὲ τὴν μὲν
ἄλλως ἄνωθεν ἐν πέτρᾳ, καὶ
νεανίου τόλμαν ἐρωτικὴν,
καὶ θηρίου ὄψιν ἀπρόσμα-
χον. καὶ τὸ μὲν ἔστησι περιέ-
πλεξε τοῖς ἀκάνθαις, καὶ δειλί-
τόμβον ἐνέβασμασι, καὶ ὁ Πε-
σεὺς ἢ τῇ λαιᾷ μὴ προδείκνυσι
τὴν Γοργόνα, τῇ δεξιᾷ ἢ λαθι
κηδὲς ἐξίφει. καὶ τὸ μὲν, ὅσον ἔ
ικὸς

Cæterùm conatus huius difficultatem videtis, nimirum quàm graue sit absque colaribus & figuris & loco, tam multas imagines in vnũ congerere. Est enim exilis planè pictura verborum. Quare ad dextram quidem ingredienti, Argolicæ fabulæ intermixtum est malum illud Aethiopicum: Perseus videlicet monstrum illud marinum interficit, & Andromedam deponit, paulò pòst eandem ducit, atque inde discedet abducta secum illa. Atque hoc parergon quoddam, siue extra propositam rem additum fuit ad eum quo ad Gorgonas abijt volatum. In exigua autem parte, multa imitatione expressit artifex ille, verecundiam puta virginis, & metum. Spectat enim & pugnam desuper ex rupe, & adolescentis audaciam amatoriam, & belluæ visum intolerabilem. Atque ea quidem accedit horrida spinis, & formidabilis hiatu oris. Perseus autem sinistra quidem ostendit Gorgonem, dextra verò ense ferit. Et rursum, quantum quidem

belluæ

κύνους ἅδην τῶν Μέδου, ἤδη λίθος ἐστὶ τὸ δ', ὅσον ἔμψυχον μένει, τῇ ἅρπῃ κόπτεται. Ἐξῆς δ', μετὰ τοῦτον ἄλλον γράμμα γέγραπται λοιπόν, οὗ τὸ ἀρχέτυπον ὁ γραφεὺς παρ' Εὐριπίδῃ ἢ Σοφοκλεῖ λοκᾶ μοι λαβών (ἐκεῖνοι γὰρ ὁμοίαν γραφὴν γράφω εἰκόνα) τῶν νεανίσκων τὸν ἑταῖρον, Πυλάδην τε ὁ Φωκεὺς καὶ Ὀρέστης, λοιπὸν ἤδη μὴ τεθνάναι, λαθόντε τὰ βασίλεια, καὶ πρὶν τεθνάναι, φονεύσαντε ἄμφω τὸν Αἴγισθον. ἡ δὲ Κλυταιμνήστρα ἤδη ἀνήρηται, καὶ ἐπ' ὠνῆς τινος ἡμίγυμνος πρόκειται, καὶ θεραπεία πᾶσα, ἐκπεπληγμένοι τὸ ἔργον· οἱ μὲν, ὥσπερ βοῶσιν, οἱ δὲ τινὸς, ὅπῃ φύγωσι, βιβλίπουσι. σεμνόν δέ τι ὁ γραφεὺς ἐπῳήσατο, τὸ μὲν ἀσυδὲς τῆς ἐπιχαιρέκακος λέξεως μόνον, καὶ ὡς ἤδη πεπραγμένον πραδραμὼν, ἐμβραδύνοντας δὲ τοὺς νεανίσκους ἐργασάμενος· ὧν ἕνεκα μοι χθὲς

belluæ illius Meduſam aſpexit, iam ſaxum eſt: reliquum autem quod adhuc animatum eſt, falcato enſe cæditur. Demceps autem poſt hanc imaginem alia quædam pictura, iuſtiſſima illa quidem, depicta eſt, cuius primùm exemplar videtur mihi pictor ab Euripide vel Sophocle accepiſſe: (nam illi ſimilem quandam imaginem deſcripſêre) adoleſcentes duos ſocios, Pylades videlicet Phocenſis, & Oreſtes, cùm iam viderentur mortui eſſe, poſt regiam latentes, & clàm adeuntes, occidunt ambo Aegiſthum. Clytæmneſtra autem iam interfecta eſt, & in lecto quodam ſeminuda poſita iacet. Ac totum famulicium, facinore tanto obſtupefacti, alij quidem clamantibus ſimiles apparent, alij autem nonnulli quo fugam capiant, circumſpiciunt. Honeſtum autem quiddam pictor excogitauit, qui quod impiũ in hac re fuit, id oſtendit ſolùm, & quaſi iam peracta trãſcurrit: adoleſcẽtes

χῆ φόνῳ. Μετὰ δ' ζοῦτο, θεὸς ἄλλος ἐπιφοιτᾷ, νὴ μεράκιον ὡραῖον, ἐρωτική τις παιδιά· ὁ Βράγχος, ἐπὶ πέτρας καθίσας μέγα, ἀνίχα λαγὼς, καὶ πεσσαίρα τὸν ἰκμάα. ὁ δὲ πτερωτὸς ἐοικὼς ἐπ' αὐτὸν, ὡς τὸ ὕψος, καὶ Ἀπόλλων παρεστὼς μαδιᾷ, τερπόμενός τε ἀμφοῖν, καὶ τῷ παιδὶ παίζοντι, καὶ πλεομένῳ τῷ ἵππῳ. ἐπὶ δὲ τούτοις, ὁ Περσεὺς πάλιν τὰ περὶ τοῦ κήτους ἐκεῖνα τολμᾷ, καὶ ἡ Μέδουσα τιμωρουμένη τῷ δικαλῷ, καὶ Ἀθηνᾶ σκήπτουσα τὸν Περσέα· ὁ δὲ τῷ μὲν τόλμαν ἔργασα, τὸ δ' ἔργον οὐχ ὁρᾷ πω ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, τῆς Γοργόνος τῷ εἰκόνα· οἶδε γὰρ τὸ πρόσωπον τῆς ἀληθοῦς ὄψεως. κατὰ δὲ τὸν μέσον τοῖχον, ἄνω τ' ἀντίθυρον, Ἀθηνᾶς ναὸς πεποίηται· ἡ θύρα δὲ λίθου λευκοῦ, τὸ σχῆμα ἡμιτρισκέλεον, ἀλλ' οἷον ἂν γένοιτο ἁρμόσαι ἀγούσης θεᾶς πολεμικῆς. ἔστι μετὰ ταῦτα, ἄλλη Ἀθηνᾶ, οὐ λίθου αὖτε

autem in cæde adulteri immorari fecit. Post hæc aut deus est formosus, & adolescentulus venustus, amatorium quoddam ludicrum: Branchus puta in rupe sedens tenet léporem, & allidit cani. Hic autem assilienti ad ipsum in sublime, similis est: & Apollo adstans arridet, delectatur videlicet vtroque & puero ludente, & cane saltum meditante. Vlira hæc Perseus iterum sequitur, illa quæ belluæ marinæ cædem anteceſſerunt, aggrediens, & Medusæ caput amputans, & Minerua protegens Perseum: atque hic quidem facinus iam peregit. factum autem ipsum nondum vidit in clypeo, Gorgonis imaginem. vidit enim pœnam veri aspectus. In medio autem pariete exadversò ianuæ, Mineruæ ædicula quædam est, & dea ipsa marmore candido: habitus autem haudquaquam militaris, sed qualis fuerit pacem agentis deæ bellicæ. Deinde post hanc alia Minerua, non mar-

more

πύτην γι, ἀπὸ γραφή. πάλιν Ηφαιστος αὐτὴν διώκει ἐρῶν· ἡ δὲ φύγη, ἐφικτὸς διώξεως Ερεχθόνι δ' γίγνεται. ταύτης δὲ πέπλου πάλαι τις ἄπο γραφή· Ωρίων φέρει τὸν Κηδαλίωνα, τυφλὸς ὤν, ὁ δ' αὖθ' ὁρᾶται μαίνεται τῷ πρὸς τὸ φῶς ὁδόν, ἡγεμονεύει δ', καὶ ὁ μὲν φανὰς ἰᾶται τὸν πέρασιν, καὶ ὁ Ηφαιστος Λημνόθεν ἐπισκοπῶν ἔργον. Οδυσσεὺς δὲ μετὰ ταῦτ', ἄθυμα μαίνων, ὅτι συστρατεύειν τοῖς Ατρείδαις μὴ θέλων. πάρεσι δὲ οἱ πρίσβεις, ἤδη καλοῦντες. καὶ τὰ μὲν τῆς ὑποκρίσεως πιθανὰ πάντα, ἡ ἀπιθανία, τὸ τῶν ὑποζυγίων ἀσύμφορον, ἄγνοια τῶν πραττομένων. ἐλέγχει τὰ δ' ὅμως τὸ βρέφος. Παλαμήδης γὰρ ὁ τοῦ Ναυπλίου, συνεὶς τὸ γιγνόμενον, ἁρπάζει τὸν Τηλέμαχον, ἀπειλᾷ φονεύσειν, προκίνδυνον ἔχων τὸ ξίφος, καὶ πρὸς τὴν μανίαν ὑπόκρισιν, ὀργὴν καὶ οὗτος ἄνθρωπος

morea illa quidem, sed pictura rursum, quam [k] *Vulcanus amans insequitur, ipsa autem fugit, & ex ea persecutione Erichthonius nascitur. Hanc consequitur vestus quædam alia pictura: Orion portat Cedalionem, cæcus existens, ille autem dum ita vehitur, indicat ipsi ferentem ad lucem viam, & Sol apparens medetur cæcitatem. Vulcanus autem à Lemno opus hoc intuetur.* [l] *Post hæc Vlysses sequitur, insaniens videlicet, quando eum Atridis in expeditionem ire nolebat. Adsunt autem legati iam vocantes ipsum. Atque ea quidem quæ ad simulationem pertinebant, probabilia omnia, vehiculum videlicet, & iumentorum iunctorum absurditas & repugnantia, & eorum quæ agebantur, insciticia. sed redarguitur tamen obiecto infante. Nam Palamedes Nauplij filius, intelligens rem correpto Telemacho, minatur se eum interfecturum esse, structum tenens ensem: & vt ille insaniam fingit, ita hic quoque iram*

ἀνθυποκείνται. ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς πρὸς τὸν φόβον τοῦτον σωφρονεῖ, καὶ πατὴρ γίγνεται, καὶ λύει τὴν ὑπόκρισιν. Υποδὺς δὲ ἡ Μήδεια γύναιον, ὡς ἔλεος ἄκακος, τὰ παιδία ἀσπαζομένη, καί τι ἀνὴρ ἐννοῆσαι ἔοικεν ἄλγος τὸ ξίφος, τὸ δ' ἀθλίω ἐκείνω παιδίον γελῶντι, μηδὲν τῶν μελλόντων εἰδότι· καὶ ταῦτα, ὁρῶντε τὸ ξίφος ἐν τοῖν χεροῖν. ταῦτα πάντα, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐχ ὁρᾶτε, ὅπως ἀπάγει μὲν τὸν ἀκροατήν, καὶ πρὸς τὴν θέαν ἀφορᾷ, μόνον δὲ καταλείπει τὸν λέγοντα; καὶ ἴσως ἐκείνου ἕνεκα ἀκούειν ἐθέλει, ἵνα τὸν ἀντίδικον ζημιοῦν ὑπολαβόντες, καὶ θρασὺν, ἐν τοῖς οὕτω δυσκόλοις ἑαυτὸν ἐκόντα φέροντα ἐπίβαλε, καταγνῶτε, καὶ μισήσητε, καὶ ἐπὶ τοῖς λόγοις ἐκπλαγέντες ἀπέλθητε· ἵνα μᾶλλον αὐτῷ συναγωνίσησθε, καὶ ὡς οἷόν τε, καταμένοντα ἀκούητε τῶν λεγομένων, λογιζόμενοι τοῦ πράγματος

contrà simulat. Vlysses autem ad metum hunc respiscit, & pater fit, simulationem ab deponit. Postrema verò Medea depicta est, æmulatione atque inuidia flagrans, pueros aspiciens, & graue quiddam meditans. Tenet quippe iam gladium: miseri autem illi adstant ridentes, nihil eorum quæ futura erant, scientes, & hoc, aspicientes in manibus matris gladium. Hæc igitur omnia, viri Iudices, an non videtis quomodo abducant quidem auditorem, & ad spectandum auertant, solum autem relinquant dicentem? Atque equidem verbis ea persecutus sum, non vt aduersarium, pro audaci ac temerario eo habito, quòd rebus ita difficilibus seipsum volens immerserit, damnetis, atque odio habeatis, solumque eum suis orationibus relinquatis: sed vt magis in certamen ipsi adsitis, & quoad fieri potest, conniuentes ea quæ dicuntur audiatis, æstimantes

apud

πράγματος τῶν λυσχερειῶν. μόλις γὰρ οὕτω λωποδύτης, οὐ λίκας σῶς, ἀλλὰ σωτὴρ γενήσεσθε ὑμῖν χρησάμενοι, μὴ παντάπασιν ἀνάξιος τῆς τοῦ οἴκου σωτηρίας νομισθῆναι. ἐὰν δ' ὑπὲρ ἀντιδίκου ταῦτα λέγωμαι, μὴ θαυμάσητε· ἕνεκα γὰρ τοῦ τὸν οἶκον φιλεῖν, καὶ τὸν ἐν αὐτῷ λέγοντα, ὅστις ἂν ᾖ, βουλοίμην ἂν ὑπὲρ ἁπάντων λέγειν.

apud vos rei difficultatem. Vix enim etiam hoc pacto haudquaquam videlicet Iudices vos, sed auxiliatores habendo, poterit non omnino indignus magnificentia domus hac censeri. Quòd autem pro aduersario haec oro, ne miremini. Nam ex eo quòd domum hanc amem, & eum qui in ea dicit, quicunque tandem is fuerit, optarim equidem celebrari.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a ERGO Alexander in Cydno.] *Alexandrum ex Cydno flumine morbum contraxisse scribit Iustin. libr.* 11. *b* Virginem.] *Echo quæ vltimas voces iterare & repetere solita est, in solis speculis & antris habitat, atque à nemine videtur, vt Ouidius inquit:*

Inde latet syluis, nullo{q}; in monte videtur,
Omnibus auditur, sonus est qui viuit in illa. *De ea apud eundem Lucianum nonnihil dictum est in suo Epigrammate & in Bis accusato & in Erasmica declamatione Lucianicæ respondente.* c Virgines.] *Lucianus hic Musas παῤθένους: id est, virgines vocat: quoniam disciplinæ, vti virgines, abditæ, & non fuco comptæ esse videntur, natiuo scilicet decore contentæ.* *d* Quod & ad pulcherrimam.] *Iuxta hanc sententiam & quidam illud Virgilianum esse existimant:*

Nunc adeò melior, quoniam pars acta diei est.

e Maxi-

e Maximam alliciendi vim.] *Quæ pulchra sunt, habere eam vim, vt statim conspecta omnium sibi voluntatem cõcilient, amoremque adiungant, nemini ignotum esse, nisi communis sensus experti, potest. Hinc Aristoteles dicebat pulchritudinem quauis epistola efficaciorem ad commendationem, quam donum appellabat, quia gratis contigit à natura. Eundem Socrates appellauit exiguũ temporis tyrannidem, quòd formæ gratia mox defloresceat. Plato naturæ prærogatiuam, quòd paucis contingat. Theophrastus silentem fraudem, quòd absque verbis persuadeat. Theocritus eburneum detrimentum, quòd grata quidem sit aspectu, sed multorum incommodorum causa. Carneades ἀδεσφόρητον βασιλέα i. regnum absq; satellitio, quòd formosi impetrent, quicquid volunt, nulla adhibita vi.* f Pauo.] *In pauonis cauda Iuno Argi oculos posuisse dicitur. Ouid in fine 1. Metamorph.* g Etiam Sirenum fabula.] *Ouid. 3. Amor:*

Monstra maris Sirenes erant, quæ voce canora
Quoslibet admissas detinuêre rates.
His sua Sisyphides auditis penè resoluit
Corpora. nam socijs illita cæra fuit.

Cicero lib. de Finibus bonorum & malorum:

O decus Argolicum, quin puppim flectis Vlysses,
Auribus vt nostros possis agnoscere cantus, &c.

Iuuenalis Satyra. 9. h At Gorgonum pulchritudo.] *In Hesiodi Theogonia traditur Gorgonum origo, earumq; vnius cũ Neptuno concubitus. Gorgones enim tres traduntur, Stheno, Euryale, & Medusa. i.* Perseus.] *De Perseo & Medusa talem poëtæ fingunt fabulã: Medusa vna Gorgonũ, cùm à Neptuno in templo Minervæ stuprata esset: irata dea, ne tantum crimen insultum maneret, crines eius, quibus Neptuno placuerat, in angues vertit, dedituq;, vt eam aspicientes in saxa verterentur. Hanc postea Perseus, Iouis Danaësq; filius, acceptis talaribus & falcato ense Mercurij, item scuto Palladis, Medusam vnico ictu interemit. Vnde Pallas, vt terribilior hostibus videretur, Gorgonis caput suo clypeo gestauit.* k Vulcanum amans.] *Cùm Vulcanus fulmina Iouis aduersus gigantes pugnanti fabricatus esset, ab eo mercedis nomine impetrauit, vt sibi cum Minerua rem habere liceret. Huius ob id cubiculum clàm ingressus,*

cùm

cùm vitium castissimæ Deæ offerre conaretur, libidine æstuans, semen in pauimentum effudit, ex quo Erichthonius natus. Scio hanc fabulam variè tractari. Isocrates & Pausanias Erichthonium Vulcano & Terræ generatiũ opinantur. Vide Lucianum in Philopsende. l. Post hæc Vlysses.] *Vlysses ex Penelope Icarij filia Telemachum suscepit, eamq; ita adamauit, vt reliquis Græcorum principibus ad bellum Troianũ proficiscentibus, ipse insaniam simulauerit, futurum sperans, vt tanquam bello inutilis domi relinqueretur. Iunctis itaque duobus diuersi generis animalibus, iustus prosindebat, & frugum loco salem serebat. Palamedem tamen virum prudentissimum latere non potuit, qui vt technam illam detegeret, aranti Telemachum filium in sulco obiecit. quod Vlysses conspicatus, ne filium læderet, aratrum subleuauit. Quo argumento facilè deprehensum est, non veram illam, sed simulatam esse insaniam. Pertractus itaque ad Troiam, strenuam vtilissimamque in bello Græcis operam nauauit. Lucianus inter domus suæ picturas fabulam hanc etiam refert, cuius mentionem facit Hyginus cap. 95. Fabularum: Bocat. lib. 10. cap. 6. libr. 11. cap. 40. Ouid. 13. in contentione Aiax Vlyssem notat his verbis:*

Optima nunc sumat, qui sumere noluit vlla.

Et rursus:

Atq; vtinam aut verus furor ille, aut creditus esset,
Nec comes huc Phrygias vnquà veniisset ad arces
Hortator scelerum, *&c.* — *Nota est fabula ex antiquo poëta. Versus ea de re Cic. lib. 3. Offic. recitat.*

MAKPOBIOY *MACROBII.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

CAtalogus est μακροβίων, hoc est eorum qui ad longam ætatem peruenerunt: quem natalicij muneris loco Quintillo cuidam mittit, somnio ad hoc faciendũ, vt ipse ait, admonitus. Recensetautem principiò totas

hominum

hominum nationes ac genera quæ diutissimè vixerint: deinde transitione ad singulos facta, reges primùm ac principes, deinde & Philosophos, & Historicos, & Oratores, & Poëtas, & Grammaticos qui quàm maximè longæui fuisse perhibentur, annumerat. Orditur autem à causa qua ad hoc scriptum impulsus fuit, addita etiam commendatione operis ab vtilitate; quam ex huius lectione percepturus sit Quintillus.

Νῦν τί σοι, λαμπρότατε Κυϊντίλλε, μελλούσης πρόφασιν ἀρῶ σοι λόγου, τοὺς μακροβίους· πάλαι μὲν τὸ ὄναρ ἰδών, καὶ ἰσρήσας τοῖς φίλοις, ὅτι ἐτίθεσο τῷ δωτίρῳ σου παιδὶ τὄνομα. συμβὰς λαῖν δ' οὐκ ἔχων, τίνας ὁ θεὸς μελλήσει μοι προχείρων σοὶ τοὺς μακροβίους, τότε μὲν ἀνεξελιλω τοῖς θεοῖς ἐπὶ μάκιστον ὑμᾶς βιῶναι, οἱ τε αὐτὸν, καὶ παῖδας τοὺς σοὺς, τοῦδε συμφέρειν νομίζων, καὶ σύμπαντι μὲν τῶν ἀνθρώπων γένει, πρὸ δὲ τῶν ἀπάντων, αὐτῷ τε ἐμοὶ, καὶ πᾶσι τοῖς ἐμοῖς. καὶ γὰρ ἐμοί τι ἀγαθὸν ἰδόκει προσημαίνειν ὁ θεός.

Omnium numeris a loco, clarissime Quintille, iussus apporto tibi longæuos: somnium inquam, quod iam olim vidi, & amicis narraui meis, quo die minori natu filio tuo nomen indidisti. Cùm autem nulla coniectura potuissem assequi, quòsnam Deus hoc somnio longæuos tibi me afferre mandaret, equidem deos id temporis precatus sum, vt vitam quàm longissimam tu, & filij tui traduceretis, ratus scilicet hoc profuturum cùm vniuerso generi hominum, tum præ cæteris mihi, & meis omnibus. Siquidem hoc ipso mihi quiddam felicitatis Deus visus est prædicere.

Conside-

σκεψαμένῳ δ' ἐμαυτὸν, ὡς σωφροσύνην ἦλθον, ἐπὶ σὲ ἦλθον, τὸν θεῖς ἀνδρὶ πρέπει παιδείαν ἔχοντι ταῦτα πεπαίσονται, καὶ ὠφελίαν τι προσφέρειν σοὶ τῶν ἀφ' ἑτέρων. τοιοῦτόν σοι ἀσφαλέστατόν σοι μίσθωμα τοῦ χρόνου τῶν σῶν χρωμένῳ ὑμῖν, λέλεμαί σοι τὸν ἱερομένους ἐς μακρὸν χρῆσθαι ἀφελίαν ἐν ὑγιαινούσῃ τῇ ψυχῇ, καὶ ἀκολάρῳ ὡς σώματι. καὶ γὰρ ἄν καὶ ὄφελόν γέροντί τι σοι ἐκ τοῦ συγγράμματος διαπονῶ. τὸ μὲν εὐθυμίᾳ τις, καὶ ἐλπὶς ἀγαθὴ, καὶ αὐτὸν ἐπὶ μάκιστον λώβαν βιῶναι· τὸ δὲ διάλασπαν λίᾳ τις ἐκ παραλαγμάτων, ἢ ἐπιγνοίης, ὅτι οἱ μάλιστα ἑαυτῶν ἐπιμέλειαν ποιησάμενοι, κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ ψυχὴν, οὕτοι δὲ ἐς μακρότατον χρόνον ἦλθον, σὺν ὑγιείᾳ παντελεῖ. Νέστορα μὲν οὖν, τὸν ἡφιστάζον τῶν Ἀχαιῶν, ἐπὶ τρεῖς παρατάναι γενεὰς Ὅμηρος λέγει, ὃν σωίσησιν ἅμ' ἐγγυμνασομένου ἄεισα

Conſideranti autem apud animum meum, venit in mentem, vt par erat homini liberalibus diſciplinis verſanti, deos hæc mihi præcepiſſe, vt aliquod eruditũ opuſculum, & ab ingenuis artibus profectum ad te deferrem. [b] *Hanc itaq; aptiſſimam natalicijs muneribus offerẽdis diem exiſtimans, eos tibi dedico, quos ad longam ſenectutem ſana mente & integris corporis viribus peruenmſſe comperimus. Fortaſſe autẽ ex huius libelli lectione gemina ad te peruenire poteſt vtilitas: vna, vt & alacritatem animo & optimam ſpem concipias, & te poſſe quàm diutiſſimè viuere: altera, qua inſtitutionem ab exemplis capias, cognitis ijs qui poſteaquã maximam ſui curam habuerunt, corporis pariter & animi ratione habita, ſummã ſenectutem ſine omni corporis incommodo ſunt conſequuti.* [c] *Homerus igitur Neſtorem principum Achiuorum ſapientiſſimum vitam ſuam tribus ſeculis produxiſſe ſcribit, quem nobi*

καὶ ψυχῇ καὶ σώματι· καὶ Τειρεσίαν δὲ τὸν μάντιν ἡ τραγῳδία μίξιν ἑξγενεῶν παρατέθεικε. πιθανὸν δ' ἂν εἴη, ἄνδρα θεοῖς ἀνακείμενον, καὶ καθαρωτέρᾳ διαίτῃ χρώμενον, τὸν Τειρεσίαν ἐπὶ μάκιστον βιῶναι, καὶ γέρων δὲ ὅλα μακρόβια ἰσορέτοα δι' ἡλίκων δίαιταν, ὥσπερ Αἰγυπτίων οἱ καλούμενοι ἱερογραμματεῖς. Ἀσσυρίων δὲ καὶ Ἀράβων οἱ ἐξηγηταὶ τῶν μύθων· Ἰνδῶν δὲ οἱ καλούμενοι Βραχμᾶνες, ἄνδρες ἀκεραίως φιλοσοφίᾳ σχολάζοντες, καὶ οἱ καλούμενοι δὲ Μάγοι, γένος τοῦτο μαντικὸν, καὶ θεοῖς ἀνακείμενον· παρά τε Πέρσαις καὶ Πάρθοις, καὶ Βάκτροις καὶ Χωρασμίοις, καὶ Ἀρείοις, καὶ Σάκαις, καὶ Μήδοις, καὶ παρὰ πολλοῖς ἄλλοις βαρβάροις ἐῤῥωμένοί τε ἅμα, καὶ πολυχρόνιοι, διὰ τὸ μαγικὴν διαπονεῖσθαι καὶ αὐτοὶ ἀκεραίᾳ σώματι. ἔτι δὲ καὶ ἔθνη ὅλα μακροβιώτατα, ὥσπερ Σύρες

& animo & corpore exercitatum commendat. Et Tiresiam vatem poetæ tragici ad sex vsq; ætates hominum vitam prorogásse perhibent. Credibile est autem, virum dijs immortalibus sacrum, & moderatiore victus ratione vtentem, longissimia vita fuisse functum. Quin omnes nationes propter victus rationem longæuæ fuisse inueniuntur: cuiusmodi sunt Aegyptiorum sacri scribæ, & apud Assyrios & Arabas fabularum interpretes, & apud Indos Brachmanes, ad amussim philosophiæ studijs vacantes. Prætereà quos Magos vocant, genus illud vatidicum, & dijs dicatum. Insuper apud Persas, & Parthos, & Bactros, & Chorasmios, & Sacas, & Medos, aliasq; multas gentes barbaras, qui & firma corporis valetudine sunt præditi, & valde diuturni, cum beneficio magicæ quam exercent, tum quòd & ipsi accurata victus ratione vtantur. Iam verò gentes quoq; ætate omnium longissima vtentes, ex quibus sunt Se-

res

φασι μὴν ἐπὶ τριακοσίους ζῆν ἔτη· οἱ μὲν τῷ ἀέρι, οἱ δὲ τῇ γῇ τῇ τῶν ἀτίαν τῶν μακρὸν γήρως προσθήκην, οἱ δὲ καὶ τῇ διαίτῃ· ὑδροποτοῦσι γάρ φασι τὸ ἔθνος τοῦτο σύμπαν. καὶ Ἀθῶτας δὲ μέχρι τριάκοντα καὶ ἑκατὸν ἐτῶν βιοῦν ἱστόρηται. καὶ τοὺς Χαλδαίους ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη βιοῦν λόγος. τούτους μὲν καὶ λευδίνῳ ἄρτῳ χρωμένους, ὡς ὀξυδορκίας τοῦτο φάρμακον· οἵδε γε φασὶ δι' τὸν ζειώτινον διαιταν, καὶ τὰς ἄλλας ἀπλῶς ἅπασας ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους εὐρωμένους εἶναι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν περὶ τῆς μακροβίου γνώμης καὶ τῶν ἐθνῶν ἃ τινά φασιν ὡς ἐπὶ πλέον διαζῆν χρόνον, οἱ μὲν διὰ τὸν γῆν καὶ τὸν ἀέρα, οἱ δὲ διὰ διαιταν, οἱ δὲ καὶ δι' ἄμφω. ἐγὼ δ' ἂν σοὶ δικαίως τὸν ἐπὶ πλεῖστον παράσχοιμι ἰσορρόπως, ὅτι καὶ κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ κατὰ πάντα ἀέρα

res, ad trecentos annos vsque viuere, memoriæ proditum est. Cuius rei causam nonnulli temperato aëri, nonnulli naturæ terræ, alij rationi viuendi assignant. Siquidem aiunt omnes illas nationes tantum aquam potare. Compertum est autem Athotas quoque centum & triginta annos viuere, & Chaldæos vltra centum annos egredi fama est, & eosdem hordeaceo pane vti, tanquam perspicacitatis pharmaco. Quibus perhibent ob hanc ipsam victus rationem alios quoque sensus quàm cæteris hominibus esse validiores. Sed hæc de nationibus longæuis, & gentibus quas plurimum ætatis aiunt viuere, nonnulli propter situm terræ, nonnulli propter aëris temperiem, nonnulli propter rationem victus, nonnulli autem propter vtrumque. Cæterùm ego iure optimo longè meliorem spem tibi ostendam, si planum fecero, homines vbique terrarum & gentium, & sub quouis

ἀέρα μακρόβιοι γιγόνασιν ἄνθρωποι, οἱ γυμνασίοις τοῖς καθήκουσι, καὶ διαίτῃ τῇ ἐπιτηδειοτάτῃ πρὸς ὑγίειαν χρώμενοι, διαίρουσιν ἢ τὸν λόγον ποιήσομαι τῶν πράξεων, κατὰ γε τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων· καὶ πρῶτον μὲν τοὺς βασιλικοὺς καὶ στρατηγικοὺς ἄνδρας ἰσορρόπως, ὧν ἕνα καὶ δυσβιωτάτῃ μοίρᾳ, θεοτόκῳ τε αὐτοκράτορι τύχῃ ἐς τὸ τελειοτάτου ἀγαγοῦσα τάξιν, ἐνεργέτην τε μείζονα τοῦ οἰκουμένου τοῦ ἑαυτοῦ οὕτω γὰρ ἂν ἀπιδὼν καὶ σὺ τῶν μακροβίων ἀνδρῶν πρὸς τὸ ὅμοιον τῆς ἕξεως καὶ τῆς τύχης, ἑτοιμότερον ἐλπίσας χεῖρας ὑγιαινὸν καὶ μακρὸν καὶ ἅμα ἡλικίας, ἐργάσαιο σαυτῷ τὴν διαίτῃ μίγιστόν τε ἅμα καὶ ὑγιαινότατον βίον. Πομπίλιον Νεμᾶ, ὁ νομοθέτης τῶν Ρωμαίων βασιλέων, καὶ μάλιστα πρὸ τοῦ θεραπείαν τῶν θεῶν ἀσχοληθεὶς ὑπὲρ ὀγδοήκοντα ἔτη βιβιακέναι ἱστορεῖται. Σέρβιον δὲ Τύλλιον,

aëre degentes, ad summam senectutem peruenire, qui commodis exercitationibus, & conuenientem sanitati viuendi rationem sectantur. [d] Facta autem huius narrationis sectione, primùm obseruatis virorum studijs, initiò Reges & virtute imperatoria claros homines memorabo, quorum vnum summæ religionis pietas ad perfectissimum ordinē perducens, maximis beneficijs imperium & terram ipsius affecit. Ad hunc modum & tu longæuorum omnium naturæ & fortunæ animaduersione intentus, tanto promptius speraре poteris senectutem sanam & longam: & pari studio hos ipsos æmulatus, tibi ipse longissimam & proiectissimā vitam ratione vitæ parabis. Numa Pompilius Romanorum regum longè felicissimus: ac Deorū cultui deditissimus, supra octoginta annos vixisse traditur. Seruius autem Tullius & ipse

Ρωμαίων καὶ οὗτος βασιλεύς, ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη καὶ αὐτὸς βιώσας ἰσχυρᾶτα. Tarquinii, ὁ ἔσχατος Ρωμαίων βασιλεύς, φυγαδευθείς, καὶ ἐπὶ Κύμης ἀφικόμενος, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λέγεται ἐρρῶσθαι. Οὗτοι μὲν Ρωμαίων βασιλεῖς· οἷς συνάψω καὶ τοὺς λοιποὺς βασιλέας, τοὺς ἐς μακρὸν γῆρας ἀφικομένους, καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐκάστου· ἐπὶ τέλει δὲ ἕξω καὶ τοὺς λοιποὺς Ρωμαίων, τοὺς ἐς μέγιστον γῆρας ἀφικομένους προσαναγράψω, προσθεὶς ἅμα καὶ τοὺς καθ' ὅλην λοιπὴν Ἰταλίαν ἐπὶ πλεῖστον βιώσαντας. ἀξιόλογος δὲ ἔλεγχος, ἡ ἱστορία τὸν ἐντεῦθεν ἀέρα, ὅτι καθ' ἡμᾶς χρηστὸν ἔχειν τὰς ἐλπίδας, τιθέντες ἡμῖν τὰς τῶν ἀνθρώπων ἡλικίας, πρὸς τὸ ἐς μέγιστόν τι καὶ λιπαρὸν, τὸν πάσης γῆς καὶ θαλάττης δεσπότην, γῆρας ἀφικνεῖσθαι, τῇ ἑαυτοῦ οἰκουμένῃ βασιλεύοντα ἅπᾳ, καὶ γηροντα.

& ipse Romanorum rex, similiter vltra octoginta annos vixisse dicitur. Tarquinius nouissimus rex Romanorũ eiectus in exilium: cùm is consenuit, ac vltra nonaginta annos firmissima valetudine vsus vixisse perhibetur. Et hi Romanorum reges fuêre: quibus & reliquos reges adiungam, qui ad ultimam senectutem peruenerunt, demonstratis etiam illorum exercitationibus. In calce autem reliquos etiam Romanorum ad longissimam senectutem delatos adscribam, adiectis etiam cæteris Italiæ populis qui diutissimè vixerunt. Etenim qui sola historia nostratem aërem calumniantur, probabilibus argumentis refelli possunt, adeò vt meliorem spem habere liceat, fore vt perfecti voti compotes fiamus, & longissimam ac plenissimam tota terra maris dominantem senectutem, iamque in suis locis regnantem & senescentem consequamur.

Ἀργανθώνιος μὲν ὖν, Ταρτησσίων βασιλεὺς, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἔτη βιῶναι λέγεται, ὡς Ἡρόδοτος ὁ λογοποιὸς καὶ ὁ μελοποιὸς Ἀνακρέων· ἀπὸ τέτρ μὲν μῦθος καὶ παρὰ ποιηταῖς. Ἀγαθοκλῆς δὲ ὁ Σικελίας τύραννος, ἐτῶν ἐννενήκοντα πέντε τελευτᾷ, καθάπερ Δημοχάρης καὶ Τίμαιος ἱστοροῦσιν. Ἱέρων δὲ, ὁ Συρακουσίων τύραννος, δύο καὶ ἐννενήκοντα ἐτῶν γενόμενος, ἐτελεύτα νοσῶν, βασιλεύσας ἑβδομήκοντα ἔτη, ὥσπερ Δημήτριός τε ὁ Καλλιανὸς, καὶ ἄλλοι λέγουσιν. Αὐτέας δὲ Σκυθῶν βασιλεὺς, μαχόμενος πρὸς Φίλιππον περὶ τὸν Ἴστρον ποταμὸν, ἔτεσιν ὑπὲρ τὰ ἐννενήκοντα ἔτη γεγονώς. Βάρδυλις δὲ, ὁ Ἰλλυριῶν βασιλεὺς ἀφ' ἵππου λέγεται μάχεσθαι ἐν ᾧ πρὸς Φίλιππον πολέμῳ, ὃς ἐννενήκοντα τελῶν ἔτη. Τήρης δὲ, ὁ Δρυσῶν βασιλεὺς, καθά φησι Θεόπομπος, δύο καὶ ἐννενήκοντα ἐτῶν ἐτελεύτησεν.

Proinde [e] *Arganthonius Tartessiorum rex centum & quinquaginta annos vixisse traditur, authoribus Herodoto historico, & Anacreonte poëta lyrico: tametsi hoc quibusdam fabulosum videatur. Agathocles Siciliæ tyrannus annos quinque & nonaginta egressus fato functus est, sicut Democharis & Timæus literis prodiderunt. Hieron quoque Syracusanorum tyrannus duos & nonaginta annos natus, morbis tandem absumptus obiit, cùm regnasset annos septuaginta, sicut Demetrius Callistianus & alij memorant. Anteas autem rex Scytharum, qui ad Istrum fluuium cum Philippo confligens in pugna occubuit, vltra nonaginta annos egressus est. Bardylis verò rex Illyricorum, qui ex equo in eo quod gessit cõtra Philippum bello pugnâsse dicitur, nonaginta annos complenit. Teres rex Dryſorum, authore Theopompo, duos & nonaginta annos agens mortuus est.*

Anti-

Ἀντίγονος ὁ Φιλίππου, ὁ μονόφθαλμος, βασιλεύων Μακεδόνων, περὶ Φρυγίαν μαχόμενος Σελεύκῳ καὶ Λυσιμάχῳ, πράγμασι πολλοῖς περιπεσών, ἐτελεύτησεν ἐτῶν ἑνὸς καὶ ὀγδοήκοντα, ὥσπερ ὁ συστρατεύσας αὐτῷ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ. καὶ Λυσίμαχος ὁ Μακεδόνων, βασιλεύσας, ἐν τῇ πρὸς Σέλευκον ἀπωλείᾳ μάχῃ, ἔτος ὀγδοηκοστὸν πρὸς τοῖς, ὡς ὁ αὐτὸς φησὶν Ἱερώνυμος. Ἀντίγονος ὁ, ὑὸς μὲν Δημητρίου, ἐγγονὸς δὲ Ἀντιγόνου τοῦ μονοφθάλμου, οὗτος τέσσαρα καὶ τεσσαράκοντα Μακεδόνων ἐβασίλευσεν ἔτη, ἐβίωσε δὲ ὀγδοήκοντα, ὡς Μήδιός τε ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. ὁμοίως δὲ καὶ Ἀντίπατρος ὁ Ἰολάου, μέγιστον δυνηθείς, καὶ ὑπερποιήσας πολὺ Μακεδόνων βασιλείας, πλὴν ὀγδοήκοντα ἔτη οὗτος ἅπασας, ἐπιλοίπους τὸν βίον. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάγου, ὁ τῶν ἰδίων ἑαυτὸν εὐδαιμονίσας βασιλέων, Αἰγύπτῳ

Antigonus autem Philippi filius luscus rex Macedonū, in Phrygia cum Seleuco & Lysimacho confligens, multis acceptis vulneribus collapsus, annos vno & octogesimo vitam finiuit, sicut narrat Hieronymus, qui cum eo militauit. Porrò Lysimachus & ipse rex Macedoniæ, in pugna contra Seleucū suscepta occubuit, octogesimum annum consequutus, vt idem Hieronymus testatur. & Antigonus verò filius Demetrij, Antigonī Lusci nepos, quatuor & quadraginta annos regnum Macedoniæ tenuit: vixit autem octoginta, sicut Medius & alij scriptores testantur. Consimiliter & [h] Antipater patre Iolao genitus, maxima fuit potentia, & qui multorum regum Macedoniæ tutelam egit, vltra octogesimum annum egressus excessit è vita. [i] Ptolemæus autem Lago patre natus, inter reges propria fortuna felicissimus, imperauit

Αἰγύπτῳ ἢ ἐβασίλευσε, τέτταρα καὶ ὀγδοήκοντα βιώσας ἔτη. ξῶν δὲ παρέλυσε τὴν ἀρχὴν, πρὸ αὐτοῦ ἐδοῦ τελευτῆσαι, τῷ Πτολεμαίῳ τῷ ὑῷ, Φιλαδέλφῳ ἐπικληθέντι, ὅστις διεδέξατο τὴν πατρῴαν βασιλείαν ἀπὸ ἀδελφῶν. Φιλάτηρ δὲ, πρῶτος ἐκβασάσθαι τὴν περὶ Πέργαμον ἀρχὴν, καὶ καταισχύνας, εὐνοῦχος ὢν, καταστρεψάμενος τὸν βίον, ὀγδοήκοντα ἐτῶν γεγονώς. Ἄτταλος δὲ, ὁ ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος, τῶν Περγαμηνῶν καὶ οὗτος βασιλεύων, πρὸς ὃν καὶ Σκηπίων ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἀφίκετο, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἐτῶν τὸν βίον. Μιθριδάτης δὲ, ὁ Πόντου βασιλεύς, ὁ προσαγορευθεὶς Κτίστης, Αὐλίγονον τὸν μονόφθαλμον φεύγων, ἐπὶ Πόντου ἐτελεύτησε, βιώσας ἔτη τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα, ὥσπερ Ἱερώνυμος ἱστορεῖ, καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς. Ἀριαράθης δὲ, ὁ Καππαδοκῶν βασιλεύς, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἔζησεν ἔτη, ὡς Ἱερώνυμος ἱστορεῖ· ἐδυνήθη δὲ ἴσως καὶ ἐπὶ πλεῖον ἀφικνεῖσθαι, ἀπ' ἐν τῇ πρὸς

Aegypto annos octoginta quatuor natus. Vitam aut tradidit imperium duobus annis antequam moreretur, Ptolemæo filio, cui cognomentum fuit [k] *Philadelpho. qui & paternum regnū à fratribus sortitus est. Philæteros, qui primus cōdendi circa Pergamū principatus author fuit, & eundem cum esset Eunuchus obtinuit, mortuus est octoginta annos natus. Attalus aut cognominatus Philadelphus, & hic rex Pergamenorum, ad quē etiā Scipio Romanorum Imperator venit, duos & octoginta annos agens, vitā reliquit.* [l] *Mithridates rex Ponti, Ctistes appellatus, Antigonum Luscū fugiens, in Pōto mortuus est, cum egisset annos quatuor & octoginta, sicut Hieronymus & alij scriptores prodidērūt. Ariarathes rex Cappadocū Hieronymi testimonio duo & octoginta annos vixit: atq; hauddubiè ad grandiorem ætatē peruenire potuisset, nisi in pugna contra Perdicca*

Περδίκκαν μάχη ἑαυτοῦ ἀναιρηθέντα ἀνασκολοπισθῆναι. Κῦρος δὲ, ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὁ παλαιὸς, ὃν μεγαλύνουσιν οἱ Περσῶν καὶ Ἀσσυρίων ὄροι, οἷς καὶ Ὀνησίκριτος, ὁ τὰ περὶ Ἀλεξάνδρου συγγράψας, συμφανῆναι δοκεῖ, ἱκανὸν ἑαυτὸν ἔτους χρόνῳ, ἱστορίᾳ μὲν ἕνα ἕκαστον τῶν ἑπομένων Ἀλεξάνδρῳ τοὺς πλείστους ἀνενεγκάμενος, ἵνα Καμβύσου τοῦ υἱοῦ, ὃν φάσκουσι Καμβύσην κατὰ πρόσταγμα τοῦ ἰδίου ταῦτα πεποιηκέναι, τὸ μὲν πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἀμότητα τοῦ υἱοῦ ἀβουλησίᾳ, τὸ δὲ πρὸς τοὺς φίλους ἀνομοιότροπα αὐτὸν αὐτασάμενον, ἀθυμήσας ἐτελεύτησε τὸν βίον. Ἀρταξέρξης, ὁ Μνήμων ἐπικληθεὶς, ἐφ' οὗ Κῦρος ὁ ἀδελφὸς ἰσχυρὸν στάσιν βασιλεύων ἐν Περσαις ἐτελεύτησε τοκέων, ἐξ ὧν ὀγδοήκοντα ἔτη γεγονώς. ὃς δὲ Δάνων ἰσορρέπειν, τεσσάρων καὶ ἐνενήκοντα, Ἀρταξέρξης, ἔτι Περσῶν βασιλεύς, ἀφῆκεν ἐπὶ τῶν πατέρων τῶν ἑαυτοῦ Ἰσίδωρος, ὁ Χαρακηνὸς

Perdiccam vitus captus, & in crucem sublatus fuisset. Maior autem Cyrus rex Persarum, sicut Persæ & Assyriorum historiæ loquuntur, quibus etiam suffragari videtur Oresicritus, qui res gestas Alexandri Magni in historiam contulit, centesimũ annum assequutus, requirebat vnumquenq; amicorum: quorum cum plurimos à filio suo Cambyse interemptos comperisset, ac [m] Cambyses ipsius iussu hoc ipsum se fecisse fateretur, partim ob filij crudelitatem prosbrotè affectus, partim se ipse tanquam iustitiæ & legum violatorem accusans, maxima tristitia conturbatus vitam finiuit. [n] Artaxerxes Mnemonis cognomentũ sortitus, cõtra quẽ Cyrus frater exercitum duxit, imperium Persarũ obtinens, morbis cõsumptus decessit, annos sex & octoginta natus: sed vt Dinõ scribit, quatuor & nonaginta. Artaxerxes alter Persarum rex, quẽ patrum suorum memoria Isidorus Chara-

πλῶς συγγραφεὺς, βασιλεύσαι τὴν τρίαν καὶ ἐνενήκοντα βίου, ἐπιβουλῇ τὰ δικαρὲ Γωσίθρα ἰδιοφονεύθη. Σιναρθοκλῆς δ', ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς, ἔτ' ὀγδοηκοστὸν ἄγων γεγονὼς, ἀπὸ Σακαυράκων Σκυθῶν καταχθεὶς, βασιλεύειν ἤρξατο, καὶ ἐκασίλωσεν ἔτη. Τιγράνης δ', ὁ Ἀρμενίων βασιλεὺς, πρὸς ὃν Λούκιος ἐπολέμησε, πέμπτῳ καὶ ὀγδοηκοστῷ ἔτει τελευτᾷ νόσῳ. Ὑσπασίνης δ' ὁ Χάραξ, καὶ τῶν κατ' ἐρυθρὰν θάλασσαν τόπων βασιλεὺς, πέμπτῳ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτεσιν, νοσήσας τελευτᾷ. Τέρης δ', ὁ μετ' Ὑσπασίνην τρίτος βασιλεύσας, δύο καὶ ἐνενήκοντα βιοὺς, τελευτᾷ νόσῳ. Ἀρτάβαζος δ', ὁ μετὰ Τίριδον ἕβδομος βασιλεύσας Χάραν, ἕκτῳ καὶ ὀγδοήκοντα ἔτεσιν, καταχθεὶς ἀπὸ Πάρθων, ἐβασίλευσε. καὶ Μνασιήρης δ', βασιλεὺς Παρθυαίων, ἕκτῳ καὶ ἐνενήκοντα ἔτεσιν ἔτη. Μασσαγέτας δ', Μασσαγετῶν βασιλεὺς, ἐνενήκοντα ἐβίωσεν ἔτη.

genus historiæ regnâsse tradit, cùm annos tres & nonaginta vixisset, insidijs fratris Gosethræ clàm obtruncatus est. Sinarthocles autem rex Parthyæorum annos nonaginta iam natus, à Sacauracis Scythis reductus ab exilio regnare incœpit, & regnauit annos septem. At Tigranes rex Armeniorum, cõtra quem Lucullus pugnauit, quinto & octogesimo anno morbo consumptus periit. Hyspasines Characenorum & regionũ mari rubro adiacentium rex, quinto & octogesimo anno morbo correptus decessit. Tereus tertius post Hyspasinem earum nationum rex, cùm vixisset duos & nonaginta annos, morbo periit. Artabazus autem, qui septimus post Tiræum Characenorum regnum tenuit, sex & octoginta annos reductus à Parthis ab exilio regnauit. Et Mnascires rex Parthyæorum sex & nonaginta annos vixit. Masinissa verò rex Maurita-

nonaginta annos vixit.

Alexandrus

Ἀσανδρος δὲ ὁ ὑπὸ τοῦ θείου Σεβαστοῦ, ἀντὶ ἐπάρχου βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς Βοσπόρου, περὶ ἕτη ἄρτι ἐννέα καὶ ἑξήκοντα, ἱππομάχων καὶ πεζομάχων ἀδύνατος ἅπασιν ἐφάνη. ὃς δὲ ἐώρα τὸν ὑπὸ τῇ μάχῃ Σκειβωνίῳ πολεμηθέντα μόνης, ἀφροχόμῳ δὲ σιτίοις ἐπιλείποντας, βίᾳ ἔτη τρία καὶ ἐννήκοντα. Γόασος δὲ, ὥς φασιν Ἰσίδωρος ὁ Χαρακηνὸς, ἐπὶ ἔτεσιν ἑκκαίδεκα ἡλικίας ὁ Μάνων τὸ ἀρσενικὸν βασιλεύσας, ἑκατὸν καὶ ἑπτὰ καὶ δέκα τῶν γενῶν ἐτῶν, ἐπελεύτησε νόσῳ. Βασιλέας μὲν οὖν ἕξ ἔστιν ἱστορήσασι μακροβίους οἱ πρὸ ἡμῶν. ἐπὶ δὲ καὶ φιλόσοφοι, καὶ πάντες οἱ περὶ τὰ σπουδάσματα ἔχοντες, ἐπιμέλειάν πως καὶ σοβαροὶ ποιούμενοι ἐκ τῶν, ἐς μακρὸν γῆρας ἦλθον. ἀναγράψωμεν καὶ τούτων τὸς ἴσους ἡμῖν, καὶ πρώτους γε φιλοσόφους. Δημόκριτος δὲ μὲν ὁ Ἀβδηρίτης, ἐτῶν γενόμενος τριάκοντα καὶ ἑκατόν, ἀφειλόμενος δὲ τροφῆς, ἐτελεύτα.

Asandrus autem à diuo Augusto loco Etnarchi rex Bospori declaratus, annũ agens nonagesimum, & equestri & pedestri pugna nullo inferior vspiam est conspectus. Qui vt animaduertit Scribonio rem militarem commendatam, cibo abstinens diem suum obijt, cùm vixisset annos tres & nonaginta. Goasus, vt Isidorus auctor est, Characene regnum tenuit, quo tempore Mano quoque imperauit Arabibus, centum & quindecim annos natus, postremùm morbo periit. Tot igitur ante nostram memoriam memorandæ senectutis reges fuisse maiores nostri literis prodiderunt. His annumerãtur Philosophi, & omnes qui ingenio & eruditione præstantes fuerunt, qui aliqua sui cura habita, ad extremam senectutem peruenerunt. Eos itaq; quos multa lectione didicimus, perscribemus: ac initiò quidem Philosophos, Democritus Abderites centum & quatuor annos natus, cùm alimento abstineret, mortuus est.

¶ Xeno-

Ξενοφιλ& ἑκ᾽ο μουσικὸς, ὃς φυσικ Ακουσ&, προσχὼν τῇ Πυθαγόρ φιλοσοφίᾳ, ὑπὲρ τὰ πέντε καὶ ἑκατὸν ἔτη Α θηνῄσιν ἐβίωσε. Σόλων δ, καὶ Θαλῆς ὁ Πιττακὸς, οἵ τινες τῶν λεγομένων ἑπτὰ σοφῶν ἐγένοντο, ἑκατὸν ἕκας& ἔζησεν ἔτη. Ζήνων δ, ὁ τῆς Στοϊκῆς φιλοσοφίας ἀρχηγὸς καὶ ἐννήκοντα. ὃν φασιν ἀναχ ρήσαντα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ προσπταίσαντα ἀναφθέγξασθ᾽ τί μ βοᾷς; καὶ ὑποστάντα εἰπεῖν, καὶ ἀπαγομένου προθῦμ τὸν βίον. Κλεάνθης δ, Ζήνωνος μαθητὴς καὶ διάδοχ&, ἐννέα καὶ ἐνενήκοντα ἔτ, ὑγιὴς τὰ νεφρὼ ἔτη, φύμα ἴσχυ ἐπ᾽ ἐσχάτ, καὶ ἀπαρτιζόμενον, ἐπιθέμενον αὐτῷ παρ᾽ ἑταίρων γράμματα, προσφωνεῖ& προθὶ καὶ πράξας περὶ ὧν ἠξίουν οἱ φίλοι, ἄρτ σχόμεν& αὖθις προῆς; ἔξιθι τὸν βίον. Ξενοφάνης δ, ὁ Δηξίππ μὲν υἱὸς, Ἀρχελάου δ τοῦ φυσικ μαθητὴς, ἐβίωσε ἔτη ἑ καὶ ἐνενήκοντα,

9 *Xenophilus Muſicus, perhibente Ariſtoxeno, Pythagoricæ philoſophiæ candidatus, vltra quinque & centum annos Athenis vitam traduxit. Solon autem, & Thales, & Pittacus, qui è ſeptem ſapientum numero fuerunt, centum annos vnuſquiſque vixit.* r *Zenon verò Stoicæ philoſophiæ auctor & princeps, octo & nonagenta. Hunc aiunt in concionem prodeuntem offenſo pede exclamaſſe: Quid me vocas? & domum reuerſum inedia vitam finiſſe.* s *Cleanthes Zenonis diſcipulus & ſucceſſor, nouem & nonaginta annos natus, & tuberculum in labijs habuit. Cumq; decreuiſſet inedia vitam abſumere, allatæ ſunt ei ab amicis literæ. Ac mox adhibito cibo, & perfectis amicorum poſtulatis, iterum cibo abſtinens, vita defunctus eſt. Xenophanes autem Dexino patre natus, Archelai phyſici auditor, vnum & nonaginta annos vixit*

Xeno-

Ξενοκράτης ὁ, Πλάτωνος μαθητὴς γενόμενος, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα. Καρνεάδης ὁ, ὁ τῆς νέας Ἀκαδημίας ἀρχηγὸς, ἔτη πεντήκοντα καὶ ὀγδοήκοντα. Χρύσιππος ὁ ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Διογένης ὁ, ὁ Σελευκεὺς, ὁ Τίγριος, Στωϊκὸς φιλόσοφος, ἐννὰ καὶ ὀγδοήκοντα. Ποσειδώνιος ὁ Ἀπαμεὺς τῆς Συρίας, νόμῳ ὁ Ῥόδιος, φιλόσοφός τε ἅμα καὶ ἱστορίας συγγραφεὺς, τέσσαρα καὶ ὀγδοήκοντα. Κριτόλαος ὁ περιπατητικὸς ὑπὲρ δύο, καὶ ὀγδοήκοντα· Πλάτων ὁ ἱερώτατος ἓν καὶ ὀγδοήκοντα. Ἀθηνόδωρος Σανδωνος Ταρσεὺς, Στωϊκὸς, ὃς καὶ διδάσκαλος ἐγένετο Καίσαρος Σεβαστοῦ θεοῦ, ὑφ' οὗ ἡ Ταρσέων πόλις καὶ φόρων ἀπαλλαγὴν, δύο καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη βιοὺς, ἐτελεύτησεν ἐν τῇ πατρίδι· καὶ τιμὰς ὁ Ταρσέων δῆμος ὡς ἄλλοις ἔτος ἕκαστον ἐπέτιμα, ὡς ἥρωι. Νέστωρ ὁ Στωϊκὸς ἀπὸ Ταρσοῦ, διδάσκαλος Καίσαρος Τιβερίου, ἔτη δύο καὶ ἑπτήκοντα Ξενο-

Xenocrates Platonis discipulus, quatuor & octoginta. Carneades nouæ Academiæ fundator, annos quinque & octoginta. Chryſippus vnum & octoginta. Diogenes autem Seleucus Tigrius, Stoicæ ſectæ philoſophus, duodenonaginta. [c] Poſidonius Apamea Syriæ oriundus, lege autem philoſophus Rhodius, pariter & hiſtoricus, octoginta quatuor. Critolaus Peripateticus vltra duos & octoginta. [d] Plato philoſophorum ſanctiſſimus, vnum & octoginta. Athenodorus Sandonis Tauſenſis, qui fuit Cæſaris Auguſti præceptor, cuius precibus Tarſis ciuitas vectigalibus leuata eſt, duos & octoginta annos agens mortuus eſt in patria. Huic Tarſenſis populus quotannis ſolennes honores vt heroi per ſoluit. Neſtor verò Stoicus, & hic à Tarſo ortum trahens, præceptor Cæſaris Tiberij, duos & nonaginta. Xeno-

phon

φῶν δ' ὁ Γρύλλου υἱὸς τὰ ἐνενήκοντα ἐβίωσεν ἔτη. οὗτοι μὲν φιλοσόφων οἱ ἔνδοξοι. συγγραφέων δ' Κτησίβιος μὲν, ἑκατὸν ἔκοσι τεσσάρων ἐτῶν ἢν Πτερικάτῳ ἐτελεύτησεν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς χρονικοῖς ἱστορεῖ. Ἱερώνυμος δ', ἐν πολέμοις γενόμενος καὶ πολλὰς μαμάτας ὑπομείνας καὶ πράγματα, ἔζησεν ἔτη τέσσαρα καὶ ἑκατὸν, ὡς Ἀγαθαρχίδης ἐν τῇ ἐννάτῃ περὶ τῆς Ἀσίας ἱστορίαν λέγει. καὶ θαυμάζει τὸν ἄνδρα, ὡς μέχρι τῆς τελευταίας ἡλικίας ἄριστον ὄντα ἐν τοῖς συνουσίαις, καὶ πᾶσι τοῖς ἀσθενείοις, μηδενὸς γενόμενον τῶν πρὸς ὑγίειαν ἐπιτηδ. Ἐλάνικος δ' ὁ Λέσβιος, ὀγδοήκοντα καὶ πέντε καὶ Φερεκύδης ὁ Σύριος ὁμοίως ὀγδοήκοντα καὶ πέντε. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἓξ καὶ ἐνενήκοντα. Ἀριστόβουλος δὲ ὁ Κασανδρεὺς, ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα ἔτη λίγεται βεβιωκέναι. πλὴν ἱστορίαν δὲ, τέταρτον καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος γεγονὼς, ἤρξατο συγγράφειν· ὡς αὐτὸς ἐν

phon Grylli filius vixit vltra nonaginta annos. Et hi celebres fuêre philosophi. Ex scriptoribus autem historicis Cteſibius centum & viginti quatuor annos egreſſus, inter deambulãdum mortuus eſt, ſicut narrat Apollodorus in Chronicis. Hieronymus verò & in bellis verſatus, ac nõ paucis laboribus & vulneribus affectus, vixit ad annum quartum & centeſimum, ſicut refert Agatharchides libro nono hiſtoriæ Aſiaticæ. Ac hominem non mediocriter demiratur, quòd ad ſummum vſq; vitæ diem valuerit in colloquijs, & in ſenſibus ad ſanitatem neceſſarijs non defecerit. Helladicus Lesbius octoginta quinque annos vixit. Similiter Pherecydes Syrus quinque & octoginta. Timæus Tauromenites ſex & nonaginta. Ariſtobulus Caſſandræus vltra nonaginta annos vixiſſe fertur, qui hiſtoriam ſuam quartum & octogeſimum annum agens orſus eſt conſcribere, id quod ipſe in operis ſui princi-

ἀρχὴ τῆς πραγματείας λέγα. Πολύβι⸗ ὁ δὲ Λυκόρτα, Μεγαλοπολίτης, ἀγρόθεν ἀνιὼν, ἀφ' ἵππου διαπεσὼν, καὶ ἐκ τούτου νοσήσας, ἀπέθανεν, ἐτῶν δύο καὶ ὀγδοήκοντα. Ὑψικράτης δὲ, ὁ Ἀμισηνὸς συγγραφεὺς, δι' ἀκριβῶν μαθημάτων γεγύμνω⸗, ἔτη δύο καὶ ἐνενήκοντα. Ῥητόρων δὲ Γοργίας, ὃν τινὲς σοφιστὴν καλοῦσιν, ἔτη ἑκατὸν ὄντων, προῆλθε δὲ ἀκροάσεως⸗, ἐτελεύτησεν ὃν φασιν ἐρωτηθέντα τὴν αἰτίαν τοῦ μακροῦ γήρως, καὶ ὑγιαινόντων πάσας τὰς αἰσθήσεσιν, εἰπεῖν, ὅτι τοῦ μηδέποτε συμπεφυρμένου τοῖς ἄλλων ἀνομίαις. Ἰσοκράτης ἐνενήκοντα καὶ ἓξ ἐτῶν γεγονὼς, τὸν πανηγυρικὸν ἔγραψε λόγον· περὶ ἔτη δὲ ἦν ὄγδοήκοντα ἑκατὸν γεγονὼς, ὡς φθάσαι Ἀθηναίους ὑπὸ Φιλίππου ἐν τῇ περὶ Χαιρώνειαν μάχῃ νενικημένους, πομπεύειν⸗, τὸν Εὐριπίδειον στίχον προσωιδήσαντα, εἰς ἑαυτὸν ἀναφέρων·

Σιδῶ⸗

principio teſtatur. [x] *Polybius autem Lycorta parte genitus, Megalopolitanus, rure rediens ab equo delapſus eſt, quo caſu morbo correptus deceſſit anno ſecundo & octogeſimo: Porrò* Y *Hypſicrates Amiſenus hiſtoricus, vir in multis diſciplinis verſatus, annos duos & nonaginta vixit. Caterùm è Rhetoribus* [z] *Gorgias, quem quidã Sophiſtam vocant, annum agens octauum & centeſimum, inedia vitam finiuit. Hunc interrogatum cauſam tam longæ ſenectutis, & valetudinis in omnibus ſenſibus vigentis, reſpondiſſe aiunt, quòd aliorum conuiuia non ſit ſectatus. Iſocrates ſex & nonaginta annos natus ſermonem ſcripſit* A *Panegyricum. Iam verò ingreſſus annum nonageſimumnonum, cùm accepiſſet Athenienſes in pugna apud Chæroneam commiſſa à Philippo eſſe ſuperatos, quiritando Euripideum verſiculum recitauit, ad ſeipſum referens:*

Sidonis

Σιδώνιόν ποτ' ἄστυ Κάδμος ἐκλιπών,

ἀφ' ἑπτὰν, ὡς ἀπολάσσοι ἐς Ἕλλας, ἐξελιπὼν τὸν βίον. Ἀπόλλόδωρος δ, ὁ Περγαμηνὸς ῥήτωρ, θεῖος Καίσαρος Σεβαστοῦ διδάσκαλος γενόμενος, καὶ σὺν Ἀθηνοδώρῳ τῷ Ταρσεῖ φιλοσόφῳ παιδεύσας αὐτὸν, ἔζησε τοσαῦτα τῷ Ἀθηνοδώρῳ, ἔτη ὀγδοήκοντα δύο. Ποτάμων ῥ, ὁ μὴ ἄδοξος ῥήτωρ, ἔτη ἐνενήκοντα. Σοφοκλῆς ὁ τραγῳδοποιὸς, ῥᾳγὰς σταφυλῆς καταπιὼν, ἀπενίγη, πρός τι καὶ ἐνενήκοντα ἔτεσιν ἄγων. οὗτος ὑπὸ Ἰοφῶντος τοῦ υἱοῦ, ἐπί τινι ἀβίῳ, παραφρονίας λεγόμενος, ἀνέγνω τοῖς δικασταῖς Οἰδίποδα τὸν ἐπὶ Κολωνῷ, ἐπιδεικνύμενος δι' αὐτοῦ δράματος, ὅπως ἐ νοεῖ ὑγιαίνων· ὡς τοὺς δικαστὰς τὸν μὲν ὑπερθαυμάσαι, καταψηφίσασθαι δὲ ζῆν ἤδη αὐτὸν μανίαν. Κρατῖνος δ, ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητὴς, ἐπὶ πρὸς τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν ἐν βίῳ, καὶ πρὸς ᾧ τίλε τὸν βίον διδάξας τὴν Πυτίνην,

Sidonis vrbis alta quondam mœnia

Cadmus relinquens.

Quibus cùm adiecissent, fore vt Græcia in seruitutẽ prolaberetur, è vita decessit. B *Apollodorus aũt rhetor Pergamenus, Cæsaris Augusti in diuos relati præceptor, quem vnà cũ Athenodoro Tarsensi bonis disciplinis imbuit, totidem quod Athenodorus annos, nempe duos & octoginta, vixit. Potamon rhetor nõ incelebris, annos nonaginta.* C *Sophocles poëta Tragicꝰ deuorato vuæ acino strangulatus, est; cùm egisset annos quinq; & nonaginta. Hic à filio Iophonte sub finem vitæ in ius vocatus, & desipientiæ accusatus, recitauit Iudicibus Oedipum Colonæum, planum faciens ea fabula, quòd sanæ mentis compos esset. Qua audita, Iudices ingenium eius admirati sunt, ac filiũ in saniæ damnauerũt.* D *Cratinus aũt poëta Comicus septem supra nonaginta annos vixit, atq; sub finem vitæ cùm docuisset fabulam Pytinen-*

ἴλω, καὶ νικήσας, μετ' ὀ πολὺ ἐτελεύτα. καὶ Φιλήμων ὁ κωμικὸς, ὁμοίως τῷ Κρατίνῳ, ἐπὶ τὰ καὶ ἐνενήκοντα ἔτη βιὺς, ἐατικὸ τὸ μὴ ἐπὶ πλέονας ἐρεμῶν, θεασάμενος ὁ ὄνος τὰ παρασκευασμένα αὐτῷ σύκα ἐατισθίοντα, ὥρμησε μὴ ἂς γέλωτα. ἐαπίσας δ' ὁ οἰκέτῃ, καὶ σὺ πόμῳ καὶ ἀβρόν γέλωτι ἐπὸν προσδέναι τῷ ὄνῳ ἀράτε ῥοφεῖν, ἀποσυγὰς τὴν ὀῦ γέλωτος, ἀπέθανε. καὶ Ἐπίχαρμος δ', ὁ τῆς κωμῳδίας ποιητὴς, ἡ αὐτὸς ἐνενήκοντα ἡ ἐπὶ τὰ ἔτη πλέονας βιῶναι. Ἀνακρέων δ', ὁ τῶν μελῶν ποιητὴς, ἔζησεν ἔτη πεντήκοντα καὶ ὀγδοήκοντα. καὶ Στησίχορος δ' ὁ μελοποιὸς ταυτὸν. Σιμωνίδης δ' ὁ Κεῖος ὑπὲρ τὰ ἐνενήκοντα. Γραμματικῶν δ' Ἐρατοσθένης μὲν, ὁ Ἀγλαΐ, Κυρηναῖος, ὃν οὐ μόνον γραμματικὸν, ἀλλὰ καὶ ποιητὴν τὶν ἄριστις ὀνομάσαις, ἡ φιλόσοφον ἡ γεωμέτρην, δύο καὶ ὀγδοήκοντα οὗτος ἔζησεν ἔτη. καὶ Λυκοῦργος δ', ὁ νομοθέτης

nem, cáque victor euasisset, haud ita multò pòst est mortuus. Non dissimiliter quoque E Philemon Comicus septimum & nonagesimũ annum agens decumbebat in lectulo quiescens: qui cùm vidisset asinum ficus sibi præparatas deuorantem, prolapsus in cachinnos, & accersito famulo, multo & vehementi cum risu præcepit asino merum ad sorbendum dari, atque ita risu suffocatus obiit. F Epicharmus autem & ipse poëta Comicus, septem & nonaginta annos vixisse dicitur. Porrò G Anacreon poëta Lyricus vixit annos H quinque & octoginta. Et I Stesichorus poëta Lyricus totidem. K Simonides Cius supra nonaginta. Sedenim ex Grammaticis Eratosthenes Cyrenæus Aglai filius, quem non Grammaticum solùm, sed etiam Poëtam meritò quis vocârit, & Philosophum & Geometram, duos & octoginta annos vixit. Quin etiam L Lycurgus Lacedæmoniorum legum con-

εἴτις τῶν Λακεδαιμονίων, ψυχότι καὶ ὀγδοήκοντα ἔτη ζῆσαι ἱστόρηται. Τοσούτοις ἐδωκέ θεμὶν βασιλεῦσι, καὶ πεπαιδωμένοις ἀθρόοισι. ἐπὶ δ' ὑπισχόμην. καὶ Ρωμαίων τινὰς, καὶ τῶν τῶν Ἰταλίαν οἰκησάντων μακροβίων ἀναγράψαι, τούτοις σοι, θεῶν βουλομένων ἱκανὰς Κυϊντίους, ἐμὲ ἄκων ἀναπλήσομεν λόγον.

ditor, quinque & octoginta annos vixisse dicitur. Tot impræsentiarum Reges & eruditos homines colligere potui. Quia verò pollicitus sum & Romanorum quosdam longæuos, & Italos, qui ad summam senectutem peruenerunt, perscribere: eos tibi, M Dijs volentibus, præstantissime Quintille, in altero libro manifestabimus.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

LVcianus hoc libello accuratiùs eos, qui diu vixerunt, collegit, atq; temperantiam sanitatis conseruatricem, & longæ senectutis autorem & propagatricem esse, breuiter ostendit: qui profectò est non tam festiuus, quàm vtilis, quòd plures hîc subinde recensentur, qui habita ratione victus, floridi ad ipsam vsque ætatis arcem ascenderint. De hominibus longæuis, qui ante diluuium terræ vniuersale vixerunt, vide in Genesi & Iosepho. Plinius libro 7. cap. 48. aliorum quoque facit mentionem. Sic plerique autores sunt, Galenum Medicum centum & quadraginta annos vixisse, & eum tam in cibo quàm in potu adeò abstinentem fuisse, vt nunquam ad satietatem aut comederit, aut biberit: tum ne crudum quicquam gustasse, odoriferum anhelitum semper spirasse, & sine aliquo morbo sola senectute, quamuis & hæc, vt inquit Comicus, morbus est, viribus defectu obijsse.

a SOMNIVM muneris.] *Exordium à causa.* b Hanc itaque.]

itaque.] *Commendatio scripti ab vilitate.* c Homerus igitur.] *Homerus in Odyssea tertio Nestori Pyleorũ regi, quem suo opusculo pronosset, tres ætates attribuit:* τρεῖς γὸ δημῶν φανὴν ἀνέτελλεν αἰών, *id est, Illum iam exegisse tria hominum secula, fama est. Idem affirmat in* 1. *Iliad. vbi facundiam eius celebrat. Vnde Horatius lib.* 2. *Odar. Od.* 9. *inquit:*

At non ter ævo functus amabilem,
Plorabit omnes Antilochum senex
Annos.

Vbi Acron interpres Horatij annotauit, Nestorem nonagintà annos vixisse. Nam vnam ætatem triginta annos quondam fuisse. Cicero de Senectute: Videlisne vt apud Homerum sæpissimè Nestor de virtutibus suis prædicet? tertiam enim iam ætatem hominum viuebat. Vide nostras annotationes in Parasitum. d Facta autem.] *Transitio ad singulos homines, & primùm reges & principes.* e Arganthonius.] *Censorinus libro Diei natalis, cap.* 6. *idem scribit. Anacreon poëta centum & quinquaginta annos vixisse Arganthonium, etiam tradit. Vide Plinium, Herodotum & Ciceronem in Catone. Valer. Maximum libro* 8. *cap.* 13. *Tarteſſus autem olim vinacissimis regibus celebrata fuit, ex quibus Arganthonius fuit. Est vrbs Bæticæ Hispaniæ, ob loci fertilitatem etiam celebris.* f Hieron.] *Theocritus quum hunc Syracusarum, hoc est, ciuitatis suæ principem carmine celebrasset, nulla gratia relata est: quare Eidyllio sexto conqueritur de Hieronis ingratitudine. Hieronis filius fuit, & extremus Siciliæ tyrannus, qui regnum quidem obtinuit, dux iam antè declaratus à ciuibus, atque inferiores poteſtates perdidit, vt tyranni nomen non immeritò sortitus sit. Vide Val. Maximum lib.* 8 *cap.* 12. *Liuium* 24. g Antigonus.] *Alexandri Magni frater fuit, & in regno Macedonico successor. De hoc plura apud Diod. Sicul. & apud Aelian. libr.* 1. *&* 12. h Antipater.] *Sidonius poëta scribit Antipatrem omnibus annis vno die tantum natali correptũ febre, & eo consumptum esse satis longa senectà. Idem scribitur à Valerio & Plinio.* i Ptolemæus.] *Ptolemæus Lagi filius, & eius filius Philadelphus, regnarunt annis ante Christum* 270. *Hic sua munificentia multa præclara ingenia fouit. Eorum tempore vixe-*

runt Theocritus, Bucolici carminis scriptor, & Menander comicus per duodecim ferè annos cum Alexandro in expeditionibus fuit, ac post eius mortem Aegyptum arripuit. k Philadelpho.] *Hic secundus fuit Ptolemæus Aegypti rex, qui ex re Philadelphus dictus est, quòd amârit, & in vxorem duxerit sororem, cùm Græcis ἀδελφὴ Latinis soror sonet. Hinc Lucianus in Icaro menippo: Ptolemæum vidi, inquit, cum sororem habentem. Philosophi Siratonis discipulus fuit, ipse quoque, deinceps doctissimus, qui & Alexandriæ copiosissimam bibliothecam instituit, in qua fuerunt librorum quinquies centena millia, cuius etiam cura sacri Bibliorum libri per septuaginta Interpretes, ex Hebræorũ sermone sunt in Græcũ translati. Cætera petantur ex Iustini lib 5. l* Mithridates rex Ponti.] *Linguarum interpres, de cuius ingenii memoria meminit Plinius lib. 7. cap. 24. Is quotidie venenum bibisse dicitur, de cuius laude idem Plinius libro 5. cap. 20. Huius res gestæ Iustini libro 38. continentur. m* Cambyses.] *Paternæ crudelitatis administer fuit, Aegyptiorum templa diruit iussit, de quo Iustinus lib. 2. n* Artaxerxes.] *Darius Persarum rex moriens, duos reliquit filios, Artaxerxem, qui vocatur Mnemon, & Cyrum iuniorem. inter hos fratres excitatum fuit bellum, in quo Cyrus interfectus est. Vide Plutarchum in Artaxerxe. o* Philosophos.] *Vitæ spatium octoginta & amplius annorum his potissimùm concessum est, qui corpore & animo valeant, vt Platoni, Dionysio Heraclebtæ, Diogeni Cynico, Eratosthenì & Xenocrati Chalcedonico. Qui verò centesimum & amplius attigerint, Carneades, à quo tertia Academia est, quæ dicitur noua, cum alijs plerisque memorantur. p* Quorum Democritus Abderit.] *Democritum, cùm centum & nouem annos vixisset, primò mortem propinquam dies aliquot nidore panum retardasse, deinde sponte sua mortem oppetisse traditum est, de quo Lucretius libro 3. q* Xenophilus.] *Plinius lib. 7. cap. 50. Valer. Maximus lib. 8. cap. 12 r* Zeno Stoicæ philosophiæ.] *Zeno Citticus, & Laertius testatur, tum in victu, tum in voluptatibus veneris vsq; adeò patiens ac parcus fuit, vt crudis duntaxat vesceretur, ac pallio prætenuis tegeretur. Hinc in vulgi sermonẽ abijt: Zenone, temperantior. s* Cleanthes

thes Zenonis discipulos.] *De eo Laertius, Suidas & Valerius Maximus libro 8 capite 7.* t Posidonius.] *Philosophus Apaminensis ex Syria.* u Plato philosophorum sanctissimus.] *Moriens genium suũ, fortunamq́; suam laudabat, primùm, quòd homo, non fera: deinde quòd Graecus, non barbarus: postremò quòd ætate Socratis natus esset.* x Polybius Lycorta.] *Hic est eximius ille historiarum scriptor Africani Scipionis iunioris praceptor, cuius partem operum habemus.* y Hypsicrates.] *Hypsicratis grammatici Gellius libro 16. capite 12. meminit, qui de vocibus Latinis è Graeco ortis scripserat. Varro: tametsi cohortem in villa Hypsicrates dicit esse Graecè χόρτον apud Poëtas dictam.* z Gorgias quem quidem.] *Hic Gorgias Leontinus fuit primus è numero Sophistarum, qui ausus est in conuentu poscere:* id est, *iubere dicere, qua de re quis vellet audire. audax negotium, dicerem impudens, nisi hoc institutum postea translatum ad philosophos nostros esset. Ex Cicerone de Finibus libro secundo. Idem Cic. Catone, Quintilianus 3. capite, Plinius libro 7. capite 48. Aelianus, Varr. histor. 2. Valerius Maximus libro 8. capite 12.* A Panegyricum.] *Haec est celebrata illa oratio, & ferè princeps inter Isocrateas, in celebri conuentu populi Athenienſis habita, quam alij decem, alij quindecim annis elaboratam esse putant. In ea commemoratione virtutis maiorum, & prædicatione potentiæ & autoritatis qua polleant Athenæ, suadet, vt sopitis inteſtinis Graecis bellis, expeditio contra Barbaros suscipiatur. post hanc scripsit Orationem περὶ τῆς ἀντιδόσεως:* id est, *permutatione facultatum, in qua Panegyrico sic inquit: Nam oratio, qua vobis ostenditur, illis est scripta temporibus, cùm Lacedæmonij Graecis imperarent, nostræ verò opes humiles essent. Isocratis senectutis meminit Cicero his verbis: Est quietè, & purè, & eleganter actæ ætatis placida ac lenis senectus, qualem accepimus Isocratis, qui eum librum, qui Panathenaicus inscribitur, nonagesimoquarto anno scripsisse dicitur, vixitque quinquennium postea. Haec ille.* B Apollodorus.] *Apollodori Rhetoris, qui Olympiade centesima septuagesimanona fuit praceptor Callidij & Augusti, mentionem faciunt, Eusebius, Strabo, Quintilianus, & alij.* C So-

phocles poëta Tragicus deuorato vuę acino.] *Quod & Sotadis versiculus etiam probat:*

Σοφοκλῆς ῥάγα φαγὼν ξυφυλῆς πνιγεὶς τέθνηκε.

Sophocles grana vorans vuæ, strangulatus interijt. Periclis æqualis: Plutarcho & Strabone testibus. Cicero de Senectute: Sophocles ad summam senectutem tragœdias fecit, qui propter studium cùm rem familiarem negligere videretur, à filijs in iudicium vocatus est, vt quemadmodum (nostro more) male rem gerentibus patribus, bonis interdici solet: sic illum quasi desipientem à re familiari remouerent Iudices. Tum senex dicitur eam fabulam, quam in manibus habebat, & proximè scripserat Oedipum Coloneum recitasse Iudicibus, quæsisseque, num illud carmen desipientis videretur? Quo recitato, sententijs Iudicum est liberatus. Hactenus Cicero. Vide Valerium Maximum libro nono, capite duodecimo, & libro octauo, capite septimo. Cic. in Catone. D Cratinus autē poëta Comicus.] *Callimedis Atheniensis filius, veteris Comœdiæ poëta, & penè author fuit, si ab Horatio stamus. Floruit Olympiade octuagesimaquinta. Fabulas vnam & viginti scripsit. Audax autem à Persio Satyra prima appellatur, quia mira dicendi acerbitate Athenienses proscidit. diemque suum obijt, eo tempore quo primùm Lacedæmonij in Atticam irruerunt, eo anno quem obsernauit Lucianus noster.* E Philemo Comicus.] *Philemonem ex Quintil. libro decimo Prænotamentis in Aristophanem, Apuleio Floridorum secundo, & Gellio volumine decimoseptimo, capite quarto, tertia nona que Comœdia Poëtam fuisse, quem & vim vitus immoderati abstulisse ex Valerio maximo libro nono, capite duodecimo, & Suida etiam didicimus. Secùs credidit Plutarchus in Commentario, An seni accedendum sit ad Rempubl. administrandam. Quàm comiter se erga eum gesserit Magas, ipse Plutarchus in libello de priuatione ira patefecit. Diogenes Laërtius hoc mortis genus Chrysippo accidisse scriptum reliquit. Aelianus verò in libro de Prouidentia, aliam de Philemonis morte historiam affert.* F Epicharmus autem & ipse poëta Comicus.] *Epicharmi patria est incerta. parentes habuisse Chimarum & Sicidam dicitur. Suidas cum Aristotele affirmat, eum cum Phormo Comœdiam inuen-*

ſſe

inuenisse in Sicilia. Vixit Hieronis tyranni tempore, circiter septuagesimamquartam Olympiadem. Multas fabulas Dorica lingua docuit. Eum imitatus est Plautus. Horatius libro Epistolarum secundo:

Plautus ad exemplar Siculi properare Epicharmi.

G Anacreon poëta Lyricus.] *Plinius naturalis Historiæ libro septimo, capite septimo refert, Anacreontem poëtam acino vuæ passæ strangulatum. Pluresque incertis causis subitò absumptis, commemorat in eodem libro. At horum exemplorum pleni sunt authores.* H Quinque & octoginta.] *Lilius Gregor. Girardus de Poëtis in Stesichoro scribit legendum esse nonagintaquinque.* I Stesichorus.] *Stesichorus, Simonides, Hesiodus grandes natu cygneum nescio quid, & solito dulcius vicina morte cecinerunt. Hieronymus ad Nepotianum.* K Simonides Cius sup. nonan.] *Octogesimo anno & docuisse se carmina, & in eorum certamen descendisse, ipse gloriatur. Valerius libro 8. capite de Studio & Industria. Ad hunc authorem refertur ars memorandi, & propter dulcedinem vocatus fuit Melicerta, qui natus est in insula Ceo, teste Suida. Est autem Ceos, vna ex Cycladibus. Strabo in libro decimo. Is est qui duas arcas ostendere solebat, alteram beneficentiæ, alteram gratitudinis: de quibus alibi à nobis dictum est. Lyricus fuit Poëta. Theognidi σύγχρονος.* L Lycurgus Lacedæmoniorum leg. conditor.] *Constans opinio est, eum circiter Agrippæ Syluij tempora floruisse: quo tempore Pharnaces Medus Sardanapalum imperio & vita priuauit, teste Paterculo. De eius legibus lege Xenophontem in eo libro, quem de Lacedæmoniorum legibus conscripsit: Plutarchum in eius vita: Lucianum nostrum in Astrologia. Sublatæ sunt eius leges & disciplina postquam* D. CCC. *annis steterunt, Anno ab Vrbe condita* D. LXV. *Marco Fuluio & Cn. Manlio Volso, Consulibus.* M Dijs volentibus, præstantiss. Quintille.] *Quod sit dijs volentibus, σὺν τῷ θεῷ sit Græcis. Sophocles in Aiace flagellifero: σὺν τῷ θεῷ πᾶς τις γελᾷ ἢ ὠδύρεται: id est, Deo volente quisque ridet, atque flet. Aristophanes in Equitibus: ἀλλ' ἴσθ' ἐκεῖσε σπεύσεις σὺν θεῷ ἂν ἀγορεύῃς. Id est, Sed ipse in concionem prodij huc, tanquam Deo volente. Contrà*

sine Deo sit, quod absque deorum fauore fit. Pindarus in Pythijs hymno quinto, ἄ θεῶν ἄτερ: id est, non sine dijs. Horatius libro tertio, Oda quarta:

Non sine dijs animosus infans.

Et Virgilius:

Haud equidem, sine mente reor, sine numine diuûm.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙ-ψάδων. *DE * DIPSADIBUS.*

Vincentio Obsopœo interprete.

ARGVMENTVM.

PRæfatio quædam est, cuiusmodi & superiores nonnullæ sunt, qua studium suum erga auditores, siue quicunque illi tandem fuêre quibus cum versatus cum fuit, collatione ista cum Dipsadibus facta, declarat. Vt enim eos qui ab hoc genere serpentis percussi sunt, inexplebilis quædam sitis inuadit, ita vt quò sunt plus potæ, plus sitiantur aquæ, vt ille ait: ita se quoque desiderio quodam insatiabili teneri ait, & quò frequentius apud illos sit, eò magis ac magis esse cupere. Pertinet quòd ad Dipsadis morsum, & sitim istam lethalem: habes consimilem fermè descriptionem atque exemplum. Auli cuiusdam significeri in exercitu Catonis, qui eodem modo perijt, vt ille de quo epigramma præsentis narrationis testatur, apud Lucianum libro nono, vbi & cæterorum serpentium genera, de quibus hîc mentio fit, enumerantur: addita etiam fabula, cur Libya serpentibus ita abundet, atque infesta sit.

Tas

Ἡ Λιβύης τὰ νότια, ψάμμος ἐστὶ βαθεῖα, καὶ γῆ ἄκαρπος μένη, ἔρημος ἐπὶ πολὺ, ἀκαρπωθεῖσα ἀκάρπως, ὡς λινῦ ἅπασα, ὁ χλόης, οὐ πόας, οὐ φυτὸν οὐχ ὕδωρ ἔχουσα, ἢ ἔπι ἄρα ἐν κοίλοις συνισταμένοις ὑετῷ ὀλίγῳ λείψανον, παχὺ καὶ τοῦτο, καὶ δυσάρδον, διὰ πάνυ διψῶντι ἀνθρώπῳ πότιμον, ἀοίκητος γοῦν ὅτι διὰ ταῦτα. ἢ πῶς γὰρ ἂν οἰκοῖτο ἀνέμοις τε οὕτω, καὶ ξηρὰ καὶ ἄφορος οὖσα, καὶ πολλῷ τῷ καύματι πιεζομένη; καὶ τὸ θάλπος αὐτὸ, καὶ ὁ ἀὴρ, κομιδῇ πυρώδης καὶ φλογερὸς ὤν, καὶ ἡ ψάμμος ὑπερέχουσα, παντελῶς ἄβατον ἤδη χώραν τίθησι. Γαράμαντες μόνοι, πρόσοικοι ὄντες, ἠπιάλοις καὶ κούφοις ἔθνος, ἄνθρωποι σκληρίται, ἀποθήρας τὰ πολλὰ ἔχοντες, ἐνίοτε

A [a] pars Libyæ q̃ ad Austrum tendit, arena est profunda, & terra exusta Solis ardoribus, deserta ut plurimum, frugibus in totum infœcunda, campestris universa, non gramen, non fœnum, non plantam vllam nec aquam habens, nisi sicubi in terræ concauitatibus consliterint imbres & pluuiarum reliquiæ, quæ tanen & ipsæ densæ sunt, & mali odoris, & homini sitibundo minimè potabiles. Has igitur ob causas inhabitabilis est. Aut quo pacto tandem inhabitari possit locus ita durus & implacidus, tum etiam aridus, ac frugibus arboribusq; iuxtà infœcundus, quiq; tam molestis feruoribus sit subiectus, cùm ipse quoque calor & aër nimiùm ardens sit, & igneus? Præterea ipsa arena magnopere feruens regionem prorsus faciit inuiam & inaccessibilem. Soli verò [b] Garamantes ijs locis finitimi, gens leuis atque frugalis, vitam degentes in tentorijs, venationibus vtplurimùm viuentes,

ἐνίοτε οὗτοι ἰσβάλλουσι, θερούντις ἀμφὶ τροπὰς τὰς χειμερινὰς, μᾶλλον ὕσαντα ἢ θεὸν τηρήσαντον, ὁπότε τὸ μολὶ τοῦ καύματος σβεσθείη, καὶ ἡ ψάμμος νοτισθείη, καὶ ἀμυχίπη βατὰ γένοιτο. ἡ θήρα δὲ ἐστιν ὄνων τε τῶν ἀγρίων, καὶ στρουθῶν τῶν μεγάλων καμπυλοστόμων, καὶ τιθύκων μάλιστα, καὶ ἐλεφάντων ἐνίοτε. ταῦτα γὰρ μόνα διαρκῆ πρὸς τὸ δίψος, καὶ ἀνέχεται ἐπὶ πολὺ, ταλαιπωρούμενα ὑπὸ πόνου καὶ ὀξέος ἡλίου. καὶ ὅταν οἱ Γαράμαντες ἐπαδὰν τὰ σιτία καταναλώσωσιν, ἅπερ ἔχοντες ἀφικνοῦντο, ἀπελαύνουσιν ἄνδρες ὀπίσω, διώκτορες, μὴ σφίσιν ἡ ψάμμος ἀναφλιγέσα, δύσβατον καὶ ἄπορον γένηται, ἔστα ὥσπερ ἐντὸς ἀρκύων ληφθέντες, καὶ αὐτοὶ ἀπόλωνται μετὰ τῆς ἄγρας. ἄφυκτα γάρ ἐστιν, ἢν δίωκε, ἀναστάσας τὸν ἰκμάδα, καὶ τάχιστα ξηράνας τὴν χώραν, ὑπερβι-

nonnunquam irrumpunt vernantes iuxta solstitium hybernum, sidere maxime luuioso obseruato, quando videlicet maior ardoris pars deferuit & extincta est, & arena assiduis imbrib. madefacta, & aliquo modo pruia reddita est. Venantur autem [c] onagros, & magnos struthiones humi volantes, cumprimis verò simias, aliquando etiam [d] elephantos. [e] Hæc enim animantia [f] sola aduersus sitim perdurant, tum magnopere suffer[illegible] sunt immodici & feruentis Solis molestias. Sed enim Garamantes posteaquam commeatum quem secum [illegible] ederunt importauerunt, [illegible] nem consumpserunt, ueriti ad suos discedunt postliminio, metuentes ne arena iterum incensa illis intercludat aut difficiliorem viddat reditum: deinde, quemadmodum in rete comprehensis [illegible] sibi ipsis pereundum sit [illegible] cum præda. Siquidem omnis euadendi facultas sublata est, quando sol subtracto humore ex regione celerrimè exiccat, ferue-

ἠπερῖσιν, ἀκμαιοτέραν τὴν ἀκτῖνα προσβαλὼν, ἅτε πρὸς τὸ νοτίδα παρατεθηγμένον· προσὴ γὰρ αὕτη τῷ πυρί. καί τοι ταῦτα πάντα, ὅσα εἶπον, τὸ θάλπος, τὸ διψος, ἡ ἐρημία, τὸ μυδᾶν ἔχαν ἐκ τῆς παλαιᾶς, ἔτος ὑμῖν ἀνοχυρᾶ εἶναι δόξαι τοῦ μελλομένου, καὶ διὰ τοῦτο φευκτέα πάντως ἡ χώρα ἐκείνη. ἐρημία γὰρ οἰκείλα, μιγὲν θατὶ μίγισα, καὶ πλήθει πάμπολλα, καὶ τὰς μορφὰς ἀπόπατα, καὶ τὸν τὸν ἄμαχα, ἐπιμίμικται τῷ γλῷ, τὰ μὲν ἑρπετὰ βρύχια, φολιδούντα ἐν μυχῷ τῆς ψάμμου τὰ δὲ ἄνω ἐπιπολάζοντα, φύσαλοι, καὶ ἀσπίδες, καὶ ἐχιδναι, καὶ λιμάσαι, καὶ βυπρήσαις, καὶ ἀκοντίαι, καὶ ἀμφίσβαιναι, καὶ δράκοντες, καὶ σκορπίων γένος διπλόον· τὸ μὲν ἕτερον, ἐπίγειόν τι καὶ πεζὸν, ὑπέρμηκες καὶ πολυσφόνδυλον, θάτερον, δὲ ἀναίσιον καὶ πτηνὸν, ὑμενόπτερον δὲ, οἷα τοῖς ἀκρίσι καὶ τέττιξι καὶ νυκτερίσι τὰ πλεῖστα τοιαῦτα ὄρνεα πολλά,

feruere incœperit ardentio-ribus radijs emissis, veluti ad humiditatem acuminatis. illa enim igni nutrimentum suppeditare solet. Et sanè hæc omnia quæ mihi hactenus dicta sunt, feruor, sitis, solitudo, sterilis soli infœcunditas, minus vobis vi debuntur grauia præ hoc quod dicturus sum: & ob hoc ipsum omnib. modis regio ista fugienda est. Omnis enim generis is locus serpentes alit, permagnos & varios, multitudine innumeros, forma terribiles, veneno præsentissimo inexpugnabiles, & partim in cauernis subterraneis excubantes, ac in arenæ secessib degentes: partim verò supernè repentes, nempe physallos, & aspides,[h] viperas,[i] ceraſtas,[k] bupreſtes,[l] iacula, [m] amphisbænas, dracones, & [n] duplex genus scorpionum, vnũ terrestre & pedib. ingrediens permagnũ, multis corporũ vertebris insigne: alterum aërium & volatile: alis tenuibus, cuiusmodi ferè sunt locustæ & vespertiliones. Iſtiusmodi auibus multis

circum-

ἐπιπεπλεγμένα οὐκ εὐπρόσιτον ἀπεργάζεται τῷ Λιβύλλῃ ἑρπετῷ. τὸ δὲ ἐν πάντων ἐρπετῶν ἀνιάτατον ὧν ἡ ψάμμος τρέφει, ἡ Δίψας ἐστίν, οὐ φις οὐ πάνυ μέγας, ἰχίδνῃ ὅμοιος, τὸ δάγμα βίαιος, τὸν ἰὸν ταχύς, ὀδυνῶν ἀβλήτους ἐπάγων τοὺς πάσχοντας· ἐκκαίει γὰρ καὶ σήπει, καὶ πίμπρασθαι ποιεῖ, καὶ βοᾶσιν, ὥσπερ οἱ ἐν πυρὶ κάμινοι. τὸ δὲ μάλιστα καταπονεῖ καὶ καταπύχον αὐτούς, ἐκεῖνό ἐστιν, ὁμώνυμον πάσῃ τῇ ἐρπετῷ. λίψασι γὰρ ἐπιβολή· καὶ τὸ παραλοξότατον, ὅσῳπερ ἂν πίνωσι, τοσούτῳ μᾶλλον ὀρέγονται τοῦ ποτοῦ, καὶ ἐπιθυμία ποθὲν πλέον ἐπιτείνεται αὐτοῖς. οὐδ' ἂν σβέσαι τὸ δίψος, οὐδ' ἦν ἡ Νεῖλον αὐτοῖς, ἢ Ἴστρον ὅλον ἐκπιεῖν παράσχῃς, ἅπαξ προσκαύσας ἐπάρδων τῷ νόσῳ, ὥσπερ ἂν εἴ τις ἐλαίῳ πῦρ καταβρέχοι. λίγωσιν

circumuolantibus inacceſsibilis & infeſta redditur illa Libya. Cæterùm ſerpentium omnium nocentiſsimũ, quos arena nutrit, Dipſas eſt, ſerpens non admodum magnus, viperæ ſimilis, violento ictu, veneno craſſo, dolores illicò inducens intolerabiles. Ardores enim immittit extinguibiles, & putredines, & totum corpus aduritincendio. Et qui ab illa icti fuerint, clamant non ſecus atq; illi qui in ignẽ coniecti ſunt. Quod autem illos omnium vehementiſsimè afflingit & torquet, illud eſt, nempe cruciatus ſerpenti ὁ reſpondens cognomine. eius enim morſum mox ſequitur bibendi ſitis inexplebilis: & vltra modum ſitiunt. Et quod maximè admirandũ eſt, quantò plus biberint, tantò magis potum expetunt: ac ſubinde magis atque magis potando

ἐρεσῃ bibendi deſiderium. *Neque illorum ſitum extinxeris, tametſi totum.* ρ *Nilum aut Danubium epotandum præſtiteris, verùm irrigandi ſedulitate morbum incendis: quemadmodum* ϙ *ſi quis oleo ignem conetur extinguere.*

Eam

λίγουσιν ἰατρῶν πᾶσιν ἰκανὴν τὴν αἰτίαν εἶναι, πάχωσι τὸ ἰὸν ὄντα, ἕπεσθαι δὲ νενόμενον τῷ ποσῷ, ὀξυκίνητον γίγνεσθαι, ὑγρότερον, ὡς τὸ ἀκὸς καθισάμενον, καὶ ὑπὸ πλήσεως ὀχλούμενον. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδενὶ πώποτε τοῦτο πονηθότα εἶδον, μηδ', ὦ θεοί, ἴδοιμι οὕτω κοπαζόμενον ἄνθρωπον. ἀπ' ἐμοῦ γοῦν τῆς Λιβύης τὸ παράπαν, οὐ ποιῶν, ἐπήραμα δέ τι ἤκουσα, ὅ μοι τῶν ἑταίρων τις ἔλεγεν αὐτὸς ὑπὸ σκηνῆς ἐγνωκέναι, ἀνδρὸς ὅλως ἀρθανόντος, ὃς ἐς Λιβύης ἔφη, ἀπικόμενος ἐς Αἴγυπτον, παρὰ τὴν μεγάλην Σύρτιν ἐπορεύετο τὴν πορείαν. οὐ γὰρ ἦν ἄλλως, ἔνθα δὴ τάφῳ ἐντυχεῖν, παρὰ τὸν αἰόνα, ὑπ' αὐτῷ τῷ κλύοντι, καὶ σκηνὴν ἐφεσάναι, ἀμπεσοῦσαν τοῦ ὀλισθήρου τὸ πρόσωπον. πικολάφθαι δὲ ἐπ' αὐτῇ ἄνθρωπόν μέν τινα, οἷον

Eam verò incurabilis morbi causam afferre solent medici, venenum Dipsadis, cùm crassum esse consueuit, posteaquam potu rigatum fuerit, continuò mouetur atque incenditur, atque etiam humiditis, vt par est, redditur, & per omnia membra diffunditur. Ego verò neminem vnquam tali affectum morbo aut laborantem vidi: & faxint superi, ne vnquam mihi contingat videre hominem his conflictantem cruciatibus. Sed ne omnino quidem vnquam ingressus sum Libyam, & recte mihi feciſſe videor. [r] *Porrò autem epigramma quoddam audiui, quod mihi vnus è familiaribus pro certo confirmabat, se ipsum legisse supra statuam viri ad hunc modum fato functi: qui, vt aiebat, in Aegyptum iter faciēs, magnam Syrtin præteribat. neque enim alia eò perueniendi via patet. Ibi in littore obiter ac sepulcrum esse delatum, ac propter fluxum ipsum adstantem vidisse statuam exitij rationem indicantem. quippe supra illam sculptū esse hominem quendam, qualem*

οἷον ἡ Τάνταλον γράφουσιν, ἐν λίμνῃ ἑστῶτα, καὶ ἀρυόμενον τοῦ ὕδατος, ὡς πίοι· διψῶν τὸ θεῖον· καὶ τὴν Διψάδα, ἐμπεφυκυῖαν αὐτῷ, περιεσπασθαι τοῦ ποδός, καί τινας γυναῖκας ὑδροφορούσας ἅμα πομπὴν παλαιὰν τὸ ὕδωρ αὖ, πλησίον καὶ ἀκάτῳ, οἷα τ' ἐρουθῶν ἐκείνων, οὓς ἐφασαν θηρᾶν τοὺς Γαράμαντας. γεγράφθαι καὶ τὸ ἐπίγραμμα, ἐχόμενον καὶ αὐτὸ ἐπεί·

Τοῖα καθέντ' εἶμαι καὶ Τάνταλον ἄθλιον οἶον

Μυδαμὰ κοιμίσσα διψαλέων λίθω ὀδυνάων,

Καὶ Δαναοῖο κόρας τοῖον πίθον ἐκ ἀναπλῆσαι,

Αἴψ' ἐπαυλήσας ὑδροφόρῳ καμάτῳ.

ἔτι καὶ ἄλλα ἐπιτύμβια ἐστὶ περὶ τῶν ὠῶν, καὶ ὡς ἀναρρήγνυσθαι αὐτὰ, ἐδήχθη, ἀπ' ἐκείνου μιμνήμονα ἐκείνων. συλλέγουσι δ' ἄρα τὰ ὠὰ, καὶ ἐσπεδάκασι περὶ αὐτὰ οἱ ἀνθρωποι, ἐχ ὡς φαγεῖν μόνον, qualem ferè pingere solent Tantalum in media palude consistentem, ac vndas hauerientem, non aliter ac si biberet: bestiolam autem, nempe Dipsada, illi inhærentem, ac pedi eius implicatam. Tum mulieres quaspiam aquam ferentes, eademq; opera non paucas illi eandem potandã affundentes. Insuper oua quoque adiecta conspiciuntur, qualia ferè struthionũ illorũ esse perhibentur, quos Garamantas venari suprà memorauí. Est autem epigramma ascriptũ, quod & hic referre non alienum esse opinor:

Talia passus erat quoque Tantalus Aethope cretus,
Qui nullo potuit fonte leuare sitim.
Tale nec è Danaõ natas implere puellas
Assiduis vndis vas potuisse reor.

Erant adiecta adhuc & alia quatuor carmina de ouis, quemadmodum ea tollens à Dipsade percussus fit: sed illa memoriter non teneo. Itaque ũ oua colligunt, eaq; studiosè gentes vicinæ indagant, non edendi tantùm gratia. sed

ἐκ τῶν σπόνδυλων χῶνται κινοῦντες, καὶ ἐκπώματα ποιοῦνται ἀπ' αὐτῶν· ἐν γὰρ ἔχουσι κύρτωμα μόνον ὄφεως τὸ ψάμμον ἔνδον φιλοῦν. ἀλλὰ μὴ μιγάλα γίνεσθαι, καὶ πῖλοι γίνονται δύο ἐκ τῶν ὠῶν ἑκάστου· τὸ γὰρ ἥμισυ μόριον ἑκάτερον, ἀρκοῦν τῇ κεφαλῇ, πῖλός ἐστιν. ἐκεῖ τοίνυν λοχῶσιν οἱ ἀσπάδες παρὰ τὰ ὠά, καὶ ἐκπεσὸν πρόσθεν ὁ ἄνθρωπος, ἐκ' ψάμμου ἐξερπύσασαι, λάκκους τε ἀποδαίμενοι· ὁ δὲ πάσχει ἐκεῖνα τὰ μικρὸν ἔμπροσθεν ἀρυμένα, πίνων ἀεί, καὶ μᾶλλον διψῶν, καὶ πιμπλάμενος οὐδέποτε. ταῦτα οὕτω μὰ Δία, πρὸς Νίκανδρον τὸν ποιητὴν φιλοτιμούμενος διεξῆλθον, ὑπὲρ ὑμᾶς μάθοιτε, ὡς οὐκ ἀμελὴς γεγένημαί μοι, φύσεως τῶν Λιβυκῶν ἑρπετῶν εἰδέναι ἰατρῶν γὰρ ἂν μᾶλλον ἐστὶν ἢ ἄλλων ἄν, οἷς ἀνάγκη ἀδύνατα ταῦτα, ὡς μὴ ἀμαθῶσθαι αὐτὰ μετὰ τῆς τέχνης ἔχοντας.

sed illis euacuatis pro vasis & instrumentis vtuntur. plurimum verò ex illis pocula præparant. Neq; enim figulinâ exercere possunt, propter terram arenosam. Cæterùm magnis & capacibus inuentis, etiam pileos ex illis conficiunt, semper ex ouis singulis geminos: cuiusque enim pars dimidia aptâ & sufficiente pileum præstat tegendo capiti. Ibi ergo iuxta oua dipsades insidiosè excubant, tum accedentem quempiam mox ex arena prorepentes morsu infelicem feriunt. Ille verò ictus, illicò incurabili morbo affectus, talia patitur quæ paulò antè à me relata sunt, subinde bibens, ac vehementiùs sitiens, cùm tamen nunquam sedata siti repleri possit. Hæc per Iouem non in hoc à me dicta sunt, vt ambitiosè cum [x] Nicandro contenderem, neque vt vobis planum facerem, quàm non neglectui dederim Libycorum serpentum nosse naturas. Medicorum enim magis ista laus est, quibus hæc necessariò comperta esse debent, vt in tali casu egentibus opem ferre pro artis suæ professione queant.

At

ἀπὸ μοι δοκῶ (νὴ πρὸς Φειδίου μὴ δυσχεράνητε τῷ ἀπόνα χαριεμένῳ ἔσαν) ὅμοιόν τι κἀμὲ αὐτὸς παθεῖν πρὸς ὑμᾶς, οἷον ἐκεῖνοι πάσχουσι πρὸς τὸ ποτόν, οἱ δηχθέντες ὑπὸ τῶν δηλάδων. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐπὶ πλεῖον πειρᾶσθε ὑμᾶς, ζωσύτῳ μᾶλλον ὀρέγομαι τοῦ πράγματος, νὴ τὸ δίψος ἄσχετον ἐπικαίεταί μοι, νὴ ἔοικα δεῖν ἐμπλησθῆναι τοῖς τοιούτοις ποτοῖς, νὴ μάλα ἐκόντας· πῶς γὰρ ἂν οὕτω διαθεῖτε καὶ παθαρῷ ὕδατι ἐντύχοιμι; ὥστε σύγγνωτε, εἰ δηχθεὶς νὴ αὐτὸς τῷ ψυχρῷ ἡδίστῳ τούτῳ καὶ ὑγιεινοτάτῳ ὧν δίψαντι, ἐμφορεῖσθαι χανδόν, καθεὶς ὧν πρανῶ τῷ κιφαλεύσῃ μόνον μὴ ἐπιλείπαρ τὰ παρ' ὑμῶν ἐπιῤῥέοντα, μηδ' ἐνθᾶσαν τῷ σπαθίῳ τῆς ἀκροάσεως, κἀγώνοτά τι, καὶ δηχθέντα καταλιπεῖν. ὡς δίψος γε ἕνεκα τοῦ μοῦ πρὸς ὑμᾶς, ὃ μὴ ἂν ἐκόλυε πίνων ἀεί, κατὰ γὲ τὸν σοφὸν Πλάτωνα, πόρρω ἐδεῖς τῆ κακῶν.

At ego mihi videor (& per Phidiam ne miquo feratis animo comparationem ferinam existentem) non dissimile quiddam erga vos pati, cui usmodi illi patiuntur grauissimè, qui morsu dipsadis percussi sunt. Quò enim crebriùs ad vos ituare soleo, hoc magis atque frequentius ad vos eundi me vexat cupiditas, & planè siti aduror intolerabili, videorque mihi tali nunquam expleri posse desiderio, & quidem iure optimo. Vbi enim adeò claram & conspicuam aquam posim consequi? Quare ignoscite, si & ego ictius animo, hoc morsu iucundissimo & salubberrimo prolixè & abundanter me impleo, capite scaturienti subiecto fonticulo, dummodo me non deficiant undæ à vobis influentes, nève effuso audiendi studio hiantem & sitientè desitatis. Nam quod ad meam erga vos sitim attinet, nihil prohibebit subinde bibere. Etenim iuxta sapientis Platonis sententiam, rerum venustarum nulla est satietas.

GILBER-

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

* Dipſadi ſerpentum generi, de naturæ ratione aſcitum nomen monumentis veteribus proditum eſt. Eius forma viperæ ſimilis, morſu nocentior, cuius ictum inextinguibilis & letalis ſitis conſequitur. Frequens eſt in Libya Africæ regione, quæ ab Atlante monte Mauritaniæ incipit, & ad Canopum vſque Nili oſtium panditur: dicta à Libya coniuge Epaphi, filij Iouis. Ea ſemper aliquid nouum ideo dicitur adferre, quòd in ſiticuloſa regione ad vnum aliquem riuum plurimæ ferarum ſpecies bibendi gratia conuenire cogantur, inibiq; varia mixtura violentæ Veneris varias monſtrorum formas, ſubindeq; nouas naſci. Arenoſa eſt, deſerta, inculta & vaſta. Hoc illud Antiphili:

Καρποῖς δ' ἐν ἀγροῖσιν ἐχίζομεν, οὐδὲ γὰρ αὐλαξ
Αἰγύπτης λιβύης ψαμμὸς ἐπιστρέφεται. *Id eſt,*

Fructibus contendimus, non ſtadijs: neque enim ſulcus Aegypti, Libyæ harenas curat. Meminerunt huius Dipſadis etiam Nicander in Theriacis, vbi antiqua & lepida memoratur fabella de dipſadis exuuio, & ſitis origine, qua à dipſade icti laborant.

a EA pars Libyæ, quæ ad Auſtrum tendit.] *Narratio.* *b* Garamantes ijs locis finitimi.] *Garamantes populi ſunt Aphricæ extremi, & quaſi à conſortio humanitatis remoti. vide Calium Rhodig.* *c* Onagros.] *Aſinorum, inquit Varro, duo ſunt genera: vnum ferum, quos vocant ὀνάγρους. In Phrygia & Lycaonia ſunt greges multi. Alterum manſuetum, vt ſunt in Italia omnes.* *d* Elephantos.] *Libycum inſtitutum eſt, vt quos in venatione vel pugna elephantes attriuerint, magnificè ſepeliant, ac hymnos præterea concinant.* *e* Hæc enim.] *Sitim quæ maximè ferant animalia.* *f* Sola aduerſus ſitim.] *Libycas feras æſtate non bibere produnt authores grauiſſimi, vbi præcipuè inardeſcere ſitim, conſentaneum. Hyeme autem potui indul-*

gere multum : quoniam diuersa omnino contingere debuerint. Verùm id esse in causa comperium est, quòd in eo mundi situ, per æstatem aquæ propemodum nullæ sunt : proinde illis non bibere in consuetudine est. Hyeme autem scatentibus aquis, non ita. Transeunte verò in naturam consuetudine, si alio transferantur, pristinum nihilo secius retinent morem. g Aspides.] *Aspidi nomen à scuto est. Quatuor longos dentes & virulentos maxillis huius aspidis inesse, scribit Nicander, è quibus virus in hostem eiaculetur. Paulus Aegineta lib. 5. cap. 18. ex Galeno tres aspidis species profert : Cherseam,* id est, *terrestrem Chelidoniam, velut hirundinariam.* πλατύδα : *huic à spuso nomen, quòd erecto corpore virus in corpus hominis expuat. Hanc* πλατύδα, *deiecto Antonio Cleopatra sinistræ mammæ admouit, quum Augustus eam vapere & perdere vellet, vt ocyßamè incideret.* h Viperas.] *Viperarum autem Graecis triplex est discrimen. Masculus enim* ἔχις, *fœmina* ἐχίδνα *vocatur : sicut* ἔχεως *soboles, velut filij echidis. Qui verò à vipera morsi sunt,* ἐχιδακτοὶ *appellantur.* i Ceraſtes.] *Cerastes cornutus serpens,* παρὰ τὸ κέρας : id est, *à cornu. Longitudine nauli longæ æquiparatur à Nicandro, qui dolosum appellat, quòd orbitis, planstrorumque stinere se occultans, incidentem in se fortè occidit.* k Bouπῆς is.] *Insecta. de genere cantharidum esse Dioscorides libr. 2. cap. 54. asseuerat. Nomen gerit à nocumento, quo armento vel bubus interitum adferre solet. Nomen enim habet* παρὰ τὸ τοὺς βόας ἀπαμπεχάνειν : id est, *ab incendendis bubus. Id quod & Nicander in Alexipharmacis monet. De hac ita Galenus : Bupreſtes, inquit, sunt genus quoddam animalis, simile cantharidibus, & forma, & virtute. Aegineta eadem refert.* l Iacula.] Αἰόλια *sunt animalia, quæ instar iaculorum currunt.* m Amphisbænas.] *Amphisbæna* παρὰ τὸ ἀμφὶ καὶ βαίνω, *quòd gemino capite & nutante gressu incedat. Ex huius exuuijs lignicidæ baculum induunt, eoq; frigore hyberno aduersus triporem manium vtuntur, Nicandro autore.* n Duplex genus scorpionum.] *Octo scorpionum genera apud Nicandrum in Theriacis enumerantur : quorum quartum* χλοάον *à viridante colore dictum, multis corporum vertebris insigne, suspicor hic esse*

primum :

primum: ὀκταυον μελίχλωρος: id est, *mellei coloris, hic esse alterum. Nam à tergo gerit alas locustæ similes. Quanquam hic libenter cedam melius iudicantium sententiæ.* o Respondens cognomine] *Huic serpenti nomen ab suti est inditum, quòd qui ab hoc læsus fuerit, adeò sitiat, vt bibendo in tantum repleatur, vt vmbilico fracto, effundat veteri onus, vt Nicander de dipsade tradit.* παρὰ τὸ διψᾶν: id est, *à sitiendo.* p Nilum.] *Nilus Aegypti fluuius.* q Vt si quis oleo ignem.] *Oleo restinguere incendium dicitur, qui ea admouet remedia, quæ malum magis ac magis exacerbant. Idem Lucianus in Timone: Si quem aspexerit incendio conflagrantem, pice atque oleo se velle restinguere.* r Porrò autem.] *Exemplum rei.* s Tantalum.] *Nota est fabula de Tantalo apud inferos ad aquam stante, de pomis in capite imminentibus, cùm sitiens interim atque esuriens neutra ipsius contingere: vel ex dialogo Menippi & Tantali, vbi de Tantalo plura recitauimus, tum in Timone. Lege Homeri Odyss. circa finem. Ouid.*

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat.

s Danao natas.] *Danaus Beli Prisci filius, ex pluribus coniugibus quinquaginta filias habuit. quæ cum quinquaginta filijs Aegypti fratris Danai nupsissent, eos omnes vna nocte interfecerunt: præter Hypermnestram, quæ Lino viro suo pepercit. Ob quod nefas, hac finguntur pœna apud inferos damnatæ Danaides, vt assiduè in vrnis fundo carentibus hauriré aquam cogantur.* u Oua.] *Struthionis oua, inquit Plinius libro decimo, capite primo, commendantur propter amplitudinem, recepta pro vasculis, & pennæ ad crista galearum, conos adornantes.* x Nicandro.] *Nicander poëta & medicus fuit, scripsitque plurima versibus, quorum Theriaca & Alexipharmaca extant, reliqua desiderantur. de eo extant aliqua præconia in libro primo Epigrammatum Græcorum. Is de dipsade scripsit in Theriacis.*

ΠΛΟΙΟΝ Η ΝΑΥΙGΙΥΜ, SEV
d'χαί. vota

Iacobo Micyllo interprete.

ARGVMENTVM.

IRridet hoc Dialogo Lucianus cupiditates & stulta hominum vota, vt qui in ijs rebus plerunque felicitatem ponant, eaque sibi expetant, quæ si ipsis contingant, plurimum & molestiæ & periculorum quoque interim habituri sint. Ita enim fingitur hic Adimantus primò diuitias, post hunc Sampppus potentiam & imperium, postremus autem Timolaus voluptates, & quicquid mundo plausibile videtur, optare. Quorum omnium vota Lucianus ita confutat, vt ostendat quiduis potius quàm felicitatem in his rebus positam esse. Argumenti autem huius occasio à noua & inusitata nauis magnitudine nasci fingitur, quæ cùm fortè tum ex Aegypto frumentum in Italiam portaret, tempestatibus acta, Athenas in Piræum appulsa fuerat. Hanc cùm Adimantus (vt fingitur) conspicatus esset, & de numero frumenti quem portaret, deque annuo quæstu quem domino faceret, audisset, inita secum ratione, vt si tantos quotannis reditus ipse caperet, felicissimum ac beatissimum sese putaret: interim dum à Luciano ob stultitiam deridetur, cæteris quoque personis, optandi cuique quod vellet, occasionem ac facultatem præbet. Estque hæc veluti narratio quædam totius Dialogi. Ad quam antequam venitur, persona quoq; Adimanti, & nauis magnitudo, & tempestuosum circa Chelidonias mare, dialogi gratia describuntur. Exordium à Timolai studio trahitur, qui ad famam nauis à Corintho Athenas spectandæ eius gratia veniſſe fingitur. Eiusdem autem argumenti satyra quoq; est apud Iuuenalem decima in qua & ille

suo more cupiditate & mania vota
hominum insectatur.

AYKI.

ΛΥΚΙΝΟΥ, ΤΙΜΟΛΑΟΥ, ΣΑΜΙΠΠΟΥ ΚΑΙ ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΥ.

LYCINVS, TIMOLAVS, SAMIPPVS ET ADIMANTVS.

Υκ. Οὐκοῦν λέγω, ὅτι θάλπει τοὺς γύπας ἥλιος ἐν φανερῷ κάμινος, ἢ θερμά τις παραδόξως Τιμόλαον δαλάττοι, κἂν εἰς Κόρινθον ἴοι ἀπνευσὶ θέοντα ἀπίνα; εἶτα τοῦτο οὕτω φιλοθεάμων σύ γε, καὶ ἄοκνος τὰ τοιαῦτα. Τι. τί γὰρ ἄλλο καὶ ποιεῖν, ὦ Λυκῖνε, σχολὴν ἄγοντα, ἀκουσθόμενον οὕτως ἐπορμιεῖσθαι ναῦν, καὶ πῶρα τοῦ μέτρου ἐν τῷ Παραλῷ καταπλινσχύσαι, μίαν τῶν ἀπ' Αἰγύπτου ἴσως εἰς Ἰταλίαν σιταγωγῶν; οἶμαι δὲ καὶ σφῶ, σὶ τε καὶ Σάμιππον τουτονὶ, μὴ κατ' ἄλλό τί ἐξ ἄστεος ἥκειν, ἢ ὀψομένους τὸ πλοῖον. Λυ. νὴ Δία, καὶ Ἀδείμαντος ὁ Μυρῥινούσιος

N' non dixi quòd citiùs laetuerit vultures cadauer pridianum ac marcidum in propatulo positum, quàm spectaculum aliquod nouum & inopinatum, Timolaum. etiam si Corinthum illum oporteat sine respiratione curriculo abire? Quamobrem autem ita spectandi cupidus es tu, & ad huiusmodi res adeò impiger? TIM. Quid enim aliud conueniebat facere quoque, Lycine, cùm ocium alioqui agerem, audito nauem adeò ingentem, & mensuram omnem excedentem, in Piræum appulsam esse, vnam videlicet earum quibus ex Aegypto in Italiam frumentum importari solet? Arbitror autem & vos, te videlicet & Samippum hunc, non ob aliam causam ex vrbe huc progressos esse, quàm vt nauigium hoc videretis. LYCIN. Per Iouem, & Adimantus quoque Myrrhinusius

φιούσι& ἵπτατο μετ' ἐμοῦ· ἀπ' οὐκ οἶδ' ὅπου νῦν ἐκεῖνός ἐστιν, ἀποπλανηθεὶς ἐν τῷ πολλῷ τῶν θεατῶν. ἄχρι μὲν γὰρ τῆς νεὼς ἅμα ἤλθομεν, καὶ ἀνιόντε εἰς αὐτὴν, σὺ μὲν, φαίνῃ, Σάμιππε, ἡγούμενος, μετ' ἐμὲ δὲ ὁ Ἀδείμαντος ἐῶν, εἶτ' ἐγὼ μετ' ἐκεῖνον ἐχόμενος& αὐτοῦ ἀμφοτέρας. καί με ἀεὶ τῆς ἀναβάσεως ὅλης παρέπεμπε, χειραγωγῶν ὑποδιδοὺς ἐμὲ, ἀνυπόδητος& αὐτὸς ὤν· τὸ δὲ τούτου δὴ οὐκ ἔτι αὐτὸν εἶδον, οὔτε ἐνδοθεν, οὔτε ἐπὶ θατέρου κατιόντα μέν. Σάμ. οἶδα, ὦ Λυκῖνε, ὅπου ἡμᾶς ἀπέλιπεν; ὁπότε, οἶμαι, τὸ ἀρῶον ἐκεῖνο μεράκιον ἐκ τῆς θαλάμης ἐξῆλθε, τὸ τὴν καθαρὰν ὀφθαλμὸν ἐνδυόμενος, ἀναβαλλόμενον εἰς τοὐπίσω τὴν κόμην, ἐπ' ἀμφότερα τοῦ μετώπου ἀπηγμένην. ἐ τοίνυν ἐγὼ Ἀδείμαντον οἶδα, οἶμαι, λαφυρὸν ὅτω ἐκεῖνος φαίνοιτο ἰδεῖν, μακρὰ χαίτην φρά-

rhinuſius vnà nobiſcum. Sed neſcio vbinam ille nunc ſit, inter multitudinem ſpectatorum alicubi errans. Nam vſque ad nauem quidem vnà venimus, & aſcendentes in ipſam, tu quidem, opinor, Sampippe, præibas, ſequebatur autem Adimantus: deinde ego poſt illum, virique ipſum manibus apprehendens. Ac me per totas ſcalas ſubuchebat ille, manu ducens, ſubligatum crepidis, cùm ipſe abſque calceis incederet. Sed poſtea non ampliùs ipſum vidi, neque intus, in naui, neque poſtquam inde iterum deſcendimus. SAM. Nôſti, Lycine, vbi nos reliquit ille? Quando opinor formoſus ille adoleſcentulus ex interiore parte nauis progrediebatur, nitido ac puro amiculo indutus, religata poſt tergum coma, ad vtranque frontis partem reducta. Proinde ſi ego Adimantum rectè noui, arbitror venuſtum ac dulce adeò ſpectaculum conſpicatum, longum valere

φράσας ὦ Αἰγυπτίῳ ναυπηγῷ, περιηγουμένῳ τὸ πλοῖον, περίεισιν λακρύων, ὥσπερ ἔθος· ταχύδακρυς γὰρ ὁ ἀνὴρ εἰς τὰ ἐρωτικά. Λυ. καὶ μὰ οὐ πάνυ καλὸς, ὦ Σάμιππε, ὁ μαραχίσκος ἔδοξέ μοι, ὡς ἂν καὶ Ἀδάμαντον ἐκπλήξαι, ᾧ τοσοῦτοι Ἀθήνησι καλοὶ ἔφοιτων, πάντων ἐλάθιππον, συμπλοι τὸ φθέγμα, παλαίσρας ἀφπίζοντα, οἷς καὶ παραδακρύσαι οὐκ ἀχρηνίς. οὕτω δὲ πρὸς ὦ μαλάκχρους ἐστὶ, καὶ πρόχαλός ἐστὶ καὶ λιπλὸς ἄγαν τοῖς σκιλοῖν, καὶ ἰφθίγγετο ἰσισυρμένον τι, καὶ σωιχὲς, καὶ ἐπίτροχον· ἐκλωτεῖ μὴ ἐς τὸ πάτριον ἀ ὦ ψόφῳ, καὶ ὦ τῆς φωνῆς τόνῳ, ἡ λόμη δ', καὶ ἐς τοὐπίσω ὁ πλόκαμος σωισπαραμένος οὐκ ἀλωσιθείου φυσιν αὐτὸν ἔσν. Τι. τοῦτο μὲν εὐγενείας, ὦ Λυκῖνε, σημεῖόν ἐστι Αἰγυπτίας, ἡ κόμη.

valere iusso Aegyptio fabricatore, per nauigium circumcircà præeunte, adstitisse lachrymantem, quemadmodum consueuit. Admodum enim procliuis ad lachrymas homo est, quod ad amores attinet. LYC. At qui non adeò formosus, Samippe, adolescens ille mihi visus est, vt etiam Adimantum velut attonitum in se conuerteret, quem tot subinde Athenis formosi sectantur, ingenui omnes, loquendo garruli, & palæstram spirantes, quibus etiam illachrymari non ignauum est. Hic autè præterquam quòd colore fusco est, etiam labia habet prominentia, & gracilia nimis crura, loquiturque dissolutum & incompositum quiddam continuatis & agglomeratis inter se verbis, Græcè quidem, sed ad patrium morem concitato strepitu, & inflexo vocis accentu. [a] Coma autem & ille post tergum conuolutus capillus, haudquaquam liberum esse ipsum arguit. TIMOL. Hoc quidem nobilitatis signum, Lycine, est [b] Aegyptiacæ, co-

μη. ἅπαντα γὰρ αὐτοῖς οἱ ἐκ παίδων ἀναπλέκοντα, ἕως τι πρὸς τὸ ἐφηβικόν. ἐν Παλλάδος οἱ πρόγονοι ἡμῶν, οἷς ἐδόκει καλὸν εἶναι, κομᾶν τοὺς γέροντας, ἀναδουμένους πρωθύστερον. ὑπὸ τέττιγι χρυσῷ ἀναειμμένον. Σά. εὖ γε, ὦ Τιμόλαε, ὅτι ἡμᾶς ἀνεμίμνησκες τῶν Θουκυδίδου συγγραμμάτων, ἃ ἐν τῷ προοιμίῳ περὶ τῆς ἀρχαίας ὑμῶν τρυφῆς ἔφη ἐν τοῖς Ἴωσιν, ὁπότε οἱ τότε σὺν ἀποικίᾳ ἐστάλησαν. Τι. ἀτὰρ, ὦ Σάμιππε, νῦν ἀνεμνήσθην, ὁπόθεν ἡμῶν ἀπῆλθεν Ἀδείμαντος, ὅτε παρὰ τὸν ἐν Ἑλλησπόντῳ ἔπλευσεν ἀναβησόμενος, ἀεὶ θαυμάζοντος τὰς ἐπιβολὰς, καὶ θαυμάζοντος ἐς νίοντα τὸν ναύτην ἐκ τῶν κάλων, ἔπειτα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἑστῶτα ἄνω ἀσφαλῶς ἑστῶτα, τῶν κεροτάκων ἐσπεπημένον. Σάμ. εὖ γε λέγεις. τί δ' οὖν χρὴ ποιεῖν ἡμᾶς ἐνταῦθα, παραδοκᾶν αὐτὸν, ἢ ἰέναι; ἐγὼ

ma videlicet. Cuncta enim illorum pueri ingenui capillum à tergo collectum gerunt, vsque dum ex ephebis exeunt: quemadmodum & Pallenæ maiores nostri, quibus pulchrum videbatur comam nutrire senes quoq; redimitos a crobylli exiura, sub aurea cicada veligata. SAM. *Euge, Timolaë, quòd nos commonefacis Thucydidis commentariorum, quæ in proœmio de veteri nostra luxuria in Ionibus, quàdo illi vnà cum cæteris in colonias missi fuêre.* TIM. *Admodum in mentem venit, Sampe, vbi abierit Adimantus quàdo videlicet iussa malè aliquàdiu stetimus sursum spectantes, numerantes alia alijs superimpositas, & miranti ascedentem per funem nautam, deinde per antennam supernè tutò adeò currentem, apprehensis antennarum clauis seu cornibus.* SAM. *Rectè dicis, quid igitur oportet facere nos hîc? vtrum expectare ipsum? aq-*

vis

ἰγὼ οὔθις ἱπάνεμι ἱς τὸ πλοῖον; Τιμ. μηδαμῶς, ἀλλὰ προίωμεν· ἀκὸς γὰρ ἤδη παρηλιηλυθυῖα ἱκάνον, ἀφοσοδωῦται ἱς τὸ ἄσυ, ἱπὰ μηκέτ' ἡμᾶς ἱυρᾶν ἰδυάζο. ἀς δ' μὴ, ἀπ' οἰδὶ πλὼ ὁδὸν Ἀδάμαντ☉, καὶ δι☉ οὐκ ἄν, μὴ ἀφλαφθὰς ἡμῶν ἀποδουκοληθῇ. Λυκ. ὁρᾶτε, μὴ σκαιὸν ἦ, φίλον ἀφιλπόντας, αὐτοὺς ἀπιζύαι. βαδίζωμεν δ' ὅμως, ἐ καὶ Σαμίππῳ τοῦζο δοκᾶ. Σα. καὶ μάλα δοκᾶ, λῦπος ἀνιφγίναν πλὼ παλαίσραν ἔτι καταλάβωμεν. ἀπὰ μιταξὺ τῶν λόγων, ἠλίκη νεῶς, ἅκοσι καὶ ἑκατὸν πύχεων ἴλιγχο ὁ ναυπηγὸς τὸ μῆκ☉, ἐν☉ δ', ὑπὲρ τὸ τίταρζον μάλισα τέτα, καὶ ἀπ' ἐ καταρώματ☉ ἐς τὸν σωθμυῶνα, ἐ βαθύταζον κατὰ τὸν ἄνδλον, ἐννέα πὸς τοῖς ἕκοσι, τὸ δ' ἄπια, ἠλίκ☉ μὲν ὁ ἱσὸς, ὅσον δ' ἀνίχα πλὼ

vis vt ego ad nauigium iterum abeam? TIM. Nequaquã, sed pergamus. Nam verisimile est præterijsse illum iam, recipientem in urbem sese, postquam nos amplius inuenire non potuit. Quòd si minùs, at viam saltem nouit Adimantus: neque metuendum est, ne à tergo relictus, à nobis seducatur. LYC. At videte, ne agreste nimis fuerit, relicto post nos amico, ipsos hinc abire. Sed eamus tamen, si idem hoc Samippo quoque videtur. SAM. Atque admodum videtur, si fortè apertam adhuc palæstram deprehendere possimus. Sed interea dum sermones cædimus, quanta nauis hæc? centum & viginti cubitos in longitudinem porrecta, latitudine autem supra quartam maximè partem mensuræ huius patens. Tum à summis foris ad fundum vsque, quà profundissima est, eo loci videlicet, quò sentina defluit, nouem & viginti cubitos alta. Præterea autem quantus malus, quantámque sustinet anten-

τὴν λιμάλαν, οἵῳ δὲ πρότερον λιχνίζεται, καὶ σωίζεται. ὡς δὲ ἡ πρύμνα μὲν ἐπανίσχει κυρτὴ ἡρέμα λαμπύλη, χρυσοῦν ἐποίησεν ἐπικεκυφὸς, λαταντικρὺ δὲ, ἀνάλογον ἡ πρῶρα ὑπερβέβηκεν, ἐς τὸ πρόσω ἀρμονικωτέρη, τῷ ἐπάνω μόνον τῆς νηὸς θεὸν ἔχουσα, τῷ Ισιν, ἑκατέρωθεν. ὁ μὲν γὲ ἄλλος κόσμος, ἃ γράφαι, καὶ ζωϊσίλου τὸ πρᾶσιν πυραυγὲς, καὶ πρὸ ζύτων, ἃ ἄγκυραι καὶ σφοῖαι καὶ πτεραωγαῖς, καὶ ἃ μετὰ τὴν πρύμναν οἰκήσεις, θαυμάσια πάντα μοι ἔδοξεν· ἡ τὸ τῶν νεωτῶν πλῆθος κρατοῦσα ἂν τις ἀκάσαιεν· ἐπεὶ δὲ καὶ τοσοῦτον ἄχθος σῖτου, ὡς ἱκανὸν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ Αττικῇ ἐνιαύσιον τὸν προφλύ. ἐκεῖνα πάντα μικρός τις ἀνθρωπίσκος, χειρωνάξ, ἐσωζεν, ὑπὸ πλῆθος λάμακι τὰ τυλικαῦτα πηδάλια πειθόμενον. ἐδόκει γάρ μοι ἀναφαλαν-

nam? quanto autem tuendo vtitur atque astringit? Vt autem ipsa quidem puppis paulatim assurgit inflexa, atque aurcum anserculum supernè habens imposi-sum: eregionè autem æquâ proportione prora promi-net, in anteriorem partem longè porrecta, & cognominem nauidem, Isidem videlicet, vtrinque additam habens. Nam cætera quidem ornamenta, vti pictura, veli flammeus ille atque rasius color, & ante hæc anchoræ quoque, & vertendi circumagendique instrumenta, & habitationes illæ post puppim, omnia admiratione digna visa mihi sunt. Iam & nautarum multitudo cum exercitu contendat, posset. Dicebatur quantum frumenti numerum portare, quantus in annuum vi-ctum sufficere omnibus Attica facilè posset. Atq hæc omnia parvus quidam homuncio, senex iam, conseruabat, tenui adeo pertica tan gubernacula conuertēs. Commonstratus enim mihi fuit cu uastes

θαλαττίας οὖλος, Ηρων, οἷ-
μαι, τοὔνομα. Τιμ. θαυμαλ-
έος τὼ τέχνω, ὡς ἔφα-
σκον οἱ ἐμπλέοντες, καὶ τὰ
θαλάττια σοφὸς, ὑπὲρ τοῦ Πρω-
τέα. ἠπόρησε δὲ, ὅπως δύνῃο
κατάγοι τὸ πλοῖον, οἷα ἐ-
παθον πλέοντες, ἢ ὡς ὁ ἀστὴρ
αὐτοὺς ἔσωσεν; Λυκ. ἦν, ὦ Τι-
μόλαε, ἀλλὰ νεὼς ἡδέως ἂν ἀ-
κούσαιμι. Τιμ. ὁ ναύκληρος
αὐτὸς διηγεῖτό μοι, χρηστὸς
ἀνὴρ, καὶ προσομιλῆσαι δυ-
ξιός. ἔφη δὲ ἀπὸ τῆς Φάρου ἀ-
πάραντας ὑπὸ νότου βιαίου πνέ-
σαντος, ἑβδόμαίους ἰδεῖν τὸν Α-
κάμαντα, εἶτα ζέφυρον ἀντι-
πνεύσαντος, ἀπενεχθῆναι πλα-
γίους ἄχρι Σιδῶνος· ἐκεῖθεν
ὑπὸ χειμῶνι μεγάλῳ ἀνακτωθῆ-
ναι ἐπὶ Χελιδονίας, διὰ τὸ Αὐλῶνος
ἐκβεῖν, ἔνθα δὴ περὶ μικρὸν
ἅπαντες ἐκινδύνευσαν ἀπολέσθαι.
εἶδα δέ ποτε παραπλώσας
καὶ αὐτὸς Χελιδονίας, ἡλίκον
ἐκ τοῦ τόπου ἀνίσταται τὸ κῦ-
μα,

uaſter quidã criſpus, Heron, opinor, nomine. TIM. Mirabilis, quod ad artẽ attinet, ille, quemadmodum dicebãt ij, qui cũ eo nauigant, & rerum marinarum ſupra Protea illum doctus. Audiſtis autem quomodo huc appulerit nauem? qualia acciderint nauigantibus? aut quemadmodum ſtella ipſos ſeruârit? LYC. Haudquaquam, Timolaë. Quin hoc ipſum abs te libenter nunc audierimus. TIM. Ipſe naucleru narrauit mihi, homo probus, & ad conuerſandum ingenuus. Aiebat autem cùm à Pharo ſoluiſſent, flatu non admodum vehementi ſeptimo die eò fuiſſe prouectos, vt iam Acamantem viderent. Exinde Zephyro ex aduerſò ſpirante tranſuerſos abreptos fuiſſe ad Sidonem vſque. Inde autem tempeſtate magna iactatos, decimo tandem die per anguſtias illas ad Chelidonias peruenaſſe, vbi parùm abfuit quin omnes ſubmergerentur. Noui autem, aliquando etiam ipſe naui præterueſtus Chelidonias, quanti ſe eò loci attollant fluctus,

μα, καὶ μάλιστα περὶ τὸν λίβα, ὁπόταν ἐπιπλέῃ καὶ τοῦ νότου μετ' ἐκεῖνο γὰρ ἤδη συμβαίνει μεσίζεσθαι τὸ Παμφύλιον ὑπὸ τῆς Λυκιακῆς θαλάσσης, καὶ ὁ κλύδων ἅτε ὑπὸ πολλῶν ῥοῦ μάτων περὶ ὦν ἀκρωτηρίῳ σχιζόμενος (ἀπόξυροι δὲ εἰσὶ πέτραι καὶ ὀξεῖαι, παραβολόμεναι ὡς κλύσματι) καὶ φοβερωτάτῳ ποιεῖ τὸν κυμάτων κλύδωνα, καὶ τὸν ἦχον μέγαν· καὶ τὸ κῦμα πολλάκις αὐτῷ ἰσομέγεθες ὑπερπίπτει. τοιαῦτα καὶ σοφὸς καταλαβὼν ἔφασκεν ὁ ναύκληρος, ἔτι καὶ νυκτὸς ὄσης, καὶ βάθους ἀπεῖβε, ἅμα πρὸς τὸν οἰμωγὴν αὐτῶν ἐπικλασθέντας τοὺς θεούς, πῦρ τι ἀναλάμψαι ἀπὸ τῆς Λυκίας, ὡς γνωρίσαι τὸν τόπον ἐκεῖνον, καί τινα λαμπρὸν ἀστέρα, Διοσκούρων τὸν ἕτερον, ἐπικαθίσαι ὡς καρχησίῳ, καὶ κατευθῦναι τὸν πλοῦν ἐπὶ τὰ λαιὰ ἐς τὸ πίλαος· ἤδη ὡς μεημνῷ προσφέ-

fluctus, & maximè flante Africo, si quando assumpserit & Austri partem aliquam secum. Nam ab eo loco contingit diuidi Pamphylium mare à Lycio, & fluctus ipsi, vtpotè multis ac variis vndis circa promontorium illud velut intersecti (præruptæ autem rupes sunt, & acutæ, & incursionibus aquarũ exasperatæ) & procellas excitant terribiliores, & fragorem edunt immensum. Ac fluctus sæpenumerò tanti attolluntur, vt ipsius scopuli altitudinẽ exæquent. Talia igitur se quoque tum deprehendisse atque expertos esse nauclerus aiebat: insuper etiam nocte existente tum, & tenebris profundis. Cæterùm cùm ad ploratum ipsorũ diù tandem flexi atque inclinati fuissent, ignem apparuisse ipsis ex Lycia, ita vt locum illum manifestè cognoscere possent, & stellam quandam splendidam, Dioscurorum videlicet alterum, in summa parte mali consedisse, nauemq; ad sinistram in altum iterum direxisse, cum iam præceps in rupem deferre-

προσφερομένων. τὴν τοῦτο μὲν
ἢ ἅπαξ τῆς ὁρθῆς ἐκπεσόντας,
ἀλλὰ τὸ Αἰγαῖος πλώσαντας, ἐβ-
δομηκοστῇ ἀπ' Αἰγύπτου ἡμέ-
ρᾳ, πρὸς ἀντίους ἤδη τοῖς ἐτησίαις
πλαγιάσαντας, εἰς Πειραιᾶ
χθὲς καθορμίσασθαι, τοῦτο-
μὲν ἀφανισθέντας εἰς ὦτα κάτω,
ἅτε ἐλαυνόντων Κρητικῶν ἀξιάγνω-
βόντας, ὑπὲρ τὴν Μαλέαν πλώ-
σαντας, ἤδη ἄνω ἐν Ἰταλίᾳ.
Λυκ. νὴ Δία, θαυμάσιόν τι-
να φῆς κυβερνήτην τὸν Ἡρω-
να, ἢ τοῦ Νηρέως ἀλικιώτην,
ἐστοξεύτην ἀπισφάλην τῆς ὁ
δοῦ· ἀλλὰ τί τοῦτο, ἐκ Ἀδεί-
μαντος ἐκεῖνός ὅτις; Τιμ. πάν-
υ μὲν οὖν Ἀδείμαντος αὐ-
τὸς, ἐκβοήσαιμ' ἂν οἶμαι. Ἀδεί-
μαντε, σὲ φημι, τὸν Μυρ-
ῥινούσιον, τὸν Στροβίχου. Λυκ.
ἄνοιγε ὑπήτριον, ἢ ἀνοιγέτω
ταῦτ' ἡμῖν, ἢ ἐκπεπόφωται.
Ἀδείμαντος γε, ἐκ ἄπτος τίς
ἐστι πάνυ ἤδη φανερῶς ὁρῶ, καὶ
βοιμάτιον αὐτὸ, καὶ τὸ βάδι-
σμα ἐκείνου, καὶ ἐν χερσὶν ἡ λυρα.
ἐπιτά-

deferretur. Atq; ex eo, cùm iam semel à recta via excidissent, per Aegaum nauigantes, septuagesimo die quàm ex Aegypto soluerunt, aduersus Etesias per obliquum & transuersè actos, in Piraeum heri appulsos huc esse, eò vsque videlicet ad inferiorem partem abreptos, quos conueniebat Creta ad dexteram relicta, supra Maleam tenendo cursum, iam in Italia esse.

LYC. *Per Iouem mirabilem quendam gubernatorem narras, Heronem istum, aut Nerei potiùs æqualem, qui tantùm à via aberrârit. Sed quid hoc? annon Adimantus ille?* TIM. *Admodum Adimantus ipse. Vocemus igitur hominem, Adimante. Te inquam Myrrhinusium illum, Strobichi filium.*

LYC. *Ex duobus alterũ illi accidit videlicet: aut enim succenset nobis, aut obsurduit. Nam omninò Adimantus ille est, neq; alius quisquã Admodum igitur planè iam video, & vestem ipsius & incessum agnosco. Etiam tonsura illa ad vium vsq;, arguit hominem*

Sed

ἐπτάνωμεν. Ἀ. Ὅμως τὸν πεί-
σομαι, ὡς καταλάβωμεν αὐ-
τόν. ἰὼ μὴ τοῦ ἱματίου λαβό-
μενοί, σκιπερίψωμεν, ὦ Ἀ-
δείμαντε, ἐκ πανόσου ἡμῖν
ἐμβοῶσιν; ἀλλὰ καὶ φροντί-
ζοντι ἔοικας ἐπί σωννοίας τι-
νὸς, ἀμικρόν, οἶδ' ὑπονοη-
φρόνκεν πρᾶγμα, ὡς δοκεῖς,
ἀναπυκνῶν. Ἀδείμ. οἶδα, ὦ
Λυκῖνε, χαλεπόν, ἀλλά μοι
καινότης ἔννοια μεταξὺ βα-
δίζοντα ἐπιθέσα, παρακέ-
σαι ὑμῶν ἐποίκσεν, ἀτρεμῆ
τὸ αὐτὸ ἅπαντι τῷ λογισ-
μῷ ἀπβλέποντα. Λυκ. τίς ἄν-
τη; μὴ γὰρ ἀνυόσης ἀπεῖν, ἐ μή
τις δεῖ τῶν πάνυ ἀρρήτων.
καί τοι ἐτελέσθημεν, ὡς οἶσθα,
καὶ σχεδὸν μεμαθήκαμεν.
Ἀδείμ. ἀπ' ἀσχωόμαι ἔγωε
γε ἀπεῖν πρὸς ὑμᾶς· ἴσως γὰρ
μεφαυκιῶδες ὑμῖν δόξει τὸ
φρόνκσμα. Λυκ. μῶν ἐρωτι-
κὸν τί ἐστιν; οἶδ γὰρ οἶδ τοῦτο
ἀμυήτοις ἡμῖν ἐξαγορεύσεις,
ἀπ' ἐκ λαμπρᾷ τῇ ἀγορᾷ καὶ
αὐτοῖς

Sed tamen acceleremus obambulationem hanc & gressum, vt assequamur hominem. Quòd nisi veste apprehensum te conuertissemus, Adimante, nunquam puto hodie clamantes nos exauditurus fuisses. At etiam cogitabundo similis videris, nescio quid magnum, ac minimè contemnendum, tecum ipse animo & cogitatione, vt videre, volutans. ADIM. *Nihil equidem acerbum aut graue, Lycine: sed mihi noua quædam cogitatio intereundum in mentem veniens, vt ne audirem vos fecit, dum intentè adeò ac totâ mente in illam velut defixus incumbo.* LYC. *Quænam ista? ne enim graueris dicere, nisi omninò ex arcanis istis aliquа fuerit. Atqui initiati sumus & nos, vt scis, & celare quæ audimus, didicimus.* ADIM. *Ac erubescо equidem apud vos dicere, adeò iuuenile vobis videbitur, satscio, id quod nunc cogito.* LYC. *Non amatorium quiddam est. Neque enim hoc profanis nobis narrabis, sed splendida admodum face etiam ipsa lustratis*

αὐτοῖς τετελευτηκόσιν. Ἀδιά. οὐδὲν, ὦ θαυμάσιε, τοιοῦτον, ἀλλά τινα πλοῦτον ἐμαυτῷ ἀνύπαρκτόν μοι, ὃν ἐγὼ μακαρίαν οἱ πολλοὶ καλοῦσι, καί μοι ἐν ἀκμῇ τῆς εὐτυχίας καὶ τρυφῆς ἐπέστη. Λυκ. ἐκοινῶ τὸ πρᾶγμα τοῦτο, κοινὸς Ἑρμᾶς, φασί, καὶ εἰς μέσον κατάθου φέρων τὸν πλοῦτον· ἄξιον γὰρ ἀπολαῦσαι τὸ μέρος, φίλους ὄντας, τῆς Ἀδαμάντου τρυφῆς. Ἀδείμ ἀπολέλειμμαι ὑμῶν ἐγὼ ὑμῖν ἐν τῇ πρώτῃ εἰς τὸν ναῦν ἐμβάσει, ἐπεί σε, ὦ Λυκῖνε, κατέσχε τὸ ἀσφαλές. πλεμπροῦτος γάρ μου τῆς ἀγκύρας τὸ μέγεθος, οὐκ οἶδ' ὅπου ὑμεῖς ἀπέστητε. ἐλθὼν δ' ὅμως τὰ πάντα, ἐρόμην τινὰ τῶν ναυτῶν, ὁπόσον ἀφεστήκασιν ἀλλήλων αἱ ναῦς ἐν ἀνοσπόρῳ· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ καθ' ἕκαστον τῶν μισθοφορείων. ὀδύρομαι, ἀδάμαντα, ἔφην, ἀπλᾶ τάλαντα, εἰς πέντε τὰ λάχιστα

laſtratis initiatiſq;. ADIM. *Nihil, ô præclare, iſtiuſmodi, ſed opulentiam quandam mihi ipſi fingebam, quam inanem felicitatem plerique vocare ſolent, atque in ipſa adeò acie opum & deliciarum verſanti mihi, ſuperueniſtis.* LYC. [k] *Proinde illud, quod in procliui eſt,* [l] *Communis Mercurius, ait iunt, ac in medium allatas huc diuitias iſtas depone. Aequum enim eſt nos quoque parte aliqua frui voluptatum Adimanti, amici cũ ſimus.* ADIM. *Relictus equidem à vobis fui ſtatim à principio, cùm primùm nauem conſcendiſſemus, poſtquam te, Lycine, in tuto collocâſſem. Nam metiente me anchoræ magnitudinem, neſcio quorſum vos à me diſceſſiſtis. Attamẽ cùm omnia perluſtrâſſem, interrogaui quendam ex nautis, quantũ mercedis ac lucri communibus rationib. nauis ea referret domino in ſingulos annos. Ille autem, duodecim, inquit, talenta Attica, etiam ſi quis communiora tantùm computaret.*

& ad

λάχιστόν τι προσλογίσοιτο. ταῦτ' οὖν ἐγὼ ἐπανιὼν, ἐλογιζόμην, εἴ τις θεῶν τὴν ναῦν ἄφνω εἰς μέσον ποιήσειεν εἶναι, οἷον ἂν ὡς εὐδαίμονα βίον ἐβίωσε, καὶ τοῦ ποιῶν ζοὺς φίλους, καὶ ἐπιπλέων ἐνίοτε μὲν αὐτὸς, ἐνίοτε δὲ οἰκέτας ἐκπέμπων; ἔτα ἐκ τῶν ἐκείνων τα-λάντων οἰκίαν τε κἄδη ἀνοδομησάμην ἐν ἐπικαίρῳ, μικρὸν ὑπὲρ τὴν ποικίλην, τὴν παρὰ Ἱππόδον ἐκείνην, τὴν παρῶαν ἀφεὶς, ἣ οἰκέτας ὠνόμην καὶ ἐσθῆτας καὶ ζῴων καὶ ἵππους. νῦν δὲ κἄδη καὶ ἔπλουν, ὑφ' ἁπάντων εὐδαιμονιζόμενος καὶ τῶν ἐπιβατῶν, φοβερὸς ζοῖς πάντως, καὶ μονονοχὶ βασιλεὺς νομιζόμενος· ἔτι δέ μοι τὰ ἰατὰ τὴν ναῦν ἐνθετίζοντι, καὶ ἐς λιμένα πόρρωθεν ἀρβολίποντι ἐπισὰς, ὦ Λυκῖνε, ἰατίδυσας τὸν πλοῦτον, καὶ ἀνήρπασας ἓν φρόνημον τὸ σκάφος, ὑφ' ἑνὶ σὺ χῶ πνεύματι. Λυκ. ἀκοῦω,

& ad minimam summam redigeret. Exinde igitur rediens mecum ipse cogitabam: Quòd si nunc deorum quispiam nauem hanc derepentè meam esse faceret, qualem & quàm beatam vitam acturus eram? qui & amicis benefacturus, & interdum quidem ipse in ea nauigaturus, interdum autem seruos emissurus, deinde ex duodecim illis talentis & domum ædificaturus essem in loco maximè opportuno, paulò videlicet supra porticum picilam, relicta paterna illa, quam apud Iliſſum habeo, & seruos coëmpturus, & vestes, & vehicula, & equos. Iam autem nauigabam quoque, & felix ab omnibus ijs, qui nauem conscenderant, prædicabar, à nautis autem formidabar, & tantùm non rex quispiam existimabar: cùm interea dum ea quæ in naui sunt cõpono, & ad portum à longè aspicio, superueniens, Lycine, opulentiam hãc omnem submersisti mihi, nauemq; ipsam, benè ac secundo voti vento labentem, submersisti. LYC. Proinde

ἐωῦ, ὦ γνωσῖ, καβόμφός μου, ἅπαγε πρὸς τὸν στρατηγόν, ὡς τινα πειρατὴν, ἢ καταπονητισλὴν, ὃς τηλικοῦτον ναυάγιον ἤργασμαι, καὶ ταῦτα, ἐν γῇ, κατὰ πλῶ ἐκ Πειραιῶς εἰς τὸ ἄστυ. ἀλλ' ὅρα, ὅπως πραμυθήσομαί σε τὸ πλῶσμα. πρῶτα γὰρ, εἰ βούλει, καπίω καὶ πίεσω σε Αἰγυπτίου πλοῖα ἄμεινα ἔχει, καὶ τὸ μέγιστον, οὐδὲ καταδιῶσι δικαιοφύλακα, καὶ τῶν ἐκ Αἰγύπτου, κατ' ἔτος ἑκάστου, σιτηγωγὰ σιτηγωγίαν. καὶ ὦ ναυκλήρων ἄριστε, ἀλλ' ἃ ἀφόρητ' ἡμῖν τότε γνώσομ' ὅς γε, ἔτι ἐνὸς πλοίου τοσοῦτος ἦν, πρόκειτο βούλεσθαι, εἰ πρῶτα μὲν τάδε πρὸς τάδε, πειρήματα πολυτα καὶ ἀνάλγητα, οὐκ ὄψε ἀηδεῖς ἐκ φίλους. σὺ μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ὦ βέλτιστε, ἡμᾶς ἐν Πειραιεῖ καθήμενοι θα,

Proinde, ô generose, correptum me adhuc hinc ad Imperatorem, veluti piratam aliquem, aut demersorem, vt qui tantum naufragium effecerim, idq; etiam in terra, in via videlicet quæ ex Piræo in vrbem itur. At vide tamen quo pacto te consolabor pro hoc lapsu. Quinque enim, si placet, pulchriora adeò, & maiora Aegyptio isto nauigia possidere te facito: &, quod maximum fuerit, etiam talia, quæ demergi non possint. Deinde etiam quinquies tibi ex Aegypto per singulos annos frumentum portatis importent. Atque, ô nauclere optime, iam nunc præ te fers quàm nobis tum intolerabilis futurus sis. Nam cùm vnius etiã nauigij istius dominus existens, exaudire clamantes nos haud volueris, quid ageres si quinque possideas vltra hoc, tribus velis instructa, & tempestatibus inuicta? nempe ne aspicere quidem amicos. Proin tu quidem secunda nauigatione vtere, ô præclare: nos autem in Piræo sedebimus,

ἐκ τῆς ἐξ Αἰγίνης ἢ Πτελίας ἐκπλεύσοντας ἀνακείνους ἐρησόμεθα, εἴ που τὸ μέγα Ἀδαμάντου πλοῖον, τοῦτο Ἴσιν τὴν οἶδεν. Ἀδ. ὁρᾷς· ἀφ' ἑαυτοῦ ὄκνουν ἐποίησε, ἃ ἐνεθυμούμην, ἀλλὰς ὅτι ἐν ἐλπίδι τινὶ καὶ σκώμματι ποιήσεσθαι μετὰ τοῦ γέλωτος. ὥστε καὶ πάσας μικρὸν, ἐπ' ἀγαθοῖς ὑμᾶς προκεχωρήκοντας, ἀφεπλεύσασθαι πάλιν ἐπὶ σὲ νεὼς· πολὺ γὰρ ἄμεινον, τοῖς ναύταις προσομαλῆναι, ἢ ὑφ' ἡμῶν καταγελᾶσθαι. Κυ. μὴ θαυμάσῃς, ἐὰν συμβουλεύσωμαί σοι τὰ αὐτὰ ἅπερ ἑαυτῷ. Ἀδ. ἀλλὰ ὑφαιρήσω τὴν ἀναβάθραν, προσελθόν. Λυ. οὐκοῦν ἡμεῖς γε προσνηξόμεθά σοι. μὴ γὰρ οἷόν τοι μὴ ἕνα ἑκάστην, τὴν τε ναῦν καὶ τὴν σὴν ἐπιβᾶσθαι, μήτε πεμπτεύειν μήτε ναυπηγεῖσθαι μηχανήν, ἡμᾶς δὲ οὐκ ἀπολύειν παρὰ τῶν θεῶν, ἐπὶ πολλοὺς σταδίους ἀκμῆτας δυνάσθαι νέφειν. καὶ οἱ πρώην ἐκ Αἰγίνης ναῦν, ἐπὶ τὴν τῆς Ἐνοδίας τελετὴν,

eosq; qui vel ex Aegypto vel Italia nauigabunt, interrogabimus, eccubi magnum illud Admanti nauigium, Isidem puta, quispiam viderit. ADIM. Vides. propterea equidem grauabar dicere quid'nam esset quod in animo mecum ipse cogitabam, sat sciens quòd risu & dicacitate prosecuturi essetis votum meum. Quare subsistens hîc aliquantulum, dum vos progressi fueritis, cum naue mea iterum hinc nauigabo. Nam multò satius est cum nautis me colloqui, quàm hîc à vobis irrideri. LYC. Nequaquam. nam tecum illam conscendemus etiam ipsi subeuntes. ADIM. At scalas subtraham, ingrediendo vos prouerteris. LYC. Proinde nos adnatando sequemur vos. Ne enim putes tibi quidem facile esse tanta nauigia possidere, cùm neq; emeris illa, neque ædificaueris: nos autem non posse à diis petere vt per multa stadia indefessis nobis liceat natare. Atqui primùm etiam in Aeginam ad festum Dianæ,

scis

ἴσθ', οἶσθα γὰρ ἡλίκῳ σκαφιδίῳ πάντες ἅμα οἱ φίλοι, τέτταρα ὄντα, καὶ ἕκαστος ἡμῶν ἓξ ὀβολοὺς διαπλεύσαντες, καὶ ἔκαμνεν ἀνισχιάζοντας ἡμᾶς συμπλέοντας· νῦν δὲ ἀγανακτᾷς, εἰ σοι συμβησόμεθα, καὶ τὰ ἀβαθέστερα προσοκλάσαντες ἀφαρᾶς. ὑπερμαζᾷς γε, ὦ Ἀδείμαντε, καὶ ἐς τὸν λίπαπον ἐμβλέπεις, οὐδὲ οἶσθα ὅστις ὢν ναυκληρᾷς, ἔτως ἐπῄρθης καὶ ἐξέπλησας, ἐν ἁλαζῶν τῆς πόλεως οἰκοδομηθεὶς, καὶ τὴν ἀκρόπολιν τὸ πηλίθον. ἀλλ' ὦ γάθε, πῶς τῆς ἰσοπολίτου, ἀφ' ἧς τὰ Νηλέως ταῦτα ταφέντα τὰ πολλὰ μέμνησο ἡμῖν ἄγειν ἀπ' Αἰγύπτου, ἢ μύρου ἀπὸ τῆς Κανώπου, ἢ βύβλου ἐκ Μέμφιδος· ἐπεὶ καὶ νεὼς ἐλαφρᾶς, καὶ τῶν πυραμίδων μίαν. Τί, ἄλλο παλιᾶς, ὦ Λυκῖνε, ὁρᾷς, ὡς ἐρυθριᾷς Ἀδείμαντον ἐπαίνῃ; ἐῶ, ποιῷ δ' ὦν γίλωτι ἐπικλύσῃς τὸ πλοῖον, ὡς ὑπέραντλον ἔσεσθαι, καὶ μηκέτι ἀντέχειν πρὸς τὸ ἐπιῤῥέον. καὶ ἐπεὶ

scis quàm parua nauicula omnes simul amici, quatuor quisque datis obolis traiecerimus, & tamen nihil ægrè ferebat quòd tecum nauigaremus: nunc autem indignaris quòd tecum conscensuri sumus, & scalas præingressus subtrahis. Ni mirum luxu diffluis, Adimante, & insinuum non inspuis; neque agnoscis quinam ipse sis, qui, nauclerum nunc agis. Adeò te sublimem euexit domus ista, in pulcherrimo vrbis loco ædificata, & seruorum multitudo. Atqui, ô præclare, per Isidem quæso, etiam Niliaca salsamenta, tenuia ista dico, memineris nobis huc ex Aegypto apportare, aut vnguentum à Canopo aliquod, aut Ibin ex Memphide. quòd si verò nauis etiam sufficiet, ex pyramidibus quoque vnam. TIM. Satis iocorum, Lycine. Annón

vides quo pacto erubescere Adimantum feceris, multò adeò risu nauigio inundato, ita vt iam superfluat: neque amplius ad id quod influit, resistere possit? Et quoniam

ἐπάρξῃ ἔτι πολὺ ἡμῖν τὸ λοιπὸν ἐς πρὸς τὸ ἄστυ, διελόμενοι τετραχῇ τὴν ὁδὸν, κατὰ τὰς ἐπιβαθμούσας ἑκας ἐς σταδίους, ἀτῶμεν, ἅπερ ἂν λοιπῇ, πρὸ τῶν θεῶν· ἅτω γὰρ ἂν ἡμᾶς ὅ τι καμαλος λάθοι, καὶ ἅμα ἀφραινόμεθα, ὥσπερ ἥδιστα ὀνάρατι ἐκεῖσε πρισπασόντος, ἐφ' ὃν βαλόμεθα, τῷ ποιήσοντι ἡμᾶς. παρ' αὐτῶν γὰρ ἐκεῖσε τὸ μέτρον τῆς ἀρχῆς, καὶ οἱ θεοὶ πάντα ἐπονείσονται παρέξοντες, ἃ καὶ τῇ φύσει ἀπίθανα ἔσαι. τὸ δὲ μάγιστον, ἐπίδειξις ἔσαι τὸ πρᾶγμα, ὅστις ἄρα ἄρισα χρήσαιτο ὧν πλάτῳ, καὶ τῇ ἀρχῇ· δηλώσει γὰρ, οἷ ἂν καὶ πλουτήσῃς ἐγώ. Σω. καλῶς, ὦ Τιμόλαε, καὶ πείσομαί σοι, καὶ ὅταν ὁ καιρὸς καλῇ, ἥξομαι, ἅπερ ἂν λοιπὸν· ἐὰ μὲν γὰρ Ἀδείμαντ' ἐθέλῃ, οὐκ ἐρωτᾶν οἶμαι, ὅς γε καὶ ἐν τῇ νηὶ τὸν ἕτερον πόδα ἔχει. χρὴ γὰρ καὶ Λυκίς

quoniam adhuc multum nobis viæ ad vrbem vsque restat, diuiso in quatuor partes itinere, suo cuique attributo stadio, postulemus à dijs quæ cuique maximè videbuntur. Ita enim & nos laborem eundi fefellerimus, & pariter lætitia quadam afficiemur, perinde ac somnio aliquo suauissimo vltrò nobis obiecto, quod nos quoad ipsi voluerimus, beet. Nam penes vnumquenque ipsum mensura voti erit, & dij omnia exhibendo subministerient, etiamsi alioquì natura incredibilia fuerint. Et quod maximum est, demonstratio quædam erit hæc res, quinam omnium optimè diuitijs ac votis vsurus sit. Indicabit enim quisque qualisnam futurus fuerit, si ei diuitiæ tantæ contigissent. SAM. *Pulchrè me hercle, Timolaë, atque adeò obsequor tibi, & cùm tempus vocauerit, optabo quæcunque videbitur. Nam si Adimantus vult, ne interrogandum quidem opinor, vt qui in naui alterum pedem habeat. Oportet autem &*

Λυκίνῳ λοιπόν. Λυ. ἀλλὰ πλεῖστῶν μέν, εἰ ἔστο ἄμεινον, μὴ μὲν βασκαίνειν ἐπὶ τοῖς λοιποῖς εὐτυχίαις λοιπόν. Αδ. τίς γοῦν πρῶτος ἄρξεται; Λυ. σύ, ὦ Ἀδείμαντε, εἶτα Τιμόλαος ὁ Σάμιππος, εἶτα Τιμόλαος ἐγὼ δὲ ὀλίγον, ὅσον ἡμισάλιον τὸ πρὸς Διφύλῳ, ἐπιλήψομαι τῆς εὐχῆς, καὶ ἔστο, ὡς οἶόν τε, πραφθαμένου. Αδ. ἀκούω ἐγὼ μὲν δὴ νῦν ἀφήσομαι ἔνιος, ἀπ' ἄκρας ἔξιμι, ἐπιμηκύνουσα τῆς εὐχῆς· ὁ δὲ Ἑρμῆς ὁ ἀγλαὸς ἐπινευσάτω ἅπαξ. ἴσως γὰρ τὸ πλοῖον, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα, ἐμὰ, καὶ ὁ φόρτος, οἱ ἔμποροι, αἱ γυναῖκες, οἱ ναῦται, καὶ ἄλλο, ἔτι ἄλεσον ἐλευθέρων ἁπάντων. Σαλ. λέγεις σεαυτὸν ἔχοντα ἐν τῇ νηΐ. Αλλὰ τί ταῦτα φῄς, ὦ Σάμιππε, τί ἐμοὶ τούτων; ἐμὲ κἂν ὁ πυρὸς ἄγειν, οὕτως ὁ ἀετὸς ἅπας, χρυσίον ἐπίσημον γένοιτο, τοσοῦτον ὅσον ἂν ἐθέλῃ τις ἐμοὶ δοῦναι. Ἀδ. ἀλλὰ τί ἐμοὶ τοῦτο; Λυ. ἐμοὶ μὲν οὐδέν· σοὶ δὲ ἐκεῖνο, ὅτι ἐκ τοσούτου πλήθους ἀγαθῶν ἐπιλήσμων ἐγένου, καὶ τὸν κόσμον ἐν τῇ νηΐ καταλέλοιπας. Ἀδ. ἀλλὰ τί ἐμοὶ τοῦτο; Λυ. ἐμοὶ μὲν οὐδέν· σοὶ δὲ ἐκεῖνο, ὅτι ἐκ τοσούτου πλήθους ἀγαθῶν ἐπιλήσμων ἐγένου, καὶ τὸν κόσμον ἐν τῇ νηΐ καταλέλοιπας.

tem & Lycino idem videri. Ly. Ac diteſcamus ſanè, ſi hoc potius, ne inuidere etiam communi fortunæ videar. Ad. Quis igitur primus incipiet? Ly. Tu Adimante, deinde ſecundo loco Samippus hic, poſt quem Timolaus. Ego verò paulò antè quàm ad Diphylum perueniemus, circa extremum ſemiſtadium videlicet votum meum inciam, idq; quoad fieri poteſt, breuiſtimè percurram. Adi. Proinde ego quidem neque nunc à naui diſcedam, ſed ſi modò licet, etiam amplius aliquid voto adiciam, [m] Mercurius autem quæſtuoſus ille annuat omnibus. Sit enim nauigium, & quæ in eo ſunt, mea omnia, & onus quod fertur videlicet, & mercatores, & mulieres, & nautæ, & ſi quid aliud ſuauiſſimum fuerit ex cunctis facultatibus. Sa. At te ipſum oblitus es in naui habens. Adi. Puerum iſtum, inquis, Samippe, comatum? Et ille igitur meus ſit: quantum autem frumenti eſt, totus ille numerus in gurum ſignatum vertatur, fiantq; totidem

τοσοῦτοι Δαρεικοί. Λυ. τί τοῦτο, ὦ Ἀδείμαντε; καταδύσεταί σοι τὸ πλοῖον· οὐ γὰρ ἴσον βάρος τυρὸς καὶ τοῦ ἰσοπλήθους χρυσίου. Ἀδε. μὴ φθόνει, ὦ Λυκῖνε, ἀλλ' ἐπειδὰν ἐς τὸ παρ' ἐκείνῃ ἀφίκηται, τῷ Πάρνηθι ἐκείνῳ, εἰ θέλοις, ὅσον θέλεις χρυσοῦν ποίησον ἔχειν, ἐγὼ δὲ σιωπήσομαί σοι. Λυ. ἀλλ' ὑπὲρ ἀσφαλείας τοῦτο ἔγωγε καὶ σοῦ ἕνεκα ποιήσαιμι, ὡς μὴ ἀφελόμενος ἅπαντας μετὰ τοῦ χρυσίου, καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν τὰ μύρια, τὸ μαργαρικὸν δὲ τὸ ὡραῖον ἀναγκάσῃ ἄθλιον, νεῶν οὐκ ἐπιβάμενον. Τι. θαῤῥεῖ, ὦ Λυκῖνε· οἱ Δελφῖνες γὰρ αὐτὸ ὑποδεδυκότες, ἐφοισουσιν ἐπὶ τῶν νώτων καὶ νομίζοντες διαφθορὰν μέγα τινὰ σωθῆναι παρ' αὐτῶν, καὶ ἀναλαβόντες τὸν μισθὸν ἀντὶ τῆς φιλίας, καὶ νικηρόν τι ἄλλο παραδόντες ἐς τὸν λιμένα ἐπὶ Δελφῖνος ὁμοίου κομισθῆναι, τὸν δὲ Ἀδείμαντον οἰκέτην, τὸν νεανίσκον ἀφέσαν Δελφῖνες καὶ

totidem Darici. LY. Quid hoc, Adimante? Submergetur tibi nauigium: non enim idem pondus est tritici, & æqualis numero auri. ADI. Ne inuideas quæso, Lycine, sed postquam ad te peruenerit votum, Parnethen, si placet, totam auream facias licet, atque ego tum tacebo tibi. LYC. At ego, quò magis in tuto ipse nauigares, hoc agebam, ne videlicet vnà cum auro omnes perirelis. Ac quantum ad vestras quidem res attinet, mediocre periculum hoc futurum erat: adolescentulus autem ille formosus suffocabitur miser, cùm natare nesciat. TIM. Bono animo sis, Lycine. [n] Delphines enim ipsum tergo subeuntes, in terram deportabunt. An tu putas [o] citharœdum quempiam ab illis seruatum esse, accepisseq; mercedem hanc carminis sui: deinde & alium quendam [p] puerum mortuum, in Isthmum à Delphine eodem pacto apportatum: Adimanti autem seruum hunc nouitium nullum habiturum Delphinem amato-

φὴν & ἐρωτικὴ ; Αδελ. καὶ σὺ γὲ, Τιμόλαε, μιμῆ Λυκῖνον, καὶ ἐπιμιτᾶς τῶν σκωμμάτων, καὶ ταῦτα, ἀσηγήλης αὐτὸς γενόμενος. Τι. ἄμεινον γὰρ ἦν, πιθανώτερον ἂν τὸ ποιῆαι, καί τινα θησαυρὸν ὑπὸ τῇ κλίνῃ ἀνορύξαι, ἵνα μὴ πρᾶγμα ἔχοις ἐκ τῆ πλοίῳ, μετάτιθεὶς χρυσίον ἐς τὸ ἄστυ. Αδελ. οὐ λέγεις, ἀνορωρύχθω θησαυρὸς ὑπὸ τὸν Ερμῆν τὸν λίθινον, ὃς ὅπερ ἡμῖν ἐν τῇ αὐλῇ, μέδιμνοι χίλιοι ἐπισήμου χρυσίου. ἀνθὼ οὖν καὶ κατὰ τὸ Ησίοδον, οὐκ & τὸ πρῶτον, ὡς ἂν ἐπισκόπτατα οἰκοίην, ἐκ τὰ περὶ τὸ ἄστυ πάντα ὠνησάμην ἄλλα, πλὴν ὅσα ἐδμοὶ καὶ Πυθοῖ, καὶ ἐν Ελευσῖνι. ὅσα ἐπὶ θαλάττῃ, καὶ περὶ τὸν Ισθμὸν ὀλίγα, τῶν ἀγώνων ἕνεκα, εἴ ποτε δὴ τὰ Ισθμια ἐπιδημήσαμι καὶ τὸ Σικυώνιον πεδίον· ἡ ὅλως, εἴ πῃ ἐν σωφρονίσῃ ἢ ἔννοσον ἢ νῦ. ἔστιν ἐν τῇ Ελλάδι, πάντα ἐν

amatorem ? ADI. etiam tu, Timolaë, imitaris Lycinum hunc, & ingeris conuicia, & hoc, cùm tu ipse huius rei dux & caput sis. TIM. Melius enim fuerat verisimilia magis te fingere hæc, & alicubi thesaurum sub lecto effodere aliquem, ne tibi negocium ipse exhiberes, dum aurum è naui in vrbem transferes. ADIM. Rectè dicis. Effodiatur igitur thesaurus sub Mercurio illo marmoreo, qui nobis in aula est, medimna vis delicet mille auri signati. Statim itaque, iuxta Hesiodum, ædes principiò quammaximè insignes habitarem, deinde quæ circa vrbem sunt, omnia iam coëmissem, præterquam quæ in Isthmo, & apud Delphos, & Eleusine sunt. Præterea quæ ad mare iacent, & circa Isthmum nonnulla quoque certaminum gratia, siquando ad Isthmia profi-

ciſci lubitum esset, & Sicyonium campum ; & in summa quicquid vsquam in Græcia foret vel consitum nemoribus,

ἐμ ὀλίγῳ Ἀδαμαντυπᾶτον. ὁ χυσὸς ἡμῖν ἐμφανέστατα, τὰ δὲ ἐκπώματα, οὐ μοῦφα, ὡς τὰ Ἐχεκρατίδεια, ἀπὸ διτάλαντον ἕκαστον πρὸς ὀλκήν. Λυ. ἔτα πῶς οἰνοχόον ὁρίξῃ πλήρη ὕδατος βραχὺ ἕκαστον μα. ἢ σὺ δίξῃ παρ' αὐτὸ ἀμοιχθί, ἀνύφορον, ἀλλὰ Σισύφειόν τι βαρὺ ἀναδιδόντος; Ἀδελ. ἄνθρωπε, μή μ' ἀναλυπρὸς ἐμὲ ἐμοὶ κὴ πρασίας ὅλας χρυσᾶς ποιήσομαι, κὴ τὰς λιπάρας χρυσᾶς, ἃ δὲ μὴ σιωπήσῃ, κὴ τὸς δεσπότους αὐτός. Λυ. ὅρα μόνον, μὴ ὥσπερ ὦ Μίδα, κὴ ὁ ἄρτος σοι, κὴ τὸ ποτὸν, χρυσὸς γένηται, κὴ πλουτῶν, ἀθλίως ἀπόλῃ λιμῷ διαφθαρεὶς πολυτελεῖ. Ἀδελ. τὰ σὰ ῥυθμιεῖς πιθανώτερον, ὦ Λυκῖνε, μὴ δὲ λέγον, ἐπειδὰν αὐτὸς αὐτῆς. ἐᾷς ἐπὶ τάξεις ἀληθεῖς, κὴ ὁ βίος οἷος ἁβρότατος, ὕπνος,

vel irriguum fontibus, vel fœcundum frugibus, id omne breui adeò tempore Adimanti sit. Aurum autem concauum nobis sit vt cibum ex eo capiendum, pocula verò haudquaquam leuia, vt Echecratis illa, sed duorum talentorum vnumquodque pondere. LYC. Quo pacto ergo pocillator plenum porrigat tibi poculum adeò graue? aut quomodo tu accipies ab eo, nisi cum magno negocio, non scyphum illo, sed Sisyphium quoddam pondus attollente? ADIM. Mi homo, ne mihi disturba votum. Ego verò etiam mensas totas aureas facturus sum, & lectos aureos: si verò non tacueris, etiam ipsos ministros. LYC. Vide modò ne quemadmodum Midæ, & panis tibi & potus aurum fiat, & diteſcendo miſer pereas, fame iſta precioſa eneclus. ADI. Tua igitur magis veriſimiliter compones paulò pòſt, Lycine, poſtquam ipſe optare incipies. Cæterùm ad hæc veſtis quoque purpurea mihi ſit, & victus quammaximè delicatus:

ὕπνος, ἐφ' ὅσον ἥδιστος· φίλων πρόοδοι καὶ ἀσπάσεις, καὶ τὸ ἅπαντας ἀσπάζεσθαι καὶ προσκυνεῖν. καὶ οἱ μὲν ἔωθεν πρὸς τὰς θύρας ἄνω καὶ κάτω περιπατοῦσιν, ἐν αὐτοῖς δὲ καὶ Κλεαίνετος καὶ Δημοκράτης οἱ πολλοί. καὶ προσελθοῦσί γε αὐτοῖς, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων ἀσπασάμενοι ἔξισοι, θυρωροὶ ἑπτὰ ἑφεστῶτες, ἠμφιεσμένοι βαρβαροι πρόσαντες ἐς τὸ μέτωπον τὴν θύραν, οἷα νεωστὶ αὐτοῖς ποιοῦσιν ἐγὼ δέ, ὁπόταν δόξω, πρόσψας, ὥσπερ ὁ κύριος, ἐκείνων μὲν οὐδὲ ἐπιβλέψομαι ἐνίοις. εἰ δέ τις μέτριος, οἷος ἐγὼ πρὶν θησαυρὸν εὑρεῖν, φιλοφρονήσομαι τοῦτον, καὶ λεσάμενον ἄνωθεν κελεύσω τὴν ὥραν ἐπὶ τὸ δεῖπνον. οἱ δὲ ἀφανισμένοι τὰ πλούσιοι, ὁρῶντες ὀχήματα, ἵππους, καὶ παῖδας ὡραίους, ὅλον δυσχερίσει, ἐξ ἁπάσης ἡλικίας ὄν, τὸ βδ. τὸ ἀνθηρόταλον. ἔπειτα δεῖπνα

tus: somnus, quoad fieri poteſt, ſuauiſſimus, amicorum ſalutationes & petitiones: & quod vulgo faciunt, omnes me vereantur & adorent: atque alij quidem primò ſtatim mane ad fores ſurſum ac deorſum obambulent, inter ipſos autem & Cleænetus & Democrates, illi ſupra modum. Atq; accedentibus quidem ipſis, & ante alios intrò recipi volentibus ianitores ſeptem aſtantes, ingentes barbari, in frontem ſtatim impingant ianuam, perinde atq; ipſi nūc aliis faciunt. Ego verò, quādo viſum fuerit, proſpiciens quemadmodum ſol, illorum quidem nonnullos ne aſpiciam quidem: ſi verò pauper quiſpiam, qualis ego videlicet fui ante repertum theſaurum, illum humaniter complectar, ac lotum ad cœnam ſub tempus venire iubebo. Diuites autem iſti rumpentur, aſpicientes vehicula. equos, & pueros formoſos circiter bis mille, ex omni ætate delectos, vt quiſque fuerit maximè floridus. Deinde &

πνα ἐπὶ χρυσῷ, οὐτιναὶς γὰρ ὁ ἄργυρος, καὶ οὐ λατ' ἐμὲ τάξιν· μέλι δὲ ἐξ Ἰβηρίας, οἶνον δὲ ἐξ Ἰταλίας, ἔλαιον δὲ ἐξ Ἰβηρίας καὶ τῶν, μέλι δὲ ἡμέτερον τὸ ἄγνωστον, καὶ ὄψα παντοδαπὰ, καὶ σῦν καὶ λαγῶς, καὶ ὄρνις ἐκ Φάσιδος, καὶ ἄλλα, ὄρνις ἐκ Ἰνδίας, καὶ ἀλεκτρυὼν Νομαδικός. οἱ δὲ σκευάζοντο ἕκαστα, σοφιστάί τινες, περὶ τὰ ψώμματα καὶ χυμοὺς ἔχοντες. εἰ δέ τινι προπίοιμι, σκύφον ἢ φιάλην αὐτῷ δώσω, ὁ ἐκπιὼν ἀποφερέτω καὶ τὸ ἔπαθλον. οἱ δὲ νῦν παρόντες, πρὸς ἐμὲ ἦσαν, καὶ προσάτται λαμπαδηφόροι ἕστασαν καὶ ἐκ τοῦ ἀργυροῦν τὸ ποτήριον ἢ τὸν σκύφον ἐπιδείξεται Διόνικος ἐν τῇ πομπῇ, καὶ μάλιστα, ἐπειδὰν ὁρᾷ τοὺς οἰκέτας τοὺς ἐμοὺς ἀργύρῳ τοσούτῳ κεκοσμημένους. τῇ πόλει δὲ ταῦτα παρ' ἐμοῦ ἐξαίφνης ἀπόρρητα ἔσται· οἱ δὲ μὴ δόξω μοὶ, καλὰ μὲν ἕκαστα δράχμαὶ,

cœnas in auro appositas (vile enim argentum, & nihil ad nostram fortunam) ac salsamentum quidem ex Hispania, vinum autem ex Italia, oleum verò & ipsum ex Hispania, mel autem nostrate notum, & igni nondum adnotum. Præterea òbsonia undequaque allata, sues videlicet, & lepores, & quæcunque volatilia, gallina ex Phaside, & pauo ex India, & gallus Numidicus. Qui verò vnumquodque apparant, sophistæ quidam sint, circa bellaria & sapores exercitati. Quòd si cui autem præbibero, scyphum aut phialam poscens: ille qui ebiberit, auferat secum & poculum. Diuites verò isti qui nunc sunt, præ me Iri videlicet & mendici omnes videantur: neque amplius tum argenteam istam scutellam aut scyphum Dionicus in pompa spectandum præbebit? & maximè postquam videbit seruos etiam meos tam multo argento vti. Ciuitati autem hæc apud me velut exemptitia erunt. Ac pecuniarum quidé distributiones, singulis mēsibus drachmas

ciui

μοὶ, ὧν μὲν ἀτῶ ἑκατὸν, ὧν δὲ μυρίοις ἥμισυ τούτων. δημόσια δὲ εἰς καλλωπισμὸν θέατρα καὶ βαλανεῖα, καὶ τὴν θάλατταν ἄχρι πρὸς τὸ Δίπυλον ἥξω μέν, καὶ ἐνταῦθά που λιμένα ἔσω ἐπαγαγών τινα ὀρύγματι μεγάλῳ τε καὶ θαλαττίῳ, ὡς τὸ πλοῖόν μου πλησίον ὁρμεῖν, καλῶς ἔχον εἰς ὄψιν ἐκ τοῦ Κεραμικοῦ τοῖς φίλοις δὲ ὑμῖν, Σαμίππῳ μὲν ἕξοσι μυρίμνους ἑπτακόσιους χρυσοῦς παραμετρῆσαι, τὸν οἰκονόμον ἐπιτελῶ δ' ἄν, Τιμολάῳ δὲ πεντήκοντα χοίνικας, Λυκίνῳ δὲ χοίνικα, ἁρμονικωτέρῳ καὶ ταύτην, ὅτι καλὸς καὶ ἡδυσκώπτης μοι τὴν ψυχήν. τὸν δὲ βδελύττομαι βιοῦναι τὸν βίον, πλὴν ὅσον εἰς ἀντιβολίαν, καὶ πρὸς ἡδονὰς καὶ μοι ὁ Ἑρμῆς τυραννεύσειεν αὐτοῦ. Αν. οἶδα δῆτα, ὦ Ἀδείμαντε, ὡς πάνυ σοι ἀεὶ λιπῆς ἱερόκηλος ὁ παῖς ἕδοσι. Πλ. τοῦτο δὴ πάρεστιν, καὶ ἂν ἐκεῖνα ἁρπάσῃ,

ciui quidem centum, inquilino autem quinquaginta dabo. Publicè verò ad ornamentum vrbis theatra ædificabo, & balnea: & mare vsque ad Dipylum intromittam, atque ibi portum aliquem extruam, aqua perfossam magnam introducta, vt nauigium meum propiùs appelli, & ex Ceramico apertè conspici possit. Amicis autem vobis, Samippo quidem viginti medimna auri signati adnumerare dispensatorem iubebo: Timolao autem quinque chœnices: Lycino verò chœnicem solamq; etiam circunscriptam, eò quòd loquacior est, & votum meum irridet. Atque hanc viuere vitam volebam, supra modum diteſcens, & delicatè agens, omnibúsque voluptatibus copiosè fruens. Dixi. Ac mihi Mercurius perficere ea, & ad euentum perducere velit. LYC. Scis igitur, Adimante, vt tibi ex tenui admodum tragœdia puer iste Plutus suspensus sit: ac si fors aliqua ruperit illam,

ραγῆ, πάντα οἴχεται, καὶ ἄνθρακες σοι ὁ θησαυρὸς ἔσται; ΑΔΗ. πῶς λέγεις, ὦ Λυκῖνε; ΛΥ. ὅτι, ὦ ἄριστε, ἄδηλον, ὁπόσον χρόνον βιώσῃ πλουτῶν. τίς γὰρ οἶδεν, εἰ ἔτι παραχλιμώσῃς σοι ἡ χρυσᾶς τραπέζης, πρὶν ἐπιβαλεῖν τῷ χέρα, καὶ ἀρτύσασθαι ἐπὶ ταὐτῆς Νομαδικὰς ἀλεκτρυόνας, ἐκφυσῆσαι τὸ ψυχίδιον ἄπαν, γυψὶ καὶ λάφυξι πάντα ἐπάνω καταλιπών; ἢ ἰδίλιας καταειλημένος τοῖς γυψὶν αὐτίκα, πρὶν ἀπαῦσαι τοῦ πλέειν, ἀποθανούμενος· ἐνίους δὲ καὶ ἴσμεν ἀφειμένους ὧν ἔχον, ὑπό τινων βασκάνου πρὸς τὰ τοιαῦτα δαίμονος; ἐκέλευε γάρ που τὸν Κροῖσον καὶ τὸν Πολυκράτη, πολὺ σὲ πλουσιωτέρους γενομένους, ἐπισόντας ἐν βραχεῖ τῶν ἀγαθῶν ἅπαντων. ἵνα δέ σοι καὶ τούτους ἀφῶ, τό, τι ὑγιαίνειν ἰσχύνοντα οἴει σοι γήσεσθαι καὶ βιβασομένῳ ὑπὲρ ὀφρῦς πολλὰς τῶν πλησίον, ἀκολασταίνοντι διὰ γούτας

illam, omnia euanescent, & carbones tibi thesaurus iste erit? ADIM. Quomodo dicis hoc, *Lycine*? LYC. Quoniam, ô optime, incertum est quantum temporis victurus sis. Quis enim scit an adhuc apposita tibi mensa ista aurea, priusquam manum admoueas, & pauonem aut gallum Numidicum degustes, exhalata animula abiturus sis, vulturibus & coruis omnia illa relinquens? An vis vt enumerem tibi alios quidem statim priusquam diuitijs fruerentur, mortuos, alios autem etiam viuos, ijs quæ possidebant, spoliatos atque exutos à deo aliquo, qui huiusmodi rebus inuidebat? An'non audis Crœsum & Polycratem, multò te opulentiores cùm fuerint, breui adeò tempore à bonis illis omnibus excidisse? Sed vt tibi missos hos faciam, num tibi valetudinem adeò firmam putas fore, atque constantem? An'non vides multos diuitum infeliciter ætatem

agere,

νόσας ἢ τῶν ἀλγηδόνων τὸς μὲν δὴ βασίζειν ἀπαμμένους· τίνας δὲ τυφλὸς, ἢ τῶν ὑποδοῖν τί ἀλγοῦντας; ὅτι μὴ γὲ ἐκ ἄν τοιοῦτος πλεῖν τῶν ἄλλων ἐθέλοις πλεῖν, ὅμοια σχεῖν Φανομάχῳ τῷ πλουσίῳ, καὶ θηλιοῦσθαι, ὡς ἐκεῖνος, τὸν οἶδα, ἐκεῖνον μὲν ἔπεισε, τοῦτον δὲ ἐπιβουλὰς οἶδα μετὰ ταῦτα πάσχοντα, καὶ λησθὰς, καὶ φόνον καὶ μοῦ παρὰ τῶν πολλῶν. ὁρᾷς, οἷον σοι πρᾶγμα ἄν τις ὁ θησαυρὸς γένοιτο. Αδε. ἀεὶ σύ μοι, ὦ Λυκῖνε, ἐναντίος, ὥστε ἔστι τοῦ σοι νικῆσαι τι πλέον, ἐς τοῦτο μὴ τῆς εὐχῆς ἐπαρασθῶμεν. Λυ. ἐγὼ μὲν ἤδη καλῶ τὸς πολλοὺς τῷ πλοίῳ ἀναβῆναι, καὶ ἀναπλεῦσαι τοῦ ἐπόχεσιν. ἀπὸ σὺ ἤδη ὁ Σάμιππος εὔχου. Σαμ. ἴγω δὲ, Ηπαρώτης γάρ ἀμι, Αρπὰς, ἐκ Μαντινείας, ὡς ἴστε, ναῦν μὲν ἐκ ἀτήσομαι χρή-

agere, doloribus ab morbis vexatos? ac alios quidem ne valere quidem posse, alios autem cæcos esse, aut intus labore aliquo affectos? Nam quòd ne alterum quidem tantam opulentiam possidere velis, atque eadem cum Phanomacho diuite isto pati, paritérque vt ille muliteroſus esse, sat scio, etiam si nullus ipse dixerit. Omittam interim dicere, quàm multas insidias cum diuitijs coniunctas norim. Prætereà & prædones, & cædes, & odium quod apud multitudinem obeundum est. Videsne nimirum cuiusmodi rerum causa exstiterit tibi thesaurus iste. ADI. Semper tu mihi, Lycine, aduersarius es: quare neque choænicem etiam accipies, vt qui perpetuò votum meum insectaris. LYC. Atqui hoc quidem iam communi diuitum more detrectas, & promissum reuocas. Sed tu Samippe iam opta. SAM. Ego verò (Arcas enim sum ex Mantinea, vt scitis, vt continente vitam agens) nauem quidem haudquaquam postulabo mihi

contin-

γνέσθαι, ἢ γε τοῖς νομίσμασι ἐπιδείξασθαι ἀδύνατον· οὐδὲ μικρολογήσομαι πρὸς τοὺς θεοὺς, θυσαυρὸν αἰτῶν, ἢ μυρίων χρυσίου, ἀπὸ (δυνατὸν γὰρ ἅπασί γε οἱ θεοί, καὶ τὰ μέγιστα ἐὰν δοκῇ τοῖς) καὶ ὁ νόμος δ' ἀνῇ, ὃν Τιμόλαος ἔθηκε, φέρε μηδὲν ὀκνήσω λέγειν, ὡς ἐκείνῳ πρὸς οὐδὲν ἀναγκαῖον ᾖ· κατὰ δὲ βασιλικὸν γένεσθαι, οὐχ οἷόν Ἀλέξανδρόν ὁ Φιλίππου ἢ Πτολεμαῖον, ἢ Μιθριδάτην, ἢ εἴ τις ἄλλος, ἐκδεξάμενον τὸν βασιλείαν παρὰ πατρὸς, ἄρξαι· ἀλλὰ μοι, τὸ πρῶτον ἀρξαμένῳ, ἑταῖροι καὶ συνωμόται, ὅσον τεσσαράκοντα, πιστοὶ μᾶλλα καὶ πρόθυμοι γένεσθαι, ἔστω δηλονότι· ἐπὶ τούτοις, τρισχίλιοι ἱππεῖς ἄνδρες, ἕξακισχίλιοι, καὶ μετ' ὀλίγον, τρισμύριοι· καὶ τὸ πᾶν, ὡς πέντε μυριάδας, τὸ ὁπλιτικὸν· ἐπὶ πᾶσι δ', ἀμφὶ τοὺς πεντακισχιλίους. ἐγὼ δ', χιλιοστυὸς ὑφ' ἁπάντων προκριθεὶς, ἄρχω· ἄ-

contingere, vt quam ciuibus meis spectandam exhibere impossibile sit. neque scrupulosè adeò cum dijs rationem inibo, thesaurum petens, & aurum ad mensuram accumulatum: sed (possunt enim omnia dij, etiam ea quæ maxima videntur esse, & lex voti quam Timolaus tulit, iubet nihil vereri postulare, tanquam illis nihil non annuentibus) postulo videlicet rex esse, non qualis Alexander Philippi filius, aut Ptolemæus, aut Mithridates, aut si quis alius accepto à patre regno imperauit: sed mihi principio à prædandi consuetudine exorso, socij & coniurati circiter triginta fideles admodum & audaces adsint. Deinde paulò pòst trecenti accedentes nobis alij super alios. Postea mille, & non multò pòst decies mille, postremò tota armatorum summa quinquaginta millia. Equitum autem circa quinq; millia sit. Ego verò suffragij cunctorum antepositus & electus, Imperator optimus

esse

εις & ἄναξ λόξας, ἀμβρόσιε πᾶσιν ἡγεῖσθαι, καὶ πρόσθιμασι χρῆσθαι, ὡς τῶν γε αὐτὸ ἥδιστ' ἂν μᾶλλον ἄναξ τῶν ἄλλων βασιλεύοιμι, ἅτε ἀρετῇ προκεκριμένος τῆς στρατιᾶς ἄρχειν, καὶ ἃ μὴ κεκτήμεθα γνώμῃ κτᾶσθαι, ἀλλὰ νομίζω & ὡς τῷ Βασιλεῖ τῷ Ἀδειμάντου θησαυρῷ παραπλήσιον τὸ ζεῦγος, καὶ τὸ πρᾶγμα οὐχ ὅμοιον ἦν, ὥσπερ ὅταν ἴδῃ τις αὐτὸς ἐπὶ αὐτῷ κτησάμενον & τῷ ἄλλῳ στρατεύματι. Λυ. πατὰ, ὦ Σαμίππη, ἐλάχιστον, ἀπὸ τοῦ μεγαλοπρεποῦς αὐτὸ τ' ἀγαθῶν. ἀπάντων οὖν γε ἄρχειν, ἄριστον & δικαιότατον, ἐμοὶ & σοὶ αὐτῷ, ἄνευ & τοῦ προκεκρίσθαι ὑπὸ τῶν πολιτῶν. ζεῦγος μὲν γὰρ Μαντίνεια θαυμαστὸν βασιλεία τε σταθμὸν ἐπιτηδείαν ἀναφέρει & πολὺ ἀπὸ βασιλεῖ, καὶ ἡδὺ τῶν στρατιωτῶν, καὶ εὐκόσμου τοῦ, τι ἀπρεπὲς, καὶ τοὺς ἄνδρας ζῶν ἀσπιδιώτας· ἐθέλω γε ἀθεῖσθαι, οἱ βασιλεῦσι ζοσ-

esse videar, qui & hominibus præeam, & rerum administrationem geram. Ut hoc vtique ipso tam maior sim cæteris regibus, vipotè qui virtute cæteris cunctis positus, exercitui imperem, non per successionem hæreditariam ab alio in regnum introductus. Nam hoc Ademanti thesauro non dissimile foret, & ipsa res haudquaquam eodem modo fuerit, vt cùm aliquis videtur ipse per se ipsum potentiam ac principatum assecutus esse. LYC. *Pape, Samippe, haudquaquam exiguum aliquid tu quidem, sed ipsum adeò caput bonorum omnium postulâsti, videlicet aciei tantæ optimus ipse iudicatus à quinquaginta millibus. Talem scilicet nobis Mantinea, & tam admiratione dignum regem atque imperatorem, interim dum non animadvertis, enutriuit. Verùm age regna, præi militibus, & exorna equestrem exercitum, pariter & viros clypeum gestantes. Cupio enim scire quónam profecturi sitis*

tam

ζοῦζι ὄντ' ὦ, ἐξ Ἀρκαδίας, ἢ ἐπί τίνας ἀθλίους πρώτους ἀφίξεσθαι. Σάμ. Ἄκουε, ὦ Λυκῖνε, μᾶλλον δέ, εἰ σοὶ φίλον, ἀκολούθει μοι· ἔμοιγε γὰρ ἔστι τι πρωτακισχιλίων ἀφεστῶτι, Λυκ. Ἀλλὰ τὴν μὲν τιμῆς, ὦ βασιλεῦ, χάριν οἶδά σοι, καὶ ὑπολυψας εἰς τὸ Περσικὸν, πάσχω νῦν σε, προσαγαγὼν εἰς τὸ μέτωπον τὴν χεῖρα, τιμῶν τὴν τιάραν, ὀρθὴν ὔσαν, καὶ τὸ διάδημα. σὺ δὲ τῶνδε μεγάλων τούτων τινὰ ποίησον ἵππαρχον. ἐγὼ γάρ σοι λέγω ἄφιππός εἰμι, καὶ ἄκων ἔπεσον ἐκ τοῦ ἵππου πρὸ τοῦ χρόνου. ἀλλὰ σύνευ, μὴ δῆτα ἐπιχείρει ἱππομαχοῦντας ἡμᾶς ἀπωσάμενος, ἐμοὶ γὰρ οὐ συμφέρει ἐν τῇ τάξει, ἵνα θεαταῖς ὦμεν ἵππεῦσιν, ἢ καὶ θυμοειδὴς ὁ ἵππος ἄρῃ, ἐξενέγκῃ με, καὶ χαλινὸν ἐν λαιῷ, εἰς μέσους δὲ πολεμίους ἀλλόκοτα καταλείψῃ με πρὸς τὸ ἐφίππιον· ἢ μένω μᾶλλόν τι ἄνω, καὶ ἔξωθεν τοῦ χαλινοῦ. Ἀλλά. ἐγώ σοι, ὦ Σαμιππε, ἡγήσομαι τῶν ἱππέων, Λυκῖνος

tam multi ex Arcadia, aut contra quos miseros primos expeditionem facturi. SAM. Audi, Lycine. Imò verò si tibi placet, sequere mecum nobiscum. Præfectum enim alæ constituam te equitum quinque millium. LYC. At pro honore quidem isto, ô rex, gratiam tibi habeo, ac Persico more procumbens adoro te, circumactis post tergum manibus venerando tiaram rectam istam, atque ipsum diadema. Tu verò ex validis istis aliquem, præfectum equitum designa. Nam ego tibi à re equestri valde alienus sum, neque omnino equum vllum ascendi ante hunc diem. Proinde metuo ne tubicine classicum intonante, decidens ego, in tumultu à tot vngulis conculcer, aut etiam equus ferocior existens arrepto freno in medios hostes efferat me, aut denique oporteat me alligari ephippio, si manere super illud debeam, frenumque tenere. ADIM. At ego tibi, Samippe, ducam equites, Lycinus

Λυκῖνος δὲ τὸ δεξιὸν κέρας ἐχέτω. Μέντιος δὲ ὅ ἂν ἄλλο τυχὸν παρὰ σοῦ τῶν μεγίστων, ὡσεὶ σε μεδίμνοις ἀνθρυσοφόροις χρυσίου. Σαμ. καὶ αὐτὸς ἐρώμεθα, ὦ Ἀδείμαντε, τοὺς ἱππέας, ἆρα δέχονται σε ἄρχοντα σφῶν γενέσθαι. ὅτῳ δοκεῖ, ὦ ἱππεῖς, Ἀδείμαντον ἱππάρχην, ἀναπετάτω τὴν χεῖρα πάντων, ὡς ὁρᾶς, ὦ Ἀδείμαντε, ἐχόμενον. ἀπὰ σὺ μὲν ἄρχε τῆς ἵππου, Λυκῖνος δὲ ἡγείσθω τὸ δεξιόν· οὐδεὶς δὲ Τιμόλαος ἐπὶ τὸ εὐώνυμον τετάξεται. ἐγὼ δὲ ἰατρὸν μέδον, ὡς νόμος βασιλεῦσι τῶν Πέρσων, ἐπιτηδεύσω αὐτοῖς συμπεριφέρειν αὐτοῖς βέλτιστά τινας. προέσθω δὲ ἄλλη τὴν ἐπὶ Κορίνθου, ἵνα δὲ ὀρεινῆς, ἵνα εὐξώμεθα τῷ βασιλεῖ Διΐ. ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐν τῇ Ἑλλάδι πάντα χειρωσόμεθα (οὐδεὶς γὰρ ὁ ἀνθιστησόμενος ἡμῖν) τὰ ἄλλα, ἔοικεν, οὐσίαν, ἀπ' ἀκονητὶ μαλακῶς

Lycinus autem dextrum cornu habeat. Mentius autem sum qui maximos honores abs te consequar, vt qui te tam multis medimnis auri signati donauerim. SAM. *Ipsos interrogemus equites, Adimante, num recipere te velint præfectum suum. Cui igitur placet, equites, Adimantum præfectum vestrum esse, manum attollat. Omnes, vt vides, Adimante, sufragantur tibi. Prom tu quidem equitatui præsis, Lycinus autem dextrum cornu ducat. Timolaus porrò hic ad sinistram ordinabitur. Ego verò medicam aciem regam, pro eo atque legitimum est Persarum regibus, quando ipsi aſsidere sibi aliquos volunt. Sed progrediamur iam rectà versus Corinthum, quà per montana itur, comprecati Ioui Regium. Ac postquam ea quæ in Græcia sunt, omnia sub potestatem redegerimus (neque enim quisquam erit qui nobis resistet, aut arma apponet, cùm tam multi simus, sed absque sudore ac puluere vincemus) conscen-*

ἐμβιβάντων ἐπὶ τὰς τριήρεις, καὶ τὰς ἵππους ἐς τὰς ἱππαγωγοὺς ἐμβιβαζόντων, (παρεσκεύασται δ' ἐν Κεγχρειαῖς καὶ σῖτος ἱκανὸς, καὶ τὰ πλοῖα ὅσα χρή, καὶ τἆλλα πάντα) διαβαίνομεν τὸν Αἰγαῖον ἐς τὴν Ἰωνίαν. ἔπειτα ἐκεῖθεν ἐπὶ Ἀρτέμιδι θύσαντες, καὶ τὰς πόλεις ἀπειλήσαντες λαβόντες, ῥᾳδίως ἄρχοντας ἀφιστάντες, πεζῇ χωροῦμεν ἐπὶ Συρίας, διὰ Καρίας, ἔπειτα Λυκίας καὶ Παμφυλίας, καὶ Πισιδῶν, καὶ τῆς παραλίου καὶ ὀρεινῆς Κιλικίας, ἄχρις ἂν ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ἀφικώμεθα. Λυ. ἐμοί, ὦ βασιλεῦ, δοκεῖ, σταθλοῦ τὸν Ἐπάφου καὶ κατάλιπε· σφόδρα γάρ εἰμι, καὶ τῶν οἴκοι πολὺ ἀπολειφθῆναι οὐκ ἂν ἄνδρα ὑπομείναιμι. σὺ δὲ τοὺς ἐπὶ Ἀρμενίους καὶ Παρθυαίους ἐλάσας, μάχιμα φῦλα, καὶ πολὺ ζεῦξαι ὕσοχα· ὡς ἔπος εἰπεῖν παράδουλον τὸ δεξιόν, ἐμὶ Ἀντίπατρόν τινα ἔασον ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, μή μοι καὶ ὀπίσω τι

sis triremibus, & equis in naues impositis (apparatum autem est in Cenchreis & frumentum satis multum, & nauigia quæ sufficiant, cæteráque ad hanc rem omnia) traiiciamus per Aegæum in Ioniam, & exinde ibi sacris Dianæ peractis, ac ciuitatibus nullo defendente captis, præfectisq; ibidem facile relictis, in Syriam pergamus, per Cariam itinere facto inde per Lyciam, & Pamphyliam, & Pisidas, & vtranque Ciliciæ oram, maritimam videlicet & montanam, donec ad Euphratem peruenerimus. LYC. *At me, ô rex, si placet, satrapam aliquem Græcis relinque. Formidolosus enim sum, neq; domo longiùs abire facilè sustinuero: tu verò videris etiã contra Armenios & Parthos exercitum ductura esse, gentes bellicosas, & sagittandi perquàm peritas. Quare alteri alicui dextrum cornu committe: me verò Antipatrum quempiam in Græcia relinque, nequis etiam sagitta-*

me

νης ὀϊσῶ, ἄθλιον βαλὼν ἰς τὰ ἐνυπνία, περὶ Σῦς ἢ Βάκτρα ἡγούμενόν σοι τῆς φάλαγγος. Σω. ἀφελόμενος, ὦ Λυκῖνε, τὸν καλὸν λόγον, ἀλλὰ ὃν. ὁ Ἀνόμ. ἀφαιρεῖσθαι τῶν ἡμιφαλίων, εἴ τις πλὼν φαίνοι ὢ τῶν τριήρων. ἀπ' ἐκεῖ κατὰ τὸν Εὐφράτην ἤδη ἰσμὲν, καὶ ὁ ποταμὸς ἔρυκται, καὶ κατὰ τοῦτον ὁπόσα διαπλώσαμεν, ἀσφαλῶς ἡμῖν ἔχει, καὶ πάντα, ὑπήκοοι κατέχουσιν, ὑπ' ἐμοῦ ἐκάστοις ἔθνη ἐπεσχεθέντα τοῦ. οἱ Ἀ καὶ ἀνίασι, τῷ Φοινίκῃ ἡμῖν ἐν δεῦτερ, καὶ τῷ Παλαισίνῃ, ἔπειτα καὶ τῷ Αἰγυπτίῳ προσδεχόμενοι· σὺ πρῶτος, ὦ Λυκῖνε, διαβαίνεις τὸ Εὐφράτου ὕδωρ, ἔπειτα ἐγὼ, καὶ μετ' ἐμὲ οὗτοσὶ Τιμόλαος· ἐπὶ πᾶσι δὲ, τὸ ἱππικὸν ἄγων οὗτος, ὦ Ἀδείμαντε. καὶ ἀρχὴ μὲν τῆς Μεσοποταμίας οὐδεὶς ἀνθίστησιν ἡμῖν πολέμιος, ἐπ' ἐκόντος, αὐδενὸς τε καὶ τὰς ἀκροπόλεις ἄνθρωποι ἐνδιδόασιν. καὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα ἐλθόν-

me transfigat ea parte quâ nudus maximè ero, me serum me feriens, circa Susa vel Bactra alicubi phalangem ducentem tibi. SAM. Aufugis, Lycme, ac q deseris ordinem, meticulosus videlicet existens: atqui lex iubet caput amputari ei, si quis ordinem deseruisse deprehendatur. Sed quoniam apud Euphratem iam sumus, & fluuius ipse pontè iunctus est, & quæcunque à tergo reliquimus, bene ac tutò nobis se habent, ommâque à præfectis tenentur, qui à me cuique genti impositi sunt; alij autem etiam abierunt, Phœniciam interea nobis & Palæstinen, & exinde Aegyptum quoque adiuncturi: age tu primus, Lycme, transi, dextrum ducens cornu, deindè ego sequar, & post me Timolaus hicce. postremus autem equestrem duc exercitum, Admiante. Ac per Mesopotamiam quidem nullus nobis obuiam fuit hostis, sed vltrò se ipsos & arces, homines dediderunt. Etiàd Babylonē

ἐληλύθοντος, ἀπροσδόκητοι παρῆλθομεν εἰς τὸ ἔσω τῶν τειχῶν, καὶ ἔχομεν τὴν πόλιν. ὁ βασιλεὺς δὲ ἅμα Κτησιφῶντα διατρίβων ἤκουσε τὴν ἔφοδον. ἅτα εἰς Σελεύκειαν πρεσβεύων, πρασκευάζεται, ἱππέας τινὰς πλείους μεταπεμπόμενος, καὶ ὀξύτας καὶ σφενδονήτας. ἀναγράφουσι δ' οἱ σκοποὶ, ἀμφὶ τὰς ἑκατὸν μυριάδας τ' μαχίμου σωματεύεσθαι, καὶ ὀλίγοι οὔπω ὁ Ἀρμένιος πάρεισιν, ὅτι οἱ κατὰ τὴν Κασπίαν θάλασσαν οἰκοῦντες, οὔτε οἱ ἀπὸ Βάκτρων, ἀλλ' ἐν τῇ πλησίων, καὶ προαστίων τῆς ἀρχῆς, οὕτω ῥᾳδίως ὁσαύτας μυριάδας ἐπαγάγεσθαι παρὸς σφῶν ἤδη. σκοπεῖν ὑμᾶς ὅ, τι χρὴ ποιεῖν. Ἀλλ. ἀλλ' ἐγὼ μὲν φημι δεῖν ὑμᾶς. τὸ πεζὸν, ἀπιέναι τὴν ἐπὶ Κτησιφῶντος, ὑμᾶς δὲ, τὸ ἱππικὸν, αὖθ' μένειν τὴν Βαβυλῶνα διαφυλάττοντας.

accedentes, præter spem intra muros recepti sumus, ac vrbem ipsam tenemus. Rex autem ad Ctesiphontem cõmorans, aduentum nostrum accepit. Proinde Seleuciam profectus, exercitum comparat, & equites quamplurimos vndecunque accersens, & sagittarios, & funditores. Renunciant itaque speculatores, ad centum myriadas hominum bello aptorum congregatos esse, & ex his viginti qui ex equis iaculantur. Neque tamen adhuc neque Armenius adest, neque ij qui ad Caspium mare habitant, neque Bactriani, sed ij tantùm qui in vicino degunt, & in ipso quasi suburbio regni. Adeò facilè tot myriadas ille recepit. Tempus igitur iam est vt videamus quidnam oporteat nos facere ADIM. At ego quidem censeo oportere vos pedestrem videlicet exercitum proficiscì hinc ad Ctesiphontem: nos autem, equites puta, manere hìc, & Babylonem asseruare. SAM. Etiam

τας. Σαλ. ἀφελαλίᾳς σὺ, ὦ Ἀδείμαντι, πλησίον τ' Ιτιμόλεω γιγνόμενον. σοὶ δὲ τί δοκεῖ, ὦ Τιμόλαι; Τι. ἁπάσῃ τῇ στρατιᾷ βαδίζειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, μηδὲ περιμένειν ἕως ἂν ἅπαντας παρασκευάσωνται, παυσαχόθεν αὐτοῖς συμμαχοῦντος πλήθους. ἀπ' ἴσης ἔτι καθ' ὁδὸν ἰόντων τῶν πολεμίων, ἐπιχωρῶμεν αὐτοῖς. Σά. εὖ λέγεις· σὺ δὲ τί, ὦ Λυκῖνε, δοκεῖ μάλιστα; Αυ. ἐγώ σοι φράσω. ἐπειδὴ διεκπεπλεύκαμεν, σωτόνως ὁδεύοντες, ὁπότε καθ' ἓν μὲν ἐσθενεῖς τὸν Πειραιᾶ, καὶ νῦν δὲ ἤδη τριάκοντά που σταδίους πεπλεύκαμεν, καὶ ὁ ἥλιος μεσουρανεῖ· κατὰ μεσημβρίαν γὰρ ἤδη μάλιστα, ἐνταῦθά που ἐπὶ τὰς ἐλαίας, ἐπὶ τῆς ἀναγεγραμμένης στήλης καταβάντας ἀναπαύεσθαι, ἄν τα οὕτως ἀνασάντας πορεύεσθαι, καὶ ἀνθεῖν τὸ λοιπὸν ἐς τὸ ἄστυ. Σαλ. ἔτι γὰρ ἀθλίοις, ὦ μακάριε, ἔστ' ἀποκεῖσθαι,

Etiam tu metu effœminaris, Adimante, postquam propiùs periculo ventum est. Sed quid tibi videtur, Timolae? TIMOL. *Omnibus copijs eundum hosti obuiam esse, neque expectandum dum illi melius sese parárint, auxilijs vndique ipsis accedentibus: sed dum adhuc in itinere sunt hostes, adoriamur ipsos.* SAM. *Rectè dicis. Tu verò, Lycine, quid censes?* LYC. *Ego quidem tibi dicam. Postea quam defessi iam sumus contendendo, & absque intermissione iter faciendo, quando in Piraum mane descendimus, & nunc autem triginta propè stadia processimus, deinde & Solis ardor frequens (nam iam circa meridiem maximè est) hic alicubi ad oleas, super columnam istam inscriptionibus insignitam residentibus, quiescendum paulisper esse. Deinde resurgentibus inde iterum eundum, & reliquum viæ ad vrbem absoluendum esse.* SAM. *Etiámne Athenis, ô beate, tibi esse*

πᾶς, δε ἀμφὶ Βαβυλῶνα, ἐν τῷ πεδίῳ, πρὸ τῶν τειχῶν, ἐν τοσούτοις στρατιώταις καθήσθαι, περὶ τῆς πολέμου διαφορᾶς βουλευομένους; Λυ. Ὑπέμνησας· ἐγὼ μὲν νήφειν ὤμην, καὶ οὐ παρὰ τὸ φανῆναι τῷ γνώμῃ. Σαμ. πρόσιμεν οὖν, εἴ σοι δοκεῖ. καὶ ὅπως ἄνδρες ἀγαθοὶ ἐν τοῖς κινδύνοις ἔσεσθε, μηδὲ προδόντες τὸ πάτριον φρόνημα· ἤδη γάρ που καὶ οἱ πολέμιοι ἐπαμβαίνουσιν. ὥστε τὸ μὲν σύνθημα ἔστω, Ἐνυάλιος· ὑμᾶς δὲ, ἐπειδὰν σημήνῃ ὁ σαλπιγκτὴς, ἀλαλάξαντες, καὶ τὰ δόρατα προσαντεῖναι πρὸς τὰς ἀσπίδας, ἐπείγεσθαι συμπίπτοντας τοῖς ἐναντίοις, καὶ ἐντὸς γίνεσθαι τῶν ξυστῶν, ὡς μηδὲ πλήγας λαμβάνωμεν, ἀκροβολίζεσθαι αὐτοῖς δοκοῦντες. καὶ ἐπειδὰν εἰς χεῖρας ἔλθῃ συμπλέκεσθαι, τὸ μὲν ὠθεῖν μὴ ὀκνεῖν· ὁ Τιμόλαος ἐπίστασθε τοὺς καθ' ἑαυτοὺς, Μήδους ὄντας τὸ δεξιὸν κέρας, ἐπὶ ἴσοπαλὲς ἔτι. Πέρσαι

videris, qui circa Babylonem in campo ante muros inter tot milites sedes de bello deliberans? LYC. Submonuisti. Ego verò sobrium esse me putabam, at tu in eo, vt sententiam proferrem. SAM. Accedamus igitur, si tibi videtur. Ac vt viri fortes in periculis sitis facite, neque prodatis patrios spiritus. Iam enim & hostes videlicet pugnam capessunt. Quare tessera quidem Enyalius esto. Vos autem postquam classicum cecinerit tubicen, cum clamore inuadentes, & clypeos hastis pulsantes, properate cum aduersarijs manum conserere, ac cominùs pugnate, atque intra teli iactum consistite, vt ne plagas accipiamus, dum illis sparcium feriendi eminùs cõcedimus. Et quoniam ad manus mutuò iam ventum est, sinistrum quidem cornu & Timolaus. in fugam verterunt eos, quibus cum congressi sunt, Medos. Media autem acies, & quod circum me est, æquo adhuc Marte pugnat. Perſa

θαι γάρ εἰσι, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐν αὐτοῖς. ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου κέρατος τῶν βαρβάρων ἐπὶ τὸ δεξιὸν ἡμῶν ἐπιπαύσεται, ὥστε, ὦ Λυκῖνε, αὐτός τι ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνου, καὶ τοῖς μετὰ σοῦ παρακελεύου ἀθρόως τῇ ἐπίθεσιν. Λυ. ὦ τύχης. ἐπ' ἐμὲ γὰρ οἱ ἵππεῖς ἅπαντες, καὶ μόνῳ τῷ ἱππάρχῳ αὐτοῖς ἔδοξα ἐπιπαύεσθαι. καί μοι δοκῶ, ἢν βιάσωνται, οὐ δυνήσεσθαι, πεσόντα δὲ ἐπὶ τῷ παλαίστρᾳ, ἔτι πολεμεῖν τοὺς ὑμᾶς καταλιπών. Σά. μὴ θαμίως· ἐρᾷς γὰρ αὐτῶν καὶ οὐ μόνον τὸ μέρος. ἐγὼ δέ, ἂν ὁρᾷς, καὶ μονομαχήσω πρὸς τὸν βασιλέα, προσκαλοῦμαι γάρ με, καὶ ἀναδεῖσθαι, σαφῶς οἶσθα. Λυ. νὴ Δία, καὶ τιμήσεις αὐτίκα μάλα πρὸς αὐτοῦ· βασιλικὸν γάρ, καὶ τὸ πρωθεῖσθαι περὶ τῆς ἀρχῆς μαχόμενον. Σαλ. εὖ λέγεις, ἀπρεπέστατον μέν μοι τὸ πρᾶγμα, καὶ ὑπ' ἀσπίδα φανεῖσθαι δ' ὅμως, ἂν μὴ πλὴν ἀλλὰ

Perſæ enim ſunt, & inter eos ipſe rex. Vniuerſus autem equitatus Barbarorum in dextrum cornu noſtrum fertur. Quare, ô Lycine, & ipſe vir fortis ſis, & eos quì tecum ſunt, exhortare ad fortiter excipiendam & ſuſtinendam impreſſionem. LYC. *O fortunam. Aduerſum enim me equites cuncti, ſolusq; idoneus ipſis viſus ſum qui contrà ferar. Ac mihi videor, ſi vim adhibeant, transfugiturus eſſe, in palæſtram hinc currens, belligerantes etiamnum vos relinquens.* SAM. *Nequaquam. Vincis enim & tu ipſos iam parte quadam. Ego verò, vt vides, etiam ſingulari prælio cum rege congrediar. Prouocat enim me, & pugnam detrectare omnino turpe fuerit.* LYC. *Per Iouem etiam vulneraberis ſtatim admodum ab eo. Nam hoc quoque regium eſt, vulnerari de regno dimicantem.* SAMIP. *Bene dicis. Leue tamen, & vix ſummam cutem perſtringens vulnus hoc, neque etiam in aperta corporis parte, vt ne*

πολὺ ὕστερον ἄμορφον γνώσῃ, πολὺ ἀπὸ ὀρθῆς, ὅπως ἐπιλοίσῃς. μιᾷ πληγῇ αὐτόν τε καὶ τὸν ἵππον διέπαρα, πολὺ κόγχλῳ ἀφεὶς; ἅτε πολὺ διαφαλοῦ ἀφῃρημένον, καὶ ἀφελὼν τὸ διάδημα, βασιλεὺς ἤδη γενόμενος, προσκυνούμενός ὑφ' ἁπάντων. οἱ βάρβαροι προσκυνήσουσίν με, ἐγὼ δὲ τὸν Ἕλληνα νόμον ἄρξω, εἷς σφῶν τηνικὸς ὀνομασθήσομαι. ἐπὶ τίσι δῆτα ἐννοῆτε, ὅσας μὴ πόλεις ἐπωνύμους ἐμαυτοῦ ποιῶ, ἢν ἐγὼ δυσκολάνω; ἐκεῖνον δὲ μάλιστα Κυδίαν τὸν πλούσιον μετιέναι δοκῶ, ὃς ὅμορός μοι ἤδη ὢν ἐξώσασθαί με ἀγρῷ ἐπιβούλευεν ἐμοῦ δι' ὀλίγου ἐς τὸ ἄκρον ὄρος. Λυ. παῦσον ἤδη, ὦ Σάμιππε· ἰκανὸς γάρ, σὺ ἤδη μὲν ἐγκαινίσασθαι τὰ νικητήρια ἱκανῶς, ἐγὼ δὲ ἐμοί, σοὶ

cicatrix quidem deformis appariturasit postea. Cæterùm vides quo pacto ipsi in cursando vna adeò plagâ & ipsum & equum emensa hasta transfegerim: humide amputato capite, & ablato diademate, rex adeò ipse factus iam sim, & ab omnibus adorer? Barbari igitur adorent nos, ego verò iuxta Græcorum legem imperabo, atque vnus Imperator nominabor. Post hæc igitur cogitate, quàm multas quidem ciuitates cognomines mihi ipsi conditurus sum, quàm multas autem etiam destructurus per vim captas, si quæ contumelioſè aliquid in regnum fecerint. Omnium autem maximè Cydiam istum diuitem persequar, qui cùm mihi vicinus tam esset, eiecit me agro, transcendens paulatim in interiora finium.

LYCIN. Desine tandem, Samippe. Tempus enim est, te quidem post pugnam tantam superatam, Babylone conuiuium celebrare, & vt Gloriæ sacra peragere (iam enim extra præscriptum stadium, opinor,

pro-

ἔσται ἀρχὴ, Τιμόλαον δ' ἂν ὧν μέρα εὔχεσθαι, ὅτιπερ ἂν ἐθέλῃ. Σάτι δ' οἰῶ, ὦ Λυκῖνε, οἷά σοι ἐπόδωκε λοκῶ; Λυ. πάνυ γε· καὶ θαυμασιώτατα βασιλέως, ἐπιπονώτερα καὶ βιαιότερα τῶν Ἀδιμάντου, παρ' ὅσον ἐκεῖνον μὲν ἁπαλὰ καὶ τρυφερὰ διατελοῦντα χρυσᾶ ἐκπώματα περιέπειν τοῖς συμπόταις, σὲ δὲ καὶ ἐπιπρόσθιον μονομαχῶν, καὶ ἐλλεβόρου, καὶ ἐφορύττοντα νύκτωρ, καὶ μεθ' ἡμέραν οὐ μόνον γάρ σε ἐκ παρὰ τῶν πολεμίων φοβερὰ ἦν, ἀλλὰ καὶ ἐπιβουλαὶ καὶ φθόνος καὶ περὶ τῶν συόντων, καὶ μῖσος καὶ λοιδορία. φίλοι δὲ οὐδεὶς ἀληθὴς, ἀλλὰ πρὸς τὸ δεῖσθαι ἅπαντες, ἐκ τῶν ἐλπίδα νῦν λοκοῦντες ἔνια. ἀπόλαυσις μέν γε οὐδὲ ὄνυξ τοιαύτη, ἀλλὰ δόξα μόνον, καὶ πορφυρὶς χρυσῷ ποικίλη, καὶ ταινία λευκὴ περὶ τῷ μετώπῳ, καὶ δορυφόροι πρόιον τες,

proceſsit tibi imperium) Timolaum autem viciſsim optare quicquid voluerit. SAMIP. *Quid igitur, Lycme? qualia tibi poſtulaſſe videor?* LYC. *Longè, ô præclariſsime regum, laborioſiora & violentiora, quàm quæ Adimantus: quippe cùm ille quidem in deliciis verſaretur, & duorum talentorum pocula aurea compotoribus porrigeret, tu verò etiam vulnerabaris ſingulari prælio dimicans, & metuebas, & curis diſtinebaris noctu, interdiúque. Non ſolùm enim ea quæ ab hoſtibus fierent, formidanda tibi erant; ſed & inſidiæ innumerabiles, & invidia eorum quibus cum viuebas, & odium, & adulatio. Amicus autem nullus verus, ſed ad metum omnes vel ſpem beneuólentiam ſtimulantes. Fruitio certè voluptatum ne per ſomnium quidem, ſed gloria ſolùm, & purpura auro variegata, & faſcia candida circum frontem, & ſatellites præeuntes.*

τῶν τὰ δ' ἄλλα λάμαθ' ἁπλῶς, καὶ ἀδιάφορος, καὶ ἀδόλως, καὶ ἀμαθίας πολλῆς. καὶ ἢ χρηματίσαι τοῖς παρὰ τῶν πολεμίων ἥκουσι δεῖ, ἢ δικάσαι, ἢ καταπέμψαι τοῖς ὑπηκόοις ἐπιτάγματα. καὶ ἤ τοι ἀρίσκηταί τι ἔθνος, ἢ ἐπιπολάζουσί τινες τῶν ἔξω τῆς ἀρχῆς. ἀνάγκη δὲ πάντα, καὶ ὑφορᾶσθαι, καὶ ὅλως, τὸ πάντων μάλιστα, ἢ ὑπὸ σοῦ τιμᾶσθαι. καὶ γὰρ δὴ καὶ τόδε πᾶσι σοὶ ταπεινὸν, ὅτι καὶ νοσεῖς τὰ ὅμοια τοῖς ἰδιώταις, καὶ ὁ πυρετὸς οὐ διαγινώσκει σε βασιλέα ὄντα, οὐδὲ ὁ θάνατος ἀνάγκη τὸν λοιμικὸν, ἀλλ' ἐπεὶ ἂν, ὁπόταν αὐτῷ δοκῇ, ἄγειν οἰμώξοντα, οὐκ ἀλόμῳ τὸ ἀναθημα; σὺ δ' ὁ οὕτως ὑψηλὸς, καταπεσὼν, ἀνάσπαστος ἐκ τοῦ βασιλείου θρόνου τοῦτο ὁδὸν ἅπαξ, τοῖς πολλοῖς ἰσότιμος, ἀναμίμνῃ ἐν τῇ ἀγέλῃ τῶν νεκρῶν, χῶμα ὑψηλὸν ὑπὲρ γῆς, καὶ στήλη μακρὰ, ἢ πυ.

Cætera autem, labor intolerabilis, & acerbitas multa. Et aut responsa dare ab hostibus venientibus oportet, aut ius dicere, aut mittere ad subditos edicta. Et vel gens aliqua defecit, vel incursiones fiunt ab iis qui extra imperium degunt. Timere itaque oportet omnia, & habere suspecta. Et in summa, ab omnibus magis quàm à te ipso beatum prædicari. Nam illud quoque an non humile & abiectum, quòd & ægrotas eodem modo cum priuatis, & febris in nullo discrimine habet te regem, neque etiam mors metuit satellites tuos, sed superueniens, quandocunque ipsi lubitum fuerit, ducit plorantem te, nihil verita diadema illud? Tu verò ille sublimis adeò ex alto decidens, abreptus è solio regio, eandem viam abis cum multitudine, eodéq; honore cum cæteris inter gregem mortuorum agitaris, tumulum excelsum supra terram, & columnam in longum porrectam, aut

pyra

πυραμίδα ὑπεραμμον, τὰς γωνίας ἀφεικὼς, ὑπερθέουσα καὶ ἀντικαθήμενα φιλοτιμήματα. ἀκούω δ' ἔγωγε καὶ ἄλλους, οὓς ἀνιερᾶσιν αἱ πόλεις θεραπεύσαι, καὶ τὸ μίγα ὄνομα, πάντα κατ' ὀλίγον ἀπορρεῖ, καὶ ἅπασιν ἀμυδρόμενα. ἴσως δὲ καὶ ὅτι μάλιστα ἐπὶ πλέον παραμένῃ, τίς ἔτι ἀπόλαυσις ἀναισθήτοις τοῖς γενομένοις; ὁρᾷς οἷα μὴ ζῶντι ἔτι ἔξεστι πράγματα, ἀνδριὰς καὶ φρονήσεσθαι μὲν οὐδὲν, οἷα δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀναστήλωσιν ἔσται; ἀπ' ἄλλα σὸν αὐτῶν, ὦ Τιμόλαε, καὶ ὅπως ὑπερβαλῇ τοὺς, ὥσπερ ἀκὸς ἄνδρα σωφρονοῦντα, καὶ πράγμασι χρῆσθαι ἀλόγοις. Τι. σκόπει γοῦν, ὦ Λυκῖνε, εἰ ἐπιλήψιμον εὔξομαι, καὶ ὅ, τι ἂν ἀνύσαι δύνωμαι θεῖν. χρυσὸν μὲν οὖν καὶ θησαυροὺς, καὶ μεδίμνους νομίσματος, καὶ βασιλείας καὶ πολέμους, καὶ κέρματα ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, ἃ ἀνόητα

pyramidem æquis ac rectis angulis assurgentem post te relinquens, serotina videlicet, & tum insensibilia magnificentiæ spectacula. Statuæ autem illæ & templum quæ ciuitates erigunt colentes, & magnum illud nomen omnia paulatim defluunt atque abeunt neglecta. Quòd si autem quammaximè etiam in longissimum perdurarint, quis quæso fructus eorum amplius fuerit, cùm sensu careas? Vides qualia quidem etiam viuus negotia habituru sis, metuendo videlicet, & cogitando, & laborando: qualia verò & illa quoque quæ post mutationem sequentur. Sed iam tuum erit, Timolaë, optare: ac vt superes istos vide, quemadmodum decet virum intelligentem, & rebus vti scientem. TIMOL. Attende igitur, Lycine, num quid reprehensione dignum optabo, & quidnam arguere quispiam mea vota possit. Nam aurum quidem, & thesauros, & medimna nummorum, aut regna, & bella, & terrores pro imperio, quæ

ἃ ἀκύτως διέβαλον, ἕκαστα. ὅμως δὲ ἔβουλόμην ἂν ταῦτά γε, καὶ πολλὰς τὰς ἐπιβουλὰς ἔχοντα, καὶ πολὺ τὸ ἡδὺ ἐν αὐτοῖς ὂν. ἐγὼ δὲ βούλομαι, τὸν Ἑρμῆν ἐντυχόντα μοι δοῦναί τινας δακτυλίους τοιούτους τὴν δύναμιν, ἵνα μὴ, ὅσα ἀεὶ ῥᾴδιά ἐστι, καὶ ὑγιαίνειν τὸ σῶμα, καὶ ἄρρωστον εἶναι καὶ ἀπαθὲς ἕτερον δὲ, ὡς μὴ ὁρᾶσθαι τὸν περιθέμενον, οἷον ὁ τοῦ Γύγου τὸν δή τινα, ὡς ἔοικεν, ἄνδρας μνείσους, καὶ ὅ, τι ἂν ἄρξῃ ἄμα μνείοις λιπῶσα μόλις δύναιτο, τὸ μὲν ῥᾳδίως μόνον ἀνατίθεσθαι, ἔτι δὲ καὶ πίνεσθαι, πολὺν ἀεὶ τῆς γῆς ἀρθέντα. καὶ πρὸς τοῦτό μοι εἶναι δακτύλιόν τινα, καὶ μόλις ἂν εἰς ὕπνον καταστᾶσαν, ὑποσοῦν ἀμύνεσθαι, καὶ ἅπαντα θύραν πεσόντι μοι ἀνοίγεσθαι, χαλκοῦ τοῦ ἀληθροῦ, καὶ τοῦ μοχλὸν ἀφαιρουμένου, ἀμφοτέρα ἐς δακτύλιον ἀμύνεσθαι.

quæ tu meritò reprehendisti, haud quaquam postulabo. Caduca enim hæc, & multis insidijs referta: & plus molestiæ in ipsis est, quam dulcedinis. Cæterùm Mercurium ego volo obuiam mihi venientem dare nonnullos annulos, qui hunsse modi vim habeant: primùm quidem vt rectè semper valeam, & corpore sanum sim & insauciabilis, & nulli perturbationi obnoxius. Secundum autem, vt ne conspici possit is, qui eum induerit, qualis ille Gygis fuit. Deinde alium quendam, vt robore superem virorum decem millia: atque onus quod alioqui decem millia hominum mouere simul vix possent, ego solus facilè in humeros attollere possim. Prætereà autem & volare possim, longè à terra in sublime sublatus, & ad hoc quoque annulum quendam habeam. Iam verò

in somnum resoluere quos voluero, & omnem ianuam accedenti mihi aperiri, laxata sera, & dimoto obice, hæc ambo annu

θε. τὸ δὲ μέγιστον, ἄπιστός τις ἔσω ἐγὼ πᾶσιν ὁ κάλλιστος, ὡς ἐράσμιον εἶναί μοι, πρὸ πάντων ποιεῖ τοῖς ἀραίοις, καὶ γυναιξὶ, καὶ δήμοις ὅλοις, καὶ μηδένα εἶναι ἀνέραστον, καὶ ὅτῳ μὴ ποθεινότατος ἐγὼ, καὶ ἀνὰ σῶμα, ὥστε πολλὰς γαμετὰς, οὐ φθάσας τὸν ἔρωτα, καὶ ἀνδρῶν ἑαυτὰς, καὶ τὰ μειράκια, ἐπιμανησόμενοί μοι, καὶ ἀθλιώμενα εἶναι δοκῶν, εἴ τινα καὶ μόνον προσδοκήσαιμι αὐτῶν, εἰ δ' ὑπερορῴλιο, ἐμπεσεῖνα ὑπὸ πλείστης ἀφροσύνης καὶ ὅλως, ὑπὲρ τὸν Υάκινθον ἢ Ὕλαν, ἢ Φάωνα ἢ Χῖον εἶναί μοι· καὶ ταῦτα πάντα ἔχων, μὴ ὀλιγοχρόνιον ὄντα, μηδὲ κατὰ μέτρον ζῶντα τῆς ἀνθρωπίνης βιοτῆς, ἀπ' ἔτη χίλια, νέον ἐκ νέου γιγνόμενον διαβιῶναι, ἀμφὶ τὰ ἑπτακαίδεκα ἔτη ἀεὶ ἀρχόμενον τὸ γῆρας, ὥσπερ οἱ ὄφεις οὐδὲν γὰρ λείπει μοι ταῦτα ἔχοντα πάντα γὰρ ἐμὰ ἐστὶν

nus annulus posſit. Et quod maximum eſt, alius quiſpiam ſit ſupra omnes ſuauiſſimus, qui me amabilem faciat indutus, & pueris formoſis, & mulieribus, & populis totis, neque quenquam amoris expertem eſſe ſinat, & cui non deſiderabiliſſimus ipſe videar, atque in ore ſim, ita vt multæ mulieres, dum amorem pati nequeant, ſe ipſas etiam ſuſpendant, & adoleſcentuli ad inſaniam rediganturmei deſiderio: adeóque ſeipſos beatos eſſe putent, ſi quem ipſorum vel aſpiciam ſolùm: ſi verò contemnam, etiam illi mœrore pereant: & in ſumma, ſupra Hyacinthum, aut Hylam, aut Phaonem Chium illum ſim. Atqui hæc omnia habeam non in breue tempus ac ſtatim morituro, neque etiam ad menſuram humanæ vitæ viuens, ſed annos mille, ſubinde iuuenis ex iuuene renaſcens, viuendo exigam, circa decimumſeptimum quenque annum exuens ſenectutem, perinde atque ſerpentes. Nihil enim deerit mihi, cùm hæc habebo. Siquidem omnia quæ

λῶ ἂν τὰ τῶν ἄλλων, εἰ δόξαν ἀνοίγειν τε ἅπασι θύρας ἐδυνάμην, καὶ λαμπίδα τοὺς φύλακας, μὴ ἀθέατον ἔναι ἐμοῦ. ἀθέατον γὰρ ἐν Ἰνδοῖς ἢ Ὑπερβορέοις θέαμα παράδοξον, ἢ κτῆμα τίμιον, ἢ ὅ,τι ἐμφανὲς ἢ πιθανὸν ἄλλο, ὃ μετασχὼν ἀμφὶ, ἀπ' αὐτοῦ ἐπιστρόμφι. ἀπόλαυσον ἁπάντων εἰς λόγον. καὶ ἐπὶ γρυψὶ, πόθεν δοκῶ θηρίον, ἢ φοίνικα, ὄρνιν ἐν Ἰνδοῖς ἀθέατον ὄντα ἄλλοις, ἐμὲ δὲ καὶ τοῦτο ἑωρακέναι. καὶ τὰς πηγὰς δὲ τὰς Νείλου μόνος ἂν ἐπισταίμην, καὶ ὅσον τῆς γῆς ἀοίκητόν, καὶ εἴ τινες ἀντίποδες ἡμῖν οἰκοῦσι, τὸ ἀνίσιον τῆς γῆς ἡμίσεμον ἔχοντες. ἔτι δὲ καὶ ἀστέρων φύσιν καὶ σελήνης, καὶ αὐτῆ ἡλίου ῥᾳδίως ἂν ἔγνων, ἀπαθὴς ὢν τοῦ πυρός. καὶ τὸ πάντων ἥδιστον, ἀθρηδὸν ἀγγέλλειν ἐς Βαβυλῶνα, τίς νενίκηκε Ὀλύμπια· καὶ ἀεισθέντα, εἰ τύχοι μὲν Συρίᾳ, ἀδηνῆσαι ἐν Ἰταλίᾳ.

quæcunque alij habent, mihi futura essent, quatenus & fores aperire possem, & spatiare custodes, & ipse ingressus inuisibilis esse. Quòd si apud Indos aut Hyperboreos spectaculum aliquod mirum ac nouum foret, aut res aliqua preciosa, aut quicquid esu vel potu dulce: nihil veritus, se ipse eò aduolans fruerer omnibus ad satietatem vsque. Et quid Gryps alata fera, aut Phœnix apud Indos à cæteris videri nequit, ego verò etiam illud viderem. Et fontes Nili quoque solus scirem, & terræ quicquid inhabitabile est, & si qui Antipodes ex aduerso nobis habitant, australem terræ partem dimidiam tenentes. Præterea autem & stellarum naturam, & Lunæ, & ipsius Solis, facilè nossem, vt qui ab igne illorum lædi non possem. Et quod omnium suauissimum fuerit, vno eodémque die annunciare Babylonem possem quinam in Olympijs vicissent: & si fortè in Syria prandium essem, cœnare in Italia

μίσ. εἰ δέ τις ἐχθρὸς εἴη, ἀμύνασθαι καὶ τοῦτον ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, πέτρον ἐμβαλόντα τῇ κεφαλῇ, ὡς ἐπιληπτεύσαι τὸ μέρος τοῦ τοῦ φίλους δὲ ποιεῖν, ἐπιχέαντα κοιμωμένοις τοῖς χρυσίον. καὶ μὲν δή τις ὑπόπλους εἴη, ἢ τύραννος ὢν πλούσιος ὑβριστὴς, ἀρεσθῆναι αὐτὸν, ὅσον ἐπὶ σταδίους ἄκοσιν, ἀφῆκα φέρεσθαι κατὰ τῶν ἐρημένων, τοῖς παιδικοῖς δὲ ὁμιλεῖν ἀκωλύτως ἂν ἐξῆν, ἀσύλλα ἀβίαλον, κοιμίζοντα ἅπαντας, ἄνευ ἐκείνων μόνων. οἷον δὲ καὶ τοῦτο ἂν εἴη, τοὺς πολεμιωτάτους ἐπὶ σκοπεῖν, ἐξὸν φίλους ὑπεραφορεύμενον. καὶ δὴ λοιπὸν μοι, καὶ τοῦτ' ἂν εἰς ἡμέτερος, κοιμίζοντας τοὺς ἀριστεύοντας, νικᾶν παρεῖχον τοῖς φεύγουσιν, ἀναστρέψασιν ἐκ τῆς τροπῆς. καὶ τὸ ὅλον, παιδιὰν ἐποιούμην ἂν ἢ τῶν ἀνθρώπων βίον, καὶ πάντα ἐμὲ ὧν, μὴ θεὸς ἐδόκουν εἶναι τοῖς ἄλλοις. τοῦτο ἄρα εὐδαιμονία ἐστὶν, μὴ.

Si quis autem inimicus mihi foret, vlciſci etiam iſtum ex obſcuro iniecto in caput eius ſaxo, ita vt diminueretur ei cerebrum: amicis autem contrà benefacere, offundendo dormientibus ipſis aurum. Ac ſanè ſi quis ſuperbus foret, aut tyrannus diues contumelioſus, ſublatum ipſum ad ſtadia viginti per præcipitia ſupernè deïcerem. Cum puſionibus autem nemine prohibente conuerſari mihi liceret, quippe cùm & videri non poſſem ingreſſus, & omnes in ſommum reſoluerem, ſolis illis exceptis. Quale verò etiam illud foret, quòd belligerantes tutò ſpectare poſſem, extra teli iactum in altum ſublatus? Et ſi viſum fuiſſe, adiungendo me victis, & ſopiendo victoret fugientibus victoriam ſubminiſtrare, fuga videlicet reuerſis. Et in ſumma, ludum quendam facerem vitam humanã, omniaq; adeò mea fo-

rent, ac deus videretur cæteris. Atque hæc ſumma felicitas eſt,

quæ

μήτε ἀρκέσθαι μήτε ἰσχύουσαν ἀναβῆναι δυναμένην, καὶ μάλιστα μετ' ὑγείας ἐν μακρῷ τῷ βίῳ. Τί ἂν οὖν αἰτιάσαιο ὦ Λυκῖνε, τὴν γυναῖκα; Λυ. οὐδέν, ὦ Τιμόλαε· οὐδὲ γὰρ ἀσφαλὲς, ἀναπλεῖν ἀνδρὶ πτερωτῷ, καὶ τοσοῦτον μείζονος τοῦ ἰσχυοῦ. πλὴν ἀπὸ ταύτης ἐρήσομαί σε, εἴ τινα ἄλλον ἔλεγχον ἐν ζώοις ἔχεις εἰπεῖν, ὃς ὑπερίσταται γέροντα ἤδη ἄνδρα, οὕτω παρακινουμένοις τοῦ γαμεῖν, ἐπὶ λακτιζούσης μικρᾶς ὀχούμενον, ὅρα ὅλα διεξελθὼν ἄκρῳ τῷ λακτίζοντι ἀναπτόμενον, ἐπίρατον πᾶσι, καὶ ζητούμενα, φαλακρὸν ὄντα, καὶ τοῦ ῥίνα σιμόν. ἀτὰρ ἐπί μοι καὶ τόδε, τί δή ποτε ἐκ τῆς λακτιζούσης ἅπαντα ταῦτα ἀναπάτασαι σοι, ἀπὸ ζωσθέντος ὀξυηκμοῦς καὶ βαθεῖ, τοῦ ἀειδὲς περιφορτιζομένου καὶ κατὰ δακτυλον ἕνα, μᾶλλον δ' ὑπτιάσαι ὁ ἀναμὸς, καὶ λύσαι καὶ τοῦ λιξιὰν σωτηριαθέν; καί σοι ἑνὸς τὸν ἀναγκαιοτάτου ποδὸν, ὃς περιθέμενός σε,

quæ neque perire, neque insidijs peti potest, & maximè cum bona valetudine per longam ætatem. Quid igitur est, Lycine, quod hoc voto culpare queas? LYC. Nihil, Timolaë. neque enim tutum fuerit adversari viro alato, & qui robore multa hominum millia superat. Verumamen illud interrogabo te, ecquem alium videris inter tot gentes, quas volando oberrâsti, senem iam virum moneté à statu suo ita dimota, qui annulo exiguo vectus, totos adeò montes digito mouere potuerit, amabilem omnibus, idq; cùm caluus esset, nasum haberet simum? At verò etiam hoc responde mihi: Cur tandem non vnus annulus omnia tibi ista potest, sed tam multis reuinctus ascendet, sinistra grauata per singulos digitos? imò verò excedit numerus, & necesse erit etiam dextram ferendo oneri succedere. Atqui vno adhuc necessario maximè opus est,

ση, πάνυ μοι φαίνονται, τὴν πομπὴν ταύτην λόγου ἄξιαι εἶναι. ΤΙΜ. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν καὶ ὁ Ἐλλέβορος ἱκανὸς ποιῆσαι, χωρὶς τοῦ πιεῖν. Τί δὲ καὶ πάντως, ὦ Λυκῖνε, καὶ αὐτὸς εὔξῃ τι ἤδη ποτὲ, ὡς ἂν μάθωμεν, εἰ καὶ σὺ σπουδάσας ἀνεπίληπτα καὶ ἀνεγκλητα, ὁ συνόντων τῶν ἄλλων. ΛΥΚ. Ἀλλ' ἐοικέναι ἔοικεν ἤδη πρὸς τὸ Δίπυλον, καὶ ὁ βέλτιστος οὐδεὶς Σάμιππος, ἀμφὶ Βαβυλῶνα μονομαχῶν. καὶ σύ, ὦ Τιμόλαε, ἀεὶς ἂν μὲν ἐν Συρίᾳ, λάπτων δ' ἐν Ἰταλίᾳ, καὶ τοῖς ἐμοὶ ἐπιβάλλουσι παλίοις καταχρήσασθαι, καλῶς ποιοίης τὸν ἄλλον τὸν ὑπ' ἂν διαμείνω, πλουτήσας ἐπ' ὀλίγον, ὑπολείπειν μόρον τινὰ πλοῦν, ἀναπαύσασθαι μετ' ὀλίγον, ψυχὴν τὴν μάταιον ἀθῆσαι, οἷα ὑμᾶς πάσας μετ' ὀλίγον, ἐπειδὰν ἡ ὑδατοφορία μὴ ὑμῖν, ἢ ὁ πολὺς πλοῦτος οἴχηται ἀφανίσας, αὖθις

est. qui te indutum à stultitia cohibeat, multa ista insolentia detersa: aut an hoc quidem etiam Elleborus abunde potest, meracior videlicet hausius? TIMO. At prorsus, Lycine, etiam ipse optabis tandem iam aliquid quò discamus qualia tu postulaturus sis, irreprehensibilia videlicet, & quæ accusari nequeant, quādoquidem cæteros calumniaris omnes. LYC. At non opus habeo voto ego. Venimus enim iam ad Dipylum, & optimus hic Samippus, dum circa Babylonem singulari prælio dimicat, & tu, Timolaë, dum in Syria quidem prandes, in Italia autem cœnas, etiam ea studia quæ ad me pertinebant, absumpsisti: rectè sanè facientes, præsertim cùm non in breue tempus diteſcere opulentia quadam quasi subuentanea, deinde post paulum mœrore afficī, dum nudam aliquam massam panis comedam: quale vobis non multò pòst accidet, postquam felicitas quidem ista vobis multæque diuitiæ auolantes euanescent,

αὐτοὶ δὲ ἐκβαίνοντες ἀπὸ τῶν θησαυρῶν τε καὶ στεφανημάτων ὥσπερ ἐξ ὕπνου ὀνείρατος ἀνεγρόμενοι, ἀνόμοια τὰ ἐπὶ τῆς οἰκίας ὑφέξετε, ὥσπερ οἱ τὰς βασιλέας ὑποκρινόμενοι τραγῳδοί, ἐξελθόντες ἀπὸ τῶν θεάτρων, λιμώττουσι οἱ πολλοί, καὶ ταῦτα πρὸ ὀλίγου Ἀγαμέμνονες ὄντες, ἢ Κρέοντες. λυπήσεσθε δέ, ὡς τὸ εἰκὸς καὶ ἀνιάσεσθε ἴσως τὰ ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ, καὶ μάλιστα σύ, ὦ Τιμόλαε, ὁπόταν δόξῃ σοι τὸ αὐτὸ παθεῖν ὥσπερ Ἰκάρῳ, τῷ πτερώσαντος σφᾶς ὑφηνθέσης, καταπεσόντα εἰς ἅλα, χαμαὶ βαλεῖν, ἀπολέσαντα τοὺς λαμπροὺς ἐκείνους ἅπαντας, ἀποῤῥυέντας τῶν λαμπρῶν. ἐμοὶ δὲ καὶ τοῦτο ἱκανὸν, ἀντὶ πάντων θησαυρῶν, καὶ βασιλῶν καὶ αὐτῆς, τὸ γελάσαι μάλα ἡδέως, ἐφ' οἷς ὑμᾶς ἀτόπως, οἰδέοις ὅσοι, καὶ ταῦτα, φιλοσοφίαν ἐπαινοῦντας.

ipsi autem digressi à thesauris & diadematibus istis tanquam ex suauissimo aliquo somnio excitati, domi dissimilia omnia reperietis, perinde vt histriones regum personas agentes, qui extheatro regredientes, plerique fame conficiuntur, idq; cùm paulò ante Agamemnones aut Creontes fuerint. Mœrore igitur afficiemini, vti cõsentaneum est, ægroq; animo ea quæ domi vobis sunt aspicietis, & maximè tu Timolaë, quando nempe tibi erit idem pati quod Icarus olim, vt soluta videlicet pennarum textura de cœlo delapsus, humi incedere cogaris amissis annulis illis omnibus, vltrò de digitis affluentibus. Mihi verò etiam hoc abundè satis erit, pro omnibus thesauris, ipsaque adeò Babylone suauiter admodum ridere ea ad quæ vos optastis, tam præclara scilicet, & hoc, cùm ipsi philosophiam laudetis.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

Hic impias & ſtultas hominum preces atq; vota rideri Colloquium ex mediis Academiæ ſpatijs deſumptũ eſt. Sic enim Plato in Alcibiade ſecundo Socratem ſuum cum Alcibiade ad ſacrificium proficiſcentem de votis diſputantem facit. Quid autẽ potiſſimum à diis ſit flagitandum, docet Seneca in Epiſt. & Perſ. in 2. Satyr.

a COMA autem.] *Quòd dedecori fuerit, ingenuum comã alere, oſtendit Lycinius.* ὁ Aegyptiacæ.] *Apud Aegyptios pueri omnes ingenui crines gerebant intortos, ad pubertatis vſq; annos: deinde tondebantur.* c Pallenæ.] *Pagus Atticus.*

d Crobyli.] *Eſt autem crobylus crinium plexus, in acumen deſinens, de quo Thucydides in primo. Sunt qui accipiunt prò ipſo reticulo comam conſtringente. Plutarchus in libello de tacente Pythia, loquens de oraculis, vbi ſacerdotes antiquitùs in aureos crobylos capillicium ſtrangebant:* Δι' ὃ θύσα, inquit, τὸ περιττὸν ἡ χρεία κρωβύλους τε χρυσοῦς ἀφῆκε, καὶ ξυσίδας μακρὰς ἀπεμφιάζει, καί σε καὶ κόμην σωφρονίζεσα λέπτυνε. i. *Vſus ſuperfluitatẽ nimiam abolens, aureos crobylos reiecit, & faſtuoſiorem comæ ſyluam detondit. Vſus eſt hac voce Q. Septimius Florens, lib. de velandis Virginibus: Debebunt, inquit, etiam & ipſi ſibi aliqua inſignia defendere, aut pennas Garamantium, aut crobylos Barbarorum, aut cicadas Athenienſium, aut cirros Germanorum, aut ſtigmata Britonum. Theophylactus Scholaſticus in epiſtola quadam:* κρωβύλῳ, inquit, πτίλῳ ὁ Γοργίας σεμνύσεται μήπω τοῖς ἰξάλοις παρεσκευάσας τὸ σῶμα: id eſt, *Crobylo & cicada ſuperbit Gorgias, nondum innumbrante malas lanugine. Cæterùm cicadas, quarum eſt crebra apud authores mentio, aureas crinibus innodabant Athenienſes: offendere volentes eo argumento, indignos ſeſe. De his Thucydides initio hiſtoriæ de Athenienſibus loquens, Philoſtratus lib. 2. Helladicon. Greg. Nazianzenus:*

Κεκροπίδαι πέπλῳσι φόλκωι ὑπὲρ ὑῖα γαίης
πηγενέες—

Cecropidæ indigenæ natam tellure cicadam
Innodant cirris—.

Quem morem expressit in Ciri Virg. de Nilo Pandionide loquēs.

Aurea solenni comptum quem fibula ritu
Mosopio, tereti nectebat dente cicadæ.

e Thucydides.] *Locus Thucydidis est in* 1. *vbi de colonijs Ionum tradit τῶν κεραιῶν ἐπιλημμάτων.* *f* Aureum anserculum.] *Chenisci. Grammatici Græci, Chenicum scribunt lignum esse in puppi seu prora, ex quo anchoræ suspendantur. Phauorinus: Chenisci, inquit, pars est cui appenduntur anchoræ, quæ & carinæ nauis est principium. Sunt & qui puppis potius principium dicant, ad quam epotides nauis connectuntur. Sed vtcunque sit, Chenisci dictus est, quoniam nauium artifices eam partem in anserini capitis formam effingunt, ponuntque in summo nauis, fortè quod vel nauigium in eius speciem & similitudinem formant, vel potius boni auguriū causa, tanquam immersibilis nauis sit, vt auis illa quæ fluctus enatet. Hactenus ille, quod ex antiquis scriptoribus collegit. Vide Baysium de nauium partibus & L. Gregorium Gyrardum de Nauigijs cap.* 12. *de nauium instrumentis armamentisve. Chenisci meminit Artemidorus lib.* 2. *περὶ ὀνειρογνωμ. Lucianus noster in fine veræ historiæ: Chenisci, inquit, qui ad puppim erat, pennatus apparuit & exclamauit, &c.* *g* Cognominem naui deam Isidem.] *Habes hinc inde signum deæ Isidis nauis cognomentum. Meminit & huius Isidis nauis Placidas Fulgentius in mythologico, & Apuleius tribus in locis.* *h* Parasius color.] *fortasse quali Parasius vsus fuit.* *i* Dioscurorum.] *Id est, geminorum, ita Græcis appellantur Castor & Pollux nauigantium numina: quorum beneficia in tempestatibus maris, & certaminibus equestribus Theocritus Eidillio* 27. *commemorat. De stellis Castoribus vide Plinium lib.* 2. *cap.* 37. *k* Proinde.] *Planiùs: quod maximè in promptu, vel quod in ore est omnibus.* *l* Cōmunis.] *Græc. κοινὸν* Εχελεύς: id est, *communem Mercurium dixerunt, quòd multa in vita inuenerit. Sunt enim qui dicunt, eum præstigiatorum artem excogitasse, & rebus nomina imposuisse, & verba in ordinem redegisse, deorum cultum & sacra instituisse, astrorum & siderum cursus obseruasse, numerosque excogitasse & medicinam & chelym:* id est, *testudinem: sed & fidium tres voces, acutam, grauem,*

grauem, & mediam. Sed & eodem nomine appellârunt Aristides, Plutarchus, Hesychius & Phurnutus. Vnde in prouerbium exijt κερδῶο ἐρμῆς, de ijs qui aliquid commune inuenerunt, quod & Erasmus meus annotauit. m Mercurius quæstuosus.] *κερδῶο quasi lucripeta vel quæstuarius ἀπὸ τῦ κέρδους, eò quòd lucris præsit. Inde Agoreus à Cornuto dicitur in mythologijs, quasi forensis. Quæstorius à Budæo sub finem libri primi de contemptu rerum fortuitarum à quærendo dictus. Est enim Mercurius à mercium cura dictus. In Pseudologista dicitur Logius. In Apologia pro Mercede conductis, eloquentiæ præses dicitur. Græci etiam vocant κτήσιον & Ἐδὸν qui in ærarijs & quæstorijs dicatus erat, quasi fortunator, & quæstorius, & quasi lucripetis propitius. Ἐμπολαῖον ἢ ἐμπορεῖον dictum esse antea monuimus, quinetiam lucra & thesauri, qui præter expectationem contingunt, ἐμπόια ἢ ἐμπάια vocantur, quomodo in Sophistis Philostratus, Phurnutus in Mercurio affirmant, & Erasmus in prouerbio Mercurialis, Quin & de inuentis & thesauris principem Mercurium facere soliti erant, cui idibus Maij rem diuinam faciebant (ait Macrobius) quin, vt ait Martialis* Maiæ Mercurium creâstis Idus. n Delphines.] *Vide quæ de eorum natura in Dialogo Neptuni & Delphinum annotauimus, in quo pluræ exempla referuntur.* o Citharœdum quempiam.] *Arionem intelligis nobilem illum citharœdum, qui quum ex Italiâ, vbi ingentem pecuniæ vim arte suâ meruerat, Corinthum trajiceret, videretque à nautis, qui opibus suis inhiabant, sibi insidias strui, nonnihil ab alijs sibi concedi postulauit, quo veluti cygnus moriturus, suas sibi exequias caneret. Quod quum impetrâsset, stans celsa in puppi carmen orthium dijs marinis cecinit, quo peracto, se in mare præcipitem dedit, statimque à Delphino exceptus ad Tenarum Laconiæ promontorium est perrectus, & exemptus à periculo.* p Puerum mortuum.] *Melicertum Inus & Athamantis Thebarum regis filium, cum quo mater, quum virum videret furere, in mare se præcipitauit.*

q Deseris ordinem.] *Pœna capitalis erat, qui locum ab Imperatore datum deseruisset. Vnde & desertoris vocabulum apud milites hominem ignominiosissimũ. Plato lib. de Leg. 12.*

ſubet τὸν κακλελειπότα τλὴ φρουρὰν. i. qui excubias deſeruiſſet, in foro palàm deſcribi, infamiæ notæq; cauſa: tanquã is quod in ipſo erat, Rempub. prodiderit, loco relicto. r Non illos annulos.] Priſcorum ſuperſtitio plurimũ tribuit annulorũ efficacię, ita vt venditarentur incantamẽtis varię efficaces, alij contra morſus ferarũ, alij aduerſus calumniã: alij ad alia, vel depellenda incõmoda, vel cõmoda concilianda ijs q geſtarẽt. Ariſtoph. in Plut: Φορῶ γὰρ τριάδρ☉ τὸν δακτύλιον. i. quãdo geſto hunc annulum. Hũc quidẽ Φαεμακίτλω καὶ Φυσικὸν appellant. Tales annulos Timoxius cõptores ſibi optat hic, & quales habebat Gyges: alium q diteſceret, aliũ quo gratus & amabilis redderetur, alium per quẽ liceret volare, &c. Quidã huiuſmodi annulos conſtruendas docẽt, quãdo ſtella aliqua aſcendit fortunata. & à luna ſaliçiter aſpecta, vel cũ ea iuncta, tumq; lapidẽ herbamq; huic ſtellæ ſubditã, capiendã præcipiunt, huicq; metallũ cõ'orme: q libenter vt nugas prætereo. s Extra teli iactũ.] hoc eſt, in tuto citraq; periculũ. Optat enim pennas, vt è ſublimi ſpectare poſſit dimicãtes, ipſe tutus à iaculis. Translatitiè eſt à bellis, vbi q nolunt ferri iaculis longiùs ſemouẽt ſeſe, q vt poſſint contingi iactu teli, aut in loco à iaculis defenſo ſe contineẽt. Quod frequens eſt apud eundẽ Lucianum, ac eo vſus eſt in dialogis, Cyclopis & Neptuni, Veneris & Cupidinis. In Nigrino. Contra apud eundem in Bacchum, obnoxius periculo dicitur ἐντὸς βέλους. i. intra teli iactum.

ΘΕΩΝ ΕΚΚΛΗ- DEORVM CONcia. cilium.

Vincentio Obſopœo interprete.

ARGVMENTVM.

RVrſum hoc loco Lucianus deorum gentiliũ vanitatem atq; ſtultitiã more ſuo deridet: hominũq; ſuperſtitionẽ tacitè reprehendit, qui ridicula adeò atq; abſurda de illis ſibi ipſis perſuadeant ac credãt. Eſt aũt feſtiua quædã imitatio, qua exemplũ Athenienſis reipub. cõcilium Deorum haberi fingit, ſuper ijs videlicet q ceu nothi ac peregrini in ciuitatem ac cœtũ deorũ irrepſiſſent. Accuſatoris igitur vicẽ Momus generalis deorũ cæterorũ fugillator ſuſcipit: q principiò quidẽ cõmuni nomine in eos q partim ex dijs, partim ex hominib. nati, in cœlũ recepti

recepti fuerant, tanquam nothos ac peregrinos inuehitur. Præcipuè verò Dionysiũ accusat, vt q̃ non solùm ipso aduentitius in cœlo sit, verùm etiã alios quosdam barbaros & informes, numeroq; deorũ prorsus indignos secũ introduxerit. Atq; huius rei tanquam auctorẽ & causam Iouem quoq; in crimẽ vocat, q̃p is cũ mulieribus mortalibus nũc hac, nũc illa specie trãsformatus concũbat, ac postea ex illis procreatos liberos inter deos referat, & in cœlo collocet. Itaq; iam illius exemplo etiam deas cũ viris hominib. cõgredi cœpisse, ac liberos ex ijsdẽ sustulisse. Secũdo aũt loco eos q̃ & Barbari, & ex solis hominibus procreati, pro dijs haberẽtur, insectatur, illorũ indignitatẽ, cùm ob personarum ac linguę fœditatẽ, tum ob ea quæ ex eo q̃p in cœlũ recepti essent, consecuta sint, exaggerans. Inter quos præcipuè Aegyptiorũ absurditatem persequitur, quorũ alij canũ, alij boum, alij aliorum turpium atq; brutorũ animantium specie colerẽtur. Postremò etiã philosophorum illa plausibilia ac vulgo iactata nomina arripit, puta Virtutẽ, Fatũ Naturam, &c. vt quæ nõ noua ac peregrina sint sed ne vsquã quidẽ exitiant. Quo loco & temporũ suorũ vitia, & philosophorum vanitatẽ simul notásse videtur, vt qui verbis quidẽ multa de virtute iactárint, ipso aũt opere quiduis potius quàm virtutẽ & honestatẽ præstiterint. Quòd aũt fati & naturæ quoq; meminit, eò pertinet, quòd cultus deorũ paulatim sublatus fuit, quando homines à philosophis edocti, fato quodã & naturali rerum ordine ac serie, non deorum benignitate fieri ac geri omnia, opinari cœperunt. Atq; ad hunc modum accusatione sua peracta, Momus decretum quoq; à se compositum proponit ac recitat, quo ipso quoq; ad exemplum Athenienſium psophismatum, qualia multa temporibus Demosthenis, & paulò suprà quoque facta sunt, effecto, iubentur dij cognitiones diuinitatis & originis quisq; suæ ad proximũ concilium afferre, vt qui peregrini & aduentitij reperti fuerint, è cœtu ac ciuitate deorum remouerantur.

ΖΗΝΟΣ, ΕΡΜΟΥ καὶ Μώμου.

IVPITER, MERcurius & Momus.

Ηκίτι τοῦτο εἰ ζητεῖ, ὦ θεοί, μηδὲ καλὰ γωνίας συρίφοντες, πρὸς δὲ ἀπλοῦς λοιποὺς λοιδορεῖσθε ἀγανακτοῦντες, ἃ πολλοὶ ἀνάξιοι μετέχουσιν ἡμῶν ἢ συμποσίου· ἀλλ' ἐπειδὴ ἅπαξ ἐκκλητοὶ περὶ τούτων ἐκκλησία, λεγέτω ἕκαστος εἰς τὸ φανερὸν τὰ δοκοῦντα αὐτῷ, καὶ κατηγορείτω. σὺ δὲ κήρυττε, ὦ Ἑρμῆ, τὸ κήρυγμα τὸ ἐκ τοῦ νόμου. Ερ. ἄκουε, εἴγε τίς ἀγοντώσῃ βούλεται τῶν τιλέων θεῶν, οἷς ἔξεστιν, ἢ σκέψις περὶ τῶν μελλόντων καὶ ἐξόν. Μῶ. ἐγὼ ὁ Μῶμος, ὦ Ζεῦ, ἄκουε ἐπιτρέπεις ἀπᾶν. Ζεύς. τὸ κήρυγμα ἤδη ἀφίσιν, ὅς τι ἐδεῖ ἐμοὶ δόντα. Μῶ. φημὶ δεῖν ἐμὲ ἐξεῖναι ποιεῖν ἐν ἡμῖν, οἷς οὐκ ἀπόκειται θύειν ἐξ

E POSThac clanculũ consurgetis, ô Superi, neq; ad angulos cõuersi, in aurem alter cum altero colloquamini, indignãtes multos parùm dignos nostri symposij esse participes: verùm posteaquam coactum est concilium, quisque propalàm in medium suam adferat sententiam, & quæ accusatione digna sunt accuset. Cæterùm, Mercuri, præconium illud ex lege clara voce promulgato. MER. Arrige aures, vocem comprime: Quis ex dijs senioribus & perfectis, quibus permissum est, in concione verba facere vult? Ipsa deliberatio de inquilinis & hospitibus futura est. MO. Ego Momus, ô Iupiter, si fandi copiam mihi feceris. IV. Iam ipso præconio loquendi libertas tibi facta est: itaque meo permissu nihil opus est. MO. Aio itaque nonnullos nostrùm vitiosè & improbè facere, quibus non satis est semet

ἐξ ἀνθρώπων αὐτὸς γιγνέσθαι, ἀπ' ἐ μὴ καὶ τοὺς ἀπολέσθαι καὶ θεράποντας αὐτῶν ἕξοντας ἡμῖν ἀφθονώτερον, ἢ δι' μίγα, ἢ δι' νεανικὸν οἴονται ἀργάσασθαι. ἐξιῶ δ', ὦ Ζεῦ, μετὰ παῤῥησίας μοι λοιῶσαι ἅπαν· ἢ γὰρ ἄν ἄλλως ἀπολοίμην. ἀπὰ πάντες μ' ἴσασιν, ὡς ἐλευθερός εἰμι τὴν γλῶτταν, καὶ ἢ δι' ἂν κατασιωπήσαιμι τῶν ἐ καλῶς γιγνομένων. ἀπολέγω γὰρ ἅπαντα, καὶ λέγω τὰ δοκοῦντά μοι ἐς τὸ φανερόν, οὔτε δεδιώς τινα, οὔτε ὑπ' ἀδείας ἐπικαλύπτων τὴν γνώμην, ὅς τι καὶ ἐκπλήξῃ δοκῶ τοῖς πολλοῖς, καὶ συκοφαντικὸς τὴν φύσιν, δημόσιός τις κατήγορ & ὑπ' αὐτῶν ἐπονομαζόμ &. πλὴν ἀπ' ἐκείνου ἔξεστι, καὶ ἐλευθεριάσεται, καὶ σὺ, ὦ Ζεῦ, δέδωκας μετ' ἐξουσίας ἅπαν, ἢ δι' ἐποσπλάμ & ἐρῶ. πολ-

semet deos ex hominibus factos esse, nisi suos quoque pedisequos & famulos nobis honore pares esse ostentent. quain re nil magnum aut iuuenile se fecisse existimant. Volo verò, ô Iupiter, vt interrita loquendi libertas mihi concessa sit. Neque enim aliter, quæ sentio, effari possim. Sed me omnes ex æquo nouerunt, quàm liberæ linguæ deus sim, & quàm nihil eorum quæ pærùm honestè & decorè fiunt, reticere soleam. Etenim omnia in reprehensionem rapio, ac propalàm, quæ mihi optimè aut secus facta videntur, proloquor, neque reformidans cuiusquam auctoritatem neque præ verecundia sententiam meam concelans. Quapropter & onerosus multis esse videor, & natura sycophanticus, & communis omnium accusator ab illis vocor. Sedenim posteaquam licitum est atque ita iam proclamatum, & tu Iupiter cum libertate loquendi facultatem mihi concesseris, nihil dissimulanter tacitum aut præteritum dicturus sum.

πολλοί γάρ, φημι, οὐκ ἀγαπῶντες ὅτι αὐτοὶ μετέχουσι τῶν ἡμῖν ξυνοικίων, καὶ ξυνοχοῦνται ἐπ' ἴσης, καὶ ταῦτα, θνητοὶ ἐξ ἡμισείας ὄντες, ἔτι καὶ τοὺς ὑπηρέτας καὶ θεραπόντας τοὺς αὐτῶν ἀνήγαγον εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ παρῴκησαν. καὶ νυνὶ ἐπ' ἴσης διανομάς τινὰς νέμουσι, καὶ θυσιῶν μετέχουσιν, οὐκ ἀναβαλόντων ἡμῖν τὸ μετοίκιον. Ζεῦς. μηδὲν ἀνιῶ, ματαιόλως, ὦ Μῶμε, ἀλλὰ σαφῶς καὶ διαῤῥήδην λέγε, πόσοι εἰσὶ καὶ τοῦνομα· νῦν γὰρ εἰς τὸ μέσον ἀπῤῥιπτεῖ σοι ὁ λόγος, ὡς πολλοὺς ἐκάλεσα, καὶ ἐφορμόσαν ἄλλοτε ἄλλον τοῖς λεγομένοις, καὶ δὲ παῤῥησιαστὸν ὄντα, μηδὲν ὀκνεῖν λέγειν. Μῶ. εὖγε, ὦ Ζεῦ, ὅτι καὶ παροιμίας μὴ πρὸς τὴν παῤῥησίαν, οἷσθα γὰρ τὸ βασιλικὸν ὡς ἀληθῶς, καὶ μεγαλόφρον, ὥς τι ἱρῶ καὶ

Multi sunt, inquam, non contenti quòd ipsi in deorum concilium admissi, nostri contuberny sint participes, quodq; pari sorte nobiscum coniunguntur, præsertim cùm ex dimidio homines eos esse constet: adhuc etiam ministros suos & chori in socios cœlum subduxerunt, eosq; duos fecerunt adscriptitios: & nunc æqualem eum aliis distributionem auferunt, & sacrificiorum consortes sunt, neque pensionem in inquilinos constitutam nobis persoluentes. IVPIT. *Ne quid obscuris ambagibus inuoluas, ô Momе, verùm perspicuè & dilucidè, quæ sentis eloquere, additis quoque nominibus. Iam enim in medium ita oratio tibi proiecta est, vt multos pariter in suspicionem rapiamus, ac alium alio modo tuis dictis obnoxium insimulemus. Oportet verò liberum concionatorem nihil ob metum reticere.* MO. *Euge, ô Iupiter, quandoquidem me ad linguæ libertatem cohortaris, sit verò hoc abs te animo prorsus regio & magnifico: proinde nominatim quoque tuo iussu*

καὶ τοῦνομα. ὁ γὰρ δι᾽ ἡμιθέατ Διόνυσ, ἡμάνθρω-
πος ὤν, οὐκ Ἕλλην μητρόθεν, ἀλλὰ συροφοινικός τις ἐμ-
πόρου, τὸ Κάδμου ὑπαπτι-
δοῦς, ὑπάπυρ ἐξιόθη τῆς ἀθα-
νασίας, οἷ μὴ αὐτὸς ὅπερ
ἤλιγα, οὔτε τὴν μίτραν ὅτι
τὴν μίθλην ὅτι τὸ βάδισμα·
πάντες γὰρ, οἶμαι, ὁρᾶτε, ὡς
θῆλυς, καὶ γυναικᾶς τὴν φύ-
σιν, ἡμιμανὴς, ἀκράτου ἐωθὼς
ἀφρονίων· ὁ δὲ καὶ ὅλην φρα-
γίαν ἀσωτοποιησας ἡμῖν, καὶ τ
χορὸν ὑπαγόμενος πάντες.
καὶ θοὰς ἀπείρων, τὸν Πᾶνα,
καὶ τὸν Σιληνὸν, καὶ Σατύ-
ρους, ἀγροίκους τινὰς, καὶ ἀ-
πόλους τοὺς πολλὰς, σκιρτη-
τικοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὰς μορ-
φὰς ἀποκόζους· ὧν ὁ μὲν ἡμι-
σεατα ἔχων, καὶ ὅσον ἐς ἡμι-
σείας ἐς τὸ κάτω ἀνθρωποειδὴς,
ὑπηνέμου βαθὺ καθειμένος,
ὀλίγου πάνυ διαφέρων τράγου
τὸ δὲ φαλακρὸς κέρων, σιμὸς
τὴν ῥῖνα, ὑπὲρ ὄνου τὰ πολλὰ
ὀχέ-

sue eosdem perstringam. Ille enim generosissimus Dionysus, semihomo existens, neque à materna stirpe Graecus, sed Syrophœnicis cuiuspiam Mercatoris, nempe Cadmi nepos, postea quam immortalitate donatus est, cuiusmodi quidem ille sit, non dico, neq; mitram, neq; ebrietatem neq; errantem eius incessum vituperabo. Omnes enim, vt opinor, videtis quàm mollis sit & effœminatus deliciis, dimidio insaniens, statim à summo mane merum spirans. Ille verò totam fratriam nobis induxit, & toto choro aduecto præstò est, deosq; declarauit & Pana, & Silenum, & Satyros, agrestes quospiam & caprarios permultos homines saltationi deditos, & forma monstrosa spectabiles: quorum hic quidem gerens cornua, [a] dimidia parte corporis capram referens, barbamq; profundam nutriens, parùm ab hirco discrepat: alter verò [b] senex caluitio & simitis naribus deformatus, plurimùm super asinum inequitans,

genes

ὀχύμβᾳ, Λυδὸς οὗτος. οἱ δὲ Σάτυροι, ὀξεῖς τὰ ὦτα καὶ αὐτοὶ φαλακροὶ, καὶ κεράστα, οἷα τοῖς ἄρτι γεγενημένοις ἐρίφοις τὰ κέρατα ἀναφύεται, Φρύγες τινὲς ὄντες. ἔχουσι δὲ καὶ οὐρὰς ἅπαντες· ὁρᾶτε οἷους ὑμῖν θεοὺς ποιεῖ ὁ γραφεύς; ἄκρα θαυμάζομεν, ἃ καταφρονοῦσιν ὑμῶν οἱ ἄνθρωποι, ὁρῶντες οὕτω γελοίους θεοὺς, καὶ τραγικούς. ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ δύω γυναῖκας ἀνήγαγε, τὴν μὲν ἑρμιονίδα ὅσαν αὐτοῦ, τὴν Ἀριάδνην, ἣν καὶ τὸν στέφανον ἐναστέρισε τῶν τῶν ἀστέρων χορῷ, τὴν δὲ Ἰκαρίου τοῦ γεωργοῦ θυγατέρα. καὶ ὁ πάντων γελοιότατον, ὦ θεοὶ, καὶ τὸν κύνα τῆς Ἠριγόνης καὶ τὴν ὀρχηστρίδα ἀνήγαγε, ὡς μὴ ἀνιῷτο ἡ παῖς ἡ μὴ ἔξω ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ξυνηθὲς ἐκεῖνο, καὶ ὅπερ ἠγάπα μικρίδιον. ταῦτα ἐχ ὕβρεως ὑμῖν λοιδῶ, καὶ παροινίας καὶ γέλωτος; ἀκούσατε δ' οὖν καὶ ἄλλους. Ζεύς. μεμψόμεθα, ὦ Μῶμε, ἔπειτα, μήτε περὶ Ἀσκληπιοῦ μήτε περὶ Ἡρακλέους· ὁρῶ γὰρ, οἱ

genere Lydus est. Cæterùm [c] Satyri acutis auribus, & ipsi calui & cornigeri, qualia ferè hœdis nuper natis excrescunt cornua, Phryges quidam existentes. Sunt verò caudati omnes. Videte cuiusmodi deos nobis facit generosus ille. Mitto enim dicere quòd & duas mulieres adduxerit, alteram amicam suam existentem, nempe [d] Ariadnen, cuius etiam coronam stellarum choro annumeratam addidit: alteram verò Icarii agricolæ filiam. Et quod omnium est ridiculosissimum, à Superi, Erigones quoq; canem illum adduxit, ne tristitia afficeretur puella, si familiarem suũ in cœlo non haberet, & eam quam in deliciis habuit caniculam. Hæc verò non videntur nobis esse contumeliosa, quæ & nec insania nec risu careant? Audite etiam alios IVPIT. [e] Caue Mome, quicquam dixeris aut de Æsculapio, aut de Hercule. Video enim quò

vre-

φήμη ἔσλόγω. οὔκουν γε, ὦ μὴν αὐτῶν λέγει, καὶ ἀτίζησιν ἐκ τῶν νόσων, καὶ ἔστι πολλῶν ἀντάξιος ἄνωρ· ὁ δ' Ηρακλῆς, ὑὸς ὢν ἐμὸς, ὀκ ὀλίγων πόνων ὑπέλυσε τὸν ἀθανασίαν, ὥς τι μὲ καὶ ἡγόρευε αὐτῶν. Μῶ. σιωπήσομαι δῆτ' οὖν, ὦ Ζεῦ, πολλὰ ἐπῆν ἔχων, καί τοι ἀμυδρὰ ἄπω, ἔτι τὰ σεμνὰ ἔχουσι τὸ πυρός· ἀ δ' ἐξῆν καὶ πρὸς αὐτόν σε τὴν παῤῥησίαν χρῆσθαι, πολλὰ ἂν ἔχων ἐπῆν. Ζεύς. καὶ μὲν δὴ πρὸς ἐμὲ ἔξεστι μάλιστα. μῶν δ' ἔν τοι λάμπει ἐξουσίας ἀμείνων; Μῶ. ἐν Κρήτῃ μὲν ὁ μόνον τοῦτο ἀκοῦσαί ἔστιν, ἀλλὰ καὶ ἀλλότριοι περὶ σοῦ λέγουσι, καὶ τάφον ἐπιδεικνύουσιν· ἐγὼ δ' ὅτι ἐκείνοις πέθομαι, ὅτι Αχαιῶν Αἰγινῆται ἐκβολιμαῖόν σε ἐῶν φάσκουσιν. ἃ δὲ μάλιστα ἐπιτρέχω ἀλλ' ἀκοῦσαι, ταῦτα ἐρῶ. πολλὰ γάρ τοι ἀρχαῖα τοιούτων

orationis tuæ impetu rapiantur. Etenim horum alter agit medicum, & ægrotos morbis leuat, esſq; planè multis aliis anteferendus. At Hercules filius meus existens non paucis laboribus immortalitatem adeptus est. Itaque caue ne hosce accuſes temerè. MO. *In tuâ quidem gratiam tacebo, ô Iupiter, etſi multa dicenda habeam: atque ſi nihil aliud, adhuc tamen ſigna igne inuſta in corpore retinent. Porrò ſi liceret & aduerſum te dicendi libertate vti, multa haberem quæ poſſim oratione reprehendere.* IVPIT. *Atquí in me maximè tibi licet dicere. Nunquid igitur & me vt deum inquilinum in ius vocas?* MO. *Equidem in Creta non tantùm hoc audire licet: verùm aliud quoque de te dictitant, atque etiam ſepulchrum tuum commonſtrant hoſpitibus. Ego verò neque illis fidem habeo, neque ex Achiuorum numero Aeginenſibus ſubditicium te eſſe affirmantibus. Cæterùm quæ cumprimis reprehenſione digna ſunt, ea in medium adducam. Enimuero horum*

deli-

δελίτων παρανομημάτων, καὶ πολὺ αἰτίαν τῷ βουθυτεῖσθαι ἡμῶν τὸ ξωνιστήριον σὺ, ὦ Ζεῦ, παρέσχες, θνητοῖς ἐπιμιγνύ-μενος, καὶ λατίνων παρ' αὐτὰς, ἐμ ἄμοτε ἄλλῳ σχήματι, ὡς τὴν ἡμῶν ἀνθρωπίνην, μή σε καταθύσῃ τις ξυμβὰν, ὁπόταν ἄρταῦρος ἦς, ἢ τῶν χρυσοχόων τις λατρεύσας σε κρυσὸν ὄντα, καὶ αὖτὶ Διὸς, ἢ ὅρμου ἢ ψέλιον ἢ ἐνώτιον ἡμῖν ποιήσῃ. πολλὰ ἀπὸ ἡμῶν πλήκτρα γε τὸν ὄραυον τῶν ἡμιθέων τούτων· ἐπεὶ ἄν ἄλλως εἴποιμι. καὶ τὸ πρᾶγμα γελοιότατόν ἐστιν, ὁπόταν ἄρ τις ἄνω ἀκούσῃ, ὅτι ὁ Ηρακλῆς μὲν θεὸς ἀπεδείχθη, ὁ δὲ Εὐρυσθεὺς, ἐς ὑπόταφον αὖθις, τέθνηκε. καὶ πλησίον Ηρακλέους ναὸς, οἰκίτης ὄντος, καὶ Εὐρυσθέως τάφος, τοῦ δεσπότου αὐτοῦ· καὶ πάλιν ἐν Θήβαις, Διόνυσος μὲν θεὸς, οἱ δ' ἀνεψιοὶ αὐτοῦ, ὁ Πενθεὺς καὶ

delictorum principij, & consilij nostri nothorum multitudine & adulterandi, causam tu Iupiter adeò primus induxisti, cum puellis ac mulieribus mortalis conditionis rem habere sustinens; ac alio subinde habitu ad eas deserto cœlo descendens. Itaque persæpe in metu sumus, ne quis te comprehensum sacrificet, quoties taurus factus es: aut quispiam ex aurifusoribus te conflatum perimat, quoties auri speciem induxeris, ac nobis pro Ioue aut segmentum, aut armilla aut mauris factus fueris. Sedenim hisce femideis cœlum iam compleuisti: neque aliter possum dicere. Estq; res planè absurdissima, si quis ex improuiso audierit Herculem in deorum numerum esse assumptum, Eurysthea autem qui illi imperauit, fatis functum esse. Et Herculis templum cerni in proximo, ministri existentis, Eurysthei verò illius domini sepulchrum. Et rursus ex Thebanis Dionysus, deus factus est: eius autem consobrini, nimirum Pentheus,

et

καὶ ὁ Ακταίων καὶ ὁ Λίαρχος, ἀνθρώπων ἁπάντων κακοδαιμονίσαζοι. ἀφ' οὗ δ' ἅπαξ σὺ, ὦ Ζεῦ, ἀνέῳξας τοῖς ζοιούτοις τὰς θύρας, καὶ ἐπὶ τὰς θνητὰς ἐφάπτ, ἅπαντες μιμέμωταί σε. καὶ οὐχὶ ἄρρενες μόνον, ἀλλ' ὅπερ ἀσχέτερον, καὶ αἱ θήλειαι θεαί· τίς γὰρ οὐκ οἶδε τὴν Αγχίσου καὶ τὸν Τιθωνὸν, καὶ τὸν Ενδυμίωνα καὶ τὸν Ἰάσονα, καὶ τοὺς ἄλλους: ὡς τι ταῦτα μοὶ ἰάσαμ μοι λοιπὸν· μακρὸν γὰρ ἂν τὸ διαλέγεσθαι χρόνος. Ζεῦ· μηδὲν περὶ τῦ Γανυμήδες, ὦ Μῶμι, εἴπῃς· παλινῳδῶ γάρ, ἃ λυπήσας τὸ μειράκιον, ἐνεδίσας ἐς τὸ γύρ. Μῶ. ἐκεῖν μηδὲ περὶ τῦ ἀετῦ ἅπω, ὅτι καὶ οὗτος ἐν τῷ οὐρανῷ ἐστιν, ἐπὶ τοῦ βασιλέως σκήπτρου καθεζόμενος, καὶ μονονοχὶ ἐπὶ τῶν ἐπαλωῶν σου νυσσόντων, θεὸς δὴ λοιπὸν, ἢ καὶ τοῦτο τοῦ Γανυμήδους ἕνεκα ἰάσομαι; ἀλλ'

& Aclæon, *Learchus*, *homines fuerunt omnium infeliciſsimi. Ex quo verò tu Iupiter ſemel illis hanc licentiæ ianuam aperuiſti, & cum mortalibus commercium habere cœpiſti, omnes tuum inſtitutum imitantur. Neque tantùm dij tui ſunt imitatores, ſed etiam deæ hac in parte tuum æmulantur ingenium. Quis enim ignorat Anchiſen, & Tithonum, & Endymionem, & Iaſonem, & complures alios? Itaq; hæc mihi miſſa facienda videntur: multi enim laboris eſſet hæc cuncta ſingulatim reprehendere.* IVPIT. *At vide Mome, ne quid* [h] *de Ganymede dixeris. Malè enim me habebit, ſi adoleſcentem verbis conturbaueris, affecto contumelia genere.* MO. *Proinde neque de* [i] *aquila quicquam dicturus ſum, quòd & illa in cœlo verſatur, regio ſceptro inſidens, ac tantùm non ſuper capite tuo nidificans, & deus eſſe geſtiens: aut illam quoq; in Ganymedis gratiam præteribimus?*

Atqui,

ἀπ' ὁ Ἄττις γε, ὦ Ζεῦ, καὶ ὁ Κορύβας καὶ ὁ Σαβάζιος ὅσοι ἡμῖν ἐπισκηνήσαντες οὗτοι, ἢ ὁ Μίθρης ἐκεῖνος, ὁ Μῆδος, ὁ τὸν Ἀνδικὸν καὶ ψιλὸν τιάραν, ὃς Ἑλληνίζοντι τῇ φωνῇ, ὡς τι οὐδὲ ἂν πεσεῖν τις, ξενικοὶ διαφέρουσι καὶ οἱ Σκύθαι καὶ οἱ Γέται, ταῦτα ὁρῶντες αὐτῶν, μακρὰ ἂν ἡμῖν χαίρειν ἐκόντες αὐτοὶ ἀπαθανατίσειαν, καὶ θεοὺς χαροτονοῦσιν, οὓς ἂν ἐθελήσωσι, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν καὶ Ζάμολξις δοῦλος ὢν παρηγγείλεν, ὃν οἶδ' ὅπως ἐφοβήθη. καὶ δὴ ταῦτα πάντα, ὦ θεοί, μέτρια, σὺ δέ, ὦ λιπαρόσωπε, καὶ σιελίσειρ ἐπαλμύρ Αἰγύπτιε, τίς ἔ, ὦ βάπτισι, ἢ πῶς ἀξιοῖς θεὸς εἶναι, ὑλακτῶν; τί δὲ βούλεται καὶ ὁ Μεμφίτης οὗτος ταῦρος; ὁ ποικίλος, ὃς χρηνᾶται, καὶ χρᾷ, καὶ προφήτας ἔχει; αἰσχύνομαι δὲ

Atqui, ô Iupiter, Attis ille, & Corybas, & Sabazius, vnde nobis tandem accersiti veniunt? Aut etiam Mithres ille Medus, qui indumento Persico amictus, & tiara redimitus est, neque Græcam vocem sonans, adeò vt si quis illi nectar propinet, prohibentem non intelligat? Itaque & Scythæ & Getæ hæc videntes, nobis longum valere iussis, ipsi immortalitate donare homines, suis ſuffragijs deos quoscunque libuerit constituunt, non alia ratione quàm Zamolxis seruilis conditionis homo existens, diuinitatem adeptus est, & deorum numero assciptus, haud scio quo modo nobis imposuerit. At sanè hæc omnia, ô Dij, adhuc mediocria, & aliquo modo ferenda sunt: cæterùm tu ô canino victu hians Aegyptie, qui sindone amictus es, quinam esse gloriaris, ô optime, aut quomodo deus esse contendis latrando? Quid autem sibi vult & Memphites taurus ille versicolor, qui & precibus deuenerator, & respondet oraculis, neque non prophetas habet? Pudet

ἔτι δὲ καὶ τοὺς ἀνέμους ἀνεῖμεν καὶ τὰς ὥρας, ἅμα πομπῇ χαλεποὶ στρατιᾶς, ἐκ οἵας ἔσεσθε ἐξ Αἰγύπτου μεταβαθυσθέντες εἰς τὸν οὐρανὸν, ἃ ὑμᾶς, ὦ θεοί, πᾶσι ἀνίκητοι, ὁ ῥᾳδίως ἐπ' ἴσης, ἢ καὶ μᾶλλον ὑμῶν πρόσωπα; ἢ σὺ, ὦ Ζεῦ, πατρῴας, ἐπαλλὰξ λευκὰ κέρατα φύσαντι βοὶ; Ζεύς. ἔστιν ὡς δὴ θεοῖς ταῦτα φῆς; τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων ὅμως δ' ἔμοιγε, ὦ Μῶμε, τὰ πολλὰ αὐτῶν αἰνίγματα ἴσως, καὶ ὑπόκωφα καὶ κατακεκαλυμμένα, ἀμύνεσθαι ἔοικε, Μῶμ. πάνυ γὰρ μυστήρια, ὦ Ζεῦ, διὰ ὑπερβολὴν, ὡς ἀληθῶς θεοὺς μὲν, τοὺς θεοὺς, λωποκιφάλους ἅπαντας, καὶ λωποκιφάλους. Ζεύς. ἔα, φημὶ, τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων· ἄλλο τί γε περὶ τούτων ἐπισκοπώμεθα καὶ σκοπῶμεν. σὺ δὲ τὸν ἄλλον λόγον. Μῶμ. Τροφώνιον, ὦ Ζεῦ, καὶ ὃν μάλιστα μὲ ἀκπνίγει, Ἀμφίλοχον, ὃς ἐναγὴς ἀνθρώπου, καὶ μητροκτονίαις ὑὸς ὤν, θεοπροπεῖ ἐν Κιλικίᾳ, ψωλόμενος

det verò me ciconias percensere, & simias, & hircos, atque his longè absurdiora, quæ nescio quomodo eâ Aegypto in cœlum vsque conscenderunt. Illa itaque, ô Dij, quomodo sustinetis, æquali vobiscum honore aut etiam ampliùs adorari? Aut, tu Iupiter, quo ferre potes animo, posteaquam arietis cornua tibi produxerint? MOM. Turpia profectò sunt quæ dicis de Aegyptijs: attamen pleraque illorum in se mystica complectuntur ænigmata, quæ non prorsus à prophanis dehidenda sunt. IVPIT. Plane nobis, Iupiter, opus est mysterijs; vt deos, deos esse cognoscamus: & caninis capitibus præditos, canes esse intelligamus. IVPIT. Mitte de Aegyptijs in præsens dicere, nos verò de his aliàs per ocium deliberabimus. Itaque alios, si qui notandi supersunt, adducito. MOM. Trophonium, ô Iupiter, & quod me præuocat, Antilochum ille, inquam, sceleſti & matricida homus filius vaticinatur in Cilicia, multa impudenter ementi-

νῶν τὰ πολλὰ, καὶ γοητεύων τοῖς ἀνοήτοις ὀκολοῖς ἕνεκα. τοιγαροῦν ἐκ τοῦ σὺ, ὦ Ἀπολλον, ἀνάπλεως εἶ, ἀλλὰ καὶ σὺ πᾶς λίθος, καὶ πᾶς βωμὸς χρισμοφλεῖ, ὅς ἂν ἁλοὶ πρεσχυθῇ, καὶ στέφανος ἔχῃ, καὶ ὁτῳοῦν ἀνδρὸς ἀπορήσαντος, οἱ πολλοὶ εἰσιν. καὶ ὁ Πολυδάμαντος τὸ ἀθλητὴ ἀνδριὰς ἰᾶται τοὺς πυρέττοντας ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ὁ Θεαγένης ἐν Θάσῳ· καὶ Ἕκτορι θύουσιν ἐν Ἰλίῳ, καὶ Πρωτεσιλάῳ καταντικρὺ ἐν Χερρονήσῳ· ἀφ' οὗ δ' ἂν τοσοῦτοι γεγόναμεν, ἐπιδέομαι μᾶλλον ἡ ἐπιορκία καὶ ἡ προσυλία, καὶ ὅλως, καταντικρὺ Χερρονήσου ἡμῶν, τῷ ποιοῦντι, καὶ ταῦτα μὴ περὶ τ νόθων καὶ παρεγγράπτων. ἐγὼ δὲ καὶ ξένα ἐνόμιζα πολλὰ καὶ ἄδηλα ἀκούων, ὅτι ὄνειρόν τινῶν παρ' ἡμῖν, ὅτι συελῶσι ὅλως ἀνωφελῆ, πάνυ, ὦ Ζεῦ, καὶ ἐπὶ τούτοις γελῶ. ἢ πῶς γὰρ ὃν ἢ πολυθρύλητος ἀρετὴ καὶ φύσις,

tiens, & duorum obolorum gratia præstigijs incantans hominem. Quocirca non amplius tu Apollo ob vaticinij prædicationem haberis in precio, sed iam omnis lapis & quauis ara responsa dat oracula petentibus, dummodò [k] *oleo perfusa fuerit, & coronas habuerit, & homine præstigiatore abundauerit, cuiusmodi iam permulti sunt. Iam etiã Polydamantis athletæ statua medetur febre laborãtibus in Olympia, &* [l] *Theagenis in Thaso. Quin Hectori quoque sacra faciunt in Ilio, & eregionè Protesilao, nempe in Cherroneso. Et quo igitur in tantum numerum subinde auctiexcreuimus, magis in vsu fuit periuriũ & sacrilegium, & omninò nos despectui habere cœperunt recte facientes. Et hæc quidè de nothis & suppositijs dicta esse vo-*

lui. Cæterũ ego & peregrina nomina permulta audiens eorum qui nec degũt apud nos, nec vllo modo possunt esse, admodum, ô Iupiter, propter hæc rideo. Vbi enim gentiũ est multis modis iactata illa virtus, &

natura,

φύσις, καὶ ἁμαρμένη καὶ τύχη; ἀνυπόσκαλα καὶ ἀγχίνοα πράγματα ὀνόματα τὰ βλακῶν ἀνθρώπων, τῶν φιλοσόφων ἐπινοουθέντα, καὶ ὅμως αἰεὶ τοσχίλια ὄντα, ὅτι ζῶντες ἀποκτείνωσιν, ὡς τι οὐδὲν ἡμῖν δεῖ θύειν βέλτιστε, ἀλλὰ ὅτι μᾶλλον μυείας ἱκανὰς τόμβας παρασήσῃ, ὅμως τῷ τύχῳ πράξεσιν τὰ μυστήρια, καὶ ἀεὶ ἀρχῆς ἐπαναστήσῃ ἐπικλώθῃ. ἀδήλως ἄρα οὕτω προίμεθα, ὦ Ζεῦ, ἢ πῶς ἄλλως ἀριστον ἢ φύσιν ἢ ἁμαρμένην· ὅτι μὴ γὰρ καὶ σὺ ἀπαίδευτος ἐν τοῖς τῶν φιλοσόφων διατριβαῖς, οἶδα, εἰ μὴ καὶ ἀφοσίωτις ἦ, ὡς βουλευτὴν αὖτε τῶν μὴ ἐπαίειν. ποθὰ ἔτι ἔχων ἀπεῖν, καταπαύσω τὸν λόγον. ὁρᾷς γὰρ τὰς ποδὸς ἀχθομένους μοι λέγοντι, καὶ συείτουλας, ἐκείνους μάλιστα, ὧν μὰ θύσαι ἡ παῤῥησία τὸ λόγων. πέρας γοῦν ἔχειλας, ὦ Ζεῦ,

natura, & fatũ, & fortuna, intolerranda & vana rerũ vocabula ab inertibus hominibus philosophiæ titulo femet venditantibus excogitata? Quæ quanquam ipsorum cõmenta sunt, sic tamen simplicium animos peruaserunt, vt nemo amplius nobis sacrificare dignetur, certò persuasum habens, quòd etiãsi infinitas hecatõbas nobis obtulerit, fortunam tamen nihilò secus ea facturam, quæ à fatis decreta sunt, & quæ sub initium cuiq; nascentiũ Parcæ fatalib. fusis adneuerint. Perlibenter itaq; te, Iupiter, interrogarem, vbinam gentiũ tibi visa esset aut virtus, aut natura, aut fatũ? Quòd enim & tu taliæ subinde in philosophorum disputationibus audias mihi dubium nõ est, nisi fortasse quispiam surdis sit auribus, vt eosdem vociferantes maudire nequeat. Multa equidem adhuc dicenda supersunt, sed finem verborum faciam. Video enim quosdam ob dicta mea dolenter perturbari, & iam sibilare: maximè verò eos, qui orationis libertate tacti sunt. Itaque pro concludenda oratione, si ita sedet animo tuo, Iupiter

ψήφισμά τι περὶ τούτων ἀναγνῶσομαι ἤδη ξυγγραμμένον. Σώς ἀνάγνωθι· ὁ πάντα ἐᾷ ἀλόγως ἡτιάσω, μηδὲ τὰ παρὰ αὐτῶν ἐπισχεῖν, ὡς μὴ ἐπιπλάον ἀνιγνῶναι.

decretum quoddam de illis iam conscriptum legam. IVP. Recita. Neq; enim omnia absurdè aut de nihilo reprehendisti. Et sanè multa ex illis inhibenda & coërcenda sunt, ne immensum excrescant.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

ARGVMENTVM.

MOmus hic introducitur conuicij & maledicentiæ ac reprehensionis deus: liuorem ac inuidiam dicere possumus. Hunc Hesiodus in Theog. natum ex nocte cecinit, vnà cum morte, & somno & insomnijs, cæterisque. Hunc inducit Lucianus nec semel exantem cùm alia, tum deos ipsos: vt minùs mirum sit, & illum scandala & crepidas Veneris vituperasse, adeò vt inter prouerbia iam Momo locus sit. Apologus ille certè in omnium est ore, Momum reprehendisse Vulcanum, quòd non fenestratũ hominis pectus fecisset, quo eius cogitatus planè viderentur, res est nota, præcipuè in nostri Luciani Hermotimo, & hic. Item in verarũ Histor. lib. 2. Momi aũt oratio ad deos habetur in Ioue Tragœdo.

a DIMIDIA parte.] *Pana pedibus caprinis pingunt. Hùc igitur Theocrit. λαγιαιδύγνον vocat: idem est, ac si dicat, qui habet membra seu pedes desinentes in vngulas, vel caprinos. Qui autem Panes à Græcis vocantur, eos Latini videntur, addita aspiratione, Faunos vocare, & si non me fallit Latinorum, vel Aboriginum potiùs quendam regem Faunum fuisse. Panas Mela Aegipanas vocat, Aegipanumque celebratur forma. Homines autem fabulãtur esse monstrosi & biformes, mixti ex homine & capro.* b Senex simis narib.] *Silenum intelligit compressæ & simæ naris, qui Bacchi nutritius & pædagogus fuit, qui super asino vehi solitus, ex cuius vitio apud Lucret. lib. 4. ex-*

cogitata

cogitata est ſpecioſa in amica excuſatio deformitatis, quæ eadem in deo ſit, vt prope venuſtum videri debeat & decorũ, quod in dijs reperiatur, quo omnis labis & turpitudinis expertes habentur: Simula, *inquit,* σκιλλῦν ac ſatyra eſt. c Satyri acutis auribus.] *Non enim (vt opinor) acutis dicit, acutè & attentè audientes, & Bacchi canticis operam dantes, & auribus, ſed in acumen fatigatis atq; collectis. Horat. 2. Car. od. 19.*

-& aureis Capripedum Satyrorum acutas. *Hîc Hor. vt & multi alij Satyris caprarum tribuit pedes, quos eſſe Panis potiùs paulò antè Lucian. dicit. Ita dimidia ſui parte caper eſt Pan, vt cenſet Lucianus. Nonnulli tamen ſcriptores, Satyros dicunt eſſe tanquam Sylenos & Panas, eosq; ad libidinem & rem venereum admodum propenſos eſſe, Satyrosq; ἀπὸ τῆς σατύρου eſſe appellatos, quæ vel eſt inflammata rei venereæ cupiditas, vel* τὸ ἄφιλον μῆλον. *Battus quidem ille apud Theocrit. ἀπὸ τ. caprarium quendam libidinoſiorem, dicit genere & coniunctione cum Satyris, aut Panibus eſſe coniunctum, atque etiam cum illu libidine certare poſſe. Capripedes autem & Horatius & Lucretius Satyros appellant. Lucret. lib. 4.*

Hæc loca capripedes Satyros, Nymphasq; tenere,
Finitimi fingunt, & Faunos eſſe loquuntur, *&c.*

Vterque & Lucret. & Horat. epithetum Græcum τραγόποδας expreſſit. Pauſanias in Atticis narrat, ſe à quodam Ephemo Carde Satyris accepiſſe, cùm in Italiam nauigaret, ſe vi ventorum & tempeſtate abreptum, à recto curſu longè admodum abeuaſſe, atq; in mare peregrinum & inauditum, in quo demique nauigari non ſolet, delatum eſſe: in eo mari inſulas eſſe multas deſertas atque incultas, in quibus habitarent tamen homines feri, & agreſtes, & rufi, quibus cauda non multò caudis equinis minores ad coxas vſque propenderent: inſulas autem illas appellari Satyridas. Plura de Satyrorum profuſa libidine ſcribit.

d Ariadnem.] *Ariadne, Minois regis Cretæ & Paſiphaenes filia, quam à Theſeo in inſula Naxo deſertam, Bacchus in vxorem accepiſſe dicitur, eiusque coronam illi à Venere datam, nouem ſtellis adornaſſe, atq; inter ſydera repoſuiſſe.* e Caue Mo me quicq. dix. de Aeſcul.] *Aeſculapius præſtantiſſimus apud veteres Medicus, ob idque pro deo habitus, & ἀσκληπιὸς Græci*

Græcis dictus. f In Creta ſepulchrum tuum.] *In Creta Iouis ſepulchrum viſum eſt cum inſcriptione: ὁ ζεὺς τῦ κρόνου i. In hoc ſepulchro conditur Iupiter Saturni filius. g* Adulterandi.] *De Iouis adulterijs, de ſtupris & alijs eius nefandis & turpibus amoribus ac inceſtis concubitibus, quæ ne à ſorore quidem abſtinuit. Vide Iliad. Homeri lib. 14. vbi ipſe Iupiter eas narrat vxori ſuæ, quaſi re præclarè geſta: Ouidium etiam lib. 6. Metam. & Iſocratem in Helenæ laudationem, Pindarum, Lycophronem, Apollonium, & cæteros innumeros propemodum. Apud eundem Lucianum in Dialogo Iunonis & Iouis vxoris legitima velitta in terra adulteria exercet. Idem in libro de Sacrificijs, & in Promethei Caucaſo. h* De Ganymede.] *Hunc Iupiter in aquilam conuerſus rapuiſſe dicitur. Cauſæ turpitudinem explicat idem Lucianus in Dialogis Deorum. i* Aquila.] *De Aquilæ præſtantia nonnihil agit Pindarus Ode 2. Pythiorum, & Ode 3 Nemæ. dicitur Ioui eſſe dicata, tum ob fortitudinem & præſtantiam, tum quia altiſſimè volat, & ad ſummæ aëris loca permadit. Horatius:*

Qualem miniſtrum fulminis alitem
Cui rex deorum regnum in aucis vagas
Permiſit, expertus fidelem
Iuppiter in Ganymede flauo:
Olim inuentas, & patrius vigor
Nido laborum propulit inſcium.

Homerus multis in locis inducit miſſa à Ioue oſtenta per aquilam. k Modò oleo perfuſa fuerit.] *Ea fuit veterum ſuperſtitio, vt ſimulachra deorum religioſè pieque oleo perfunderent, hunc que cultum ſuperis gratiſſimum & acceptiſſimum putarent. Solebant & ad illa circumagi, & vt Græci dicunt, περιέρχεσθαι. Hinc Lucret. lib. 5. Rerum naturalium:*

Nec pietas vlla eſt velatu ſæpè videri.
Vertier ad lapidē, atq; omnes accedere ad aras.

Lapidem vocat ſtatuam marmoream iacentem, ad quam volutabantur. l Theagenis in Thaſo.] *De Theagene ſcribit Pauſanias in Eliacis, cùm alia, tum quòd eius ſtatua ærea collapſa quendam oppreſſerit.*

ΤΗΦΙΣΜΑ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΑΓΑΘῊ ΤΥΧΗ.

Μόμου καὶ Διός.

ΔΕΔΟΧΘΑΙ τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ· ἑβδόμῃ ἱσταμένου· ὁ Ζεὺς ὑπατεύσει, καὶ πεμπάρχων Ποσειδῶν, ἐπιστάτης Ἀπόλλων, ἱεραμματεύσει Μῶμος τῆς νυκτὸς, καὶ ὁ Ὕπνος τῷ γνώμῃ ἔσπευσε. Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν ξένων, οὐ μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ βάρβαροι, οὐδαμῶς ἄξιοι ὄντες κοινωνεῖν ὑμῖν τῆς πολιτείας, παρεγγραφὴν οὐκ οἶδ' ὅπως, καὶ θεοὶ λάξαντες, ἐμπιπλάνασι μὲν τὸν οὐρανὸν, ὡς μηδὲν εἶναι τὸ συμπόσιον ὄχλου ταραχώδους πολυγλώσσων τινῶν καὶ ξυγκλύδων, ἐπιλείπει δὲ ἀμβροσία καὶ τὸ νέκταρ, ὥστε τινὰς ἤδη τῶν κοινῶν ἔστιν ἃ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πινόντων· οἱ

DECRETVM BONA FORTUNA.

Momi & Iouis.

CONCILIO legitimè coacto, septima die mensis instantis Iupiter consulatum agebat: Neptunus præsidem, Apollo præfectum: Momus scribæ officio fungebatur noctu, & Somnus dixit sententiam: Quoniam multi ex peregrinis non Græci tantùm, verumetiam Barbari, nequaquam digni existentes cœlestis Reipublicæ, communi nobiscum participatione, nothi & subditiuij, haud scio quonam modo etiam dij esse contendentes, cœlum angulatim compleuerunt, ita vt sympositum tumultuosis turbis plenum sit obstrepente passim diuersilingui & vndique accersita multitudine: defecit autem ambrosiæ & nectaris copia, adeò vt mea iam coënendus sit sextarius, propter bibentium multitudinem:

οἱ δ' ἀπὸ ἀβελτερίας παροξύνθοι τοὺς παλαιοὺς τιμῶσι θεοὶ, προπετείας ἀξιοῦσιν, ἑαυτοὺς παρὰ πάντα τὰ πάρεργα, καὶ ἐν τῇ πρώτῃ στιβάδι κατακλίνεσθαι οἴονται, διαπτύουσι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ ξυμπεριφέρεσθαι μὴ ἐκκλησίαν ἐν τῷ Οὐρανῷ, πρὶν τροπὰς χειμερινὰς ἐπιόντας δὲ ἐπιχωμοῦντας, τινὰς τῶν θεῶν ἐπὶ πρᾶξιν μὲν ἐκ τῆς παλαιᾶς βουλῆς, τῆς ἐπὶ Κρόνου, τινὰς δὲ ἐκ τῶν δώδεκα, καὶ ἐν αὐτοῖς τὸν Δία. τούτους δὲ ζῶν ἐπιχωμοῦντας, αὐτοὺς μὲν καθίζεσθαι ὀμόσαντας τὸν νόμιμον ὅρκον, τὸν Στύγα. τὸν Ἑρμῆν δὲ κηρύξαντα ξυναγαγεῖν ἅπαντας, ὅσοι ἀξιοῦσι ξυγκλῆσαι ἐς τὸ ξωτήριον. τοὺς δὲ ἥκειν μαρτύρας ἐπαγομένους ἐναμμότους, καὶ ἀρρήκτους τοῦ ὄρκου. τοιοῦτοι δὲ, οἱ μὲν παρίτωσαν καθ' ἕνα, οἱ δὲ ἐπιχωμοῦντες ἐξιτωλούντων, ἢ θεὸς

sed enim illi qua sunt procacitate & immodestia, diis veris & antiquis loco motis, semet ipsi primis dignantur accubitibus, præter omnem morem patrium, ad hæc in terris quoque ante alios honorari contendunt: visum est curiæ & populo, vt ad hyberna solstitia cogatur in Olympo concilium. septem autem ad cognoscendum appositi eliguntur Dii perfecti: tres quidem ex curia veteri, quæ Saturno regnante constituta est: quatuor autem [a] ex duodecim, quorum in numero vnus erit Iupiter. Cæterum qui electi erunt arbitri, ipsi ad cognoscendum causam sessum eant, dicto prius iuramento legitimo, nimirum [b] Styge. At Mercurius proclamato præconio vniuersos in concionem congregēt. quicunque in deorum concilium legitimè admitti postulant. Veniant autem illi adductis iuratis testibus, & certi generis iudicijs. Deinde illi in vnum locum commeent: verùm arbitri accuratè expendentes,

ante

θεὸς ἄνω ἀποφανοῦται, ἢ καταπίμψουσιν ἐπὶ τὰ σφίτερα ἤθεα, καὶ τὰς θήκας τὰς προγονικάς. ἢν δέ τις ἀπῶν ἀδόκιμος, καὶ ἄπαξ ὑπὸ τῶν ἐπιγνωμόνων ἐκκεκριμένων ἐπιβάσῃ τὸ οὐρανοῦ, ἐς τὸν Τάρταρον ἐμπεσεῖν τοῦτον. ἐργάζεσθαι δὲ τὰ αὐτὰ ἕκαστον, μὴ μάτην τὴν Ἀθηνᾶν ἐᾶσθαι, μάτην τὸν Ἀσκληπιὸν χρησμῳδεῖν, μάτην τὸν Ἀπόλλω τοσαῦτα μόνον ποιεῖν, ἀπ' ἴρ τι ἐμπλεξάμενον, μάστιγι ἢ κιθαρῳδόν, ἢ ἰατρὸν ἔνα τοῖς φιλοσόφοις προσιέναι, μὴ ἀναπάλιν κατὰ ἐνέσματα, μηδὲ λυρᾶν περὶ ὧν οὐκ ἴσασιν. ὁπόσοι δ' ἤδη ναῶν ἢ θυσιῶν ἠξιώθησαν, ἐκείνων μὲν καθαριθῆναι τὰ ἀγάλματα, ἐντεθῆναι δὲ ἢ Διὸς ἢ Ἥρας ἢ Ἀπόλλωνος, ἢ τῶν ἄλλων τινός. ἐκείνοις δὲ τάφον χῶσαι τὴν πόλιν, καὶ βύλιν ἐπισῆσαι ἀντὶ βωμοῦ. ἢν δέ τις παρακούσῃ τοῦ

aut deos illos declarabunt, aut ad sua sepulchra & maiorum tumulos ablegabunt. Si verò quispiam ex obscuris & reprobatis comprehensus fuerit, & semel ab arbitris condemnatus in cœlum ascenderit, ille per præceps in Tartarum corruat. Prætereà quisque exerceat sua commercia, neque Minerua rei medicæ intenta sit, neque Aesculapius dandis oraculis vacet aut seruiat, neque Apollo tanta soli sibi obeunda vendicet, sed vna re quapiam electa, aut vatem aut citharœdū, aut medicum agat. Porrò autem philosophis dicetur, ne noua subindè fingendo commiscentur nomina, neque de ijs quorum imperiti sunt, nugentur. In quorumcunque autem honorem aut cultum templa aut sacra constituta sunt, illorum imagines subuertantur, earumque loco, aut Iouis, aut Iunonis, aut Apollinis, aut alterius cuiuspiam erigatur. Illis autem vrbs congesta terra sepulchrum accumulet, & aræ loco statuam reponat. Quòd si

τοῦ κηρύγματος, καὶ μὴ ἐθελήσῃ ἐπὶ τοῦτ' ἐπιγνώμονας ἐλθεῖν, ἐρήμῳ αὐτοῦ κατα δικασθήσεται. Ζωσ. τῶτο μὲν ἡμῖν τὸ ψήφισμα δικαιότατον, ὦ Μῶμε, καὶ ὅτῳ δοκεῖ, ἀναπαέτω τὴν χεῖρα, μᾶλλον δὲ οὕτω γιγνέσθω· πλείους γὰρ, οἶδ' ὅτι ἔσονται οἱ μὴ παρατυχόντες· ἀπὸ νῦν μὲν ἄπιτε, ὁπόταν δὲ κηρύξῃ ὁ Ἑρμῆς, ἥκετε κομίζοντες ἅπαντες καὶ ἐναργῆ τὰ γνωρίσματα, καὶ σαφεῖς τὰς ἀποδείξεις, πατρὸς ὄνομα καὶ μητρὸς, καὶ ὅθεν καὶ ὅπως θεὸς ἐγένετο, καὶ φυλὴν καὶ φράτορας· ὡς ὅς τις ἂν μὴ παράσχηται, οὐδὲν μελήσει τοῖς ἐπιγνώμοσιν, ἀνὴρ τις μέγας ἐπὶ γῆς ἦν, καὶ ἃ οἱ ἄνθρωποι θεὸν ἂν ἡγῶνται νομίζοσιν.

quis præconio dicto audiens esse noluerit, arbitrorumq; examen & censuram subire recusârit, ille indicta causa condemnetur IVP. Iustissimum equidem decretum est illud, ô Mome: & qui suffragatur huic, manum protendat. Atqui potius ita fiat. Complures enim noui futuros, qui sua non sunt adiecturi suffragia. Verùm in præsens abite. Cæterùm in concionẽ accersiti à Mercurio venite, adferentes vnusquisque cognitiones claras, & manifestas comprobationes, matris & patris nomen, & vnde oriundus sit: tum quomodo diuinitatem adeptus sit, ad hæc tribum quoque & curiales. Verumenimuerò qui præstò non fuerit, parum curæ erit arbitris, tametsi ille in terris ingens delubrum habuerit, ac homines eundem deum esse existimauerint.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a EX DVODECIM.] *Duodecim erant dij selecti, qui maiores Gentium dij vocabantur. Iuno, Vesta, Minerua, Ceres,* &c.

ves, Venus, Diana, Iupiter, Mars, Mercurius, Neptunus, Vulcanus, Apollo. b Styge.] *Styx fluuius infernalis à poëtis fingitur à mœstitia dictus, quem à superis manare nonnulli sentiunt, inter quos est & Statius, dum canit:*

Est Phenecos nigro Styge mittere credita Diti.

Stygiam autem paludem iurare grauissimum dijs iusurandum, Odyss. 5.

TA ΠΡΟΣ ΚΡΟΝΟΝ. *SATVRNALIA.*

Erasmo Roterodamo interprete.

ARGVMENTVM.

SAturnalia, festa Romæ fuerunt in honorem Saturni institutа, quæ mense Decembri, initio à decimosexto calend. Ianuarij facto, per proximos dies septem peragebantur. In ijs neque bella gerenda suscipiebantur, neque pœnæ à nocentibus sumebantur, sed licebat seruis, pileatis (quod signum libertatis erat) per vrbem libere vagari, atq; aleæ vacare, & cum ipsis dominis etiam cibum capere. Pauperes autem à diuitibus conuiuijs quoque accipiebantur, ijdemq; inter se dona mittebant: quorum quæ mittebantur, xenia: quæ verò referebantur, apophoreta vocabant. Id quod cùm ex alijs scriptoribus, tum ex Martiale præcipuè apparet, qui postremos suos libros illorum titulis inscripsit quoque. Quoniam igitur tum (vt est verisimile, omniaque in deterius abeunt tempore) pauperes à diuitibus non eodem modo vt à principio, æqualiter accipiebantur, vinoque alij viliore, atque epulis vixdum gustatis, semicruenti & esurientes interim è conuiuio discedebant: deinde neque munera eodem precio, quo olim, referebat. occasionem inde sumpsisse Lucianus videtur, vt consuetudinem illam pro suo iure ac modo exagitaret, atque hæc, tanquam & ipsa Saturnalicia quædã munera, legẽda proponeret. Quanquã neq; hic ab ingenio suo quicq̃ recedit, paritèq; & deos & homines more suo incessit.

Nam

Nam Saturni fabulam neq; persequitur, & verecundiam ipsius coarguit, vt qui pro liberis saxa deuorârit, & compedibus vinctus degat, à Ioue regno depulsus. Et Iouem ipsum accusat, vt qui citra delectum & inæqualiter bona fortunasq; hominibus distribuat, malos euehendo, & contrà bonos deprimendo. Atque hæc summatim per tota Saturnalia tractantur. Cæterùm primo hoc Dialogo ritum & originem sacri huius potissimùm tradit, ficto Sacerdotis & Saturni colloquio, quorum alter quidem diuitias à Deo postulat: alter autem dum diuitias largiri, suæ potestatis esse negat, interea quatenus ipse regnet, & quid præstare soleat, denique cur hoc festum institutum sit, exponit, refutata interim etiam fabula quæ de liberis deuoratis, & amissione regni, & captiuitate ipsius vulgò iactatur. In sequenti autem Chronosolone, leges Saturnaliorum constituit, primam videlicet de ritu ac modo peragendi festi, & de ijs quæ in eo agere fas sit. Secundam de accipiendis atque tractandis pauperibus, deque muneribus à diuitibus ijsdem mittendis. Postremam de modo & ratione conuiuiorum, quæ apponi videlicet debeant, & quantum à quoque bibi, & quousque ludo vtendum sit. Et hæc omnia cum longa præfatione, qua legibus hisce authoritatem à persona & mandato ipsius Dei parat. Inscribitur autem Chronosolon, vt videtur, ab exemplo quòd eodem modo & apud Athenienses olim Solon ille leges dictauit. Post hæc in epistolis, in prioribus quidem de mutandis rebus, & instituenda æqualitate agitur. Nam pauper quispiam petit à Saturno, vt cum diuitibus agat, quo depositis in medium opibus, ex æquo se quoque frui illis patiantur, aut certas vtique vestes & pecunias, & cætera ad festum peragendum pauperibus mittant. Primùm quia absurdum & inconueniens sit, ita inæqualiter agere: deinde quòd contra vetus exemplum, quo Saturni temporibus omnia æqualia fuisse perhibeantur: addita etiam collatione diuitum, & hypotyposi quadam

dam morum ac vitæ illorum. Postremò comminantes se omnia mala illis imprecaturos esse, nisi hæc quæ petant, fiant. Contrà autem Saturnus increpat pauperem, qui ea à se postulet, quæ suæ potestatis non sint, sed tamen respondet, se cum diuitibus hoc nomine agere velle: addita post hæc longa commonitione, qua pauperes, vt sua sorte contenti sint, hortatur, ostendens plus molestiæ & periculorum diuitias quàm voluptatis secum habere. In posterioribus autem agunt inter se Saturnus & diuites de æqualitate in cœnis habenda: ac prior quidem Saturnus exponit diuitibus quæ à pauperibus ad se scripta ac postulata fuerint, admonens illos, vt benigniores erga ipsos se gerant, atque æqualitatem recipiant, argumentis à signo & consequentibus: tum commodis, si faciant, tum periculis, si detrectent, adhibitis. Contrà autem diuites extenuata accusatione paupertatum à consueto, respondent, se quidem fecisse pro eo atque æquum & honestum fuerit, sed illos ita immodestos & intemperantes se gerere, vt eos decæteris omnino excludendos censuerint. Veruntamen ex illius consilio denuò admissuros se eos esse, si expacto recipiant, se nihil contumeliosè aut intemperanter posthac facturos esse.

ΙΕΡΕΥΣ ΚΑΙ Κρόνος.

SACERDOS ET Saturnus.

Κρόνε, σὺ μὲν δὴ ἔοικας ἄρχειν τότε νῦν ὢν, καὶ σοὶ τίθυται καὶ κατὰ ἔτη παρ' ἡμῶν, τί ἂν μάλιστα, ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς αἰτήσαι, λάβοιμι παρὰ σοῦ;

DIC mihi, Saturne, quando tu quidem hoc tempore regnare videris, tibique & sacrificatur & litatum est à nobis, quid potissimùm abs te pro immolatis hostijs postulare debeam, quod postulatum fuerit?

SAC.

Κρό. τοῦτο μὲν αὐτόν σε καὶ λῶς ἔχειν σκέψασθαι, τί σοι ἄμεινον, ἢ μὴ καὶ πάντα ἅμα ἐθέλειν ἔχειν τὸν ἄρχοντα, ἀλλ' ἄμφω, τί σοι ἥδιον αἰτᾶσθαι. ἐγὼ δὲ τάχα μὲν ἂν ἀνανεύσαιμι, πρὸς τὸν ὄχλον. Ιηρ. ἀλλὰ πάλαι ἐσκεμμαι· ἐρῶ γὰρ τὰ λοιπὰ ταῦτα μὴ προέχεσθαι, πλοῦτον καὶ χρυσὸν πολλὸν, καὶ ἀνθρώπων ἀσπόνδων εἶναι, καὶ ἀναβαπόδα σώματα κεκτῆσθαι, καὶ ἐσθῆτας ἁπαλὰς καὶ μαλακὰς, καὶ ἔριον πολὺ καὶ ἐλέφαντα, καὶ τἆλλα. ὁπόσα τίμια. τούτων ἔμ', ὦ ἄριστε Κρόνε, δίδου μοι, ὅστις καὶ αὐτὸ ἀναλῶσαι ἢ σῦς ἔρχεσθαι, μηδὲ ἄμοιρον εἶναι μόνον αὐτὸν ἀπὸ σαυτοῦ τῆς βίας. Κρο. ὁρᾶς δὲ καὶ ἐμὲ ἔτι ἡσυχάζοντα· ἐγὼ γὰρ ἐμὸν ἡγούμην τὰ τοιαῦτα, ὥστε μὴ ἄχθου, ἐὰν ἀνυχήσῃς αἰτῶν. ἀπαίτει παρὰ τοῦ Διὸς, ὁπόταν ἀπὸ ἐκείνου ἀρχὴ στρέψῃ μετ' ὀλίγον· ἐγὼ

SAC. *Istud quidè te ipſum perpẽdere oportuit, quid tibi forct optandũ: niſi qui princeps ſit, eundem & vatem eſſe vis, vt norit quid maximè collubitum ſit animo tuo petere. Cæterùm ego, quãtum facultas feret, non abnuam votis tuis.* SACER. [b] *Quin iſtud iam olim mihi perpenſum eſt, deſidero enim vulgaria iſta, ac paſſim obuia, videlicet opes, multam duri vim, víq; viris imperem víq; multa poſſideam mancipia, veſtes ſplendidas ac delicatas, tum argentum & ebur: breuiter ſi quid eſt præterea rerum precioſarũ. Hæc igitur mihi da, optime Saturne, vt & ipſe nonnihil emolumenti ex tuo ſenẽtiam imperio, néve ſolus per omnem vitam earum rerum ſim expers.* SATVR. *Illud vide, iam poſtulas quod non eſt meæ poteſtatis: neque enim mearum partium eſt iſta diſtribuere. Quare ne grauiter feras, ſi quæ petis, non aſſequeris: quin magis iſta à Ioue poſtulato, quũ ad eum imperij vices redierint, id quod breuì futurũ eſt. Nam*

ἐφ' ἑπτὰ μόνοις παραλαμβάνω τὴν διοίκησιν. ἐπὰν μὲν ἡμερῶν ἡ πᾶσα βασιλεία, καὶ ἢν ἐκ πρόθυμος τούτων γένωμαι, ἰδιώτης αὖθις ἄμι, καὶ ὑπὸ τῶ πολλῶ ὄχλου ἐν αὐτοῖς ἀ τοῖς ἐπὶ σπουδαῖον μὴ, οὐδὲ ἀγοραῖον διοικήσασθαι μοι συγκεχώρηται. οὔτε γὰρ ἐν τοῖς μυθέαν, καὶ βοᾶν, καὶ παίζειν, καὶ λυδάζειν, καὶ ἄρχοντας καθίστασθαι, καὶ τὸς εἰκίτας ὠνοχεῖν, καὶ γυμνὸν ἔδειν, καὶ ἁροτᾶν ἐπορίμους τα, ἐνίοτι δὲ καὶ ἐς ὕδωρ ψυχρὸν ἐπὶ ἁφαλῶ ὠθεῖσθαι, ἀς σβόλω λιχμισμένον τὸ πρόσωπον· ταῦτα ἐφᾶτέ μοι ποιεῖν. τὰ μεγάλα δ' ἐκεῖνα, τὸν πλοῦτον καὶ τὸ χρυσίον ὁ Ζεὺς διαδίδωσιν, οἷς ἂν ἐυθύμη. ΚΡ. ἀλλ' εἰ ἐκεῖνό γε, ὦ Κρόνε, ἐᾷς καὶ τοῦτο μοι ποιεῖν, ἔγωγ' οἶμαι κἄλλη ἀνηγόρωνα, ἀτὸν μεγάλη τῇ φωνῇ. ὁ δ' οὐκ ἐπεὶ τοπαράπαν, ἀλλὰ πολὺ ἀγχίαλα ἐπισσώρ, καὶ τὸν κεραυνὸν ἐπανατενόμενος, ἀριμὺ

Nam ipse præscriptis conditionibus rerum administrationem ab illo suscipio. Est autem vniuersum imperium meum, septem duntaxat dierum, quorum si ius excesserit, illicò priuatus reddor, ac velut vnusquilibet de plebeia multitudine. Nec tamen in his ipsis septem diebus ferium quippiam aut publicum tractare mihi permissum est, verùm potare, inebriari, vociferari, ludere, certare tesseris, creare reges, famulos in conuiuium adhibere, cas nare nudum, lasciuo corporis motu saltare, non nunquam & in gelidam aquam dare præcipitem, facie fuligine oblita. Hæc vti faciam, permissum est. Cæterùm magna illa, puta diuitias & aurum, Iupiter ipse dilargitur, quibus illi visum fuerit. SAC. *Imò ne ille quidem, Saturne, admodũ facilè ac lubens id faciit, adeò vt me iam vox defe-*

cerit, magno clamore hæc ab illo flagitãtem. At is nihil prorsus audit, verũm [c] *agidem obuibrãs,* [d] *ac fulmen intentans,*

[c] *torumq;*

φίμὺ ἐνορῶν, ἐκπίπλὴ τοὺς ἐνοχλοῦντας. ἢ ἄ ποτε καὶ ἐπινενόηκέ τινι, καὶ πλούσιον ποιῆσαι, σοὶ τὸ ἄκεστον ἐστάθη. καὶ τὰς ἀγαθὰς ἐνίοτε καὶ σωτῆρας ἀφεὶς· ὁ δὲ παμπονηρόταις τε καὶ ἀνοήτοις ἀνδράσι συνέχει τὸν πλοῦτον, ἐπιζήμιος ἢ ἀνθρωπίνοις βίοις πάσης αὐτῶν. πλὴν τάχα σοι δοκεῖ τὰ τοιαῦτα ἰδίλα ἀδικεῖσθαι, τίνα ταῦτά ἐστιν; Κρο. ὃ μικρὰ ὄλως, ἀλλ' ἁπανταπασιν ἀνάξια ταραττόμενα, ὡς πρὸς τὸν λύπαμιν ἐξετάζεσθαι τῆς συμπάσης ἀρχῆς, ἃ μέσοι γε μικρὸν δοκεῖ τὸ νικᾶν κυβεύοντα καὶ τοῖς ἄλλοις ἐς τὸν μοναλα κυλιομένου τοῦ κύβου, σοὶ τῶν ἐξέδρα ὑπεράνω ἀεὶ φαίνεσθαι. ποθοῦσι γοῦν ἐς κόρον ἐκ τοῦ τοιούτου ἐπισιτίσαντο, οἷς ἴλεως καὶ φορὸς ὁ κύβος ἐπινένοηκεν ἐξ ἴσπαντος γυμνοὶ ἐξεγένοντο, σωτεύθησαν αὐτοῖς τοῦ σάκους, περὶ οὗτο μικρῷ ἑρμαῖοι τοῦ κύβου. καὶ μὲν καὶ ἐς τὸ ἄδικον, καὶ ἀδικώτερόν ἐστιν λόγου ἄρα ἐν ᾧ ἐστάθη, μὲ hilare ſcere, [illegible] aliò videri canere in conuiuio,

[illegible] toruumq; obtuen[illegible] cit inſtantes. [illegible] do etiam annuerit [illegible] uiuęq; reddiderit: [illegible] id nullo delectu [illegible] quoties præteritis pr[illegible] ſapientibus viris, ſceleratis ac ſtultis hominib⁹ opes of- fundat, verberonibus atque effœminatis, cuiuſmodi ſunt iſti plerique. Qu[illegible] equi- dem cupio cogno[illegible] nam finis [illegible] quæ præſtari [illegible] Haud quâ- quam [illegible] omnino con- temnẽda, ſi quis vniuerſi im- perium [illegible] niteretur: niſi fortè tibi par[illegible] eſſe videtur, & vt in te[illegible] ludo vincat eũ quæ cæ[illegible] aleam in vnionẽ voluatur, tibi ſenionẽ ſem p in ſummo latere oſtendat. Nam hinc ſibi plerique victum parant vel ad ſaturitatẽ vſ- que, quibus propitia ac ſe- cũda aſpirârit teſſera. [illegible] ſum aliq; nudi enatâ[illegible] eliſa, fracta ad tã minutum ſcopulum, puta aleam. Ad- de his, potando quammul-

Præterea

κὴ διακονουμένων, τοὺς μὲν ἄλλους ἐς τὸ ὕδωρ ἐμπεσεῖν (τοῦτο γὰρ τιμιώτατον τῆς διακονίας) σὲ δὲ κὴ ἀναμηρυχθῆναι καλλίνικον, κὴ ταῦτ' ἀφαιρεῖσθαι τὰ ἄλλα, ὁρᾷς ηλίκον τὸ ἀγαθόν, ὅτι μὴ βασιλεία μόνον ἐφ' ἁπάντων χρήσθαι, ὡς ἀσφαλὲς κρατήσαντα· ὡς μέτεστί τοι καὶ ἄλλοις τινὰ τοιαῦτα ἐπιτάττειν, μὴ αὐτὸς ἐπιτάττῃς ἔχοις· ὡς μὲν, αἰσχρόν τι περὶ αὐτοῦ ἀναβοῶσα, ὡς δ', γυμνὸν ὀρχήσασθαι, μὴ ἀρέσκοντα τῷ αὐλητρίδι, πρὸς τὴν οἰκίαν ψευσθῆν. ὡς οὖν μὴ τοιαῦτα διάγματα μετὰ ἀποδυσείας τῆς ἐμῆς; ἐγὼ δὲ τὸ μὲν ἀληθῆ μηδὲ βέβαιον γίγνεσθαι τῷ τοιούτῳ βασιλείαν αὐτίσας, ἄγνωμον ποιήσας, ὁρῶν αὐτὸν ἐμὲ, τ' ταῦτα διανέμοντα, ὀλιγοχρόνιον τῷ ἀρχῆς ἔχοντα. τούτων δ' ὃν, ἃ μοι δοκεῖ τὰ δόντα, τ' πεῖθῶν, τὴν ἀρχὴν, τὴν ἄλλην κὴ τῶν ἃ διατρεῖβομεν σάμων, θαρρῶν αὖτε, ὡς ἐμὲ πρὸς οὐδὲν διαλιξόμενον σι ἀγίδι κὴ τῷ κεραυνῷ·

Prætereà reliquis ministris in aquam præcipitatis (nam ea pœna est parùm dextrè ministranti) te & victorè pronunciari, atq; ei quem vicesris præmia præripere. Vides nimirum quàm ingens sit bonum: quemadmodum & illud, quum talo victor solus omnibus rex præficeris, vt non solùm ipse non feras vlla ridicula imperata, verumetiã ipse possis alijs imperare: huic vt turpe quiddam de se ipso vociferetur: illi vt saltet nudus, vtq; sublata in humeros tibicina ter domũ obambulet. Annón hæc quoq; munificẽtiæ meæ non exiguæ sunt argumenta? Quòd si caulsaberis regnum hoc nec verum esse, nec stabile, insciteè feceris, quum videas meipsum, qui ista dilargior, exigui temporis imperium tenere. Ex his igitur quæ meæ facultatis est præstare, nempe de taxillis, de regnando, de canendo, de reliquis quæ modò recẽsui, audacter quæ voles petito, nihil veritus ne te ægide aut fulmine territem.

ιτ. ἀπ', ὦ Τιτάνων ἄριστε, τὰ μὲν τοιαῦτα οὐ δέομαι· σὺ δ' ἐκεῖνό μοι ἀπόκρινα, ὃ μάλιστα ἐπόθουν ἀκοῦσαι, καί μοι ἦν ἅπας αὐτὸ, ἐπαινῶ ἔσῃ· νῦν ἀμοιβὴν ἔχεις ὠνὴν ἀντὶ τῆς θυσίας, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις σοὶ τὰ χρέα. Κρό. ἐρώτα μόνον· οὐκ ἀποκρινοῦμαι γάρ, ἢν ἐθέλῃς τύχω. ιτ. τὸ μὲν πρῶτον ἐκεῖνο, εἰ ἀληθῆ ταῦτ' ἐστὶν, ἃ περὶ σοῦ ἀκούομεν, ὡς κατάπιοι τὰ γιγνόμενα ὁ τῆς Ῥέας ἐκεῖνος ὑποβαλόμενος τὸν Δία, λίθον ἀποδόμενος ἀντὶ τοῦ βρέφους, ἵνα σοι καταπιὼν ὁ δὲ ἐς ὑπερβολὴν ἀφικόμενος, ἐξελάσῃ τι τῆς ἀρχῆς, πολλῷ κρατήσας, ἅτε ἐς τὸν Τάρταρον φέρων ἐμβὰς, πεδήσας αὐτὸν σὺ καὶ τὸ συμμαχικὸν ἅπαν, ὅσον κατὰ σὲ παρετάξατο. Κρό. εἰ μὲ ἑορτὴ, ὦ οὗτος, ἦγον, καὶ μεθύειν ἐφῆτο, καὶ κοιμᾶσθαι τοῖς ἀσπόνδοις ἐν ἐξουσίᾳ, ἦγον ἄν ὡς ὀργίσασθαι γοῦν ἐρεῖά μοι, τοιαῦτα ἐρωτήσας,

SAC. *Atqui iſtis nihil mihi eſt opus,* [l] *Titanum optime. Tu tamen illud mihi reſpondeas velim, quod maximè cupiebam cognoſcere: quod ſi mihi dixeris, ſatis magnam gratiam pro ſacro perſolueris, quin & in reliquum tempus quæ debueris, condono.* SAT. *Rogamodò, equidem reſpondebo, ſi fortè quod rogâris, ſciero.* SAC. *Illud in primis, num vera ſuni iſta quæ de te audimus, quēmadmodum* [k] *deuoraris liberos tibi* [l] *ex Rhea natos, vtq; clàm illa ſubducto Ioue, ſaxum infantis loco ſuppoſitum, tibi deuorandum tradiderit: deinde puer adultus te regno expulerit, bello ſuperatum, mox arreptum in tartarum præcipitârit, vinculis iniectis tum tibi, tum omnibus copijs auxiliaribus, quæ tecum in acie ſteterant?* SAT. [m] *Quid dixti? Niſi feſtum celebraremus, eſſetq; liciti inebriari atque in dominos impunè conuicia iácere, intelligeres profectò mihi permiſſũ eſſe iraſci, qui quidē iſtiuſmodi roget,*

[b] *mihil*

οὐκ ἀλιθὴς πολιὸν οὕτω, καὶ πρεσβύτλω θεόν. Ιρ. κἀγὼ ταῦτα, ὦ Κρόνι, οὐ παρ' ἐμαυτοῦ φημι, ἀλλ' Ησίοδος καὶ Ομηρος. ἐγὼ γὰρ ἐᾶσαι ὅτι οἱ ἄλλοι ἅπαντες ἄνθρωποι σχεδὸν, ταῦτα πιστεύουσι περὶ σοῦ. Κρό. οἴει γάρ τι τὸν ποιμένα ἐκεῖνον, τὸν ἀλαζόνα, ὑγιὲς τι περὶ ἐμοῦ εἰδέναι; σκόπει δ' οὕτως, ἵνα ὅστις ἄνθρωπος (οὐ γὰρ θεὸν γε ὄμοιόν σοι) ὑπομένειεν ἂν ἐκεῖνα πάσχων ὑπὸ τοῦ καταφαγεῖν τὰ τέκνα, ἢ μή τις Θυέστης ἦν, καὶ ἀσεβὴς ἀδελφῷ περιπεσὼν, ἵνα τοῦτον ἂν ἔτι, πῶς ἀγνοήσειεν λίθον ἀντὶ βρέφους ἐσθίων, εἰ μὴ ἀνάλγητος ἦν τοὺς ὀδόντας; ἀλλ' οὔτε ὑπολαμβάνω, οὔτε ὁ Ζεὺς βίᾳ τὴν ἀρχὴν ἀφῄρητο, ἐκόντος δέ μου παραδόντος αὐτῷ, καὶ ὑπεικόντος ἄρχειν. ὅτι μὲν γὰρ οὔτε πεπίδυμαι, οὔτε ἐν τῷ Ταρτάρῳ ἐμί, καὶ αὐτὸς ὁρᾷς, οἶμαι, εἰ μὴ τυφλὸς, ὅσπερ Ομηρος ἦ.

Ιπ.

° nihil reuerituſ adeò canũ ac ſenem deum. SAC. At ego hæc, Saturne, non ex me ipſo dico: quin & Heſiodus & Homerus (nolo enim dicere) reliqui propè mortales omnes eadem de te credunt. SAT. An tu putas P vel paſtorem illum, q vel hunc ampulloſum, verè quippiam de me ſciſſe? Rem ad hunc conſidera modum. Eſt'ne quiſquam homo, non dicam Deus, adeò durus, vt poſſit ipſe volens ſuos deuorare liberos? niſi ſi quis eſſet r Thyeſtes, qui ab impio circunuentus fratre comederet. Sed finge eſſe qui poſſit, qui fiat vt ignoret ſe ſe [a] ſaxum edere vice pueri? niſi fortè dentibus ſit huiuſmodi, vt dolere non queant. Imò neq; bello confliximus, neq; Iupiter per vim imperiũ occupauit, ſed ego illi volẽs & vltrò rerũ adminiſtrationem tradidi, ceſſiq. Porrò neq; vmcũ eſſe me, neque in tartaro eſſe, vel ipſe vides o-

culis captus es, quemadmodũ Homerus: ſinor, niſi prorſus

ιν. τί παθὼν ἦ, ὦ Κρόνε, ἀφῆκας τὴν ἀρχήν; Κρό. ἐγώ σοι φράσω, τὸ μὲν ὅλον γέρων ἤδη καὶ ποδαγρὸς ὑπὸ τοῦ χρόνου, ὦν, διὸ μὴ πιπλῆσθαί μοι δοκοῦσι πολλοὶ ἔπασαν· ἐγὼ δὲ ἀμαθέστερον διαρκῶν πρὸς οὕτω πολλὴν ἀδικίαν τῶν ἀνθρώπων, ἀπ' ἀρχῆς ἀναθεὶς ἄλλα ἄνω καὶ κάτω, τὸν κραυνὸν διερμήνευον, τοὺς ἐπιόρκους, ἢ ἱεροσύλους ἢ βιαίους καταφλέγοντα. καὶ τὸ πρᾶγμα πάνυ ἐργῶδες ἦν, καὶ γυναικός· καὶ ἐξέλων ὅμως τὸν ποιητὴν ὦ Διΐ, μὴ ἅπαντας ἦ, κακοὺς ἔχειν ἀδικεῖ μοι δοκεῖ· μανθάνεις οὖν οἷς πασιν οὔσι τὸ ἀρχεῖν, αὐτὸν ἀνωχέσθαι τὰ πολλὰ ἐφ' ἡσυχίας, ὅ τι τοῖς ἀδικουμένοις χρηματίζοντα, οὔτε τὸν τύραννίδα αὐτοῦ τῶν ἐνοχλοῦντα, οὔτε βρυλλῶντα ἢ ἀσπάλλοντα, ἢ χάλαζαν ἐνίοτε βάλλειν ἀναγκαζόμενον. ἐμὲ δὲ πρεσβυτικόν τινα τοῦτον ἄδικον βίον διάγω, χορτόπρον πίνων τὸ νέκταρ, ὦν

SAC. *Sed quid tibi accidit, Saturne, vt imperium deponeres?* SAT. *Ego tibi dicam in summa: Senex iam & podagrosus quum essem ob aetatem (vnde etiam factum est vt plerique* u *mihi compedes esse finxerint) impar eram virib. ad tam multa huius aetatis facinora puniendа. nam erat assiduè mihi* x *sursum ac deorsum cursitãdum obarmato* y *fulmine, quo sacrilegos, periuros, ac raptores exurerem. Eratq; negotium plenum laboris, quodque iuuenem desideraret. Itaque mihi consulens, Ioui locum dedi. Quanquam & alioqui rectè facturus mihi videbar, si* z *partitus filijs (nam erant) imperium, ipse pleramque vitam cõuiuijs per ocium traducerem, nihil necesse habens, neque vota facientibus operam dare, nec ab ijs qui contraria petunt, moleſtia affici, neq; tonare, neq; fulminare, neque grandinem aliquoties immittere. Sed ſenulem hanc ac iucundiſſimam dego vitam, meracius bibens nectar, atque*

ἐῶ Ἰάπετῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἥλικιώταις πᾶσι συμβολοχῶ. ὁ δὲ ἄρχειν μυρία ἔχων πράγματα· ἀλλὰ ὀλίγας ταύτας ἡμέρας, ἐφ' οἷς ἔπεσε, ἀνεξιλίασθαί μοι δόξει, καὶ ἀναλαμβάνω γε ἀρχήν, ὡς ἀπομνήσομαι τὸν ἀνθρώπους, οἷς ἐγὼ ὁ ἐν ἐμοὶ βίῳ, ὁπότε ἄσπορα καὶ ἀνήροτα πάντα ἐφύετο αὐτοῖς. ἐπάχθω, ἀπ' ἕτοιμος ἄρτος, καὶ κρέα ἑψόμενα, καὶ ὁ οἶνος ἐρρέετω μηδὲν, καὶ πᾶν γε μᾶλλον ἢ ἁλμυρός· ἀγαθοὶ γὰρ ἦσαν καὶ χρυσοῖ ἅπαντες τότε. αὖτη μοι ἡ ἀρχὴ ὀλιγοχρονίου ταύτης διωκάσας, καὶ ἅμα τοῦτο ἅπασι κρότος, καὶ ᾠδὴ καὶ παιδιὰ, καὶ ἴσοτιμα μέτα πᾶσι, καὶ δοῦλοις καὶ ἐλευθέροις· οὐθεὶς γὰρ ἐπ' ἐμοῦ δοῦλος ἐγένετο. ιε. ἐγὼ Ἄ, ὦ Κρόνε, καὶ τοῦτο ἄκαιρον, ὡς τοῖς Δίλαις καὶ παιδαρίοις φιλάνθρωπον ἐν τῷ μύθῳ ἐκείνῳ ποιῆσαι, ἐπιμιμνήσκεσθαι τοὺς τὰ ὅμοια πάσχοντας, ἅτε καὶ αὐτὸν δουλεύοντα, μεμνημένον τῆς τύχης.

atque interim A cum Iapeto reliquisq; æqualibus diis cōfabulans. At regnat quidem ille mille districtus negotijs, nisi quòd hos pauculos quos dixi dies, mihi visum est excipere, in quib. recipio principatū, vt mortalibus in memoriam reducā, cuiusmodi fuerit me regnante vita, cùm citra sementē citraq; arationem cuncta illis prouenirent. B Haud tū quidē aristæ, sed panis paratus, cornes appparatæ, ac vinū fluminū instar fluebat, tum fontes mellis lactisq;, propterea quòd mortales omnes probi essent & aurei. Hæc, inquā, mihi causa fuit cur exigui temporis imperium geram, atq; ob id vndiq; plausus, cantiones, lusus, æqualitas omnibꝰ seruis æquè ac liberis. neq; enim me regnante quisquam erat seruus. SA. At ego, Saturne, coniecturā istam ad seruos, & eos qui boias terunt, referebā, quasi ob eam causam tibi fabula tribueret erga hos humanitatē: quòd memor teipsum aliquando seruitutē seruisse, ac gestâsse cōpedes, eos magnificeres, q. simili essent fortunæ

Κρό. ὦ παῦσαι γὲ τὰ τοιαῦτα ληρῶν, ἵν' λίγῃς, μὴ παύσω μα. πλὴν ἔτι μοι μὴ τοῦτο ἀπόκριναι, τὸ παλαιὸν σώματος ἐν τῷ βίῳ μὴ ἔδει ἐπὶ σοῦ ἀνθρώποις; Κρό. μὰ, οὐ μὲν ὥρει τοιούτων γε καὶ μυειάδων, ὥσπερ ὑμῖν, ἀλλὰ πάνυ ὀλίγων· ὡς μὴ ἀνιᾶσθαι ἡμᾶς θύοντας, μηδὲ λακρύειν ἀεὶ ἄσμενον ἰόντας μόνον τῶν ἄλλων, ἵν' ὑμῖν ἐκεῖνοι ποιοῦντες· ἵνα μή ποτε ἀφθόνως ἀπολαύσαιμεν οὐδενός, ἐν ὀλίγῳ γε καὶ μιᾶς ἡμέρας ἐνιαυτὸν ἀνηλίσκομεν, ἢ τις ἵνα τῶν ἐκείνων τὴν χρυσοῦν ἐκ τῆς ἀμίτρας τὸν βίον ἀναπλώσῃ, ἐδείκνυ σοῖς ποθοῖς, οἷα ἔπαθεν ἂν ἄθλιος ὢν αὐτῶν; ἐλισπάσαντος γὲ αὖτ', οὐδ' ὅτι, ἐμβραμόντος, ὥσπερ τὸν Πενθέα αἱ Μαινάδες, καὶ αἱ Ὀρφέα τὴν Ὀρφέα, ἢ τὴν Ἀκταίονα ἀκούσας, περὶ τοῦ μέρους ἕκαστος ἀμιλλώμενοι.

SAT. *Non tu desines istiusmodi nugari nugas?* SAC. *Bene mones, itaque desino. Quin illud etiam mihi respondè, C talis ludere, in vsu fuit tui quoque seculi mortalibus?* SAT. *Erat sanè, at non depositis talentis, ac decem nummum millibus, quemadmodum vos facitis, verùm vt plurimo nucibus: ne videlicet discruciaretur qui victus esset, néve semper plangeret sese vnum omnium non habere quod ederet.* SAC. *Et rectè quidem illi. D Nam quo tandem præmio certassent ipsi talis, quum ipsi toti essent aurei? Itaque te loquente, tale quiddam mihi venit in mentem, si quis vnum aliquem ex aureis illis viris, in hanc nostram ætatem adductum vulgo ostenderet, quid illi tandem euenire t? Nempe miserum (sat scio) discerperent, haud aliter incursantes, quàm E in Pentheum Mænades, aut F in Orpheum fœminæ Thraciæ, aut G in Actæonem canes, interq; sese decertarent, quantam quisque maximam posset portionem auferre.*

ὥστε οὐδὲ ἑορτάζοντας, ἵνα τοῦ φιλοκερδοῦς ἀσιν, ἀλλὰ πρόσοδον οἱ πολλοὶ τοῖς ἑορτῇ. ἅτα οἱ μὲν ἀπέρχονται καλέσοντες ἐπὶ δεῖπνα συμποσίῳ τοὺς φίλους, οἱ δὲ σοὶ τριβολοδορυφοῦσι, οὐδὲν λέγουσι, καὶ τοὺς κύβους ἀναμίξουσιν, ἀναιτίους ὄντας αὐτοῖς ἐπιτιθέντες ποιοῦσιν. ἀτὰρ ἀπέ μοι καὶ τόδε, τί ἄλλοτε ἄβρεξ οὕτω θεὸς ἦν, καὶ χέρσον, ἐπιλιξάμενον τὸ ἀτρεπέστατον, ὁπότε ἐγὼν ἐπέλασα πάντα, καὶ ὁ βορέας πολὺς, καὶ οὐδέπω ἔτι οὐ πέπηγεν ἀπὸ τοῦ ἐρύανος, καὶ τὰ λήϊδια ξηρὰ καὶ γυμνὰ καὶ ἄφυτα, καὶ οἱ λειμῶνες ἄμορφοι καὶ ἀπλωθυκότες, καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐπικυφότες, ὥσπερ οἱ πάνυ γεγηρακότες, ἀμφὶ τὸν κάμινον οἱ πολλοὶ, τὰ γυμνικὰ ἑορτάζοντες. οὐ γὰρ πρόσφυτικός γε ὁ καιρὸς, ἐς ἐπιτάλα καὶ ἀνθοῦσι. Κρόν. πολλά με ἀνακρίνας, ὦ οὗτος, ἔδει γε μεν ἄλλο. παρέρχεσθαι

vt qui ne in festo celebrando à lucri studio temperent, quin ipso etiam festo ad lucri abuntur incrementum. Itaque alij quidem tibi primitias immolant, amicos in conuiuio deprædantes. Alij verò tibi conuiciantur, cùm nihil ad rem pertineat, tum ipsas comminunt tesseras, perinde quasi illis sit imputandum, quod illi suapte sponte faciunt. Sed dic mihi & illud, quid tandem causæ fuit vt Deus vsq; adeò imbecillis ac senex, H tempus in amœnissimum delegeris, cùm iam nix omnia occupat, plurimus sæuit Boreas, cumq; mihi nõ gelu concretum est, I arent arbores nudæ decussis frondibus, squalent horrentiq; vacua floribus prata, cum incurui contractiq; mortales, permde quasi extremo confecti senio, ad focum fermè desident, interea tu festũ diem agis? K neque enim accõmodum seni tempus, neque satis idoneum genio indulgentibus. SAT. *Sed heus tu permulta quidem à me scisciteris, cùm potare iam oporteat.*

παρέργων σοι γὰρ μοι χρόνον τ ἑορτῆς οὐκ ὀλίγον, οὐ πάνυ ἀναγκαῖά μοι ταῦτα πεσοφισπλοσοφῶν. ὥστε νῦν μὲν ἄφες αὐτὰ, ἀναχωμεθα κἄλλυ, καὶ προτῶμεν, καὶ ἐπὶ τῇ εὐπαθείᾳ ἥδιον ξώμεν. ἔπειτα πεπαίσωμεν τὸ ἀρχαῖον ἐπὶ καρύων, καὶ βασιλέας χαροτουμεν, καὶ πεθαρχῶμεν ἀλλῆλοις. οὕτω γὰρ ἂν τῶν παροιμίαν ἐπαληθεύσαιμι, ἣ φησι, παλιμπαιδας τὰς γέροντας γίγνεσθαι. ἀλλὰ μὴ δικαίως διψῶν πίῃς, ὦ Κρόνε, ὅτῳ μὴ ταῦτα, ἃ λέγεις, κἀγὼ ἐπαινῶ πίνωμεν ἱκανὰ γὰρ ἀρκέκρικα καὶ τὰ πρῶτα. καί μοι δοκῶ γράψαιμι & ἐς βιβλίον ταύτην ἡμῶν τὴν συνουσίαν· ἆ, τι αὐτὸς ἠρώτησα, καὶ σὺ πρὸς ταῦτα ἔλεγες ἀπεκρίνω, παρίξαν ἀναγνῶναι τῶν φίλων, ὅσοι ἱκανῶσαι τῶν σῶν λόγων ἄξιοι.

Itaque non exiguam temporis portionem tuis rogationib. mihi de festo perdidisti, dum ista mecũ philosopharis, non admodum ad rem pertinentia. L. *Quare nunc istis tandem omissis, comitium agitemus, plaudamus, ac liberam agamus vitam. Deinde prisco more depositis nucibus,* M. *ludamus tesseris, ac reges suffragijs creemus, ipsisq́ vltrò pareamus. Siquidem ad eum nodum effecerimus vt verum videatur prouerbium quod dicunt,* N. *Senes repuerascere.* SAC. *Imò cui ista quæ dicis, non probantur, Saturne, precor vt ei O nectum bibere liceat, cùm sitit. Itaque bibamus, quandoquidem & primo colloquio satis à te respõsum est. Proinde videor mihi recte facturus, si nostram hanc confabulationem, & quæ ipse interrogarim, & quæ tu propitius responderis, literis proditam tradam amicis legenda, si qui sunt digni qui tua dicta accipiant.*

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a SATVRNALIA.] *Saturno sacra fiebant. de quibus in primis Macrobius libro* 1. *capite* 8. *&* 10. *&* *Lilius Gregorius Giraldus de annis & mensibus. Hæc κρόνια dicebantur à Græcis. Et primò uno die tantùm: id est* XIIII. *Cal. Ianuarias celebrari solita: sed pòst in triduum propagata, primùm ex adiectis à Cæsare huic mensi diebus, deinde ex edicto Augusti, quo trium dierum festas Saturnalibus addixit, à* XVI. *igitur cœpta, in* XIII. *desinebant, quo solo fieri antè consueuerant. Sed sigillariorum adiecta celebritas, in* VII. *dies discursum publicum & lætitiam religionis extendit. Sed plura hoc loco de Saturnaliũm celebritate pòst Lucianum nostrum commentari supervacaneum videtur.* b Quin istud iam.] *Petitio & occasio dialogi. Ritus Saturnaliorum & eorundẽ commendatio.* c Aegidem obuibrans.] *Scutum, capræ Amaltheæ mortuæ, à qua nutritus fuerat, pelle contectum,* ἀπὸ τῆς αἰγὸς. *i. capra dictum, in cuius capræ memoriam Aegiochum se appellari voluit. Scuto hoc aduersus Titanas pugnaturus sese armauit.* d Ad fulmen intentans.] *Fulmen enim potente Iouis manu torquetur atq; celeriter infigitur.* e Toruumq; obtuens.] *Est alit odientis & indignantis signum limis oculis, taurinè & torùè aspicere, vt inquit Plato.* f Quòd si quando annuerit alicui. &c.] *Vide prouerbium, Diuitiæ non semper optimo contingunt. Hoc etiam di Flichon Erasmus vertis in prouerbio: Omnium rerum vicissitudo.*

Nunc etenim huic libram inclinat, nunc Iuppiter illi,
Vt modò sis diues, nil modò possideas.

Alludere videtur ad Homeri locum Iliad. 8. *vbi Iupiter aureis lancibus expandit Troianorum & Græcorum fata.* g Vt in tesserarum ludo vincas.] *Tessera lateribus constabat sex, quibus inter ludendum vtebantur tribus. Suetonius in Augusto: Talis iactatis, vt quisque canem aut Senionem miserat, in singulos talos singulos denarios in medium conferebat, quos tollebat vniuersos, qui Venerem iecerat. Quoties verò tali quatuor ita excidebant, vt diuersa essent omnibus facies, Venerius appellabatur*

labatur iactus, idemque feliciſſimus erat, vt decet in Amoribus idem Lucianus. Fuit autem Senio punctus in talis, qui à Græcis ἓξιμς dicitur, ab Ariſtotele καὶς lib. 2. de Cœlo, qui dexter appellabatur, quia lucrum afferebat. Latus talitest ſex punctis continens, à ſenario numero dici videtur. Qui verò vnum punctum continebat, χίων ἓνὸς i. canis, Perſin. Canicula dicebatur. Quem Lucianus hîc intelligit, per vnionem. Pollex binarium & quinarium in talis non fuiſſe ſcribit. h Rurſum alij nudi enatârunt naue eliſa.] Adhuc hodie multi grauiter hac cupiditate, velut aſtu quodam fluctuantes nec pauci tempeſtatis magnitudine ſubmerguntur, & nudi enatant. Idem pro Imaginibus: Audebo iactare aleam. In Hermonide: Itaq; iuxta prouerbium, In vno viro ſecimus aleam. Vide quæ in Imaginibus annotauimus. i Titanum optime.] Tranſitio per reiectionem. Ferunt Cœlum plures duxiſſe vxores, ex quibus 45. liberos ſuſtulit, præcipueq; ex Titea 17. qui à matre Titanes dicti ſunt. Sicq; omnes Cœli filij Saturnus, Titan, qui ex terra Gigantes genuit, qui etiam Titani dicuntur. k Deuorâris liberos.] Prolem maſculam. Saturnus Cœli & Veſtæ filius, qui Opim ſororem ſuã matrimonio ſibi coniunxit, & patri Cœlo virilia execuit, ex quib. in mare abiectis, ſpumaq; agitatis, nata eſt Venus, quæ inde dicta eſt Aphrodite. Fratrem habuit Titanẽ maiorem natu, qui cũ parenti, vti par erat, ſuccedere deberet, animaduertens tamen matrẽ ſorores q; in Saturnum proniores eſſe, vtpote ſuo illi ceſſit, ea tamen lege, ne Saturnus prolem maſculam tolleret, ſed regnum ad ſuam ſtirpem rediret. Saturnus igitur ex pacto cum fratre inito, liberos ſuos maſculos, vbi primùm nati eſſent, deuorabat. Verùm cum Ops vno partu Iouem & Iunonẽ edidiſſet, Iunonem quidem Saturno oſtendit, Iouem verò clàm nutriendum ablegauit: adhibitis interim Corymbantibus, qui cymbalorum tympanorumque pulſu obſtrepebant, ne pueri vagitus audiretur. Saturno aũt, cùm ille pueriũ depoſceret, vt & ipſum deuoraret. Ops lapidem ei oſtendit pannis inuolutum, eumque partu illo à ſe edito ſimulabat, quem ille acceptum, ſine mora deuorauit. Poſtea hæc cùm ex oraculo didiciſſet, fore, vt à ſuis regno pelleretur, cùm ob hoc Ioui inſidias ſtrueret, ab eo regno pulſus & priuatus eſt. l Ex Rhea natos.] Ops pro Græco voca-

bulo

Opis dicitur vbertas rerum, quod est fluere: propterea & terra rebus omnibus affluat. Ops verò idcirco dicta putatur, quòd terræ ope vita hominum sustentetur: vel ab antiquo adiectivo ops, quo veteres pro diuite vtebantur, quemadmodum contrà inopem dicimus pauperem & egenum. Veteres enim, quorum opes præcipuè in re pecuaria, & agricultura consistebant, terram huiusmodi opum largitricem diuinis prosecuti sunt honoribus, Opemque hoc est, opulentam nuncupauêre. m Quid dixisti.] *Confusatio fabulæ de Saturno, de qua Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 8.*

n Atq; in dominos impunè conuicia iácere.] *Ipsis Saturnalibus domini seruos suos conuiuijs liberalibus & opiparis accipiebant, ipsi muneribus seruilibus fungebantur: seruis impunè, quicquid liberet, loqui licebat, & vt scribit idem Macrobius libro 1. & Athenæus libro 14.* o Nihil reueritus canum ac senem deum.] χρόνον, id est, *Saturnus, podagrosus, ac senex, à Poëtis fingitur, & temporum deus: quasi χρόνον.* p Vel pastorem illum.] *Hesiodum poëtam natum in Ascra Bœotiæ vico, qui missus à patre ad ouium custodiam, dormiens somniauit se repentè factum Poëtam, & à Musis coronatum, vnde Maeuanus:*

Tu sapis vt custos ouium Parnasidos Ascræ
Incola, quem subitò Musæ instituêre Poëtam.

Primus agriculturæ præcepta tradidit. Primus fabulas scripsit. q Vel hunc ampullosum.] τὸν ἀλαζόνα *Homerum fastuosum, ostentatorem, vaniloquum, mendacem, verba turgentia & sufflata proferentem.* r Thyestes ab impio fratre.] *Atreo. Atreus & Thyestes Pelopis filij fuerunt adeò seui, vt Thyestes cũ Aëropa fratris vxore concubuerit, & incestum hunc ægrè ferens Atreus, liberos proprios ei comedendos apposuerit.* s Saxum edere.] *Nihil in rerum natura saxo durabilius. At id quoque temporum diuturnitas absumit. Quod Poëtæ nimirum inuium, cùm fingunt Saturnum temporis deum, saxum Iouis loco suppositum deuorasse.* t Oculis captus, vt Homerus.] *Ob id Homeri nomen fortitus est, quum priùs Melesigenes diceretur, quòd ad Meletem fluuium natus esset. Cumæi namque & Ionες oculis captos ὁμήρους appellant, quòd ὁμηροῦς: id est, itineris ducibus egeant. Hinc cæcutiens*

Mæonius

Mæonius nuncupatur à Martiano Capella libro 1. de Nuptijs Philologiæ. Poëtæque præcipuè Oeagrium citharistam, cæcinisse ntisq; Mæonij suauiloquam senectutem. Pontanus:

Vnde oculis capto nomen permansit Homero.

u Mihi compedes esse finxerunt.] *Saturnus in compedibus fingi solet. Atque huius figmenti rationem reddit aliam Lucian. in lib. de Astrologia, nempe quod orbis Saturni longissimè à nobis semotus sit, ob hoc in tartara coniectum finxêre, ex eo quòd is profundissimo sumpta occasione. Deinde quod motus sui omnium tardissimi, vt quasi stare videatur, compedibus alligatum finxerunt.* x Sursum ac deorsum.] *& ἄνω καὶ κάτω ita finitima sunt, vt eadem esse videantur. Prouerbialia schemata sunt, quæ accommodantur ad omnia tentanda: vel ad omnia confundenda, vel ad intelligendam omni ex parte negotium circumspicientis.*

y Fulmine.] *Saturno ac Ioui fulmen attribuerũt Poëtæ, & hac effigie picti sunt.* z Partitus filijs.] *Saturni & Opis filij fuerunt Iupiter, Neptunus, & Pluto. Verùm Iupiter Iunonẽ sororem suam eodem secum partu editam, vxorem duxerat, & cum Plutone Neptunoque fratribus regnum partitus, Olympum sibi reseruans habitauit. Vide Hom. 15. Iliad.* A Cum Iapeto.] *Cœli & terræ filius fuit, vir potens & priorum ingenij, magisq; filiorum, quàm sua virtute clarus De eo Val. Flacc. libr. 1. Ouid. 1. Met. & Silius libr. 12. Hic Lucianus Saturno æqualem facit. Suidas pro delyro apud Aristoph. poni scribit.* B Haud tum quidem Aristæ.] *Origo & causa festi.* C Talis lusere.] *Talis ac nucibus olim lusitâsse homines, vel Horat. testis, cùm ait:* Te talos Aule nucesq;. D Nam quo tandem præmio.] *Digressio in præsentes mores.* E In Pentheum Menades.] *Pentheum regem Thebanum cum orgia, hoc est, sacri Bacchi noua adhuc, & iamprimùm incipientia prohibere conaretur, à matre & materteris aliisque Menadibus in furorem actis, discerptum esse ferunt. De Penthei interitu habes in Bacchis Theocriti, Eidyl. 23. tractatur idem argumentum in Bacchis Euripidis fusiùs. Ouidius eandem fabulam exponit in 3. Metam. Huius etiam meminit Lucianus de morte Peregrini, in initio.* F In Orpheum fœminæ Thraciæ.] *Mulieres insanientium ritu Bacchi Orgia celebrantes, Menades dictæ à*

vi. bo

verbo Græco μαίνεσθαι, quod significat insanire. Orpheus autem Euridices vxoris iactiuram ægre ferens, cœlibem deinde vitam agere statuit, quumque iam multas nuptias reiecisset, alioqui; insuper à mulierum consortio deterreret, atque in puerorum amores pelliceret, à Mænadibus inter Bacchi sacrificia iuxta Hebrum fluuium occisus, & discerptus est: cuius membra passim per agros sparsa Musæ collegerunt, dederuntque ea sepulturæ. Lyra verò & caput in Hebrum deiecta, ad Lesbon insulam delata sunt, vbi caput ab incolis sepulturæ mandatum est. G In Actæonem canes:] *Actæon à suis ipsius canibus dilaceratus fuit, vt indicant Tiberiani enarrationes, & Ouidius libro 3. Metam. Itandiamus in Ruffinum, & Sillius lib. 12.* H Tempus inamœnissimum.] *Hyemis descriptio. In hyeme enim Notus suapte natura nubem & imbres assidue colligit, quæ Boreæ rigore congelascunt. Hinc Apulonia hyemis à Valerio Flacco lib. 6. dicta. At Mantuano verò ninosa, & Borealis. Tum à Virgilio glaciatis:*

Stringit aquas tenues vt glacialis hyems.

I Arent arbores.] *Hinc Horat. lib. 2. carm.*

Inforines hyemes reducit Iupiter idem.

Sillius lib. 3. Deformis hyems. K Neq; enim accommodum sentit tempus.] *Mantuanus:*

Surgit hyems oncrosa inopi, damnosa senectæ.

L Quare nũc istis tandẽ omissis ac depositis nucib.] *Proverbium à puerorum ludibus, qui nucibus peraguntur, ductum.* M Ludamus tesseris, ac reges creemus.] *Reges in conuiuijs constituebantur, qui leges bibendi ferebant, quibus cæteros omnes parere erat necesse. Huiusmodi regem, arbitrum bibendi nominat Horatius Oda 7. libri 2.* N Senes repuerascere.] *Hunc locum Erasmus noster citauit in Adagio: Bis pueri senes.* O Nec bibere liceat cùm sint.] *Verba sunt hominum malè precantium, velut Thyestea execratio. Huic similia sunt, In morbo conjumat, & capiti eueniat: & quæ in fine primæ epistolæ Saturnalium dimittibus imprecantur.*

KRONO-

ΚΡΟΝΟΣΟΛΩΝ. CRONOSOLON:
id est, *Saturnalium Legumlator.*

Erasmo Roterodamo interprete.

Ait Κρονοσόλων, ἱερεὺς καὶ προφήτης τοῦ Κρόνου, καὶ νομοθέτης τῶν ἀμφὶ τὼ ἑορτώ· ἃ μὲν ὑμᾶς ᾠήθησαν χρὴ ποιεῖν, αὐτοῖς ἐκείνοις ἔπεμψα, ἄλλο βιβλίον ἐγγράψας. καὶ τοῦτ' οἶδ' ὅτι ἐμμενοῦσι μὲν ἀκριβῶς τοῖς νόμοις, ἢ αὐτίκα ἔνοχοι ἔσονται τοῖς ἐπιτιμίοις, ἃ κατὰ τῶν ἀπειθούντων μεγάλα ἔθεσαν. ὑμᾶς δέ, ὦ πλούσιοι, ὁρᾶτε, ὅπως μὴ παραβήσεσθε, μηδὲ παραπεσεῖσθε τῶν δὲ τῶν πεπραγμάτων· ὡς ὅστις ἂν ἕτω μὴ ποιήσῃ, ἴσω οὗτος, οὐκ ἐμοῦ νομοθέτου ἀμελήσαντος, ἀλλ' ἐς τὸν Κρόνον αὐτὸν, ὃς με προείλετο νομοθετῆσαι ἐς τὼ ἑορτώ, ἐκ σπουδῆς ἐπιτάξας, ἀπὸ πρώτου ἐγρηγορότι καιροῦ συγχρώμενος. ὧν δὲ οὐ φιλότης, οὐδὲ ἀγχοῦ πλέος,

Aec[a] ait Cronosolon sacrificus, & idem vates Saturni, eorumque legum conditor, quæ quidem ad festum pertinent. Quid pauperes facere oporteat, id alio missō libro illis ipsis præscripsi. Neque dubito quin eas leges seruent, alioqui obnoxij futuri pœnis, quæ grauissimæ decretæ sunt in eos, qui minùs paruerint. Vos autem diuites, videte ne hæc mandata prætergrediamini, neque negligatis. Nam si quis secùs fecerit, is sciat se non me neglecturum legislatorem, sed ipsum potiùs Saturnum, qui me condidit festi sui legibus delegit, haud ille quidem [b] in somnis visus, sed super cum vigilante palàm congressus.

Erat autem neque compedibus vinctus, neque situ obsitus,

[c] qualem

πλίως, οἷον αὐτὸν οἱ ζωγράφοι, παρὰ τῶν ληρούντων ποιητῶν παραλιξάμενοι ἐπιδείκνυσθαι, ἀπὸ τοῦ μὴ ἄρτιον ἔχει πάνυ τι θυμούμενος, τάλλα φαιδρός τις ὢν καὶ ἁρπτυρὸς, καὶ βασιλικῶς ἐνεσκεύασο, μορφῶν μὲν τοιόδε οὐ ὄφθημι· ἃ δ' ἔπι, πάνυ θειπίσια, καὶ ταῦτα προσφόδια ὑμῖν ἄξια. ἐμὲν γάρ με σκυθρωπὸν ἐπὶ σωφοσύνας βαδίζοντα, ὥσπερ ἐκὸς ἦν θεὸν, ἔγνω αὐτίκα τοῦ ἀτίαν τῆς λύπης, ἥτις ἐσί μοι, καὶ ὡς τοῦ πενίαν δυσχεραίνοιμι, ὁ μετὰ τοῦ ὥραν μοχλιτιῶν· καὶ γὰρ ἱρύθρας πολὺς, καὶ ἱρύπαμοι καὶ χιὼν, ἐγὼ δ' οὐκέτι ἐπιφράξαμην πῶς αὐτοῖς· ἀλλ' ὅτι καὶ τῆς ἑορτῆς πάνυ πλησιαζούσης, ἑώρων τοὺς μὲν ἄλλους παρασκευαζομένους, ὅπως θύσουσι, ὠνοχόουντας, ἐς μαίτην δ' ὁ πάνυ ἑορτάσειν μὲ ὄνειρα, καὶ δὴ προσιόντων ἐπιόντων, καὶ τῶν ὠτὸς μελαβόλων, καὶ θρασέως, ὥσπερ μοι

[c] qualem eum pictores fingũt, exemplar [d] à deliris poëtis mutuati, verùm [e] falcem quidem tenebat paracutam, [f] cæterà verò et hilaris erat, & validus, regioq; apparatu. Atque hæc quidem specie mihi visus est. Cæterùm quæ locutus est, planè diuina sunt, & in his hæc digna, quæ vobis prius exponam. Nam vbi me vidit & animo mœstum inambulantem, mox intellexit, [h] quippe deus, quæ nam esset molestiæ causa, videlicet grauiter me ferre paupertatem, vt qui nõ [i] pro temporis ratione vnicam vestem haberem, cùm iam esset gelu, multúsque flaret Boreas, glacies ac nix, aduersus quæ ego minimè communitus eram. Multò magis autem, quòd cùm festum instaret iam proximè, reliquos viderem apparantes quæ ad victimas, quæq; ad conuiuia requirebantur, mihi verò ipsi res non admodum ad festũ instructas esse.

Iam [k] à tergo accedens, auroq; prehensa, ac vellicata (nã hac specie

μοι προσκάλεσαι τί τοῦτο, ἔφη, ὦ Κρονοσόλων, ἀτιμότερόν μου ἐδόκεις; ἢ γὰρ ἄξιον, ἔφην, ὦ Λίνοπολα, ὅταν καταράτους μὲν καὶ μιαροὺς ἀνθρώπους, ἱερωσύνας, καὶ μόνους πλουσίους ὁρῶ, αὐτὸς δὲ καὶ ἄλλοι συχνοὶ τῶν πεπαιδευμένων, ἀφείας καὶ ἀμηχανίας σιτούμενοι; ἀλλ' ἐᾶ σύ, ὦ Λίνοπολα, φίλτατε παῦσον ταῦτα, καὶ μετακοσμῆσον πρὸς τὸ ἐσόμενον. τὰ μὲν ἄλλα, ἔφη, ῥᾴδιον ἀνάπαλιν, ὁπόσα ἡ Κλωθὼ, καὶ τῶν ἄλλων μοιρῶν πάσχομεν. ἃ δὲ ὀφθήσεται ἐορτῶν, ἐπανορθώσομαι ὑμῖν τὴν πομπήν. ἢ ἐπανόρθωσις ἤδη ἔστω. ἴθι, ὦ Κρονοσόλων, καὶ γράψον μοι νόμους τινὰς, ἃ χρὴ πράττειν ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὡς μὴ δοκῶ αὐτὸς οἱ πολλοὶ ἑορτάζοιμι, κοινωνοῖεν δ' ὑμῖν τῶν ἀγαθῶν. ἀλλ' ἐγὼ οἶδα, ἔφην. ἰὼ, ἔφ' ὅσ, διδάξομαί σε πάντα ἀρξάμενος καὶ διδάσκων. ἄτα ἐπαλλὰ πάντα ἐπισκέψομαι,

specie sese mihi consuerit ostendere.) Quid istud tibi vult (inquit) Cronosolon videre mihi solicitus. An non æquum, inquam, here, cum impios ac sceleſtos homines opibus superfluere, & solos delicijs frui videam, ipse verò, mecumq; complures alij docti, cum inopia, summaq; rerum penuria vitam degimus? Ne tu quidem, here, cuncta his rebus finem imponere, & ad æqualitatem reuocare. Tum ille: Cætera quidem, inquit, haud facile fuerit reuocare, quæ vobis à Clotho reliquisque Parcis accidunt: porrò paupertatis malum vobis corrigam, quatenus ad festum animet. Sit autem hæc corrigendi ratio. Abi Cronosolon, ac mihi leges aliquot cõscribito, ostendens quid observandum sit in festo, vti ne diuites inter sese festum celebrent, sed vobis sua bona impertiant. At non noui, inquam, leges conscribere. Quin ego, inquit, docebo te. Moxq; ingressus, ordine me docuit. Deinde cùm cuncta perdidicissem:

μὲν, καὶ ἐπὶ αὐτοῖς, ἔφη, ὅτι
μὴ τοῖς ποιοῦσι, μετὰ ταῦτα ἐγὼ τῶν ἄρτι τούτων ὀξεῖαν
ἀφικόμενος δρέπανον περιφέρω. ἄλλοι δ' ἂν εἶεν, τὸν
πατέρα ἐνδημίαν τῶν πρωτείων, τὸν Οὐρανὸν τοῖς ἀ-
γαθοῖς μὴ ἐνευνουχίσωσιν, ὑπόδικοι ἂν πραυσμένοις, ὡς ἀγαθοῖς τῇ μητρὶ ὀλῶν αὐτοῖς καὶ
συμβόλοις, βάκχοις γενόμενοι τοῦτα ἐπαλήσωσιν. ὥστε καλῶς ἔχει ἡμῖν μὴ πραβαίνειν τοὺς θεσμούς. Νόμοι πρῶτοι· Μηδενὸς μηδὲν μήτε ἀγορεύειν μήτε ἴδιον πράττειν ἐν τοῖς τῶν ἑορτῶν, ἢ ὅσα εἰς παιδιὰν καὶ τρυφὴν καὶ θυμηδίαν. ὀψοποιοὶ μόνοι, καὶ μιμηταὶ τούτων, ἐργάζεσθωσαν. ἰσοτιμία πᾶσιν ἔστω, καὶ δούλοις καὶ ἐλευθέροις, καὶ πένησι καὶ πλουσίοις. ὁρχήσεως δὲ ἀγανακτῶν, ἢ ἀσχημοσύνης, μηδενὶ ἐξέστω λογίσασθαι πρὸς τῶν ἐπιτελούντων Κρονίοις καμάτου, μηδὲ ἔστω ἐξόν. μηδεὶς τὸν ἄρχοντα ἀγορεύειν τῶν ἰδιωτῶν ἐξεταζέτω, μηδὲ ἀναγραφέτω ἐν τῇ ἑορτῇ, μηδὲ γυμνασιάρχων Κρονίοις, μηδὲ

ciſſem: Et illud, inquit, illis dicito, niſi ſeruârint hæc, tum ego profectò ſine cauſa falcem hanc acutam circumfero. Alioqui ridiculus ſim, ſi cum patrem Cœlum execuerim, non item caſtrâro diuites iſtos, quicunque leges meas violauerint, et iam euirati, Cybeli matri ſeſe adiungant cum tibijs ac cymbalis. Hæc ille minabatur. Quare rectè facietis, ſi leges non prætergredia-mur. Lex prima: ne quis quid intra feſti tempus agito, neque publicum, neque priuatum, niſi quæ ad luſum, ad voluptatem, animiq; oblectationem pertinebunt. Obſoniorum & bellariorum artifices ſoli in opere ſunto. Æqualitas omnibus eſto, ſeruis, liberis, pauperibus, diuitibus. Iraſci, indignari, minarive ne cui liceat. Rationem exigere ab ijs qui res curant Saturnalitias, ne id quidē fas eſto, Ne quis argentum veſtémve expendito, néve inſcribito ſolennitatis tempore. Ne quis exer-

μηδὲ λόγου ἄξιον ἢ ἐπιδάκρυσαι, ἀλλ' ἢ τινος ἀστεῖοι καὶ χαριέντος, σκῶμμα καὶ παιδιὰν ἐμφαίνοντος. Νόμος λέγει· Πρὸ μὲν οὖν τῆς ἑορτῆς οἱ πλούσιοι γραφέντων μὲν εἰς μνάκιον ἑκάστου τῶν φίλων τέλεσμα. ἐλέντων δὲ καὶ ἀργύριον ἔτιμον, ἔδει τῶν κατ' ἔτος ἀποτιθέντων, τὸ δέκατον, καὶ ἑαυτὰ τῆς ὕσης πλὴν μβδιλίου. καὶ ὅση ναχυτίρα ἢ κατ' αὐτὸς καλασκαὶ, καὶ τῶν ἀργύρων ἢ ὀλίγα· ταῦτα μὲν πρόχειρα ἔσω. τῇ δὲ ἀπὸ τῆς ἑορτῆς, καὶ θαρσίον μοί τι μβδιφθέγξω, ἢ ὡς αὐτῶν ἐξιλαυνίσω. ἐκ δ' οἰκίας μικρολογία μὲ φιλοξενία, καὶ δῶρα δειλαῖα ἄπαξ ἀμοῖχα ζῶν πλέονις αὖτ. ἐκδὰρ δ' καθαρὰν ἀν πλὴν οἰκίαν ἐξορκίσωνται, θυόντων Διὶ πλουδότῃ, καὶ Ἑρμῆ λόζῳ, καὶ Ἀπόλωνι μιγαλοδώρῳ. ἔπα μβδὶ λάπλωδψίαν, ἀναγιγνωσκέσθω μὲ σοί εἰ δὲ ἐλιπὲν ἐκεῖνο πνάκιον.

καὶ ὃς

ceatur, néve literis operam dato, aut recitato, niſi ſi quæ ſint vrbana lepida q, quæ dicacitatem reſipiant ac iocum. [r] Lex ſecunda: Multò ante feſtum diuites ſingulorum amicorum nomina in tabella ſcribunto. Porrò pecuniam paratam habento ad decimam partem annuorum fructuum. Præterea quicquid illis ſupereſt veſtium, & quicquid eſt cultus pinguioris, quàm vt ipſis conueniat. Ad hæc argenteorum vim non modicam. Atque hæc quidem in promptu ſumo. Cæterum ante ſolennitatem [s] porcellus circumagitor, atq ex ædibus ejiciuntor ſordes, auaritia & quæſtus, & ſi quæ id genus alia ſunt pletiſque diuitum domeſtica. Deinde vbi domum perpurgârint, tum rem diuinam faciunto Ioui diuitiarum largitori, ac Mercurio munifico, atq Apollini magna donanti. Deinde circa veſperam tabellam illam amicorum nomina tenentem relegunto. Diſtri-

buito

καὶ ἀναπαυέσθω καὶ αὐτὸ ἐν τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ παντὸς ἔργου, ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς τοῦ ποιῆσαι. Καὶ ἐν τῇ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ ἀναπαύσεται ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ

πέρυσιν ἀφλημῶν, ἀλλ' αὐτὸ ἄμοιρος καὶ ἀτιμία, ἀφλαμβάνετω ἀχθέντα ἀβολύντων καὶ οἰκλήσιοι τὴν χρείαν ἔτι φέρων τῶν πρώτων, καὶ τὸ ἐνοίκιον, οἵτινες ἂν καὶ τοῦτο ὀφείλουσιν, καταβαλέτωσαν μὲν ἔχωσι· καὶ ὅλως, τὸ ποσὸν μηδὲν τῶν αὐτοῖς ἀληθῶν, ὅ τι μᾶλλον διονῆται. ἀπίτω δὲ καὶ τῶν λαμβανόντων μυρίμοιρία, καὶ τὸ μυρρίνιον, ὁποῖον ἂν ᾖ, μέγα λοκάτω. οἶνος ἀμφορεὺς, ἢ λαγὼς ὄρνις παχέα, Κρονίων ἄθρον μὴ λοκάτω. μηδὲ τὰς Κρονικὰς λαμπρὰς ἐς γέλωτα φερέτω. ἀντιπεμπέτω δὲ πρὸς ὃν πλουσίαν ὁ μὴ πεπαιδαμένος βιβλίον τῶν παλαιῶν, ἅττι εὔφημον καὶ συμποτικὸν ᾖ, ἢ αὐτὸς σύγγραμμα, ὁποῖον ἂν ἀλλάξαιτο. καὶ τὸν λαμβάνετω ὁ πένης ἀνὴρ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, καὶ λαβὼν ἀναγινωσκέτω τὸ θέλε. ἢν δὲ ἀποθέτω, ἢ ἀρρίψῃ, ἴσω τῆς ἥρωος ἀπαλλῇ ἵνοχ' ὧν,

superiore peregrè fuit, ταῖς causa munerum expers fuit, & illa accipito. Quæ etiam pro tenuibus amicis æs alienum diues soluunto: atque etiam conductarum ædium precium, si qui fortè & hoc debent, neque sunt soluendo. In summa verò, multò ante illud illis esto curæ, vt cognoscant qua re maximè his sit opus. Rursum qui accipiunt, ne demissis donis vt exiguis quercuntor: & quicquid mittetur, qualecunque fuerit, id magni ducunto. Veni cadus, aut lepus, aut pinguis auis, inter munera Saturnalitia ne habentor. Néve Saturnalia dena in risum vertunto. Remittito vicissim diuiti pauper: si doctus est, aut si quid aliquem veterem, aut si quid ipse conscripsit, quod fausti sit ominis, & conuiuijs accommodum, qualecunque potuerit: atq; id diues læto admodum hilariq; vultu accipito, acceptum protinus perlegito. Quod si recusârit, reiecerit ue, sciat sese ijt quæ de facie minatus sum, obnoxium esse, etiam si miserit quicquid

alioqui

λλᾳ πίμπλη ὅϛ᾽ ἰχθῦ. οἱ δὲ ἄλλοι, οἱ μὲν στέφανος, οἱ δὲ λιβανωτὸν ἢ χόνδρους πεμπέντων. ἢν δὲ πίνης ἰσθῆτα, ἢ ἄργυρον, ἢ χρυσὸν, παρὰ τὸν δυνάμιν, πίμπλη πλησίον· τὸ μὲν πεμφθὲν ἔσω δημόσιον, καὶ ἁπαραθὲν ἐμβαλλέσθω ἂς ἢ θησαυρὸν τοῦ Κρόνου. ὃν δὲ πίνης, εἰς τὸν ὑγιαίαν πλησὰς παρὰ ἢ πλησίς λαμβανέτω, ὦν ναρθηκι ἂς τὰς χεῖρας, οὐκ ὀλιγίονς δακοσίων καὶ πεντήκοντα. Νόμοι συμποτικοί· Λοῦσθαι μὲν, ὁπόταν τὸ σκιᾶον ἐξαίπεσον ᾖ. τὰ δὲ πρὸ ἢ πεδίου, λάρνα καὶ πισσοὶ ἔσω. καταπέσθω ὅπου ἂν τύχοι ἕκαστος. ἀξίωμα ἢ γένος, ἢ πλεῖτος ὀλίγον σκιᾶ κλίνετω εἰς πόνομά. οἶνον ἢ αὐτὸ πίνειν ἅπαντας· μηδὲ ἕνα πρόφασις ὦ πλησίον, ἢ σωμάχου ἢ ἰατρὸς ὀδύνη, ἂς μόνος δὶ αὐτὸν πίνειν τοῦ βρέγμονος. μοῖρα ἴσην, καὶ ἴσον ἅπασιν. οἱ διάκονοι πρὸς χάριν μηδενὶ μηδὲν· ἀπὸ μη-

alioqui mittendum erat. Porrò reliqui, coronas alij, alij iuris fruſtula mittunto. Quòd ſi pauper aut veſtem, aut argentum, aut aurum ſupra facultatem diuiti mīſerit, id quidem quod miſſum fuerit, publicum eſto, conflatumq; in Saturni theſaurum inferior: ipſe verò pauper poſtridie plagas à diuite, manibus ferulæ ſuppoſitis accipito, non pauciores quinquaginta ſuprà ducentas. [u] *Leges conuiuales: Lauandum eſt vbi linea ſex erit pedum. Ante lauandum, nucibus ac talis luſitandum. Vbicunque caſus cuique locum dederit, ibi accumbito. Dignitas, aut genus, aut diuitiæ, parū momenti habento vt priùs alicui miniſtretur. Eodem de vino omnes bibunto, neque proſit diuiti ſi cauſetur vel ſtomachi vel capitis dolore, vt ideo* [x] *bibat de meliore. Carnium omnibus æqua portio. Miniſtri ne cui quid fauore dato, neque contentor, neque prætermittunto, donec*

ἀβραδαϊτοσαν, μηδ παρα πιμπίτω, ἵν' ἄν αὐτοῖς δα κῇ, ὁπόσα χὰ ἀφείλῃ. μη δ' ὦ μιγάλα, ὦδ' ἀ λομιλῆ μπρὰ παραπιθίσθω. μηδ' ὦ ὁμηρὰς, ὦδ' ἀ ἐγνάθ ουὸς, ἀπ' ἰράτης ἰπὶ πᾶσιν. οἰνοχόω ἐξὺ λιλορκίτω ἰπ πιναπῆς ἰς ἴκασον, πὶ ἴκαστον ἰς τὸν λιστπότιν, κὰ ἰπ' ὀξύ-βορον ἰκπιτω. κὰ λυλικῷ παυδῖαι κὰ ἰξίτω παρίχαν, ἰὰν τις ἰθίλῃ, ἀλθ[illegible]σίαν. πάν-τις πᾶσι πξπινίτω, ἢν ἰ-φίλωσι, πξπιόν[illegible]ις ἢ πλουσίου. μηδ' ἰπάναγκις ἴστω πίνῳν, ἰὰν τις μὰ δυμίνῃ. ἐς τὸ συμπό-σιον μήτι ὀρχησὶὰ μήτι λιθα-ρὶὰ φίτω φίτε ἄλλο, ἄρτι μαθ-θάνοντα ἰξίτω. ἰὰν τις ἰθίλῃ, φιλέμμα[illegible] κὰ μίτρον ἴστω, τὰ ἄλυπον. ἰπὶ πᾶσι σπλωίτω-σαν ἰπὶ λαρύνῃ. ἰὰν τις ἰπ' ἀργυρίῳ σπλωίσῃ, ἄσιτ ος ἰς τὸν ὑστιραίαν ἴστω. κὰ μὴ πί-τω, κὰ ἀπίτω ἕκασος, ὁπόταν βόληται. ἰπὰν δ' τὰς οἰκίτας ὁ φιλόσ ος φυχῇ, ἀγκονίντων κὰ ipſis viſum fuerit, quæ tol-lenda erunt. Neque huic quidem magna, illi verò per-exigua apponunto. Néve huic cœna ſuis, illi maxilla apponitor, ſed in omnibus æ-qualitas eſto. Y Pocillator acutis oculis vnumquemque obſeruato, minus tamen he-rum. Acutiùs etiam exaudi-to. Calices omnis generis ſunto. Ad potandum inuitare ſiquis voluerit, ius eſto. Omnes omnibus præbibun-to, ſi libeat, vbi præbiberit diues. Neque quiſquam bibe-re compellitor, qui non va-leat ad compotationem. Ne liceat ipſis neque ſaltato-rem neque citharœdum in-ducere, niſi qui ſuper diſce-re cœperit. Quòd ſi cui libe-at dicteriji vei, liceat: ſed ha-ſtenus adhibeatur modus, vt ne ſint moleſta. Super o-mnia, pro nucibus ludunto talis. Si quis depoſita pecu-nia talis luſerit, in poſterum vſque diem ieiunato. Et ma-neto quiſque & abito cùm voluerit. Porrò cùm diues fa-mulos ſuos conuiuio accipiet, tum amici quoque vnà cum ipſo

ipso ministranto. Leges hasce singuli diuites, aereæ columnæ inscriptas, in aulæ meditullio habento, ac legunto. Atque id quidem sciendū est, quoad ea columna manebit, neque fames, neque pestilentia, neque incendium, neque quisquam alioqui molestum, in illorū domum subibit. Quòd siquando (id quod dij prohibeant) tollatur, abominanda sunt quæ illis tum eueniunt.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a HAEC ait.] *Præfatio in leges, qua authoritatem illis parat.* b Non in somnis visus.] *Plato libr. 7. de legibus* καθ' ὕπνον: id est, *per somnium, siue in somnis. In somnis enim nos vidisse ea proverbio dicimus, quorum ambiguam quandam ac tenuem, penèque euanidam memoriam aut intelligentiam obtinemus.* c Qualem eum pictores fingunt.] *Liberum enim est poëtis & pictoribus imperè, quicquid velint fingere. Lucianus noster in dialogo* ὑπὲρ τῶν εἰκόνων. *Atqui vetus hoc dictum est, liberos esse poëtas ac pictores. Idem in Demosth. encomio: Poëticum genus liberum dicit. Diphilus apud Athenæum lib. 6. de Poëtis:*

— quibus licet
Et facere solis quidlibet atque dicere.

Ad quod alludit Horatius cùm ait:

— pictoribus atq; poëtis
Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas.

Est autem plurimum cognationis inter poëticen & picturam. Hinc est quod Simonides, authore Plutarcho libr. Δῶς ὁ τὸ μὲν pictturam tacitam poësim appellat. Poësim autem loquentem picturam. Proinde Horat. de Arte poëtica:

Vt pictura, poësis erit. *d* A' deliris poëtis.] *Politianus:* —— iusanis nos est dare verba poëtis. *e* Falcem tenebat.] *Cum falce pingitur: quoniam tempus omnia metit execatq; & aufert. Proinde falcifer cognominatus à poëtis. f* Cætera & hilaris.] *Interpres figuratam Latinam locutionē obseruauit. Cic. de nat. Deor. Non solùm enim Poëta suauis, verùm etiam cætera doctus, sapiensq; traditur. Martialis:*

Visceribus bonus est, cætera vile sapit. *i. quantum ad cætera. Hanc in nostris adagijs habemus. g* Animo mœstum.] κῆρ ἀλγία *mentis tristitia est, dolor cordis, molestia. h* Quippe deus.] *Sidon. Qua deuotione placatus inspector pectorum Deus. i* Pro temporis ratione.] *Hymnus. k* A' tergo aure prehensa, ac vellicata.] *Consecrata enim auris est Memoriæ Hinc illud apud Plin. Est in aure ima memoriæ locus, quem tangentes attestamur. Igitur veteres aurem vellere dicebant pro admonere, à prisco ritu sumpta locutio. Virgil. in Sileno:*

Cùm canerem reges, & prælia, Cynthius aurem
Vellit, & admonuit pastorem, Tityre pingues
Pascere oportet, oues, deductum dicere carmen.

Quod imitatus Calphurn. in Bucolicis:

——vellit nam sæpiùs aurem
Inuida paupertas, & dicit vilia cura.

l Impios opibus superfluere.] *Cæcus enim & claudus, interdum contrà oculatus & celer Plutus diuitiarum deus fingitur. Cùm enim ad impios ac sceleratos homines mittitur, celerrimus est, & cæcus: cùm verò ad bonos, fanè claudus. m* A' Clotho reliquisq; Parcis.] *Parcæ à Latinis dicuntur κατὰ τὸ ἀντίφρασιν. i. per contrarium, quòd nemini parcant. Græci μοίρας à diuidendo & distribuendo vnicuiq; sua, dictas arbitrantur. Clotho contrahit omnia, Lachesis fatum sortitur, Atropos inuertibilis & incommutabilis est. Hinc & à Græcis ἀμετάτροποι. i inconuertibiles dicuntur. n* Patrem Cœlum execue-

execuerim.] *Saturnum aiunt abscidisse Cœli patris pudenda, quibus in mare deiectis Venerem procreatam, quæ à spuma Aphroditæ nomen accepit.* o Vtiam euirati, Cybeli.] *Cybele, quæ & Rhea Deorum mater, alijs; multis nominibus vocabatur, sacerdotes castratos, qui Galli dicebantur, habebat. Lucretius illis tympana & cymbala adhibet. De his cùm satis superque pluribus alijs in locis, deq; omni Cybelis cæremoniarum ritu annotarim, non est cur hoc loco plura repetam.* p Lex prima.] *De ritu & modo parandi festa, quidque ipsis diebus præcipuè agendum.* q Nisi quæ ad lusum & voluptatem.] *In Prometheo seu Cancaso: Si tollamus, inquit Prometheus, è conuiuijs lepores illos, risum & subdolas captiones, quid ore, præter temulentiam, edacitatem, & silentium fiet reliqui?* r Lex secunda.] *De expiendis & tractandis pauperibus, de que muneribus mittendis.* s Porcellos.] *Olim publicè lustrabantur domus, procello circumacto.* t Geminam accipere.] *Milites διμοιρίτας nuncupati, dupla stipendia merent. Idem Lucianus: ἰρυμάλλου ἐφορείας, πόσα διμοιρίτης ἄν.* u Leges conuiuales.] *De modo & ratione conuiuiorum, siue quibus rebus in conuiuijs studendum sit.* x Bibat de meliore.] *Fortè legendum σπιόντα, vt vertit Erasmus: alioqui si leges σπιόντες, sensus erit, priusq; bibat dimes.* y Pocillator.] *οἰνοχόος Pincerna, à poculis à cyathis, cuius officium est, vt in conuiuio vinum misceat. Nec multò pòst, in epist.* 1. *præmoneantur pincernæ, ne contentur donec vnusquisque nostrùm septies poscat bibere, sed semel iussi protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant, a quò atque ipsi domino vsque vnum & idem vinum conuiuis sit omnibus. Puerum enim ad cyathum habebant, qui quot petebant cyathos vini, admetiebatur, in poculumq; fundebant. Sic & Græci, cyathos sibi nomine eorum misceri petebant, quos charos habebant.* z Adhibeatur modus.] *Modus in omnibus rebus obseruandus. Xenophon: Τὸ γὰρ μετρίως ἔχειν τοῦ καὶ ἀμαρτάνειν.* i. *modum sequens nunquam errabis. Pindarus Nemeorum hymno* 10. *ἐπὶ δ' ἠπίῳ καὶ θρασύτατι βαρὺς αἰὼν ἔσσεται.* i. *modum in rebus excedente, auditoribus grauis est. Vide Erasmi nostri proverbium: Ne magna loquaris.*

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Κρονικαί.

Ἐγὼ Κρόνῳ χαίρειν.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ Saturnales.

Ego Saturno Salutem.

ΓΕΓΡΑΦΗΝ μὲν ἤδη σοι πρότερον ἀλλῶν ἐν οἷς ἔλεγον, καὶ ὡς κακὸν ψυχίας εἶναι δοκοίην μόνον ἄμοιρον ἅπαντος ἑορτῆς, λιπὼν ἐκείνας. ἔτι καὶ τοῦτο προσθεὶς (μέμνημαι γάρ) ἀλογώτατον εἶναι, τοὺς μὲν ἄλλων ἅπαντων καὶ τρυφᾶν, οὐκ ἐθέλειν κοινωνοὺς ἂν ἔχειν, τοῖς πενεστέροις, τοὺς δ' ἐλλιπῶς διαφθείρεσθαι, καὶ ταῦτα, Κρονίων ἐνεστώτων, ἐμοὶ δέ μοι τότε οὐδὲν ἀντιπεπλακὼς, ἡγησάμην δεῖν αὖθις ἀναμνῆσαί σε τῶν αὐτῶν. ἐρῶ γάρ σε, ὦ ἄριστε Κρόνε, τὸ ἄνισον τοῦτο ἀφελόντα, καὶ τὰ ἀγαθὰ ἐς τὸ μέσον ἅπασι καταθύτα, ἔπειτα ἀναθέσθαι ἑορτάζειν. ὡς

QVIDEM & antea tibi scripsi, significans quonam in statu essem, & quemadmodum ob inopiam mihi periculum esset, ne solus omnium expers relinquerer solennitatis quam indixisti. Addidi & illud (nam memini) iniquissimum esse, si nostrâm alij opibus ac deliciis superfluerent, nihil ex suis facultatibus impertientes pauperioribus, alij rursum fame contabescerent: atque id quidem instantibus Saturnalibus. Verùm quoniam tum ad meas literas nihil respondisti, operæpretium existimaui & te denuò ijsdem de rebus monefacere. Tu [illegible], optime Saturne, [illegible] hac rerum inæqualitate, bonis in medio depositis, postea celebrandum festum edicere.

Nam

ὁτὲ μὲν γὰρ ἴσασιν, μυρμηκιὰ μὲν μυλλοῦ, ὡς ἡ παροιμία φησί. μᾶλλον δὲ τραγικὸν ποιητὴν ἐννόησον, θατέρῳ μὲν τοῖν ποδοῖν ἐφ' ὑψηλοῦ βεβηκότα, οἷόν εἰσιν οἱ τραγικοὶ ἐμβάται. ὁπότε δὲ καὶ ἀνυπόδητος ἴσως ἡ δίνων βαδίζοι ἕτερος ἔχων, ὅτι μὲν ἐξ ὅτου ἀναγκαῖον αὐτῷ ἄρτι μὲν ὑψηλῷ, ἄρτι δὲ ταπεινῷ χρῆσθαι, μαθὼν ἀπόδος ἂν πόδα βαίνειν. τοσοῦτον μὲν δὴ τοῦ βίου ἡμῶν τὸ ἄνισον. καὶ οἱ μὲν ἀνδράσιν ἐμβάταις, ἢ τύχῃ χορηγοῦσιν, ἐπαγαγεῖν ἡμῖν, οἱ δὲ κωμῳδοὶ καὶ κλῆσιν καὶ χαμαιβαδίζομεν. ἀναβάντες ἄν, εἰ ἴσθι, μὴ χεῖρον αὐτῶν ἐπιδείξαιμι καὶ σφαδάσαι, ἤ τις ἡμᾶς ὑπεκκαύσας πραπληγίοις ἐπαίνοις. καί τοι ἀλλ' ἔτι ποιητὴν λιγόφθογγον, ὡς τὸ παλαιὸν, ἢ διαῦτα ἴσως οἷς ἀνθρώποις τὰ πράγματα, οὐ τί που μανθάνεις ἂν ἃ μὴ γὰ ἄσπορος καὶ ἀνήροτος ἔφυν αὐτοῖς τὰ ἀρχαῖα, λάπυρον εἶδος ἐπαθον ἐς λόγον, πολλοὶ καὶ οἱ μὴ

Nam vti nunc res habent, [b] *formica camelus, quemadmodum aiunt prouerbia. Quin magis* [c] *tragœdiæ histrionem animo concipe,* [d] *qui altero pede præaltis cothurnis sublimis insistat, cuiusmodi sunt tragica calceamenta, altero verò sit incalceatus. Is si ad hunc modum instructus ingrediatur, viaes necessariò futurum, vt nunc excelsus sit, nunc humilis, prout hunc aut illum pedem vicissim promouerit. Nec minor est in vita nostra inæqualitas, dum illi cothurnis fulti, adornante fortuna tragœdias in nos agunt. Contrà magna pars pedibus atque humi ingredimur, quum & ipsi, scias velim, nihilo deterius illis fabulam agere possimus, atque ingredi, si quis nas quoq; ad eundem insitum modum adornârit. At* [e] *qui ex poëtis audio, nihil harũ rerũ inter homines fuisse olim, quum tu solus adhuc imperiũ teneres: verùm tellus illis citra serendi arandiq; laborem bona progignebat, canam vnicuique paratam, vel ad satietatem vsq. Porrò flumina partim vinum,*

οἶνον, οἰκ ὠνὰ, ἀσὶ κ' οἱ κὴ μίλι ἐῤῥῶσθαι. τὸ κ μίγισον, αὐτὸς ἐκείνους φασὶ τοὺς ἀνθρώπους χρυσοῦς ἔνοα, καὶ μίαν κ μηκ τὸ παράπαν αὐτοῖς πλησιάζειν. ἡμᾶς κ αὐτοὶ μὴν, οὐκ μόλιβδον ἄν ἀκότως λοκοίμην, ἀλλ' ἴ τι κὴ τούτου ἀτιμέτερον. ἡ πρὸς κ μετὰ πόνων τοῖς πλείοσιν, ἡ ψυχία, κὴ ἀφεία κὴ ἀμηχανία, κὴ τὸ οἴμοι, κὴ τὸ πόθεν ἄν μοι γένοιτο, κὴ ὦ τῆς τύχης, ποτὲ τοιᾶτα. παρὰ γὰρ ἡμῖν τοῖς τοιούτοις κ ἔνεστ ἄν, ἵν' ἴδῃ, λίαν ὀλίγα ἄνια αὐτοῖς, ἃ μὴ τὸς πλουσίοις ἐωρῶμεν τοσαύτην ἐν ἀκμονίᾳ σιωπῶντας. οἳ τοσᾶτον μὲν χρυσὸν, τοσοῦδε κ ἄργυρον ἐκπεφάκασιν, ἐωῶντας κ ὅσας ἔχοντας, ἀνδράποδα κ κὴ βοῦς, κὴ οἰκονόμους κὴ ἀγροὺς, κάμπολλα κ ταῦτα ἔκασι κεκτημένοι, οὐχ ὅπως οὐ μετάδοσίν τινα ποιοῦνται αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ πόρρω βαίνειν τὸς νόμους ἀξιοῦσι.

ταῦτα

vinum, partim lac, erant autem & quæ mel manabant. Quodq; est omnium maximum, aiunt illos ipsos [f] homines aureos fuisse, cæterùm paupertatem procul ab illis abfuisse. Nos contra [g] non satis idonei sumus qui vel plumbum videri possimus, aut si quid etiam plumbo vilius, vt quorum plerisque victus labore quæritur, ac passim paupertas, egestas ac desperatio, & illud: Hei mihi: &, vnde inueniam? &, ô fortunam, atq; id genus alia permulta apud nos nempe pauperes abundant: quanquam his de rebus leuius discruciaremur, [h] nisi diuites conspiceremus tanta fruentes felicitate, [i] qui quidem quum tantum auri, tantũ argenti cõditum habeant, tantum vestium possideant, tot mancipia, tot currus, familias, agros, atque harum rerum omnium magnam vim teneant, tamen adeò nobis nihil vnquam de eis impertiunt, vt plebeios homines ne aspectu quidem dignentur.

Hæc,

τωῦτα ἡμᾶς μάλιστα ἀφανίζῃ, ὦ Κρόνε, καὶ ἀφόρητον ἡγέμεθα τὸ πρᾶγμα, τὸν μὲν ἐφ' ἁλουργίδων καταπέμνον, ἐσθῆσι ἀγαθοῖς ἐντυφόμενον, καὶ ὑπὸ τῶν ἑλιόντων ἐπλαυσμονιζόμενον, ἀεὶ ἑορτάζοντα· ἡμῖν δὲ, καὶ τὸν ὁμοίως ἀνδροπρεπῶν, ἄπορον ὀβολοὶ τισὶ ῥᾳδίως γίνοιντο, ὡς ἔχοιμεν ἄρτων ἢ ἀλφίτων ἐμπιπλησμένοι καθεύδειν, ἢ ἅρπαμον ἢ θύμον ἢ ἑρόμενον ἐπιφώνησιν. ἢ ἵνα τωῦτα, ὦ Κρόνε, ἀπαλλάξῃ καὶ μεταποιῇς ἐς τὸ ἰσοδίαιτον, ἢ τὸ ὕστερον, ὡσπερ γε καὶ ἐκείνες ἐκ παλαιοῦ τὸν πλησίον, μὴ μόνους ἀφανίζειν τὰ ἀγαθὰ, ἀπὸ ἀφ' ἑνὸς ἑκάστου τούτων χρυσίου, κοινὰ γε ἡμῖν πάντων ἐπιτηδεύσαι. ἀφ' ἑνὸς ἑκάστου, ὅσα μὲν ὑπὸ σπουδῆς διαβροθήσεται, ἢν ἄρ αὐτὸς ἀνιάσειεν· ὅσα δὲ γε πάντως ἀφανίμενα, ἢ ὑπὸ γήρως διαφθαρησόμενα, ἢ μὴν δόξαι πειθανόν μάλιστ', ἢ ἐμοὶ καὶ τοῖσι ἢ λίσσεσι, ἢ ῥᾷστ' ἐστὶ ἐπιτελῶσι.

Hæc, inquam, sunt, Saturne, quæ [k] *nos enecant maximè, planéque rem intolerandâ arbitramur, hunc in purpura accumbentem, tantis opum deliciis affluere, ructantem interim, & applaudentibus amicis perpetuò festum diem agere: me verò, miſéque similes, somniorum coniecturas interpretari, sicunde foris quatuor oboli contingant, quò videlicet pane polentáve expleti dormire queamus, nasturtium, aut portũ, cepásve, alliúmve opsoniũ vice arrodentes.* [l] *Aut hæc itagitur, Saturne, ad æquabilitatem vitæ mutes corrigasque necesse est: aut quod est postremum, illis ipsis interdicas diuitibus, ne soli bonis fruantur, verùm è modijs auri tam multis vel heminam in omnes nos dispergant. Porrò ex vestibus, si quas iam à tineis exesas, citra suum incommodum dare possint, malintque hæc prorsus vetustate situque peritura, nobis dare qui induamur, quàm sinere vt in cubilibus ac scrinijs multa carie computrescant.*

Præter

καὶ μιὰν καὶ λαπίσαν ἕκαστον, ἄρτι μὲν τέσσαρας, ἄρτι δὲ πέντε τῶν πενήτων παραλαμβάνοντας, μὴ μέντοι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τῶν δείπνων, ἀπ' ἐς τὸ δημοτικώτερον, ἵσην ἑκάστοις μετέχειν ἅπαντας, καὶ μὴ τὸν μὲν ἀμφορέα θάσιον τῶν ὄψων, καὶ τὸν οἰκέτην παρεστῶτα ἑστῶτα, ἵν' ἂν ἀπαγορεύσῃ ἐσθίων ἐφ' ἑαυτοῦ ἐμέσῃ ἢ ἀηδιάσῃ ἔτι πρασκευαζομένων ἐς ἐπιβάλλοιμεν τὰ χεῖρα, πρὶν παραβιάσθαι, δέξαντα μόνον τὸ λοπάδιον, ἢ ὅσον ἐπὶ ἓν πλακοῦντος τὸ λοιπόν. μὴ δὲ ἰσομοιρήσῃς σοὺς, δρανίμοντα τῷ μὲν δεσπότῃ πρατίσθω τὸ ἥμισυ τοῦ ἰχθύος μόνον σὺν τῇ μιφαλῇ, τοῖς δ' ἄλλοις ὀστᾶ φέρων ἐγκεκαλυμμένα. πᾶσι δὲ μὴ τοῖς οἰνοχόοις, μὴ τὸ ἡμισυ ἐς ἂν ἐπίλαπις αὐτὸ σε πιεῖν ὑμῶν ἕκαστον, ἀπὸ ἄρχου δὲ ἀφ' ἑνὸς ἑκάστου, αὐτίκα ἐγχέας, καὶ ἀναδοῦναι, μηχάνημα ἐμπλήσαντα, ὥσπερ τῷ δεσπότῃ. καὶ τὸν οἶνον δὲ αὐτὸν πᾶσι δοῖς συμπόσιον ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἅπα-

Præterea vt cœnent singuli, nunc quaternis, nunc quinis pauperibus ad conuiuium adhibitis. Haud isto quidem pacto, quo his temporibus conuiuia peraguntur, verùm popularius, vt æqua sit omnium portio, neque vt hic opsonijs ingurgites: sese, famulo interim adstante atq; opperiente donec herus vorando præfocetur. Cæterùm vbi ad nos venerit, quum vix etiam apparauerimus admouere manum, protinus ad alios transferatur patina tantum ostensa, vel si quid de placenta reliquum est. Neq; illatum aprum ita partiaris, vt domino totum dimidium apponat vnà cum capite, reliquis autem ossa tecta apponat. Vtque præmoneantur pincernæ, ne contentus donec vnusquisque nostrùm septies poscat bibere, sed semel iussi protinus infundant, & ingentem calicem impletum tradant æquè atque ipsi domino, vtq; vnum & idem vinum conuiuis sit omnibus.

Alioqui

ἢ πῶ γε γνῶναι ἐφθαι ἔζωρ ἢ νόμον, ἢ μὴ ἀνθοσμίᾳ μεθύσιν ὠδὶ, μοιῶ ἢ ἐπὶ ἢ γλάνις ἐξηρ-ρύνωδι τλὼ γαστέρα, ἢν ταῦτα ἐπανορθώσῃς, κρὴ μιλκοσμάσης, ὦ Κρόνι βίον μὲν τὸν βίον, ἑορτλὼ ἢ τλὼ ἑορτλὼ ἔσῃ πατροιμένε. ἐὰ μὲν ἐπαῦνο μὲν ἑορταζόντων, ἡμᾶς δὲ μεθιλά μεθα ἀχόμβροι, ἐπεὶ ἀρ λου σάμβροι ἔκασι, ἢ παῖδα μὲν αὖ-ζις ἀναπίψαντα ἢ ἀμφορία, ἐαλάξαι, ἢ μάχδρου ἢ ζωμὸν ἐνισσῶσαι, ὢ ἐπιπαθόμβορον τὸ τάειχος ἢ ἐς ἢ φακλὼ ἐμβα-λεῖν ἢ ἐχθύων, τλὼ ἰωὰ ἢ πα ρδοπιοῦ ἔν ἢ τι ἀλλάντα ὅσ-σον ἐαλαφαγεῖν, περὶ τἄλλα ἢ ὀψοποιῶν ἐχόντων, κρὶ ζῦ πανοικωὶ ἔτ τὸ ἥμιαν ἢ τὸν ὦ ἢ ἔπαφον, ἢ τὰ διαφάκια μιλαξὺ ὀπόμβια τὸ ὅμοιον ποιῆν, ὅπῃ Ὅμηρ ἔν περὶ τῶν ἡλίε βοῶν φησι, μᾶλλον ἢ μὲ ἔρπειν μόνον, ἀπ' ἀναπαύ-ἔνλα φύγειν ἐς τὸ ὄρ ἔν αὖ-ζις ὀβιόεις. ἢ τὰς ὄρνις ἢ τὰς παχείας, ἰωὰ ἴσ ἀπίρρει ὕλη ἔσ, κρὴ ἐσκιασμένας, ἀνας πλαμένας οἴχεσθαι ἢ ταύτας, emptis plumis, & ad coquēdum

Alioqui vbinā iſta lex ſcripta fuit, aut receptus mos, vt hic vino odorato generoſoque temulentus ſit, mihi contrà muſto diſtūpatur aluus? Hæc ſi correxeris nouariſq; Saturne, tum demum effeceris vt vita verè vita ſit, feſtū verè feſtū. ſin minus, illi quidem epulentur, [m] nos autem interim, ſedentes precabimur, vt ſimul atque loti venerint, puer ſubuerſam amphoram rumpat, vtq; coquus ius adurat, ac per obliui onē muriam piſcium in lentem infundat, vtq; canis in domum irruens, opſoniorum artificibus alibi intentis, exta deuoret vniuerſa, præterea placētæ dimidium: vtq; ſus ac ceruus, neque non ſus culæ inter aſſandū idem faciant, [n] quod Homerus de Solis bubus commemorat: imò vti non ſerpant ſolūm, verūmetiam vnā cum ipſis verubus in montem abripiant ſeſe, fugiantq;, vtq; ipſæ etiam aues pingues, iam ademptis plumis, apparatæ, volatu aufugiant,

ἐπὶ μὲν μόνοι ἀφελέσθαι αὐτό. ὃ δὲ καὶ μάλιστα αὐτὸς ἀνιάσαι τὸ μὴ χρυσίον μύρμηκάς τινας, οἵους τοὺς ἰνδικοὺς, ἀνορύττοντας ἐκ τῆς θησαυρῶν, ἐκφέρειν νύκτωρ ἐς τὸ δημόσιον. τοιοῦτον δὲ τῇ ὀλιγοσίᾳ τῆς ἐπιμελητοῦ εὐσκιγλίου διατρυπᾶσθαι ὑπὸ τῶν βιβλίων μυῶν, ὡς ἀχλύος θανατικῆς μηδὲν διαφέρειν κἀκείνας ἢ αὐτῶν τοὺς ὠρύοντας καὶ λαμπτάς, ὃς νυκτίνομος, ἢ Ἀχιλλέας ἢ νυσίσσους ὀνομάζουσι, μιγάδι ὀρίγανον σοῖσι τὸ ἔκπαγλον, φαλακρὸν γίγνεσθαι, σπιδνότητος δὲ λόμης, καὶ σκληρὰ φύειν ὀξέα, οἷοί εἰσιν ἐν τοῖς ἐμφολίοις οἱ σφιγκτόμυρις, καὶ πρὸς τοῖς ἐροτόφοις πάνυ λάσιον, καὶ λάφρα ἐκφυτεῦον, τὸ μεταξὺ δὲ λεῖον καὶ γυμνόν ἐστιν. τοῦτο, καὶ πλέον τέτορ ὀξυάμιθ' ἔον, ἢν μὲν θέλωσι τὸ ἄγαν φλαῦρον ἧς ἀφέντες, εἰς τὸ λοιπὸν πλεῖον, καὶ μεταδιδόναι ἡμῖν τῶν μετρίων.

ne soli illis fruantur: quodq; futurum est illis grauissimum, vt ᵒ formicae tales, quales feruntur Indicae, aurum è thesauris effossum, noctu in publicum efferant: vtq; vestis curatorum indiligentia ita ab optimis muribus perforetur, vt cribrum videri possit, nihilque differat à cassa venatorio: vtq; formosi illorum comatiq; pueri (quos ᵖ Hyacinthos, aut ᵠ Achilles, aut ʳ Narcissos apellare solent) dum ipsis poculum porrigunt, subitò defluente coma calui fiant, & acutam edant barbam, cuiusmodi in comœdijs induci solet Sphenopogones, quibus à cuneata barba nomen inuentum est: vtque vertex illis asperis ac pungentibus pilis sit hirtus, reliqua capitis parte nuda. Hæc atque his etiam plura illis imprecabimur, nisi desinant vsque adeò suis priuatim studere commodis, velintq; in commune diuites esse, nobis quoq; quantum æquum est impartientes.

GILBER.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

a SVBLATA rerum inæqualitate.] *Propositio. Speciauit hanc æquationem Plato, & ante eum Lycurgus instituit, & nunc Anabaptistæ reuocare conantur. Sed frustra hæc fiunt, & plus calamitatum inuehunt, quàm vtilitatum. Euersuntur enim respp. neque ipsa æquatio, diuturna esse potest, propter varias causas, & morum & casuum & liberorum. Etenim vt stellæ aliæ vincunt alias & splendore & magnitudine, ita fieri nunquam poterit, vt ex æquo omnes sint & diuites & honorati. Cic. lib. 3. Off. Capitalis, inquit, omnino oratio est, ad æquationem bonorum pertinens. Quæ pestæ quæ potest esse maior, vide ea quæ scripta sunt in legem Agrariam, hoc est, de publicis agris populo diuidendis. b* Formica camelus.] *Loquitur de opibus inæqualiter inter mortales distributis, vt huic plurimum superfit, huic multum desit. Dicitur autem prouerbium de vehementer inæqualibus, & modò minimis, modò maximis, quod perinde sit, quasi repentè camelus in formicam vertatur. Erasmus noster dicit non intempestiuè dici posse, in eos qui sibi non constant, in vtramque partem immodici. c* Tragœdiæ histrionem.] *Ab inconuenienti ludionem, qui personatus in scenis fabulas agitat.* ὑποκριτὴν, μίμου. *Roscius & Aesopus histriones clari. d* Qui altero pede præaltis cothurnis.] *Hoc calciamenti genus Græci* κόθορνον, *Lat ni mutata literula cothurnum vocant, quo mos erat tragœdiarum actoribus in scena vti, vt proceriores viderentur: erat enim subere subtementatum & ἀμφοτεροδέξιον, hoc est, tam dextro, quàm sinistro pede conueniens, & de suris religabatur. Vide illud Horatij Sermonum 1. Sat. 5:*

Non illi larua, aut tragicis opus esse cothurnis.

Quia ore ita deformi esset, vt instar laruæ videri posset, neq; cothurnis, quia magna corporis esset statura. e Expoëris audio.] *Ab exemplo & vita veteri Saturno regnante ætatem auream fuisse fabulantur, terramq; sua sponte expertè vomeris & aratri peperisse fruges, communesq; id temporis & nullis distinctas limitibus agrorum possessiones fuisse. Virgil. 6. Aen.*

Augustus Cæsar, diuûm genus, aurea condet
Secula, qui rursus Latio, regnata per arua
Saturno quondam — f Homines aureos.] *Theocritus in Aita χρύσοι πάλαι ἄνδρες, i aurei quondam viri. Virg. 2. Georg.*

Aureus hanc vitam in terris Saturnus agebat.

g Non idonei qui plumbum] *At postquam fregato Saturno, Iupiter dominari cœpit, paulatim omnia verum mortalium in deterius labi occœpêre. Atque sequentes tempestates, quia aureo seculo fuerunt deteriores, secunda dicta est argentea, tertia ænea, quarta ferrea, ipsis, homines plumbei: id est, inefficaces, inutiles, & inanes visi sunt. Harum omnium descriptio elegans extat apud Hesiodum in oper. & diebus, & Ouid. lib. 1. Metam.* h Nisi diuites conspiceremus.] *Maleuolus & inuidus vicinorum oculus, inquit prouerbium, ad quod videtur respexisse Horatius lib. 1. Sat.*

Qui fit Mecœnas, ut nemo, quam sibi sortem,
Seu ratio dederit, seu sors obiecerit, illa
Contentus viuat, laudet diuersa sequentes? *Respondet Publius mimographus: Aliena nobis, nostra plus aliis placent. Adde quod inuidiæ ferè comes est felicitatis.* i Qui quidem quum tantum auri.] *Amplificatio à collatione diuitum.* k Nos enecant.] *Horat. epistolar. lib. 1. ad Lollium 1:*

Inuidus alterius rebus macrescit opimis,
Inuidia Siculi non inuenêre tyranni
Maius tormentum —. *Sic Lucres. lib. 3:*

Macerat inuidia, *&c.* l Aut hæc igitur, Saturne.] *Redit ad propositionem, & leges quoque describit.* m Nos precabimur.] *Epilogus per comminationem formulæ execrationum & dirarum precationum. Talis fuit sacerdotis imprecatio ante, mὴ σχὸς κέρσαι. Imò, inquit Saturne, precor vt ei nec tũ bibere liceat, cùm sitit. Vide in nostris adagijs: Thyesteæ execratio, & capiti eueniat. Immorbo consumas.* n Quod Homerus de Solis bobus.] *Odyss. α o* Vt formicæ tales.] *In Septentrionali Indiæ regione, formicæ cornutæ & pugnacissimæ esse feruntur, aurumque ex terræ cauernis egerere*

ali

ἀτῳ cumulare. Ipsis color felium, magnitudo luporum Aegyptiæ esse dicitur. Indicid aurum in maximo Solis æstu curantur, cùm formicæ domi latitant, quæ tamen nonnunquam odore excitatæ, celerrimo cursu auri prædones, camelis & dromedariis fugientes, assequuntur atq; lacerant. Plin. lib. 11. cap. 31. Suabo de ijsdem formicis loquitur lib. 15. p Hyacinthos.] *Hyacinthus puer fuit Amyclæus eodem tempore à Zephyro & Apolline adamatus, cuius fabulam à Palæphato in tractatu de fabulosis narrationibus, & paulò aliter ab Ouidio lib. 1. Metam. refertur. q.* Achilles.] *Achilles formosissimus omnium Græcorum. r* Narcissos.] *Narcissus puer fuit formosissimus, cuius fabulam latè refertur ab Ouid. lib. 3. Metamorph.*

ΚΡΟΝΟΣ ΕΜΟΙ τῷ ἁμιωτάτῳ χαίρειν.

Τί ταῦτα λυρᾷς, ὦ οὗτος, ἐμοὶ περὶ τῶν πάρόντων ἐπιστέλλων, καὶ ἀναδασμὸν τῶν ἀγαθῶν παιᾷν διελεῖν; τὸ γὰρ ἐτέρῳ ἄρχειν, ἐμοὶ μὲν ἄρχοντος θαυμαζόμενον ἐστί. σὺ δὲ μόνος τῶν ἁπάντων ἀγνοεῖς, ὡς ἐγὼ μὴ πάλαι βασιλεύω, πέπαυμαι δὲ ὢν, ἅτε πᾶσι φανέρας τῷ ἀρχαίῳ. ὁ Ζεὺς μάλιστα τῶν ἐπιτηδείων τὰ δ' ἡμέτερα ταῦτα μέχρι πότου, καὶ πρότου, καὶ ὧδέως τὴ μέθης, καὶ τρυφῆς, οὐ πάνυ ἡμῖν ἐπιθυμεῖ. ὥστε

SATVRNVS MIhi charissimo Sal.

QVid[a] tu, obsecro, nugas istas ad me, ac de rebus huiusmodi scribis, iubesq; vt de integrò bonorum faciam partitionem? quod quidem alterius munus fuerit, penes quem nunc est imperium. Etenim demiror te, si solus omnium ignoras quemadmodum iamprideni regnare desliterim, ac primatus esse cœperim,[b] liberis partitus imperium: quæ quam Iupiter præcipuè rerum istiusmodi curam agit.

Porrò[c] mea potestas non nisi ad taxillos vsque, saltationes, cantationes, & ebrietatem valet; idq; septem nó amplius diebus

[d] Itaq;

ὥστε περὶ τῶν μειζόνων, ἃ φὴς, ἀφιλῆ τὸ ἄνισον, καὶ ἐκ τῆς ὁμοίας ἢ περιόδου ἢ πλειόνων ἅπαντας, ὁ Ζεὺς ἂν χρηματίσειεν ὑμῖν. ἐὰ δέ τι τῶν ἐν τῇς ἑορτῇς ἀδικοῖ τό τις, ἢ πλεονεκτοῖτο, ἐμὸν ἂν εἴη δικάσαι. καὶ ἐπιτιμῶ δὲ τοῖς πλουσίοις περὶ τῶν δείπνων, καὶ τῇ χοίνικι τοῦ χρυσίου, καὶ τῶν ἱματίων, ὡς καὶ ὑμῖν πέμψουσιν ἐς τὴν ἑορτήν. δίκαια γὰρ ταῦτα, καὶ ἄξια αὐτὸς ποιεῖν, ὡς φατέ, ἡμέ τι ἄνδρον ἐκεῖνοι πρὸς ταῦτα ἔχουσι λέγειν. τὸ δὲ ὅλον, ἴσως οἱ πένητες ὑμᾶς, ἐξαπατημένοι, καὶ οὐκ ἐρρῶσθαι δοξάζοντας περὶ τῶν πλουσίων. ἴσως παυσαίμονας αὐτὸς οἴεσθε ἔναι, καὶ μόνους ἡδύ τινα βιῶν τὸν βίον, ὅτι ἀπενεῖν πολυτελῶς ὄντων αὐτοῖς, καὶ μεθύσκεσθαι οἴνου ἡδέος, καὶ παρὰ ὡραίοις, καὶ γυναιξὶν ὁμιλεῖν, καὶ ἐσθῆσι μαλακαῖς χρῆσθαι. τὸ δ' πάνυ ἀγνοεῖτε, ὁποῖόν ἐστιν αἳ

Itaque grauioribus in cauſis, de quibus ſcribis, videlicet de tollenda rerum inæqualitate, vtq; ex æquo omnes aut opibus abundent, aut egeant, Iupiter vobis operam dabit. Quòd ſi quid in his quæ ad feſtum pertinent, vel fraude detractum eſt alicui, vel additum, id erit mearum partium iudicare. Iamq; ſcribo d mitibus, de cœnis, deq; auri hemina, neque non de veſtibus, vt vobis quoque ad celebrandum feſtum nonnihil mittant. Quandoquidem æquaſunt iſta, deceptoq; illos facere quemadmodum prædicatis, niſi forte habent iſti, quòd probabiliter ad hæc reſpondeant. e In ſumma tamen illud ſcitote pauperes, vos longè falli, neque rectè iudicare de diuitibus. f Sin quidem illos felices arbitramini, ſolosq; ſuauem vitam viuere, propterea quòd illis liceat opiparè cœnare, vino ſuaui mebriari, puellis formoſis mulieribusq; frui, veſtibus

vti delicatis: verùm iſtam felicitatè cuiuſmodi ſit, ignoratis; ſiquidem

ᾗ τι γὰρ φρουτίδων ἀφ' ὧν ἔσται τοῦτων, οὐ μικρὰ, ἀπ' ἀνάγκη ἐπαγρυπνεῖν ἑκάστοις, μή τι ὁ οἰκονόμος βλακικώτερος ἢ ὑφιππόμενος λάθῃ, μὴ ὁ οἶνος ὀξωθῇ, μὴ ὁ σῖτος φθειρίσῃ, ἢ ὁ λυσιτελὴς ὑφίληται τὰ ἐκπώματα, μὴ πισσώσῃ τοῖς συκοφάνταις ὁ δῆμος, λίχνοι τυραννεῖν αὐτὸν ἰδιῶται. ταῦτα δὲ πάντα οὐκ τὸ πολὺ ἂν ἄν μέρος τῶν ἀνιώντων αὐτοὺς. ἀ γοῦν μὴ πίσασθε τοὺς φόβους, καὶ τὰς μερίμνας, ἃς ἔχουσι, πολὺν ἂν ὑμῖν φανεῖσθαι ὁ πλοῦτος ἔλοιτο· ἐπεὶ δεῖ μὲ αὐτὸν οὕτως ἂν ποτε κορυβαντιάσαι, ὡς ἐ καλὸν τὸν πλοῦτον καὶ βασιλεύειν, ἀφύτα ἂν αὐτὸ, καὶ παραχωρήσαντα ἄλλοις, καθῆσθαι ἰδιωτεύοντα, καὶ ἀνιχνεῖσθαι ὑπ' ἄλλων ταπεινόμενον; ἀπὸ τὰ πολλὰ ταῦτα ἀδίκως, ἃ τοῖς πλουσίοις καὶ ἄρχουσι προσῆναι ἀνάγκη, ἀφῆκα τὴν ἀρχὴν ἣν ποιῶν· καὶ

siquidem hæ res non mediocribus curis eos distorquent, sed singulis inuigilare coguntur, ne quid rerum domesticarū dispensator fraudet, aut clanculum suffuretur, ne vinum acescat, ne frumentum vermibus corrumpatur, ne latro tollat pocula, ne populus credat conlumniatoribus, si illum dixerint affectare regnum. At qui hæc quidem quota pars est eorum, quæ istos discruciant? Quòd si nosse tis metus & curas, quibus obnoxii sunt, planè fugiendas vobis esse diuitias existimaretis. Alioqui creditis 8 *vel meipsum vsque adeò insanum, vt si præclara res esset opulentia, aut regnum, depositurus hæc, aliúsq; ea cessurus fuerim, patererq; vt nunc priuatus alieno parerem imperio? Quin potius quum non essem ignarus huiusmodi malorum quæ plurima diuitibus ac regibus adsint necesse est, imperium deposui, idque sapienter.*

καὶ γὰρ ἀνιῶ ἐποίνιῶ πρός μι, ὅστις τὰς μὴ συῶν καὶ πλακοὺ-τῶν ἐμφορυμένας, ὑμᾶς δὲ Λάρλαμον ἢ θύμον ἢ ἱρόμμυον ἐπιπρώγοντας ἐν τῇ ἑορτῇ, σκέψαι ὁποῖά σε πεῖς ἢ γὰρ τὸ πρόσ, ἀλλ, καὶ ἐκ ἀνιαρὸν ἴσως ἑκατέρου αὐτῶν. ὡς δὲ μετὰ ταῦτα, ἔμπαλιν ἀναχρίφιτα τὸ πρᾶγμα. ἔπα ὑμεῖς μὲν ὅτι καρυβροιῶτδε ἀ-γασάμεν ἄμις τῷ ὑσβαίαν, ὥσπερ ἐκάνοι ἐκ τῆς μίθης, οὕτι ἐκ τῆς ἄγαν πλησμο-νῆς ἀυσπλίς τι καὶ λαγνω-δίτερον ἐργαζόμενον. οἱ δὲ τούτων τι ἀχλαύουσι, καὶ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς, ἢ πασῶν ἢ ὀμφαξίν, ἢ ὅπως ἂν ὁ πάλ-χ ὠκιδής, συναναφυρῶν-τες, ἢ φθόλω ἢ περιπνεμο-νίαν, ἢ ὕδατος οὐ χαλεπῶς συνεξηλίξαντο ἐκ τῆς πομπῆς πυρῆς. ἢ τίνα ἂν αὐτῶν ῥᾳ-δίως λάβοι λιώσω, μὴ φάν-τ ὠχρὸν ὄντα, πολὺ τὸ νε-κρῶδες ἐπιφαίνοντα; τίνα δ' ἂν χεῖρας ἀμπόμενον τοῖς ὠτοῦ ποσὶν,

Nam quòd tu nunc apud me deos obtestans deplorabas, illos apris ac placentis expleri, vos contra nasturtium, porrúmve aut cepe per festi tempus, opsonij loco arrodere, cuiusmodi sit, considera. Etenim in præsens quidem vtrumq; dulce est illis, minimeq; molestum. h *At posteà res inuertitur. Quandoquidem vobis deinde non accidit, vt postridie surgatis,* i *capitis dolore grauati ob temulentiam, quemadmodum illi, neque ob immodicam* k *ingurgitationē grauē olentem, & acrem spiritum ructatis. At illi hoc quoque fructus ferunt, vt quoniam magnam noctis partem* l *vario coitu pro libidinis arbitrio transigunt, facilè sibi vel tabem, vel tussim, vel morbum intercutem, ex intemperato voluptatum vsu colligant. Alioqui quotum quenq; potes ostendere, qui nō planè palleat, ac facie cadaueroſam præ se ferat? Quotumquenq; quisquam, qui cùm ad senectutē peruenerit, suis ipsius pedibus*

ποσὶν, ἀλλὰ μὴ φορολόγῳ τινὶ πεδίῳ, ὁ δόμος ὅλος ἢ τὰ ἔξω, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ἔτι ἔνδον, ὥσπερ αἱ τραγικαὶ ἐσθῆτες, ἐκ ῥακῶν πάνυ εὐτελῶν συγκομμένα; ὑμεῖς δὲ, ἐλθόντα μὴ ἄγουσι, καὶ ἄσιτοι, ποδάγρας ἢ πνιγμονίας, ἐχ ὁρᾶτε, ὅτι καὶ τούτων ἄπεστί τις, ἢ ἔστι κατ' ἄλλο τινὰ αὐτίαν συμβαίνοι; καίτοι ἀλλ' αὐτοῖς ἐκείνοις ἔτι δεῖν αὐτὰ, καθ' ἡμέραν καὶ πέρα τοῦ λόγου θέαν τίτων, ἀλλ' ἄλοις ἄν αὐτὰς ἔτω λαχάνοις καὶ βύμοις ὁρίζομένας ἰνίοις, ὥσπερ ὄσι σὺ τῶν λαγῶν καὶ συῶν. ἐῶ λέγειν ὅσα ἄπαλυπᾶ αὐτὰς, ἢ ὑδὲ ἀκόλαστον, ἢ γυνὴ ἢ οἰκέτις ἐρῶσα, ἢ ἐρώμενος πῶς ἀνάγκη μᾶλλον ἢ πῶς ἄλλως ἐθέλει σωθῆναι. μὴ ὅλως, ποθάτερον, ἄπερ ὑμᾶς ἀγνοοῦντας, τὸν χρυσὸν ὁρᾶτε αὐτῶν μόνον, καὶ τὴν πορφύραν μὴ ἂν ἄλλῃ τι ἐξεπαύνουσας ἐπὶ λευκὰ ἐσθῆτος, ἀκέραλτι, μὴ πεσκωπτε-

pedibus ingrediatur, ac non potius à quatuor baiulis geſtetur? foris quidem totus aureus, intus putris ac panè noſus, cuiuſmodi ſunt tragica indumenta, ex pannis admodum vilibus conſarcinata. Vos autem quum moleſtum eſt, quòd de piſcibus guſtare non liceat, quòd media laboratis: non illud item cogitatis, eoſdem & podagræ, & tuſsis expertes eſſe, aut ſi quid aliud aliam ob cauſam illis incommodi contingit. Quanquam nec illis ipſis æquè dulce eſt, quotidie ſupra ſatietatem iſtis veſci. Quin potius videas eos nonnunquam ita olus ac lupinum appetere, vt tu non æquè leporem appetas, aut aprum. Vt de reliquis interim ſileam, quæ illos diſcruciant, puta ſi filius ſit luxurioſus, ſi vxor vel amans, vel amata à famulo, coacta magis quàm ex animo cum illo

dormiat. In ſumma multa alia ſunt, quæ vos ignorantes, tantùm aurum illorum ac purpuram videtis. Tum ſi quando videtis eos albo prouehi curru inhiatis & adoratis.

ἐὰν ὑπερωρᾶτε αὐτῶν, καὶ ἀλογοφρονεῖτε, καὶ μήτε ἐπιστρέφησθε πρὸς τὴν ἀργυρᾶν ἁρμάμαξαν, μήτε μεταξὺ διαλεγόμενοι, εἰς τὸν ὦτον ἀλλυλιδίῳ σμάραγδον ἀφωρᾶτε, καὶ τὰ ἱματίων πταπτόμενοι, τὸ μαλακὸν ἐθαυμάζετε, ἀλλ' ἐᾶτε ἀλλ' ἐαυτοὺς πλουτᾶν, ὑμᾶς, αὐτοὶ ἐφ' ἡμᾶς ἰόντων, ἐπὶ δεῖπνον σωθεισῶν, ὡς ἐπιθλίψαιτο ὑμῖν τὰς κλίνας καὶ τὰς τραπέζας, καὶ τὰ ἐκπώματα, ὧν ὀλίγα ὄφελον, ἐὰμάρτυρον ἡ ἐπῆσις ἦν. τάχιστοι πλεῖστα ὑμῶν ἔνεκα ἀτιμάζοιτο, οὐχ ὅπως αὐτοὶ χρήσαιντο, ἀλλ' ὅπως ὑμᾶς θαυμάζοιτο. ταῦτα ὑμᾶς παραμυθοῦμαι, ἀλλως τὸν βίον ἐν κάτοχον. καὶ ἄξιον ἑορτάσαι, ἐνθυμουμένους ὅτι μετ' ὀλίγον ἅπαντας λύσει ἀπιέναι ἐκ τοῦ βίου, μᾶλλον δὲ πλεῖον, καὶ ὑμᾶς τὴν πηλίαν ἀφῶντας. πάλιν ἐπιστελῶ γε αὐτοῖς, ὥσπερ ὑπισχόμην, καὶ οἶδ' ὅτι οὐκ ὀλιγωρήσουσι τῶν ἐμῶν γραμμάτων.

Quòd si illos contemneretis, negligeretisq; neque ad argenteum currum oculos haberetis intentos, neque inter colloquendum, smaragdũ annulo inclusum respectaretis, neque vestes obiter contrectantes molliciem admiraremini, sed sineretis eos ipsos sibi diuites esse, haud dubiè futurum sit, vt ipsi vos vltrò adirent, ad cœnam rogarent, nimirum vt vobis ostendere posimi lectos, mensas ac pocula. [m] Quarum rerum nulla sit utilitas, si sinè teste posideantur. Certè reperiretis pleraque hæc illos vestra causa parare, non quo utantur ipsi, sed vt vos admiremini. [n] Hæc ad consolandos vos scribo, vitamque vitam cognitam habens. Conueniq; ita festum agere, vt cogitetis omnibus breui decedendum è vita, & illis, depositis opibus, & vobis relicta paupertate. Quàm & illis scribam, sicuti sum pollicitus: certum scio eos non neglecturos literas meas.

GILBER.

GILBERTI COGNATI

ANNOTATIONES.

a QVID tu.] *Exordium ab increpatione.* *b* Liberis partitus imperium.] *Ioui namq; in diuisione paternæ hæreditatis, Cœlum, Neptuno, terra, mareq;, Plutoni autem ea quæ sub terra, in sortem cesserunt.* *c* Mea potestas non nisi ad taxil. los.] *In Saturnalibus conuiuia liberiora agebantur, in quibus talis ludebatur, saltationes, cantationes, ebrietates & alij turpiores actus fiebant: in tali namque festo non fuerunt alia exercitia & studia. In quibus etiam seruis accumbere licebat, feriatis interim ab opere.* *d* Itaq; grauioribus in causis.] *Propositio & responsio ad superiorem petitionem.* *e* In summa.] *Digressio, qua pauperibus suadet, vt sua sorte contenti sint, plus oneris in se diuitys, quàm voluptatis.* *f* Dum illos felices arbitrabimini.] *Xenoph. κυρ. παιδ. lib. 8. Pheraulas, inquit, ex paupere diues à Cyro factus, desiderio tandē priſtinæ tranquillitatis & quietis affectus, & curarū ac molestiarum, quas sibi diuitias importasse querebatur, multitudine offensus, omnibus bonorum suorum possessionem in Sacam transfert, hoc sibi tantùm excipiens, vt ab eo, tanquam hospes, atque etiam parciùs, minusq; eleganter, ac sumptuosè, quàm hospes alatur. Inter cætera autem diuitiarum incommoda, hoc quoq; commemorat, quod necesse sit homini diuiti sæpe ab aliquo aut afferri oues aliquot à lupo iugulatas, vel bouem à præruptо, & præcipiti loco delapsum: aut nunciari iumenta in morbum incidisse. Apud Horatiū non dissimilia habentur in epist. 2. ad Mecænatē lib. 1:*

Verùm vbi oues furto, morbo periēre capellæ,
Spem mentita seges, bos est enectus arando:

Offensus damnis, &c. *g* Vel meipsum.] *Asseueratio à suo ipsius exemplo.* *h* At postea res inuertitur.] *Voluptatum intemperantia morborum & mœroris causa. Hinc Plaut. in Amphitruone, vbi Alcumenam ita loquentem facit:*

Satin' parua est res voluptatū in vita atq; ętate augūda,
Præ quod molestum est? cuiq; hominum in ætate ita comparatum est,
Ita dis est placitum, voluptati vt mœror comes consequatur.

i Capitis dolore grauati.] *Sunt quibus caput aſsiduè dolet, vbi vel liberaliùs vinum ingeſſerint, vel meracius, idq; magis, ſi ſuapte natura calidum fuerit, vt teſtatur Galen. 3. de Locis affectis, vtpote quod omnino quidem caput vaporibus repleat, aliquando etiam humoribus calidis, cùm & extra vini potum eiuſmodi ad caput prompte deferuntur. Theognis :*

οἶνόν τοι πόσιν πουλὺ κακὸν id eſt. *Vinum bibere multum, malum eſt. Torquentur enim homines vino.* k Ingurgitationem.] *Pauperes edunt, bibunt, faciunt, non quod & quando libet, atque expedit, ſed quod habent, quodq; licet. Nec tamen his multò feliciores ſunt diuites plerique, qui intemperantia ſua non minùs lædunt valetudinem, quàm pauperes ex inopia, quos excuſat neceſsitas & fortunæ iniquitas, cùm diuites nullam habeant defenſionem. Ne igitur modus excedat cibo, potu, libidine, quoniam voluptates magnos plerumque dolores pariunt, corrumpunt valetudinem, & immaturum obitum accerſunt. Crapula enim & intemperantia multi pereunt: frugalitas verò & continentia valetudini conducunt.* l Vario coitu.] *Magna ex nimio coitu virium & ſpirituum diſſipatio. Ariſt. ſectione 4. probl. 22. vt, teſte Hipp. in veſtibulo libri de ſpermate, vniuerſi corporis robur labefactum langueat & contremiſcat.* m Quarũ rerũ nulla ſit vtilitas ſi ſine teſte.] *Sic Prometheus in Caucaſo ſuo : Iſtuc interea tecum expendas velim, num tibi bonum aliquid appareat ſine omni penitùs teſte, & num oblectare queat habentem poſſeſsio, aut opus quod nemo videat, nemo laudet, nemo admiretur ? Quod ideo dixerim, quia niſi fierent homines, iam futurũ erat, vt omnis cunctarum rerũ decor eſſet ſine teſte, & opes noſtræ ne à nobis quidem ipſis haberentur in precio: quum nemo alius ſit, qui harum admiratione caperetur.* n Hæc ad conſolandos.] *Epilogus per commi-*
nationem.

KPONOΣ

ΚΡΟΝΟΣ ΤΟΙΣ Πλουσίοις χαίρειν.

SATVRNVS DIuitibus, Salutem.

Οἱ πρόσθεν ἔναγχος ἐπιστείλαντές μοι, ἀτιμότερόν τι ὑμᾶς, μὴ μεταδιδόναι σφίσιν ὧν ἔχετε, καὶ τὸ μὴ ὅλον, ἀξίωσαν μὲ κοινὰ πᾶσι ποιεῖν τἀγαθά, καὶ τὸ μέρος, ἕκαστον αὐτῶν ἔχειν· δίκαιον γὰρ εἶναι, ἰσοτιμίαν φαίνεσθαι γένεσθαι, καὶ μὴ ᾧ μὲν πλέον, ᾧ δ' ἐλάττονος μετεῖναι τῶν ἀγαθῶν. ἐγὼ δ' περὶ μὲν τούτων ἔφην ἄμεινον σκέψασθαι τὸν Δία, περὶ δὲ τῶν παρόντων, καὶ ὧν ἀδικεῖσθαι ὤοντο κατὰ τὴν ἑορτὴν, ἐπιμελήσεσθαι ἐπ' ἐμοὶ καθήκουσαν τὴν εἰκότα καὶ ὑπισχόμην γράψειν πρὸς ὑμᾶς. ἐπεὶ δ', ἅπερ ἀξιοῦσι, ταῦτα μέτρια, ὡς ἐμοὶ ἔδοξε, πᾶσι χάρ, φασι, ῥιγοῦντες τοσούτῳ ἐρύσῃ, καὶ λιμῷ ἐχόμενοι, πρὸς τὴ

PAuperes [a] nuper ad me datis literis incusârunt vos, qui nihil ipsis ex facultatibus quas possidetis, impertimini: atque omnino postulârunt, vt omnia bona facerem omnibus communia, vt ad singulos illorum sua pars rediret. Aequum enim esse, vt rerum æqualitas constituatur, neque decere, vt huic superfit, ille nullo modo sit particeps voluptatum. Ego verò respondi, hisce de rebus rectiùs Iouem consideraturum. Cæterùm de præsenti negocio, deque iniuriis, quibus sese per festos dies affici putant, videbam mei officij esse sententiam ferre, fumq; pollicitus me vobis scripturum. Sunt autem quæ postulant hæc, vt mihi quidem videtur, æqua. Nam quo pacto, inquiunt, tanto frigore horrentes, tantaq; obnoxij esuritioni, postea diem etiã festum cele-

ἀπὸ ἑορτάζοιμεν; ἀλλ' ἐγὼν ἐθέλοιμι ἀφικέσθαι μετέχων τῶν ἑορτῶν, ἐπειδήπερ μὲ ἀναγκάσαι ὑμᾶς ἐδύνασθέ τι, ὧν ἔχετε, μεταδόναι αὐτοῖς, ἢ τινῶν σφίσιν ἀπὸ καὶ πάχυτερα, ἢ λαθ' ἡμᾶς, καὶ ἐς χρυσίον ὀνήσον ἐπισπάξαι αὐτοῖς. ἐὰ γὰρ ταῦτα, φασὶ, ποιήσητε, μήτε ἀμφισβητῶν ὑμῖν ἔτι περὶ ἀγαθῶν ἐπὶ τοῦ Διός· ἐὰ δὲ μὴ, ἀναδόσει πρόσκλησθαι ἐπὶ τὸν ἀναδασμὸν, ἐπειδὴ τὸ πρῶτον δίκας ὁ Ζεὺς προθῇ. ταῦτα δέιν ὑπόνου χαλεπὰ ὑμῖν δοκοῦντων, ἃ καλῶς ποιοῦντες ἔχετε νῦν Διὶ καὶ τῶν λέγειν ὦσι, ὡς σωφρονοῦν ἡμῖν, καὶ τὸ πρόσθεν ἀξίουν τῇ ἐπισκιῇ, ὡς νῦν γε μόνους ὑμᾶς τρυφᾶν, ἐπικλείοντες μόνοις τὰς θύρας. ἀ δὲ ποτὲ ἐκ πάντων ἴσως ἐπᾶν μακρὸν ἐδοκήσητε, πλέον ἢ ἀφροσύνου τοῦ ἐπαίνου τὸ ἀνιηρὸν ὧν δεῖπνο, καὶ τὰ ποικίλα ἐφ' ὕδρα αὐτῶν

celebrare posſimus? Quanquam ſi vellem & illos feſti participes eſſe, poſtulârunt vt cogerem vos, vt & [b] de veſtibus illis impertiamini, ſi quæ ſuperſunt pinguiores, quàm quæ vobis conueniant, vtq; de auro nonnullas guttulas in illos deſtilletis. Quòd ſi iſta feceritis, inquiunt, non erit ampliùs diſceptatio inter vos de bonis apud Iouē. Sin minus, minitantur ſeſe ad nouam rerum partitionem prouocaturos, vt primùm Iupiter pro tribunali ſedere cœperit. Atque hæc quidem facere vobis nequaquam graue fuerit, imperiti nonnihil de tantis opibus, quas poſſidetis, & rectè poſſidetis. Quin [c] de cœnis quoq; vt vobiſcum cœnarēt, & hoc literis addendum putârunt, quemadmodum vos in præſentia foribus occlùſis, ſoli deliciis frueremini. Quòd ſi quando vobis vi-

ſum fuerit, & illorum quempiam poſt longum tempus conuiuio adhibere, plus eſſe moleſtiæ in cœna, quàm voluptatis, multaq; illic in pauperum contumeliam fieri: vt

ἀὐτῶν γίγνεσθαι, οἷον ἐκεῖνο, τὸ μὴ τῷ αὐτῷ οἴνῳ συμπίνειν. Ηράκλεις, ὡς ἀνελεύθερον, καὶ καταγιγνώσκειν αὐτῶν ἐκέλευον ἄξιον, ὅτι μὴ μεταξὺ ἀναστάντων οἰχονται, ὅλον ὑμῖν τὸ συμπόσιον καταλιπόντων. ἀλλ' ὅμως τινὲς οὐδὲ ὧδε φασὶ πίνειν· τὰς γὰρ οἰγοχόους ὑμῶν, ὥσπερ τὰς Ο. Δυσσέως ἑταίρας, λυρῷ βυβᾶσθαι τὰ ὦτα. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα οὕτως αἰσχρὰ ὄντα, ὥστε ἐκεῖνῳ λέγειν, ἃ περὶ τῆς νομῆς τῶν ἱερῶν ἀντιῶντα, καὶ τῶν ἀρχόντων ὑμῖν μὴ παρεόντων, ἵν' ἂν ὑπερμοιρήσητε, ἐκείνους δὲ παραβιάντων, καὶ ἅμα ποικὰ τοιαῦτα μικροπρεπῆ, καὶ ἄκιστα ἐλευθέροις πρέποντα. τὸ γὰρ ἄδικον, καὶ φυμποσιακώτερον, ἢ ἰσοτιμία ἐστί, καὶ ὁ ἰσοδαίτης τοῦτ' ἔνεκα ἄγαται ὑμῖν τ' συμποσίων, ὡς τὸ ἴσον ἅπαντες ἔχοιεν. ὁρᾶτε οὖν, ὅπως μηκέτι ὑμᾶς ἀτιμάσουσι, καὶ φιλήσουσι

lut illud, cùm non eodem de vino bibant. Dij boni, quàm illiberale: planè dignum, in quo & illi debeant accusari, qui non surgant potius, abeaníq; toto conuiuio vobis solis relicto. Quanquam negant sese etiam ad satietatem ex illo qualicunque vino bibere, propterea quòd vestri pincernæ, [d] aures habeant cera obturatas, quemadmodum olim Vlyssis socij. Porrò reliqua vsque adeò sunt turpia, vt pigeat commemorare, quæ de carnium partitione criminantur, déq; ministris, qui cùm vobis assistant, donec plus quàm ad plenum expleamini, ipsos prætercurrunt, aliáq; huius generis permulta sordida, minimeq; digna viris ingenuis. [e] Proinde æqualitas, res est omnium iucundissima, maximeq; conuiuijs conguens. Atque hac de causa, vobis æquus ille partitor in conuiuijs præficitur, vt æquam omnes habeant portionem. Videte igitur ne posthac vos iterum accusare possint. [f] Quin potius honorabunt vos, & amabunt,

ὑμῖν, τῶν ὀλίγων τούτων μιτα-
λαμβάνοντων, ὧν ὑμῖν μὴ ἃ
παρῆν ἀνιπαίθη[illegible], ἐκέ-
νοις δ' ἐν καιρῷ τῆς χρείας ἡ
δόσις ἀείμνης[illegible]. ἅπαξ τὶ
δ' οἰκεῖν ἀνάγκη τὰς
πόλεις, μὴ ἐχὶ μὴ πενήτων συμ
πολιτ[illegible]ομένων, καὶ μυρία πρὸς
τὸ εὐδαιμονίαν ὑμῖν συντε-
λούντων· δι' ἃ ἴχνοιτε τὸν
θαυμάζοντας ὑμῶν ἢ πλοῦτον,
ἐν μόνοις, μὴ ἰδίᾳ, καὶ σκέ-
πτῳ πάντῃ τὸ[illegible]τ[illegible]ον ὄν. πολ
λοί, μὴ θαυμασάτωσαν ὑμῶν
τὸν ἄργυρον μὴ τὰς τραπέζας,
καὶ πεπινόντων φιλοτεχνίας,
μιταξὺ πινόντες πεισκοπά-
τωσαν τὸ ἔκπωμα μὴ τὸ βάρος
ἴσωσαν αὐτοῖ ἀβασάνιστον,
καὶ τῆς ἰσρείας τὸ ἀκριβὲς, τὸν
χρυσὸν, ὅσον ὃς ἐπάνθη τῇ
τέχνῃ. πρὸς γὰρ τῶν χρυσῶν καὶ
φιλανθρώπως ἀκόσαν, καὶ τὸ
φθονᾶσθαι ὑπ' αὐτῶν ἔξω γε-
νέσθαι· τίς γὰρ ἂν φθονήσαι
τῶν λοιπωνοῦτι, καὶ διδόντι
τ μιτρίων; τίς δ' ἂν ἂν ὧν-
ξαιτο

bunt, si paucula ista à vobis acceperint, quorum impendium à vobis nec sentiretur quidem, penes illos muneris in tempore dati memoria semper mansura est. Praeterea nec Remp. administrare possitis, ni pauperes vnà vobiscum in ea versentur, milleque modis felicitatem vestram adiuuent. Neque enim habituri estis, qui diuitias vestras suspiciant, si soli atque apud vosipsos in tenebris eas possideatis. Videat igitur vulgus, miretúrque vestrum argentum, mensas, & quemadmodum prǽbibentes ad potandum inuitetis. Dein illi inter bibendum poculum vndique contemplentur, ac pondus expendant, manu librantes: tum argenti absolutam cælaturam: tum auri vim, vicissim artem condecorantis. Nam in istum modum, non solùm illi vos probos viros & humanos prædicabunt, verùm etiam inuidiam illorũ effugietis. Quis enim inuideat impertienti, dantíque quod æquum est? Quis non potius opte-

ri

ξωὸ ἂν τὸ μάκιστον διαβιῶναι, αὐτῶν ἀπολαύοντα τῶν ἀγαθῶν ὡς ἔνι μάλιστα· νῦν δὲ τὰ μὲν ὑμῖν πράγματα, καὶ ἡ εὐδαιμονία, καὶ ἡ εὐθυμία, καὶ ὁ βίος· ἐπεὶ γὰρ ἐπὶ τοιούτοις μὲν οὐκ ἄν, μόνον ἐμπίμπλασθαι, ὥσπερ τοὺς λέοντάς φασι, καὶ τοὺς μονίους τῶν λύκων, καὶ συνόντας ἀλλήλοις ἀνέχεσθαι, καὶ πάντα χρίσεσθαι παρωμένοις· οἷ πρῶτα μὲν ἡδέως καὶ θαρρύνουν τὸ συμπόσιον ἴσασιν ἐν ἀπὸ τῶν μύθοις συμπαίζοντες, καὶ σκώμμασιν ἀνυπόχθοις, καὶ φιλοφροσύναις ποικίλαις συνίεσθαι· οἷα ἔθος ἐστὶ διαπρεπεῖ, φίλαι μὲν Διονύσῳ καὶ Ἀφροδίτῃ, φίλαι δὲ Χάρισιν. ἔπειτα δὲ πρὸς ἅπασι τούτοις τὸν ὑπόλοιπον διηγόμενοι, ὑμῶν τὸν ἀγχιστα ἡδέως πρασκυνήσουσι. ταῦτα ποιοῦν πρέπει μάλιστα ἐν χρῷ. ἐπὶ ἱρύσμα ὑμᾶς, ἃ μέλλοντες οἱ πένητες βαδίζοιεν (ἐπύθόμεθα γὰρ οὕτως) οὐκ ἂν ὑμᾶς λάθοιεν, νῦν ἔχοντας οἷς ἐπιδείξασθαι, ἐπεὶ ἐκεῖνο ἐκ τῶν ὑμετέρων ἀφαιρήσονται, ἀλλ' ἐκ τῶν ἑαυτῶν. ἐπὶ δὲ τοῖς ἐκείν

ὑμῖν τὰς ἁλουργεῖς, ἱματίων τε καὶ τῶν ἀκολούθων τὸ πλῆθος, καὶ τῶν δακτυλίων τὸ μέγεθος; ἵνα λέγω, ὡς καὶ ἐπιβουλὰς, καὶ μίσος παρὰ τῶν πενήτων ἀναπείσω ἐγγίνεσθαι πρὸς ὑμᾶς, ἢν μόνοι πορφύρᾳ ἱμάτια φορῆτε· ἃ μὴ γὰρ ὄψεσθαι καθ' ὑμῶν ἀπειλῆσαι, ἀπροπόητα, μηδὲ γένοιτο εἰς ἀνάγκην αὐτὰς καταστῆσαι τῆς ὠχρᾶς, ἐπεὶ ὅτι ἀπάντων γώσεσθε, οὔτε πλακοῦντος, ἢ εἴτι λέψανον τῆς λιποῦς· ἢ φακῆ δ' ὑμῖν σαπέρδιλλον ἐντετηκότα ἔξει. ὗς δὲ καὶ ἔλαφος, ὀπτὼ μόροι μιταξύ, θρασμὸν βυκάσει ἐκ τοῦ ὀπτανέως ἐς τὸ ὄρος. καὶ ὄρνις ψιλὰ κατατείνασα, ἄπιδοι καὶ αὐτὰ, παρ' αὐτὰς τὰς πρώτας ἐκπτήσουται. τὸ δὲ μέγιστον, οἱ ὠραῖοταῖς † οἰνοχόοις, φαλακροὶ ἐν ἀκρᾷ † χρόνῳ ὑμῖν γενήσονται, ἐπὶ καταγότι καὶ τοῖς τῶν ἀμφορέων πρὸς τάδε βελούθῳ ἀ καὶ τῇ ἑορτῇ πρέποντα γένοιτ' ἂν, καὶ ὑμῖν ἀσφαλίσατο.

retis purpureas vestes, comitum multitudinem, annulorum magnitudinem? [k] Nec iam libet referre, necessario futurum vt pauperum inuidiæ atque odia in vos oriantur, si soli deliciis frui velitis. Nam quæ minantur vobis imprecaturos sese, prorsus abominanda sunt: ac [l] dij prohibeant, ne vnquam ad eiusmodi imprecationes venire cogantur: quandoquidem si id fiat, neque intestina posthac gustabitis, neque placentam, nisi si quid canis reliquum fecerit. Præterea [m] lenticula saperdæ liquamen vobis habebit. Porrò sus aut ceruus interim dum assantur, è veru in montes aufugere parabunt. Tum aues quoque pingues abs que alis fugam molientes, ad pauperes auolabunt. Denique quod est omnium grauissimum, pocillatores formosissimi repentè vobis calui fient, idq; etiam fracta amphora. Super his re-

bus consulite quæ & festo sint digna, & vobis quàm maxime

λίπατα, καὶ ἐπικουφίζειν πολλὴν πραγματείαν αὐτοῖς, ἀπ' ὀλίγου τιμήματος φίλους ἑαυτοὺς μιμήσεσθαι ἕξοντας.

maximè tuta, atq; illis paupertatis onus subleuare, exiguo vectigali illos amicos habituri, neutiquam malos.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a PAVPERES.] *Exordium ab expositione.* *b* De vestibus.] *Propositio prima de vestibus.* *c* De Cœnis.] *Secunda de cœnis.* *d* Aures habeant cerâ obturatas.] *Nouissima est ex Homeri Odyssea fabula de Vlysse sociorum aures cerâ claudẽte, vt periculum sibi suisque imminens effugeret. Hinc ceram auribus obdere dicuntur, qui recusant audire, vel dissimulant se audire.* *e* Proindc æqualitas.] *Argumentum à signo & causa.* *f* Quin potius honorabunt.] *A consequenti & conditione pauperũ.* *g* Leones facere.] *Extat in Pandectis, in quibus ex Vlpiano refert Aristo, Cassium respondisse, societatem talem coire non posse, vt alter lucrum tantùm, alter damnum senciret, & hanc societatem Leoninam solitum appellare. Respexit ad Æsopi apologum hunc: Leo, asinus & vulpes societatem inierant, vt quod venatu cepissent, id in commune partirentur. Prædam vbi erant nacti, leo iubet vt asinus partiatur. Ille vt est stolidus, in treis æquas portiones distribuit. Qua re aliũ mox indignatus leo, quòd cæteris æquaretur, asinum adortus dilaniat. Restabat vulpes, eam de integro partiri iubet, illa totam fermè prædam leoni attribuit, sibi vix paucula quædam seruans. Leo comprobata distributione rogat, quisnam illam artem partiendi docuisset: Calamitas inquit asini. Talis fermè solet esse societas plebeiæ sortis hominibus cum præpotentibus & diuitibus, ad quos omne commodum redit, pauperibus vi fraudatis. In argumentum huiusmodi est antiqua & elegans fabula in primo libro mearum narrationum, de oraculo Iouis Ammonis, siue de mulo, equo, asino, camelo & leone.* *h* Quos solitarios.] *Inter tot luporum genera nusquam hoc Lucianicũ reperi, quod prædam cæteris non diuidit. Albertus enim scribit, Lupos prædam ex æquo diuidere his, qui in venatione fuerunt.*

& si quid supereſt, alios vlulatu aduocare. i Si pauperes abeant.] *Amplificat κατ' ἀνθρησιν. k* Neque libet referre.] *A periculo. l* Dij prohibeant.] *Et à vobis auertant, loquendi modus frequens. Lucret. lib. 5:*

Quod procul à vobis flectat fortuna gubernans.

id eſt, auertat. m Lenticula ſaperdæ liquamen.] *Opſonij pontici, marceſcentis, putrefacti condimētum, quòd malum odorem contraxerit.*

ΟΙ ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΤΩΙ ΚΡΟΝΩ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Πρὸς γάρ σε οἶα μόνον ἀπὸ τῶν ἀγνώστων γεγράφθαι, ὦ Κρόνε, ἐχὶ δὲ καὶ ὁ Ζεὺς ἤδη ἐπικωφώσαι πρὸς αὐτ' ἀναβοήσαμ μὴ αὐτὰ ἀλλὰ ταῦτα, ἢ ἀναδασμὸν ἀξιόν. τὸν γραφῶν, καὶ ἀτιωμένων πλῶν ἁμαρμένων, ὡς ἄνισον πλῶν νομίζω ποιημένων, μὴ ἡμᾶς, ὅτι μηδενὸς αὐτοῖς μετὰ δίδόναι ἀξιοῦμεν. ἀλλ' οἶδεν ἐκεῖνος, ἅτε Ζεὺς ὤν, παρ' οἷς τισιν ἡ ἀτία, καὶ ὅσῳ τότε παρακέκ αὐτῶν τὰ πολλὰ, σοὶ δ' ὅμως ἀφησυχάσομεν, ἐπεὶρ εἴρηκας γε νῦν ἡμῖν. ἡμεῖς γὰρ ἅπαντα πρὸ ὀφθαλμῶν λαβόντες, ἀγγράφας, ὡς καλὸν ἐπικουρεῖν

DIVITES SATURNO SALUTEM.

NVm [a] putas, *Saturne*, de rebus iſtis: adte ſolùm ſcripſiſſe pauperes? Quin potius Iouis ipſius aures iam obſurduerūt illorū querelis, *dum* hæc eadem vociferantur, ac nouā rerum partitionē flagitant, ac ſimul & fatum incuſant, quòd non æqualiter diſtribuerit: & nos, quòd nihil ipſa ſit velimus impertiri. Verūm [b] nouit ille, quippe cùm ſit Iupiter, penes quos ſit culpa, eoſq; illos plerunque obaudit. Nihilominus tamen purgabimus nos tibi, quandoquidem hoc certè tempore princeps noſter es. [c] Nos enim omnia iſta quæ ſcribis, ob oculos habentes, quàm ſit honeſtum de magna rerū copia opiū-

ἐξ ποσῶν ζῆς λιμῷοις, καὶ ὡς ἥδιον, σωφέρονα ἢ σωωωχᾶσθαι ζῆς πτώσιμ, ἀεὶ λιτλιλῦμ ὅτω ποιοῦντοῦ; ἐσοδίαζοι καθιςῶτοῦ, ὡς ἂμ μηδ τὸμ σωλιαίτω αὐτῶμ ἀτιάσασθαί τι. οἱ δ ὀλίγωμ ἐμ ἀρχῇ λᾶσθαι φάσκοντοῦ, ἐπεδίπτρ ἅπαξ αὐζῆς ἀνεπτάσαμῦ τὰς θύρας, ὐκ ἀπνίσαμ ἅπαμ ἐπ' ἄλλοις ἀπζωῶντες· ἀδ μὴ πάντα ἀνῦς, μηδ πῶς ἐπ' καμβάνοις, ὀρχῇ ἢ μίσ', καὶ πρόχεσροι αἰ βλασφημίαι. λέμ εἴ τι ἐπιφθόλοιντι ἡμῖμ, ἀπ' ὀῖζι ἀκόντες ἐπίσωμ ἄμ, ὡς ἀκεβῶς ἐδόσιμ ἐπ τοῦ συγγνωςόνου. ὥστ λυοῖμ' θάτρομ, ἢ μὴ λιδόντα, ἐχθρὸμ ἐᾶμ πάντως ἴδῃ, πάντα περιμῆσθς, αὐτίκα μάλα πτώσθαι, καὶ τῶμ αὐτὸνς ταμπὰ αὐτὸμ ἐᾶμ καὶ τὰ μὴ ἅπα μίτρια, ἐμ δ' ζῆς λείπροις πῶζῆς ἀμπάσαντις τῦ ἐπίπλασθαι καὶ γαςρίζι-

opitulari ijs qui indigent, quantóq; sit iucundius, simul cum pauperibus versari, & conuiuium agitare, ad eum modum astitiuè facimus, adeóq; in ratione vitæ nos æquamus, vt nihil possit incusare is quem ad conuiuium admittimus. Verùm illi primùm aiunt sibi paucis opus esse: deinde vbi semel illis fores aperuerimus, nunquam desinunt alia super alia postulare. Quòd nisi protinus omnia, simulq; cum dicto acceperint, [d] mox paratum odium, in promptu conuitia, etiam si quid de nobis sit mentiendum. Porrò qui audiunt, fidem illis habent, rari videlicet illos probè scire quæ dicunt, propterea quòd non biscum consuetudinem habuerint. Ita fit, vt in alterutrum incidamus, vt aut si nihil demus, illos prorsus habeamus hostes: aut [e] profusis omnibus, ipsi protinus egeamus, iamq; in pauperum gregem veniamus. At cætera quidem vicunque feranda sunt: verùm inter cœnas ipsas non satis habent ingurgitari cibis, atque aluum explere,

σθαι, καὶ αὐτοὶ, ἐπειδὰν πλέω-
τεῖκανὸν πίωσιν, ἢ παιδὸς ὡ-
ραίας μιτραξὺν ἀναδόντος τὸ
ἔκπωμα, ἐνυξαν τὴν χέρα, ἢ
μαμμακῆ, ἢ γαμετῇ γυναικὶ
ἐπιχείρησαν. ἔπειτα γελοίως
αὖτις τὸ συμποσίε, ἐς τὴν
ὑστεραίαν λοιδορῆσθαι ἡμῖν
ἀρξάντων, ὡς ἐλίγησαν, καὶ
ὡς λιμῷ σωθῆναι δυνάμενοι,
καὶ ἔτι ταῦτα ἀναψευδό-
σθαι αὐτῶν δοκοῦμεν τὸν ὑμέ-
τερον παράσιτον Ἰξίονα ἀναμνή-
σθητι τὸν ἔρωτα· ὃς ἀξιωθεὶς
δευτέρᾳ παρ' ἡμῶν, ἀξιώματος
ἔχων ὑμῖν, τῇ Ἥρᾳ μεθυσθεὶς
ἐπιχείρει, ὁ γραικός. ταῦτά
ἐστι, καὶ τὰ δικαῖα, ὑφ' ὧν ὑ-
μεῖς ἐβλασφημήθητε πρὸς τὸ
λοιπὸν, ἀσφαλείας ἕνεκεν ὑμετέ-
ρας ἔνεκεν, μηκέτι ἐπιδέξιον
ποιεῖν αὐτοῖς τὴν οἰκίαν. ἐὰν
δὲ ἐπὶ σὺν σωθεῖσιν μηχανὴν
μηδεμίαν, ὥσπερ νῦν φασι,
μηδὲν δὲ ὑβριστικὸν ἐν τοῖς
συμποσίοις ἐργάσασθαι, δοκι-
μωνούντων ὑμῖν καὶ σωφρο-
νούντων τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. καὶ
τῶν ἱματίων, ὃς ἂν δεηθῶμεν,
πέμ-

sed ijdem vbi plus satis ad-
biberint, tum vel puellæ for-
mosæ cyathum porrigen-
tis manum vellunt, aut con-
cubinam vxorémve soli-
citant. Postremò conuomi-
to conuiuio, postero die
nobis obtractant, narran-
tes quemadmodum sitie-
rint, esurierintq. Quòd si
hæc aduersus illos menti-
ri videmur, vester ille pa-
rasitus [f] Ixion in memo-
riam redeat, qui à decom-
mu is mensæ honorem ad-
missus, ac vobis dignitate æ-
quiparatus, iam ebrius vir
ille egregius, Iunone ador-
tus est. & Hæc atque huius-
modi sunt, propter quæ in
posterum statuimus quò res
nostræ sint in tuto, ne post-
hac illis in domum aditum
præbeamus. Quòd si te au-
thore, pacto recipiant, sese
moderatè petituros, quem-
admodum nunc aiunt, ne-
que quicquam flagitiosè in
compotationibus admissu-
ros: age, conuiuant nobis-
cum, simulq; cœnent [h] bonis auibus. Ac de tunicis, sicuti iubes,
mittemus,

πάμψυχον, καὶ τὸ χρυσίον, ὁπόσον οἷόν τε, καὶ πολυδαπανήσομεν, καὶ ὅλως, ἐὰν μὴ ἐπιλείψωμεν. αὐτοὶ δὲ ἀφιέμενοι τὸ λοιπὸν τέχνην ὁμιλεῖν ἡμῖν, φίλοι ἀντὶ κολάκων καὶ παρασίτων ἔσωσαν· ὡς ἡμᾶς γε ἐὰν ἄρ' ἀτιάσασθε, λοιπὸν τὰ λίοντα ποιεῖν ἐθελόντων.

mittemus, & de auro quantum facultas patietur, ac sumptus augebimus: in summa, nihil omittemus officij nostri, modò vicissim desinant ipsi arte nobiscum viuere, sintq; pro parasitis & adulatoribus amici. Itanihil erit quod in nobis desideres, si ipsi quoque suo fungi volent officio.

GILBERTI COGNATI ANNOTATIONES.

a Nvm putas, Saturne.] *Exordium ab extenuatione.* *b* Nouit ille cùm sit Iupiter.] *Cuncta sciens, spectans, auscultans. Ipse cunctorum auditus, mens & visus est.* ὁ Θεὸς τὸ πᾶν ὅλον, ὡς γῆ τε καὶ θάλαττα. i. *Deus circumquaq; inspicit, quæ terra & mari geruntur, apud Plutarch. in sep. Sap. conuiuio. Sic antè in Chronosolo. mox intellexit, quippe Deus.* *c* Nos enim omnia.] *Propositio & dilutio criminis per regestionem, qua vicissim pauperes accusant immodestiæ & intemperantiæ.* *d* Mox paratum odium.] *Parasiti & assentatores loquendo mellis dulcedinem proponunt, re verò ipsa vulnus inferunt, lingua blandiuntur, latenter verò feriunt.*

e Profusis omnibus.] *Adulatio homines in omne scelus impellit, eoq́ue impulsum & insolutum, in vitam demum calamitosam trahit, perq́ue caput & pedes in profundissimam æmnarum voraginem demergit. Rectè itaque dicere solebat Aristonymus: Ligna dum ignè nutriunt, ab ipso consumi: Diuitiæ, dum adulatores alunt, ab eis labefactari.* *f* Ixion.] *siue Artionis, siue Pisinis, siue Martis, siue Phlegyæ filius (nam dissentiunt inter se authores) Diam Deionei filiam duxit vxorem. Erat autem in more positum apud veteres, sponsarum patribus munera quædam dare, vt & Homerus indicat:* Πρὸ δ' ἑκάτην βοῦς δῶκε, πολὺ δὲ μάλιστα γανώσσης Αἰγὸς ὁμῶς καὶ οἰός. *Deioneus igitur*

Ixionem, vt mos erat, filiæ suæ virum munera poscebat. Ixion verò cùm ab illo crebrò appellaretur, atque adeò vrgeretur. fossam faciendam curauit, eamq; materia, quæ ignē facilè & subitò concipere posset, impleuit: Quo facto, socerū quasi ad epulas opiparas, & sumptuosas inuitauit. Ille aūt insidiarum, & fraudis ignarus, cùm ad eum locum, vbi fossa fuberat accessisset: in eam iam inflammatā incidit, & ita flammis consumptus est. Iam verò cùm Ixionē tanto scelere contaminatū nemo exptare vellet, cumq; eum omnes detestarentur, & contagionē aspectus fugerent, cùm ipse diu deniq; illū aspernarentur, ab illoq; abhorrerent, solus Iupiter eius misertus, maculam ex illo scelere conceptā delenit, eum vltrò in cœlum sustulit, sibi contubernalem fecit. At Ixion neque prioris beneficij, neq; posterioris memor, ecce sibi nouum animo concipit facinus, nouamq; flagitiū aggreditur, & Iunonis amore incensus, rem cū ea habere meditatur. Iupiter aūt hoc cognito, nubem, vt Iunoni similis esset, specie quadā falsa conformauit, qua visa exarsit ille & corpus cum ea commiscuit, ex qua immanem quendam & monstrosum virum procreauit, nomine Centaurū. Iupiter porrò manus & pedes Ixionis rotæ arctissimis vinculis apud inferos astrinxit, quā in perpetuum volubilem effecit, eiq; rotæ Ixion alligatus, clamat: Benemeritis gratiam esse referendā. Horatius de Arte poëtica, perfidum vocat. Quod si quis plura de Ixione scire volet, legat Pindarum, Pyth. ōd. β. & interpretem Eib. lib. 1:

Illic Iunonem tentare Ixionis ausi
Versantur celeri noxia membra rota.

g Hæc atq; huiusmodi sunt.] *Epilogus quo sub conditione in Saturni postulata consentiunt h* Bonis auibus.] *τύχῃ τῇ ἀγαθῇ. Xenoph. κὴ ἀγαθῇ τύχῃ δέχομαι. quod felix fortunatūq; sit, admitto. κὴ θεὸν ἡδέα μοῦνα ἐπ' ἀγαθῷ ἐξελαλεῖν. i* Parasitis & adulatoribus.] *κολάκων κολακικοῖς τὸν ῥᾴστον γνάθων παρέσεσθαι. Vide eundem Lucianum pro Imaginibus à laudatore quid differat assentator, & Plutarchi librum de dignoscendo Amico ab adulatore.*

SECVNDI TOMI FINIS.

TOMI

TOMI SECVNDI
OPERVM LVCIANI
INDEX.

A

ABderitæ vltrò Andromadæ fabulam agunt, prouerbium 368
Abderitarum morbus sub Lysimacho 362
de Absentibus aduersarijs dicenti nō credendum 218. 219
Academia ab ebrietate accusata 672. 674. ꝑ ebrietate causam dicit ibid.
ἀκάθαρτος 558
Acherusius cāpus 115
Achilles cur præstantissimus dux habitus 741. exercitus cōtra impios Elysium campū inuadentes dux 497. eius apud inferos forma derisa 89. pusillanimitas ibid. dictum 85. 221. equus humana voce vaticinatus 593. 641. omnium Græcorum formosissimus 963
Achillis sepulchrū 164
Aconiti vsus 77. 80. 263. 311
ἀκόντιαι 850
Acrisius rex 49
Actæon 911. cur à Diana transformatus, & canibus obiectus 20. 934
Adimantus, eiusq; votū ridetur 852. 863
Admetus poëta à Demonacte derisus 579
Adrastea Iouis nutrix 736
Adulatio 981
Adulatorum apud inferos

feros pœnæ 111
Æacus inferorum iudex 83. eius officium 84
Ægysthi cæsi historia 809
Ægyptus Beli F. 851
Æmulatio quomodo homines perturbet 184
Æqualitas 973
Aër rerum principium 302
Aër temperatus longæ vitæ causa 819
Aërocoraces 447
Æschylus qualis, & quando vixerit 784
Æschyli pugillares cur Dionysius emerit 768
Æsculapius à Ioue contra Momum defensus 908. ex quo deorum ordine sit 524. cur ei gallus cũ dracone attributus 704
Æsopus apud inferos 492. eius fabula 298. 764
Ætatum mundi vicissitudines 737. 785
Æthiopem lauare, prouerb. 780
Affectus non cadere in virtute præditũ 183. 184
Africa cur dicatur semper aliquid noui adferre 849
Agamemnon præstantissimus dux 371. 741. apud inferos à coquo non differt 116
Agathocles Sicil. rex 832. peripateticus, eiusq; arrogantia 575
Agathon poëta 718
de Agrorum finibus litigantiũ vanitas 157
Aiax Telamonius 497. an in heroum numerum referendus dubitatur 485
Aiacis sepulchrum 164
Alcæi forma 373
Alcmena Herculem parit 47. eiusdẽ genealogia, desponsatio, & cum Ioue cõcubitus 1149

Alcyonis nidus miræ magnitudinis 512
Aleæ ludum à Saturno regi 928
ad Aleæ scopulum multos naufragium facere 928.939
ἀλιτηρὸν & ἀλίτωρ vnde dicatur 640
Alexander cur præstantissimus dux habitus 741. sibi ex Cydno flumine morbum cõtrahit 786.813
Alexandri cum Hannibale de præeminentia lis apud Rhadamantum 486
ἀλεξίκακος Hercules & Apollo 593.641
ἀλεξίτωρ 641
Aloëi filij ob montes montibus impositos puniri 137
Amabilitas Veneris F. 38
Amaltheæ capræ fabula 736.prouerb. ἀμαλθέας κέρας ibid.
Ambrosia deorum cibus 46.48. Noctis e. pitheton 645
Amicitia & lis, rerum principia 302
Amictus vitreus 457
Amphilochus vates 69.71
Amphisbæna serpens 850
Amphitrite 53
Amyclæ 17
Anacharsis 347. cur è Scythia Athenas profectus 343.359.quomodo in patriam redire parans, à Toxari exceptus 347
Anacreon poëta 490 733.839
Anacreontis ætas 835
Anacyndaraxis 737
Anaxagoras Socratis præceptor 79
Anchises à Momo carpitur 911
Ancoræ vitreæ 476
ἄνδυμα 556
Andromeda à Perseo liberata 62.68
Anemodromi 445
ἀνεμοφόρητα 557
Anima an immortalis

esset interrogãti quid responderit Demonax 576
Anima non vna tantùm hominibus ibid.
de Anima variæ philosophorũ opiniones 303
Animarum transmigratio Pythagorica 591 596.650
Animi magnitudo virtutis præmium 182
Annulus Gygis 685
Annulorum superstitio & efficacia magica 892.902
Anteas rex 822
Antigenidas tibicẽ 340
Antigonus Luscus Philippi filius 823. 835. Demetrij filius ibid.
Antilochus à Momo apud Iouem accusatus 913
Antimachus poëta 515
Antiochus Seleuci filius, & eiusdem in nouercam amor 405
Antiochus Soter 323
Antiopa Ioui amata 47
Antipater Iolai filius 823. 835
Antipho histrio 507
Anytus Socratis accusator 79. 661. eius pœna 704 (178
Aorna Alexãdro euersa
Aornos petra 736
ἀπάθεια Stoica 651.685
Apollodorus rhetor 832 837
Apollo à Iunone accusatus, à Latona defenditur 18
Apollo qualis deus 523 eius oracula varijs locis 654. in Hyacinthum amor 14
Apophoreta 923
Aqua rerum principiũ 302
Aquæ potus longæuitatis causa 819
Aquã pistillo tũdere in mortario, puer. 292. ad vulnus afferre 709
aquila Ioui sacra 618
à Momo accusata 911
Arabię felicis odor 483
Araneę maiores Cycladibus insulis 447

Arbor carnea 455
Arborei homines in Lunari insula ibid.
Arbores Dodonęę syluæ vocales 641
Arceſilaus 341
Archelaus Socratis p̃ceptor 79. Tragicus poëta 363
Archimedes cur ſapiẽtis nomẽ merit9 742
Architeles Areopagita 344
Areopagytarũ etymõ, autoritas & integritas 311. mos 266
Arganthonius rex 822. 835
Argiui vnde dicti 49
Argiuorum p̃ agris pugnantiũ ſtultitia 165
Argus explorator multioculus 4. Iùs cuſtos 34
Argi oculi pauonis caudæ impoſiti 524
Argo nauis 641. eius carina locuta 594
Argos amphilochium 72. Peloponneſi 49
Ariadne à Momo accuſata 908. eius in Theſeũ officiũ 242. 917.
Ariarathes rex in crucẽ ſublatus 824
Arij pugillatus in campo Elyſio 498
Arion Lesbius in campo Elyſio 490
Ariſtides iudex in beatorum inſulis 486
Ariſtippus in Elyſio cãpo 492 ei9 autoritas apud inferos 114
Ariſtipp9 Socratis primùm ſectator, pôſt mollicie corruptus 672. 687
Ariſtobulus Caſſandræus hiſtoric9 377 830
Arſacidæ 792
Ars longa, vita breuis, Hippocratis dictum, philoſophiæ tribuitur 147. 263
Artis vtilitas 404
Artifices potiſsimùm laudandi, qui 740
Artabazus rex 826
Artaxerxes Mnemon primus eius nominis Perſa-

Perſarum rex 825 836
Artaxerxes alter Perſarum rex, eiuſq; cædes 825
Aſandrus rex 827
Aſinus minans auribus, lyram auſcultans, prouerb. 756
de Aſini vmbra litigare, prouerb. 277
Aſinorum duo genera 849
Aſpaſia 618
Aſphodelus quid apud inferos 111
Aſpis, ſerpens 850
ἀσπάθη, ἀσπαθηλάτης 555
Athamantis furor 51. prolex 52
Athenienſes αὐτόχθονες cur dicti 360
Athenodorus Sandonis filius 829
Athletarum mos 442. cum philoſopho cõparatio 231
Athotarum longæuitas 819
Athys Crœſi filius mutus 649
Atlas cœliger 138
de Atomis doctrina Epicureorum ridetur 104.303
Attalus Philadelphus 824
Auaritia quomodo homines perturbet 154
Auari hominis hypotypoſis 634 648.650
Auarorum pœnæ apud inferos 111
Auli ſigniferi interitus 840
in Aurem dicere 650
Aures minus fide dignæ oculis 806
Aurilaus 601. 609. vituperium 147.612.
αὐχμὸς 555
αὐτοκαύδολοι 554
αὐτόχθονες 360
αὐτολέκυθος 554.

B

BAcchus è Ioue fe more natus 6.7.8 quomodo educatus 51
Bacchi & Herculis inſula viniflua 437
Bacchi genealogia & apotheo-

apotheosis 49
nihil ad Bacchum, prouerb. 253
Bactra 647
Balæna 65.67
Balneorum domicilia apud veteres 750
Bardylis rex 822
Bassus sophista 775
Batalus tibicen ibid.
Baucides 558
Beatorum ciuitas 486. insulæ 482.483.484
Bellum omnium pater est, prouerb. 364428
Bellorum duces præstantissimi qui 741
Belus Priscus 851
Biton & Cleobis felicissimi cur 146
Bœotia 71.94
Bombylius 557
Bona dea 523
ad Bonum summũ variæ viæ 207
de Bono & bonorum finibus variæ philosophorũ opiniones 103.302
Bonis caducis & temporalibus non superbiendum 565
Bracana olera 556
Brachmanes longæui 818
Branchus 810
Bucephali 516
βυζάσις 843.850
Busyris Elysios campos inuadit 497.525

C

CAbalusa insula 519
Cacozelia derisa 527.544
Cadmi regia 47.49
Cæneus ex fœmina in virum 619 648 inde in auem ibid. & 619
Callimorphus medicus 383
Calpurnianus historicus 381
Caluarius 123.127
Calypsus insula 510
ad Calypsum Vlyssis literæ ex Beatorum insulis 509
Cambyses, eius q; furor 151.825. quantum à patre Cyro diuersus 167 (912
Canis Ægyptius deus Canis

Canis impudentię nota 84
Canis in pręsepi, prouerb. 781.785
Canis, canicula, aleę laterculus 938
Cani quid cum balneo, prouerb. 758.783
Canes Cynici 80
Capra cœlestis sid 936
καψιπόδαι 558
Carbones pro thesauro 276.312.876
Carimantes 556
καρίμοιροι ibid.
Carionautarum conflictus 511
Carneadis longæuitas 829
Carnium esu abstinendum, iuxta Pythag. 597.617
Cari de Vlysse victoria in Elysijs 498
Caseus inf. 481
Caspiæ niues, prouerb. 386
Castor & Pollux nauigãtium numina 900. quomodo nati, & vicissitudine immortales 46.48 647
Caulomycetes 448
καῦμα 555
Cebes philosophus 712 735
Centaurus, Zeuxis pictura 318
Ceos inf. 839
Cephalus Phędri F. 754
Cepheus 62.64
Ceramicus 347 360
Ceraستes serpens 850
Cerberus vltor malorum apud inferos 77. 114. lyra Menippi sopitus 110
Ceres 523
κηρὸν 76
Cestus Veneris 33.646
Cethegus 576
à Ceto nauis cum hominibꝰ abforpta 463. 467
Chaldæorum longæuitas 819
Cheniscus 900
Charon 75. eius officium 83
Chersonesus 53
Chimæra apud inferos 114.280

χίος 938
Chiron centaurus in zodiaco 94. 477. eius genealogia & fabula 95
χιτάνιον 553. 554
Chronosolon 942
Chrysippi longæuitas 829. ante Elysiorũ ingressum quater elleboro purgatus 492
Cicuta quomodo non statim nec semper lethalis 263
κοινὸς ἱρμῆς, prouerb. 901
Cinyras 718 737. 738
Cinyrus ob Helenę raptũ fumo necatus 504
κῆπος 556
Cithæron mons 51
κλαίειν, prouerb. 648
Clarus mons 22
Clari oraculum 19
Cleanthes 828
Cleobis cum fratre cur feliciss. 146
Cleopatræ aspis 850
Clepsydræ inuentum 751
Clitus 429
Clotho parca 151
Clytæmnestæ parentes 647. natiuitatis 48. necatæ historia 809
Coitus immodici comites morbi quales 510
Colossus Rhodius 391. 429. 648
Colossi, Colossi magnitudine, prouerb. 649
Columnarum vanitas 119. 162
Comam alere dedecori 855. 899
Cometarũ incolæ 456
Cõmunis Mercurius, prouerb. 863. 900
Concilij Deorum præses, præfectus & scriba 919. vsus 405. 777
Consuetudinis vis 785
Consuetudinem transire in naturam 850
Conuiuia diuitum & pauperum inæqualia 957. 958
Conuiuia sumptuosa noxia 624
κῶμος 650
Corinthus 210. 211 212. 648. 649

de Cor-

de Corporeo & incorporeo Stoicorum cũ Platonicis contentio 226
Corybas à Momo accusatus 912
Cottaborũ ludus 556
Cranium 428
Crapulæ noxa 967
Crates cynicus 648. 652. eiusdem anima Pythagoræ 620
Cratinus comicus 832. 838
Credere non citò, nec facilè, & sobriũ esse, Thesei filum 242
Credulitatis nimiæ typi 273
Creon Menœcei filius 118
Critolaus peripateticus 829
Crobylus 558.899
Crœsus rex 145.167. 225.876
Crœsi filius mutus 649.650
κρόνια sacra 937
Crotoniatæ Pythagoræ addicti 647
Ctesię historici mendacia 433.505.524
Ctesibius historicus 830
Cupido Veneris fil. 38. qualis 523
Curę encomia 737. 817
Curiositas reprehensa 124
Cyclopum fabula 434
Cydnus fluv. 786. 813
κυνίκαον 557
Cynobalani 448
κύων aleæ 938
κυψέλη 555
Cypselus rex ibid.
Cyrus Maior Persarum rex 145. 168. 823. in Elysijs campis 491
Cyrus iunior, eiusque cædes 836.

D

DAdaches 558
Dędali exemplum 624
Damon Socratis præceptor 79
Danaë Acrisij filia 47, 49
Danaidum fabula 310. 846.

846.851
Daphne in arborẽ 439
Darius rex apud inferos mendicus 120. in Arbelis victus 710
Deforme quid 372
Delphicum oraculum 16.260
Delphines 512.870. 901
Delus inſ. 56 57
Demetrius philoſ. 561. 770
Democritus, abſtinentia mortuus 828. eius mũdi innumerabiles 302
Democriti ætas 836
Demonax 559. inde 560. 561. 562. 585. 587
Demoſthenis veſtigia ad eloquentiã imitatu difficilia 715
Demoſthenes Thucydidis ſtudioſus 755. 782
Deſitas & raritas aëris, rerum principia 302
Deum vbiq; eſſe 295. ſacrificijs noſtris non indigere 568. nec Crœſi opibus 148
Dijs faciẽtes adiuuant, prouerb. 737
Dij ſelecti, ſeu maiorũ gentium 523.923
Deorum iudicium 24
Deorũ concilium 902. differentiæ 522. vanitas & ſtultitia 902
Dij ſermones, & mediox. 524
Deſertor 901
Deucalion 738
Diana à Iunone accuſata, à Latona defendit 18. qualis dea 523
Didimęum oraculũ 19
Diei pulcherrima pars quæ 792
Difficilia q̃ pulchra 737
Diffidere & ſobrium eſſe, filium Theſei 242
Dignitates nihil facere ad virtutem aut felicitatem 181
Διμοιρῖται 953
Diogenes apud inferos quid agat 120 eius dolium 364. quo animo mortẽ ſubierit 78 in

Elysijs campis Laidē scortū ducit yxorem 492. idem à mēsaria, ob adulteratam monetam transfuga ad philosophiam 672 688
Diogenes Seleucus 829
Diomedes Thrax 497. 525
Dion Heralceensis 185. 113. 540 629
Dionysius Corinthi, prouerb. 127. 783
Dionysius Bacchus 7. 8. 665 à Momo accusatus 963
Dionysius Siciliæ tyrānus Corinthi ludimagister 113. 625. 648. 649. 783. à Dione accusatus, à Minoē absoluitur 113. eius res gestæ 767. 783. Sophista 645. Heraclienſis 651
Dionysius tibicen 341
Dionysus 907. 910
Dioscuri 860. 900
Dipsas serpens 840. 844. 845. 846. 849. 850
Δὶς δὴ ναυῶν 428
Dis, qui & Pluto 83
Discī lusus genus 17 per Ditem iuramētum 81
Disciplinæ nullo fuco comptæ 813
Diuitiæ vanæ & incertæ 97
Diuitiarum molestiæ 590
Diuitias nihil facere ad virtutem aut felicitatem 182
in Diuitijs confidentiū stultitia 131. 145
de Diuitijs variæ philosophorum opiniones 103
Diuites ærumnosiores pauperibus 613 974 nōn esse felices, nec solos suauem vitam agere 964
Diuitum vita fabulis Tragicis similis 97. 116. animos in asinos migrare 122. 127

Diuitum & pauperum felicitatis collatio 964
Doctos quid faciat 751.752
Doctores quomodo medicis similes esse debeant 564
Dodonææ arbores vocales 594.641
Dolium in cranio volutatum, prouerb. 427
Dolorem non cadere in virum perfecta virtutē præditum 183. 184
Domus laudatio 785. 787.892
Dorius tonus 330. 340
Δονακεὰ 553

E

EBrietas Academiam accusat 672.674. eiusdem incommoda posthridie 966
ἔχις, ἐχιδνη, ἐχιδνοῖοι 850
Echo 671.790.813. Panamata 705
Edessa 389. Antiochia prius 429
ἐγγυα, ἐγγυᾶσθαι 555
ἐγκαψικιδλαν & 558
Electrion 13
Elephantum sepultura 849
ἔλοψ piscis 640
Eloquentię comparandæ ratio 528.549. 706
Elysius campus 489. 523
Empedocles seminustus in elysios cāpos non receptus 495.496
Encomij ab historia discrimen 379
Endromides 558
Endymion à Momo reprehensus 911. rex Aeriæ inf. 443.455
Endymionis fabula 477
Euthydemus peripateticus 187
Epaphus 849
Epeus 743
Ephialtes 705
Epicharmo poeta 833. 838

Epictetus philosophus 561. 583. eiusdem lychnus fictilis quanti emptus 767
Epicurei quales habiti 194. eorum opiniones 103. 225. 302. 657. 682
Epij pugilatus apud inferos 196
Equiformicæ 444
Equiuultures 442
Eratosthenes 833
Erichthonius 811. 815
Erichtheus 360
Erigones canis 908
Erinnyes σεμναὶ θεαὶ 704
Eridis pomum 25. 40
Ἔρως Veneris fil. 38
Errare humanum, errata emendare diuinum 564
Errorem confiteri, magnanimitatis 284
Ethices inuentor 79
Euangelus 761. 762
Eucrates Stoicus 187. diues 637
Eumelus citharœdus 763
Eumolpus, eiusque sacrificia 577
Eunomus musæus 490
Euphorbus 597. 609. 621. 643. cõuersus in Pythagorã 590. 613. cæsus 614. 644
Europus 392
Eupolis comicus 705
Euryſtheus 910
Exercitationis vis 737. commoda 820
ἐξίτης 938
Exordiũ historici 420
Exuuium neglecto serpente sectari, puerb. 292
ἔφηξις 555.

F

FAbarũ abstinẽtia Pythagorica 597. 617
Fati vanum vocabulum 915
Fauonius ventus 17
Fauni 524
Febres mortis ministrę & nunciæ 155
Felices Soloni qui 146
Felicitas incerta 269
Felicitatis finis 572.

vrbs 207
de Felicitate variæ philosophorum opiniones 103
Ferrum auro præstantius 149
Ficulneis sensibus, prouerb. 783
Fides nulli facilè habẽda 242
de Finibus philosophorum opiniones 124
Fluuij etiam morti obnoxij 165
Fœmina loquax natura animal 731.739
Fœminæ an viri iucundior vita 619
Fœneratorum pœnæ apud inferos 111
Formæ fragilitas, fugacitas 92
Formica camelus, prouerb. 955. 961
Formicæ Indicæ 646. 960
Formosum quid 373
Formosi apud inferos derisi 90
Fortitudo priscorum quantò maior quàm remedium 74.75
Fortuna humanæ vitæ præses 116. inane nomen 915
Fortunę bona aliena, nõ ppria nostra esse 116
in Fortuna confidentiũ stultitia 131.145
Furiæ, vltrices malorũ apud inferos 111

G

GAlatea 522
Galeni longæuitas 834
Gallus adolescẽs in auũ versus 595.643
Gallus Mercurij assessor 594.642. humanã sonat vocem 593
Galli cantus 596.643. epitheta 639
Ganymedes Ioui raptus 8.25.29.41.48 à Momo reprehendi vetat Iupiter 911
Garamantes 841
Gargarus mons 24
Gastrocnemia 454
Geloni tyranno curoris fœtor ab vxore non sit indicatus 222

Genius 522
Genij mali tortores apud inferos 111
Geryonis ossa à Thebanis ostêtari solita 767
γυμνάσιον & bulbi genus 556
Glacie Gallica frigidius, prouerb. 386
Gloriæ vanitas 86. 97. 131. 181. 182. 302. quomodo quis eam facilè cõsequatur 330
Gnidius 426. de Indorũ regione mira scribit 433
Gniphon fœnerator 636. 637
γνάμων 342
Gœsi longeuitas 827
Gorgię longeuitas 836
Gorgones à Perseo domitæ 62
Gorgonum fabula cum Sirenibꝰ collata 280. 804
Gosethræ in fratrẽ Artaxerxẽ insidię 826
Grãmatici longeui 833
γρῦ 547. 554
Gygis annulus 685. 686. 892. 901
Gylipus 409
Gymnasia nostra veterum scholis deteriora 394
Gymnicorũ certaminũ cum veritatis inquisitione comparatio 231

H

HÆreses omnes inquirẽdæ & examinandæ cur 241. 302. 303
ab Habitu non iudicandum de probitate 195
Hannibalis cũ Alexandro cõtentio de eminentia 1
Harmonides tibicen 330
Hecate triformis eadem cum Proserpina 126
Hecates carna, etymon 83. 126
Hectoris sacra apud Ilium 514
Hegesij eloquentia 716

Hellanici longæuitas 830
Helena & Pollux vnde nati 48.49.647
Helenæ in Elysijs campis raptus 499. item alius prior 37.41. pulchritudo 36.37.90 91 615
Helicon 782
Helle, ab arietein mare delapsa 50.52
Hellespontus vnde dictus ibid.
Hercules & Mercurius cur palæstræ præsides 48
Hercules à Ioue contra Momum defenditur 908. quomodo conceptus 10.11.12
Hercules ἀλεξίκακος 593
Herculis genealogia & apotheosis 49
Herculis insula 437
Hercules in Oeta combusta fabula 182
Herculem ociosum in cœlo desidere 47. in cœlo gestãdo Atlantis vicem subire 183
Hermaphroditus 6.8
Hermocrates 409
Hermotimus 171
Herodes 573.576
Herodoti scripta 420 806 quare Musæ appellantur 412
Herodotum ob mendacia acerrimè apud inferos puniri 505. 524
Heros quid 70 72.522.
Heron gubernator 859
Hesiodus quomodo poëta statim à pastore factus 710. carpitur 101 931
Hesiodus Homerum vincit in Elysijs campis 496
Hieroglyphicæ literæ 647
Hieron Syracusanus 822. ingratitudinis à Theocrito accusatus 835
Hieronymus historicus 830
Hippiæ præstantia 343.744

Hippo 524
Hippocentaurorum fabula & pictura 280. 312. 318
Hippogypi 442
Hippotyphia 415. 430. 431
Hircum mulgere, & cribrum supponere, prouerb. 575
Historia quid 421. 430. quomodo scribenda 262. 361. 404. ab encomio quantū distet 370
Historiæ finis 428
Historicus qualis esse debeat 407. 411. 430 qualis ei stylus 413
Historici aliquot longæui 830
Historico quæ cauenda 368
Homerus reprehensus 48. 101. 495. 524. 931 939. ab Hesiodo in Elysio victus 496. de se multa in Elysijs testatus 497. 524. 643. 703. quomodo à suis ciuibus dictꝰ 494
Homeri docta breuitas 423
Homeri poēmatum celebritas 522. sepulchrum 429
Homerum tēpore belli Troiani fuisse camelum in Bactris 615
ὄμμρ 703
Homicidarum, pœnæ apud inferos 111
Homo bulla, prouerb. 158. 169
à Hominis formatione reprehensus à Momo Vulcan.
Hominum studia ridicula 193
Hominum pectora fenestrata esse oportere 367
Homines mel emungentes 456. diuidij stadij statura 473
Honestum ipsum virtutis præmium
Horæ quomodo inuentæ & vnde dictæ 751
Hordeacei panis vsus 819.

He-

Horologiorum ſpecies & vſus 751
Humanæ vitæ inſtabilitas & vanitas 98. 116.131.168
Hyacinthi fabula 14. 16.17.91.491
Hydamardia 519
Hydrops ex intemperantia 624
Hylas apud inferos 491
Hypera omiſſa pedem quæris, prouerb. 74. 76
Hypermneſtra Lino marito parcit 851
Hypſicrates hiſtoricus 831
Hyſpaſines Characenorum rex 826

I

IAculandi exercitium 220
Iacula animalia 850
Iambulus 434
Ianus 523
Iapetus Saturno æqualis 933.934
Iaſius tonus 340
Iaſon à Momo carpitur 911
Iaſonis amor Medeæ vnde 280
Icari caſus 648. fabula 624
de Ideis vanæ philoſophorum ſententiæ 104.303
Idiotarum vita opt. & tutiſsima 103. 124. 299
Ignis rerum principium 102
Ignem gladio fodere, prouerb. 502
Ignorantia quomodo circumuolitet ac decipiat 153.160
Ilium 738
Illotis pedibus 721. 738
Imperij adminiſtrandi ratio optima quę 582
impiorum inſulæ 501. 503
Impoſsibilia non affectanda 277
impoſturæ delubrum 507
Inachus 170

Incerti nihil eligendum 223
Inceſtus 646
Incredulitas & ſobrietas, filum Theſei 242
Indicta cauſa nemo dánandus 214
Indolentiæ præſtantia, bonorum finis 302
Inedia, medicamentum febris 624
Inferni flumina 75
Inferorum cibus 84
apud Inferos æqualis omnium conditio 89
ab Inferis reditus nemini conceſſus 94. 96
de Infinito, vanæ opiniones philoſophorum 303
Ingenium robori coniungendũ ad parandum 48
de Inani philoſophorũ doctrina 104
Ino in mare ſe præcipitat 50.51. Bacchi matertera 53
Inſulę beatorum & impiorum 473.483
Intemperantia vitę quę mala adferat 624
Io in vaccam conuerſa 34
Ionicus tonus 330. 340
Ionium mare vnde dictum 4
Iphienaſſa 62.66
Iphiclus Herculis frater 13
ἰσονόμεις 587
Ira quomodo homines circũuolitet 153
Ira vacare quem potiſſ. deceat 183.564 582
Irum mendicum à rege non diſcerni apud inferos 116
Iſis qualis dea 524
Iſidis ex Io transformatio 34
Iſmenias tibicen 757
Iſocrates quo ætatis anno mortuus 831. 837
Iſthmi duo 428
Iucundũ non eſſe quod ſimplex & vniforme 93.373.

Iudi-

Iudices mortis ministri 155
Iudicium humanũ cæcum 43. inter potentes periculosum 32
Iuno 523. Zelotypa 35
Iupiter 522 981. an patrem Saturnum cœlo expulerit 930 931 eius adulteria 903. 909
Iouis catena 176. epitheta 593 641
Iuramentum per Stygiam paludem 923
Iurandi per suos deos mos cuiusuis gentis 361
Iustitia Iouis fil. 660
Iustitiæ querela ibid.
Ixion 115 980 982.

L

LAbore deos munera sua vendere 737
Labyrinthi proluſtrandi ruta ratio 242
Lachanopteron auis 445
λαγῶιον 556
λάθε βιώσας, prouerb. 97
Latmus mons 476
Latonæ cum Iunone dialog. 18.21
Lauandi & vngendi ante cœnam mos 644
Laus iucunda & solida quæ 342
Learchus 911
Lebadia 72. eius oraculum 70
Lecitho 556
Leda 37 46. 48. 647. eius forma apud inferos 90
Lenonum pœnæ apud inferos 111
Leucothea 509
Lexiphanes 531. 546. 548. 549
Liber pater 523
Librorum copia superbientes ridentur 752 753
Liberi qui 522
Libido fruituti turpissima 651. nimia, morborum causa 966

Libyæ descriptio 841.
termini ibid.
Lis & amicitia rerum principia 302
de Loco absurdæ philosophorum opiniones 303
Loculo alterum pedem habere insertum, prouerb. 290
Longæuorum catalogus 815
Longum valere iubere, prouerb. 641
Lucernarum vrbs 460
Lucianus rhetor & eius patria 705. scriptorũ apologia 312
Luciferi colonia 443. 453. 459
Lucina 523
Luna insula 443
Lunę in Endymionem amor 476
de Luna absurdæ philosophorum opiniones 303
Lupus hiat, prouerb. 645
Lupini historia, & vsus 83. 84
Lupinis vesci vetat Rhadamanthus 502
Lycinus 531. 546. 547. 549
Lycon orator 80
Lycophron 553. 555
Lycurgus Laced. legũlator 833 839. qualis apud inferos 491
Lydia harena, prouerb. 167
Lydiæ fertilitas ibid.
Lydius tonus 330. 340
Lynceus 707
Lynceo acutior, prouerb. 308
Lyra Orphei 764. 766. 783
Lysimachi ætas 823.

M

Μ Ἀνδρόβιοι 816
Mæandrius Polycratis tyranni occisor 117 152
Magistri nostri quales hodie creari soliti 305
Magnanimitas virtutis præmium 182
Magica, longæuitatis causa

cauſa 818.819
Magorum pręſtigię 98. 125. ſuperſtitio & teſtas 98.105
Marię genealogia, proles, &c. 45.47.48
Maiorum gentium dij 523
Maluæ radix 502
Mandragoræ arbores in Somni inſula 506
Mano 827
Mare lacteum 481
Mars qualis deus, &c. 523 595 643
Marſias tibicen 20. 332.757
Martis & Veneris concubitus 595.596
Maſiniſſæ longæuitas 826
de Materia, variæ philoſophorum opiniones 303
Mechanici laude digni qui 742
Medeæ in liberos crudelitas 812
Medicinæ difficultas 174
Medici imperiti oſtentatores 780
Medici q̃ potiſsimùm accerſendi 741
Medioximi 524
Meduſæ cædes 63.66. caput à Perſeo ampu tatum 810.814
Megalonymus 538. 539
Melitus & Anytus Socratis accuſatores 79. 80.567. qua pœna poſtea affecti 704
Menander comicus 835
Mendacium magis diligi veritate 248
Mendacium pœna apud inferos 433. 524
Menelaus Pelopides 37. eius de Helena lis apud Rhadamanthũ 485
Menelai ædes 355. 361
Menippus 80.705
Menippi ex inferis reditus 98. eiuſdem patria, conditio, mors 80

Menius lunaris 453
Mercurius 523. eius officia & res gestæ, item cognomina 3.5. 10.45.48.73.90.633. 642.900
Metempsichosis Pythagoræ 590.596. 639
Metus 153.411.430. 572
Midas rex, eius opulentia, votum 121. 601.644.872
Milo Crotoniates 143
Minerua 524. eius galea 33.63.810. munera 35. Erichthonium gignit 811.815
cum Minerua manum moue, prouerb. 737
Minois tribunal 111
Minotaurus 516.527
Mithres à Momo accusatus 912
Mithridatis ætas 824. 837
Mithrobarzanes 106
Mnasceires 826
Mnesarchus Pythagoræ pater 615.643
Momi cauillatio, etymon, officia, parætes 181. 199.307.522. 910
Mors, certiss. felicitatis iudex 146. neminem metuit 896
Mortis semper habenda ratio 132.141
Mortis nuntij & ministri qui 159
Morti omnia subiecta 131.141.146
Mortuorum cultus & apotheosis ridetur 69
Mortuorum apud inferos loca 98.110
de Motu vanæ philosophorum opiniones 303
Mulier natura loquax animal 731.739
Muliéris ornatus 793. 794.801
Mulieres non in ventre, sed in cruriuin posteriori parte concipientes 454
Multitudo quantum faciat ad sectę commendationem 194.250

Mundana omnia vana & incerta 97. 131
de Mundo contrariæ philosophorum opiniones 104. 302
Musæ cur virgines 813
Musicæ occultæ nullus respectus, ꝓuerb. 340
Musicus quis maioris precij habendus 741
Musicorum modorum proprietates 330. 340
Mutatio in melius sępè maiorũ malorũ principium 462
Mutatio rerum omniũ iucunda 95
Mutus magis quàm piscis, prouerb. 593. 640
Mycenæ 164
Myron statuarius 627
Myrto Socratis vxor 79.

N

NArcissus à Socrate armatus 493. eius forma 90
Nare trahi, ꝓuerb. 273
Natura quid, aut vbi versetur, Momi quæstio 915
Naturę accusatio 247
Naturalis philosophię vsus 79
Nauis, eiusque instrumenta 857
Nauis malus germinat & fructum edit 513
Naues cucurbitinæ 510. corticeę è nucũ putamine 511
Nautica ars nouo & insolito more 518
Nectar deorũm potus 46. 48. à Cicerone negatur 48
Necracademia Socratis in campis Elysijs 497
Necyomantia 98
Negationes duæ instar affirmationis 645
Negretus fons 506
Nemea sylua 4
Nemorum dij 524
νοχμὸν 555
Nephelococcygia 461
Neptunus 5. 309. 522. eius dialogi, & res gestę 50. 54. 55. 199. 465 814

Nereides

Nereides 50.52.61.62
Neſiotes in eloquentia imitatu difficilis 716
Neſtoris longæuitas 817.835. apud inferos cõuerſatio 170. 491
Neſtor Tarſenſis Stoicus 829
Nicandri ſcripta 851
Nicoſtratus athleta 373
Nihil ad Bacchum, prouerb. 253
Ninꝰ vrbs euerſa 164. 170
Nireus formoſus qualis apud inferos 90. 116
ῶσις 756
Nycterion 447
Nobilitatis arte ſua parandæ ratio facilima 330
Norma 377
Nouitatis admiratio 312
Noxambroſia 645
Noctis templum 507
Noctua quomodo à reliquis auibus oppugnetur, ſeque defendat 331.341
Nubecentauri 450
Nubium vrbs 461
Nudo veſtes detrahere, prouerb. 83
Numa in campis Elyſijs 491
Numeri, rerum naturalium principia 302
Nyctiporus fluv. 506
Nyctor lunaris 453
Nilus fluv. 844.851. in Nyſa Bacchus enutritus 7.9.

O

OBſcuritatis affectatio ridetur 544
Obſoleta verba 724. 738
Occas 304
Oceanus rerũ omnium parens 302
Ocreas capiti aptare, prouerb. 738
Octipedes apud Scythas qui 343.359
Oculi auribus fide digniores 806

Ôdium quomodo homines circumuolitet & diripiat 153
Odyssea an Iliade prior fuerit ab Homero scripta 495
Oebalia 16. Oebalus 14 16
Ogygia inſ. 508
Oleo ignem reſtinguere, prouerbium 844. 851
Oliua 558
ad Oliuæ ramum trahi, &c. prouerb. 273
Olympicum certamen 309. eiuſdem cum inquiſitione veri comparatio 231
Olympus tybicen 332. 775
Olyra 557
Onager 849
Onocritus Cynicus 572
Onomacritus 533
Onomarchus 534
Onoſceleæ mulieres 520
Opibus fidentium ſtultitia 131.145
Oracula ridẽtur 18.69
Orationem vbiq; Deũ audire 575
Oratori an domus pulchritudo proſit 786 802
Orcus 523
Orci galea 685
Ordinem deferere capitale 883.901
Oreſtis & Pyladis hiſtoria 809
Orus Ægyptius 616. 647
Orion cæcus 811
Ornatꝰ modeſtia 793. 801
Orpheus 765.766. 783.804
Orpheus à mulieribus diſcerptus 764.934
Ortygia inſ. quæ poſt Delos 57
Oſtrea immenſæ magnitudinis 475
Orthryades 165
ὀΐκῳ πεὸς διάνοιαν, puerb. 253.

P

PÆanicus tribus Athenis 739

παιδοβοσμὸς 558
Palamedes qualis apud inferos 120.491.811. 815
Pancratij cum veri inquisitione comparatio 232
Pan quomodo & qualis Athenas venerit, quidq; ibi inuenerit 667. à Momo accusatus 907
Panes dij 524
Pannychia fons 506
παγκρατία 477
Panthus 524.616
Paratonium 426.431
Parcarum decreta 151
Paris cognatus Ganymedis 25. eius iudicium inter deas 24. 40
Parnassus 560
Patricij Scotij puteus 71
Pauonis caudæ oculi Argi impositi 524. quando iam extendere soleat 797.814
Pauperes accusati apud Saturnum 965 966. ad eosdem Saturnij epistola 964
Pauperum necessarius vsus in repub. 977
Pauperum & diuitum felicitatis collatio 964
Paupertatis laus 590. 613
Peccare humanũ, peccata emẽdare diuinũ 564.565.589
Pectus hominum quale esse desideret Momus 890.897
Pecuniæ contemptus 103. vis 573
Pedem alterum loculo insertum habere, puerbium 290
Pelasgicum 705
Pellibus se tegẽdi mos apud priscos 788
Penelope 815
Pentheus Bacchi cognatus 910. à Mænadibus cæsus 934. 940
Perdiccas 405.825
Periander Corinthus 491.555
περιδινία 555

Perillus 497
Peripatetici 194
Perithoi audacia 96
Perpendiculum 342
Perſarũ ſagittãdi exercitatio 220
Perſeus, eiusq; res geſtæ 62.68. 808.810. 814
Perſpicuitas orationis virtus 551
Peſtis vino ſedata Athenis 344
Phędrus Myrrhinuſius 791.
Phęnareta obſtetrix Socratis mater 79 704
Phaëton Solis inſulæ rex 443
Phalaris apud inferos qualis 497.525
Phanomachus 871
Pheon Chius 893
Phauorinus 569.589
Pharnaces Medus 839
Phari turris 426.431
φάυλαι 556
Phello inſ. 482. Phellopodes ibid.
Pharecydæ Syri longæuitas 830
Phidias ſtatuarius 627.
pictor 251
Philadelphus quando regnârit 837
Philæteros eunuchus 824
Philemon comicus 833.838
Philinus 535
Philippus Maced. rex apud inferos calceos mercede conſuit 120
Philoctetes 757
Philonides 98
Philoſophia dolio confuſarum frugum comparata 260. 261. variis hæreſibus infectâ 302. cicutæ & aconito collata 263. quomodo in compẽdium contrahi poſsit 255. eius difficultas 174. Moralis inuentor 79. Naturalis nullum eſſe fructum ibid. eius ſumma quædam capita 254. varia dogmata 259
Philoſophi quales 651. 661. 664. 667

Philosophorum confidentia & temeritas 266. doctrina incerta 98. 102. ignorātia 103. 243. de summo bono variæ opiniones 103. incertæ digladiationes 103. 125. 277. intēperantia 186. secta quæ optima 170. 171. 190. 191, vitia & vita doctrinę contraria 104
Philoxenus cur à Dionysio in latumias cō. iectus 767. 784
Phlogius Soleris 453
Phocyon Athenienses apud inferos 491
Phædra 779
Phrygæ 61
Phrygi9ton9 330. 740
Phryxus Hellespōtum tranat 51
Phtisis ex intemperantia 624
Phyllira Oceani F. 95
Physices nullus fructus 79
Pictoria ars desertorū suum accusat 688
Pileatum esse, signum libertatis 859
Piscatorum vanæ spei collata philosophorum temeritas 266. 267
Pisces qui muti, aut nō, & cur 640
Pittaci longæuitas 828
Pityocamptes 497. 525
Plato cur non sit in Elysijs campis 491. quandiu vixerit 629 philosophorum doctissimus 829. 830
Platonici quales vulgò habiti 194
Platonicis fœminæ cōmunes 493
Plautus Epicharmi imitatus 838
Pleione nympha 48
Plorare iubemus, prouerbialiter, quos cōtemnimus 80. 648
Pluto inferorum deus 83. qualis 523. eius regia 110
Podagra ex intemperantia 624

Poëmata quàm diuersa ab historijs 370
Pœnæ malorum apud inferos 111
Poëtæ longæui aliquot 832
ex Poëtarum lectione duo petenda 769. 770. eorundem vanitas arguitur 48
Polemon ex ebrio philosophus 672. 675
Pollux & Helena quomodo nati 647. immortalitatem cũ fratre communicat 48
Polushistrio 118
Polybius historicus 831
Polycrates tyrannus 152. qualis apud inferos 120. 876
Polydam. Scotussæus 405. proditor Troiæ 429
Polydamantis athletæ statua 914
Polylampes 453
Pompilij longæuitas 820
Porcus fluuiatilis 640
Posidonius philosophus & historicus 829
Potamen rhetor 832
Potentia mundi vana & incerta 97. eius molestiæ & incommoda 587. in potentia confidẽtium stultitia 131
Præiudicia in veritatis inquisitione vitanda 265
Præsentibus acquiescẽdum 95. 124
Praxiteles statuarius 627
Preces vbique Deum audire 575
Priapus qualis deus 524
Principia philosophorum dubia & incerta 124. 226. 276. 302
Principium dimidium totius 306
Prometheum cum fratre iactu lapidum homines procreasse 738
Prosopopœiæ ratio 424

Proter Cynici baculus 767
Proteſilai ſacra 914
προξενος 359
ψόφος 477
Pſyllotoxotæ 445 477
ψύλλα 556
Pſittopodes 470
Ptolemæus Lagi F. quando vixerit, eiuſque in doctos liberalitas 837
Ptolemæus Philadelphus 824
Pudenda eburnea 455. lignea ibid.
Pulchritudinis definitio 813
Pulchra difficilia 737
Pulchrum, quod cuiuſque proprium 374
Pulicum magnitudo in Luna inſ. 445
Pyladis & Oreſtis hiſtoria 809
πυ 556
Pyramidū vanitas 119. 162
πυρίαται 556
πυρίαι ibid.
Pyriphlegethon 119
Pyronides 453
Pyrrha Epimethei F. 738
Pyrrhia coquus 116
Pyrrhi ducis præſtantia 741. ab aſſentatoribus corruptus 772
Pyrrhon ex pictore philoſophus 672. 688. 705
Pythagoras cur fabis & carnibus abſtinere iuſſerit 498. 597. 616. 617. 644. vt impoſtor fugillatus 591 596. 597. eiuſdem animæ migrationem 613. 614. 618. 620. diſciplina & dogmata 596. 644

Q

QVæ ſupra nos, nihil ad nos, Socratis dictum 79.

R

RAnæ per æra circumuolantes 455. 456
Reges apud inferos mendi-

mendicantes 102. lõgæui recenſentur 812
Reges Coloſsis ſimiles 648. quibus miſerijs ac curis torqueantur 185. 625
Regibus multi oculi & aures 774. 785
Regula quid 342
Rhadamanthus 484. 522. 523
Rhea Saturni vxor 11. 736. 930. 938
Rhetor quomodo quis euadat 707
Rhetores longæui recenſentur 831
Rhetorum præceptor 706
Riſus fons in Elyſio campo 490
Robur ingenio iungẽdũ ad victoriam cõparandam 48
Robore corporis confidentiũ ſtultitia 131. 143
Romulus ex quo deorum genere 524
Rufinus Cyprius pereticus 582
Ruſticanæ opes præcipuæ 359.

S

SAbazius à Momo accuſatus 912
Sacellum gallinaceo dedicatum 507
Sagittandi exercitium 220
Sagittarius in Zodiaco 451
Samippus 852. 877
Samoſata Luciani patria 392
Sapientes qui potiſſimùm laudandi 740
Sapientium nomen quæ potiſsimùm mereantur ibid.
Sapientia virtutis præmium 182
Sardanapalus 737. apud inferos deridetur 121
Satietas ex ijſdem 93. 95
Saturnalia 645. 923. 937

Saturnus 523. 938. quomodo à Poëtis fingatur 939. an proprios liberos, & pro Ioue saxum vorârit 931. an à Ioue expulsus ibid. an falce sua patrẽ Cœlum exsecat 945. cur & quomodo imperiũ deposuerit 965. 932
Saturni continentia, & in vxorem fides 11. exempla 963 filij, & regni partitio 937. forma, & lex 942 potestas 929. 963. seculum quale fuerit 715. 933. 955
Satyrus 118. satyri 524. 907
Saxum edere 931. 939.
Scamander fluv. 58. 60.
σκαφίον 556
Scaphrus piscis 640
σχοινοτρῶκ[τ]ὸς 558
Scholæ nostræ veterũ gymnasijs multò deteriores 304
Schinis insignis latro 525
Scintharus 479
Scipio Nasica clepsydræ inuentor 751
Sciron 497. 525.
σκορδίνᾶσθαι 559
Scorpionum duo genera 843. octo 850
Scribæ sacri Aegyptiorum plerunque longæui cur 818
Scriptorum communia vitia 368. 369
è Scriptoribus duo pretenda
Scythia
Scythæ anthropophagi 18.
Sectarum varietate philosophiam inanẽ gui
de Sectis discẽ
171
Seculum aureum Saturno 955. 956
Selecti dij 523
Semele fulmine 67. 849.
Semidei
Semones dij
Senectutis longæ
sa 819. 820.
Senectu-

Senectuti turpissima libido 651
Senes repueraſcere, prouerb. 936.941.
Senio aleæ 928.938
Senſus humani faſtidium 96
Sentina 84
Septa tranſilire, prouerb. 600 644
Sepulchrorum vanitas 162
Serum longæuitas 819
Serpentes Libyæ 843
Seruius Tullius 820 821
Sidon Phœniciæ 49
Sidonius rhetor 570
Sigeum 164
Silentium Pythagoricum quinquennale 597
Silenus à Momo deriſus 907
σπάνιον 556
Sillus ibid.
Simia manet ſimia, &c. prouerb. 756.782
Similares partes quibuſdam rerum principia 302
Simon coriarius repentè diues nomẽ auget 611
Simon, Simonides vult appellari 612
Simonidis longæuitas 833. eius induſtria, & aræ duæ cuiuſmodi 839
Simonides diues quibus curis noctu in ſomnis vexetur 634
Sinarthocles rex 826
Smerdis interitus 167
Sinum non inſpuis, prouerb. 867
Sirenum fabula 804 814
Siſyphus apud inferos 115
Sitim quæ animalia ferant 842
σμίνιον 650
Smyrnæi 524
Sobrietas inſtar medicamenti 624
Sobrium eſſe, & diffidere, filum Theſei 242
Socrates 491. apud inferos quid agat 120

quo animo mortem & infernum ſubierit 77. eius accuſatores 704
Socratis de hominum pectoribus feneſtratis dictum 307 fortitudo falſa 81. ſapientia, conſtantia vita 79
Solariorum cum lunarijs fœdus 452
Solis inſula 443. regio fertiliſsima 459
Solis diurnus labor 653
Solonis cum Crœſo colloquium 145.148 longæuitas 828. ſapientia & virtus 350
Somnium 342
per Somnium dies, prouerbium 593. 640
Somniorum duæ portæ 703. varia forma 507
Somniorum inſula 501 505
Somnus deus 655.703 quantis laboribus ad omnes volando, obnoxius 655.656.
Somni ciuitas 506. portæ 506.601. 644. regia 507
Sophiſtarum ambages 551. 554
[illegible] 750
Sophocles [illegible] & eius mors [illegible]
Sophroniſcus Socratis pater 704. ſtatua eius ibid. & 79.
Soſipolis 546
Soſtratus Cnidius 426. 560.742. Bœoticus 588
Spes 153.279.
Sphenopogones 960.
Spicæ, panes paratos emittentes 488
Steſichorus, muſicus 490. 523. poëta lyricus 833.839
Stoici 194. 591. eorundem ſecta & dogmata 171 225. 285. 299.
Struthionũ ouorum vice [illegible] 51
Stratobalani [illegible] 46

per

per Stygiam paludem iusiurandum religiosissimum 79.923
Styx palus 923
de Summo bono variæ philosophorum sententiæ 103.225
Superborum apud inferos pœnæ 112
Superstitio veterum 524.902.
Supplicij locus horribilis 504
Surdi natura, & muti 650
Sycophanta 739
Sycophantorum pœnæ apud inferos 111
Syllæ vita & res gestæ 782
Syllogismorum vafra inuenta 124
Syluarum dij 524
Syluani ibid.
Syria 705. fertilissima 167
Sisyphus 630.650.

T

TAbes mortis nuncia 155
Tali lusus etiam Saturni seculo in vsu 934. 937.940
Tanagra 644
Tanagræus 579. 644
Tantalus apud inferos 115.154.846
Tarquinius 821. cur Superbus dictus 127
Tarsis, cur à vectigalibus immunis 829
Taurus deus 920
Tauri cornutis oculis 481
Taygetus mons 17
Telegonus Vlyssis F. 509.526.527
Telemachus à patre relegatus 355.361.815 527
Tellus dea 525
Temperantiæ commoda 818.834
Templa cur ad Orientem aperta veteres statui voluerint 793
Tempore omnia abire in deterius 923
de Tempore variæ philosophorum opiniones 303

Temulentię incommoda 966
Teres rex 822
Tettigophori 360
Thales Milesius 742. 828
Thanatusia certamina 496
Theagenes Thasius 405. 914 918
Thebæ Bœotiæ 11. 14. 72
Themis dea 523
Theocriti ætas 836
Theodatas Rhodius 324
Theoxenus 354
Theodorus, aliàs Artemidorus 541. 558
Thericles 537
Therideum poculum 557
Therites solaris 453
Thersites 380. 584. 783. apud inferos à Nireo non discerni. tur 116
Thesaurus, carbones, prouerb. 276. 312. 317
Theseiætas 523. 615.
Theseo rapta Helena 37. 615
Thesei filum 241
Thesmopolis 607
Thespis citharœdus. 762
Thetys dea 524
Thnesicrates 411
Thracæ mulieres cur Menades dictæ 940. 941
Trymmatides placentæ 556
Thucydidis encomion 410. 412. 420. 423. 755. 782
Thyestes 931. 939
Tigranes rex 828
Timæus historicus 830
Timocrates 562
Timolaus 852. 891
Timon Phliasius 341
Timotheus tibicen 330 331. 340. 757
Tiræus rex 826
Tiresias vates 106 123. rex 126. 619. 648
Tiresiælongæuitas 818
Tithonus 310 911

Tithonij anni 310
Tityus gigas 115
Tomyris regina 151
Tonorum muſicorum proprietates 330.340
Totum ex partibus nō cognoſci 252
Toxaris Scytha in Heroum numerū relatus 343. eiuſdem monumentum 345
Triton 62
Tritonomendites incolæ 469
Troiani belli hiſtoria nō vera 640. ab Homero falsò deſcripta 615
Trophonius, eius oraculū 71. templū 125
Tyrannus 311
Tyro formoſus apud inferos ridetur 90
Tyro Salmonei filia, regina in Lactea inſ. 482. 483
Tyroëſſa inſula 500
Tyrus 522.

V

VAlere longum iubere, prouerb. 641
de Vacuo vanæ philoſophorum opiniones 303
Varietas iucūda 93. 96.
M. Varronis Satyræ 80
Vaticinia ſolius Dei 32
Vēter apertilis & clauſilis 457
Verecundia virginum propria 25
Velim nolim, prouerb. 80
Vellus aureum à draco ne cuſtoditū 640
Venus qualis dea 21. 524
Veneris iactus in alea 937
Veneris ceſtus 33. 664. munera 36. cum Pallade & Iunone contentio de forma 24
Verba alata 806
in Verbis non eſſe virtutem, ſed in factis 290
Veritas exoſa hominibus 237
Veritatis delubrū 507
Veritatis inuentio impoſsibi-

possibilis 246. via quanta diligentia inuestiganda 207
Vertumnus 524
Vespertilionum copia in Somni insula 506
Vesta qualis dea 524
Vicissitudo iucundissima 95
Vineæ quotannis duodecies ferentes 488
Viperarum discrimen 850
Virginũ peculiaris verecundia 25
Viríne an fœminæ vita iucundior 619
Virtutis via 175.307. imago 172.736. vsus & finis 180
Virtutis vrbs 205.302
Virtutis vanum vocabulum 914.915
Virtutem omnem in actione consistere 290
Visus auditu superior 804
Vita breuis, ars longa, Hippocratis dictum philosophiæ tribuitur 174.263
Vita humana histrioni similis 955. itẽ bullæ 158. folijs arborũ 159. pompis solennibus & tragicis fabulis 98. 116. peregrinationi 156
Vitæ breuitas, & incertitudo 174.311.976. vanitas 131
Vitæ genus optimum quodnam 123
Vitæ intemperatæ incommoda 624
in Vita nihil iucundum 157
Vitia nõ satis est nosse, nisi etiam fugiamus 555
Vlysses, eiusq; res & interitus 120.434.502. 503. 509. 527. 811. 814.815
Vmbrarũ cibus 84.162
Vndas numerantis fabula 298
Vngendi ante cœnam mos 644.645
Vnio aleæ 928.938
Voluptas accusatur 490

Voluptas in varietate 93
Voluptatis fons 490
in Voluptate ſummum bonum 103.302
Voluptatũ intẽperantia morborũ cauſa 966
Vota hominum ſtulta 852
Vrbes etiam morti obnoxiæ 165
Vulcanus 21.523. Erichthonij pater quomodo 811.814 Martem cum Venere deprehenſum ligat 596
Vulgi iudicium 374.

X

Xanthippe Socratis vxor 79
Xanthus Achillis equus 641. locutus 593
Xanthus fluv. 58.60
Xenia 923
Xenocrates 651.675. 828
Xenophilus muſicus 828
Xenophon 410. eius longæuitas 829.830
Xerxes rex apud inferos mendicans 128

Y

[illegible] 76.

Z

Zalmois 361
Zamolxis Thrax in Elyſio campo qualis 491. à Momo accuſatus 912
ad Xamolxim ableganti mortuos mos 344. 360
Zelotypia vnde naſcatur 6.8.9
Zenon Stoicorũ princeps, eius longæuitas & mors 828.836
Zephyrus riualis Apollinis 15.16
Zephyri flatus nomina, etymon 16.749
Zeuxis pictor, eiusque Hippocentaurus 313. 317 322
Zodiacũ ingreſſus Lucianus 459
Zoroaſter magnus Babylonius 105.

SECVNDI TOMI INDICIS FINIS.